

New Testament

Tsou Language

Tsou - Bible - New Testament

matai	3	
maluko	79	
luka	127	
yohane	207	
sitoo	265	
loomaa	337	
kolinto 1	369	
kolinto 2	401	
ngalatea	421	
'epeso	432	
pilipi	443	
kolosai	451	
tesalonike 1	459	
tesalonike 2	466	
temote 1	470	
temote 2	479	
tito	486	
fuilimong	490	
hevulu	492	
yakovu	515	
petelo 1	523	
petelo 2	532	
yohane 1	537	
yohane 2	546	
yohane 3	547	
yuta	549	
mokusi	552	

Tsou - Bible - New Testament

Matai

Matai 1

ceoceona to emoo to iesu kilisto

(luka 3:23-38)

- ¹mo maica 'o ceoceona no emoo to iesu: zou muntæ'ca to tavite 'o iesu kilisto, muntæ'ca to 'avulahamu 'o tavite.
- ²isi peyafa to 'avulahamu 'o 'isaku, peyafa to 'isaku 'o yakovu, peyafa to yakovu 'o yuta ho i'o ohaesasi.
- ³'o yuta ho taama ihe peyafa 'o falosu ho seela, peyafa to falosu 'o sisulun, peyafa to sisulun 'o 'alan.
- ⁴peyafa to 'alan 'o 'aminata, peyafa to 'aminata 'o naasun, peyafa to naasun 'o saamong,
- ⁵'o saamong ho laaho ihe peyafa 'o po'asu, 'o po'asu ho lutelu ihe peyafa 'o 'opeto, peyafa to 'opeto 'o iesi,
- ⁶'o iesi isi peyafa 'o honte tavite. 'o tavite ho i'o vcongæ to 'ulia ihe peyafa 'o solomong,
- ⁷peyafa to solomong 'o lopo'an, peyafa to lopo'an 'o 'apia, peyafa to 'apia 'o 'asa,
- ⁸peyafa to 'asa 'o yosafa, peyafa to yosafa 'o yoolan, peyafa to yoolan 'o 'usia,
- ⁹peyafa to 'usia 'o yootan, peyafa to yootan 'o 'ahasu, peyafa to 'ahasu 'o sisicia,
- ¹⁰peyafa to sisicia 'o manasi, peyafa to manasi 'o 'amen, peyafa to 'amen 'o yosiya.
- ¹¹ne ohe seolæa no holeo to papilong 'o suezopæ to 'isolaelu, isi peyafa to yosiya 'o yoyacing ho i'o ohaesasi.
- ¹²ataveisi ho ohe holeo to papilong, isi peyafa to yoyacing 'o salate, peyafa to salate 'o solopapo,
- ¹³'o solopapo isi peyafa 'o 'api'i, peyafa to 'api'i 'o 'iliacin, peyafa to 'iliacin 'o 'aso,
- ¹⁴peyafa to 'aso 'o satu, peyafa to satu 'o 'akin, peyafa to 'akin 'o 'ili,
- ¹⁵peyafa to 'ili 'o 'iliyasa, peyafa to 'iliyasa 'o matan, peyafa to matan 'o yakovu,

¹⁶peyafa to yakovu 'o yosefu, 'ai'ocu eno vcongꞰ to maliya. 'o ihe yainca kilisto ci iesu 'aisieno peyafa to maliya.

¹⁷yaica ci hia tmasvꞰꞰ, ahoi to 'avulahamu ac'ꞰꞰ to tavite mo maskꞰ uspotꞰ no mꞰntꞰ'ca, ahoi to tavite ac'ꞰꞰ ne ohecu holeo to papilong mo maezo maskꞰ uspotꞰ no mꞰntꞰ'ca, ahoi ne ohe holeo ac'ꞰꞰ to kilisto mo i'vaho maskꞰ uspotꞰ no mꞰntꞰ'ca.

yayo 'o iesu kilisto

(luka 2:1-7)

¹⁸moso maica na nia hia yayo to iesu kilisto: i'o inosi maliya mohcu esvꞰꞰ no navconga 'o yosefu, at'inghi to auyusi no aꞰꞰ navconga, isi iachia cohivi to maliya micu i'mi to seilei ho yaa ngho'Ʞa.

¹⁹i'ontesi vcongꞰ ci yosefu la mousꞰngꞰ ci cou, o'aisi 'ucia apa'ta aokoe'iya 'o maliya, mo at'inghi yaa 'tohꞰngꞰ no auc'oc'ova teongasi.

²⁰ne isin'a seolꞰa no siya no koyusi eni, mo aopa'to to ceisi 'o tensi to nooe'oca, yainca: <mꞰntꞰ'ca to tavite ci yosefu, 'ote ngoheꞰngꞰ, a'cꞰ'cꞰna vcongꞰ 'o maliya, maica i'o ngho'Ʞsi mo i'mi to seilei.

²¹tesi peyafa 'o cihci oko, teko poa iesu na teci ongko, maica ho teci to'usni 'o mao'o'okosi ho poa momeesih'i no kuisihe.>

²²homo esmi 'e acꞰcꞰꞰ ci hi'hioa eni te mia 'o ohsila ieni to eyongensa to nooe'oca ho yainca:

²³<panto oko no mamespingi tena ngangho'Ʞ ho yaa oko, na teci ongko te poa 'imaneli.> (na e'ausnasi ta <'imaneli> zou <no'upu a'to 'o hamo>.)

²⁴mo peihsasmome 'o yosefu, cu maito hia eutotavei to tensi ho hioa, sꞰemꞰema 'o maliya;

²⁵at'inghi auyusi no yayo 'o oko o'amo noepohꞰ to hopo. ne micu yayo 'o oko, isicu tos'ongki to yosefu ho poa iesu.

Matai 2

i'mi ne esmomhana ci cou

¹ne moso honte 'o helote, mo yayo to veculehemu ne yutaya 'o iesu. mo piyo cila buhcacongeoha mo i'mi to esmomhana ho cmꞰ'ho ta 'elusalemu;

²ihe tuocosi: <i'o mon'a yayo cite honte ta couyutaya mo yonenu? imza aiti ta esmomhana 'o congeohasi, mimza mna'o uhtan'e ho p'ohkui.>

³isi talꞰi to helote 'e e'e eni, mo na'no 'oha ma'suseomꞰ; acꞰꞰ 'o yata hosa ta 'elusalemu mo maezo 'oha ma'suseomꞰ.

⁴isicu ac̄ha eteuyuna to helote 'o saisicoo ho i'o lema'cohio seiso, isi tuocosi: <nte yayo nenu na kilisto?>

⁵ihe yut'inga: <te yayo to veculehemu ta yutaya, maica mosola mainca 'o nia hia tmops̄ to eyongensa:

⁶veculehemu ta mia'usnu ta yutaya, o'a mikos'a so'okosia ta mahohosa ta yutaya; maica panto mo cihī ci taicini te i'mi suu ho yuyafō, tesi āt'̄ca 'e 'o'oko'u ci 'isolaelu.>

⁷isicueno auc'oc'ova eho'a to helote 'omo i'mi ne esmomhana cila buhcacongeoha, mi'usni ho tuucocosi na a'̄mt̄ hiesi ho moso yuyafō 'o congeoha,

⁸isicu cucufni ho poa emo'usnu ne veculehemu, yainca: <temu uhne'e, bumemeala i'ima na oko, ho tamucu el̄a, tamu ēsv̄ta a'o. ta'u ko'ko maezo uso ho m'ohkuyu.>

⁹ihe tal̄i 'e e'e eni, micu e'oh̄. ne mio, i'o ohe aiti ta esmomhana ci congeoha mio ivaho yuyafō, a'vinano papoev̄ ho engocha, ec'̄ha to isi yoni yayo to oko micu tosvo.

¹⁰ihe aiti 'o congeoha ic'o, a'̄mt̄s'a kaeb̄ ho 'aveoveoȳ.

¹¹micu ȳmēm̄ to emoo, aiti 'o oko ho i'o inosi ci maliya, cu m'ocnguyu ho p'ohkui 'e oko eni, ihecu paavi 'o tvoisia pepe ci macucuma, tuyafa 'o king, konamusngau, ho i'o s'os'o ho teonghia to oko.

¹²mo mito ceihe 'o hamo ho ēsv̄ta ho o'tena poa yuovei baito to helote, micu mito h'unasi ci ceon̄ ho emomaine'e.

p'usnu ne 'ezivuto

¹³ataveisi ne micu e'oh̄, mo aopa'to to cei to yosefu 'o tensi to hamo, yainca: <ȳc'̄! hafa si oko ho isi inosi ho p'usnu ne 'ezivuto, yone'en'a, ac'̄h̄ ho ta'ucu eucufna suu ho mongoi; maica tesi yuseiseita to helote 'e oko eni, akoeva no opcoza.>

¹⁴micu ȳc'̄ 'o yosefu ho e'oh̄. hafa nemo fēngna 'e oko ho i'o inosi ho p'usnu ne 'ezivuto,

¹⁵yone'e, ac'̄h̄ ne mohcu mcoi 'o helote. na'e hi'hioa eni isi mia 'o ohsila psoemiza to eyongensa to hamo ci e'e: <te'o e'eafi ne 'ezivuto 'o oko'u.>

opcoza 'o 'o'oko

¹⁶micu bochio 'o helote ho ihe tonongonongoi to lebhcacongeoha, mo kuici ma's̄s̄'no, ieni to ohsi tal̄i tola buhcacongeoha ci hiesi no yuyafō 'o congeoha, popeosmuhnu to cou ho uhne veculehemu ho ito aukukuyungusi ho poh̄c̄c̄ha 'omo afu'un'a topuska ci 'o'oko no haahocnḡ.

17'e hi'hioa eni isi mia 'o ohsi engha to eyongensa 'elimia ci e'e:

18'ne laama isicu tac'ahi 'o fihngau no tmunoi mongsi. isi tngisi to leice 'o 'o'okosi, o'amo tiou honte ao'pova, maica micu tæcæcæhæ 'o 'o'oko.

i'mi ne 'ezivuto ho yuovei

19'ataveisi ne mohcu mcoi 'o helote, ne 'ezivuto, mo aopa'to to cei to yosefu 'o tensi to hamo,

20'yainca: <yæc'æ! hafa si oko ho isi inosi ho yuovei to ceoa ne 'isolaelu, maica micu mcoi 'o mosola mici opcoi ta oko ci cou.>

21'micu e'ohæ 'o yosefu, hafa 'o oko ho i'o inosi ho yuovei ne 'isolaelu.

22'maica ho isi tac'ahi to yosefu 'o 'acilo homo biuski to amosi ci helote ho honte ta yutaya, o'amo smeecæ'ho uhne'e. ataveisi, 'o hamo isi ivaha ieni to cei ho æsvæta to yosefu, micu aotoefængæ ho uhta mia'usnu ta ngalilaya,

23'yonto la yainca nazalo ci hosa hocu nochæmæ. na eni isi mia 'o ohela engha to eyongensa ci e'e: <tehela yainca zou counazalo.>

Matai 3

epeaski to fukuin 'o letoonono yohane

(maluko 1:1-8; luka 3:1-18; yohane 1:19-28)

1'ne mio, 'o letoonono yohane mo esmi ta mamaepuhu ta yutaya ho epeaski to fukuin.

2'isi yainca: <ma'voveicu, tec'u mon'i esmi 'o hræhrængæ ne pepe!>

3'e yohane 'aeno 'o ohsila engha to eyongensa 'izaya ci cou; isi yainca: ne maepuepuhu panto mo moozoymæ ci cou: ayocneni no tæsi ceonæ 'o nooe'oca, ptusngæcvi 'o tæsi mia ci ceonæ!

4'o yohane mo sæ'eæsmæ to mo yaa m'um'u no lakuta ci yæsmæ, 'o cræh'osi mo smoeputu to feo'u; 'o lasi ana zou liu ho sæhsi.

5'o botngonæ ci cou mo i'mi ne 'elusalemu, i'ngabo ta yutaya, ho mia'usnu to c'oeha ne yolutan ho uhto tuhcu to yohane.

6'ihe esansana na kuisihe, cu yonto c'oeha to yolutan ho tiou to toonono to yohane.

7'isi aiti to yohane mo 'enepio ci coufalisai ho cousatukai mo mæzo esmi ho noa toonono, isi mi'usni ho yainca: <'e 'oahngæ no mahiz'o ci fkoi! tec'u mon'i esmi na yæsvætmæ to hamo, mimun'asi ma'unano temu meelæ toekameosæ totoefængæ?>

8'temula boemi no peipeis'ausna ho pa'teni na hia mimucu ma'vovei.

⁹ote ma'unano zou'so maameoimu 'o 'avulahamu ho yainca te meelꞫ totoefungꞫ no yꞫsvꞫta. te'o eꞫsvꞫta muu, 'o hamo te meelꞫ mayo ta fatu tan'e ho mooyai no tesi mꞫntꞫ'ca to 'avulahamu!

¹⁰isicu topceni ta peongu ta evi 'e peꞫcngꞫ, inate afu'u o'te beahci ci evi te acꞫha teoca, ho to'seni to puzu.

¹¹te'o titho ta chumu ho toononvi muu, te humzi ho mimucu ma'vovei; at'inghi, 'o tena uafeihihe a'o ci ic'o tesi titheni no seilei ho ino puzu ho toononvi muu. mo na'nohe taicini a'o, o'ate mako 'aseolꞫ hoci'u tiatvneni no sapiei.

¹²mo mꞫpꞫtꞫ to siothua 'o emucusi, tesi pusi 'o isi tov'oaha, soꞫlꞫlꞫa to tvo'oanꞫa 'o heome; i'ocu piesisi te boemi to 'auesiesi o'ate afsi ci puzu ho poa houꞫcꞫhꞫ!>

tiou to toonono 'o iesu

(maluko 1:9-11; luka 3:21-22)

¹³ne mio, mo i'mine ngalilaya 'o iesu ho emo'usnu to c'oeha ne yolutan ho baito to yohane, m'eya toonono to yohane.

¹⁴isi 'ucia aezuha to yohane na 'tohꞫngꞫsi, cu yainca: <mante'o noahe toonono suu, mainci miko'so apuyu biebimi a'o!>

¹⁵at'inghi isi yut'inga to iesu: <'ateno maican'a nate hioa, maica teto fihi na lasi esvꞫta to hamo.> isicueno tiova to yohane.

¹⁶ne micu tiou to toonono 'o iesu, i'mi to chumu ho yuyafo, mo maavo 'e pepe; isi aiti 'o piepiya to hamo mo mais'a hofoyu ho ohpueho, tosvo to feango to iesu.

¹⁷acnguhu, panto mo i'mi ne pepe ci fihngau ho mainca: <zou songohia ci oko'u eni, la'u Ɜm'ꞫmꞫnꞫa.>

Matai 4

tiou to hꞫsvꞫta 'o iesu

(maluko 1:12-13; luka 4:1-13)

¹acnguhu, mo noa eahafa to seilei 'o iesu ho uhto maepuepuhu, noa hꞫsvꞫta to 'akuma.

²ataveisi no mimsꞫptꞫhi homo tanzi, cu sieo 'o iesu.

³i'omo bꞫhsꞫftꞫ mo smacmu'u to iesu ho yainca: <ho zoueno oko to hamo suu, tekon'a pashꞫi 'emo maica ci fatu ho poa tmuezuhu pang!>

⁴yut'inga to iesu: <yainca to seiso: <<homo yaansou 'e cou o'a moc'o anou noe'ocꞫ ta 'oanꞫ, mamu noe'ocꞫ to macoconi ci e'e to hamo.>> >

⁵isi ivaha hafa to 'akuma 'o iesu ho uhto socofkoya ci hosa, poa yac'Ɜ to sopepea to seiten,

⁶mi'usni 'o iesu ho yainca: <ho zoueno oko to hamo suu, teko meipeohæ; maica ho isi yainca to seiso: tesi cucufni to hamo 'o tensi; tehe yomza to emucuhe ho e'oca suu, te o'te smololongæ ta fatu si t'angosu.>

⁷yut'inga to iesu: <at'inghi isi yaeza yainca to seiso: <<teav'a hævætā 'o nooe'oca - 'o hamosu.>> >

⁸ataveisi, isi hafa to 'akuma 'o iesu ho uhtomo na'no pepe ci hcuyu, poa aitneni to iesu 'o mauhpæhpængæ ho i'o psoevohngæsi.

⁹yainca to 'akuma: <hociko pop'up'ungu ho m'ohkuyu a'o, te'o faeni suu 'e acæcæhæ eni.>

¹⁰yut'inga to iesu: <satan, smase'u! yainca to seiso: <<la m'ohkuyu to nooe'oca - to hamosu, i'oc'o hamo nate p'ohkui.>> >

¹¹micu mongoi to iesu 'o 'akuma, ihecu usa to tensi 'o iesu ho æt'æt'æca.

ahoi yone ngalilaya 'o iesu ho psoyaski to fukuin

(maluko 1:14-15; luka 4:14-15)

¹²isi tac'æhi to iesu ho isi poekotva to poo'usna 'o yohane, cu totoefængæ. uhne ngalilaya.

¹³o'amo amiocni ne nazalo, namamo uhnehe kapenong. 'o hosa ic'o mo yonto mia'usnu ne sipulong ho nafutali, cum'u to etæpæ to ngalilaya.

¹⁴na eni isi mia 'o nia e'e to eyongensa 'izaya:

¹⁵e ceoa ta sipulong ho ceoa ta nafutali, ceonæ ta a'ofeihni ta etæpæ. ta'esi ta c'oeha ta yolutan, ngalilaya to couyafana!

¹⁶i'o mo no'ayumonæ to voecævcæ ci cou te teolæ to meoino no tiskova; i'o mo yonto isi pe'ongki to mcoi ci cou. panto tiskova cite mahtiskou.

¹⁷ahoi ne mio, mo epeaski to 'e'e 'o iesu ho yainca: <nahocu ma'vovei, maica ho tec'u mon'i esmi 'o hpæhpængæ ne pepe!>

eyoho'a to iesu 'o suptæ ci leeyayoskæ

(maluko 1:16-20; luka 5:1-11)

¹⁸mo smai'ofeihni to aaskiti to etæpæ ne ngalilaya 'o iesu, teolæi 'o nat'ohaesa ci leeyayoskæ, zou saimong ('o tos'ongkasi zou petelo) ho i'o ohaesasi ci 'antole, mo seolæa no yonto etæpæ ho tokepæ.

¹⁹isi mi'usni to iesu ho yainca: <uhtan'e. to'ofeihni a'o! te'o poa tolæ no cou ci leeyayoskæ na muu.>

²⁰ihecu osnia teongasi 'o kepæ no yoskæ, cu to'ofeihni to iesu.

²¹mo ivaho emosuhcu 'o iesu, teolwi 'o h'unasi ci nat'ohaesa - zou oko to sipitai ci yakovu ho yohane; mo i'upu to amohe ho yonto 'apangꞰ ho tmasuce to keupꞰ no yoskꞰ. isi eyoho'a to iesu,

²²ihecu osnia teongasi 'o 'apangꞰ, eutotavei to amohe, cu to'ofeihni to iesu.

mo'ma'cohio 'o iesu ho aotothomꞰ

(luka 6:17-19)

²³isi saingaboa to iesu 'o hrꞰhrꞰngꞰ ta ngalilaya, yonto kaitoo to mahohosa ho mo'ma'cohio to cou, epeaska 'o fukuin to hrꞰhrꞰngꞰ ne pepe, aotothoma 'o mav'ov'o ci tma'congo to cou.

²⁴micu psoengabo ta siliya 'o ongkosi, ahoi tan'e. 'o yane'e ihe hafa 'omo tma'congo no mav'ov'o ho i'omo mav'ov'o ci la 'aotutumzo ci cou: maito isieno cꞰngghi no hucu, tensen, meaupsu'hu, acꞰha hafa uhto iesu, isi macoconi poa yov'oa to iesu.

²⁵maobotngonꞰ ci cou mo i'mi ne ngalilaya, tikapoli, 'elusalemu, yutaya, ho mia'usnu to apihana to c'oeha ne yolutan ho to'ofeihni to iesu.

Matai 5

yonto hcuyu ho mahsꞰsꞰftꞰ

¹aiti to iesu 'emo botngonꞰ ci cou, cu uhto hcuyu; ne micu yusuhngu, mo nokuyungu 'o tesiani.

²isicu ahoza po'pa'cohivi:

e'usnu no Ʞm'ꞰmnꞰ

(luka 6:20-23)

³<'ola mainca no koyu mo aviovio na piepiya ci cou. a'ꞰmtꞰs'a Ʞm'ꞰmnꞰ; na hin'i zou 'o'oko to hrꞰhrꞰngꞰ ne pepe!

⁴'ola nomio no kuisi ho nac'o ci cou a'ꞰmtꞰs'a Ʞm'ꞰmnꞰ; tesi ao'pova to hamo!

⁵'ola ma'cocacni ci cou a'ꞰmtꞰs'a Ʞm'ꞰmnꞰ; tahela tiuska 'o ohsila teomneni to hamo ci ezoezoyꞰ!

⁶'ola tongtongsoyꞰ no peismi no 'tohꞰngꞰ to hamo ci cou; a'ꞰmtꞰs'a Ʞm'ꞰmnꞰ; tesi a'sꞰftona poa am'amso to hamo!

⁷'ola boemi no ma'cocacni ho mi'usnu ta cou a'ꞰmtꞰs'a Ʞm'ꞰmnꞰ; tesi yaeza yomza no ma'cocacni to hamo ho mi'usni!

⁸'ola tꞰs'Ʞ ci 'tohꞰngꞰ a'ꞰmtꞰs'a Ʞm'ꞰmnꞰ; tehe teolwi 'o hamo!

⁹'ola cucufnu no moususemꞰ ci cou a'ꞰmtꞰs'a Ʞm'ꞰmnꞰ; tesi ta'okoa to hamo!

10'ola nomio no peiseafi na 'tohɔŋɔ to hamo ho noa pohtutumza ci cou a'ɔmtɔs'a ɔm'ɔmnɔ; zou 'o'oko to hrɔhrɔŋɔ ne pepe!

11<i'mi ho lamu'so to'ofeihni a'o ho aokoe'iya muu, pohtutumza muu, ekuzkuzoa ho eayaezoa muu, mimu a'ɔmtɔ ɔm'ɔmnɔ.

12la 'aveoveoyɔ ho kokaekaebɔ, maica isi songacveni tomo atngaso ci temu hnoo ne pepe; 'o nia eyongensa ne noana'o mosola maica ho noa pohtutumza to cou.>

sieu ho tiskova

(maluko 9:50; luka 14:34-35)

13<zou sieu ta yatatiskova muu. hoci payo'a na maski ta sieu, 'anate peelɔi ivaha poa maskia. zoucuc'o caciha, mooeza cuc'o ciha, ho 'op'eciha ta cou.

14<zou tiskova ta hrɔhrɔŋɔ muu. 'o isi p'eyac'a ta hcuyu ci hosa o'ate peelɔi tofeɔ'si.

15uk'a cite sotiskou ho sof'uf'a no pangka, ahta o'te siya tola tnguci ho poa nopopayoa, tesieno psoetiskovi 'e cono emoo.

16totiski, na tiskovamu nte yaeza poa psoetiskou ta tuhcu ta cou, poa aitneni ta cou na ɔmnɔ ci lamu peipeis'ausna, teno tohmomoengɔ tomo yone pepe ci amomu.>

e'usnu no hoolicu

17<teav'as'a ta'unano te'o aapayo'a 'o hoolicu to moose ho i'o h'omahsɔfta to eyongensa na atuhcusi ho mi'o cmɔ'ho. o'ate'o cmɔ'ho ho aapayo'a, ma te'o aerɔŋa na aɔ'ɔmtɔsi.

18te'o a'ɔmta eɔsvɔta muu, hocin'a afu'u yayo 'e hrɔhrɔŋɔ. 'emo concu topca, cono meesɔzɔ ci tposɔ ta hoolicu o'ate aapayo'a, ac'ɔhɔ ho tac'u noerɔŋɔ 'e aɔcɔcɔhɔ.

19ko'koeno, 'ola yuszozɔ tamo so'okosia ci h'oesvɔta, a'vinano pa'cohivi na mocmo ho poa peis'ofeihni, ho tac'u yonto hrɔhrɔŋɔ ne pepe tena so'okosia. apuyu, 'ola meot'ɔcɔ to hoolicu ho yaeza poa peis'ofeihni na mocmo ci cou, ho tac'u yonto hrɔhrɔŋɔ ne pepe, tena atva'esi meoisi.

20te'o eɔsvɔta muu, na temula hia meot'ɔcɔ no 'tohɔŋɔ to hamo temu asansano tosa'ohe to lema'cohio seiso ho ito coufalisai niantemu meelɔ yɔmeɔmɔ to hrɔhrɔŋɔ ne pepe.>

e'usnu no sɔ'no

21<ohmucula talɔi, ohela potani no nia noana'o: <<'otela opcoi; nate opcoi te tiou no yɔsvɔta.>>

²²at'inghi te'o eʌsvʌta muu, nala mi'usnu no nat'ohaesa ho ma'sʌsʌ'no, nte maezo tiou no yʌsvʌta; nala ekvo'ʌ no nat'ohaesa ho yainca <<ko'cacuma>>, te uhne hooi; ekvo'ʌ no nat'ohaesa ho yainca <<longkekece>>, o'ate tomempuesu no puzu ne voocʌvcana.

²³ko'kono, hoteko yonto 'oyona sʌ'tʌ ho mici mofi no sʌ'ta to hamo, hociko talʌa pano mo 'oha toseolʌ suu ci nat'ohaesa,

²⁴nteko teonʌ'vina'a ta 'oyona sʌ'tʌ na macucuma, osni biebimi ho eususeomʌ, takocu yovei ho sʌ'teni to hamo na sʌ'tasu.

²⁵<hoci panomo ehpʌngʌ suu ci cou, e'usna ne hooi na suu, nteko ieni ho o'amocu mo uhne hooi ho eususeomʌ. hoci o'te maica, hocic'u yʌmʌmʌ to hooi tasicu toveineni to hookang na suu, 'o hookang tasicu toveineni to kengsacu, poekotva to poo'usna.

²⁶te'o eʌsvʌta suu. teko noekotu, ac'ʌhʌ ho takocu yoepʌngi na sotavei ci peisu no tmuhnoa.>

e'usnu no mseezo

²⁷<ohmucula talʌi panto mo maica ci hia mahsʌsʌftʌ no nia noana'o: <<'otela mseezo.>>

²⁸at'inghi te'o eʌsvʌta muu, nala teolʌ no mamespingi ho ma'cac'ou, micu yonta 'tohʌngʌsi ho mseezo ta mamespingi ho ca'i 'e 'tohʌngʌsi.

²⁹hocisi poa peiskuisi ta vhona ta mcoosu, te yuyafi ho ciha! hoci payo'a 'e moc'o okosi ci 'oahngʌ ta feango te ʌmnʌhe no aucunva to'seni ne voocʌvcana 'e feango.

³⁰hocisi poa peiskuisi ta vhona ta emucusu, te hitenva ho ciha! hoci payo'a 'e moc'o okosi ta 'oahngʌ ta feango, te ʌmnʌhe no aucunva to'seni ne voocʌvcana 'e feango.>

e'usnu no teongasi na vcongʌ

(matai 19:9; maluko 10:11-12; luka 16:18)

³¹<panto mo maica ci hia mahsʌsʌftʌ: <<inate afu'u mochi no vcongʌ, ahtu o'te tmopsʌ no tposno yupeevai ho faeni ta mamespingi.>>

³²at'inghi te'o eʌsvʌta muu, hoci o'te nomio no smoc'ou 'e mamespingi, o'ate peelʌi aha'va ciha ta hahocngʌ. maica, hoci mevaho mevcongʌ 'e mamespingi, 'ateeno mais'a 'e hahocngʌ namo himhohioa ho poa mseezo 'e mamespingi; namo i'vaho himhovcongʌ ci hahocngʌ te ta'upa no yaa kuisi no mseezo.>

e'usnu no esvʌtʌ

33<ohmu la yaeza talɛi 'omo mainca ci mahsɛsɛftɛ no nia noana'o: <<'ote yuf'uhu no esvɛta; na imu afu'a mi'usneni no nooe'oca ci esvɛta temu asansana fihɛ.>>

34at'inghi te'o eɛsvɛta muu, asansano o'a temu meelɛ esvɛtɛ. 'ote mi'usnu ta engɛca ho esvɛtɛ, maica zou suoca'ha to hamo 'e engɛca;

35'ote mi'usnu ta ceoa ho esvɛtɛ, maica lasi 'op'eciha to hamo 'e ceoa; maezo 'ote mas'usnu ta elusalemu ho esvɛtɛ, maica zou hosa to someoino honte 'e hosa eni;

36ac'ɛhɛ no 'ote mi'usnu ta iachisu fnguu ho esvɛtɛ, maica o'a teko peelɛi poa aezuhu kua'onga ho fɛecɛ'za 'e f'ɛsɛsu.

37hotemula ya'ei, hoci zou, 'ateeno yainca zou, hoci o'a, 'ateeno yainca o'a; hoci'n'a esuhcu eman'i; micu i'mi no kokuzo.>

e'usnu no auski

(luka 6:29-30)

38<ohmula talɛi panto mo maica ci hia mahsɛsɛftɛ: <<peɛzi no mcoo na mcoo, peɛzi no hisi na hisi.>>

39at'inghi te'o eɛsvɛta muu, teav'a auska 'ola pohcinghi muu ci cou.

40hoci panote muutu ta vhona ta pinosu, 'ateeno moeza poa t'o'upneni si veinasi! hoci yaa ehɛngɛ ho e'usna ne hooi na suu, 'ucia yaa na osko as'oya. 'ateeno moeza yo'upneni na osko aoskop!

41hoci panonte e'hɛyɛ suu ho 'ahɛya pahafi no macucumasi ho poa mino mo 1 kilo ci ceonɛ, 'ateeno moeza fihɛ ho coeconɛ nomo 2 kilo ci ceonɛ!

42hoci panonte mi'usnu suu ho m'eya macucuma, 'ateeno fii; hoci panonte mi'usnu suu ho yuevaho no cuma, 'ateeno poa yuevahneni.>

e'usnu no himngonghi no hangɛ

(luka 6:27-28, 32-36)

43<ohmula yaeza talɛi 'o mo maica ci hia mahsɛsɛftɛ: <<ngohia na nanghiasu, sɛ'nova na hangɛsu.>>

44at'inghi te'o eɛsvɛta muu, temu ngohia na hangɛmu, a'vinano 'inoleni nala pohtutumzo muu ci cou.

45maicac'o, niantemu meelɛ tma'oko to amopepe. maica'sio, 'o amopepe lasi psoetiskovi no hie 'omo ɛmnɛ ci cou, lasi yaeza psoetiskovi 'omo kuici cou; lasi fii no mɛchɛ 'ola popeis'ɛ'ɛmnɛ, yaeza fii 'ola popeiskuzkuzo.

46hocimuc'o ngohia nala himngonghi muu, mainci tesi aac'o 'ahɛya tohnoi to hamo na muu? 'alaeno maezo meelɛ maica 'ola letmuhno!

⁴⁷hocimuc'o mi'usnu no nanghiamu ho tooyokeo, cumanante koa itanveni? ac'uh̄ to couyafana 'alaeno maezo maica!

⁴⁸temula a'suf̄ton̄, aul̄ mais'a 'o amomu pepe na hia a'suf̄ton̄a.>

Matai 6

e'usnu no to'usnu

¹<temula bumemeal̄, 'ote yono tuhcu no mocmo ci cou ho paata'zeni na iachi ma'einu, ezua poa aitneni no mocmo. hoci maica, o'اناتemu meel̄ mayo nomo i'mi to amopepe ci hnoo.

²<ko'koeno, ho tekola to'usnu no mocmo, 'otela meela'pa ho esvoc̄, mais'a 'olahe hioa tola me'uh̄'um̄n̄ ci cou ho yonto kaitoo ho ito maceoceon̄, akoyu no noa tohmomoenḡneni to mocmo ci cou. te'o eusv̄ta muu, hola maica 'e hioahe. ihecu el̄a na ntehe hnoo.

³ho lako to'usnu to mocmo, teav'a poa cohivneni ta veina ci emucu na isi hioa ta vhona ci emucu,

⁴na eni nte aotoef̄nḡ ci hi'hioa. maicac'o, i'ola teol̄ tola aotoef̄nḡ ho peis'uh̄'um̄ ci amopepe. tesi ahtao'te tohnoi suu.>

e'usnu no 'inoli

(luka 11:2-4)

⁵<ho temula 'inoli, 'ote mais'a 'ola me'uh̄'um̄n̄ ci cou, kaeb̄ homo no'ayumon̄ to kaitoo hocieno yac'uh̄ to peovain̄ ho 'inoli, ezua poa aitneni to mocmo ci cou. te'o eusv̄ta muu, homo maica 'o hioahe ihecu el̄a na ntehe el̄a ci hnoo.

⁶ho teko 'inoli, la ȳmēm̄ to m̄'eona, em̄ta 'o phingi, mi'usnu tola nootoef̄nḡ ci amopepe ho 'inoli. i'ola teol̄ tola nootoef̄nḡ ci hioa ci amopepe, tesi ahtao'te tohnoi suu.

⁷<ho temula 'inoli, 'ote mais'a 'o couyafana, evaevoezuhu to uk'a ci e'a'ausnasi ci e'e, lahe yainca no koyuhe, hoci mako etacvoh'i evaphopho. tesicu tal̄i ta hamo.

⁸'otes'a maita lahe hioa. auyusi ho temu 'inoli, isicu cohivi to amomu pepe na 'toh̄nḡamu.

⁹ko'koeno, la maica na temu hia 'inoli: amomia ta pepe: ac'uh̄'so einu to cofkoya ci ongkosu 'e cou;

¹⁰teko'so at̄kca 'e h̄p̄h̄nḡ; hioa ta ceoa na 'toh̄nḡasu, mais'a no lako hioa ne pepe.

¹¹pafi no temia titha ci 'oan̄ maitan'e.

¹²peu'uzva ho lamia mi'usnu suu ho peis'epo, mais'a ho lamia peu'uzva 'ola mi'usnu a'mi ho peis'epo ci cou.

¹³teav'a poa elɛ no o'a temia pasvo'ha ci hɛsvɛta; to'usni a'mi ho momeesih'i no emucu no kokuzo.

¹⁴hocimu peu'uzva na peis'epo no mocmo ci cou, 'o amomu pepe tesi yaeza peu'uzva muu;

¹⁵hocimu o'te peu'uzva na peis'epo no mocmo ci cou, yaeza o'a tesi peu'uzva to amomu pepe na peis'epomu.>

e'usnu no tanzi

¹⁶<holamu seolɛa no tanzi, 'ote mais'a 'ola me'ɛ'ɛmnɛ ci cou; la emozu huaeca 'atutumio, emozu tiehocɛ ho ca'i 'o sapci, ko'ko poa honganeni to mocmo homo seolɛa no tanzi. te'o eɛsvɛta muu, hola maica 'o hioahe ihecu elɛa na ntehe elɛa ci hnoo.

¹⁷ho teko seolɛa no tanzi, la meɛpsɛpsɛ ho yomuyuu,

¹⁸teav'a poa honganeni no mocmo ho miko seolɛa no tanzi, poac'o cohivneni to la nootoefɛngɛ ci amopepe; i'ola teolɛ to lako aotoefɛnga hioa ci amopepe. tesi ahta'o'te tohnoi suu.>

e'usnu no yupasɛ ne pepe

(luka 12:33-34)

¹⁹<teav'a a'pɛ'pɛneni no yupasɛ ta ceoa 'e iachi, maica la yaa bonɛ ci yoi, te maezo fkɛngeo, maezo yaa yaksai ho yɛh'ɛtɛ to phingi ho peo'eoza.

²⁰la a'pɛ'pɛneni no yupasɛ 'e iachi ho siya ne pepe; uk'a ci yoi ne'e, o'ate fkɛngeo, maezo uk'a ci yaksai cite yɛmeɛmɛ ho peo'eoza.

²¹mo yonenu na yupasɛsu, te maezo yono ic'o na 'tohɛngɛsu.>

tiskova ta feango

(luka 11:34-36)

²²<'e mcoo mais'ahoci lampu ta feango. hoci ɛmnɛ 'e mcoosu, te acɛhɛ tiskova 'e feango;

²³hoci kuzo 'e mcoosu, te acɛhɛ voecɛvcɛ 'e feango. totiski, hoci aezuhu voecɛvcɛ na tiskova ta 'ayumonasu, 'e voecɛvcɛ eni nte mainenu na hia ko'sosmoyoa!>

hamo ho ina yupasɛ

(luka 6:13; 12:22-31)

²⁴<uk'a cite meelɛ aɛt'ɛt'ɛcɛ nomo yoso ci tauke, hocisi o'te kuzoa eni, ɛmnɛa ic'o, te einva eni potfɛnga ic'o, o'atemu ahtu meelɛ soksuskunu to hamo, ho maezo tolei no yupasɛ.

25<ko'koeno te'o eʊsvʌta muu, 'otela nomio no temu tititha no h'oyunsova ci 'oanʌ, hocieno 'i'ihosa ho ma'tipvongʌ. o'a mos'aeno tosa'ohe no 'oanʌ na nsou, o'a mos'aeno tosa'ohe no 'i'ihosa 'e feango?

26temu aiti 'o zomʌ cila toesoso ta pepe: o'ala emʌm'ʌ o'ala a'pʌ'pʌyʌ, maezo o'ala mosoyocʌ no tehe 'oanʌ to tvo'oanʌ, leasin'a aʌt'ʌca to amomu pepe! o'a mimus'aeno tosa'ohe to zomʌ?

27ta taicomu siya nate meelʌ boemi no ma'tipvongʌ ho esuhca na nsoumu?

28<mainci nomio no yʌsʌ ho ma'tipvongʌ? yue'iya 'o tafiseongʌ ta yʌn'ʌ lea mainenu na lasi hia cmʌfeʌ! o'ala yaahioa o'ala tme'si no yʌsʌ;

29at'inghi te'o eʊsvʌta muu, ac'ʌhʌ to hia taotofsi'i to solomong, 'o 'i'ihosasi maezo o'amo h'unano toc'ʌhʌ to bʌvnʌ ta yafana na hiasi yonghu.

30'e maukukuzo ho bʌvnʌ ta yʌn'ʌ la cmʌfeʌ ta taseona maitan'e, oemi'mi ho micu hucma, lac'u to'seni to pupuzu ho hmoi, leasin'aso yaica ci hia paehongsa to hamo, o'atesis'aeno afnasa pafi no yʌsʌ na muu? la angu okosi na singkoomu!

31ko'koeno, 'otela nomio no cuma nate ana, cuma nate ima, hocieno cuma nate paceofa ho ma'tipvongʌ;

32'emo maica ci hi'hioa malahe atva'esa peehʌhʌi to o'ala tmaa'uzo ci cou. 'o amomu pepe lasi cohivi ho temu titha 'emo maica ci macucuma.

33temula auevahe i'ima na tesi hia esmi no hpʌhpʌngʌ to hamo, meot'ʌcʌ no 'tohʌngʌsi, 'e mo maica ci macucuma tesi ahtao'te acʌha faeni muu.

34ko'koeno, o'atemu ta'tipvonga na hucma, maica pano te yaeza ta'tipvonga ho hucma; 'e ngoveo ta conohie tec'u amso hote ngoevi ta conohie.>

Matai 7

'ote eafafeoyʌ no mocmo ci cou

(luka 6:37-38, 41-42)

1<'otela eafafeoyʌ no cou, tesieno o'te yʌsvʌta to hamo na muu.

2maica, la mainenu na lamu hia eafafeoyʌ no cou, te totiski na tesi hia yʌsvʌtʌ muu to hamo; hocimu boemi nomo mainenu ci peosvʌta ho meosvʌtʌ, tesi yaeza titheni nomo totiski ci peosvʌta to hamo ho peosvʌtʌneni muu.

3mainci osko teolʌihe na mo subkongʌ no mcoo no nat'ohaesa ci yompuhu, ho o'te cumasa na mo yonta mcoosu ci ehti no evi?

4mo yaa ehti no evi si mcoosu, te mainenu hoci meelʌ mi'usnu no nat'ohaesasu ho yainca <<te'oeno iseafa simo subkongʌ ta mcoosu ci yompuhu>>?

⁵sila hia me'ʌ'ʌmnʌ ci cou, ma aueva iseivha simo subkongʌ ta mcoosu ci ehti no evi, teeno buhsansano te yainenu ho 'iseafa na mo subkongʌ no nat'ohaesa ci yompuhu.

⁶<teav'a to'seni no av'u 'emo socofkoya ci macucuma, 'e av'u te miezuhu ho yo'eoca muu; teav'a to'seni no feʌ'ʌ 'o sinzu, tehe psaatau'fua ta t'angohe 'o sinzu.>

m'ene, biebimi, tmo'tukʌ no phingi

(luka 11:9-13)

⁷<hocimu m'ene, te m'elʌ; biebimi, te elʌ; tmo'totokʌ no phingi, te paavneni no phingi muu.

⁸maica inala afu'u m'ene, te m'elʌ; nala biebimi, te elʌ; nala tmo'totokʌ no phingi, tec'u maavo 'o phingi.

⁹ta taicomu siya nala m'eya pang na oko, nama fii no fatu?

¹⁰m'eya yoskʌ, nama fii no fkoi?

¹¹lamu e'vono kokuzo, lean'a cohivi ho fii nomo ʌmnʌ ci macucuma na iachi 'o'oko, namo yone pepe ci amomu o'a tesis'aeno fii nomo asuhcu ʌmnʌ ci macucuma namo afu'u m'ene ci cou?

¹²<ko'koeno, hocimu mici noa yainenu no mocmo ci cou, 'ateeno mainenu nate hia mi'usnu no mocmo ci cou; 'aeno eni na a'ʌmtʌsi e'a'ausna to hoolicu to moose ho ito h'omahsʌfta to eyongensa.>

mhocni ci phingi

(luka 13:24)

¹³<temula ohmi tomo mhocni ci phingi; maica i'omo emo'usnu tote meaapayo'ʌ ci phingi mo faf'ohʌ, ʌmnʌ ho isi mia 'o ceonʌsi, 'omo emo'usnu to ic'o ci cou mo maezo botngonʌ.

¹⁴i'omo ptu'usnu tomo yaansou ci phingi mo mhocni, na'no ngoveo 'o ceonʌ ho isi mia, maezo kakutia 'ola elʌ ci cou.>

evi ho i'o beahcisi

(luka 6:43-44)

¹⁵<temu etngoeva 'o meyojongensa. la esmi ta tuhcumu, ho isi aiti 'o yafanahe mais'a mo ma'cocacni ci moa'um'u, 'o 'ayumonahē zou eno'so pak'i ci av'uyʌn'ʌ.

¹⁶temu peelʌi i'mi to lahe peipeis'ausna ho hongā. 'o cʌcʌmʌ o'ate meelʌ beahci no amcuu, 'o evi no cʌmʌ o'ate meelʌ beahci no moezunge.

¹⁷'o ʌmnʌ ci evi la beahci tomo ʌmnʌ ci beahci; 'o kuici evi la beahci tomo kuzo ci beahci.

18'omo ʌmnʌ ci evi o'ate beahci nomo kuzo ci beahci; 'omo kuici evi maezo o'ate beahci nomo ʌmnʌ ci beahci.

19'i'omo kuzo 'o beahcisi ci evi te teoca ho to'seni to puzu.

20'ko'koeno. i'mi to lahe peipeis'ausna. temucu peelʌi hongʌ na meyojongensa.>

o'a os'o hongʌ muu

(luka 13:25-27)

21<i'o mo macihi cila mi'usnu a'o ho mainca <<nooe'oca, nooe'oca>> ci cou o'ates'a acʌhʌ meelʌ yʌmeʌmʌ to hrʌhrʌngʌ ne pepe; 'ai'olac'o peismi to 'tohʌngʌ to amopepe nate meelʌ yʌmeʌmʌ.

22'ho tena cmʌ'ho 'o puesona ta hie, botngonʌ 'o tena mi'usnu a'o ho mainca: <<nooe'oca, nooe'oca, momzala boemi to ongkosu ho psoyaska 'o e'e to hamo, maezo boemi to ongkosu ho peobanga 'o botngonʌ ci hie, hioa 'o man'i ci po'e.>>

23'ho mio, tena'u esansana eʌsvʌta: <<o'a o'ula ahta hongʌ muu; 'elamu popeiskuzkuzo, nahocu mongoi!>> >

yuso ci totnguca

(luka 6:47-49)

24<ko'koeno, namo afu'u tmalʌ ta e'e'u ho a'ʌmta peis'ofeihni, te mais'a 'omo mau'to'tohʌngʌ ci cou isi p'eyac'a to yakivayʌ 'o emoosi;

25'upena hoci ta'poepza, tucvihi, toemiza no fozu ci chumu, o'ate ahtu oefʌ'ʌ 'e emoo, maica homo yac'ʌ to yakivayʌ 'o isi i'tohungvi.

26'at'inghi, 'ola tmalʌ ta e'e'u ho o'te peis'ofeihni, mo mais'a 'ola nongonongo ci cou isi p'eyac'a to efuefu'u 'o emoosi,

27'ho isicu ta'poepza, tucvihi, toemiza to fozu ci chumu, cu oefʌ'ʌ 'o emoo, a'vinano a'ʌmtʌ a'sʌftonʌ toczoyʌ!>

tonʌ to iesu

28'eerʌngʌ to iesu 'emo maica ci e'e, mo acʌhʌ yamci to hiasi mo'ma'cohio 'omo botngonʌ ci cou;

29'maica o'amo totiski to lema'cohio seisohe 'o iesu, 'o hiasi mo'ma'cohio mo mahafo to tonʌ.

Matai 8

aotothoma to iesu 'omo to'ho'ho ci cou

(maluko 1:40-45; luka 5:12-16)

1mo i'mi to hcuyu 'o iesu ho toyovcu, botngonʌ 'omo to'ofeihni ci cou.

²panto cihimimo tma'congo no to'ho'ho mo baito to iesu, mi'usnu ho m'ohkuyu, yainca: <nooe'oca, hociko'so maka mimha, 'ateko peelai poa cofkoya a'o.>

³isi ho'usneni to iesu 'o emucusi ho peuasa, yainca: <'ate'o mimha, nahocu cofkoya!> 'o to'ho'hosi micu osni aapayo'ua, cu cofkoya.

⁴isicu mi'usni to iesu ho yainca: <teav'a 'ahaya eusvata no mocmo ci cou 'e hi'hioa eni, yusngucua uhto saisi, poa aitneni, takocu maito h'oesvata to moose ho sutua, mi'usnu tamo botngonua ho soomei ho mikocu cofkoya.>

poa yov'o to iesu 'o soksuskunu to ngungkang to looma

(luka 7:1-10)

⁵mo esmi ne kapenong 'o iesu, panto cihimimo ci ngungkang to looma mo yungeou to iesu, ho m'eya to'usni,

⁶yainca: <nooe'oca, mo tma'congo no meupsu'hu 'o soksuskunu'u, ho amiocni ne emoo, la na'no 'atutumzo.>

⁷yainca to iesu: <te'o usa ho aotothoma.>

⁸yut'ingi 'o ngungkang: <nooe'oca, hociko aaiua iachi ohcu'ho ne emoo, o'ate'o pasvo'ha; hocikoc'o mako matnuskua eucufnu, 'atec'ueno yov'o 'o soksuskunu'u.

⁹mais'a a'o la yaa smuhnu a'o ci taicini, ta puesona'u la'u yaa skuna ci heetai; hoci'u pashui namo cihimimo ho poa uhne'e tec'u uhne'e, hoci'u pashui namo cihimimo ho poa uhtan'e tee uhtan'e, mi'usnu to soksuskunu ho yainca <<hioa eni>>, tasicu hioa.>

¹⁰talai to iesu 'e e'e eni, mo na'no yamci, cu mi'usnu tomo to'ofeihni ci cou ho yainca: <te'o a'umta eusvata muu, 'emo maica ci singkoo, 'upenaeno ta 'ayumona ta isolaelu, uk'amocu ci os'o ahta yupteilaneni.

¹¹te'o eusvata muu, tena botngonua ci cou te i'mi ne esmomhana meoveana ho cmu'ho, te yonto hrupungua ne pepe ho suteuyunu 'o avulahamu, isaku, yakovu ho toehungu eabobonua.

¹²i'ontoho anana'o meelua tma'oko to hrupungua ne pepe ci cou, apuya popeo'usna tomo voecuvua ta yafana; yonto ic'o, mongsi ho sihsikiki.>

¹³ataveisi isi mi'usni to iesu 'o ngungkang ho yainca: <nahocu maine'e, maita singkoosu ho aepunga na koyusu!> 'o tma'congo to soksuskunusi mo aaiua yov'o to tuhcusi ne mio.

aotothoma to iesu 'o tma'congo to botngonua ci cou

(maluko 1:29-34; luka 4:38-41)

¹⁴mo uhto emoo to petelo 'o iesu, aiti 'o ba'isi mo seolano na'no cuveu, ho ovoi to hopo.

¹⁵isi peuasa to iesu 'o emucusi, cu tosvo cuveu, micu osni yuc'x ho aut'ut'uca 'o iesu.

¹⁶a'usnu no yofna, panto cou cimo mahafo tomo 'enepio ci isi ti'eopi no hicu ci cou ho hafa baito to iesu. moc'o matnaskx 'o iesu isicu acuxa peteoyafa 'o hicu, yaeza poa yov'o 'omo afu'u tma'congo ci cou.

¹⁷homo maica 'o hioa to iesu isi aula mia 'o niala e'e to eyongensa ci izaya: <isi sviei 'e yoz'uto, ngoevi 'e tma'congoto.>

nate to'ofeihni to iesu ci cou

(luka 9:57-62)

¹⁸isi aiti to iesu 'o botngonx ci cou ho ihe paikuyungvi, cu cucufni 'o tesi ho ohpihi ta apihana to etuxx.

¹⁹panto cihi ci lema'cohio seiso mo biebimi to iesu, mi'usni 'o iesu ho yainca: <sensei, 'upena hociko emo'usnu no nenu te'o asnguxx to'ofeihni suu.>

²⁰yainca to iesu: <la yaa feongo 'o kuhku, yaa sku'u 'o zomx, at'inghi 'e okocou. uk'a ci lasi maka otuevi.>

²¹panto mon'a cihi ci tesi mo mi'usnu to iesu ho yainca: <nooe'oca. poan'a maine'e a'o te'o souluhan'a 'o nia amo'u.>

²²yainca to iesu: <teko asno'zonx to'ofeihni a'o, 'ateheeno efo'a tomo mcoi ci cou namo mcoi ci cou!>

eususeoma to iesu 'o poepe ho smahu

(maluko 4:35-41; luka 8:22-25)

²³cu smopayo to 'apangx 'o iesu, mo to'ofeihni 'o tesiani.

²⁴akameosx, tucvihi ho ta'poepza 'o etuxx, mo smafeu'sx to 'apangx 'o smahu, nama mo oengutx 'o iesu.

²⁵mo uhto iesu 'o tesi ho poecx'va, yainca: <nooe'oca, to'usni a'mi. temiacu mon'i mcoi!>

²⁶yut'inga to iesu: <mainci maica ci hia ngoheungeu? mo angu okosi co singkoomu!> micu yuc'x, t'utei 'o poepe ho i'o smahu, cu amiocni 'o poepe ho i'o smahu.

²⁷mo acuxx kuici yamci, yupa mainca: <ma atuhcu siyas'a na taini, ci ac'uxx ta poepe ho smahu simo tmalx!>

poa yov'o 'omo yoso ci isi ti'eopi to hicu

(maluko 5:1-20; luka 8:26-39)

²⁸mo uhto mia'usnu ne katala to apihana to etuxx 'o iesu, lxa 'omo i'mi to heuf'a ho yuyafa cimo yoso ci cou. 'emo yoso eni isi ti'eopi to hicu, mo a'saftonx pak'i, ko'koeno uk'a cila smeecx'ho mita ceonx tan'e.

²⁹ihe teolɥi 'o iesu, osni moozoyɥ ho mainca: <oko to hamo, mainci 'afeo'fu'a a'mi? o'amocu mo esmi na hiesi. tekocun'asi uhtan'e ho poa 'atutumio a'mi?>

³⁰oc'ocic'o, to cum'usi pantomo eabobonɥ cimo botngonɥ ci feɥ'ɥ.

³¹cu mi'usnu to iesu 'o hicu: <hociko peteoyafa a'mi, moeza peteo'usna ta botngonɥ ci feɥ'ɥ.>

³²yainca to iesu: <naho!> micu yuyafu 'o hicu, yɥmeɥmɥ to feɥ'ɥ; i'o botngonɥ ci feɥ'ɥ, micu cono meipeohɥ to tɥ'nɥ, su'to etɥpɥ hocu acɥhɥ engeosɥ ho mcoi.

³³'o le'aɥt'ɥcɥ feɥ'ɥ, cu toekameosɥ ho p'usnu to hosa. eɥsvɥsvɥta to botngonɥ 'e isi aiti ho i'o a'a'ausna to isi ti'eopi to hicu ci cou.

³⁴mo acɥhɥ yuyafu 'o cou ta cono hosa ho aiti 'o iesu, ihecu aiti, ihe mi'usni 'o iesu ho poa mongoi ta hupahe.

Matai 9

poa yov'o to iesu 'omo meapsu'hu ci cou

(maluko 2:1-12; luka 5:17-26)

¹smopayo to 'apangɥ 'o iesu, ohpihi to etɥpɥ, yuovei to iachisi hosa.

²pantomo ngoe tomo oevoi to hopo cimo tma'congo no meapsu'hu ci cou ho hafa uhto tuhcu to iesu. isi hongu to iesu 'o singkoohe, cu mi'usni 'omo meapsu'hu ho yainca: <oko, ma'cocoyɥ, na kuisisu isicu peteongasa!>

³piyo ci lema'cohio seiso ihe yainca no koyuhe: <'e cou eni mo mo'engho tamo efnaso ci e'e!>

⁴isi cohivi to iesu na koyuhe, cu tuocosi: <mainci mimu yaa kokuzo ci hia ma'to'tohɥngɥ?>

⁵nenusi nate sonɥhe hoci mi'usni 'e cou eni ho yainca <<isicu peteongasa na kuisisu>> hocieno yainca <<yɥc'ɥ ho coeconɥ>>?

⁶te'o mi'usnu muu ho soomei, 'e okocou mo yaa tonɥ no meteongaso no kuisi homo yonta ceoa.> isicu mi'usni 'omo meapsu'hu ci cou ho yainca: <yɥc'ɥ, hafa si hoposu hocu maine'e!>

⁷micu yɥc'ɥ 'o cou ic'o ho maine'e.

⁸mo acɥhɥ yamci ho ma'sasmoyo 'omo baito ci cou; mo tohmomoengɥ to hamo, maica ho isi pafeni ta cou 'emo maica ci tonɥ.

noa eoho'a 'o matai

(maluko 2:13-17; luka 5:27-32)

⁹mongoi ne'e 'o iesu ho emosuhcu, teolai 'omo cihci ci letmuhno, zou matai 'o ongekosi, yusuhngu to 'oyona tmuhno. isi mi'usni to iesu ho yainca: <uhtan'e ho to'ofeihni a'o!> cu yuc'u 'o matai. hocu to'ofeihni to iesu.

¹⁰nemo yonto emoo to matai 'o iesu ho bonu, 'enepio ci letmuhno ho kuici cou mo maezo esmi, mo toehungu eabobonu 'o iesu ho i'o tesiani.

¹¹ihecu aiti to piyo ci coufalisai. cu mi'usnu to tesi to iesu ho yainca: <mainci toehungneni bonu ta senseimu si letmuhno ho isi kuici cou?>

¹²ne isi talai to iesu 'e e'e eni cu yainca: <'omo yoayokeo ci cou, o'ate poa baito to leaotothomu. 'ai'o lac'o tma'congo ci cou 'ola poa baito.

¹³yainca to seiso: <<zou himcocoveoi 'o te'o p'enza, o'as'a i'o su'ta.>> temu ta'to'tohungva na e'ausnasi tan'e! maica na te'o atuhca hioa ho mi'o cmu'ho o'ate'o eyoho'a namo umnu ci cou, 'ai'o moeno kuici cou 'o te'o eoho'a.>

e'usnu no tanzi

(maluko 2:18-22; luka 5:33-39)

¹⁴moso i'nusknu. mo uhto iesu 'o tesi to letoonono yohane ho tuocosi 'o iesu: <na a'mi ho i'o coufalisai lamia asngucnu tanzi, mo mainci o'ala tanzi si tesisu?>

¹⁵yut'inga to iesu: <homon'a mai'upu tomo eabobonu 'o mon'a faeva mevcongnu ci hahocngnu, teeno nac'o 'omo uso ho tooyokeo ci cou? o'ate maica. at'inghi ho tec'u esmi 'e hiesi, ho tahe hafa mongoi 'o hahocngnu, ho mio tenac'u acunu tanzi.

¹⁶<uk'a ci te mayo no mon'a faeva ci yuteu ho tpihneni no micu noana'o ci yusu, maica 'e mon'a faeva ci tpiha tasi eekieki 'o micu noana'o ci yusu, ho poa asuhcu meoisi 'ote aekieki.

¹⁷maezo uk'a cite mayo no faeva ci emi ho teapha no micu noana'o ci feo'u no tvoemia. hoci maica tasi yuf'oi 'o tvoemia, ho mh'u'to 'o emi, ac'uhu to tvoemia 'ote kuzo, la teapha to faeva ci tvoemia 'o faeva ci emi; hoci maica nianteno apohu nongaco.>

oko no mamespingi to le'au'ucu kaitoo ho i'o mo tma'supcu ci mamespingi

(maluko 5:21-43; luka 8:40-56)

¹⁸ne isin'a seolua no aomotu'a to iesu 'o tesi to yohane, panto cihci cila atuhcu au'ucu to kaitoo mo uhto iesu, yonto tuhcu to iesu ho pop'up'ungu, yainca: <'o okono'u mamespingi mon'a au'u mcoi, teko'so usa ho hoe'oci, poa i'vaho yaa nsoua.>

¹⁹mo yuc'u 'o iesu ho fiho; maezo to'ofeihni 'o tesiani.

²⁰panto cihci ci mamespingi micu tomaska uesto hola tma'supcu; mo ohfaf'uhu to iesu, ake'a peusa 'o pepuehonu to yusu no aoskopa to iesu.

²¹isi yainca no koyusi: <hoci'u maka peuasa si pepuehonu ta yusasi, 'ate'o ahtu o'te yov'o.>

²²mo miezuhu 'o iesu, teolai 'e mamespingi, cu mi'usni ho yainca: <oko, ma'cocoyacu, isi to'usni ta singkoosu na suu!> aelu ne mio, micu yov'o 'o tma'congo to mamespingi.

²³cu sac'ahu to emoo to le'at'acu kaitoo 'o iesu, aiti 'ola lemepeucu la'pa tola yamcoi ho i'omo yangaevi ci botngonu.

²⁴cu mi'usni to iesu ho yainca: <temu acuhu yuyafa, o'amos'a mcoi 'e oko no mamespingi, 'amoc'o oengatu!> ihe tohunga cocvi 'o iesu.

²⁵ataveisi ne isicu popeoyafa 'omo botngonu ci cou, mo yameumu to hopo to oko no mamespingi 'o iesu, e'tai 'o emucusi, micu yuc'u.

²⁶'e hi'hioa eni ihecu psoengaboa to mia'usnu to hrhrhngu to ic'o.

poa yov'o 'o mo yoso ci bukngu

²⁷mo mongoi to ic'o 'o iesu, i'vaho emosuhcu. panto yoso ci bukngu mo to'ofeihni to iesu, moozoyu mainca: <oko to tavite, coveoza a'mi!>

²⁸mo yameumu to aemana 'o iesu, uhto tuhcsi 'omo yoso ci bukngu, isi tuocosi to iesu 'emo yoso: <imu taa'uzva hoci'u peelai hioa eni?> ihe yut'inga: <nooe'oca. 'aimza taa'uzva.>

²⁹isicu peuasa to iesu 'o mcoohe, yainca: <maita singkoomu ho poa yov'o muu.>

³⁰micu yuovei bohngu. isi bumemeala eutotaveiya to iesu: <teav'a esvuta no mocmo ci cou 'e hi'hioa eni!>

³¹at'inghi, ne micu yuyafa ihec'o psoengaboa to mia'usnu to ic'o 'o isi hi'hioa to iesu.

aotothoma 'o tmusngungu

³²ne micu yuyafa, panto mo mahafo to isi ti'eopi no hicu cimo tmusngungu ho uhto tuhcu to iesu.

³³ne isicu peteoyafa 'o hicu, micu meelu ya'ei 'o cou ic'o. acuhu na'no yamci ho yainca: <ta isolaelu, o'a mocu mito ahtu auyu baito tamo maica ci hi'hioa.>

³⁴at'inghi, ihe yainca to coufalisi: <ho mita meelu meya hicu 'amoc'oeno noe'ocu no honte no hicu.>

ta'cingha to iesu 'e yatatiskova

³⁵mo smaikukuyungu to mahohosa mayoyou 'o iesu, yonto makakaitoo ho mo'ma'cohio to cou, psoyaska 'o fukuin to hrhrhngu ne pepe, a'vinano aotothoma 'o mav'ov'o ci tma'congo to cou.

³⁶ne isi aiti to iesu 'omo maobotngonꞎ ci cou, mo aot'ou 'o himcocoveoi ci 'tohꞎngꞎsi; maica mo 'atutumio ho uk'a to'usnu. mais'a 'ola uk'a le'aꞎt'ꞎcꞎ ci moatꞎ'nꞎ.

³⁷isicu mi'usni 'o tesiani ho yainca: <mo man'i 'ete tov'oha. at'inghi mo angu kakutia 'emo yaahioa ci cou.

³⁸temu uhto tauke ta ezoyꞎ, m'eya popeosmuhnu no soskuskunu ho a'pꞎ'pꞎya 'e isi tov'oha.>

Matai 10

maskꞎ uesto ci sitoo

(maluko 3:13-19; luka 6:12-16)

¹isi eteuyuna to iesu 'o maskꞎ uesto ci tesi ho noteuyuneni, pafi to tonꞎ no meya hicu ho tonꞎ no aotothomꞎ to mo mav'ov'o ci tma'congo.

²'e oi'isi zou ongko to maskꞎ uesto ci sitoo: ahoisi zou saimong (zou petelo 'o tos'ongkasi), i'ocu ohaesasi ci 'antole, oko to sipitai ci yakovu, ohaesa to yakovu ci yohane,

³fui, patolomai, tomas, letmuhno ci matai, oko to 'alofui ci yakovu, taathai,

⁴'o saimong to nesintoo, ho i'o moso himhohioa ho phieni 'o iesu ci coukaleo ci yuta.

tovei 'o maskꞎ uesto ci sitoo

(maluko 6:7-13; luka 9:1-6)

⁵popeoskuna to iesu 'emo maskꞎ uesto ci cou ho yuyafu, isi eucucufna: <'ote uhto hupa to couyafana, maezo 'ote yꞎmeꞎmꞎ to hosa to cousamalia.

⁶temu uhto 'ayumona tomo eapayo'ꞎ ci moatꞎ'nꞎ to 'isolaelu.

⁷ina te afu'a sꞎc'ꞎhi la epeaska: <<tec'u mon'i esmi 'o hrꞎhrꞎngꞎ ne pepe!>>

⁸temu aotothoma 'omo tma'congo, poa smoevovei 'omo mcoi, poa cofkoya 'omo to'ho'ho, peobanga 'o hicu. mimu tmaha'o, temu yaeza taha'veni.

⁹'o tvopeisua teav'a teaphi no peisu no king, nging, ho too;

¹⁰yuyafu to phingi 'ote smukeꞎpꞎ hocieno e'echi no yꞎsꞎ, maezo 'ote mahafo no sapiei ho s'ofꞎ. maica 'e leyaahioa 'anteeno anana'o elꞎ no tehe tititha.

¹¹<ho temu sꞎc'ꞎhꞎ nomo concu hosa hocieno cono you, la auyun'a tmotmalꞎ siya nate smoekeabꞎ no aꞎt'ꞎcꞎ muu, tamucu no'uru no emoosi, ac'ꞎhꞎ ho tamucu mongoi to ic'o.

¹²hocimu yꞎmeꞎmꞎ tamo concu emo. temu yainca: <<temu'sola soanono.>>

13 hocihe tiova tamo cono emoo tan'e na muu, 'e imu p'enzeni ci soanono te cm̃'ho ta cono emoo tan'e. hocihe o'te tiova muu, te tasvoveiya na tooyokeomu.

14 namo o'te tiou muu, o'te tmal̃ no e'emu ci cono emoo hocieno hosa, temu mongoi to ic'o, tops̃pseni na yompuhu ta caph̃mu.

15 te'o a'umta ẽsṽta muu, to hiesi no ỹsṽt̃, ina ohela el̃a to sotoma ho 'omola ci patvovei maten'a sop'ohe ta tehe el̃a to yane'e!>

akuzkuzo ho noana'o

(maluko 13:9-13; luka 21:12-17)

16 <la bumemeal̃, ho os'o popeoskuna muu ho poa yuyaf̃o. ãl̃ mais'a moat̃'ñ ci isi popeo'usna to 'ayumona to av'u ỹn'̃. temula mais'a fkoï na hia yoef̃hta, mais'a hofoyu na hia ma'cocacni.

17 bumemeal̃'sio, panto te t̃t̃p̃t̃ muu. e'usna to hooïn na muu, yonto kaitoohe ho ti'usna muu.

18 nomio a'o, tenahe e'usna to le'ãt'̃c̃ ho ito tuhcu to honte na muu ho tuucocosi, tamu mi'usnu to le'ãt'̃c̃ ho honte ho ito couyafana ho 'akasi 'e fukuin.

19 ho tahe tuucocosi muu, 'ote ma'tipvong̃ no cuma nate e'e hocieno te mainenu nate hia yut'ingi; ho mio. 'o hamo tasi pas'ofeihni no tamu pat'a'ausna.

20 maica ina mae'e'emu, o'as'a iachimu e'e, ma i'o piepiya to hamo tesi ieni muu ho ya'ei.

21 <o nat'ohaesa te yupa mhino, po'usna no mcoi; 'o amohe hote mi'usnu to 'o'oko teec'o maezo maica; te yu'hango to maameoi 'o 'o'oko, a'vinano amcoza akuzkuzoa.

22 nomio a'o, tehe s̃'nova tamo botngoñ na muu; at'inghi i'ote apaezumo buveici ci cou 'ate ahtuo'te el̃a no to'usni.

23 ho tehe akuzkuzoa ta hosa tan'e muu, temu p'usnu to zocni hosa. te'o ẽsṽta muu, ho o'amocu temu saingaboa 'e mahohosa ta 'isolaelu, tec'u cm̃'ho 'o okocou.

24 <o seito o'ate yuepehe no sensei, na soskuskunu o'ate yuepehe no tauke.

25 ko'koeno, na tesi el̃a ta seito te totiski to sensei, na isi el̃a to soskuskunu, te totiski to tauke. hocic'u maica. 'antec'u ma'mamso. hoci noa yainca na tauke ta cono emoo zou honte no 'akuma ci pesipu, na mocmo ci 'oahng̃ tamo cono emoo 'ates'aeno tiou no meoino no aokoe'iya?>

siya nante a'umta smoyoa

(luka 12:2-7)

26<ko'koeno, 'ote smoyo ta cou, 'ola afu'a efuefunga ci hi'hioa la ahtao'te eyafa, 'ola auc'oc'ova ci hi'hioa te yaeza epopayoa.

27'e os'o auc'oc'ova eusveta muu, tamula ebohta epopayoa ta tiskova; 'e imu taafeozi ci e'e, te yaeza psoevaha tamo botngon.

28'na tec'o opcoi ta feango ho o'te peelai pot'upa na piepiya, o'ate 'ahya smoyoa; la smoyoa 'o hamo, 'ai'oc'oeno hamo nate meel opcoi ta feango ho pot'upa na piepiya ho to'seni ne voecavcana.

29'i'omo yuso ci uhngu e'vono tec'o psuv'ohi nomo cono ci oko no peisu, at'inghi hocisi o'te teomneni to amomu pepe, o'a tes'a mako cono nate supeoh ta ceoa.

30'inacu muu, ac'aha ta f'usumu. ohcu yaeza acaha spaya.

31'ko'koeno, 'ote ngoheunge, mimu na'no pepehe tomo 'enepio ci uhngu!>

ebobhngu to kilisto

(luka 12:8-9)

32<inate yono tuhcu ta cou ho ebobhngu a'o, te'o yaeza ehohonga ho ta'u mi'usnu to amo'u pepe;

33inate yono tuhcu ta cou ho o'te ebobhngu a'o. ta'u yaeza o'te ehohonga ho ta'u mi'usnu to amo'u pepe.>

o'as'a suseom, zou poyave

(luka 12:51-53; 14:26-27)

34<teav'a ta'unano te'o mahafo no moususeom ho mi'o cm'ho ta hphphngu; ma'i te'o hafneni no moususeom, ma os'o hafneni no tiopoyave.

35ho mi'o cm'ho te poa yu'hango ta amosi 'e oko, yu'hango ta inosi 'e oko no mamespingi, yu'hango ta ba'isi 'o oko nosi cou.

36'na hang ta cou. 'ai'eeno cou ta iachisi cono aemana.

37<na himngonghi no maameoi hoci tosa'ohe no ngohia a'o, o'ate 'aseol hoci to'ofeihni a'o; na himngonghi no 'o'oko hoci tosa'ohe no ngohia a'o, o'ate 'aseol hoci to'ofeihni a'o;

38inala o'te mimha ngoevi na iachi zuuzika ho m'e'ofeihni ta caph'u, maezo o'ate 'aseol hoci to'ofeihni a'o.

39'i'ola 'ucia iachia tayuc na nsou, te apuya payo'a na nsou; i'ola nomio a'o ho payo'a na nsou, te apuyu el no nsou.>

e'usnu no tohnoi

(maluko 9:41)

40<siya namo aut'ut'uc muu 'aisieno aut'ut'uca a'o; namo aut'ut'uc a'o. 'aisieno aut'ut'uca 'omo popeosmuhnu a'o ci ic'o.

⁴¹nomio ho zou'so soskuskunu to hamo namo cihi ho aʉt'ʉt'ʉca, 'ate ahtuo'te tma'upu no tasi hnoo no soskuskunu; nomzo ho zou'so coumoulʉʉ ho aʉt'ʉca, 'ate ahtuo'te tma'upu no hnoo no coumoulʉʉ.

⁴²te'o a'ʉmta eʉsvʉta muu, 'upena na siya, hocic'o mayo no cono soetohva ci coheʉceʉ ci chumu ho pemneni nomo so'okosia ci cou, c'o nomio no ho zou'so tesi'u na ic'o, te ahtuo'te mayo no hnoo.>

Matai 11

biebimi to iesu 'o tesi to yohane

(luka 7:18-35)

¹cu pateʉpnga to iesu 'o isi pas'ofeihneni to maskʉ uesto ci tesi, micu mongoi to ic'o, emo'cʉ'cʉnʉ uhto cum'u ci mayoyou ho mo'ma'cohio to cou ho psoyaski to fukuin.

²'o letoonono ci yohane isi tac'ʉhi nemo yonto poo'usna 'omo natʉ'ca 'o kilisto ci hi'hioa, cu popeosmuhnu to tesiani ho baito to iesu,

³tuocosi: <zou suu na ohsila engha to yohane cite cmʉ'ho ci ic'o? hocieno temian'a mooteo nomo h'unasi cimo cihi?>

⁴yut'inga to iesu: <temu yuovei, eʉsvʉta to yohane na imu afu'a talʉi, afu'a aiti,

⁵'aeno: mo bohngʉ 'omo bʉkngʉ, coeconʉ 'omo pi'o, cofkoya 'omo to'ho'ho, tmalʉ 'omo loʉngʉ, smoevovei 'omo mcoi, tmac'ʉhʉ to fukuin 'omo thi'cia.

⁶i'o o'ala ma'pepecvai a'o ci cou mainenu na hia ʉm'ʉmnʉ!>

⁷ataveisi ne micu e'ohʉ 'o tesi to yohane. micu mi'usnu to botngonʉ 'o iesu ho engha 'o yohane. yainca: <ne auyusi mohmula uhne maepuepuhu ho biebimi to yohane, zou cuma na ohmu 'ucia aiti? zou 'o isi peat'ova to poepe ci yohu?>

⁸cuma na temus'a atuhca hioa ho mimu yuyafo? zou baito tola 'ukini 'o yʉsʉ ci cou? 'ola maceofʉ tamo maica ci yʉsʉ. la yonto emoo to honte.

⁹hoci maica, ho mimu yuyafo cuma na temu aiti? baito no eyongensa? 'aeno zou, at'inghi te'o eʉsvʉta muu, 'o yohane mo meoisihe to eyongensa.

¹⁰'ai'o isieno engha to seiso cimo cihi ci ic'o. yainca to hamo: <<aiti, te'o popeoskuna 'o soskuskunu'u ho papoenvʉ suu; tesi ptuceoneni suu.>>

¹¹te'o a'ʉmta eʉsvʉta muu, ta yatatiskova. uk'a cimo meoisihe to yohane, at'inghi to hʉhʉpʉngʉ ne pepe, 'omo so'okosia cimo cihi mion'a meoisihe to yohane!

¹²ahoi to letoonono yohane ho psoyaska 'e fukuin ac'ʉhʉ maitan'e, 'o hʉhʉpʉngʉ ne pepe la a'ʉmta 'aanana'veni mi'usni, 'omo pak'i ci cou lahe ta'koeva no ti'einga.

13ac'əhə to yohane, 'o afu'u tposə to eyongensa ho i'o hoolicu to moose isi acəha engha na hi'hioa no hrəhrəngə ne pepe;

14hocimu mimha tiova 'e ohela eyoca, 'o yohane 'aeno 'ote cmə'ho ci 'iliya.

15namo yaa koyua, acəhə'so tmalə!

16<i'ecu cou ta hrəhrəngə maitan'e, te'o mayo no cuma ho patotiska? mo aələ mais'a 'ola peispak'i ta papae'ohsa ci 'o'oko, ihe zozoya 'omo noh'unu ho yainca:

17<<mimza pasumevcongə. o'a mimu 'otole. mimza pasuyamcoi. maezo o'amimu h'unano mongsi!>>

18mo esmi 'o yohane, la o'te bonə o'te mimo, la toehunga yainca: <<ma isi ti'eopi no hicu!>>

19cmə'ho 'o okocou, la mimo ho eabobonə, lahe toehunga yainca: <<mamita voemi ho meaesī ci cou, conino eananghia to letmuhno ho ito kuici cou!>> at'inghi, na moutəs'ə to hamo la hupopayoi to beahci to moutəs'əsi.>

o'te tmaa'uzo ci hosa

(luka 10:13-15)

20ne mio, isi koica to iesu 'o mosola baito to man'i ci po'esi ci hosa, maica 'o hrəhrəngə to ic'o uk'a cimo ma'ovoi.

21isi yainca: <kolasin, tekocu ku'kuici! posaita, tekocu ku'kuici! 'e o'u hioa ta taicomu ci po'e hoci o'u hioa ne tailo ho ine saitong, i'o cou ne'e matec'u noana'o iachi sisava ho tomfu, pa'teni na hiahe ciha na kokuzo hocu peihtuhcu.

22te'o a'əmta əsvətə muu. no hiesi no yəsvətə. 'o ohe eləa to tailo ho saitong ci patvovei mamon'a sop'ohe ta temu eləa!

23inacu'so suu, kapenong, tekon'asi hoepzeni si iachi? mateko noa to'seni ne voecəvcana! i'e os'o hioa ta lamu yoni ci po'e, hoci o'u hioa ne sotoma, 'antoho ahtuo'te noc'əhə maitan'e!

24te'o ivaha əsvətə muu, ho tena hiesi no yəsvətə, 'e ohe esmiza to sotoma ci patvovei maten'a sop'ohe ta temu esmiza!>

uso a'o

(luka 10:21-22)

25ne mio, yainca to iesu: <amopepe, nooe'oca ta pepe ho ceoa, te'o to'aveoveoyə suu; maica 'e ohsula efəfəngə tamo mau'to'tohəngə, ho motposə ci hi'hioa, osko paavneni ta o'amo motposə ci cou.

26'aeno a'əmtə, amopepe, 'emo maica ci matoyange mo acəhə i'mi no yonghu ci koyusu!

²⁷<'o amo'u isicu ac̄ha faeni a'o 'e ac̄c̄h̄h̄. tapeoha 'o amo'u, uk'a cimo bohnḡ ta oko; tapeoha 'o oko ho inaisi 'ucia paavi ci cou, maezo uk'a cite bohnḡ to amo.

²⁸<uhtan'e, namo afu'u peisngoseo, e'ecv̄h̄h̄ ci cou ac̄h̄h̄ uso a'o! te'o poa el̄ no soanono muu.

²⁹temu ngov'eni 'e ngotohva'u. momaemaezo a'o, maica 'e 'tohunḡ'u mo ma'cocacni ho ma'einu. maicac'o, temucu meel̄ el̄ no soanono.

³⁰mo son̄ ho isi ngov'eni 'e ngotohva'u; mo sop'o ho isi hafa 'e hiafa'u.>

Matai 12

e'usnu no 'ansokunici

(maluko 2:23-28; luka 6:1-5)

¹o'a moso noana'o, mo mito heoheome 'o iesu nemo 'ansokunici. cu sieo 'o tesiani, micu tu'susuecu to piyo ci m̄cu to heome ho ana.

²panto piyo ci coufalisi ihe teol̄i, mi'usnu to iesu ho yainca: <aiti, ihe hioa ta tesiani si o'ante hioa homo 'ansokunici!>

³yut'inga to iesu: <'o tavite ho i'o fafeifeihasi ne moso sieo cuma na ohe hioa, o'a ohmulaeno ahta engha?

⁴moso ȳmēm̄ to seiten to hamo, toehunḡ 'o fafeifeihasi ho bon̄ to isi s̄'teni to hamo ci pang; mam̄ yuszoz̄ no hoolicu na eni (maica 'o pang ic'o i'oc'o saisi 'ote meel̄ bon̄).

⁵o'a ohmulaeno ahtacu engha 'o isi tposi to hoolicu to moose? cono hola 'ansokunici, holahe yuszoz̄a to saisi 'ola 'ofifiha to seiten, o'ala tamza no yaa kuisia.

⁶te'o ēsv̄ta muu, ta seiten tan'e panto isi asuhcahe huecv̄h̄h̄.

⁷yainca to seiso: <<i'o te'o p'enia zou moma'cocacni. o'as'a i'o isi s̄'teni ci snoecav̄.>> hocimu a'̄mta cohivi na e'ausnasi ta e'e tan'e. o'a temu aha'va tobohti no kuisi 'e cou.

⁸maica 'e okocou zou nooe'oca ta 'ansokunici.>

aotothoma 'omo yu'oemi'mi 'o emucusi

(maluko 3:1-6; luka 6:6-11)

⁹cu mongoi to ic'o 'o iesu, uhto kaitoo to couyutaya.

¹⁰to ic'o panto cih̄i ci cou, mo yu'oemi'mi 'o con̄i to emucusi. panto piyo ci cou ihe 'ucia i'ima namo o'te emio to iesu, cu tuocosi 'o iesu: <hoci aotothom̄ no tma'congo homo 'ansokunici teenana yuszoz̄ no hoolicu?>

11yut'inga to iesu: <ta taicomu hoci panomo yaa concu moatɔ'nɔ, 'e moatɔ'nɔ eni mo suoyo no feongo homo 'ansokunici, tee yainenu? o'a tesis'aeno esifova na moatɔ'nɔ?>

12mamo tosa'ohe no moatɔ'nɔ 'e cou! ko'koeno, isi teomneni to hoolicu hoci peis'ɔ'ɔmnɔ homo 'ansokunici.>

13isicu mi'usni to iesu 'o ic'o ho yainca: <houɔsɔzneni si emucu!> ne isi houɔsɔzneni. micu yuovei ɔmnɔ. totiski to ciengonasi.

14mo emoyafu 'o coufalisai. ta'koeva no mi'usni 'o iesu. tehe 'ucia opcoza.

epeiya to hamo ci soskuskunu

15isi tac'ɔhi to iesu na eni, cu mongoi to ic'o, botngonɔ ci cou mo to'ofeihni to iesu. isi aotothoma to iesu 'o afu'uhe tma'congo,

16isi eutotaveiya ho o'te epeaska na eni.

17na eni isi aɔla mia 'o ohsila engha to eyongensa 'izaya:

18aiti, na taini zou os'o epeiya ci soskuskunu; la'u ngohia ho ɔm'ɔmnɔ. te'o pafeni taini 'o piepiya'u; teta mi'usnu ta yatatiskova ho psoec'ha 'o yɔsvɔtɔ'u.

19o'a lata ehɔvho, o'ala yangaevi. maezo o'ala yonta papae'ohsa ho moozoyɔ.

20o isi peololongi ci yohu, o'a isi abkoca; 'e tec'u afsi ci sotiskova, o'a isi peefsusi. mo ma'tɔkɔ to mouɔɔɔ, ac'ɔhɔ ho tac'u atrɔtɔ 'o mouɔɔɔ.

21'e yatatiskova ta mauhrɔhrɔngɔ te ac'ha toveineni ta feangosi nala ta'usni!

iesu ho i'o pesipu

(maluko 3:20-30; luka 11:14-23)

22tuhcusi ne mio, panto mo mahafo to isi ti'eopi no hici. mo bɔkngɔ, tmusngɔngɔ ci cou. ihe hafa uhto tuhcu to iesu, isi aotothoma to iesu, poa meelɔ i'vaho ya'ei ho maezo meelɔ bohngɔ.

23mo ac'ɔhɔ na'no yamci 'o botngonɔ, yainca: <zoun'asiso a'ɔmtɔ taini na isi yainca oko to tavite?>

24ne ihe talɔi to coufalisai 'e e'e eni cu yainca: <ho mita meelɔ meobango to hici. 'amoc'o noe'ocɔ no pesipu ci honte no hici.>

25isi cohivi to iesu cuma na ihe ta'to'tohɔngva, cu mi'usni ho yainca: <na afu'u hrɔhrɔngɔ hoci iachi youbobai, 'ate ahtuo'te suhc'ɔhɔ; 'emo cono emoo cono hosa hoci youbobai, maezo ahtuo'te auz'oz'o.

26hoci peobanga no satan na satan, 'amoeno iachi youbobai. na hrɔhrɔngɔsi, te mainenu hoci meelɔ biɔɔɔɔ?

27 hoci'u noe'ocɛ no pesipu ho mi'o meobango ta hicu, hola meya hicu 'o tesimu, mamoenno noe'ocɛ no siya? 'aisicueno soomei ta tesimu ho mimu o'te emio.

28 hoci'u noe'ocɛ to piepiya to hamo ho meya hicu, 'aiscueno soomei tan'e micu yonta taicomu na hɾɿhɾɿngɿ to hamo.

29 <panonte meelɿ yɿmeɿmɿ no emoo no maotano ho ti'eingi no yupasɿsi? mac'ocisi aueva seo'eisi na maotano niante meelɿ ti'eingi no emoosi.

30 <namo o'te to'uru a'o, 'amoeno yu'hango a'o; namo o'te i'uru a'o ho a'ɾɿ'ɾɿyɿ, 'amoeno atfɿngɿ eemo'ɿ.

31 ko'koeno, te'o eɿsvɿta muu, inala afu'a hioa ci kuisi ta cou ho inala boevovoyo ci e'e teen'a peelɿi peteongasa; at'inghi i'ola boevovoyo to seilei ci cou. o'ate peelɿi peteongasa.

32 inala ya'ei ho akvo'ɿ to oko cou ten'a peelɿi peteongasa; at'inghi hoci boevovoyo to seilei. 'upenaeno maitan'e hocieno ho noana'o, o'ate ahta peelɿi peteongasa.>

evi ho i'o beahci

(luka 6:43-45)

33 <hoci ɿmnɿ na evi, te ɿmnɿ 'o beahci; hoci kuzo na evi, te maezo kuzo 'o beahci. te humzi to beahcisi ho hongɿ na hiasɿ ɿmnɿ to evisi.

34 'e mimu mahiz'o ci fkoi. mimu anana'o kokuzo. tees'aeno ahtu meelɿ mo'engho nomo ɿmnɿ ci e'e? maica inala nongcɿngcɿ no 'tohɿngɿ. tena pateafa ta ngayo.

35 'omo ɿmnɿ ci cou la i'mi to isi a'ɾɿ'ɾɿya ci ɿmnɿ ho peiseafi 'omo ɿmnɿ; 'omo kuici cou. la i'mi to isi a'ɾɿ'ɾɿya ci kuzo ho peiseafi 'omo kuzo.

36 <te'o eɿsvɿta muu, no hiesi no yɿsvɿtɿ, i'o ohola uusumsua tamo macicihi ci e'e tena acɿha tuyafa.

37 maica, 'o hamo tasila ieni ta nia iachisu e'e ho eɿsvɿta na hiasu yaa kuisi, tesi yaeza ieni ta nia iachisu e'e ho eɿsvɿta na hiasu uk'a kuisi.>

m'eya baito no po'e

(maluko 8:11-12; luka 11:29-32)

38 ne mio, panto piyo ci lema'cohio seiso ho coufalisai mo esmi ho mi'usnu to iesu ho yainca: <sensei. imza tata'za hociko peispopo'e ho poa aitneni a'mi.> yainca to iesu:

39 <'e cou maitan'e mo mainenu na hia kokuzo, ho 'oha meot'ɿt'ɿcɿ! mimun'aso mi'usnu a'o ho mici m'eya baito no po'e! mao'a, tapeoha 'o nia po'e to eyongensa ci yoona, uk'anaci te i'vaha pa'teni muu ci po'e.

⁴⁰o yoona moso tuyu no hie ho tuyu no feʻngna to cfu'o to meoino yoska, 'e okocou hote yonto mʻeona ta ceoa tena maezo tuyu no hie ho tuyu no feʻngna.

⁴¹to hiesi no yʻsvʻtʻ, 'o couninive tena yʻc'ʻ ho ehpʻngneni 'e cou maitan'e, maica ne ohecu talʻi 'o e'e to yoona mohcu acʻhʻ ma'vovei ho yuovei peislʻhʻ. te'o eʻsvʻta muu, ta tan'e panto mon'a meoisihe to hi'hioa to yoona!

⁴²to hiesi no yʻsvʻtʻ, 'o honte no mamespingi ne oi'ana, tena yʻc'ʻ ho ehpʻngneni 'e cou maitan'e. maica homo smaina'o ho 'ahʻyʻ tmac'ʻhʻ to moutʻs'ʻ ci e'e to solomong, te'o eʻsvʻta muu, ta tan'e. panto mon'a meoisihe to solomong ci hi'hioa!>

yuovei 'o h'aokuv'o

(luka 11:24-26)

⁴³<o h'aokuv'o cu mongoi to isi ti'eopi ci cou, smaingabo to keolo ci hpʻhpʻngʻ, biebimi no tesi yoni amiocni, o'a mo ahtu elʻ,

⁴⁴cu yainca: <<ma te'o yuovei to os'o anana'va yoni ci emoo.>> ne micu yuovei, aiti 'o emoo mo uk'a yayo, a'vinano oho tusi'nga hocu cofkoya ho suce.

⁴⁵micu i'vaho yuyafu, e'vovei to pitu cimo kuzohe ta iachi ci h'aokuv'o, micu no'upu noteuyunu. maicac'o 'o atavei a'a'ausna to cou ic'o mo kuzohe ne auyusi. 'e a'a'ausna ta cou ta kuici hpʻhpʻngʻ maitan'e 'amoeno maezo maica.>

ino to iesu ho i'o nanat'ot'ohaesasi

(maluko 3:31-35; luka 8:19-21)

⁴⁶ne mon'a seolʻa no aomotʻʻ to botngonʻ 'o iesu, mo esmi 'o inosi ho i'o nat'ohaesasi, mo yac'ʻ to yafana te mici aomotʻʻ to iesu.

⁴⁷panto mo eʻsvʻtʻ to iesu: <'oe, mo yac'ʻ ta yafana 'o inosu ho i'o nat'ohaesasi, mate mici aomotʻʻ suu!>

⁴⁸yut'inga to iesu: <siya na ino'u? siya na nat'ohaesa'u?>

⁴⁹isicu pas'osi 'o tESISI ho yainca: <temu aiti, 'emo maica ci cou 'aeno ino'u, nat'ohaesa'u!

⁵⁰namo afu'u mee'ofeihni no 'tohʻngʻ to amo'u pepe, 'acueno nat'ohaesa'u, ho ino'u.>

Matai 13

epo'usa no miyapo

(maluko 4:1-9; luka 8:4-8)

¹conoc'o hie, mo mongoi to emoo 'o iesu, uhto aaskiti to etʻpʻ, mo yusuhngu 'o iesu,

²mo yu'eteuyunu to tuhcsi 'o botngonꞫ ci cou, ko'koeno mo bohshifou tomo concu 'apangꞫ, cu yusuhngu; mo biaskiti to chumu 'o botngonꞫ ci cou.

³mo boemi to epo'usa ho esansana 'omo man'i ci hi'hioa. isi yainca: <panto cihhi cimo miyapo to tutu mo yuyafu ho yapneni 'o tutu.

⁴ne isi yapneni, piyo ci tutu mo suaskiti to ceonꞫ, isi mei'usni to zomꞫ ho ana.

⁵piyo 'omo su'to mo 'oha ceoceoa ci yuyu'eo, maica ho o'amo mꞫ'eona 'o ceoasi, mo na'no mon'i cmꞫfeꞫ;

⁶at'inghi ne micu hie, cu hikeololva 'o cmꞫfeꞫsi; maica ho o'a mo bimsꞫ'eonꞫ 'o emisisi, micu oemi'mi.

⁷panto mo sutaico to cmꞫcmꞫ, ne micu cmꞫfeꞫ 'o cmꞫ, isicu ta'poe'i 'o cmꞫfeꞫ.

⁸panto tutu cimo su'to mo cmꞫmꞫ 'o ceoasi, micu yꞫꞫꞫꞫꞫ ho beahci, 'o isi tov'oha pantomo se'conza, pantomo monmꞫhꞫ, panto mo mtuehu.>

⁹isicu yainca to iesu: <namo yaa koyua, acꞫhꞫ'so tmalꞫ!>

atuhcsi ta epo'uso
(maluko 4:10-12; luka 8:9-10)

¹⁰mo uhto iesu 'o tesi. tuocosi 'o iesu: <ho miko mi'usnu tamo botngonꞫ ho aomotꞫ'Ɜ mainci acꞫhꞫ titho to epo'usa?>

¹¹yut'inga to iesu: <e'usna no mau'to'tohꞫngꞫ no moumsꞫ'eonꞫ no hꞫhꞫhꞫngꞫ ne pepe isicu pafeni muu, o'aisi faeni tamo botngonꞫ.

¹²maica i'o micu afu'u pano, te fii tomo asuhcu man'i, poa atngaso ho yaa ang'osꞫ; i'omo afu'u uk'a, te tas'upa 'o nian'a ake'isi ho yaeza ti'einga.

¹³nomio tan'e, mi'o boemi ta epo'usa ho mi'usnu ta botngonꞫ ho aomotꞫ'Ɜ; maica 'emo botngonꞫ la aiti ho o'te hongga, talꞫi ho o'te ta'hongi, yaeza o'te asansana.

¹⁴'o ohsila eyoca to izaya aꞫꞫ mita feango hin'i; isi yainca: 'e yatatiskova eni la siho siho tmalꞫ, o'a mo mako tma'hongꞫ; siho siho aiti, o'a isic'o hongga.

¹⁵maica mo amꞫtꞫ 'o 'tohꞫngꞫhe. sngꞫsnga 'o koyuhe, m'oyꞫcmꞫ 'o mcoohe, hoci o'te maica, tec'u bohngꞫ 'o mcoohe. maezo tmalꞫ 'o koyuhe, ma'sansano 'o 'tohꞫngꞫhe ho ma'vovei, te'ocu poa yov'o na hin'i.

¹⁶<at'inghi mimu cmꞫ'cmꞫmꞫ! maica mo smo'eꞫc'ꞫhꞫ si mcoomu, tmac'ꞫhꞫ si koyumu.

¹⁷te'o a'Ɜmta eꞫsvꞫta muu, mo botngonꞫ ci eyongensa ho i'o taotofsi'i ci cou ohela 'ucia aiti 'e imu aiti, o'a ohe so'eꞫc'ꞫhꞫ; 'ucia talꞫi 'e imu talꞫi, o'a ohe tac'Ɜhi.>

esansana 'e epo'usa no miyapo

(maluko 4:13-20; luka 8:11-15)

18 <ko'koeno, temu asansana 'e e'ausna ta epo'usa no miyapo.

19 namo tmalɛ no e'e no hrɛhrɛngɛ ne pepe ho o'te tma'hongɛ ci cou aɛɛɛ mais'a 'o tutu mo suaskiti to ceonɛ, mo esmi 'o kokuzo, cu acɛha ti'einga 'o oho yapneni to 'tohɛngɛsi ci e'e.

20 i'o mo su'to yuyu'eo ci tutu, isi pas'usna ta cou hola tmalɛ to e'e. la osni smoekaebɛ ho tiova,

21 at'inghi o'amo bimsɛ'eonɛ 'o emisisi, o'ala meelɛ bina'o, hoci nomio ta e'e ho elɛ no goveo hocieno pohtutumza, la osnia teongasi.

22 i'o isi yapneni to cɛcɛmɛ ci tutu. isi pas'usna tola tmalɛ to e'e, la ma'tipvongɛ no h'oyunsova. eepcvazi no mici yuyupasɛ hocu timcoza na ntohsi nsou ta e'e. 'anamo meelɛ beahci.

23 i'o isi yapneni tomo ɛmnɛ 'o ceoasi ci tutu isi pas'usna ta cou homo tmalɛ ta e'e, a'vinano ta'hongi; micu beahci, 'o isi tov'oha pantola se'conza 'omo apuhngu, pantola monmɛhɛ 'omo apuhngu, pantola mtuehu 'omo apuhngu.>

epo'usa no paihicu

24 isi mi'usni to iesu ho mo'engho tomo h'unasi ci epo'usa: <'o hrɛhrɛngɛ ne pepe mo mais'a hoci pano cou isi yapneni to ezoyɛ 'omo ɛmnɛ ci tutu.

25 nemo seolɛa no acɛhɛ oengɛtɛ, mo esmi 'o hangɛ, yapi to tutu no paihicu 'o taico to heome hocu mongoi.

26 ac'ɛhɛ ne mohcu yɛɛɛɛ ho omcu 'o heome, cu yaeza hongɛ 'o paihicu.

27 mo uhto tauke 'o soskuskunu ho yainca: <<tauke, o'amos'aeno acɛhɛ ɛmnɛ ci tutu 'o osko yapneni, 'e paihicu mamos'a a'ɛmtɛ i'mi nenu?>>

28 isi yut'inga: <<'a hi'hioa to hangɛ na eni.>> ihecu tuocosi: <<teko poa tum'um'eni a'mi si paihicu?>>

29 isi yainca: <<o'ate 'ahɛya! maica hocimu tum'um'i si paihicu, te sokoeva no tu'upi si heome.

30 poan'a yu'upu ta heome si paihicu; hotena efeuta, ta'u eutotaveiya 'o te efeutu ci soskuskunu ho auevan'a tum'um'i 'o paihicu, seo'pɛ'pɛya ho hmoi, tac'u a'pɛ'pɛya 'o heome, soteuyuna to fo'fou'u.>> >

epo'usa to chae enghova

(maluko 4:30-32; luka 13:18-19)

31 isi mi'usni to iesu 'o tesi ho mo'engho tomo h'unasi ci epo'usa: <'o hrɛhrɛngɛ ne pepe mo mais'a concu tutu no chae enghova, ihe emɛ'a to ezoyɛ to cou.

32'e tutu eni mo na'nohe 'o'okosi to mocmo ci maututu, ho micu yæ̃læ̃læ̃ la meoisihe to mocmo ci chae; la aæl̃ yu'e'evi, ac'æ̃hæ̃ to zomæ̃ 'ola meelæ̃ mooyai sku'u to ehtisi.>

epo'usa to koa smoof'o

(luka 13:20-21)

33mio mo'engho tomo h'unasi ci epo'usa 'o iesu: <'o hɾæ̃hɾæ̃ŋɾæ̃ ne pepe mo mais'a 'o smoof'o, cihi ci mamespingi mo mayo ho siya tomo ɟokilo ci tungva, acæ̃ha poa smoof'o 'o cono taucunu ci tungva.>

boemi to epo'usa

(maluko 4:33-34)

34mo boemi to epo'usa 'o iesu ho mi'usnu tamo botngonæ̃ ho eæ̃svæ̃svæ̃ta 'e acæ̃cæ̃hæ̃; hoci o'tec'o boemi to epo'usa, o'anaisi mi'usni ho mo'engho no mocmosi.

35ho isi yaica aæ̃la mia 'o ohela engha to eyongensa ci e'e: <te'o boemi ta epo'usa ho mi'usni na hin'i ho eæ̃svæ̃svæ̃ti, eæ̃svæ̃ta hin'i 'omo noototoefæ̃ŋɾæ̃ ci hi'hioa ne ohon'a teyai 'e hɾæ̃hɾæ̃ŋɾæ̃.>

esansana 'o epo'usa to paihicu

36mo mongoi to botngonæ̃ 'o iesu, yæ̃meæ̃mæ̃ to emoo. mio i'vaho uso 'o tesi ho tuocosi: <tekon'a eæ̃svæ̃ta a'mi, zou cuma na e'ausnasi to epo'usa no paihicu?>

37yainca to iesu: <i'omo miyapo to æ̃mnæ̃ ci tutu. 'ai'oeno okocou;

38'e ezoyæ̃ 'ai'eeno hɾæ̃hɾæ̃ŋɾæ̃; 'o æ̃mnæ̃ ci tutu zou 'omo tma'usnu to hɾæ̃hɾæ̃ŋɾæ̃ ne pepe ci cou; 'o paihicu zou 'omo tma'usnu to kokuzo ci cou;

39i'omo miyapo to paihicu ci hangæ̃ 'ai'oeno 'akuma; na efeutu 'aeno na puesona ta hɾæ̃hɾæ̃ŋɾæ̃ maitan'e; 'o soksuskunu no efeutu zou tensi.

40ho tac'u noc'æ̃hi 'e puesona ta hɾæ̃hɾæ̃ŋɾæ̃ maitan'e, 'ola peiskuzkuzo te mais'a 'o paihicu ho tum'um'i, to'seni to puzu ho hmoi.

41tesi popeoskuna to okocou 'o tensi, acæ̃ha tæ̃tɾæ̃ta 'o la koa peiskuusi ho i'o afu'u kokuzo ci cou.

42to'seni to pupuzu. yonto ic'o ho mongsi ho sihsikiki.

43ho mio, 'o coumoæ̃læ̃læ̃ te yonto hɾæ̃hɾæ̃ŋɾæ̃ to amopepe, te mais'a hie ho psoetiskou. namo yaa koyua, acæ̃hæ̃'so tmalæ̃!>

epo'usa to nootofæ̃ŋɾæ̃ ci 'anonua

44<'o hɾæ̃hɾæ̃ŋɾæ̃ ne pepe mo mais'a nootofæ̃ŋɾæ̃ to ezoyæ̃ ci 'anonua. pano cou cimo elæ̃, isicu fe'u'sa, micu na'no kokaekæ̃bæ̃ ho phieni 'o acæ̃cæ̃hæ̃si, usa ho phini 'o ezoyæ̃ ic'o.>

epo'usa no sinzu

45<'o hr̥hr̥ng̥ ne pepe mio maezo mais'a cihi cila 'amamhimhino ci cou mo biebimi no sopepea ci sinzu.

46ne isicu el̥a 'o sinzu, isicu ps̥c̥c̥h̥neni 'o ac̥c̥h̥si, usa ho phini 'o sinzu ic'o.>

epo'usa no tokeup̥

47<'o hr̥hr̥ng̥ ne pepe mio maezo mais'a hoci i'o keup̥ no yosk̥ isi tokeup̥neni to etup̥, tol̥ to mav'ov'o ci yosk̥.

48ne micu ngangc̥ng̥ 'o keup̥, isicu esifova to leeyayosk̥, yusuhngu to aaskiti ho apopaevaza 'o yosk̥, epeiya 'omo ɰmn̥ ho siya to kunkunu, ciha 'omo kuzo.

49'e puesona ta hr̥hr̥ng̥ maitan'e tena maezo maica: te yuyafo 'o tensi, i'mi to 'ayumona to ɰmn̥ ci cou ho ah'una 'o kuici cou,

50to'seni to pupuzu. yone'e ho mongsi ho sihsikiki.>

faeva ho noana'o

51isi tuocosi to iesu 'o tesi: <'emo maica ci e'e imu ac̥ha ta'hongi?> ihe yut'inga: <'aimzacu ac̥ha ta'hongi.>

52yainca to iesu: <hoci mio maica, 'emo macihi ci lema'cohio seiso te meel̥ tesi to hr̥hr̥ng̥ ne pepe, mais'a hoci i'o tauke to conoemo, isi i'mi to fo'fousi ho teyafa namo faeva ho noana'o ci macucuma.>

hops̥pseni to yane nazalo 'o iesu

(maluko 6:1-6; luka 4:16-30)

53eep̥nga to iesu 'emo maica ci epo'usa, cu mongoi to ic'o,

54maine'e to iachisi emooana. mo yonto kaitoo ho mo'ma'cohio to cou; mo ac̥h̥ yamci 'omo tmal̥, yainca: <ma ita el̥a nenu 'emo maica ci hia tout̥s'ɰ ci koyu? mitan'a peispopo'e!

55na taini o'as'aeno oko to taiku? 'o ino taini o'as'aeno maliya. 'o yakovu, yosefu, saimong, ho i'o yuta o'as'aeno ac̥h̥ 'a'ahaesa taini?

56i'o ohaesa nota maamespingi o'alas'aeno ac̥h̥ no'upu a'to? 'e ac̥c̥h̥ ci ton̥ taini mamos'a i'mi nenu?>

57ihecu hops̥pseni 'o iesu. isi mi'usni to iesu ho yainca: <'o eyongensa homo noyafa ta iachisi emooana la toehunga einva to cou.>

58maica ho o'aihe taa'uzva, o'amo man'i na isi hioa ci po'e homo yonto ic'o.

Matai 14

mcoi 'o letoonono yohane

(maluko 6:14-29; luka 9:7-9)

- ¹ne mio, isicu tac'ɸhi to honte helote ne ngalilaya na isi hi'hioa to iesu,
- ²cu mi'usnu to fafeifeihasi ho yainca: <'e cou eni ahtuo'te 'o letoonono yohane mo smoevovei, ko'ko mo yaa tonɸ ho hioa 'emo maica ci po'e.>
- ³mamo maica na i'hahozɸsi, 'o helote moso nomio to silotei ci nia vcongɸ to ohaesasi ci fuili ho tɸtɸɸta 'o yohane, seo'eisi ho poekotva to poo'usna.
- ⁴maica ho ohsi siho koica to yohane 'o helote: <o'ate ɸmnɸ ho ciko skoh'ienga 'o silotei ho vcongɸ.>
- ⁵isi 'ucia opcoza to helote 'o yohane, at'inghi mo ngoheɸngeɸ to yatatiskova, maica ho ihe tohunga yainca zou eyongensa 'o yohane.
- ⁶to hiesi no meeyayo 'o helote, mo yonto tuhcu to isi mae'ho'a ho 'otole 'o okono mamespingi to silotei, isi na'na ɸm'ɸmnɸa to helote.
- ⁷isicu mi'usni to helote ho esvɸtɸ: <'upena hociko m'ene no cuma, te'o acɸha teomneni suu.>
- ⁸mo tiou to 'osmuhnua to inosi 'o okono mamespingi, m'ene ho yainca: <osnia siya ta ceɸ'fɸ 'o fnguu to letoonono yohane ho faeni a'o!>
- ⁹mo na'no ma'ngongoveo 'o honte, at'inghi micu'so yonto tuhcu to isi eho'a ho esvɸtɸ, cu moeza yaito e'esi mashɸyɸ ho faeni 'o isi p'enia.
- ¹⁰micu popeosmuhnu to cou 'o helote ho uhto poo'usna, hiftunga 'o fnguu to yohane,
- ¹¹siya to ceɸ'fɸ, ho faeni to okono mamespingi to silotei; 'o oko no mamespingi isicu faeni to inosi.
- ¹²ihe usa to tesi to yohane, ho yaa 'o nia feangosi ho souɸɸɸɸ, ataveia eɸsvɸta to iesu 'e hi'hioa eni.

poa yoseɸ to iesu 'omo posiyomohɸ ci cou

(maluko 6:30-44; luka 9:10-17; yohane 6:1-14)

- ¹³isi tac'ɸhi to iesu na eni, cu yonto 'apangɸ ho mongoi to ic'o, cihcihi ho uhto mo no'caciku ci hɸɸhɸngɸ. ihe cohivi to botngonɸ, i'mi to mahohosa coeconɸ ho to'ofeihni to iesu.
- ¹⁴ne micu tmo'poyapo to aaskiti 'o iesu, aiti 'emo maica botngonɸ ci cou, mo aot'ou 'o himcocoveoi ci 'tohungɸ, cu aotothoma 'o tma'congohe.
- ¹⁵ne micu a'usnu no 'eopsi, mo uhto iesu 'o tesi ho yainca: <micu yofna, aava'ho no'caciku 'e hɸɸhɸngɸ tan'e, mate poa aemo'ɸ 'e botngonɸ, poa iachi uhta mo cum'u ci you ho mhino note ana.>

16yut'inga to iesu: <o'ate 'ahɯya poa aemo'ɯa; 'atemueno poa bonɯa.>

17yainca to tesi: <moc'o eimo ci pang ho yuso ci yoskɯ 'emo yontan'e.>

18isi yainca to iesu: <yaa ho faeni a'o.>

19isicu eutotaveiya 'o botngonɯ ho poa suspoyɯ to kukuzo, ataveisi isi yaa 'o eimo ci pang ho i'omo yuso ci yoskɯ, mi'usnu ne pepe, to'aveoveoyɯ to hamo, tipcia 'o pang, faeni to tesi, ihecu i'vaha aangaeza to tesi ho faeni to botngonɯ.

20mo acɯhɯ bonɯ, a'vinano acɯhɯ yoseɯ. ihe a'pɯ'pɯya to tesi 'o auz'oz'osi, aɯla teongcɯngci 'omo maskɯ uesto ci skayɯ.

21'o hia botngonɯ to mo bonɯ, hoci tapeoha 'o maamespingi ho i'o 'o'oko, mo asonɯ posiyοemohɯ.

coeconɯ to chumu 'o iesu

(maluko 6:45-52; yohane 6:15-21)

22ataveisi tan'e, isi popeocucufna to iesu 'o tesi ho poa bohshifou to 'apangɯ, aueva poa uhto apihana, isi totea no poa aemo'ɯn'a 'o botngonɯ.

23ataveisi ne micu aemo'ɯ 'o botngonɯ, mo cihcihi uhto hcuyu 'o iesu ho 'inoli; ac'ɯhɯ ne micu yofna mion'a nongaco to ic'o.

24tuhcusi ne mio, micu na'no nomcovhi to aaskiti 'o 'apangɯ, mo yupteilɯ tomo meatasufku ci poepe, mo smoteo'tu'u to taico to smahu.

25ne tec'u mon'i tiskova, mo coeconɯ to etɯpɯ 'o iesu ho emo'usnu to tesi.

26ihe aiti to tesi homo coeconɯ to etɯpɯ, mo kuici yamci, yainca: <zou hicu!> mo acɯhɯ mukeici to hiahe smoyo.

27isi osnia mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <'a a'o, teav'a smyoya!>

28yainca to petelo: <nooe'oca, hoci zou suu, nahoenno poa coeconɯ ta chumu a'o ho uhta iko yoni!>

29yainca to iesu: <uhtan'e!> micu ohpueho to 'apangɯ 'o petelo, mito chumu ho emo'usnu to iesu.

30at'inghi ne isicu aiti 'o poepe homo meimacongo, mo ngoheɯngeɯ 'o 'tohɯngɯsi, cu ahoi sɯhcɯ'o, micu moozoyɯ: <nooe'oca, to'usni a'o!>

31isi osnia ho'usneni to iesu 'o emucusi ho tɯtpɯta, yainca: <mo angu okosi co singkoosu. mainci ma'pepecvai?>

32ne micu bohshifou to 'apangɯ, cu tosvo 'o poepe.

33'o tesi cimo yonto 'apangɯ mo acɯhɯ pop'up'ungu ho m'ohkuyu to iesu, yainca: <zou'sio a'ɯmtɯ oko to hamo suu.>

poa yov'o 'omo tma'congo ne konisalo

(maluko 6:53-56)

³⁴ne micu ohpihi to eturɛ, mo tmo'poyapo to konisalo.

³⁵ne ihecu hongā to cou ne'e ho zou i'o iesu. cu popeosmuhnu to cou ho yuyāfo, to mia'usnu to cum'usi ihe acɛha hafa uhto tuhcu to iesu 'omo tma'congo ci cou.

³⁶mo mi'usnu to iesu ho m'eya makoc'o aaso to pepuehonɛ to yɛsɛsi; 'omo afu'u meuasō ci cou cu acɛhɛ yov'o.

Matai 15

h'oceona no nia maameoi

(maluko 7:1-23)

¹piyo ci coufalisi ho lema'cohio seiso mo i'mi ne elusalemu ho baito to iesu, tuocosi 'o iesu:

²<mo mainci o'te nou't'uci to tesisu 'o h'oceona to nia maameoito? ta auyusi hote bonɛ ma'i mo maito h'oesvɛta ho yoemucun'a!>

³yut'inga to iesu: <mainci mimu nomio no nou't'ucɛ no nia h'oceona, ho yuf'uha 'o lasi pashɛya to hamo?>

⁴isi yainca to hamo: <<la meot'ut'ucɛ to maameoi>>; yaeza yainca: <<inala matkuzkuzo no maameoi, te asansana opcoza.>>

⁵namalamu yainca, hoci panonte mi'usnu no maameoi ho yainca: <<i'o nto'u titha aat'ucɛ muu os'ocu acɛha faeni to hamo>>,>

⁶o'ana tesi 'ahɛya aat'uca na maameoisi. mimu titho to nia h'oceona ho pɛɛzeni to e'e to hamo.

⁷e me'ɛ'ɛmnɛ ci cou, 'o ohsila pas'usna muu to izaya ho eyoca ci e'e a'ɛmtɛs'a etuhcu! isi yainca: yainca to hamo:

⁸e yatatiskova lac'o boemi ta sumsu ho einu a'o, 'o 'tohɛngɛhe mo emomcovhi a'o.

⁹lahe ta'unano zou mashɛyɛ'u 'o h'oesvɛta ta cou; 'o lahe hia m'ohkuyu a'o. moc'o acɛhɛ 'afeungu!>

'ola koa ca'i ta cou ci macucuma

(maluko 7:14-23)

¹⁰isi eteuyuna to tuhкуси to iesu 'o botngonɛ ci cou, mi'usni ho yainca: <temu tmalɛ, la yaeza ta'hongi!>

¹¹'ola mito ngayo ta cou ho yɛmeɛmnɛ ci macucuma o'ate koa ca'i ta cou; 'ai'olaeno i'mi ta ngayo ta cou ho yuyāfo nate meelɛ koa ca'i ta cou.>

12 ataveisi 'o tesi to iesu ihe eʊsvʌta: <osko cohivi? ne ihe talʌi to coufalisai 'o e'esu, mo na'no tmakvo'ʌ?>

13 yut'inga to iesu: <na afu'u o'aisi emʌ'a to amo'u pepe ci cacʌfea te acʌha tuefisi.>

14 teav'a 'ahʌya cumasa hin'i! mihin'i bʌkngʌ ci leeahafo; hoci eahafa no bʌkngʌ na bʌkngʌ, 'ate ahtuo'te aepohʌ su'ayumonʌ no feongo.>

15 yainca to petelo: <tekon'a esansana a'mi na e'ausnasi ta epo'usa tan'e.>

16 yainca to iesu: <mimun'asi ac'ʌhʌ maitan'e ho totiski si mocmo ho o'te tma'hongʌ?>

17 o'aimueno cohivi, i'ola afu'u mita ngayo ho yʌmeʌmʌ ci macucuma, ho micu yonta cfu'o, 'atenac'ueno te'eafa?

18 at'inghi 'ola i'mi ta ngayo ho yuyafu mo i'mi no 'tohʌngʌ, 'ainamoeno maica nate koa ca'i ta cou.

19 maica 'omo i'mi to 'to'tohʌngʌ ta cou ho yuyafu la yaa mav'ov'o ci kuici koyu; 'emo maica ci kuici koyu lasi poa peis'usnu no opcoi, smoc'ou, yup'ouso, meo'eoi, meknuyu, eayaezoyʌ ci kuisi.

20 acʌcʌhʌ 'emo maica te a'ʌmtʌ koa 'oha cofkoya ta cou. inacu o'te yoemucu hote bonʌ o'ate koa ca'i ta mocmo ci cou.>

singkoo tamo cihɪ ci mamespingi

(maluko 7:24-30)

21 mo mongoi to ic'o 'o iesu, totoefʌngʌ ho uhto mia'usnu ne tailo ho saitong.

22 mo cihɪ ci mamespingi to kanan mo baito to iesu, moozoyʌ mainca: <nooe'oca, oko to tavite, coveoza a'o! isi ti'eopi to hicu 'o okono'u mamespingi, mo na'no 'atutumio.>

23 o'amo matnʌskʌ yut'inghi 'o iesu. mo uso 'o tesi ho yainca: <tekon'a poa mongoi si mamespingi! mo to'ofeihni a'to ho apaezumo moozoyʌ!>

24 yut'inga to iesu: <ho mi'o noa popeoskuna te'oc'o i'ima 'o mo eapayo'ʌ ci moatʌ'nʌ ta cou'isolaelu.>

25 ne isi talʌi to mamespingi 'e e'e eni, cu pop'up'ungu to tuhcu to t'ango to iesu, yainca: <nooe'oca, to'usni a'o!>

26 yainca to iesu: <hoci mayo no 'oanʌ no 'o'oko ho to'seni no tuutu o'ate emio.>

27 yainca to mamespingi: <'aeno a'ʌmtʌ, nooe'oca, at'inghi 'o tuutu 'alaeno maezo bonʌ tola i'mi to pangka to tauke ho supeopeohʌ ci pu'pucu!>

²⁸isicu yainca to iesu: <mamespingi, a'amtɔ meoisi co singkoosu, tee maita osko p'enia ho teomneni!> 'o okonosi mamespingi micu yov'o to tuhкуси ne mio.

aotothoma 'o mav'ov'o ci tma'congo to cou

²⁹mongoi to ic'o 'o iesu, esmi to aaskiti to etɔpɔ ne ngalilaya. mo bohsifou to hcuyu, hocu yusuhngu.

³⁰ihe ivaha i'ima to botngonɔ ci cou, a'vinano hafa uso 'omo pi'o, bɔkngɔ, kealeilea, tmusngɔsngɔ, ho i'o mo yaa mav'ov'o ci tma'congo ci cou, acɔha siya to yaa t'ango to iesu; isicu macihi poa yov'o to iesu.

³¹i'emo botngonɔ ihe aiti homo aomotɔ'ɔ 'o tmusngɔsngɔ, yov'o 'o kealeilea, coeconɔ 'omo pi'o, teolɔ 'omo bɔkngɔ, acɔhɔ na'no yamci, maezo acɔhɔ tohmomoengɔ to hamo to isolaelu.

poa yoseɔ to iesu 'omo posisopotɔ ci cou

(maluko 8:1-10)

³²isi eyoho'a to iesu 'o tesi, mi'usni ho yainca: <os'o na'na ta'cingha 'emo botngonɔ ci cou, micu miteuhi homo no'upu a'o, uk'a ci tehe maka peelɔ ana. o'a os'o ɔmnɔ hoci sieo ho maine'e, saho'oa tes'a e'puyu ne ceonɔ.>

³³yainca to tesi: <yonta mo maica hia no'caciku ci hpɔhpɔngɔ, ma temza'so uhneni ho biebimi nontehe omsoa tamo maica ci hia botngonɔ ci cou?>

³⁴isi tuocosi to iesu: <mo piyo na pangmu?> ihe yut'inga: <mo pitu ci pang ho piyo ci 'o'oko no yoskɔ.>

³⁵isicu cucufni to iesu 'omo botngonɔ ho poa yusuhngu to ceoa,

³⁶yaa 'omo pitu ci pang ho piyo ci 'o'oko no yoskɔ, to'aveoveoyɔ to hamo, tipcia, faeni to tesi; 'o tesi ihecu ivaha aangaezeni tomo botngonɔ.

³⁷mo acɔhɔ bonɔ, a'vinano ooyoseɔ. ihe a'pɔ'pɔya to tesi 'o 'pɔ'pucu no ong'ongacvɔ, teongcɔngci 'omo pitu ci skayɔ.

³⁸'omo yoseɔ, hoci tapeoha 'o maamespingi ho 'o'oko, mo posisopotɔ.

³⁹isicu poa apeaski to iesu 'o botngonɔ, atavei bohsifou to 'apangɔ, emo'usnu to mia'usnu ne makatan.

Matai 16

m'eya baito no po'e

(maluko 8:11-13; luka 12:54-56)

¹panto piyo ci coufalisi ho cousatukai mo esmi ho baito to iesu, ihe 'ucia akuzkuzoa 'o iesu, ko'koeno mo m'eya peispopo'e to iesu, soomei 'o isi hioa na hia mio i'mi to hamo.

²yainca to iesu: <ho micu 'eopsi, lamu yainca: <<ahtuo'te tomohngꞰ ho hucma, cimoeno smoefꞰhngoya 'e engꞰca.>>

³hoci taseona temu yainca: <<te tucvihi maitan'e, cimoeno movoecꞰvcꞰ 'e engꞰca.>> lamu meemealꞰ smo'euhꞰhꞰhꞰngꞰ, at'inghi o'aimu so'euh'Ʞta 'e huomza ta hꞰhꞰhꞰngꞰ maitan'e!

⁴e cou maitan'e a'ꞰmtꞰs'a kokuzo, ho smoc'ou! mimun'asi mici baito no po'e? tapeoha 'o nia po'e to yona, 'anatemu ahtun'a buhvaho no mocmo ci po'e.> eꞰhꞰngꞰ 'o iesu, cu mongoi.

smoof'o to coufalisai ho ito cousatukai

(maluko 8:14-21)

⁵mo ohpihi to apihana to etꞰꞰ 'o tesi, ta'payo'Ʞ mahafo no pang.

⁶isi yainca to iesu 'o tesi: <temula bumemealꞰ, la etngoeva 'o smoof'o to coufalisai ho ito cousatukai.>

⁷mo yupa euc'oc'ou 'o tesi: <homo maica co e'esi mionana maica ho o'a mito mahafo no pang.>

⁸isi cohivi to iesu cuma na ihe engha, cu tuocosi 'o tesi: <mainci imu toꞰsvꞰsvꞰtꞰneni ho o'amimu mahafo no pang? mo angu okosi co singkoomu!

⁹cis'a ac'ꞰhꞰ maitan'e ho o'te ahta ta'hongi! imucun'asi ta'payo'a ne mo'u titho tomo eimo ci pang ho poa yoseꞰ 'omo posiyemohꞰ ci cou? ne mio mosoeno piyo no skayꞰ 'o nia 'pu'pucu?

¹⁰ho i'omo pitu ci pang oho poa yoseꞰ 'omo posisospotꞰ ci cou, 'o ohmu a'Ʞ'ꞰꞰya ci 'pu'pucu moso piyo no skayꞰ?

¹¹mainci o'te ta'hongi ho o'a hi'hioa no pang na os'o atuhca mi'usneni muu ho engha? temula etngoeva 'o smoof'o to coufalisai ho cousatukai!>

¹²ihecueno ta'hongi to tesi ho o'a ina smoof'o no pang na te etngoeva, ma i'o lahe hia mahsꞰsꞰftꞰ to coufalisai ho cousatukai nate etngoeva.

isi hongga to petelo 'o iesu ho zou kilisto

(maluko 8:27-30; luka 9:18-21)

¹³cu sꞰc'ꞰhꞰ to 'ayumona to kaisalia fuilipi 'o iesu; yonto ic'o isi tuocosi 'o tesiani: <lahe ta'una no siya ta cou 'e okocou?>

¹⁴ihe yut'inga: <panto la mainca zou letoonono yohane; pantola mainca zou 'iliya; panto la maezo mainca zou 'elimia hocieno o'te cihito 'ayumona to eyongensa.>

¹⁵isi tuocosi to iesu 'o tesi: <imu ta'unano siya a'o?>

¹⁶yut'inga to saimong petelo: <zou kilisto suu, zou oko to 'auesiesi yaansou ci hamo.>

¹⁷yainca to iesu: <oko to yohane saimong, miko a'umtɛ ɛm'ɛmnɛ; maica 'e so'emio eni o'as'a 'e cou namo ma'cohio suu, ma i'o amo'u ta pepe 'omo atuhcu maavo suu.

¹⁸te'o ɛʊsvɛta suu, zou petelo suu. zou yakivayɛ, ta yakivayɛ tan'e; te'o p'eyac'a 'o kiokai'u, ac'ɛhɛ no tonɛ no mcoi maezo o'a te atpɛtɛ.

¹⁹te'o faeni suu 'o 'oyomzana maavo to hpɛhpɛngɛ ne pepe, na teko afu'a vomti ta ceoa, te yaeza vomti ne pepe; na teko teomneni ta ceoa, te yaeza teomneni ne pepe.>

²⁰isicu cucufni to iesu 'o tesi teav'as'a ɛʊsvɛta no mocmo ho zou kilisto.

iachia eyoca to iesu ho tena 'atutumzo ho mcoi

(maluko 8:31-9:1; luka 9:22-27)

²¹ahoi to hiesi ne mio, isi pahsansani to iesu 'o tesi, yainca: <te'o ahtuo'te uhne 'elusalemu, yonto emucu to coolo, saisicoo ho ito lema'cohio seiso ho tiou no man'i ci 'atutumio, a'vinano noa opcoza, miteuhi tena smoevovei.>

²²isi ese'vi to petelo 'o iesu, potani ho yainca: <nooe'oca, mao'a! 'emo maica ci hi'hioa o'ate ahtu esmi ta feangosu!>

²³mo miezuhu 'o iesu mi'usni 'o petelo ho yainca: <satan, smase'u. te'o ekosi suu; maica 'e osko ta'to'tohɛngva o'as'a 'to'tohɛngɛ to hamo, ma hia ma'to'tohɛngɛ ta cou.>

²⁴isicu mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <hoci panonte to'ofeihni a'o ci cou, te ciha 'e iachi, ngoevi na zuuzikasi ho to'ofeihni a'o.

²⁵maica i'ola 'ucia iachia tɛyɛcɛ na nsou, te apuya payo'a na nsou; i'omo nomio a'o ho payo'a na nsou, te apuyu elɛ no nsou.>

²⁶'emo cihi ci cou 'upenaeno hocisi peelɛi acɛcɛha tanua 'e hpɛhpɛngɛ, ho peɛzeni na iachisi nsou, cuma na koa ɛmnɛsi? ma uk'a! te meelɛ mayo no cuma ho tasvoveiya na iachisi nsou?

²⁷'e okocou te yono 'ayumona to psoevohngɛ to amosi, nɛthɛ 'o tensisi ho cmɛ'ho. ho mio, tasi ieni no nia peipeis'ausna tamo macicihi ho eveia.

²⁸te'o bumemeala ɛʊsvɛta muu, 'emo yac'ɛ tan'e ci cou, no auyusi no mcoi pantote baito to okocou hote cmɛ'ho ta taicohe ho tɛt'ɛcɛ no tonɛ.>

Matai 17

aezuhu 'o mi'a'ausna

(maluko 9:2-13; luka 9:28-36)

¹ataveisi no minmæhi. isi hafa to iesu 'o petelo. ho i'o nat'ohaesa ci yakovu ho yohane auc'oc'ou bohifou tomo conic ci pepe ci hcuyu.

²yonto tuhcuhe, mo aezuhu 'o mi'a'ausna to iesu: 'o mi'ausnasi mo totiski to hie ho psoetiskou, 'o yæsusi mo maezo mais'a tiskova ho tofsi'i.

³aemo'au, ihe aiti tomo tuyu ci tesi 'o moose ho 'iliya mo yupeeahngæyæ 'o iesu.

⁴mi'usnu to iesu 'o petelo ho yainca: <nooe'oca, a'æmtæ æmnæ ho mito yontan'e! hociko æmnæ, te'o yontan'e ho ehnuu note tuyu ci hnuu, faeni suu namo conic, faeni to moose namo conic, faeni to 'iliya na mo conic.>

⁵ne mon'a seolæa no aomotæ'æ 'o petelo, yaa tofsi'i ci cmæcmæ isi tofeu'si 'omo tuyu; panto fihngau cimo i'mi to cmæcmæ, yainca: <zou songohia ci oko'u eni, la'u æm'æmnæ. temula taayæzoi!>

⁶ne ihe talæi to tesi 'e fihngau eni, mo na'no ngoheungeæ, acæhæ m'ocnguyu ta ceoa.

⁷mo emo'usnu 'o iesu ho eubobaka, yainca: <yæc'æ, 'ote ngoheungeæ!>

⁸micu mængæcæ 'o tesi, i'oc'o iesu 'o ihen'a aiti, 'anaihe aiti 'o mocmo ci cou.

⁹ne micu toyovcu to hcuyu, isi eutotaveiya to iesu 'o tesi: <auyusi no o'amocu te i'mi to mcoi ho smoevovei 'o okocou, teav'as'a ake'a æsvæta no mocmo ci cou 'e imu aiti ci mavolosi.>

¹⁰ihecu tuocosi to tesi 'o iesu: <mo mainenu ci ihe yainca to lema'cohio seiso te ahtuo'te auyu cmæ'ho 'o 'iliya?>

¹¹yut'inga to iesu: <'uatee auyu cmæ'ho 'o 'iliya ho aueva æ'ayoca 'e acæcæhæ.

¹²at'inghi te'o æsvæta muu, 'amicu cmæ'ho 'o 'iliya, at'inghi o'aihe hongta cou, ihe apuya na'na 'oha æælææ. totiski, 'e okocou. tena maezo tiou no tahe akuzkuzoa.>

¹³ihecueno ta'hongi to tesi 'e e'e to iesu ho isi e'usna to letoonono yohane.

aotothoma 'o isi cænghi no hicu ci oko

(maluko 9:14-29; luka 9:37-43)

¹⁴ne micu yuovei to ihe yoni to botngonæ, panto mo uso cimo cihic ci cou, pop'up'ungu to tuhcu to iesu,

¹⁵mainca: <nooe'oca, teko'so coveoza 'o oko'u! mo tma'cogno no smoefeasæ ho na'no 'atutumio. la siho suceu'su ho sunghucu.

¹⁶o'u hafa uhto tesisu ho poa aitneni. at'inghi o'aihe peelæi aotothoma.>

¹⁷yainca to iesu: <'e yatatiskova ta hr̥hr̥ng̥ maitan'e mo mainenu na hia uk'a singkoo, mainenu na hia tokuzo! mate'o noa'a'vi muu? mate mainenu na hia noana'o ho te'o uveica muu? hafa uhtan'e na oko!>

¹⁸isicu t'utei to iesu 'o hicu; ne micu yuyafa 'o hicu, cu osni yov'o 'o tma'congo to oko.

¹⁹ataveisi ta hi'hioa tan'e, ihe auc'oc'ova tuocosi to tesi 'o iesu: <mainci imza o'te peel̥i petoyafa 'o hicu ic'o?>

²⁰isi yut'inga to iesu: <mo maica homo o'te amso na singkoomu. te'o a'umta eʉsv̥ta muu, hocimu yaa mako mais'a 'o concu tutu no chae enghova na hia meoisi no singkoo, upena hoci mi'usnu ta hcuyu tan'e ho yainca: <<i'mi tan'e ho noezuhu ta'e!>> 'ate ahtuo'te mimho noezuhu. uk'a ci temu o'te peihc̥'hi ci hi'hioa.>

i'vaha eyoca to iesu na iachisi mcoi

(maluko 9:30-32; luka 9:43-45)

²²ne moso ac̥h̥ yu'eteuyunu ne ngalilaya 'o tesi, isi mi'usni to iesu ho yainca: <tena toveineni ta emucu ta cou 'e okocou,

²³tehe opcoza, at'inghi. te smoevovei ho tac'u miteuhi.> mo na'no nac'o 'o tesi ne ihe tal̥i.

tuyafa to tmuhnoa to seiten

²⁴ne micu s̥c'uh̥ to kapenong 'o iesu ho i'o tesi, panto piyo cila ateuyunu to tmuhnoa to seiten ci cou mo uhto petelo, tuocosi: <teenana tuyafa no tmuhnoa ta seiten si senseimu?>

²⁵yut'inga to petelo: <ahtuo'te tuyafa.> nemo y̥me̥m̥ to emoo 'o petelo, isi aueva tuocosi to iesu: <saimong, zou siya nate mi'usnu ta honte ta hr̥hr̥ng̥ ho tuyafa no tmuhnoa no pa'mom̥t̥ ho ino tmuhnoa no hahocng̥? nenusi no 'e cou ta iachi hr̥hr̥ng̥? hocieno o'te na cou h'unano hr̥hr̥ng̥? mo mainenu na 'toh̥ng̥su?>

²⁶yut'ingi 'o petelo: <'a couh'unasi hr̥hr̥ng̥.> yainca to iesu: <ma o'anteno 'ah̥y̥ tuyafa no tmuhnoa 'e cou ta iachi hr̥hr̥ng̥.

²⁷at'inghi o'ateto 'ah̥ya yuszoz̥ tamo maica ci cou. teko uhto aaskiti to et̥r̥p̥ ho toalungu, yaa 'o teko ahoza tol̥i ci yosk̥, paavi 'o ngayosi, teko aiti 'omo conu ci peisu; 'e peisu eni 'ate amso tuyafa no teto tmuhnoa ta seiten, 'atakoeno hafa ho faeni hin'i.>

Matai 18

siya namo someoisa

(maluko 9:33-37; luka 9:46-48)

¹ne mio, mo uhto iesu 'o tesi ho tuocosi: <siya namo sotaicinia no hr̥hr̥r̥ng̥ ne pepe?>

²mo eyoho'ʌ tomo cihi ci oko 'o iesu, poa yac'ʌ to taicohe.

³yainca: <te'o a'ʌmta eʌsvʌta muu, mac'ocimu miovei, aezuhu totiski mais'a 'e oko, o'atemu ahtu meelʌ tma'oko to hr̥hr̥r̥ng̥ ne pepe.

⁴mais'a 'e oko eni ho ma'einu, hote yonto hr̥hr̥r̥ng̥ ne pepe 'amoeno sotaicinia.

⁵nomio a'o ho aʌt'ʌt'ʌca 'emo mais'a 'e oko eni, 'aisieno aʌt'ʌt'ʌca a'o.>

topana no kuisi

(maluko 9:42-48; luka 17:1-2)

⁶<'upena na siya hoci poa mongoi a'o namo cihi cila hukoacumai ta sinto'u, te apuyu ʌmnʌ hoci seo'eisneni ta sʌnʌsi na fatu no huahua, ho poa engeosʌ mcoi ne mʌ'eona ne etʌrʌ.

⁷'e hr̥hr̥r̥ng̥ cis'a yaa poa mongoi a'o ci hi'hioa, te a'ʌmtʌs'a sonac'oa! teeno o'te anana'o yuyafʌ 'emo maica ci hi'hioa, at'inghi namo himhohioa ho epohpoho ci cou tena ku'kuici!

⁸<'emo coni ta emucusu hocieno 'emo coni ta t'ango hocisi poa peiskuisi suu, te hitenva ho ciha, hoci kealeonga na emucu kealeonga na t'ango ho mayo no 'auesiesi nsou, te ʌmnʌhe nomo noemʌhʌ na emucu ho t'ango ho noa to'ayumoneni no 'auesiesi o'ate afsi ci yafeu.

⁹hocisi poa peiskuisi tamo coni ta mcoosu, te yuyafi ho ciha, hocic'o coni na mcoo ho meelʌ mayo no 'auesiesi nsou. te ʌmnʌhe nomo noemʌhʌ na mcoo ho noa to'ayumoneni no yafeu ci puzu ne voocʌvcana.>

epo'usa no eapayo'ʌ ci moatʌ'nʌ

(luka 15:3-7)

¹⁰<temula bumemealʌ, teav'a hupotfʌnga 'ola hukoacumai ci cou. te'o eʌsvʌta muu, ne pepe, i'o tensihe la asngʌcʌ bi'upu to tuhcu to amo'u.

¹²<temu aʌsvʌta ta'to'tohʌngva, 'emo cihi ci cou honci yaa se'conia ci moatʌ'nʌ, mo eapayo'ʌ namo coni, o'a tesis'aeno teongasi ta cʌrucpuhu namo msiohʌ usio ho i'ima namo eapayo'ʌ ci moatʌ'nʌ?

¹³te'o eʌsvʌta muu, hocisicu elʌa 'emo coni cimo eapayo'ʌ ci moatʌ'nʌ, 'ate ahtuo'te kuici kaebʌ, tesi kaebenihe ta o'amo eapayo'ʌ cimo msiohʌ usio ci moatʌ'nʌ!

¹⁴totiski, 'o amomu pepe o'aisi ʌmnʌa hoci eapayo'ʌ namo cihi ci isi hukoacumai ci cou.>

mi'usnu tola peis'epo ci nanat'ot'ohaesa

¹⁵<hoci mi'usnu suu na nat'ohaesasu ho peis'epo, teko usa ho aiti, eʊsvʉta namo o'te emio; at'inghi ho lamuc'o noepohʉ na tekola yaica. hocisi mimha talʉi na hiasu poucufnu, oskocu eoveiya 'e nat'ohaesasu.

¹⁶honcisi o'te talʉi, teko engochʉ note cihi yoso ho nʉthʉ usa; maicac'o, namo macoconci e'e no koicʉ te yoso tuyu ci cou nate meelʉ 'akasi.

¹⁷hoci a'cʉ'cʉnʉ o'te tmalʉ, teko eʊsvʉta to kiokai na i'hahozʉsi tamo maica ci hi'hioa. hoci maezo o'tena mako tmalʉ ta kiokai, 'atekocueno ta'upa no couyafana hocieno huatatiska 'o letmuhno.>

vomti ho tmoemʉ

¹⁸<ko'koeno, te'o eʊsvʉta muu, na temu vomti ta ceoa, te yaeza vomti ne pepe; na temu teomneni ta ceoa, te yaeza teomneni ne pepe.

¹⁹<te'o i'vaha eʊsvʉta muu, ho mimu yonta ceoa, hoci pano mo yoso ci cou iepoepohʉ tohmʉskʉ na 'tohʉngʉ ho 'inoli, 'upena hoci cuma na ihe p'enia, 'o amo'u ta pepe 'atesi ahtao'te teomneni.

²⁰maica, na isi afu'a yoni nomo yoso tuyu ci cou ho boemi ta ongko'u ho noteuyunu, 'ate'o ahtu o'te yono taicohe.>

epo'usa no o'te peteongaso no cou ci soskuskunu

²¹ne mio, mo uhto iesu 'o petelo ho tuocosi: <nooe'oca, hoci mi'usnu a'o ho peis'epo na nat'ohaesa'u, te'o i'popzoha peteongasa? te amso hoci i'poptuha?>

²²yainca to iesu: <o'as'a i'poptuha, ma mpʉtvʉhʉ ci i'poptuha.

²³maica i'o hrʉhrʉngʉ ne pepe mo mais'a 'ete engha ci ehohamva: pano cihi ci honte tesi taerʉnga na yuevaha no soskuskunusi.

²⁴ne isi ahoza tasvʉta, panto ihe hafa uso cimo yuevaho tomo 'enepio no posimaskʉ ci peisu no king ci soskuskunu. hafa uhto tuhcsi.

²⁵maica 'e cou eni uk'a ci tesi yooveineni ci peisu, yainca to honte mate phieni ho poa tolei, a'upa 'o vcongʉsi, 'o'okosi ho i'o afu'usi macucuma te acʉha phieni, te ko'ko tasvoveiya na yuevahasi.

²⁶'o soskuskunu ic'o mo pop'up'ungu to tuhcu to honte, tmunanac'o ho yainca: <<tekon'aso coveoza a'o! ta'u ahtao'te peʉezi 'o afu'u yuevaha'u.>>

²⁷mo aot'ou 'o ma'cocoveoyʉ ci 'tohʉngʉ to honte, isicu saapayo'a 'o nia yuevahasi, hocu poesih'a.

²⁸<ataveisi ne micu yuyafo 'o soskuskunu ic'o, isi lʉa 'o mosola toehungu yaahioa ci 'oahngʉsi. 'e 'oahngʉsi eni mosola yuevaho tomo piyo ci peisusi, isicu tʉtrʉta ic'o ho tiubcikza, yainca: <<peʉezi 'o ohsula yuevaha a'o ci peisu!>>

²⁹mo pop'up'ungu 'o 'oahngɯsi tmunanac'o ho yainca: <<tekon'aso coveoza a'o. ta'ueno ahta 'o'te peɯezi 'o o'ula yuevaha!>>

³⁰at'inghi o'aisi teomneni, a'vinano poekotva to poo'usna, totea hocisicula yooveineni na yuevahasi.

³¹'o mocmo to 'oahngɯsi; ihe aiti 'e ti'a'ausnasi, ihe toehunga ta'sɯsɯ'nova. micu uhto honte ho eɯsvɯta 'e i'hahozɯsi ta hi'hioa tan'e.

³²isicu eyoho'a to honte 'o soscuskunu ic'o, mi'usni ho yainca: <<a'ɯmtɯ sokuzoa ci soscuskunu suu, miko mi'usnu a'o ho m'eya coveoza, os'ocu saapayo'a 'o nia afu'usu yuevaha,

³³o'antekoeno yaeza coveoza 'o 'oahngɯsu. mais'a ho os'o coveoza suu?>>

³⁴mo a'sɯftonɯ sɯ'no 'o honte, isicu poekotva to poo'usna ho poa 'atutumzo, totea ho tasicu acɯha yooveineni 'o yuevahasi.>

³⁵yainca to iesu: <'emimu macihi hoci o'te a'ɯmtɯ i'mi no 'tohɯngɯ ho peteongasa na nat'ohaesa, 'o amo'upepe. tasi yaeza yaica ho mi'usni muu.>

Matai 19

e'usna no mochi no vcongɯ ci mo'ma'cohio

(maluko 10:1-12)

¹pateɯpnga to iesu 'emo maica ci e'e, mongoi ne ngalilaya, yuovei to apihana ne yolutan ci hupa to yutaya.

²botngonɯ ci cou mo to'ofeihni to iesu, micu yonto ic'o ho aotothoma 'o tma'congohe.

³piyo ci coufalasai mo esmi ho baito to iesu, akoeva no akuzkuzoa 'o iesu, tuocosi: <'o hoolicuto isi teomneni 'e hahocngɯ hoci boemi no mav'ov'o ci 'o'emanzɯ ho ciha na vcongɯ, mio emzo?>

⁴yut'inga to iesu: <o'amocu ohmulaeno ahta engha 'e seiso eni? <<no ahoisi, 'o nooe'oca ohsi teyai 'e hahocngɯ yaeza teyai 'e mamespingi.>> yainca to hamo:

⁵<<i'mi tan'e, 'e cou te mongoi to maameoi, tmuepohɯ 'o vcongɯ, micu cono feango 'emo yoso.>>

⁶homoeno maica, o'ana mo i'vaho yoso 'e navconga, mamicu cono ci feango. ko'koeno, na isi yupa paepo'usna to hamo, o'ate eevaza ta cou.>

⁷ihe tuocosi to coufalasai 'o iesu: <mainci isieno fii tamo maica ci h'oesvɯta to moose a'to, yainca hocisi fii no tposɯ no yupeevai tec'u peelɯi ciha 'e mamespingi?>

⁸yut'inga to iesu: <ho isi teomneni to moose muu ho teongasi na vcongꞰ, 'amoeno maica homo angu kꞰhtosꞰ na 'tohꞰngꞰmu; at'inghi no nia ahoisi ho ohon'a teyai 'e hꞰhꞰpꞰngꞰ o'amosos'a maica.

⁹te'o eꞰsvꞰta muu, 'e vcongꞰ hoci o'te nomio no 'oha aꞰtꞰkꞰcꞰ, 'upena na siya hoci teongasi na vcongꞰ ho i'vaho mevcongꞰ no mocmo ci mamespingi, micu yaa kuisi no mseezo.>

¹⁰yainca to tesi: <homoeno maica na natꞰ'ca no navcongꞰ, apuyu ꞰmnꞰhe hoci o'ate 'ahꞰyꞰ mevcongꞰ.>

¹¹yut'inga to iesu: <'emo maica ci mo'ma'cohio o'ates'a acꞰhꞰ meelꞰ tiou 'e cou, 'ai'o moc'o mayo to afnaso ci mengumi to hamo nate meelꞰ tiou.

¹²maica mo man'i na 'o'emamzꞰ no o'te mevcongꞰ 'e cou: pantola ahoi ho mon'a yayo ho o'ate 'aseolꞰ hoci mevcongꞰ; pantola nomio ta cou ho o'te mevcongꞰ; pantolan'a nomio no hꞰhꞰpꞰngꞰ ne pepe ho o'te mevcongꞰ. hoci peelꞰ tiova 'e mo'ma'cohio eni 'ateeno tiova!>

tooyokeo to oko

(maluko 10:13-16; luka 18:15-17)

¹³pantomo mahafo to oko ho baito to iesu, te m'eya hoe'oci to emucusi ho 'inoleneni; ihe at'ingha koica to tesi 'emo maica ci cou.

¹⁴at'inghi isi yainca to iesu: <poa uhtan'e si 'o'oko, teav'a potani, maica 'omo yonto hꞰhꞰpꞰngꞰ ne pepe ci mao'o'oko 'amoeno aꞰlꞰ mais'a 'emo maica ci cou.>

¹⁵isicu hoe'oci to emucu to iesu, ataveisi micu mongoi to ic'o.

yuyupasꞰ ci foinana

(maluko 10:17-31; luka 18:18-30)

¹⁶moso i'nꞰskꞰ, pantomo uso ci cou ho baito to iesu, yainca: <sensei, cumanante'o hioa cimo ꞰmnꞰ niante'o meelꞰ mayo no 'auesiesi nsou?>

¹⁷yut'inga to iesu: <mainci osko tuocosi a'o namo natꞰ'ca no <<mou'ꞰmnꞰ>> ci hi'hioa? moc'o cihi 'o mou'ꞰmnꞰ. hociko mici mayo no 'auesiesi nsou, 'antekoeno nouꞰ'Ʞci 'o h'oesvꞰta.>

¹⁸isicu tuocosi: <namo mainenu ci h'oesvꞰta?> yainca to iesu: <'ote opcoi no cou; 'ote mseezo; 'ote meo'eo; 'ote emeknuyu;

¹⁹la meot'Ʞt'ꞰcꞰ to maameoi; la himngonghi ta ehuehungu, mais'a hola ngohia 'e iachi.>

²⁰isi yut'inga to foinana: <'emo maica ci h'oesvꞰta os'ocu acꞰha nouꞰ'Ʞci, cuma na ten'a hioa ci mocmo?>

²¹yainca to iesu: <hociteko peihcɛ'ho no a'sɔftɔnɛ, acɛha phieni 'o ezoezoɣɛsu, faeni tomo thi'cia ci cou na peisu, tekocueno yaa yupasɛ ci te soangva ne pepe; atavei tekocu to'ofeihni a'o.>

²²ne isi talɛi to foinana 'e e'e eni, tosmɛsmɛzɛ hocu mongoi, maica homo kuici yuyupasɛ.

²³isicu mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <te'o a'ɔmta eɛsvɛta muu, hoci meelɛ 'o'oko to hrɛhrɛngɛ ne pepe 'emo yuyupasɛ ci cou. a'ɔmtɛs'a songoveoa!

²⁴te'o i'vaha eɛsvɛta muu, 'emo yuyupasɛ ci cou hoci mici tma'oko to hrɛhrɛngɛ to hamo, mo ngoveohe to lakuta hoci yɛh'ɛtɛ to koyu to feezo!>

²⁵ihe talɛi to tesi 'e e'e eni, mo a'sɔftɔnɛ yamci, cu tuocosi: <hoci maica, siya na ten'a meelɛ noa to'usni?>

²⁶isi teochɛmi to iesu 'o tesi, yainca: <o'ate peelɛi ta cou, at'inghi 'o hamo, tesi aa'pucva peelɛi.>

²⁷tuhcusi tan'e, mo aomotɛ'ɛ 'o petelo ho yainca: <teko aiti, imzacu teongasi 'e acɛcɛhɛmza ho to'ofeihni suu, cuma na tamzala elɛa?>

²⁸isi mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <te'o eɛsvɛta muu, yono tena faeva ci hrɛhrɛngɛ, hotena yusuhngu no psoevohngɛ ci suoca'ha 'o okocou, 'e mimu to'ofeihni a'o ci cou te yusuhngu to maskɛ ueso ci suoca'ha, yɛsvɛta 'o maskɛ ueso ci suezopɛ ta isolaelu.

²⁹upena na siya, nomio a'o ho teongasi na emoo, nanat'ot'ohaesa, maameoi, 'o'oko, ho ezoezoɣɛ, te acɛha evei note tose'conza ci hnoo. a'vinano mayo no 'auesiesi nsou.

³⁰at'inghi, mo botngonɛ 'o moso muyo, tenala uafeihi, 'o moso uafeihi. tenala muyo.>

Matai 20

epo'usa no sɔskukunu no aamcuyu

¹<'o hrɛhrɛngɛ ne pepe mo mais'a 'e ehohamva ta oi'isi: pano tauke no aamcuyu mo sɛfɛngnɛ yuyafo, biebiimi no tesi skuna ho poa yaahioa to aamcuyusi.

²isi esvɛta te maitola hia tohno tamo conohie ho huhucmasa fii tomo conɛi ci peisu no nging, hocu skuna ho poa uhto aamcuyu ho yaahioai.

³micu a'usnu no ma'hi sio 'o huomza hie, mo ivaho uhto 'oyona 'amamhinhino 'o tauke, aiti panto mon'a yac'ɛ to ic'o, ho uk'a hioa,

⁴isi cu mi'usni ho yainca: <<matemu maezo uhto aamcuyu ho yaahioa, 'ate'oeno fii note ahmæskæ ci hnoo no yaahioai.>>

⁵micu uhne'e ho yaahioa. ataveisi, nemo cohzona ho inemo ma'hituyu no huomza hie no atavei no cohzona, mio i'vaho yuyafo 'o tauke, totiski ho eyoho'æ tomo piyo ci leyaahioa.

⁶cu mon'i ma'hi eimo 'o huomza hie no ataveisi no cohzona, mio ivaho uhto 'oyona 'amamhimhino ho aiti panto moc'on'a yac'æ to ic'o, isi tuocosi: <<maincis'a conohie yac'æ tan'e ho uk'ahioa?>> ihe yut'inga:

⁷<<maica uk'a cimo smuhnu a'mi.>> isicu mi'usni to tauke ho yainca: <<matemu maezo yæmeæmæ ta aamcuyu'u ho yaahioa.>>

⁸<micu yofna, mi'usni to tauke 'omo eahafo: <<acæha eyoho'a 'omo yaahioa, aangæzeni no tehe hnoo, tohozi tomo uafeihi ho toc'æhi to moso muyo.>>

⁹i'omoso esmi ne micu ma'hi eimo ho yaahioai, mo acæhæ mayo tomo conic ci peisu no nging.

¹⁰cu auski 'omo atva'esi sæfeængnæ ci cou ho mayo to hnoo, ihe yainca no koyuhe. 'ates'a ahtuo'te man'ihe nate yaa ci hnoo, at'inghi 'o ihe yaa mioc'o maezo conic ci peisu no nging.

¹¹ne ihecu yaa 'o peisu, cu eubut'u to tauke:

¹²<<'emo uafeihi yæmeæmæ ci cou moc'o cono ma'hiezuhu 'o hia yaahioai, mimza conohie yontomo cong'ehie ho peisngongoseo, 'o osko faeni ci hnoohe mainci totiski ta osko faeni a'mi!>>

¹³isi yut'inga to tauke 'omo cihi to taicohe: <<nanghia, o'a os'o epuka suu. o'a oskos'aeno tiova hoci conic ci peisu no nging na teko hnoo no conohie?

¹⁴yaa 'e peisusu hocu maine'e! ho os'o fii tomo totiski suu ci hnoo 'omo ataveihe yaahioa,

¹⁵'o'ate'oeno peelæi titha 'e iachia'u peisu? nomio ho mi'o mealæ ta cou, tekocu smo'eubut'u a'o?>> >

¹⁶isicu yainca to iesu: <maicac'o, 'omoso uafeihi, tena nomuyo, 'omoso muyo, tena uafeihi.>

i'toteuha eyoca to iesu na tasi hia mcoi

(maluko 10:32-34; luka 18:31-34)

¹⁷nemo uhne 'elusalemu 'o iesu, isi ese'vi 'o maskæ ueso ci tESISI, mo coeconæ ho auhuca æsvæti:

¹⁸<temu cohivi, ho teto emo'usnu ne 'elusalemu maitan'e, te noa phieni 'e okocou ho faeni to saisicoo ho lema'cohio seiso; tehe yæsvæta ho opcoza,

³⁴mo aot'ou 'o ma'cocoveoyi ci 'tohungu to iesu, peuasa 'o mcoohe; micu osni bohngu, cu to'ofeihni to iesu.

Matai 21

taotofsi'i ho yumeumu ne 'elusalemu

(maluko 11:1-11; luka 19:28-40; yohane 12:12-19)

¹ne micu smaicmu'u ne 'elusalemu, esmi to pofaki to mia'usnu to hcuyu'olivu. 'o iesu mo popeosmuhnu tomo yoso ci tesi ho poa muyoa,

²eutotaveiya 'omo yoso: <temu uhta ito emotuhci ci you. tamu osnia aiti 'o isi seo'tuneni cimo conic ci lova ho i'omo conic ci okono lova; temu yunga ho e'usni tan'e.

³hoci panonte mi'usnu muu ho yaa e'ea, temu yainca: <<tesi titha to nooe'oca.>> tasi osnia poa yaakakneni muu.>

⁴na 'e hioa eni tesi mia 'o nia e'e to eyongensa. yainca:

⁵usa ho esvuta to 'o'oko to hosa ne sii'an: aiti. micu cmu'ho si hontemu! mo ma'einu ho smopayo ta lova, smopayo ta f'uhu ta oko no lova.

⁶'omo yoso ci tesi micu maito e'e to iesu ho hioa.

⁷ihe yaakaka 'o lova ho i'o oko no lova, spoeni to f'uhu to lova 'o iachihe yusu, hocu poa smopayo 'o iesu.

⁸tamo botngon ci cou panto ihe spoeni to ceonu 'o yusuhe, panto mo maezo mayo to isi teoca ci ehti to evi ho esponeni to ceonu.

⁹mo yaa muyo yaa uafeihi evasuzu to'ofeihni tmunoi moozoyu mainca: <ta'una to oko to tavite na tohmomoengu! tooyokeoi'sio to hamo 'emo boemi to onkosi ho cmu'ho! ta'una to sopepea ci hamo na tohmomoengu!>

¹⁰ne micu yumeumu ne 'elusalemu 'o iesu, mo yuot'ou 'o cono hosa. pantomo tuocosu: <asansano siya 'e cou eni?>

¹¹yut'ingi 'o botngon: <na taini zou eyongensa iesu to nazalo ne ngalilayasoo.>

poa cofkoya to iesu 'o seiten

(maluko 11:15-19; luka 19:45-48; yohane 2:13-22)

¹²mo yumeumu to seiten 'o iesu, isi acuha popeoyafa 'omo afu'u yonto seiten ho 'amamhimhino ci cou. popuya 'o pangka tomo yupa meue to peisu ho i'o ca'h tuomo mhino to hofoyu,

¹³mi'usni ho yainca: <isi tposi to seiso, yainca to hamo: <<'e seiten'u tela 'oyona 'inoli>>, at'inghi imu tiezuha ho teyai sku'u no yaksai!>

¹⁴panto bukngɯ ho pi'o mo uhto seiten ho biebimi to iesu; isicu aotothoma ho poa yov'oa.

¹⁵ihe aiti to saisicoo ho lema'cohio seiso 'o taunona'vɯ ci isi hi'hioa to iesu, yaeza talɯi 'o 'o'oko mo yonto seiten ho moozoyɯ: <no'usnu to oko to tavite na tohmomoengɯ!> cu na'no ma'sɯsɯ'no.

¹⁶ihe tuocosi 'o iesu: <osko talɯi cuma na ihe koa moozoyɯ?> yut'inga to iesu: <os'ocu talɯi. 'o isi engha to seiso: <<osko poa i'mi ta 'o'oko ho ita foinana 'emo a'sɯftonɯ ci tohmomoengɯ.>> 'e e'e eni, o'a ohmulaeno ahta engha?>

¹⁷micu mongoi 'o iesu, yuyafu ta hosa ho uhne potaniya, yone'e ho miski.

patkuzoi 'o moezunge

(maluko 11:12-14, 20-24)

¹⁸taseonasi ne micu hucma, to ceonɯ no yuovei to hosa, mo sieo 'o iesu.

¹⁹isi teolɯi 'omo mehacni ci moezunge to aaskiti to ceonɯ, isicu emo'usna, at'inghi cumanante elɯa, mo ehɯngɯc'o. ko'ko isicu pas'osi 'e evi ho yainca: <na suu 'auesiesi 'anateko ahtu ivaho beahci!> 'o moezunge ic'o micu osni oemi'mi.

²⁰ihe aiti to tesi 'e a'a'ausna eni, mo meoino yamci. ihe tuocosi: <'e evi eni mo mainenu ci osni oemi'mi?>

²¹yut'inga to iesu: <te'o bumemeala eɯsvɯta muu, hocimu tmaa'uzo ho o'te ma'pepecvai, 'e os'o hioa ta evi no moezunge, temu yaeza peihcɯ'hi. 'ate anouc'o maica, temu ac'ɯhɯ no meelɯ mi'usnu ta hcuyu tan'e ho yainca: <<yɯc'ɯ, noezuhu ne etɯpɯ!>> 'ate ahtuo'te maezo meelɯ maica.

²²hoci mako yaa singkooa, 'e imu afu'a siya no 'inoli ho p'enza 'ate ahta o'te p'elɯa.>

tuocosi na tonɯ to iesu

(maluko 11:27-33; luka 20:1-8)

²³mo yɯmeɯmɯ to seiten 'o iesu, nemo seolɯa no mo'ma'cohio to cou, mo esmi 'o saisicoo ho coolo to couyutaya, tuocosi 'o iesu: <cuma na osko iftongi ci tonɯ ho osko hioa 'emo maica ci hi'hioa? siya namo mofi ta tonɯsu tan'e?>

²⁴isi yut'inga to iesu: <coni 'e te'o aueva tuocosi muu, hocimu yut'inga, niante'o eɯsvɯta na os'o iftongi ci tonɯ ho os'o hioa 'emo maica ci hi'hioa.

²⁵mo i'minenu na tonɯ to letoonono yohane? nenusi no mo i'mi to hamo hocieno o'te i'mi ta cou?> micu ahoi yupa eehcɯvho, yainca: <mateto av'a nate hia yut'ingi. hocito yainca: <<mo i'mi to hamo>>, tasi yainca: <<mainci imueno o'te taa'uzva 'o yohane?>>

²⁶hocito yainca <<mo i'mi ta cou>>, mate sokoeva no tehe miteuyuni ta cou na a'to, maica ihe tohunga taa'uzva 'o yohane zou eyongensa.>

27ihecu yut'inga 'o iesu: <o'a imza cohivi.> isi mi'usni to iesu ho yainca: <yaeza o'ate'o eʉsvʉta muu cuma na os'o iftongi ci tonʉ ho os'o hioa 'e hi'hioa eni.>

epo'usa to yoso ci oko

28isi i'vaha yainca to iesu: <panto mon'a con'i ci epo'usa, os'o 'ucia cohivi na buh'a'ausnamu. panto cih'i ci cou mo yaa yoso ci 'o'oko, isi mi'usni 'omo mameoi to oko ho yainca: <<oko, tekon'a uhto aamcuyu ho yaahioa maitan'e.>>

29mo yut'ingi: <<o'ate'os'a e'ohʉ.>> at'inghi mo atavei ma'susuae hocu e'ohʉ.

30isi yaeza mi'usni to amohe 'o ohaesasi ho totiski 'o e'esi. yut'ingi 'o ohaesasi: <<tee. amo, te'ocu e'ohʉ.>> at'inghi o'amo a'ʉmtʉ e'ohʉ.

31'emo yoso ci oko nenu namo a'ʉmtʉ fiho no e'e to amohe?> ihe yut'inga: <'ai'o mo mameoihe.> yainca to iesu: <te'o bumemeala eʉsvʉta muu, 'o letmuhno ho i'o noasisi mate auyuhe muu ho meelʉ 'o'oko to hrʉhrʉngʉ to hamo.

32maica mo cmʉ'ho 'o letoonono ci yohane, isi eʉsvʉta muu nante mia cimo emio ci ceonʉ, o'aimu taa'uzva; at'inghi mo apuyuhe tmaa'uzo 'o letmuhno ho i'o noasisi. imu huceoevi, at'inghi o'amo aezuhu na 'tohʉngʉmu. o'aimu taa'uzva.>

epo'usa no kokuzo ci leyaezoi

(maluko 12:1-12; luka 20:9-19)

33i'vaha yainca to iesu: <temueno i'vaha talʉi 'emo h'unasi ci epo'usa! panto cih'i ci tauke mo mo'to'ʉ ho mooyai aamcuyu, mooyai yʉ'pʉ ho ekuyungvi 'o aukukuyungusi, meifeongo to taicosi ho mooyai 'oyona smasrʉcʉ emi, m'eac'ʉ to tataka no maivhongʉ, ataveisi isicu poa yuevahneni to leyaezoi, iachi yuyafu ho covnʉ.

34micu hotacʉmʉa 'o amcuyu, isi skuna 'o soskuskunu ho uhto leyaezoi ho p'enia na ntesi tanua.

35'o leyaezoi isi tiubcikza 'o soskuskunusi, ti'usna 'omo cih'i, opcoza 'omo cih'i, fo'fo'ei to fatu 'omon'a cih'i.

36isi i'vaha skuna to tauke 'o mocmo ci soskuskunu, asuhcuhe botngonʉ to ohsi aueva skuna; 'o leyaezoi ihec'o yaica 'o hiahe mi'usni.

37atavei, isicu skuna to tauke 'o okosi. yainca no koyusi: <<'atehe ahtao'te einva 'e oko'u.>>

38at'inghi 'o leyaezoi ne ihecu aiti 'o oko, mo yupa mainca: <<'e cou eni tenala tiuski to tauke, mateto opcoza, tetocu peelʉi ti'einga 'e ezoezoyʉsi!>>

39ihecu tʉtrʉta, poyafa ta ezoezoyʉ hocu opcoza.

⁴⁰<homicu maica, ho tac'u yuovei 'o tauke ta aamcuyu, tesieno yainenu na tasi ti'a'ausna ta leyaezoi?>

⁴¹ihe yainca: <'atasi ahta o'te 'aanana'veni hocu opcoza 'emo maica kuici cou, yoezuhneni note meelꞥ maino esvꞥta ho mofi no hnoo no titha 'e aamcuyusi.>

⁴²isi mi'usni to iesu ho yainca: <'o e'e to seiso o'a ohmulaeno ahta engha? 'o nia caciha ci fatu tola lemooyai emoo. isicu teyai atuhcu totnguca. zou peipeis'ausna to nooe'oca na eni, a'ꞥmtas'a taunona'vꞥ!>

⁴³isi ivaha yainca to iesu: <ko'koeno, te'o eꞥsvꞥta muu, 'o hamo tesi i'mi ta emucumu ho ti'einga 'o hꞥꞥhpꞥngꞥsi, faeni tola meelꞥ beahci ci cou.

(⁴⁴siya nate smolꞥ ta fatu tan'e, 'ate ahtuo'te smoz'oz'o; 'e fatu eni hoci su'no feango no siya, 'atesi ahtao'te toz'oz'i na siya.) >

⁴⁵ihe talꞥi to saisicoo ho coufalisai 'emo maica ci epo'usa, tma'hongꞥ ho isi pas'usna ta iachihe,

⁴⁶ihecu 'ucia tꞥtꞥꞥta 'o iesu. at'inghi ihe smoyoa 'o botngonꞥ, maica ho ihe'so taa'uzva 'o iesu zou eyongensa.

Matai 22

epo'usa no eabobonꞥ no tovcongꞥ

(luka 14:15-24)

¹mo i'vaho boemi to epo'usa 'o iesu ho mi'usni ho yainca:

²<'o hꞥꞥhpꞥngꞥ ne pepe mo mais'a na mo cihi ci honte te smouyu'ho no eabobonꞥ no tovcongi 'o okosi.

³isi popeoskuna 'o 'enepio ci soskuskunusi ho eucucufna 'o ohsi eho'a ci cou ho poa uso hote eabobonꞥ no tovcongꞥ, at'inghi o'amo mimho uso 'o isi eho'a.

⁴mo i'vaho popeosmuhnu tomo h'unasi ci soskuskunu, eutotaveiya ho eꞥsvꞥta to ohsi eho'a: <<os'ocu ae'ayoca 'ote 'o'ana, isicu acꞥha chua 'o 'uachumu ho snoecavꞥ, isicu acꞥha aepꞥnga ae'ayoca, temucu uhtan'e tec'u eabobonꞥ.>>

⁵at'inghi, 'o ohsi eho'a o'aihec'o cumasa, ianan'ou to ihe hi'hioa: 'omo cihi mo uhto ezoezoyꞥ, 'omo cihi isi usa ho aiti 'o momhinosi,

⁶'o mocmo ihe tꞥtꞥꞥta 'o masoskuskunu. tutva ho po'poti. ho opcoza.

⁷mo meoino sꞥ'no 'o honte, smuhnu to heetai ho suapapayo'i 'omo yu'papak'i, hmoi 'o hosaha.

⁸ataveisi isi mi'usni 'o soskuskunu ho yainca: <<micu acꞥhꞥ noemꞥhꞥ 'ete eabobonꞥa, at'inghi o'amo 'aseolꞥ 'o oho aueva eho'a.

⁹temun'a uhta papae'ohsa, natemu afu'a læa ci cou acæha eho'a ho poa uhtan'e ho eabobonæ.>>

¹⁰'o soskuskunu micu uhto papae'ohsa, 'o ihe aiti ci cou, 'upena namo kuzo ho æmnæ acæha eho'a, poa sængcængceni to isi eho'a 'e isi yoni tovcongæ.

¹¹<nemo yuyafo 'o honte ho baito tomo 'u'uso, aiti 'omo cihi mo o'te maceofæ no yæsvæ no ælæ,

¹²cu tuocosi: <<nanghia, maincis'a o'te maceofæ no yæsvæ no ælæ ho miko uhtan'e?>> o'amo ake'i yut'ingi 'o cou ic'o.

¹³isi eutotaveiya to honte 'o fafeifeiha: <<seo'eisi si t'ango ho emucusi, to'seni tamø voecævcæ ta yafana. te yonto ic'o, mongsi ho sihsikiki.>> >

¹⁴sotaveisi. isi yainca to iesu: <mo botngonæ 'o isi eho'a ci cou, at'inghi mo kakutia 'o isi epeiya!>

mo'engho no mofi no tmuhnoa to kaisa

(maluko 12:13-17; luka 20:20-26)

¹⁵mo yuyafo 'o coufalisai, yupa toæsvæsvætæ te yainenu te i'mi to e'esi ho eya 'eo'eongæ no akuzkuzoa 'o iesu.

¹⁶ihe popeoskuna 'o iachihe tesi, næthæ 'o 'oahngæ to helotetoo ho uhto iesu, tuocosi 'o iesu: <sensei, imza cohivi zou 'o'elææ ci cou na suu; 'upena hoci mainenu nala hia ma'to'tohængæ ta cou, lako conino bumemeala po'pa'cohivneni ta cou na e'e to hamo, maica o'alako yumzi na sapci ta cou.

¹⁷tekon'a eæsvætæ a'mi na hiasu ma'to'tohængæ: hoci mofi no tmuhnoa to kaisa ci honte ne loomæ teenana pef'uhu to hoolicuto?>

¹⁸isi cohivi to iesu 'o kuici 'tohængæhe, cu yainca: <'emimu me'æ'æmnæ ci cou, mainci 'ucia akuzkuzoa a'o?

¹⁹mayo nomo conici peisu no tmuhnoa te'o aiti!> ihe fii to mo conici peisu no nging.

²⁰isi tuocosi to iesu: <zou hu'ongka ho tposæ no siya 'emo yonta peisu?>

²¹ihe yut'inga: <'a ongko to kaisa.> isicu mi'usni to iesu ho yainca: <hoci maica. 'ateeno faeni to kaisa na macucuma to kaisa, faeni to hamo na macucuma to hamo.>

²²ihe talæi 'e e'e eni, mo a'sæftonæ yamci, cu mongoi ho emo'usnu maita'e.

e'usnu no smoevovei

(maluko 12:18-27; luka 20:27-40)

²³conoc'o hie, piyo ci o'ala tmaa'uzo no smoevovei ci cousatukai mo uhto iesu, tuocosi:

24 <sensei, ohsila po'pa'cohivi to moose a'mi, 'emo cih hoci uk'a oko, 'o ohaesasi tesi ahtao'te pecngiha 'e ahngusi ho seotaveineni 'o ohaevasi.

25 ne noana'o, panto mosola pitu ci nanat'ot'ohaesa tan'e, moso mevcongꞰ 'o ohaevahe, cu mcoi, uk'a ci okosi, teongasi 'o vcongꞰ isicu pecngiha to ohaesasi;

26 i'omo yuso, tuyu ac'ꞰꞰ tomo pitu moc'o acꞰꞰ totiski 'o a'a'ausnahe.

27 atavei, cu maezo mcoi 'o mamespingi ic'o.

28 n'a tuocosi, ho mosoeno acꞰꞰ himhovcongꞰ to mamespingi, ho tac'u hiesi no smoevovei, siya na tena atuhcu himhovcongꞰ ta mamespingi?>

29 isi yut'inga to iesu: <o'a mimu emio! o'a imu asansana 'o seiso, yaeza o'a imu cohivi na tonꞰ to hamo.

30 omicu mcoi ci cou ho tenac'u smoevovei, te totiski to tensi ne pepe, o'anate yupa totovcongꞰ.

31 e'usna no a'a'ausna no smoevovei, o'a ohmulaeno ahta engha 'o ohsila eꞰsvꞰta muu ci e'e to hamo?

32 yainca to hamo: <<na a'o zou hamo to 'avulahamu, hamo to 'isaku, hamo to 'yakovu.>> na e'ausnasi tan'e isi yainca, 'o hamo zou hamo tamo yaansou ci cou, o'as'a hamo no micu mcoi ci cou.>

33 ihe talꞰi tamo botngonꞰ 'e mo maica ci hia mahsꞰsꞰftꞰ, acꞰꞰ na'no ma'eayamci.

someoisa ci h'oesvꞰta

(maluko 12:28-34; luka 10:25-28)

34 ihe tac'Ʞhi to coufalisai ho isi ꞰꞰngꞰsngi to iesu 'o ngayo to cousatukai, cu acꞰꞰ yu'eteuyunu.

35 mo cih ci lema'cohio hoolicu isi 'ucia yomza to concu a'a'ausna ho akuzkuzoa 'o iesu.

36 isi tuocosi: <sensei, to hoolicu to moose, nenu namo sotva'esi?>

37 yainca to iesu: <<tekola acꞰꞰha na 'tohungꞰ, yu'ausna, koyu, ho himngonghi to nooe'oca - to hamosu.>>

38 aeno eni namo sotva'esa ta h'oesvꞰta.

39 emo toueso mioc'o totiski: <<tekola ngohia na ehuehungusu, mais'a hola ngohia 'e iachi.>>

40 acꞰꞰ ci hoolicu to moose ho i'o hia mo'ma'cohio to eyongensa moc'o acꞰꞰ i'tohungu ta mo yuso ci h'oesvꞰta tan'e.>

e'usnu to kilisto

(maluko 12:35-37; luka 20:41-44)

- ⁴¹nemo yu'eteuyunu 'o coufalisai, isi tuocosi to iesu:
- ⁴²<mo mainenu na hiamu baito to kilisto? zou m̄nt̄'ca no siya?> ihe yut'inga:
<zou m̄nt̄'ca to tavite.>
- ⁴³yainca to iesu: <mainci isieno yainca to tavite ne isi poot'ova to seilei
<<nooe'oca>>? yainca to tavite:
- ⁴⁴isi mi'usni to nooe'oca 'o nooe'oca'u ho yainca: teko yusuhngu ta vhona'u.
totea ho ta'ucu poa peteozu ta t'angosu 'o hanḡ.
- ⁴⁵hoci isieno yainca to tavite <<nooe'oca>>, mainci te aac'o yainca zou
m̄nt̄'ca to tavite 'o kilisto?>
- ⁴⁶uk'a cimo meel̄ matn̄sk̄ ho yut'ingi ta e'e to iesu. ahoi ne mio, uk'a na cimo
smeeç'ho i'vaho mi'usnu to iesu ho tuyafu nomo ngoveo ci e'e.

Matai 23

koica 'o lema'cohio seiso ho i'o coufalisai

(maluko 12:38-40; luka 11:37-52; 20:45-47)

- ¹mo mi'usnu to tesi ho ito botngon̄ 'o iesu ho yainca:
- ²<'o lema'cohio seiso ho i'o coufalisai la yac'̄ to suoca'ha to moose ho
ēsv̄sv̄ta 'o hoolicu,
- ³temu mee'ofeihni to lahe hia mahs̄s̄ft̄, at'inghi 'otela momaemaezo to lahe
peipeis'ausna; maica lac'o meel̄ ya'ei, o'a lahe hioa.
- ⁴lahe seoteuyuna 'ola ecv̄h̄ ho i'omo ngoveo ho ngov'eni to ei'si to mocmo ci
cou, iachi o'ala maka poa aot'ou namo con̄i ci lulku ho poa e'sop'o na mocmo.
- ⁵ac̄h̄ 'o lahe hioa lahec'o poa aitneni ta cou. lahe s'ieza 'o meoino efucu no
seiso, asuhca poa tacvoh'i 'o pepuehon̄ to ȳs̄h̄;
- ⁶la kaeb̄ hola sutmoyaevon̄ tola eabobon̄ ho itola afnaso ci ca'h̄ to kaitoo;
- ⁷la kaeb̄ hola toehunga p'ohkui to mocmo homo nouteuyunu, noa yainca
<<sensei>>.
- ⁸na a'̄mt̄si, o'ante yainca <<sensei>> na muu; maica mimuc'o ac̄h̄ cono
ceon̄, moc'o cihi 'o temu yainca <<sensei>>.
- ⁹teav'a yainca 'emo yonta ceoa ci cou <<amo>>, maica moc'o cihi 'o <<amo>>
cimo yone pepe.
- ¹⁰<maezo o'ante noa yainca muu <<e'mamcohio>>, maica ina a'̄mt̄
<<e'mamcohio>> 'ai'oeno kilisto.

11ta taicomu siya namo sotaicinia, 'aeno siya natemu toehunga soskuskunu.

12'o hamo tesi epeohi 'ola iachi biepe ci cou, hoepzeni 'ola iachi biaceaco ci cou.>

koica 'ola me'ʌ'ʌmnʌ ci cou

(maluko 12:40; luka 11:39-42, 44, 52; 20:47)

13<'e mimu me'ʌ'ʌmnʌ ci lema'cohio seiso ho coufalisai te elʌ no ku'kuici! lamu apa'to yonta tuhcu ta cou ho amʌta 'o phingi to hrʌhrʌngʌ ne pepe, lamu iachi o'te yʌmeʌmʌ, yaeza o'te poa yʌmeʌmʌ 'onte mici yʌmeʌmʌ ci cou!

15<'emimu me'ʌ'ʌmnʌ ci lema'cohio seiso ho coufalisai te elʌ no ku'kuici! lamu nomio no 'ucia ev'ov'ihhi ho poa fiho muu 'emo cihhi ci cou. o'a lamu oyango no smaingabo ta maacaciku ta hrʌhrʌngʌ, totea ho tac'u a'ʌmtʌ bi'usnu muu. lamu teoteai ho poa asuhcu kuzohe muu, nte asuhcuhe tiyou no patvovei ne voocʌvcana.

16<'e mimu bʌkngʌ ci e'mamcohio te elʌ no ku'kuici! lamu yainca: <<hoci yaa mas'osʌ to seiten ho esvʌtʌ ci cou, te peelʌi o'te tamia. hoci mas'osʌ to king to seiten ho esvʌtʌ. te ahta'o'te noyʌci.>>

17'e mimu bʌkngʌ ci nongonongo! aʌsvʌta tuocosi zou king namo sotva'esi? hoci o'te i'omo poa cofkoya to king ci seiten namo sotva'esi?

18leamu yaeza yainca: <<hoci panonte mi'usnu to 'oyona sʌ'tʌ ho esvʌtʌ, te peelʌi o'te tamia; hoci yaa mi'usnu to sʌ'ta to 'oyona sʌ'tʌ ho esvʌtʌ. 'ate ahta o'te nou't'ʌci.>>

19'e mimu mabʌbʌkngʌ! nenusi no sʌ'ta nate sotva'esi? hocieno o'te 'omo koa cofkoya to sʌ'ta ci 'oyona sʌ'tʌ nate sotva'esi?

20la cohivi, hoci mas'usnu to 'oyona sʌ'tʌ ho esvʌtʌ 'e cou 'aisieno pas'upi 'o 'oyona sʌ'tʌ ho i'o mo yonto 'oyona sʌ'tʌ ci afu'u sʌ'ta ho esvʌtʌ;

21homo mas'usnu to seiten ho esvʌtʌ 'aisieno pas'upi 'o seiten ho i'omo yonto seiten ci hamo ho esvʌtʌ;

22hoci mas'usnu ne pepe ho esvʌtʌ 'amoeno mas'osʌ ne pepe ho ito mo yusuhngu to suoca'ha ne pepe ci hamo ho esvʌtʌ.

23<'e mimu me'ʌ'ʌmnʌ ci lema'cohio seiso ho coufalisai te elʌ no ku'kuici! leamu ac'ʌha to ha'ka ho itomo meohi ho okosi ci koa namusngau ho sʌ'teni to hamo 'o amaska conisi, at'inghi i'o a'ʌmtʌ sotva'esa nosi mahsʌsʌftʌ to hoolicu, mais'a 'oeno mouluʌ. himcocoveoi. 'o'elʌʌ, lamu apuya o'te noyʌci. 'ai'emoeno maica ci mahsʌsʌftʌ 'e ntemu a'ʌmta peis'ofeihni, inacu mocmosi yaeza o'ate peaezoni.

24'e mimu bʌkngʌ ci lee'ofeihni, lamu peelʌi iseafa 'o okono mo'eocʌ to isi ima, at'inghi lamu eha'vahe 'o conii ci lakuta!

25<'e mimu me'ʌ'ʌmnʌ ci lema'cohio seiso ho coufalisai te elʌ no ku'kuici! lamu toulʌi 'o yafana to 'ootohva, at'inghi 'o 'ayumonasi lamu songcʌngci to ma'konvosʌ ho 'aʌnpʌnpʌ.

26bʌkngʌ ci coufalisai! la aueva toulʌi 'o 'ayumonasi to soetohva, 'o yafanasi 'atec'ueno maezo cofkoya.

27<'e mimu me'ʌ'ʌmnʌ ci lema'cohio seiso ho coufalisai te elʌ no ku'kuici! mimu mais'a 'ola thoyoyonghua ci heuf'a. yonghu 'o yafanasi. 'o 'ayumonasi zoueno'so acʌhʌ cʌehʌ nomo mcoi ho ton'on'o ci macucuma.

28totiski. ho isi huyafi lamu mais'a mo a'sʌftonʌ mouhmʌskʌ. at'inghi na 'tohʌngʌmu mo ngangcʌngcʌ na meknuyu ho kokuzo.>

eyoca ho tahe elʌ na patvovei

(luka 11:47-51)

29<'emimu me'ʌ'ʌmnʌ ci lema'cohio seiso ho coufalisai te elʌ no ku'kuici! lamu teyaineni heuf'a 'o nia eyongensa. teovahi 'o heuf'a to ohola koe'ia.

30a'vinano yainca: <<hoci momza h'oyunsou no hiesi no nia maameoi, o'atemia ahtu mais'a hin'i ho opcoi to eyongensa.>>

31peelʌi humzi ho imucu iachia esansana ho zou mʌntʌ'ca no mosola opcoi to eyongensa ci cou!

32ci 'atemueno pnanfi ho a'cʌ'cʌna hioa, aepʌnga na peispapak'i no nia maameoimu!

33mahiz'o ci fkoi ho ina mʌntʌ'casi! mante mainenu hocimun'a meelʌ momeesih'i no patvoveiya ne voocʌvcana?

34temu talʌi, te'o popeosmuhnu to eyongensa, coumotposʌ, ho ito lema'cohio ho poa uhta lamu yoni, panto tamu opcoza, panto tamu spica to zuuzika, panto tena yonto kaitoomu ho noa ti'usna, i'mi tamo conic ci hʌhʌpʌngʌ ho peteo'usna to zocni hʌhʌpʌngʌ.

35maiac'o, acʌcʌhʌ na patvoveiya no opcoi no ʌmnʌ ci cou te cmʌ'ho ta feangomu - 'aeno ahoi to hmuyu to yaapo, ac'ʌhʌ to hmuyu to ohmu opcoza to pae'ohsa to seiten ho 'oyona sʌ'tʌ ci oko to palacia ci zakalia.

36te'o a'ʌmta eʌsvʌta muu, 'e patvoveiya eni te acʌha ta'usna ta cou maitan'e.>

tngisi 'o 'elusalemu

(luka 13:34-35)

37<'elusalemu, 'elusalemu, oskocu opcoza 'o eyongensa, boemi to fatu ho mamcozi 'o ohsi popeoskuna to hamo ho poa uso muu ci soksuskunu! la'u siho 'ucia aʌt'ʌca 'e 'o'okosu. mais'a 'o mosko'ʌ ho lasi sko'pʌ'pʌya to yopngusi 'o ciocio. at'inghi o'a lamu mimho!

³⁸aiti, 'e emoomu tec'u seoovei ho uk'ana cou.

³⁹te'o eʊsvʌta muu, ahoi tan'e 'anatamu ahtan'a huvahi a'o, ac'ʌhʌ ho tamucu mainca: <<tooyokeoi'sio to hamo 'omo boemi to ongekosi ho cmʌ'ho ci ic'o!>>

Matai 24

eyoca te aapayo'ʌ 'o seiten

(maluko 13:1-2; luka 21:5-6)

¹i'mi to seiten ho yuyafo 'o iesu, ne te seolʌa no mongoi, mo uhto tuhcsi 'o tesi, pas'osi 'o hia m'eac'ʌ to seiten ho poa aitneni to iesu.

²isi mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <mimucus'aeno o'te acʌhʌ baito ta hia m'eac'ʌ ta emoo tan'e? te'o a'ʌmta eʊsvʌta muu, 'emo macoconi ci fatu tan'e, tena acʌha eon'ozu, uk'ana ci tenala makon'a yupa tooskopʌ ci fatu.>

meakvo'ʌ ho akuzkuzoa

(maluko 13:3-13; luka 21:7-19)

³mo yusuhngu to hcuyu'olivu 'o iesu; mo auc'oc'ou uso 'o tesi ho tuocosi: <tekon'a eʊsvʌta a'mi, ho homna nate esmi 'emo maica ci hi'hioa? na teko hia cmʌ'ho ho ina puesona ta hpʌhpʌngʌ panotena ake'a humzi?>

⁴yut'inga to iesu: <temula bumemealʌ, 'otes'a noa pasloʌngvi ta cou.

⁵maica tena botngonʌ ci cou 'o tena boemi ta onkoku'ho esmi, mainca: <<zou kilisto a'o>>, maicacu pasloʌngvi 'emo botngonʌ ci cou.

⁶temu talʌi ta cum'u 'o mʌmʌ no ehtothomʌ ho totalʌi namo yu'susuyumo ne covhi. o'atemu nama ngoheʌngeʌ, 'emo maica ci hi'hioa 'ate ahtuo'te esmi, at'inghi o'aisi yainca tec'u esmi na puesona ta lekisi.

⁷'emo cono suezopʌ tena ehtothomʌ tomo h'unano suezopʌ, 'emo concu hpʌhpʌngʌ tena suyumo tamo h'unano hpʌhpʌngʌ; te nongabo na seova ho motoevi.

⁸hote esmi 'emo maica ci hi'hioa aʌʌ mais'a 'o mamespingi hola ahoi congo hote yayo 'o oko.

⁹<ho mio, tahe tʌtpʌta muu, tikuzkuzoa, noa opcoza. nomio a'o, tahe toehunga sʌ'nova ta yatatiskova muu.

¹⁰botngonʌ ci cou tahe ciha 'o singkoohe, yupania mhino. yupa mihango.

¹¹botngonʌ ci meyoyongensa te yuyafo, ho maspepecvai ta 'tohʌngʌ ta cou.

¹²maica homo pongabo 'o kokuzo, botngonʌ ci cou te ausuhcu coheʌceʌ na himngonghi.

¹³at'inghi, nate apaezumo bimahtʌicʌ buveici ci cou ahtuo'te elʌ no to'usni.

14'e fukuin to hɾɐhɾɐŋɐ ne pepe te auevan'a psoengaboa ta ceoa, mi'usnu ta yatatiskova ho 'akasi, ataveisi tenac'u cmɐ'ho na puesona ta lekisi.>

meoino no meakvo'ɐ

(maluko 13:14-23; luka 21:20-24)

15<temu teolɐi 'o ohsila engha to eyongensa ci tanielu i'ote <<meaapayo'ɐ ci isi so'eusɐ'nova ci macucuma>> mo yac'ɐ to cofkoya ci hɾɐhɾɐŋɐ (i'ote mo'engho tan'e te asansana ta'hongi na e'ausnasi ta e'e tan'e),

16'omo yonta mia'usnu ta yutaya, nte p'usnu to hcuyu ho totoefɐŋɐ;

17namo yono sofɐ, 'otena ohpueho ho yɐmeɐmɐ ta emoo ho mayo no macucuma;

18namo yono ezoezoɐ, maezo o'atena maine'e ho mayo note aoskopɐ.

19to hiesi ho mio, i'omo ngangho'ɐ ci mamespingi ho inamo paun'u ci ino tena 'atutumzo!

20temu 'inoli to hamo ho o'te poa esmi no hosoyɐma hocieno 'ansokunici 'emo maica ci hi'hioa.

21maica i'o meakvo'ɐ ho mio mo ahoi ho ohcu teyai 'e hɾɐhɾɐŋɐ. o'amocu mosola ahtu auyu esmi, no ataveisi maezo o'anate ahtu i'vaho esmi.

22hocisi o'te ananɐhta to hamo na hiesi no meakvo'ɐ, uk'a cite meelɐ nongaco yaansou ci cou. at'inghi mo nomio ta ohsila epeiya ci mao'o'okosi, tesi ananɐhta to hamo na hiesi ho mio.

23<hoci panonte mi'usnu muu ho mainca: <<aiti, mo yontan'e 'e kilisto! aiti, mo yonta'e ta kilisto!>> teav'a taa'uzva.

24maica tec'u yuyafo 'o mekilisto ho meyoyongensa, tahe hioa na meoino peispopo'e ho poa ma'pepecvai 'e cou; hoci peelɐi, ac'ɐha no paspepecvazi 'e ohsila epeiya to hamo ci mao'o'okosi.

25atatalɐ! os'ocu ayoca engahva muu.

26<hoci panonte mi'usnu muu ho yainca: <<aiti. mo yone maepuepuhu 'o kilisto!>> o'atemu yuyafo; hocieno yainca: <<aiti, mo no'ayumonɐ ta emoo 'o kilisto!>> yaeza teav'as'a taa'uzva.

27maica hotenac'u cmɐ'ho 'o okocou te mais'a moi'hocɐ, akameosɐ, i'mi ta esmomhana ac'ɐhɐ ne meoveana ho meicaefi ta engɐca.

28<mo yonenu na evoo, 'alaeno maezo yu'eteuyunu nenu na eiski.>

cmɐ'ho 'o okocou

(maluko 13:24-27; luka 21:25-28)

29<ho tac'u sucaefi 'o hiesi no meakvo'ʌ, tena smoekua'onga 'o hie, o'anate i'vaho psoetiskou 'o feohʌ, te i'mi ta engʌca 'o congeoha ho supeopeohʌ, 'e ceoceona ta mouhphʌngʌ te maezo acʌhʌ tmaot'ou.

30homio, 'o huomza no cmʌ'ho 'o okocou te yuyafo ta engʌca. 'e masusuezopʌ ho yatatiskova ta ceoa te acʌhʌ mongsi; tehe aiti 'o okocou te mahafo to a'suftonʌ ci tonʌ ho psoevohngʌ. pouʌ'ʌcu to cmʌcmʌ i'mi ta pepe ho ohpueho.

31te meoino yamumi 'o fihngau no la'pa, tesi popeoskuna 'o tensi ho sʌc'ʌhʌ to maacaciku ta hphʌngʌ, i'mi ta hphʌngʌ tan'e ho sʌc'ʌhʌ to hphʌngʌ ne'e, euteuyuna 'o ohsila epeiya ci mao'o'okosi.>

pahsʌsʌfteni to evi no moezunge

(maluko 13:28-31; luka 21:29-33)

32<temu i'mi to moezunge ho noa pahsʌsʌfti. homo yuenghova 'o ehti, cmʌfeʌ 'o faeva ci ehʌngʌ, tamucu cohivi tec'u esmi na homu'eina.

33totiski, ho temu aiti 'e acʌcʌhʌ ci a'a'ausna tec'u cohivi micu cum'u na hiesi. micu yonta phingi.

34temu atatalʌa: 'e yatatiskova ta maitan'e auyusi ho o'amocu te acʌhʌ mongoi ta hphʌngʌ, acʌcʌhʌ 'emo maica ci hi'hioa tenac'u esmi.

35te aapayo'ʌ 'e engʌca ho ceoa, i'e e'e'u 'auesiesi o'ate aapayo'ʌ.>

na hie ho mio uk'a cite bochio

(maluko 13:32-37; luka 17:26-30, 34-36)

36<inacu hiesi no cmʌ'ho nate esmi, uk'a cimo bochio ci cou; o'a ihe cohivi to tensi ta pepe, yaeza o'a isi cohivi to oko, i'oc'o amo namo bochio.

37hote cmʌ'ho 'o okocou te mais'a 'o nia a'a'ausna to hiesi to noa

38auyusi ho o'amocu moso cmʌ'ho na fozu ci chumu, mosola 'atatotovcongʌ ho eabobonʌ 'e cou, ac'ʌhʌ to hiesi ne mohcu yʌmeʌmʌ to 'apangʌ 'o noa;

39la acʌhʌ nongonongo, micu cmʌ'ho 'o fozu ci chumu. cu acʌha pagohca, hote cmʌ'ho 'o okocou 'atenaeno maezo maica.

40ho mio, yoso 'omo yonto ezoyʌ ho yaahioa, yaa 'omo cihʌ, teongasi 'omo cihʌ;

41yoso 'omo huahua ci mamespingi, yaa 'omo cihʌ, teongasi 'omo cihʌ.

42ko'koeno, la aʌʌs'ʌ, maica o'atemu cohivi ho homna nate cmʌ'ho 'o nooe'oca.

43la atatalʌa 'emo conʌ eni: na cihʌ ci tauke tamo cono emoo hocisi cohivi ho tena mainenu no feʌngna nate esmi na thokeainʌ, 'ate ahtuo'te aʌʌs'ʌ, o'te poa yʌmeʌmʌ no phingi na thokeainʌ.

⁴⁴ko'koeno, ntemula conino ae'ayocɥ, maica 'o okocou tena aemo'au cmɥ'ho no o'a temu ta'eoyoca ci hie.>

noe'oci ho 'oha noe'oci ci soksuskunu

(luka 12:41-48)

⁴⁵<zou siya namo toutɥs'ɥ ho peelɥi noe'oci ci soksuskunu? 'ai'o isieno tovei to tauke ho poa aɥt'ɥcɥ to mocmo ci soksuskunu, maino huomza hie ho aangaezeni no tehe 'oanɥ.

⁴⁶hotena yuovei 'o thauke, aiti 'e soksuskunu eni homo a'ɥmtɥ meot'ɥt'ɥcɥ ho noyɥci 'e tesi hi'hioa, 'e soksuskunu eni te a'ɥmtɥ ɥm'ɥmnɥ!

⁴⁷te'o a'ɥmta eɥsvɥta muu, 'o tauke tesi skuna ho poa aɥt'ɥcneni 'o afu'usi ezoezoyɥ.

⁴⁸at'inghi, hoci cihɥ ci kuici soksuskunu, tasi tohtasvɥta ta 'tohɥngɥsi, <<'o tauke asonɥ o'amocu te mon'i cmɥ'ho>>.

⁴⁹micu ti'usnu to mocmo ci 'oahngɥsi, no'upu to la voemi ho eabobonɥ ho kokaekaebɥ.

⁵⁰at'inghi yono o'aisi ta'pangɥ'va ho o'te cohivi ci hie, cu cmɥ'ho 'o tauke.

⁵¹tesi tinoza ti'usna to tauke 'e soksuskunu, titeuyuna 'ola me'ɥ'ɥmnɥ ci cou ho poa tiou no patvovei; tena yonto ic'o mongsi ho sihsikiki.>

Matai 25

epo'usa to maskɥ ci 'o'oko no maamespingi

¹<no hiesi ho mio, 'o hɥɥhɥngɥ ne pepe mo mais'a 'ete engha ci ehohamva: panto maskɥ ci 'o'oko no maamespingi mo acɥhɥ mɥɥɥtɥ to lampu te akoyu yungeou tote mevcongɥ ci hahocngɥ.

²to 'ayumonahe mo eimo 'omo nongonongo, eimo 'omo mau'to'tohɥngɥ.

³'omo nongonongo mo mahafo to lampu, at'inghi o'amo ayocɥ note timsoa ci hɥsɥ;

⁴'omo mau'to'tohɥngɥ mo mahafo to lampu, ho e'upu to piyo no pania ci hɥsɥ.

⁵mo poha'o esmi 'o hahocngɥ, 'o 'o'oko no maamespingi cu acɥhɥ m'out'ut'u, ho m'oosu'u.

⁶<micu taico feɥngna, panto mo moozoyɥ: <<cu esmi 'o hahocngɥ, temu acɥhɥ emoyafɥ ho yungeova!>>

⁷mo acɥhɥ peihasmome 'omo maskɥ ci 'o'oko no maamespingi, poa tiskova 'o lampuhe.

⁸ne mio. mo mi'usnu to mo mau'to'tohungu 'omo nongonongo ho yainca: <<temu'so apaevazneni ta husumu. maica tec'u mon'i afsi 'e lampumia.>>

⁹i'omo mau'to'tohungu mo yut'ingi ho mainca: <<o'ates'a umnu, 'e husumia a'umtu o'ates'a amso hocin'a apaevazneni muu, 'atemueno iachi uhto momhino ho mhino.>>

¹⁰nemo mhia husu 'o mo nongonongo ci maamespingi, cu esmi 'o hahocngu. i'o moso ae'ayocx ci mo eimo ci maamespingi cu fiho to hahocngu ho yumeumu, nuthu uhtomo eabobonu, cu amuta 'o phingi.

¹¹<ataveisi micu maezo esmi 'o mocmo ci maamespingi. mo moozoyu: <<sensei, sensei, teko'so paavneni ta phingi a'mi!>>

¹²isi yut'inga to hahocngu: <<o'aos'os'a ake'a hong muu.>> >

¹³yainca to iesu: <ko'koeno, temu la autus'u. maica o'atemus'a cohivi ho homna nate cmu'ho na hiesi.>

epo'usa to tuyu ci soksuskunu

(luka 19:11-27)

¹⁴<o' hpuhpungu ne pepe mo maezo mais'a 'e ehohamva: pantomo cihci ci cou te yuyafo ho covnu, isi eyoho'a 'o soksuskunusi, toveineni 'o ezoezoyusi.

¹⁵isi ieni to lahe hia totontone, fii tomo posiyomohu ci peisu no king 'omo cihci, fii tomo posipopsohu ci peisu no king 'omo cihci, fii tomo posifou ci peisu no king 'omo cihci, atavei micu e'ohu.

¹⁶'omo tiyou tomo posiyomohu ci peisu no king, micu osni 'amamhimhino, i'vaho tmaspuhngu tomo posiyomohu.

¹⁷totiski, 'omo tiou tomo posipopsohu ci peisu no king, totiski ho tmaspuhngu tomo posipopsohu.

¹⁸at'inghi 'omo tiou tomo posifou ci peisu no king, mo yuyafo ho meifeongo to ceoa, efo'a 'o peisu to tauke.

¹⁹<cu noana'o, 'o tauke tomo piyo ci soksuskunu micu yuovei, isi tasvuta na hiahe titho to peisu.

²⁰mo yumeumu 'omo tiou tomo posiyomohu, hafa 'o isi taspuhnga cimo posiyomohu, mainca: <<tauke, ohsu fii tomo posiyomohu a'o, aiti, mi'o i'vaho tmaspuhngu tamo posiyomohu.>>

²¹yainca to tauke: <<na'no umnu, miko umnu ho peelai toe'oci ci soksuskunu! miko yonta mo kakutia ci yupasu ho peelai toe'oci, te'o toveineni suu ho aut'uca 'emo asuhcu man'i. yumeumu ho tma'upu no 'aveoveoyu ta taukesu!>>

22 mo yameum 'omo tiou tomo posipopsoh ci peisu, mainca: <<tauke, ohsu fii tomo posipopsoh ci peisu a'o, aiti, mi'o i'vaho tmaspuhngu tamu posipopsoh.>>

23 yainca to tauke: <<na'no umnu, miko umnu ho peelai toe'oci ci soskuskunu, miko yonta mo kakutia ci yupas ho peelai toe'oci, te'o toveineni suu ho aut'uca 'emo asuhcu man'i. yameum ho tma'upu no 'aveoveoyu ta taukesu!>>

24 tuhcsi tan'e, mo maezo yameum 'omoso tiou tomo posifou ci soskuskunu, mainca: <<tauke, os'o cohivi miko mouyuc ci cou; uk'a ci isi em'i, teko efeuta, o'amo miyapo, teko yaeza a'pu'pua.

25 mi'o ngoheunge, moeza efo'a ta ceoa 'e peisusu. aiti, a'emo yontan'e 'e peisusu.>>

26 yainca to taukesi: <<'e miko kuzo ho lue'amamza ci soskuskunu! ho oskoeno cohivi ho te'o efeuta na o'aoho em'i, a'pu'pua no o'a oho yapi no hiyoyapo.

27 antekoeno maka siya ne ngingkoo 'e peisu'u, totea ho ta'ucu yuovei, peelai a'upa hafa na lisi ho tasvoveiya.

28 temu yaa si peisusi ho hafa uhtan'e, faeni ta micu yaa posimaska.

29 maica, na micu pano, te fii nomo asuhcu man'i, poa atngaso ho yaa ang'osua; namo uk'a, te moeza a'upa nan'a ake'isi ho yaeza ti'einga.

30 i'ecu mo uk'a a'a'ausna ci soskuskunu, te popeo'usna to mo voecuvu ne yafana; yone'e ho mongsi, sihsikiki.>> >

sotavei ci yusvutu

31 <ho tena honte 'o okocou, nathu 'o tensi ho cmu'ho, te yusuhngu to psioevohngu ci suoca'hasi;

32 'e yatatiskova ta ceoa te acuh yu'eteuyunu ta tuhcsi. tesi apaevaza ho poa yusno taucunua, mais'a 'o le'at'uc moatun i'mi to moatun fuengu ho yupaevaza 'o moam'um'u.

33 tesi siya to vhonasi 'o moam'um'u, siya to veinasi 'o moatun.

34 ataveisi, tesi yainca to honte 'omo yonto vhonasi: <<'e isi fii no um'umnu to amo ci cou, temu uhtan'e! uhtan'e ho tiou ta ahoi ne ohon'a teyai 'e ceoa ho ayocneni muu ci hrupungu.

35 maica ho la'u sieo, lamu fii to te'o ana, la'u mecu, tamu poa mimoa; ho la'u covnu, lamu aut'ut'uca;

36 ho la'u yuesih'i, lamu fii to te'o paceofa; ho la'u tma'congo, lamu aut'uca a'o; ho la'u noekotu, lamu usa ho aiti.>>

37ho mio, 'o mouluḷḷḷ ci cou te yut'ingi: <<nooe'oca, ne homna na omza aiti hociko sieo ho p'ani suu? mecu, fii no teko ima?

38ne homna na imza aiti ho ciko covnḷḷḷ ho aḷt'ḷca suu? aiti ho ciko yuesih'i ho paceofi suu?

39ne homna na imza aiti ho mohsu tma'congo hocieno noekotu ho usa ho petpḷskeni suu?>>

40tesi yut'inga to honte: <<te'o bumemeala eḷsvḷta muu, ho imueno hioaneni tamo to'ofeihni a'o cimo so'okosia ci cou, 'a isieno hioaneni a'o!>>

41<ataveisi, te mi'usnu tamo yonta veinasi 'o honte ho yainca: <<uhne'e! 'e isi patkuzoi to hamo ci cou, temu mongoi a'o! yḷmeḷmḷ to isi ayocneni to 'akuma ho ito soskuskunusi ci 'auesiesi o'te afsi ci puzu!

42maica ho la'u sieo, o'alamu p'ani; mecu o'alamu pema;

43la'u covnḷḷḷ, o'alamu aḷt'ḷca; yuesih'i, o'a lamu fii no te'o paceofa; la'u tma'congo hocieno noekotu, o'a lamu aḷt'ḷca a'o.>>

44ho mio, tahe yainca: <<nooe'oca, ne homna na omza aiti ho ciko sieo hocieno mecu, hocieno covnḷḷḷ, yuesih'i, tma'congo hocieno noekotu, ho o'te to'usni suu?>>

45te yut'ingi 'o honte: <<te'o bumemeala eḷsvḷta muu, ho o'a imueno hioaneni tamo so'okosia ci cou, 'aeno o'a imu hioaneni a'o.>>

46'emo maica ci cou. te tiou no 'auesiesi ci patvovei, i'ocu 'o coumouḷḷḷ, te eḷḷ no 'auesiesi ci nsou.>

Matai 26

ta'koeva no opcoza 'o iesu

(maluko 14:1-2; luka 22:1-2; yohane 11:45-53)

1isicu eepḷnga to iesu 'e e'e eni, cu mi'usni 'o tesi ho yainca:

2<imu cohivi, ten'a mipsohi tac'u meem'esa'o, tehe phieni ta cou 'e okocou, noa spica to zuuzika.>

3ne mio, 'o saisicoo ho i'o macocoolo mo yu'eteuyunu to emoo to taisaisi ci kaiyafa,

4toehungu touḷsvḷsvḷtḷ te auc'oc'ova tḷtḷpḷta 'o iesu ho opcoza.

5at'inghi ihe yainca: <o'ateto hioa ho ten'a seolḷa no meemeesi na eni. ci tes'a ec'ḷ no yutasufku tamo botngonḷḷḷ ci cou.>

yone potaniya ho noa tohḷsi

(maluko 14:3-9; yohane 12:1-8)

⁶'o iesu mo yone potaniya to emoo tomo tma'congo no to'ho'ho ci saimong;

⁷panto cihi ci mamespingi mo mahafo tomo conci pania, isi songcangci to sopepea ci konamusngau. nemo seolua no bonu 'o iesu, isi hoyuha to fnguu to iesu 'o konamusngau.

⁸ihe aiti to tesi 'e hi'hioa eni, mo na'no 'oha kaebu, yainca: <mainci yaica ci hia a'hi'hisa?

⁹'e konamusngau eni hoci phieni o'ates'a kakutia na tesi huphina ho titha to'usnu nomo thi'cia ci cou!>

¹⁰isicu cohivi to iesu, cu mi'usni 'o tesi ho yainca: <mainci 'ahaya poa ma'ngongoveo 'e mamespingi eni? maisi teyaineni tamo yonghu ci hioa na a'o.

¹¹maica la asngucu yaa no'upu muu ci mo thi'cia ci cou, at'inghi o'a te'o meelua asngucu no'upu muu.

¹²ho isi hoyuha ta feango'u 'e konamusngau ma isi ae'ayocneni ho tena soululua to heuf'a a'o.

¹³te'o a'umta esvuta muu, acucuhu ta mauhpahpangu, 'upena hoci psoecu'ha nenu 'e fukuin eni, tehela 'oehamva 'e isi hi'hioa ho taaecingia.>

phieni to yuta 'o iesu

(maluko 14:10-11; luka 22:3-6)

¹⁴to 'ayumona to masku ueso ci tesi to iesu, panto cihi ci coukaleo ci yuta; mo uhto saisicoo,

¹⁵yainca: <hoci'u faeni muu 'o iesu, cuma natemu faeni a'o?> ihe fii tomo mtuehu ci peisu no nging 'o yuta.

¹⁶ahoi ne mio, mo mooteo note 'oc'ocic'o ci hie 'o yuta tasi phieni 'o iesu.

toehungneni oyofonu no meem'esa'o 'o tesi

(maluko 14:12-21; luka 22:7-14, 21-23; yohane 13:21-30)

¹⁷meekayo no meetoasmoof'o, uhto iesu 'o tesi ho tuocosi: <teko poa yonenu a'mi ho ae'ayocu note oyofona no meem'esa'o?>

¹⁸yut'inga to iesu: <temu yumeumu ta hosa ho uhto ic'o, mi'usni ho yainca: <<yainca to sensei. tec'u mon'i esmi 'e hiesi; te'o noteuyuneni 'e tesi'u ho yonta emoosu ho noyuci 'e meem'esa'o.>> >

¹⁹micu maito hia eutotavei to iesu 'o tesi ho ae'ayocu tote oyofona no meem'esa'o.

²⁰cu yofna, isi suteuyuneni to iesu 'o masku ueso ci sitoo.

21 nemo seolua no bona, yainca to iesu: <te'o eusvata muu, ta taicomu mo cih
ci cou tenasi phieni a'o.>

22 mo acuhu na'no ma'kuv'o 'o tesi, macihi tuocosu to iesu: <nooe'oca, zou
a'o?>

23 yut'inga to iesu: <i'o temza yu'siepoepohu ta oothua ho mahsieyu to pang
'aeno ic'o tenasi phieni a'o.

24 aulu mais'a 'o isi engha to seiso, te tiou no akuzkuzoa 'o okocou, at'inghi i'ote
himhohioa ho phieni 'o okocou tesi meamzi! 'e cou eni nte umnæhe hoci moso
o'te 'ahuyu yayo!>

25 i'ote himhohioa ho phieni 'o iesu ci yuta mo maezo tuocosu: <sensei, zou
a'o?> isi yainca to iesu: <ikocu iachia eh'uta.>

oyofonu to nooe'oca

(maluko 14:22-26; luka 22:15-20; kolinto 1 11:23-25)

26 nemo seolua no bona, isi eepza to iesu 'o pang, auyu to'aveoveoyu 'inoli, isicu
tipcia, aangaeza to tesi, yainca: <temu mayo ho ana; zou feango'u eni.>

27 acnguhu, isi eepza 'o sooetohvu, ataveisi no mi'usnu to hamo ho
to'aveoveoyu, cu faeni to tesi, yainca: <temu acuhu mimo;

28 zou hmuyu'u eni, zou hmuyu no to'honga hote yupa esvatu 'e cou ho hamo,
mo nomio no peteongasa na kuisi ta botngonu ci cou ho mohtoesuyu.

29 te'o eusvata muu, 'anate'o ahta i'vaha ima 'e emi eni, ac'uhu no hiesi ho tato
noteuyunu to hrphrngu to amo'u ho mimo nomo faeva ci emi.>

30 mo toehungu pasunaeno tomo concu pasunaenva, cu yuyafo ho
uhto hcuyu'olivu.

eyoca to iesu 'o petelo tasi meoo'te honga

(maluko 14:27-31; luka 22:31-34; yohane 13:36-38)

31 ataveisi, isi mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <ta yofna maitan'e, temu acuhu
nomio a'o ho mongoi; maica ho isi yainca to seiso: <<tasi 'a'usni to hamo 'o
le'aat'ucu moatunæ, cu apeaski 'o moatunæ.>>

32 at'inghi ataveisi ho ta'ucu smoevovei, tena'u muyohe muu ho
uhne ngalilaya.>

33 mi'usni to petelo 'o iesu ho yaica: <'upena hoci mongoi suu 'e mocmo ci cou,
o'ate'os'a ahtu mongoi suu!>

34 mi'usni to iesu 'o petelo ho yainca: <te'o eusvata suu, ta feungna maitan'e,
auyusi no muni 'o teo'ua, tako i'toteuha meoo'te honga a'o.>

35 yut'ingi 'o petelo: <'upena hoci'u tu'upu suu, o'ate'os'a ahta aha'va o'te hongasuu!> 'o mocmo ci tesi mo maezo acɔhɔ maica 'o e'ehe.

yone kosimani ho 'inoli

(maluko 14:32-42; luka 22:39-46)

36 'o iesu ho i'o tesi mo uhto mo concu hɔhɔpɔngɔ, zou kosimani 'o ongekosi; isi mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <temu yusuhngu tan'e, te'o uhta'e ho 'inoli.>

37 isicu engocha 'o petelo ho i'o mo yoso ci oko to sipitai ho nɔtheni. micu ahoi ma'tipvongɔ ho nac'o 'o iesu,

38 isi mi'usni ho yainca: <mo na'no nac'o co 'tohɔngɔ'u, mais'a te'ocu mcoi. temu yontan'e, maezo a'o ho aɔtɔs'ɔ!>

39 mo ake'i emosuhcu 'o iesu, m'ocnguyu ta ceoa, 'inoli ho mainca: <amo'u. honci peelɔi, teko'so o'te 'ahɔya poa imneni a'o 'emo mayɔmɔ ci sooetohvɔ! at'inghi, teav'a poa maino koyu'u, 'ateeno maino 'tohɔngɔsu.>

40 mo yuovei to ihe yoni tomo tuyu ci tesi, aiti homo m'oosu'u, cu mi'usni 'o petelo ho yainca: <o'antemu meelɔ i'upu a'o ho mako cono huomza hie ho aɔtɔs'ɔ?>

41 la aɔtɔs'ɔ 'inoli, te o'te su'ayumonɔ no ma'pepecvai. la e'vono ma'kaebɔ na 'tohɔngɔmu, at'inghi la yoz'u si feangomu.>

42 mo i'vaho emose'u 'o iesu ho 'inoli mainca: <amo, hoci o'ateno mongoi a'o 'e mo mayɔmɔ, 'ahɔya poa imneni a'o, 'atekoeno aepɔngɔ na 'tohɔngɔsu!>

43 mio i'vaho yuovei to ihe yoni to tesi, aiti ho mioc'o i'vaho m'oosu'u; 'o mcoohe o'anamo mako teov'ohɔ.

44 mio i'vaho mongoi to tesi 'o iesu, cu i'toteuhu 'inoli, 'o isi e'e mioc'o totiski to isi aueva engha.

45 ataveisi mo i'vaho yuovei to ihe yoni to tesi, yainca: <mimuc'on'a oengɔtɔ, mimuc'on'a amiocni? aiti, micu esmi 'e hiesi no phieni ta mo yaa kuisi ci cou 'e okocou.>

46 yɔc'ɔ, tetocu e'ohɔ! aiti, micu esmi simo himhohioa ho phieni a'o!>

noa tɔtɔputa 'o iesu

(maluko 14:43-50; luka 22:47-53; yohane 18:3-12)

47 ne mon'a seolɔa no aomotɔ'ɔ 'o iesu, mo esmi 'o yuta ci cihito maskɔ uesto ci tesi. botngonɔ ci cou mo mahafo to poyave tapuyungu ho to'ofeihni; 'emo maica ci cou ihec'o acɔha popeoskuna to saisicoo ho coolo.

48 i'omo himhohioa ho phieni 'o iesu. isi aueva teyaineni no tehe humzi, yainca: <siya na te'o kisuneni, 'aeno ic'o na temu tɔtɔputa.>

49 mo osni emo'usnu to iesu 'o yuta, yainca: <sensei, yokeoasu!> isicu kisuneni 'o iesu.

50 yainca to iesu: <nanghia, 'e teko 'ucia hioa, aupcieva hioa!> i'omo fiho ci cou mo osni ohsuhcu, tɛtɾɛtɛtɛ 'o iesu ho seo'eisi.

51 to 'ayumona tomo to'upu to iesu ci cou, panto cihi cimo epusku to poyave, teoca 'o cihi to soskuskunu to saisi, hic'oha 'o cono to koyusi.

52 isi mi'usni to iesu ho yainca: <siya si poyave! maica nala afu'u tiot'ou no poyave, te ahtuo'te mcoi no poyave.

53 o'a ikoeno cohivi te'o meelɛ mi'usnu to amo'u ho noa to'usni, a'vinano tesi peelɛi osnia teomi note maskɛueso no taucunu ci tensi?

54 hoci maica na nte'o hioa, 'o isi engha to seiso cite anana'o maica na a'a'ausna teeno ahtu esmi?>

55 acnguhu, isi mi'usni to iesu 'o botngonɛ ci cou ho yainca: <mimu smu'iei ho sotho ho temu tɛtɾɛtɛtɛ a'o, imun'asi ta'upa no yaksai a'o? la'u huhucmasi yusuhngu to seiten ho mo'ma'cohio to cou, mainci o'a lamu tɛtɾɛtɛtɛ.

56 at'inghi, 'emo maica acɛcɛhɛ ci hi'hioa ho mo esmi te mia 'o ohela engha to eyongensa ci e'e to seiso.> ne mio, mo acɛhɛ mongoi to iesu 'o tesi, hocu toekameosɛ.

yonto ngikai ho tiou no yɛsvɛtɛ

(maluko 14:53-65; luka 22:54-55, 63-71; yohane 18:13-14, 19-24)

57 i'omo tɛtɾɛtɛtɛ to iesu ihe hafa 'o iesu ho uhto emoo to taisaisi kaiyafa. to ic'o, mo seolɛa no yu'eteuyunu 'o lema'cohio seiso ho i'o macocoolo.

58 mo pemcovhi 'o petelo ho to'ofeihni to iesu, ne micu sɛc'ɛhɛ to coca to taisaisi. mo yɛmɛɛmɛ to coca 'o petelo. notvohɛ to kengsacu, tesi aiti tena mainenu na tasi ataveia a'a'ausna ta hi'hioa tan'e.

59 o saisicoo ho acɛcɛhɛ 'o ngikai ihe ta'totoothoma ho i'imneni no meknuyu ci e'omamzi tehe ehpɛngneni 'o iesu, te poa meolɛ no tesi koa mcoi,

60 e'vono botngonɛ 'omo emeknuyu ho ehpɛnga 'o iesu, at'inghi o'amo ahtu elɛ note a'ɛmta e'omamzi. atavei uso 'omo yoso ci cou ho yainca:

61 <'e cou eni ohtala yainca: <<'ate'o peelɛi eon'ozi 'o seiten to hamo, tec'o miteuhi te'ocu p'eyoveiya.>> >

62 mo yɛc'ɛ 'o taisaisi, tuocosi 'o iesu: <'e ihe ehpɛngneni ta cou, uk'a ci tekono ehcɛvha?>

⁶³o'amo ake'i ya'ei 'o iesu. isi i'vaha yainca to taisaisi 'o iesu: <te'o boemi to ongko to no'auesiesi ci hamo ho pashæi suu ho eʊsvʉta a'mi, zou a'ʉmtʉ kilisto, oko to hamo na suu?>

⁶⁴yut'inga to iesu: <zou e'esu na eni. at'inghi te'o eʊsvʉta muu, ataveisi tan'e, tenamu aiti 'o okocou te yusuhngu to vhona to sotonʉa ci hamo, pouʉ'ʉcʉ to cmʉcmʉ ta pepe ho ohpueho!>

⁶⁵ne isicu talʉi to taisaisi 'e e'e eni, cu eekieki 'o iachisi yʉsʉ, mainca: <ita aokoe'iya 'o hamo. 'anateto 'ahʉyʉ 'aoko biebimi note 'akasi ci cou. mimucu acʉhʉ tmalʉ ho mita aokoe'i to hamo;

⁶⁶tee mainenu na 'tohʉngʉmu?> ihe yut'inga: <nteta mcoi!>

⁶⁷ihe teʉpsi 'o sapci to iesu, tʉ'pʉ'pʉneni ho tutva. i'o mo tmo'papliki to pinosi ci cou

⁶⁸yainca: <kilisto, zou eyongensa na suu! aothoma eʊsvʉta, zou siya 'emo muutu suu?>

me'o'o'te hongta to petelo 'o iesu

(maluko 14:66-72; luka 22:56-62; yohane 18:15-18, 25-27)

⁶⁹mo yonto coca to yafana ho yusuhngu 'o petelo; panto cihci ci soskuskunu no mamespingi to taisaisi mo emo'usnu, yainca: <ma maezo 'oahngʉ to coungalilaya ci iesu na suu.>

⁷⁰mo yonto tuhcu tomo botngonʉ 'o petelo ho peeco. isi yainca: <o'a os'o cohivi cuma co osko engha>,

⁷¹atavei mo emoyafo, sʉc'ʉhʉ to phingi to coca. mio i'vaho cihci ci soskuskunu no mamespingi isi aiti, mi'usnu tomo yac'ʉ to ic'o ci cou ho yainca: <na taini 'a 'oahngʉ to iesu ne nazalo.>

⁷²mio i'vaho peeco 'o petelo, mo esvʉtʉ ho mainca: <o'a os'os'a maka ake'a hongta 'o cou ic'o!>

⁷³o'amo aomane, 'omo bichipi yac'ʉ ci cou, isi mi'usni 'o petelo ho yainca: <ma asansano 'oahngʉhe na suu; 'aisieno tamzi ta tmu'a'ausnasu.>

⁷⁴micu i'vaho aʉlʉ matkuzkuzo 'o petelo ho mainca: <o'a os'os'a hongta 'o cou ic'o. hoci'u ake'i emeknuyu, tesi patvovei to hamo na a'o!> tuhcusi ne mio. cu muni 'o teo'ua.

⁷⁵isicueno talʉa to petelo 'o nia e'e to iesu: <auyusi no muni 'o teo'ua, tako i'toteuha peecveni a'o.> micu emoyafo 'o petelo ho mongsi.

Matai 27

e'usna to pilato 'o iesu

(maluko 15:1; luka 23:1-2; yohane 18:28-32)

¹nemo taseona, 'o afu'u saisicoo ho i'o coolo to couyutaya mo toušvʉsvʉtʉ, te opcoza 'o iesu.

²ihe seo'eisi 'o iesu, hafa ho e'usna to pilato ci sootoku to looma

hia mcoi to yuta

(sitoo 1:18-19)

³isi aiti to moso himhohioa ho phieni 'o iesu ci yuta ho ihe topci to kuisi 'o iesu, cu ma'susuae, isi hafa 'omo mtuehu ci peisu no nging ho yooveineni to saisi ho coolo,

⁴yainca: <mi'o peiskuisi, phieni si nsou ta mo uk'a kuisi ci cou!> ihe yut'inga: <ma iachisu hi'hioa eni, cuma na tesi natʉ'ca a'mi.>

⁵isi to'ayumoneni to seiten to yuta 'o peisu, yuyafo ho invonvo tmiehi.

⁶isi patmʉta to saisicoo 'o peisu, yainca: <zou huphina no hmuyu eni, te yuszozʉ no hoolicu hoci siya ta tvopeisua.>

⁷ataveisi to hia toušvʉsvʉtʉ. ihe titha 'e peisu eni ho mhino to ceoa. teyaineni heuf'a tamo i'eafo ci cou.

⁸ko'koeno, ac'ʉhʉ maitan'e lahe yainca 'o ceoa ic'o <ezoyʉ hmuyu>.

⁹'e hi'hioa eni isi mia 'o nia e'e to eyongensa 'elimia: <ihe titha 'omo mtuehu ci peisu, 'ai'olaheeno anana'va esvʉta to cou'isolaelu ci huphina, mhino to ceoa to lephomeo ceoa;

¹⁰na eni mo fiho to mashʉyʉ to nooe'oca.>

yonto tuhcu to pilato ho tiou to yʉsvʉtʉ

(maluko 15:2-5; luka 23:3-5; yohane 18:33-38)

¹¹mo yac'ʉ to tuhcu to sootoku 'o iesu, tuocosi to sootoku: <zou honte ta couyutaya suu?> yut'inga to iesu: <zou e'esu eni.>

¹²'o ihe ehprʉngneni to saisicoo ho ito coolo, isi acʉha o'te yut'inga.

¹³isicu mi'usni to pilato 'o iesu ho yainca: <o'a ikoeno talʉi 'emo man'i ci ihe ehprʉngneni?>

¹⁴o'a moc'o h'unano matnʉskʉ yut'ingi 'o iesu; isi na'na yamceni to pilato.

yʉsvʉta no mcoi

(maluko 15:6-15; luka 23:13-25; yohane 18:39-19:16)

¹⁵cono hola meem'esa'o, maito la at'oca hioa 'o sootoku ho poesih'i to lahe p'enia cimo cihci ci isi poekotva.

¹⁶ne mio, 'oc'ocic'o cihci cila epopayoa 'o ongkosi ci isi poekotva la yainca [iesu] palapa 'o ongkosi.

¹⁷ko'koeno, nemo yu'eteuyunu 'o botngonɛ, isi tuocosi to pilato: <nenusi na temu poa poesih'eni a'o? 'e [iesu] palapa hoci o'te 'o isi yainca kilisto ci iesu?>

¹⁸isi cohivi to pilato homo i'mi no smo'eubut'u ho ko'ko tɛtɛɛta ho faeni 'o iesu.

¹⁹ne mo seolɛa no yɛsvɛtɛ 'o pilato, mo popeosmuhnu to cou 'o vcongɛsi ho yainca: <'e hioa tamo uk'a kuisi ci cou, teav'as'a cumasa, maica mi'o yacei ne feungna, pɛhtɛ'ca ho meoino no 'atutumzo.>

²⁰ihe teuskuni to saisicoo ho ito coolo 'o botngonɛ, poa poesih'eni to pilato 'o palapa, ho opcoza 'o iesu.

²¹at'inghi isi tuocosi to sootoku ho yainca: <tamo yoso ci cou, temu poa poesih'eni na siyasi?> ihe yut'inga: <palapa!>

²²isi tuocosi to pilato 'o botngonɛ: <ma te'oeno ti'vo'vona 'o isi yainca kilisto ci iesu?> mo acɛhɛ moozoyɛ: <te spica to zuuzika si iesu!>

²³tuocosi to pilato: <cuma na isi hioa cimo kuzo ci hi'hioa?> namamo asuhcu tmunoi moozoyɛ 'o botngonɛ: <te spica to zuuzika si iesu!>

²⁴isi aiti to pilato 'e a'a'ausna, cohivi 'anate ɛmnɛ hocin'a 'aoko ya'ei, te asonɛ apuyu mooyai 'afeo'fu'u, cu mayo to chumu ho yonto ihe mi'usni to botngonɛ ho yoemucu, yainca: <hote yuhmuyu 'e cou eni, o'ate'o tma'upu no kuisi, temu iachia ngoevi!>

²⁵mo tmunsohɛ 'o botngonɛ ho mainca: <na kuisi no poa yuhmuyu. temiaeno ngoevi a'upu no mɛntɛ'camia!>

²⁶isicu poesih'a to pilato 'o palapa, mashɛyɛ ho ti'usna 'o iesu, ataveiya faeni to cou ho spica to zuuzika.

keematmohi to heetai 'o iesu

(maluko 15:16-20; yohane 19:2-3)

²⁷'o heetai to pilato ihe hafa uhto sootokufu 'o iesu; acɛhɛ yu'eteuyunu to aukukuyungusi.

²⁸ihe yunga 'o yɛsɛ to iesu, poa mateoɛe to mo na'no fɛhngoya ci yɛsɛ no tacvoh'i,

²⁹teyaineni tomo cɛcɛmɛ ci ceopngu ho poa iceopnguneni, mayo to mehacni ci 'ue ho siya to vhona to emucusi, atavei pop'up'ungu to tuhкуси ho keematmohi, yainca: <yokeoasu 'e honte ta couyutaya!>

³⁰ihen'a mi'usni ho teɛpsi 'o iesu, yaa 'o 'ue ho etokɛa 'o fnguusi.

³¹ihecu aepɛnga keematmohi, yunga 'o yɛsɛ no tacvoh'i, i'vaha pateovoveineni 'o iachisi yɛsɛ, ataveiya hafa emoyafo te spica to zuuzika.

spica to zuuzika 'o iesu

(maluko 15:21-32; luka 23:26-43; yohane 19:17-27)

³²ne micu emoyafo, læa 'o cihi ci coukulinai, zou saimong 'o ongkosi, ihe 'ahɥya poa ngoeveni 'o zuuzika to iesu.

³³cu esmi to concu hɾɥhɾɥngɥ, la yainca ngolungo, 'o e'ausnasi zou <cɥehɥana.>

³⁴ihe yaeni to isi atvohi to mayɥmɥ ci emi ho pemneni to iesu; cu peothoma to iesu, 'anamo mimho mimo.

³⁵ihecu spica to zuuzika 'o iesu, mion'a yupa yu'siseiti ho aangaeza 'o yɥsɥsi,

³⁶ataveisi micu yusuhngu to ic'o ho nouɥ'ɥci 'o iesu.

³⁷to skoskopnasi ihe topci to tɾosɥ no kuisisi, yainca: <zou iesu eni. honte ta couyutaya.>

³⁸ihe a'upa spica to ic'o 'omo yoso ci yaksai, yonto vɥonasi 'omo cihi, yonto veinasi 'omo cihi.

³⁹i'omo sucaefi to ic'o ci cou ihe aokoe'iya 'o iesu, eutivta 'o fnguue,

⁴⁰yainca: <na suu osko 'ucia eon'ozi 'o seiten, tec'o miteuhi tekocu p'eyoveiya! honci zou oko to hamo suu, ma to'usni si iachisu, i'mi ta zuuzika ho ohpueho!>

⁴¹'o saisicoo, lema'cohio seiso, ho i'o coolo mo maezo cocvo to iesu, yainca:

⁴²<mita to'usnu to mocmo ci cou, at'inghi o'ateta maka peelɥi to'usni si iachi! o'as'aeno honte ta isolaelu. hocita i'mita zuuzika ho ohpueho homo maica, tetocu taa'uzva!

⁴³mita noe'ocɥ to hamo, invonvo mainca zou oko to hamo; teemaica, teton'a aiti 'o hamo tesi nana usa ho to'usni!>

⁴⁴ac'ɥhɥ to isi a'upa spica cimo pak'i 'omo maezo aokoe'i to iesu.

mcoi 'o iesu

(maluko 15:33-41; luka 23:44-49; yohane 19:28-30)

⁴⁵nemo cohzona, mo mɥfɥ'sɥ ta ceoa 'o voecɥvcɥ, mo asonɥ tuyu no huomza hie 'o hiasi noana'o.

⁴⁶ac'ɥhɥ ne micu ma'hituyu no ataveisi no cohzona, mo tmunoi moozoyɥ 'o iesu: <'ili! 'ili! lamasapakotani?> 'o e'ausnasi zou: <hamo'u, hamo'u, mainci osko ciha a'o?>

⁴⁷'omo bichipi ci cou, pantomo tmalɥ, yainca: <isi eyoho'a 'o 'iliya!>

⁴⁸to taicohe panto cihi ci cou isi osnia smo'usna, mayo to kɥyɥpa ho tɥɥi tomo masɥecɥ ci emi, isicu seopica to 'ue, tesi poa immeni to iesu.

⁴⁹ihe yainca to mocmo: <toteana'a, aiti 'o 'iliya tesinana usa ho to'usni!>

50 mo i'vaho i'nuskæ tmunoi moozoyæ 'o iesu, cu entæhæ to nsou.

51 tuhcusi tan'e, 'o isi ngov'eni to seiten ci toohesa, mo ahoi to pepesi ho meiatiski meipaevai. mo meoino motoevi 'e ceoa, psoefo'æ 'o yakivayæ,

52 yaeza tapopayoa 'o heuf'a, botngonæ ci mohcu mcoi ci sinto mo acuhæ smoevovei.

53 cu mongoi to heuf'a, ataveisi ne mohcu smoevovei 'o iesu mo yæmeæmæ to cofkoyahosa; to ic'o mo botngonæ ci cou 'o moso baito.

54 'omo nou't'æcæ to iesu ci ngungkang ho i'o heetai, aiti homo motoevi ho i'omo afu'u esmi ci hi'hioa, mo acuhæ na'no ngoheungeæ, mainca: <ma zou'so a'æmtæ oko to hamo na taini!>

55 to ic'o panto mon'a 'enepio ci maamespingi mo i'mocvihi ho aiti, 'e maamespingi eni mo i'mi ne ngalilaya cila to'ofeihni to iesu ho æt'æt'æcæ.

56 to 'ayumonahe mo no'upu 'o maliya no motala. maliya ci inohe to yakovu, ho yosefu, ho i'o ino to yoso ci oko to sipitai.

souluua to heuf'a 'o iesu

(maluko 15:42-47; luka 23:50-56; yohane 19:38-42)

57 ne micu yofna, panto cihî cimo yuyupasæ ci yane 'alimatai; zou yosefu 'o ongkosi, zou maezo tesi to iesu.

58 mo baito to pilato, p'enia 'o feango to iesu; isicu cucufni to pilato ho poa yaeni 'o feangosi.

59 isicu tiova to yosefu 'o feango to iesu, boemi tomo cofkoya ci yæteæ ho cfua,

60 souluua to iachisi heuf'a; 'e heuf'a eni. isic'on'a mihna æpænga t'ofeongvi ci yakivayæ, isin'a pehtu'usni to meoino fatu, tomæti 'o phingi to heuf'a. ataveisi micu mongoi.

61 'o maliya to motala ho i'o mon'a cihî ci maliya mo mi'usnu to heuf'a ho yusuhngu, nou't'æcæ to ic'o.

lepocengi heuf'a

62 micu hucma, zou sotaveisi no æ'ayocæ, mo næthæ 'o saisicoo ho i'o coufalisai ho uhto pilato, yainca:

63 <taicini, imza talæa 'o lolekoknuyu ic'o ne moson'a yaansoua ohsila yainca: <<ta'u smoevovei no miteuhi.>>

64 ko'koeno, teko'so eutotaveiya ho nouyæci 'o heuf'a, ac'uhæ ho tac'u miteuhi, tahe o'te peelæi peo'eoza to tæsi, ataveiya æsvæta no mocmo ho yainca <<micu i'mi to mcoi ho smoevovei.>> 'emo maica ci meknuyu, te kuzohe ne auyusi!>

⁶⁵isi mi'usni to pilato ho yainca: <'atemueno mahafo note pocengi, pnanfi na temu peelui ho bumemeala nou't'uci 'o heuf'a!>

⁶⁶micu e'ohu, to skoskopna to fatu ihe topci to tposu no thomata, tomati 'o phingi to heuf'a, smuhnu to lepocengi ho nou't'uci.

Matai 28

smoevovei 'o iesu

(maluko 16:1-10; luka 24:1-12; yohane 20:1-10)

¹sucaefi 'o 'ansokunici, moseo'ohngu to maikayo, 'o maliya to motala ho i'omon'a cihi ci maliya mo yuyuso uhto heuf'a ho aiti.

²aemo'au tmanoi motoevi, mo i'mine pepe 'o tensi to nooe'oca ho ohpueho, pehtuezuha 'o fatu, yusuhngu to skoskopnasi.

³mo mais'a moi'ohu 'o mi'ausnasi, 'o yusu totiski to tofsi'i ci yuho.

⁴'o lenou't'ucu mo smoeucunu smo'ue'uyu to hiahe yamci, mais'a 'o lac'u mcoi ci cou.

⁵'o tensi ihe mi'usni 'o maamespingi ho yainca: <'ote ngoheungeu, os'o cohivi imu i'ima 'o oho spica to zuuzika ci iesu.

⁶'anamos'a yontan'e, maito nia e'esi, micu smoevovei. 'atemueno uhtan'e, aiti 'e oho soului.

⁷temu aupcio e'ohu ho esvata to tesiani: <<'amicu smoevovei 'o iesu, te muyohe muu ho uhne ngalilaya; yone'e, temu aiti ne'e 'o iesu.>> temu atatala 'e os'o esvata muu ci e'e.>

⁸micu 'aumeumeusu mongoi to heuf'a 'o maamespingi, mo yamci ho na'no kaebu, toemaine'e ho esvata to tesiani.

⁹aemo'au, espayo to ceonu 'o iesu, mi'usni 'o maamespingi ho yainca: <temu'sola soanono!> mo ohcum'u 'o maamespingi, s'fani 'o t'angosi ho m'ohkuyu to iesu.

¹⁰isi mi'usni to iesu ho yainca: <'ote ngoheungeu, usa 'o nat'ohaesa'u, poa uhne ngalilaya; tehe aiti ne'e a'o.>

hia evaho tomo nou't'ucu

¹¹ne mon'a seolano toumeumeusu ne ceonu 'o maamespingi, 'o moso nou't'ucu to heuf'a ci heetai mo yovei to hosa, esvata to saisicoo 'o ihe aiti ci a'a'ausna.

¹²ataveisi no tuesvatu 'o saisicoo ho i'o coolo, mayo tomo man'i ci peisu ho faeni to heetai,

13 mi'usni ho yainca: <temu yainca, i'o tési to iesu mo esmi ne mo taico feungna, ihe ieni ne mimu oengutæ ho peo'eoza 'o feango to iesu.

14 hocisi cohivi to sootoku na eni, 'atemzaeno biyafu ho etoto'usni muu, hosoo muu ho uk'a a'a'ausna.>

15 ihecu tiova to heetai 'o peisu, maito hiahe eutotavi ho hioa. 'e buusumsu eni ac'æhæ maitan'e ihen'a asngæcva psoecingcingha ta couyutaya.

toveineni to tési 'o tehe hioa

(maluko 16:14-18; luka 24:36-49; yohane 20:19-23; sitoo 1:6-8)

16 sæc'æhæ ne ngalilaya 'omo maskæ ucni ci tési, uhto ohsi eutotaveineni to iesu ci hcuyu.

17 ne ihecu aiti 'o iesu, cu ac'æhæ mi'usnu ho m'ohkuyu; at'inghi panto moc'on'a tmaakoknuyu 'o 'tohungæhe.

18 mo emocmu'u to tési 'o iesu. mi'usni ho yainca: <na afu'u tonæ ta pepe ho ita yatatiskova isicu ac'æha pafeni a'o to hamo.

19 ko'koeno, temu e'ohæ, poa meelæ ac'æhæ tési'u 'e yatatiskova ta mauhræhrængæ, boemi to ongko to amo, oko, seilei ho toononvi,

20 a'vinano po'pa'cohivi ho poa meot'æcæ ta os'o afu'a faeni ci mashæyæ. talæa'sio! te'o asngæcva no'upi muu, ac'æhæ no hiesi no puesona ta hræhrængæ.>

Maluko

Maluko 1

epeaski to e'e 'o letoonono yohane

(matai 3:1-12; luka 3:1-18; yohane 1:19-28)

- ¹'o oko to hamo, fukuin to iesu kilisto mo maica na ahoisi.
- ²to tposu to eyongensa 'izaya mo maica 'o hiasi tmopsu: yainca to hamo: aiti, te'o popeoskuna 'o soskuskunu'u; te papoevu suu, ptuceoneni suu.
- ³ne maepuepuhu panto mo moozoyu ci cou: ayocneni no tesi ceonu 'o nooe'oca, ptusngucvi 'o tesi mia ci ceonu!
- ⁴micu maito e'e, mo yuyafo to maepuepuhu 'o yohane, toonono to cou, a'vinano psoyaski: <temu ma'vovei, tiou ta toonono, tesieno peteongasa to hamo na kuisimu.>
- ⁵'o botngonu ci cou mo i'mi to mauhpupungu ta yutaya ho ine 'elusalemu ho uhto tuhcu to yohane. ihe esansana na kuisihe; cu yonto c'oeha ne yolutan ho tiou to toonono to yohane.
- ⁶'o yohane mo su'eusu to m'um'u no lakuta ci yusu, smoeputu tomo feo'u ci snoeputa 'o cpuh'osi; 'o lasi ana zou liu ho suhsi.
- ⁷isi epeaska: <i'o tena ataveihe cmu'ho a'o cimo cih mo na'nohe taicini a'o, 'upena hoci'u pop'up'ungu ho yungneni no sapiei o'ate h'unano 'aseolu.>
- ⁸mi'o boemi ta chumu ho toononvi muu, ma tenasi titheni no seilei ho toononvi muu.>

noa toonono ho noa husvuta 'o iesu

(matai 3:13-17; luka 3:21-22)

- ⁹o'a mo noana'o, mo i'mi to nazalo ne ngalilaya 'o iesu ho cmu'ho, cu yonto c'oeha ne yolutan 'o yohane ho toononvi 'o iesu.
- ¹⁰ne micu tmo'poyapo to chumu 'o iesu aiti mo maavo 'e enguca. mo mais'a hofoyu 'o seilei ho tma'pueho to feangosi.
- ¹¹panto mo i'mi ne pepe ci fihngau, yainca: <zou ngohia ci oko'u suu, la'u um'umnuu suu.>
- ¹²isi osnia popeocucufna to seilei 'o iesu ho uhto maepuepuhu.
- ¹³mo mimsuptuhi to ic'o, noa husvuta to satan; mo noteuyunu 'o yuansou, at'inghi panto tensi cimo aut'ut'ucu.

eyoho'a to iesu 'omo suptu ci leeyayosku

(matai 4:12-22; luka 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ataveisi ne ohecu poekotva to poo'usna 'o yohane, mo uhne ngalilaya 'o iesu, psoyaska 'o fukuin to hamo.

¹⁵isi yainca: <cu mic'ũhi 'e hie, tec'u mon'i esmi 'o h̄p̄h̄p̄nḡũ to hamo! temu ma'vovei, tmaa'uzo ta fukuin.>

¹⁶mo smai'ofeihni to aaskiti to et̄p̄ũ ne ngalilaya 'o iesu, aiti 'omo yoso ci leeyayoskũ - saimong ho i'o ohaesasi ci 'antole - mo yonto et̄p̄ũ ho tokeũp̄ũ.

¹⁷isi mi'usni to iesu ho yainca: <uhtan'e. to'ofeihni a'o. te'o poa tol̄ũ no cou ci leeyayoskũ na muu.>

¹⁸ihecu osnia teongasi 'o keũp̄ũ no yoskũ, cu to'ofeihni to iesu.

¹⁹o'amo smaimcovhi, isi teol̄ũ to iesu 'o oko to sipitai ci yakovu ho i'o ohaesasi ci yohane; mo yonto 'apangũ ho tmasuce to keũp̄ũ no yoskũ.

²⁰ne isi eyoho'a to iesu, cu ȳũũ'vi to 'apangũ 'o amohe ho i'o mo to'usnu ci soskuskunu, cu to'ofeihni to iesu.

cihi ci isi ti'eopi to h'aokuv'o ci cou

(luka 4:31-37)

²¹mo esmi to hosa ne kapenong; ne micu 'ansokunici, mo ȳũũũũ to kaitoo 'o iesu ho mo'ma'cohio to cou.

²²'omo tmal̄ũ to hiasi mo'ma'cohio mo acũh̄ũ na'no yamci, maica 'o hiasi mo'ma'cohio mo a'sũfton̄ũ yaa ton̄ũ, o'a mo totiski to lema'cohio seiso.

²³ne mio, panto cihi ci isi ti'eopi no h'aokuv'o ci cou mo esmi to kaitoo, moozoyũ ho mainca:

²⁴<iesu ne nazalo, mainci 'afeo'fu'a a'mi? tekon'asi cm̄'ho ho aapayo'a a'mi? os'o cohivi zou siya suu; miko i'mi to hamo ci socofkoya!>

²⁵isi pash̄ũ to iesu 'o h'aokuv'o: <'ote ptaũngũ, aupcio i'mi ta feango ta cou tan'e ho yuyafu!>

²⁶isi kuici poa psoekeukeucu to h'aokuv'o 'o ic'o, tmunsoh̄ũ tmuezon̄ũ, ataveisi micu mongoi to feango to ic'o.

²⁷mo acũh̄ũ kuici yamci 'o botngon̄ũ, yupa euc'oc'ou: <mamos'a mainenu ci hi'hioa eni? a'ũmt̄ũ o'a mocu ohola ahta total̄ũ ci ceoceona! mita yaa ton̄ũ no eo'o'ofeihna si h'aokuv'o, 'o h'aokuv'o mo maezo peteozu taini!>

²⁸'o ongko to iesu micueno monmon'i psoengabo to mia'usnu to ngalilaya.

poa yov'o to iesu 'o botngonũ cimo tma'congo

(matai 8:14-17; luka 4:38-41)

²⁹ne micu mongoi to kaitoo, mo uhto emoo to saimong ho 'antole; 'o yohane ho i'o yakovu mo maezo fiho.

³⁰'o ba'i to saimong mo seolua no na'no cuveu ho oevoi to hopo; ne micu esmi 'o iesu, ihecu'so eusvata to iesu na a'a'ausna to tma'congosi.

³¹isi usa to iesu ho aiti, tiemuca ho ec'avi. micu tosvo 'o cuveusi, cu yuc'u ho aut'at'aca 'omo cmactm'ho.

³²cu yofna, ne micu meove 'o hie, 'enepio ci cou ihe hafa 'omo yaa mav'ov'o ci tma'congo ho i'o isi ti'eopi no hicu ci cou ho uhto tuhcu to iesu;

³³'o cou to cono hosa mo maezo esmi, yu'eteuyunu to tuhcu to phingi.

³⁴isi poa yov'o to iesu 'omo mav'ov'o ci tma'congo to cou, yaeza peobanga 'omo 'enepio ci hicu. isi potani hoci ya'ei 'o hicu, maica ihe'so cohivi zou siya 'o iesu.

yone ngalilaya ho psoyaski to e'e

(luka 4:42-44)

³⁵taseonasi ne micu hucma, o'a mocu mo tiskova, micu yuc'u 'o iesu, mongoi to emoo, uhto mo no'caciku ci hpahpungu, yonto ic'o ho 'inoli.

³⁶mo yuyafu 'o saimong ho i'o 'oahngusi ho i'ima 'o iesu;

³⁷cu elua, ihe yainca: <ma ihe o'te tohunga i'ima suu!>

³⁸yainca to iesu: <teton'a uhta mo cum'u ci you, te'o ahtao'te yaeza usa ho psoec'u'hi ta e'e, maica 'aeno eni 'e te'o atuhca ho mi'o cm'ho.>

³⁹isicu saingaboa to iesu 'o hpahpungu ta ngalilaya, yonto makakaitoo ho psoyaski to fukuin, a'vinano meobango to hicu.

poa yov'o to iesu 'omo to'ho'ho ci cou

(matai 8:1-4; luka 5:12-16)

⁴⁰panto cihimimo tma'congo no to'ho'ho mo uhto tuhcu to iesu, pop'up'ungu ho mainca: <hociko'so maka mimha, 'ateko peelai poa cofkoya a'o.>

⁴¹mo aot'ou 'o himcocoveoi ci 'tohungu to iesu, isi ho'usneni 'o emucusi ho peuasa, yainca: <'ate'o mimha, nahocu cofkoya!>

⁴²'o to'ho'ho to feangosi micu osni mongoi, micu cofkoya.

⁴³isi osnia poa e'ohu to iesu, a'vinano bumemeala eutotaveiya,

⁴⁴yainca: <teav'a eusvata no mocmo ci cou; yusnguc'u uhto saisi ho poa aitneni, takocu maito h'oesvata to moose ho su'tu, mi'usnu to cou ho soomei ho mikocu cofkoya.>

⁴⁵at'inghi 'e cou eni ne micu yuyafu, isi psoengongaboa 'e hi'hioa eni, 'amakna o'anamo meelua apa'to yumeumu ta hosa 'o iesu, micuc'o moezu yonto mo

no'caciku to yafana ta hosa; 'emo botngonꞫ ci cou mioc'o i'vav'ov'o ta hrꞫhrꞫngꞫ ho biebimi to iesu.

Maluko 2

poa yov'o to iesu 'omo meaupsu'hu ci cou

(matai 9:1-8; luka 5:17-26)

¹mohcu mipzohi, i'vaho yuovei to kapenong 'o iesu; ihe psoyom'a homo yonto emoo.

²botngonꞫ ci cou mo yu'eteuyunu, yu'ec'Ɜci to cou 'o aemana, ac'ꞫꞫ to phingi uk'a ci mako pae'ohsa. nemo seolꞫa no eꞫsvꞫsvꞫtꞫ 'o iesu,

³panto mo sꞫptꞫ ci cou ihe ngoevi 'omo cihimimo tma'congo no meaupsu'hu te baito to iesu.

⁴maica homo angu botngonꞫ 'o cou, o'a ihe peelꞫi ngoe'uni to tuhcu to iesu. cu eh'Ɜti 'o sofꞫ to tuhcu to isi yoni to iesu, a'upa 'o sospoya tomo tma'congo ho pehtupeoha.

⁵isi aiti to iesu 'o singkoohe tamo maica ci cou, cu mi'usni 'omo tma'congo no meaupsu'hu ho yainca: <oko, isicu peteongasa na kuisisu.>

⁶piyo ci lema'cohio seiso mo yusuhngu to ic'o, yainca no 'tohꞫngꞫhe:

⁷<maincis'a smeecꞫ'ho efnaso co e'e taini! tapeoha 'o hamo, siya nate yaa tonꞫ no peteongaso no kuisi?>

⁸isi osnia hꞫh'Ɜti to iesu zou cuma na koyuhe, cu mi'usni ho yainca: <mainci mimu aac'o yaa maica ci koyu?>

⁹hoci mi'usni 'emo tma'congo ho yainca <<cu peteongasa na kuisisu>> hocieno yainca <<yꞫc'Ɜ, yaasi sospoyasu hocu e'ohꞫ>> nenusi nate sonꞫhe?

¹⁰te'o mi'usnu muu ho soomei. 'e okocou mo yaa tonꞫ no meteongaso no kuisi homo yonta ceoa.> isicu mi'usni 'omo meaupsu'hu ci cou ho yainca:

¹¹<te'o cucufni suu, yꞫc'Ɜ, hafa si hoposu hocu maine'e!>

¹²micu yꞫc'Ɜ 'o ic'o, osnia yaa 'o sospoyasi, yonto ihe toehunga huceoevi hocu emoyafo. mo acꞫꞫ na'no yamci, tohmomoengꞫ to hamo ho mainca: <o'amocu momzala ahtu baito tamo maica ci hi'hioa!>

eo'ho'a to iesu 'o levi

(matai 9:9-13; luka 5:27-32)

¹³mo ivaho uhto aaskiti to etꞫꞫ ne ngalilaya 'o iesu, mo yu'eteuyunu to isi yoni 'o botngonꞫ ci cou, isicu po'pa'cohivi 'emo botngonꞫ.

¹⁴nemo ivaho emosuhcu 'o iesu, teolæi 'omo cihî ci letmuhno, zou oko to 'alofui ci levi, mo yusuhngu to ca'hæsi. isi mi'usni to iesu ho yainca: <to'ofeihni a'o!> micu yæc'æ 'o levi, cu to'ofeihni to iesu.

¹⁵ataveisi moso yonto emoo to levi 'o iesu ho bonæ, 'enepio ci letmuhno ho i'o kuici cou mo to'ofeihni; to 'ayumonahe mo 'enepio 'omo mai'upu to iesu ho ito tesiani ho bonæ.

¹⁶mo piyo ci lema'cohio seiso ho i'o coufalisai ihe aiti 'o iesu homo toehungu bonæ 'o kuici cou ho i'o letmuhno, cu tuocosi 'o tesiani: <mainci isi toehungneni bonæ si letmuhno ho isi kuici cou?>

¹⁷isi talæi to iesu, cu yainca: <'omo yoayokeo ci cou o'ate poa baito to leaotothomæ, 'ai'o lac'o tma'congo ci cou 'ola poa baito. na te'o atuhca hioa ho mi'o cmæ'ho o'ate'o eyoho'a namo æmnæ ci cou, 'ai'o moeno kuici cou 'o te'o eoho'a.>

e'usnu no tanzi

(matai 9:14-17; luka 5:33-39)

¹⁸moso i'næskæ, 'o tesiani to letoonono yohane ho i'o coufalisai mo seolæa no tanzi. pantomo uhto iesu ho tuocosi: <mo tanzi 'o tesiani to falisai ho i'o tesiani to yohane, mainci o'te tanzi si tesiani?>

¹⁹yut'inga to iesu: <homon'a mai'upu tomo eabobonæ 'o mon'a faeva mevcongæ ci hahocngæ, tees'aeno tanzi 'omo uso ho tooyokeo ci cou? hocin'a afu'u no'upu 'o mon'a mefaeva ci hahocngæ, o'ate ahtu tanzi.>

²⁰at'inghi ho tenac'u mic'æhi 'o hie, tahe i'mi ta taicohe ho hafa 'o hahocngæ, ho mio 'atac'ueno acæhæ tanzi.

²¹<uk'a ci te mayo no mon'a faeva ci yæteæ ho tpihneni no micu noana'o ci yæseæ, hoci maica, 'omo faeva ci tpiha tesiani eekieki 'o noana'o ci yæseæ, asuhca poa meimeoisi 'omo aekieki.>

²²maezo uk'a cite mayo nomo faeva ci emi ho teapha no micu noana'o ci efucu no feo'u, hoci maica, tesiani yuf'oi no faeva ci emi 'o noana'o ci efucu no feo'u, 'e emi ho efucu te æpohæ kuzo. ko'koeno, te teapha no faeva ci efucu 'omo faeva ci emi!>

e'usnu no 'ansokunici

(matai 12:1-8; luka 6:1-5)

²³moso concî 'ansokunici, mo mito heoheome. mo to'ofeihni 'o tesiani; mo coeconæ ho tu'suesuecu to piyo ci mæuu to heome.

²⁴cu'so mi'usni to coufalisai 'o iesu ho yaica: <aiti, ihe hioa ta tesiani si o'ante hioa homo 'ansokunici!>

²⁵yut'inga to iesu: <ne moso uk'a ana 'o tavite cuma na ohsi hi'hioa, o'a ohmu laeno ahta engha? 'o tavite ho i'o fafeifeihasi ne mohcu sieo,

²⁶cu yumeum̄ to seiten ho ana 'o lahe s̄'teni to hamo ci pang, 'e hi'hioa eni moso seol̄a no taisaisi 'o yapiyata. hoci ieni to hoolicuto, i'oc'o saisi 'ote meel̄a bon̄a ta pang tan'e; at'inghi moso iachi bon̄a 'o tavite, isin'a p'o'upi 'o fafeifeihasi.>

²⁷isicu yainca to iesu: <'e 'ansokunici maisi p'eac'eni ta cou; 'e cou o'a mo nomio no 'ansokunici ho poa yayoa.

²⁸ko'koeno, 'e okocou 'aeno maezo nooe'oca ta 'ansokunici.>

Maluko 3

poa yov'o 'omo yu'oemi'mi 'o emucusi ci cou

(matai 12:9-14; luka 6:6-11)

¹mo ivaho yumeum̄ to kaitoo 'o iesu; to ic'o panto cihi ci cou, mo yu'oemi'mi 'omo con̄i to emucusi.

²pantomo notf̄nḡa buhfafeoȳa, aiti 'o iesu teenana aotothom̄a no tma'congo homo 'ansokunici, te ko'ko peel̄ai ehp̄nḡneni 'o iesu.

³isi mi'usni to iesu 'omo yu'oemi'mi 'o emucusi ci cou ho yainca: <yac'̄a ta tuhcu tan'e>,

⁴isicu tuocosi 'o botngon̄a: <e'usna no 'ansokunici, mio mainenu na hia esv̄t̄a to hoolicuto? peis'̄a'̄mn̄a hocieno peiskuzkuzo? to'usnu no nsou hocieno akuzkuzo no nsou?> mo ac̄h̄a o'te ya'ei.

⁵mo teos̄s̄a'no 'o iesu ho miukukuyungu, 'o 'toh̄nḡasi mo nomio tamo maica ci cou ho nac'o, maica mo tmuk̄htos̄a 'o 'toh̄nḡahe. isicu mi'usni 'omo tma'congo ci cou ho yainca: <h̄os̄s̄azneni si emucu!> ne isicu h̄os̄s̄azneni, micu yuovei ̄mn̄a 'o emucusi.

⁶ne micu yuyafo to kaitoo 'omo piyo ci coufalisi cu osni yu'tasv̄t̄a 'o helotetoo, tōsv̄sv̄t̄a te yainenu nate hia mi'usni 'o iesu ho opcoza.

noaskiti to et̄p̄a ci botngon̄a

⁷mo mongoi to ic'o 'o iesu ho i'o t̄es̄isi ho uhto aaskiti to et̄p̄a ne ngalilaya, botngon̄a ci cou 'omo to'ofeihni. 'emo botngon̄a ci cou mo i'mi ne ngalilaya, yutaya,

⁸'elusalemu, 'itomai, apihana ne yolutan ho ine tailo ho i'omo cum'u ne saitong ci mahohosa ho esmi. homo biebimi to iesu 'emo botngon̄a ci cou. mo maica ho ihe tac'̄hi na ohsi hioa ci ac̄c̄h̄a ci hi'hioa to iesu.

⁹cu angu botngonꝛ 'o cou, isi cucufni to iesu 'o tesi ho ayocneni note concu okono 'apangꝛ, ci tehes'a skotva'oya tamo botngonꝛ ci cou.

¹⁰maica ho isi'so poa yov'o 'omo botngonꝛ cimo tma'congo, mo acꝛhꝛ yu'e'usnu 'omo afu'u tma'congo ci cou, te meuaso to iesu.

¹¹ne ihe aiti to isi ti'eopi no h'aokuv'o ci cou, cu m'ocnguyu to tuhcu to iesu, moozoyꝛ ho mainca: <zou oko to hamo suu!>

¹²isi eyꝛyꝛci to iesu ho eutotaveiya o'te poa eꝛsvꝛtneni zou siya 'e iachi.

epei to maskꝛ uesto ci sitoo 'o iesu

(matai 10:1-4; luka 6:12-16)

¹³mo bohshifou to concu hcuyu 'o iesu, isi eteuyuna to tuhcu'osi 'o tasi akoeva no titha ci cou. cu acꝛhꝛ cmꝛ'ho,

¹⁴mo maskꝛ uesto ci cou 'o isi epeiya to iesu, poa sitoo 'o toh'ausnahe, isi mi'usni ho yainca: <ho os'o epeiya muu, temu asngꝛcꝛ no'upu a'o, yaeza popeoskuna muu poa yuyafo ho psoyaski ta e'e;

¹⁵temu yaa tonꝛ no meobango no hicu.>

¹⁶'o isi epeiya to iesu ci mo maskꝛ uesto ci cou zou: saimong (isi ivaha tos'ongki to iesu ho poa petelo),

¹⁷oko to sipitai ci yakovu ho i'o ohaesasi ci yohane (isi ivaha tos'ongki to iesu ho poa panniki, 'o e'ausnasi zou <mais'a moi'hocꝛ na yu'ausnasi ci cou>),

¹⁸antole, fuili, patolomai, matai, tomas, oko to alofui ci yakovu, taathai, saimong to nesintoo,

¹⁹ho i'o moso atavei himhohioa ho phieni 'o iesu ci yuta ci coukaleo.

iesu ho i'o pesipu

(matai 12:22-32; luka 11:14-23; luka 12:10)

²⁰nemo maine'e to emoo 'o iesu; mio ivaho botngonꝛ 'omo yu'ec'ꝛc'ꝛ ci cou, ac'ꝛhꝛ no o'te makon'a tiv'ov'ohꝛ bonꝛ 'o iesu ho i'o tesiani.

²¹ihe cohivi to cono emoo to iesu 'emo maica ci a'a'ausna, yuyafo ho 'ucia potani 'o iesu, maica panto mo mainca: <mitacu eꝛngꝛcꝛ!>

²²piyo cimo i'mi ne elusalemu ci lema'cohio seiso ihe yainca: <ma isi ti'eopi no pesipu na taini! mita noe'ocꝛ no honte no hicu ho meyobango no hicu!>

²³isi e'usna to tuhcu'osi to iesu 'emo maica ci cou, boemi to epo'usa ho yainca: <teeno peelꝛi peobanga no satan na satan?>

²⁴'emo cono hꝛꝛhꝛꝛngꝛ hoci youbobai, o'ate ahtu biv'ohꝛ 'e hꝛꝛhꝛꝛngꝛ eni.

²⁵'emo cono emoo hoci youbobai, 'e emoo eni 'ate ahtuo'te auz'oz'o.

²⁶maicac'o ci hia baito, hoci iachi youbobai na hr̥hr̥ng̥ no satan, o'anate biv'oh̥, ahtu o'te aapapayo'ɥ na ataveisi.

²⁷<uk'a ci te meel̥ ɥ̥meɥ̥ no emoo no maotano, ho ti'eingi no yupas̥si; tesi ahtao'te auevan'a seo'eisi 'e maotano niantesicu peel̥i tahteop'ɥca na macucuma ta emoosi.

²⁸<te'oeno a'ɥmta eɥsv̥ta muu, inala afu'a hioa ci kuisi ta cou ho inala boevovoyo ci e'e teen'a peel̥i peteongasa;

²⁹at'inghi i'ola boevovoyo to seilei ci cou, 'auesiesi o'a te ahta peel̥i peteongasa. maica i'e isi meamzi zou 'auesiesi ci kuisi.>

(³⁰ho isi e'e to iesu eni mo maica panto mo mainca ci cou: <isi ti'eopi no h'aokuv'o 'e feangosi.>)

ino to iesu ho nat'ohaesasi

(matai 12:46-50; luka 8:19-21)

³¹ne mio, mo cm̥'ho 'o ino ho i'o nanat'ot'ohaesa to iesu; mo yac'ɥ to yafana ho psoemi to mocmo ho eɥsv̥ta to iesu, yainca ihe 'ucia aiti 'o iesu.

³²botngon̥ 'omo suukukuyungu to isi yoni to iesu ci cou; ihe evaha ho yainca: <'oe, mo yac'ɥ ta yafana 'o inosu ho i'o nat'ohaesasu, te biebimi suu!>

³³yainca to iesu: <siya na ino'u? siya na nat'ohaesa'u?>

³⁴isi mikuyungvi 'emo noukukuyungu ci cou, yainca: <temu aiti, 'emo maica ci cou 'aeno ino'u, nat'ohaesa'u!

³⁵namo afu'u mee'ofeihni no 'toh̥ng̥ to amo'u pepe. 'acueno nat'ohaesa'u, ho ino'u.>

Maluko 4

epo'usa no miyapo

(matai 13:1-9; luka 8:4-8)

¹mo ivaho yonto aaskiti to et̥p̥ ne ngalilaya 'o iesu ho mo'ma'cohio to cou. maica homo angu tva'oy̥ 'omo yu'eteuyunu to aukukuyungusi, micu moez̥ boh̥sifou tomo con̥i ci 'apang̥, cu yusuhngu. mo yonto et̥p̥ 'o 'apang̥, yac'ɥ to aaskiti 'o botngon̥.

²mo boemi to epo'usa 'o iesu ho po'pa'cohivi tomo man'i ci hi'hioa, nemo mo'ma'cohio isi mi'usni ho yainca:

³<temu bumemeala tal̥i! panto cih̥i cimo miyapo to tutu mo yuyaf̥o ho yapneni 'o tutu.

⁴ne isi yapneni, piyo ci tutu mo suaskiti to ceon̥, isi mei'usni to zom̥ ho ana.

⁵piyo 'omo su'to mo 'oha ceoceoa ci yuyu'eo, maica ho o'amo mæ'eona 'o ceoasi, mo na'no mon'i cmæfeæ,

⁶ne micu hie. cu hikeololva 'o cæfeæsi. maica ho o'a mo bimsæ'eonæ 'o emisisi. micu oemi'mi.

⁷panto mo sutaico to cæcæmæ, ne micu cmæfeæ 'o cæmæ, isicu ta'poe'i 'o cæfeæ, 'anamo meelæ beahci.

⁸panto tutu cimo su'to mo æmnæ 'o ceoasi, mo yæpængi, beahci ho yæho'a, pantomo mtuehu 'o isi tov'oha, pantomo monmæhæ, pantomo se'conza.>

⁹ivaha yainca to iesu: <namo yaa koyua, acæhæ'so tmalæ!>

na atuhcusi ta epo'usa

(matai 13:10-17; luka 8:9-10)

¹⁰ne mo noachi 'o iesu, i'o moso tmalæ to hiasi eæsvæsvutæ ci cou ho i'o tesi mo næthæ baito to iesu, m'eya esansana na e'ausnasi tamo maica ci epo'usa.

¹¹yainca to iesu: <ina moumsæ'eonæ to hþæhþængæ to hamo isicu pafeni muu; i'ecu cou ta yafana, na tehe afu'a talæi te acæha ieni ta epo'usa.

¹²æulæ mais'a 'o e'e to seiso: <ihe aiti ho i'vaha aiti, o'a ihec'o hongæ, talæi ho i'vaha talæi, o'aihec'o ta'hongi; hoci mimho miezuhu miovei na 'tohungæhe, tesicu peteongasa to hamo.>

esansana 'o epo'usa no miyapo

(matai 13:18-23; luka 8:11-15)

¹³isi ivaha tuocosi to iesu: <o'a imueno ta'hongi 'e epo'usa eni. mate mainenu hocimu peelæi ta'hongi 'o mocmo ci epo'usa?

¹⁴'o isi yapneni to mo miyapo ci cou 'aeno 'o e'e to hamo.

¹⁵piyo ci cou la mais'a 'omo suaskiti to ceonæ ci tutu; holasicu talæi 'e e'e, tena osni cmæ'ho 'o satan, ti'einga 'o micu yonto 'tohungæsi ci e'e.

¹⁶panto mon'a h'unasi ci cou; la mais'a 'omo su'to yuyu'eo ci tutu; hola tmalæ to e'e la osni smoekæbæ ho tiova,

¹⁷at'inghi o'a mo bimsæ'eonæ ta 'tohungæhe 'e e'e, o'ala meelæ bina'o, hoci nomio ta e'e ho elæ no ngoveo hocieno pohtutumza, la osnia teongasi.

¹⁸panto la mais'a isi yapneni to cæcæmæ ci tutu; lahe talæi 'e e'e,

¹⁹at'inghi na ma'tipvongæ no h'oyunsova, eepecvazi no mici yuyupasæ, ho ina mav'ov'o ci ma'konvosæ la acæhæ esmi, hocu timcoza na ntohsi nsou ta e'e. 'anamo meelæ beahci.

20at'inghi, mo 'enepio ci cou la mais'a isi yapneni tomo bangnu 'o ceasi ci tutu; lahe talæi 'e e'e, tiova, a'vinano beahci, 'o isi tov'oha pantola mtuehu 'omo apuhngu, pantola monmæhæ 'omo apuhngu, pantola se'conza 'omo apuhngu.>

sof'uf'a to pangka ci lampu

(luka 8:16-18)

21ivaha yainca to iesu: <siya nala sotiskou ho sof'uf'a no pangka hocieno f'uf'u no hopo? o'a tesis'aeno pasopaeva to totnguca lampu?

22'ola afu'a efæfænga ci hi'hioa la conino epeaska; 'ola feæ'sa ci hi'hioa. la yaeza epopayoa.

23namo yaa koyua, acæhæ'so tmalæ!>

24isi ivaha eæsvæta: <la busisiya no 'tohængæ 'e imu afu'a talæi! hocimu boemi nomo mainenu ci peosvæta ho meosvæta, tesi yaeza titheni nomo totiski ci peosvæta to hamo ho peosvætneni muu, a'vinano poahe man'i na tesi faeni muu.

25i'omo afu'u pano, te fii tomo asuhcu man'i; i'omo afu'u uk'a, te tas'upa 'o nian'a ake'isi ho yaeza ti'einga.>

epo'uso no yæpængi ci tutu

26mo e'cæ'cænæ 'o iesu: <'o hþæhþængæ to hamo mo mais'a cihî ci cou isi yapneni ta ceoa 'o tutu.

27oengætæ ne mo feængna, yæc'æ ne micu hie, 'o tutu micu cææfeæ ho yusuhci, mo mainci maica, o'a isi cohivi.

28'e ceoa lasi invonva poa yusuhci 'e cacæfea, beahci, la auyu cæfeæ, tac'u omcu, ataveisi tena yæho'a to mçuusi 'o tutu.

29ho lac'u yæpængi 'e heæm'æ, tasicu osnia yomza to fu'fu ho efeuta, maica ho micu mic'æhi 'o hiesi no a'pæ'pæya.>

epo'uso to chae enghova

(matai 13:31-32; luka 13:18-19)

30tuocosi to iesu: <teto yainca mo mais'a cuma na hþæhþængæ to hamo? teto boemi nomo mainenu ci epo'usa ho esansana?

31'o hþæhþængæ to hamo mo maihoci 'o tutu to chae enghova, mo atva'esi okosi ta maututu ta hþæhþængæ. panto cou isi yaa ho emæ'a ta ceoa,

32mo aomane. micu yæulæ. maamtanæhe to mav'ov'o ci machachæ; la yukahkæmnæ 'o ehtisi. la no'sohngu 'o zomæ ho mooyai sku'u.>

33la boemi tamo man'i ci mo totiski ci epo'usa 'o iesu ho mi'usnu ta mo botngonæ ho eæsvæsvæta, maito tehe peelæi ta'hongi ho po'pa'cohivi.

³⁴la conino boemi ta epo'usa ho eusvʌsvʌtʌ tamo botngonʌ; at'inghi ho la noisi 'e tesiani, lasi mi'usni ho esansana 'e acʌcʌhʌ.

eususeoma to iesu 'o poepe ho smahu

(matai 8:23-27; luka 8:22-25)

³⁵yofnasi ne mio, isi mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <teton'a ohpihi ta apihana ta etʌpʌ.>

³⁶cu mongoi to botngonʌ. micu yonto 'apangʌ 'o iesu ho mooteo, ne micu bohshifou to 'apangʌ 'o tesi ihecu hafa 'o iesu ho e'ohʌ; panto mocmo ci 'apangʌ ci mo nʌthʌ.

³⁷mo akameosʌ kuici poepe 'o etʌpʌ, smoftongʌ 'o smahu, sa'usni 'o okono 'apangʌ, cu nia'te sangcʌngci to chumu 'o 'apangʌ.

³⁸ne mio mo yonto civci to 'apangʌ 'o iesu, yohcoyʌ to otueva ho oengʌtʌ. ihecu'so poecʌ'va, yainca: <sensei, temiacu mon'i mcoi, o'a tekoeno cumasa?>

³⁹mo yʌc'ʌ 'o iesu, pashʌi 'o poepe: <amzocnicu!> ivaha yainca 'o smahu: <tosvocu!> micu tosvo 'o poepe, hocu amiocni 'o etʌpʌ.

⁴⁰isicu mi'usni 'o tesi ho yainca: <mainci t'oe'ʌya, o'a mocu mimueno yaa singkooa?>

⁴¹micu kuici ngoheʌngeʌ 'o tesi, yupa mainca: <ma atuhcu siyas'a na taini, ci ac'ʌhʌ ta poepe ho smahu 'emo tmalʌ taini!>

Maluko 5

poa yov'o to iesu 'o isi cʌnghi to h'aokuv'o ci cou

(matai 8:28-34; luka 8:26-39)

¹mo uhto ta'esi to etʌpʌ ne ngalilaya, zoucu hupa to coukolasin.

²ne mon'a ohpueho to 'apangʌ 'o iesu isi læa 'o cihi cimo i'mi to heuf'a ho yuyafu ci cou; 'e cou eni isi cʌnghi to h'aokuv'o,

³la asonghoi yonto heuheuf'a, uk'a ci la meelʌ atʌkcʌ, o'a la h'unasa seov'oha to ekʌka.

⁴lahē siho ta'poe'i to ekʌka 'o t'angosi ho seo'eisi 'o emucusi, lasi ez'oz'a 'o ekʌka to t'angosi, ho taintʌha 'o isi seo'eisneni to emucusi. uk'a cimo tasohe ho peelʌi atpʌta.

⁵la huhucmasi yonta heuheuf'a ho ito mayoyo'hunge ho tmunoi moozoyʌ, lean'a mayo to fatu ho invonvo pohcinghi.

⁶isi i'mocvihneni ho teolʌi 'o iesu, 'atimeumeusu smo'usnu ho pop'up'ungu to tuhcu to iesu,

⁷tmunoi moozoyɤ: <oko to sopepea hamo ci iesu, mainci uhtan'e ho 'afeo'fu'a a'o? te'o epici to hamo ho m'ene suu, teav'a pohtutumza a'o!>

(⁸homo maica 'e e'esi mo i'mi ho ohsicu yainca to iesu: <h'aokuv'o, i'mi ta feangosi ho yuyafo!>)

⁹isi tuocosi to iesu: <cuma na ongkosu?> isi yut'inga: <'a <<sobotngonɤ>> 'o ongko'u. maica ho mimza botngonɤ!>

¹⁰mo mi'usnu to iesu ho mici ehɤhɤyɤ m'eya o'te peobanga ho mongoi to hɤhɤpɤngɤ to ic'o.

¹¹to tngɤceofɤ to cum'usi mo 'oc'ocic'o yaa botngonɤ ci feɤ'ɤ mo eabobonɤ;

¹²mo mi'usnu to iesu 'o h'aokuv'o, mainca: <moeza popeo'usna ta botngonɤ ci feɤ'ɤ a'mi, poa tmɤ'cɤnghɤ ta 'ayumona ta feɤ'ɤ.>

¹³isi teomneni to iesu; cu i'mi to feango to cou 'o h'aokuv'o ho yuyafo, yɤmeɤmɤ to botngonɤ ci feɤ'ɤ; 'o feɤ'ɤ (mo asonɤ posipopsɤhɤ) micu cono meievoi to tɤ'nɤ ho su'to etɤpɤ, acɤhɤ engeosɤ hocu mcoi.

¹⁴'o le'aɤt'ɤcɤ feɤ'ɤ cu acɤhɤ toekameosɤ; uhta hosa ho ito mayoyou to aukukuyungu ho eɤsvɤsvɤta na eni. micu acɤhɤ yuyafo ho 'ucia aiti cumas'a namo esmi ci hi'hioa.

¹⁵mo acɤhɤ uhto isi yoni to iesu, aiti 'o ohsila cɤnghɤ no h'aokuv'o ci cou mo yusuhngu, micu aepɤngɤ sɤ'eɤsɤ, ma'tɤtɤs'ɤ 'o koyusi, ihecu na'na smoyoa.

¹⁶'o moso aɤlɤ baito ta ohsi cɤnghɤ no h'aokuv'o ho i'o nia a'a'ausna to feɤ'ɤ ihecu acɤhɤ eɤsvɤta tamo botngonɤ.

¹⁷ihe mi'usni 'o iesu poa mongoi ta hupahe.

¹⁸nemo bohshifou to 'apangɤ 'o iesu, mo uso 'o ohsi la cɤnghɤ to h'aokuv'o ci cou ho yainca 'o iesu: <teko'so poa to'ofeihni a'o.>

¹⁹'o'a isi teomneni to iesu. at'ingha yainca: <teko maine'e ho eɤsvɤta to 'oahngɤsu, isi yainenu to nooe'oca na hiasi boemi no himcocoveoi ho aɤt'ɤca suu, ho ina isi hi'hioa ta feangosu.>

²⁰cu e'ohɤ 'o ic'o, ahoi yonto mia'usnu to tikapoli ho psoyaska 'o iesu ho i'o ohsi hioaneni ta feangosi; uk'a cimo o'te tmayamci tomo tmalɤ ci cou.

oko no mamespingi to ielu ho i'o tma'sɤpɤci ci mamespingi

(matai 9:18-26; luka 8:40-56)

²¹mo ivaho yonto 'apangɤ 'o iesu ho ohpihi to ta'esi; to aaskiti to etɤpɤ mo botngonɤ ci cou 'omo yu'eteuyunu to tuhcu to iesu.

²²to ic'o mo cihɤ cila leaɤt'ɤcɤ to kaitoo zou ielu 'o ongkosi, mo maezo esmi. ne isicu aiti 'o iesu cu osni m'ocnguyu to tuhcu to t'angosi,

- 23 m'eya coveoza to iesu: <'o okono'u mamespingi mo tma'congo hocu na'no sokoeva, tekon'aso usa ho hoe'oci ho aotothoma, to'usni 'o nsousi!>
- 24 mo fiho 'o iesu. 'enepio ci cou 'omo to'ofeihni ho skotva'oya 'o iesu.
- 25 to ic'o panto cihi ci mamespingi micu aꞵꞵ tomaska uesto homo tma'congo no tma'sꞵꞵꞵ,
- 26 mosola poa baito to 'enepio ci leaotothomꞵ, esmi tomo man'i ci 'atutumzo, tiepꞵnga na nia afu'usi ezoezoyꞵ; at'inghi o'aisi ahta husuhca 'o tma'congosi, nama mo huhucmasi ausuhcu kuzo.
- 27 ohsicula tac'ꞵhi na ohsila hi'hioa to iesu, ko'koenno aha'o notvohꞵ tamo botngonꞵ ci cou, ho ohfaf'uhu to iesu, meuaso to yꞵsꞵsi,
- 28 yainca no koyusi: <hoci'u maka peuasa si yꞵsꞵsi, 'ata'u ahtuo'te yov'o.>
- 29 'o tma'sꞵꞵꞵsi micu osni tosvo, ta'hongi ho micu yov'o 'e tma'congo ta feangosi.
- 30 isi osnia cohivi to iesu homo yaa yuyafu ta feangosi ci tonꞵ, cu miezuhu tamo botngonꞵ, yainca: <siya como meuaso ta yꞵsꞵ'u?>
- 31 ihe yut'inga to tesiani: <aiti, maica 'e hia botngonꞵ ta cou ho skotva'oya suu, mainci tuocosi siya namo meuaso suu?>
- 32 micu miukukuyungu 'o iesu, 'ucia cohivi siya namo meuaso.
- 33 'o mamespingi isi iachia cohivi 'emo esmi ta feangosi ci hi'hioa, cu ma'eopeophi ho pop'up'ungu to yaa t'ango to iesu, esansana 'o a'ꞵmtꞵsi a'a'ausna.
- 34 isi mi'usni to iesu ho yainca: <oko, isi to'usni ta singkoosu. soanono'sio hocu maine'e, na tma'congosu micu aapayo'ꞵ.>
- 35 ne isin'a seolꞵa no engha to iesu 'e e'esi, panto mo i'mi to emoo to le'aꞵt'ꞵꞵꞵ kaitoo, eꞵsvꞵta to ielu: <micu kuzo 'o okonosu mamespingi, ten'aeno 'ahꞵya a'ep'epva si sensei?>
- 36 'o'a isi cumasa to iesu 'o e'ehe, mi'usnu to le'aꞵt'ꞵꞵꞵ kaitoo ho yainca: <'ote ngoheꞵngeꞵ, at'inghac'o taa'uzva!>
- 37 isicu hafa 'o petelo, yakovu, ho i'o ohaesa to yakovu ci yohane ho nꞵtheni, isi potani hoci to'ofeihni na mocmo.
- 38 esmi to emoo to le'aꞵt'ꞵꞵꞵ kaitoo, aiti to iesu ho micuc'o acꞵꞵ ep'ꞵꞵ ho tmunoi mongsi.
- 39 mo yꞵmeꞵꞵꞵ 'o iesu ho yainca: <mainci mimu 'ahꞵyꞵ moozoyꞵ tmunoi mongsi. mioeno ahtu mcoi si oko, 'amoc'o oengꞵtꞵ.>

⁴⁰ihe toehunga cocvi 'o iesu, isicu peteoyafa to iesu, i'oc'o maameoi to oko ho i'o mo tuyu ci tesiani 'o isi poa fiho yameum to hopo to oko.

⁴¹isi tiemuca to iesu 'o oko no mamespingi, mi'usni ho yainca: <talita, kumi!> 'o e'a'ausnasi zou: <oko no mamespingi, te'o cucufni suu, yuc'u!>

⁴²'o oko no mamespingi micu osni yuc'u ho coecon (ne mio micu tomaska uesto 'o oko no mamespingi.) 'e hi'hioa eni a'umta acuha poa kuici yamci 'o botngon!

⁴³isi bumemeala eutotaveiya to iesu teav'a mi'usneni no mocmo ho epeaska, isin'a cucufni ho ake'a fii no tesi ana 'e oko.

Maluko 6

hopsupseni to yane nazalo 'o iesu

(matai 13:53-58; luka 4:16-30)

¹mongoi to ic'o 'o iesu, maine'e to iachisi emooana; mo maezo to'ofeihni 'o tesiani.

²micu 'ansokunici, mo yonto kaitoo ho mo'ma'cohio to cou 'o iesu. ne ihe talui tomo botngon 'o e'esi acuha na'no yamci, yainca: <mamo i'mi no cuma na ton taini. siya namo mofi tamo maica ci moutas'u? mitan'a maezo meel peispopo'e!

³o'ai'os'aeno 'o cihni ci taiku taini? o'as'aeno maliya 'o ino taini, o'as'aeno ohaevahe to yakovu, yosefu, yuta ho ito saimong? 'o 'a'ahaesa nota maamespingi o'amos'aeno acuha no'upu a'to?> ihecu hopsupseni 'o iesu.

⁴isi mi'usni to iesu ho yainca: <'o eyongensa homo noyafu ta emooana, suezop, emoosi la toehunga einva to cou.>

⁵ko'koeno, homo yonta iachisi emooana o'amo mako peispopo'e, c'o hoe'oci 'omo piyo cimo tma'congo, ho poa yov'oa.

⁶'e hiahe o'te tmaa'uzo tamo maica ci cou, isi na'na yamceni.

popeoskuna to iesu 'o masku uesto ci tesi

(matai 10:5-15; luka 9:1-6)

mo a'cu'cun yonto mo cum'u ci mayoyou 'o iesu ho mo'ma'cohio to cou.

⁷isi eteuyuna to iesu 'omo masku uesto ci tesi, poa mayoyoso popeoskuna ho emoyafu. isi pafi to ton no meel meyobango to h'aokuv'o,

⁸a'vinano eutotaveiya ho yainca: <ho temu pceconi tapeoha na mehacni ci s'ofu, 'ote mahafo no mocmo ci macucuma; 'ote mahafo no 'oan, 'ote mahafo no efucu, maezo 'ote msezutu no peisu,

⁹c'o msapiei nomo conni ci sapiei, maezo o'ate 'ahuy e'echi no yusu no as'oya.>

¹⁰isi ivaha mi'usni ho yainca: <cono ho temu sɔc'ɔhɔ no conɪ ci hrɔhrɔngɔ, emoo nenu nate smoekeabɔ no aɔt'ɔt'ɔcɔ muu, 'atemueno no'uru no ic'o, ac'ɔhɔ ho tamucu mongoi no hrɔhrɔngɔ ne'e.

¹¹'upena ho cimu sɔc'ɔhɔ nenu, hocihe o'te aɔt'ɔca no yano ic'o na muu, yaeza o'te talɔi na e'emu, temu mongoi no ic'o, topsɔpseni na yompuhu ta caphɔmu, mais'a no imu mi'usni ho engahva.>

¹²micu e'ohɔ ho psoyaski to fukuin, cucufnu to cou ho poa ma'vovei.

¹³ihe yaeza peobanga 'o man'i ci hɪcu, siesa to s'os'o 'omo 'enepio ci mo tma'congo ci cou ho poa yov'oa.

mcoi 'o letoonono yohane

(matai 14:1-12; luka 9:7-9)

¹⁴na ohsi afu'a hi'hioa to iesu isi acɔha tac'ɔhi to hontehelote, maica ho micu psoengabo ta mauhrɔhrɔngɔ 'o ongko to iesu. panto mo mainca ci cou: <na taini zou letoonono ci yohane mo smoevovei, ko'ko mo yaa tonɔ no peispopo'e.>

¹⁵pantomo mainca: <zou 'iliya taini.> pantomo maezo mainca: <ma eyongensa taini. mais'a cɪhi to eyongensa ne noana'o.>

¹⁶isicu talɔi to helote 'emo maica ci e'e, yainca: <na taini zou i'o o'u hiafnguaa ci letoonono yohane, mo smoevovei!>

¹⁷mosola smuhnu 'o helote ho tɔtɔpɔta 'o yohane, seo'eisi ho poekotva to poo'usna, homo maica 'o nia ti'a'ausna to helote moso akoyu no noa ɔmnɔa to hilotei, maica ho isi pevaha to helote 'o hilotei ci nia vcongɔ to ohaesasi ci fuili.

¹⁸ohsi siho koica to yohane 'o helote: <ho osko skoh'ienga 'o vcongɔ to ohaesasu o'amos'a emzo!>

¹⁹i'mi tan'e isi ta'sɔsɔ'nova to hilotei 'o yohane, conino 'ucia opcoza, at'inghi o'a isi ahta peepeelɔi.

²⁰lasi smoyoa to helote 'o yohane, isi cohivi 'o yohane mo mousɔngcɔ ho socofkoya ci cou, lasi bu'a'aɔt'ɔca 'o yohane. cono holasi talɔi to helote 'o lasi hia eɔsvɔsvɔtɔ to yohane, la na'no 'oha ma'sususeomɔ, at'inghi lasin'aso ɔmnɔa talɔi 'o lasi hia eɔsvɔsvɔtɔ.

²¹petohɔyɔ seoseolɔa 'e lasi totea to hilotei ci hie. to hiesi no yayo 'o helote, ohsi acɔha eho'a 'ola yaahioa to seifu ci matataicini, ho i'o masoso'ehti ta yata ngalilaya.

²²nemo seolɔa no eabobonɔ, 'o oko no mamespingi to hilotei mo yuyafɔ ho 'otole; 'o helote ho i'o isi eho'a mo acɔhɔ kokaekaebɔ 'o 'tohɔngɔhe. isicu

mi'usni to honte ho yainca: <'upena hociko mi'usnu a'o ho m'ene no cuma, te'o ac̄ha faeni suu.>

²³acnguhu mio i'vaho esv̄t̄: <'upena hociko m'ene no cuma, ac̄ha no aatiska 'e hr̄hr̄nḡu, te'oc'o yaeza faeni suu!>

²⁴micu yuyafo 'o oko no mamespingi ho tuocosi to inosi: <cuma nante ʌmn̄ hocu' u p'enza?> isi yut'inga to inosi: <'o fnguu to letoonono ci yohane.>

²⁵micu osni yuovei to honte 'o oko no mamespingi, m'ene ho yainca: <te'o p'enza 'o fnguu to letoonono yohane ho osnia siya no ceu'f̄ ho faeni a'o!>

²⁶tal̄i to honte 'o isi p'enza, cu na'no ma'tutumzo; at'inghi micu'so yonto tuhcu to isi eho'a ho esv̄t̄, o'amo smeecu'ho b̄ʌps̄ps̄ to isi p'enza to oko no mamespingi.

²⁷isicu osnia pash̄i 'o fafeifeiha ho poa yaeni 'o fnguu to yohane. cu yuyafo 'o fafeifeiha, uhto poo'usna ho hiftunga 'o fnguu to yohane,

²⁸siya to ceu'f̄. hafa yuovei ho faeni to oko no mamespingi to hilotei; 'o oko no mamespingi isicu faeni to inosi.

²⁹ihe tac'̄hi to tesi to yohane, cu usa ho yaa 'o feango to yohane ho efo'a to heuf'a.

poa yoseu to iesu 'omo posiyomoh̄ ci cou

(matai 14:13-21; luka 9:10-17; yohane 6:1-14)

³⁰mo yuovei 'o sitoo ho baito to iesu, mi'usnu to iesu ho ac̄ha eʌsv̄ta na ihe afu'a hi'hioa ho ina ihe psoyaska.

³¹maica homo angu botngon̄ 'emo yuavovei ci cou, 'amo mako meemeel̄ bon̄ 'o iesu ho i'o tesiani, ko'ko isi mi'usni to iesu ho yainca: <temu uhtan'e, fiho a'o ho uhto mo caciku ho ake'in'a to' sisohuyu.>

³²micu smo'apanḡ ho e'oh̄, auc'oc'ou uhto mo no'caciku ci hr̄hr̄nḡ.

³³at'inghi ihe aiti tomo 'enepio ci cou nemo mongoi, ihe osnia hongā, micu i'mi to mahohosa 'o botngon̄ ho yuyafo, yupamumuyo to ceon̄, muyohe to iesu ho ito tesiani ho esmi to ic'o.

³⁴ne micu tmo'poyapo to aaskiti 'o iesu, aiti 'emo maica botngon̄ ci cou, mo aot'ou 'o himcocoveoi ci 'toh̄nḡ, maica mo mais'a uk'a le'aʌt'̄c̄ ci moat̄n̄. isicu ahoza po'pa'cohivi tamo man'i ci hi'hioa.

³⁵ne micu a'usnu no 'eopsi, mo uhto iesu 'o tesi ho yainca: <micu yofna, aavaho no'caciku 'e hr̄hr̄nḡ tan'e,

³⁶mate poa aemo'̄ 'e botngon̄. poa iachi uhta mo cum'u ci you ho mhino note ana.>

37 yainca to iesu: <'atemueno poa bonɛa.> ihe tuocosi: <teko skuna a'mi ho mhino note suse'icha ci pang ho poa aneni?>

38 isi mi'usni to iesu ho yainca: <usa ho aiti mo piyo na pangmu?> ihe aitin'a cu yainca: <mo eimo ci pang ho yuso ci yoskɛ.>

39 isi cucufni to iesu 'o tesi ho poa macocono taucunu 'omo botngonɛ ho poa suspoyɛ to kukuzo.

40 micu acɛhɛ yusuhngu, panto mo se'conza 'omo cono taucunu, pantomo meemohɛ 'omo cono taucunu.

41 isi yaa to iesu 'omo eimo ci pang ho yuso ci yoskɛ, mi'usnu ne pepe, to'aveoveoyɛ to hamo, isicu tipcia 'o pang, faeni to tesi, 'o tesi ihecu aangaeza tamobotngonɛ. totiski, isi yaeza aangaeza 'omo yuso ci yoskɛ.

42 mo acɛhɛ bonɛ. a'vinano acɛhɛ yoseɛ.

43 ihe a'pɛ'pɛya to tesi 'o ang'osusi to pang ho yoskɛ aɛla teongcungci 'omo maskɛ ueso ci skayɛ.

44 'o hia botngonɛ tomo ooyoseɛ, 'oc'o haahocngɛ mo posiyoemohɛ.

coeconɛ to chumu 'o iesu

(matai 14:22-33; yohane 6:16-21)

45 ataveisi ta hioa tan'e, isi popeocucufna to iesu 'o tesi ho poa bohifou to 'apangɛ, poa muyo uhto apihanasi ci posaita, tesin'a totea ho tac'u aemo'ɛ 'omo botngonɛ.

46 ne isicu poa e'ohɛa cu uhto hcuyu ho 'inoli.

47 a'usnu no 'eopsi, micu smaitaico to etɛpɛ 'o 'apangɛ, mion'a iachi nongaco to aaskiti 'o iesu.

48 maica homo emotasufku to poepe 'o 'apangɛ, isi aiti 'o tesi mo huaeca ngoseo homo pou'tɛcɛ to 'apangɛ. ne tec'u mon'i tiskova, mo coeconɛ to etɛpɛ 'o iesu ho emo'usnu to tesi, nte mici mito ciengonahe ho sucaefi.

49 ihe aiti homo coeconɛ to chumu, ta'unano hicu, cu acɛhɛ mukeici;

50 maica ho ihe aiti 'o iesu, acɛhɛ na'no yamci. osnia mi'usni to iesu ho yainca: <'a a'o, teav'a smoyoa!>

51 micu bohifou to 'apangɛ 'o iesu, no'upu to tesi, cu tosvo 'o poepe. ihe taunona'vɛ ho maezo ma'kuv'o,

52 maica ho o'amocu ihe asansana na a'a'ausnasi ne moso aangae to pang; mon'a nongonongo 'e koyuhe.

aotothoma 'omo tma'congo ci cou to konisalo

(matai 14:34-36)

⁵³ne micu ohpihi to eturɯ, mo tmo'poyapo to konisalo, ihe seo'tɛneni 'o 'apangɯ.

⁵⁴ne micu yuyafɔ to 'apangɯ, ihe osnia hongɔ to mo botngonɯ 'o iesu.

⁵⁵ihe saingaboa 'o hpɯhpɯngɯ to ic'o, taayaezoi na isi no'ausna to iesu, ihecu yomza to sospoya 'omo tma'congo ci cou ho ngoe'usni to isi yoni to iesu.

⁵⁶'upena homo uhto mayoyou, uhto hosa, hocieno tac'o ehuehungu 'o iesu, tahe hafa uhto a'ofeihni to ceonɯ 'o mo tma'congo ci cou, m'eya mako aaso to pepuehonɯ to yɯsɯsi; 'omo afu'u meuasɔ ci cou cu acɯhɯ yov'o.

Maluko 7

ceoceona no nia maameoi

(matai 15:1-20)

¹'o coufalisai ho i'omo i'mi ne elusalemu cimo piyo ci lema'cohio seiso. mo nɯthɯ baito to iesu.

²ihe aiti 'o 'oahngɯ to tesi to iesu panto mo boemi to o'amo cofkoya ci emucu ho bonɯ. 'aeno o'te maezo to coufalisai ho auyun'a yoemucu hote bonɯ.

³'e couyutaya ho coufalisai 'iama lahen'aso noɯyɯci 'o ceoceona no nia maameoi, hoci o'te maino esvɯta ho toulɯ yoemucu o'ate meelɯ bonɯ;

⁴i'o isi phini ne yafana ci macucuma hoci o'te aueva tonzovi. yaeza o'ate ana. mion'a man'i 'o ihen'a asngɯcva noɯyɯci ci esvɯta, mais'aeno mainenu nate hia tonzou no soetohva, tonzou no tngoo, tonzou no mamemeemeno ho hopo.

⁵ko'koeno ihe tuocosi ta coufalisai ho ito lema'cohio seiso 'o iesu: <mo mainci o'te noɯt'ɯci to tesisu 'o h'oceona to nia maameoito, boemi tamo ca'i ci emucu ho bonɯ?>

⁶yainca to iesu: <mo emzo 'o nia e'e to izaya ne ohsi pas'osi 'e mimu me'ɯ'ɯmnɯ ci cou; isi yainca: yainca to hamo: 'e yatatiskova lac'o boemi ta sumsu ho einu a'o, 'o 'tohɯngɯhe mo emomcovhi a'o.

⁷lahe ta'unano zou mashɯyɯ'u 'o h'oeshvɯta ta cou; 'o lahe hia m'ohkuyu a'o moc'o acɯhɯ 'afeungu!>

⁸yainca to iesu: <lamu noyɯci 'e ceoceona ta cou, ho teongasihe 'o e'e to hamo.>

⁹isi ivaha yainca: <lamu aompangnɯ'ɯ no bɯɯpsɯpsɯ to mashɯyɯ to hamo, akoeva no noɯyɯci 'o h'oceoceona.

¹⁰ohsila pashɯi to moose na muu: <<la meot'ɯt'ɯcɯ to maameoi>>; isin'a esvɯta: <<inala matkuzkuzo no maameoi, te asansana opcoza.>>

11 namalamu yainca, hoci ta'una no <<kolupan>> (na e'ausnasi zou sæ'teni to hamo ci macucuma) nante titha aʉt'ʉcʉ no maameoi ci macucuma.

12 anatesi 'ahʉya aʉt'ʉca na maameoi.

13 hoci maica na temu hioa, 'amoeno mais'a hoci mayo to lamu pa'cohivneni ta mocmo ci nia h'oceoceona ho peʉezeni to e'e to hamo. mion'a man'i 'omo totiski ci lamu hi'hioa.>

koa ca'i ta cou ci macucuma

(matai 15:10-20)

14 isi ivaha eteuyuna to tuhcusi to iesu 'o botngonʉ ci cou, mi'usni ho yainca: <temu acʉhʉ tmalʉ ta e'e'u, la yaeza ta'hongi.

15 i'ola i'mi ta yafana ho yʉmeʉmʉ ta feango ta cou. o'ate koa ca'i ta cou; apuyu, i'ola i'mita 'ayumona ta cou ho yuyafu nate meelʉ koa ca'i ta cou.>

17 inemo mongoi to botngonʉ 'o iesu ho yʉmeʉmʉ to emoo, ihe tuocosi to tesi na e'ausnasi ta epo'usa tan'e.

18 isi mi'usni to iesu ho yainca: <mimun'asi maezo totiski o'te tma'hongʉ? o'a imueno cohivi? inate i'mi ta yafana ho yʉmeʉmʉ ta 'ayumona ta cou. o'a te koa ca'i;

19 maica inamo i'mi ta yafana ho yʉmeʉmʉ o'amo uhno 'tohʉngʉsi, mamu uhno cfu'osi, tasicu ataveia te'eafa.> (na isi pahtuhci to iesu. mo acʉhʉ cofkoya na afu'u 'oanʉ.)

20 isi e'cʉ'cʉna yainca: <nala koa o'te cofkoya ta cou mo i'mi ta 'ayumona ta cou.

21 maica namo i'mi ta 'ayumona, 'aeno namo i'mi no 'tohʉngʉ ta cou ci mav'ov'o ci kuici koyu; 'e kuici koyu eni lasi skuna ho poa peismi no yup'ouso, meo'ei, opcoi,

22 smoc'ou, ma'konvosʉ, kokuzo, moezʉezʉhʉ, 'aʉpʉpʉpʉ, smo'eubut'u, 'o'ekuzkuzo, bobitano, 'o'esvocʉ ci kuisi.

23 acʉcʉhʉ 'emo maica ci kokuzo. mo i'mi ta 'ayumona ta cou ho yuyafu ho a'ʉmtʉ koa 'oha cofkoya ta cou.>

singkoo ta cihhi ci mamespingi

(matai 15:21-28)

24 mongoi to ic'o 'o iesu, uhto mia'usnu to tailo. mo no'upu to concu emoohe, o'a isi 'ucia poa cohivneni no mocmo, at'inghi o'a mo tov'ohʉ totoefangʉ.

25 osni yaa cihhi ci mamespingi, 'o oko nosi mamespingi isi cʉngʉhi to h'aokuv'o, isi tac'ʉhi na ohsila hi'hioa to iesu hocu biebimi, pop'up'ungu to tuhcu to t'ango to iesu.

26'e mamespingi eni zou cou h'unano hræhrængæ, moso yayo to fuiniki ne siliya. mi'usnu to iesu ho m'eya peobanga 'o hicu to feango to okonosu mamespingi.

27'isi mi'usni to iesu ho yainca: <auevan'a poa yoseu 'o 'o'oko. o'ate emzo hoci mayo no 'oanæ no 'o'oko ho to'seni no tuutu.>

28'yut'inga to mamespingi: <aeno a'æmtæ, nooe'oca, at'inghi 'o tuutu 'alaeno maezo bonæ to lasi ongacvi to oko ci pu'pucu to f'uf'u to pangka!>

29'isi mi'usni to iesu ho yainca: <ieni ta e'e tan'e, tekocu meelæ maine'e; 'amicu yuyafu to feango to okonosu mamespingi 'o h'aokuv'o!>

30'micu maine'e 'o mamespingi, aiti 'o okosi mo tohbako to hopo; micu mongoi 'o hicu.

aotothoma to iesu 'o mo loængæ ho tmusngæsnæ ci cou

31'mongoi to cum'ana to tailo 'o iesu, sucaefi ne saitong, mito esa to maskuhosa ho yuovei to etæpæ ne ngalilaya.

32'panto mo mahafo tomo loængæ ho tmusngæsnæ ci cou ho hafa uhto tuhcu to iesu, m'eya hoe'oci to iesu.

33'isi ese'vi tomo botngonæ to iesu, yomza to lulkusi ho hooeveni to koyusi, isin'a yomza to ngeoi ho pahisneni to umosi.

34'mo mængæcæ 'o iesu, e'sæftonæ e'æyæ, mi'usni 'o ic'o ho yainca: <'ifata!> na e'ausnasi isi yainca <maavo!>

35'o koyu to ic'o micu osni maavo, mæzocu muengu 'o umosi, micu meelæ ya'ei, 'anamo ake'i ngoveo homo aomotæ'æ.

36'isi eutotaveiya to iesu 'o botngonæ teav'as'a ake'a yu'e'engha no cou 'e hi'hioa eni; at'inghi nama ho isi eutotaveiya, nama ihe asno'zona psoecocoya.

37'omo afu'u tmac'æhæ ci cou mo acæhæ na'no yamci; ihe yainca: <a'æmtæ's'a acæhæ æmnæ 'o isi afu'a hi'hioa! ac'æha no poa tmalæ 'o loængæ, meelæ aomotæ'æ 'o tmusngæsnæ!>

Maluko 8

poa yoseu to iesu 'o mo posisospotæ ci cou

(matai 15:32-39)

1'o'amo noana'o, mo yu'e'ræ'ræyæ 'omo h'unasi cimo botngonæ. uk'a na ci ihe maka ana; isi eyoho'a to iesu 'o tesi, mi'usni ho yainca:

2<os'o na'na ta'kuv'eni 'emo botngonæ ci cou; maica micu miteuhi homo no'upu a'o, uk'ana ci ihe maka ana.

³hoci'u poa sieo ho popeomaine'ea, tena e'puyu ne ceonɔ, maica panomo i'mi ne covhi ho uhtan'e.>

⁴ihe tuocosi to tesiani: <yonta mo maica hia no'caciku ci hɔhɔpɔngɔ, ma temza'so uhnenu ho biebimi nontehe omsoa tamo maica ci hia botngonɔ ci cou?>

⁵isi tuocosi to iesu: <mo piyo na pangmu?> ihe yut'inga: <mo pitu.>

⁶isicu cucufni to iesu 'o botngonɔ ho poa yusuhngua to ceoa, cu yaa 'omo pitu ci pang, to'aveoveoyɔ to hamo, tipcia, faeni to tesi, 'o tesi ihecu aangaeza tomo botngonɔ.

⁷panton'a piyo ci 'o'oko no yoskɔhe; yaa to iesu ho to'aveoveoyɔ, cucufni 'o tesi ho yaeza aangaeza tomo botngonɔ.

⁸⁻⁹mo acɔhɔ bonɔ, a'vinano ooyoseɔ; 'omo bonɔ mo asonɔ posisopotɔ. ihe a'pɔ'pɔya to tesi 'o 'pu'pucu no ong'ongacvɔ, teongcɔngci 'omo pitu ci skayɔ. isicu poa apeaski to iesu 'o botngonɔ,

¹⁰micu osni nɔthɔ 'o tesi ho yonto 'apangɔ ho emo'usnu to mia'usnu ne tamanuta.

m'eya baito no po'e 'o coufalisai

(matai 16:1-4)

¹¹piyo ci coufalisai mo esmi ho baito to iesu, yupa toohcɔvho 'o iesu. ihe 'ucia akuzkuzoa 'o iesu, mo m'eya pa'ti no peispopo'e to iesu, soomei 'o isi hioa na hia mio i'mi to hamo.

¹²mo emsɔ'eonɔ e'ɔyɔ 'o iesu, yainca: <'e cou maitan'e mo mainci mici baito no po'e? te'o a'ɔmta eɔsvɔta muu, 'e cou maitan'e o'amo 'aseolɔ hoci baito no po'e!>

¹³cu mongoi 'o iesu, i'vaho yonto 'apangɔ ho ohpihi uhto apihana to etɔpɔ.

smoof'o to coufalisai ho ito helote

(matai 16:5-12)

¹⁴mo ta'payo'ɔ e'suvco no pang 'o tesi, moc'o conɔ 'o pang to 'apangɔ, uk'anaci mocmo ci 'oanɔ.

¹⁵isi etngoeva to iesu 'o tesi: <la bumemealɔ, la etngoeva 'o smoof'o to coufalisai ho i'o smoof'o to helote.>

¹⁶micu yupa euc'oc'ou 'o tesi: <homo maica co e'esi mionana maica ho o'a mito mahafo no pang.>

¹⁷isi cohivi to iesu cuma na ihe ta'to'tohɔngva, cu tuocosi 'o tesi: <mainci imu toɔsvɔsvɔtɔneni na uk'a ci pang? o'amocu imueno ta'hongi, ho cohivi? mion'a maica na hia ma'nonoonhɔngɔ ta fnguumu?>

¹⁸mimun'asi yaa mcoo ho o'te hongaa? yaa koyu ho o'te tmalu? o'a imueno talua

¹⁹ne o'u tipcipcia 'omo eimo ci pang ho p'aeni tomo posiyomohu ci cou? 'o ohmu teongcungci to oho ongacvi ci 'pu'pucu moso piyo no skayu?> ihe yut'inga: <mo masku uesto no skayu.>

²⁰ivaha tuocosi to iesu: <ne o'u tipcipcia 'omo pitu ci pang ho p'aeni tomo posisopotu ci cou, 'o ohmu teongcungci to oho ongacvi ci 'pu'pucu moso piyo no skayu?> ihe yut'inga: <pitu no skayu.>

²¹isicueno tuocosi to iesu 'o tesi: <o'amocu imueno h'unasa ta'hongi?>

aotothoma 'o bukngu ne posaita

²²nemo esmi ne posaita, panto cou cimo yaakako to cihi ci bukngu ho uhto iesu, m'eya peusa to iesu.

²³isi eyakaka to iesu 'o bukngu, e'eafi to yafana to you, aueva teupsi 'o mcoosi, isicu hoe'oci 'o feangosi, tuocosi: <miko bohngu no macucuma?>

²⁴micu mængucü ho mahtu'vosu, mainca: <mi'o teolu ta cou, mais'a macoconi ci evi ho biyavovei.>

²⁵isi ivaha siya to mcoosi to iesu 'o emucu. mo smo'eululu 'o bukngu, cu yuovei bohngu, acuhacu husansana 'e mo macoconi ci macucuma.

²⁶isicu poa maine'e to iesu, isin'a eutotaveiya ho yainca: <'otena i'vaho yumeumu ta you.>

ehohonga to petelo 'o iesu zou kilisto

(matai 16:13-20; luka 9:18-21)

²⁷'o iesu ho i'o tesiani mo emo'usnu to mayoyou to cum'usi ne kaisalia fuilipi. nemo ppaceoni, tuocosi to iesu 'o tesi: <lahe ta'una no siya ta cou a'o?>

²⁸ihe yut'inga: <pantola mainca zou letoonono yohane; panto la mainca zou 'iliya; panto la maezo mainca zou cihi to 'ayumona to eyongensa.>

²⁹isi ivaha tuocosi to iesu: <na muu. lamu yainca siya a'o?> yut'inga to petelo: <zou kilisto suu.>

³⁰isicu cucufni to iesu 'o tesi. atatalua teav'a eusvata no mocmo ci cou na a'amtusi ongko.

eyoca to iesu tena 'atutumzo ho mcoi

(matai 16:21-28; luka 9:22-27)

³¹isicu ahoza po'pa'cohivi to iesu 'o tesi ho yainca: <'e oko cou te ahtuo'te esmi to man'i ci 'atutumzo, tehe hose'veni to coolo, saisicoo, ho ito lema'cohio seiso, noa opcoza. ataveisi no miteuhi tena smoevovei.>

³²isi esansana 'e a'a'ausna eni. isi ese'vi to petelo 'o iesu, tesi potani 'o iesu.

³³mo miezuhu 'o iesu, mi'mi'usni 'o tesi, koica 'o petelo ho yainca: <satan, smase'u! 'e osko ta'to'tohungva o'as'a 'to'tohungu to hamo, ma hia ma'to'tohungu ta cou.>

³⁴isicu eteuyuna to iesu 'o botngonu ho i'o tesi, eusvata: <hoci panonte to'ofeihni a'o ci cou, te ciha 'e iachi, ngoevi na zuuzikasi ho to'ofeihni a'o.

³⁵maica i'ola 'ucia iachia tɔyɔcɔ na nsou, te apuya payo'a na nsou; i'omo nomio a'o ho ita fukuin ho payo'a na nsou, te apuyu elɔ no nsou.

³⁶'emo cihi ci cou 'upenaeno hocisi peelwi acɔcɔha tanua 'e hrɔhrɔngu, ho pɔɔzeni na iachisi nsou, cuma na koa ɔmnɔsi? ma uk'a!

³⁷te mayo no cuma ho pɔɔzeni na iachi nsou?

³⁸yonta mo maica hia smoc'ou ho kokuzo ci hrɔhrɔngu, hoci pano cou cinte h'oiveni a'o ho i'e la'u hia mo'ma'cohio, 'e okocou ho tenac'u yono psoevohngu to amosi. nɔthɔ 'o tensi ho cmɔ'ho, tasi yaeza h'oiveni 'e cou eni.>

Maluko 9

¹isi ivaha mi'usni to iesu ho yainca: <te'o bumemeala eusvata muu, 'emo yac'ɔ tan'e ci cou, no auyusi no mcoi pantote baito to hrɔhrɔngu to hamo hote mahafo to tonɔ ho esmi.>

aezuhu 'o mi'ausna

(matai 17:1-13; luka 9:28-36)

²ataveisi no mɔnmɔhi, hafa to iesu 'o petelo, yakovu ho i'o yohane, ae'ɛ'e'ɔhɔ bohsifou to pepe ci hcuyu. yonto tuhcuhe ho aezuhu 'o mi'ausnasi.

³mo psoecingkoya no fɔɔcɔ'za 'o yɔsɔsi; ta hrɔhrɔngu uk'a cimo ahtu fɔɔcɔ'zaha ci yɔteɔ.

⁴'emo tuyu ci tesi ihe aemɔ'ava aiti 'o moose ho 'iliya mo yupeahngɔyɔ 'o iesu.

⁵mi'usnu to iesu 'o petelo ho yainca: <sensei, a'ɔmtɔ ɔmnɔ ho mito yontan'e! poa mooyai note tuyu ci hnou a'mi, faeni suu namo conɔ, faeni to moose namo conɔ, faeni to 'iliya na mo conɔ.>

⁶'e petelo ho i'o mocmo ci cou mo acɔhɔ na'no ma'sasmoyo, o'a ihe maka cohivi na tehe pat'ausna.

⁷panto cmɔcmɔ cimo tofeɔ'sɔ. akameosɔ. i'mi to cmɔcmɔ 'o fihngau isi yainca: <zou songohia ci oko'u eni, temula talɔi!>

⁸mo acɔhɔ miukukuyungu, at'inghi uk'a ci ihe aiti ci mocmo, i'oc'o iesu 'omo no'upu.

⁹ne micu toyovcu to hcuyu, isi eutotaveiya to iesu 'o tesi: <auyusi no o'amocu te i'mi to mcoi ho smoevovei 'o okocou, teav'as'a ake'a eusveta no mocmo ci cou 'e imu aiti.>

¹⁰mo tmalu to hia eutotavei to iesu, mo at'inghi yupa toušvəsəvətə ho mainca: <cumas'a na e'a'ausna ta i'mi no mcoi ho smoevovei?>

¹¹ihe ivaha tuocosi 'o iesu: <mo mainenu ci ihe yainca to lema'cohio seiso te ahtuo'te auyu cmə'ho 'o 'iliya?>

¹²yut'inga to iesu: <'ate asansano auyu cmə'ho 'o 'iliya ho tasucza 'e acəcəhə; at'inghi, mainci isi yainca to seiso te ahtuo'te tiou no 'atutumzo 'o okocou ho noa ciha?>

¹³te'o eusveta muu, 'amicu cmə'ho 'o 'iliya, at'ingha ihe yaino koyuhe na ti'a'ausna, aəhə mais'a 'o isi engha to seiso ci a'a'ausna.>

aotothoma 'o isi cunghi to hicu ci oko

(matai 17:14-21; luka 9:37-43)

¹⁴ne micu yuovei to ihe yoni to mocmo ci tesi, aiti ho ihe paikuyungvi tomo botngonə ci cou, piyo ci lema'cohio seiso mo seoləa no yupa eəhcəvho 'o tesi.

¹⁵ne ihe aiti to botngonə 'o iesu acəhə na'no yamci; cu acəhə smo'usnu ho yungeou to iesu.

¹⁶isi tuocosi to iesu 'o tesi: <cuma na imu yupa 'eəhcəvha?>

¹⁷ta taico tamo botngonə panto cihci ci cou isi yainca: <sensei, os'o hafa 'o oko'u ho baito suu; maica ho isi cunghi to hicu no tmusngəngə, o'a mo meelə ya'ei.>

¹⁸cono ho lasi pohcingha to hicu, lasi ebakneni ta ceoa, poa psofeosə 'o ngayosi, sikiki ho psoekəhtosə. os'o 'ucia poa peobangneni ta tesisu 'e hicu eni, at'inghi uk'a ci tonə hin'i.>

¹⁹isi mi'usni to iesu ho yainca: <'e yatatiskova ta hrəhrəngə maitan'e mo mainenu na hia uk'a singkoo! mate'o noa'a'vi muu? mate mainenu na hia noana'o ho te'o uveica muu? hafa uhtan'e na oko!>

²⁰ihecu hafa uso 'o oko. ne isi teoləi to hicu 'o iesu, osnia poa kuici psoekeukeucu 'o oko, oefə'ə ta ceoa ho tmaifeifei'i, ho feosə 'o ngayo.

²¹isi tuocosi to iesu 'o amosi: <micu mainenu na hia noana'o 'e tma'congosi?> isi yut'inga: <mo ahoi ne moson'a oko hocu maica.>

²²isi siho 'ucia opcoza to hicu, to'seni to puzu. honghucveni to chumu, hoci panonteko peeləi hioa. teko'so coveoza a'mi, to'usni a'mi!>

²³yainca to iesu: <'aeno a'əmtə, hociko meelə! inamo yaa singkoo ci cou, te acəha peeləi.>

²⁴mo osni tmunoi 'o amo to oko: <os'o taa'uzva. at'inghi o'amo amso co singkoo'u. teko'so to'usni a'o!>

²⁵aiti to iesu homo yu'ekuyungu 'o botngonꞱ ci cou, cu pashꞱi 'o h'aokuv'o ho yainca: <hicu no tmusngꞱsngꞱ, te'o pashꞱi suu, i'mi ta feango ta oko ho mongoi, 'otenas'a ivaho yꞱmeꞱmꞱ!>

²⁶mo i'nꞱskꞱ mukeici 'o hicu, poa kuici tmaskeukeucu 'o oko, cu yuyafu to feangosi. totiski no micu mcoi 'o oko, mo acꞱhꞱ mainca: <'amicu mcoi si oko!>

²⁷at'inghi isi tiemuca e'tꞱi to iesu. to'usni ho ec'Ʇvi. micu yac'Ʇ 'o oko.

²⁸ne micu yꞱmeꞱmꞱ to aemana 'o iesu, ihecu auc'oc'ova tuocosi to tesi: <mainci imza o'te peelꞱi peobanga 'o hicu ic'o?>

²⁹yainca to iesu: <mac'o noe'ocꞱ no 'inoli niante peelꞱi peobanga 'emo maica ci hicu, uk'a cite mocmo ci ti'a'ausna.>

i'vaha eyoca to iesu na tasi hia mcoi

(matai 17:22-23; luka 9:43-45)

³⁰cu mongoi to hpꞱhpꞱngꞱ to ic'o, mine ngalilaya. o'aisi 'ucia poa cohivneni no mocmo to iesu na tesi emo'a'ausnu,

³¹maica ho isin'a seolꞱa no po'pa'cohivi 'o tesi. isi yainca: <tena toveineni ta emucu ta cou 'e okocou; tehe opcoza, miteuhi no ataveisi no mcoi, tena smoevovei.>

³²at'inghi. o'a ihe ta'hongi na e'ausna ta e'e tan'e, o'a ihe h'unasa seecꞱ'ha tuocosi to iesu.

siya namo someoisa

(matai 18:1-5; luka 9:46-48)

³³mo esmi ne kapenong, ataveisi ne micu yꞱmeꞱmꞱ to aemana isi tuocosi to iesu 'o tesi: <cuma na imu yupa eehcꞱvha ne mo mine ceonꞱ?>

³⁴uk'a cimo ake'i ya'ei, maica nemo ppaceoni mo yupa eehcꞱvho no siya namo sotaicinia.

³⁵yusuhngu 'o iesu, cu e'usna to tuhcusi 'o maskꞱ uesto ci sitoo, mi'usni ho yainca: <siya nate mici nomuyo, tena siya nate nof'uhu, te toehunga soksuskunu tamo botngonꞱ.>

³⁶micu eyoho'Ʇ tomo cihici oko, poa yac'Ʇ to taicohe, isin'a pahsaha, mi'usni 'o tesi ho yainca:

³⁷<nomio a'o ho aꞱt'Ʇt'Ʇca 'emo mais'a 'e oko eni, 'aisieno aꞱt'Ʇt'Ʇca a'o. o'aisi anova tiova a'o, isi yaeza tiova 'omo popeosmuhnu a'o ci ic'o.>

tokvo'Ʇ hocieno tohmꞱskꞱ

(luka 9:49-50)

38 mi'usnu to iesu 'o yohane ho mainca: <sensei, imza aiti pantomo boemi to ongkosu ho meobango to hicu, imza potani, maica o'as'a 'oahnguto.>

39 yainca to iesu: <teav'a potani; maica uk'a ci te meelɛ titho ta ongko'u ho peispopo'e. ho osni miezuhu ekuzkuzo ho pohcinghi a'o.

40 maica inamo o'te yu'hango a'to. 'amoeno tohmɛskɛ a'to.

41 te'o a'ɛmta eɛsvɛta muu, 'upena na siya. hoci cohivi ho mimu tma'usnu to kilisto ho fii no cono soetohva ci chumu, te ahtuo'te mayo no hnoo.>

e'usna no peiskuisi 'e cou

(matai 18:6-9; luka 17:1-2)

42 yainca to iesu: <'upena na siya hoci poa mongoi a'o namo cihi cila hukoacumai ta sinto'u, te apuyu ɛmnɛ hoci seo'eisneni ta sɛnɛsi na fatu no huahua, ho poa sɛhcɛ'o ne mɛ'eona ne etɛpɛ.

43 hocisi poa peiskuisi ta cono ta emucusu, te hitenva! hoci concu emucu ho meelɛ mayo no 'auesiesi nsou, te ɛmnɛhe nomo noemɛhɛ na emucu ho uhne voocɛvɛcana. su'no 'auesiesi o'te afsi ci yafeu.

45 hocisi poa peiskuisi ta concu t'angosu, te hitenva! hoci kealeongɛ ho meelɛ mayo no 'auesiesi nsou, te ɛmnɛhe nomo noemɛhɛ na t'ango ho noa to'seni no voocɛvɛcana.

47 hocisi poa peiskuisi tamo cono ta mcoosu, te yuyafi! hoci uk'a namo concu mcoo ho yɛmɛmɛ no hrɛhrɛngɛ to hamo, te ɛmnɛhe nomo noemɛhɛ na mcoo ho noa to'ayumoneni ne voocɛvɛcana.

48 to ic'o, o'amo mcoi na yoi, 'auesiesi o'te afsi 'o yafeu.

49 <'emo macihi te acɛhɛ noa hɛsvɛta no yafeu, mais'a isi titheni no sieu ho sievi.

50 mo ɛmnɛ ci macucuma 'e sieu, at'inghi hoci payo'a na maskisi, ten'a ti'vona nianta i'vaho maski? temula mais'a a'a'ausna to sieu, yupa nananghinghia ho noteuyunu.>

Maluko 10

po'pa'cohivi 'ola mochi to vcongɛ

(matai 19:1-12; luka 16:18)

1 mongoi to ic'o 'o iesu ho esmi to mia'usnu ne yutaya, ohpihi to c'oeha ne yolutan. mo ivaho yu'eteuyunu to isi yoni 'omo botngonɛ ci cou, isi yaica ho po'pa'cohivi to iesu.

²piyo ci coufalasai mo esmi ho baito to iesu, akoeva no akuzkuzoa 'o iesu, tuocosi 'o iesu: <tekon'a eusvuta a'mi, 'o hoolicuto. isi teomneni hoci ciha to hahocngꞰ na vcongꞰsi?>

³isi apuya tuocosi to iesu: <isi av'a to isi pashꞰya to moose?>

⁴ihe yut'inga: <isi teomneni to moose 'e hahocngꞰ hoci tmopsꞰ no tposꞰ no yupeevai, tec'u peelꞰi ciha 'e mamespingi.>

⁵isi mi'usni to iesu ho yainca: <ho isi tposi to moose 'emo maica ci h'oesvuta mo i'mi ho mimu angu kꞰhtosꞰ ci 'tohꞰngꞰmu.>

⁶at'inghi no nia ahoisi, ho ohon'a teyai 'e hpꞰhpꞰngꞰ, ohsi teyai to hamo 'e cou, mo yaa hahocngꞰ yaa mamespingi;

⁷i'mi tan'e, 'e cou te mongoi to maameoi, tmuepohꞰ 'o vcongꞰ,

⁸micu cono feango 'emo yoso. homoeno maica, o'ana mo i'vaho yoso 'e navconga, mamicu conꞰ ci feango.

⁹ko'koeno, na isi yupa paepo'usna to hamo, o'ate eevaza ta cou.>

¹⁰ne micu yꞰmeꞰmꞰ to aemana, ihe ivaha tuocosi to tesi na eni.

¹¹isi esansani to iesu: <acꞰhꞰ 'e haahocngꞰ, hocisi teongasi na vcongꞰ ho ivaho mevcongꞰ no mocmo ci mamespingi, zoucu kuisi no mseezo, cu akuzkuzoa 'o vcongꞰ;>

¹²hoci mongoi ta hahocngꞰ 'e mamespingi, ho ivaho mevcongꞰ no mocmo, zouc'o maezo kuisi no mseezo.>

tooyokeoi to iesu 'o oko

(matai 19:13-15; luka 18:15-17)

¹³piyo ci cou 'omo mahafo to oko ho baito to iesu, m'eya peusa to iesu; ihe at'ingha koica to tesi 'emo maica ci cou.

¹⁴ne isi aiti to iesu mo na'no sꞰ'no, mi'usni 'o tesi ho yainca: <poa uhtan'e si 'o'oko, teav'a potani, maica 'omo yonto hpꞰhpꞰngꞰ ne pepe ci mao'o'oko 'amoeno aꞰꞰ mais'a 'emo maica ci cou.>

¹⁵temula atatalꞰa, inamo afu'u o'te mais'a 'e oko ho tiou no hpꞰhpꞰngꞰ to hamo ci cou, o'ate ahtu meelꞰ tma'oko to hamo.>

¹⁶isicu pahsaha 'o oko, macihi peusa ho tooyokeoi.

ngoveoa tamo yuyupasꞰ

(matai 19:16-30; luka 18:18-30)

¹⁷moc'on'a aꞰꞰ e'ohꞰ 'o iesu, panto cihꞰ ci cou mo smo'usnu, top'ungu to tuhcu to iesu, tuocosi: <mou'ꞰmnꞰ ci sensei, cuma na nte'o hioa niant'e'o meelꞰ mayo no 'auesiesi nsou?>

18isi tuocosi to iesu: <mainci osko aac'o yainca a'o mou'umnu? tapeoha 'o cihci hamo, uk'ana cimo mou'umnu.>

19osko ahtao'te cohivi 'o h'oesvuta: <<'ote opcoi; 'ote mseezo; 'ote meo'eoi; 'ote emeknyu; 'ote totpiei; la meot'ut'ucsu to maameoi.>>

20isi yut'inga to ic'o: <sensei, acucuhu 'e h'oesvuta eni. os'o ahoza ne mo'un'a oko ho acuha nouyuci.>

21isi teochumi to iesu, na'na um'umnu ta 'tohungsi, cu yainca: <mon'a cono 'omo uk'a. acuha phieni 'o ezoezoysu, faeni tomo thi'cia ci cou na peisu, tekocueno yaa yupasu ci teko soangva ne pepe; atavei teko to'ofeihni a'o.>

22ne isicu talai to ic'o 'e e'e eni, cu teozuhu 'o sapcisi, teonanac'o hocu mongoi, maica homo na'no yuyupas.

23isi mikuyungvi to iesu 'o tesi, mi'usni ho yainca: <'emo yuyupas ci cou a'umtus'a songoveoa hoci meel' 'o'oko to hrhrungu to hamo!>

24mo tmayamci ta e'e to iesu 'o tesi; at'inghi isi ivaha yainca to iesu: <mao'o'oko, hoci meel' tma'oko to hrhrungu to hamo a'umtus'a songoveoa!>

25'emo yuyupas ci cou hoci meel' tma'oko to hrhrungu to hamo, mo goveohe to lakuta hoci yuh'utu to koyu to feezo!>

26ne mio, mo asuhcu yamci 'o tesi, yupa tuocos: <hoci maica, siya na ten'a meel' noa to'usni?>

27isi teochumi to iesu 'o tesi, yainca: <o'ate peelai ta cou; o'a mo maica 'o hamo, 'o hamo lasi aa'pucva peelai.>

28mo ecnguhu 'o petelo: <teko aiti, imzacu teongasi 'e acucuhumza ho to'ofeihni suu.>

29mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <'aeno a'umtu, te'o a'umta esvuta muu, namo afu'u nomzo a'o nomzo ta fukuin. teonu'vi na emoo, maanat'ohaesa, maameoi, 'o'oko, ho ina ezoezoysu,>

30ahtuo'te yonta maitan'e ho tov'ohu note asuhcu man'i. tena elu note se'conza cite apuhngu ci emoo, nanat'ot'ohaesa, ino. 'o'oko, ho ezoezoysu, a'vinano te esmi no akuzkuzoa; at'inghi yono tena cmu'ho ci hrhrungu, te mayo no 'auesiesi nsou.

31at'inghi, mo botngonu 'o moso muyo. tenala uafeihi, 'o moso uafeihi tenala muyo.>

i'toteuha eyoca to iesu na iachi si mcoi

(matai 20:17-19; luka 18:31-34)

32to ceono emo'usnu ne 'elusalemu, mo muyo 'o iesu. mo ma'ngoheungeu 'o 'tohungu to tesi; 'omo to'ofeihni ci cou mio maica ho ma'sasmoyo. isi ivaha

ese'vi to iesu 'o mo masku uesto ci tesi, eusvata 'o tenasi esmiza ta feangosi ci hi'hioa.

³³isi yainca: <aitis'a, ho teto emo'usnu ne 'elusalemu maitan'e. te noa phieni 'e okocou ho faeni to saisicoo ho lema'cohio seiso; tehe yusvata ho opcoza, ataveiya faeni to couyafana.>

³⁴tehe keematmohi, mi'usni ho teupsi, ti'usna, a'vinano opcoza; ataveisi no miteuhi, tena smoevovei.>

p'enza to yakovu ho yohane

(matai 20:20-28)

³⁵'o oko to sipitai ci yakovu ho yohane mo uhto iesu, yainca: <sensei, panto mo coni ci temza p'enza, tata'za hociko peelai teomneni.>

³⁶tuocosi to iesu: <cuma na temu 'ucia poa hioaneni a'o?>

³⁷ihe yut'inga: <hotakocu yusuhngu no psoevohngu ci suoca'ha, tako'so poa su'upu a'mi, yono vhonasu namo cih, yono veinasu nomo cih.>

³⁸isi mi'usni to iesu ho yainca: <o'a imu cohivi cuma 'e imu p'enza. 'o te'o ima cimo mayum, temueno soevo'ha? 'o te'o tiova ci toonono, temueno peelai tiova?>

³⁹ihe yut'inga: <a temia peelai!> yainca to iesu: <i'o te'o ima, temueno o'te anana'va ima, 'o te'o tiova ci toonono, temu yaeza tiova,>

⁴⁰at'inghi siya nate meel suavai a'o, o'ana a'o nate meel esvata. 'e suoca'ha eni, isi ayocneni no siya to hamo, 'atasieno pafeni no siya.>

⁴¹talai to masku ci tesi na eni, na'na ta'bubut'ua 'e yakovu ho yohane.

⁴²i'mi tan'e, isicu eteuyuna to tuhcsi to iesu 'o tesi, mi'usni ho yainca: <imu cohivi, i'o lahe ta'unano la atakcu ta yatatiskova ta hphphng, mo yaa ton no aut'uca 'e yatatiskova, 'ola papoevu la yaa ton no esvata ta yatatiskova.>

⁴³at'inghi, o'atemus'a maica. ta taicomu siya na te mici taicini, 'aeno siya na te toehunga soscuskunu;

⁴⁴siya nate mici papoevu, 'aeno siya natemu soscuskunu tamo botngon.

⁴⁵maica 'e okocou o'amos'a cm'ho ho noa aut'ut'uca ta cou, mate cm'ho ho aut'ut'uca ta cou, a'vinano nomio no to'usni 'e yatatiskova ho cih 'o iachisi nsou.>

poa bohngu 'o bukngu ci patimai

(matai 20:29-34; luka 18:35-43)

⁴⁶mo esmi to 'eliko. nete seolua no mongoi ta 'eliko 'o iesu ho tesiani ho i'o mo botngonua ci cou, panto cihi ci bukngua - zou patimai ci oko to timai, mo suaskiti to ceonua ho m'eya bonua.

⁴⁷ne isi tac'uhi ho zou iesu ne nazalo, micu moozoyua mainca: <oko to tavite ci iesu, coveoza a'o!>

⁴⁸ihe koicua tomo botngonua ci cou, potani homo ptaungua. at'inghi namamo asuhcu tmunoi moozoyua: <oko to tavite, coveoza a'o!>

⁴⁹mo tosvo 'o iesu, yainca: <poa uhtan'ea.> ihe mi'usni 'o bukngua ho yainca: <teko ma'cocoym, yac'ua, 'aisi eyoho'a suu!>

⁵⁰isi osnia eehocneni to bukngua 'o isi aoskopu, bifti'i, ho uhto tuhcu to iesu.

⁵¹isi tuocosi to iesu: <cuma na teko poa hioaneni a'o?> yut'ingi 'o bukngua: <sensei, mi'o mici bohngua!>

⁵²yainca to iesu: <nahocu e'ohua, isicu poa yov'o ta singkoosu.> micu osni bohngua 'o bukngua, cu to'ofeihni to iesu ho e'ohua.

Maluko 11

taotofsi'i ho yumeumua ne 'elusalemu

(matai 21:1-11; luka 19:28-40; yohane 12:12-19)

¹smaicmu'u ne 'elusalemu 'o iesu ho i'o tesi, sac'uhua to pofaki ho potaniya ci hcuyu'olivu. mo popeomuyo tomo yoso ci tesi 'o iesu,

²eutotaveiya yainca: <temu uhta ito emotuhci ci you. ho tamucu yumeumua, tamu teolui 'o isi seo'taneni ci o'amocu ohola ahta aueva sopaevi ci oko no lova, tamu yunga ho e'usna tan'e.

³hocihe tuocosi muu ho yainca: <<mainci maica 'e hi'hioamu?>> tamu esvuta: <<tesi titha to noe'oca ho tasicu aepunga titha tena osnia pa'ivoveiya.>> >

⁴micu e'ohua, teolui to ciengona to ceonua 'o isi seo'taneni to yafana to phingi ci oko no lova. ne ihen'a seolua no yunga,

⁵piyo cimo yac'ua to ic'o ci cou ihe tuocosi: <mainci aha'va yunga si oko no lova?>

⁶ihe yaito hia eutotavei to iesu ho yut'inga, ihecu poa yaakakneni 'o oko no lova.

⁷ihe e'usna to iesu 'o oko no lova, eoskopneni 'o yusue, cu smopayo 'o iesu.

⁸mo botngonua ci cou ihe esponeni to ceonua 'o yusue, panto mo mayo to ihe teoca to cupcuphu ci ma'e'ehni no evi ho spoeni to ceonua.

⁹mo yaa muyo yaa uafeihi evasuzɔ to'ofeihni ho moozoyɔ mainca: <tohmomoegnɔ to hamo! tooyokeoi'sio to hamo 'emo boemi no ongekosi ho cmɔ'ho!

¹⁰pafi'sio no ɔm'ɔmnɔ to hamo 'ete cmɔ'ho to maameoimza tavite ci hrɔhrɔngɔ! ta'usna to sopepea ci hamo na tohmomoengɔ!>

¹¹sɔc'ɔhɔ ne 'elusalemu 'o iesu, yɔmeɔmɔ to seiten, smaingongabo ho bobaito. maica ho micu mi'eopsi, cu nɔthɔ 'omo maskɔ uesto ci tesi ho emoyafo ta hosa ho uhne potaniya.

patkuzoi 'o evi no moezunge

(matai 21:18-19)

¹²micu hucma, mo i'mine potaniya ho yuovei ta hosa; nemo mito ceonɔ, cu sieo 'o iesu.

¹³isi teolɔi to o'amo covhi to tuhcuhe 'omo mehacni ci moezunge, mo na'no ehɔehɔngɔ, cu emo'usna, 'ucia aiti hoci yaa beahcia. cu'so ohcum'a, aiti mo at'inghi ehɔehɔngɔc'o, maica ne mio o'a hobeahcia ta moezunge.

¹⁴isi mi'usni to iesu 'e evi ho yainca: <ahoi maitan'e, uk'ana ci te ahtun'a bonɔ no beahcisu!> mo acɔhɔ tmalɔ ta e'e tan'e 'o tesi to iesu.

poa cofkoya to iesu 'o seiten

(matai 21:12-17; luka 19:45-48; yohane 2:13-22)

¹⁵ne micu sɔc'ɔhɔ ne 'elusalemu, yɔmeɔmɔ to seiten cu acɔha popeoyafa 'omo yonto seiten ho 'amamhimhino ci cou. popuya 'o pangka tomo yupa meɔe to peisu ho i'o ca'hɔ tomo mhino to hofoyu,

¹⁶isi yaeza vomti 'omo ngoe to macucuma ho yuropaezumo to coca to seiten.

¹⁷isi po'pa'cohivi ho yainca: <isi tposi to seiso 'o e'e to hamo ho yainca: <<'e seiten'u. la 'oyona 'inoli ta yatatiskova>>, at'inghi imu tiezuha ho teyai sku'u no yaksai!>

¹⁸ihe talɔi to saisicoo ho ito lema'cohio seiso 'e e'esi, cu ta'koeva no 'ucia opcoza 'o iesu. at'inghi ihe smoyoa 'o iesu, maica ho ihe toehunga taunona'vɔ tomo botngonɔ 'o hiasi mo'ma'cohio.

¹⁹ne micu 'eopsi, mo emoyafo ta hosa 'o iesu ho i'o tesi.

i'mi ta moezunge ho noa pahsɔsɔfti

(matai 21:20-22)

²⁰taseona ne micu hucma, mio ivaho mito ceonɔ to ic'o 'o iesu ho i'o tesi, aiti 'o moezunge cu ac'ɔhɔ to emisisi ho oemi'mi.

²¹isi talɔa to petelo na nia i'hahozɔsi tan'e, cu mi'usni 'o iesu ho yainca: <sensei, aiti, 'e osko patkuzoi ci moezunge micu oemi'mi.>

²²isi yut'inga to iesu: <la yaa singkooa homo mi'usnu to hamo!

²³te'o bumemeala eʌsvʌta muu, honcimu mi'usnu ta hcuyu tan'e ho yainca: <<yʌc'ʌ. noezuhu ne etʌpʌ!>> hoci o'te ma'pepecvai na 'tohʌngʌ, ta'sansana 'e e'esu 'ate ahtao'te peelʌi, 'e hi'hioa eni 'ate ahtuo'te nomzo muu ho esmi.

²⁴ko'koeno, te'o eʌsvʌta muu, hocimu 'inoli, 'upena hoci m'eya cuma, taa'uzva tee p'elʌa, 'ate ahtao'te elʌa na imu p'enza.

²⁵holamu yac'ʌ ho 'inoli, la aueva peteongasa nala mi'usnu muu ho peis'epo ci cou; maicac'o, 'o amomu pepe tesi yaeza peteongasa na peis'epomu.>

tuocosi na tonʌ to iesu

(matai 21:23-27; luka 20:1-8)

²⁷mio ivaho uhne 'elusalemu. nemo biavovei to seiten 'o iesu, 'o saisicoo, lema'cohio seiso, ho i'o coolo mo biebimi to iesu,

²⁸tuocosi 'o iesu ho yainca: <cuma na osko iftongi ci tonʌ ho osko hioa 'emo maica ci hi'hioa? siya namo mofi no tonʌsu ho osko hioa 'e hi'hioa eni?>

²⁹isi yut'inga to iesu: <coni 'e te'o aueva tuocosi muu, hocimu yut'inga, niante'o eʌsvʌta na os'o iftongi ci tonʌ ho os'o hioa 'emo maica ci hi'hioa.

³⁰eʌsvʌta a'o, mo i'minenu na tonʌ to letoonono yohane? nenusi no mo i'mi to hamo hocieno o'te i'mi ta cou?>>

³¹micu ahoi yupa eehcʌvho, yainca: <mateto av'a nate hia yut'ingi. hocito yainca: <<mo i'mi to hamo>>, tasi yainca: <<mainci imueno o'te taa'uzva 'o yohane?>>

³²hocito yainca <<mo i'mi ta cou>>, mate sokoeva no tehe miteuyuni ta cou na a'to, maica ihe tohunga taa'uzva 'o yohane zou eyongensa.>

³³ihecu yut'inga 'o iesu: <o'a imza cohivi.> isi mi'usni to iesu ho yainca: <yaeza o'ate'o eʌsvʌta muu cuma na os'o iftongi ci tonʌ ho os'o hioa 'e hi'hioa eni.>

Maluko 12

epo'usa no kokuzo ci leyaezoi

(matai 21:33-46; luka 20:9-19)

¹mo ivaho boemi to epo'uso 'o iesu ho po'pa'cohivi 'o botngonʌ. isi yainca: <panto mo cihci ci cou mo mo'to'ʌ ho mooyai aamcuyu, mooyai yʌ'pʌ ho ekuyungvi 'o aukukuyungusi, meifeongo to taicosi ho mooyai 'oyona smaspʌcʌ emi, m'eac'ʌ to tataka no maivhongʌ, ataveisi isicu poa yuevahneni to leyaezoi, iachi yuyafu ho covnʌ.

²cu hotov'oha to amcuyu, isi skuna 'o soksuskunu ho uhto leyaezoi ho p'enia na ntesi tanua.

- ³'o leyaezoi isi tiubcikza 'o soksuskunusi, ti'usna ho poa psasayae maine'e.
- ⁴'o tauke to ezoyu isi ivaha skuna 'omo cihi ci soksuskunu; ihe etokua 'o fnguusi, a'vinano aokoe'iya.
- ⁵isi ivaha skuna to tauke 'omo cihi ci soksuskunu, ihecu opcoza. totiski ci ti'a'ausna 'omo 'enepio ci cou, panto ihe tutva, panto ihe opcoza.
- ⁶'o tauke i'ocuc'o 'o isi songohza ci oko 'o mon'a nongaco. ataveia skuna ho poa uhto leyaezoi, yainca no koyusi: <<'atehe ahtao'te einva 'e oko'u.>>
- ⁷at'inghi 'o leyaezoi micu yu'tasvutu ho yainca: <<'e cou eni tenala tiuski to tauke, mateto opcoza, 'atatocueno tanua 'e ezoezoyusi!>>
- ⁸ihecu tuptuta 'o oko hocu opcoza. toyafneni to aamcuyu 'o nia feangosi.>
- ⁹isicu tuocosi to iesu: <maiac'o, tena peis'u'uvnu 'e tauke? 'atesi ahtao'te usa ho potpapayo'a 'e leyaezoi, yoezuhneni no mocmo 'e aamcuyusi.
- ¹⁰'o'a ohmulaeno ahta engha 'e seiso eni? 'o nia caciha ci fatu tola lemooyai emoo. isicu teyai atuhcu totnguca.
- ¹¹zou peipeis'ausna to nooe'oca na eni, hoteto aiti ta mcooto a'umtas'a taunona'vu!>
- ¹²maica ihe cohivi to masoso'ehti to yutaya 'e isi engha to iesu ci epo'usa isi mituhci ho koica, ihecu 'ucia tuptuta 'o iesu. at'inghi ihe smoyoa 'o botngon, moezucu mongoi to iesu.

e'usnu no faeni to kaisa na tmuhnoa

(matai 22:15-22; luka 20:19-26)

- ¹³piyo ci cou falisai ho i'o 'oahngu to helotetoo mo noa skuna ho baito to iesu, akoeva no i'mi to e'esi ho tipunkua no akuzkuzoa.
- ¹⁴ihe mi'usni 'o iesu ho yainca: <sensei, imza cohivi lako 'o'emzo ci cou; o'alako yumzi nala ta'to'tohungva ta cou, yaeza o'alako buhmi no sapci ta cou, conino meot'ucu ho po'pa'cohivneni na e'e to hamo. tekona' a'evsvata a'mi, hoci mofi no tmuhnoa to kaisa ci honte ne loomu teenana yuhcuvho to hoolicuto? tetonana 'ahuy tuyafo?>
- ¹⁵isi so'evh'uta to iesu 'o kuicihe koyu, cu yainca: <mainci imu aac'o 'ucia akuzkuzoa a'o? mayo nomo conic ci peisu te'o aiti!>
- ¹⁶ihe fii tomo conic ci peisu, tuocosi to iesu: <zou hu'ongka ho ongko no siya 'emo yonta peisu?> ihe yut'inga: <'a ongko to kaisa.>
- ¹⁷yainca to iesu: <'ateno faeni to kaisa na macucuma to kaisa, faeni to hamo na macucuma to hamo.> ihe talai 'e e'esi, a'umta na'na yamceni.

e'usnu no smoevovei

(matai 22:23-33; luka 20:27-40)

- 18piyo cimo o'te tmaa'uzo no smoevovei ci cousatukai mo baito to iesu.
- 19ihe yainca: <sensei, isi p'eac'eni to hoolicu to moose a'to: <<hoci mcoi 'emo cih, n̄'vi na vcongusi, uk'a oko, 'o ohaesasi tesi ahtao'te pecngiha 'e ahngusi ho seotaveineni 'o ohaevasi.>>
- 20mosola yaa pitu ci nanat'ot'ohaesa: mevconḡ 'o ohaeva, uk'a ci okosi, cu mcoi;
- 21pecngiha to ohaesasi, maezo mcoi, uk'a ci okosi; mioc'o totiski 'o ivahosi ohaesa ho pecngiha.
- 22'omo pitu ci nanat'ot'ohaesa mosola ac̄h̄h̄ himhovconḡ to mamespingi, ac̄h̄h̄ uk'a oko, hocu mcoi. atavei cu maezo mcoi 'o mamespingi ic'o.
- 23maicac'o, no hiesi no smoevovei, tena ac̄h̄h̄ i'mi no mcoi ho smoevovei, zou siya na tena himhovconḡ ta mamespingi tan'e? maica 'emo pitu ci nanat'ot'ohaesa mosola ac̄h̄h̄ himhovconḡ ta mamespingi.>
- 24isi yut'inga to iesu: <o'a mimu emio, mo mainenu? maica o'a imu asansana 'o seiso, yaeza o'a imu cohivi na ton̄ to hamo.
- 25ho tena i'mi no mcoi ho smoevovei 'e cou, ho tenac'u smoevovei te totiski to tensi ne pepe, o'anate yupa totovconḡ.
- 26e'usna no a'a'ausna no smoevovei na micu mcoi ci cou, o'a ohmula eno ahta engha 'o tpos̄ to moose ci isi tposi 'o ehohamva no yunzou ci c̄c̄c̄m̄? ohsi mi'usni to hamo 'o moose ho yainca: <<na a'o. zou hamo to 'avulahamu, hamo to 'isaku, hamo to yakovu.>>
- 27na e'ausnasi isi yainca, zou hamo tamo yaansou ci cou 'o hamo, o'as'a hamo no micu mcoi ci cou, mimu asansano ma'peu!>

someoisa ci h'oesv̄ta

(matai 22:34-40; luka 10:25-28)

- 28panto cih ci lema'cohio seiso isi tal̄i 'o hiahe yupa eebkoc̄, isi na'na ta'̄'̄m̄n̄i 'o iesu ho isi yut'inga 'o cousatukai, cu smacmu'u to iesu ho tuocos̄ tomo conci hioa: <to 'ayumona to h'oesv̄ta. zou nenu na so'atva'esisi?>
- 29yut'inga to iesu: <ahoisi: <<'isolaelu, teko tmal̄! 'o nooe'oca - 'o hamoto moc'o cih.
- 30tekola ac̄c̄c̄ha na 'toh̄nḡ, yu'ausna, koyu, ton̄ ho himngonghi to nooe'oca - to hamosu.>>
- 31'emo toueso: <<tekola ngohia na ehuehungusu, mais'a hola ngohza 'e iachi.>> uk'a ci mocmo ci esv̄ta cinte meoisihe tan'e.>

32'o lema'cohio seiso isi mi'usni 'o iesu ho yainca: <sensei, mio emzo co e'esu! aɬɬ maita e'esu, moc'o cihi 'o hamo, tapeoha 'o hamo uk'anaci mocmosi.

33'aemɬha na 'tohɛngɬ, koyu, tonɬ ho himngonghi to hamo, yaeza ngohia na ehuehungu, mais'a hola ngohia 'e iachi. na eni mo tosa'ohe tomo yonto 'oyona sɬ'tɬ ci isi hmoi ho faeni to hamo ci sɬ'ta ho ito mocmo ci sɬ'ta.>

34'isi hongga to iesu homo na'no toutɬs'ɬ 'o hiasi yut'ingi, cu mi'usni ho yainca: <o'ana miko nomcovhi to hpɬhpɛngɬ to hamo.> ahoi ne mio, uk'ana cila smeecɬ'ho mi'usnu to iesu ho tungongoveo tuocosɬ.

e'usnu no kilisto

(matai 22:41-46; luka 20:41-44)

35'nemo yonto seiten 'o iesu ho mo'ma'cohio mo con'i 'o isi tuyafa ci e'e: <mainci lahe aac'o yainca to lema'cohio seiso zou mɛntɬ'ca to tavite 'o kilisto?

36'o tavite ho ohsila poot'ova no seilei ohsi yainca: yainca to nooe'oca 'o nooe'oca'u. teko yusuhngu ta vhona'u, totea ho ta'ucu poa peteozu ta t'angosu 'o hangɬ.

37'isi iachia yainca to tavite <<nooe'oca>>, maincite aac'o yainca zou mɛntɬ'ca to tavite 'o kilisto?>

la etngoeva 'o lema'cohio seiso

(matai 23:1-36; luka 20:45-47)

lahe toehunga ɛmnɬa talɬi to botngonɬ 'o hia eɬsvɛsvɛtɬ to iesu.

38'ne isi seolɬa no po'pa'cohivi, isi yainca: <la etngoeva 'o lema'cohio seiso; la kaebɬ sɬ'eɬsɬ to yɛsɛno tacvoh'i ho eucocoyɬ tocaefi, kaebɬ yonto la toehunga 'oyona ho noa mi'usni ho tuayokeoi ho p'ohkui,

39'maezo kaebɬ yusuhngu to mo afnaso ci ca'hɬ to kaitoo. sutmoyaevonɬ tola eho'ɬ eabobonɬ.

40'lahe eha'va 'o ezoezoyɬ tomo tuvcongɬ ci mamespingi, tac'u peihtothomɬ ho mo'engho tomo tacvoh'i ci 'inoli. 'e lahe hi'hioa 'atena ahtuo'te tiou no someoisa ci patvovei!>

sɬ'ta to tuvcongɬ ci mamespingi

(luka 21:1-4)

41'mo yusuhngu to tuhcu to too'sa peisu to seiten 'o iesu, aiti na lahe hia to'so no peisu to too'sa peisu. 'enepio cimo yuyupasɬ ci cou mo to'so tomo man'i ci peisu;

42'atavei esmi 'omo thi'cia cimo tuvcongɬ ci mamespingi, to'seni 'omo yuso ci okono peisu no too, mais'a hoci conc'i meoino peisu.

⁴³isicu eyoho'a to iesu 'o tesi, mi'usni ho yainca: <te'oeno a'umta eʌsvʌta muu, 'e isi to'seni ta thi'cia ci mamespingi. mo man'ihe ta ihe to'seni to mocmo.

⁴⁴'e mocmo moc'o eseuseu to ang'osʌ to yupasʌhe ho tuyafa; at'inghi 'e mamespingi eni micu anana'o na'no avzovzo, at'inghi isi acʌha sʌ'teni 'e ntohsin'a titheni no h'oyunsovasi.>

Maluko 13

eyoca ho tena aapapayo'ʌ 'o seiten

(matai 24:1-2; luka 21:5-6)

¹ne micu i'mi to seiten ho yuyafa 'o iesu, 'omo cihi to tesisi mo mi'usnu to iesu ho yainca: <sensei, aiti, 'e 'omeoisa ta fatu, taunona'vʌ ci hia m'eac'ʌ!>

²yainca to iesu: <imun'asi huunona'vʌ 'e hia meoisi ta isi p'eyac'a? 'emo macoconi ci fatu tan'e tena acʌha eon'ozi, uk'ana ci tenala makon'a yupa tooskopʌ ci fatu.>

meakvo'ʌ ho pohtutumza

(matai 24:3-14; luka 21:7-19)

³yonto hcuyu'olivu 'o iesu, yusuhngu ho mi'usnu to seiten. 'o petelo, yakovu, yohane ho i'o 'antole, ihe auc'oc'ova tuocosi 'o iesu:

⁴<tekon'a eʌsvʌta a'mi, ho homna nate esmi 'emo maica ci hi'hioa? hoci esmi eni pano te ake'a humzi?>

⁵isi eʌsvʌta to iesu ho yainca: <temula bumemealʌ, 'otes'a noa paslʌngvi ta cou.

⁶mo botngonʌ ci cou 'o tena boemi ta ongko'u, mainca: <<'aeno a'o 'o kilisto>>, hocu paslʌngvi namo 'enepio ci cou.

⁷otela nomio no ehtothomʌ tamo cum'u ho ino isi tac'ʌhi ci yu'susuyumo ne covhi ho yamci. 'emo maica ci hi'hioa tena ahtuo'te yuyafa; at'inghi o'aisi yainca micu sʌc'ʌhʌ na puesona ta lekisi.

⁸'emo cono suezopʌ tena ehtothomʌ tomo h'unano suezopʌ; 'emo concu hʌhʌpʌngʌ tena suyumo tamo h'unano hʌhʌpʌngʌ; te nongabo na motoevi ho seova. hote esmi 'emo maica ci hi'hioa aʌʌ mais'a 'o mamespingi hola ahoi congo hote yayo 'o oko.

⁹<temula iachi bumemealʌ, maica tahela tʌtpʌta muu, e'usna to hooi. temu yonto kaitoo ho noa ti'usna; temu nomio a'o, yac'ʌ to tuhcu tola atʌkcʌ ho ito honte, 'akasi 'e fukuin.

¹⁰at'inghi 'e fukuin tena ahtao'te auevan'a psoecʌ'ha ta yatatiskova.

11ho tahe tãtrpãta muu, ho e'usna to hooïn, 'ote auyu ma'titvongã no cuma na te e'e; homio, cumana tasi pa'cohivneni to hamo, 'aeno cuma na tamu e'e; maica ina tamu pateafa o'as'a iachimu e'e, maisi ieni muu to seilei ho pateafa.

12homio, 'e cou tena phieni 'o aũũ nat'ohaesa, po'usna no mcoi, 'o amohe ta 'o'oko tec'o maica; 'e 'o'oko te maezo yu'hango ta maameoi, ho po'usna no mcoi.

13nomzo a'o, tehe toehunga sũ'nova muu. at'inghi nate apaezumo bimahtũicũ buveici ci cou ahtuo'te elũ no to'usni.>

meoino meakvo'ũ

(matai 24:15-28; luka 21:20-24)

14<tamula teolũi 'ote <<meapayo'ũ ci isi so'eũsũ'nova ci macucuma>> mo yac'ũ to o'antesi yac'i (te ta'hongi tote mo'engho na e'ausnasi tan'e). homio, namo yone yutaya, nte p'usnu to hcuyu ho totoefũngũ;

15namo yono sofũ, 'otena ohpueho ho yũmeũmũ ta emoo ho mayo no macucuma.

16namo yono ezoezoyũ, 'otena maine'e ho mayo note aoskopã.

17to hiesi ho mio, i'omo ngangho'ũ ci mamespingi ho inamo paun'u ci ino tena 'atutumzo!

18temu 'inoli to hamo ho o'te poa esmi no hosoyũma 'emo maica ci hi'hioa.

19maica na hiesi ta meakvo'ũ. ahoi ho ohsin'a teyai to hamo 'e hũhũrũngũ o'amocu mosola ahtu auyu esmi, maezo o'anate ahtu i'vaho esmi no ataveisi.

20hocisi o'te enanũhta to hamo na hiesi no meakvo'ũ, uk'a cite meelũ yaansoua. at'inghi, nomio ta ohsila epeiya ci mao'o'okosi, isicu enanũhta 'o hiesi ho mio.

21<hoci panonte mi'usnu muu ho mainca: <<aiti, mo yontan'e 'e kilisto! aiti mo yonta'e ta kilisto!>> teav'a taa'uzva.

22maica tena yuyãfo 'o mekilisto ho i'o meyooyongensa; tena peispopo'e, pnanfi na tehe peelũi ho peknuï 'e ohsila epeiya to hamo ci mao'o'okosi.

23temula bumemealũ! os'ocu acũha aueva eũsvãta muu 'emo maica ci hi'hioa.>

cmũ'ho 'o okocou

(matai 24:29-31; luka 21:25-28)

24<ataveisi ho tac'u sucaefi 'o hiesi no meakvo'ũ, tena smoekua'onga 'o hie, o'anate i'vaho psoetiskou 'o feohũ,

25te i'mi ta engũca 'o congeoha ho supeopeohũ, 'e ceoceona ta mouhũhũrũngũ te maezo acũhũ tmaot'ou.

26ho mio, te espa'to 'o okocou, a'sũftonũ yaa tonũ ho psoevohngũ pou't'ũcũ to cmũcmũ ho ohpueho.

27tesi popeoskuna 'o tensi ho sʉc'ʉhʉ to maacaciku ta hrʉhrʉngʉ, i'mi ta hrʉhrʉngʉ tan'e ho sʉc'ʉhʉ to hrʉhrʉngʉ ne'e, euteuyuna 'o ohsila epeiya ci mao'o'okosi.>

pahsʉsʉfteni to moezunge

(matai 24:32-35; luka 21:29-33)

28<temu i'mi to moezunge ho noa pahsʉsʉfti. homo yuenghova 'e ehti, cmʉfeʉ 'o fungahosi, tamucu cohivi tec'u esmi na homu'eina.

29totiski, ho temu aiti 'e acʉcʉhʉ ci a'a'ausna tec'u cohivi micu cum'u na hiesi, micu yonta phingi.

30temu atatalʉa, 'e yatatiskova ta maitan'e auyusi ho o'amocu te acʉhʉ mongoi ta hrʉhrʉngʉ, acʉcʉhʉ 'emo maica ci hi'hioa tenac'u esmi.

31te aapayo'ʉ 'e engʉca ho ceoa, at'inghi 'e e'e'u 'auesiesi o'ate aapayo'ʉ.>

uk'a ci te bochio ci cou no hiesi ho mio

(matai 24:36-44)

32<inacu hiesi no cmʉ'ho nate esmi, uk'a cimo bochio ci cou; o'a ihe cohivi to tensi ta pepe, yaeza o'a isi cohivi to oko, i'oc'o amo namo bochio.

33temula bumemealʉ, la aʉtʉs'ʉ, maica o'atemus'a cohivi ho homna nate cmʉ'ho na hiesi.

34mais'a 'emo cihi ci cou mo yuyafo ho covnʉ, toveineni ta soskuskunusi ho aʉt'ʉca 'e emoo, aangaeza ta macicihi nate hi'hioa, eutotaveiya 'o le'aʉt'ʉcʉ emoo ho apopocenga 'o maphiphingi.

35ko'koeno, temula aʉtʉs'ʉ, maica o'a imu cohivi ho homna nate esvovei 'o tauke, nenusi no yofna, nenusi no taicofeʉngna, nenusino auyusi no tiskova, nenusi no ataveisi no esmomho 'o hie.

36honci aemo'au esvovei, teav'as'a poa aitneni ho cimu seolʉa no oengʉtʉ.

37'e os'o mi'usneni muu ho engha isi yaeza mi'usneni ta acʉhʉ ho engha: temu la aʉtʉs'ʉ!>

Maluko 14

ta'koeva no opcoza 'o iesu

(matai 26:1-5; luka 22:1-2; yohane 11:45-53)

1mipsohi to auyusi no meem'esa'o ho meetoasmoof'o, 'o saisicoo ho i'o lema'cohio seiso mo auc'oc'ou touʉsvʉsvʉtʉ ho akoeva no tʉtʉpʉta 'o iesu ho opcoza.

2ihe yainca: <o'a teto tʉtʉpʉta ho te seolʉa no meesi, ci tes'a i'mizi ec'ʉ no 'afeo'fu'u 'emo botngonʉ.>

yone potaniya 'o iesu ho noa tohusi

(matai 26:6-13; yohane 12:1-8)

- ³mo yone potaniya to emoo tomo tma'congo no to'ho'ho ci saimong 'o iesu. nemo seolua no bona. panto cihci ci mamespingi mo mahafo tomo conic ci pania, 'o 'ayumonasi isi songcungci to sopepea ci konamusngau, isi af'oya 'o pania, hoyuha to fnguu to iesu 'o konamusngau.
- ⁴piyo tomo yusuhngu ci cou mo na'no 'oha kaebua, yuec'oc'ou mainca: <maica ci hia a'hi'hisi ta konamusngau cuma na a'a'ausnasi?
- ⁵'e konamusngau eni te meelua suse'tueva hoci phieni, 'o'umnuasi hoci yaa na peisu ho titha to'usnu nomo thi'cia ci cou!> i'mi tan'e ihe na'na sa'nova 'o mamespingi.
- ⁶at'inghi isi yainca to iesu: <poa maino koyusi! maincis'a 'ahuya poa ma'ngongoveo? maisi hioaneni a'o 'emo yonghu ci hi'hioa.
- ⁷maica la asngucua yaa no'upu muu cimo thi'cia ci cou, hocimu yaa 'tohungua, temu la asngucua yaa hiesi no to'usni, at'inghi o'ate'o meelua asngucua no'upu muu.
- ⁸itacu pnanfi na teta peelui hioa; ho ita hoyuha ta feango'u 'e konamusngau eni. ma ita aueva ayocneni ho tena efo'a no heuf'a a'o.
- ⁹te'o a'umta esvuta muu, acucuhua ta mauhrupungu, 'upena hoci psoecua'ha nenu 'e fukuin, tahela 'oehamva 'e isi hi'hioa ho taaecingia.>

phieni to yuta 'o iesu

(matai 26:14-16; luka 22:3-6)

- ¹⁰to 'ayumona to maskua ueso ci tesi to iesu, panto cihci ci coukaleo ci yuta; mo uhto saisicoo, tesi phieni 'o iesu.
- ¹¹ihe talui homo maica 'o e'e to yuta, mo afnaso kaebua, teomi ho fii to peisu. ahoi ne mio, mo mooteo note 'oc'ocic'o ci hie 'o yuta tasi phieni 'o iesu.

'o iesu ho i'o tesi mo toehungu oyofonua no meem'esa'o

(matai 26:17-25; luka 22:7-13, 21-23; yohane 13:21-30)

- ¹²meekayo no meetoasmoof'o, 'aeno hiesi hola chua 'o oko no moatunua to meem'esa'o, mo uhto iesu 'o tesi ho tuocosi: <teko poa uhnenu a'mi ho ayocua no oyofonua no meem'esa'o?>
- ¹³isi popeoskuna to iesu 'omo yoso ci tesi, eutotaveiya ho yainca: <temu yumeumu ta hosa, tamu lua 'o cihci ci cou mo muputu tomo cono pania ci chumu, tamucu to'ofeihni.
- ¹⁴hote yumeumu no emoo nenu, tamucu tuocosi to tauke to emoo: <<yainca to sensei: te'o toehungneni oyofonua no meem'esa'o 'o tesi'u mo yonenu nate yoni?>>

¹⁵tasi hafa muu ho aiti 'o isicu ayoca tasucza ci mo cocoya ci aemana to skoskopnasi; 'atemueno yonto ic'o ho ae'ayocɤ.>

¹⁶cu yuyafo 'omo yoso ci tesi, yɤmɤmɤ to hosa, 'o ihe aiti mo aɤɤ maito isi eɤsvɤtɤ to iesu; micu yonto ic'o ho ae'ayocɤ to oyofonɤ no meem'esa'o.

¹⁷cu yofna, cmɤ'ho 'o iesu ho i'o mo maskɤ uesto ci sitoo.

¹⁸nemo seolɤa no yusuhngu ho eabobonɤ, yainca to iesu: <te'o eɤsvɤta muu, ta taicomu, ta mo o'upu a'o ho bonɤ, mo cihi ci cou tenasi phieni a'o.>

¹⁹mo acɤhɤ na'no ma'tipvongɤ 'o tesi, macicihi tuocosɤ to iesu: <zou a'o?>

²⁰yut'inga to iesu: <zou cihi ta mimu maskɤ uesto; i'o temza yu'siepoepohɤ ta oothua ho mahsieyu to pang, 'aeno ic'o.

²¹aɤɤ mais'a 'o isi engha to seiso, te tiou no akuzkuzoa 'o okocou; at'inghi i'ote himhohioa ho phieni 'o okocou tesi meamzi! 'e cou eni nte mɤnɤhe hoci moso o'te 'ahɤyɤ yayo!>

oyofonɤ to nooe'oca

(matai 26:26-30; luka 22:14-20; kolinto 1 11:23-25)

²²nemo seolɤa no bonɤ, mo mayo to pang 'o iesu, ataveisi no to'aveoveoyɤ to hamo, isicu tipcia 'o pang, aangaeza to tesi, yainca: <temu ana; zou feango'u eni.>

²³isi i'vaha eepza 'o soetohvɤ, ataveisi no mi'usnu to hamo ho to'aveoveoyɤ, yocnguhneni to tesi; micu acɤhɤ mimo 'o tesi.

²⁴yainca to iesu: <zou hmuyu'u eni, zou hmuyu no to'hongi na tposno yupa esvɤtɤ 'e cou ho hamo, isi nomzi 'e yatatiskova ho mohtoesuyu.

²⁵te'o eɤsvɤta muu, 'anate'o ahta soevaha 'e emi eni, ac'ɤhɤ no hiesi ho tena yonto hpɤhpɤngɤ to hamo ho mimo nomo faeva ci emi.>

²⁶mo toehungu pasunaeno tomo concu pasunaenva, cu yuyafo ho uhto hcuyu'olivu.

eyoca to iesu ho tasi o'te ehohonga to petelo

(matai 26:31-35; luka 22:31-34; yohane 13:36-38)

²⁷mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <tamu acɤhɤ mongoi a'o. maica ho isi yainca to seiso: <<tasi 'a'usni to hamo 'o le'aɤt'ɤcɤ moatɤ'nɤ, cu apeaski 'o moatɤ'nɤ.>>

²⁸at'inghi ataveisi ho ta'ucu smoevovei, tena'u muyohe muu ho uhne ngalilaya.>

²⁹yainca to petelo: <'upena hoci mongoi suu 'e mocmo ci cou, te'oeno ahtu mongoi suu!>

30 mi'usni to iesu 'o petelo ho yainca: <te'o a'umta eʌsvʌta suu, auyusi no tmupusku 'o teo'ua ta feʌngna maitan'e, tako i'toteuha meoo'te hong'a'o.>

31 mo asuhcu emamahtʌicʌ 'o pat'ausna to petelo ho mainca: <'upena hoci'u tu'upu suu, o'ate'os'a ahta aha'va o'te hong'a suu!> 'o mocmo ci tesi mo maezo acʌhʌ maica 'o e'ehe.

yone kosimani ho 'inoli
(matai 26:36-46; luka 22:39-46)

32 mo esmi tamo conc'i hrʌhrʌngʌ, la yainca kosimani 'o ongkosi; isi mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <temu yusuhngu tan'e, totea te'on'a 'inoli.>

33 isi engocha 'o petelo, yakovu, yohane ho nʌtheni. cu ahoi congo ho nac'o 'o 'tohʌngʌ to iesu,

34 mi'usni 'omo tuyu ho yainca: <mo na'no nac'o co 'tohʌngʌ'u, mais'a te'ocu mcoi. temu yontan'e, aʌtʌs'ʌ'sio!>

35 mon'a ake'i emosuhcu 'o iesu, m'ocnguyu to ceoa, eyoho'ʌ to hamo ho mainca, honci peelʌi, o'te 'ahʌya poa mitamo maica ci 'atutumzo.

36 mo m'ene ho mainca: <amo, amo'u, lako aa'pucva peelʌi 'e afu'u hi'hioa, teko'so sose'va 'emo mayʌmʌ ci sooetohvʌ; at'inghi, teav'a poa maino koyu'u, 'ateeno maino 'tohʌngʌsu.>

37 nemo yuovei, aiti 'omo tuyu ci tesi mo acʌhʌ oengʌtʌ; isi mi'usni 'o petelo ho yainca: <saimong. mikon'a oengʌtʌ? o'ateko ake'i meelʌ mako cono huomza hie ho aʌtʌs'ʌ?>

38 isi i'vaha yainca: <la aʌtʌs'ʌ 'inoli, te o'te su'ayumonʌ no ma'pepecvai. la e'vono ma'kaebʌ na 'tohʌngʌmu, at'inghi la yoz'u si feangomu.>

39 mio i'vaho emo'usnu maita'e 'o iesu, mioc'o boemi tomo totiski ci e'e ho 'inoli.

40 ataveisi micu ivaho yuovei to ihe yoni to tesi, aiti ho mioc'o oengʌtʌ. 'anamo makon'a teov'ohʌ, makan'a cohivi teen'a pat'uvna.

41 i'toteuhu yuovei 'o iesu, mi'usni ho yainca: <mimuc'on'a oengʌtʌ, temuc'on'a amzocni? 'atec'u, cu esmi 'e hiesi, tehecu phieni ta mo yaa kuisi ci cou 'e okocou.

42 yʌc'ʌ, tetocu e'ohʌ! aiti, micu esmi simo himhohioa ho phieni a'o!>

noa tutputa 'o iesu
(matai 26:47-56; luka 22:47-53; yohane 18:3-12)

43 ne mon'a seolʌa no aomotʌ'ʌ 'o iesu, mo esmi 'o yuta ci cih'i to maskʌ ueso ci tesi. 'enepio ci cou mo mahafo to poyave tapuyungu ho to'ofeihni; ihe popeoskuna to saisicoo, lema'cohio seiso, ho ito coolo.

44'omo himhohioa ho phieni 'o iesu isi aueva teyaineni to tahe huomza, yainca: <siya na te'o kisuneni, 'aeno ic'o na temu tɔtɔpɔta. tamu tɔtɔpɔta, ho so'euyɔca pocenga, ho hafa emo'usnu maita'e.>

45cmɛ'ho 'o yuta, osni uhto tuhcu to iesu, tmunsohɛ: <sensei!> isin'a kisuneni.

46ihecueno'so tɔtɔpɔta 'o iesu.

47to 'ayumona tomo bi'upu ci cou, panto cihi cimo epusku to poyave, teoca 'o cihi to soskuskunu to saisi, hic'oha 'o coni to koyusi.

48isi mi'usni to iesu ho yainca: <mimu mahafo ta soanothɛ ho tɔtɔpɔta a'o, imun'asi ta'upa no yaksai a'o?>

49la'u huhucmasi yonto seiten ho mo'ma'cohio to cou, asngɛcɛ no'upu muu, o'a lamu tɔtɔpɔta a'o. at'inghi, te ahtao'te mia 'e e'e ta seiso.>

50ne mio, 'o tesi micu acɛhɛ mongoi to iesu, cu toekameosɛ.

51panto cihi ci foinana, mo mɛfɛɛ'sɛ to yɛsɛ no ngei ho tof'uhu to iesu. ihe tɔtɔpɔta,

52at'inghi isi eehocneni 'o yɛtɛɛ, yuamaesih'i hocu toekameosɛ.

yonto ngikai ho tiou to yɛsvɔta

(matai 26:57-68; luka 22:54-55, 63-71; yohane 18:13-14, 19-24)

53ihe hafa uhto emoo to taisaisi 'o iesu; mo acɛhɛ yu'eteuyunu to ic'o 'o masasaisi. coolo, ho i'o lema'cohio seiso.

54mo pemcovhi to'ofeihni to iesu 'o petelo, sɛc'ɛhɛ to coca to emoo to taisaisi, notvohɛ to kengsacu ho yusuhngu, mo ngicu ho tmaneano.

55'o saisi ho i'o mangingi'in ihe ta'totoothoma ho 'ahɛya eaneni no tehe e'omamzi te ehpɛngneni 'o iesu, po'usna no mcoi, at'inghi uk'a ci ihe ake'a elɛa cite e'omamzi.

56'enepio 'omo yuyafɔ ci cou ho e'ankɛ ehpɛngɛ, at'inghi 'o e'ehe uk'a cimo ahtu touseoseolɛ.

57atavei mo piyo 'omo yɛc'ɛ ci cou. e'ankɛ ho ehpɛngɛ 'o iesu ho yainca:

58<imza talɛi ne ohta yainca: <<te'o eon'ozi 'e ohola teyai ta emucu ta cou ci seiten, miteuhi te'ocu moteoh'unu no o'aisi p'eyac'a ta emucu ta cou ci seiten.>>
>

59ac'ɛhɛ tamo maica ci ehpɛngɛ, mioc'o maezo yupa epeu 'e e'ehe.

60micu yac'ɛ ta tuhcuhe 'o taisaisi, tuocosi 'o iesu: <'e hiahe ehpɛngɛ, uk'a ci tekoeno ake'a yut'inga?>

⁶¹o'a mo ake'i ya'ei 'o iesu, isi ivaha tuocosi to taisaisi: <zou a'amtæ kilisto suu, zou oko tola toehunga tohmomoengæneni ci hamo na suu?>

⁶²yut'inga to iesu: <azou a'o! temu acæhæ baito hote yusuhngu to vhona to sotonæa ci hamo 'o okocou, pou'tæcæ to cmæcmæ ta pepe ho ohpueho!>

⁶³isicu eekieki to taisaisi 'o yæsvæsi, yainca: <anateto 'ahæyæn'a 'aoko eya note 'akasi ci cou!

⁶⁴imucu talæi mita mo'engho tamo aokoe'i to hamo ci e'e. temu akoeva no ti'vo'vona?> mo acæhæ yæsvætæ ho poa yaa kuisi 'o iesu, nte opcoza.

⁶⁵panto mo mi'usnu to iesu ho tmueposæ, seomæta 'o mcoosi, tæ'pæ'pæneni ho tutva, tuocosi: <eangacæma. siya namo muutu suu?> i'o kengsacu ihe yaeza eyakaka 'o iesu, t'oplikvi.

meoo'te hongæ to petelo 'o iesu

(matai 26:69-75; luka 22:56-62; yohane 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ne mio, mon'a nongaco to coca to peohna 'o petelo. panto cihci ci soskuskunu no mamespingi to taisaisi mo emo'usnu,

⁶⁷aiti 'o petelo mo ngicu, cu teochæmi, isi yainca: <ma mæzo 'oahngæ to iesu ne nazalo suu!>

⁶⁸mo peeco 'o petelo ho yainca: <o'aos'o cohivi, yaeza o'a os'o ta'hongi cuma co e'esu.> mo ya'ei ho smaotoefungæ to coca. ælæsi ne mio, cu muni 'o teo'ua.

⁶⁹aomane, 'o okono mamespingi isi ivaha aiti 'o petelo, ivaho mi'usnu tomo bichipi ci cou ho yainca: <'e cou eni 'a mazou 'oahngæhe!>

⁷⁰mio ivaho peeco 'o petelo. mio i'vaho aomane, i'omo bi'upu ci cou ihe i'vaha pas'osi 'o petelo ho yainca: <o'ana tekos'a peelæi peecveni ho zou 'oahngæhe na suu, maica 'aeno mæzo coungalilaya na suu!>

⁷¹micu ælæ matkuzkuzo 'o petelo ho mainca: <o'aos'o hongæ 'e imu engha ci cou! hoci'u ake'i emeknuyu, tesi patvovei to hamo na a'o!>

⁷²ælæ tuhçusi tan'e, cu tmupusku 'o teo'ua; isicueno talæa to petelo 'o nia e'e to iesu: <auyusi no tmupusku 'o teo'ua, tako i'toteuha meoo'te hongæ a'o.> 'anamo psiv'ohæ o'te mongsi 'o petelo.

Maluko 15

yonto tuhcu to pilato 'o iesu ho noa yæsvætæ

(matai 27:1-2, 11-14; luka 23:1-5; yohane 18:28-38)

¹taseonasi no mivahi, mo 'aumeumeusu touæsvæsvætæ 'o saisicoo, coolo, lema'cohio seiso, ho acæcæhæ 'o ngikai, esvætæ 'o ihe ta'koeva. ihe seo'eisi 'o iesu, e'usna yaita'e, toveineni to pilato.

²isi tuocosi to pilato 'o iesu: <zou honte ta couyutaya na suu?> yut'inga to iesu: <zou e'esu eni.>

³mo man'i ci hi'hioa to iesu 'o isi ehpɔŋnɛni to saisicoo,

⁴isi ivaha tuocosi to pilato 'o iesu ho yainca: <teko aiti, mo man'i ci kuisisu 'e ihe ehpɔŋnɛni a'o, o'a tekoeno maka ehɕvha?>

⁵mioc'o maica 'o iesu ho o'te ake'i ya'ei; isi na'na yamceni to pilato.

noa yɔsvɔta no mcoi

(matai 27:15-26; luka 23:13-25; yohane 18:39-19:16)

⁶cono hola meem'esa'o, 'o pilato la aacni maito lahe 'tohɔŋɔ tamo botngonɔ ci cou ho poesih'i tomo cihɔ ci isi poekotva.

⁷oc'ocic'o cihɔ 'o isi yainca palapa 'o ongekosi, isi po'upa to mosola 'afeo'fu'u ho opcoi to cou.

⁸nemo yu'eteuyunu 'omo botngonɔ, mo mi'usnu to pilato ho m'eya maito la at'oca ci hi'hioa ho hioa eni,

⁹isi tuocosi to pilato: <temu 'ucia poa poesih'eni a'o 'e honte ta couyutaya?>

¹⁰a'ɔmtɔsi isi eno'so cohivi to pilato, 'o saisicoo mo i'mi no smo'eubut'u ho ko'ko toveineni 'o iesu.

¹¹at'inghi 'o saisicoo isi poot'ova 'omo botngonɔ, poa poesih'eni to pilato 'o palapa.

¹²isi ivaha tuocosi to pilato 'o botngonɔ: <'e imu yainca honte ta couyutaya ci cou nte'oeno ti'vo'vona?>

¹³ihe ivaha zozoya: <te spica to zuuzika!>

¹⁴tuocosi to pilato: <cuma na isi hioa cimo kuzo?> namamo asuhcu tmunoi moozoyɔ 'o botngonɔ: <te spica to zuuzika!>

¹⁵mo akoyu no noa ɔ'ɔmnɔa tomo botngonɔ 'o pilato, cu poesih'a 'o palapa ho faeni ta botngonɔ, mashɔyɔ ho ti'usna 'o iesu, ataveiya faeni to cou ho spica to zuuzika.

keematmohi to heetai 'o iesu

(matai 27:27-31; yohane 19:2-3)

¹⁶ihe hafa to heetai 'o iesu ho yɔmeɔmɔ to coca to sootokufu, e'pɔ'pɔya 'o cono taucunu.

¹⁷ihe paceofi tomo tatposa ci yɔsɔ 'o iesu, boemi to ɕɕɕmɔ ho teyaineni ceopngu ho poa iceopnguneni,

¹⁸ataveisi ihecu mi'usni ho p'ohkui, yainca: <yokeoasu 'e honte ta couyutaya!>

¹⁹ihen'a yomza to 'ue ho etokxa 'o fnguusi, mi'usni ho teupsi, top'ungu ho p'ohkui.

²⁰aepunga keematmohi, ihe toveuca 'o yxsu no tatposa, pateovoveineni 'o iachisi yxsu, ihecu hafa yuyafu ho spica to zuuzika.

noa spica to zuuzika 'o iesu

(matai 27:32-44; luka 23:26-43; yohane 19:17-27)

²¹to ceonu, ihe lxa 'omo cihci cou, zou saimong 'o ongekosi, mon'a aulu i'mi ne yafana te yumeumu ta hosa, ihe e'hahu ho poa hafneni 'o zuuzika to iesu ('e saimong zou coukulinai, zou amo to 'alisanta ho luufu).

²²ihe hafa uhtomo concihpungu 'o iesu, la yainca ngolungo, 'o e'ausnasi zou <cehana>.

²³yonto ic'o, ihe yaeni to isi atvoha to s'os'o ci emi ho pemneni to iesu, at'inghi o'aisi ima to iesu.

²⁴ihecu spica to zuuzika, mion'a yupa yu'siseiti, cu aangaeza 'o yxsi.

²⁵a'usnu no ma'hi sio no taseona 'o hie, ihe spica to zuuzika 'o iesu.

²⁶i'o isi topceni ci tposnosi kuisi isi tposi ho yainca: <honte ta couyutaya.>

²⁷conosi ne mio ihe a'upa to iesu ho spica to zuuzika 'omo yoso ci yaksai, yonto vhnasi 'omo cihci, yonto veinasi 'omo cihci.

²⁹i'omo sucaefi to ic'o ci cou ihe aokoe'iya 'o iesu, eutivteni 'o fnguue ho yainca: <si mosola mainca te'o eon'ozi 'o seiten, p'eyoveiya no miteuhi!

³⁰macu ohpueho ta zuuzika, to'usni si iachisu!>

³¹'o saisicoo ho lema'cohio seiso mo maezo cocvo to iesu, yupa mainca: <lata to'usnu to mocmo, at'inghi o'ateta maka peelai to'usni si iachi taini!

³²kilisto, honte ta 'isolaelu, nahocu i'mi ta zuuzika ho ohpueho, poa aitneni a'mi, temzacueno taa'uzva!> 'o isi s'upa to zuuzika ci cou mo maezo aokoe'i to iesu.

mcoi 'o iesu

(matai 27:45-56; luka 23:44-49; yohane 19:28-30)

³³nemo cohzona, mo mufesu ta ceoa 'o voecvcu, mo asonu tuyu no huomza hie 'o hiasi noana'o.

³⁴ac'ahu ne micu ma'hituyu no ataveisi no cohzona, mo tmunoi mozoym 'o iesu: <iloi, iloi, lamasapakotani?> 'o e'ausnasi zou <hamo'u, hamo'u, mainci osko ciha a'o?>

³⁵'omo yac'u to ciengonasi mo piyo 'omo tmalu, yainca: <nahoeno talai, isi eoho'a 'o iliya!>

³⁶panto cihi ci cou mo smo'usnu, isi seopica to 'ue 'o isi tfai tomo masæcæ ci emi ci kuyæpa, ho'usneni to ngayo to iesu, yainca: <toteana'a, temia aiti 'o iliya teenana cmæ'ho ho e'peohi!>

³⁷mo i'nuskæ tmunoi moozoyæ 'o iesu, cu entæhæ to nsou.

³⁸'o isi ngov'eni to seiten ci toohesa, mo ahoi to pepesi ho meiatiski meipaevai.

³⁹i'omo yac'æ to tuhcu to zuuzika ci ngungkang, aiti 'o hiasi moozoyæ ho i'ho hiasi mcoi to iesu, cu yainca: <zou'so a'æmtæ oko to hamo 'e cou eni!>

⁴⁰panton'a piyo ci maamespingi mo i'mocvihi ho aiti; to 'ayumonahe mo no'upu 'o maliya to motala, ho i'ho maliya ci ino tomo foinana ci yakovu ho i'ho maliya ci ino to yosefu, ho i'ho salomi.

⁴¹ne moson'a yone ngalilaya 'o iesu mosola fiifiho ho æt'æt'æca, mon'a 'enepio ci maamespingi moso næthæ fiho to iesu ho uhta elusalemu.

souluæa 'o iesu

(matai 27:57-61; luka 23:50-56; yohane 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ne micu yofna, mo cmæ'ho 'o yosefu to alimatai; zou cihi ci la toehunga einva ci ngi'in, conino mingeou no cmæ'ho na hphæpængæ to hamo. zou hiesi no æ'ayocæ ne mio ('æno auyusi no 'ansokunici). mo æ'æteæ 'o yosefu ho baito to pilato, mi'usni ho p'enza 'o feango to iesu.

⁴⁴isi tac'æhi to pilato ho micu mcoi 'o iesu, mo huaeca yamci. isi eyoho'a 'o ngungkang, tuocosi na hiasicu noana'o homo mcoi 'o iesu.

⁴⁵ho isicueno i'mi to ngungkang ho talæi 'o hia eæsvæteæ, isicu faeni to yosefu 'o feango to iesu.

⁴⁶mo mhia yæteæ 'o yosefu, e'peohi 'o feango to iesu, yomza to yæteæ ho to'silæluæ, souluæa to isi yufeongvi to yakivayæ ci heuf'a, isin'a pehtu'usni to concu fatu, tomæti 'o phingi to heuf'a.

⁴⁷'o maliya to motala ho i'ho maliya ci ino to yosefu ihe nouæ'æci ho pocenga 'o isi souluæa to iesu.

Maluko 16

smoevovei 'o iesu

(matai 28:1-8; luka 24:1-12; yohane 20:1-10)

¹sucaefi 'o 'ansokunici, 'o maliya to motala, maliya ci ino to yakovu ho i'ho salomi, mo mhino to konamusngau, tehe usa ho sieseni to feango to iesu.

²taseonasi no maikayo, moc'on'a æluæ esmomho 'o hie, cu næthæ emo'usnu to heuf'a.

3-4 nemo ppaceoni, ihe tohtasvuta no koyuhe: <siya na te'so to'usnu a'to ho pehtuezuha 'o fatu to phingi to heuf'a?> (maica 'o fatu ic'o mo na'no meoisi). at'inghi ne ihecu aiti, ci micu tmaiezuhu 'o fatu.

5 mo yameum to feongo to heuf'a, teolui 'omo cihci ci foinana mo yusuhngu to vhona, su'eusu tomo faecuz'a ci yusuno tacvoh'i; mo acuh na'no yamci.

6 isi yainca to foinana: <'ote yamci; os'o cohivi imu i'ima 'o oho spica to zuuzika ci counazalo iesu. o'a na mos'a yontan'e, 'amicu smoevovei! aiti, 'aeno tan'e 'o ohe soului.>

7 temu aupcieva eusvuta to tesci, aavaho 'o petelo, yainca: <<te muyohe muu ho uhne ngalilaya, temu aiti ne'e 'o iesu, aulu maito ohsila eusvuta muu.>> >

8 mo acuh yamci ho ma'sasmoyo, osni toemongoi to heuf'a, emoson e'oh. o'ana ihe maka eusvuta no mocmo na eni, maica homo ngoheunge.

panto tposno noana'o isi tapicneni 'e oi'isi

aopa'to to maliya to motala 'o iesu

(matai 28:9-10; yohane 20:11-18)

9 taseonasi no maikayo, ataveisi no smoevovei 'o iesu, mo ahoi mi'usnu to maliya to motala 'o iesu ho aopa'to (ohsila peteoyafa to iesu 'omo pitu ci hici to feangosi.)

10 isi usa 'ola to'ofeihni to iesu ci cou ho eusvuti; mon'a acuh seolua no nac'o ho mongsi.

11 ihe tac'ahi homo smoevovei 'o iesu ho eusvuvuta ho isicu aiti to maliya, o'aihec'o h'unasa taa'uzva.

aopa'to tomo yoso ci tesci

(luka 24:13-35)

12 ataveisi ta hi'hioa tan'e, mo boemi to h'unasi ci mi'a'ausna 'o iesu ho aopa'to tomo yoso cite emo'usnu to you ci tesci.

13 emo yoso ci tesci mo yovei ho eusvuta to mocmo ci tesci, o'a ihec'o h'unasa taa'uzva.

aopa'to to masku ucni ci tesci

(matai 28:16-20; luka 24:36-49; yohane 20:19-23; sitoo 1:6-8)

14 sotavei, mo mi'usnu tomo seolua no bonu cimo masku ucni ci tesci 'o iesu ho aopa'to. isi koica 'o tesci; maica homo okosi na singkoo ho yameom, o'te taa'uzva ho ihe eusvuvuta to mohcu baito homo smoevovei.

15 isi mi'usni 'o tesci ho yainca: <temu uhta maacaciku ta mauhrphungu, mi'usnu ta yatatiskova ho psoyaska 'e fukuin.>

Luka

Luka 1

ehei

¹einva ci ti'afuilo: micu 'enepio ci cou 'omoso tmopsu to tposu, psoyom'a 'emo esmi ta taicoto ci hi'hioa.

²'o hiahe psoyom'o mo i'tohungu to ohela ahoza to ahoisi ho aɔla huceoevi ci hi'hioa, a'vinano etoyangza to moso la psoyaski ta e'e tan'e.

³acucuhu na eni o'ucula i'momhoma bumemeala eseiseita, ko'ko os'o yainca te'o etotoyangza ho mi'usnu suu ho eusvata,

⁴na atuhcusi te poa cohivneni suu 'e ohsula yoyayaeza ci ceonu ho mio emio.

eyoca hote yayo 'o letoonono yohane

⁵ne ohsin'a aut'uca to honte helote 'o yutaya, panto cihci ci saisi, zou zakalia 'o ongkosi, mo tma'usnu to saisi ci 'apia; zou 'ilisape 'o ongko to vcongusi, maezo munt'ca to suezopu to 'along.

⁶holasi aiti to hamo, mo aepohu mousngucu ci cou, ayucu ho nouci 'o h'oesvata ho h'ofiha to hamo.

⁷uk'a ci okohe; maica mo maitola o'te mev'ohu no oko 'o 'ilisape, aavaho cu aepohu mameoi 'emo yoso.

⁸moso concu hie, seoluha no yaahioa to seiten 'o zakalia, yonto tuhcu to hamo ho hioa 'ola hi'hioa to saisi.

⁹maito lahe at'oca ci h'ofiha, to ataveisi no yu'siseiti, te meelu uhto seiten ho phomeo to hiu.

¹⁰nemo seoluha no phomeo to hiu, mo yonto yafana 'omo botngonu ci cou ho 'inoli.

¹¹akameosu, panto tensi to noe'oca mo yac'u to vhona to 'oyona su'tu ho aopa'to;

¹²isi teoluhi to zakalia, mo yamci ho ngoheungeu.

¹³at'inghi isi mi'usni to tensi ho yainca: <zakalia, 'ote ngoheungeu! isicu tac'uhi to hamo 'o 'inolisu; 'o vcongusu ci 'ilisape. tesi pecnineni suu, tako tos'ongki ho poa yohane.

¹⁴teko 'aveoveoyu ho kokaekaebu; botngonu ci cou te maezo nomio hote yayo ho 'aveoveoyu.

15ho lasi aiti to hamo, mo cihî cite taunona'v̄ci ci cou. o'ala mimo to afu'u emi, ne moson'a ngho'v̄ci isicu nongc̄ngci to seilei.

16tesi eahafa 'omo botngonv̄ci ci cou'isolaelu ho meeyovei to nooe'oca - to hamohe.

17te papoenv̄ci to nooe'oca, 'v̄teu ho yaa tonv̄ci, mais'a 'o eyongensa 'iliya. tesi i'momhoma poa nanghia 'o amo ho 'o'oko, poa ma'vovei 'ola yu'hango, mito ceonv̄ci no toutv̄ci'v̄ci ho coumoūl̄l̄v̄ci; tesi to'usni 'e yatatiskova ho yungeou to nooe'oca.>

18mi'usnu to tensi 'o zakalia ho yainca: <te'o humi no cuma hoci'u peel̄ci cohivi 'emo maica ci hi'hioa? mi'ocu mameoi; maezocu yv̄ep̄ngi 'o vcong'v̄ci'u.>

19yainca to tensi: <la'u yac'v̄ci to tuhcu to hamo ci kapele; isi popeoskuna a'o ho evahi suu, ev̄sv̄ta suu 'e kaebv̄ci ci e'e.

20at'inghi, maica osko o'te taa'uiva 'e e'e'u, ho tac'u mic'v̄ci'hi 'e hie ho esmi 'e isi engha, teko tmusngv̄sngv̄ci, ac'v̄ci'v̄ci no hiesi ho tac'u esmi 'e os'o teomneni.>

21ne mio, ihe toehunga totea 'o zakalia, o'a ihe cohivi mo mainci na'no noana'o ma'na'o to seiten.

22ne micu yuyafo, o'amo meelv̄ci aomotv̄ci'v̄ci tamo botngonv̄ci, ihecu cohivi homo baito no mavolosi homo yonto seiten. ho o'amo meelv̄ci aomotv̄ci'v̄ci, c'o moev̄ci boemi to emucu ho mi'usnu to botngonv̄ci ho meuolov̄ngv̄ci.

23ne micu noc'v̄ci'v̄ci 'o hiesi homo yaahioa to seiten, cu maine'e 'o zakalia.

24o'amo noana'o, 'o vcong'v̄ci ci 'ilisape cu a'v̄ci'mtv̄ci ngangho'v̄ci, eimo no feohv̄ci ho o'amo emoyafo to phingi.

25isi yainca: <petohv̄ciyacu av̄l̄l̄v̄ci to nooe'oca a'o, aapayo'a 'e la'u h'oinveni tamo botngonv̄ci ci cou.>

eyoca hote yayo 'o iesu

26ne micu nomv̄ci no feohv̄ci 'o ngho'v̄ci to 'ilisape, isi popeoskuna to hamo 'o tensi kapele ho uhtola yainca nazalo ci hosa ne ngalilaya,

27te evahi no e'e 'omo cihî ci oko no mamespingi, zou maliya 'o ongkosi; 'e oko no mamespingi eni. mohcula yupa ev̄sv̄tv̄ci no navconga 'o cono suezov̄ci to tavite ci isi yainca yosefu 'o ongkosi.

28mo uhto tuhcu to mamespingi 'o tensi. yainca: <soanono'sio! miko v̄ci'm'v̄ci'mv̄ci ci mamespingi, isi no'upi to nooe'oca suu!>

29i'mi to e'e to tensi, mo na'no yamci 'o maliya, ta'vavoveiya na e'ausna ta tuasoanono to tensi.

³⁰isi mi'usni to tensi ho yainca: <maliya, 'ote ngoheungeu, maica isi fii no mengumi to hamo suu.

³¹teko ngangho'u ho peyafa 'omo cihi ci oko, teko tos'ongki ho poa iesu.

³²tena taicini ci cou, tenala yainca oko to sopepea ci hamo. 'o nooe'oca - hamo tesi p'eyac'a ho poa suuski to suoca'ha honte to nia maameoisi ci tavite.

³³te 'auesiesi honte to cono emoo to yakovu, na tonu to hpuhpungasi uk'a ci tesi noca'cu'hi!>

³⁴mo mi'usnu to tensi 'o maliya ho yainca: <o'amocu mi'o mevcongu, te mainenu hoci yuyafu 'emo maica ci hi'hioa?>

³⁵yut'inga to tensi: <te ohpueho ta feangosu 'o seilei; tesi aut'uca to tonu to sopepea ci hamo na suu. ko'koeno, i'otena yayo ci oko te noa yainca oko to hamo.

³⁶aiti 'o 'oahngusu ci 'ilisape, cu e'vono mameoi, lahe yainca o'anate meelu yaaokoa, at'inghi micu nomu no feohu 'o ngho'usi maitan'e.

³⁷maica 'o hamo uk'a cimo conici ci o'a tesi peihcu'hi ci hi'hioa.>

³⁸yaica to maliya: <zou soskuskunu to nooe'oca a'o; tesi'so aepunga ta feango'u co e'esu.> micu mongoi to maliya 'o tensi.

baito to maliya 'o 'ilisape

³⁹o'amo noana'o, cu e'ohu 'o maliya, 'aumeumeusu emo'usnu to mia'usnu to hcuyu, cu suc'uhu to mo concihosa to yutaya.

⁴⁰mo yumeumu to emoo to zakalia, mi'usnu to 'ilisape ho tuayokeyo.

⁴¹ne isicu talui to 'ilisape homo tuayokeyo 'o maliya, micu aha'o aot'ou 'o ngho'usi. isi nongcungci to seilei 'o 'ilisape.

⁴²tmunoi moozoyu: <ta taico ta maamespingi miko atva'esi um'umnu; 'e osko ngho'u ci oko mo maezo um'umnu!

⁴³homo uhtan'e ho baito a'o 'e ino ta nooe'oca, ma te'oeno'so pasvo'ha?

⁴⁴ne os'ocu talui ne miko tuayokeyo, co ngho'u micu bi'po'potu ho kokaekaebu.

⁴⁵namo asansano tmaa'uzo hote esmi na e'e to nooe'oca ci mamespingi mo a'umtu um'umnu!>

tohmomoengu to nooe'oca 'o maliya

⁴⁶yainca to maliya: mo einu to nooe'oca co 'tohangu'u;

⁴⁷co piepiya'u la nomio to hamo - to leto'usnu ci nooe'oca'u ho kaebu;

- 48 maica ho lasi ta'cingha 'e soskuskunu nosi mamespingi. ahoi maitan'e. tehe toehunga yainca ta yatatiskova mi'o am'amn ,
- 49 maica 'o soton a ci hamo isi aep ung a ta feango'u 'emo someoisa ci hi'hioa. na ongekosi mo socofkoya;
- 50 la mi'usnu tamo einu to ongekosi ci cou ho pafi no himcocoveoi, acngucnguhu uk'a noc'ahi.
- 51 lasi hou suz neni 'o yaa ton a ci emucusi. popeoemo'a 'o lahe ta'koeva ci 'toh ung a tola bobitano.
- 52 'omo sotasoa ci honte isi popeoha to suoca'hasi; isi ec'avi 'ola noaceaco ci cou.
- 53 'ola sieo ci cou lasi poa yose u to mafe ci 'oan u , poa psasayae maine'e 'omo yuyupas u ci cou.
- 54-55 isi noy uci 'o ohsila afu'a teomneni to nia maameoito ci e'esi, e'oca 'o soskuskunusi ci isolaelu. isi ta'cingha 'o avulahamu, mi'usni ho pafeni na himcocoveoisi, a'vinano ac'aha to m unt 'casi, ac'ah u no 'auesiesi!
- 56 mo ason u tuyu no feoh u homo no'upu to ilisape 'o maliya, ataveisi cu maine'e.

yayo 'o letoonono yohane

- 57 micu mic'ahi 'o hiesi no yayo 'o ngho'ah to ilisape, cu yayo 'o mo cihci ci oko no hahocng u .
- 58 ihe tac'ahi to ehuehungusi ho ito 'oahng usi ho isi fii tamo maica meoino mengumi to hamo, mo maezo ac uh toehungu 'aveoveoy u .
- 59 miptuhi ne mohcu yayo 'o oko, ihecu hioa 'o mees'ehonga, a'vinano 'ucia e'ofeihna to ongko to amosi ho poa zakalia.
- 60 at'inghi isi yainca to inosi: <o'ates'a maica! te poa yohane.>
- 61 ihe mi'usni to 'oahng usi ho yainca: <ta suezop usu uk'a cimo ahtu maica ci ongko.>
- 62 ihecu peuol ung va 'o amosi, tuocosi cuma na tesi poa onkoneni ta oko.
- 63 micu m'ene to h'atp usk no taopica 'o zakalia, isi tposi ho yainca: <'o tesi ongko zou yohane.> ihe toehunga na'na yamceni.
- 64 tuh cusi ne mio, cu ivaho meel u aomot u 'ah 'o zakalia, cu maavo 'o ngayosi ho tohmomoeng u to hamo.
- 65 mo ac uh na'no yamci 'o ehuehungu. 'e eni micu psoengaboa to mia'usnu to mauhcuhcuyu to yutaya;

⁶⁶i'o mo tmac'uhꞥ mo acꞥhꞥ mainca no koyuhe: <tena nana mainenu ci cou 'e okoeni?> maica isi husansana ho isi no'upi no tonꞥ to hamo.

eyongen to zakalia

⁶⁷'o amo to yohane zakalia isi nongcꞥngci no seilei, cu psoecꞥ'ha 'o e'e to hamo, yainca:

⁶⁸teto'so tohmomoengꞥ to nooe'oca - hamo ta 'isolaelu! isi mꞥꞥt'uci 'e mao'o'okosi, psoevoyunga 'e 'o'okosi.

⁶⁹isi i'mi ta emoo to soscuskunusi ci tavite, nomio a'to ho p'eyac'a 'emo cihi ci yaa tonꞥ ci leto'usnu.

⁷⁰ne noana'o, ohsicula ieni to eyongensa to hamo ho yainca:

⁷¹tesi to'usni a'to ho poa momeesih'i to hangꞥ, poa momengvo'ꞥ no tonꞥ tola afu'u mihango a'to ci cou.

⁷²te mi'usnu to nia maameoito ho hioa na meoino himcocoveoi, a'vinano talꞥa na cofkoya ci ohsila esvꞥta.

⁷³⁻⁷⁵isi teomneni to nia maameoito ci 'avulahamu. esvꞥta ho to'usni a'to ho poa momengvo'ꞥ no hangꞥto. ta conoto yunsou. o'te poa ngoheꞥngꞥ hote yonto tuhcsi. boemi no socofkoya ho mousngꞥꞥ ho fifiho to hamo.

⁷⁶oko'u, teko noa yainca zou eyongensa to sopepea ci hamo. teko papoevꞥ to nooe'oca. ayocneni no tesi miya ci ceonꞥ;

⁷⁷la eꞥsvꞥta to 'o'okosi: maica ho isicu peteongasa na kuisihe, te meelꞥ noa to'usni.

⁷⁸'o hamoto mo ma'cocacni ho himcocoveoi; isi poa psoecꞥ'heni to tiskova no mengumisi a'to,

⁷⁹isin'a i'mi ta pepe ho psoetiskovi 'emo afu'u yaansou ta isi pe'ongki no mcoi ci cou, engocha a'to ho poa smaimio no moususeomꞥ ci ceonꞥ.

⁸⁰micu ausuhcu yusasmoyꞥskꞥ 'o oko, yuayayokeyo 'e feango ho 'tohꞥngꞥsi. la yone maepuepuhu, ac'uhꞥ ne mohcu la apa'to aut'ot'ou ta taico ta 'isolaelu.

Luka 2

yayo 'o iesu (matai 1:18-25)

¹ne mio, 'o honte to looma 'a^ukusutu. mo epeaski ho mashꞥꞥꞥ, te acꞥha tposi na ongko no macocono emoo ta isi sko'pꞥ'pꞥya ta hꞥhꞥpꞥngꞥ ta looma.

²na'e ohola ahoza tposi na ongko no macocono emoo. inemoso la sootoku ne siliya 'o kulenio.

³mo acũhũ maine'e to iachi emooana ho tposi na ongko.

⁴mo maezo i'mi to hosa to nazalo ne ngalilaya 'o yosefu ho emo'usnu ne yutaya, cu esmi to hosa to tavite, la yainca veculehemu; maica mo'so tma'usnu to suezopũ to tavite 'o yosefu,

⁵te iepoepohũ tmopsũ no ongko 'o tesi vcongũ ci maliya. mohcu mahmahafo 'o maliya ne mio,

⁶nemo seolũa no yone veculehemu, cu mic'ũhi 'o hiesi no yayo 'o oko to maliya,

⁷peyafa 'o pehoza ci okosi, isi cfua to yũteũ, siya to teohku no 'uma, maica ho uk'a ci isi peelũi poa yoneni to toosva.

tensi ho i'o lepocengi moatũ'nũ

⁸to yafana ne veculehemu, piyo cila lepocengi moatũ'nũ mo nohi'u, yupaasuski pocengi to moatũ'nũ.

⁹mo aopa'to 'o tensi to nooe'oca; 'o psœvohngũ to nooe'oca isi akuyungva psœtiskovi 'o lepocengi moatũ'nũ, micu acũhũ na'no ma'sasmoyo.

¹⁰at'inghi isi mi'usni to tensi ho yainca: <'ote smoyo! panto te'o eũsvũta muu ci mo mũnũ ci e'e; 'e e'e eni tesi hafneni no meoino kokaekaebeũ 'e yatatiskova.

¹¹maitan'e, ta 'ayumona ta hosa to tavite, 'o leto'usnumu - nooe'oca kilisto micu yayo!

¹²temu aiti 'o cihi ci oko, isi cfua to yũteũ ho œvoei to teohku no 'uma; 'aeno ic'o nate poa humzeni muu.>

¹³akameosũ, panto botngonũ ci heetai ne pepe nũthũ 'o tensi ho yuyafo, tohmomoengũ to hamo ho yainca:

¹⁴na psœvohngũ te ta'usna to sopepea ci hamo! na moususeomũ te ta'usna ta isi mũ'mũnũa ci cou ta ceoa!

¹⁵ne micu mongoi 'o tensi ho yuovei ne pepe, mo yupa mainca 'o lepocengi moatũ'nũ: <teto na'a yũmeũmũ to hosa ne veculehemu, aiti 'o isi eũsvũta a'to to nooe'oca ci micu yuyafo ci hi'hioa.>

¹⁶micu 'aumeumeusu ho emo'usnu maita'e, elũa 'o maliya, yosefu, ho i'omo œvoei to teohku no 'uma ci foinana.

¹⁷ataveisi ne ihecu aiti to lepocengi moatũ'nũ, ihecu eũsvũta tomo botngonũ 'o ohe psœcũ'ha to tensi ci a'a'ausna to oko.

¹⁸'o mo tmac'ũhũ to e'e to lepocengi moatũ'nũ mo acũhũ na'no yamci.

¹⁹'o maliya isi siya to 'tohũngũsi 'e acũcũhũ ci a'a'ausna eni, ho ta'vavoveiya ta'to'tohũngva.

²⁰cu emoovei 'o lepocengi moatɔ'nɛ, nomio ta ihe talɛi ho aiti ci hi'hioa ho tohmomoengɔ to hamo, maica ho mo aɔlɔ totiski to ihe eɔsvɔta to tensi 'e mo esmi ci hi'hioa.

tos'ongki ho poa iesu

²¹ataveisi no miveohi, sɔc'ɔhɔ 'o hiesi no mees'ehonga to oko, cu tos'ongki ho poa iesu; 'e ongko eni ohsi la tos'ongkeni to tensi ne o'amocu moso ngho'ɔ.

sɔ'teni to hamo

²²maito h'oesvɔta to hoolicu to moose, ataveisi no noc'ɔhi 'o hiesi no acocofkoya, hafa to yosefu 'o maliya ho i'o oko ho uhne 'elusalemu, tehe sɔ'teni to nooe'oca 'o oko.

²³na eni isi poa fiho to hia tmopsɔ to hoolicu: <'e isi pehoza ci oko no hahocngɔ te acɔha sɔ'teni to nooe'oca.>

²⁴tehe yaeza fihi 'o isi esvɔta to hoolicu, mofi tomo yuso ci puau ho yuso ci oko no hofoyu ho teyai sɔ'ta.

²⁵ne mio, ta 'elusalemu panto cihi ci cou, zou siimen 'o ongkosi. la einu to hamo ci coumoulɔlɔ, conino tongsoyɔ hoci peelɛi to'usni 'e 'isolaelu. lasi conino no'upi to seilei;

²⁶isi paavi to seilei 'e 'tohɔngɔsi, cohivi ho o'amocu te mongoi ta tiskova tesi toc'ɔha 'o ohsila teomneni to nooe'oca ci kilisto.

²⁷i'mi no poot'ova to seilei, mo uhto seiten. ne mio, ihe aɔla pahsaha to maameoisi 'o iesu ho yɔmeɔmɔ, tehe peis'ofeihni 'o isi esvɔta to hoolicu ci hi'hioa.

²⁸isi pahsaha to siimen 'o oko. tohmomoengɔ to hamo ho mainca:

²⁹nooe'oca, oskocu peiseafi 'e ohsu la teomneni; maitan'e tekocu poa soanono ho maine'e 'e soskuskunusu.

³⁰os'ocu aɔla hucoevi 'e to'usnusu,

³¹'ai'e oskoeno ayocneni ta yatatiskova:

³²tena tiskova no maavo ta couyafana, tenala psœvohngɔ ta 'o'okosu ci 'isolaelu.

³³ihe tayamceni ta maameoi ta oko 'o isi engha to siimen cimo natɔ'ca ta oko ci hi'hioa.

³⁴isi tooyokeoi to siimen, a'vinano mi'usnu to ino to oko maliya ho yainca: <'e oko eni isi epeiya to hamo, tesi poa botngonɔ ci cou ta 'isolaelu te meaapayo'ɔ, botngonɔ nate noa to'usni. tehe yaeza mi'usni ho eayaezoya tamo botngonɔ ci cou,

35 te i'mizi no eceofi na mæ'eona no 'tohængꞵ tamo maica ci cou. na nac'o te mais'a feofeo ci poyave ho hopæezumi na 'tohængꞵsu.>

36 panto cihi ci eyongensa no mamespingi, zou 'anna 'o ongekosi, zou oko no mamespingi to faneili ci suezopꞵ to 'aso. micu na'no mameoi, moso la mevcongꞵ, toptuha ho mosola noepohꞵ 'o vcongꞵsi,

37 ataveisi mohcula tuvcongꞵ, micu tomvoevꞵha uspotꞵ maitan'e. o'amoso la ahtu mongoi to seiten. huhucmasi m'ohkuyu to hamo, tanzi, ho 'inoli.

38 tuhкуси ne mio, mo maezo esmi, tohmomoengꞵ to hamo, a'vinano mi'usnu tamo afu'u mooteo no to'usni no hamo ci yata 'elusalemu ho eusvꞵsvꞵta na a'a'ausna ta oko.

yuovei ne nazalo

39 æpꞵngꞵ hioa to yosefu ho maliya 'o isi afu'a esvꞵta to hoolicu ci nte hi'hioa, cu emomaine'e ne ngalilaya. yuovei to lahe anana'va 'oyona ci nazalo.

40 ausuhcu yusasmoyꞵskꞵ 'o oko, yꞵꞵꞵꞵꞵ ho moutꞵs'ꞵ; 'o mengumi to hamo lasi asngꞵcva no'upi.

yonto seiten 'o oko iesu

41 'o maameoi to iesu. la totovaha uhne 'elusalemu ho noꞵyꞵcꞵ to meem'esa'o.

42 ne moso tomaska uesto 'o iesu, maito la anana'va hioa ho toa meesi.

43 æpꞵngꞵ meesi, cu emomaine'e, mamoma'na'o ne 'elusalemu 'o iesu; o'a ihe cohivi to maameoisi,

44 ihe ta'unano mo to'ofeihni tomo botngonꞵ ci cou, cu aꞵꞵ cono hie homo coeconꞵ. ihecu ahoza i'ima to 'ayumona to 'oahngꞵhe.

45 o'a ihe elꞵa, micu yuovei ne 'elusalemu ho i'ima.

46 cu aamzo miteuhi, petohꞵya elꞵa to 'ayumona to seiten. mo seolꞵa no sutaico to masesensei ta yutaya, la tmalꞵ ho tuucocosꞵ;

47 omo afu'u tmalꞵ ci cou. mo acꞵhꞵ tmayamci to hiasi emau'to'tohængꞵ ho yuutut'inghi.

48 ihe aiti to maameoisi, mo na'no mau'no'na'o. isi mi'usni to inosi ho yainca: <oko, mainci osko yaica ci hia mi'usnu a'mi? si amosu ho a'o imia na'no ma'kuv'o, engongaboa ho i'ima suu!>

49 yut'ingi 'o iesu: <mainci i'ima a'o? o'aimueno cohivi ho te'o anana'o yonta emoo to amo'u?>

50 at'inghi o'aihe asansana na e'a'ausna ta e'esi.

⁵¹micu fiho to maameoisi 'o iesu ho maine'e ne nazalo, la aa'pucu meot'at'acɥ to maameoisi, 'o inosi isi acɥha angongohia ho siya ta 'tohɯngɥ 'e acɥcɥhɥ ci hi'hioa.

⁵²'o feango ho moutɥs'ɥ to iesu. mo yuatatiski yusuhci, noa a'ɥmta angongohia to hamo ho ita cou.

Luka 3

psoyaski to fukuin 'o letoonono yohane

(matai 3:1-12; maluko 1:1-8; yohane 1:19-28)

¹ne mohcu tomaska uemo to ca'hɥsi 'o honte tipiliu to loomɥ, moso sootoku to yutaya 'o pangsiu pilato, honte ne ngalilaya 'o helote, 'o ohaesasi ci fuili mo honte to itolia ho tolakoni, 'o lisane mo honte ne yapilini,

²'o o'ana ho i'o kaiyafa moso taisaisi. ne mio, ohsi psoecɥ'hi no e'e to hamo 'omo yone maepuepuhu ci yohaneci oko to zakalia.

³moso smaingabo to mia'usnu to c'oeha ne yolutan 'o yohane, psoyaski ho yainca: <temu ma'vovei, tiou ta toonono, tesieno peteongasa to hamo na kuisimu.>

⁴ɥɥɥ mais'a 'o ohsila tposi to tposɥ to izaya: to maepuepuhu panto mo moozoyɥ ho mainca: ayocneni no tesi ceonɥ 'o nooe'oca, ptusngɥcvi 'o tesi mia ci ceonɥ.

⁵na afu'u mayoyo'hunge te acɥha hoponeoi; te acɥha saovoha 'omo meoisi ho okosi ci mahcuhcuyu ho poa cɥecɥa. namo kengkengzu ci ceonɥ te ptusngɥcvi; aususeoma 'omo smaikuzkuzo ci ceonɥ.

⁶'e yatatiskova te acɥhɥ teolɥ no mengumi no to'usnu to hamo.

⁷mo yupa poe'ohɥ 'o botngonɥ, yuyafɥ te akoyu no tiyou no toonono to yohane. isi mi'usni to yohane ho yainca: <'e mimu mahiz'oc ci fkoi! tec'u mon'i esmi na yɥsvɥta to hamo, mimun'asi ma'unano temu meelɥ toekameosɥ totoefungɥ?

⁸temula boemi no peipeis'ausna ho pa'teni na hia mimucu ma'vovei. 'ote ma'unano zou'so maameoimu 'o 'avulahamu ho yainca te meelɥ totoefungɥ no yɥsvɥta. te'o eɥsvɥta muu, 'o hamo te meelɥ mayo ta fatu tan'e ho mooyai no tesi mɥntɥ'ca to 'avulahamu!

⁹isicu topceni ta peongu ta evi 'e peɥcngɥ, inate afu'u o'te beahci ci evi te acɥha teoca, ho to'seni to puzu.>

¹⁰ihe tuocosi to botngonɥ: <ma cuma na ntemiaeno hioa?>

¹¹yut'inga to yohane: <namo yuso na yꞑꞑꞑ, faeni nomo uk'a yꞑꞑꞑ namo con; namo yaa 'oanꞑꞑ, te maezo maicac'o.>

¹²piyo ci letmuhno te uso ho maezo tiou no toonono; ihe tuocosi 'o yohane: <sensei, cuma na ntemia hioa?>

¹³isi mi'usni to yohane ho yainca: <'otela mosvocꞑꞑ to isi esvꞑꞑta ci tmuhnoa.>

¹⁴panto heetai mo maezo uso ho tuocosꞑꞑ: <naeno a'mi? cuma na ntemia hioa?> isi mi'usni to yohane ho yainca: <'otela ti'eingi no yupasꞑꞑ, 'otela tophuhcu; temu ma'mamso to lahe tohnoneni.>

¹⁵micu asuhcu yaa ta'usni 'e yatatiskova, acꞑꞑꞑ ma'ngangacꞑꞑꞑ 'o 'tohungꞑꞑhe, yainca asonꞑꞑ 'e yohane na kilisto.

¹⁶ko'ko isi mi'usni ta yohane ho yainca: <mi'o boemi ta chumu ho toononvi muu; at'inghi, pantote cmꞑꞑ'ho cimo cihi mo meoisihe a'o 'o tonꞑꞑsi, o'ate mako 'aseolꞑꞑ ho ci'u yunga 'o sapieisi. tesi titheni to puzu ho ito seilei ho toononvi muu.>

¹⁷mo mꞑꞑꞑꞑꞑ to siothua 'o emucusi, tesi pusi 'o isi tov'oha, soꞑꞑꞑꞑꞑ to tvo'oanꞑꞑ 'o heome; i'ocu piesi, te boemi to 'auesiesi o'ate afsi ci puzu ho poa houꞑꞑꞑꞑꞑ.>

¹⁸mo mi'usnu to yatatiskova 'o yohane ho psoyaska 'e fukuin, boemi tamo mav'ov'o ci ti'ausna ho eꞑꞑsvꞑꞑsvꞑꞑti 'e yatatiskova.

¹⁹at'inghi isi emamacongvi to yohane 'o honte helote, maica ho isi pevaha 'o hilotei vcongꞑꞑ to ohaesasi, mion'a peismi tomo man'i ho kuzo ci hi'hioa.

²⁰ataveisi moso peismi tomo asuhcu kuzo ci hioa, 'aeno ho isi poekotva to poo'usna 'o yohane.

tiyou to toonono 'o iesu

(matai 3:13-17; maluko 1:9-11)

²¹acꞑꞑꞑ tiyou to toonono 'o yatatiskova, maezo esmi 'o iesu ho noa toonono. nemo seolꞑꞑ no 'inoli, mo maavo 'e engꞑꞑca,

²²mo yaa mi'ausna 'o seilei mais'a hofoyu ho ohpueho to feangosi. panto fihngau cimo i'mi ta pepe, mainca: <zou songohia ci oko'u suu, la'u ꞑꞑm'ꞑꞑmꞑꞑꞑ suu.>

ceoceona no emoo to iesu

(matai 1:1-17)

²³ne mohcu ahoi psoyaski to fukuin 'o iesu, mohcu asonꞑꞑ tomtueha. hoci aiti ta cou, zou oko to yosefu, 'o yosefu zou oko to hili,

²⁴'o hili zou oko to matha, 'o matha zou oko to levi, 'o levi zou oko to mainci, 'o mainci zou oko to yaana, 'o yaana zou oko to yosefu,

- 25'o yosefu zou oko to matatia, 'o matatia zou oko to 'amosu, 'o 'amosu zou oko to naahong, 'o naahong zou oko to 'isuli, 'o 'isuli zou oko to naakai,
- 26'o naakai zou oko to maaya, 'o maaya zou oko to matatia, 'o matatia zou oko to siimej, 'o siimej zou oko to yoseko, 'o yoseko zou oko to yoota,
- 27'o yoota zou oko to yoyana. 'o yoyana zou oko to lisa, 'o lisa zou oko to solopapo, 'o solopapo zou oko to salate, 'o salate zou oko to nili.
- 28'o nili zou oko to mainci, 'o mainci zou oko to 'ati, 'o 'ati zou oko to kosang, 'o kosang zou oko to 'imotan, 'o 'imotan zou oko to 'elu,
- 29'o 'elu zou oko to yoosi. 'o yoosi zou oko to 'ili'ise, 'o 'ili'ise zou oko to yolin, 'o yolin zou oko to matha, 'o matha zou oko to levi.
- 30'o levi zou oko to siimen, 'o siimen zou oko to yuta, 'o yuta zou oko to yosefu, 'o yosefu zou oko to yonan, 'o yonan zou oko to 'iliyacin.
- 31'o 'iliyacin zou oko to miliya, 'o miliya zou oko to mainan, 'o mainan zou oko to matatha, 'o matatha zou oko to naatan, 'o naatan zou oko to tavite.
- 32'o tavite zou oko to iesi, 'o iesi zou oko to 'opeto, 'o 'opeto zou oko to po'asu, 'o po'asu zou oko to saamong, 'o saamong zou oko to naasun.
- 33'o naasun zou oko to 'aminata, 'o 'aminata zou oko to 'amin, 'o 'amin zou oko to 'ani, 'o 'ani zou oko to sisulun, 'o sisulun zou oko to falosu, 'o falosu zou oko to yuta,
- 34'o yuta zou oko to yakovu, 'o yakovu zou oko to 'isaku, 'o 'isaku zou oko to 'avulahamu, 'o 'avulahamu zou oko to thala, 'o thala zou oko to naaho,
- 35'o naaho zou oko to siilu, 'o siilu zou oko to laa'u, 'o laa'u zou oko to falo, 'o falo zou oko to sipo, 'o sipo zou oko to saala,
- 36'o saala zou oko to kainan, 'o kainan zou oko to 'afasa, 'o 'afasa zou oko to saan, 'o saan zou oko to noa, 'o noa zou oko to laamai,
- 37'o laamai zou oko to matusala, 'o matusala zou oko to 'ino, 'o 'ino zou oko to yaale, 'o yaale zou oko to malole, 'o malole zou oko to kainan,
- 38'o kainan zou oko to 'inosu, 'o 'inosu zou oko to saitho, 'o saitho zou oko to 'atamu, 'o 'atamu zou oko to hamo.

Luka 4

noa husvuta 'o iesu
(matai 4:1-11; maluko 1:12-13)

1'i'mi to c'oeha ne yolutan ho yuovei 'o iesu, nongcængci to seilei. isi eahafa to seilei 'o iesu ho uhto maepuepuhu,

²yonto ic'o ho aæla mimsæptæhi 'o hia noana'o, tiou to hæsvæta to 'akuma. ta hiesi tan'e, o'amo ake'i bonæ no cuma, cu noc'æhi 'o hiesi, cu sieo 'o iesu.

³isi mi'usni to 'akuma ho yainca: <ho zoueno oko to hamo suu, 'ateko pashæi 'e fatu eni ho poa tmuezuhu pang!>

⁴yut'inga to iesu: <yainca to seiso <<homo yaansou 'e cou. o'a moc'o anou noe'ocæ ta 'oanæ.>> >

⁵isi i'vaha engocha to 'akuma 'o iesu ho uhtomo na'no pepe ci hræhrængæ, mo mahtæ'vosæ isi poa aitneni 'o mauhræhrængæ, mi'usni ho yainca:

⁶⁻⁷<hociko m'ohkuyu a'o, te'o acæha faeni suu 'e tonæ ho atngaso eni; maica 'e acæcæhæ eni isicu acæha faeni a'o, hoci'u 'ucia faeni no siya 'ate'oeno faeni no siya.>

⁸yainca to iesu: <yainca to seiso: <<la m'ohkuyu to nooe'oca - to hamosu, i'oc'o hamo nate p'ohkui!>> >

⁹isi i'vaha engocha to 'akuma 'o iesu ho uhne 'elusalemu, poa yac'æ to sopepea to seiten, mi'usni ho yainca: <ho zoueno oko to hamo suu, i'mi tan'e ho meipeohæ;

¹⁰maica ho isi yainca to seiso: <<tesi cucufni to hamo 'o tensi ho æt'æca suu>>;

¹¹i'vaha yainca: <<tehe yomza to emucuhe ho e'oca suu, te o'te smololongæ ta fatu si t'angosu.>> >

¹²yut'inga to iesu: <yainca to seiso: <<teav'a hæsvæta 'o nooe'oca - 'o hamosu.>> >

¹³isi eotothomi tomo mav'ov'o ci hæsvæta to 'akuma, cu akameosæ mongoi to iesu.

ahoi yone ngalilaya 'o iesu ho psoyaski to fukuin

(matai 4:12-17; maluko 1:14-15)

¹⁴yuovei ne ngalilaya 'o iesu; isi no'upi to tonæ to seilei. 'o ongkosi isi psoengaboa to mia'usnu to ic'o.

¹⁵mo yonto makakaitoo ho mo'ma'cohio to cou, ihe toehunga emomoengæa to cou 'o iesu.

hopsæpseni to yane nazalo 'o iesu

(matai 13:53-58; maluko 6:1-6)

¹⁶esmi ne nazalo 'o iesu - to ohsila asonghoza 'oyona. nemo 'ansokunici, maicac'o ho uhto kaitoo to yutaya. mo yæc'æ te mo'engho to seiso,

¹⁷panto mo mofi to tposæ to 'izaya. isi paavi 'o tposæ. elæa 'o isi tposi tomo mainca:

18mo cm̄'ho a'o 'o piepiya to nooe'oca, maica ho isicu epeiya a'o, tesi poa mi'usnu tomo thi'cia ci cou ho psoec̄'ha 'omo ʌmn̄ ci fihngau. isi popeoskuna a'o ho psoevaha: 'o ohola holeo. te poesih'a; 'omo b̄knḡ. te teosansano; 'ola 'opohcingha. te el̄ no ziu;

19a'vinano epeaska na hiesi no to'usni 'e 'o'okosi.

20isi taipupsu'ha to iesu 'o tpos̄, yooveineni tola aʌt'ʌc̄ to kaitoo, hocu yusuhngu. ihe toehunga teoch̄mi tomo yonto kaitoo 'o iesu,

21isi mi'usni to iesu ho yainca: <'e imu tal̄i ci seiso maitan'e, micu esmi.>

22ihe toehunga ams̄'eona hong'a 'o ongko to iesu, yamceni 'o isi engha ci mo poot'ou ta 'toh̄nḡ ci e'e. ihe yainca: <o'as'aeno oko to yosefu na taini?>

23isi eʌsv̄ta to iesu: <o'a te ta'pepecvaza. temu titha 'emo mat'usnu maica ci h'oe'ea ho yainca: <<leaotothom̄, ma'so poa yov'oa si iachisu!>> 'atamun'aeno mi'usni a'o ho yainca: <<'e imia tac'ʌhi ci hi'hioasu ne mohsu yone kapenong, 'antekos'aeno yaeza hioa ta iachisu emooana!>> >

24isi i'vaha yainca to iesu: <te'o a'ʌmta eʌsv̄ta muu, 'o eyongensa homo yonta emooanasi o'ala ahta soekaebeni tiova.

25tal̄i, to hiesi to eyongensa ci 'iliya, ta 'isolaelu moso botngon̄ ci maamespingi 'o moso tuvconḡ. ne mio, 'e enḡca moso totueha ho ang'os̄ o'a moso ahtu m̄c'h̄, angabo meoino seova.

26at'inghi uk'a ci moso popeosmuhnu to 'iliya ho uhnomo cihi to taicohe, moc'o uhto emoo tomo yonta salofa ne saitong cimo tuvconḡ ci mamespingi.

27to tuh̄cusi ne moso eyongensa 'o 'ilisa, ta 'ayumona ta 'isolaelu, moso botngon̄ namo tma'congo no to'ho'ho, at'inghi tapeoha 'o naiman ci cousiliya, uk'a cimoso cihi cinte yov'o ho cofkoya.>

28tal̄i 'e e'e eni, 'emo no'ayumon̄ ta kaitoo ac̄h̄ yunsonsou ho yuububciki.

29mo ac̄h̄ ȳc'ʌ, e'eafi ta hosa 'o iesu, hafa uhto aaskiti to t̄'n̄ ('o hosahe isi p'eyac'a to hcuyu), tehe popeoha 'o iesu.

30mo toboht̄ 'o iesu ho emoyafo tamo botngon̄.

cihi ci isi ti'eopi to hicu ci cou

(maluko 1:21-28)

31mo uhto hosa to kapenong ne ngalilaya 'o iesu. nemo 'ansokunici, mo yonto ic'o ho mo'ma'cohio to cou.

32'omo tmal̄ to hiasi mo'ma'co'hio to iesu mo ac̄h̄ na'no yamci, maica 'o e'esi mo a's̄fton̄ yaa ton̄a.

33to 'ayumona to kaitoo, mo cihi 'o isi ti'eopi no hicu ci cou, tmuezonꞫ ho mainca:

34<'oe! yane nazalo ci iesu, mainci 'afeo'fu'a a'mi? tekon'asi cmꞫ'ho ho aapayo'a a'mi? os'o cohivi zou siya suu; na suu zou socofkoya to hamo!>

35isi t'Ɜtei to iesu 'o hicu ho yainca: <'ote ya'ei, aupcio i'mi ta feango ta cou tan'e ho yuyafu!> 'o hicu mo yonto tuhcu to botngonꞫ ho efei'zi 'o cou ic'o, cu i'mi ta feangosi ho yuyafu, o'a isi ake'a poa alolongꞫa.

36mo acꞫꞫ na'no yamci 'o botngonꞫ, yupa yaue'e ho mainca: <mates'a av'a na eni? mainci mitas'a yaa tonꞫ no poa tmalꞫ si h'aokuv'o, hocu poa yuyafu!>

37'o ongko to iesu ihecu psoengongaboa to mia'usnu to hꞫꞫꞫꞫꞫꞫ to ic'o.

poa yov'o to iesu 'o botngonꞫ cimo tma'congo

(matai 8:14-17; maluko 1:29-34)

38mongoi to kaitoo 'o iesu, uhto emoo to saimong. mo tma'congo 'o ba'i to saimong ho kuici cuveu; mo mi'usnu to iesu ho m'eya to'usni.

39isi usa ho aiti to iesu, bichipi ho t'Ɜtei 'o cuveu, cu tosvo 'o cuveu, micu osni ꞫꞫ'Ɜ, aꞫ't'Ɜca 'omo cmꞫcmꞫ'ho.

40ne micu meove 'o hie, botngonꞫ 'omo yaa mav'ov'o ci tma'congo ci cou ihe hafa to 'oahngꞫhe ho baito to iesu; isi macihi hoe'oci to iesu, poa yov'o 'o tma'congohe.

41maezo 'enepio ci hicu 'omo i'mi to feango to cou ho yuyafu, la moozoyꞫ ho mainca: <zou oko to hamo suu!> isi t'Ɜtei to iesu 'o hicu, potani homo ya'ei, maica ho ihe cohivi zou kilisto 'o iesu.

yonto kaitoo 'o iesu ho psoyaski to fukuin

(maluko 1:35-39)

42ne micu moseo'ohngꞫ, mo yuyafu to hosa 'o iesu ho uhto mo caciku ci hꞫꞫꞫꞫꞫꞫ. ihe toehunga i'ima, cu elꞫa, 'ucia tꞫtꞫꞫta ho o'te poa mongoi.

43at'inghi isi mi'usni to iesu ho yainca: <te'oeno'so ahtuo'te maezo uhto mocmo ci hosa ho psoyaska 'emo natꞫ'ca to hꞫꞫꞫꞫꞫꞫ to hamo ci fukuin, maica 'aeno eni 'e te'o anana'va hioa ho isi popeoskuna ho uhtan'e.>

44micu uhto makakaitoo to yutaya 'o iesu ho psoyaski to fukuin.

Luka 5

eyoho'Ɜ to tesi 'o iesu

(matai 4:18-22; maluko 1:16-20)

1moso i'nꞫskꞫ, mo biaskiti to etꞫꞫ ne konisalo 'o iesu, mo yu'ec'Ɜ'Ɜ 'o botngonꞫ ci cou, te tmalꞫ hote epeaski no e'e to hamo 'o iesu.

²isi teolai 'omo yuso ci 'apangu mo tosvo to aaskiti to etapu, mo mongoi to 'apangu 'o leeyayosku, seolua no yonto aaskiti ho tonzou to keapu no yosku.

³mo bohsifou to 'apangu to saimong 'o iesu, yainca 'o saimong ake'a poa smase'u 'e 'apangu. cu yusuhngu 'o iesu, i'mi to 'apangu ho mo'ma'cohio to botngonu.

⁴micu eepangu, isi mi'usni 'o saimong ho yainca: <poa sma'usnu tamo fozu 'e 'apangu, takocu toehungneni si 'oahngusu ho tokeapu no yosku.>

⁵yainca to saimong: <sensei, mimia cono feungna ngoseo, uk'a ci imia ake'a tolai; ho oskoeno yainca. 'a te'oeno tokeapu!>

⁶micueno tokeapu, tolu tomo soman'ia ci yosku, nia'tecus'a aekieki 'o keapu no yosku.

⁷mo meukokosu. eoho'a 'o 'oahngu tomo conici 'apangu ho poa uso ho to'usnu. micu uso, teongcangci to yosku 'omo yuso ci 'apangu, mo nia'tes'a sachu'o 'o 'apangu.

⁸isi aiti to saimong petelo 'emo maica ci a'a'ausna, cu pop'up'ungu to tuhcu to iesu, mainca: <nooe'oca, tekona'a mongoi a'o, zou coukuisi a'o!>

⁹homo tolu tamo maica ci hia man'i ci yosku 'o petelo ho i'o 'oahngusi mo acuhu na'no yamci.

¹⁰'o 'oahngusi ci oko to sipitai ci yakovu ho i'o yohane mo maezo na'no yamci. isi mi'usni to iesu 'o saimong ho yainca: <'ote ngoheungeu, ahoi ta ataveisi maitan'e, tekocu tolu no cou.>

¹¹ihe poa sma'usnu to aaskiti 'o 'apangu, cu teonu'vi 'o acuhu hocu to'ofeihni to iesu.

poa yov'o to iesu 'omo to'ho'ho ci cou

(matai 8:1-4; maluko 1:40-45)

¹²moso i'nasku, mo yonto concihosa 'o iesu, to ic'o panto mo toucunu to'ho'ho 'o feangosi ci cou. ne isicu aiti 'o iesu, micu m'ocnguyu to tuhcusi, m'ene to iesu ho yainca: <nooe'oca, hociko'so maka mimha, 'ateko peelai poa cofkoya a'o!>

¹³isi ho'usna to iesu 'o emucusi ho peusa, yainca: <'ate'o mimha, nahocu cofkoya!> 'o h'oh'o to feangosi micu osni aapayo'.

¹⁴isi eutotaveiya to iesu ho yainca: <teav'a 'ahya esvata no mosmo 'e hi'hioa eni, yungucu uhto saisi ho poa aitneni; takocu maito h'oesvata to moose ho sutu, mi'usnu tamo botngonu ho soomei ho mikocu cofkoya.>

¹⁵'o ongko to iesu, cu asuhcu psoecocoyu. yu'eteuyunu 'omo botngonu ci cou, te tmalu to iesu homo esvavut, a'vinano tata'e no yov'o 'o tma'congohe.

16 at'inghi 'o iesu mo ohsase'u uhtomo caciku ho amiocni ci hr̥hr̥ng̃ ho 'inoli.

poa yov'o to iesu 'omo tma'congo no meaupsu'hu ci cou

(matai 9:1-8; maluko 2:1-12)

17 moso yaa concie hie, mo seol̥a no mo'ma'cohio to cou 'o iesu, panto piyo cimo i'mi to mahohosa ne ngalilaya ho ine yutaya, 'elusalemu ci coufalisi ho lema'cohio hoolicu mo maezo su'upu. 'o ton̥ to nooe'oca isi no'upi 'o iesu, isi peel̥i poa yov'o 'omo tma'congo ci cou.

18 panto piyo ci cou mo ngoe tomo oevoi to hoposi ci mo meaupsu'hu, ma'totoothom̥ ho 'ucia ngoe'usni to aemana, siya to tuhcu to iesu.

19 at'inghi, maica homo angu botngon̥ 'o cou, o'a ihe peel̥i ngoe'ayumoni, cu ngoe'uni to sof̥, eon'oz̥i 'o sof̥, popsu'upa to hoposi 'o cou, siya to isi notuhci to iesu to taico tomo botngon̥.

20 isi aiti to iesu 'o singkoohe, cu mi'usni 'omo meaupsu'hu ci cou ho yainca: <nanghia, na kuisisu isicu peteongasa.>

21 'o lema'cohio seiso ho i'o coufalisi mo aha'o yaue'ei: <zou siyas'a 'e cou eni. mainci mo'engho tamo maica efnaso ci e'e! tapeoha 'o hamo, siya nate yaa ton̥ no peteongaso no kuisi?>

22 isi h̥h'̥ti to iesu 'o koyuhe, cu mi'usni ho yainca: <mainci maica co imu ta'to'toh̥ngva?>

23 hoci yainca 'emo tma'congo <<isicu peteongasa na kuisisu>> hocieno yainca <<y̥c'̥ ho coecon̥>> nenusi nate son̥he?

24 te'o poa cohivneni muu, 'e okocou mo yaa ton̥ no meteongaso no kuisi homo yonta ceoa.> isicu mi'usni 'omo meaupsu'hu ci cou ho yainca: <te'o cucufni suu, y̥c'̥, hafa si hoposu hocu maine'e!>

25 'o cou ic'o mo 'osni yonto tuhcu tomo botngon̥ ho y̥c'̥, yaa 'o ohsi yoni oevoi ci hopo hocu maine'e. tohmomoeng̃ to hamo.

26 mo ac̥h̥ na'no yamci, ma'ng̃c̥ng̃c̥ na koyu ho tohmomoeng̃ to hamo ho mainca: <maitan'e mitocu baito ta o'aito ta'c̥'ha ci hi'hioa!>

eyoho'a to iesu 'o levi

(matai 9:9-13; maluko 2:13-17)

27 ataveisi ta hi'hioa tan'e, mo emoyafo 'o iesu, aiti 'o cih̥i cila a'p̥'p̥y̥ to tmuhnoa ci cou. zou levi 'o ongkosi. mo yusuhngu to ca'h̥si to 'oyona tmuhno. mi'usni to iesu ho yainca: <uhtan'e ho to'ofeihni a'o!>

28 cu y̥c'̥ 'o levi, teon̥'vi 'o ac̥c̥h̥si, cu to'ofeihni to iesu.

29 mo yonto iachisi emoo 'o levi ho ayocneni to meoino eabobon̥ 'o iesu; 'enepio ci letmuhno ho i'o mocmo ci cou mo ac̥h̥ toa bon̥.

³⁰piyo ci coufalisai ho i'o mo ma'hi'upu ci lema'cohio seiso mo mi'usnu to tesi to iesu ho eubut'u yainca: <mainci mimu aac'o toehungu eabobonꞫ si letmuhno ho isi kuici cou?>

³¹isi mi'usni to iesu ho yainca: <'omo yoayokeo ci cou o'ate poa baito to leaotothomꞫ, 'ai'o lac'o tma'congo 'ola poa baitoa.

³²na te'o atuhca ho mi'o cmꞫ'ho, o'a te'o eoho'a namo ꞫmnꞫ ci cou. mate'o eoho'a 'omo kuici cou ho poa ma'vovei.>

e'usnu no tanzi

(matai 9:14-17; maluko 2:18-22)

³³panto mo mi'usnu to iesu ho yainca: <'o tesi to yohane la asngꞫꞫ tanzi ho 'inoli, leac'o maezo maica 'o tesi to coufalisai, i'ec'o tESISU 'ela ih'unu bonꞫ ho mimo.>

³⁴yainca to iesu: <homon'a mai'upu tomo eabobonꞫ 'o mon'a faeva mevcongꞫ ci hahocngꞫ, tekoeno poa tanzi 'omo toabonꞫ ci cou? o'ate meelꞫ maica!

³⁵at'inghi ho tac'u mic'Ɜhi 'o hie, tahecu e'eafi ta taicohe 'o hahocngꞫ, ho mio, 'atac'ueno tanzi.>

³⁶isi ivaho mi'usni to iesu ho mo'engho tomo concu epo'usa: <uk'a cite eekieki no mon'a faeva ci yꞫꞫ, ho tpihneni no micu noana'o ci yꞫꞫ; hoci maica, cu aekieki namo faeva ci yꞫꞫ, i'o isi eekieki ci mo faeva o'amo yupa naseolꞫ 'omo noana'o.

³⁷maezo uk'a cite mayo no faeva ci emi ho teapha no micu noana'o ci efucu no feo'u; hoci maica, tesi yuf'oi nomo faeva ci emi 'emo noana'o ci efucu no feo'u, te mhꞫ'to 'o emi, maezo kuzo 'e efucu no feo'u.

³⁸te teapha no faeva ci efucu no feo'u 'omo faeva ci emi.

³⁹uk'a cite mimo nomo no'sꞫftonꞫ ci emi, atavei mici soevaho nomon'a faeva ci emi, lasi conino yainca mo ꞫmnꞫhe 'o micu no'sꞫftonꞫ ci emi.>

Luka 6

e'usna no 'ansokunici

(matai 12:1-8; maluko 2:23-28)

¹moso conu ci 'ansokunici, mo mito heoheome 'o iesu; mo tu'suesuecu to piyo ci mceu to heome 'o tESISU, ta'mucmuca ho ana.

²ihecu aiti to piyo ci coufalisai, yainca: <mainci imu hioa si o'ante hioa homo 'ansokunici?>

³yut'inga to iesu: <'o tavite ho i'o fafeifeihasi ne moso sieo cuma na ohe hioa, o'a ohmulaeno ahta engha?

⁴moso yameumæ to seiten to hamo, mayo to isi sæ'teni to hamo ci pang ho ana, yaeza p'o'upi 'o fafeifeihasi; 'e pang eni, tapeoha 'o saisi, hoci ana no mocmo ci cou te acæha tamza no yuszozæ to hoolicu.>

⁵isicu yainca to iesu: <'e okocou zou nooe'oca ta 'ansokunici.>

poa yov'o 'omo yu'oemi'mi 'o emucusi ci cou

(matai 12:9-14; maluko 3:1-6)

⁶mo h'unasi ci 'ansokunici, mo uhto kaitoo 'o iesu ho mo'ma'cohio to cou; to ic'o panto cihi ci cou. mo yu'oemi'mi 'o vhona to emucusi.

⁷panto lema'cohio seiso ho coufalisai, ihe 'ucia i'ima na o'amo emio to iesu, ko'ko peelæi ehpængneni, mo bise'u ho huafeozi, aiti 'o iesu hoci aotothomæ no tma'congo homo 'ansokunici.

⁸isi cohivi to iesu 'o 'tohængæhe, cu mi'usni 'omo yu'oemi'mi 'o emucusi ci cou ho yainca: <yæc'æ, yac'æ ta tuhcu tan'e!> micu yac'æ na ic'o.

⁹cu mi'usnu to botngonæ 'o iesu ho yainca: <te'o tuocosi muu, e'usna no 'ansokunici, mo mainenu na hia esvætæ to hoolicuto? peis'æ'æmnæ hocieno peiskuzkuzo? to'usnu no nsou hocieno akuzkuzo no nsou?>

¹⁰isi mikuyungvi 'omo nokuyungu ci cou, atavei isicu mi'usni 'o ic'o ho yainca: <houæzneni si emucu!> ne isicu hosngæcveni to ic'o 'o emucusi, 'o emucusi micu yuovei æmnæ.

¹¹ihe na'na sæ'nova, cu yupa toæsvæsvætæ te yainenu nate hia mi'usni 'o iesu.

epeiya to iesu 'omo maskæ uesto ci sitoo

(matai 10:1-4; maluko 3:13-19)

¹²moso concie hie, uhto hcuyu 'o iesu ho 'inoli, yonto ic'o ho cono feængna 'inoli to hamo.

¹³ne micu moseo'ohngæ, isi eteuyuna to tuhcsi 'o tesi, i'mi ta taicohe ho epei tomo maskæ uesto ci cou, yainca sitoo na tehe ongko.

¹⁴'o ongkohe zou saimong (ohsi tovahi to iesu ho poa petelo) ho i'o ohaesasi ci 'antole, yakovu ho yohane, fuili ho patolomai,

¹⁵matai ho tomas, oko to 'alofui ci yakovu ho i'omo ma'hi'usnu to nesintoo ci saimong,

¹⁶oko to yakovu ci yuta ho i'o moso atavei himhohioa ho phieni 'o iesu ci yuta ci coukaleo.

mo'ma'cohio ho aotothomæ 'o iesu

(matai 4:23-25)

¹⁷mo næthæ toyovcu to hcuyu 'o iesu ho i'o sitoo; mo acæhæ yac'æ ta poneo 'o iesu ho i'o 'enepio ci tESISI, 'omo yu'ec'æc'æ ci cou mo i'ngabo

ne yutaya, 'elusalemu, ho hosa to aezonɔ to etɔpɔ ne tailo, saitong ho yu'eteuyunu to ic'o,

¹⁸te tmalɔ to iesu hote eɔsvɔsvɔtɔ, maezo tata'e no aotothoma na tma'congohe. i'o isi 'afeo'fu'a no h'aokuv'o ci cou mo maezo uso, a'vinano mo yov'oa.

¹⁹ihe toehunga 'ucia peuasa 'o iesu, maica mo yaa i'mi to feangosi ci tonɔ, poa yov'o 'o tma'congohe.

kokaekabɔ ho nac'o

(matai 5:1-12)

²⁰mo miezuhu to tesimali 'o iesu, mi'usni ho yainca: <'ola aviovio ci cou. a'ɔmtɔs'a ɔm'ɔmnɔ; na muu zou 'o'oko to hɔpɔhɔpɔngɔ to hamo!

²¹'ola ma'sisio ci cou maitan'e a'ɔmtɔs'a ɔm'ɔmnɔ; temu elɔ no yoseɔ! 'ola mongsi ci cou maitan'e a'ɔmtɔs'a ɔm'ɔmnɔ; tenamu kokaekabɔ!

²²<nomio to okocou, ho ta'sɔsɔ'nova muu, hopsɔpseni muu, aokoe'iya muu, tapica no kokuzo na muu, temucu ɔm'ɔmnɔ!

²³ne noana'o na nia maameoihe ohela yaica na lahe hia mi'usnu to eyongensa. no hiesi ho mio, temu pahpapika no temu hia kaebɔ, maica isi songacveni tomo atngaso ci temu hnoo ne pepe.

²⁴at'inghi, 'emimu atngaso maitan'e temu ku'kuici, maica micu amso na lamu hia kokaekabɔ!

²⁵namo yoseɔ ci cou maitan'e. te ku'kuici, maica tenamu sieo, inamo cohocvo no hia kaebɔ maitan'e te ku'kuici, maica tenamu nac'o ho mongsi!

²⁶<holahē toehunga tohmomoengɔneni ta cou na muu, pano tamu meamzi, maica na nia maameoihe ho mosola mi'usnu no meyoyongensa moso mo'engho tomo totiski ci e'e.>

e'usnu no ngohia na hangɔ

(matai 5:38-48; 7:12)

²⁷<at'inghi, 'e mimu tmalɔ ta e'e'u, te'o eɔsvɔta muu, la ngohia na hangɔmu, ɔlɔlɔɔ 'ola asɔsɔ'no muu;

²⁸temula tooyokeoi 'ola matkuzkuzo muu, 'inoleni 'ola aokoe'i muu ci cou.

²⁹hocihe t'oplikvi si ciengona ta pinosu, moeza poa t'o'upneni si ciengonasi! hocihe pano te ti'eingi no osko aoskopa, moeza poa tas'upneni na osko as'oia!

³⁰hoci pano tehe p'enia suu, la faeni; hoci panonte mayo no macucumasu, teav'a usa ho p'eyoveiya.

31 hocimu mici noa yainenu no mocmo ci cou, 'atemueno yaeza yaica na mocmo ci cou.

32 <hocimuc'o ngohia nala himngonghi muu ci cou, cuma nate koa etanveni? ac'uhũ tola yaa kuisi ci cou 'alaheeno yaeza ngohia 'ola himngonghi ci cou!

33 hocimuc'o aũlũlũ 'ola aũlũlũ muu ci cou, cuma nate koa etanveni? ac'uhũ tola yaa kuisia ci cou 'alaeno maezo maicac'o 'o lahe hioa!

34 hocimuc'o poa yuevaho no peisu na te ta'unano te meelũ yoovei ci cou, cuma nate koa etanveni? 'omo yaa kuisi ci cou 'alaeno maezo maica ho poa yuevaho to peisuhe 'omo yaa kuisi ci cou, la maito hia man'i ho tasvoveiya!

35 o'ate maica, temula ngohia na hangũ, aũlũlũ; hoci yuevaho no peisu na cou, teav'a totea no tasvoveiya. hoci maica tenamula tiou no atngaso ci hnoo, a'vinano tesi 'o'oko to sopepea ci hamo, maica ho lasi ieni no ma'cocacni ci 'tohũngũsi ho mi'usni 'ola pef'uhu ho kokuzo ci cou.

36 temula ma'cocacni, mais'a 'o amomu pepe la ma'cocacni.>

'ote eayaezoyũ no mocmo ci cou

(matai 7:1-5)

37 <'otela yũsvũtũ no cou, tesieno o'te yũsvũta to hamo na muu; teav'a topci no kuisi na mocmo, tesi o'te topci no kuisi to hamo na muu; temu peteongaso no cou, tesieno peteongasa to hamo na muu.

38 hoci taha'vi na mocmo ci cou, 'atesi ahtao'te taha'vi to hamo na muu, a'vinano boemi no meoino peosvũta, totazũza ho hũtũtũkœni, pnanfi na temu peelũi hafa, ngangcũngcũ ho faeni muu. hocimu boemi nomo mainenu ci peosvũta ho meosvũtũ, tesi yaeza titheni nomo totiski ci peosvũta to hamo ho peosvũtœni muu.>

39 isi yaeza mi'usni to iesu ho mo'engho to mo conĩ ci epo'usa, yainca: <na bũkngũ ci cou o'ate meelũ eahafo no bũkngũ ho mino œonũ; hoci maica, 'ate ahtuo'te aepohũ su'ayumonũ no feongo.

40 o'ate yuepehe no sensei na seito, at'inghi hocic'u tmaepũngũ tena totiski ta sensei.

41 <mainci osko teolũihe na mo subkongũ no mcoo no nat'ohaesa ci yompuhu, ho o'te cumasa na mo yonta mcoosu ci pefotngũ?

42 mo yaa pefotngũ si mcoosu, te mainenu hoci meelũ mi'usnu no nat'ohaesasũ ho yainca <<ohaeva, te'oeno iseafa simo subkongũ ta mcoosu ci yompuhu>>? sila hia me'ũ'ũmnũ ci cou, ma aueva yaa simo subkongũ ta mcoosu ci pefotngũ, teeno buhsansano ho 'iseafa na mo subkongũ no nat'ohaesa ci yompuhu.>

evi ho beahci

(matai 7:16-20; 12:33-35)

⁴³<'omo ʌmnʌ ci evi o'ate beahci nomo kuzo, 'o kuici evi maezo o'ate beahci nomo ʌmnʌ;

⁴⁴na hia ʌmnʌ ho kuzo no evi tee humzi to beahcisi. o'atemu meelʌ yono cʌcʌmʌ ho toa beahci no moezunge, maezo o'ate meelʌ yono cʌcʌmʌ ho toa amcuu.

⁴⁵'omo ʌmnʌ ci cou; la i'mi to isi a'pʌ'pʌya to 'tohʌngʌsi cimo ʌmnʌ ho peiseafo tomo ʌmnʌ. 'omo kuici cou la i'mi to isi a'pʌ'pʌya to 'tohʌngʌsi ci kuzo ho peiseafo tomo kuzo. 'emo cihci ci cou cuma namo nongcʌngcʌ no 'tohʌngʌsi, 'aeno cuma nate pateafa ta ngayo.>

yuso ci totnguca

(matai 7:24-27)

⁴⁶<mainci lamu yainca a'o <<nooe'oca, nooe'oca>>, ho o'te pee'ofeihni 'o la'u eutotaveineni ci e'e?

⁴⁷te'o eʌsvʌta muu, inala uhta tuhcu'u, tmalʌ ta e'e'u ho a'ʌmta peis'ofeihni, mio mais'a mainenu ci cou?

⁴⁸te mais'a 'ola mooyai emoo ci cou, peimsʌ'eona 'o ceoa, p'eyac'a to yakivayʌ 'o totngucasi. hocisi toemiza no fozu ci chumu 'e emoo, 'e emoo eni o'ate aot'ou, maica ho isi'so p'eʌlʌlʌ.

⁴⁹at'inghi, 'ola tmalʌ ta e'e'u ho o'te peis'ofeihni, mo mais'a 'emo cihci ci cou, p'eyac'a to o'aisi teoʌlʌlʌi 'o totngucasi ci emoo, hocisi toemiza no chumu, tec'u osni oefʌ'ʌ 'e emoo ho a'ʌmtʌ meoino aon'oi!>

Luka 7

poa yov'o to iesu 'o soksuskunu to taicini no heetai to looma

(matai 8:5-13)

¹eeʌnga to iesu 'o e'esi ho mo mi'usnu to botngonʌ, micu uhne kapenong.

²to ic'o panto cihci ci ngungkang to looma, mo tma'congo 'o lasi na'na tae'oci ci soksuskunu, tec'u mon'i kuzo.

³isi tac'ʌhi to ngungkang na lasi hi'hioa to iesu, cu tovei 'omo piyo ci coolo to yutaya ho m'eya poa aotothomneni to iesu 'o soksuskunusi.

⁴ne micu sʌc'ʌhʌ to isi yoni to iesu, a'ʌmtʌ bueeinu ho m'ene to iesu ho yainca: <a'ʌmtʌs'a 'aseolʌ hociko to'usni 'e cou eni;

⁵lasi angongohia 'e a'mi ci couyutaya, ohsila p'eac'eni to kaitoo a'mi.>

⁶micu fiho 'o iesu. netec'u mon'i sʌc'ʌhʌ, mo eutotavei to mo piyo ci nanghia 'o taicini ho eʌsvʌta to iesu ho yainca: <nooe'oca, 'ote 'ahʌyʌ ngoseo. ho ciko ʌlʌ sʌc'ʌhʌ ne emoo'u o'ate'o pasvo'ha;

⁷maezo o'ate 'aseolæ hoci'u baito suu. hocikoc'o mako matnæskæ eucufnu, 'atec'u yov'o 'o soskuskunu'u.

⁸maiemo a'o lea yaa smuhnu a'o ci taicini, ta puesona'u la'u yaa skuna ci heetai; hoci'u pashæi namo cihi ho poa uhne'e, tec'u uhne'e; hoci'u pashæi namo cihi ho poa uhtan'e tee uhtan'e; mi'usnu to soskuskunu ho yainca <<teko hioa eni>>, tasicu hioa.>

⁹talæi to iesu 'e e'e eni, mo na'no yamci, miezuhu ho mi'usnu tamo to'ofeihni ci botngonæ ho yainca: <te'o eʊsvʉta muu, 'emo maica ci singkoo, 'upenaeno ta 'ayumona ta cou'isolaelu, uk'amocu ci os'o ahta yupteilæneni!>

¹⁰i'o ohe popeoskuna ci cou ne micu yuovei to emoo to ngungkang, aiti 'o soskuskunu to ngungkang ma micu yov'o.

poa smoevovei 'o oko to tuvcongæ ci mamespingi

¹¹o'amo noana'o, mo uhto hosa to naa'in 'o iesu; mo to'ofeihni 'o tesiani ho i'omo botngonæ.

¹²ne micu esmi to phingi to hosa, 'oc'ocic'o pantomo evasæzæ cimo yamcoi te yuyafo. i'omo mcoi zou pecnia ci oko to tuvcongæ ci mamespingi; botngonæ 'omo i'mi to hosa ho emoyafo, pvohca 'o mamespingi ho te emo'usnu to heuf'a.

¹³isi aiti to nooe'oca 'o mamespingi, na'na ta'cocoveoza to 'tohængæsi, isi mi'usni 'o mamespingi ho yainca: <'ote mongsi!>

¹⁴cu ohcum'u ho hoe'oci 'o ngotohva, micu tosvo 'omo ngoe ci cou. yainca to iesu: <foinana, te'o cucufni suu, yæc'æ!>

¹⁵micu yusuhngu 'o moso mcoi, a'vinano cu ahoi aomotæ'æ. 'o iesu isicu toveineni to inosi.

¹⁶acæhæ kuici yamci; micu tohmomoengæ to hamo ho mainca: <mo yaa meoino no eyongensa cimo yuyafo ta 'ayumonato!> mo matvaho: <mo cmæ'ho 'o hamo ho to'usni 'e 'o'okosi!>

¹⁷na eni ci ohsi hi'hioa to iesu cu psoengaboza to yutaya ho ito mo cum'u ci mauhræhrængæ.

baito to iesu 'o tesiani to yohane

(matai 11:2-19)

¹⁸o tesiani to yohane ihe acæha eʊsvʉta to yohane 'e hi'hioa eni. isicu eyoho'a to yohane 'omo yoso ci tesiani,

¹⁹popeoskuna ho poa uhto nooe'oca. poa tuocosneni: <zou suu 'o ohsila engha to yohane cite cmæ'ho ci ic'o? ho nenusi no temzan'a mooteo nomo h'unasi cimo cihi?>

20ne micu uhto iesu, cu yainca: <isi skuna to letoonono yohane a'mi ho tuocosi suu: <<zou suu 'o ohsila yainca to yohane cite cm̃'ho cimo cihi, hocieno temian'a mooteo nomo h'unasi cimo cihi?>> >

21ãl̃usi ne mio isin'a aotothoma to iesu 'omo botngoñ cimo tma'congo, el̃ no 'atutumio ho i'o isi c̃ng̃hi no h'aokuv'o ci cou. a'vinano poa bohng̃ 'o mosola b̃kng̃ ho i'vaho teol̃ ta tiskova.

22isicu yut'inga 'o tesi to yohane ho yainca: <temu yuovei, ẽsṽta to yohane na imu afu'a aiti afu'a tal̃i, 'aeno mo bohng̃ 'omo b̃kng̃, coecoñ 'omo pi'o. cofkoya 'omo to'ho'ho, tmal̃ 'omo lõng̃. smoevovei 'omo mcoi, tmac'̃h̃ to fukuin 'omo thi'cia.

23i'o o'ala ma'pepecvai a'o ci cou mainenu na hia ̃m'̃m̃ñ!>

24ataveisi ne micu e'oh̃ 'o tesi to yohane, micu mi'usnu to botngoñ 'o iesu ho engha 'o yohane, yainca: <ne auyusi mohmula uhne maepuepuhu ho biebimi to yohane, zou cuma na ohmu 'ucia aiti? zou 'o isi peat'ova to poepe ci yohu?

25cuma na imus'a atuhca 'ucia aiti ho mimu yuyafo? zou baito tola yonghu 'o ỹs̃ ci cou? i'ola mateol̃l̃ noul̃l̃ ho au'hi'hisi ci cou la yonto emoo to honte!

26hoci maica, ho mimu yuyafo cuma na temu aiti? baito no eyongensa? 'aeno zou, at'inghi te'o ẽsṽta muu, 'o yohane mo meoisihe to eyongensa.

27na ic'o 'ai'o isieno engha to seiso; yainca to hamo: <<aiti, te'o popeoskuna 'o soksukunu'u te papoeṽ suu; tesi ptuceoneni suu.>> >

28ivaha yainca to iesu: <te'o ẽsṽta muu, ta yatatiskova uk'a cimo meoisihe to yohane; at'inghi to h̃p̃h̃p̃ng̃ to hamo, 'omo so'okosia cimo cihi mion'a meoisihe to yohane!>

29'emo botngoñ, a'upu 'ola letmuhno ci cou. tal̃i 'o e'e to iesu, cu ac̃h̃ meo'uzo to isi p'enia to hamo ci moul̃l̃, maica ho mohcula tiou to toonono to yohane.

30at'inghi 'o coufalisai ho lema'cohio hoolicu mo b̃̃ps̃ps̃ no ohsila ta'koeva to hamo, maica ho o'amo tiou to toonono to yohane.

31ivaha yainca to iesu: <ma te'o mayo no cuma ho patotiska 'e cou maitan'e? ma mihin'is'a ãl̃ mais'a cuma?

32mihin'i ãl̃ mais'a 'ola yonto papae'ohsa ho yoyaso ci 'o'oko, 'omo cono taucunu mo mi'usnu to h'unano taucunu ho moozoỹ mainca: <<mimza pasumevcong̃, o'a mimu 'otole! mimza pasuyamcoi, maezo o'amimu h'unano mongsi!>>

33mo cm̃'ho 'o letoonono yohane, la o'te boñ o'te mimo, lamu yainca: <<ma isi ti'eopi no hicu!>>

34 cmɛ'ho 'o okocou, la bonɛ ho mimo, tamu yainca: <<mamita voemi ho meaes
ci cou, conino eananghia to letmuhno ho ito kuici cou!>>

35 at'inghi. na moutɛs'ɛ to hamo la hongu to feango tola afu'u tiou to moutɛs'ɛsi
ci cou.>

ma'vovei 'omo yaa kuisi ci mamespingi

36 panto cihci ci coufalisai isi eho'a ho poa bonɛ 'o iesu, micu uhto emoosi 'o iesu
ho toabonɛ.

37 to ic'o panto cihci ci mamespingi, 'o lasi h'oyunsova la conino popeiskuzkuzo.
isi tac'ɛhi homo yonto emoo to coufalisai 'o iesu ho eabobonɛ, cu mahafo to isi
songcɔngci to konamusngau ci pania.

38 mo ohfaf'uhu to iesu, tvopci to t'angosi ho mongsi. 'o esɛɛsi mo tma'sɛpcɛ to
t'ango to iesu, isicu yomza to f'ɛsɛsi ho paipeapi, boemi to sumsusi ho kisua, cu
ataveia siesa to konamusngau.

39 cu aiti tomo eho'ɛ to iesu ci coufalisai, yainca no koyusi: <hoci zou a'ɛmtɛ
eyongensa taini, manteta cohivi mio mainenu ci mamespingi simo aaso taini;
mamo yaa kuisi ci mamespingi!>

40 isicu mi'usni to iesu ho yainca: <saimong, mo conci e'e te'o mi'usnu suu ho
engha.> yut'inghi 'o saimong: <sensei 'atekoeno engha.>

41 yainca to iesu: <panto mo yoso ci cou mo aepohɛ yuevaho to taukehe, i'omo
cihi mo se'einva 'o isi yuevaha, i'omon'a cihci mo meemohɛ 'o isi yuevaha.

42 i'omo yoso mo aepohɛ uk'a tonɛ no yooveineni, isicu moeza saapayo'a to
tauke 'o ihe yuevaha. teko ta'to'tohɔngva, siya nate asuhcu himngonghi ta
taukehe?>

43 yut'inga to saimong: <os'o yainca no koyu'u 'ai'omoeno man'ihe 'o isi
peteongasa.> yainca to iesu: <emio co e'esu.>

44 micu miezuhu to mamespingi, yainca 'o saimong: <osko aiti 'e mamespingi
eni? mo'u uhto emoosu, o'a osko fii no te'o titha tot'ango ci chumu, mo boemi
ta esɛɛsi ho tonzovi co t'ango'u, a'vinano yomia ta f'ɛsɛsi ho paipeapi.

45 o'amiko boemi no kisu ho yungeova a'o, at'inghi 'e mamespingi eni mo ahoi
ne mi'on'a yɛmɛmɛ o'amo tosvo kisu ta t'ango'u.

46 o'a osko yomza no hɛsɛ ho siesa 'e fnguu'u, at'inghi isi yomia ta konamusngau
ho siesa 'e t'ango'u.

47 te'o eɛsvɛta suu, 'e isi pa'teni cimo mɛ'eona ci himngonghi isi soomei ho isicu
peteongasa na man'i ci kuisi. namo kakutia na isi peteongasa, mo maezo kakutia
na isi pa'teni ci himngonghi.>

⁴⁸isi mi'usni to iesu 'o mamespingi ho yainca: <isicu ac̄ha peteongasa na kuisisu.>

⁴⁹i'o mo suteuyunu ci cou ihecu yainca no koyuhe: <ma siyas'a taini. cis'a peteongaso no kuisi ta cou!>

⁵⁰mi'usni to iesu 'o mamespingi ho yainca: <isi to'usni no singkoosu na suu; soanono hocu maine'e!>

Luka 8

to'ofeihni to iesu ci maamespingi

¹mohcu ake'i aomane, mo smaingabo ta mahohosa ho mayoyou 'o iesu, psoyom'a 'o fukuin no hr̄hr̄p̄nḡ to hamo; mo to'ofeihni 'o mask̄ uesto ci tesi.

²panto mon'a piyo ci maamespingi, na'nosino 'o ohola poa yov'o ci isi ta'poe'i no h'aokuv'o ho ito tma'congo hocu yov'o; ta taicohe mo no'upu 'o maliya to motala, mosola pitu ci hicu 'o ohola peteoyafa to feangosi;

³i'on'a yoyana ci vconḡ to khusa cila yaahioa to emoo to honte helote, ho i'o susanna, ac̄h̄h̄ to mocmo ci maamespingi. la ac̄h̄h̄ titho to iachihe yupas̄ ho āt̄'̄t̄'̄ca 'o iesu ho i'o tsesi.

epo'uso no miyapo

(matai 13:1-9; maluko 4:1-9)

⁴i'o botngon̄ ci cou mo i'vav'ov'o to mahohosa mauhr̄hr̄p̄nḡ ho baito to iesu. nemo seol̄a no yu'eteuyunu 'omo botngon̄ ci cou, isi mi'usni to iesu ho engha 'o epo'usa ta oi'isi:

⁵<panto cihi cimo miyapo to tutu mo yuyafu ho yapneni 'o tutu. ne isi yapneni, piyo ci tutu mo suaskiti to ceon̄, ihe p'ecihi to cou, mei'usni to zom̄ ho ana.

⁶piyo 'omo su'to yuyu'eo, ne micu cm̄f̄ē 'o tutu. moc'o osni somī hocu keolo, mo maica ho o'amo sof'u.

⁷piyo ci tutu mo su'ayumon̄ to c̄c̄m̄, mo yu'upu cm̄f̄ē 'o c̄m̄, isicu ta'poe'i 'o c̄f̄ē.

⁸'o mocmo to tutu mo su'to mo am̄n̄ 'o ceoasi, cu cm̄f̄ē, ȳl̄l̄l̄, beahci ho se'conza 'omo apuhngu.> i'vaha yainca to iesu: <namo yaa koyua, ac̄h̄h̄'so tmal̄!>

atuhcusi ta epo'usa

(matai 13:10-17; maluko 4:10-12)

⁹mo uso 'o tesi to iesu ho tuocosi na e'ausna ta epo'usa.

10 isi yainca to iesu: <inamo natu'ca na mau'to'tohungu ho moumsu'eonx no hpuhpungu to hamo isicu faeni muu; inacu mocmo ci cou, te boemi ta epo'usa, poa teolu ho o'te hongu, talu ho o'te ta'hongi.>

esansana 'e epo'usa no miyapo

(matai 13:18-23; maluko 4:13-20)

11 <na e'ausna ta epo'usa tan'e mo maica: 'o tutu isi pas'usna to e'e to hamo.

12 emo suaskiti ta ceonx ci tutu, 'a isieno pas'usna ta cou ho micu tmalu ta e'e, cmu'ho na 'akuma, i'mi ta 'tohunguho ho ti'einga na ohsicu talu ci e'e. poa o'te meelu nomio no tmaa'uzo ho elu no to'usni.

13 i'omo su'to yuyu'eo ci tutu, isi pas'usna ta cou ho micu tmac'uhu no e'e la tmakaebu ho tiova, at'inghi 'e e'e o'a mo bimsu'eonx biemisi ta 'tohunguho; lac'o akameosx tmaa'uzo, hoci yupteilu no husvuta cu o'tena biv'ohu.

14 i'omo su'ayumonx to cucumx, isi pas'usna ta cou ho micu tmac'uhu ta e'e, at'inghi na ma'tipvongx no h'oyunsova, eepcvaza no yuyupasx ho micic'o kokaekaebe, hocu timcoza na ntohsi nsou ta e'e, o'tena meelu beahci nomo yu'epungu ci beahci.

15 i'omo su'to bangnu ci ceoa, isi pas'usna ta cou homo tmalu ta e'e, la boemi no mou'umnu ho mou'umtu ci 'tohungu ho noyucx ta e'e, ma'huhuyx mooteo. ac'uhu ho micu beahci.>

nof'uf'u to pangka ci lampu

(maluko 4:21-25)

16 <uk'a cite sotiskou ho tofeu'si, hocieno yaa ho sof'uf'a no hopo. 'atesi ahtao'te pasopaeva no totnguca lampu, poa teolu no tiskova nate yumeumx ci cou.

17 acucuhu 'ola efuefuga ci hi'hioa la conino epeaska, 'ola afu'a feufeu'sa ci hi'hioa, te yaeza epopayoa. ho tohunga cohivi.

18 <ko'koeno, temu butatalu; maica namo panocu, te fii nomo asuhcu man'i; namo uk'a, te tas'upa na isi ta'unano panon'a ci ake'isi ho yaeza ti'einga.>

ino ho i'o nanat'ot'ohaesa to iesu

(matai 12:46-50; maluko 3:31-35)

19 o ino to iesu ho i'o nanat'ot'ohaesasi mo cmu'ho tehe aiti 'o iesu, at'inghi maica homo angu botngonx 'o cou, o'aihe peelu ohcum'a 'o iesu.

20 panto mo eusvutu to iesu: <'o inosu ho i'o nanat'ot'ohaesasu mo yac'u ta yafana. matenana baito suu!>

21 isi mi'usni to iesu ho yainca: <ina la tmalu no e'e to hamo ho peis'ofeihni, ci 'aeno ino'u ho nat'ohaesa'u!>

eususeoma to iesu 'o poepe ho smahu

(matai 8:23-27; maluko 4:35-41)

22moso concí hie, mo smo'apangꞰ 'o iesu ho i'o tesi, mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <teto ohpihi ta ta'esi ta etꞰꞰ.> micu e'ohꞰ.

23ne mo aot'ou 'o 'apangꞰ, mo oengꞰꞰ 'o iesu. akameosꞰ na'no taso 'o poepe to etꞰꞰ, isi sangcꞰngci to chumu 'o 'apangꞰ, hocu kuici sokoeva.

24ihe poecꞰ'va to tesi 'o iesu, yainca: <sensei, sensei, temiacu mon'i mcoi!> peihasmome 'o iesu, t'Ʞtei 'o taso ci poepe ho i'o smahu, cu tosvo 'o poepe ho i'o smahu, hocu suseomꞰ 'o etꞰꞰ.

25isi tuocosi to iesu 'o tesi: <mo yonenu na singkoomu?> ihe smoyoa ho taunona'vꞰ, yupa mainca: <ma atuhcu siyas'a na taini? ho isi pashꞰi si poepe ho smahu, mo maezo tmalꞰ si poepe ho smahu!>

aotothoma to iesu 'o isi cꞰnghi to hicu ci cou

(matai 8:28-34; maluko 5:1-20)

26mo ohpihi to etꞰꞰ ta ngalilaya ho uhto mia'usnu to kolasin.

27ne micu tmo'poyapo 'o iesu, to ic'o panto cihi ci isi cꞰnghi no hicu ci cou mo mingeuo ho emo'usnu. 'e cou eni micu noana'o ho o'amo sꞰ'eusꞰ, o'ala yono emoo, la yontohe feongo to heuf'a.

28ne isicu aiti 'o iesu, cu aha'o moozoyꞰ, m'ocnguyu to tuhcu to iesu, tmunoi mainca: <oko to sopepea hamo ci iesu, mainci uhtan'e ho 'afeo'fu'a a'o? te'o epici to hamo ho m'ene suu. teav'a pohtutumza a'o!>

29homo mainca 'o e'esi maica ho ohsiso pashꞰi to iesu 'e h'aokuv'o ho poa mongoi ta feango ta cou tan'e. isi siho tꞰꞰꞰta to h'aokuv'o, upena ne isi poekotva ho seo'eisi to ekꞰka, isic'o peelꞰi yꞰntꞰha 'o ekꞰka, noa popeoyꞰn'Ʞa to hicu.

30isi tuocosi to iesu: <cumas'a na ongkosu?> isi yut'inga: <'a <<botngonꞰ>> a'o>, maica mo botngonꞰ ci hicu 'o mosola cꞰngꞰ ta feangosi.

31mo mi'usnu to iesu 'o hicu ho m'eya o'te 'ahꞰya popeo'ayumona no moumsꞰ'eonꞰ.

32to cum'usi to hcuyu mo 'oc'ocic'o yaa botngonꞰ ci feꞰ'Ʞ mo eabobonꞰ. mo mi'usnu to iesu 'o hicu ho m'eya teomneni yꞰmeꞰꞰ to botngonꞰ ci feꞰ'Ʞ; isicu teomneni to iesu.

33micu yuyafu to feango to cou 'o hicu, yꞰmeꞰꞰ to botngonꞰ ci feꞰ'Ʞ; 'o botngonꞰ ci feꞰ'Ʞ cu cono meitoeseo to tꞰ'nꞰ ho su'to etꞰꞰ, engeosꞰ hocu tꞰcꞰcꞰhꞰ.

34isi aiti to le'aꞰt'ꞰcꞰ feꞰ'Ʞ 'e a'a'ausna eni, cu toekameosꞰ, uhto mahohosa mayoyou ho eꞰsvꞰsvꞰta.

³⁵micu yuyafu 'o cou to ic'o, tehe aiti na a'a'ausnasi. mo uhto isi yoni to iesu, aiti 'o ohsi cunghi to hicu, mo yusuhngu to tuhcu to t'ango to iesu, micu sã'eusã ho ma'tãtus'ã, cu aha'o ma'sasmoyo.

³⁶i'o moso baito to a'a'ausna ci le'aãt'ãcã feã'ã. isi acãha eusvãsvãta tamo botngonã na nia hiasi poa yov'o ta cou.

³⁷'o cou to mia'usnu to kolasin ihe mi'usni 'o iesu ho poa mongoi to ic'o, maica ihe na'na smoyoa. micu smo'apangã 'o iesu ho mongoi.

³⁸i'o ohsi cunghi to hicu ci cou mo mi'usnu to iesu ho mainca: <teko'so poa to'ofeihni a'o!> at'inghi. isi cucufni to iesu ho poa maine'e, yainca:

³⁹<teko maine'e. epeaska na isi hioaneni suu to hamo.> cu a'ãmtã e'ohã. smaingabo to hosa ho psoyom'a na ohsi hioaneni to iesu ci hi'hioa.

oko no mamespingi to ielu ho tma'sãpcã ci mamespingi

(matai 9:18-26; maluko 5:21-43)

⁴⁰mo yuovei to apihana to etãpã 'o iesu, ihe yungeova to botngonã, maica ho ihe toehunga totea 'o iesu hote cmã'ho.

⁴¹panto cihicila atuhcu aãt'ãcã to kaitoo, zou ielu 'o ongekosi. mo maezo esmi, mo m'ocnguyu to tuhcu to t'ango to iesu, m'eya poa uhto emoosi 'o iesu,

⁴²maica ho tec'u mon'i mcoi 'o pecnia ci micu tomaska ueso ci oko nosi mamespingi. ne tesi usa to iesu, ihe skotva'oya tomo botngonã 'o iesu.

⁴³panto cihicila ci micu tomaska ueso cimo tma'sãpcã ci mamespingi; isicu tocãcãhneni no leaotothomã na nia yupasãsi, uk'a cimoc'o meelã poa yov'oa.

⁴⁴mo ohfaf'uhu to iesu, peusage 'o pengpingna to yãsu no aoskopa to iesu, cu osni tosvo 'o tma'sãpcãsi.

⁴⁵isi tuocosi to iesu: <siya como aaso a'o?> uk'a cimo ahtu mainca zou a'o. yainca to petelo: <sensei, si aukukuyungusu zou acãhã cou, maihe toehunga skotva'oya suu!>

⁴⁶at'inghi isi yainca to iesu: <'a panomio aaso a'o, maica os'o ta'hongi mo yaa i'mi ta feango'u ci tonã ho yuyafu!>

⁴⁷isi cohivi to mamespingi ho isi ta'hongi to iesu, micu ma'eoepphi ho pop'up'ungu to tuhcu to iesu, yontomo botngonã ho eusvãta to iesu, mo mainci isi peusage 'o iesu, mo mainenu na hia osni yov'o.

⁴⁸mi'usni to iesu ho yainca: <oko, isi to'usni ta singkoosu na suu! soanono'sio hocu maine'e.>

⁴⁹ne isin'a seolua no e'e to iesu eni, panto cou cimo i'mi to emoo tola le'aat'ucua kaitoo, eusvuta to ielu: <'amicu kuzo 'o okosu, teav'ana 'ahuya poa a'ep'epo si sensei.>

⁵⁰talai to iesu cu yainca 'o ielu: <'ote smoyo, lac'o tmaa'uzo! 'ate i'vaho umnu.>

⁵¹ne micu esmi to emoo to ielu 'o iesu, tapeoha 'o petelo, yohane, yakovu, ho i'o maameoi to oko no mamespingi, o'a isi poa fiho yumeumua 'o mocmo ci cou.

⁵²i'omo yonto ic'o ci cou. mo acuhua tmunoi mongsi ho tngisi 'o oko. yainca to iesu: <'ote mongsi! mioeno ahtu mcoi si oko, 'amoc'o oenguta.>

⁵³ihe toehunga cocvi, maica ho ihe cohivi ho micu mcoi 'o oko.

⁵⁴isi e'tai to iesu 'o emucu to oko, zozoya yainca: <oko, yuc'ua!>

⁵⁵micu yuovei 'o hiosi, osnicu yuc'ua. isi eutotaveiya to iesu ho ake'a poa bonua.

⁵⁶mo na'no yamci 'o maameoi to oko no mamespingi, isi bueeutotaveiya to iesu, teav'a eusvuta no mocmo ci cou 'emo yuyafa ci hi'hioa.

Luka 9

popeoskuna to iesu 'o masku uesto ci sitoo

(matai 10:5-15; maluko 6:7-13)

¹isi eteuyuna to iesu 'o masku uesto ci sitoo, pafi to tonu no meya hicu ho ito aotothomu no tma'congo,

²isicu popeoskuna poa yuyafa ho psoyaska 'o fukuin to hræhrængu to hamo, a'vinano aotothomu tomo tma'congo ci cou.

³isi mi'usni 'o tesi ho yainca: <ho temu mine ceonu, 'ote mahafo no macucuma: 'ote mahafo no s'ofu, 'ote smukeuru, 'ote mahafo no 'oanu ho peisu, o'ate 'ahuyu e'echi no yusu no as'oya.

⁴upena hoci sac'uhu nenu, emoo no siya namo yaa koyu no aat'uca muu, temu no'upu, ac'uhu ho tamucu mongoi to ic'o.

⁵hoci elu no o'ate aat'ucua muu ci cou, ho tamu mongoi to hosa to ic'o, yaeza topsupseni na yompuhu ta t'angomu, mais'a no isi mi'usni ho engahva.>

⁶micu yuyafa 'o tesi, smaingongabo to mahohosa mayoyou ho psoyaska 'o fukuin, auhucu aotothomu to tma'congo.

ma'koekotu 'o helote

(matai 14:1-12; maluko 6:14-29)

⁷isi tac'uhi to honte helote ne ngalilaya 'emo yuyafa ci hi'hioa, micu na'no ma'tipvongu 'o 'tohængusi, maica panto mo mainca: <mo smoevovei 'o letoonono yohane.>

⁸pantomo maezo mainca mo aopa'to 'o 'iliya; panto mo maezo mainca cihi ci eyongensa ne noana'o mo smoevovei.

⁹yainca to helote: <os'ocu yofngui 'o yohane, at'inghi mas'a siya 'e cou eni? mainci ivaho man'i 'o os'o totalai ci hi'hioasi.> isicu na'na 'ucia aiti 'o iesu.

poa yoseua to iesu 'omo posiyemohu ci cou

(matai 14:13-21; maluko 6:30-44; yohane 6:1-14)

¹⁰cu yuovei 'o sitoo, acuha eusvata to iesu na ihe hi'hioa. isi hafa to iesu 'o tesi, auc'oc'ou uhtola yainca posaita ci hosa.

¹¹ihecu'so cohivi to mo botngon, micu to'ofeihni. isi yu'aveoveoneni to iesu, mi'usni ho eusvsvata 'omo natu'ca to hpupungu to hamo ci hi'hioa, isin'a aotothoma 'omo mici poa aotothom ci cou.

¹²ne micu meove 'o hie, mo uhto iesu 'o masku uesto ci tesi, mi'usni ho yainca: <mate poa aemo'u 'e botngon, poa uhta mo cum'u ci you ho biebimi no tehe ana ho ino tehe yoni mtoevi, maica homo angu no'caciku 'e tan'e.>

¹³at'inghi isi mi'usni to iesu ho yainca: <'atemueno fii no tehe ana.> ihe yainca: <moc'o eimo ci pang ho yuso ci yosku. tekon'asi poa mhino no tehe ana tamo maica hia botngon ci cou?>

(¹⁴i'oc'o haahocngu mo asonu posiyemohu.) mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <yainca si botngon macocono taucunu ho yusuhngu, namo cono taucunu asona poa mamemeemohu.>

¹⁵cu maito e'esi 'o tesi ho hioa, acuha poa yusuhngu 'o botngon.

¹⁶yaa to iesu 'omo eimo ci pang ho yuso ci yosku, mi'usnu ne pepe, to'aveoveoyu to hamo, isicu tipcia, faeni to tesi, 'o tesi ihecu aangaeza tamo botngon.

¹⁷mo acuhu bonu, a'vinano cu acuhu yoseu. ihe ateop'uca to tesi 'o ong'ongacvu, teongcungci 'omo masku uesto ci skayu.

ehohonga to petelo 'o iesu zou kilisto

(matai 16:13-19; maluko 8:27-29)

¹⁸moso i'nasku. moc'o noachi 'o iesu ho 'inoli, uso 'o tesi ho biebimi, isi tuocosi to iesu 'o tesi ho yainca: <'e botngon ci cou lahe ta'una no siya a'o?>

¹⁹ihe yut'inga: <panto la mainca zou letoonono yohane; panto la mainca zou 'iliya; panto la maezo mainca zou eyongensa ne noana'o cimo smoevovei.>

²⁰tuocosi to iesu 'o tesi: <na muu? lamu yainca siya a'o?> yut'ingi 'o petelo: <isi p'eyac'a to hamo ci kilisto.>

iachia eyoca to iesu hote nokvo'u ho mcoi

(matai 16:20-28; maluko 8:31-9:1)

- 21 isicu eyuyca pashwi to iesu 'o tesi ho o'te eusveta no mocmo ci cou na eni.
- 22 isi ecnguha ho yainca: <'e oko cou te ahtuo'te esmi to man'i ci 'atutumzo, tehe hose'veni to coolo, saisicoo, ho ito lema'cohio seiso, noa opcoza, ataveisi no miteuhi tena smoevovei.>
- 23 isin'a ivaha mi'usni to iesu ho yainca: <hoci panonte to'ofeihni a'o ci cou, te ciha 'e iachi, ngoevi na zuuzikasi ho huhucmasi to'ofeihni a'o.
- 24 maica i'ola 'ucia iachia tuyca na nsou, te apuya payo'a na nsou; i'omo nomio a'o ho payo'a na nsou, te apuyu elx no nsou.
- 25 'emo cihi ci cou 'upenaeno hocisi peelwi acucuha tanua 'e hrhrngx, ho payo'a 'e iachi hocieno pexenzi na iachisi nsou, cuma na koa xmnxi? ma uk'a!
- 26 honci pano cou cinte h'oinveni a'o ho i'e e'e'u, hotena cmx'ho 'o psoevohngxi to okocou, ho i'o psoevohngx to amosi ho i'o matetensi, tena'u yaeza h'oinveni 'e cou eni.
- 27 te'o bumemeala eusveta muu, 'emo yac'x tan'e ci cou, no auyusi no mcoi pantote baito to hrhrngx to hamo hote esmi.>

aezuhu 'o mi'ausna

(matai 17:1-8; maluko 9:2-8)

- 28 ataveisi ne ohsi e'e eni mo asonx miveohi, hafa to iesu 'o petelo, yohane ho i'o yakovu, uhto hcuyu ho 'inoli.
- 29 nemo seolxa no 'inoli 'o iesu cu aezuhu 'o mi'ausnasi; 'o yxsxi mo maezo tofsi'i ho psoetiskou.
- 30 aemo'au yoso 'omo aopa'to ho yupeahnguyx 'o iesu, 'emo yoso eni zou moose ho iliya.
- 31 mo aopa'to to taico to psoevohngx, mi'usnu to iesu ho yue'engha ho tena yone elusalemu ho boemi no mcoi ho ae'aerpxga na tesi atuhca hi'hioa.
- 32 'o petelo ho i'o 'oahngxi mo acxhx oengxtx; ne micu peihsasmome, aiti 'o psoevohngx to iesu ho i'o mo bi'upu ci mo yoso.
- 33 netec'u mongoi to iesu 'omo yoso, mi'usnu to iesu 'o petelo ho yainca: <sensei, a'xmtx xmnx ho mito yontan'e! poa mooyai note tuyu ci teova a'mi, faeni suu namo con, faeni to moose namo con, faeni to iliya namo con.> (a'xmtx o'aisi maka cohivi cuma na isi engha.)
- 34 ne mon'a seolxa no aomox'x 'o petelo, panto cmxcmx cimo yuyafu ho tofeu'si, nemo meicmu'u 'o cmxcmx, mo acxhx na'no smoyo 'o tesi.
- 35 aemo'au pantomo i'mito cmxcmx ci fihngau, yainca: <zou oko'u eni, os'o epeiya. temula talwi!>

³⁶ne micu tosvo 'o fihngau, micuc'o noachi to ic'o 'o iesu. tomo piyo ci hie ne mio, ohe ayuyuca o'te engha to tesi na eni, o'aihe ake'a yue'engha 'e ohe aiti ci hi'hioa.

aotothoma 'o isi cunghi to hicu ci oko

(matai 17:14-18; maluko 9:14-27)

³⁷cu mivahi. ne mohcu i'mi to hcuyu ho yuovei, panto botngonꝰ ci cou mo yungeou to iesu.

³⁸to taico tamo botngonꝰ aemo'au yaa moozoyꝰ ci cou ho mainca: <sensei, teko'so to'usni 'o oko'u, zouc'o pecnia ci oko'u!

³⁹lasi 'aoka pohcingha to h'aokuv'o, poa aha'o moozoyꝰ ho mukeici, tasin'a poa psoekeukeucu ho psoefeosꝰ 'o ngayosi; o'alasi tosveni akuzkuzoa to h'aokuv'o, o'te teongasi!

⁴⁰mo'u m'eya poa peobangneni ta tesisu 'o h'aokuv'o, at'inghi o'a ihin'i peihcꝰ'hi.>

⁴¹yainca to iesu: <'e yatatiskova ta hrꝰhrꝰngꝰ maitan'e mo mainenu na hia uk'a singkoo, mainenu na hia tokuzo! mate'o noa'a'vi muu? mate mainenu na hia noana'o ho te'o uveica muu?> isicu mi'usni 'o ic'o ho yainca: <hafa uhtan'e na okosu.>

⁴²ne micu uso 'o oko, isi efei'zeni ta ceoa to hicu 'o oko, ho poa psoekeukeucu. isi t'utei to iesu 'o h'aokuv'o, poacu yov'o 'o oko, isicu faeni to amosi.

⁴³mo acꝰhꝰ na'no yamci no tonꝰ to hamo.

ivaha eyoca to iesu ho tena mcoi

(matai 17:22-23; maluko 9:30-32)

ne mon'a acꝰhꝰ seolꝰa no yamci to isi hi'hioa to iesu 'o cou. mo ivaho mi'usnu to tESISI 'o iesu ho yainca:

⁴⁴<teav'as'a ta'payo'a 'o nia la e'e'u: 'e okocou tena toveineni ta emucu ta cou.>

⁴⁵at'inghi o'a ihe cohivi na e'ausnasi ta e'e tan'e; maica na e'ausnasi mo meꝰfngꝰ o'te husansana, o'a ihe peelꝰi ta'sansana. o'a ihe h'unasa seecꝰ'ha tuocosi na a'ꝰmtꝰsi ta hioa tan'e.

siya namo sotaicinia

(matai 18:1-5; maluko 9:33-37)

⁴⁶'o tESI mo yupa eebkocꝰ no siya namo sotaicinia ta taicohe.

⁴⁷isi cohivi to iesu cuma na ihe ta'to'tohꝰngva, cu eyoho'ꝰ to cihI ci oko, poa bichipi yac'ꝰ,

48 isicu mi'usni 'o tesi ho yainca: <nate nomio ta ongko'u ho aʉt'ʉca 'e oko eni, 'aisieno aʉt'ʉt'ʉca 'omo popeosmuhnu a'o ci ic'o. ta taicomu siya namo sokoacumai, 'aeno siya namo sotaicinia.>

tokvo'ʉ ho tohmʉskʉ

(maluko 9:38-40)

49 mi'usnu to iesu 'o yohane ho mainca: <sensei, imia aiti panto mo boemi to ongkosu ho meya hicu, imia potani, maica ho o'amo bi'upu a'mi ho to'ofeihni suu.>

50 isicu mi'usni to iesu 'o yohane ho i'o mocmo ci tesi ho yainca: <teav'a potani, maica hoci o'te yu'hango muu. 'amoeno tohmʉskʉ muu.>

o'te tiou to iesu ci you

51 cu mon'i esmi 'o hiesi no noa taspepia 'o iesu, cu bikoyu no emo'usnu ne 'elusalemu,

52 micu smuhnu to cou ho poa muyoa. mo esmi to concu you to samalia, tehe ae'ayocneni 'o iesu.

53 at'inghi 'o cou to ic'o o'aihe tiova 'o iesu, maica ihe hongha hote emo'usnu ne 'elusalemu.

54 ihe aiti to yakovu ho ito yohane 'emo maica ci a'a'ausna, cu yainca: <nooe'oca, teko poa eyoho'ʉ no puzu ta pepe a'mi ho poa hoapayo'ʉ hin'i?>

55 mo miezuhu 'o iesu, koica 'omo yoso.

56 micu emo'usnu to mocmo ci you.

nate to'ofeihni to iesu ci cou

(matai 8:19-22)

57 nemo ppaceoni, panto cihci ci cou mo mi'usnu to iesu ho yainca: <'upena hociko uhnenu, te'o asngʉcʉ to'ofeihni suu.>

58 isi yainca to iesu: <la yaa feongo 'o kuhku, yaa sku'u 'o zomʉ, at'inghi 'e okocou. uk'a ci lasi maka otuevi.>

59 isi mi'usni 'o mon'a cihci ho yainca: <uhtan'e to'ofeihni a'o.> at'inghi isi yainca to ic'o: <nooe'oca, poan'a maine'e a'o te'o souʉʉʉan'a 'o nia amo'u.>

60 yainca to iesu: <'ateeno poa efo'neni nomo mcoi ci cou namo mcoi ci cou! nacu suu, teko epeaska na fukuin no hʉhʉpʉngʉ to hamo.>

61 panto mo maezo mainca ci cou: <nooe'oca, 'uata'u to'ofeihni suu, at'ingha poan'a maine'e a'o te'on'a eʉsvʉtana'a to 'oahngʉ'u.>

62 isi mi'usni to iesu ho yainca: <i'ola pouʉt'ʉcʉ to tu'u no ef'ongʉ ho peisnou no miyovei ci cou uk'a ci tesi koa ʉmnʉ no hʉhʉpʉngʉ to hamo!>

Luka 10

popeosmuhnu tomo mpɔtvɛhɛ uesto ci cou 'o iesu

¹o'amo noana'o, mo eh'unu epei to mo mpɔtvɛhɛ uesto ci cou 'o nooe'oca, popeoskuna ho poa emoyafɔ, mayoyoso ho popeoueva uhto tasi usa ci macocono hosa.

²isi mi'usni ho yainca: <mo man'i 'e heɛheɛm'ɛ, at'inghi kakutia 'e leyaahioa. ko'koeno, temu uhto tauke to ezoyɛ ho m'eya asuhca poa botngonɛ 'emo a'pɛ'pɛyɛ ta heɛm'ɛsi.

³e'ohɛcu! ho os'o popeoskuna muu ho poa yuyafɔ, mais'a oko no moatɛ'nɛ isi so'upa no av'u yɛn'ɛ.

⁴'ote mahafo no tvopeisua; 'ote mahafo no keɛpɛ; 'ote mahafo no sapiei; maezo 'ote tosvo ta ceonɛ ho mi'usnu to cou ho meuteozu,

⁵upena hocimu uhno emoo no siya, la auyu mainca: <<soanono'sio na mimu cono emoo!>>

⁶hoci panola kokaebɛ moususeomɛ ci cou no ic'o, i'e imu p'enia ci soanono tesi tanua; hoci o'te maica. temu tanvonvi na tooyokeo.

⁷hotemu yono emoo no siya, la ana na tehe ayocneni ci 'oanɛ, maica 'ola yaahioa 'alaeno anana'o yaa hnooa. 'ote i'mi ta emoo tan'e ho noezuhu no emoo no mocmo.

⁸upena hocimu uhno hosa nenu, hoci pano te tiou muu, ayocneni no temu ana ci cuma, 'a temueno bonɛ no cuma,

⁹a'vinano aotothoma namo tma'congo no ic'o, mi'usni ho eɛsvɛta: <<'o hɛhɛpɛngɛ to hamo tec'u mon'i esmi ta taicomu.>>

¹⁰at'inghi, hocimu sɛc'ɛhɛ no concu hosa, o'aihe tiova no cou no ic'o na muu, temu uhto papae'ohsa ho yainca:

¹¹<<a'upa 'emo cɛnghɛ ta caphɛmia ci yonpuhu ta hosamu, temia yaeza topsɛpseni. maihoci mi'usni muu ho engahva, at'inghi temu atatalɛa, 'o hɛhɛpɛngɛ to hamo tec'u mon'i esmi!>>

¹²te'o eɛsvɛta muu. to hiesi no yɛsvɛtɛ, 'o ohe elɛa to cousotoma ci patvovei, te sop'ohe to tenahe elɛa ho tiova ci patvovei to hosa ne'e!>

o'te tmaa'uzo ci hosa

(matai 11:20-24)

¹³<<kolasin, tekocu ku'kuici! posaita. tekocu ku'kuici! 'e o'u hioa ta taicomu ci po'e. hoci o'u hioa ne tailo ho ine saitong, i'o cou ne'e ma tec'u noana'o

yusuhngu ta ceoa, sisava ho tomfu, pa'teni na hiahe ciha na kokuzo hocu yuovei mituhcu!

¹⁴no hiesi no yʉsvʉtʉ. 'o ohe elʉa to tailo ho saitong ci patvoveiya, maten'a sop'ohe ta temu elʉa!

¹⁵inacu suu, kapenong, tekon'asi hoepzeni si iachi? mateko noa to'seni ne voocʉvcana!>

¹⁶isi ivaha mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <siya namo tmalʉ muu 'amoeno tmalʉ a'o, siya namo bʉʉpsʉpsʉ muu 'amoeno bʉʉpsʉpsʉ a'o; namo bʉʉpsʉpsʉ a'o. 'amoeno bʉʉpsʉpsʉ tomo popeosmuhnu a'o ci ic'o.>

yuovei 'omo mʉʉtvʉhʉ ʉeso ci cou

¹⁷'omo mʉʉtvʉhʉ ʉeso ci cou mo kokaekaebʉ ho esvovei, eʉsvʉta ho yainca: <nooe'oca, mimia boemi to ongkosu ho mashʉyʉ, a'uru 'o hicu ho meo'uzo a'mi!>

¹⁸isi mi'usni to iesu ho yainca: <os'o aiti 'o satan mo i'mi ne pepe mais'a moi'hocʉ ho supeohʉ.

¹⁹temu talʉi! os'ocu pafi to tonʉ na muu, peelʉi p'ecihi 'o fkoi ho eepa, maezo atrʉtʉ no afu'u tonʉ no hangʉ, uk'a na ci te meelʉ akuzkuzo muu.

²⁰at'inghi, 'ote i'mi homo peteozu muu na h'aokuv'o ho kaebʉ, temu nomio ho isi tposi ne pepe na ongkomu ho kokaekaebʉ.>

kokaekaebʉ 'o iesu

(matai 11:25-27; 13:16-17)

²¹tuhcusi ne mio, yono isi poot'ova to seilei 'o iesu mo na'no kokaekaebʉ, yainca: <amopepe, nooe'oca ta pepe ho ceoa, te'o to'aveoveoyʉ suu; maica 'e ohsula efʉefʉnga tamo mau'to'tohʉngʉ, ho motposʉ ci hi'hioa, osko paavneni ta o'amo mau'to'tohʉngʉ ho o'te motposʉ ci cou. 'aeno a'ʉmtʉ, amo, 'emo maica ci matoyange mo acʉhʉ i'mi no yonghu ci koyusu!

²²<'o amo'u isicu acʉha faeni a'o 'e acʉcʉhʉ. tapeoha 'o amo, uk'a ci te bochio zou siya na oko; tapeoha 'o oko ho ina isi 'ucia paavi to oko ci cou, maezo uk'a ci te bochio zou siya 'o amo.>

²³micu miezuhu 'o iesu ho mi'usnu to tesi, auc'oc'ova mi'usni ho yainca: <ho imu peelʉi teolʉi 'e acʉcʉhʉ eni a'ʉmtʉs'a ʉm'ʉmʉnʉ!

²⁴te'o eʉsvʉta muu, botngonʉ ci eyongensa ho honte ohela 'ucia aiti 'e imu aiti, o'a ohe so'eʉc'ʉha, 'ucia talʉi 'e imu talʉi, o'a ohe tac'ʉhi.>

epo'usa to ʉmʉnʉ ci cousamalia

²⁵panto cihci ci lema'cohio hoolicu mo esmi ho hʉsvʉta 'o iesu, yainca: <sensei, cumana nte'o hioa niante meelʉ elʉ no 'auesiesi nsou?>

²⁶yainca to iesu: <cuma na isi engha to tposꞥ no hoolicu? mo mainenu na lako hia eꞥsvꞥsvꞥtꞥ?>

²⁷isi yut'inga to ic'o: <tekola acꞥcꞥha na 'tohꞥngꞥ, yu'ausna, tonꞥ, koyu ho himngonghi to nooe'oca - to hamosu, yaeza ngohia na ehuehungu, totiski hola ngohia 'e iachi.>

²⁸isi mi'usni to iesu ho yainca: <emio co hiasu yut'ingi, maicac'o ho hioa, tec'u meelꞥ elꞥ no 'auesiesi nsou.>

²⁹'o lema'cohio hoolicu. mion'a iachi micinanaeno emio, cu tuocosi 'o iesu: <zou siya na ehuehungu'u?>

³⁰yainca to iesu: <panto cihi ci cou mo i'mi ne 'elusalemu te uhne 'eliko, to ceonꞥ mo yupteilꞥ to yaksai. ihe tomaesih'a 'o yꞥsꞥsi, ti'usna ho nia'te timcoza, cu ciha to ic'o.>

³¹'oc'ocic'o panto cihi ci saisi mo mita ceonꞥ; ne isi aiti, mo aha'o ma'iyu ho sucaefi.

³²totiski, mo cihi ci coulevi mo sucaefi to ic'o; isin'a ohcum'a ho mi'mi'usni, mioc'o maezo ma'iyu ho sucaefi.

³³at'inghi panto cihi ci cousamalia mo mito isi yoni, ne isi aiti, mo aot'ou 'o ma'cocoveoyi ci 'tohꞥngꞥ.

³⁴isi usa ho boemi to s'os'o ho ito emi ho siesa 'o oho timzi, cfua na'a, isicu e'oca ho poa smopayo to iachisi snoecavꞥ, hafa uhto tosofa, yonto ic'o ho aꞥt'ꞥt'ꞥca.

³⁵micu hucma, mo mayo tomo yuso ci peisu no nging ho faeni to tauke to tosofa, yainca: <<tekon'a aꞥt'ꞥca na'a. totea ho ta'u yuovei mitan'e, ta'u acꞥha phini na isi afu'a tititha.>> >

³⁶isi cu tuocosi to iesu: <ieni no hiasu baito, ta taico tamo tuyu tan'e, siya na ehuehungusi ta ohe ti'usna no yaksai?>

³⁷yut'inga to lema'cohio hoolicu: <'ai'o moeno boemi no ma'cocacni ho aꞥt'ꞥcꞥ ci cou.> yainca to iesu: <'a tekoeno peis'ofeihni!>

baito to maata ho maliya 'o iesu

³⁸'o iesu ho i'o tesi mo emo'cꞥ'cꞥnꞥ to tehe mia ci ceonꞥ, esmi tomo concu you. to ic'o panto cihi ci mamespingi zou maata 'o ongkosi, isi poa yonto emoosi 'o iesu ho aꞥt'ꞥt'ꞥca.

³⁹panto cihi ci ohaesasi to maata zou maliya 'o ongkosi. 'o maliya mo yusuhngu to yaa t'ango to iesu, ho tmalꞥ homo eꞥsvꞥsvꞥtꞥ.

⁴⁰at'inghi maica homo man'i 'o tesi hi'hioa to maata, mo ma'pap'ꞥcꞥ 'o 'tohꞥngꞥsi, cu uso ho mainca: <nooe'oca, si ohaesa'u isi poa peihcachi tamo

man'i ci hioa na a'o, uk'a ci eno ake'isu 'tohɔŋɔ? teko'so poa uso ho to'to'usni a'o!>

⁴¹yut'inga to nooe'oca: <maata! maata! miko nomio ta man'i ci hi'hioa ho ma'pap'ɔɔɔ.

⁴²at'inghi moc'o con'i 'omo kuzo hoci uk'a. 'e maliya isicu epeiya 'omo atva'esi ɔɔɔɔ; uk'a cite meelɔ i'mi ta emucusi ho ti'einga.>

Luka 11

e'usnu no 'inoli

(matai 6:9-13; 7:7-11)

¹moso i'nɔskɔ, yonto concila 'oyona 'inoli 'o iesu. aepɔŋɔ 'inoli, panto cih'i ci tesi mo mi'usnu to iesu ho yainca: <nooe'oca, teko'so po'pa'cohivi 'inoli a'mi, mais'a 'o yohane ho lasi po'pa'cohivi 'o tesimali.>

²isi mi'usni to iesu ho yainca: <temula maica na temu hia 'inoli: amo: einva'sio ta cou na socofkoya ci onkosu; teko'so atɔkca 'e hɔhɔŋɔ.

³pafi no temia huhucmasa titha ci 'oanɔ.

⁴peu'uzva na kuisimia, maica lamia yaeza peu'uzva 'o kuisi tola afu'u tokvo'ɔ a'mia ci cou. teav'aso poa elɔ no o'a temia pasvo'ha ci hɔsvɔta.>

⁵acnguhu, yainca to iesu 'o tesimali: <ta taicomu hoci panonte uhno emoo no nanghia homo taico feɔŋna, mi'usni ho yainca: <<nanghia, teko'so poan'a yuevaho a'o note tuyu ci pang;

⁶maica panto cih'i ci nanghia mo covnɔ ho esmi ta emoo'u, uk'a ci os'o maka p'aeni ho aɔt'ɔt'ɔca.>>

⁷honci i'mi ne mɔ'eona na nanghiasu ho yut'ingi: <<teav'a ptaɔŋa a'o, micu emɔtɔ 'o phingi; mimzacu amzocni ta hopo 'e 'o'oko, 'anate'o meelɔ yɔc'ɔ ho fii no cuma suu.>>

⁸teeno peis'uvnu? te'o eɔsvɔta muu, 'upena hoci o'te 'ahɔyɔ nomio no zou'so nanghia ho fii no pang, 'anteeno mako nomio homo m'eɔhɔyɔ ho yɔc'ɔ, faeni na isi 'ucia tititha.

⁹ko'ko te'o eɔsvɔta muu, hocimu m'ene, te m'elɔ; biebimi, te elɔ; tmo'totokɔ no phingi, te paavneni no phingi muu.

¹⁰maica i'ola m'ene, te m'elɔ; i'ola biebimi, te elɔ; tmo'totokɔ no phingi, cu maavo 'o phingi.

¹¹ta taicomu na amohe, zou siya nate m'eya yoskɔ na oko, nama fii no fko'i?

¹²m'eya fcuyu no teo'ua, mayo no eepa ho faeni?

13lamu e'vono kokuzo lean'a cohivi ho fii nomo ʘmnʘ ci macucuma na iachi 'o'oko; namaeno na amomu ta pepe o'atesis'aeno afnasa faeni nomo afu'u m'ene ci cou na seilei?>

iesu ho i'o pesipu

(matai 12:22-30; maluko 3:20-27)

14isi popeoyafa to iesu 'omo coni ci hicu no tmusngʘsngʘ, ataveisi no yuyafo 'o hicu, cu ivaho meelʘ aomotʘ'ʘ 'o cou ic'o. mo acʘhʘ na'no yamci 'o botngonʘ,

15at'inghi to taicohe panto mo mainca ci cou: <ma mita noe'ocʘ to pesipu ci honte no hicu ho meya hicu.>

16panto mo maezo mici akuzkuzo to iesu ci cou, m'eya peispopo'e ho pa'teni 'e isi hioa na hia mio i'mi to hamo.

17isi cohivi to iesu cuma na ihe ta'to'tohʘngva, cu mi'usni ho yainca: <na afu'u hʘhʘpʘngʘ hoci iachi youbobai, 'ate ahtuo'te suhcʘhʘcʘ; 'emo cono emoo hoci youbobai, maezo ahtuo'te auz'oz'o.

18hoci youbobai na satan, nte mainenu hoci meelʘ buulʘlʘ na hʘhʘpʘngʘhe? imu yainca mi'o noe'ocʘ no pesipu ho meya hicu,

19hocieno a'ʘmtʘ maica, hola meya hicu 'o tesimu mamoenno noe'ocʘ no siya? 'aisicueno soomei ta tesimu ho mimu o'te emio!

20a'ʘmtʘsi, homi'o meya hicu honci noe'ocʘ to tonʘ to hamo, 'aiscueno soomei tan'e micu yonta taicomu na hamo ho titotonʘ.

21<cihi cimo noemʘhʘ na soanothʘ ci maotano isi nouʘ'tʘci 'e iachisi emoo, o'ate sokoeva na yupasʘsi.

22at'inghi mo esmi 'omo asuhcuhe taso ci maotano, isi atpʘta, tesicu ti'einga 'o isi noe'oci ci soanothʘ, a'vinano cu aangaeza 'o ohsila peo'eoza ci macucuma.

23<inamo o'te bi'upu a'o; 'amoeno yu'hango a'o. namo o'te to'usnu a'o ho a'pʘ'pʘyʘ. 'amoeno atfʘngʘ eon'oi.>

yuovei 'o h'aokuv'o

(matai 12:43-45)

24<'o h'aokuv'o cu mongoi to isi ti'eopi ci cou, smaingabo to keolo ci hʘhʘpʘngʘ, biebimi no tesi yoni amiocni, o'a mo ahtu elʘ, cu yainca: <<ma te'o yuovei to os'o anana'va yoni ci emoo.>>

25micu yuovei, aiti 'o emoo ic'o ohcu tusi'nga ho cofkoya maezo suce.

26mio ivaho yuyafo, e'vovei to pitu cimo kuzohe ta iachi ci h'aokuv'o, micu no'upu noteuyunu. maicac'o, 'o atavei a'a'ausna to cou ic'o mo kuzohe ne auyusi.>

a'ʘmtʘ ci ʘm'ʘmnʘ

27 ne isin'a seolha no engha to iesu na eni, panto cihhi ci mamespingi mo i'mi to botngonx ho tmunoi mi'usnu to iesu ho mainca: <ina moso ngho'x suu ho paun'u suu. a'xmtx's'a xmx'xmnx!>

28 yainca to iesu: <namo tmac'xhx to e'e to hamo ho nouyuxcx ci cou 'aeno eni 'emo a'xmtx xmx'xmnx!>

m'eya tipo'e

(matai 12:38-42)

29 ne mio ihe paikuyungvi to botngonx 'o iesu, mo e'cx'cxnx 'o iesu ho yainca: <'e cou maitan'e mo mainenu na hia kokuzo! mihin'in'aso mici baito no po'e, at'inghi tapeoha 'o po'e to nia yoona, uk'anacu ci mocmo ci po'e cinte ivaha poa aitneni hin'i.

30 'o yoona moso mainenu na hia ohe hupopo'ea to couninive, 'e oko cou tehe yaeza hupopo'ea ta cou maitan'e.

31 to hiesi no yxsvxtx, 'o honte no mamespingi ne oi'ana tena ycx'x ho ehpxngneni 'e cou maitan'e, maica homo smaina'o ho 'ahyx tmac'xhx to moutx's'x ci e'e to solomong. te'o exsvxta muu, ta tan'e. panto mon'a meoisihe to solomong ci hi'hioa!

32 to hiesi no yxsvxtx, tena yac'x 'o couninive ho ehpxngneni na muu, maica ne ohecu talxi 'o e'e to yoon mohcux acxhx ma'vovei ho yuovei peislxlx. te'o exsvxta muu, ta tan'e. panto mon'a meoisihe ci hi'hioa to yoona!>

tiskova ta feango

(matai 5:15; 6:22-23)

33 <uk'a cite sotiskou ho soototoefunga no mx'eona hocieno sof'uf'a no pangka; apuyu, 'atesi ahtao'te siya no totnguca lampu, poa teolx no tiskova nate yxmeuxmx ci cou.

34 'e mcoo mais'a hoci lampu ta feango. hoci xmnx 'e mcoosu, te aucunu tiskova 'e feango; hoci kuzo 'e mcoosu, te aucunu voecxvxcx 'e feango.

35 ko'koeno, la bumemealx, tes'a voecxvxcx na tiskova ta 'ayumonasu.

36 hoci aucunu tiskova 'e feangosu, uk'a ake'i voecxvxcx, te meelx psoetiskou ta aukukuyungu, mais'a 'o tiskova to lampu ho psoetiskovi suu.>

koica 'o coufalisai ho lema'cohio hoolicu

(matai 23:1-36; maluko 12:38-40)

37 patepxnga to iesu 'emo maica ci e'e, cihhi ci coufalisai isi eoho'a 'o iesu ho poa bonx, mo yxmeuxmx 'o iesu ho sxxlxlx.

38 'e coufalisai eni isi aiti 'o iesu ho o'amo ayu yoemucu hote bonx, isi na'na yamceni.

³⁹isicu mi'usni to iesu ho yainca: <na muu coufalisai lamu toælæi 'o yafana to 'ootohva, at'inghi lamu teongcængci to ma'konvosu ho kokuzo 'e 'ayumonasi.

⁴⁰longkeckece ci cou, na moso mooyai ta yafanasi ci hamo o'aisis'aeno yaeza teo'upi na 'ayumonasi?

⁴¹hoci maka faeni no la thi'cia ci cou namo no'ayumonu ta 'ootohva ci macucuma, hoci e'usna muu, tec'u acuha tamia no cofkoya.

⁴²<temu ku'kuici 'e coufalisai! i'o koao'honga to macucuma, maito ha'ka, konamusngau ho i'o mocmo cila namusngau, lamu yaa 'omo amaska ucni ho su'teni to hamo, at'inghi la peazoni 'o moulæu ho i'o himngonghi no mi'usnu to hamo. a'umtæsi, 'aeno eni na temu atuhca pee'ofeihni; inacu mocmosi, yaeza o'ate peazoni.

⁴³<temu ku'kuici 'e coufalisai! lamu kaebu yusuhngu to afnaso ci ca'hæ to kaitoo, kaebu hola yontola toehunga 'oyona ho p'ohkui ho tuayokeyoi to cou.

⁴⁴temucu ku'kuici! maica mimu mais'a uk'a humzi ci heuf'a, lahe 'op'eciha to cou hola coeconu, o'ala maka cohivi.>

⁴⁵mo cihci ci lemao'cohio hoolicu mo mi'usnu to iesu ho yainca: <sensei, ho osko pat'usna yaica, cu a'upa aokoe'iya a'mi!>

⁴⁶yut'inga to iesu: <'emimu cono lema'cohio hoolicu te maezo ku'kuici! lamu ngov'eni to ei'si to mocmo 'o cvæu tomo ngoveo ho isi sviei, iachi o'ala maka poa aot'ou namo conic ci lulku ho poa e'sop'o na mocmo.

⁴⁷temucu ku'kuici! lamu teoteovahi 'o heuf'a to eyongensa, 'o nia eyongensa zoueno'so 'o ohela opcoza to nia maameoimu.

⁴⁸maicac'o, imu cu soomei ho mimu tohmæskæ no ohela hioa no nia maameoimu; ohela opcoza na eyongensa, imu teouæuæu na heuf'a to nia eyongensa.

⁴⁹ko'koeno, na mosola toutæsu to hamo ohela yainca: <<te'o popeoskuna 'o eyongensa ho sitoo ho uhta ihe yoni; panto tahe opcoza, panto tena noa pohtutumza.>>

⁵⁰i'mi tan'e, ahoi ho ohon'a teyai 'e hræhrængu, na afu'u kuisi no opcoi to eyongensa,

⁵¹'aeno ahoi ho oho opcoza 'o yaapo, ac'æhu to hmuyu to ohe pohtohva to taico to 'oyona sæ'tæ ho ito seiten ci hmuyu to zakalia, te acuha peæzi ta cou maitan'e. 'aeno a'umtæ, te'o eæsvæta muu, 'e cou maitan'e te nomio ta acæcæhu tan'e ho noa patvovei!

⁵²<'emimu cono lemao'cohio hoolicu temucu ku'kuici! lamu tɔyɔca 'o 'oyomza maavo to tvoisia mau'to'tohɔngɔ, lamu iachi o'te yɔmɛɔmɔ, yaeza o'te poa yɔmɛɔmɔ 'onte mici yɔmɛɔmɔ ci cou!>

⁵³cu mongoi to ic'o 'o iesu, 'o lemao'cohio seiso ho i'o coufalisai. ihecu ahoza emamacongvi ho eayaezoya 'o iesu. mi'usni ho tuocosɔ tomo man'i ci ngoveo ci e'e,

⁵⁴te biebimi note 'eo'eongɔ no akuzkuzoa 'o iesu.

Luka 12

engahva 'ola me'ɔ'ɔmɔ

(matai 10:26-27)

¹ne mio, mo yu'ec'ɔc'ɔ 'omo posibotngonɔ ci cou, ac'ɔhɔ no yupa m'em'ecihi. mo auyu mi'usnu to tesi 'o iesu ho yainca: <temula etngoeva 'o smoofo to coufalisai, 'ai'oeno me'ɔ'ɔmɔhe.

²ac'ɔc'ɔhɔ 'ola efɔefɔngɔ ci hi'hioa. te ahtaote ac'ɔha epopayoa; 'ola auc'oc'ova ci hi'hioa. la yaeza epopayoa.

³ko'koeno, na lamu noototoefɔngɔ ho engha ci e'e tena tapopaevi ta yafana; na lamu euc'oc'ova to mɔ'eona te yaeza i'mi ta sofɔ ho psoevaha.>

'ote smoyo

(matai 10:28-31)

⁴<maananghia, te'o eɔsvɔta muu, na tec'o opcoi ta feango, ho o'tena meelɔ asuhcu akuzkuzo muu, teav'a 'ahɔya smoyoa.

⁵te'o eɔsvɔta muu zou siya nate a'ɔmta smoyoa: temu smoyoa i'ote ti'eingi ta nsou ta cou, ataveisi ten'a yaa tonɔ no to'seni ne voocɔvcana ci hamo. 'aeno a'ɔmtɔ, te'o eɔsvɔta muu, 'aeno ic'o na ntemu a'ɔmtɔ smoyoa!

⁶<i'omo eimo ci uhngu e'vono tec'o psuv'ohi no mo yuso ci peisu, at'inghi 'o hamo o'amo coni na isi ta'payo'a;

⁷ac'ɔc'ɔhɔ ta f'ɔsɔmu ohsicu yaeza ac'ɔha spɔya to hamo. ko'koeno, o'a temu ngoheɔngɔ, mimu na'no pepehe tomo man'i ci uhngu!>

ehohonga 'o kilisto

(matai 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸<te'o eɔsvɔta muu, namo afu'u yonta tuhcu ta cou ho ebobohngɔ a'o, 'e okocou ho tena yonto tuhcu to tensi to hamo tasi yaeza ehohonga;

⁹namo afu'u yonta tuhcu ta cou ho o'te ehohonga a'o, 'e okocou ho tena yonto tuhcu to tensi to hamo tasi yaeza o'te ehohonga.

10<hoci ya'ei ho akvo'ɤ to oko cou, ten'a peelɤi peteongasa; i'oc'o mo boevovoyo to seilei, o'ate meelɤ noa peteongasa.

11<ho tahe e'usna to kaitoo muu, hocieno e'usna to tuhcu to taicini ho ito leaɤt'ɤcɤ ho tuucocosi, 'ote 'ahɤɤ ma'tipvongɤ no mainenu nate hia ehcɤvheni 'e iachi, hocieno cuma nate pateafa ci e'e;

12maica ho mio, tasi pa'cohivneni to seilei na ntemu pateafa ci e'e.>

nongonongo cimo yuyupasɤ

13ta taico tamo botngonɤ panto cihimimo mi'usnu to iesu ho yainca: <sensei, teko'so cucufni 'o ohaesa'u temia apaevaza 'o ezoezoyɤ to nia amo.>

14yut'inga to iesu: <nanghia, siya namo esvɤtɤ a'o ho yɤsvɤtɤ muu. hocieno poa aangae ta ezoezoyɤmu?>

15micu e'cɤ'cɤnɤ 'o iesu mi'usnu to botngonɤ ho yainca: <temu bumemeala noyɤci 'e iachi, meɤfngɤ ta mo mav'ov'o ci ma'konvosɤ; maica, 'emo cihimimo ci cou 'upena hoci mainenu na hia atngaso, na a'ɤmtɤ nsou o'ate tamza no hiasi yuyupasɤ.>

16micu mo'engho tomo conimimo ci epo'usa 'o iesu: <panto cihimimo cimo yuyupasɤ, atngaso to ezoezoyɤ;

17isi tohtasvɤta to 'tohɤngɤsi: <<uk'a cimo amso meoisi ci nte'o sii to afu'u 'oanɤ, ma te'o'so buacuma?>>

18mo ec'ecachi: <<'ia, mate'o mooeza eon'ozi 'e anana'o tvoisia 'oanɤ, ho m'ɤe note asuhcu meoisi, te sii no 'oanɤ ho ito mocmo ci macucuma,

19ataveisi te'ocu mi'usni 'e iachi ho yainca, ɤm'ɤmnɤ ci cou, osko tanua 'emo afu'u ɤmnɤ ci macucuma, te amso toaveiveiya ho teko tititha, tiupopoha'va, eabobonɤa ho 'amamimimo, sohuy ho sucaefi tamo macocono hie!>>

20at'inghi, tesi mi'usni to hamo ho yainca: <<si lako hia nongonongo ci cou, ta yofna maitan'e, te'ocu yaa si nsousu; si ohsula a'pɤ'pɤneni ta iachi ci yupasɤ siya nate himnonu?>> >

21isi pahtaveiya to iesu: <i'ola a'pɤ'pɤneni to yupasɤ 'e iachi, ho thi'cia ci cou ho lasi aiti to hamo. 'amoeno maezo maica.>

tmae'ocɤ to hamo

(matai 6:25-34)

22isi ivaha mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <ko'koeno, te'o eɤsvɤta muu, 'otela nomio no temu tititha no h'oyunsova ci 'oanɤ, hocieno 'i'ihosa ho ma'tipvongɤ.

23'e nsou mo pepehe no 'oanɤ; 'e feango mo maezo pepehe no 'i'ihosa.

24aitieno 'o tfua'a. o'ala emum'u ho a'p'u'puy, uk'a ci tvo'oanua, leasin'a aat'uca to hamo, ma mimu na'nohe pepe to zom!

25ta taicomu siya nate meel boemi no ma'tipvong ho asuhcu nomameoi?

26hocimu o'te maka peihc'hi 'e moc'o maica okono hi'hioa, mainci te 'ahuy ma'tipvong no mocmo ci hi'hioa?

27yue'iya 'o tafiseong lea mainenu na lasi hia cmufeua. o'ala yaahioa o'ala tme'si no yus, at'inghi te'o eusvata muu, ac'uh to hia taotofsi'i to solomong, 'o 'i'ihosasi maezo o'amo h'unano toc'uh to bavn ta yafana na hiasi yonghu.

28'e maukukuzo ho bavn ta yan'u la cmufe ta taseona maitan'e, oemi'mi ho micu hucma, lac'u to'seni to pupuzu ho hmoi, leasin'aso yaica ci hia paehongsa to hamo, o'atesis'aeno afnasa pafi no yus na muu? la angu okosi na singkoomu!

29ko'koeno, o'atemu ma'tipvong no cuma nate ana, cuma nate ima, nomio tamo maica ci hi'hioa ho ma'tutumzo.

30'emo maica ci hi'hioa malahe atva'esa peehui to o'ala tmaa'uzo ci cou. 'o amomu pepe lasi cohivi ho temu titha 'emo maica ci macucuma.

31temula i'ima hoci esmi 'o hrhrung to hamo, 'e mo maica ci macucuma tesi ahtao'te acua faeni muu.>

e'usnu no yupas ne pepe

(matai 6:19-21)

32<'emimuc'o hochia, 'ote smoyo, maica 'o amomu lasi soekaebeni no pafeni muu na hrhrungsi.

33la phieni na acucumu, titha to'usnu nomo thi'cia ci cou na peisu; la ayocneni no o'ate aekieki ci tvopeisua 'e iachi, siya ne pepe na yupas. ne ne'e, o'ate tiepunga na yupas; o'a tehe peelai peo'eoza no thokeain, maezo uk'a cite bon ci yoi.

34mo yonenu na yupasumu, te maezo yono ic'o na 'tohungumu.>

auts'u ci soksuskunu

35<temula asnguc ae'ayoc, taseuca na snoeputa, poa tiskova na lampu,

36mais'a 'o soksuskunu ho tesi totea hocic'u maine'e 'o moso toamimo ci thauke. ho tec'u cm'ho 'o thauke ho tmo'totok to phingi, tahecu osnia paavneni to phingi.

37cm'ho 'o thauke, aiti homo auts'u 'o soksuskunu, 'e soksuskunu tena um'mn! te'o a'umta eusvata muu, te smoeputu to snoeputa 'o tauke, poa yusuhgua ho bon, iachia aat'at'uca 'e soksuskunu.

38ac'əhə hoci cmə'ho no taico feəngna hocieno cmə'ho no taseona 'e thauke, hocisi aiti 'e soksuskunu homo aətəs'ə, 'e soksuskunu 'atena ahtuo'te əm'əmnə!

39la atataləa 'e eni: 'e thauke ta cono emoo. hocisi cohivi ho homna nate esmi na thokeainə, o'atesis'a ahta poa yəmeəmə no phingi na thokeainə.

40temula maezo asngəcə ae'ayocə, maica 'e okocou tena cmə'ho no o'atemu ake'a ta'eoyoca ci hie.>

peeləi noe'oci ho o'te peeləi noe'oci ci soksuskunu

(matai 24:45-51)

41yainca to petelo: <nooe'oca, ho osko engha 'e epo'usa eni, nenusi no osko mi'usneni a'mi hocieno o'te mi'usnu tamo botngonə ho engha?>

42yainca to nooe'oca: <siya namo toutəs'ə ho peeləi noe'oci ci le'aət'əcə emoo? 'ai'omoeno tiou no skuna to taukesi ho aət'əcə ta emoo, maino huomza hie ho aangaeza to mocmo ci soksuskunu na 'oanə.

43hotena yuovei 'o thauke, aiti 'e soksuskunu eni homo a'əmtə meot'ət'əcə ho noyəcı 'e tesi hi'hioa; 'e soksuskunu eni tena a'əmtə əm'əmnə!

44te'o a'əmta eəsvətə muu, 'o tauke tesi popeoskuna ho poa aət'əcneni 'o afu'usi ezoezojə.

45at'inghi, 'e soksuskunu eni hocisi tohtasvətə no koyusi, <<tees'aeno ahtu mon'i yuovei 'o tauke>>, micu ti'usnu to mocmo ci soksuskunu, a'vinano bonə ho mimo ho peismoyomo,

46'o tauke te yono o'aisi ta'tuhca to soksuskunu ci hie ho aemo'au cmə'ho, tesi a'səftona tinoza ti'usna 'e soksuskunu eni, poa tiou no patvovei 'o mocmo cila maezo 'oha meot'ət'əcə ci soksuskunu.

47<hocisi cohivi to soksuskunu na ntesi poa hioaneni to tauke, ho o'te ae'ayocə, maezo o'te fiho no koyu to tauke ho hioa; maicac'o, tena noa tinoza ti'usna.

48i'ocu 'omo o'te bochio no koyu to tauke ho peismi tote noa ti'usna ci hi'hioa, tasi ake'a tiha'va. siya na isi yotmuzi to hamo, tasi mi'usni ho p'etmuzi; siya namo man'i na isi toveineni, tena mi'usnu no siya ho m'etmuzu.>

i'mizi no apopaevai

(matai 10:34-36)

49<ho mi'o uhta ceoa mate'o tupsusu ho phophomeo, os'o tata'za hocic'u a'əmtə hov'ohə!

50nte'o anana'o tiou no toonono no 'atutumio. auyusi ho te'o mia 'e 'atutumio eni, mainenu na hia'u a'əmtə ma'pap'əcə!

51'atemus'a ta'unano te'o mahafo no moususeomꞫ ho mi'o cmꞫ'ho ta hrꞫhrꞫngꞫ. te'o eꞫsvꞫta muu, ma'i te'o hafneni no moususeomꞫ, ma os'o hafneni no apopaevai.

52'ataveisi maitan'e, 'omo eimo ci conoemoo te apaevai, 'omo tuyu te yu'konvosꞫ tomo yoso, 'omo yoso te eyobai tomo tuyu.

53'tena ec'Ɜ no youbobai: 'o amo te yu'konvosꞫ 'o oko, eyobai to amo 'o oko; 'o ino te yu'konvosꞫ 'o oko no mamespingi, 'o oko no mamespingi te eyobai to ino; te yu'konvosꞫ to okonosi cou 'o ba'isi, te eyobai to ba'i 'o oko nosi cou.>

bohbohngꞫ ta mouhrꞫhrꞫngꞫ

(matai 16:2-3)

54'mo ivaho mi'usnu to botngonꞫ 'o iesu ho yainca: <ho lamu teolꞫi ta meoveana 'o tatposa ci cmꞫcmꞫ, osnia yainca <<tec'u mon'i mꞫchꞫ>>, tena a'ꞫmtꞫ maica.

55'hoci i'eovcu na poepe, tamu yainca <<tenac'u mu'ei ho keolo>>, tena a'ꞫmtꞫ maica.

56'e la me'Ɜ'ꞫmnꞫ ci cou, lamu bohbohngꞫ ta tatposa ta pepe ho ceoa, maincis'a o'te so'eꞫh'Ɜta 'e huomza ta hrꞫhrꞫngꞫ maitan'e?>

eususeomꞫ tola tokvo'Ɜ

(matai 5:25-26)

57<mainci lamu o'te iachia hꞫsvꞫta cuma namo 'aseolꞫ ci hi'hioa?

58'hoci pano cou cite ehrꞫngꞫ suu, te e'usna ne hooiin na suu, teko pnanfi nate peelꞫi, ieni ho tec'on'a mita ceonꞫ ho eususeomꞫ, ci tesis'a 'ahꞫya ec'Ɜhneni to hookang, 'o hookang tasi faeni to hookei, 'o hookei tasicu po'usna to poo'usna na suu.

59'te'o eꞫsvꞫta suu, hociko o'te yoepꞫngi namo sotavei ci oko no peisu na tmuhnoa, o'a tekos'a meelꞫ yuyafo to poo'usna.>

Luka 13

nate o'te ma'vovei te mcoi

1'ne mio, tomo yonto ic'o ci cou panto mo mi'usnu to iesu ho eꞫsvꞫta, yainca mo piyo ci coungalilaya nemo seolꞫa no mi'usnu to hamo ho sꞫ'tꞫ mo noa opcoza to pilato.

2'yainca to iesu: <temu i'mi homo maica kuici mcoi 'emo piyo ci coungalilaya, hocu ta'unano mo h'unanohe yaa kuisi ta mocmo ci coungalilaya?>

3'te'o eꞫsvꞫta muu, o'amo maica, hocimu o'te ma'vovei. temu totiski esmi tamo maica ci atotavei.

⁴ne moso e'puyu 'o tataka to siloya moso masku uveo ci cou 'o ohsi tomcozi, imun'asi ta'unano mo kuzohe ta mocmo ci cou ta 'elusalemu?

⁵te'o eʌsvʌta muu, o'amo maica. hocimu o'te ma'vovei, te totiski na temu hia mcoi.>

epo'usa tomo o'te beahci ci moezunge

⁶acnguhu, 'o iesu isi mi'usni ho mo'engho tomo conic ci epo'usa: <pantomo cihic ci cou. moso yonto iachisi aamcuuyu ho emʌm'ʌ to mehacnic ci moezunge, yainca no koyusi te'on'a teoa beahcia si evisi. at'inghi o'amo elʌ.

⁷isicu mi'usni 'o leyaezoi ho yainca: <<aiti, ta totueha, la'u teoa beahcia 'e moezunge, cumanante elʌa. ma moezacu teoca! 'ahʌya 'aoko poa bifkufkungu ta ceoa?>>

⁸yainca to leyaezoi: <<tauke, makan'a poa tonsoha, totea ta'u na'a peiyofnu'a si ceoa ta aukukuyungusi, sii no koa bangnu.

⁹hoci mimho beahci ho nʌt'ʌcu ci'a tec'o eno maica; hoci o'te beahci, 'ateno a'ʌmta teoca.>> >

yonta 'ansokunici ho aotothoma 'omo hkuyu ci mamespingi

¹⁰conci 'ansokunici, mo yonto kaitoo 'o iesu ho mo'ma'cohio to cou.

¹¹panto cihic ci mamespingi isi ti'eopi no h'aokuv'o, tomaska uveo homo tma'congo, la coninoc'o hkuyu 'o cpʌh'osi, o'te meelʌ bʌsngʌcʌ.

¹²isi teolʌi to iesu, cu eyoho'a 'o mamespingi, mi'usni ho yainca: <mamespingi, micu mongoi si tma'congosu!>

¹³isi yomza to emucusi to iesu ho hoe'oci, cu osni bʌsngʌcʌ 'o cpʌh'osi, cu tohmomoengʌ to hamo.

¹⁴aiti to le'aʌt'ʌcʌ kaitoo 'o iesu ho mo aotothomʌ to tma'congo homo 'ansokunici, mo na'no sohpoi, mi'usnu tamo botngonʌ ho yainca: <la nomʌ no hie ho lato yaahioa, hoci aotothomʌ 'anteno siya tamo nomʌ no hie, o'ante siya ta 'ansokunici.>

¹⁵yut'inga to nooe'oca: <'e miko me'ʌ'ʌmnʌ ci cou, homo 'ansokunici o'antemueno maka yunga na 'uachumu, lova, yaakaka ho poa mimoa?>

¹⁶'e mamespingi eni zou mʌntʌ'ca to 'avulahamu, micu tomaska uveo ho isi seo'eisi no satan, o'anteeno ʌmnʌ hoci yunga homo 'ansokunici si isi seo'eisneni?>

¹⁷'e e'e to iesu isi poa ma'kokoe'i 'o hangʌsi, at'inghi 'emo botngonʌ mo acʌhʌ nomio tamo taunona'vʌ ci hi'hioa to iesu ho 'auveoveoyʌ.

epo'usa to chae enghova

(matai 13:31-33; maluko 4:30-32)

18 yainca to iesu: <mio mais'a cuma na hr̥hr̥p̥ng̥ to hamo? te'o boemi no cuma ho patotiska?

19 mo maihoci concu tutu no chae enghova, pantomo mayo ci cou ho em̥'a to ezoyasi. ne mohcu y̥ep̥ng̥i 'o chae, ḁl̥ yu'e'evi, ac'ah̥ to zom̥ ho mooyai sku'u to ehtisi.>

epo'usa to smoof'o

(matai 13:33)

20 ivaha yainca to iesu: <te'o mayo no cuma ho patotiska to hr̥hr̥p̥ng̥ to hamo?

21 mo maihoci mais'a 'o smoof'o, panto mamespingi mo mayo ho siya tomo 40 kilo ci tungva, ac̥ha poa smoof'o 'o tungva.>

mhocni ci phingi

(matai 7:13-14, 21-23)

22 mo sucaefi to 'enepio ci hosa 'o iesu, te emo'usnu ne 'elusalemu, mo auhuhucu mo'ma'cohio to cou.

23 panto mo tuocos̥ to iesu: <nooe'oca, saho moc'o botngon̥ nate peel̥i to'usni?>

24 isi yut'inga to iesu: <temula butotaso y̥me̥m̥ tomo mhocni ci phingi. te'o e̥sv̥ta muu, mo botngon̥ 'omo mici y̥me̥m̥, at'inghi o'ate meel̥ y̥me̥m̥.

25 totea ho tac'u y̥c'̥ ho am̥ta to phingi 'o tauke to emoo, tamucu s̥eh̥ng̥ yac'̥ to yafana ho tmo'totok̥ to phingi, mainca: <<sensei, paavneni ta phingi a'mi!>> tasi yut'inga: <<o'aos'o cohivi ma mimus'a i'minenu!>>

26 temu yainca: <<'amomza laeno mai'upu suu ho eabobon̥. 'amosulaeno maezo yonto ceon̥mza ho po'pa'cohivi a'mi.>>

27 at'inghi, tesi yainca: <<te'o e̥sv̥ta muu, o'a os'o cohivi mimu i'mi nenu. 'e lamu popeiskuzkuzo ci cou, ma mongoi!>>

28 temu aiti 'o 'avulahamu, 'isaku, yakovu, ho i'o mayoyongensa mo ac̥h̥ yonto hr̥hr̥p̥ng̥ to hamo, na muu tena ih'una popeoyafa, tamucu mongsi ho sihsikiki!

29 i'mi ta esmomhana. meoveana. oi'ana omiana. i'vav'ov'o 'o cou ci tena toabon̥ to hr̥hr̥p̥ng̥ to hamo.

30 i'o moso uafeihi, tena nomuyo, 'o moso muyo tena uafeihi.>

tngisi 'o 'elusalemu

(matai 23:37-39)

³¹tuhcusi ne mio, panto piyo ci coufalisai mo biebimi to iesu, yainca 'o iesu: <mateko mongoi tan'e ho uhno mocmoci hꝑꝑhꝑꝑngꝑ, maica ho isi 'ucia opcoza to helote na suu.>

³²isi yut'inga to iesu ho yainca: <temu usa ho eꝑsvꝑta to kuhku ic'o: <<tako aiti! maitan'e ho hucma te'o aotothomꝑ ho meya hucu, te miteuhi ta'ucu aepꝑnga 'o te'o hi'hioa.>>

³³e'vono mo maica, maitan'e, ho hucma, ho seihꝑ, te'o ahtuo'te emo'cꝑ'cꝑnꝑ emosuhcu, maica na eyongensa o'ate emio hoci opcoza ta yafana ta 'elusalemu.

³⁴<'elusalemu, 'elusalemu, oskocu opcoza 'o eyongensa, boemi to fatu ho mamcozi 'o ohsi popeoskuna to hamo ho poa uso muu ci soskuskunu! la'u siho 'ucia aꝑt'ꝑca 'e 'o'okosu, mais'a 'o mosko'ꝑ ho lasi sko'ꝑꝑꝑꝑya to yopꝑngusi 'o ciocio. at'inghi o'a lamu mimho!

³⁵aiti. 'e emoomu te seoovei ho yꝑn'ꝑ, te'o eꝑsvꝑta muu. ahoi tan'e 'anatamu ahtan'a huvahi a'o, ac'ꝑhꝑ ho tamucu mainca: <<tooyokeoi'sio to hamo 'omo boemi to ongekosi ho cmꝑ'ho ci ic'o!>> >

Luka 14

poa yov'o to iesu 'omo tma'congo ci cou

¹conci 'ansokunici, mo uhto emoo to cihi ci coufalisai 'o iesu ho bonꝑ; pantomo atfꝑngꝑ buhfafeoyꝑ to iesu.

²to tuhcusi 'oc'ocic'o yaa cihi cimo tma'congo no yuufeofeo'ꝑ,

³isi tuocosi to iesu 'o lema'cohio hoolicu hoi'o coufalisai: <'e hoolicuto isi teomneni hoci aotothomꝑ ho mo 'ansokunici?>

⁴mo acꝑhꝑ o'te aomotꝑ'ꝑ. cu e'oca to iesu 'o ic'o, poa yov'oa, ho poa cu e'ohꝑ.

⁵isicu mi'usni 'omo botngonꝑ ho yainca: <ta taicomu siya namo yaa oko hocieno 'uachumu, suoyo no yoe'ova homo 'ansokunici. ho o'te osnia esifova?>

⁶ihe o'te peelꝑi yut'inga 'o isi tuocosi ci e'e to iesu.

ma'einu ho aꝑt'ꝑca tola cmꝑcmꝑ'ho

⁷isi 'oc'ocic'o aiti to iesu panto mo iachi epei tomo sutmoyaevonꝑ ci ca'hꝑ to isi yoni eabobonꝑ, cu boemi to epo'usa ho mi'usnu tamo botngonꝑ ho yainca:

⁸<ho lahe eho'a tola tovcongꝑ na suu, 'otela sutmoyaevonꝑ, yophia hoci panonten'a koe'iahe suu to isi eho'a.

⁹i'omo eho'ꝑ suu ci tauke tesi usa suu ho yainca: <<teko'so poahe yusuhngu tan'e 'e taini!>> homio, takocu ma'kokoe'i, hocu yusuhngu to f'uhusi.

10holahē eho'a suu, la yusuhngu to f'uhusi, poahe uso 'o tauke ho yainca: <<nanghia. yusuhngu ta atuhcusi.>> maicac'o, ho teko yonta tuhcu ta isi eho'a ci cou te tiskova si sapcisu.

11maica 'o hamo tesi epeohi 'ola biepe ci cou, hoepzeni 'ola iachi biaceaco ci cou.>

12isi ivaha mi'usni to iesu 'omo eho'ɥ ci tauke ho yainca: <hotekola eho'ɥ no ocohzoni hocieno oyofonɥ, teav'a eho'a 'o nanghiasu, nanat'ot'ohaesa, 'oahngɥ, ho i'omo yuyupasɥ ci ehuehungu, yophia tahe siuska suu, yooveineni na nia koyu nsou eho'ɥ.>

13ho ciko eho'ɥ, la eho'ɥ tomo thi'cia, tma'congo, pi'o, bɥkngɥ;

14maicac'o, tekocuēno ɥm'ɥmnɥ, maica i'e osko eho'a uk'a ci tonɥ no siuska suu. hotenala smoevovei 'o coumɥlɥlɥ, tasila iachia evei to hamo na suu.>

epo'usa no meoino eabobonɥ

(matai 22:1-10)

15tamo cono suteuyunu panto cihī ci cou isi talɥi 'e e'e eni, cu mi'usnu to iesu ho yainca: <hoci meelɥ yono hrɥhrɥngɥ to hamo ho o'upu eabobonɥ a'ɥmtɥs'a ɥm'ɥmnɥ!>

16isi mi'usni to iesu ho yainca: <panto cou te meoino eabobonɥ, eho'ɥ to botngonɥ ci cou.>

17tec'u hiesi no eabobonɥ, mo smuhnu to soskuskunu ho mimimia 'o ohsi eho'a ho yainca: <<nahocu uhtan'e, 'aisicu acɥha aerɥnga ae'ayoca!>>

18at'inghi mo ahoi macicihī bɥɥpsɥpsɥ. i'omo cihī isi yainca: <<mi'on'aso aɥlɥ mhino to ceoa, o'ate'o peela o'te usa ho aitin'a. eɥsvɥta ho o'ate'o meelɥ uso.>>

19i'o mon'a cihī isi yainca: <<mi'o mhino tomo eimo ci 'uachumu, te'o usa ho aɥsvɥtana'a. eɥsvɥta o'ate'o meelɥ uso.>>

20mon'a cihī ci cou 'omo mainca: <<mi'on'aso aɥlɥ mevcongɥ, a'ɥmtɥ o'ate'o meelɥ a'ep'epo.>>

21'o soskuskunu micu maine'e ho acɥha eɥsvɥta to tauke 'e a'a'ausna. a'ɥmtɥ na'no ma'sɥsɥ'no 'o tauke ta emoo tan'e, isicu mi'usni 'o soskuskunu ho yainca: <<aupcio yuyafɥ, uhta maceoceanɥ ta hosa, acɥha e'usna tan'e 'omo thi'cia, tma'congo, bɥkngɥ, ho i'omo pi'o ho hafa yɥmeɥmɥ.>>

22o'amo noana'o, micu yuovei 'o soskuskunu ho yainca: <<tauke, 'e osko eutotaveineni, imiacu acɥha hioa. at'inghi mion'aso man'i 'o o'aisi yusuhngi!>>

23isicu yainca to tauke: <<uhta maceoceanɥ ho ito maispisi ho e'hɥhɥyɥ to cou, ho poa uhtan'e, poa sɥngcɥngceni 'e emoo'u.>>

24te'o eusvuta muu, 'o o'u aueva eho'a ci cou. 'anate ahtun'a meelæ o'upu ta eabobonæ'u!>

hupeueza homo tesi

(matai 10:37-38)

25botngonæ 'omo to'upu to iesu ho coeconæ. mo tmaiezuhu 'o iesu. mi'usni ho yainca:

26<'emo uso a'o ci cou. hoci o'te tosa'ohe no ngohia na maameoi, vcongæ, 'o'oko, nanat'ot'ohaesa, ac'æhæ ta iachi, o'ate'o peelæi teyai tesi.

27hoci o'te mimha ngoevi na iachi zuuzika ho to'ofeihni a'o, maezo o'a te'o peelæi teyai tesi.

28ta taicomu siya namo mici m'eac'æ note pepe ci emoo, ho o'te auyun'a yusuhngu ho bumemeala tohtasvuta, aiti teenana am'amso na yupasæ ho peelæi acæcæha æ'aerænga?

29hoci o'te maica, yophia no 'afeunga cu teoerængi 'e tesi tnguci, o'te peelæi æerænga p'eyac'a 'e emoo, 'ateheeno toehunga cocvi nomo baito,

30ho yainca: <<'e cou eni isi i'eongceni si tesi p'eyac'a, o'a tasi maka teoerængi!>>

31hocieno cihci ci honte mo eahafo tomo posimaskæ ci heetai, te mi'usnu tomo yaa posimpusku ci honte ho ehtothomæ, 'ate ahtu o'te yusuhguna'a ho tohtasvuta na a'æmtæ iachisi tonæ, aiti teenana meelæ mi'usnu no hangæsi;

32hoci o'ate meelæ, tesi ieni ho mon'a nomcovhi na heetai no hangæ, popeosmuhnu ho toæsvæsvutæ no eususeomæ.

33totiski, na muu 'upena na siya, hocisi o'te ciha na acæcæhæ, o'ate meelæ tesi a'o.>

uk'a na a'a'ausna ci sieu

(matai 5:13; maluko 9:50)

34<'o sieu mo anana'o æmnæ, at'inghi ho ci payo'a na na'ausnasi, te yainenu hocin'a peelæi ivaha poa maskia?

35'upena hoci yainca te poa ceoa hocieno koabangnu o'ate 'aseolæ. tecuc'o mooeza ciha. namo yaa koyua, acæhæ tmalæ!>

Luka 15

epo'usa no eapayo'æ ci moatu'næ

(matai 18:12-14)

1moso i'næskæ, 'enepio ci letmuhno ho i'o kuici cou mo uso ho tmalæ to iesu homo eusvæsvutæ.

²mo eubut'u 'o coufalisai ho i'o lema'cohio seiso ho yainca: <maincis'a tiou ta kuici cou na taini, a'vinano toehungneni eabobon!>

³i'mitan'e micu mo'engho tomo conu ci epo'usa 'o iesu:

⁴<ta taicomu, honci panomo yaa se'conia ci moat'na, ta 'ayumonasi mo eapayo'na namo conu. tee peis'u'uvnu? 'atesi ahtao'te teongasi ta cpucpuhu namo msioh'na usio, usa ho i'ima 'omo eapayo'na cimo conu, ac'na ho tasicu el'na.

⁵ho tasicu el'na, ahtuo'te kokaekaeb'na ho efk'ezeni to ei'sisi 'o moat'na,

⁶hafa maine'e, eho'a 'o nanghia ho i'o ehuehungusi, mi'usni ho yainca: <<uhtan'e, tetona'a toehunga peeseni, os'ocu el'na 'e moso eapayo'na ci moat'na'!>>

⁷totiski, te'o e'svata muu, 'e cihhi cimo yaa kuisi ci cou hoci ma'vovei, na 'aveoveoy'na hote yone pepe te tosa'ohe no 'aveoveoy'na to o'ate nama ma'vovei cimo msioh'na usio ci cou mou'na!>

epo'usa no payo'na no peisu

⁸<'emo cihhi ci mamespingi honci yaa mask'na ci peisu no nging, payo'a namo conu, teno peis'u'uvnu? 'ate ahtuo'te sotiskou, tusi'nga 'e emoo, bumemeala engongaboa i'ima, ac'na ho tasicu el'na.

⁹ho tasicu el'na, tasi eyoho'a 'o nanghiasi, i'o ehuehungusi ho yainca: <<uhtan'e teton'a toehunga peeseni, 'e o'u payo'a ci peisu os'ocu el'na!>>

¹⁰totiski, te'o e'svata muu, 'o tensi to hamo te maezo nomio homo ma'vovei namo cihhi ci coukuisi ho kokaekaeb'na.>

epo'usa no ma'cocacni ci amo

¹¹e'ca'can'na 'o iesu ho yainca: <pantomo cihhi ci cou mo yoso 'o okosi.

¹²'omo okohe to okosi mo mi'usnu to amohe ho yainca: <<amo. teko'so faeni a'o maitan'e na nte'o anana'va tanua ci ezoy'na.>> isicu a'na'na apaevaza to amohe 'o ezoezoy'na ho faeni tomo yoso ci okosi.

¹³micu mipiyohi, isicu phieni tamo okohe 'e isi tanua ci ezoy'na, hafa 'o peisu, hocu mongoi to emoo. uhtomo covhi ci h'na'na'na, yonto ic'o ho tiu'hi'hisa 'o nia peisusi, 'a'na'na'na 'o h'oyunsovasi.

¹⁴ne ohsicu t'na'na'na 'o nia ac'na'na'na, 'oc'ocic'o esmi to meoino hoseova 'o h'na'na'na to ic'o, cu a'safton'na thi'cia,

¹⁵cuc'o moez'na noe'ocu to cihhi ci cou to ic'o; isi skuna to cou ho uhto ezoy'na ho poa pocengi to fe'na.

¹⁶mo ma'bubut'u ho mici o'upu to isi ana to fe'na ci tahia; at'inghi, uk'a cimo mako mofi no ntesi ana ci macucuma.

- 17 atavei, micu ma'tutʉs'ʉ, yainca: <<'o amo'u mo botngonʉ 'o soskuskunusi, la otngaso to 'oanʉ ho yaa ang'osʉa, mate'o apuyu yontan'e ho tumio no sieo?
- 18 mate'o yʉc'ʉ, yuovei to amo'u, mi'usni ho yainca: amo, mi'o tokvo'ʉ ta pepe, maezo tokvo'ʉ suu.
- 19 'anate 'aseolʉ hociko ta'okoa a'o; tekocuc'o ta'upa no soskuskunusu a'o!>>
- 20 micueno e'ohʉ ho yuovei to amosi. <mion'a nomcovhi to emoo, isicu teolʉi to amosi, cu ma'ngʉcngʉcʉ na himngonghisi, toe'usna ho sʉyʉci sʉ'fʉni, o'te tosveni kisua.
- 21 yainca to oko: <<amo, mi'o tokvo'ʉ ta pepe, maezo tokvo'ʉ suu; o'anate 'aseolʉ hociko i'vaha oko a'o.>>
- 22 at'inghi isi eutotaveiya to amohe 'o soskuskunu ho yainca: <<aupcieva yaa 'omo so'ʉmnʉa to yʉsʉ ho poa paceofneni, yaa 'o yoolulku ho poeveni ta lulkusi, yaa 'o sapiei ho poa msapieia,
- 23 yaakaka 'o mo noyʉnʉ to oko no 'uachumu ho chua, teto na'a eabobonʉ ho peeseni!
- 24 maica 'e oko'u eni mo mcoi ho smoevovei, payo'a ho eyoveiya.>> micu toehungu kokaekabʉ ho eabobonʉ.
- 25 <ne mio, mon'a seolʉa no yonto ezoyʉ 'omo mameoi to oko. nemo maine'e, mion'a covhi to emoo, talʉi 'o fihngau no pasunaeno ho 'otole.
- 26 isi eyoho'a 'omo cihhi to soskuskunu, tuocosi mo mainenu co hi'hioa.
- 27 yut'inga to soskuskunu: <<micu yuovei 'o ohaesasʉ, isi aiti to amosu homo yoayokeo ho maine'e, isicu chua 'omo noyʉnʉ to oko no 'uachumu.>>
- 28 mo na'no sʉ'no 'omo mameoi to oko, o'amo mimho yʉmeʉmʉ; mo yuyafo 'o amosi ho eucufna.
- 29 isicu mi'usni 'o amosi ho yainca: <<'alakoeno aiti, tamo topioha, la'u mais'a tolei ho yaahioaneni suu, o'ala'u yutasufku no lako pashʉya, cuma na ohsucula faeni a'o? o'a lako ahta maka fii no oko no moatʉ'nʉ ho poa i'nʉskʉ toehungu kokaekabʉ 'o maananghia'u!
- 30 at'inghi 'e okosu eni, isi tʉcʉcʉha no noasisi 'o nia ezoyʉsu, mo yuovei maitan'e, oskocu chueni ta oko no 'uachumu!>>
- 31 mi'usni to amosi ho yainca: <<oko, lako asngʉcʉ no'upu a'o; 'e afu'u acʉcʉhʉ'u 'aeno acʉhʉ nuusu.
- 32 at'inghi 'e ohaesasʉ eni. mo mcoi ho smoevovei, payo'a ho eyoveiya, 'antetoeno anana'va peeseni ho 'aveoveoneni.>> >

Luka 16

epo'usa no ma'pong pangnã'ũ ci leaũt'ũcũ emoo

¹isi mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <panto cihi ci le'aaũt'ũcũ emoo tomo yuyupasũ ci tauke; mo yaa mi'usnu ci cou ho ehprãngũ, yainca 'e leaũt'ũcũ emoo eni la tiu'hi'hisi to yupasũ to tauke.

²isi eyoho'a to thauke 'e leaũt'ũcũ emoo, mi'usni ho yainca: <<mio mainenu na a'a'ausnasi to la'u totalũ ci lako hi'hioa? tuyafa 'o lako aaũt'ũca ci tposũ no yupasũ, 'anateko peelũ i'vaha hioa 'e leaũt'ũcũ emoo.>>

³isi yainca no koyusi to leaũt'ũcũ emoo: <<tesicu poa tosvo to thauke a'o, no ataveisi maitan'e ma cuma na ta'ula hioa? tibangnu? uk'a ci tonũ; noa bonũ? pa'hikokoe'i.

⁴ia, os'ocu cohivi na te'o peipeis'ausna, ta'u ko'ko yaa nanghia ho ta'ucu uk'ana hioa ho poa yono emoohe.>>

⁵<isicu macihi eyoho'a 'o mosola yuevaho to thauke. isi ahoza mi'usni 'omo cihi ho yainca: <<mo piyo na osko yuevaha to thauke?>>

⁶isi yut'inga: <<mo se'conia no kunkunu ci hũsũ no 'olivu.>> yainca to leaũt'ũcũ emoo: <<a'eni 'e tposno yuevahasu, aupcio yusuhngu, taæzi hoc'o poa meemohãa.>>

⁷isi mi'usni 'o mon'a cihi ho yainca: <<naeno suu, mio piyo na osko yuevaha?>> isi yut'inga: <<mo se'conza no peosvũta ci heome.>> isi yainca to leaũt'ũcũ emoo: <<a'eni 'e tposnosu yuevaha, taæzi hoc'o poa mvoevũhũ.>>

⁸<isi emomoengũa to thauke 'e hiasi ma'pong pangnã'ũ tamo lolekoknuyu ci leaũt'ũcũ emoo. maica yontala hia mi'usnu ta hi'hioa ta hrãhrãngũ, 'emo tma'usnu ta hrãhrãngũ ci cou la tũhtũs'ũhe tala popeislũci ci cou.>

⁹ivaha ecnguha to iesu ho yainca: <te'o eũsvũta muu, la boemi ta yupasũ maitan'e ho eananghia, maicac'o, hotac'u uk'ana a'a'ausna 'e yupasũ, teko meelũ noa tiova ho uhno 'auesiesi emooana.

¹⁰'emo cihi ci cou hoci peelũi noe'oci no moc'o okosi ci hi'hioa, te yaeza peelũi noe'oci tomo meoino hi'hioa; 'emo cihi ci cou, hoci totpiei tamo okono hi'hioa. teec'o maezo totpiei tamo meoino hi'hioa.

¹¹hoci o'te peelũi tae'oci na lamu hia titho no yupasũ ta maitan'e, siya nante tovoei no mou'ũmtũ ci yupasũ?

¹²hoci o'te peelũi tae'oci no macucuma no mocmo ci cou na muu, siya nate mofi muu no iachimu macucuma?

13<'emo cihi ci soskuskunu o'ate meelꞥ aꞥt'ꞥcꞥ nomo yoso ci thauke. hocisi o'te kuzoa eni, ꞥmnꞥa ic'o, te einva eni potfꞥnga ic'o, o'atemu ahtu meelꞥ soskuskunu to hamo, ho maezo tolei no yupasꞥ.>

mocmo ci hia mo'ma'coho

(matai 5:31-32; 11:12-13; maluko 10:11-12)

14i'ola kokaebꞥ to yupasꞥ ci coufalisai ihe talꞥi 'e e'e eni, cu cocvi 'o iesu.

15isi mi'usni to iesu ho yainca: <ho lamu yonto tuhcu to cou la mais'a mimunana mitohꞥngꞥ ci cou, at'inghi lasi so'eusoya to hamo na 'tohꞥngꞥmu; maica nala huecvꞥhꞥa ta cou, hola yono mcoo to hamo lasi so'eusꞥ'nova.

16<na isin'a suseolꞥi to hoolicu to moose ho ito tposꞥ to mayoyongensa moc'o ac'ꞥhꞥ to letoonono yohane; ahoi maitan'e, cu psoyaska 'o fukuin to hꞥhꞥꞥngꞥ to hamo, 'e yatatiskova la acꞥhꞥ mici 'aanana'o yꞥmeꞥmꞥ.

17at'inghi, hoci aapayo'a 'e hꞥhꞥꞥngꞥ maten'a sonꞥhe to aapayo'a 'o cono topca cono meesꞥzꞥ ta hoolicu!

18<'upena na siya hoci teongasi na vcongꞥ ho meezuhu ta mocmo ci mamespingi micu yaa kuisi no mseezo; hoci vcongꞥ 'e ihe ciha ci mamespingi teec'o maezo yaa kuisi no mseezo.>

yuyupasꞥ ho i'o lazalu

19<ne noana'o pano cihi cimo yuyupasꞥ, huhucmasi sꞥ'eusꞥ to 'ukini ci yꞥsꞥ, la au'hi'hisi ci h'oyunsova.

20conosi ne mio panto cihi ci la noabonꞥ, zou lazalu 'o ongkosi, aucunu h'ooh'o 'o feangosi; lahe asngꞥcva hafa uhto phingi to emoo tomo yuyupasꞥ,

21mooteo no matmꞥtꞥ tola i'mi to pangka tomo yuyupasꞥ ci pu'pucu ho ana; ac'ꞥhꞥ to av'u la uso ho paceicei 'o h'oh'osi.

22<atavei cu mcoi 'omo thi'cia, ihe hafa to tensi ho poa no'upu to 'avulahamu. cu maezo mcoi 'omo yuyupasꞥ, a'vinano cu efo'a.

23mo yone voecꞥvcana 'o yuyupasꞥ ho kuici 'atutumzo; mo mꞥengꞥcꞥ teolꞥi 'o 'avulahamu mo yonto mo covhi, yaeza hu'upi 'o lazalu mo bichipi,

24cu moozoyꞥ ho mainca: <<maameoi'u ci 'avulahamu, coveoza a'o! skunan'a si lazalu ho boemi ta lulkusi ho tꞥspꞥci co umo'u ho poa cohꞥcꞥ, maica mi'o yonta yafeu ci puzu, kuici 'atutumzo!>>

25<at'inghi isi yainca to 'avulahamu: <<'o'oko, 'antekoeno talꞥa ne mosun'a yayo ohsucu noꞥcꞥcꞥha na ꞥm'ꞥmnꞥ, at'inghi 'e lazalu o'a mohtala ahtu yunsou nomo ꞥmnꞥ ci hie; maitan'e mita yontan'e ho noa ao'pova, miko apuyu yonta 'ayumona ta 'atutumio.

²⁶a'vinano, ta taicoto isi yupaevaza ta mæ'eona, 'e cou hoci i'mi ta tan'esi ho uhta imu yoni o'ate ahtu meelæ, hoci i'mi ta imu yoni ho uhta tan'esi maezo o'ate meelæ.>>

²⁷yainca to yuyupasæ: <<maameoi, homoeno maica, tekona skuna si lazalu ho poa uhto emoo to amo'u;

²⁸panto eimo ci nanat'ot'ohaesa'u, poa usneni ho engahva, te o'te maezo uhta mo 'atutumio ci hpæhpængæ.>>

²⁹<yainca to 'avulahamu: <<'o nanat'ot'ohaesasu panto moose ho maeyoeyongensa tehe usa ho engahva, 'atekoeno poa uso 'o nanat'ot'ohaesasu ho tmalæ.>>

³⁰yainca to yuyupasæ: <<maameoi ci 'avulahamu, o'ates'a ahtu amso. hoci yaa i'mi no mcoi ho smoevovei, uhto ihe yoni, 'atec'u mimho ma'vovei.>>

³¹at'inghi isi yainca to 'avulahamu: <<hocihe o'te talæi 'o e'e to moose ho maeyoeyongensa, 'upena hoci panonte i'mi no mcoi ho smoevovei ci cou, yaeza o'atehes'a taa'uzva!>> >

Luka 17

e'usnu no kuisi

(matai 18:6-7, 21-22; maluko 9:42)

¹mi'usni to iesu 'o tesiani ho yainca: <ahtu o'te pano te koa peiskuisi ci hi'hioa, at'inghi inala eteo'hoi peiskuisi ci cou te ku'kuici!

²apuyu æmnæ hoci seo'eisneni ta sænsi na fatu no huahua. ho poa sæhcæ'o ne mæ'eona ne etæpæ; maicac'o te æmnæhe no 'aoko eteo'hoi peiskuisi no isi hukoacumai ci cou.

³temula conino bumemealæ! <hoci peiskuisi na nat'ohaesasu, la eucufni kokoica; hoci ma'vovei, la peu'uzva.

⁴hoci i'poptuhu tokvo'æ suu tamo conohie, aacni miovei suu ho mainca: <<mi'ocu ma'susuae>>, tekola aacnia peu'uzva.>

e'usnu no singkoo

⁵mi'usnu to nooe'oca 'o sito ho yainca: <tekon'a poa apuhngu co singkoomia!>

⁶yainca to nooe'oca: <hocimu mako yaa mais'a tutu no chae enghova na singkoomu, 'upena hoci yainca 'e tahzucu eni: <<tuefisa ho tæzuha ne etæpæ!>> 'a teec'o mimho tmalæ muu.>

nate ngoevi ta soscuskunu

⁷<ta taicomu honci pano mo yaa yaezoi hocieno lepocengi moatɛ'nɛ ci soksuskunu, hocic'u i'mi ne ezoyɛ ho maine'e, tekonana ahta mi'usni ho yainca <<aupcio yusuhngu ho bonɛ>>?>

⁸o'ates'a! teko ahtaote mi'usni ho yainca: <<aueva ayocneni no te'o oyofona, ekuyungu no tafu, ho aɛt'ɛca a'o, totea ho ta'ucu oepɛngɛ, takocu maezo bonɛ.>>

⁹hoci maino eutotavei to tauke 'e soksuskunu ho hioa, tees'aeno mi'usnu no soksuskunu na tauke ho to'aveoveoyɛ?

¹⁰'atemuc'oeno maezo totiski. hocimucu peiseɛpɛngi na isi afu'a skueni to hamo ci hi'hioa, te mainca: <<mimza anana'o uk'a a'a'ausna ci soksuskunu; ma imzac'o pnanfi 'e ntemia anana'va hioa.>> >

aotothoma 'omo maskɛ ci to'ho'ho

¹¹nemo mita ceono emo'usnu ne 'elusalemu 'o iesu, mo mito mia'usnu to taico to hɛɛhɛpɛngɛ to samalia ho ngalilaya.

¹²ne micu yɛmeɛmɛ tomo concu you, panto maskɛ cimo tma'congo no to'ho'ho mo mingeou ho emo'usnu. mo bimcovhi yac'ɛ,

¹³tmunoi moozoyɛ ho mainca: <iesu, sensei, coveoza a'mi!>

¹⁴isi teolɛi to iesu, mi'usni ho yainca: <temu e'ohɛ, poa aitneni to saisi!> nemo seolɛa no e'ohɛ micu cofkoya 'o h'oh'ohe.

¹⁵mo cihito 'ayumonahe isi aiti ho micu yov'o, osni peisvovei, tmunoi ho tohmomoengɛ to hamo,

¹⁶mion'a m'ocnguyu to tuhcu to t'ango to iesu ho to'aveoveoyɛ. 'e cou eni zou cousamalia.

¹⁷yainca to iesu: <o'a mos'aeno maskɛ ci cou 'omo yov'o, 'o mon'a sio ci cou mo yonenu?>

¹⁸mainci i'ec'o cihito couyafana 'emo yuovei ho to'aveoveoyɛ to hamo?>

¹⁹isicu mi'usni to iesu ho yainca: <yɛc'ɛ, e'ohɛ! 'e singkoosu isi poa yov'o 'e feangosu.>

cmɛ'ho 'o hɛɛhɛpɛngɛ to hamo

(matai 24:23-28, 37-41)

²⁰piyo ci coufalisai mo esmi ho tuocosi 'o iesu, 'ucia cohivi te cmɛ'ho ho homna na hɛɛhɛpɛngɛ to hamo. yut'inga to iesu: <hoci cmɛ'ho na hɛɛhɛpɛngɛ to hamo ma'i tec'oso peelɛi aiti ta mcoo.>

²¹uk'a ci te meelɛ mainca: <<aiti, a'emo yontan'e!>> hocieno <<'atamo yonta'e!>> maica ina hɛɛhɛpɛngɛ to hamo mo yonta 'tohɛngɛmu!>

22acnguhu, isi ivaha mi'usni 'o tesi ho yainca: <tec'u mic'ũhi 'e hie, lamu tongsoya aiti na hiesi to okocou hocic'u mahafo no tonũ ho cmũ'ho, at'ingha o'ate teolũi.

23panto tena mi'usnu muu ho mainca: <<aiti, mo yonta'e!>> <<aiti, mo yontan'e!>> o'atemu yuyafu ho aiti, maezo 'otes'a to'ofeihni.

24auũ mais'a 'o moi'hocũ hola meicaefi ta engũca, i'mi ta engũca tan'e ho psoetiskou to engũca ne'e, na hiesi no cmũ'ho 'o okocou 'ateeno maezo maica.

25at'inghi ten'a auyun'a tiou no man'i ci 'atutumio, noa ciha ta cou maitan'e.

26auũ mais'a 'o nia hiesi to noa, na hiesi no cmũ'ho to okocou tena totiski.

27na nia cou ne mio 'amoeno maica ho eabobonũ ho 'atatotovcongũ, ac'ũhũ to hiesi ne mohcu yũmeũmũ to 'apangũ 'o noa, esmiza to fozu ci chumu cu acũha aapapayo'a.

28na hiesi no cmũ'ho 'o okocou, maezo mais'a 'o hiesi to nia looto; na nia cou ho mio maica ho mimo ho eabobonũ, yupa 'amamhimhino, maezo emũemũm'ũ ho eemo.

29ac'ũhũ to hiesi no mongoi to sotoma 'o looto, 'o puzu ho liukoo mo i'mi ne pepe ho mũchũ, acũhacu aapapayo'a 'o cou.

30na hiesi no aopa'to 'o okocou 'atenaeno maezo maica.

31<na hiesi ho mio, namo yono sofũ, 'otena ohpueho ho yũmeũmũ no emo ho mayo no macucuma; totiski, namo yono ezoyũ ho yaahioa, maezo o'anate maine'e.

32atatalũa na ohsi elũa to vcongũ to looto!

33i'ola 'ucia iachia ayũca na nsou, te payo'a na nsou; i'ola payo'a 'o nsou, namate ayũca 'o nsou.

34te'o eũsvũta muu, to yofnasi ho mio, yoso 'omo moheupho to hopo, hafa 'omo cihi, teongasi 'omo cihi.

35yoso ci mamespingi mo iepoepohũ huahua, hafa 'omo cihi, teongasi 'omo cihi.

37ihe tuocosi to tesi ho yainca: <nooe'oca, tena yuyafu nenu 'emo maica ci hi'hioa?> yut'inga to iesu: <mo yonenu na evoo, 'alaeno maezo yu'eteuyunu nenu na eiski.>

Luka 18

epo'usa to hookang ho tuvcongũ ci mamespingi

¹mo mi'usnu to tesi 'o iesu ho mo'engho tomo coní ci epo'usa, akoeva no la asngucva poa 'inoli 'o tesisi, ho o'te ma'sasmuzx.

²isi yainca: <panto hookang to mo concí hosa, o'ala smoyo to hamo, o'ala einu ta cou.

³to hosa to ic'o mo cihí cimo tuvcongx ci mamespingi la siho uso, m'eya ahmuská atukca 'o namif'uhási.

⁴e hookang eni lasi ezua peaezoni, at'inghi ohsicula yainca no koyusi: e'vono o'ala'u smoyo to hamo, o'ala'u einu ta cou,

⁵at'inghi 'e mamespingi eni la o'te a'hupsonx 'afeo'fu'u a'o, moeza to'usni, te o'te 'aoko uso ho koakuzo.>

⁶ecnguhu 'o nooe'oca ho yainca: <temueno talxi 'e e'e ta kuici hookang!

⁷o'atesieno to'usni to hamo nala huhucmasi mi'usnu ho noa to'usnu ci 'o'okosi? tesis'aeno peaezoni ho poa pohá'o na tesi hia to'usnu?

⁸te'o eusvata muu, 'atesi ahtao'te aupcieva to'usni. at'inghi. hotac'u cmx'ho 'o okocou, teenana elx nomo maica hia yaa singkooa ta hpæhrængx?>

epo'usa to coufalisai ho letmuhno

⁹mio i'vaho mo'engho tomo h'unasi ci epo'uso 'o iesu, isi mituhci 'ola micinanaeno moulxlx ho potfængx to mocmo ci cou. isi yainca:

¹⁰<panto mo yoso ci cou mo uhto seiten ho 'inoli: zou coufalisai 'omo cihí, letmuhno 'o mo cihí.

¹¹'o coufalisai mo bængucx, 'inoli ho mainca: <<hamo, te'o 'aveoveoyx suu, maica o'a mi'o mas'a mocmo ho ma'konvosx, 'oha moulxlx, smoc'ou, o'a mi'o h'unano mais'a ta letmuhno.

¹²la'u i'popsöhx tanzi ho mo mainsöhx, la'un'a yaeza faeni to hamo 'omo amaska coní to la'u afu'a tov'oha.>>

¹³at'inghi 'o letmuhno mo bimcovhi yac'x, o'a mo mako smeecx'ho mi'usnu ne pepe, c'o t'oubobaki 'o t'oengasi ho mainca: <<hamo, coveoza'sio 'e mi'o yaa kuisi ci cou!>>

¹⁴te'o eusvata muu, ho tac'u maine'e 'emo yoso, ho tesi aiti no mcoo to hamo 'ai'eeno letmuhno ina moulxlx ci cou. o'a i'os'a coufalisai, maica 'o hamo tesi epeohi 'ola biepe ci cou. hoepzeni 'ola iachi biaceaco ci cou.>

tooyokeoi to iesu 'o oko

(matai 19:13-15; maluko 10:13-16)

¹⁵panto mo mahafo to foinana ho baito to iesu, te noa hoe'oci to iesu. aiti to tesi, ihecu'so koica.

16at'inghi isi eoho'a to iesu 'o 'o'oko ho poa uhto tuhcusi, yainca: <poa uhtan'e si 'o'oko, teav'a potani, maica 'omo yonto hɾɩhɾɩngɩ ne pepe ci ma'o'oko 'amoeno aɩɩ mais'a 'emo maica ci cou.>

17temu atatalɩa: inamo afu'u o'te mais'a 'e oko ho tiou no hɾɩhɾɩngɩ to hamo ci cou, o'ate ahtu meelɩ tma'oko to hamo.>

ngoveoa tamo yuyupasɩ.
(matai 19:16-30; maluko 10:17-31)

18panto cihɩ ci papoenvɩ to couyutaya mo uso ho noa po'pa'cohivi to iesu, yainca: <mou'ɩmnɩ ci sensei. cuma na nte'o hioa niante'o meelɩ mayo no 'auesiesi nsou?>

19isi tuocosi to iesu: <mainci osko aac'o yainca a'o mou'ɩmnɩ? tapeoha 'o cihɩ ci hamo, uk'ana cimo mou'ɩmnɩ.>

20'aiko ahtao'te cohivi 'o hia esvɩta to h'oeshvɩta: <<'ote mseezo; 'ote opcoi; 'ote meo'eo; 'ote emeknuyu; la meot'ɩt'ɩcɩ to maameoi.> >>

21isi yut'inga to ic'o: <acɩcɩhɩ 'e h'oeshvɩta eni o'ucu ahoza ne mo'un'a oko ho pee'ofeihni.>

22isi talɩ to iesu 'e e'e eni, ivaha mi'usni ho yainca: <mon'a conɩ 'omo uk'a. acɩha phieni 'o ezoezoɩɩsu, faeni tomo thi'cia ci cou na peisu, tekocueno yaa yupasɩ ci teko soangva ne pepe; atavei teko to'ofeihni a'o.>

23ne isi talɩ to ic'o 'e e'e eni, micu ma'nanao, maica homo na'no yuyupasɩ.

24isi aiti to iesu, cu yainca: <'emo yuyupasɩ ci cou hoci meelɩ tma'oko to hɾɩhɾɩngɩ to hamo a'ɩmtɩs'a songoveoa!>

25'emo yuyupasɩ ci cou hoci meelɩ tma'oko to hɾɩhɾɩngɩ to hamo. mo ngoveohe to lakuta hoci yɩh'ɩtɩ to koyu to feezo!>

26'emo tmac'ɩhɩ ta e'e tan'e ci cou cu tuocosi: <hoci maica, siya na ten'a meelɩ noa to'usni?>

27yainca to iesu: <ina o'ala peelɩ ta cou, lasi acɩha peelɩ to hamo.>

28ne mio. yainca to petelo: <teko aiti, imzacu teongasi 'e emoomza hocu to'ofeihni suu.>

29yainca to iesu: <'aeno a'ɩmtɩ, te'o a'ɩmta esvɩta muu, namo afu'u nomio to hɾɩhɾɩngɩ to hamo ho teongasi na iachi emoo, vcongɩ, nanat'ot'ohaesa, maameoi, ho ina 'o'oko,>

30'ate ahtuo'te yonta hie maitan'e ho asuhcu man'i nate elɩa, a'vinano yono te cmɩ'ho ci hɾɩhɾɩngɩ ho meelɩ mayo no 'auesiesi nsou.>

i'toteuha eyoca to iesu na tesi hia mcoi
(matai 20:17-19; maluko 10:32-34)

³¹isi ese'va to iesu 'omo maskæ ueso ci tesi, mi'usni ho yainca: <ho teto uhne 'elusalemu maitan'e; 'o ohela tposi to eyongensa cimo e'usnu to okocou cimo macoconi ci hi'hioa tec'u acũhæ esmi.

³²te tomakneni to emucu to couyafana; tehe keematmohi, aokoe'iya, mi'usni ho teupsi,

³³tehen'a ti'usna, tahecu opcoza; at'inghi ho tac'u miteuhi, tena smoevovei.>

³⁴'emo maica ci hi'hioa uk'a ci ihe concu ta'hongi ta tesi, moc'o ma'nongonongo to isi engha to iesu ci e'e, maica ho isic'on'a eotoefænga na e'a'ausnasi.

aotothoma to iesu 'omo bækngæ ci thi'cia

(matai 20:29-30; maluko 10:46-52)

³⁵mo esmi to micu cum'u ne 'eliko 'o iesu, panto cihi cimo bækngæ ci cou mo suaskiti to ceonæ ho m'eya bonæ.

³⁶isi talæi 'o botngonæ mo tocaefi, cu tuocosi zou cuma co hi'hioa.

³⁷panto mo eusvætæ: <'ai'o iesu ne nazalo te seolæa no tocaefi tan'e!>

³⁸micu moozoyæ: <oko to tavite ci iesu, coveoza a'o!>

³⁹'omo papoenvæ ci cou ihe koica, poa o'te ptaungæ. namamo asuhcu tmunoi moozoyæ: <oko to tavite, coveoza a'o!>

⁴⁰micueno tosvo 'o iesu, smuhnu ho e'usna to tuhçusi 'omo bækngæ ci cou. nemo ohcum'u. isi tuocosi to iesu:

⁴¹<cuma na teko poa hioaneni a'o?> isi yut'inga: <nooe'oca, mi'o mici bohngæ!>

⁴²mi'usni to iesu ho yainca: <nahocueno teolæ! isicu poa yov'o ta singkoosu.>

⁴³micu osni bohngæ 'o bækngæ, cu to'ofeihni to iesu, pçaceoni ho tohmomoengæ to hamo. ihe aiti to botngonæ eni, mæzo acũhæ tohmomoengæ to hamo.

Luka 19

iesu ho saakai

¹yæmeæmæ to hosa ne 'eliko 'o iesu, nete seolæa no sucaefi to hosa.

²to ic'o panto mo cihi ci taayæzoi to letmuhno, zou saakai 'o ongkosi, mo na'no yuyupasæ ci cou.

³isi na'na 'ucia aiti to saakai 'o iesu mio nana mainenu ci cou, at'inghi mo angu cæecæ, homo notaico tomo botngonæ o'amo smo'eæc'ũhæ to iesu.

⁴micu muyohe tomo botngonæ 'o saakai, capo to mehacni ci tahiucu, akoevano 'ucia hæulæi 'o iesu, maica tena'so emomio ta ceonæ tan'e 'o iesu.

⁵ne micu esmi to ic'o 'o iesu, mængucɥ ho aiti 'o saakai, isi mi'usni ho yainca: <saakai, aupcio yu'sipeohɥ! te'o asansano no'upu to emoosu maitan'e.>

⁶micu 'aumeumeusu yu'sipeohɥ 'o saakai, na'no kokaekaebɥ ho aɯt'ɯt'ɯca 'o iesu.

⁷mo acɯhɥ eubut'u 'omo baito ho yainca: <'e cou eni maincis'a uhta emoo tamo yaa kuisi ci cou!>

⁸mo yac'ɥ 'o saakai mi'usnu to nooe'oca ho yainca: <nooe'oca, te'o aatiska 'o yupasɥ'u ho faeni tomo thi'cia ci cou; hoci pano o'ula peknu ci siya, te'o topuhngi no te sɯptɥ ho yooveineni.>

⁹isi mi'usni to iesu ho yainca: <maitan'e mo cmɥ'ho ta emoo tan'e na mengumi to hamo, maica 'e cou eni 'aeno maezo mɯntɥ'ca to 'avulahamu.>

¹⁰homo cmɥ'ho 'e okocou tesi i'ima ho to'usni namo eapayo'ɥ ci cou.>

epo'usa to soscuskunu ho peisu no king

(matai 25:14-30)

¹¹ne ihe seolɥa no talɥi 'e e'e eni, isi i'vaha eɯsvɯta to iesu 'omo con ci epo'usa. ne mio, tec'u mon'i sɯc'ɯhɥ ne 'elusalemu 'o iesu, ihe ta'unano tec'u cmɥ'ho na hɯhɯpɯngɥ to hamo.

¹²yainca to iesu: <panto cihi tola einva ci suezopɥ mo uhne covhi, te p'eyac'a ho poa honte, ataveisi tenac'u yuovei.>

¹³auyusi no e'ohɥ, isi eteuyuna 'omo maskɥ ci soscuskunu, poa macoconi to peisu no king, yainca: <<ho o'ate'o yontan'e. temu titha 'e peisu eni ho 'amamhimhino. aiti tee nana piyo nantemu peelɥi taspuhnga.>>

¹⁴'o cou to iachisi hɯhɯpɯngɥ lahe anana'va sosɥ'novac'o, mo epei ta tehe skuna ho uafeihi ho yainca: <<o'atemza tiova 'e cou eni hoci honte.>>

¹⁵<ne ohecu p'eyac'a no honte hocu yuovei 'e einva ci cou, osni mashɯyɥ ho eteuyuna 'o moso tiou to peisu no king ci soscuskunu, tesi cohivi na hiahe 'amamhimhino mionana piyo na ihe taspuhnga.>

¹⁶i'emo ahoi uso isi yaica: <<tauke, os'o titha 'o ohsu faeni ci peisu ho tmaspuhngu to mo maskɥ ci peisu no king.>>

¹⁷yainca to tauke: <<na'no ɯmnɥ! zou ɯmnɥ ci soscuskunu na suu; ho isieno peelɥi noe'oci ta moc'o okono hi'hioa na suu, te'o toveineni suu ho aɯt'ɯca 'omo maskɥ ci hosa.>>

¹⁸mio i'vaho uso 'omo cihi to soscuskunu ho yainca: <<tauke, os'o titha 'o osko faeni ci peisu ho tmaspuhngu tamo eimo ci peisu no king.>>

¹⁹isi mi'usni to tauke ho yainca: <<teko maezo aɯt'ɯcɥ tomo eimo ci hosa.>>

²⁰mio i'vaho uso 'omo cihī ci soskuskunu ho mainca: <<tauke, a'emon'a yontan'e 'e peisusu; os'o to'silulua ta yuteu.

²¹la'u anana'va smoyoa suu, maica miko'so mouyucū ci cou. uk'a ci oho si'siya, tenakon'a p'enza; uk'a ci oho em'a, tekon'a a'pū'pūyū.>>

²²mi'usni to tauke ho yainca: <<'e miko kuici soskuskunu, te'o ieni ta e'esu ho topci no kuisi suu! ho ikoeno cohivi ho mi'o mouyucū ci cou, tuyafa na o'aoho siya, a'pū'pūyū no o'a oho em'a.

²³mainci o'aosko maka siya ne ngingkoo 'e peisu, totea ho ta'ucu yuovei, maka a'upa na lisisi ho yooveineni a'o?>>

²⁴isicu mi'usni 'omo biavai ci cou ho yainca: <<tasvoveiya si peisu, faeni tamo yaa maskū ci soskuskunu.>>

²⁵ihe mi'usni ho yainca: <<tauke, 'amitacueno yaa maskū ci peisu.>>

²⁶yainca to tauke: <<te'o eūsvūta muu, na micu pano, te fii nomo asuhcu man'i; namo uk'a, te moeza a'upa na acūcūhūsi ho yaeza ti'einga.

²⁷i'o micu motano hoci'u honte ci hangū, hafa uhtan'e, yonta tuhcu'u ho opcoza!>> >

taotofsi'i ho yūmeūmū ne 'elusalemu

(matai 21:1-11; maluko 11:1-11; yohane 12:12-19)

²⁸eepūnga 'e e'e eni, mo papoēvū 'o iesu, te emo'usnu ne 'elusalemu.

²⁹ne tec'u mon'i sūc'ūhū to pofaki ho potaniya, ne micu mitomo mi'usnu to hcuyū'olivu, mo smuhnu to mo yoso ci tesi 'o iesu ho poa muyoa,

³⁰eutotaveiya yainca: <temu uhta ito emotuhci ci you, ho tamucu yūmeūmū, tamu teolūi 'o isi seo'tūneni ci o'amocu ohola ahta aueva sopaevi ci oko no lova. tamu yunga, ho e'usna tan'e.

³¹hoci panonte tuocosū muu ho yainca mainci yunga si oko no lova, temu yainca: <<tesi titha to noe'oca.>> >

³²micu e'ohū, i'o ihe aiti aūlū mai to isi eūsvūta to iesu.

³³ne ihe seolūa no yunga 'o oko no lova, isi tuocosi to himnonu to lova: <mainci aha'va yunga si oko no lova?>

³⁴ihe yut'inga: <tesi titha to noe'oca.>

³⁵ataveisi ihecu yaakaka 'o lova ho e'usna to iesu, ihe spoeni to f'uhu to lova 'o iachihe yūsu, e'oca 'o iesu ho poa smopayo.

³⁶nemo emosuhcu 'o iesu, ihe acūha spoeni to ceonū 'o iachihe yūsu.

³⁷ne tec'u emocmu'u ne 'elusalemu, sꞑc'ꞑhꞑ to toyovca to mia'usnu ne hcuyu'olivu, mo i'mi ta ihe aiti ci taunona'vꞑ ci hi'hioa 'o tesi hocu tohmomoengꞑ to hamo, tmunoi moozoyꞑ:

³⁸<tooyokeoi'sio to hamo 'emo boemi no ongkosi ho cmꞑ'ho ci honte! mo yaa suseomꞑ 'e pepe, no'usnu no sopepea ci hamo na psoevohngꞑ!>

³⁹ta 'ayumona tamo botngonꞑ ci cou mo piyo ci coufalisai mo mi'usnu to iesu ho yainca: <sensei, pashꞑi si tesisu ho poa amiocni!>

⁴⁰yut'inga to iesu: <te'o eꞑsvꞑta muu, hoci hin'i o'te muni, mate moozoyꞑ 'e mafafatu tan'e.>

tngisi 'o 'elusalemu

⁴¹ne tec'u mon'i sꞑc'ꞑhꞑ ne 'elusalemu 'o iesu, aiti 'o hosa ic'o, isicu tngisi,

⁴²yainca: <tata'za ho ciko cohivi maitan'e 'emo natꞑ'ca no koa teko suseomꞑ ci hi'hioa, at'inghi miko mainenu na hia bꞑkngꞑ maitan'e.

⁴³tenac'u esmi na hiesi, ho mio tena tmaceo'ꞑ 'o hangꞑsu ho paikuyungvi suu, i'mi ta aukukuyungu ho aekotva suu.

⁴⁴tehe a'sꞑftona aapayo'a suu ho i'e yatatiskova ta 'ayumona ta hosa, o'ate mako yaan'a yupa totoe'ocꞑ ci fatu, maica o'a osko maka hongga na hiesi no to'usni to hamo.>

poa cofkoya 'o seiten

(matai 21:12-17; maluko 11:15-19; yohane 2:13-22)

⁴⁵ne micu yꞑmeꞑꞑ to seiten 'o iesu, isicu peteoyafa 'omo 'amamhimhino ci cou.

⁴⁶mi'usni ho yainca: <isi tposi to seiso yainca to hamo: <<'e seiten'u tela 'oyona 'inoli>>, at'inghi imu tiezuha ho teyai sku'u no yaksai!>

⁴⁷la huhucmasi yonta seiten 'o iesu ho mo'ma'cohio to cou. 'o saisicoo, lema'cohio seiso, ho i'o masoso'ehti ta yata hosa lahe 'ucia opcoza 'o iesu.

⁴⁸at'inghi o'a ihe cohivi natehe ti'a'ausnu; maica lahe'so toehunga ꞑmnꞑa talꞑi ta mo botngonꞑ ci cou, taayaezoi 'o macoconi ci lasi e'e.

Luka 20

tonꞑ to iesu

(matai 21:23-27; maluko 11:27-33)

¹moso concu hie. mo yonto seiten 'o iesu ho mo'ma'cohio to cou, epeaski to fukuin. mo uso ho baito to iesu 'o saisicoo, lema'cohio seiso, ho i'o coolo,

²tuocosi 'o iesu: <cuma na osko iftongi ci tonꞥ ho osko hioa 'emo maica ci hi'hioa? siya namo mofi no tonꞥsu? tekona'e eꞥsvꞥta a'mi!>

³isi yut'inga to iesu: <te'on'a auyu tuocosꞥ tamo concu e'e, eꞥsvꞥta a'o.

⁴na tonꞥ to yohane homo meelꞥ toonono. nenusino mo i'mi to hamo hocieno o'te i'mi ta cou?>

⁵micu ahoi yupa eehcꞥvho, yainca: <mateto av'a nate hia yut'ingi? hocito yainca <<mo i'mi to hamo>>, tasi yainca: <<mainci imueno o'te taa'uzva 'o yohane?>>

⁶honcito yainca <<mo i'mi ta cou>>, mate meua fatu 'e mo botngonꞥ ho tokꞥi a'to, maica ihe toehunga taa'uzva 'o yohane ho zou eyongensa.>

⁷ihecu yut'inga ho yainca: <o'a imza cohivi mio i'minenu.>

⁸isicu mi'usni to iesu ho yainca: <yaeza o'ate'o eꞥsvꞥta muu cuma na os'o iftongi ci tonꞥ ho os'o hioa 'e hi'hioa eni.>

epo'usa no pak'i ci leyaezoi

(matai 21:33-46; maluko 12:1-12)

⁹acnguhu, isi mi'usni to iesu ho engha 'e epo'usa eni: <panto cihci ci cou mo mo'to'ꞥ ho mooyai aamcuyu, isicu poa yuevahneni to leyaezoi, iachi covnꞥ, aꞥlꞥ nona'o ne yafana.

¹⁰cu hotov'oha to amcuyu, isi skuna 'o soskuskunu ho uhto leyaezoi ho p'enia na ntesi tanua. at'inghi ihe ti'usna 'o soskuskunu, poa psasayae maine'e.

¹¹mo ivaho smuhnu to mon'a cihci ci soskuskunu 'o tauke; 'o leyaezoi ihec'o yaica ho ti'usna, ho aokoe'iya, yaeza poa psasayae ho maine'e.

¹²cu i'toteuhu smuhnu to soskuskunu 'o tauke; ihec'o ivaha tilolonga, ho popeoyafa to ezoyꞥ.

¹³yainca to tauke to aamcuyu: <<mate'o yainenu? mate'o skuna 'o os'o ngohia ci oko'u, 'atehe ahtao'te einva.>>

¹⁴at'inghi ne ihecu aiti to leyaezoi 'o oko to tauke, yupa mi'usnu ho mainca: <<'e cou eni tenala tiuski to tauke; mateto opcoza, 'atatocueno tanua 'e ezoezoyꞥsi!>>

¹⁵ko'koeno, ihecu poyafa to aamcuyu 'o oko ho opcoza. <homicu maica, tasieno yainenu to tauke na tasi hia mi'usni 'ela leyaezoi?

¹⁶'atasi ahtao'te usa ho potpapayo'a 'o leyaezoi, yoezuhneni no mocmo 'e aamcuyusi.> ihe talꞥi tamo botngonꞥ 'e e'e eni, acꞥhꞥ mainca: <o'ate ahtu ꞥmnꞥ hoci yaa maica ci hi'hioa!>

¹⁷isi teochꞥmi to iesu, tuocosi yainca: <yainca to seiso: 'o nia caciha ci fatu tola lemooyai emoo isicu teyai atuhcu totnguca. zou cuma na e'ausnasi tan'e?

18siya nate smolꞥ ta fatu, 'atena ahtuo'te smoz'oz'o; 'o fatu ic'o te su'no feango no siya, tesi yaeza touz'oz'i na siya.>

e'usnu no mofi no tmuhnoa to kaisa

(matai 22:15-22; maluko 12:13-17)

19ihe cohivi to lema'cohio seiso ho ito saisicoo ho i'e iachi na isi pahtuhci ta epo'usasi, ihe 'ucia osnia tꞥtꞥꞥta 'o iesu; at'inghi mioeno smoyo tomo botngonꞥ,

20moezꞥ mooteo note 'oc'ocic'o ci hie. mo tohno to piyo ci cou, me'ꞥꞥꞥꞥꞥꞥ ci koyu, ho mi'usnu to iesu ho tuucocosꞥ, 'ucia tipunkua 'e e'esi, ko'ko peelꞥi tꞥtꞥꞥta ho faeni to sootoku.

21mo mi'usnu to iesu 'o supai ho yainca: <sensei, imia cohivi 'e osko engha ho i'e hiasu mo'ma'cohio, mo acꞥꞥꞥ euseoseolꞥ, yaeza cohivi o'a lako yumzi 'e sapci ta cou. conino meot'ꞥꞥꞥꞥꞥ ho po'pa'cohivneni ta cou na e'e to hamo.

22tekon'a eꞥsvꞥta a'mi, hoci mofi no tmuhnoa to kaisa ci honte ne looma teenana pef'uhu to hoolicuto?>

23isi hongta to iesu 'o hiahe moezꞥezꞥꞥꞥ, isi mi'usni ho yainca:

24<mayo nomo conici peisu te'o aiti! zou hu'ongka ho ongko no siya 'emo yonta peisu?> ihe yut'inga: <'a ongko to kaisa.>

25mi'usni to iesu ho yainca: <'ateeno faeni to kaisa na macucuma to kaisa, faeni to hamo na macucuma to hamo.>

26o'a ihe peelꞥi yonto tuhcu to botngonꞥ ho i'mi ta e'e ta iesu ho tipunkua; 'e hiasi yut'ingi to iesu ihe a'sꞥftona yamceni, micu acꞥꞥꞥ uk'ana e'e.

e'usnu no smoevovei

(matai 22:23-33; maluko 12:18-27)

27piyo cimo tmaakoknuyu no smoevovei ci cousatukai mo baito to iesu,

28tuocosi 'o iesu: <sensei. isi p'eac'eni to hoolicu to moose a'to: <<hoci mcoi 'emo cih, nꞥ'vi na vcongꞥsi, at'inghi mo uk'a oko, 'o ohaesasi tesi ahtao'te pecngiha 'e ahngꞥsi, ho seotaveineni 'o ohaevasi.>>

29mosola yaa pitu ci nanat'ot'ohaesa. mevcongꞥ 'o ohaevahe. uk'a oko hocu mcoi.

30peuska to ohaesasi,

31atavei ohsi yaeza vcongꞥ to acngihi ohaesa, ac'ꞥꞥꞥ tomo pitu moso acꞥꞥꞥ himhovcongꞥ to mamespingi, maezo acꞥꞥꞥ uk'a oko, hocu mcoi.

32atavei cu maezo mcoi 'o mamespingi ic'o.

³³tuocosina'a hotac'u hiesi no smoevovei, siya na tena atuhcu himhovcongꞰ? maica mosola acꞰꞰ himhovcongꞰ ta mamespingi 'emo pitu ci nanat'ot'ohaesa.>

³⁴isi yut'inga to iesu: <'e hahocngꞰ ho mamespingi ta hrꞰhrꞰngꞰ maitan'e. la yupa totovcongꞰ;

³⁵at'inghi i'ote 'aseolꞰ i'mi no mcoi ho smoevovei ci cou, a'vinano yaa nsou tote ivaho cmꞰ'ho ci hrꞰhrꞰngꞰ, o'anate ivaho yupa totovcongꞰ.

³⁶te totiski to tensi o'ate mcoi. zou 'o'oko to hamo, maica mo i'mi no mcoi ho smoevovei.

³⁷ohsicu 'akasi to moose ho pano smoevovei ci hi'hioa, to ohsi tposi ho mosola yunzou na cmꞰꞰ isi yainca: 'o nooe'oca zou <<hamo to 'avulahamu, hamo to 'isaku, hamo to yakovu.>>

³⁸na e'ausnasi isi yainca, zou hamo tamo yaansou ci cou 'o hamo. o'as'a hamo no micu mcoi ci cou, maica 'e cou homo yono mcoo to hamo. mo acꞰꞰ yaansoua.>

³⁹piyo ci lema'cohio seiso mo mainca: <sensei, a'ꞰmtꞰ'a ꞰmnꞰ co e'esu!>

⁴⁰ahoi tan'e, uk'a na cimo smeecꞰ'ho ivaho tuucocosꞰ to iesu.

e'usnu to kilisto

(matai 22:41-46; maluko 12:35-37)

⁴¹at'inghi isi mi'usni to iesu ho yainca: <maincis'a yainca ta cou zou mꞰntꞰ'ca to tavite 'o kilisto?

⁴²to ohsi tposi to *sihen* to tavite ohsi iachia yainca: isi mi'usni to nooe'oca 'o nooe'oca'u ho yainca: teko yusuhngu ta vhona'u,

⁴³totea ho ta'ucu poa peteozu ta t'angosu 'o hangꞰsu.

⁴⁴ho isieno yainca to tavite <<nooe'oca>>, maincite aac'o yainca zou mꞰntꞰ'ca to tavite 'o kilisto?>

koica to iesu 'o lema'cohio seiso

(matai 23:1-36; maluko 12:38-40)

⁴⁵ne mon'a seolꞰa no tmaayaezoyꞰ 'omo botngonꞰ, isi mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca:

⁴⁶<la etngoeva 'o lema'cohio seiso. la kaebꞰ sꞰ'eꞰꞰ to yꞰꞰ no tacvoh'i ho eucocoyꞰ tocaefi, kaebꞰ yonto la toehunga 'oyona ho noa mi'usni ho tuayokeyoi ho p'ohkui, maezo kaebꞰ yusuhngu tomo afnaso ci ca'hꞰ to kaitoo. sutmoyaevonꞰ tola eho'Ʞ eabobonꞰ.

⁴⁷lahe eha'va 'o ezoezoyꝰ tomo tuvcongꝰ ci mamespingi, tac'u peihtothomꝰ ho mo'engho tomo tacvoh'i ci 'inoli. 'e lahe hi'hioa 'atena ahtuo'te tiou no someoisa ci patvovei!>

Luka 21

su'tu 'o tuvcongꝰ ci mamespingi

(maluko 12:41-44)

¹mo biue'ie'iyo 'o iesu, aiti 'omo yuyupasꝰ ci cou ihe to'seni to tvopeisua to seiten 'o peisuhe.

²yaeza aiti 'o cihi cimo tuvcongꝰ ho thi'cia ci mamespingi mo to'so tomo yuso ci okono peisu.

³isicu yainca to iesu: <te'o a'ꝰmta eꝰsvꝰta muu, 'e isi to'seni ta thi'cia ho tuvcongꝰ ci mamespingi mo na'nohe man'i ta ihe to'seni ta mocmo ci cou.

⁴maica 'e mocmo ihec'o to'seni 'o ang'osꝰ to yupasꝰhe; at'inghi 'e mamespingi micu anana'o thi'cia, isin'a to'seni 'e ntohsin'a titha onsonsou.>

eyoca hotena aapayo'ꝰ 'o seiten

(matai 24:1-2; maluko 13:1-2)

⁵panto cou ihe yue'engha 'o seiten, engha mo mainenu na hia teyoyonghua to isi titha ci fatu ho boemi no oho teonghia ci macucuma ho aoyoyonghua. yainca to iesu:

⁶<imu aiti 'e acꝰcꝰhꝰ eni? ho tac'u esmi na hiesi, ho mio, uk'ana ci tenala makon'a yupa tooskopꝰ ci fatu, 'emo macoconi tena acꝰha taon'oza.>

meakvo'ꝰ ho pohtutumza

(matai 24:3-14; maluko 13:3-13)

⁷ihecu tuocosi: <sensei, homna nate esmi 'emo maica ci hi'hioa? hoci esmi 'emo maica pano te ake'a humzi?>

⁸yainca to iesu: <temula bumemealꝰ, 'otes'a noa paslꝰngvi; maica te botngonꝰ ci cou 'o tena esmi ho titho ta ongko'u ho mainca: <<'aeno a'o 'o kilisto!>> tena mainca: <<micu mic'ꝰhi 'e hiesi!>> at'inghi 'otes'a to'ofeihni.

⁹ho tamu tac'ꝰhi na fihngau no ehtothomꝰ ho totalꝰi nala yufeo'fu'u ci hi'hioa, 'ote nama smoyo. tena anana'o auyu esmi 'emo maica ci hi'hioa; at'inghi o'a isi yainca tec'u mon'i esmi na puesona ta lekisi.>

¹⁰isi ecnguha to iesu: <'emo cono suezopꝰ tena ehtothomꝰ tomo h'unano suezopꝰ, 'emo concu hꝰhꝰhꝰngꝰ tena suyumo tamo h'unano hꝰhꝰhꝰngꝰ.

¹¹te nongabo na kuici motoevi, seova, ho i'o kolela, tena yaa husmoyoa ci mavolosi te yuyafu ta engꝰca.

¹²at'inghi auyusi no esmi 'emo maica ci hi'hioa, tehe tɛtrɛta muu ho pohtutumza; tahe toveineni to kaitoo ho tuucocosi na muu, a'vinano poekotva. nomio a'o, tehe e'usna to tuhcu to honte ho itola leaɯt'ɛsɛ.

¹³na eni 'acueno 'oc'ocic'o temu peelɛi 'akasi 'e fukuin.

¹⁴ko'koeno, temula bikokoyu, 'ote 'ahɛɛɛ ma'eoyocɛ no ehɛɛvheni 'e iachi;

¹⁵maica te'o fii no mahsostonɛ ci ngayo ho moutɛs'ɛ, poa o'te meelɛ etrɛtɛ ho yutasufku na hangɛmu.

¹⁶ac'ɛhɛ no maameoimu, nanat'ot'ohaesa, 'oahngɛ, nanghia tahe yaeza phieni muu; ta 'ayumonamu pano tahe timcoza.

¹⁷nomio a'o, tehe toehunga sɛ'nova muu.

¹⁸at'inghi ac'ɛhɛ nomo mehacni ci f'ɛsɛmu o'ate payo'a.

¹⁹temu bimahtɛicɛ buveici niantemu peelɛi tɛɛɛca si iachi nsou.>

eyoca ho tena aapayo'ɛ 'o 'elusalemu

(matai 24:15-21; maluko 13:14-19)

²⁰<hotamu aiti 'e 'elusalemu tehe kuyungvi to heetai to hangɛ, tamucu cohivi tenac'u mon'ia aapayo'a.

²¹ho mio, namo yone yutaya, te p'usnu to hcuyu; namo yonta hosa te yuyafɔ; na lenohi'u, 'otena yɛmeɛmɛ ta hosa.

²²maica na eni <<zou hiesi no patvovei>>, te acɛha poa esmi 'o e'e to seiso.

²³to hiesi ho mio, i'omo ngangho'ɛ ci mamespingi ho inamo paun'u ci ino tena 'atutumzo! 'emo kuici meakvo'ɛ te esmi tan'e, te tma'pueho ta feango ta yatatiskova tan'e na sɛ'no to hamo.

²⁴te mcoi no yu'tipopoyave, hocieno holeo ho hafa uhta mauhrɛhrɛngɛ. tehe psafeo'fu'i to couyafana 'e 'elusalemu, ac'ɛhɛ ho tahecu noc'ɛhi 'o isi esvɛta ci hie.>

cmɛ'ho 'o okocou

(matai 24:29-31; maluko 13:24-27)

²⁵<ho mio, 'o hie, feohɛ, congeoha tena acɛhɛ aopa'to no mavolosi. 'e mauhrɛhrɛngɛ ta ceoa te acɛhɛ nomio no mɛmɛ no smahu ta etɛrɛ ho ma'papayo'ɛ.

²⁶'e yatatiskova te acɛhɛ mooteo tote cmɛ'ho ta hrɛhrɛngɛ ci hi'hioa, ac'ɛhɛ no tuma'payo'ɛ no hia ngoheungeɛ, maica te acɛhɛ tmaot'ou 'e afu'u ceoceona ta mouhrɛhrɛngɛ.

²⁷ho mio, te espa'to 'o okocou, a'suftonɛ yaa tonɛ ho psoevohngɛ pouɯt'ɛsɛ to cmɛcmɛ ho ohpueho.

28hotena esmi 'emo maica, temu tobʊsngʊcʊ, maica tec'u esmi 'e hiesi no to'usni muu!>

pahsʊsʊfta to moezunge

(matai 24:32-35; maluko 13:28-31)

29isi ivaha mi'usni to iesu ho mo'engho tomo coni ci epo'usa: <temu aiti 'o moezunge ho i'o mocmo ci ma'e'evi.

30cono hola fungaho, tamucu cohivi tec'u esmi na homu'eina.

31totiski, ho temu aiti 'e acʊcʊhʊ ci a'a'ausna te cohivi tec'u mon'i esmi na hɾʊhɾʊngʊ to hamo.

32<temu atatalʊa: 'e yatatiskova ta maitan'e auyusi no o'amocu te acʊhʊ mongoi ta hɾʊhɾʊngʊ, acʊcʊhʊ 'emo maica ci hi'hioa tenac'u esmi.

33te aapayo'ʊ 'e engʊca ho ceoa, i'e e'e'u 'auesiesi o'ate aapayo'ʊ.>

bu'a'ʊtʊs'ʊ

34<temu la iachi ʊtʊs'ʊ! teav'a poa ma'payo'ʊ no eabobonʊ ho ino ma'tipvongʊ no h'oyunsova na piepiyamu, ci tes'a aemo'au cmʊ'ho muu 'o hie ic'o. maica 'o hie ic'o

35te totiski no tokeʊɾʊ. te cmʊ'ho ta feango ta afu'u yatatiskova ta acʊcʊhʊ ci hɾʊhɾʊngʊ.

36temula ʊtʊs'ʊ, o'te tosvo 'inoli, poa yaa tonʊa no buveici tate esmi ci afu'u hi'hioa, ko'ko meelʊ yac'ʊ to tuhcu to okocou.>

37homo hie la yonto seiten 'o iesu ho mo'ma'cohio to cou, yuyafu to hosa homo yofna, yonto hcuyu'olivu ho miski;

38'o botngonʊ ci cou la ʊsʊfeʊngʊ uhto seiten, te akoyu no tmalʊ to iesu hote eʊsvʊsvʊtʊ.

Luka 22

ta'koeva no opcoza 'o iesu

(matai 26:1-5; maluko 14:1-2; yohane 11:45-53)

1cu mon'i esmi 'o hiesi no meem'esa'o.

2maica homo ngoheʊngeʊ to botngonʊ 'o saisicoo ho lema'cohio seiso, mo ma'totoothomʊ ho 'ucia auc'oc'ova opcoza 'o iesu.

teomneni to yuta ho phieni 'o iesu

(matai 26:14-16; maluko 14:10-11)

3ne mio, 'o satan mo yʊmeʊmʊ to 'tohʊngʊ to coukaleo ci yuta. ('o yuta zou cihhi to maskʊ ueso ci tesi to iesu.)

⁴mo uhto saiscioo ho ito lepocengi seiten ci kengsacu 'o yuta ho touɣsvɔvɔtɔ, tee yainenu niante peelɛi faeni 'o iesu.

⁵ihe kaebeni, yaeza teomi fii to peisu.

⁶cu tiova to yuta, ahoi eya note 'oc'ocic'o ci hie, ieni ho tahe o'te pocenga to botngonɔ ho faeni to saiscioo 'o iesu.

ae'ayocɔ no oyofonɔ no meem'esa'o

(matai 26:17-25; maluko 14:12-21; yohane 13:21-30)

⁷to 'ayumona no meetoasmoof'o, cu hiesi no cmuhu to oko moatɔ'nɔ no meem'esa'o.

⁸isi popeoskuna to iesu 'o petelo ho i'o yohane, eutotaveiya ho yainca: <temu ayocneni no teto oyofona no meem'esa'o.>

⁹ihecu tuocosi: <teko poa uhnenu a'mi ho ae'ayocɔ?>

¹⁰yainca to iesu: <temu yɔmɛmɔ ta hosa, temu lɛa 'omo cihi ci cou, mo mɔpɔtɔ to cono pania ci chumu, temu cu to'ofeihni, uhto tesi yɔmɛmɔ ci emoo,

¹¹tuocosi to tauke to emoo ho yainca: <<isi tuocosi to sensei, mo yonenu nate yoni oyofonɔ no meem'esa'o?>>

¹²tasi hafa muu ho poa aiteni 'o isicu tasucza ci mo meoino aemana; 'atemueno yonto ic'o ho ae'ayocɔ.>

¹³micu e'ohɔ, 'o ihe aiti aɔlɔ totiski to isi engha to iesu, micu ae'ayocɔ tote oyofona no meem'esa'o.

oyofona to nooe'oca

(matai 26:26-30; maluko 14:22-26; kolinto 1 11:23-25)

¹⁴tec'u oyofonɔ, yusuhngu 'o iesu; mo suteuyunu 'o sitoo.

¹⁵isi mi'usni to iesu ho yainca: <no auyusi no meakvo'ɔ la'u asngɔcva totea hocito meelɔ toehungu oyofonɔ ta meem'esa'o.

¹⁶te'o eɣsvɔta muu, mac'o toc'ɔha 'e oyofonɔ eni tee a'ɔmtɔ yaa a'a'ausna hoci yonto hɔpɔhɔpɔngɔ to hamo, 'anate'o ahtan'a ovaha eni.>

¹⁷isi eepia to iesu 'o soetohvɔ, mi'usnu to hamo ho to'aveoveoyɔ, yainca: <temu yaa 'e soetohvɔ, aangaeza ho ima.

¹⁸te'o eɣsvɔta muu, ahoi maitan'e, mac'o ci toc'ɔha na hɔpɔhɔpɔngɔ to hamo hoci cmɔ'ho, 'anate'o ahtan'a soevaha 'e emi eni.>

¹⁹ataveisi isi pɔta 'o pang, mi'usnu to hamo hocu to'aveoveoyɔ, tipcia, aangaeza to sitoo, yainca: <zou feango'u eni, os'o nomzi muu ho ciha. temula maicac'o ci hioa ho talɔa a'o.>

20cu oepɔngɔ, isi yaeza eepza 'o sooetohvɔ, yainca: <'e sooetohvɔ eni zou faeva esvɔtɔ to hamo, boemi tamo nomzo muu ho moheafɔ ci hmuyɔ'u ho p'eyac'a.

21<temu aiti, i'ote himhohioa ho phieni a'o ci cou. mo yontan'e ho mai'upu a'o!

22'e okocou teeno ahtuo'te maino 'tohɔngɔ to hamo ho tiou no mcoi, at'inghi 'omo himhohioa ho phieni a'o tasi meamzi!>

23mo yupa tuucosɔ: <zou siya nate himhohioa tamo maica?>

yupa 'eehcɔvho no taicini 'o tesi

24panto ihe yupa 'eehcɔvha to tesi, ta taicohe zou siya namo sotaicinia.

25isi mi'usni to iesu ho yainca: <'e honte ta hpɔhpɔngɔ la yaa tonɔ no atɔkca 'e yatatiskova, a'vinano lahe yainca 'o leaɔt'ɔcɔ zou leto'usnu;

26at'inghi o'antemu maica. ta taicomu namo atva'esi meoisi, mante apuyɔ mais'a mon'a foinana; nate so'ehti. nte mais'a sɔskuskunu.

27i'ola yusuhngu ho bonɔ ho mimo, ho i'ola aɔt'ɔt'ɔcɔ siya namo meoisihe? ahtuo'te 'omo yusuhngu namo meoisihe. at'inghi, homi'o yonta taicomu ma la'u aɔt'ɔt'ɔcɔ ta cou.

28<ho mi'o notaico ta 'atutumzo, lamu conino no'upu a'o.

29maitan'e te'o yaeza pafeni muu 'o isi pafeni a'o to amo'u ci tonɔsi no honte.

30temu yonto hpɔhpɔngɔ'u ho mai'upu a'o ho eabobonɔ, a'vinano yusuhngu to suoca'ha ho yɔsvɔta 'omo maskɔ uesto ci suezopɔ to 'isolaelu.>

eyoca to iesu 'o petelo tasi meoo'te hongɔ

(matai 26:31-35; maluko 14:27-31; yohane 13:36-38)

31ivaha yainca to iesu: <saimong, saimong! isicu teomneni 'o satan tesi hɔsvɔta muu, te mais'a 'o leyaezoi hola smahahinu to heome ho sahaahinva muu.

32at'inghi os'ocu 'inoleni suu, poa o'te payo'neni suu na singkoo. ataveisi ho takocu miovei ho bi'usnu a'o, teko amamahtɔica 'o maanat'ohaesasu.>

33yainca to petelo: <nooe'oca, te'o kaebɔ hoci po'upa suu, tu'upu mcoi!>

34yainca to iesu: <petelo, te'o eɔsvɔta suu: maitan'e auyusi no muni 'o teo'ua, tako i'toteuha yainca o'a osko hongɔ a'o.>

tvopeisua, keɔpɔ, poyave

35isi ivaha mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <ne auyusi o'u skuna muu ho yuyafɔ, o'u yainca muu 'ote mahafo no tvopeisua, 'ote mahafo no keɔpɔ ho sapiei, pano mimu o'te am'amso no cuma?> ihe yut'inga: <uk'a.>

36yainca to iesu: <at'inghi maitan'e namo yaa tvopeisua ho keɔpɔ, te hafa; namo uk'a poyave, te phieni na yɔsvɔ ho msucni.

³⁷te'o eʊsvʌta muu, 'o isi engha to seiso <<isi sko'ayumona to mo yaa kuisi>> 'o e'e ic'o te ahtuo'te esmi ta feango'u. a'ʌmtʌsi, 'o isi tposi cimo afu'u natʌ'ca a'o isicu acʌha esmiza.>

³⁸ihe yainca to tesi: <nooe'oca, aiti. a'e mo yuso ci poyave tan'e.> yainca to iesu: <cu amso!>

yonto hcuyu'olivu 'o iesu ho 'inoli

(matai 26:36-46; maluko 14:32-42)

³⁹yuyafu to hosa 'o iesu, maicac'o emo'usnu ne hcuyu'olivu; mo to'ofeihni to iesu 'o tesi.

⁴⁰cu sʌc'ʌhʌ to ic'o, mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <temula 'inoli, te o'te su'ayumonʌ no ma'pepecvai.>

⁴¹mo emose'u 'o iesu, mais'a hoci maensohʌ mtokʌ 'o hiasi covhi, pop'up'ungu ho 'inoli,

⁴²mainca: <amo, honciko'so ʌmnʌ, te saezuha 'emo mayʌmʌ ci sooetohvʌ; at'inghi, citeeno ieni no 'tohʌngʌ'u, mate aepʌnga na 'tohʌngʌsu.>

[⁴³panto cihni ci tensi mo i'mi ne pepe ho aopa'to, topuhngi 'o tonʌ to iesu.

⁴⁴yonta mo kuici nac'o. mo asuhcu asno'zonʌ 'inoli 'o iesu, 'o haengisi mais'a mo kuici yuhmuyu ho msʌpcʌ ta ceoa.]

⁴⁵aepʌngʌ 'inoli, mo yʌc'ʌ 'o iesu, yuovei to ihe yoni to tesi, aiti 'o tesi mo i'mi no angu nac'o hocu oengʌtʌ.

⁴⁶mi'usni to iesu ho yainca: <mainci mimus'a oengʌtʌ? yʌc'ʌ, ho 'inoli. ci temus'a su'ayumonʌ no ma'pepecvai.>

tʌtʌpʌta 'o iesu

(matai 26:47-56; maluko 14:43-50; yohane 18:3-11)

⁴⁷ne mon'a seolʌ no aomotʌ'ʌ 'o iesu, mo esmi 'omo botngonʌ ci cou. isi hafa to yuta ci 'oahngʌ to mo maskʌ ueso ci tesi, mo uhto tuhcu to iesu tesi kisu.

⁴⁸isi mi'usni to iesu ho yainca: <yuta, teko boemi ta kisu ho phieni 'e okocou?>

⁴⁹'omo no'upu to iesu ci tesi ihe aiti 'emo maica ci a'a'ausna, cu yainca: <nooe'oca, temia meelʌ tipoyave ho tmoecʌ?>

⁵⁰cihi to 'ayumonahe mo epusku to poyave ho teoca 'o soskuskunu to taisaisi, hic'oha 'o vhona to koyusi.

⁵¹yainca to iesu: <'otena yu'hango!> cu pʌta 'o koyu to ic'o ho poa yov'oa.

⁵²isicu mi'usni to iesu 'omo esmi ho tʌtʌpʌta ci saisicoo, kengsacu to seiten ho i'o coolo ho yainca: <ho mimu mahafo ta poyave soanothʌ ho tʌtʌpʌta a'o, imun'asi ta'upa no yaksai a'o?>

53 la'u huhucmasi no'upu muu ho yonta seiten, o'a lamu tɛtɛpɛta; at'inghi maitan'e zoucu hiesi no yufeo'fu'u na muu, maitan'e cu mayo ta tonɛ 'e voecɛvɛɛ.>

peecveni to petelo 'o iesu

(matai 26:57-58, 69-75; maluko 14:53-54, 66-72; yohane 18:12-18, 25-27)

54 tuhcusi tan'e, ihe tɛtɛpɛta 'o iesu, hafa uhto emoo to taisaisi; mo pemcovhi to'ofeihni 'o petelo.

55 mo yaa soupuzu to coca, acɛhɛ maikuyungu to puzu ho ngicu, mo aha'o notvohɛ to taicohe 'o petelo.

56 panto cihci ci soskuskunu no mamespingi isi aiti 'o petelo homo yusuhngu ho ngicu, isicu teochɛmi, yainca: <'e cou eni ma 'oahngɛ to iesu!>

57 mo peeco 'o petelo ho yainca: <na suu mamespingi, os'o eno ahta hongɛ 'o iesu!>

58 o'amo aomane, mio ivaho yaa bɛh'ɛ'ɛmtɛ to petelo, yainca: <ma maezo 'oahngɛhe na suu!> yainca to petelo: <na suu, mao'a a'o!>

59 asonɛ i'vaho cono ma'hiezuhu na huomzahie, h'unasi cimo cihci isi 'ahɛhɛya yainca: <o'ate ta'pepecvaza, 'e cou eni lahin'i nɛthɛ 'o iesu, maica 'aeno'so maezo coungalilaya na taini!>

60 at'inghi mo mainca 'o petelo: <na suu, o'aos'o ta'hongi co e'esu!> o'amocu isi pateɛpɛnga 'o e'esi. cu muni 'o teo'ua.

61 mo miezuhu 'o nooe'oca, teochɛmi 'o petelo; talɛa to petelo 'o nia e'e to nooe'oca: <auyusi no muni 'o teo'ua maitan'e, teko i'toteuha meoo'te hongɛ a'o.>

62 cu emoyafo 'o petelo ho mongsi.

keematmohi ho ti'usna 'o iesu

(matai 26:67-68; maluko 14:65)

63'omo pocengi to iesu ci cou ihe keematmohi 'o iesu ho tutva.

64 ihe seomɛta 'o mcoosi ho tuocosi: <eangacɛma. siya namo muutu suu?>

65 mion'a mo'engho to man'i cimo aokoe'i ci e'e ho ya'ezneni 'o iesu.

yonto ngikai ho noa yɛsvɛta

(matai 26:59-66; maluko 14:55-64; yohane 18:19-24)

66 ne micu tiskova, 'o coolo saisicoo, ho i'o lema'cohio seiso to couyutaya, mo yu'eteuyunu, ivaha hafa 'o iesu ho uhto ngikaihe.

67 ihe tuocosi 'o iesu: <ɛsvɛta a'mi, zou a'ɛmtɛ kilisto suu?> isi yut'inga: <'upena ho ci'ueno ɛsvɛta muu, o'atemus'a h'unasa taa'uzva;

⁶⁸hoci'u tuocosu muu no cuma, yaeza o'atemu peelai yut'inga.

⁶⁹at'inghi no ataveisi maitan'e, te yusuhngu to vhona to sotonua ci hamo 'e okocou.>

⁷⁰ihe toehunga yainca: <maicac'o, 'iamaeno oko no hamo suu?> isi yut'inga to iesu: <'aimueno yainca zou a'o!>

⁷¹ihecueno yainca: <'anateto 'ahuyu 'aoko biebimi note e'omamzi! itocu acuha talai 'o iachi ta e'e!>

Luka 23

yonto tuhcu to pilato ho tiou to yusvuta

(matai 27:1-2, 11-14; maluko 15:1-5; yohane 18:28-38)

¹coe'o ci cou mo acuhu yuc'u, e'usna to tuhcu to pilato 'o iesu,

²yonto ic'o ho ehpanga 'o iesu ho yainca: <imia hongha ita poot'ova 'e 'oahnguto, ho yu'hanga hoci mofi no tmuhnoa to honte, mitan'a iachi mainca zou kilisto, zou honte.>

³tuocosi to pilato 'o iesu: <zou honte ta couyutaya suu?> yut'inga to iesu: <zou e'esu eni.>

⁴cu mi'usnu to saisicoo ho ito botngonu ci cou 'o pilato ho yainca: <o'aos'o elua hoci yaa kuisi 'e cou eni.>

⁵at'inghi ihe a'cu'cuna emamahtuica ho yainca: <lata ieni ho lata epeaski to e'e, ho nongongabo ta yutaya ho poot'ou tamo botngonu, ahoi ne ngalilaya, cu suc'uhu tan'e maitan'e.>

yonto tuhcu to helote

⁶ne isi talai to pilato 'e e'e cu tuocosi: <zou coungalilaya 'e cou eni?>

⁷ne isicu cohivi mo i'mi to hupa to helote, cu hafa uhto helote. (ne mio moso seolua no yone 'elusalemu 'o helote.)

⁸ne isi aiti to helote 'o iesu, mo na'no kaebu; maica ohsicula tac'uhi na hi'hioa to iesu, noana'va cu 'ucia aiti, totea no aiti 'o iesu hoci peispopo'e.

⁹ko'koeno, mo man'i ci a'a'ausna 'o isi tuocosi to iesu, at'inghi o'amo matnuskau yut'ingi 'o iesu.

¹⁰mo ohcum'u 'o saisicoo ho lema'cohio seiso, 'aanana'veni ehpanga 'o iesu.

¹¹'o helote ho i'o heetaisi ihe keematmohi ho aokoe'iya 'o iesu, ihe poa su'eusu tomo tatposa ci yusu, ho e'ovei to pilato.

¹²ahoi ne mio, mohcu nanghia 'o helote ho i'o pilato; to auyusi mosola nahanga 'emo yoso.

yusvuta no opcoza

(matai 27:15-26; maluko 15:6-15; yohane 18:39-19:16)

¹³isi eteuyuna to pilato 'o saisicoo, masoso'ehti, ho i'o botngonꞌ ci cou,

¹⁴mi'usni ho yainca: <imu e'usna a'o 'e cou eni, ehpꞋngneni no poot'ou ta 'oahngꞋ; mi'o yonta tuhcumu ho tuucocosi, ma'i os'o ho'honga nante mais'a to imu ehpꞋngneni ci makukuisisi.

¹⁵ac'ꞋꞋꞋ to helote yaeza o'a isi elꞋa hocita yaa kuisia, isi pa'ivoveiya tan'e. 'aisieno humzi ho uk'a ci nama koa mcoi ci peipeis'ausna.

¹⁶te'oc'o at'ingha poa ti'usneni ta cou, ta'ucu poesih'a.>

¹⁸namamo tmunsoꞋꞋ 'omo botngonꞋ ho moozoꞋꞋ: <opcoza si iesu. poesih'a 'o palapa ho faeni a'mi!>

(¹⁹mosola 'afeo'fu'u to hosa 'o palapa ho opcoi to cou, ko'kocu poekotva.)

²⁰isi 'ucia poesih'a to pilato 'o iesu, i'vahan'a eupuputa 'o botngonꞋ.

²¹at'inghi mo asuhcu tmunoi moozoꞋꞋ 'omo botngonꞋ: <spica to zuuzika si iesu! spica to zuuzika si iesu!>

²²isi i'toteuha mi'usni to pilato ho yainca: <aꞋꞋꞋ cuma na ita hioa ci kuisi? o'aos'o elꞋa na nteta koa mcoi ci kuisi, te'o poa ti'usneni hocu poesih'a.>

²³mo a'cꞋ'cꞋꞋꞋ tmunoi moozoꞋꞋ 'o botngonꞋ, bitotonꞋ no spica to zuuzika 'o iesu; cu atavei atꞋꞋꞋꞋ 'o fihngauhe.

²⁴'o pilato micueno maito 'tohꞋngꞋhe ho yusvuta.

²⁵isi tuyafa to poo'usna ho poesih'a 'o mosola 'afeo'fu'u ho opcoi ci mo pak'i, hocu faeni tomo botngonꞋ 'o iesu, poa maino tehe ti'a'ausna.

spica to zuuzika 'o iesu

(matai 27:32-44; maluko 15:21-32; yohane 19:17-27)

²⁶ihecu hafa to heetai 'o iesu, lꞋa to ceonꞋ 'omo cihhi cite akoyu no yꞋmeꞋꞋꞋ ta hosa ci coukulinai, zou saimong 'o ongkosi. ihe tꞋꞋꞋꞋꞋ, ngov'eni to ei'sisi 'o zuuzika, poa ngoeveni, ho uafeihi to iesu.

²⁷coe'o ci cou 'omo to'ofeihni to iesu, ta 'ayumonahe mo piyo ci maamespingi mo nac'o ho tngisi 'o iesu.

²⁸mo miyovei 'o iesu, mi'usni 'o maamespingi ho yainca: <maamespingi ta 'elusalemu, teav'a tngisi a'o, temu tngisihe si iachimu ho i'o 'o'okomu!

29 maica tec'u toc'ǎha na hiesi, te mainca 'e cou: <<a'ǎmtǎs'a ǎm'ǎmnǎ na o'amocu mo yaa oko, o'amocu mo mahmahafo, o'amocu mo paun'u!>>

30 ho mio, tena mi'usnu to meoino hcuyu 'o cou ho mainca: <<ofǎ'ǎ ho toh'usnu ta feango mia!>> te mi'usnu to oko no hcuyu ho yainca: <<feǎ'sa a'mi!>>

31 maica, hocihe mi'usni 'o mon'a enghova ci evi ho hioa 'emo maica ci hi'hioa, ma tenaeno mainenu hoci mi'usnu to micu oemi'mi ci evi?>

32 ihe yaeza hafa 'omo yoso ci oho poekotva, te pot'upa to iesu hote opcoza.

33 ne micu sǎc'ǎhǎ to concu hǎhǎpǎngǎ, la yainca <cǎehǎana>, yonto ic'o ho spica to zuuzika 'o iesu, ihen'a yaeza a'upa spica 'omo yoso ci oho poekotva, yonto vhona 'omo cihi, yonto veina 'omo cihi.

[**34** yainca to iesu: <amo. teko peteongasa hin'i. maica o'aihin'i iachia cohivi cuma 'e ihin'i hioa.>] ihe yupa yu'siseita ho aangaeza 'o yǎsǎ to iesu.

35 mo yac'ǎ 'o botngonǎ ho aiti, ihe cocvi to masoso'ehti to yutayaho yainca: <lata to'usnu to mocmo, hoci zoueno a'ǎmtǎ taini na isi epeiya to hamo ci kilisto, 'a teeno iachia poa to'usneni si iachisi!>

36 ihe yaeza cocvi to heetai. ihe ohcum'a ho pema tomo masǎecǎ ci emi,

37 yainca: <hoci zou honte ta couyutaya na suu, iachia to'usni si iachi!>

38 to skoskopnasi panto ie'iya ci isi topceni. isi tposi ho yainca: <zou honte ta couyutaya eni.>

39 'omo yoso ci isi yaeza spica to zuuzika, cihi 'omo ya'ei ho aokoe'iya 'o iesu ho yainca: <o'as'aeno kilisto suu? ma to'usni si iachi ho yaeza to'usni a'mi!>

40 isi koica tomo cihi ho yainca: <miko maezo noa spica, o'atekoeno smoyo to hamo?>

41 ho mito noa spica o'antetos'aeno anana'va elǎa ci patvovei? at'inghi 'e cou eni uk'a cimo conu ci hi'hioa na ita hioa cimo kuzo.>

42 cu mi'usnu to iesu ho yainca: <iesu, ho takocu honte ho cmǎ'ho, takosola talǎa a'o!>

43 isi mi'usni to iesu ho yainca: <te'o eǎsvǎta suu, maitan'e tekocu to'ofeihni a'o ho uhto kaebǎ ci hǎhǎpǎngǎ.>

mcoi 'o iesu

(matai 27:45-56; maluko 15:33-41; yohane 19:28-30)

44-45 asonǎ miya'usnu no cohzona, cu aapayo'ǎ 'o tiskova to hie, feǎ'sa to voecǎvcǎ 'e ceoa, ac'ǎhǎ to ma'hi tuyu no huomza hie no ataveisi no cohzona; 'o isi ngov'eni to seiten ci toohesa mo meiatiski meipaevai.

⁴⁶mo tmunoi moozoyꞎ 'o iesu: <amo, te'o toveineni suu 'e iachi'u piepiya!> pateꞎpnga 'e e'e eni, cu entꞎhꞎ to nsou.

⁴⁷isi huacni to taicini to heetai 'e hi'hioa eni, cu tohmomoengꞎ to hamo ho mainca: <'e cou eni zou'so a'ꞎmtꞎ coumouꞎꞎ!>

⁴⁸'omo i'kukuyungu ho baito to a'a'ausna ci botngonꞎ, mo acꞎhꞎ nac'o ho tututva 'o t'oenga hocu maine'e.

⁴⁹'omo afu'u bohngꞎ to iesu ci cou, ho i'omo i'mi ne ngalilaya ho to'ofeihni ci maamespingi, acꞎhꞎ yac'ꞎ tomo covhi ho aiti 'o a'a'ausna ta hi'hioa tan'e.

souꞎꞎꞎ 'o iesu

(matai 27:57-61; maluko 15:42-47; yohane 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹mo cihi 'omo i'mi ne mia'usnu ne yutaya zou cou to hosa ne 'alimatai, zou yosefu 'o ongkosi. 'e cou eni la ma'cocacni ho mousꞎngꞎ, la cono no mingeou hoci'u cmꞎ'ho na hpꞎhpꞎngꞎ to hamo. e'vono zou ngi'in to ngikai, o'ala to'upu tola ta'koeva ta mocmo ci cou ho ito lahe peipeis'ausna.

⁵²mo uhto tuhcu to pilato ho p'enza 'o feango to iesu,

⁵³isicu usa ho epeoha 'o feango, to'silꞎꞎꞎ cfua to yꞎteꞎ, souꞎꞎꞎ to isi yufeongvi to yakivayꞎ ci heuf'a - 'e heuf'a eni o'amocu ohola ahta titha.

⁵⁴zou hiesi no ae'ayocꞎ ne mio, tec'u esmi 'o 'ansokunici.

⁵⁵i'o mo i'mi ne ngalilaya ho to'ofeihni to iesu ci maamespingi mo nꞎthꞎ 'o yosefu, aiti 'o heuf'a, yaeza aiti isi yainenu na hia souꞎꞎꞎ to feango to iesu.

⁵⁶micu maine'e, tehe ayocneni to s'os'o ho konamusngau 'o feangosi. mo fiho to esvꞎta to hoolicu, amzocni homo 'ansokunici.

Luka 24

smoevovei 'o iesu

(matai 28:1-10; maluko 16:1-8; yohane 20:1-10)

¹cu maikayo, ne micu moseo'ohngꞎ, 'o maamespingi ihe hafa 'o ohe ayoca ci konamusngau ho uhto heuf'a.

²ihe aiti isicu pehtuezuha 'o fatu to phingi to heuf'a,

³cu yꞎmeꞎꞎ to feongo to heuf'a, at'inghi o'a ihe aiti 'o feango to iesu.

⁴ne mon'a seolꞎa no ma'pepecvai, panto yoso cimo psoetiskou 'o yꞎsꞎhe mo aemo'au bichipi;

⁵mo kuici yamci 'o maamespingi ho m'ocnguyu ta ceoa, ihe mi'usni tomo yoso ho yainca: <mainci i'eima tamo mcoi ci cou 'o mo yaansou ci cou?

⁶o'a na mos'a yontan'e; 'amicu smoevovei 'o iesu. la talæa 'o nia e'esi ne moso yone ngalilaya; ohsi yainca:

⁷<<te ahtao'te toveineni ta emucu ta mo yaa kuisi ci cou 'e okocou, spica to zuuzika, smoevovei ho tac'u miteuhi.>> >

⁸ihecueno talæa 'o nia e'e to iesu,

⁹cu i'mi to heuf'a ho yuovei. mi'usnu to maskæ ucni ci sitoo ho ito mocmo ci cou ho eʌsvʌta 'o ihe aiti.

¹⁰i'omo mi'usnu to sitoo ho eʌsvʌtʌ to ihe aiti mo no'upu 'o maliya to motala, yoyana, ino to yakovu ci maliya, ho i'omo fiho ci mocmo ci maamespingi.

¹¹at'inghi 'o sitoo. ihe ta'unano mo eloungʌ 'e maamespingi, o'aihe taa'uzva 'o e'ehe.

¹²mo yæc'ʌ 'o petelo ho toe'usnu to heuf'a, m'ohkuyu ho m'o'ayumonæ to heuf'a, i'oc'o yʌtæʌ 'o isi aiti, uk'anaci mocmosi. micu maine'e, na'na yamceni 'emo yuyafu ci a'a'ausna.

to ceonæ ne 'ima'usu

(maluko 16:12-13)

¹³conoc'o hie, to 'ayumona to tesi mo yoso 'ote emo'usnu to mo concu you, zou 'ima'usu 'o ongko ta you, 'o hiasi noteno ne 'elusalemu mo asonæ 11kilo.

¹⁴mo pceceoni ho yue'engha 'emo afu'u yuyafu ci hi'hioa.

¹⁵ne ihe seolæa no engha, mo iachi tocmu'u tamo yoso 'o iesu, to'upu homo coeconæ;

¹⁶ihe aiti 'o iesu, at'inghi o'a ihe hongu.

¹⁷isi tuocosi to iesu: <ho mimu coeconæ, cumas'a co imu yue'engha?> cu tosvo 'emo yoso ho teonanac'o.

¹⁸omo cihci zou koliupa 'o ongkosi, tuocosi 'o iesu: <tamo mimiyo ta 'elusalemu ci cou ma 'ac'os'a suu namo ih'unu o'te bochio tomo yuyafu ta mipiyohi ci hi'hioa?>

¹⁹yainca to iesu: <zous'a cuma?> ihe yut'inga: <'ai'oeno hi'hioa to counazalo ci iesu! zou eyongensa, yonta tuhcu tamo botngonæ ci cou ho ito hamo, hola yaahioa ho ya'ei la acʌhʌ yaa tonæa;

²⁰'o saisicoo ho i'o masoso'ehti ihe tʌtʌpʌta ho e'usna yaica, yʌsvʌta no mcoi, ho spica to zuuzika.

²¹omzala anana'va mingeoivi ho yainca zous'a ic'o nate to'usnu ta 'isolaelu! o'amo anou maica, micu miteuhi 'e hi'hioa eni.

22mo piyo ci maamespingi ta 'ayumonamia ihe na'na poa yamci a'mi, mo sʉfeʉngnʉ uhto heuf'a,

23o'aihe aiti na feangosi. mo maine'e ho eʉsvʉta, ihe aiti na tensi, 'o tensi ihe eʉsvʉta to maamespingi ho yainca mio yaansou 'o iesu.

24panto mo maezo uhto heuf'a to lamia noteuyunu, aiti mo acʉhʉ maito e'e to maamespingi, yaeza o'a isi aiti 'o feango to iesu.>

25isicu mi'usni to iesu ho yainca: <kaebʉc'o mimu'so a'ʉmtʉ nongonongo! mainci imus'a na'na ngoveoa hocimu taa'uzva 'o e'e to eyongensa?

26'atees'aeno anana'o mita mo maica ci ceonʉ 'o kilisto niantec'u yʉmeʉmʉ no psoevohngʉ?>

27isicu ieni to ohela tposi to moose ho ito eyongensa, ahoza mi'usni ho engha 'o ohela tatoyangzi ta seiso cimo natʉ'ca ta iachisi ci a'a'ausna.

28ne micu emocmu'u to tehe usa ci you, mo mais'a ten'a emo'cʉ'cʉnʉ 'o iesu.

29ihe tʉtʉpʉta ho yainca: <micu meove si hie, tec'u 'eopsi, mateko'so no'upu a'mi!> micu yʉmeʉmʉ 'o iesu, te no'upu tamo yoso.

30nemo seolʉano yusuhngu ho bonʉ, isi eepza to iesu 'o pang, mi'usnu to hamo ho to'aveoveoyʉ, cu tipcia, faeni tamo yoso.

31micu akameosʉ maavo 'o mcoohe, ihecu eno hongʉ 'o iesu; at'inghi ihe akameosa o'tena aiti 'o iesu.

32mo yupa mainca 'emo yoso: <ne mito ppaceoni mo mi'usnu a'to ho ya'ei, ne isi esansana 'o seiso, 'amos'aeno totiski nomo yunzou ci puzu co 'tohʉngʉto?>

33micu osni yʉc'ʉ, peisvovei ne 'elusalemu. yone'e, ihe aiti mo noteuyunu 'o maskʉucni ci tesi ho i'o mo piyo ci cou,

34ihe seolʉa no engha: <micu a'ʉmtʉ smoevovei 'o nooe'oca. mohcu aopa'to to saimong!>

35i'omo yoso ihe yaeza eʉsvʉta 'o ihe aiti ta ceonʉ, ho mainenu na a'a'ausnasi nemo tipici to pang hocu ko'ko hongʉ ho zou i'o iesu.

aopa'to to tesi 'o iesu

(matai 28:16-20; maluko 16:14-18; yohane 20:19-23; sitoo 1:6-8)

36ne ihe seolʉa no yu'e'engha 'e hi'hioa eni, akameosʉ, mo iachi yac'ʉ ta 'ayumonahe 'o iesu, mi'usni, ho mainca: <temu'sola soanono!>

37ihe smoyoa ho yamci, ta'unano hzoo 'e ihe aiti.

38isi mi'usni to iesu ho yainca: <mainci mimus'a ma'tipvongʉ. maincis'a ma'pepecvai?

39aiti 'e emucu ho i'e t'ango'u! 'a a'o, o'as'a mocmo ci cou! tiothoma a'o, 'atemucueno cohivi; na hzoo uk'a ci beahci ho cæhæsi, temu aiti, mi'o yaa beahci ho yaa cæhæ.>

40ne isin'a yainca, isi ho'usneni 'o emucu ho i'o t'angosi ho poa aitneni.

41o'amocu ihe seecæ'ha taa'uzva, at'inghi mo yamci ho kaebæ. isi tuocosi to iesu: <pano te peelæi ana ci cuma tan'e?>

42ihe cu yaeni to isi chua ci yoskæ ho faeni.

43isi tiova to iesu, yonta tuhcu ta tesi ho ana.

44ataveisi isi cu mi'usni 'o tesi ho yainca: <'e acæcæhæ ci hi'hioa eni 'aeno 'o o'ula eæsvætæ muu ne mohton'a noteuyunu ne auyusi: 'o isi engha to hoolicu to moose, matpotposæ to eyongensa, ho ito *sihen*, 'omo afu'u natæ'ca a'o cimo macoconi ci hi'hioa te ahtuo'te acæhæ esmi.>

45isicu paavi 'o 'tohængæhe, poa cohivneni 'o e'e to seiso.

46ivaha mi'usni ho yainca: <'e isi tposi ta seiso: te tikuzkuzoa 'o kilisto, ho tac'u miteuhi. te i'mi to mcoi ho smoevovei.

47temu boemi to ongkosi, epeaska 'e e'e no ma'vovei ho ina peteongaso no kuisi, ahoi ta elusalemu psoengongaboa ta mauhpæhpængæ.

48'aeno muu nate 'akasi ci cou ta hi'hioa tan'e.

49te'o iachia pafeni muu 'o ohsila teomneni to amo'u; temu yonta hosa ho mooteo, ac'æhæ ho tac'u cmæ'ho muu nate i'mi ne pepe ci tonæ.>

ohpepe 'o iesu

(maluko 16:19-20; sitoo 1:9-11)

50acnguhu, engocha to iesu 'o tesi ho yuyafo to hosa, uhne potaniya. nemo yone'e, isi hoepzeni to iesu 'o emucusi ho tooyokeoi 'o tesi.

51ne isi seolæano tooyokeoi 'o tesi cu mongoi, cu noa tiova ho ohpepe.

52ihe p'ohkui 'o iesu, 'aveoveoyæ 'o 'tohængæhe ho yuovei ne elusalemu,

53la conino yonto seiten ho tohmomoengæ to hamo.

Yohane

Yohane 1

ceonũ ta nsou

- ¹auyusi no teyai 'e mouhrũhrũngũ, mohcu la yayo 'e e'e. mo no'upu to hamo 'e e'e; 'e e'e 'aeno hamo.
- ²no soahoisi, 'e e'e mohcu no'upu to hamo.
- ³o hamo isi ieni ta e'e ho teyai 'e aũcũcũhũ; aucunu ta ohsila hia mouyoyai, uk'a cimo coni ci isi o'te ieni ta e'e ho teyai.
- ⁴e e'e 'aisieno i'mizi ta nsou, 'e nsou eni isi pafi no tiskova 'e yatatiskova.
- ⁵e tiskova isi psoetiskovi 'e voecũvcũ, 'e voecũvcũ o'a la ahtu atrũtũ ta tiskova.
- ⁶panto cihi ci cou, zou yohane 'o ongkosi, isi popeoskuna to hamo ci soskuskunu.
- ⁷mo cmũ'ho ho 'akasineni 'e tiskova, akoeva no poa tmac'ũhũ 'e cou ho ko'ko tmaa'uzo.
- ⁸e iachisi o'a i'o tiskova, mate 'akasi to tiskova.
- ⁹o tiskova ic'o zou a'ũmtũ tiskova, cmũ'ho ta hrũhrũngũ ho psoetiskovi 'e yatatiskova.
- ¹⁰yonta hrũhrũngũ 'e e'e, 'o hamo isi ieni ta e'e ho teyai 'e hrũhrũngũ, 'e yatatiskova nama ihe o'te hongã.
- ¹¹mo uhta iachisi hrũhrũngũ, ihe o'te tiova ta iachiasi 'oahngũ.
- ¹²at'inghi, namo afu'u tiou, 'ai'omoeno tmaa'uzo ci cou, isi afnasa fii no tonũ ho teyai 'o'oko to hamo.
- ¹³emo maica ci cou o'a mo i'mi ta natũ'ca no ceoceona no hmuyũ, o'amo i'mi no poc'ou ta cou, maezo o'amo h'unano i'mi no 'tohũngũ ta hahocngũ ho yayo, mamõ i'mi to hamo ho yayo.
- ¹⁴mo tmucou 'e e'e, no'ayumonũ ta taicoto, nongcũngci to mengumi ho so'emio. itocu aiti 'o psoevohngũsi, 'e psoevohngũ eni isi anana'va tanua to pecnia ci oko to amo.
- ¹⁵isi 'akasineni to yohane, moozoyũ ho yainca: <e'usna to ic'o o'ula yainca: <<te ataveihe cmũ'ho a'o, at'inghi mo taicinihe a'o; maica ho o'a mocu mo'u yayo, mohcula noyocũ.>> >
- ¹⁶i'mi to atngasosi, mito tiou no mengumi, a'vinano la asngũcva topuhngi no mengumi na mengumi.

17'o hamo isi ieni to moose ho epeaska 'o hoolicu. at'inghi 'o mengumi ho i'o so'emio, isi ieni to iesu kilisto ho cm̃'ho.

18'uk'amocu ci mosola baito to hamo, i'oc'o pecnia oko, 'ai'o moeno atva'esi natvopca to amo ci ic'o, isi paavi ho eyafa.

'akasi to letoonono yohane

(matai 3:1-12; maluko 1:1-8; luka 3:1-18)

19'e oi'isi zou 'akasi to yohane. ne mio, 'o couyutaya ta 'elusalemu ihe skuna 'o saisi ho i'o coulevi ho uhto yohane, tuocosi: <zou siyas'a suu?>

20'o'amo b̃ũps̃ũps̃ũ no yut'inga to yohane, a'vinano esansana ho yainca: <ma'ic'oso kilisto a'o.>

21'ihe tuocosi: <maeno siya suu? zoun'asi 'iliya?> yut'inga to yohane: <o'as'a a'o.> ihe ivaha tuocosi: <zou ic'o ci eyongensa?> isi ivaha yut'inga: <o'asa'a.>

22'ihe acnguha yainca: <ẽsṽta a'mi, zou asansano siya suu, temia ko'ko evaha tomo smuhnu a'mi. teko iachia engha, zou siya suu?>

23'isi titha to yohane 'o e'e to eyongensa 'izaya ho yut'inga, yainca: 'aeno a'o 'omo yonta maepuepuhu ho fihfihngau moozoỹ: ptusng̃cveni no tesi mia ci ceoñ 'o nooe'oca!

24'o piyo ci ihe skuna to coufalisai

25'tuocosi 'o yohane: <ho o'aeno kilisto na suu, o'a 'iliya, o'aeno h'unasi ic'o ci eyongensa, mainci mikoeno toonono?>

26'isi yut'inga to yohane: <mi'o boemi ta chumu ho toonono; at'inghi panto mo bitaico muu, o'a imus'a hongga.>

27'mo ataveihe cm̃'ho a'o, o'ate mako 'aseol̃ ho ci'u yunga si sapieisi.>

28'e hi'hioa eni moso yuyafo to apihana to c'oeha to yolutan ci potaniya, 'aito isieno seol̃a no yoni toonono to yohane.

oko moat̃'ñ to hamo

29'cu mivahi, isi teol̃i to yohane 'o iesu te emo'usnu, cu yainca: <aiti, oko no moat̃'ñ to hamo, tesi toonva 'e kuisi ta yatatiskova!

30'emo cihi eni. 'ai'o o'ulaeno yainca <<mo ataveihe cm̃'ho a'o, at'inghi mo taicinihe a'o; maica ho o'amocu mo'u yayo, mohcula noyoc̃>> ci ic'o.

31'o'aos'o hongga taini; ho mi'o cm̃'ho maitan'e, boemi ta chumu ho toonono, akoevano poa honganeni ta 'isolaelu na taini.>

32'isi i'vaha 'akasi to yohane ho yainca: <os'o aiti 'o seilei mo mais'a hofoyu ho i'mi ta eng̃ca ho ohpueho, su'ta feango taini.>

33 o'a os'oc'o h'unasa hongā taini. at'inghi 'omo smuhnu a'o ho boemi ta chumu ho toonono ci hamo isi mi'usni a'o ho yainca: <<osko aiti 'o seilei mo ohpueho, mo su'no feango no siya, 'aeno siya nate boemi no seilei ho toonono.>>

34 os'ocu aiti, ko'ko te'ocu mi'usnu muu ho soomei na taini 'aeno oko to hamo.>

ahoi epei to tési

35 sucaefi 'o conohie, mo i'vaho yonto ic'o 'o yohane ho i'o mo yoso ci tési.

36 isi aiti 'o iesu mo tocaefi, cu yainca: <aiti, oko no moatɯ'nɯ to hamo!>

37 ihe talɯi tamo yoso ci tési 'e e'e eni, cu to'ofeihni to iesu.

38 mo tmaiezuhu 'o iesu, aiti homo to'ofeihni 'omo yoso, cu tuocosi: <cuma na temu 'ucia hioa?> ihe yut'inga: <lapi, lako yonenu?> (<'e lapi> zou <sensei> 'o e'ausnasi.)

39 yainca to iesu: <'atemueno usa ho aiti!> micu to'ofeihni to iesu, cu aiti 'o isi yoni, to hiesi ne mio micu no'upu to iesu. (ho mio moso asonɯ ma'hiɿ no atavei no cohzona.)

40 'omo cihī tomo tmalɯ to e'e to yohane ho to'ofeihni to iesu, zou ohaesa to saimong petelo ci 'antole.

41 isi aueva i'ima 'o ohaevasi ci saimong. mi'usni ho yainca: <'aimzacu lɯa 'o misaiya.> (na e'ausna ta <misaiya> zou <kilisto>.)

42 isicu hafa 'o saimong ho baito to iesu. isi teochɯmi to iesu, yainca: <zou oko to yohane ci saimong na suu, te yainca kepa na teko ongko.> ('e kepa ho petelo mo totiski 'o e'ausnasi, zou <yakivayɯ> 'o e'ausnasi.)

eoho'a 'o fuili ho natanyo

43 micu hucma, isi esvɯta no uhne ngalilayasoo to iesu. isi lɯa 'o fuili, isi mi'usni ho yainca: <to'ofeihni a'o!>

(44 'o fuili zou couposaita, mo cono you 'o 'antole ho i'o petelo.)

45 isi elɯa to fuili 'o natanyo, mi'usni ho yainca: <i'o ohsi tposi to tposno hoolicu to moose ho i'o ohe tposi to eyongensa ci ic'o, imzacu lɯa. 'ai'oeno oko to yosefu, yane nazalo ci iesu.>

46 isicu tuocosi to natanyo: <cumanamo ɯmnɯ cinte i'mi ne nazalo?> yainca to fuili: <uhtan'e tekoeno aiti!>

47 ne isi aiti to iesu 'o natanyo nemo emo'usnu, cu yainca: <aiti, na sico zou a'ɯmtɯ cou'isolaelu; o'amo ake'i moezɯezɯhɯ si 'tohɯngɯsi!>

⁴⁸isi tuocosi to natanyo 'o iesu: <mainci osko hong'a 'o?> yut'inga to iesu: <ne mikon'a noskufu to moezunge, o'amocu isi eyoho'a to fuili suu, os'ocu teolai suu.> yainca to natanyo:

⁴⁹<sensei, zou oko to hamo suu; zou honte ta 'isolaelu suu!>

⁵⁰yainca to iesu: <mikon'asi maica ho os'oso eusvuta suu, os'o teolai ne mikon'a noskufu to moezunge hocu tmaa'uzo? 'atenakola baito tote asuhcuhe meoisi ci hi'hioa tan'e!>

⁵¹isi ivaha mi'usni ho yainca: <te'o bumemeala eusvuta muu, tenamu aiti te maavo 'e enguca, 'o tensi to hamo te ohmi ta feango ta okocou ho yuavovei.>

Yohane 2

eabobonꞫ no tovcongꞫ ne kaana

¹mohcu miteuhi, panto mo tovcongꞫ to hosa to kaana ne ngalilaya. mo yonto ic'o 'o ino to iesu;

²ihe yaeza eho'a 'o iesu ho i'o tesiani ho poa no'upu hote eabobonꞫ.

³cu soyꞫpnga 'o emi, isi mi'usni to inosi 'o iesu ho yainca: <uk'anaci emihe.>

⁴yainca to iesu: <ino, teav'a 'ahꞫhꞫya poa peismi no cuma a'o. o'a mocu mo esmi na hie'u.>

⁵isi eutotaveiya to inosi 'o soskuskunu: <hoci panontesi poa hioaneni muu, maino e'esi ho hioa.>

⁶to ic'o mo yaa nomꞫ ci kazu, lahe titha to couyutaya hola meecofkoya, 'omo macocono kazu la asonꞫ se'conza no kinkina ci chumu 'o lasi yayo.

⁷isi mi'usni to iesu 'o soskuskunu ho yainca: <acꞫha posngꞫcngꞫci no chumu si kazu.> ihecu hoyuhi to chumu 'o kazu, ho poa ngangcꞫngꞫ.

⁸isi ivaha yainca to iesu: <'atec'u peelai sicngia, ho faeni to le'aꞫt'ꞫcꞫ ta mo eabobonꞫ.> ihecu a'Ɜmta faeni.

⁹isi soetothomi tomo le'aꞫt'ꞫcꞫ 'e isi poa tmuemi ci chumu, o'a isi cohivi na isi i'mizi ta emi (iheeno'so cohivi tamo sicngi ci soskuskunu), isicu eyoho'a 'omo faeva mevcongꞫ ci hahocngꞫ,

¹⁰mi'usni ho yainca: <'o mocmo mala conino auevahe tuyafa 'omo ꞫmnꞫ ci emi, totea ho lac'u soemamso 'o isi eho'a, tahecu tuyafa 'omo 'ohahe mafe. mainci osko acꞫha homo maica ho songacvahe 'emo ꞫmnꞫ ci emi!>

¹¹na eni ohsi ahoza hioa to iesu ci po'e, ohsi hioa to hosa ta kaana ne ngalilaya. na eni isi pa'teni na psoevohngꞫsi; 'o tesiani mo acꞫhꞫ tmaa'uzo to iesu.

¹²ataveisi ta hi'hioa tan'e, mo fiho to inosi, ohaesa ho ito tesi 'o iesu ho uhne kapenong, mo mipzohi to ic'o.

poa cofkoya to iesu 'o seiten

(matai 21:12-13; maluko 11:15-17; luka 19:45-46)

¹³tec'u mon'i esmi 'o meem'esa'o to couyutaya, mo uhne 'elusalemu 'o iesu.

¹⁴to coca to yafana to seiten, isi aiti panto mo mhino to 'uachumu, moatɔ'nɔ, hofoyu, panto mon'a yonto ic'o ho yupa meɔmeɔ to peisu.

¹⁵'o iesu micu mayo to teesi ho teyai eobaknana, peteoyafa to seiten 'o 'uachumu ho moatɔ'nɔ, popuya 'o pangka tomo meɔ to peisu, mo smoemo'ɔ to cea 'o peisu.

¹⁶isi ivaha mi'usni 'omo mhino to hofoyu ho yainca: <teopoya si macucuma, teav'a teyai 'oyona 'amamhimhino 'e seiten to amo'u!>

¹⁷ihe talɔa to tesiani 'o isi tposi to seiso ci e'e: <hamo, la'u ta'tipvonga 'e seitensu, mais'a isi hmoi co 'tohɔngɔ'u!>

¹⁸ihe tuocosi to masoso'ehti to couyutaya 'o iesu: <cuma na teko peelɔi poa aitneni a'mi ci po'e, tee soomei ho pano tonɔsu ho osko hioa 'e hi'hioa eni?>

¹⁹yainca to iesu: <hocimu eon'ozi 'e seiten, 'atec'o miteuhi, te'ocu peelɔi p'eyoveiya.>

²⁰ihe yainca: <'e seiten eni. mo tomsɔptɔha unmɔ ho isicu petohɔya aepɔnga, teko peelɔi p'eyoveiya no miteuhi?>

²¹na a'ɔmtɔsi, 'e isi engha to iesu 'aisieno envonva 'e iachisi feango.

²²ataveisi ne mohcu i'mi to mcoi ho smoevovei 'o iesu, ohe talɔa to tesiani 'e e'e eni, ihecu taa'uzva 'o seiso ho i'o e'e to iesu.

isi so'eusoya to iesu 'e 'tohɔngɔ ta cou

²³nemo yone 'elusalemu 'o iesu ho no'upu tomo meem'esa'o, botngonɔ ci cou 'omo baito to isi hi'hioa ci po'e, cu taa'uzva 'o iesu.

²⁴at'inghi 'o iesu o'aisi taa'uzva 'emo botngonɔ ci cou, maica ho isi amsɔ'eona cohivi 'e afu'u cou.

²⁵o'a tesi nama totea no eɔsvɔti ta cou namo natɔ'ca na yu'ausna ta cou, maica isi so'eusoya 'e 'tohɔngɔ ta cou.

Yohane 3

iesu ho i'o nikotemu

¹panto cihci ci coufalisai, zou nikotemu 'o ongekosi, zou so'ehti to couyutaya.

²mo biebimi to iesu nemo yofna, yainca: <sensei, os'o cohivi suu miko i'mito hamo ci lema'cohio. 'e osko hi'hioa ci po'e, hoci o'a i'o hamo namo no'upu, uk'a cite meelꞥ ta cou.>

³yut'inga to iesu: <te'o bumemeala eꞥsvꞥta suu, hoci o'te i'momhomꞥ yayo 'e cou o'atesi teolꞥi 'o hrꞥhrꞥngꞥ to hamo hoci esmi.>

⁴tuocosi to nikotemu: <'e cihci ci micu mameoi ci cou te mainenu hoci meelꞥ i'momhomꞥ yayo? teeno meelꞥ yuovei no bꞥyo no ino ho i'momhomꞥ yayo?>

⁵yut'inga to iesu: <te'o bumemeala eꞥsvꞥta suu, 'e cou hoci o'te i'mi no chumu ho ino seilei ho yayo, o'ate meelꞥ tma'oko no hrꞥhrꞥngꞥ to hamo.

⁶'e feango ta cou isi peyafa to maameoi, na piepiyasi isi peyafa to seilei.

⁷'ote i'mi ho os'o yainca <<temu asansano i'momhomꞥ yayo>> ho yamci.

⁸la mai no 'tohꞥngꞥsi 'o poepe ho meao'tou, lako talꞥi 'o mꞥmꞥsi, at'inghi o'ate cohivi mo i'minenu, te mei'vonꞥ. namo afu'u i'mi no seilei ho yayo, 'amoeno acꞥhꞥ maica.>

⁹tuocosi to nikotemu: <te mainenu hoci meelꞥ yaa maica ci hi'hioa?>

¹⁰yut'inga to iesu: <zou lema'cohio ta 'isolaelu na suu, o'a oskoeno maka cohivi 'e moc'o maica?>

¹¹te'o a'ꞥmta eꞥsvꞥta suu, imza engha 'e imza ta'sansana, imza 'akasi 'o omzacula aiti; at'inghi nama imu o'te tiova 'e imza 'akasi.

¹²os'o eꞥsvꞥta muu 'emo natꞥ'ca ta hi'hioa ta hrꞥhrꞥngꞥ, lamu o'te maka taa'uzva, nama hoci'ueno eꞥsvꞥta na hi'hioa ne pepe na ntemus'a taa'uzva?

¹³tapeoha na mo i'mine pepe ho ohpueho ho cmꞥ'ho ci okocou, uk'a mocu ci mosola ahtu uhne pepe.>

¹⁴aulꞥ mas'a 'o moose ne mosola yonto maepuepuhu ho eepza 'o isi uafkoia ci meemeno, 'e okocou tena ahtao'te yaeza zoepzeni,

¹⁵te poa mayo no 'auesiesi nsou namo afu'u tmaa'uzo ci cou.

¹⁶isi a'ꞥmta ngohia to hamo 'e yatatiskova, ac'ꞥha no faeni 'o pecnia ci okosi, te o'te poa meaapayo'ꞥ namo afu'u tmaa'uzo ci cou, apuyu mayo no 'auesiesi nsou.

¹⁷maica isi popeoskuna to hamo 'o okosi ho poa cmꞥ'ho ta hrꞥhrꞥngꞥ, o'atesi topci no kuisi 'e yatatiskova, matesi ieni to okosi ho to'usni 'e yatatiskova.

¹⁸namo tmaa'uzo to okocou o'atesi topci no kuisi; namo o'te tmaa'uzo ci cou micu noa topci no kuisi, maica ho o'a isi taa'uzva 'o pecnia ci oko to hamo.

19mo cm̄'ho ta hr̄hr̄nḡ 'o tiskova, 'e yatatiskova maica homo nomio no kuzo ci peipeis'ausna, o'amo kaeb̄ ta tiskova apuyu kaeb̄he to voec̄vc̄; na i'hahozī no topci no kuisi 'amoeno yontan'e.

20i'ola popeiskuzkuzo, la ac̄h̄ himkuzo to tiskova, o'ala ohcum'u to tiskova, maica ho lasi smoyoa hoci hupopayoi namo kuzo ci peipeis'ausna.

21at'inghi, i'ola fiho to so'emio ho yaahioa. la ohcum'u to tiskova, akoeva no poa psoetiskovneni na lasi afu'a hi'hioa ho mio ac̄h̄ fiho no 'toh̄nḡ to hamo.

iesu ho i'o yohane

22ataveisi ta hi'hioa tan'e, 'o iesu ho i'o tesi mo uhto mia'usnu ne yutaya. mo āl̄ miaveivei noteuyunu ne'e, a'vinano toonono to cou.

23'o yohane mo maezo yonto o'amo covhi ta saalen ci 'ailun ho toonono; maica homo fozu 'o chumu to ic'o, mo ac̄h̄ uhne'e ho noa toonono 'o cou.

24(ne mio 'o yohane o'amocu oho poekotva.)

25'omo piyo ci tesi to yohane ho i'omo cihī ci couyutaya mo nomio no meecofkoya ho yupa 'eehc̄vho.

26mo uhto yohane, mi'usni ho yainca: <sensei, teko aiti, i'o moso fiho suu ta apihana ta yolutan, 'o ohsula 'akasi ci cou, 'amicu maezo toonono maitan'e, cu ac̄h̄ biebimihe 'o cou!>

27yainca to yohane: <hoci o'te i'mi to hamo namo mofi, uk'a cite el̄ ta cou.

28'o'ucula yainca, o'as'a kilisto a'o; ma mi'oc'o noa skuna ho papoev̄. 'e e'e eni 'atemucueno peel̄i 'akasineni a'o.

29nate mayo no mamespingi 'aeno 'o hahocnḡ; na nanghia to hahocnḡ la bi'upu ho tal̄i, ho tasicu tal̄i na fihngau to hahocnḡ tena 'aveoveoȳ ho kokaekaeb̄. totiski mi'ocu el̄ ta a's̄fton̄ ci kokaekab̄.

30tena ahtuo'te yuayayokeyo, te'o ahtuo'te suhc̄h̄c̄.>

i'mi ne pepe ci ic'o

31i'omo i'mi ne pepe ho cm̄'ho mo tosa'o ta ac̄c̄h̄; 'emo i'mita ceoa mo tma'usnu ta ceoa, na isi engha maezoc'o hi'hioa ta ceoa. i'omo i'mi ne pepe ho cm̄'ho mo tosa'o ta ac̄c̄h̄.

32isi 'akasi na ohsila afu'a aiti ho tal̄i, at'inghi uk'a cimo tiou ta 'akasisi.

33namo tiou to 'akasisi, soomei ho zou mou'̄mt̄ 'o hamo.

34i'o isi skuna to hamo ci ic'o mo epeaski to e'e to hamo, maica 'o hamo mo uk'a aca'c̄'hi ho faeni na seileisi.

35isi ngohia to amo 'e oko, isicu ac̄ha toveineni ta emucusi 'e ac̄c̄h̄.

³⁶namo tmaa'uzo to oko, te yaa 'auesiesi ci nsou; nate o'te tmaa'uzo to oko, o'ate ahtu yaa a'ũmtũ nsou, a'vinano na patvovei to hamo 'auesiesi o'ate ahtu mongoi ta feangosi.

Yohane 4

iesu ho i'o mamespingi no cousamalia

¹ihe tac'ũhi to coufalisai 'o iesu homo eteuyunu no tesi ho hioa na toonono. mo botngonũhe to yohane.

(²a'ũmtũsi o'amocu moso ahtu iachi toonono no cou 'o iesu, mai'o tesiani 'ola toonono.)

³ne isicu cohivi to iesu na eni micu mongoi ta yutaya, i'vaho yuovei ne ngalilaya;

⁴te ahtuo'te sucaefi ne samalia.

⁵nemo sũc'ũhũ to hosa to sika ne samalia, o'amo covhi no cea ci ohsila faeni to oko to yakovu ci yosefu;

⁶mo yonto ic'o 'o yoe'ova yakovu. maica ho micu smaingoseo 'o iesu, cu suaskiti to yoe'ova; mo asonũ a'usnu no cohzona ne mio.

⁷panto cihi ci mamespingi to samalia mo esmi ho yo'u; isi mi'usni to iesu ho yainca: <tekon'a ake'a fii no te'o ima ci chumu.>

(⁸o tesiani mohcu uhto hosa ho mhino note 'o'ana.)

⁹isi yut'inga to mamespingi: <zou couyutaya suu, na a'o ma mamespingi ta samalia, mainci miko mi'usnu a'o ho m'ene no teko ima ci chumu?> (ma mosola anana'o o'te yupa 'u'uso 'o couyutaya ho i'o cousamalia.)

¹⁰yainca to iesu: <honciko cohivi na mengumi to hamo ho cohivi zou siya 'emo mi'usnu ho m'eya chumu, 'ateko ahtuo'te m'enehe, a'vinano tesi fii nomo yaa nsou ci chumu na suu.>

¹¹yainca to mamespingi: <sensei, uk'a ci teko titha yo'u, a'vinano mo mũ'eona 'e yoe'ova, teko mayo nomo yaa nsou ci chumu nenu?>

¹²o nia maameoimza ci yakovu ohsila teongasneni a'mi 'e yoe'ova eni; na iachisi, 'o'okosi, ho i'o snoecavũsi mosola acũhũ mimo ta chumu ta yoe'ova tan'e. mikon'asi ma'unano miko tosa'ohe?>

¹³yut'inga to iesu: <nate mimo ta chumu tan'e tenan'a i'vaho mecu;

¹⁴at'inghi, siya nate mimo to te'o faeni ci chumu, 'anate ahtun'a i'vaho mecu. i'o te'o faeni ci chumu te i'mi ta 'ayumonasi ho esbobuka, o'ate ahtu tosvo moheafu 'o yaansou ci chumu, poa meelũ mayo no 'auesiesi nsou.>

- 15 yainca to mamespingi: <sensei, teko'so faeni a'o 'e chumu eni, poa 'auesiesi o'te mecu a'o, maezo 'anate 'ahuyɥ 'aoko i'vaho uhtan'e ho yo'u.>
- 16 isi mi'usni to iesu ho yainca: <eyoho'a na vcongɥsu, takocu i'vaho uhtan'e.>
- 17 yaica to mamespingi: <uk'a ci vcongɥ'u.> yainca to iesu: <osko yainca uk'a ci vcongɥsu, mioeno o'te emzo.>
- 18 mosola eimo 'o nia vcongɥsu, 'o mimu noepohɥ maitan'e o'as'a mako vcongɥsu. 'amio emzo co e'esu.>
- 19 yainca to mamespingi: <sensei, os'o hongga zou cihi ci eyongensa suu.>
- 20 'o nia maameoimza ta cousamalia moso la yonta hcuyu tan'e ho m'ohkuyu to hamo, lamu yainca ta couyutaya i'o 'elusalemu nante a'ɥmta yoni m'ohkuyu to hamo.>
- 21 isi mi'usni to iesu ho yainca: <mamespingi, la tmaa'uzo a'o! tec'u esmi 'e hiesi, 'anatela yonta hcuyu tan'e hocieno yone 'elusalemu 'e cou ho m'ohkuyu to amopepe.>
- 22 o'aimu cohivi ta cousamalia zou siya na imu p'ohkui, imza cohivi ta couyutaya 'o imza p'ohkui, maica 'e mengumi no to'usnu mo i'mi ta couyutaya.
- 23 at'inghi tec'u cmɥ'ho 'e hiesi, 'acueno maitan'e, namo a'ɥmtɥ m'ohkuyu to amopepe, mo i'mi no piepiya ho taico no 'tohɥngɥ ho m'ohkuyu. 'ai'emoeno maica ci hia m'ohkuyu 'e tesi p'enza to amopepe.
- 24 zou piepiya 'o hamo, inate m'ohkuyu te asansano boemi no piepiya ho ino taico no 'tohɥngɥ ho m'ohkuyu.>
- 25 isi mi'usni to mamespingi ho yainca: <os'o cohivi 'o isi yainca kilisto ci misaiya tena cmɥ'ho, ho tac'u cmɥ'ho. tenasi acɥcɥha eɥsvɥta a'mi na hi'hioa.>
- 26 yut'inga to iesu: <na a'o, 'emo seolɥa no mi'usnu ho ya'ei, 'acueno ic'o!>
- 27 seolɥa ne mio, cu yuovei 'o tesi to iesu. ihe aiti homo seolɥa no yupeahngɥyɥ 'o mamespingi, ihe na'na yamceni, at'inghi uk'acimo tuocosɥ to mamespingi ho mainca: <cuma na teko p'enza?> hocieno tuocosi 'o iesu: <mainci osko yupeahngɥneni si mamespingi?>
- 28 isi teongasi to mamespingi 'o yoo'tohvasi, emo'usnu to hosa. mi'usnu tamo botngonɥ ho yainca:
- 29 <temueno uhsa ho aiti! pantomo cihi ci cou isi acɥha epopayoa 'o o'ula afu'a hi'hioa ne noana'o; 'e cou eni nenusino zou kilisto?>
- 30 mo acɥhɥ yuyafu to hosa ho aiti 'o iesu.

- 31 ne mio, ihe cucufni ta tesi 'o iesu: <sensei, ake'i bonu ta macucuma.>
- 32 yut'inga to iesu: <'a panto la'u ana, o'a imus'a cohivi.>
- 33 mo yupa tuocosu 'o tesi: <pano mon'asi mofi no tesi ana?>
- 34 isi mi'usni 'o tesi ho yainca: <'o 'oanu'u 'aeno peis'ofeihni 'o 'tohungu to mo popeosmuhnu a'o, a'vinano te aepunga 'o isi toveineni a'o ci hi'hioa.>
- 35 imu yainca: <<teen'a saptu no feohu niantec'u efeutu.>> te'o eusvuta muu, aiti ta ezoeoyu, mamicu kayani ta heuheum'u, 'atec'u peelai efeuta!
- 36 'omo efeutu te mayo no hnoo, a'ru'ruyu no beahci no 'auesiesi nsou, poa toehungu kokaekaebe 'o moso emum'u ho i'omo efeutu.
- 37 <<emum'u 'omo cih, efeutu 'omo cih>> mo a'umtu emio 'e e'eni.
- 38 os'o popeoskuna muu ho efeutu ta o'a ohmu hioa ci ezoyu; mo ngoseo 'o mocmo, mimu tma'upu ta beahci to nia ngoseohe.>
- 39 ta hosa mo botngonu 'omo tmaa'uzo to iesu ci cousamalia, maica ho isi yainca to mamespingi: <isi acuha eyafa na ohsila hi'hioa.>
- 40 mo biebimi to iesu 'emo maica ci cousamalia, tehe 'ucia poa no'upu ta lahe yoni, micueno a'umtu mipsohi to lahe yoni 'o iesu.
- 41 mo asuhcu botngonu 'omo i'mi to e'e to iesu hocu taa'uzva.
- 42 ihecu yainca 'o mamespingi: <ho mimzacu tmaa'uzo maitan'e, o'anamo i'mito e'esu, mo i'mi ho imzacu iachia talai 'o e'esi, cohivi ho zou a'umtu leto'usnu ta hrupungu.>

aotothoma to iesu 'o oko to taicini

- 43 mo mipsohi to ic'o 'o iesu, ataveisi cu uhne ngalilaya.
- 44 ohsila iachia yainca: <'o eyongensa. o'ala einva ta iachi emooana.>
- 45 ne micu sac'uhu ne ngalilaya 'o iesu, ihe toehunga yungeova to cou to ic'o; maica ohe aiti 'o nia hi'hioa to iesu ne moso uhne elusalemu ho i'upu to meem'esa'o.
- 46 mo i'vaho yuovei to kaana ne ngalilaya 'o iesu, 'aito ohsieno yoni poa tmuemi 'o chumu. to ic'o panto cih ci taicini, mo yone kapenong 'o okosi ho tma'congo.
- 47 isi tac'uhi 'o iesu homo i'mi ne yutaya ho cmu'ho ta ngalilaya, cu biebimi to iesu. m'eya poa uhne kapenong ho aotothoma 'o isicu sokoeva 'o tma'congo ci okosi.
- 48 mi'usni to iesu ho yainca: <hoci o'te baito no po'e, lamu conino o'te tmaa'uzo.>

⁴⁹isi yaica to taicini: <sensei, teko'so ieni ho o'amocu mo mcoi 'o oko'u ho fiho a'o.>

⁵⁰isi mi'usni to iesu ho yainca: <e'ohꞩcu, 'atee yunsou 'o okosu!> isicu taa'uzva to ic'o 'o e'e to iesu hocu maine'e.

⁵¹ne mon'a ppaceoni, ihe yungeova to soskuskunusi, mi'usni ho yainca: <'amicu yunsou 'o okosu!>

⁵²isi tuocosi 'o soskuskunu, homo mainenu na hie ho micu yov'o. ihe yut'inga ho yainca: <micu a'usnu no ma'hinsohꞩ to ataveisi no cohzona ne hucma, cu tosvo 'o cuveu.>

⁵³isi talꞩa to amosi, 'aeno ne mio 'o isi mi'usni to iesu ho yainca: <te yunsou 'o okosu>, i'mi tan'e cu acꞩhꞩ tmaa'uzo 'o cono emohe.

⁵⁴na eni ohsi i'vaha hioa to iesu ci po'e ne moso i'mi ne yutaya ho yuovei ne ngalilaya.

Yohane 5

yonto ecuu ne pisuta ho aotothomꞩ to tma'congo

¹ataveisi ta hioa tan'e, aꞩꞩ hiesi no concu meesi to couyutaya, mo uhne 'elusalemu 'o iesu.

²ne 'elusalemu, to cum'usi to phingi moatꞩnꞩ panto conu ci ecuu, yainca to e'e no hevulu pisuta, mo mehaemo 'o ceonꞩ to aaskitisi.

³to ceonꞩ la botngonꞩ 'ola oevoi ci mo tma'congo ci cou, to 'ayumonahe, pantomo bꞩkngꞩ, pi'o, meaupsu'hu.

⁵to ic'o panto cihi ci cou micu aꞩꞩ tomtueha uveo homo tma'congo.

⁶isi aiti to iesu mo oevoi, cohivi ho micu topioha homo tma'congo, cu tuocosi: <teko mici yov'o?>

⁷yut'ingi 'omo tma'congo: <sensei, hola aot'ou 'o chumu uk'a cila to'usnu a'o ho siya ta ecuu, totea ho ta'ucu mici tmofeꞩ, lac'u yaa muyohe tmofeꞩ.>

⁸mi'usni to iesu ho yainca: <yꞩc'ꞩ, hafa si hoposu hocu maine'e!>

⁹micu osni yov'o 'o cou ic'o, ec'ꞩvi 'o sospoyasi hocu e'ohꞩ. moso aꞩꞩ hiesi no 'ansokunici ne mio,

¹⁰ko'koeno 'o masoso'ehti to couyutaya ihe mi'usni 'omo yov'o ho yainca: <zou 'ansokunici maitan'e, o'amo emio no hoolicu ho osko ec'ꞩvi si sospoyasu.>

¹¹isi yainca: <isi eutotaveiya tomo aotothomꞩ a'o: <<ec'ꞩvi si sospoyasu ho e'ohꞩ!>> >

- 12**ihe tuocosi: <namo eucufnu suu ho ec'ævi si sospoyasu zou siya?>
- 13**at'inghi i'o isi poa yov'o o'aisi cohivi zou siya; maica homo botngonæ 'o cou to ic'o, a'vinano micu emootoefingæ 'o iesu.
- 14**ataveisi ta hioa tan'e, ohsi elæa to 'ayumona to seiten to iesu, mi'usni ho yainca: <mikocu a'sæftonæ yov'o, 'otenas'a i'vaho peiskuisi, citekos'a elæ note asuhcu meoisi ci teko meamzi.>
- 15**ne mohcu mongoi 'o ic'o, isi eæsvæta to so'ehti to couyutaya, yainca 'ai'o iesu 'o mo poa yov'o a'o.
- 16**ahoi ne mio, ihecu ahoza akuzkuzoa 'o iesu, maica homo aotothomæ to tma'congo homo 'ansokunici.
- 17**isi mi'usni to iesu ho yainca: <la asngæcæ yaahioa 'o amo'u, 'ante'oeno anana'o maica ho yaahioa.>
- 18**'e e'e eni ihe i'mizi no h'unasa 'ucia opcoza to masoso'ehti to couyutaya 'o iesu; maica o'aisi anova af'oya 'o h'oæsvæta to 'ansokunici, a'vinano yainca 'o hamo zou amosi, poa bihmæskæ 'o hamo 'e iachisi.

tonæ to oko

- 19**acnguhu, isi mi'usni to iesu ho yainca: <te'o bumemeala eæsvæta muu, 'o oko hocic'o noe'ocæ no iachi uk'a ci tesi peelæi hioa; lasi aiti cuma na ohsi hioa to amosi, micu peis'ofeihni ho hioa. na isi hioa to amo, tesi yaeza hioa to oko.
- 20**lasi ngohia to amo 'o oko, acæha pa'cohivneni to oko 'o lasi afu'a hioa. isi pa'cohivneni ta oko 'o mo asuhcuhe meoisi ci hi'hioa, tesi akoeva no poa yamci na muu.
- 21**isi yainenu to amo ho poa smoevovei 'o micu mcoi ci cou, pafi no nsou 'e cou; totiski 'o oko te maino iachisi 'tohængæ ho pafi no nsou 'e cou.
- 22**'o amo o'ate iachi yæsvæta ta cou; na tonæ no yæsvætæ isi toveineni to oko.
- 23**akoeva no poa einveni ta cou 'e oko, mais'a hola einva 'o amo. namo o'te einu to oko, 'amoeno o'te einu to mo popeosmuhnu to oko ci amo.
- 24**<te'o bumemeala eæsvæta muu, namo tmalæ ta e'e'u, ho taa'uzva 'omo popeosmuhnu a'o ci ic'o, panocu 'auesiesi nsou. te ac'æhæ no o'ate topci no kuisi, micu yuyafo no mcoi ho yæmeæmæ no yaansoua.
- 25**te'o bumemeala eæsvæta muu, tec'u esmi 'e hiesi, 'acueno maitan'e, 'o mohcu mcoi te tmac'æhæ to fihngau to oko to hamo; namo tmac'æhæ te acæhæ yaa nsoua.
- 26**ællæ mais'a 'o amo zou i'toekui no nsou, tesi yaeza poa i'toekuneni no nsou 'e oko.

27 tesi yaeza toveineni to oko na tonɔ no yɔsvɛtɛ, maica ho zou'so okocou.

28 o'a temu tmayamci ta hi'hioa tan'e; maica ho tena esmi na hiesi, namo afu'u yono heuf'a ci cou te acɛhɛ tmac'ɛhɛ no fihngausi,

29 a'vinano te i'mi to heuf'a ho yuyafɔ: nala peislɛlɛ, te smoevovei ho mayo no nsou; nala peiskuzkuzo, te smoevovei ho noa topci no kuisi.>

'akasineni 'o iesu

30 <uk'a ci te'o peelɛi hioa hoci'u biftongɛ ta iachi; te'o maino 'tohɛngɛ to hamo ho yɔsvɛtɛ, na te'o hia yɔsvɛtɛ mo ahmɛskɛ; maica o'ami'o iachi no 'tohɛngɛ, os'oc'o hioa 'o 'tohɛngɛ tomo popeosmuhnu a'o ci ic'o.

31 <honci'u 'akasi 'e iachi, o'ate peelɛi a'suftona taa'uzva 'e 'akasi'u.

32 at'inghi, pantomo cihɛi tesi 'akasineni a'o, os'o cohivi 'o isi 'akasineni a'o mo acɛhɛ mou'ɛmtɛ.

33 mohmu smuhnu to cou ho baito to yohane, talɛi ho isi 'akasi 'o so'emio.

34 a'ɛmtɛsi, o'ate'o nama noa 'akasineni ta cou; ho os'o e'e eni te'o akoeva no poa elɛ no to'usnu muu.

35 o' yohane mo mais'a concɛi tiskova ci lampu, temu akameosɛn'a mici tma'upu to tiskovasi.

36 at'inghi te'o meelɛ tuyafɔ tamo asuhcuhe yaa tonɔ to yohane ci 'akasi, 'ai'ecueno hi'hioa'u. 'ai'o isieno toveineni a'o to amo'u ho poa aepɛngneni ci hi'hioa. 'e hi'hioa eni te peelɛicu 'akasi ho isi popeoskuna to amo a'o.

37 i'o mo popeosmuhnu a'o ci amo isi yaeza 'akasineni a'o. o'amocu ohmula ahta aueva talɛi na fihngausi, uk'a mocu ci mosola baito no mi'ausnasi,

38 o'a imu siya no 'tohɛngɛ 'o e'esi, maica ho o'aimu taa'uzva 'o isi skuna ci ic'o.

39 lamu eceona tuop'opa 'e seiso, mainca no koyu tees'a meelɛ i'mi tan'e ho elɛ na 'auesiesi nsou; a'ɛmtɛsi 'e e'e ta seiso 'aisieno 'akasi a'o!

40 at'inghi, mimu o'te mimho uso a'o ho biebimi no nsou.

41 <o'ate'o noa tohmomoengɛneni ta cou.

42 at'inghi os'ocu so'eusoya muu, ma'i mimu yaa himngonghi to hamo ci 'tohɛngɛ.

43 mi'o boemi to ongko to amo'u ho cmɛ'ho. o'aimu tiova a'o; at'inghi. hoci yaa boemi no ongko ta cou ho esmi. lamu apuya tiova.

⁴⁴lamu kaebɛ yupa tohmomoengɛ, o'alamu mici noa tohmomoengɛneni tomo i'mi to cihɛ ci hamo ho cmɛ'ho; maicac'o, mante mainenu ho cimu meelɛ tmaa'uzo?

⁴⁵teav'a ta'unano te'o yonto tuhcu to amo'u ho ehɾɛngɛneni muu; i'o tena ehɾɛngɛ muu, 'a i'o lamueno conino mingeovi ci moose.

⁴⁶hocimu a'ɛmta taa'uzva 'o moose, 'atemu ahtaote taa'uzva a'o, maica ohsila tposi to tposɛsi 'e hi'hioa'u.

⁴⁷ho o'aimueno taa'uzva 'o isi tposi to moose, mante mainenu ho cimu peelɛi taa'uzva 'e e'e'u?>

Yohane 6

poa yoseɛ to iesu 'omo posiyoemohɛ ci cou

(matai 14:13-21; maluko 6:30-44; luka 9:10-17)

¹mohcu aɛlɛ piyo no hie, mo ohpihi to etɾɾɛ ne ngalilaya 'o iesu (la yaeza yainca etɾɾɛ ne tipilia).

²panto botngonɛ ci cou mo to'ofeihni to iesu, mo maica ho ohe aiti 'o po'e nosi aotothomɛ.

³mo uhto hcuyu 'o iesu, suteuyuneni to ic'o 'o tesiani.

⁴ne mio tec'u mon'i esmi 'o hiesi no meem'esa'o to couyutaya.

⁵mo mɛngɛcɛ 'o iesu, aiti 'emo botngonɛ ci cou mo uhto isi yoni, cu mi'usni 'o fuili ho yainca: <teto'so uhnenu ho mhino note ana, te ko'ko peelɛi acɛha poa yoseɛ 'emo maica ci cou?>

⁶ho isi e'e eni tesi hɛsvɛta 'o fuili; isieno o'te cohivi na tesi iachia peipeis'ausna.

⁷yut'ingi 'o fuili: <'upena hoci'so boemi note suse'icha ho mhino no pang. teeno ahtu mako amso oɾɾɾɛ 'emo macicahi!>

⁸'omon'a cihɛ ci tesi, zou ohaesa to saimong petelo ci 'antole, mo smacmu'u ho yainca:

⁹<ta tan'e panto cihɛ ci oko mo mahafo tomo eimo ci pang ho yuso ci yoskɛ, at'inghi mateeno'so ahta amsoa aangaeza tamo maica hia botngonɛ ci cou?>

¹⁰isi eucufni to iesu: <acɛha poa yusuhngu.> (to ic'o mo na'no man'i 'o kukuzo.) micu acɛhɛ yusuhngu, i'oc'o haahocngɛ, mo asonɛ posiyoemohɛ 'o hia botngonɛ.

¹¹isi yaa to iesu 'o pang, cu to'aveoveoyɛ, ataveiya aangaeza tomo yusuhngu, isi yaeza yaicac'o 'o yoskɛ ho aangaeza; mo acɛhɛ pnanfo 'o hiahe bonɛ.

¹²ataveisi ne micu yoseu, isi eutotaveiya to iesu 'o tesi: <acuha a'pua'pua 'o ong'ongacva, teav'as'a a'hi'hisa.>

¹³ihecu acuha a'pua'pua 'o h'ah'atpasku to moso eimo ci pang, 'aeno 'o ihe ong'ongacvi, ne isi ateuyuna, aala teongcungci 'omo masku uesto ci skayu.

¹⁴ihe toehunga aiti 'o isi hioa to iesu ci po'e, cu yainca: <o'as'a ahtuo'te eni nate cmu'ho ta hpupungu ci eyongensa!>

¹⁵isi cohivi to iesu ho tehe 'ucia tuptuta, 'ahuya p'eyac'a ho poa honte, cu ivaho cihcihi totoefungu to hcuyu.

coeconu to skoskopna to chumu

(matai 14:22-33; maluko 6:45-52)

¹⁶a'usnu no yofna, mo uhto aaskiti to etapu 'o tesi to iesu.

¹⁷bohsifou to 'apangu, e'ohu emo'usnu to apihanasi ci kapenong. ne mio micu voecavcu 'e enguca, o'amocu mo ahtu esmi to ihe yoni 'o iesu.

¹⁸akameosu, kuici poepe, isi yufeifei'za to smahu 'o etapu.

¹⁹mo pou'tacu to 'apangu 'o tesi, micu asonu 5, 6 kilo 'o ihe miya, teolai 'o iesu mo coeconu to chumu ho emo'usnu to ihe yoni ci 'apangu, cu na'na smoyoa.

²⁰isi mi'usni to iesu ho yainca: <'a a'o, teav'a smoyoa!>

²¹ihecueno 'aveoveoneni ho esifova to 'apangu; micu osni sac'uhu to tehe usa 'o 'apangu.

toehunga i'ima tomo botngonu 'o iesu

²²cu mivahi, 'omo nongaco to apihana ci mo botngonu ci cou ihe aiti moc'o concu okono 'apangu 'omo yonto ic'o; ihe cohivi ma'imo no'upu to 'apangu 'o iesu ho fiho to tesi, moc'o iachi emo'usnu maita'e 'o tesi.

²³panto piyo ci mo i'mi ne tipilia ci moc'o 'o'okosi ci 'apangu mo tosvo to aaskiti, 'aitoeno cum'usi to ohsi yoni to 'aveoveoyu ho aangae to pang to iesu.

²⁴ihe aiti to botngonu mo acuhu o'te yonto ic'o 'o iesu ho i'o tesiani, cu smo'apangu ho uhne kapenong ho i'ima.

zou 'oanu no nsou 'o iesu

²⁵ihe elua to apihana to etapu 'o iesu, ihe tuocosi: <sensei, miko esmi tan'e homo mainenu?>

²⁶yut'inga to iesu: <te'o esansana, ho imu i'ima a'o, o'a mo i'mi ho mimu baito to po'e, mamu i'mi homo bonu to pang ho ooyoseu.>

27'ote nomio tate kuzo ci 'oanɤ ho peisngoseo, la nomio to 'oanɤ no 'auesiesi nsou ho asno'zonɤ. 'e 'oanɤ eni 'aeno 'o tesi pafeni muu ta okocou, maica i'o amohamo isicu topci to huomza 'e feango ta okocou.>

28*i*hecu tuocosi: <cuma na ntemza hioa niante tamza no mio yaahioa no lasi hioa to hamo?>

29*y*ut'inga to iesu: <taa'uzva 'omo cmɤ'ho ci isi popeoskuna ci ic'o, 'aeno eni na tesi poa hioaneni muu to hamo.>

30*i*he ivaha yainca: <hocieno maica, cuma na teko hioa ci po'e, temia ko'ko peelɤi aiti hocu taa'uzva suu? na teko hioa zou atuhcu cuma?>

31'o nia maameoimza. mosola yonta maepuepuhu ho bonɤ no maana, aɤɤɤ mais'a 'o isi tposi to seiso: <<isi i'mizneni ne pepe ho fii to tehe 'oanɤ.>> >

32*y*ainca to iesu: <te'o bumemeala eɤsvɤta muu, 'o moose ma'i isi fii nomo i'mi ta pepe ci 'oanɤ na muu; 'omo i'mi ne pepe ci a'ɤmtɤ 'oanɤ mai'o amo'u 'omo mofi muu.>

33*m*aica i'o isi faeni to hamo ci 'oanɤ. 'ai'o teeno i'mi ne pepe ho ohpueho, ho fii no nsou 'e hpɤhpɤngɤ ci ic'o.>

34*i*he yainca: <sensei, teko'so asngɤcva faeni a'mi 'emo maica ci 'oanɤ!>

35*i*si mi'usni to iesu ho yainca: <'aeno 'oanɤ no nsou a'o; nate uso a'o, 'auesiesi o'ate sieo; nate tmaa'uzo a'o, 'auesiesi o'ate mecu.>

36*a*t'inghi. o'ucula mi'usni muu ho yainca, imucu aiti a'o, o'a imuc'o taa'uzva.

37*n*a isi afu'a pafeni a'o to amo ci cou te acɤhɤ uso a'o. nate uso a'o, o'ate'o ahta hopsɤpseni;

38*m*aica ho mi'o i'mi ne pepe ho ohpueho, o'amo i'mi no iachi'u 'tohɤngɤ ho yaahioa, ma te'o hioa 'o 'tohɤngɤ to mo popeosmuhnu a'o ci ic'o.

39*i*'o 'tohɤngɤ tomo popeosmuhnu a'o ci ic'o zou: 'o isi afu'a faeni a'o ci cou, o'ate cihi nate tipeoha, a'vinano te poa smoevovei no puesonasi ta hie.

40*m*aica ina 'tohɤngɤ to amo tesi acɤha poa mayo no 'auesiesi nsou nate afu'u baito ta oko ho tmaa'uzo; no puesona ta hie, te'o poa smoevoveia.>

41'o masoso'ehti to couyutaya mo maica ho isi'so yainca to iesu mi'o i'mi ne pepe ho ohpueho ci 'oanɤ, cu yu'tuc'oc'ou:

42<o'as'aeno oko to yosefu ci iesu na taini? ito hong'a 'o maameoi taini. mainci ita aac'o yainca mita i'mi ne pepe ho ohpueho!>

43*y*ainca to iesu: <o'atemu nama yupa euc'oc'ou.>

⁴⁴hoci o'a i'omo popeosmuhnu a'o ci amo namo koa e'pɹɹɹɹ ta cou, uk'a cite meelɹ uso a'o; nate uso a'o, no puesona ta hie ta'ula poa smoevovei.

⁴⁵ohsacula engha to tposɹ to eyongensa: <<'e cou te acɹɹɹ noa po'pa'cohivi to hamo.>> namo afu'u tmalɹ to amo ho tiou no lasi hia mo'ma'cohio, te acɹɹɹ uso a'o.

⁴⁶na eni o'a isis'a yainca pano mohcula baito to amo, 'ai'omosoc'o i'mi to hamo cimo cihi na mohcu baito to amo.

⁴⁷te'o bumemeala eɹsvɹta muu, inamo tmaa'uzo ci cou micu yaa 'auesiesi nsou.

⁴⁸aeno 'oanɹ ta nsou a'o.

⁴⁹'o nia maameoimu mosola yonta maepuepuhu ho bonɹ to maana, mosoc'o mcoi;

⁵⁰at'inghi 'omo i'mi ne pepe ho ohpueho ci 'oanɹ hoci ana ta cou o'anate mcoi.

⁵¹aeno a'o 'omo i'mi ne pepe ho ohpueho ho mofi no 'oanɹ no nsou; inamo bonɹ ta 'oanɹ tan'e ci cou te 'auesiesi o'te mcoi. 'e te'o pafeni ta cou ci 'oanɹ 'ai'eno feango'u, te akoeva no poa mayo no nsou 'e yatatiskova ho faeni.>

⁵²'e e'e eni mo ec'ɹ to meoino yupa 'eehcɹvho to couyutaya. ihe yainca: <te mainenu hoci peelɹi poa aneni a'to si feango taini?>

⁵³isi mi'usni to iesu ho yainca: <te'o bumemeala eɹsvɹta muu, hocimu o'te bonɹ ta feango ta okocou, mimo ta hmuyusi, o'atemu yaa a'ɹmtɹ nsou.

⁵⁴nate bonɹ ta feango'u, mimo ta hmuyu'u, tec'u yaa 'auesiesi nsou; no puesona ta hie te'o poa smoevoveia.

⁵⁵'e feango'u te a'ɹmta peelɹi ana, 'e hmuyu'u te a'ɹmta peelɹi ima.

⁵⁶ina la bonɹ ta feango'u, ho mimo ta hmuyu'u, te asngɹɹ no'ayumonɹ ta nsou'u, na a'o te maezo asngɹɹ no'ayumonɹ ta nsousi.

⁵⁷'o 'auesiesi yaa nsou ci amo isi popeoskuna a'o, mi'o maezo nomio to amo ho yaansoua. totiski. namo bonɹ ta feango'u te maezo nomio a'o ho yaansoua.

⁵⁸aeno eni 'emo i'mi ne pepe ho ohpueho ci 'oanɹ; inate bonɹ ta 'oanɹ tan'e, te 'auesiesi yaansoua, 'e 'oanɹ eni o'amo mas'a na ohela ana no nia maameoimu, moso bonɹ. mosoc'o mcoi.>

⁵⁹'e e'e eni ohsi engha to iesu ne moso yonto kaitoo ne kapenong ho mo'ma'cohio to cou.

e'e no 'auesiesi nsou

⁶⁰talɹi to piyo ci tesi 'e e'e eni, cu yainca: <mo angu ngoveo 'e mo'ma'cohio eni, ma siya nate tma'hongɹ?>

- ⁶¹isi cohivi to iesu 'o tési ho ihe auc'oc'ova yue'engha eni, isicu mi'usni ho yainca: <isin'asi eot'ovi ta e'e tan'e na singkoomu?
- ⁶²honcimu aiti 'o okocou hoci ohpepe ho yuovei to ohsi anana'va yoni, teeno mainenu?
- ⁶³inamo mofi no nsou ta cou zou seilei, uk'a ci a'a'ausna ta fou ta feango; 'e os'o eusvuta muu ci e'e 'ai'omoeno mofi to nsou ci piepiya.
- ⁶⁴at'inghi, ta taicomu panto o'amo tmaa'uzo.> (isicu noana'va cohivi to iesu zou masisia na o'amo tmaa'uzo, siya nate himhohioa ho phieni 'e feangosi.)
- ⁶⁵isi ivaha yainca: <ko'koeno, o'ucula mi'usni muu ho yainca, hoci o'amo i'mi no mengumi to amo'u, uk'acite meelx uso a'o.>
- ⁶⁶ahoi ne mio, to 'ayumona to mosola to'ofeihni ci cou mo 'enepio 'omo mongoi, 'anamo i'vaho to'ofeihni.
- ⁶⁷isicu tuocosi to iesu 'omo maskx uesto ci tési: <inacu muu? temu maezo mongoi?>
- ⁶⁸mo yut'ingi 'o saimong petelo: <nooe'oca miko yaa mofi no 'auesiesi nsou ci e'e, ma ntemzan'a fiho no siya?
- ⁶⁹imza taa'uzva, a'vinano cohivi miko i'mi to hamo ho cmx'ho ci socofkoya.>
- ⁷⁰yainca to iesu: <o'amos'aeno maskxueso ci cou 'o os'o epeiya? at'inghi ta taicomu mo cihí 'o 'akuma!>
- ⁷¹'e e'e to iesu isi pas'usna to coukaleo ci oko to saimong ci yuta. 'o yuta zou cihí tamo maskxueso ci tési, 'ai'o mosoeno atavei himhohioa ho phieni 'o iesu ci cou.

Yohane 7

iesu ho i'o nanat'ot'ohaesasi

- ¹ataveisi ta hi'hioa, mo mimimiyo to mia'usnu ne ngalilayasoo 'o iesu, o'amo mici yuavovei ta mia'usnu ta yutaya, maica ho ihe'so 'ucia opcoza to so'ehti to couyutaya.
- ²tec'u mon'i esmi 'o meeteova to couyutaya,
- ³ko'ko ihe mi'usni to nat'ohaesasi 'o iesu ho yainca: <teko mongoi tan'e ho uhne yutaya, ko'ko poa aitneni to tesisu 'e osko hi'hioa.
- ⁴'e cou hote mici yaa ongkoa, o'ate meelx auc'oc'ou yaahioai. ho oskoeno peelx hioa 'emo maica, 'antekoeno peispa'teni ta tuhcu ta yatatiskova!>
- (⁵iya mamó'so maezo o'temocu tmaa'uzo 'o nanat'ot'ohaesasi.)

⁶isi mi'usni to iesu ho yainca: <o'amocu mo mic'æhi 'e hie'u; at'inghi lamu asngæcæ meemeelæ.

⁷o'atehe sæ'nova ta yatatiskova muu, maihe sæ'nova a'o, maica ho la'u conino pas'osi homo kokuzo 'o lahe peipeis'ausna.

⁸atemueno iachi toa meesi, o'amocu te'o uhne'e maitan'e, maica ho o'amocu mo mic'æhi 'e hie'u.>

⁹ataveisi ne isi e'e to iesu eni. mosoc'on'a nongaco ta ngalilaya.

meeteova 'o iesu

¹⁰ataveisi ne mohcu e'ohæ 'o nat'ohaesa to iesu, mo maezo e'ohæ 'o iesu ho toa meesi. o'amo apa'to emoyafo, moc'o auc'oc'ou e'ohæ.

¹¹to hiesi no meesi, ihe eikikieingza i'ima to so'ehti to couyutaya 'o iesu, 'ucia cohivi na isi yoni.

¹²ihe yu'tiee'ei tamo botngonæ ci cou 'o iesu, panto mo mainca: <mo æmnæ ci cou 'o iesu>; pantomo mainca: <ma o'a, mala poot'ou ta 'tohængæ ta mo botngonæ ci cou.>

¹³at'inghi o'aihe seecæ'ha apa'ta engha 'o lasi hi'hioa, maica la ngoheungeæ to masoso'ehti to couyutaya.

¹⁴cu asonæ taicosi no memeesi, micu uhto seiten 'o iesu ho mo'ma'cohio to cou.

¹⁵o masoso'ehti to couyutaya mo acæhæ na'no yamci, yainca: <'e cou eni o'a mosola ahtu fiifiho no lema'cohio, maincis'a maica 'e hiasi motposæ?>

¹⁶yainca to iesu: <'e os'o po'pa'cohivneni o'amo i'mi ta iachi'u, mamu i'mi tomo popeosmuhnu a'o.

¹⁷emo cihi ci cou hoci ma'po'æ'æmtæ peis'ofeihni no 'tohængæ to hamo tesicu cohivi, 'e hia'u mo'ma'cohio nenusino mo i'mi to hamo hocieno c'o iachia'u e'e.

¹⁸i'o lac'o envonvo, la micic'o biebimi no iachi psoevohngæ; at'inghi 'ola bikoyu no poa psoevohngæ 'o mo popeosmuhnu, 'aeno ic'o namo mou'æmtæ ho o'te emeknuyu.

¹⁹o'aisis'aeno epeaska muu to moose 'o hoolicu? at'inghi uk'a ci mimu cihi cinte noyæcæ to hoolicu. cuma na imu koa 'ucia opcoza a'o?>

²⁰mo yut'ingi 'o botngonæ: <isi cænghi no hicu suu, siya namo mici opcoi suu?>

²¹yainca to iesu: <os'o hioa 'omo meoino hi'hioa nemo 'ansokunici, mimu acæhæ yamci.

²²at'inghi ohsi cucufni to moose na muu ho hioa na s'e'honga (a'ʌmtʌsi o'amo i'mi to moose na s'e'honga. mamō i'mi no nia maameoimu), lamucu yonta 'ansokunici ho hioa na s'e'honga ta foinana.

²³hoci yono 'ansokunici ho hioa ta cou na s'e'honga, na atuhcusi te nouʌtʌci 'o hoolicu to moose, hocieno maica, ho mi'o yonta 'ansokunici ho a'sʌftona poa yov'o yoayokeo 'emo cihi ci cou, mainci temu aac'o yu'hanga a'o?

²⁴'ote buhmi ta yafana ho yʌsvʌtʌ no zou ho o'a, la boemi no mouhmʌskʌ ci svʌta teno emio.>

zounana kilisto na taini

²⁵pantola mainca ci cou ta 'elusalemu: <o'as'aeno taini 'o lahe yuseiseita to masoso'ehtito ho 'ucia opcoza?

²⁶tekoeno aiti, mita apa'to ya'ei, ci uk'a cimoeno yuyafo ho yu'hango! ihen'asi a'ʌmta cohivi zou kilisto taini?

²⁷at'inghi'so hotena esmi 'o kilisto, uk'a cite bochio te i'mi no nenu, ina'so taini ito na'na asansana 'o ita i'mizi.>

²⁸tuhcusi ne mio, mo yonto seiten 'o iesu ho mo'ma'cohio to cou, mo tmunoi ho mainca: <imu a'ʌmta honga a'o, ho cohivi na os'o i'mizi? ho mi'o cmʌ'ho, o'amos'a i'mi no iachi'u 'tohʌngʌ. i'omo popeosmuhnu a'o zou mou'ʌmtʌ. o'a imu honga,

²⁹ma os'o honga; maica ho mi'o i'mi to lasi yoni. 'aeno ic'o 'omo popeosmuhnu a'o.>

³⁰ihecu 'ucia tʌtpʌta 'o iesu, at'inghi uk'a cimo smeecʌ'ho, maica ho o'amocumo esmi na hiesi.

³¹to 'ayumona tamo botngonʌ mio maezo botngonʌ 'omo tmaa'uzo to iesu; ihe yainca: hote cmʌ'ho na kilisto teenana man'ihe taini na ntesi hioa ci po'e?>

tʌtpʌta to kengsacu 'o iesu

³²talʌi to coufalisai ho ihe yu'tie'e'i to botngonʌ 'o iesu, mo toehungu 'o saiscioo ho smuhnu to kengsacu ho tʌtpʌta 'o iesu.

³³isi yainca to iesu: <a'en'a ake'i'u hie ho te'o no'upu muu, ataveisi ta'ucu yuovei to isi yoni tomo popeosmuhnu a'o ci ic'o.

³⁴tamu i'ima a'o, at'inghi o'a temu elʌa; maica i'o te'o usa ci hpuhpʌngʌ, o'atemu peelʌi usa.>

³⁵mo yupa tuocosʌ 'o masoso'ehti to couyutaya: <ma mitas'a akoyu no uhnenu, te o'te poa elʌaneni a'to. tetan'asi uhto mo nopeaski to mahohosa ne ngilisia ci couyutaya ho mo'ma'cohio to coungilisia?>

36'o isi yainca <<temu i'ima a'o, at'inghi o'a temu elɥa>> ho <<i'o te'o usa ci hpɥhpɥngɥ, o'atemu peelɥi usa>> ma cuma na e'ausnasi ta e'e tan'e?>

yaansou ci chumu no c'oeha

37'o sotavei ci hie to meesi la atva'esi 'aanana'o ci hie. mo yɥc'ɥ 'o iesu, ho tmunoi mainca: <hoci mecu 'e cou, nte uso a'o ho mimo.

38'yainca to seiso: <<i'omo tmaa'uzo a'o ci cou. panto mo yaansoua ci chumu te mais'a c'oeha ho i'mi to 'tohɥngɥsi ho moheafɔ.>> >

39'e e'e to iesu isi pas'usna engha 'ote tmaa'uzo ci cou te tiou no seilei. ne mio o'amocumo ohpueho 'o seilei, maica ho o'amocumo mayo no psoevohngɥ 'o iesu.

nomio to iesu 'o botngonɥ ho youbobai

40'to 'ayumona ta mo botngonɥ mo 'enepio ci cou ne ihecu talɥi 'e e'e eni, cu yainca: <ma a'ɥmtɥ i'o eyongensa na 'e cou eni!>

41'panto mo maezo mainca ci cou: <zou kilisto taini!> panto h'unasi ci cou mo mainca: <mainci tes'a i'mi ne ngalilaya 'o kilisto?

42'maica ho isi tposi to seiso: 'o kilisto zou mɥntɥ'ca to tavite, te yayo to iachisi emooana to tavite ci veculehemu.>

43'micu nomio to iesu 'omo botngonɥ ho youbobai.

44'mo piyo ci cou ihe 'ucia tɥtpɥta 'o iesu, at'inghi uk'a cimo smeecɥ'ho.

o'aihe taa'uzva to masoso'ehti to couyutaya 'o iesu

45'mo yuovei to saisicoo ho coufalisai 'o kengsacu; ihe tuocosi: <mainci o'te hafa uhtan'e 'o iesu?>

46'yut'ingi 'o kengsacu: <uk'a mocu ci moso la mais'a 'o iesu nala hia aomotɥ'ɥ ci cou!>

47'yainca to coufalisai: <isicun'asi yaeza pasloɥngvi na muu?

48'o masoso'ehtito ho i'o coufalisai pano mohculaeno tmaa'uzo?

49'emo maica ci o'a mo bocbochio to hoolicu to moose ci maloloɥngɥ mante tiou no patkuzoi!>

50'ta taicohe panto nikotemu; ne auyusi ohsicula aiti 'o iesu. isi engahva:

51<'e hoolicuto auyusi no uk'a mocu emzi hocieno o'te auevan'a asansana na a'ɥmtɥsi. isieno teomneni hocic'u yɥsvɥta na kuisisi?>

52'ihe yainca: <zoun'asi maezo yane ngalilaya suu? hɥɥɥɥɥɥɥɥ 'o seiso tec'u cohivi, o'ate yuyafo ne ngalilaya na eyongensa.>

Yohane 8

mseezo ci mamespingi

- ¹[cu acũhũ maine'e, mo emo'usnu to hcuyu'olivu 'o iesu.
- ²taseonasi no mivahi, mo yuovei to seiten 'o iesu; mo acũhũ biebimi 'o botngonũ, micu yusuhngu, isicu ahoza po'pa'cohivi.
- ³'o lema'cohio seiso ho i'o coufalisai mo mahafo to cihi ci mamespingi; 'e mamespingi eni ihe tũtrũta nemo seolũa no mseezo. ihe poa yac'ũ to taico,
- ⁴tuocosi 'o iesu: <sensei, 'e mamespingi eni isi tũtrũta ne mita seolũa no mseezo.
- ⁵'o hoolicu to moose isi pashũi a'to, 'emo maica ci mamespingi te ahtao'te yomza to fatu ho mamcozi. mio mainenu na 'tohũngũsu?>
- ⁶ihe 'ucia titheni ta e'e tan'e ho akuzkuzoa 'o iesu, biebimi no tehe 'eo'eongũ ho ehprũngneni. at'inghi mo m'ohkuyu 'o iesu, boemi to lulkusi ho tmotmopsũ ta ceoa.
- ⁷ihe a'cũ'cũna tuocosi, micu bũsngũcũ 'o iesu, mi'usni ho yainca: <ta taicomu siya na o'amosola ahtu peiskuisi, 'aeno siya nate auyu mayo no fatu ho tokũi.>
- ⁸eeprũnga 'e e'e eni, mio i'vaho m'ohkuyu, ho tmotmopsũ ta ceoa.
- ⁹ne ihecu talũi 'e e'e eni, cu macicihi emose'u, ahoi tomo mamameoi ho muyo, i'ocuc'o iesu ho i'o mon'a yac'ũ to ic'o ci mamespingi 'o mon'a nongaco.
- ¹⁰cu bũsngũcũ 'o iesu, tuocosi 'o mamespingi: <mamespingi, micu acũhũ uhnenu 'omo botngonũ? uk'a cimo nongaco ci cou ho topci no kuisi suu?>
- ¹¹isi yainca to mamespingi: <sensei, uk'asa'a.> yainca to iesu: <'ateno maica, yaeza o'ate'o topci no kuisi suu. nahocu e'ohũ. 'otenas'a i'vaho peiskuzkuzo!>]

zou tiskova ta hrũhrũngũ 'o iesu

- ¹²i'vaho mi'usnu to botngonũ 'o iesu ho yainca: <zou tiskova ta hrũhrũngũ a'o; nate to'ofeihni a'o, te elũ no tiskova no nsou, o'ates'a ahtu coeconũ nomo voecũvcũ.>
- ¹³mi'usni to coufalisai ho yainca: <miko iachi 'akasi; 'e 'akasisu uk'acitesi a'a'ausna.>
- ¹⁴yainca to iesu: <'upena hoci'u iachi 'akasi, 'e 'akasi'u teec'o emio; maica os'o cohivi mi'o i'mi nenu, te'o uhnenu. o'aimu cohivi mimu i'mi nenu, temu uhnenu.
- ¹⁵lamu ieni ta hia bũhsũftũ ta cou ho hũsvũta 'e cou; at'inghi o'a te'o bũhsũftũ ta cou.

16'upena hoci'u bəhsəftə ta cou, na la'u hia bəhsəftə teec'o emio; maica o'a mi'oc'o iachi bəhsəftə, mai'o mo popeosmuhnu ci amo 'omo i'upu a'o ho bəhsəftə.

17'isi tposi to tposno hoolicum, hoci totiski na 'akasi tamo yoso ci cou, na 'akasihe tec'u tamza.

18'te'o 'akasineni 'e iachi; i'omo popeosmuhnu a'o ci amo isi yaeza 'akasineni a'o.>

19'ihecueno tuocosi: <mo yonenu na amosu?> yut'inga to iesu: <o'aimu hongā a'o, yaeza o'te hongā 'o amo'u; hocimu hongā a'o, 'atemucu yaeza hongā 'o amo'u.>

20'e e'e eni ohsi e'e to iesu ne mosola yonto fo'fou to seiten ho mo'ma'cohio to cou. ne mio uk'a ci moso tətṛətṛə to iesu, maica o'amocu mo esmi na hiesi to iesu.

'o te'o usa ci hṛəhpəngə o'atemu peeləi usa

21'isi i'vaha mi'usni to iesu ho yainca: <te'ocu e'ohə; temu i'ima a'o, at'inghi tamu mcoi ta iachimu kuisi. i'o te'o usa ci hṛəhpəngə, o'a temu peeləi usa.>

22'ihe yainca to so'ehti to couyutaya: <isi yainca <<i'o te'o usa, o'a temu peeləi usa>>, tetan'asi invonvo mcoi?>

23'yainca to iesu: <na muu mimu i'mi ta ceoa, na a'o mi'o i'mi ne pepe; mimu tma'usnu ta hṛəhpəngə, o'ami'o tma'usnu ta hṛəhpəngə tan'e.

24'ko'ko os'o yainca, temu mcoi no iachimu kuisi. hocimu o'te taa'uzva a'o ho zou i'o mo <<invonvo yayo 'auesiesi yayo>> ci ic'o, tamu mcoi no iachimu kuisi.>

25'ihecu tuocosi: <zou a'əmtə siya suu?> yut'inga to iesu: <o'ucu ahoza to ahoisi ho əsvəta muu.

26'e'usna muu, man'i ci hi'hioa nte'o yainca, nte yəsvəta. at'inghi, i'omo popeosmuhnu a'o ci ic'o zou mou'əmtə; os'oc'o evaha ta yatatiskova 'o os'o i'mi to ic'o ho taləi.>

27'o'a ihe ta'hongi 'o isi engha to iesu cimo e'usnu to amosi.

28'ko'ko isi yainca to iesu: <ho tamu hoepzeni 'o okocou, tenamucu cohivi a'o zou <<invonvo yayo 'auesiesi yayo>>, a'vinano cohivi o'ami'o ma'cachi ho yaahioa, os'oc'o engha 'o ohsi po'pa'cohivneni to amo'u.

29'i'omo popeosmuhnu a'o la no'upu a'o; o'aisi teongasi a'o ho poa noachi, maica la'u conino hioa 'o lasi əm'əmnə ci hi'hioa.>

30'botngonə ci cou 'omo tmaa'uzo ne ihe taləi 'e e'e to iesu.

couziu ho i'o tolei

- 31 mo mi'usnu tomo tmaa'uzo ci couyutaya 'o iesu ho yainca: <hocimu asngɛcva noɯt'ɛci 'e mo'ma'cohio'u, zoucu a'ɯmtɛ tesɪ'u;>
- 32 temu bohngɛ to so'emio, 'e so'emio tesi poa elɛ no ziu na muu.>
- 33 ihe yut'inga: <zou mɯntɛ'ca to 'avulahamu a'mi; o'a momza ahtu tolei no siya, osko yainca <<temu elɛ no ziu>>, zou cuma na e'ausna ta e'e tan'e?>
- 34 isi mi'usni to iesu ho yainca: <te'o bumemeala eɯsvɛta muu. inamo afu'u peiskuisi ci cou, zou acɯhɛ tolei no kuisi.
- 35 'e tolei homo yonta emoo la uk'a toulɛlɛ ci ca'hɯsi, 'o oko la 'auesiesi tma'usnu ta emoo.
- 36 hocisi poa ziu to oko to hamo na muu, zoucu a'ɯmtɛ cou ziu na muu.
- 37 os'o cohivi ho zou mɯntɛ'ca to 'avulahamu na muu, at'inghi imu 'ucia opcoza a'o, maica ho o'aimu tiova 'o hia'u mo'ma'cohio.
- 38 i'o os'o engha maisi pahsɯsɯfteni to amo'u, ina muu lamu hioa 'o lasi pahsɯsɯfteni to amomu.>
- 39 ihe yut'inga: <zou 'avulahamu 'o maameoimza.> yainca to iesu: <hoci zou a'ɯmtɛ mɯntɛ'ca to 'avulahamu na muu, 'atemu ahtao'te hioa 'o ohsila hioa to 'avulahamu ci hi'hioa.
- 40 os'oc'o eɯsvɛta muu 'o os'o i'mi to hamo ho talɛi ci so'emio, imucu 'ucia opcoza a'o. 'o 'avulahamu ma'i ohsila hioa 'emo maica ci hi'hioa!
- 41 imu hioa 'o ohsila hioa to amomu.> ihe yut'inga: <'ai'oc'o hamo 'o amomia; o'as'a pec'ova ci oko a'mi!>
- 42 isi mi'usni to iesu ho yainca: <hoci a'ɯmtɛ amomu 'o hamo, 'atemu ahtao'te ngohia a'o; maica mi'o i'mi to hamo ho cmɯ'ho, na a'o mi'ocu yontan'e. o'ami'o ma'cachi ho cmɯ'ho, mai'o hamo 'omo popeosmuhnu a'o.
- 43 mainci imu aac'o o'te ta'hongi 'e e'e'u? 'amoeno maica ho o'aimu tiova 'e e'e'u.
- 44 zou anana'o oko to 'akuma na muu, ko'ko mimuc'o peis'ofeihni to ma'konvosɛ to amomu. mosola ahoi to ahoisi ho le'opcoi, asonghoi o'amo bi'upu ta so'emio, maica ho asansano uk'a ci so'emiosi. hola lolekoknuyu mo i'mi to yu'ausnasi; maica 'aeno anana'o lolekoknuyu, maezo 'oi'miza no afu'u lolekoknuyu.
- 45 aɯlɛ maica ho mi'o mo'engho ta so'emio, o'ana imu taa'uzva a'o.
- 46 ta taicomu siya natemu meelɛ es'osɛ no kuisi'u? ho mi'oeno mo'engho no so'emio, mainci o'a imu taa'uzva a'o?

⁴⁷na afu'u 'o'oko to hamo, ahtuo'te tmalɛ no e'e to hamo. o'amimu i'mi to hamo, ko'ko o'aimu talɛi.>

iesu ho i'o 'avulahamu

⁴⁸ihe tuocosi to couyutaya 'o iesu: <imza yainca zou cousamalia suu, a'vinano mo yaa hicu cɔnghɛ, mios'aeno mat'epo?>

⁴⁹yainca to iesu: <o'aisi cɔngɛhi no hicu a'o; la'u einva 'o amo'u, nama lamu aokoe'iya a'o.

⁵⁰o'ate'o m'ene no iachi psoevohngɛ, at'inghi panto cihɛ cite to'usnu a'o ho ehmɛskeni a'o.

⁵¹te'o bumemeala eɛsvɛta muu, nate nou'tɛcɛ ta la'u po'pa'cohivneni ci cou 'auesiesi o'ate mcoi.>

⁵²ihe mi'usni 'o iesu ho yainca: <homo maica imzacu asuhca cohivi ho isi cɔngɛhi no hicu na suu! cu mcoi 'o 'avulahamu, maezocu mcoi 'o maeyoeyongensa, nama iko yainca <<nate nou'tɛcɛ ta la'u po'pa'cohivneni 'auesiesi o'ate ahtu mcoi>>.

⁵³teko smeecɛ'ho mainca miko meoisihe to maameoimza ci 'avulahamu? cu mcoi 'o 'avulahamu, maezocu mcoi 'o maeyoeyongensa, maosko iachia ta'unano cou cuma suu?>

⁵⁴yut'inga to iesu: <hoci'u psoevohngɛa 'e iachi, uk'a ci tesi a'a'ausna no psoevohngɛ'u. i'omo poa psoevohngɛ a'o mai'o amo'u, 'ai'o imueno yainca hamomu ci ic'o.

⁵⁵imu asonghoza o'te hongɛ ic'o, os'o hongɛ. hoci'u yainca o'aos'o hongɛ, te'ocu totiski muu ho lolekoknuyu. at'inghi os'o hongɛ, a'vinano nou'tɛci 'o lasi pa'cohivneni.

⁵⁶'o nia maameoimu ci 'avulahamu ohsila 'aveoveonenɛ ho mingeoivi na hiesi no te'o cmɛ'ho; ne isicu teolɛi. micu na'no kaebɛ.>

⁵⁷ihe mi'usni 'o iesu ho yainca: <o'amocu miko mako tomeemoha, ohsuculaeno aiti 'o 'avulahamu?>

⁵⁸yut'inga to iesu: <te'o bumemeala eɛsvɛta muu, ne o'amocu moso yayo 'o 'avulahamu, mo'ucula <<noyocɛ>>.>

⁵⁹ihecu peuaneni fatu tehe tokɛi 'o iesu, mo totoefɔngɛ 'o iesu, i'mi to seiten ho emoyafo.

Yohane 9

poa yov'o 'omo asonghoi bukngɛ

- ¹'o iesu isi teolwi to ceonx 'omo asonghoi bʌkngʌ ci cou.
- ²ihe tuocosi to tesian: <sensei, homo asonghoi bʌkngʌ 'e cou eni, mo i'mi no kuisi no siya? nenusi no iachisi kuisi hocieno o'te i'mi no kuisi no maameoisi?>
- ³yut'inga to iesu: <homo bʌkngʌ o'amo yaa natu'ca no kuisisi ho ino kuisi no maameoisi, mate i'mi ta feangosi ho pa'teni na lasi hi'hioa to hamo.
- ⁴ieni ho mon'a tiskova, teto ahtao'te hioa na tesi poa hioaneni to mo popeosmuhnu a'o; hocic'u esmi na feʌngna, uk'anaci te meelʌ yaahioa.
- ⁵ho mi'on'a yonta hpʌhpʌngʌ, zou tiskova ta hpʌhpʌngʌ a'o.>
- ⁶ne isicu e'e eni, mo tmueposʌ ta ceoa, boemi to isi atvoha to ceoa ci ngeoi, sieseni to mcoo to bʌkngʌ,
- ⁷a'vinano mi'usni ho yainca: <teko uhto ecuu ne siloya ho tonzovi.> ('o e'ausna ta siloya zou <noa popeoskuna>.) micu uhne'e ho tonzovi, ne micu yuovei, micu bohngʌ.
- ⁸ihe yainca to ehuehungusi ho itola lua baito hola noa bonʌ ci cou: <o'as'aeno eni 'ola leysuhngu tan'e ho noa bonʌ ci cou?>
- ⁹pantomo mainca: <mazou taini>; pantomo maezo mainca: <o'as'a taini, mitac'o at'inghi mi'u'usnu.> mo iachi mainca 'o ic'o: <'aeno a'o 'o ic'o.>
- ¹⁰ihe tuocosi: <mo mainci meelʌ maavo si mcoosu?>
- ¹¹isi yut'inga: <mo cihi ci iesu 'o ongekosi, isi siesa to lingki 'e mcoo'u, hocu yainca: <<uhto ecuu ne siloya ho tonzovi.>> mi'o uhne'e, ne os'ocu tonzovi mi'ocu bohngʌ.>
- ¹²ihe tuocosi: <mo yonenu 'e cou eni?> isi yut'inga: <o'a os'o cohivi.>
- tusansani to coufalisai na hi'hioa ta bʌkngʌ**
- ¹³ihe hafa 'o mosola asonghoi bʌkngʌ ci cou ho baito to coufalisai.
- ¹⁴'o hiesi ne ohsi siesa to lingki 'o mcoosi moso seolʌano 'ansokunici.
- ¹⁵ihe i'vaha tuucocosi to coufalisai 'o bʌkngʌ mo mainenu na hiasi meelʌ bohngʌ. isi eʌsvʌta to falisai: <isi siesa to lingki co mcoo'u, ne os'ocu tonzovi mi'ocu bohngʌ.>
- ¹⁶pantomo mainca ci coufalisai: <namo himhohioa tan'e o'a mos'a ahtu i'mi to hamo, maica ho o'amo noyʌcʌ ta h'oeshʌta ta 'ansokunici.> panto h'unasi ci cou ihe yainca: <'e cihi cimo yaa kuisi ci cou teeno ahtu meelʌ peismi tamo maica ci po'e?> micu i'mi tan'e ho yupa 'eehcʌvho.
- ¹⁷ihe i'vaha tuucocosi to coufalisai 'o cou ic'o: <ho isieno paavi si mcoosu, teko yainca mio mainenu ci cou eni?> isi yut'inga: <'a cihi ci eyongensa na ic'o.>

18 o'aihe taa'uzva to masoso'ehti to couyutaya ho mosola bʌkngʌ ne auyusi, hocu bohngʌ maitan'e; totea ne ihecu eyoho'a 'o maameoisi,

19 ihe tuocosi: <zou okomu eni? o'aimu eno yainca mosola asonghoi bʌkngʌ? mo maincicu bohngʌ maitan'e?>

20 yut'inga to maameoisi: <'azou okomza taini, mohta asonghoi bʌkngʌ, imza cohivi na eni.

21 inacu mainenu na hiata bohngʌ maitan'e, siya namo maavo ta mcoo taini, o'a imza cohivi. mitacu sasmoyʌskʌ, 'atemucueno tuocosi taini, poa iachi yut'ingi muu.>

22 homo maica 'e e'e ta maameoisi mo smoyo to masoso'ehti to couyutaya; ne mio ohecu esvʌta, hoci panonte ebobohngʌ to iesu zou kilisto, te popeoyafa to kaitoo.

23 ko'ko ihe yut'inga to maameoisi: <mitacu sasmoyʌskʌ, 'atemueno tuocosi!>

24 ihe i'vaha eoho'a 'o moso asonghoi bʌkngʌ, mi'usni ho yainca: <teko mi'usnu to tuhcu to hamo ho eʌʌ! imza cohivi 'o iesu mo yaa kuisi ci cou.>

25 isi yut'inga: <mio nana yaa kusia, o'aos'o cohivi; at'inghi moc'o conci hioa 'o os'o cohivi: mo'ula bʌkngʌ ne noana'o, mi'ocu bohngʌ maitan'e.>

26 ihe tuocosi: <cuma na isi hioaneni suu. isi yainenu na hiasi maavo ta mcoosu?>

27 isi yut'inga: <os'ocu eʌsvʌta muu, o'aimu mimha talʌi. mainci i'vaha 'ucia talʌi maitan'e? mimun'asi maezo mici tesi to ic'o?>

28 ihe ekvo'i: <'aeno suu na tesiani; na a'mi zou tesi to moose.

29 imza cohivi na nia e'e to hamo ho ohsila mi'usni 'o moose; i'ocu 'o cou ic'o, o'aimza okono cohivi mio i'mi nenu!>

30 isi yut'inga: <mamo mainenu. isi paavi 'e mcoo'u, nama imu o'te cohivi na isi i'mizi!

31 imza cohivi, o'atesi talʌi to hamo na 'inoli nomo yaa kuisi ci cou; lasic'o talʌi 'ola m'ohkuyu ho i'ola peis'ofeihni to 'tohʌngʌsi ci cou.

32 ahoi ho ohon'a teyai 'e hʌhʌngʌ, o'amocu mosola ahtu tmalʌ hoci panonte meelʌ poa bohngʌ namo asonghoi bʌkngʌ ci cou.

33 hoci o'te i'mi to hamo, cumanantesi peelʌi hioa.>

34 ihe t'ʌtei 'o ic'o: <'e miko yayo no 'ayumona no kuisi ci cou, namateko pahsʌsʌfti a'mi!> ihecu popeoyafa ta kaitoo.

bʌkngʌ ci piepiya

³⁵isi tac'əhi to iesu ho ihe peteoyafa to kaitoo. ataveisi ohsila elua to iesu, mi'usni ho yainca: <iko taa'uzva 'o okocou?>

³⁶isi yut'inga: <sensei, tekon'a eʊsvʉta a'o zou siya ico, te'o ko'ko taa'uzva!>

³⁷mi'usni to iesu ho yainca: <'aaskocueno teolʉi, 'aeno 'e osko yupeahngʉneni maitan'e.>

³⁸isi yainca: <nooe'oca, os'o taa'uzva!> micu m'ohkuyu to iesu.

³⁹yainca to iesu: <na atuhcusi ho mi'o cmʉ'ho ta hrʉhrʉngʉ te'o yʉsvʉtʉ, poa bohngʉ 'omo bʉkngʉ, i'omo bohngʉ, te apuyu bʉkngʉ.>

⁴⁰ihe talʉi tomo yonto ic'o ci coufalisai 'e e'e eni, cu tuocosi 'o iesu: <oskon'asi tamza no bʉkngʉ a'mi?>

⁴¹yut'inga to iesu: <hocimu bʉkngʉ, uk'a naci temu kuisi; ho imueno yainca <<mimzan'a teosansano>>, mimuc'on'a yaa kuisia.>

Yohane 10

epo'usa no poo'usna moatʉ'nʉ

¹i'vaha yainca to iesu: <te'o bumemeala eʊsvʉta muu, i'ola o'te emomio to phingi to poo'usna moatʉ'nʉ ho yʉmeʉmʉ, ho ma'iyoyu yʉh'ʉtʉ yʉmeʉmʉ, zou thokeinʉ, zou yaksai,

²i'omo mito phingi ho yʉmeʉmʉ, 'aeno lepocengi moatʉ'nʉ.

³i'ola lepocengi phingi; lasi paavneni to phingi. lasi ta'hongi to moatʉ'nʉ 'o fihngausi. lasi etotoyangza 'o ongko to iachisi moatʉ'nʉ, engocha hafa emoyafa.

⁴lasi engocha e'ohʉ 'o iachisi moatʉ'nʉ, la papoenvʉ ta moatʉ'nʉsi; la to'ofeihni 'o moatʉ'nʉsi, maica ho lahe ta'hongi 'o fihngausi.

⁵o'ala to'ofeihni to o'a ihe hongga, la apuyu toekameosʉ, maica o'a lahe ta'hongi 'o fihngau to o'aihe hongga.>

⁶isi mi'usni to iesu ho engha 'e epo'usa eni, at'inghi o'aihe ta'hongi cuma na e'ausnasi.

ʉmʉ ci leatʉ'ʉcʉ moatʉ'nʉ 'o iesu

⁷isicu ivaha mi'usni to iesu 'emo botngonʉ ho yainca: <te'o bumemeala eʊsvʉta muu, 'aeno a'o 'o phingi to moatʉ'nʉ.

⁸o moso afu'u muyohe a'o zou acʉhʉ thokeinʉ; zou yaksai; o'a lasi talʉi to moatʉ'nʉ.

⁹zou phingi a'o; inala emomio a'o ho yʉmeʉmʉ, o'ate sokoyu, a'vinano te meelʉ yʉmeʉmʉ ho yuyafa, maezo elʉ no tehe 'oanʉ ci kukuzo.

¹⁰yameumna 'o yaksai, 'alac'oeno meo'ei, opcoi, eon'oi. na te'o atuhca hioa ho mi'o cmu'ho te'o poa elu no nsou 'e moatunna, a'vinano zou at'otngaso ci nsou.

¹¹<zou umnu ci le'aat'ucu a'o; 'o umnu ci le'aat'ucu te mimho nomio ta moatunna ho ciha 'o nsousi.

¹²'o soskuskunu o'as'a le'aat'ucu moatunna, o'a iachisi nuu 'e moatunna. hoci teolu no av'uyun'u, tasicu teongasi 'e moatunna ho toekameosu; tesicu tatruta to av'uyun'u 'o moatunna, popeoemo'a 'omo botngon ci moatunna.

¹³cu toekameosu 'o soskuskunu, 'ac'oeno'so soskuskunu, o'a lasi angongohia 'o moatunna.

¹⁴⁻¹⁵zou umnu ci le'aat'ucu a'o. aulu mais'a 'o amo lasi hongga a'o, la'u hongga 'o amo. totiski, os'o hongga 'o moatunna'u; lahe yaeza hongga a'o. te'o mimho nomio ta moatunna ho ciha 'e nsou'u.

¹⁶panton'a mocmo ci moatunna'u o'a mo no'ayumon ta poo'usna tan'e, te'o ahtao'te yaeza engocha yuyafo; tahe yaeza talai 'e fihngau'u. 'emo yusno taucunu tena tmucni, ho totiski tma'usnu tamo cih ci le'aat'ucu.

¹⁷<isi ngohia to amo a'o; maica os'o mimha ciha 'e iachi'u nsou, akoyu no ivaho mayo no nsou.

¹⁸uk'a cite meelu ti'eingi ta nsou'u, ma os'o iachia mimha ciha; te'o yaa tonu no ciha, te'o maezo yaa tonu no tasoveiya. na eni isi pashai to amo'u ho poa hioaneni.>

¹⁹'o couyutaya mo ivaho nomio ta e'e tan'e ho yupa 'eehcuvho.

²⁰ta taicohe 'enepio 'o mo mainca: <maisi cunghi no hicu taini! mitacu eungcu! teeno 'ahuya talai?>

²¹panto h'unasi cimo mainca: <na isi cunghi no hicu ci cou tee no meelu mateafo ta mo maica ci e'e! tesieno peelai paavi no hicu na mcoo nomo bukngu?>

hopsupseni ta couyutaya

²²ne 'elusalemu, cu esmi 'e hiesi no meekayo ta seiten; ne mio mo seolua no hosoyuma.

²³'o iesu mo coeconu to hocnguha solomong to seiten;

²⁴ihe paikuyungvi to couyutaya 'o iesu, mi'usni ho yainca: <teko ac'aha ho homna ho poa ma'pepevai a'mi? pahsansani a'mi, zou kilisto suu?>

²⁵yut'inga to iesu: <'ao'ucueno eusvata muu, at'inghi o'a imu taa'uiva. i'e os'o ieni to ongko to amo'u ho hioa ci hi'hioa 'aeno eni nate humzi.

²⁶at'inghi, o'as'a moatunna'u muu, ko'ko o'a imu taa'uzva.

- 27'o moatɯ'nɯ'u lahe talɯi 'e fihngau'u, os'o yaeza hongā; la to'ofeihni a'o.
- 28'os'o pafi to 'auesiesi nsou, o'ate ahtu meapayo'ɯ; 'upena na siya uk'a ci te meelɯ i'mi ta emucu'u ho ti'einga.
- 29'i'o mo himhohioa ho pafeni a'o ci amo'u mo taicinihe ta acɯcɯhɯ, uk'a ci te meelɯ i'mi to emucu to amo ho ti'einga.
- 30'o amo ho a'o. mimza anana'o tmucni.>
- 31'ne mio, mio ivaho mayo to fatu 'o couyutaya tehe tokɯi 'o iesu.
- 32'isi mi'usni to iesu ho yainca: <os'o peispa'teni muu 'e isi skueni to amo'u ci mo man'i ho ɯmnɯ ci hi'hioa; ma atuhcu nenu ci hi'hioa na temu koa mayo ta fatu ho tokɯi a'o?>
- 33'ihe yut'inga: <o'as'a i'e osko hioa ci mo peis'ɯ'ɯmnɯ na imza koa tokɯi ta fatu, mamō i'mi ho osko aokoe'iya 'o hamo! mac'o cou na suu, osko iachia tahamoā si iachi!>
- 34'yaica to iesu: <i'o hoolicumū o'aisis'aeno tposi ho ohsila yaica to hamo <<zou hamo na muu>>?>
- 35'ito cohivi 'e e'e ta seiso 'auesiesi o'a te aezuhu; mi'usnu tomo tiou to e'e to hamo ci cou, isin'a yainca to hamo zou hamo na muu.
- 36'inacu a'o, isi epeiya to amo'u a'vinano popeoskuna poa uhta hpɯhpɯngɯ. os'o yainca zou oko to hamo a'o, mainci imu aac'o yainca os'o aokoe'iya 'o hamo?
- 37'hoci'u o'te hioa na lasi hi'hioa to amo'u, o'a temu 'ahɯya taa'uzva a'o;
- 38'hoci zou, 'upena hoci o'te taa'uzva a'o, 'antemueno maka taa'uzva 'e hi'hioa'u, temueno ko'ko peelɯi asansana ho mio a'ɯmtɯ no'ayumonɯ ta nsou'u 'o amo, mi'o maezo no'ayumonɯ to nsou to amo.>
- 39'ihecueno ivaha 'ucia tɯtɯpɯta 'o iesu, at'inghi mo momeesih'i ta emucuhe.
- 40'mio i'vaho yuovei to apihana to c'oeha to yolutan 'o iesu, uhto ohsila yoni toonono to yohane, micu amiocni ne'e.
- 41'panto botngonɯ ci cou ihe i'ima 'o iesu, yainca: <o'a mosola ahtu peispopo'e 'o yohane, at'inghi ohsila pas'osi 'e cou eni ho yainca na isi afu'a pateafa ci e'e mo acɯhɯ mou'ɯmtɯ.>
- 42'yonto ic'o, mo botngonɯ ci cou 'omo tmaa'uzo to iesu.

Yohane 11

mcoi 'o lazalu

¹panto mo tma'congo ci cou zou lazalu 'o ongkosi, la yone potaniya; 'o maliya ho i'o ohaevasi ci maata. la maezo yonta you tan'e.

(²e maliya eni 'ai'o mosolaeno boemi to konamusngau ho siesa 'o t'ango to iesu, ho boemi to f'usasi ho paipeapi. 'omo tma'congo ci lazalu 'aeno ohaesasi.)

³'o yoso ci nat'ohaesa mo smuhnu to cou ho biebimi to iesu, yainca: <nooe'oca, 'o lako angongohia ci nanghiasu mo tma'congo.>

⁴ne isicu tac'uhi to iesu eni cu yainca: <'o tma'congo to lazalu o'ate aælucu mcoi, ma tesi poa psoevohngu 'o hamo, a'vinano te maezo i'mi tan'e ho psoevohngu 'o oko to hamo.>

⁵ohsila asonghoza angongohia to iesu 'o maata ho i'o ohaesasi, yaeza ngohia 'o lazalu.

⁶ne ohsicu tac'uhi 'o lazalu homo tma'congo, mion'a a'c'c'c'c' mipsohi ma'na'o to isi yoni.

⁷atavei isi yainca 'o tesisi: <teton'a ivaho emo'usnu ne yutaya.>

⁸ihe yaica to tesisi: <sensei, ne mihnan'a. ihe 'ucia tokui to fatu to couyutaya na suu, tekona' a miki ivaho uhne'e?>

⁹yaica to iesu: <o'a las'aeno maskueso no huomza hie 'e mo conohie? hoci coeconu homo hie 'e cou, o'ate aha'o smopcuku, maica hola teolu ta tiskova ta hpuhpungu.

¹⁰hoci coeconu hola feungna 'e cou, la lua ekosu, maica ho uk'a ci tiskovasi.>

¹¹ataveisi ne isi e'e to iesu eni, ivaha yainca: <micu oengutu 'o nanghia'u ci lazalu, te'o usa ho poecu'va.>

¹²yainca to tesi: <nooe'oca, hoci mioeno oengutu, 'atena unnu.>

¹³a'amtasi, 'o 'tohungu to iesu maisi yainca micu mcoi 'o lazalu; ihe ta'unano mo maihola anana'o oengutu.

¹⁴isicu moeza esansana to iesu: <'a micu mcoi 'o lazalu;

¹⁵akoeva no poa taa'uzveni muu. mo moezu unnuhe ho o'a mi'o yone'e, tetocueno usa ho aiti homo maica.>

¹⁶'o tomas (zou hopngo 'o tos'okasi) mo mi'usnu to mocmoci tesi ho yainca: <teto nuthu to'ofeihni ta sensei, 'atetoeno tu'upu mcoi!>

smoevovei ho nooe'oca nsou

¹⁷micu sac'uhu ne potaniya 'o iesu, cohivi micu aelu mispoti ho ihe efo'a to heuf'a 'o lazalu.

- 18'o potaniya o'a mo mako 3 kilo 'o hiasi covhi ne 'elusalemu;
- 19'enepio ci couyutaya mo baito to maata ho maliya, 'ucia au'po'pova homo mcoi 'o ohaesahe.
- 20'tac'ɥhi to maata ho mo cmɥ'ho 'o iesu, cu yuyafo ho yungeova; mo nongaco ta emoo 'o maliya.
- 21'mo mi'usnu to iesu 'o maata ho yainca: <nooe'oca, hoci mosu'so yontan'e, o'antohoso mcoi 'o ohaesa'u!
- 22'at'inghi os'o cohivi, ac'ɥhɥ maitan'e, 'upena ho ciko mi'usnu to hamo ho m'ene no cuma, 'atesi ahtao'te pafeni suu.>
- 23'isi yainca to iesu 'o maata: <te asansano smoevovei 'o ohaesasu.>
- 24'yainca to maata: <os'o cohivi ho tac'u puesona ta hie te asansano smoevovei.>
- 25'yainca to iesu: <'aeno smoevovei a'o, 'aeno nsou a'o. na mo tmaa'uzo a'o, e'vonocu mcoi, teec'o yaansoua;
- 26'namo yaansou ho tmaa'uzo a'o te asansano 'auesiesi o'te mcoi. osko acɥha taa'uzva eni?>
- 27'yut'inga to maata: <nooe'oca, 'aeno zou! os'o taa'uzva suu zou i'ote cmɥ'ho ta hpɥhpɥngɥ ci kilisto, zou oko to hamo.>

mongsi 'o iesu

- 28'pateɥpnga to maata 'e e'e eni cu maine'e, tmuha'o ho eɥsvɥta to maliya ho yainca: <cu esmi 'o sensei, isi eyoho'a suu.>
- 29'talɥi to maliya 'e e'e eni, mo osni yɥc'ɥ ho baito to iesu.
- (30'ne mio o'a mocumo yɥmeɥmɥ to you 'o iesu, mioc'on'a yonto ohsi yoni yungeou to maata.)
- 31'ne ihe aiti to mo uhto emoo to maliya ho ao'pou ci couyutaya homo yukameosɥ ho yuyafo, cu to'ofeihni, ta'unano te uhto heuf'a ho mongsi.
- 32'mo uhto isi yoni to iesu 'o maliya, ne isicu aiti 'o iesu, cu m'ocnguyu to tuhcu to iesu, yainca: <nooe'oca, hoci mosu'so yontan'e, o'antohos'a mcoi 'o ohaesa'u!>
- 33'aiti to iesu homo mongsi 'o maliya, yaeza aiti 'omo fiho ci couyutaya mo tmu'upu mongsi, micu na'no nac'o 'o 'tohɥngɥsi, a'suɥtonɥ mɥɥbɥvni.
- 34'isicu tuocosi: <imu efo'a nenu 'o lazalu?> ihe yut'inga: <nooe'oca, nahoeno uhtan'e ho aiti.>
- 35'cu mongsi 'o iesu.

36'i'mi tan'e ihe yainca to couyutaya: <temueno aiti. mo mainenu na hiata ngohia 'e cou eni!>

37mo piyo ci cou 'omo mainca: <ohsila paavi 'o mcoo tomo bukngɔ, o'a tetas'aeno peelɔi o'te poa mcoi 'o lazalu?>

poa smoevovei 'o lazalu

38mo ivaho na'no mɔvɔvɔni 'o 'tohungɔ to iesu. esmi to heuf'a; 'o heuf'a ic'o zouc'o concu feongo, 'o phingisi isi tomɔti to concu fatu.

39isi cucufni to iesu: <saehuha si fatu!> yainca to maata ci ohaeva to mo mcoi: <nooe'oca, micu aɔɔ mispoti ho isi efo'a, micus'aeno o'te nafongku na feangosi!>

40mi'usni to iesu ho yainca: <o'a o'ucus'aeno mi'usni suu ho yainca, hociko taa'uzva teko teolɔi 'o psoevohngɔ to hamo?>

41ihecu saehuha 'o fatu. mo mi'usnu ne pepe 'o iesu, yainca: <amo, te'o to'aveoveoyɔ suu, maica ho oskocu talɔi a'o.

42os'o cohivi lako asngɔcva talɔi a'o; at'inghi ho os'o e'e eni os'o nomzi 'emo nokuyungu ci cou, akoeva no poa taa'uzveni ho osko popeoskuna a'o ho uhtan'e.>

43eepɔngɔ 'e e'e eni, micu tmunoi moozoyɔ: <lazalu, yuyafɔ!>

44i'o mohcu mcoi ci cou micu yuyafɔ; isin'a ta'poe'i to yɔteɔ 'o emucu ho t'ango, yaezan'a cfua to yɔteɔ 'o sapcisi. isi cucufni to iesu: <yunga, poa coeconɔa!>

ta'koeva no opcoza 'o iesu

(matai 26:1-5; maluko 14:1-2; luka 22:1-2)

45botngonɔ ci moso uso ho baito to maliya ci couyutaya ihe aiti 'o hi'hioa to iesu, cu taa'uzva 'o iesu.

46at'inghi panto mo maezo yuovi ho biebimi to coufalisai, eɔsvɔta 'o ihe aiti ci isi hi'hioa to iesu.

47i'mi tan'e, mo noteuyunu 'o coufalisai ho i'o saisicoo ho touɔsvɔsvɔtɔ, ihe yainca: <'e cou eni mo man'i 'o isi hioa ci po'e, nteto peis'u'uvnu?

48hoci 'aoka poa peis'usnu maica, ho acɔhɔcu tmaa'uzo 'e botngonɔ, matahe toemɔema to coulooma 'e seiten ho i'e suezopɔto!>

49to 'ayumonahe panto isi yainca kaiyafa 'o okosi, moso seolɔa no taisaisi to tonsohasi ne mio. mo matnɔskɔ: <cuma natemu cohivi!

50poa nomio tamo botngonɔ 'e mo cihɔ ho mcoi, ho o'te poa aapayo'ɔ 'e mito cono suezopɔ. o'a imus'aeno hongɔ hote na'no auseoseolɔ ci hi'hioa?>

⁵¹a'amtəsi, o'a mo i'mi no iachisi 'e e'e eni; moc'o maica homo'so taisaisi ta cono tonsoha, isi eyoca hotesi mcoineni to iesu 'e couyutaya,

⁵²o'a tesis'a anova mcoineni 'e couyutaya, tesi yaeza eteuyuna namo nopeaski ta hp̄hp̄nḡa ci 'o'oko to hamo, poa tmucnia.

⁵³ahoi ne mio, 'o masoso'ehti ta couyutaya ihe ta'koeva no opcoza 'o iesu.

⁵⁴ko'koeno o'ana mo apa'to yonta mia'usnu to yutaya ho aut'ot'ou 'o iesu. mo uhto cum'u to maepuepuhu cila yainca 'ifalen ci hosa, yone'e ho noteuyunu 'o tesiani.

⁵⁵tec'u mon'i esmi 'o meem'esa'o to couyutaya. auyusi no meesi, botngon̄a ci lenohi'u mo uhne 'elusalemu, te yone'e ho nōat'uc̄a to meecofkoya.

⁵⁶ihe eikikieingza 'o iesu; nemo seol̄a no noteuyunu to seiten, mo yupa tuocōs̄: <osko ta'unano te mainenu, teenana toa meesi 'o iesu?>

⁵⁷'o saisicoo ho i'o coufalisai ohecu noana'va pash̄i: hoci panomo bochio no isi yoni to iesu, te asansana ēsv̄ata, tehe ko'ko peel̄i t̄t̄p̄ta 'o iesu.

Yohane 12

yone potaniya ho noa siesa to s'os'o

(matai 26:6-13; maluko 14:3-9)

¹minm̄hi to auyusi no meem'esa'o, mo esmi ne potaniya 'o iesu ('ai'o ohsilaeno yoni to iesu ho poa smoevovei 'o lazalu).

²panto mo yone'e ho ayocneni to tesi oyofona to iesu; mo to'usnu āt'at'uc̄a 'o maata, 'o lazalu ho i'o mocmo cimo cm̄cm̄'ho mo o'upu to iesu ho bon̄a.

³ne mio, 'o maliya mo mahafo to cono pania cimo sopepea ci konamusngau no naata 'o maliya, hoyuha to t'ango to iesu, isicu yomza to f'us̄si ho pahisi; mo meingc̄nḡc̄a to 'ayumona to emoo 'o namusngau.

⁴'omo cih̄i to tesi to iesu. 'ai'o tenaeno himhohioa ho phieni 'o iesu ci yuta ci coukaleo, isi yainca:

⁵<mainci o'te phieni 'e konamusngau ho mayo note se'tueva ci peisu ho aangaeza tomo thi'cia ci cou?>

⁶'e e'esi eni, o'a isis'a a'amt̄a ta'cingha 'omo thi'cia ci cou, mamō maica homo e'oyu; la le'āt'uc̄a to peisu, asnḡc̄a yu'siseiti to toehungu peisu.

⁷at'inghi isi yainca to iesu: <poa maino koyusi! na eni isi songacva ho ayocneni titha ho tena hiesi no sōl̄l̄a a'o.

⁸la asnḡc̄a yaa no'upu muu cila thi'cia ci cou, at'inghi o'atemu asnḡc̄a meel̄a no'upu a'o.>

ta'koeva no opcoza 'o lazalu

⁹botngonx ci couyutaya ihe tac'uxi homo yone potaniya 'o iesu, micu uhne'e. o'a anou nomio no baito to iesu, ihe yaeza 'ucia aiti 'o ohsi i'mi no mcoi ho poa smoevovei to iesu ci lazalu.

¹⁰ko'koeno, 'o masasaisicoo ihe ta'koeva no pot'upa 'o lazalu,

¹¹maica homo botngonx ci couyutaya mo nomio to lazalu ho mongoi, ho tmaa'uzo to iesu.

taotofsi'i ho yumeumx ne 'elusalemu

(matai 21:1-11; maluko 11:1-11; luka 19:28-40)

¹²cu mivahi, botngonx cite uhne 'elusalemu ho toa meesi ci cou ihe tac'uxi tee yumeumx ta hosa 'o iesu.

¹³micu mayo to ehungx no ehufu ho yungeova, moozoyx ho mainca: <tohmomoengx to hamo! tooyokeoi'sio to hamo 'emo boemi no ongko to nooe'oca ho cmx'ho! tooyokeoi'sio to hamo 'e honte ta 'isolaelu>

¹⁴mo elx tomo conic ci lova 'o iesu, cu smopayo, aulx maito isi tposi to seiso:

¹⁵mao'o'oko ta hosa ta sii'an. 'ote smoyo, aiti. si hontemu mo smopayo ta oko no lova ho esmi!

¹⁶to ahoisi, o'a ihe ta'hongi ta tesci na e'a'ausnasi tan'e, ac'uxx ne mohcu mayo to psoevohngx 'o iesu cu petohaya talxa 'o e'e to seiso ho isi pas'usna to iesu, a'vinano micu a'umtx maito e'e ho hioa.

¹⁷ne ohsi eyoho'a to iesu 'o lazalu, poa i'mi to mcoi ho smoevovei, ho emoyafo to heuf'a, 'o moso no'upu to iesu cimo botngonx ci cou ihecu psyom'a 'e ihe aiti.

¹⁸botngonx ci cou 'omo nomio no tmac'uxx no hiasi peispopo'e, mo acuxx yungeou to iesu.

¹⁹mo yupa mainca 'o coufalisai: <kaebux'o a'umtx uk'a ci a'a'ausnato. teko aiti, 'e mauhruxhngx cu acuxx to'ofeihni ta iesu!>

mo m'eya baito to iesu 'o coungilisia

²⁰to taicosi to homeesia, tamo uhta 'elusalemu ho i'upu m'ohkuyu ci cou, mo piyo 'o coungilisia.

²¹mo esmi ho biebimi to fuili ci couposaita ne ngalilaya, ho yainca: <sensei, mimza mici baito to iesu.>

²²mo uhto 'antole 'o fuili ho eusvata, cu yuyuso ho eusvata to iesu.

²³yainca to iesu: <micu esmi 'e hiesi no mayo no psoevohngx 'e okocou.

²⁴te'o bumemeala eʌsvʌta muu, 'emo conɪ ci teusu no heome hoci o'te su'ta ceoa, ho mcoi, teec'o asngʌcʌ conɪ ci teusu; hoci mcoi, te omcu tamo man'i ci teusu.

²⁵i'ola anga ngohia 'e iachi nsou, te payo'a na nsou; i'ola yonta hɾʌhɾʌngʌ ho mimha ciha 'e iachi nsou, namate nongaco na nsou ho no'auesiesi.

²⁶siya nate fifiho a'o, te to'ofeihni a'o; hoci'u yonenu, te maezo yonenu na soskuskunu'u. namo fifiho a'o ci cou, 'ataɪ ahtaot'e angongohi to amo'u.>

engha to iesu na tesi hia mcoi

²⁷<maitan'e mo ma'tipvongʌ co 'tohungʌ'u, te'o av'a te ʌmnʌ? nteenana ʌmnʌ hoci'u mi'usnu to amo ho m'eya to'usni ho mongoi ta hie homo maica? at'inghi 'aeno'so 'e hie eni na koa'u uhtan'e, te miya 'emo maica ci 'atutumio.

²⁸amo, teko'so poa psœvohngʌ na ongkosu!> ne mio, panto fihngau cimo i'mi ne pepe, mainca: <os'ocu poa psœvohngʌ co ongko'u, teen'a i'vaho psœvohngʌ!>

²⁹ihe talʌi tomo yac'ʌ to ic'o ci botngonʌ 'e fihngau eni, yainca: <mo muni co ak'engʌca!> pantomo mainca: <panto tensi ci isi yupeahngʌneni!>

³⁰at'inghi isi mi'usni to iesu ho yainca: <'e fihngau eni o'a mo mi'usnu a'o, mamō mi'usnu muu ho muni.

³¹'e hɾʌhɾʌngʌ maitan'e tee tiou no yʌsvʌta; 'ela aʌt'ʌcʌ ta hɾʌhɾʌngʌ maitan'e tec'u noa popuya.

³²hotena i'mi ta ceoa ho hoepzeni a'o, tena'u tmas'usnu tamo botngonʌ ci yatatiskova ho poa ma'hi'usnu a'o.>

(³³e e'e eni isi envonva te mainenu na tesi hia mcoi.)

³⁴ihe yut'inga ta mo botngonʌ: <'o hoolicumia isi eʌsvʌta a'mi, 'o kilisto te 'auesiesi yayo; mainci osko yainca te ahtaot'e hoepzeni na okocou? zou siya 'e okocou eni?>

³⁵yainca to iesu: <hote yonta taicomu 'e tiskova o'anate nona'o, temu ieni ho mon'a yaa tiskova ho emo'cʌ'cʌnʌ, ci tesis'a teov'oha no voecʌvcʌ na muu, maica inala coeconʌ nomo voecʌvcʌ ci cou o'atesi cohivi na tesi emo'a'ausna.

³⁶ieni ho mon'a yaa tiskova ho tmaa'uzo ta tiskova, ko'ko meelʌ cou ta tiskova na muu.>

o'te tmaa'uzo ci couyutaya

eepʌnga 'e e'e eni, cu mongoi 'o iesu ho nootoefʌngʌ.

³⁷mo e'vono yonta tuhcuhe ho man'i 'o isi hioa ci po'e, o'a ihec'o h'unasa taa'uzva.

³⁸na eni isi miya 'o nia e'e to eyongensa 'izaya: nooe'oca, siya nate tmaa'uzo ta ito psoyaska ci e'e? na tonu to nooe'oca te pa'teni no siya?

³⁹na 'o'emamzu no ko'ko o'amihin'i taa'uzva, ohsi yaeza yainca to 'izaya:

⁴⁰isicu poa bukngu to hamo si mcoo hin'i, poa yatunga na 'tohunguhin'i, ci tes'a teolu si mcoo hin'i, ma'sansano na 'tohunguhin'i. ko'ko isi yainca to hamo: o'a tehin'i miezuhu mi'usnu a'o, poa aotothomneni a'o na hin'i.

⁴¹ho isi e'e to 'izaya eni mo maica ho isi teolu 'o psoevohngu to iesu, isicu pas'usna ho engha.

⁴²e'vono maica, to 'ayumona to masoso'ehti to couyutaya mio maezo 'enepio 'omo tmaa'uzo to iesu, la yumzo to coufalisai, o'ala apa'to eh'utu, ci tehes'a popeoyafa ta kaitoo.

⁴³na kaebu hola emomoengua ta cou la tosa'ohe no emomoengua to hamo.

'o e'e to iesu te yusvuta 'e cou

⁴⁴mo tmunoi moozoyu 'o iesu: <namo tmaa'uzo a'o, o'amo anouc'o tmaa'uzo a'o, isi yaeza taa'uzva 'omo popeosmuhnu a'o ci ic'o.

⁴⁵namo teolu a'o, isi yaeza teolu 'omo popeosmuhnu a'o.

⁴⁶te'o tiskova, cmu'ho ta hruprangu, akoeva no o'te poa yono voecuvcu namo afu'u tmaa'uzo a'o.

⁴⁷inamo tmalu ta e'e'u ho o'te noyuci, o'ate'o yusvuta. na atuhcusi ho mi'o cmu'ho o'amo yono yusvutu ta yatatiskova, ma te'o to'usni 'e yatatiskova.

⁴⁸namo buupsuru a'o, o'te tiou ta e'e'u ci cou panto tena yusvutu; no puesona ta hie, 'aeno 'e os'o afu'a engha ci e'e tasila yusvuta!

⁴⁹maica uk'a ci os'o ahta ieni ta iachi'u ho mo'engho no cuma, ma i'omo popeosmuhnu a'o ci amo isi pashui a'o ho mo'engho no cuma, engha na cuma.

⁵⁰os'o cohivi 'o pashuyasi te mahafo no 'auesiesi nsou. ko'koeno, i'e os'o engha 'aeno aulu 'o isi poa engheni to amo'u.>

Yohane 13

tonzovi to iesu 'o t'ango to tesi

¹auyusi no meem'esa'o, isi cohivi to iesu 'e hiesi no mongoi ta hruprangu, ho yuovei to amosi. lasi asonghoza ngohia 'omo tma'usnu ta iachisi ci cou, isi ahoza to ahoisi ac'aha to ataveisi ho angongohia.

²ne moso toehungu oyofonu 'o iesu ho i'o tesiani, isicu atacka to 'akuma 'o 'tohungu to yuta ci oko to saimong ci coukaleo, poacu ma'sansano no phieni 'o iesu.

³cohivi to iesu ho isicu ac̣ḥa faeni to amosi na afu'u toṇ; isi cohivi 'e iachi mo i'mi to hamo, tena yuovei to isi yoni to hamo.

⁴mo yuc̣'̣ to isi yusuhngi, yunga 'o isi aoskop̣a, mayo to 'oyomuya ho futneni to c̣p̣ḥ'osi,

⁵ataveia hoyuhi to chumu 'o teohku, ahoza tonzovi 'o t'ango to tesi, isin'a paipeapi to 'oyomuya.

⁶nemo esmi to tuhcu to saimong petelo, yainca to petelo: <nooe'oca, tekon'asi tonzovi co t'ango'u?>

⁷yut'inga to iesu: <'e os'o hioa, o'a mocu teko cohivi maitan'e, takola aopoha'va cohivi.>

⁸yainca to petelo: <o'a te'os'a ahta poa tonzovneni suu 'e t'ango'u!> yainca to iesu: <honci'u o'te tonzovi si t'angosu, uk'a nacu ci teto yupa naṭ'ca.>

⁹yainca to saimong petelo: <nooe'oca, hocieno maica, o'a anouc'o 'e t'ango'u, moeza to'upi 'e emucu'u ho i'e fnguu'u!>

¹⁰yainca to iesu: <'e mohcu aono ci cou micu aucunu cofkoya 'e feangosi, tecuc'o tonzovi si t'ango. mimu cofkoya, at'inghi o'a mo ac̣ḥ cofkoya 'emo macicihi.>

(¹¹isicu cohivi to iesu zou siya na tena himhohioa ho phieni 'e feangosi, ko'ko isi yainca <o'a mo ac̣ḥ cofkoya 'emo macicihi>.)

¹²cu toep̣angi to iesu 'o t'angohe, paceofa 'o isi aoskop̣a, cu suovei to isi yusuhngi. isi tuocosi 'o tesi: <'o os'o hioa ne mihnan'a, imu nana ta'sansana?

¹³lamu einva a'o ho ta'una no lema'cohio, nooe'oca, mio emzo eni, maica ho 'ami'oeno anana'o maica.

¹⁴zou nooe'ocamu a'o, lema'cohio muu, os'on'a tonzovi si t'angomu, ntemula maezo yupa toat'ango.

¹⁵os'o p'eac'eni ta temu la hu'ofeihni, poa mais'a ta os'o hioaneni muu na temula hioa.

¹⁶te'o bumemeala ẹsṿta muu, o'ate yuepehe no tauke na soksuskunu, 'ola popeoskuna o'ate meoisihe tomo popeosmuhnu ci cou.

¹⁷ho isieno ta'sansana 'e hi'hioa eni, honcimu peeḷi peis'ofeihni a'̣mṭs'a ̣m'̣mṇ!

¹⁸<'e e'e'u eni o'a isi paieṃhi muu ho engha; os'o hong̣a 'o os'o epeiya ci cou. at'inghi 'o isi engha to seiso ho yainca <<'o mimza oep̣oep̣oḥ boṇ ci cou mo boemi to t'angosi ho po'poti a'o>> 'e e'e eni 'ate ahtuo'te esmi.

¹⁹ho o'a mocu te esmi 'e hi'hioa eni te'o aueva eʊsvʉta muu, ho tac'u esmi 'e hi'hioa eni akoeva no poa taa'uzveni muu na a'o zou <<invonvo yayo 'auesiesi yayo>>.

²⁰te'o bumemeala eʊsvʉta muu, namo afu'u aʉt'aʉt'aʉca ta os'o popeoskuna, 'aisieno aʉt'aʉt'aʉca a'o; namo aʉt'aʉt'aʉca a'o, 'aisieno aʉt'aʉt'aʉca 'omo popesmuḥnu a'o ci ic'o.>

eyoca to iesu ho tena phieni

(matai 26:20-25; maluko 14:17-21; luka 22:21-23)

²¹eepʉnga to iesu 'e e'e eni, mo na'no nac'o 'o 'tohʉngʉsi, cu pateafa: <te'o bumemeala eʊsvʉta muu, ta taicomu mo cihī ci cou tesi phieni a'o.>

²²mo yupa mimi'usnu 'o tesi, o'a ihe cohivi siya na isi pas'usni ho ko'ko yainca.

²³ta taico ta tesi panto cihī ci lasi afnasa ʉmnʉa to iesu, mo suchipi to iesu.

²⁴mo buhpe'pi'i 'o saimong petelo, yainca: <tuocosi zou siya co isi pas'usni.>

²⁵'o tesi ic'o cu aha'o smacmu'u to iesu, tuocosi: <nooe'oca, zou siya?>

²⁶yut'inga to iesu: <te'o pahsieveni 'emo conī ci pang ho faeni no siya, 'aeno ic'o.> eepʉnga 'e e'e eni, mo mayo to pang 'o iesu ho pahsieveni, faeni to oko to saimong ci yuta to coukaleo.

²⁷ne isicu tiova to yuta 'o pang, cu cʉnghʉ to feangosi 'o satan. yainca to iesu: <'o teko hioa, aupcieva hioa!>

²⁸'omo yusuhngu ci cou uk'a cimo tma'hongʉ cuma na e'ausnasi ta e'e to iesu.

²⁹maica hola le'aʉt'aʉt'aʉca peisu 'o yuta, ihe ta'unano isi eutotaveiya to iesu ho poa mhino note tititha ci macucuma hote meesi, hocieno poa mahafo no macucuma ho aangaenzneni tomo thi'cia ci cou.

³⁰ne isicu ana to yuta 'o pang, cu osni yuyafa. ne mio mo seolʉa no feʉngna.

faeva ci mashʉyʉ

³¹ataveisi ne micu yuyafa 'o yuta, yainca to iesu: <maitan'e micu mayo no psoevohngʉ 'e okocou; 'o psoevohngʉ to hamo yaeza husansana ta feango ta okocou.

³²ho isicueno ieni ta feango ta okocou ho husansana na psoevohngʉ to hamo, tesi yaeza iachia poa husansaneni na psoevohngʉ ta okocou, a'vinano te osnia poa psoevohngʉa.

³³mao'o'oko, o'a namo man'i na hiesi no te'o hia no'upu muu. tenamu i'ima a'o; at'inghi te'o eʊsvʉta muu maitan'e, aʉlʉ maito o'u eʊsvʉta to masoso'ehti to couyutaya: <<i'o te'o usa, o'a temu peelʉi usa.>>

³⁴te'o fii ta mo faeva ci mashuꞥ: la yupa himngonghi. la'u yainenu na la'u hia ngohia muu, temu la maicac'o ho yupania himngonghi.

³⁵hocimula yupania himngonghi, tehecu cohivi ta yatatiskova ho zou tesi'u na muu.>

eyoca to iesu ho tasi meoo'te hong'a 'o petelo

(matai 26:31-35; maluko 14:27-31; luka 22:31-34)

³⁶tuocosi to saimong petelo 'o iesu: <nooe'oca, teko uhnenu?> yut'inga to iesu: <i'o te'o usa, o'a mocu teko meelꞥ to'ofeihni a'o maitan'e, at'inghi takola to'ofeihni a'o no ataveisi.>

³⁷yainca to petelo: <nooe'oca, mainci o'temocu meelꞥ to'ofeihni suu maitan'e? te'o kaebꞥ hoci'u nomio suu ho ciha 'e nsou'u!>

³⁸yainca to iesu: <teko a'ꞥmtꞥ mici nomzi a'o ho ciha si nsousu? te'o bumemeala eꞥsvꞥta suu, auyusi no muni 'o teo'ua, tako i'toteuha meoo'te hong'a 'o.>

Yohane 14

zou ceonꞥ, so'emio, nsou 'o iesu

¹isi ivaha mi'usni to iesu 'o tesiani ho yainca: <'ote ma'tipvongꞥ na 'tohꞥngꞥmu; la taa'uzva 'o hamo, yaeza taa'uzva a'o.

²to emoo to amo'u mo man'i 'ote yoni, ho te'o uhne'e te'o akoeva no ayocneni no temu yoni; hoci o'te maica, o'a te'o pateafa 'e e'e eni.

³hota'ucu ayocneni no tamu yoni, ta'u i'vaho yuovei, yungeova muu ho uhto la'u yoni ne'e, akoeva no poa no'upu a'o na muu ho yonto mo conc'i hrꞥhrꞥngꞥ.

⁴i'o te'o usa ci hrꞥhrꞥngꞥ, i'o ceonꞥ ic'o. 'aimu cohivi.>

⁵yainca to tomas 'o iesu: <nooe'oca, ho o'a imza cohivi na teko usa, temzaeno cohivi na ceonꞥ ic'o?>

⁶yainca to iesu: <'aeno ceonꞥ, so'emio, nsou na a'o; hoci o'te ieni a'o, uk'aci te meelꞥ uhto lasi yoni to amo.

⁷ho imueno hong'a 'o, temu yaeza hong'a 'o amo'u. i'mi tan'e imucu hong'a ic'o, a'vinano imucu aiti.>

⁸mi'usnu to iesu 'o fuili ho yainca: <nooe'oca, pa'teni a'mi na amo, temiacu ma'mamso.>

⁹yut'inga to iesu: <fuili, mi'ocu nona'o no'upu muu, o'a mocu osko ahta hong'a a'o? siya namo baito a'o. 'aisicueno aiti 'o amo. mainci oskon'a yainca <<pa'teni a'mi na amo>>?>

10mi'o no'ayumonꞤ to nsou to amo, 'o amo mo no'ayumonꞤ ta nsou'u, o'a osko taa'uzva? 'e os'o mi'usneni muu ho engha ci e'e, o'a mo i'mi ta iachi'u. mamō i'mi tamo yonta nsou'u ci amo isi invonva hioa 'o hi'hioasi.

11temula taa'uzva a'o, mi'o no'ayumonꞤ to nsou to amo, 'o amo mo no'ayumonꞤ ta nsou'u; hoci o'te taa'uzva 'e e'e eni, 'atemueno mako nomio ta os'o hioa ho taa'uzva a'o.

12te'o bumemeala eʉsvꞤta muu, i'omo tmaa'uzo a'o tesi yaeza hioa 'e os'o hi'hioa, a'vinano te asuhcuhe meoisi 'o tesi hioa, maica te'ocu uhto amo'u.

13temu boemi ta ongko'u, upena hoci m'ene no cuma, 'ate'o ahtao'te faeni, te akoeva no poa ieni ta okosi ho pa'teni na psoevohngꞤ to amo.

14hocimu boemi ta ongko'u, ho m'ene no cuma, 'ate'o ahtao'te aepꞤnga.>

teomi no to'usni to seilei

15<hocimu ngohia a'o, temu pee'ofeihni 'e mashꞤyꞤ'u.

16te'o m'ene to amo, tesi pafi muu note h'unasi ci le'aꞤt'ꞤcꞤ, 'auesiesia no'upi muu.

17na ic'o 'aeno piepiya no so'emio. o'a ihe tiova ta yatatiskova; maica ho o'a ihe teolꞤi, yaeza o'a ihe hongā. at'inghi imu hongā; maica homo yonta 'ayumona ta nsoumu, asngꞤcva no'upi muu.

18<o'ate'o teongasi muu ho poa teneoa; tena'ula i'vaho yuovei ta imu yoni.

19te aomane, o'ana tehe i'vaha aiti ta yatatiskova a'o; at'inghi temu teolꞤi a'o, a'vinano maica ho mi'o yaansou, temu maezo yaansoua.

20hotena cmꞤ'ho na hiesi ho mio, tamucu cohivi ho mi'o no'ayumonꞤ to nsou to amo, a'vinano mimu no'ayumonꞤ ta nsou'u, mais'a a'o hola'u no'ayumonꞤ ta nsoumu.

21<namo afu'u tiou ta mashꞤyꞤ'u a'vinano noꞤyꞤci, 'amoeno himngonghi a'o ci cou. namo himngonghi a'o, ahtao'te ngohia to amo'u; te'o yaeza ngohia, a'vinano te'o poa husansaneni 'e iachi'u.>

22tuocosi to yuta (o'a i'os'a yuta ci coukaleo): <nooe'oca, mainci anovac'o poa husansaneni a'mi, ho o'te poa husansaneni ta yatatiskova?>

23yut'inga to iesu: <namo himngonghi a'o te acꞤhꞤ noyꞤcꞤ ta e'e'u. 'atesi ahtao'te ngohia to amo'u, a'vinano 'o amo'u ho a'o tamia uhto lasi yoni ho no'upi.

24'o o'amo himngonghi a'o o'a tesi noyꞤci 'e e'e'u. 'e imu talꞤi ci e'e. o'a mos'a i'mi a'o, mamō i'mi tomo popeosmuhnu a'o ci amo.

- 25** <ho mi'on'a no'upu muu, os'ocu ac̣ha ẹsṿta muu 'emo maica ci e'e.
- 26** at'inghi 'o le'ạt'ac̣, 'ai'o isieno ieni ta ongko'u to amo ho skuna ci seilei, tesi pa'cohivneni muu na ac̣c̣ḥ ci hi'hioa, a'vinano tasila poa taḷaneni muu 'o o'ula afu'a engha ci e'e.
- 27** <te'o teongasi ho faeni muu 'e soanono, te'o pafeni muu 'e soanono'u. 'e os'o faeni muu, o'amo totiski ta lahe faeni ta yatatiskova. o'a temu ma'tipvong̣, maezo 'ote ma'sasmoyo.
- 28** ohmucula taḷi ne o'ula yainca <<te'ocu e'oḥ, at'inghi ta'ula yuoveia>>. hocimu ngohia a'o, mantemu nomio ho te'o yuovei to amo'u ho kokaekaẹḅ, maica homo meoisihe a'o 'o amo.
- 29** os'o auevahe ẹsṿta muu 'emo maica ho o'amocu mo esmi 'e a'a'ausna, akoeva no poa taa'uzveni ho tac'u esmi 'e hi'hioa.
- 30** o'anate'o 'aḥỵ 'aoko eman'i, maica tec'u esmi 'ela aṭkc̣ ta hṛhṛng̣. uk'a ci tesi toṇ hote mi'usnu a'o;
- 31** at'inghi te'o akoeva no poa cohivneni ta yatatiskova ho os'o ngohia 'o amo'u, ko'ko os'o pee'ofeihni 'o afu'usi masḥỵ. <ỵc̣, tetocu e'oḥ!>

Yohane 15

zou amcyu ạḷ 'o iesu

- 1** <zou amcyuạḷ a'o; leyaezoi 'o amo'u.
- 2** i'omo afu'u cmunghu a'o ho o'te beahci ci ehti, tesi skoonva; namo meeḷ beahci ci ehti, tesi skọḷ, poa asuhca ỵho'a.
- 3** e os'o mi'usneni muu ho engha ci e'e. isicu poa cofkoya muu.
- 4** temula asng̣c̣ cmunghu a'o, te'oeno asng̣c̣ cmunghu muu. hoci o'te cmunghu a'o, o'ana temu meeḷ beahci, ạḷ mais'a 'o ehti hoci o'te cmunghu to evi to amcyu totiski o'ate meeḷ beahci.
- 5** <zou evi no amcyu a'o; zou ehtisi na muu. nala asng̣c̣ cmunghu a'o, ho a'vinano mi'o maezo asng̣c̣ cmunghu, 'ate ahtuo'te na'no ỵho'a; maica hoci uk'a a'o, cuma nantemu peeḷi hioa.
- 6** nate o'te mimho cmunghu a'o ci cou te noa ciha, mais'a 'ola oemi'mi ci ehti ho ciha, poa patṃṭneni no cou ho to'seni to puzu ho hmoi.
- 7** honcimu asng̣c̣ cmunghu a'o, 'e e'e'u maezo asng̣c̣ no'ayumoṇ no 'toḥng̣mu, upena hocimu m'ene no cuma, hoci m'ene, ahtuo'te m'eḷ.
- 8** o'amo'u te i'mi ho cimu yoỵho'a ho psoevohng̣, temu maezo i'mi tan'e ho ta'upa no tesi'u.

⁹am̄ mais'a ho lasi ngohia to amo a'o, os'o ngohia muu; temula asnḡc̄c̄ yunsou no 'ayumona no himngonghi'u.

¹⁰hocimu noȳci 'e mash̄ȳu'u, temu meel̄c̄c̄ asnḡc̄c̄ yunsou no 'ayumona no himngonghi'u, mais'a ho la'u noȳci 'o lasi pash̄ya to amo'u, ho asnḡc̄c̄ no 'ayumon̄c̄ to himngonghisi.

¹¹<ho os'o ēsv̄ta muu 'emo maica ci hi'hioa, te akoeva no poa el̄c̄ to kokaekaeb̄u, poa tmoenḡc̄nḡc̄ na kokaekaeb̄umu.

¹²temula yupa himngonghi, totiski ho la'u ngohia muu; na eni zou mash̄ȳu'u.

¹³'e cou hoci nomio no nanghia ho ciha na nsou, na himngonghi ta hr̄hr̄nḡc̄ uk'a na cite taunona'v̄he tan'e.

¹⁴honcimu noȳci 'e mash̄ȳu'u, 'acueno nanghia'u.

¹⁵o'ana te'o ivaha ta'usna no soskuskunu na muu, maica o'atesi cohivi no soskuskunu na lasi hi'hioa no tauke. te'o ta'upa no nanghia na muu, maica os'ocu ac̄ha ēsv̄ta muu na o'u afu'a tal̄i to amo'u.

¹⁶o'as'a muu namo epei a'o, ma a'o namo epei muu, a'vinano os'o skuna muu ho poa beahci note no'auesiesi ci beahci. temu boemi ta ongko'u, 'upena hocimu mi'usnu to amo'u ho m'ene no cuma, 'atesi ahta o'te pafeni muu.

¹⁷temula yupa himngonghi; 'aeno eni 'e te'o faeni muu ci mash̄ȳu'c̄.

s̄'nova ta yatatiskova

¹⁸<hocihe s̄'nova ta yatatiskova muu, ntemu cohivi, ohecu auevahe s̄'nova a'o.

¹⁹honcimu tma'usnu ta hr̄hr̄nḡc̄, 'e hr̄hr̄nḡc̄ 'atesi ahta o'te ngohia 'emo tma'usnu ta iachi. at'inghi, os'o i'mi ta hr̄hr̄nḡc̄ ho epeiya muu, o'ana mimu tma'usnu ta hr̄hr̄nḡc̄; ko'ko ihe s̄'nova ta yatatiskova muu.

²⁰temula atatal̄a 'o o'ula mi'usneni muu ci e'e: <<o'amo meoisihe to tauke 'o soskuskunu.>> hoci ohela akuzkuzoa a'o, tahela yaeza akuzkuzoa muu; hocihe pee'ofeihni 'e e'e'u, tehe yaeza pee'ofeihni na e'emu.

²¹nomio a'o, tehe mi'usni muu ho hioa 'e ohela afu'a hi'hioa, maica o'a ihe hong'a 'omo popeosmuhnu a'o ci ic'o.

²²hoci o'u o'te mi'usni ho esansana, uk'a ci tehe kuisi; maitan'e. 'anatehe peel̄i hops̄pseni na kuisihe.

²³namo hims̄'no a'o, te maezo s̄'no to amo'u.

²⁴hoci mo'u o'te yonta taicohe ho hioa 'o o'amocu ohola ahta hioa ci hi'hioa, uk'a ci tehe nama kuisi. na a'umtusi, ohecu aiti 'o o'u hioa, ihec'on'a sɛ'nova a'o, yaeza sɛ'nova 'o amo'u.

²⁵at'inghi, na eni 'aihecueno 'amakna peiseafi 'o isi tposi to hoolicuhe: <<ihin'i aha'va sɛ'nova a'o!>>

²⁶<at'inghi, i'o mo i'mi to amo ci le'aʉt'ɛcɛ te cmɛ'ho; 'ai'oeno piepiya no so'emio. ho ta'u i'mi to lasi yoni to amo ho popeoskuna ho poa cmɛ'hoa, tenasi 'akasineni a'o.

²⁷totiski, temu yaeza 'akasineni a'o, maica mimu ahoi to ahoisi ho no'upu a'o.>

Yohane 16

¹<os'ocu eʉsvɛta muu 'emo maica ci hi'hioa, akoevano o'te poa aot'ou na singkoomu.

²tehe peteoyafa ta kaitoo na muu; a'vinano tec'u esmi 'e hiesi, i'ote opcoi muu ci cou ho ihe hioa 'emo maica ci hi'hioa mo ma'unano mo fifiho to hamo.

³a'umtusi, homo maica 'o hioahe mo atuhcu o'te bohngɛ to amo, yaeza o'a ihe hong'a a'o.

⁴ho os'o eʉsvɛta muu 'emo maica ci hi'hioa, akoeva no poa talɛaneni muu 'e o'ucula mi'usneni muu ho engha ci e'e ho tac'u esmi 'e hiesi eni.>

hi'hioa to seilei

<to ahoisi o'u o'te eʉsvɛta muu na eni, mo maica ho mi'on'a asngɛcɛ no'upu muu.

⁵maitan'e te'ocu yuovei to isi yoni to mo popeosmuhnu a'o, ta taicomu uk'a cimo tuocosɛ ho mainca <<teko uhnenu?>>

⁶at'inghi, i'mi ho os'ocu eʉsvɛta muu 'e hi'hioa eni, nama mimu na'no ma'nanac'o.

⁷homoeno maica te'o a'umta eʉsvɛta muu, ho te'o emo'usnu maita'e, mate koa ɛmnɛ muu; hoci'u o'te emo'usnu maita'e, 'o le'aʉt'ɛcɛ o'ate cmɛ'ho muu; ho te'o emo'usnu maita'e, ta'ucu popeoskuna ho poa cmɛ'hoa.

⁸ho tena cmɛ'ho, te mi'usnu ta yatatiskova ho soomei, na lahe hia mi'usnu to kuisi, mi'usnu to moulɛɛ, mi'usnu to hia baito no yʉsvɛta to hamo mo acɛhɛ o'te emio 'o 'tohɛngɛhe. maica o'a mihin'i tmaa'uzo a'o.

⁹hola o'te emio na lahe hia baito ta kuisi, la i'mi ho o'aihe taa'uzva a'o;

¹⁰hola o'te emio na lahe hia baito ta moulɛɛ, mo maica ho te'o uhto isi yoni to amo'u, 'anatamu ahta huvahi a'o;

11 homo o'te emio na lahe hia baito ta yʉsvʉtʉ, maica 'e honte ta hrʉhrʉngʉ micu tiyou no yʉsvʉta.

12 <mon'a man'i 'o te'o eʉsvʉta muu ci hi'hioa, at'inghi o'a mocu temu pasvo'ha maitan'e.

13 totea ho tac'u cmʉ'ho nate mofi no so'emio ci seilei, tasi eahafa muu ho yʉmeʉmʉ to 'ayumona to afu'u so'emio. o'a isi ieni no iachisi ho ya'ei, ma isi eʉsvʉta muu na ohsila talʉi, a'vinano eyafa nate hi'hioa ho noana'o.

14 tesi psoevohngʉa a'o, maica ho tesi mi'usni muu ho eʉsvʉta 'o te'o e'e.

15 na isi afu'a tanua to amo zou acʉhʉ nuu'u, ko'ko os'o yainca, 'o seilei tesi acʉha eʉsvʉta muu 'o te'o afu'a e'e.>

aezuhu 'o ma'tipvongʉ ho kokaekaebʉ

16 <o'ate aomane, temucu o'tena aiti a'o; at'inghi, o'ate aomane, tenamu ivaha aiti a'o.>

17 ta taico ta tesi mo piyo 'omo yupa mainca: <isi yainca a'to <<o'ate aomane, temucu o'tena aiti a'o; at'inghi o'ate aomane, tenamu ivaha aiti a'o>>; ivaha yainca <<maica te'o uhto amo'u>>; cuma na e'ausnasi ta e'e tan'e?>

18 panto mo maezo tuocosʉ ci cou: <i'o isi yainca <<o'ate aomane>> zou cuma na isi pahtuhci? o'a ito asansana cuma na isi engha!>

19 isi cohivi to iesu ho ihe 'ucia tuocosi, cu mi'usni ho yainca: <os'o yainca <<o'a te aomane, temucu o'tena aiti a'o; ivaho aomane, tamu ivaha aiti a'o>>; imu yupa touʉsvʉsvʉtʉneni 'e e'e eni?

20 te'o bumemeala eʉsvʉta muu, temu mongsi ho nac'o, te apuyu kokaekaebʉ 'e yata hrʉhrʉngʉ; temu ma'tipvongʉ, at'inghi 'e ma'tipvongʉmu tenac'u aezuhu kokaekaebʉ.

21 'e mamespingi ho tec'u mon'ia peyafa na foinana la ma'tipvongʉ, maica ho te esmi 'o 'atutumzo; at'inghi ho isicu peyafa 'o foinana tec'u acʉha ta'payo'a na 'atutumzo, maica ho isi kaebeni homo yayo ta hrʉhrʉngʉ 'e foinana.

22 'atemueno maezo maica: mimu ma'tipvongʉ maitan'e, at'inghi ho ta'u ivaha aiti muu, tena a'sʉftonʉ kokaekaebʉ na 'tohʉngʉmu; na kokaekaebʉmu uk'a ci te meelʉ ti'eingi.

23 <to hiesi ho mio, o'a temu mi'usnu a'o ho m'ene no cuma. te'o bumemeala eʉsvʉta muu, temu boemi ta ongko'u, upena hoci cuma na temu p'enia to amo, tesi ahtaote pafeni muu.

24 acʉhʉ maitan'e, o'amocu mimu ahtu boemi ta ongko'u ho m'ene no cuma; hocimu m'ene, te m'elʉ, poa a'sʉftonʉ ngangcʉngcʉ na kokaekaebʉmu.>

tosa'ohe ta hrʉhrʉngʉ

²⁵<mi'o boemi ta epo'uso ho eʌsvʌta muu 'emo maica ci hi'hioa. at'inghi tec'u esmi 'e hiesi, 'anate'o ivaho boemi ta epo'uso, te epopayoa eʌsvʌta muu na hi'hioa to amo.

²⁶to hiesi ho mio, temu boemi ta ongko'u ho eyoho'ʌ; o'aos'os'a yainca te'o mi'usnu to amo ho eoho'neni muu,

²⁷maica isi iachia ngohia to amo na muu. ho isi ngohia muu; mo maica imu'so ngohia a'o, a'vinano taa'uzva ho mi'o i'mi to hamo ho cmʌ'ho.

²⁸mi'o i'mi to isi yoni to amo ho cmʌ'ho ta hrʌhrʌngʌ; maitan'e te'o mongoi ta hrʌhrʌngʌ, yuovei to isi yoni to amo.>

²⁹mi'usni to tesi 'o iesu ho yainca: <aiti, ikocu pahsansana engha, o'ana miko nama boemi no epo'usa.

³⁰imzacu ta'sansana, uk'a ci osko o'te cohivi, o'ate naman'a yaa mi'usnu suu ho tuocosʌ. ko'koeno, imza taa'uzva suu miko i'mi to hamo.>

³¹yainca to iesu: <imucu taa'uzva maitan'e?

³²tec'u esmi 'e hiesi, 'acueno homo maica, temu acʌhʌ apeaski, ma'i'iachi maine'e no iachi 'oyona, nʌ'vi a'o ho cuc'o poa noachia. a'ʌmtʌsi, o'a mi'os'a anou noachi, maica isi no'upi to amo a'o.

³³os'o eʌsvʌta muu 'e hi'hioa eni, te'o akoeva no poa i'mi ho mimu yuecnguhu a'o ho yaa soanono. ta hrʌhrʌngʌ, mimu yaa 'atutumio; at'inghi temula 'ʌteʌ, mi'ocu atrʌtʌ ta hrʌhrʌngʌ!>

Yohane 17

'inolineni to iesu 'o tesi

¹eerʌnga to iesu 'e mae'e eni, cu mʌengʌcʌ ho mi'usnu ne pepe, yainca: <amo, micu esmi 'e hiesi, teko'so poa psoevohngʌ 'e okosu, poa maezo psoevohngʌ suu 'e oko.

²osko faeni ta okosu na tonʌ no asusuce ta yatatiskova, tesi ko'ko peelʌi faeni ta ohsu toveineni ci cou na 'auesiesi nsou.

³honga suu ho zou cihic'o ci a'ʌmtʌ hamo, a'vinano honga 'e osko popeoskuna ci iesu kilisto, 'aeno 'auesiesi nsou.

⁴mi'ocu yonta ceoa ho psoevohngʌ suu; os'ocu aepʌnga 'e ohsu toveineni a'o ci te'o hi'hioa.

⁵amo, maitan'e te'o m'eya yonta tuhcu ta iachisu ho poa psoevohngʌ a'o, pafeni a'o na ohtola iepoepoha tanua ci psoevohngʌ no auyusi no teyai 'e hrʌhrʌngʌ!

⁶<os'ocu poa husansaneni ta ohsula epeiya ta hr̥hr̥ng̃ ho toveineni a'o ci cou na suu. mamō anana'o tma'usnu suu, osko pafeni a'o; ihe yaeza nouyuci 'e e'esu.

⁷maitan'e, ihe ac̃ha cohivi, ina osko afu'a pafeni a'o, mo ac̃h̃ i'mi suu.

⁸os'o evahi ta ohsula afu'a faeni a'o ci e'esu, ihe yaeza tiova. ihe asansana cohivi na a'o mi'o i'mi suu, yaeza taa'uzva ho osko popeoskuna a'o.

⁹<te'o eoho'neni hin'i; o'a te'o eoho'neni 'e yatatiskova, ma i'e ohsula pafeni a'o ci cou 'e te'o eoho'neni, maica mihin'i'so tma'usnu suu.

¹⁰na afu'u nuu'u, zou ac̃h̃ nuusu; na afu'u nuusu, zou maezo ac̃h̃ nuu'u. 'e psoevohng̃'u. isi ieni hin'i ho hupopayoi.

¹¹te'o uhto lako yoni maitan'e, 'anate'o ivaho yonta hr̥hr̥ng̃, tehin'in'a yonta hr̥hr̥ng̃. socofkoya ci amo! teko'so ieni to ongkosu, 'ai'oeno osko pafeni a'o ci ongko, nou't̃ci hin'i, poa meel̃ tmucni na hin'i, mais'a suu ho a'o na hia tmucni.

¹²ne o'un'a no'upi na hin'i, os'o ieni to ongkosu, 'aito oskoeno pafeni a'o ci ongko ho nou't̃ci na hin'i. os'o aat̃ca hin'i, tapeoha 'ote anana'o meapayoc̃ci mo cih̃i, uk'a cimo cih̃i cite tipeoha; na eni isi ãla miya 'o niala e'e ta seiso.

¹³maitan'e, te'o uhto lako yoni, ho mi'on'a yonta hr̥hr̥ng̃ os'o engha 'e e'e eni, akoeva no poa nongc̃ngc̃ ta 'toh̃ng̃ hin'i na kokaekaeb̃'u.

¹⁴os'o faeni hin'i 'o e'esu; lahe s̃'nova ta yatatiskova hin'i, maica o'a mihin'i tma'usnu ta hr̥hr̥ng̃, ãl̃ totiski ho o'ami'o tma'usnu ta hr̥hr̥ng̃.

¹⁵o'ate'o eoho'c̃ suu ho e'eafi ta hr̥hr̥ng̃ na hin'i, at'inghi te'o mi'usnu suu ho m'eya poa meel̃ momeesih'i to kokuzo.

¹⁶ãl̃ mais'a a'o ho o'ami'o tma'usnu ta hr̥hr̥ng̃, maezo o'a mihin'i tma'usnu ta hr̥hr̥ng̃.

¹⁷teko'so ieni no so'emio ho poa iachi cofkoya; 'e e'esu 'aeno so'emio.

¹⁸ãl̃ mais'a a'o osko popeoskuna ho poa uhta hr̥hr̥ng̃, te'o yaeza popeoskuna hin'i ho poa uhta hr̥hr̥ng̃.

¹⁹nomio hin'i, os'o s̃'teni suu 'e iachi, akoeva no yaeza a'c̃mta poa s̃'teni suu 'e iachihe.

²⁰<o'ate'o anovac'o eoho'neni hin'i, te'o yaeza eoho'neni 'omo i'mi to e'e hin'i ho tmaa'uzo a'o ci cou.

²¹tehin'i'sola ac̃h̃ tmucni. amo, tehin'i'sola no'ayumoñ ta nsouto; totiski suu ho no'ayumoñ ta nsou'u, tehin'i'sola ac̃h̃ tmucni, akoeva no poa taa'uzveni ta yata hr̥hr̥ng̃ ho zou suu namo popeosmuhnu a'o.

²²i'e osko faeni a'o ci psoevohngꞵ, te'o yaeza faeni hin'i, akoeva no poa meelꞵ tmucni hin'i, mais'a a'to ho mito tmucni.

²³mi'o no'ayumonꞵ ta nsouhe, na suu miko no'ayumonꞵ ta nsou'u, akoeva no poa a'saftonꞵ tmucni hin'i, ko'ko poa cohivneni ta yatatiskova ho osko popeoskuna a'o, yaeza cohivi ho osko ngohia hin'i, mais'a ho lako ngohia a'o.

²⁴<amo, oskocu pafeni a'o na hin'i; te'o yonenu, tehin'i sola maezo no'upu ho yone'e, akoeva no poa aitneni hin'i na osko pafeni a'o ci psoevohngꞵ; maica auyusi no teyai 'e hrꞵhrꞵngꞵ, ohsucula ngohia a'o.

²⁵moulꞵci ci amo, o'a ihe hongta yatatiskova suu, at'inghi os'o hongta suu. 'emo maica ci cou ihe cohivi ho osko popeoskuna a'o.

²⁶os'ocu poa husansaneni hin'i na suu; te'ola a'cꞵ'cꞵna yaica, te'o akoeva no poa cmꞵfeꞵ ta nsou hin'i na himngonghisu, te'o maezo no'ayumonꞵ ta nsou hin'i.>

Yohane 18

tutputa 'o iesu

(matai 26:47-56; maluko 14:43-50; luka 22:47-53)

¹ataveisi no maica ci 'inoli 'o iesu, cu nꞵthꞵ 'o tési ho e'ohꞵ, sucaefi to va'hꞵ kiilong. panto concí ezoyꞵ to ic'o, mo yꞵmeꞵmꞵ 'o iesu ho i'o tési.

²isi cohivi to moso himhohioa ho phieni 'o iesu ci yuta na ic'o, maica ho la lua yu'eteuyunu to ic'o 'o iesu ho i'o tési.

³mo engochꞵ to heetai to loomá 'o yuta, yuptepteilꞵ 'o ihe skuna to saisi ho coufalisai ci kengsacu to seiten ho yꞵmeꞵmꞵ to 'ayumona to ezoyꞵ. ihe hafneni to soanothꞵ, maezo mꞵpꞵtꞵ to lampu ho ito veingi.

⁴isi cohivi to iesu 'ote esmi ta feangosi ci hi'hioa, ko'ko emozu ohcum'u ho tuocosi: <siya na temu i'ima?>

⁵ihe yut'inga: <'o counazalo ci iesu.> yainca to iesu: <'aeno a'o.> ne mio, 'omo mhino to iesu ci yuta mo bi'upu yac'ꞵ.

⁶ne isi yainca to iesu <'aeno a'o>, mo acꞵhꞵ boevovei, ho e'puyu ta ceoa.

⁷isi ivaha tuocosi to iesu: <siya na temu i'ima?> ihe yut'inga: <'o counazalo ci iesu.>

⁸yainca to iesu: <'aos'ocueno eꞵsvꞵta muu, 'aeno a'o. hoci a'o na temu i'ima, poa mongoi na hin'i.>

⁹homo maica 'e e'e to iesu, aꞵla emia to nia auyusi e'e: <amo, 'e osko pafeni a'o ci cou, uk'a cimo cihí ci os'o tipeoha.>

10 mo smu'iei to concu poyave 'o saimong petelo; isi epuska 'o poyavesi ho teoca 'o maloku ci soskuskunu to taisaisi, hic'oha 'o vhona to koyusi.

11 mi'usni to iesu 'o petelo ho yainca: <siya si poyave! oskon'asi ta'unano o'a te'o mimha ima 'e isi faeni a'o to amo'u ci mo mayum?>

yonto tuhcu to 'aana

12 'omo cono evasuz ci heetai to looma ho i'o fafeihaha, a'upu 'o kengsacu to seiten to couyutaya ihe tatruta 'o iesu, hocu seo'eisi.

13 ihe aueva e'usna to tuhcu to 'aana; i'e 'aana zou ak'i tomo taisaisi to tonsoha ne mio ci kaiyafa.

14 i'e kaiyafa ohsila i'nanaska mi'usni 'o couyutaya ho yainca, poa nomio tamo botngon'emo cihi ho mcoi. te auseoseol ci hi'hioa.

meo'te hongga to petelo 'o iesu

(matai 26:69-70; maluko 14:66-68; luka 22:55-57)

15 'o saimong petelo ho i'o mo cihi ci tesi mo to'ofeihni to iesu; i'o tesi ic'o lasi na'na hongga to taisaisi, ko'komo to'ofeihni to iesu ho yumeum to coca to taisaisi.

16 mo nongaco to phingi to yafana 'o petelo. cu yuyafo 'omo yupa bohngu 'o taisaisi ci tesi, mi'usni 'ola pocengi to phingi ci oko no mamespingi, ho ya'ei. isicu hafa 'o petelo ho yumeum.

17 'ola lepocengi to phingi ci oko no mamespingi isi pas'osi 'o petelo, yainca: <o'as'aeno maezo tesi to ic'o na suu?> yainca to petelo: <o'as'a a'o!>

18 mo na'no soyum ne mio, 'o soskuskunu ho i'o kengsacu mo soupuzu, acuh yac'ho ho ngicu; mo maezo smacmu'u 'o petelo, bi'upu yac'ho ho ngicu.

tuucocosi to taisaisi 'o iesu

(matai 26:59-66; maluko 14:55-64; luka 22:66-71)

19 'o taisaisi isi mi'usni 'o iesu ho tuucocosi namo yupa natu'ca 'o tesiani ho ina lasi hia mo'ma'cohio.

20 yut'inga to iesu: <ho la'u mi'usnu ta cou la'u conino apa'to ho ya'ei. la'u lua yonto kaitoo ho ito seiten, to lahe 'oyona yu'eteuyunu to couyutaya, mo'ma'cohio to cou, o'a la'u ahtu aotoefungu ho mo'engho no cuma.

21 mainci osko tuucocosi a'o? ma tuocosi 'o mosola tmal ta e'e'u ci cou, tehe cohivi cuma na o'ucula ma'e'engha.>

22 ne isi engha to iesu 'e e'e'eni, isi t'oplikvi tomo bisahciei ci kengsacu 'o iesu, yainca: <ci miko smeecu'ho maica ci hia yut'ingi ta taisaisi!>

²³yainca to iesu: <honci'u mat'epo, 'atekoeno eʉsvʉta a'o namo o'te emio, honci emio, cuma na koasu tutva a'o?>

²⁴ne mio ihec'on'a seo'eisi 'o iesu, 'o aana isi ivaha hafa uhto taisaisi ci kaiyafa 'o iesu.

ivaha meoo'te hong'a to petelo 'o iesu

(matai 26:71-75; maluko 14:69-72; luka 22:58-62)

²⁵ne mio. mioc'on'a yac'ʉ 'o saimong petelo ho ngicu. panto mo mi'usnu ci cou ho yainca: <o'as'aeno maezo tesi to ic'o na suu?> mo peeco 'o petelo ho yainca: <o'asa'a a'o!>

²⁶panto cihi ci soksuskunu to taisaisi. zou 'oahngʉ to ohsi hiakoyua to petelo, yainca: <o'a os'os'aeno aiti ne miko no'upu to ic'o nemo yonto ezoyʉ?>

²⁷isi ivaha yainca to petelo: <ma o'a!> tuhcusi ne mio, micu muni 'o teo'ua.

yʉsvʉta to tuhcu to pilato

(matai 27:1-2, 11-14; maluko 15:1-5; luka 23:1-5)

²⁸ihe hafa i'mi to emoo to kaiyafa 'o iesu ho po'usna to sootokufu. ne mio micu moseo'ohngʉ. 'o matataicini to couyutaya o'amo yʉmeʉmʉ to sootokufu, maica te bucocofkoya homo seolʉa no memesi, te akoyu no bonʉ no eabobonʉ no meem'esa'o.

²⁹micu yuyafo 'o pilato, tuocosi: <kuisi no cuma na temu epica ho temu ehprʉngneni 'e cou eni?>

³⁰ihe yut'inga: <hoci o'a mita peiskuzkuzo, o'a temia aha'va hafa uso suu.>

³¹mi'usni to pilato ho yainca: <'atemu eno iachia hafa emo'usnu maita'e, maino hoolicumu ho yʉsvʉta na taini.> ihe yainca: <at'inghi mimza eno'so yaa tonʉ no yʉsvʉtʉ ho poa mcoi 'e cou.>

³²na eni isi aʉla emia 'o e'e to iesu, tena mainenu na tasi hia mcoia.

³³mo ivaho yʉmeʉmʉ to sootokufu 'o pilato, eyoho'a 'o iesu, tuocosi: <zou honte ta couyutaya na suu?>

³⁴yut'inga to iesu: <'e hiasu tuocosʉ mio i'mi ta iachisu, hocieno o'te tmamio no mocmo ho lahe yu'e'engha a'o?>

³⁵yainca to pilato: <oskon'asi ta'unano couyutaya a'o? ma iachisu 'oahngʉ ho i'o masasaisicoo ihe toveineni a'o na suu. cuma na oskos'a hioa ci hi'hioa?>

³⁶yainca to iesu: <'o hrʉhrʉngʉ'u o'a mo tma'usnu ta hrʉhrʉngʉ tan'e; hoci tma'usnu tan'e na hrʉhrʉngʉ'u, 'ate ahtuo'te nomio a'o na 'oahngʉ'u ho yu'susuyumo, poa o'te tʉtrʉtneni ta emucu ta couyutaya a'o. 'o hrʉhrʉngʉ'u o'a mo tma'usnu ta hrʉhrʉngʉ tan'e!>

³⁷yainca to pilato: <'ia maeno honte na suu?> yut'inga to iesu: <zou honte a'o, ma e'esu eni. 'e te'o atuhca hioa zou 'akasi 'e so'emio, eni 'e koa'u yunsou, maezo eni 'e koa'u uhta hp̄hr̄p̄nḡ. namo afu'u tma'usnu no so'emio ci cou ahtuo'te tmal̄ ta e'e'u.>

³⁸tuocosi to pilato: <zou cuma na so'emio?>

ȳsv̄ta no mcoi 'o iesu

(matai 27:15-31; maluko 15:6-20; luka 23:13-25)

ivaho yuyafu 'o pilato, mi'usni 'o couyutaya ho yainca: <o'a os'o el̄a cuma na kuisi ta cou tan'e.>

³⁹at'inghi panto lamu at'oca ci hi'hioa, hola meem'esa'o lamu m'eya poesih'a 'omo cihi to isi poekotva. temu p'ea poesih'a 'e honte ta couyutaya?>

⁴⁰ihe ivaha zozoya: <o'a temias'a taini! tuyafahe 'o palapa!> ('e palapa zou pak'i ci cou.)

Yohane 19

¹micu mash̄ȳ 'o pilato ho e'usna yaita'e 'o iesu, cu ti'usna.

²mo boemi to c̄m̄ 'o heetai ho teyaineni tafange, tofe'̄seni to fnguusi, ihen'a poa s̄'ēs̄ tomo tatposa ci ȳs̄.

³ihe ohcum'a mi'usni ho yainca: <yokeoasu 'e honte ta couyutaya!> cu boemi to emucu ho t'oplikvi.

⁴mo ivaho yuyafu 'o pilato ho mi'usnu to botngon̄ ho yainca: <micu! ho os'o hafa yuyafu, poa cohivneni muu, o'a os'o el̄a cuma na ongko no teta meamzi ci kuisi.>

⁵cu yuyafu 'o iesu, iceopngu tomo c̄c̄m̄ ci tafange, maceof̄ tomo tatposa ci ȳs̄. mo mi'usnu to botngon̄ 'o pilato ho yainca: <aiti! 'e cou eni!>

⁶'o masasaisicoo ho i'o kengsacu to seiten ne ihe cu aiti 'o iesu, mo moozoȳ: <spica to zuuzika si iesu! spica to zuuzika si iesu!> mi'usni to pilato ho yainca: <'atemueno iachia hafa ho spica to zuuzika. o'a os'o el̄a na kuisi taini.>

⁷yainca to couyutaya: <panto hoolicumia, ieni to hoolicu nteta anana'o mcoi, maica mita iachi mainca zou oko to hamo.>

⁸isi tal̄i to pilato ho ihe yainca, cu h'unano ma'sasmoyo.

⁹mo ivaho ȳmēm̄ to sootokufu 'o pilato, tuocosi 'o iesu: <mikos'a atuhcu i'mi no nenu?> at'inghi o'aisi yut'inga to iesu.

¹⁰isi mi'usni to pilato ho yainca: <o'a teko yut'inga a'o? teko cohivi, mi'o yaa ton̄ no poesih'a suu, maezo yaa ton̄ no spica to zuuzika suu.>

¹¹yainca to iesu: <'a isic'oeno faeni to hamo 'emo maica ci tonꞱsu, ko'ko mikoeno yaa tonꞱ ho yꞱsvꞱta a'o. ko'koeno, i'omo himhohioa ho tomakneni suu ci cou te asuhcu ecvꞱhꞱ na kuisisi.>

¹²talꞱi to pilato 'e e'e eni, asuhca 'ucia poesih'a 'o iesu. at'inghi mo moozoꞱꞱ 'o botngonꞱ ho yainca: <hociko poesih'a, o'a nas'a nanghia to honte na suu! siya nate iachi bihonte, 'aeno siya na hangꞱ to honte.>

¹³talꞱi to pilato homo maica 'e e'ehe, cu e'eafi 'o iesu, yonto lahe yainca <tai'to'tohungva no fatu> (la yainca to e'e no hevulu kapata) ho apa'ta tuucocosi.

¹⁴'o hiesi ne mio zou hiesi no ae'ayocꞱ meem'esa'o, a'usnu no cohiona, mo mi'usnu to botngonꞱ 'o pilato ho yainca: <aiti! 'e hontemu.>

¹⁵micu moozoꞱꞱ 'o botngonꞱ: <opcoza! opcoza! spica to zuuzika!> tuocosi to pilato: <temu skuna a'o ho spica ta zuuzika 'e hontemu?> yut'inga to saisicoo: <'ai'oc'o kaisa 'o honte mia!>

¹⁶isicu faeni ta botngonꞱ to pilato 'o iesu ho spica to zuuzika.

spica to zuuzika 'o iesu

(matai 27:32-44; maluko 15:21-32; luka 23:26-43)

ihe hafa emo'usnu maita'e 'o iesu.

¹⁷mo yuyafo 'o iesu, ngoevi 'o iachisi zuuzika, sꞱc'ꞱhꞱ to <cꞱehꞱana> (yainca to e'e no hevulu ngolungo).

¹⁸yonto ic'o, ihe spica to zuuzika 'o iesu; panto ihe s'upa cimo yoso, macihi to aavaisi, notaico 'o iesu.

¹⁹mo tmopsꞱ to i'iya 'o pilato, poa spicneni to skoskopna to zuuzika. 'o tposꞱ to i'iya: <counazalo iesu, honte ta couyutaya.>

²⁰botngonꞱ ci couyutaya 'omo teolꞱ ta isi tposi ta i'iya. maica 'o isi yoni svopco to zuuzika to iesu o'amo covhi ta hosa; a'vinano 'e isi tposi ta i'iya mo boemi to tposno hevulu, lating, ho ngilisia tuyu no e'e ci tposꞱ ho tposi.

²¹'o saisicoo to couyutaya mo mi'usnu to pilato ho yainca: <teav'a tposi ho yainca <<honte ta couyutaya>>, te tposi ho yainca <<'e cou eni mo iachi mainca zou honte ta couyutaya>>.>

²²yut'inga to pilato: <'e os'o afu'a tposi, o'ana te taezui!>

²³ataveisi ne ihecu spica to zuuzika to heetai 'o iesu, ihe yaa 'o yꞱsꞱ nosi aoskopna to iesu ho aspota, mocni 'omo macihi. ihe yaeza yaa 'o yꞱsꞱ nosi as'oia; 'e yꞱsꞱ eni uk'aci ne'sasi, moc'o cono yꞱteꞱ ho oho teyai.

²⁴ko'koeno, mo yu'tasvꞱtꞱ 'o heetai: <o'a teto eekieki, tetoc'o yu'siseita, aiti nate tmanu.> na eni aꞱla emia 'o isi eyoca to seiso ci e'e: ihe aangaeza 'o os'o

aoskopa, yaeza yupa yu'siseita 'o os'o as'oya. 'aihecueno a'umta hioa ta heetai na eni.

²⁵'omo bicmu'u to zuuzika to iesu, panto ino to iesu, 'o inosi coní, 'o maliya ci vcongü to kolopa, ho i'o maliya to motala.

²⁶isi teolæi to iesu 'o inosi ho i'o lasi songohia ci tesi mo yac'æ to cum'usi, isicu mi'usni 'o inosi ho yainca: <ino, aiti, 'e okosu!>

²⁷ecnguhu, ivaha mi'usni 'o tesi ic'o ho yainca: <aiti, si inosu!> ahoi ne mio 'o tesi ic'o ohsicu e'usna to emoosi 'o ino to iesu ho æt'æca.

mcoi 'o iesu

(matai 27:45-56; maluko 15:33-41; luka 23:44-49)

²⁸isi cohivi to iesu ho isicu acæha peiseæpngi 'e isi hi'hioa, te esmia 'o e'e to seiso, cu mainca: <mi'o mecu.>

²⁹to ic'o panto mo concí hopi, isi songcængci to masæecæ ci emi; ihe yaa 'o kæyæpa ho tæi to masæecæ ci emi, futneni to esou ho zo'uneni to sumsu to iesu.

³⁰ataveisi ne isi soetothoma to iesu, yainca: <tec'u!> mo tma'keucu 'o fnguusi, cu entæha to nsou.

seu'ca 'o h'ih'i

³¹zou hiesi no æ'ayocæ ne mio, i'o tec'u esmi ci 'ansokunici zou meoino meesi ci hie; 'o masoso'ehti ta couyutaya ihe kuzoa hoci nongaco to zuuzika 'o feango tomo mcoi hote 'ansokunici, cu uhto pilato ho m'eya smuhnu no cou ho ebkoca 'o t'ango to isi spica to zuuzika, hocu hafa mongoi 'o feangohe.

³²mo fiho no e'e 'o heetai, ebkoca 'o t'ango to isi cono spica cimo noavai to zuuzika to iesu.

³³mo emocmu'u to iesu, aiti ho micu mcoi 'o iesu, o'ana ihe ebkoca 'o t'angosi.

³⁴at'inghi, 'omo cihí ci heetai isi yomza to mengzu ho seu'ca 'o h'ih'isi, osni yaa moheafó ci hmuyu ho chumu.

(³⁵na eni ihe 'akasi to moso ælæ huçeoýo ta a'a'ausna ci cou; isi cohivi 'e 'akasisi mo mou'æmtæ. akoeva no poa mæzo tmaa'uzo na muu.)

³⁶maica 'e hi'hioa eni te mia 'o e'e to seiso: <'o cæhæsi o'ates'a mako coní nate ebkoca.>

³⁷panto mon'a h'unasi ci tposæ to seiso: <tahe mie'oci 'o ohe iachia seu'ca to mengzu ci cou.>

soululua 'o iesu

(matai 27:57-61; maluko 15:42-47; luka 23:50-56)

³⁸ataveisi no sucaefi 'e hi'hioa eni, panto cihî ci cou'alimatai ci yosefu mo mi'usnu to pilato ho m'eya teomneni hocisi e'maine'ei 'o feango to iesu. ('e yosefu zou tesi to iesu, c'o i'mi no ngoheungea to so'ehti to couyutaya, o'ala apa'to.) isi teomneni to pilato ho isi p'enza, cu hafa to yosefu 'o feango to iesu.

³⁹ne auyusi i'o mosola biebimi to iesu nemo feangna ci nikotemu mo yuyuso 'o yosefu. mahafo to isi atvoha to konamusngau ci s'os'o, mo asonã 30 kilo.

⁴⁰iepoepohã boemi to isi atvoha to s'os'o ci yãteã ho to'silãlãã cfua 'o feango to iesu; na eni lahe aot'oca ci h'ofiha to couyutaya hola yamcoi.

⁴¹to ohe yoni spica to zuuzika 'o iesu mo yaa conî ci ezoyã, ta 'ayumonasi panto o'amocu ohola ahta titha cimo faeva ci heuf'a.

⁴²maica ne mio zou aãlã hiesi no ae'ayocã meesi to couyutaya, mo cum'u 'o heuf'a ic'o, ihecu soãlãlãã to ic'o 'o iesu.

Yohane 20

uk'a yayo ci heuf'a

(matai 28:1-8; maluko 16:1-8; luka 24:1-12)

¹taseonasi no maikayo, o'a mocu mo tiskova, 'o maliya to motala mo emo'usnu to heuf'a, aiti 'o fatu to phingi to heuf'a isicu soezuha.

²cu toemaine'e ho i'ima 'o saimong petelo ho i'o lasi songohia to iesu ci mo cihî ci tesi, isi esvãta: <pano mo uhto heuf'a ho soezuha 'o nooe'oca, o'a imia cohivi ihe siya no nenu!>

³'o petelo ho i'o tesi ic'o cu emo'usnu to heuf'a.

⁴mo iepoepohã peayofã 'o mo yoso, at'inghi 'o tesi ic'o mo mayahehe to petelo, auyuhe toecã'ho to heuf'a.

⁵mo m'o'ayumonã ho aiti, teolãi 'o yãteã mion'a yonto ic'o, at'inghi o'amo yãmeãmã.

⁶cu tmoevo'ho 'o saimong petelo; moc'o emosngucã yãmeãmã to heuf'a, aiti 'o yãteã ho mon'a yonto ic'o,

⁷yaeza teolãi 'o cocfunana to fnguusi o'a isi so'upa to yãteã, isi taipupsu'ha ho soh'una.

⁸i'omo auyu sãc'ãhã ci tesi mo maezo fiho yãmeãmã to heuf'a; ne isicu aiti cu taa'uiva.

(⁹o'a mocu ihe ahta cohivi na e'ausna to isi engha to seiso ci e'e isi yainca tena ahtuo'te i'mi to mcoi ho smoevovei.)

¹⁰micu maine'e 'omo yoso ci tesi.

aopa'to to maliya to motala 'o iesu

(matai 28:9-10; maluko 16:9-11)

- 11** mion'a yac'æ to yafana to heuf'a 'o maliya ho mongsi. mo mongsi ho m'o'ayumonæ to heuf'a ho aiti,
- 12** teolæi 'omo yoso cimo sifæcæ'iya ci tensi, mo yusuhngu to ohe sii to feongo to iesu, mo yonto fnguusi 'omo cihi, yonto t'angosi 'omo cihi.
- 13** ihe tuocosi 'o maliya: <mamespingi, cuma na osko tngisi?> isi yut'inga: <ihe soezuha 'o nooe'ocamia, o'a os'o cohivi ihe siya no nenu!>
- 14** pateupnga 'e e'e eni, miezuhu 'o maliya, teolæi 'o iesu mo yac'æ to ic'o, at'inghi o'a mocu isi cohivi ho i'o iesu.
- 15** isi tuocosi to iesu: <mamespingi, cuma na iko tngisi? siya na iko i'ima?> isi ta'unano inala aæ't'æcæ to ezoyæ ci cou to maliya, ko'ko isi mi'usni ho yainca: <sensei, hoci zou suu namo mosoezuhu, teko'so eæsvæta a'o, osko siya no nenu, te'o ko'ko sooveiya.>
- 16** isi eyoho'a to iesu: <maliya!> mo miezuhu 'o maliya, buahevulu ho yainca: <laponi!> (zou <sensei> na e'ausnasi.)
- 17** yainca to iesu: <'ote ti'eopæ a'o, maica ho o'a mocu mi'o uhto lasi yoni to amo'u. teko uhto maanat'ohaesa'u ho eæsvæta: <<te'o baito to amo'u; 'aeno maezo amomu, te'o baito to hamo'u. 'aeno maezo hamomu.>> >
- 18** 'o maliya to motala cu eæsvæta to tesi, yainca isicu aiti 'o nooe'oca, yaeza psoecæ'ha 'o e'e to nooe'oca.

aopa'to to tesi 'o iesu

(matai 28:16-20; maluko 16:14-18; luka 24:36-49)

- 19** yofnasi no maikayo, mo yu'eteuyunu 'o tesi to iesu, eyæca 'o phingi, maica mo ngoheungeæ to so'ehti to couyutaya. ne mio, mo aopa'to 'o iesu, yac'æ to taicohe, mainca: <temu'sola soanono!>
- 20** ne isicu e'e eni, isicu pa'teni 'o emucusi ho i'o h'ih'isi. cu aiti to tesi 'o nooe'oca, mo na'no kokaekæbæ.
- 21** isi ivaha mi'usni to iesu 'o tesi ho yainca: <temu'sola soanono! ælæ mais'a 'o amo'u ho isi popeoskuna a'o, te'o yaica ho popeoskuna muu.>
- 22** eepænga 'e e'e eni, isi pee'usni to peucu 'o tesi, yainca: <tiou'sio to seilei!
- 23** kuisi no siya na temu peteongasa, tec'u peteongasa na kuisi no siya; hocimu o'te peteongasa na kuisi no siya, na kuisi no siya o'ate peteongasa.>

tomas ho i'o iesu

²⁴nemo seolɥa no aopa'to 'o iesu, 'omo cih to maskæueso ci tesi to iesu ci tomas (hopngo 'o tos'ongkasi) o'amoso no'upu.

²⁵ko'ko i'o mocmo ci tesi ne ihe eʊsvɥta to tomas ho ohecu aiti 'o iesu. isi mi'usni to tomas ho yainca: <mac'oci'u aɥla iachia aiti 'o oho smizi to emucusi, yomza ta lulku'u ho peuasa 'o oho smizi, boemi ta emucu ho peuasa 'o h'ih'isi, o'ate'o ahta taa'uzva.>

²⁶ataveisi no mainsohɥ, moso ivaho yu'eteuyunu to emoo 'o tesi; maezo no'upu 'o tomas. mo emɥtɥ 'o phingi, at'inghi mo aemo'au aopa'to 'o iesu, ho yac'ɥ to taicohe, mainca: <temu'sola soanono!>

²⁷ataveisi isi mi'usni 'o tomas ho yainca: <siya tan'e si lulkusu. aiti 'e emucu'u; ho'usneni si emucusu ho peuothoma co h'ih'i'u. 'otela ma'pepecvai. lac'o tmaa'uzo!>

²⁸mainca 'o tomas: <nooe'oca'u, hamo'u!>

²⁹yainca to iesu: <mio maica ho osko'so aɥla aiti a'o hocu taa'uzva? inamo o'te baito hocu tmaa'uzo a'ɥmtɥs'a ɥm'ɥmnɥ!>

atuhcusi ta tposɥ tan'e

³⁰mo yonto tuhcu to tesi 'o iesu hon'a hioa 'omo man'i ci po'e, at'inghi o'aisi tposi ta tposɥ tan'e.

³¹na atuhcusi ho isi tposi 'e tposɥ eni te poa taa'uzveni muu 'o iesu ho zou kilisto, zou oko to hamo, a'vinano te poa nomio no tmaa'uzomu ho elɥ no nsou.

Yohane 21

mi'usnu tomo pitu ci tesi ho aopa'to

¹ataveisi ta hi'hioa tan'e. mo i'vaho i'nɥskɥ yonto aaskiti to etɥpɥ ne tipilia 'o iesu ho aopa'to to tesi. 'o hiasi aopa'to maitan'e mo maica:

²ne mio, i'o saimong petelo, hopngo 'o tos'ongkasi ci tomas, 'o natanyo ci coukaana ne ngalilaya, 'o yoso ci oko to sipitai, ho i'omon'a yoso ci tesi mo acɥhɥ noteuyunu.

³isi mi'usni to saimong petelo ho yainca: <te'on'a tokeɥpɥ no yoskɥ.> acɥhɥ mainca: <temia to'ofeihni suu.> micu acɥhɥ yuyafo, smo'apangɥ; at'inghi cono feungna uk'a ci isi maka tolɥi ci cuma.

⁴ne mon'a aɥlɥ esmomho 'o hie, mo yac'ɥ to aaskiti to chumu 'o iesu, at'inghi o'a ihe cohivi to tesi ho zou i'o iesu.

⁵isi mi'usni to iesu ho yainca: <nanghia, pano imucu tolɥi ci yoskɥ?> ihe yut'inga: <ma uk'a.>

⁶yainca to iesu: <to'seni ta vhona ta 'apangꞰ si keꞰꞰ, 'apanto yoskꞰsi.> ihecu to'seni 'o keꞰꞰ, at'inghi o'aihe ev'ohi esifova, maica homo angu man'i 'o isi tolꞰi ci yoskꞰ.

⁷isi yainca to lasi ngohia to iesu ci tesi 'o petelo: <'a i'o nooe'oca!> isi talꞰi to saimong petelo ho isi yainca zou nooe'oca, osni mayo to yꞰꞰ ho efkꞰezeni to feangosi (moso yuesih'i ne mio), mofti'i su'to chumu.

⁸'o mocmo ci tesi mo smo'apangꞰ te sma'usnu to aaskiti, acꞰha esifova 'omo cono keꞰꞰ ci yoskꞰ. ne mio o'anamo covhi 'o aaskiti, mon'a asonꞰ 100 meeta 'o hiasi covhi.

⁹micu tmo'poyapo, aiti 'omo yuhcuyu ci ksiksi, panto yoskꞰ ho pang to skoskopnasi.

¹⁰mi'usni to iesu ho yainca: <poa piyo to imun'a tolꞰi ci yoskꞰ.>

¹¹mo uhto 'apangꞰ 'o saimong petelo, tas'usna to aaskiti 'o keꞰꞰ; 'o yoskꞰ to keꞰꞰ mo acꞰhꞰ maamtanꞰ, mo se'conza meemohꞰuteu 'o hiasi man'i. e'vono maica 'o hia man'i to yoskꞰ, o'a mo aekieki 'o keꞰꞰ.

¹²isi mi'usni to iesu ho yainca: <tamucula uhtan'e ho otaseoni.> uk'a cimo cihhi cinte smeecꞰ'ho tuocosꞰ to tesi ho mainca <zou siya suu>, maica mo acꞰhꞰ bochio ho zou i'o nooe'oca.

¹³cu emo'usnu 'o iesu, aangaeza 'o pang, yaica ho aangaeza 'o yoskꞰ.

¹⁴na eni zou ataveisi ne moso smoevovei 'o iesu, mo i'toteuhu aopa'to to tesi.

petelo ho iesu

¹⁵ataveisi ne micu acꞰhꞰ oepꞰngꞰ, isi tuocosi to iesu 'o saimong petelo: <oko to yohane saimong, na lako hia ngohia a'o mio tosa'ohe tamo ma'maica?> isi yut'inga: <nooe'oca, 'aos'o, osko cohivi la'u ngohia suu.> yainca to iesu: <teko p'ooyoskui 'e okono moatꞰ'nꞰ'u.>

¹⁶isi i'vaha tuocosi to iesu: <oko to yohane saimong, osko ngohia a'o?> isi yut'inga: <nooe'oca, 'aos'o, osko cohivi la'u ngohia suu.> mi'usni to iesu ho yainca: <teko aꞰt'Ʞca 'e moatꞰ'nꞰ'u.>

¹⁷isi i'toteuha tuocosi to iesu: <oko to yohane saimong, osko ngohia a'o?> maica ho isi acngucnguha i'toteuha tuocosi to iesu 'o petelo ho yainca <osko ngohia a'o> micu aha'o nac'o, mi'usnu to iesu ho yainca: <nooe'oca, uk'a ci osko o'te cohivi, osko cohivi la'u ngohia suu.> yainca to iesu: <teko p'ooyoseꞰi 'e moatꞰ'nꞰ'u.>

¹⁸te'o bumemeala eꞰsvꞰta suu, ne mosun'a haah'o, mosula iachi smoeputu to snoeputa, maino koyu ho biyavovei; at'inghi ho takocu mameoi, takola

houꞤꞤzneni si emucusu, tahela seo'eisi no mocmo, ho e'usna no o'a teko 'ucia usa.>

¹⁹(e e'e to iesu isi pahsansana tena mainenu na tasi hia mcoi to petelo, ho psoevohngꞤ to hamo.) ecnguhu, isi ivaha mi'usni to iesu ho yainca: <teko to'ofeihni a'o!>

iesu ho i'o mocmo ci tesi

²⁰miezuhu 'o petelo, aiti 'o lasi songohia to iesu ci tesi mo to'ofeihni. ('o tesi ic'o moso smacmu'u to iesu ne moso oyofonꞤ, tuocosi <nooe'oca, zou siya nate himhohioa ho phieni suu>.)

²¹isi teolꞤi to petelo, cu tuocosi 'o iesu: <nooe'oca, 'e cou eni tena mainenu na tasi atotavei?>

²²yut'inga to iesu: <hoci'u poa yaansoua ho toc'Ꞥha ho ta'ucu cmꞤ'ho, o'ate natꞤ'ca no teko hi'hioa. tekoc'o iachi to'ofeihni a'o!>

²³e e'e eni ohela na'na psoyom'a to 'ayumona to mosola to'ofeihni to iesu ci cou, yainca o'ate mcoi 'o tesi ic'o, a'ꞤmtꞤsi, o'a isi yainca to iesu o'ate mcoi, maisi yainca <hoci'u poa yunsoua ho toc'Ꞥha ho ta'ucu cmꞤ'ho, cuma na tesi natꞤ'ca no teko hi'hioa>.

²⁴e cou eni 'aeno 'omo 'akasi ta hi'hioa tan'e ci tesi; isi acꞤha tatotoyangzi 'e hi'hioa eni. ito cohivi 'e isi 'akasi zou acꞤꞤ ꞤꞤ'ꞤmtꞤ.

pahtaveiya

²⁵'o ohsila hioa to iesu ci mocmo ci hi'hioa moson'a engha man'i, hoci macoconi tatotoyangzi, os'o yainca no koyu'u na tesi hia man'i no tposꞤ o'ate nomso ta hrꞤhrꞤngꞤ.

Sitoo

Sitoo 1

¹taicini ci ti'afuilo: to o'u ahoza tposi ci tposu, 'o nia afu'u hi'hioa ho mo'ma'cohio to iesu, i'mi ne mohcu ahoi yaahioa

²ac'uhu to hiesi no ohpepe o'ucu acuha etotoyangza, to auyusi no ohpepe, isi ieni to tonu to seilei ho fii tomo man'i ci eutotavei 'o ohsila epeiya ci sitoo.

³to taicosi tomo mimsuptahi no ataveisi no nokvo'u, moso siho aopa'to to sitoo, boemi to mo mav'ov'o ci ti'a'ausna ho soomei ho mion'a yaansoua; isi poa aitneni to sitoo 'o iachisi, yaeza mi'usni ho eusvsvata na hi'hioa to hpuhpungu to hamo.

⁴ne moson'a seolua no noteuyunu, ohsi eucucufna 'o sitoo: <'ote mongoi ta 'elusalemu, maito o'ula mi'usneni muu ci e'e, totea 'o ohsila teomneni to amo'u.

⁵'o yohane ohsila yomza ta chumu ho toononvi muu, at'inghi ataveisi no mipzohi tamu tiou no toonono to seilei.>

'o iesu mo noa tiova ho ohpepe

⁶nemo seolua no noteuyunu 'o iesu hoi'o sitoo, tuocosi 'o iesu: <nooe'oca. zou maitan'e na teko p'eyoveiya 'e hpuhpungu ta 'isolaelu?>

⁷isi mi'usni to iesu ho yainca: <ina hiesi ho mio tesi ieni no iachisi tonu to amo'u ho esvata, o'antemu cohivi.

⁸at'inghi ho tac'u cmu'ho muu 'o seilei, tenamu a'suftonu yaa tonua, yonta 'elusalemu, yutaya. ho nongabo ne samalia, ac'uhu no maucuculili ta hpuhpungu ho 'akasineni a'o.>

⁹cu eepanga 'e e'e, yonto ihe toehunga huceoevi 'o iesu hocu ohpepe; panto cmucmu cimo isihngi ne ihe mi'ofeihni.

¹⁰ne micu mongoi 'o iesu, seolua non'a acuhu smo'euchumu ta pepe. akameosu yaa yoso cimo sifuecu'za ci cou mo bi'upu,

¹¹yainca: <coungalilaya, mainci yac'u tan'e ho mængucu? 'emo mongoi muu noa tiova ho ohpepe ci iesu, imu aiti mo mainenu na hiasi ohpepe, 'atenaeno maica na tasi hia yuovei.>

tiuski to yuta ci cou

¹²'o sitoo micu i'mi to hcuyu'olivu ho yuovei to hosa ne 'elusalemu; 'o hcuyu'olivu mo asonu ikilo 'o hiasi noteno to hosa.

¹³ne micu yꞵmeꞵmꞵ to hosa, yꞵmeꞵmꞵ to tehe yoni ci emoo; to ic'o panto petelo, yohane, yakovu, 'antole, fuili ho tomas, patolomai ho matai, oko to 'alofui ci yakovu, ho i'o nesintoo ci saimong, ho oko to yakovu ci yuta.

¹⁴la asngꞵcꞵ noteuyunu ho tohungu 'inoli; to taicohe panto piyo ci maamespingi ho i'o ino to iesu ci maliya, ho i'o nanat'ot'ohaesa to iesu.

¹⁵micu mipzohi panto hia noteuyunu to sinto, mo asonꞵ se'conza mpusku ci cou 'omo i'upu. mo yꞵc'ꞵ 'o petelo, yainca:

¹⁶<maananghia! 'o seilei isi ieni to ngayo to tavite. yonta seiso ho eyoca 'o yuta tena mahafo to cou ho tꞵtꞵꞵta 'o iesu ci hi'hioa. te ahta o'te mia.

¹⁷i'o yuta oho anana'va epeiya ho e'paevai ta teto hi'hioa, zou cihi ta taicoto.>

(¹⁸'o yuta mo titho to ohsi tasmiza no peiskuzkuzo ci peisu ho mhino to ceoa; cu yonto ic'o ho mehtupeohꞵ, smoezo'zo'o 'o fongfongnasi hocu mcoi.

¹⁹i'omo yonta 'elusalemu ci cou mo acꞵhꞵ tmac'ꞵhꞵ ta mo maica ci hi'hioa, ko'koeno hoci boemi to e'ehe la yainca 'o ceoa to ic'o 'akotama, na e'ausnasi zou <ezoyꞵ hmuyu>.)

²⁰aꞵꞵ mais'a 'o isi tposi to *sihen*: seovei'sio na emoosi, uk'a na cite no'ayumonꞵ. panto isi yaeza tposi: tahe'so tiuska no mocmo ci cou na lasi hi'hioa.

²¹⁻²²mo ecnguhu 'o petelo ho yainca: <i'mi tan'e, te ahtuo'te yaa cihi nate apuhngu a'to, tohungu 'akasi to smoevovei to nooe'oca iesu. 'e cou eni ahtuo'te mosola ahoi ne moson'a no'upu a'to 'o nooe'oca iesu - ahoi ne moson'a toonono 'o yohane ac'ꞵhꞵ ne mohcu ohpepe 'o iesu - apaezumo no'upu a'to ci cou.>

²³ihecu epeiya 'emo yoso ci cou, 'ai'oeno yosefu (zou pasapa 'o tos'ongkasi, la yaeza yainca yusutu) ho i'o mathiya.

²⁴mo tohungu 'inoli ho mainca: <nooe'oca, osko cohivi na 'tohungꞵ tamo macihi; teko'so pas'ofeihna a'mi, ta mo yoso tan'e zou siya na osko epeiya.

²⁵ho noꞵezi 'ete hioa ta sitoo. 'e hioa eni isicu ciha to yuta, uhto ntesi anana'va usa.>

²⁶eepꞵnga 'e e'e eni, micu yu'siseiti. tamo yoso ihe tꞵꞵꞵa 'o mathiya; micu no'upu ta 'ayumona tamo maskꞵ uci ci sitoo.

Sitoo 2

ohpueho 'o seilei

¹conosi hie nemo homeyaya, mo yu'eteuyunu tomo concu 'oyona 'o sinto.

²akameosꞫ yaa i'mi ne pepe ci mꞫmꞫ, mais'a mꞫmꞫ no mo meinsohꞫ cimo taso ci poepe, meingcꞫngcꞫ ta ihe yoni ci emoo.

³ihe yaeza aiti 'omo mais'a mi'ausna no puzu ci umo, meiemo'Ɜ ho tosvo to feango ta mo macicihi ci cou.

⁴isi acꞫha nongcꞫngci to seilei, maito isi pafeni to seilei ci tonꞫ ho ahoi mo'engho to e'e no mocmo ci hrꞫhrꞫngꞫ.

⁵ne mio, pantomo yone 'elusalemu cimo i'vav'ov'o no hrꞫhrꞫngꞫ cila ma'po'Ɜ'ꞫmtꞫ ci couyutaya.

⁶ne ihecu talꞫi 'e mꞫmꞫ eni, micu yu'eteuyunu 'omo botngonꞫ ci cou. acꞫhꞫ na'no ma'kakaebꞫ, maica ho ihe talꞫi 'e sinto mo boemi to h'oe'eahe ho aomotꞫ'Ɜ.

⁷nemo seolꞫa no yamci, ihe yainca: <teko aiti, 'emo ya'ei ci cou o'as'aeno acꞫhꞫ coungalilaya?>

⁸mainci mito acꞫhꞫ tmalꞫ ho ihe titha 'o h'oe'eato ho aomotꞫ'Ɜ?

⁹ta 'ayumonato mo yaa coupatiya, coumitiya, cou'ilan; ho i'omo i'mi ne misopotamiya, yutaya, kapotoke, pentu, 'azia,

¹⁰fulika, pangfuliya, 'ezivuto, ho i'omo i'mi tomo nocmu'u ne kulinai ci cou to mia'usnu to lipiya, panto mo maezo i'mi ne loomu,

¹¹ta'upa 'o couyutaya ho i'omo ma'hi'usnu to yutayakio ci couyafana; panto maezo coukolitho ho cou'alavia. ci mito acꞫhꞫ tmalꞫ homo titho to h'oe'eato ho engha na taunona'vꞫ ci lasi hi'hioa to hamo!>

¹²ihe yamceni ho taakoknueva, yupa nia tuocosꞫ: <mamos'a aꞫꞫ mainenu 'e hi'hioa eni?>

¹³panto mo cocvo to sinto ci cou ho yainca: <'emo maica ci cou ma mihin'ic'o pemoyomo!>

e'e to petelo

¹⁴ne mio, mo yac'Ɜ 'o petelo ho i'omo maskꞫ ucni ci sito. mo tmunoi ho mi'usnu tamo botngonꞫ ci cou ho yainca: <'e 'oahngꞫ ta couyutaya ho i'e mimu afu'u yonta 'elusalemu ci cou, temu cohivi, bumemealꞫ tmalꞫ ta e'e'u.

¹⁵imun'asi ta'unano mo emoyomo 'emo maica ci cou? o'amos'a maica, maica ho moc'on'a ma'hisio no taseona 'e huomza hie.

¹⁶'e a'a'ausnasi ho mo maica aꞫꞫ mais'a 'o ohsi la engha to eyongensa yo'elu:

¹⁷yainca to hamo: na eni te'o hioa ho tec'u puesona ta hr̥hr̥ng̃: te'o hoyuha ta macihi 'e piepiya'u. na 'o'okomu tehe patvaha 'e e'e'u; 'e yu'faoinanamu te baito to mavolosi; 'e mamameoimu te yacei to isi taunona'v̥.

¹⁸to hiesi ho mio, te'o hoyuha 'e piepiya'u, ac'̣ha to soskuskunu'u ho i'e soskuskunu no mamespingi; tehe psoevaha 'e e'e'u.

¹⁹te'o yonta pepe ho peispo'e, yonta ceoa ho hioa 'e isi huunona'v̥ ci hi'hioa; mo yaa hmuyu, yaa puzu, yaa feufeua;

²⁰tena sveep̣ 'e hie ho o'te tiskova; mais'a hmuyu 'e feoḥ na tesi hia f̣hng̃oya; auyusi no cṃ'ho 'o psoevohng̃ ho taunona'v̥ ci hie to nooe'oca, te ac̣ḥ esmi 'emo maica.

²¹ho mio, nate afu'u eyoho'̣ to ongko to nooe'oca ci cou te asansano noa to'usni.

²²<oahng̃'u ta 'isolaelu, temu taḷi 'e e'e'u. na 'emo cofkoya ci hi'hioa to counazalo iesu, isi na'na asansana 'o hamo isi ieni to isi hi'hioa ci po'e, taunona'v̥ ci toṇ, h'unasi ci hi'hioa, mi'usnu muu ho epa'teni. 'e hi'hioa eni imu iachia cohivi, maica homo esmi ta taicomu.

²³'o hamo mo fiho to iachisi 'toḥng̃ ho ino isi huyoyoci ho asṿta no faeni muu 'o iesu; na muu imu ieni tola ma'peu ci cou ho spica to zuuzika. ho opcoza.

²⁴at'inghi 'o hamo isi poa i'mi to mcoi ho smoevovei, isi aapayo'a 'o 'atutumzo no mcoi, maica 'o iesu o'atesi peeḷi aekotva no mcoi.

²⁵ohsila pas'osi to tavite 'o iesu ho yainca: la'u conino aiti 'o nooe'oca hola yonta tuhcu'u; hola yonta vhona'u. o'ate'o ahtu tmaot'ou.

²⁶ko'koeno. la 'aveoveoỵ co 'toḥng̃'u, 'e e'e'u lasi nongc̣ng̃ci no kokaekaeḅ; 'e tenala kuzo ci feango'u teec'on'a nouḷḷ no 'ayumona no yaa ta'usnia.

²⁷maica o'ateko poa uhne voec̣vcana a'o, yaeza o'ateko h'unasa teomneni 'e meot'̣c̣ ci soskuskunusu hoci toapayo'̣.

²⁸oskocu pas'ofeihna na ceoṇ ta nsou'u; ho lako no'upi lasi poa ngangc̣ng̃c̣ na kokaekaeḅ'u.

²⁹<mao'oahng̃, e'usna no ohsila hioa no nia maameoito ci tavite, te'o a'̣mta epopayoa ho esansani muu. o'amosos'a anouc'o mcoi, oho yaeza efo'a; ac'̣ḥ maitan'e mion'a yontan'e 'o nia heuf'asi.

³⁰zou eyongensa, isi cohivi na ohsila teomneni to hamo: mosola esṿṭ 'o hamo, te i'mi ta ṃnṭ'casi ho m'eac'̣ note cihci ci honte ho yusuhngu to suoca'hasi.

31ohsi ayoca cohivi to tavite na isi ta'koeva to hamo, ko'koevo ne ohsicu ec'aha na smoevovei to kilisto, isi yainca: o'a isi noa ciha ne voocuvcana; o'amo h'unano toapayo'ua 'o feangosi.

32i'e iesu eni, isicu poa smoevovei to hamo; mimza acuhua 'akasi ta hi'hioa tan'e ci cou.

33isicu taspepza ho yonto vhona to hamo, a'vinano i'mi to amosi ho tiova 'o ohsi la teomneni ci seilei. i'e imu aiti talai maitan'e, 'aisieno ho'usna a'mi to hamo ci mengumi.

34'o tavite o'amoso iachi ohpepe, at'inghi ohsi yainca: 'o nooe'oca mo mi'usnu to nooe'oca'u ho yainca: teko yusuhngu ta vhona'u,

35totea a'o ho ta'u poa peteozu ta t'angosu 'o hangusu.

36<ko'koevo, acuvhua 'e ma'o'oahngu ta isolaelu, temu asansana cohivi, i'o imu spica to zuuzika ci iesu, isicu p'eyac'a to hamo ho poa nooe'oca, poa kilisto!>

37ne ihe toehunga talai 'e e'e eni, mais'amo ac'uc'ua 'o 'tohunguhe, mi'usnu to petelo ho ito mocmo ci sitoo ho yainca: <maanat'ohaesa, cuma nantemia peelai hioa?>

38isi mi'usni to petelo ho yainca: <temu acuhua ma'vovei 'e mimu macicihi, a'vinano te boemi to ongko to iesu kilisto ho tiou no toonono, ko'ko poa peteongasneni na kuisimu, temucueno meelua tiou to isi pafeni to hamo ci seilei.

39maica ohsi teomneni to hamo, tesi pafeni no ohsila afu'a eyoho'a to nooe'oca hamo ci cou. 'aeno muu, 'o'okomu, ho i'o acuvhua ci mo yone covhi ci cou.>

40mo i'vaho boemi to man'i ci e'e ho 'akasi 'o petelo, eucufna ho yainca: <temu iachia to'usni 'e iachimu ho momeesih'i to tahe esmiza ci patvovei ta kokuzo ci cou!>

41botngonua 'omo tiou to e'esi, a'vinano tiou to toonono; to conosi hie ne mio, mo positoteuhu 'omo apuhngu ci sinto.

42mo concu 'tohungu ho noa po'pa'cohivi to sitoo, i'upu tola nouteuyunu, o'upu eabobonua, toehungu 'inoli.

h'oyunsova no conotacunu to sinto

43'o sitoo mo man'i 'o ihe hioa ci po'e ho taunona'vua ci hi'hioa; i'mi tan'e micu yaa einu ci 'tohungu 'omo macicihi.

44'o acuvhua ci sinto mo a'cu'cunua nouteuyunu, 'o afu'u macucuma ihe toehunga titha.

45ihe yaeza phieni 'o ezoezoyua, maino tehe timsoa tamo macicihi ho aangaezeni to peisu.

⁴⁶mo tohmuskæ 'o 'tohungæhe, huhucmasi yu'eteuyunu to seiten, tenan'a apopaevai to macocono emoo ho toehungu eabobonæ, boemi no 'aveoveoyæ cofkoya ci 'tohungæ ho toehungu bonæ.

⁴⁷la tohmomoengæ to hamo, acæhæ bunananghiya ci natæ'ca. 'o noe'oca isi huhucmasa topuhngi to isi to'usni ci cou.

Sitoo 3

poa yov'o to petelo ho yohane 'omo pi'o ci cou

¹moso conic ci hie, to 'inoli no ma'hi tuyu huomza hie to ataveisi no cohiona, 'o petelo ho i'o yohane mo uhto seiten.

²yonto lahe yainca yonghu phingi, panto cihicimo asonghoi pi'o ci cou; lahe huhucmasa ngoevi to mocmo ho siya to phingi, mi'usnu tola yæmeæmæ to seiten ho noa to'to'si.

³isi aiti 'o petelo ho i'o yohane te yæmeæmæ to seiten, cu mi'usnu ho m'eya to'si.

⁴ihe teochæmi; yainca to petelo: <teko aiti a'mi!>

⁵isicu buyuyue'iya to ic'o 'emo yoso, mingeuo no pano tesis'a p'elæa ci cuma.

⁶isi mi'usni to petelo ho yainca: <uk'a ci king ho nging'u, at'inghi te'o yocæcæhneni suu 'e acæcæhæ'u: te'o boemi to ongko to counazalo iesu kilisto ho pashæi suu, yæc'æ ho coeconæ!>

⁷isicu timza to vhona to emucusi to petelo ho ec'ævi. 'o t'angosi ho i'o cæhæ to pongæfæsi micu osni yaa tonæa.

⁸micu mofti'i, ho bæsnæcæ, maita'e coeconæ. atavei to'ofeihni yæmeæmæ to seiten, mo coeconæ ho mouftifti'i, tohmomoengæ to hamo.

⁹ihe toehunga aiti homo coeconæ ho tohmomoengæ to hamo;

¹⁰ne ihecu hongæ ho i'ola leyusuhngu to yonghu phingi ho m'eya to'to'si ci cou. a'æmta meoino yæmceni 'emo esmi ci hi'hioa,

yonto seiten 'o petelo ho epeaski to fukuin

¹¹ito hocnguha solomong, mo tæyæcæ ti'eopæ to petelo ho yohane 'o cou ic'o; ihe na'na yæmceni to mo yonto ic'o ci cou, cu acæhæ smo'usnu ho aiti.

¹²isi aiti to petelo 'emo botngonæ ci cou, isicu mi'usni ho yainca: <'oahngæ ci isolaelu, temueno 'ahæya yæmceni 'e hi'hioa eni? mainci teochæmi a'mi? imun'asi ta'unano mo i'mi no iachi tonæ ho singkoomia ho poa meelæ coeconæ 'e cou eni?>

¹³'o hamo to avulahamu, isaku ho ito yakovu, 'ai'oeno hamo to nia maameoito, isicu poa psoevohngæ 'o soksuskunusi ci iesu; 'e iesu eni imu tomakneni ta

seifu, ntohsi akoeva no poesih'a to pilato, mimu apuyu yonto tuhcu to pilato ho hopsupseni 'o iesu.

¹⁴zou cofkoya ho moulalɛ 'o iesu, at'inghi imu hopsupseni, p'enzahe to pilato 'o cihci ci mosola opcoi to cou ho faeni muu.

¹⁵maicac'o, imu opcoza 'o nooe'oca no nsou; at'inghi 'o homo isi i'mi to mcoi ho poa smoevovei. 'aeno a'mi 'ete 'akasi ta hi'hioa tan'e.

¹⁶'emo i'mi ta ongko to iesu ho yuyafo ci tonɛ isi poa yaa tonɛ 'e t'ango ta mo pi'o. 'e imu aiti ho cohivi ci mo yuyafo ta feango ta cou tan'e 'amoeno acɛhɛ i'mi homo tmaa'uzo to ongkosi. maica ho mo tmaa'uzo to iesu ko'koeno mo a'suftonɛ yov'o. imucu yaeza tohunga aiti.

¹⁷<homo maica, maananghia, os'o cohivi na muu ho i'o taicinimu ho imu yaica ci hia mi'usni 'o iesu moc'o i'mi no peisloɛngɛ.

¹⁸ohsicu la nona'va ieni to eyongensa to hamo ho eyoca 'o kilisto te asansano tiou no 'atutumzo; cueno a'ɛmta esmi 'e eyoca eni.

¹⁹ko'koeno, temu ma'vovei, miezuhu to hamo, tesieno peteongasa na kuisimu.

²⁰maicac'o, 'o nooe'oca tesi faeni muu namo faeva yaa tonɛa ci piepiya; conosi tan'e, tasi skuna 'o iesu, 'ai'o ohsieno esvɛtneni faeni muu ho poa cmɛ'ho ci kilisto.

²¹te ahtuo'te yone pepe 'o kilisto, ac'ɛhɛ ho tac'u i'vaho yufafaeva 'e acɛcɛhɛ; ne noana'o ohsila ieni to eyongensa to hamo hocu epeaska.

²²ohsila yainca to moose: <<'o nooe'oca - i'o hamomu tesi i'mi ta 'oahngɛmu ho m'eac'ɛ to cihci ci eyongensa, mais'a ho isi p'eyac'a a'o. i'o isi mi'usneni muu ci e'e, temu'so asansana taayaezoi.

²³inate o'te tmaa'uzo ta e'e ta eyongensa tan'e. te i'mi ta 'o'oko to hamo ho aapayo'a.>>

²⁴'emo afu'u epeaski ta e'e ci mayoyongensa, ta'upa 'o samu'elu ho i'o moso ticngicngihi ci cou. mo acɛhɛ epeaski ta hiesi no tena esmi ci hi'hioa.

²⁵na muu te tiuski to eyongensa ci cou; imu tiuska na nia yupa esvɛtɛ to hamo ho ino nia maameoimu. ohsicula mi'usni to hamo 'o 'avulahamu ho yainca: <<te'o ieni no mɛntɛ'casu ho pafi no ɛm'ɛmnɛ 'e afu'u yatatiskova.>>

²⁶ko'koeno, 'o hamo mo ec'ɛ ta soksuskunusi, aueva popeoskuna ho poa uso muu, pafi no ɛm'ɛmnɛ muu, poa macicihi miovei muu, mongoi no kokuzo ci ceonɛ.>

Sitoo 4

yonto ngikai 'o petelo ho i'o yohane ho noa yɛsvɛta

- ¹ne mon'a seolua no mi'usnu to botngonx ho aomotux 'o petelo ho i'o yohane, panto piyo ci saisi, kengsacu to seiten, ho i'o cousatukai mo aemo'au esmi.
- ²maica 'emo yoso ci sitoo mo mo'ma'cohio ta cou ho e'u'usnu to smoevovei ci hi'hioa, epeaska 'o iesu homo i'mi to mcoi ho smoevovei, 'emo piyo ci cou mo kuici saxux'no,
- ³ko'kocu tatruta 'emo yoso, poekotva to poo'usna poc'uxha no mivahi, maica mohcuso voecuxvux ne mio.
- ⁴at'inghi i'o moso tmac'uxux ta e'e mo botngonx 'o mohcu tmaa'uzo, i'oc'o haahocngux, mo nia'te posiyoemohux.
- ⁵cu mivahi, 'o masoso'ehti to couyutaya, coolo, ho i'o lema'cohio seiso mo yu'eteuyunu ne elusalemu.
- ⁶'o taisaisi ci aana, ho i'o kaiyafa, yohane, alisanta, ho i'o ma'o'oahngux to taisaisi mo acuxux su'upu.
- ⁷ihe poa yac'ux to tuhcuhe 'o sitoo, tuocosi: <mimu biftongux no tonux no cuma, boemi no ongko no siya ho hioa eni?>
- ⁸isi nongcungcux no seilei 'o petelo, yut'inga ho yainca: <'e masoso'ehti ho macocoolo,
- ⁹ho mimza noa tuucocosi maitan'e. hoci zou i'omo pi'o ci cou mo mainenu na hiasi yov'o.
- ¹⁰na muu ho i'e afu'u cou'isolaelu ntemu acuxux bochio: 'e cou eni mo yac'ux ta tuhcumu, cu a'suxftonux yov'o, na eni mo i'mi to ongko to nazalo iesu ho yuyafu ci tonux; imu spica to zuuzika, at'inghi 'o hamo isicu poa i'mi to mcoi ho smoevovei.
- ¹¹e'usna ta iesu, ohsi la yainca to seiso: i'o ohe ciha to lemooyai emoo ci fatu. micu sotva'esa ci totnguca.
- ¹²moc'o i'mi to ic'o na to'usnu; maica 'e yatatiskova ta hruxhruxngux, uk'a ci isi faeni to hamo ci mocmo ci ongko, poa noe'ocneni a'to ho elux no to'usni.>
- ¹³ihe aiti ta ngi'in 'o petelo ho yohane homo maica 'o hia 'uxteux, ihe yaeza cohivi ho o'amoso nama tmopsux ci cou, ihe a'suxftona taunona'vux, ihecu ta'hongi 'emo yoso ho mosola to'ofeihni to iesu.
- ¹⁴at'inghi, uk'a ci namahe e'e, maica ho ihe aiti 'o isi poa yov'o ci cou mo bi'upu to petelo ho yohane.
- ¹⁵'o mangingi'in ihecuc'o moeza pashuxya ho poa yuyafu to ngikai 'omo yoso, atavei micu touxsvuxsvatux,

16yainca: <mate ti'vo'vona na hin'i? 'emo yonta 'elusalemu ci cou ihe toehunga cohivi ho ihe hioa 'e isi taunona'vɔ ci po'e, o'a teto h'unasa peelɔi peecveni.

17at'inghi, akoeva no poa o'te angu psoecocoyɔ ta yatatiskova na eni, 'ateeno at'ingha engahva, poa o'tena 'aoko boemi to ongko to iesu ho mi'usnu ta cou ho mo'engho no cuma.>

18ihecu eoveiya 'omo yoso, engahva 'emo yoso ho poa o'tena 'aoko boemi to ongko to iesu ho epeaski no e'e hocieno mo'ma'cohio ta cou.

19at'inghi, ihe yut'inga to petelo ho yohane: <hote yonto tuhcu to hamo, hoci tmalɔ muu hocieno tmalɔhe to hamo nenusi nate emzo? 'atemu eno iachia hɔsvɔta!

20i'e imza afu'a aiti ho talɔi, o'atemza peelɔi o'te pateafa.>

21ihe i'vaha i'nɔska kuici engahva, ihecu poesih'a, maica ho o'amo elɔ nontehe koa patvovei. 'emo botngonɔ ci cou mo acɔhɔ i'mi tamo yuyafɔ ci hi'hioa ho tohmomoengɔ to hamo.

22'e isi poa yov'o ta po'e tan'e ci cou micu tomsɔptɔha ta yae'oca.

toehungu 'inoli 'o sinto

23ne ihecu poesih'a 'e petelo ho yohane, osni yuovei to iachihe 'oahngɔ, mi'usnu tamo botngonɔ ho etotoyangza 'o nia mae'e to saisicoo ho ito coolo.

24ihe toehunga talɔi, cu tohmɔskɔ tmunoi 'inoli to hamo ho mainca: <na moso mooyai ta pepe, ceoa, etɔpɔ ho i'e macucuma ta 'ayumonasi ci nooe'oca!

25ohsula ieni to seilei, titha 'o ngayo to soskuskunusu - 'o nia maameoimza ci tavite ho yainca: mo mainci moozoyɔ 'e yata yafana? mo mainci ma'koyu tamo peis'ankɔ ci hi'hioa 'e yatatiskova?

26'e honte ta ceoa mo acɔhɔ sikhcu ho i'eayo; 'ela le'aɔt'ɔcɔ mo maezo yu'eteuyunu, te suyumo to nooe'oca ho ito isi tohɔsɔi ci kilisto.

27micueno a'ɔmtɔ maica, 'o helote ho i'o pangsiu pilato mo yonta hosa tan'e ho yu'tukosɔ 'o couyafana ho i'o cou'isolaelu, tehe suyumi 'e socofkoya ci soskuskunusu iesu, 'a i'oeno osko epeiya ho p'eyac'a ci kilisto.

28mo yupania yu'tukosɔ, tehe hioa 'o ohsucula noana'va eyoca to tonɔsu ho ito 'tohɔgɔsu ho poa esmi ci hi'hioa.

29nooe'oca, i'o maosmoyohe, teko'so hɔsvɔta, a'vinano poa yaa 'ɔteɔ a'mi, 'aeno 'e soskuskunusu, ho peelɔi psoyaska 'e e'esu.

30teko'so ho'usneni na emucusu ho aotothoma namo tma'congo, a'vinano poa meelɔ biftongɔ to ongko to socofkoya ci soskuskunusu iesu ho hioa na taunona'vɔ ci po'e.>

³¹cu aepɛŋɣɛ 'inoli, mo tmaot'ou 'o ihe yoni noteuyunu. isi acɛha nongcɛŋɣci to seilei, ahoicu 'ɛteɛ ho psoyaski to e'e to hamo.

toehunga titha 'o yupasɛ

³²'emo noteuyunu ci sinto acɛhɛ concɛ 'tohɛŋɣɛ, uk'acimo cihi cinte tmaachi no iachi macucuma; 'o afu'u macucuma ihe toehunga titha.

³³'o masisitoo mo yaa meoino tonɛ ho 'akasi 'o smoevovei to nooe'oca iesu; 'o hamo isi fii no meoino ɛm'ɛmnɛ 'emo macicɛhi.

³⁴ta taicohe, uk'a cimo aviovio no cuma. i'omo yaa emoo ho ezoyɛ ihecu acɛha phieni.

³⁵'o peisu no huphina no ezoyɛ ihe acɛha faeni to sitoo, maino te titha tamo macicɛhi ho aangaezeni.

³⁶panto cihi cimo yayo ne saipulusu ci coulevi, zou yosefu 'o ongekosi, ihe tos'ongki to sitoo ho poa panapa (na e'ausna ta panapa zou lepoucufnu);

³⁷isi phieni 'o iachisi ezoyɛ, yaa 'o peisu ho faeni to sitoo.

Sitoo 5

'ania ho safuila

¹panto mon'a cihi ci cou, zou 'ania 'o ongekosi; mo iepoepohɛ 'o vcɛŋɣsi ci safuila ho ake'i mhino to ezoezoyɛ.

²isi tɛtɛɛta 'o mocmo to peisu, faeni to sitoo 'o ang'osɛsi; na eni isi yaeza cohivi to vcɛŋɣsi.

³isi mi'usni to petelo ho yainca: <'ania, mainci poa atɛkceni no satan co 'tohɛŋɣɛsu, poa meknuyu to seilei na suu, tɛtɛɛta na mocmo ta peisu ho osko phieni 'o ezoyɛsu?>

⁴ho o'amocu isi phieni 'o ezoyɛ, 'aeno nuusu, ho oskocu phieni, 'aeno maezo nuusu na peisu; mainci miko aac'o bikoyu no peis'usnu maica? o'amikos'a meknuyu ta cou, mamiko meknuyu to hamo!>

⁵ne isicu talɛi to 'ania 'e e'e eni, cu e'toheɛŋɣɛ ho mcoi; namo tmac'ɛhɛ ta hi'hioa tan'e ci cou mo acɛhɛ kuici ma'sasmoyo.

⁶piyo ci yu'faojinana mo yɛmeɛmɛ, cfua 'o nia feangosi. ngoeyafi cu efo'a.

⁷cu asonɛ ma'hituyu 'o huomza hie, mo yɛmeɛmɛ 'o vcɛŋɣsi, o'amocu isi cohivi na moso esmi ci hi'hioa.

⁸isi mi'usni to petelo ho yainca: <ɛsvɛta a'o, na peisu no phieni na ezoyɛmu mio acɛhɛ yontan'e?> isi yut'inga: <'amio, mo acɛhɛ yontan'e.>

⁹yainca to petelo: <mainci mimu tohmæskæ ho hæsvæta 'o piepiya to nooe'oca? aiti. i'omo emuf'o to vcongæsu ci cou micu yonta phingi, tehe yaeza ngoeyafi suu!>

¹⁰mo osni e'puyu to yaa t'ango to petelo hocu mcoi, mo yæmeæmæ 'o yu'faoimana, aiti ho micu mcoi, cu ngoeyafi, suchipa efo'a to nia vcongæsi.

¹¹acæhæ 'e kiokai ho i'o mo tmac'æhæ ta hi'hioa tan'e ci cou mo acæhæ kuici ngoheængeæ.

taunona'væ ci po'e

¹²'o masisitoo mo yonta 'ayumona tamo botngonæ ho man'i 'o ihe hioa ci po'e ho taunona'væ ci hi'hioa; 'o afu'u sinto acæhæ tohmæskæ 'o 'tohungæhe ho yu'eteuyunu to hocnguha solomong.

¹³ihe e'vono einva tamo botngonæ 'o sitoo, at'inghi 'o o'a sinto ci cou o'amo smeecæ'ho ohcum'u.

¹⁴ne mio 'o mo tmaa'uzo to nooe'oca ci cou mo ausuhcu botngonæ, mo yaa haahocngæ ho maamespingi.

¹⁵maica homo man'i 'o ihe hioa to sitoo ci po'e, panto cou ihe ngoevi 'omo tma'congo ho hafa uhto ceonæ, panto isi siya to hopo, siya to sospoya, tata'za ho tena sucaefi 'o petelo, tena pe'isihngi to feangohe 'o ongkosi.

¹⁶panto mon'a botngonæ ci cou mo mahafo tomo tma'congo ho i'o isi cænghi no h'aokuv'o. mo i'mi to mayoyou to cum'usi ne 'elusalemu ho esmi; 'emo maica tma'congo ci cou mo acæhæ æmnæ ci yov'o.

akuzkuzoa 'o sitoo

¹⁷'o taisaisi ho i'o lahe eahafa, 'ai'oeno cousatukai to ic'o, ihe kuici so'eububut'ua 'o sitoo, ko'kocu esvæta no aut'ot'ou.

¹⁸ihe tætræta 'o sitoo, poekotva to poo'usna.

¹⁹at'inghi to yofnasi, isi paavi to tensi to nooe'oca 'o phingi to poo'usna, hafa yuyafu 'o sitoo, mi'usni ho yainca:

²⁰<temu emo'usnu maita'e, yac'æ to 'ayumona to seiten, mi'usnu to botngonæ ho epeaska 'emo e'usnu to faeva nsou ci e'e.>

²¹cu tmalæ ta e'e tan'e 'o sitoo, ne tec'u mon'i tiskova cu yæmeæmæ to seiten, ahoi mo'ma'cohio to cou. 'o taisaisi ho i'o lahe eahafa ihe eteuyuna to ngikai 'o afu'u coolo to yutaya ho toehungu toæsvæsvætæ, atavei smuhnu ho uhto poo'usna tehe e'eafi 'o sitoo.

²²at'inghi ne micu sæc'æhæ 'o kengsacu, aiti o'amo yonto poo'usna 'o sitoo, cu yuovei to ngikai ho eæsvæta:

23 <ne mimzacu sɛc'ɛhɛ to poo'usna, aiti isi amamahtɛica pomɛti 'o phingi, yonto yafana 'o kengsacu ho noyɛyɛci; at'inghi ne imzacu paavi 'o phingi to poo'usna, aiti uk'a cimo mako cihi cinte no'ayumonɛ!>

24 ne ihecu talɛi to taicini to kengsacu ho ito saisicoo 'e e'e eni, mo kuici yamci, o'aihe cohivi cuma na ihe elɛa ci hi'hioa to sitoo.

25 ne mio. cihi ci cou mo yɛmɛmɛ ho eɛsvɛta: <i'o ohmu poekotva to poo'usna ci cou mo seolɛano yac'ɛ to seiten ho mo'ma'cohio to botngonɛ!>

26 micu engochɛ to soscuskunu 'o taicini to kengsacu ho usa, hafa 'o sitoo. o'amo ake'i boeparak'i, maica mo smoyo to botngonɛ hocihe tokɛi no fatu.

27 ne ihecu hafa sɛc'ɛhɛ 'o sitoo, ihe poa bitaico to ngikai. cu ahoza tuucocosi to taisaisi.

28 isi yainca: <omzacu eyɛyɛci potani na muu, 'ote boemi ta ongko tan'e ho mo'ma'cohio to cou, nama imu psoengaboa ta 'elusalemu 'e imu eɛsvɛsvɛta ci ceoceona, a'vinano 'ucia ho'usneni ta feango mia na hmuyu no opcoza ta cou tan'e!>

29 ihe yut'inga to petelo ho ito mocmo ci tesi: <temia asansano meo'uzo to hamo, o'a te meo'uzo ta cou.

30 i'o imu spica to zuuzika ci iesu, 'o hamo to nia maameoito isicu poa smoevovei.

31 isi hoepzeni to hamo. poa yonto iachisi vhona tee tmuoteuyuna. poa leto'usnu. akoeva no poa yaa hiesi no ma'vovei 'e cou'isolaelu. poa peteongasneni na kuisihe.

32 aeno a'mi 'ete 'akasi ta hioa tan'e; i'o isi faeni ci seilei tomo tmaa'uzo to hamo mo maezo i'upu a'mi ho 'akasi.>

33 ihe talɛi to ngi'in to ngikai 'e e'e eni, mo kuici ma'sɛsɛ'no, cu ta'sansana te opcoza 'o sitoo.

34 at'inghi, pantomo cihi ci coufalasai to 'ayumonahe, zou kamale 'o ongkosi, lahe couno einva to cou ci lema'cohio hoolicu; mo yonto ngikai ho yac'ɛ, isi cucufni ho poa e'eafneni 'o sitoo,

35 micu mi'usnu to ngi'in ho aomotɛ'ɛ: <mao'oahngɛ ta 'isolaelu, temu afnaso bumemealɛ na temu ti'a'ausna tamo piyo ci cou tan'e!

36 ne auyusi, mosola yɛc'ɛ 'o tuta ho meefɛc'ɛ efnaso, moso asonɛ se'sɛpta 'o moso tmaa'uzo ho to'ofeihni, ohela ataveiya opcoza. i'o moso tmaa'uzo ci cou mo mais'a yuansou ho apeaski, 'onia 'afeo'fu'u mohcu aapayo'ɛ.

³⁷ataveisi moso i'vaho yaa coungalilaya ci yuta ne oho seolua no teyai tposu to macocono emoo mo yuc'u, yaeza eepecvaza 'o mo 'enepio ci cou ho poa to'ofeihni; ohe yaeza opcoza, i'o moso mee'ofeihni ohoc'o yaeza popeoemo'a;

³⁸e a'a'ausna maitan'e, te'o eusvuta muu, teav'a mi'usni ho 'ahaya cumasa, 'ateeno poa maino tehe hioa! na ihe ta'kokoeva ho ina tehe hioa hoci i'mi no 'tohungu ta cou, 'atena ahtuo'te aon'oi;

³⁹hoci i'mi to hamo, o'atemus'a ahta atruta. i'e imu hioa, sokoeva no mimu mihangu to hamo!> ihe tiova to ngikai 'e 'tohungu to kamale.

⁴⁰ihecu poa yumeumu 'o sitoo, eobaka ho yaeza pashaya ho poa o'tena boemi to ongko to iesu ho eusvusvutu, ataveiacu poesih'a.

⁴¹mongoi to ngikai 'o sitoo, maica ho mo nomio to ongko to iesu ho noa aokoe'iya, mo na'no kaebu 'o 'tohunguhe.

⁴²mioc'o a'cu'cunu huhucmasi yonto seiten ho ito maemoemoo o'te tosvo ho mo'ma'cohio to cou, psoyaska 'omo natu'ca 'o iesu kilisto ci fukuin.

Sitoo 6

pitu cila to'usnu

¹ta hiesi ne mio, 'o hia botngonu to sinto mo huhucmasi apuhngu; i'ola buangilisia ci couyutaya ho i'ola buahevulu ci couyutaya mo yupa eehcuvho. 'ola buangilisia ci couyutaya mo eubut'u to sitoo ho yainca homo aangae tola tititha ta huhucmasi lahe peazoni 'o micu tuvcongu ci maamespingihe.

²i'mi tan'e, ihe eteuyuna tomo masku ueso ci sitoo 'o acucu hu ci tesi, mi'usni ho yainca: <hoci poa teongasnene a'mi na hi'hioa no psoyaski to e'e to hamo ho peisbabobonu, o'ate emzo hoci maica.

³ko'koeno, maananghia ta 'ayumona to nooe'oca, te i'mi ta taicomu ho epei note pitu ci mo yaa umnu ci ongko, nongcangci to seilei, a'vinano moutus'u ci cou, poa hioaneni 'e mo maica ci hi'hioa.

⁴inacu a'mi, temza peismamhocni ta 'inoli ho psoyaski ci hi'hioa.>

⁵i'o 'tohunguhe ta sitoo. mo acuhu tohmusk'u 'e botngonu. ihecu tohunga poe'oha 'o sutepana; 'e sutepana mo yaa mahtaicu ci singkoo, isi nongcangci no seilei ci cou; ihe i'vaha epeiya 'o fuili, polokolo, nikano, timong, pamina, ho i'o moso la i'upu to yutayakio ci cou'antia ci nikola.

⁶ihe tohunga poa yac'u to tuhcu to sitoo. ataveisi no 'inoli 'o sitoo. ihecu hoe'oci.

⁷'o e'e to hamo mo a'cu'cunu psococoyu; 'omo yone elusalemu ci tesi mo na'no asuhcu botngonu. 'enepio ci saisi mo maezo tiou ta singkoo tan'e.

tɹtɹɹɹɹɹ 'o sɹtɹɹɹɹɹ

⁸'o sɹtɹɹɹɹɹ isi nongcɹngci no mengumi ho tonɹ to hamo, yonta mo botngonɹ ho hioa 'omo meoino taunona'vɹ ci hi'hioa ho po'e.

⁹at'inghi panto mo yu'hango ci cou; 'emo maica ci cou mo tma'usnu to kaitoo tola yainca <couziu> pai'upi 'o mo i'mi ne kulinai ho 'alisanta ci couyutaya. mo toehungu 'o mo i'mi ne cilicia ho i'mi ne 'azia ci couyutaya. ho yupa eehcɹvho 'o sɹtɹɹɹɹɹ.

¹⁰isi fii no moutɹs'ɹ to seilei 'o sɹtɹɹɹɹɹ, ko'ko o'a ihe peelɹi etɹɹɹɹɹ 'o e'esi.

¹¹ihecu phini 'omo piyo ci cou ho poa ehɹngnɹni 'o sɹtɹɹɹɹɹ ho yainca: <imza talɹi na taini mita mo'engho to mo ekuzkuzo to moose ho boevovoyo to hamo ci e'e!>

¹²ihe yomza tamo maica ci ti'a'ausna ho poot'ova 'o botngonɹ ho i'o coolo, lema'cohio seiso. ihe i'ima 'o sɹtɹɹɹɹɹ, tɹtɹɹɹɹɹ ho hafa uhto ngikai.

¹³i'o ohe phini cimo meknuyu ci cou. mo yuyafɹo ho yainca: <'e cou eni lata asngɹcɹ mo'engho tomo yutasufku ta seitento ho ito hoolicu to moose.

¹⁴imza talɹi ita yainca tɹsi eon'ozi to nazalo iesu 'e seiten, te aezuha 'o ohsila poa ticngihnnɹni a'to to moose ci afu'u h'oceocɹonato!>

¹⁵i'omo afu'u yusuhngu to ngikai ci cou mo acɹhɹ teochɹmɹ to sɹtɹɹɹɹɹ, aiti 'o mi'ausnasi mo mais'a mi'ausna no tensi.

Sitoo 7

esngɹsngɹcɹ 'o sɹtɹɹɹɹɹ

¹isi tuocosi to taisaisi 'o sɹtɹɹɹɹɹ: <mio a'ɹmtɹ yaa maica ci hi'hioa?>

²yut'inga to sɹtɹɹɹɹɹ: <acɹcɹhɹ 'e mamameoi ho maanat'ohaesa, temun'a talɹi! 'o nia maameoito ci 'avulahamu ho moson'a yonto misopotamiya, ho o'amocu moso noezuhu ne halan, isi aopa'ta to psoevohngɹ ci hamo,

³mi'usni ho yainca: <<teko mongoi ta 'oyonasu ho ito 'oahngɹsu, uhto te'o eɹsvɹta suu ho usa ci hɹɹhɹngɹ.>>

⁴micu mongoi to hɹɹhɹngɹ to coukalotei 'o 'avulahamu, hocu yone halan. ne mohcu mcoi 'o nia amosi, ohsicu poa noezuhu ta ceoa tan'e to hamo, 'aeno 'e imu yoni ci ceoa maitan'e.

⁵ho mio uk'a mocu ci ohsi faeni to 'avulahamu to hamo ci ezoyɹ, ac'ɹhɹ no uk'a maka peelɹi yo'eac'i; at'inghi ohsi teomnɹni to hamo ho faeni 'e ceoa eni, tehe teyai ezoezoyɹ to 'avulahamu ho ito mɹntɹ'casi, e'vono uk'a mocu ci nia okohe ho mio.

6ohsi mi'usni to hamo ho yainca: <<na tako m̄nt̄'ca tena nouchichipi to h'unano h̄p̄h̄p̄nḡ. yonto ic'o ho tolei, tose's̄p̄ta noa tikuzkuzoa.

7at'inghi, ta'u patvovei 'o moso poa tolei ci h̄p̄h̄p̄nḡ. ataveisi tena mongoi to ic'o, yontan'e ho m'ohkuyu a'o.>>

8mohcu yupa esv̄t̄ 'o hamo ho i'o 'avulahamu, ieni no s'e'honga ho teyai huomza. ko'koeno, miveohi no ataveisi no yayo 'o 'isaku isicu hioa to 'avulahamu na s'e'honga; maicac'o. i'o 'isaku isi yaica ho s'e'honga 'o yakovu, 'o yakovu isi s'e'honga 'o masoso'ehti to mask̄ uesto ci suezop̄.

9<'o masoso'ehti ihe so'eubut'ua 'o yosefu, phieni ne 'ezivuto. at'inghi isi no'upi to hamo,

10to'usni ho poa momengvo'̄ no afu'u 'atutumzo. ne ohe poa yac'̄ to tuhcu to faalau ci honte to 'ezivuto. isi fii no mout̄s'̄ ho mengumi to hamo. isi p'eyac'a to faalau ho poa tocngihi ta h̄p̄h̄p̄nḡ ho leat'̄c̄ ta emoosi.

11o'a mo noana'o, i'e 'ezivuto ho i'o ne kanan moso yupteil̄ to meoino seova, a'̄mt̄ meoino 'atutumzo; moso ovzovzo no 'oan̄ na nia maameoito.

12ohsi tac'̄hi to yakovu ho mon'a yaa 'oan̄ 'o ne 'ezivuto, isicu skuna 'o 'o'okosi, 'aeno na nia maameoito, poa uhne'e; na eni moson'a mohn̄sk̄.

13ne mohcu opsoh̄ uhne'e, 'o yosefu ho i'o nanat'ot'ohaesasi micu yupa bobohnḡ; i'mi tan'e hocu hongā to faalau 'o cono emoo to yosefu.

14moso smuhnu to cou 'o yosefu ho baito to amosi ci yakovu, eho'a 'o amosi ho conosi emoo ho uhne 'ezivuto; i'omoso uso ci 'oahnḡsi moso m̄p̄tv̄h̄ uemo.

15moso toyovcu ho uhne 'ezivuto 'o yakovu; 'o yakovu ho i'o mocmo ci nia maameoisi moso mcoi ne'e.

16i'o nia feangohe ohe hafa uhne si'ken, efo'a to ohsila phini to m̄nt̄'ca to haamo to 'avulahamu ci heuf'a.

17<ne tec'u mon'i esmi 'o ohsi la mi'usneni to 'avulahamu to hamo ho esv̄ta ci hie, 'o moso yone 'ezivuto ci suezop̄ to 'isolaelu mohcu na'no asuhcu botngon̄.

18ataveisi moso cihi ci o'amo ake'i bohnḡ to yosefu ci mo faeva ci honte ohsicu tiuska aat'̄ca 'o 'ezivuto.

19'e honte eni mohcu boemi no moez̄ez̄h̄ ho pa'maesih'a 'o nia 'oahnḡto, tikuzkuzoa na nia maameoito, 'ah̄ya poa cihneni na foinanahe, poa o'te meel̄ yaansoua.

20āl̄ tuhcsi ho mio. mohcu yayo 'o moose; mo na'no yuyoyonghu ci oko, moson'a tuyu no feoh̄ ho ohen'a aat'̄ca to emoo.

- 21 ac'əhɥ ne tehecu ciha. ohsi aət'uca to oko no mamespingi to faalau. iachia ta'okoa ho e'mameozi.
- 22 moso tiou no motposɥ to 'ezivuto, na'no meemealɥ aomotɥ'ɥ ho totontone homo yaahioa.
- 23 <ne mohcu tomsɥptɥha 'o moose, mohcu ma'koyu no 'ucia co'cohivi na a'a'ausna to 'oahngɥsi ci 'isolaelu.
- 24 moso i'nɥskɥ, isi aiti 'o cihi ci 'oahngɥsi ihe pohcingha to cou'ezivuto, usa ho auskeni, opcoza 'o cou'ezivuto.
- 25 isi ta'unano tehe cohivi ta 'oahngɥsi ho tesi titha to hamo 'e iachisi ho to'usni 'o 'oahngɥsi, at'inghi ma'i ihe cohivi.
- 26 micu hucma, isi aiti 'omo yoso ci cou'isolaelu mo yupa muutu, isi 'ucia poa eususeomɥ, cu yainca: <<zou nana'o'oahnga muu, mainci yupa akuzkuzo?>>
- 27 i'omo pohcinghi to 'oahngɥ isi pose'va 'o moose, yainca: <<siya namo esvɥtɥ suu ho temia so'ehti, mais'a hookang ho cumasa a'mi?>>
- 28 teko yaeza opcoza a'o, mais'a to osko opcoza ne hucma ci cou'ezivuto?>>
- 29 ne isi talɥi to moose 'e e'e eni cu pkaako ho mongoi ta 'ezivuto, uhne miiten ho nouchichipi. ne moso yone'e, isi peyafa 'omo yoso ci 'o'okosi.
- 30 <moso i'vaho tomsɥptɥha, yonto maepuepuhu to cum'usi ne hcuyusiinai, panto cihi ci tensi mo i'mi tomo yaa puzu ci cɥcɥmɥ ho aopa'to to moose.
- 31 ne isi aiti to moose 'e a'a'ausna eni mo kuici yamci, emosuhcu ho 'ucia husansana. ne mio, isi talɥi 'o fihngau to nooe'oca isi yainca:
- 32 <<zou hamo to maameoisu a'o, 'aeno hamo to 'avulahamu, 'isaku, ho yakovu.>> mo smoyo ho smoecucunu 'o moose, o'aisi seecɥ'ha teochɥmi.
- 33 isi ivaha mi'usni to nooe'oca 'o moose ho yainca: <<yunga si sapieisu! maica 'e osko yac'i zou cofkoya ci ceoa.
- 34 i'e ihe elɥa ci 'atutumio to 'o'oko'u ne 'ezivuto os'ocu acɥha husansana; os'o yaeza talɥi 'o teocengihe, te'o ohpueho ho to'usni. teko uhtan'e! te'o popeoskuna suu ho uhne 'ezivuto.>>
- 35 <i'e moose eni 'aeno 'o ihe hopsɥpseni to 'isolaelu ho yainca <<siya namo esvɥtɥ suu ho temia papoevɥ mais'a hookang ho cumasa a'mi>> ci cou ic'o. ieni to mo aopa'to to cɥcɥmɥ ci tensi, isi popeoskuna to hamo ho poa so'ehti ho leto'usnu.
- 36 isi eahafa 'o yatatiskova ho e'eafi ne 'ezivuto, yone 'ezivuto, yone fɥhngoya etɥpɥ, to tomsɥptɥha ta maepuepuhu, mo man'i 'o ihe hioa ci po'e ho taunona'vɥ ci hi'hioa.

37'ai'eeno moose eni 'omo eʌsvʌtʌ ta cou'isolaelu ho yainca: <<te i'mi ta 'oahngʌmu 'o hamo ho poecʌ'o note cihi ci eyongensa, aʌʌ mais'a ho isi poecʌ'va a'o.>>

38mo yonto maepuepuhu ho no'upu to 'isolaelu; mo no'upu to maameoito ho ito mo mi'usnu ho aomotʌ'ʌ to hcuysiinai ci tensi; mo tiou to no'auesiesi ci e'e to hamo, isi psoecingha a'to 'e e'e eni.

39<at'inghi, o'aohe talʌi no nia maameoito, o'aihe h'unano cumasa, mo kaebʌhe hoci yuovei ne 'ezivuto.

40ihe mi'usni 'o 'along ho yainca: <<tekon'a teyaineni no uacoua a'mi, te ko'ko yonta tuhcumia ho eahafo. o'aimza cohivi mionana yupteilʌ no cuma 'o moso e'eafo a'mi ne 'ezivuto ci moose.>>

41mohcueno mooyai to concu isi ua oko no 'uachumu, mi'usni ho sʌ'tʌ, nomio to ihe iachia teyai to emucuhe ci macucuma ho meesi ho 'aveoveoyʌ.

42at'inghi, mo miei'cu 'o hamo o'aisi mi'mi'usni, poa maino 'tohʌngʌhe ho m'ohkuyu ta macocongeoha ta pepe, aʌʌ mais'a 'o isi engha to tposʌ to eyongensa: yatatiskova ta 'isolaelu, tamo tomsʌptʌha ta maepuepuhu, ma'i pano ohmula ahta sʌ'teni a'o ci yuansou!

43imu ngoevi 'o tvopeisia to hicu ci molo, yaeza ngoevi 'o ua congeoha to hicu liivan, 'ai'o imueno teyai ho p'ohkui ci uacoua. i'mi tan'e, te'o poa noezuhu ta yafana ta papilong na muu.

44<i'o nia maameoito. ne moson'a yonto maepuepuhu. pantola sii to isi huomza no no'upi to hamo ci socofkoya toomʌta, isi skuna to hamo 'o moose ho maino 'tohʌngʌsi ci mi'ausnasi ho teyai.

45ataveisi ohela yu'ticngiha no nia maameoito 'e toomʌta eni; hola papoenvʌ 'o hamo ho peobanga 'o couyafana, skoh'ienga 'o ceoa to ic'o, 'o yosiya ho i'o nia maameoito ohecu e'eivhi 'o toomʌta ho hafa uhto ic'o, ac'ʌhʌ to tavite.

46ohsila ʌm'ʌmnʌa to hamo 'o tavite, moso noa teomneni to hamo - 'ai'oeno hamo to yakovu - mooyai no seiten;

47at'inghi, 'o mohcu a'ʌmtʌ m'eac'ʌ to seiten mai'o solomong.

48<a'ʌmtʌsi, 'o sopepea ci hamo o'amo yono isi p'eyac'a ta cou ci seiten, aʌʌ mais'a 'o e'e to eyongensa:

49yainca to nooe'oca: zou suoca'ha'u 'e engʌca; la'u psaspoi 'e ceoa. temu teyaineni no mo mainenu ci seiten a'o? mo yonenu na te'o yoni amiocni?

50'e acʌcʌhʌ eni o'ao'us'aeno acʌha iachia teyai?

⁵¹<'e lamu yameomꞥ ci cou, mo tmꞥmꞥtꞥ na 'tohꞥngꞥmu, meo'te talꞥi na e'e to hamo! mimu aꞥlꞥ totiski to nia maameoimu, conino yutasufku to seilei!

⁵²eyongensa nenu na o'a moso noa pohcingha no nia maameoimu? ohela epeaska to eyongensa te cmꞥ'ho 'o moulꞥlꞥ ci soskuskunu, at'inghi ohe opcoza to nia maameoimu; maitan'e imuc'o i'vaha phieni 'o soskuskunu ic'o, ho opcoza.

⁵³mimu tiou to hoolicu to hamo ci cou; 'e hoolicu eni ohsi ieni to tensi ho psoecingha. at'inghi o'amimu mee'ofeihni ta hoolicu!>

opcoza 'o sutedana

⁵⁴ne ihecu talꞥi to ngi'in ta ngikai 'o e'e to sutedana, aꞥlꞥ sihsikiki to hiahe kuici ma'sꞥsꞥ'no.

⁵⁵isi nongcꞥngcꞥ no seilei 'o sutedana, mꞥengꞥcꞥ ta pepe, teolꞥi 'o psoevohngꞥ to hamo, yaeza aiti 'o iesu mo yac'ꞥ to vhona to hamo,

⁵⁶cu yainca: <os'o teolꞥi mo maavo 'o phingi ta pepe, mo yac'ꞥ ta vhona ta hamo si okocou!>

⁵⁷mo moozoꞥꞥ 'omo botngonꞥ ho tomꞥti 'o koyuhe, a'vinano yunsohꞥ ho tꞥtꞥꞥta 'o sutedana,

⁵⁸ihe po'usna to yafana to hosa, yomza to fatu ho tokꞥi. i'o yꞥsꞥ tomo ehꞥꞥngꞥ ci cou. ihe faeni to isi yainca saulo 'o ongekosi ci foinana ho poa aꞥt'ꞥcneni.

⁵⁹ne ihe toehunga tokꞥi to fatu 'o sutedana, mo mi'usnu to nooe'oca ho eyoho'ꞥ: <nooe'oca iesu, teko'so tiova 'e piepiya'u!>

⁶⁰mo i'vaho pop'up'ungu, tmunoi moozoꞥꞥ: <nooe'oca, 'e kuisi eni teav'a ta'una hin'i!> pateꞥꞥnga 'e e'e eni micu mcoi.

Sitoo 8

¹'o hi'hioa ho isi opcoza 'o sutedana, isi ꞥm'ꞥmꞥꞥa to saulo.

akuzkuzo to kiokai 'o saulo

ahoi to hiesi ne mio, 'o kiokai ne elusalemu mo elꞥ to atva'esi meino akuzkuzoa. tapeoha 'o sitoo, acꞥꞥhꞥ 'o sinto mo apeaski ho p'usnu to mia'usnu ne yutaya ho ine samalia.

²panto piyo cimo na'no yaa singkoo ci sinto ihe efo'a 'o sutedana, a'vinano tmunoi mongsi ho tngisi.

³ne mio, 'o saulo isi hioa 'o akuzkuzo to kiokai; ohcacnia 'o macocono emoo ho tꞥtꞥꞥta 'o sinto, poekotva to poo'usna.

psoecꞥ'ha ne samalia 'o fukuin

- ⁴i'o moso apeaski ci sinto moso nongongabo ta hr̥hr̥p̥ng̥ ho psoyaska 'o fukuin.
- ⁵mo uhne samalia 'o fuili, mi'usnu to cou ne'e ho psoyaska 'o hi'hioa to kilisto.
- ⁶mo ac̥h̥ tmaayaezoy̥ 'omo botngon̥ ho tal̥i 'o e'e to fuili. mo tmal̥ ho aiti 'o isi hioa ci po'e.
- ⁷mo moozoy̥ 'o h'aokuv'o ho i'mi to ihe c̥ng̥hi ci cou ho yuyafo, botngon̥ cimo meaupsu'hu, pi'o ci cou mo ac̥h̥ noa aotothoma.
- ⁸isi nongc̥ng̥ci to kokaekaeb̥ 'e hosa ta samalia.
- ⁹panto mo cih̥ ci cou, zou saimong 'o ongkosi, 'o nia hiasi meoino yoifo ohela i'nan̥ska toehunga taunona'v̥ ta yata samalia. lasi yaeza iachia itanveni;
- ¹⁰i'omo mav'ov'o ci cou ta hosa lahe ɰm'ɰmn̥a tal̥i. toehunga yaica: <'e cou eni mo yaa ton̥ to hamo, zou <<soton̥a>>.>
- ¹¹maica ho isi noana'va boemi to yoifo ho paspepecvazi 'e botngon̥ ci cou, ko'ko lahe eno tal̥i.
- ¹²at'inghi, ne ohecu taa'uzva 'o isi psoyaska to fuili ci ton̥ to hamo ho i'o ongko to iesu kilisto, 'o haahocng̥ ho maamespingi cu ac̥h̥ tiou to toonono.
- ¹³'o saimong mo maezocu iachi tmaa'uzo; ataveisi ne mohcu toonono 'o saimong la asng̥c̥ no'upu to fuili. lasi aiti 'o isi hioa to fuili ci h'unasi ci ton̥ ho po'e, na'na huaeca taunona'v̥.
- ¹⁴i'o mo yone elusalemu ci sitoo ihe tac'ɰhi ho mo tiou to e'e to hamo 'o cousamalia, cu popeoskuna 'o petelo ho i'o yohane ho uhto ihe yoni.
- ¹⁵ne micu s̥c'ɰh̥ 'o mo yoso, cu 'inoleni 'o sinto, tehe poa tiou no seilei.
- ¹⁶maica ne mio o'amocu mo cm̥'ho to 'ayumonahe na seilei; mosoc'on'a boemi to ongko to nooe'oca iesu ho tiou to toonono.
- ¹⁷cu hoe'oci to petelo ho yohane 'o fnguuhe, micu tiou to seilei.
- ¹⁸isi aiti to saimong 'o ihe hoe'oci to emucu to sitoo ci cou mo ac̥h̥ mayo to seilei, micu tuyafa to peisu ho faeni to sitoo.
- ¹⁹yainca: <teko'so yaeza fii tamo maica ci ton̥ a'o, te'o hoe'oci na siya, tec'u maezo tiou no seilei na siya.>
- ²⁰at'inghi isi mi'usni to petelo ho yainca: <teko fiho ta peisusu ho meaapayo'ɰ! ikon'asiso ta'unano te peel̥i yomza no peisu ho phini na mengumi to hamo!
- ²¹uk'a ci teko tanua ta imza hioa; maica ho miko yonto tuhcu to hamo, mo o'te mituhcu si 'toh̥ng̥su.

²²ko'koeno, teko ma'vovei, mongoi no kokuzo, m'eya peteongasa to nooe'oca 'emo maica ci hiasu ma'to'tohungu.

²³os'o hongu ho isin'a ta'poe'i no 'atutumzo no smo'eubut'u, ho holeo no kuisi.>

²⁴mo mi'usnu to petelo ho yohane 'o saimong ho yainca: <temun'a mi'usnu to nooe'oca ho 'inoleni a'o, poa o'te esmi ta feangu 'e imu engha ci hi'hioa.>

²⁵'o petelo ho yohane mo yonto ic'o ho 'akasi, epeaski to e'e to nooe'oca. ataveisi micu yuovei ne 'elusalemu. to ceonu no smaivovei, mo neisu to mayoyou ne samalia ho psoyaski to fukuin.

fuili ho i'o taicini to 'isopia

²⁶panto cihci ci tensi to nooe'oca isi eusvuti 'o fuili: <teko yuc'u ho emo'usnu ne oi'ana, sac'uhu to ceonu cimo i'mi ne 'elusalemu ho emo'usnu ne ciasa.> ('e ceonu eni ohcula noana'va seoovei.)

²⁷⁻²⁸micu yuc'u 'o fuili ho e'ohu. ne mo pceoni, isi lua 'o cihci ci taicini to 'isopia. zou cihci cila suepe ci taicini 'e cou eni. la noskufu to kantaki ci honte no mamespingi ho le'aat'ucu to yupas. moso uhne 'elusalemu ho m'ohkuyu to hamo; ne micu smaivovei, mo smopayo to iachisi kuyai no 'uma ho mo'engho to tposu to eyongensa 'izaya.

²⁹isi mi'usni to seilei 'o fuili ho yaica: <teko usa, tocmu'u ta kuyai.>

³⁰mo smo'usnu 'o fuili, talai 'o taicini mo seoluha no mo'engho to tposu to 'izaya. cu tuocosi: <'e osko engha, osko ta'hongi?>

³¹isi yut'inga: <hoci uk'a mo'ma'cohio a'o. te'oeno ahta ta'hongi?> isicu poa smopayo to kuyai 'o fuili. micu suepohu 'o taicini.

³²i'oisi engha ci seiso isi yainca: mo mais'a conicite yaakaka ho chua ci moam'um'u, mais'a i'ote skoa m'um'ua ci moam'um'u mo yonto emucu tote smohmam'um'u ci cou ho o'amo mako mumunmuni; totiski o'amo mako mateafo no concie'e.

³³isi uveica na aokoe'i; uk'a ci mo cihci cinte boemi no ahmasku ho etoto'usnu, maezo uk'a ci mo h'unano eusvutu no ceoceona no suezopusi, maica ho isicu emompuesa na nsousi homo yonta hpuhpungu.

³⁴isi tuocosi to taicini 'o fuili: <tekon'a po'pa'cohivi a'o, 'e e'e to eyongensa tan'e siya na isi pahuhci ho engha? mio mas'usnu ta iachi, hocieno o'te mas'usnu no mocmo?>

³⁵micu ya'ei 'o fuili, ehoza ta seiso tan'e, mi'usni ho esansana 'e mo natu'ca to fukuin to iesu ci hi'hioa.

³⁶mo sucaefi to concu hpuhpungu, panto chumu to aaskiti to ceonu, yainca to taicini: <a'e chumu tan'e, o'a teeno umnu hoci'ucu yontan'e ho tiou no toonono?>

³⁸isicu poa tosvo to taicini 'o kuyai; micu iepoepohu 'o fuili ho uhto chumu, isicu toononvi 'o taicini.

³⁹ne mo seolu no tmo'poyapo to chumu, isi hafa to piepiya to nooe'oca 'o fuili; o'ana isi ahta huvahi to taicini 'o fuili. mo emo'cu'cunu to ceonu, a'suftonu kokaekaebu 'o 'tohungusi.

⁴⁰ataveisi panto cou ohe luu ne 'asotu 'o fuili; isi saingaboa 'o mia'usnu to ic'o, yonto mayoyou ho epeaska 'o fukuin, ac'uhu ne mohcu suc'uhu ne kaisalia.

Sitoo 9

tmaa'uzo to nooe'oca 'o saulo

(sitoo 22:6-16; 26:12-18)

¹mo a'cu'cunu boemi to tmupapak'i ci e'e 'o saulo ho paosmoyoi 'o tesi. mo baito to taisaisi,

²m'eya tmopsu ho pa'i'usna to makakaitoo to couyutaya ne tamasuko, teomneni hocisi i'ima ho tuptuta 'o mo fiho ta ceonu to nooe'oca ci cou, 'upena na haahocngu ho maamespingi, te acuha seo'usna ne 'elusalemu.

³to ceonu emo'usnu ne tamasuko, ne tec'u mon'i suc'uhu to hosa, akameosu mehacni ci tiskova mo i'mi ne pepe, psoetiskovi 'o aukukuyungu to saulo.

⁴mo e'toheungcu ta ceoa, tmalu to fihngau ci mo mainca: <saulo, saulo! mainci osko akuzkuzoa a'o?>

⁵isi tuocosi: <nooe'oca. zou siya suu?> isi yut'inga to fihngau: <'ai'o oskoeno akuzkuzoa ci iesu na a'o.

⁶yuc'u, yumeumu ta hosa, panto te esvutu to nteko hioa.>

⁷i'o mo nuthu 'o saulo ci cou mo acuhu bichumu ho o'te meelu ya'ei, ihe talu 'o fihngau; at'inghi o'amo teolu no cou.

⁸mo yuc'u 'o saulo, mahtu'vosu, cuma na ntesi teolu; i'o mo nuthu ci cou ihecu tiemuca, hafa yumeumu to hosa to tamasuko.

⁹mo miteuhi ho o'amo bohngu; o'amo bonu. maezo o'a mo mimo.

¹⁰ta tamasuko panto cihci ci tesi. zou 'anania 'o ongkosi. mo baito tomo concu mavolosi; 'o nooe'oca mo yonto 'ayumona to mavolosi ho eyoho'a: <'anania!> isi yut'inga: <nooe'oca mi'o yontan'e.>

¹¹yainca to nooe'oca: <teko osni emo'usnu to sungcu ceonu, ho i'ima 'omo yonto emoo to yuta ci cou ne taasu, zou saulo 'o ongekosi. mo seolua no 'inoli,

¹²to mavolosi isi aiti 'omo cihi ci cou, zou 'anania 'o ongekosi, yumeumu ho hoe'oci, poa yuovei bohngu.>

¹³yut'inga to 'anania: <nooe'oca, mo botngonu 'omoso eusvutu a'o, 'e cou eni mio mainenu na hiasi yone 'elusalemu ho pohtutumza 'o sintosu.

¹⁴mo esmi ta tamasuko maitan'e, hafa 'o isi faeni ci tonu to saisicoo, te tutputu tomo afu'u m'ohkuyu suu ci cou.>

¹⁵isi mi'usni to nooe'oca ho yainca: <teko usa! maica os'o epeiya ci tenala fifiho a'o, tena yonto couyafana, honte, ho ito taico ta 'isolaelu ho epeaska 'o ongko'u.

¹⁶te'o iachia pa'cohivi, tena nomio a'o ho elu tomo mav'ov'o ci 'atutumio.>

¹⁷cu a'umtu emo'usnu maita'e 'o 'anania. yumeumu to emoo to ic'o, hoe'oci to emucusi 'o saulo, yainca: <nat'ohaesa ci saulo, i'o mo aopa'to suu ta ceonu ne mikon'a emo'usnu tan'e ci iesu isi skuna a'o ho poa uhtan'e, te i'vaha poa teolu suu, a'vinano tiou no nongcungci no seilei.>

¹⁸osni panto mais'a ho'hosu no yosku mo i'mi to mcoo to saulo ho supeohu, micu yuovei bohngu, cu yac'u ho tiou no toonono;

¹⁹ataveisi ne micu bonu, micu yuovei taso 'o feangosi.

yone tamasuko ho epeaski to fukuin 'o saulo

mo yone tamasuko 'o saulo ho mipiyohi no'upu to tesi.

²⁰micu osni uhto makakaitoo ho epeaska 'o iesu, yainca: <'o iesu zou oko to hamo.>

²¹'omo afu'u tmalu ci cou mo acuhu na'no yamci, yainca: <o'as'aeno taini 'o moso yone 'elusalemu ho akuzkuzo tomo tmaa'uzo to iesu ci sinto? ho mita uhtan'e, o'a tetas'aeno akoyu no tutputu to sinto ho seo'usni to saisicoo?>

²²at'inghi, 'o hia psoyaski to saulo namamo h'unano yaa tonu; isi yomza tomo mahtaicu ci pat'ausna ho soomei 'o iesu ho zou kilisto, poa o'te meelu ehcuvo 'o couyutaya ne tamasuko.

²³o'amoso noana'o, ihe ta'koeva no opcoza to couyutaya 'o saulo.

²⁴panto mo mi'usnu to saulo ho eusvuta 'e ihe ta'koeva. nomio no 'ucia opcoza 'o saulo, ihe yoyofnasa noyuci 'o phingi to hosa.

²⁵at'inghi, moso cono yofna, 'o tesiani ihe yomza to meoino skayu ho i'mi to tonghifa to hosa ho popsu'usna to yafana.

yone 'elusalemu 'o saulo

26cu sɛc'ɛhɛ ne 'elusalemu 'o saulo, mici yupa 'u'uso to sinto. at'inghi, o'aihe taa'uzva ho zou tesa; ihe toehunga smoyoa,

27i'oc'o panapa 'omo uso ho to'usnu to saulo, hafa ho aopa'to to sitoo, eɛsvɛsvɛta 'o saulo mo mainenu na hia isi læa ne ceonɛ 'o nooe'oca, mainenu ho isi mi'usni ho aomotɛ'a to nooe'oca. e'upa mo mainenu na hiasa 'ɛteɛ ho yone tamasuko ho biftongɛ to ongko to nooe'oca ho psoyaski to e'e.

28micu yupa 'u'uso 'o sitoo ho saulo. yone 'elusalemu ho biftongɛ to ongko to nooe'oca ho 'ɛteɛ no psoyaski to e'e.

29mo maezo mi'usnu tola buangilisia ci couyutaya ho esansana, ehcɛvho, nama ihe 'ucia opcoza 'o saulo.

30ihe cohivi to sinto na eni, ihecu hafa uhne kaisalia, ho poa uhne taasu.

31ne mio, 'o makikiokai ne yutaya, ngalilaya, samalia moso i'nanɛskɛ yaa hiesi no suseomɛ. 'o kiokai mo yono m'ohkuyu to nooe'oca, to'usni no seilei ho p'eɛlɛlɛa, huhucmasi apuhngu 'o hia botngonɛ to sinto.

yone liita ho yopa 'o petelo

32mo smaingabo to mauhpɛhpɛngɛ 'o petelo; moso i'nɛskɛ, isi usa ho aiti 'o sinto ne liita.

33nemo yone'e, panto isi læa cimo cihi ci cou, zou 'iniya 'o ongkosi; 'e cou eni mo tma'congo no meaupsu'hu, cu toveoha homo oevoi to hopo.

34mi'usni to petelo ho yainca: <'iniya, isicu poa yov'o to iesu kilisto suu. yɛc'ɛ, souɛlɛlɛa si sospoyasu!> 'o 'iniya micu osni yɛc'ɛ.

35ihe toehunga aiti tomo afu'u yone liita ho salung ci cou, micu acɛhɛ tmaa'uzo to nooe'oca.

36ne yooa panto cihi ci tesa no mamespingi zou tapita 'o ongkosi ('o ongko nosi ngilisia zou toka, zou moatɛ'nɛ no mayahe 'o e'ausnasi). man'i 'o isi hioa cimo ɛmnɛ ci hi'hioa. kokaebɛ to'usnu tola thi'cia ci cou.

37moso concia hie, mo tma'congo hocu mcoi, ihe toɛlɛi to mocmo 'o nia feangosi, siya to concia hopo to skoskopna.

38o'amo covhi ne liita 'one yooa, ihe tac'ɛhi to tesa ne yooa ho mo yone liita 'o petelo, cu popeosmuhnu tomo yoso ci cou ho baito to petelo, yainca: <teko'so aupcio uhta imza yoni tan'e.>

39micu osni e'ohɛ 'o petelo ho to'ofeihni, ne micu sɛc'ɛhɛ 'o petelo, pantomo engochɛ ho uhto aemana to skoskopna, mo maikuyungu to petelo 'o micu tuvcongɛ ci maamespingi ho mongsi, yaeza poa aitneni to petelo 'o ohsila teyai to tooka ci mayɛyɛsɛ.

⁴⁰isi ac̣ha poa yuyafo to petelo 'o maamespingi, cu pop'up'ungu ho 'inoli, ataveisi micu miezuhu to feango tomo mcoi, yainca: <tapita, yɛc'ɛ!> micu maavo 'o mcoosi, aiti 'o petelo, cu yusuhngu.

⁴¹isi usa to petelo ho ec'ɛvi, yaeza poa yɛmɛmɛ 'o sinto ho i'o maamespingi, faeni 'omo yaansou ci tooka.

⁴²na eni isi psoengaboa to yooa, botngonɛ ci cou 'omo tmaa'uzo to nooe'oca.

⁴³'o petelo moso aɬɬ 'enepio no hie homo yonto emoo tola lesifkou feo'u ci saimong ne yooa.

Sitoo 10

psoec̣'hi to fukuin to petelo 'o koniliu

¹pantomo cihci ci cou ne kaisalia, zou koniliu 'o ongkosi, zou ngungkang to heetai to looma ne 'italia.

²zou cihci cila ma'po'ɛ'ɛmtɛ ci cou; 'o conosi emoo la ac̣hɛ m'ohkuyu to hamo, la asngɛɛ to'usnu tola thi'cia ci couyutaya, a'vinano asno'zonɛ mi'usnu to hamo ho 'inoli.

³i'nɛskɛ ataveisi no cohzona no conohie, mia'usnu no ma'hituyu 'o huomzahie, mo baito to concimavolosi; to mavolosi isi husansana aiti 'o cihci ci soskuskunu to hamo mo yɛmɛmɛ, eyoho'a: <koniliu!>

⁴mo teochɛmɛ to tensi, kuici yamci, cu yainca: <nooe'oca, cuma na teko hioa?> yainca to tensi: <isicu talɛi to hamo 'o 'inolisu, yaeza aiti 'o lako hia to'to'usnu cimo ɛmɛ ci hi'hioa.

⁵homo maica teko popeosmuhnu no cou ho uhne yooa, eho'a 'ola yainca saimong petelo ci cou ho poa uhtan'e.

⁶mo no'upu to emoo tola lesifkou feo'u ci saimong; 'o emoo to saimong mo noaskiti to etɛpɛ.>

⁷ne micu mongoi 'o mo mi'usnu ho ya'ei ci tensi, isi eyoho'a to koniliu 'omo yuso ci soskuskunu ho i'ola maezo ma'po'ɛ'ɛmtɛ to hamo ci heetaisi,

⁸ɛsvɛta 'o isi aiti ci a'a'ausna, isicu skuna ho poa uhne yooa.

⁹micu hucma, mo tokokoyu tec'u cum'u ne yooa. asonɛ mia'usnu no cohzona, mo uhto sofɛ 'o petelo ho 'inoli.

¹⁰cu sieo, ho mici bonɛ. ne mon'a seolɛa no ayocɛ note oahtua 'o conoemoo to ic'o, mo teolɛ to mo concimavolosi 'o petelo.

- 11 aiti mo maavo 'e enguca, panto concu macucuma cimo tma'pueho, mais'a cono faf'ohu ci yuteu, 'o suptu ci pengpingna to yuteu isi seo'eisi ho pehtu'usna ta ceoa,
- 12 to 'ayumonasi panto mayuyuansou ho mazozomu ta ceoa, panto maezo mayoyoi.
- 13 mo yaa fihngau isi mi'usni ho yainca: <petelo, yuc'ua, chua ho ana!>
- 14 at'inghi isi yainca to petelo: <nooe'oca, o'ates'a ahtu umnu! o'amocu mo'u la ahtu bonu tamo ca'i ho 'oha cofkoya ci macucuma.>
- 15 'o fihngau isi i'vaha yainca: <i'o isi yainca to hamo mo cofkoya. o'ateko ta'una no mo ca'i.>
- 16 maicac'o acngucnguhu i'toteuhu, cu tasvoveiya ne pepe 'o macucuma ic'o.
- 17 mon'a seolua no ma'pepecvai 'o petelo, o'aisi cohivi zou cuma na e'a'ausnasi ta isi aiti ci mavolosi; ne mio, i'o isi skuna to koniliu ci cou micu ec'uhu to emoo to saimong, yac'ua to yafana to phingi,
- 18 tmunoi tuocosu: <panola yainca saimong petelo cimo yontan'e?>
- 19 ne isin'a 'aoka ta'to'tohungva to petelo na e'a'ausna ta isi aiti ci mavolosi, isi mi'usni to seilei ho yainca: <panto mo biebimi suu cimo tuyu ci cou!
- 20 teko yuc'ua. ohpueho ho fiho tamo biebimi. 'ote ma'pepecvai. maica 'aeno a'o 'omo popeosmuhnu ho poa uhtan'e.>
- 21 micu ohpueho 'o petelo, mi'usnu to mo biebimi ci cou ho yainca: <'aeno a'o 'o imu i'ima ci cou. cuma na temus'a hioa ho mimu esmi tan'e?>
- 22 ihe yut'inga: <'ai'o koniliu ci taicinimia 'omo popeosmuhnu a'mi ho poa uhtan'e, la a'umtu asno'zonu m'ohkuyu to hamo ci coumoululu, lahe toehunga einva to couyutaya. panto mo cihi ci tensi isi pas'ofeihna, i'ima suu ho poa uhto emoosi, ko'ko tiou no mo'ma'cohiosu.>
- 23 isicu e'ayumona to petelo 'emo biebimi, aut'uca ho poa miskia. cu hucma, cu smouyu'ho 'o petelo ho to'ofeihni; 'omo i'mi ne yopa ci mo piyo ci sinto mo maezo fiho.
- 24 micu mivahi, cu esmi ne kaisalia. ma ohsicu acuha eho'a to koniliu 'o ma'o'ohngusi ho i'o maananghiasi ho poa mooteo to emoosi.
- 25 moc'on'a bohememem 'o petelo, mo yungeou 'o koniliu, m'ocnguyu to tuhcu to t'angosi ho m'ohkuyu.
- 26 isi aupcieva ec'uvi to petelo, yainca: <yuc'ua, zou maezo cou a'o.>

²⁷isi yupeahnguneneni to petelo 'o koniliu, ho yumeumæ to emoo. isi aiti 'o 'ayumona mo botngonæ ci cou 'omo yu'eteuyunu,

²⁸cu mi'usni ho yainca: <mimu acæhæ bochio, ieni to lamza h'ofifiha, 'e couyutaya o'a te meelæ yupa 'u'uso 'o couh'unasi; at'inghi isi cu pas'ofeihna to hamo a'o, 'e afu'u yatatiskova teav'as'a ta'unano isi nokæ'a ho o'te cofkoya.

²⁹ko'koeno, ho mimu smuhnu ho eho'a a'o, o'ami'o bæpsæpsæ hocu mimho uhtan'e. te'ocu tuocosi, ho imu eho'a a'o cuma co temu atuhca hioa?>

³⁰yainca to koniliu: <auyusi ne mispoti, mo asonæ ma'hituyu 'o huomza hie no ataveisi no cohzona, mi'o yonta emoo ho 'inoli. akameosæ panto mo sæ'eusæ tomo tofsi'i 'o yæsæsi ci cou. mo yac'æ ta tuhcu'u,

³¹yainca: <<koniliu! isi talæi to hamo 'o 'inolisu, yaeza talæa 'o lako hioa cimo ænnæ ci hi'hioa.

³²teko popeosmuhnu no cou ho poa uhne yopa, eho'a 'ola yainca saimong petelo ci cou ho poa uhtan'e. mo yonto emoo tola lesifkou feo'u ci saimong; 'o emoo to saimong mo yonto aaskiti to etæpæ.>>

³³ko'koeno, mi'o osni smuhnu ho eho'a suu; ho miko mimho esmi, a'æmtæ'sa so'æmnæa. maitan'e mito acæhæ yonta tuhcu to hamo, temia tmalæ no ohsila eutotaveineni suu ci e'e to nooe'oca.>

aomotæ'æ 'o petelo

³⁴isi ahoza yainca to petelo: <os'ocu asansana cohivi maitan'e, lasi huhmæhmæska to hamo 'e afu'u cou.

³⁵inamo afu'u m'ohkuyu, popeislææ ci cou, 'upena na suezopæ no nenu, lasi acæha æmnæa.

³⁶imu cohivi, 'o isi ieni to nooe'oca ta yatatiskova ci iesu kilisto ho psoecæ'ha to cou'isolaelu ci e'e zou suseomæ ci fukuin.

³⁷ahoi ne ohsicu la epeaska to yohane 'o fukuin no toonono, i'o moso ahoi ne ngalilaya ho psoengaboa ta yutaya ci meoino hioa imucu acæha cohivi.

³⁸imu yaeza cohivi 'o counazalo ci iesu; 'o hamo mo mainenu na hiasi ieni to seilei ho ito meoino tonæ ho hoyuha to feangosi, poa smaingabo ta mauhpæhpængæ, peihcocoyæ to æmnæ ci hi'hioa, aotothoma 'o isi atækca no 'akuma ci cou. 'amoeno maica ho isi no'upi to hamo.

³⁹'aeno a'mi 'e mimza 'akasi ta ohsila hi'hioa ne moso yone elusalemu ho ito mocmo ci hpæhpængæ to couyutaya. ihe spica to zuuzika 'o iesu.

⁴⁰at'inghi. ne micu miteuhi, isi poa smoevovei to hamo, a'vinano aopa'to ta cou;

⁴¹o'amos'a aopa'to tamo botngonꞰ, moc'o aopa'to a'mi ci isi epeiya to hamo ho poa 'akasi ci cou. to ataveisi ne mohcu i'mi to mcoi ho smoevovei, omzan'a toehungneni eabobonꞰ.

⁴²isi pashꞰya a'mi ho epeaska ta yatatiskova 'e fukuin, soomei ho zou isi p'eyac'a to hamo, poa yꞰsvꞰtꞰ tamo yaansou ho mcoi ci cou.

⁴³acꞰcꞰhꞰ 'o eyongensa ihe yaeza 'akasineni; mo acꞰhꞰ mainca, namo afu'u tmaa'uzo, te peelꞰi ieni to ongkosi ho peteongasa na kuisisi.>

tiou to seilei 'o couyafana

⁴⁴ne mon'a seolꞰano eꞰsvꞰsvꞰtꞰ 'o petelo, isi acꞰha ohpuehi to seilei 'o feango tomo afu'u tiou to e'e ci cou.

⁴⁵i'o mo i'mi ne yoopa ho to'ofeihni to petelo ci sinto to yutaya, aiti ho isi yaeza fii no mengumi to seilei to hamo 'e couyafana, acꞰhꞰ na'no yamci;

⁴⁶maica ho ihe talꞰi 'emo maica ci cou mo epiepiya, a'vinano tohmomoengꞰ ho emamau'no'na'o to hamo. isicu yainca to petelo:

⁴⁷<'emo maica ci cou micu tiou to seilei, ho totiski a'to, siya nate meelꞰ motano hin'i hoci tiou no toonono no chumu?>

⁴⁸i'mi tan'e, isicu eucucufni to petelo ho boemi to ongko to iesu kilisto ho tiou to toonono. mion'a m'eya poa mipiyohi no'upu 'o petelo.

Sitoo 11

eꞰsvꞰta to kiokai ne 'elusalemu to petelo

¹ihe tac'Ʞhi to sitoo ho ito sinto ta yutaya homo maezo tiou to e'e to hamo 'e couyafana.

²ko'koeno, ne micu sꞰc'ꞰhꞰ ne 'elusalemu 'o petelo, i'ola mainca te asansana yaeza s'e'honga 'o couyafana ci cou. mo ehcꞰvho to petelo ho yainca:

³<mainci mikos'a yonto emoo to o'aisi s'e'honga ci couyafana ho noa aꞰt'Ʞca, a'vinano toehungneni eabobonꞰ!>

⁴isicu etotoyangza esansana to petelo 'o acꞰcꞰhꞰ to nia a'a'ausnasi.

⁵isi yainca: <ne mi'o yonto hosa ne yoopa ho 'inoli, mi'o teolꞰ to conci mavolosi. os'o aiti 'omo conci macucuma mo i'mi ne pepe ho ohpueho, mais'a conci meoino yꞰteꞰ, 'o sꞰptꞰ ci pengpingnasi to yꞰteꞰ isi seo'eisi, tosvo ta tuhcu'u;

⁶os'o yue'iyā, 'o 'ayumonasi mo yaa mazozomꞰ ho yuansou, panton'a mayoyoi.

⁷acnguhusi, mi'o tmalꞰ to fihngau isi mi'usni a'o ho yainca: <<petelo, yꞰc'Ʞ, chua ho ana!>>

⁸os'o yainca: <<nooe'oca, o'ates'a ʌmnʌ! 'emo afu'u ca'i ho o'te cofkoya ci macucuma, o'a mocu o'ula ahta ana.>>

⁹o mo i'mi ne pepe ci fihngau isi i'vaha yainca: <<'e isi ta'unano mo cofkoya to hamo, teav'a ta'upa nomo ca'i.>>

¹⁰maicac'o. acngucnguhu i'toteuhu, atavei isicu tasoveiya ne pepe 'o macucuma.

¹¹ʌʌ ne mio, 'omo tuyu ci isi popeoskuna cimo i'mi ne kaisalia ho biebimi a'o ci cou mo esmi to phingi to os'o yoni ci emoo.

¹²isi cucufni to seilei a'o ho poa to'ofeihni. 'ote nama ma'pepecvai. i'omo i'mi ne yooa cimo nomʌ ci sinto mo maezo to'ofeihni a'o. mimza acʌhʌ sʌc'ʌhʌ to emoo to koniliu.

¹³isi eʌsvʌta a'mi to koniliu, mo mainenu ho isi aiti 'omo cihci ci tensi homo yac'ʌ ta aemana ta emoosi, isi mi'usni ho yainca: <<teko popeosmuhnu ho uhne yooa, eho'a 'ola yainca saimong petelo ci cou ho poa uhtan'e.

¹⁴panto tesi mi'usneni suu ci e'e, tesi poa elʌ no to'usnu na suu ho i'emimu cono emoo.>>

¹⁵tuhcusi ne mi'o aomotʌʌ, mo ohpueho to feangohe 'o seilei, ʌʌ totiski ne moso ahoi ohpueho ta feangoto.

¹⁶os'ocu talʌ ne ohsi mi'usni to nooe'oca ho yainca: <<tesi yomza no chumu to yohane ho toononvi, at'inghi temu tiou no toonono to seilei.>>

¹⁷na'na husansana tan'e, 'e mengumi eni isi yaeza pafeni ta couyafana to hamo, mais'a 'o ohsi pafeni a'to ne mohtocu tmaa'uzo to nooe'oca iesu kilisto, zou siya a'o, te'o eno peelʌi vomti na tesi hioa to hamo?>

¹⁸ihecu talʌi 'e e'e eni, 'anaihe 'aoka ehcʌvha, cu acʌhʌ tohmomoengʌ to hamo ho mainca: <'o hamo isi yaeza fii note hia to'usnu 'emo ma'vovei ci couyafana ho poa elʌ no nsou!>

kiokai ne 'anti'a

¹⁹ne mio. 'o sinto mo maica ho isi opcoza 'o sutepana ho ec'ʌ to akuzkuzoa hocu apeaski uhto mauhpʌhpʌngʌ, panto mo emomcovhi ho uhne fuiniki, saipulusu, ho ine 'antia; ihec'o psoyaska to couyutaya 'o fukuin.

²⁰at'inghi, mo yaa piyo ci mo i'mi ne saipulusu ho kulinai ci sinto mo esmi ta 'antia; mo maezo mi'usnu to coungilisia ho eʌsvʌsvʌta 'omo natʌ'ca 'o nooe'oca iesu ci fukuin.

²¹isi no'upi to tonʌ to nooe'oca; botngonʌ ci cou 'omo tmaa'uzo, hocu ma'hi'usnu to nooe'oca.

²²'e a'a'ausna eni. isi psoecʉ'ha to kiokai ne 'elusalemu, ihecu popeoskuna 'o panapa ho poa uhne 'antia,

²³ne micu sʉc'ʉhʉ 'o panapa, aiti ho isi fii no ʉm'ʉmnʉ to hamo 'o yane'e, cu na'no kaebʉ; isi eucucufna, poa acʉhʉ concʉ 'tohʉngʉ ho tmanoe'ocʉ to nooe'oca.

²⁴zou ʉmnʉ ci cou 'o panapa, isi nongcʉngci no seilei, yaa mahtʉicʉ ci singkoo. i'mizi no botngonʉ ci cou 'omo tmaa'uzo to nooe'oca.

²⁵ataveisi, mo uhne taasu 'o panapa ho i'ima 'o saulo,

²⁶cu elʉa, isicu hafa uhne 'antia. mo aʉlʉ cono tonsoha, 'emo yoso la noteuyunu to sinto to kiokai, po'pa'cohivi 'emo botngonʉ ci cou. 'e sinto ho lahe yainca <kilistoto> mo aʉlʉ ahoi ta 'antia.

²⁷ta tuhcsi tan'e, piyo ci eyongensa mo i'mi ne 'elusalemu ho uhta 'antia.

²⁸ta 'ayumonahe mo cihʉ 'ola yainca 'aciapu; mo tiou no pas'ofeihna to seilei, yac'ʉ ho eyoca tena meoino hoseova 'e hʉhʉhʉngʉ. (na eni moso a'ʉmtʉ hoseova ne moso seolʉa no honte 'o kolauti.)

²⁹micu iachi esvʉtʉ 'o sitoo maino iachi tonʉ, tosmʉyʉ to peisu ho to'usni 'omo yone yutaya ci masisinto.

³⁰cu maica 'o hi'hioahe, toveineni to panapa ho saulo 'o ihe tosmʉya ci peisu, hafa ho faeni to macocoolo to kiokai.

Sitoo 12

elʉ tomo asuhcu man'i ci akuzkuzoa 'o kiokai

¹asonʉ tuhcsi tan'e, isi akuzkuzoa to honte helote 'omo 'enepio ci sinto to kiokai.

²isi opcoza 'o ohaeva to yohane ci yakovu.

³isi cohivi ho ihe ʉm'ʉmnʉa to couyutaya homo maica 'e hi'hioasi, isi i'vaha tʉtʉpʉta 'o petelo. (ihe hioa nemo meetoasmoof'o na eni.)

⁴ne isicu tʉtʉpʉta 'o petelo, isi poekotva to poo'usna, poa nouʉ'ʉcneni tomo sʉpʉtʉ no taucunu ci heetai, 'omo cono taucunu mo sʉpʉtʉ ci heetai. isi ta'koeva no tuyafa to helote ho tac'u ataveisi no meem'esa'o, yonto tehe tohunga aiti to botngonʉ ho yʉsvʉta.

⁵ko'koeno, ihe afnasa nouyʉyʉci 'o petelo homo yonto poo'usna; at'inghi 'o maanat'ohaesa to kiokai ihe pnanfi ho mi'usnu to hamo ho 'inolineni.

yuyafu to poo'usna 'o petelo

⁶to yofnasi no auyusi ho tesi tuyafa to helote 'o petelo ho yʉsvʉta, 'o petelo mo notaico tomo yoso ci heetai ho oengʉtʉ, isi pomʉti tomo mehaeso ci ekʉka, panton'a heetai to yafana ci mo nomʉtʉ.

⁷akameosʉ, yaa cihi ci tensi to nooe'oca mo yac'ʉ to ic'o; yaa tiskova cimo psœ'ayumonʉ to poo'usna. isi t'oubobaki to tensi 'o ei'si to petelo ho poecʉ'va. yainca: <aupcio yʉc'ʉ!> 'o ekʉka mo osni i'mi to emucu to petelo ho supeohʉ.

⁸yainca to tensi 'o petelo: <snoeputu ta snoeputa, msaulʉlʉ ta sapiei.> cu maito e'esi 'o petelo ho hioa. isi i'vaha yainca to tensi: <efkʉezeni si yʉsʉ no aoskopʉ, to'ofeihni a'o.>

⁹mo to'ofeihni 'o petelo ho yuyafa to poo'usna, at'inghi o'a isi cohivi 'o isi hioa to tensi zounana a'ʉmtʉ ci hi'hioa, ma'unano mo baito no mavolosi.

¹⁰ihe yupaezuma 'omo cono ho yusno noomʉta to heetai, atavei sʉc'ʉhʉ to tec'u emo'usnu to hosa ci phingi no meemeno, mo invonvo maavo 'o phingi. micu yuyafa, emocaefi tomo mehacni ci ceonʉ; akameosʉ, micu mongoi to petelo 'o tensi.

¹¹ne mio, cu peihsasmome 'o petelo, cu yainca: <os'ocu cohivi ho zou a'ʉmtʉ na eni. isi skuna to nooe'oca 'o tensi, to'usni a'o ho momeesih'i to emucu to helote ho ito tehe topuhngeni a'o to couyutaya ci 'atutumzo.>

¹²isi husansana 'emo maica ci a'a'ausna, micu emo'usnu to emoo to maliya ci ino to yohane maluko; mo 'enepio 'omo noteuyunu to ic'o ho 'inoli.

¹³isi t'ototokʉi to petelo 'o phingi to yafana, panto cihi ci soskuskunu no mamespingi zou loota 'o ongkosi. isi talʉi hocu yuyafa.

¹⁴isi ta'hongi ho fihngau to petelo, mo angu kaebʉ, o'aisi ta'pangnʉ'va no paavi 'o phingi, cu toevovei ho eʉsvʉta tomo botngonʉ ho yainca mo yac'ʉ ta yafana 'o petelo.

¹⁵ihe yainca: <miko eʉngcʉ!> mo ehʉhʉyʉ 'o soskuskunu no mamespingi ho yainca 'a a'ʉmtʉ. ihecu yainca: <ahtuo'te tensisi.>

¹⁶ne mio, mo a'cʉ'cʉnʉ tmo'totokʉ to phingi 'o petelo. ihecu paavi 'o phingi, aiti ma a'ʉmtʉ 'o petelo, mo acʉhʉ na'no yamci.

¹⁷moc'o meuoloungʉ 'o petelo, poa amiocni. cu mi'usni ho eʉsvʉsvʉta isi yainenu to nooe'oca ho isi e'eafi to poo'usna. yaeza eutotaveiya 'omo noteuyunu ho poa eʉsvʉtʉneni to yakovu ho ito masisinto, micu mongoi ho emo'usnu to mocmo ci hʉhʉpʉngʉ.

¹⁸ne micu tiskova, mo yu'eemo'ʉ 'o maheheetai, o'aihe cohivi na a'a'ausna to petelo.

¹⁹isi poa i'imneni to helote, at'inghi o'aihe ho'honga na emo'a'ausna to petelo; isi tuucocosi 'o moso pocengi ci heetai, mashuyꝰ ho opcoza 'o heetai. ataveisi ta hioa tan'e, mo mongoi to yutaya 'o helote ho uhne kaisalia, aꝰꝰ noomane ne'e.

mcoi 'o helote

²⁰mo mi'usnu to yane tailo ho saitong 'o helote ho meoino ma'sꝰꝰ'no, ko'ko micu epei tomo piyo ci taihio 'o yane'e ho baito to helote. ihe aueva ev'ov'ohi 'ola atuhcu aꝰ'ꝰꝰ to emoo to honte ci polasutu, atavei micu mi'usnu to helote ho noa eususeomꝰ, maica ho la'so tata'e no i'mi to lasi aꝰ'ꝰꝰ to honte ci hupa ho m'elꝰ nontehe la 'oanꝰ.

²¹tola afnasa esvꝰta ci hie, mo sꝰ'eꝰꝰ to yꝰꝰno honte 'o helote ho yusuhngu to ca'hꝰsi, mi'usnu to yatatiskova ho aomotꝰ'ꝰ.

²²mo moozoyꝰ 'o yatatiskova ho mainca: <o'as'a fihngau no cou ta ceoa na eni, zou fihngau no hamo!>

²³isi osnia patvovei to tensi to nooe'oca 'o helote, maica ho o'aisi ta'usna to hamo na psuevohngꝰ. isi poa yo'eocneni to yoi hocu mcoi.

²⁴'o e'e to hamo mo a'cꝰ'cꝰꝰ ausuhcu psococoyꝰ ho yuayayoeko.

²⁵ne ihecu aepꝰnga to panapa ho saulo 'o ihe hioa, cu mongoi ne 'elusalemu ho yuovei; ihe engocha 'o yohane maluko ho nꝰtheni.

Sitoo 13

isi popeoskuna to seilei 'o panapa ho saulo

¹to 'ayumona to kiokai ne 'antia, panto piyo ci eyongensa ho lema'cohio, 'ai'oeno panapa, siimen (<kukua'onga> 'o tos'ongkasi), coukulinai ci luciu, i'omo yuahmꝰhmꝰskꝰ 'o honte helote ci maanen, ho i'o saulo.

²nemo seolꝰa no m'ohkuyu to nooe'oca ho tanzi, isi mi'usni to seilei ho yainca: <temu nomio a'o ho skuna 'o panapa ho i'o saulo, poa hioaneni 'o tehe sviei ho os'o eoho'a.>

³micu toehungu tanzi ho 'inoli, ihe hoe'oci, popeoskuna ho poa yuyafo.

yone saipulusu

⁴'o panapa ho saulo micu noa skuna to seilei, cu uhne siliuki, i'mi ne'e yonto 'apangꝰ ho uhne saipulusu.

⁵ne micu sꝰc'ꝰꝰ to salami. cu yonto makakaitoo to couyutaya ho epeaski to e'e to hamo, 'o yohane maluko mo maezo yonto ic'o ho to'to'usnu ta hioahe.

⁶ihe saingaboa 'o hr̥hr̥ng̃ to ic'o, ac'uh̃ to pafo, yonto ic'o ihe læa 'omo cih̃ cila yainca paiesu ci yoifo, zou couyutaya na eni, tonvonvo mainca zou eyongensa.

⁷la na'no yura æmñ 'o suciu poolo ci sootoku ta hr̥hr̥ng̃ tan'e. 'e sootoku la na'no ma'cocoym̃ ci cou; isi eho'a 'e panapa ho saulo, te tmal̃ no e'e to hamo.

⁸at'inghi 'e yoifo ci 'ilima isi yu'hanga ('e 'ilima zou ongko nosi ngilisia); isi 'ucia vomti 'e sootoku hoci tiou ta singkoo tan'e.

⁹tuhcusi ne mio, 'e saulo - 'aeno 'o poolo - isi nongc̃ngci no seilei, isicu teo't̃ai 'o yoifo,

¹⁰mi'usni ho yainca: <na suu okono 'akuma! zou hang̃ no afu'u moulũ, nongc̃ngci no mav'ov'o ci kokuzo ho moez̃ez̃uh̃, ezua eknon'a 'e so'emio to noe'oca!

¹¹maitan'e te cm̃'ho suu 'e patvovei to noe'oca; teko b̃kng̃, akameos̃ o'te teol̃ ta tiskova.> isi osnia ta'hongi to 'ilima mais'a mo yaa tom̃t̃m̃ ci voec̃vc̃ to mcoosi; micu meuangac̃m̃ ho noa yaakaka to cou, e'fihneni no ceoñ.

¹²isi aiti to sootoku 'emo esmi ci hi'hioa, micu maezo sinto; isi na'na taunona'ṽ 'emo nat̃'ca to noe'oca ci hia mah̃s̃s̃ft̃.

yonto 'antia ne pisiti

¹³i'mi ne pafo 'o poolo ho i'omo ñth̃m̃ ci 'oahng̃si ho yonto 'apang̃, s̃c'uh̃ to peka ne pangfuiliya; 'o yohane maluko mo ahoi ne'e ho ateno, yuovei ne 'elusalemu.

¹⁴i'mi ne peka ho smai'c̃'c̃ñ ta tehe miya, esmi to 'antia ne pisiti. nemo 'ansokunici, mo ỹm̃m̃ to kaitoo to couyutaya ho yusuhngu.

¹⁵eep̃nga 'o hoolicu to moose ho i'o tpos̃ to eyongensa, 'ola le'ãt̃'̃c̃ to kaitoo mo smuhnu to cou usa ho yainca: <'a'ahaeva, hoci pano temu 'ucia eucucufneni ci e'e tamo botngoñ, temun'a aomot̃'̃.>

¹⁶cu ỹc'̃ 'o poolo, ho meus̃ṽs̃ṽt̃. cu mainca: <'e ma'o'oahng̃ ta 'isolaelu ho i'emo afu'u ma'einu to hamo ci couafana, temun'a tmal̃!

¹⁷'o hamo ta 'isolaelu ohsila epeiya 'o nia maameoito. ne moso seol̃a no nouchichipi ne 'ezivuto, ohsi poa meoino suezop̃ to hamo, titho to taso ci emucusi ho engocha mongoi ne 'ezivuto,

¹⁸yone maepuepuhu mo toms̃pt̃ha ho isi uveica

¹⁹isi suapayo'i 'omo pitu no suezop̃ to hr̥hr̥ng̃ ne kanan, faeni to 'o'okosi 'o ceoahe;

20'emo maica ci hi'hioa moso asonꞰ tose'sꞰpta meemohꞰ ci hie. <ataveisi, 'o hamo ohsi p'eac'eni to leyꞰsvꞰtꞰ, ac'ꞰhꞰ ne mohcu yayo 'o eyongensa ci samu'elu.

21ataveisi, moso m'ene note cihi ci honte, micu i'mi to suezopꞰ to penyaming 'o homo ho epeiya 'o oko to kisu ci saulo, ihecu p'eyac'a ho poa honte. ta taicosi mo tomsꞰptꞰha.

22ataveisi ne ohsicu teongasi 'o saulo, isi i'vaha p'eyac'a to hamo 'o tavite ho poa honte. e'usna to tavite. yainca to hamo: <<os'ocu elꞰa 'o oko to iesi ci tavite; la suseolꞰ ta 'tohꞰngꞰ'u, la aa'pucu meot'Ʞt'ꞰcꞰ ta 'tohꞰngꞰ'u ci cou.>>

23i'mi to 'ayumona to mꞰntꞰ'casi, 'o hamo isi ieni to niala esvꞰtasi ho p'eyac'a 'o cihi ci leto'usnu ta 'isolaelu, 'ai'oeno iesu.

24auyusi no ahoi yaahioa 'o iesu, moso mi'usnu ta acꞰcꞰhꞰ ci cou'isolaelu 'o yohane ho psoecinghi to e'e, poa ma'vovei, tiou no toonono.

25ne tesicu mon'ia aepꞰnga to yohane 'o isi hioa, mo mi'usnu ta cou'isolaelu ho yainca: <<imu ta'unano siya a'o? o'as'a 'o imu totea cimo cihi. at'inghi, i'ote uafeihi cmꞰ'ho, o'ate mako 'aseolꞰ ho ci'u yunga 'o sapieisi.>>

26<acꞰcꞰhꞰ 'e ma'o'oahngꞰ - mꞰntꞰ'ca to 'avulahamu ho i'e mo afu'u ma'einu to hamo ci couyafana, 'e e'e no to'usnu isi psoecꞰ'ha a'to!

27at'inghi, i'omo yone 'elusalemu ci cou ho i'o masoso'ehtihe o'a ihe cohivi ho zou leto'usnu ci nooe'oca, yaeza o'te ta'sansana 'o lahe engha homo 'ansokunici ci tposꞰ to eyongensa. ihe topci to kuisi 'o iesu, ihe apuya miya 'o ohela eyoca to eyongensa ci e'e.

28e'vono o'a ihe elꞰa na koa topci no kuisi no mcoi, mioc'o 'ahꞰhꞰyꞰ m'eya poa opcozneni to pilato.

29ataveisi ne ihecu hioa 'o isi afu'a tposi to tposꞰ to eyongensa ci mo e'u'usnu to iesu ci hi'hioa, cu epeohi to zuuzika ho soꞰlꞰlꞰa to heuf'a.

30at'inghi, isi i'mi to mcoi ho poa smoevovei to hamo,

31a'vinano tomo nanꞰhtꞰ ci hie, mo siho aopa'to to moso fiho i'mi ne ngalilaya ho uhne 'elusalemu ci cou. maitan'e 'emo maica ci cou mo no'ayumonꞰ ta 'isolaelu hocu 'akasi to iesu.

32-33maitan'e. temia psoecingha muu 'e fukuin eni: ieni to smoevovei to iesu, 'e ohsila esvꞰta to nia maameoito to hamo cite aepꞰnga ci hi'hioa, isicu peiseafi ta mꞰntꞰ'casi ci a'to. aꞰlꞰ mais'a 'o isi yainca to toueso to sihen: zou oko'u suu; maitan'e zoucu amosu a'o.

³⁴e'usna no isi poa i'mi no mcoi ho smoevovei, 'auesiesi o'tena mcoi ci hi'hioa, ohsila yainca to hamo. te'o faeni to tavite 'e o'u teomneni. i'o cofkoya ho peelai noe'oci ci mengumi te pafeni muu.

³⁵to mon'a zocni, 'o mosola tmopsɤ to *sihen* yaeza yainca: o'ateko teomneni hoci toapayo'ɤ 'ola meot'ɤɤ suu ci soskuskunu.

³⁶<ne moson'a yonta hɤhɤpɤngɤ 'o tavite ohsila peiseafi 'o ohsi ta'kokoeva to hamo, ne mohcu mcoi oho efo'a to ciengona to heuf'a to nia maameoisi, hocu toapayo'ɤ;

³⁷at'inghi, i'o ohsi poa i'mi to mcoi ho smoevovei ci ic'o o'amo toapayo'ɤ.

³⁸⁻³⁹ma'o'oahngɤ, ntemu acɤhɤ bochio, i'o e'e no peteongaso no kuisi 'ai'oeno iesu 'omo psoecinghi muu. temu cohivi, 'o hoolicu to moose o'atesi peelai yungvo'a no kuisi na muu; at'inghi i'omo tmaa'uzo to iesu ci cou te acɤhɤ meelɤ i'mi to kuisi ho psoevoyunga.

⁴⁰ko'koeno, temu la bumemealɤ, cites'a esmi ta feangomu 'o nia e'e to eyongensa:

⁴¹'ela buhpotfɤngɤ to hamo ci cou, aiti, temu yohzɤ. te mcoi! maica i'o o'ula afu'a hioa ta 'ayumonamu ne mio, 'upena hoci pano mo mi'usnu muu ho eɤsvɤsvɤta, lamu conino o'te taa'uzva!>

⁴²nete seolɤano mongoi to kaitoo 'o poolo ho panapa, ihe toehunga eho'a ho tena i'vaho 'ansokunici ho poa esansaneni 'e hi'hioa eni.

⁴³ataveisi ne micu aemo'ɤ. botngonɤ ci couyutaya ho i'omo bi'usnu to yutayakio ci couyafana mo to'ofeihni to poolo ho panapa, ihe cucufni tamo yoso ci sitoo la a'cɤ'cɤnɤ noe'ocɤ to mengumi to hamo.

⁴⁴cu i'vaho 'ansokunici, mo nia'te yu'eemɤhɤ 'e cou tamo cono hosa, te tmalɤ no e'e to nooe'oca.

⁴⁵ihe aiti to couyutaya 'e mo maica botngonɤ ci cou, mo nongcɤngcɤ ta 'tohɤngɤhe na but'u; ihe yɤhcɤvha 'o e'e to poolo, a'vinano aokoe'iya.

⁴⁶at'inghi, 'o poolo ho panapa nama mo asuhcu e'ɤ'ɤteɤ ho yainca: <'o e'e to hamo te ahtao'te aueva psoecɤ'ha muu. at'inghi, o'a imu tiova, iachi ma'unano o'amo 'aseolɤ no mayo no 'auesiesi nsou. ko'koeno, temia mongoi muu, uhto 'ayumona to couyafana;

⁴⁷maica ohsicu eucucufna to nooe'oca a'mi ho yainca: os'ocu esvɤta muu temu tiskova ta couyafana, temu hafa 'e to'usnu ho uhta maucuculili ta hɤhɤpɤngɤ.>

⁴⁸ne ihe talai ta couyafana 'e e'e eni mo acɤhɤ na'no kaebɤ, tohmomoengɤ to e'e to nooe'oca; i'o micu noa epeiya to hamo ho tiou to 'auesiesi nsou ci cou. cu acɤhɤ sinto.

⁴⁹o e'e to nooe'oca isi psoengaboa to mia'usnu to ic'o.

⁵⁰at'inghi, 'o couyutaya ihe poot'ova 'omo yaa suoca'ha to ic'o ci cou ho i'ola einva ho tmaa'uzo to hamo ci maamespingi to couyafana, ahozacu akuzkuzoa 'o poolo ho panapa, peteoyafa to hɾɐhɾɐŋɐ to ic'o.

⁵¹ihe topsɐpseni tomo yoso 'o yompuhu to t'angohe, engahva hocu emo'usnu ne 'ikonen.

⁵²'o sinto to 'antia mo ngangcɐŋcɐ to 'tohɐŋɐhe 'o seilei ho i'o kokaekaebɐ.

Sitoo 14

yone 'ikonen

¹mo maezo yuyafo ne 'ikonen 'omo totiski ci hi'hioa. mo uhto kaitoo to couyutaya 'o poolo ho panapa; i'o hiahe eɐsvɐsvɐtɐ isi poa sinto 'omo botngonɐ ci couyutaya ho couyafana.

²at'inghi, i'o o'amo tmaa'uzo ci couyutaya ihe poot'ova 'o couyafana, poa himkuzo to sinto.

³mo aɐɐɐ mipiyohi to ic'o 'omo yoso; e'ɐ'uteɐ ho engha 'o nooe'oca. isi fii to tonɐ no peispopo'e to nooe'oca, ieni tan'e ho soomei na mou'ɐmtɐsi ta ihe epeaska cimo yaa mengumi ci e'e.

⁴'o yata hosa mo botngonɐ 'omo i'mi tan'e ho boepaevai, pantomo bi'upu to couyutaya, panto mo tma'usnu to sitoo.

⁵at'inghi, i'o couyutaya ho i'o couyafana ac'ɐhɐ to masoso'ehtihe ihe ta'koeva no akuzkuzoa 'o sitoo, yomza to fatu ho mamcozi.

⁶ihe cohivi 'e hi'hioa eni, micu meɐfŋɐ ho p'usnu to lusuto ho thopi ci yusno hosa ne likauni ho ito mia'usnu to cum'usi ci hɾɐhɾɐŋɐ,

⁷yonto hɾɐhɾɐŋɐ to ic'o ho a'cɐ'cɐnɐ epeaski to fukuin.

yone lusuto ho thopi

⁸to hosa ne lusuto panto cihhi cimo uk'a tonɐ 'o t'angosi ci cou, asonghoi pi'o, o'amocu mosola ahtu coeconɐ.

⁹mo yusuhngu to ic'o, tmalɐ to poolo homo eɐsvɐsvɐtɐ. isi hongha to poolo mo yaa singkooa, te meelɐ yov'o, isicu teochɐmi.

¹⁰tmunoi ho yainca: <yɐc'ɐ, poa bɐsŋɐcɐ si t'angosu!> micu mofti'i 'o ic'o, ahoi coeconɐ.

¹¹ihe aiti to botngonɐ 'e isi hioa to poolo, cu bua likauni ho moozoyɐ mainca: <mo yaa tmucou ci hicu, ho ohpueho ta 'ayumonato!>

¹²ihe yainca 'o panapa cous, yainca 'o poolo siomi, maica ho zou'so poolo 'omo ephou aomotʉʉ.

¹³to yafana ta hosa mo cihi ci saisi to vio no cous, mo yaakako to 'uachumu, mahafo to bʉvʉʉ, uhto phingi to hosa, te toehungu 'o botngonʉ ho mi'usnu to sitoo ho sʉ'tʉ.

¹⁴ihe aiti to panapa ho poolo 'o ihe 'ucia hioa, cu eekieki 'o yʉsʉ ho smo'ayumonʉ tomo botngonʉ, tmunoi mainca:

¹⁵<maahaah'o, maincis'a maica ci hioa? 'amac'o cou a'mi, 'e yu'ausnamia moc'o totiski muu. ho mimza uhtan'e ho epeaski ta fukuin, akoeva no poa mongoi tamo ma'ankʉ ci uacoua, ma'hi'usnu to moso mooyai ta pepe, ceoa, etʉʉʉ, ho ita acʉcʉʉ ci 'auesiesi yaansoua ci hamo.

¹⁶ne noana'o, ohsila poa maino tehe 'ucia mia ci ceonʉ to hamo 'e yatatiskova.

¹⁷at'inghi, lasi asngʉcva ieni to mav'ov'o cimo ʉmnʉ ci hi'hioa ho epa'teni ho mio yayo 'e iachi, maieno: isi poa i'mi ne pepe 'o mʉchʉ ho faeni muu. maino hiesi ho poa tov'ohʉ muu; isi pafi no 'oanʉ muu, poa nongcʉngceni no kokaekaebʉ na 'tohʉngʉmu.>

¹⁸e'vono maica 'e e'e to sitoo, isic'o nia'te o'te peelʉi vomti 'o botngonʉ ho tehe mi'usni ho sʉ'tʉ.

¹⁹at'inghi, panto piyo ci couyutaya mo i'mi to 'antia ne pisiti ho ine 'ikonen ho esmi; ihe teouskuni 'omo botngonʉ ho poa mayo to fatu ho tokʉi 'o poolo, ihe ta'unano micu mcoi, cu easasa ho e'eafi ta hosa.

²⁰ne ihe seolʉa no paikuyungvi to tesi, mo yac'ʉ 'o poolo ho emoovei to hosa, cu hucma. mo yuyuso 'o panapa ho emo'usnu ne thopi.

yuovei ne 'antia

²¹'o poolo ho panapa mo yone thopi ho epeaski to fukuin, poa maezo tesi 'omo botngonʉ ci cou. mo yuovei ne lusuto, atavei uhne 'ikonen, i'vaho uhto 'antia ne pisiti.

²²mo nongongabo ho poa ma'tataso 'o 'tohʉngʉ to tesi, poucufna ho noyʉci na singkoohe, yaeza yainca: <teto ahtuo'te sucaefi tamo man'i ci 'atutumio nianteno meelʉ tma'oko to hʉʉhʉngʉ to hamo.>

²³'omo yoso ihe p'eac'eni to coolo 'o makikiokai, ataveisi no 'inoli ho tanzi, ihecu toveineni to ihe tae'oci ci nooe'oca.

²⁴mo sucaefi to mia'usnu to pisiti 'emo yoso, sʉc'ʉʉ ne pangfuliya.

²⁵mo yone peka ho epeaski to e'e, atavei uhne yatali.

²⁶i'mi ne'e ho smo'apangꞰ ho yuovei ne 'antia. to ahoisi, 'amosoeno yontan'e ho yonto 'ayumona to mengumi to hamo ho noa tovei ta ihecu aepꞰnga ci hioa maitan'e.

²⁷mo yuovei ne 'antia, ihecu eteuyuna 'o maanat'ohaesa to kiokai, eꞰsvꞰsvꞰta isi yainenu ho isi titha to hamo ho yaahioa, yainenu na hiasi paavneni no phingi no singkoo 'o couyafana.

²⁸mo aꞰꞰ 'enemipiohi no hie homo no'upu to sinto ne'e.

Sitoo 15

yone 'elusalemu ho toꞰsvꞰsvꞰta

¹pantomo i'mi ne yutaya ho cmꞰ'ho ta 'antia, ahoza po'pa'cohivi 'o sinto ho yainca: <mac'o cimu mee'ofeihni to hoolicu to moose ho tiou no s'e'honga, o'atemu meelꞰ mayo no to'usnu.>

²nomio ta e'e tan'e, 'o poolo ho i'o panapa ihe mi'usni ho kuici yupa 'eehcꞰvho. i'mi tan'e, ihe toehunga popeoskuna 'o poolo ho panapa ho i'o mo piyo ci cou to kiokai to ic'o ho uhne 'elusalemu, nomio tan'e ho mi'usnu to sitoo ho macocoolo ho noa pas'ofeihna ta hi'hioa tan'e.

³ihecu peomanzi to kiokai. nemo ppaceoni, mo neisu ne fuiniki ho ine samalia, auhuhuca eꞰsvꞰta 'o couyafana homo tma'usnu to hamo. ihe tac'Ʞhi to afu'u sinto na eni mo acꞰꞰ na'no 'aveoveoyꞰ.

⁴ne micu sꞰc'ꞰꞰ ne 'elusalemu, ihe yungeova to kiokai, sitoo ho ito macocoolo ho aꞰt'Ʞt'Ʞca, micu mi'usnu tamo botngonꞰ ho eꞰsvꞰsvꞰta na hiasi titha to hamo ho hioa 'e acꞰꞰꞰ ci hi'hioa.

⁵at'inghi mo piyo ci mo ma'hi'usnu to coufalisai ci sinto mo yac'Ʞ ho mainca: <'o couyafana nte ahtuo'te tiou to s'e'honga ho maezo mee'ofeihni to hoolicu to moose.>

⁶'o sitoo ho macocoolo ihecu toehunga toꞰsvꞰsvꞰtneni na eni.

⁷noana'o ci hia yupa eehcꞰvho, mo yꞰc'Ʞ 'e petelo, yainca: <acꞰꞰꞰ 'emo tma'ayumonꞰ to nooe'oca ci nanghia, imu cohivi, isicu noana'va i'mi ta 'ayumonamu ho epeiya to hamo na a'o, tesi titha a'o ho psoecꞰ'ha ta couyafana 'e e'e ta fukuin. te ko'ko tmac'ꞰꞰ ho tmaa'uzo.

⁸i'ola smo'eusoyꞰ ta 'toꞰngꞰ ta cou ci hamo, isi pafi to seilei 'o couyafana, totiski ho isi faeni a'to. i'mi tan'e ho poa husansaneni ho isi yaeza tiova 'o couyafana.

⁹na a'to ho i'o couyafana, o'aisi yupa apaevaza to hamo, maezo i'mi homo tmaa'uzo ho poa cofkoya 'o 'toꞰngꞰhe.

10 homoeno maica, mainci imu aac'o hʉsvʉta 'o hamo, ahoi to nia maameoito ac'ʉhʉ a'to, 'e o'aito iachia pasvo'ha ci ngotohva, mainci siya ta ei'si ta tesi ta couyafana?

11 o'amo emzo eni! ito taa'uzva ho mito elʉ no to'usni. isi ieni to mengumi to nooe'oca iesu, moc'o totiski ta couyafana.>

12 mo acʉhʉ amiocni ho talʉi 'o poolo ho panapa ho ihe eʉsvʉsvʉta ho isi titha to hamo ho yonta 'ayumona ta couyafana ho hioa 'emo man'i ci po'e ho taunona'vʉ ci hi'hioa.

13 ne micu eepʉngʉ, isi yaeza yainca to yakovu: <acʉcʉhʉ 'emo tma'ayumonʉ to nooe'oca ci maananghia, talʉin'a!

14 ne mihnan'a itacu esansana ta saimong na hiasi aʉt'ʉt'ʉca to hamo 'o couyafana, i'mi to 'ayumonahe ho epeiya 'ote ma'hi'usnu to iachisi ci cou.

15 'e nia e'e to eyongensa mo a'sʉftonʉ yupa mʉ'ho. mo maica 'o hia tmopsʉ to seiso:

16 yainca to nooe'oca: ataveisi tan'e ta'u yuovei, p'eyoveiya 'o moso toczyoʉ ci emoo to tavite. te'o i'mi to ohcu seoovei ho i'momhoma taoveiya, i'vaha poa yac'ʉa.

17 maicac'o. ina afu'u mocmo ci cou, i'o os'o epeiya ho tma'usnu a'o ci couyafana, te acʉhʉ biebiimi to nooe'oca.

18 i'o moso ahoi ne na'no noana'o hocu masmomolʉ tan'e ci nooe'oca ohsicula yaica ci hia epeaska.>

19 isi e'cʉ'cʉnʉ to yakovu ho yainca: <ko'koeno hoci maita hia'u baito, o'a teto poa ma'ngongoveo 'emo ma'hi'usnu to hamo ci couyafana.

20 nteto tmopsʉ no tengami, eutotaveiya ho o'te bonʉ to ohcu titha sʉ'tʉ to uacoua ho 'oha cofkoya ci 'oanʉ, 'otela yaa smoc'ou ci peipeis'ausna, 'ote bonʉ to ohoc'o seoubcikia ci yuansou ho ito hmuyu.

21 maica ahoi ne noana'o ac'ʉhʉ maitan'e, cono hola 'ansokunici, yonto makakaitoo la ahtuo'te pantola mo'engho to hoolicu to moose, to mahohosa la ahtuo'te pantola psoyaski to lasi h'oma'cohioa.>

faeni to sinto to couyafana ci tengami

22 tuhcusi tan'e, 'o sitoo ho macocoolo ho i'o acʉcʉhʉ ci kiokai esvʉta no epei note tovei, skuna ho poa fiho to poolo ho panapa ho uhne 'antia. ihe epeiya 'o lahe tos'ongki no pasapa ci yuta ho i'o siila. 'emo yoso eni la anana'va toehunga einva to masisinto.

23'o ihe hafa ci tengami mo maica 'o hia tmopsu: <'o sitoo ho i'o mo coolo ci maanat'ohaesa te tuayokeyo ta mo yonta 'antia, siliya, cilicia ci afu'u sinto to couyafana!

24'imza tac'ahi panto piyo cimo i'mi tan'e ho yuyafo; ina nia e'ehe isi na'na poa ma'pepecvai ho ma'ngongoveo na muu. a'amtasi, o'a imza eutotaveiya ho engha 'emo maica ci e'e.

25'ko'koeno imza tohunga tousvsvutneni, tohmasku ho epei ta isi tovei ho poa uhta lamu yoni. tehin'i to'ofeihni ta nanghiamza ci panapa ho poolo;

26'emo yoso eni mohin'ila nomio no fifiho to nooe'oca iesu kilisto ho o'te ma'sokoyu no nsou.

27'ko'ko imza epeiya 'o yuta ho siila; tehe aula mi'usneni muu ho eusvuta 'e isi tposi ta tengami.

28'maica isi teomneni to seilei a'mi, tapeoha na piyo cite anana'va hioa ci h'ofifiha, o'ate topuhngi no mocmo ci cvahu na muu.

29'o'atemu ana 'o ohcu titha sutu to uacoua ci 'oan; o'te bonu to hmuyyu ho ito oho seoubcikza ci snoecavu; maezo o'ate yaa smoc'ou cila peipeis'ausna. hocimu peelai peihcu'hi 'emo piyo ci h'oeshvuta tec'u amnu. temu'sola soanono!>

30'o isi skuna micu aot'ou ho uhne 'antia, yone'e ho eteuyuna 'o acucu hu ci sinto, faeni 'o tengami.

31'ne ihe engha 'o tengami, mo i'mi to epopoucfnu ci e'e ta tengami ho na'no 'aveoveoyu.

32'o yuta ho siila zou maezo taihio ho evaho to e'e to hamo ci eyongensa; mo man'i 'o ihe mi'usneni to sinto ho engha ci e'e, eucucufni ho amamahtai ca na singkoohe.

33'ahu miaveivei ne'e. ihecu 'aveoveoneni to sinto ho peomanzi, tooyokeoi ho meelu soanono ho yuovei.

35'o poolo ho panapa mo akameosun'a yone 'antia; mo tohungu 'omo piyo ho mo'ma'cohio a'vinano epeaska 'o e'e to nooe'oca.

yupeevai 'o poolo ho panapa

36'mohcu mipiyohi, isi mi'usni to poolo 'o panapa ho yainca: <mateton'a yuovei to ohola epeaski to e'e to nooe'oca ci mayoyou, 'o'aiti na a'a'ausna to masisinto.>

37'isi 'ucia engocha to panapa 'o yohane maluko ho nutheni,

³⁸at'inghi o'aisi umnu to poolo; maica ne auyusi moso o'te mimho nongaco ho i'upu yaahioa, mongoi ne moso yone pangfuliya.

³⁹mo nomio tan'e ho meino yupa toohcuvho 'emo yoso, ataveicu yupeevai. isi hafa to panapa 'o maluko yonto 'apangx ho uhne saipulusu,

⁴⁰isi epeiyahē to poolo 'o siila, ihe toveineni to nooe'oca to sinto ho poa munt'ucneni no mengumisi, micu maezo mongoi.

⁴¹isi saingaboa to poolo 'one siliya ho cilicia, amamahtuica na singkoo to maanat'ohaesa to makikiokai.

Sitoo 16

i'upu yaahioa to poolo ho siila 'o temote

¹mo esmi ne thopi ho lusuto 'o poolo. ne lusuto panto cihī ci sinto. temote 'o ongkosi; zou couyutaya 'o inosi, maezo sinto, coungilisia 'o amosi.

²lahe toehunga emomoengua to sinto ne lusuto ho 'ikonen 'e temote.

³tesi engocha to poolo ho nūtheni, ihecu hioa na s'e'honga, maica ho ihe toehunga cohivi to couyutaya tan'e ho zou coungilisia 'o amosi.

⁴mo mito mayoyou, faeni ho poa noyucneni 'o ohe esvata to sitoo ho macocoolo ne 'elusalemu ci h'ofifiha.

⁵i'mi tan'e, 'o singkoo to makikiokai mo meelucu mamahtuicx, maezo huhucmasi ausuhcu botngonx 'o sinto.

fihngau no eyoho'x to yane makitong

⁶mo mitohe ceonx to mia'usnu ne fulika ho ngalatea, maica o'aisi teomneni to seilei hoci psoyaski no e'e ne 'aziasoo.

⁷ne micu sūc'ūhx to esa ne meisia, mīci yūmeūmū ne pituinisoo, at'inghi isi potani to piepiya to iesu.

⁸micu ma'kuyungu ne meisia uhne toloya.

⁹to yofnasi ne mio. mo baito to concī mavolosi 'o poolo. to mavolosi isi aiti 'omo cihī ci coumakitong, mo yac'x ho mainca: <teko'so uhta makitong ho to'usni a'mi!>

¹⁰ne isicu aiti to poolo 'e mavolosi eni. mimzacu osni smouyu'ho ho emo'usnu ne makitong, maica imza cohivi isi eyoho'a to hamo a'mi ho uhne'e, poa tmac'ūhx no fukuin 'o cou ne'e.

ma'hi'usnu to nooe'oca 'o litiya

11 mimza i'mi ne toloya yonto 'apangꞰ ho e'ohꞰ, emosngꞰꞰ ne samotola, sꞰc'ꞰhꞰ ne niapoli ne micu hucma.

12 ahoi ne'e ho emomsꞰ'eonꞰ to hꞰꞰhꞰꞰꞰꞰ ne'e, esmi to ahoi hosa ne makitong ci fulipi; 'e hosa eni ihe yaeza sko'ayumona to loomã. mimza aꞰꞰ mipzohi tan'e.

13 nemo 'ansokunici, mimza yuyafu to hosa ho uhto aaskiti to va'hꞰ, yainca no koyu, pano las'aeno o'te 'oyona 'inoli no couyutaya to ic'o. mimza yusuhngu, mi'usnu to mo noteuyunu to ic'o ci maamespingi ho epeaski to e'e.

14 to 'ayumona tomo tmalꞰ, panto mo i'mi to hosa ne tuiyatuila ci mamespingi, zou litiya 'o ongkosi; la momhino tatposa ci yꞰteꞰ 'o lasi hioa. la anana'o m'ohkuyu to hamo; isi paavi to nooe'oca 'o 'tohꞰꞰꞰꞰ, poa tmaayaezoyꞰ to e'e to poolo.

15 'o litiya ho i'o conosi emoo mo acꞰhꞰ tiou to toonono. ataveisi, isi mi'usni a'mi: <hocimu ta'unano mi'o a'ꞰmtꞰ tmaa'uzo to nooe'oca, temun'aso yone emoo'u.> isicu ahꞰhꞰya tꞰtꞰꞰta a'mi.

yonto poo'usna ne fulipi

16 moso concu hie, mimza uhto la 'oyona 'inoli to ic'o. cihci ci soskuskunu no mamespingi mo emo'usnu a'mi, 'e soskuskunu eni isi ti'eopi to h'aokuv'o, la meelꞰ bohꞰꞰ to tena yuyafu ci hi'hioa ho noana'o, i'mi tan'e ho lasi titha ma'papeisu to taukesi.

17 mo apaezumo to'ofeihni a'mi ho ito poolo, moozoyꞰ ho mainca: <'emo maica ci cou zou soskuskunu to sopepea ci hamo, te mi'usnu muu ho epeaska 'o ceonꞰ no to'usnu!>

18 mo aꞰꞰ 'enepio no hie homo maica ci moozoyꞰ; isi sohpoza to poolo homo koakuzo, miezuhu ho mi'usni 'o h'aokuv'o ho yainca: <te'o boemi to ongko to iesu kilisto, pashꞰya suu teko i'mi ta feangosi ho yuyafu!> micu osni yuyafu 'o h'aokuv'o.

19 isi cohivi to taukesi ho micu antꞰhꞰ 'o lasi tasmizi no yupasꞰ, cu tꞰtꞰꞰta 'o poolo ho siila, easasa ho baito to taicini,

20 hafa uhto tuhcu to taicini to loomã, ehꞰꞰꞰꞰ ho yainca: <zou couyutaya na hin'i, mainci uhta hosato ho 'afeo'fu'u.

21 mihin'i epeaski tamo yuszozꞰ ta hoolicu ci h'ofifiha, o'ateto peelꞰi tiova ho hioa ta coulooma!>

22 mo maezo tmu'ofeihni 'o botngonꞰ ho epopohcinghi, cu eutotaveiya to taicini ho pa'eayꞰꞰi ho ti'usna.

23'o heetai ihe tɘ'sɘftona ti'usna 'o poolo ho siila, cu poekotva to poo'usna, a'vinano pashɘi 'omo pocengi ho so'eɘyɘca.

24'mo tmalɘ to eutotavei 'emo pocengi, po'usna to so'ayumona to poo'usna 'o poolo ho siila, seo'eisi 'o t'angohe.

25'cu asonɘ mia'usnu no taico feɘngna, mo 'inoli 'o poolo ho siila, pasunaeno ho tohmomoengɘ to hamo, 'o mocmo ci isi poekotva mo acɘhɘ tmaayaezoyɘ.

26'mo aemo'au tmanoi motoevi, ac'ɘhɘ no tmaot'ou 'o isi tnguci to poo'usna; akameosɘ acɘhɘ maavo 'o phingi to poo'usna, maezo acɘhɘ supeohɘ 'o oho seo'eisneni ci ekɘka to isi poekotva.

27'mo peihsasmome 'o lepocengi to poo'usna, aiti homo acɘhɘ maavo 'o phingi to poo'usna, isi ta'unano micu acɘhɘ pkaako 'o oho poekotva, cu epusku to poyave ho mici invonvo mcoi.

28'isi teolɘi to poolo, mo tmunoi ho zozoya: <teav'as'a alolonga si iachi, 'amimza acɘhɘ yontan'e!>

29'mo eyoho'ɘ 'ola lepocengi ci cou ho poa suengi, ma'eoepophi ho m'ocnguyu to tuhcu to t'ango to poolo ho siila.

30'cu e'eafi 'omo yoso. tuocosi ho yainca: <yoso ci sensei, nte'o peis'uvnu niantemeelɘ noa to'usni?>

31'ihe yainca: <tmaa'uzo to nooe'oca iesu, teeno peelɘi to'usni suu ho i'o conosu emoo.>

32'ihecu mi'usni tamo yoso 'emo cono emoo ho esansana 'o e'e to nooe'oca.

33'to yofnasi, 'aitoeno tuhcusi ne mio, isi hafa to lepocengi 'omo yoso ho tonzovi 'o h'oh'o to ohe timzi; cu toehungu 'omo cono emoo ho tiou to toonono.

34'isi eho'a 'o poolo ho i'o siila ho poa uhto emoosi, poa eabobonɘ. 'emo cono emoo isi acɘha nongcɘngci no kokaekaebɘ, maica ho micu acɘhɘ tmaa'uzo to hamo.

35'taseona no mivahi, mo smuhnu to kengsacu 'o taicini to loomā ho yainca: <poesih'acu 'omo yoso!>

36'o lepocengi isicu mi'usni 'o poolo ho yainca: <isi psoecɘ'hi to taicini tee poesih'a na suu ho isi siila, maitan'e temucu meelɘ yuyafɘ ta poo'usna, ma'sosoanono hocu yuyafɘ.>

37'at'inghi, isi mi'usni to poolo 'o kengsacu ho yainca: <mimza ma'hi'usnu to loomā ci cou, o'aisi topci no kuisi, ihe aha'va yonta tuhcu tamo botngonɘ ho ti'usna a'mi, a'vinano poekotva to poo'usna. maitan'e ihecu 'ucia auc'oc'ova poa

yuyafo; o'ate ʌmnʌ hoci maica! poa uhtan'e na taicini no looma ho invonva e'eafi a'mi!>

³⁸o kengsacu isi evaha to taicini 'e e'e. ihe talʌi homo ma'hi'usnu to looma ci cou 'o poolo ho i'o siila, micu ma'sasmoyo 'o 'tohʌngʌ.

³⁹cu uhto poo'usna ho euteozu, engocha ho yuyafo, poa mongoi ta hosa 'emo yoso.

⁴⁰yuyafo to poo'usna 'o poolo ho siila, cu emo'usnu to emoo to litiya, mo yonto ic'o ho yupa baito 'o sinto, isi epopoucufnan'a 'o sinto micu mongoi.

Sitoo 17

yone tesalonike

¹mo emo'cʌ'cʌnʌ to tehe mia ci ceonʌ 'o poolo ho siila, sucaefi ne 'anfuipoli. 'apolonia, esmi to tesalonike, to ic'o panto kaitoo to couyutaya.

²maito lasi at'oca 'o poolo ho yʌmeʌmʌ to kaitoo, acngucnguhu tuyu no 'ansokunici, i'tohungu to seiso ho yupa eehcʌvho 'o mocmo ci cou,

³esansana a'vinano soomei 'o kilisto te ahtuo'ten'a tiou no 'atutumzo, tenac'u i'mi no mcoi ho smoevovei. isi yainca: <'e os'o mi'usneni muu ho epeaska ci iesu, 'ai'oeno kilisto.>

⁴to 'ayumonahe panto mo tmaa'uzo ci cou, micu cono ceonʌ 'o poolo ho siila; pantomo maezo tmaa'uzo cila m'ohkuyu to hamo ci coungilisia ho i'o la so'ehti to maamespingi mo maezo tmaa'uzo.

⁵at'inghi 'o couyutaya to ic'o mo smo'eubut'u, eteuyunu to mayayaksai ho biteuyunu, yonta hosa ho ec'ʌ to 'afeo'fu'u, mo toemʌemʌ to emoo to iesun. i'ima 'o poolo ho i'o siila, tehe faeni tomo pak'i ci cou;

⁶maica ho o'a ihe elʌa, ihecu e'usna to taicini 'o iesun ho i'o piyo ci sinto, ehʌngneni ho yainca: <'e mo koa 'afeo'fu'u ci cou, maitan'e micu cmʌ'ho ta hosato.

⁷e iesun ita ʌʌt'ʌca to emoo taini! mihin'i yutasufku to h'oesvʌta to honte, yainca pantomon'a cihi ci mo h'unasi ci honte, zou iesu na ongkosi.>

⁸e e'e eni isi i'mizi no poot'ova 'o taicini ta hosa ho i'o mo botngonʌ ci cou.

⁹o taicini ta hosa isi pashʌya ho tmuhnoi 'o iesun ho i'o mocmo ci cou, isicu ataveiya poesih'a.

yone piliya

¹⁰ne micu yofna, ihecu osnia poa uhne piliya to sinto 'o poolo ho i'o siila. ne micu esmi ne'e, cu yʌmeʌmʌ to kaitoo to couyutaya.

11'e cou tan'e mo ma'cocoyæhe to coutesalonike. la asno'zonæ tmalæ to e'e to fukuin, huhucmasi eocoyæ to seiso ho patotiska, 'ucia cohivi 'o e'e to poolo mio nana a'æmtæ emio.

12to 'ayumonahe mo botngonæ 'omo tmaa'uzo; mo 'enepio cila einva ci maamespingi ho haahocngæ to ngilisia mo maezo tmaa'uzo.

13at'inghi, ne ihe tac'æhi to couyutaya ne tesalonike homo maezo yone piliya 'o poolo ho psoyaski no e'e to hamo, cu usa ho 'afeo'fu'u, poot'ova 'o botngonæ.

14'o sinto ihe osnia poa emo'usnu to mia'usnu to aezonæ to etæpæ 'o poolo; 'o siila ho i'o temote mion'a nochæmæ ne piliya.

15'o mo pou't'æcæ to poolo ci cou ihe poc'æhan'a ne yaaten, micu yuovei ne piliya, ihe evaha 'o isi eutotaveineni to poolo ci e'e, poa aupcio meecunu 'o siila ho temote, te yupteilæ ne'e.

yone yaaten

16ne mo yone yaaten 'o poolo ho totea 'o siila ho i'o temote, isi yuue'iya mo nongabo to hosa 'o uacoua, mo na'no nac'o 'o 'tohungæsi.

17mo yonto kaitoo 'o poolo ho yupa eehcævho 'o couyutaya ho i'omo m'ohkuyu to hamo ci couyafana, maezo huhucmasi yonto coca ho yupa eehcævho to lasic'o lælæa ci cou.

18panto piyo cimo ma'hi'usnu to 'ipikulos ho ma'hi'usnu to sutoya ci coumou'tohungæ la maezo uso ho yupa eehcævho to poolo. panto mo mainca: <'e lac'o mimimiyo ci cou mo meefæc'æ no cuma?> panto mo maezo mainca: <mais'a mita psoyaski no hicu no mocmo ci hpehpængæ.> homo maica 'e e'ehæ. mo i'mi ho isi epeaska to poolo 'o iesu ho i'o fukuin no smoevovei.

19ihæcu hafa uhto ngikai to yale paku 'o poolo, yainca: <temza peelæi ake'a cohivi 'e osko eæsvæsvæta ci mon'a faeva ci motposæ?>

20mo piyo ci hi'hioa 'e imza na'na taunona'væ ho imza talæi, 'ucia asansana zou cuma na e'a'ausnasi.>

(21'ia mala maica 'e couyaaten ho i'ola nohi'u ci cou h'unano hpehpængæ. la kaebæ ho lahe touæsvæsvætneni namo faeva ci lahe totalæi ci a'a'ausna.)

22mo yac'æ to ngikai to yale paku 'o poolo, yainca: <'e cou ta yaaten! os'o cohivi na muu lamu yontamo mav'ov'o ci hi'hioa ho aa'pucva pa'teni na lamu hia asno'zonæ m'ohkuyu no mahihicu.

23ne mi'o smaingongabo ta hosa, yue'iya 'o lamu 'oyona m'ohkuyu, cimi'o teolæ to mo concu 'oyona sæ'tæ, panto isi tposi to skoskopnasi ho yainca <<sæ'teni no

o'a isi hongā ci hamo>>. maitan'e te'oeno eʌsvʌta muu 'e o'a imu hongā, holea at'ingha p'ohkui ci hamo.

²⁴e mosola mooyai ta engʌca, ceoa, ho ita aʌcʌcʌhʌ ci hamo zou nooe'oca ta engʌca ho ceoa. o'ala yonta isi teyai ta cou ci emoo,

²⁵maezo o'ate nama noa sʌ'ti ta cou; maica ina nsou, peucu, ho i'e acʌcʌhʌ ci macucuma isi iachia faeni ta yatatiskova.

²⁶mo i'mi to mo cihi ho mooyai masusuezorʌ, poa apeaski ho nongaboi 'e ceoa, a'vinano ayoca esvʌta na tehe hie ho ina tehe yoni ci mahuhupa.

²⁷ho isi yaica 'a isieno akoeva no poa biebimi to hamo, nenusino te meelʌ yono eangacʌmʌ ho elʌa 'o hamo. a'ʌmtʌsi, 'o hamo o'amo nomcovhi ta mo macicihi.

²⁸pantola mainca: <<'e h'oyunsovato, hia aut'ot'ou, ho mito yayo mo acʌhʌ yono emucusi.>> maezo mais'a 'o e'e to letohpʌngʌ ta 'ayumonamu: <<'aeno maezo 'o'okosi a'to.>>

²⁹ho zoueno 'o'okosi a'to, o'anteto ta'ngangacʌma na yu'ausna to hamo ho yainca nteto peelʌi titheni no totontone, boemi no king nging. hocieno fatu ho mooyai uacoua ho yoyayaeza na mi'ausnasi.

³⁰ho lan'a yono moʌfngʌ ho nongonongo 'e yatatiskova, o'a mocu lasi cumasa to hamo, at'inghi maitan'e isicu pashʌya to hamo 'e yatatiskova ho poa mongoi no mo kokuzo ci ceonʌ.

³¹maica isicu esvʌta na hiesi, tesi ieni to isi epeiya ci mo cihi, boemi no mouʌʌʌ ho yʌsvʌta 'e mauhpʌhpʌngʌ; ieni no i'mi no mcoi ho smoevovei 'emo cihi, isicu faeni ta yatatiskova 'e huomza.>

³²ne ihe talʌi ho isi yue'engha to poolo na i'mi no mcoi ho smoevovei, panto mo potfʌngʌ ho cocvi; panto mo mainca: <imza 'ucia i'vaha talʌi ho ciko eʌsvʌsvʌta 'e hi'hioa eni.>

³³micu mongoi to ngikai 'o poolo.

³⁴mo piyo ci cou 'omo to'ofeihni hocu sinto; to 'ayomonasi panto ngi'in to yalepaku ci tonisiu, ho i'o mon'a cihi ci mamespingi zou tamali 'o ongkosi, ho i'o mo piyo ci cou.

Sitoo 18

yone kolinto

¹ataveisi tan'e, mo mongoi ne yaaten 'o poolo, esmi ne kolinto.

²nemo yone'e, isi lʌa 'omo cihi cimoso yayo ne pentu ci couyutaya, zou 'acila 'o ongkosi. ta mihnan'a isi engocha 'o vcongʌsi ci paicila mo i'mine 'italia ho esmi.

maica isi pashwi to kolauti ci honte. te acuha poa mongoi ne looma na afu'u couyutaya. isi usa to poolo ho aiti 'e navconga.

³mo nochum ho tohungneni yaahioa; maica mosola anana'o noe'ocū no mooyai tenmaku 'o poolo ho eansonsou, mo totiski 'e lahe hioa.

⁴cono hola 'ansokunici, ahtuo'te uhto kaitoo 'o poolo, la yupa eehcuvho 'o mocmo ci cou, poucufna 'o couyutaya ho coungilisia ho poa tmaa'uzoa.

⁵ne micu i'mi ne makitong ho esmi 'o siila ho i'o temote. micu 'aanana'o 'o poolo ho peisnovi na epeaski to fukuin, mi'usnu to couyutaya ho 'akasi 'o iesu ho zou kilisto.

⁶at'inghi, ne ihe yutasufka ho ekuzkuzoa, isicu epsupseni 'o yompuhu to yususi, mi'usni ho yainca: <hocimu meaapapayo'ū, o'ate yonta feango'u na kuisi, temu invonva sviei! ahoi maitan'e, te'ocu uhto couyafana.>

⁷micu mongoi 'o poolo, uhto emoo to mo ma'einu to hamo ci tito yusutu ho no'upu, 'o emoosi mo nocmu'u to kaitoo.

⁸i'o leaut'ucū to kaitoo ci cilisupu ho i'o conosi emoo mo acuhū tmaa'uzo to nooe'oca; mion'a botngonū ci coukolinto 'omo maezo tmaa'uzo ne micu tmac'uhū to fukuin, a'vinano tiou to toonono.

⁹moso cono yofna, mo baito to concī mavolosi 'o poolo. mo i'mi to mavolosi 'o nooe'oca mi'usni ho yainca: <'ote ngoheungeū, at'inghac'o engha, 'ote amzocni,

¹⁰mi'o no'upu suu, uk'a cite meelū akuzkuzo suu, a'vinano ta hosa tan'e. mo botngonū 'o 'o'oko'u.>

¹¹cu yone'e 'o poolo ho aulū notonsoha ho ang'osū, po'pa'cohivi to e'e to hamo 'o yane'e.

¹²nemo seolūa no sootoku to 'akaiya 'o kaliō, mo biteuyunu 'o couyutaya ho suyumi 'o poolo, e'usna to hooīn,

¹³ehpunga 'o poolo: <'e cou eni mita euskunu to mocmo ho boemi to o'amo emio ci hioa ho m'ohkuyu to hamo!>

¹⁴ntec'on'a ahoi mici aomotū'ū 'o poolo, mo mi'usnu to couyutaya 'o kaliō ho yainca: <na eni ci hioa hoci'o i'mi no e'ankū, hocieno yutasufku no hoolicu, te'oeno ahtao'te uveica talūi muu;

¹⁵'e imu yupa eehcuvha ho zouc'oeno e'e ta hoolicumu. temu invonva eususeoma, o'aos'o 'ucia yūsvūta 'emo maicaci hi'hioa!>

¹⁶ihecu peteoyafa to hooīn.

¹⁷ihe tūtrūta 'o le'at'ucū kaitoo ci sotini, yonto coca to hooīn ho ti'usna. 'emo maica ci hi'hioa o'aisi cumasa to kaliō.

yuovei ne 'antia 'o poolo

¹⁸mion'a aɬɬ 'enemipzohi homo no'upu to sinto ne kolinto 'o poolo, ataveisi micu mongoi, nʉthɬ 'o paicila ho 'acila yonto 'apangɬ ho uhne siliya. ne o'amocu mo e'ohɬ, mo yone cengkoli ho sko'si'sa 'o f'ʉsʉsi, maica mosola iachi esvʉtɬ.

¹⁹ne micu sɬc'ʉhɬ ne 'epeso, yone'e, micu mi'usnu to paicila ho yacila 'o poolo ho epeevai, iachi uhto kaitoo ho yupa eehcɬvho 'o couyutaya.

²⁰ihe toehunga 'ucia tɬtɬɬta ho mako mipiyohi no'upu, at'inghi o'amo mimho 'o poolo.

²¹ne tec'u yupepeevai, isi mi'usni 'omo botngonɬ ho yainca: <hocisi teomneni no 'tohɬngɬ to hamo, tena'ueno o'te i'vaho yuovei tan'e.> micu i'vaho mine 'epeso ho smo'apangɬ 'o poolo.

²²ne micu sɬc'ʉhɬ ne kaisalia 'o poolo, cu uhne 'elusalemu ho aopa'to to kiokai, ataveisi micu uhne 'antia.

²³yone'e ho aɬɬ miaveivei micu e'ohɬ. isi saingaboa 'one ngalatea ho i'o hɬɬhɬngɬ to mia'usnu ne fulika, ahuca amamahtɬica 'o singkoo to sinto.

yone 'epeso ho kolinto 'o 'apolo

²⁴panto cih ci couyutaya zou 'apolo 'o ongekosi, mo esmi ne 'epeso. mosola yayo ne 'alisanta, la mahsostonɬ homo aomotɬɬ ci cou, mo a'suftonɬ bocbochio to seiso.

²⁵yono ohsila pas'ofeihna to nooe'oca ci ceonɬ, mohcula tiou no ɬmnɬ ci aɬsvʉsvʉtɬ, a'vinano cuveu 'o 'tohɬngʉsi, conino esansana eɬsvʉsvʉtɬ 'o iesu, at'inghi, i'oc'o toonono to yohane na isi cohivi.

²⁶cu ahoi yonto kaitoo 'o 'apolo ho e'ɬ'ɬteɬ eɬsvʉsvʉtɬ; ihe talɬi to paicila ho 'acila, cu eyoho'a ho poa uhto emoohe, asuhca etuhca ho esansana 'o e'e to hamo.

²⁷ataveisi mo iachi ma'koyu 'o 'apolo te uhne 'akaiya, ihecu to'usni to sinto ne 'epeso, tmopsɬ to tengami ho faeni to sinto ne 'akaiya, poa aɬt'ɬcneni 'o 'apolo. ne micu sɬc'ʉhɬ ne'e, mo na'no meoino to'usnu to micu mayo no mengumi ci sinto.

²⁸la siho yontola apa'to ci yupa eehcɬvho ho yaa tonɬ no etɬɬti 'o couyutaya, i'tohungu to seiso ho soomei 'o iesu ho zou kilisto.

Sitoo 19

yone 'epeso 'o poolo

- ¹ne mon'a yone kolinto 'o 'apolo, mo covnɤ 'o poolo ho smaimɤ'eonɤhe ta hrɤhrɤngɤ, esmi to 'epeso. yone'e, isi lɤa 'o piyo ci sinto,
- ²isi tuocosi: <homimu tmaa'uzo to nooe'oca, mimucu tiou to seilei?> ihe yut'inga: <o'amocu omzala ahta talɤi na yaa seilei ci hi'hioa.>
- ³ivaha tuocosi to poolo: <mamimueno tiou no toonono no cuma?> ihe yut'inga: <zou toonono to yohane.>
- ⁴yainca to poolo: <i'o toonono to yohane isi hioaneni to micu ma'vovei ci cou; isi eɤsvɤta to cou'isolaelu ho poa tmaa'uzo to tena ataveihe cɤɤ'ho cimo cihɤ, 'ai'oeno iesu.>
- ⁵ihecu talɤi 'e e'e eni, cu boemi to ongko to nooe'oca iesu ho tiou to toonono.
- ⁶isi hoe'oci to poolo, cu ohpueho to feangohe 'o seilei. micu epiepiya, a'vinano epeaski to e'e to hamo.
- ⁷tateuyuna mo asonɤ maskɤ uesto ci cou.
- ⁸acngucnguhu tuyu no feohɤ, maito lasi hioa 'o poolo ho uhto kaitoo, e'ɤ'ɤteɤ eɤsvɤsvɤtɤ, mi'usnu to mocmo ho yupa eehcɤvho no hi'hioa to hrɤhrɤngɤ to hamo. poucufnu to cou ho poa tmaa'uzoa.
- ⁹to 'ayumonahɤ panto mo yameomɤ ho o'te mimho tmaa'uzo; yonto tuhcu tomo botngonɤ ho apa'to ekuzkuzo to e'e to nooe'oca. isicu hafa to poolo 'o sinto ho mongoi, huhucmasi yonto 'oyona tmopsɤ to tuilanu ho toɤsvɤsvɤtɤ.
- ¹⁰'emo maica ci hi'hioa mo topuska ho isi acngucnguha hioa, i'mi tan'e 'emo afu'u yonta 'aziasoo ci cou, 'upena 'o couyutaya ho couyafana. cu acɤhɤ tmac'ɤhɤ to e'e to nooe'oca.

oko to sukiua

- ¹¹'o hamo isi ieni to poolo ho hioa 'o taunona'vɤ ci po'e;
- ¹²ac'ɤhɤ no panto mo mayo to ohsicu titha to poolo ci 'oyomuya hocieno o'te taf'u ho siya to feango tomo tma'congo, poa yov'o 'o tma'congo, maezo yuyaf'o'omo cɤngɤhɤ to feangohe ci h'aokuv'o.
- ¹³pantola smaingongabo, meknuyu no meya hɤcu ci couyutaya, mo maezo mɤci titho to ongko to iesu ho hioa 'emo maica ci hi'hioa. ihe mi'usni 'o h'aokuv'o ho yainca: <te'o boemi to ongko to isi psoyaska to poolo ci iesu, pashɤi muu ho yuyaf'o.>
- ¹⁴i'emo himhohioa tan'e zou i'o mo pitu ci 'o'oko to sukiua ci saisicoo to yutaya.
- ¹⁵at'inghi isi yut'inga to h'aokuv'o: <imza hong'a 'o iesu. yaeza cohivi zou siya 'o poolo; at'inghi zou siya na muu?>

¹⁶i'o isi ti'eopi to h'aokuv'o ci cou isicu 'aanana'veni ho pohcingha ho skɛtrɛti. micu acɛhɛ alolongɛ, yaeza ethɛthɛsi 'o nia yɛsɛhe. hocu yuamaesih'i ho toekameosɛ to emoo.

¹⁷i'omo afu'u yone 'epeso ci couyutaya ho couyafana ihe tac'ɛhi 'e hi'hioa eni, acɛhɛ na'no ngoheɛngeɛ; 'o ongko to nooe'oca iesu ahoi tan'e cu h'unasa einva.

¹⁸mo 'enepio ci sinto ihecu ahoza epopayoa esansana na ohela hi'hioa ne noana'o.

¹⁹botngonɛ ci mosola peiseoyoifo ci cou ihe hafa 'o nia tɛpɛhe ho coe'eni, yonto ihe toehunga aiti ho hmoi. ihe tohtasvɛta na ntesi huphina ta tɛpɛ tan'e, nte asonɛ eimo no posi maskɛ ci peisu no nging.

²⁰maicac'o, 'e e'e to nooe'oca cu angabo psoecocoyɛ ho meino yuayayokeo.

'afeo'fu'u 'o 'epeso

²¹ataveisi ta hi'hioa tan'e, 'o poolo mo ma'koyu no mine makitong ho 'akaiya, ho uhne 'elusalemu. isi yainca: <ho ta'ucu esmi ne'e, tena'u maezo aahtu uhne loomu ho bobaito.>

²²isicu skuna 'o mo yoso cila leto'usnu - temote ho 'ilatu - poa uhne makitong, iachin'a akameosɛ notavei ta 'aziasoo.

²³tuhcusi tan'e, nomio to e'e to nooe'oca, mo yuyafo ne 'epeso 'omo meino 'afeo'fu'u.

²⁴pantola lemooyai nging ci cou zou timitho 'o ongkosi, la asonghoi mooyai tomo nging ci uaongko to vio no mamespingi ci 'atimi; 'emo maica ci yaezoya lahe toehunga meino tasmizi to yupasɛ.

²⁵isi eteuyuna to timitho 'ola yaahioa ho i'o mo totiski 'olahe hioa, mi'usni ho yainca: <maahaah'o. imu cohivi ho mito meelɛ yuyupasɛ mitoc'o acɛhɛ noe'ocɛ ta ito hioa maitan'e.

²⁶maitan'e imucu tac'ɛhi, yaeza aiti 'e isi hi'hioa to poolo. isi yainca: <<'e isi teyai ta emucu ta cou ci hamo o'as'a hamo.>> 'e e'e eni isi nia'tecu acɛha poa tmaa'uzo 'e mo botngonɛ ci cou ta 'epeso ho i'e 'aziasoo.

²⁷ho isi aiti 'e lato hioa isi sokoeva no teto ngoevi na kuici ongko. o'amo anou maica, ac'ɛhɛ ta vio to someoino hicu no mamespingi ci 'atimi tahela yaeza hupotfanga, 'ela asonghoza p'ohkui ho koe'ia ta 'aziasoo ho ita mauhpɛhpɛngɛ ci hicu no mamespingi. te maezo aapayo'ɛ na psoevohngɛsi!>

²⁸ne ihecu talɛi tamo botngonɛ 'e e'e eni, cu kuici ma'sɛsɛ'no, tmuezonɛ mainca: <'e hicu ta cou'epeso ci 'atimi la sotaunona'vɛ!>

²⁹micu meangabo ta hosa 'emo 'afeo'fu'u. ihecu tɔtɔɔta to yu'papak'i 'o yoso cimo nɔthɔ 'o poolo ci yane coumakitong - kaiyo ho 'alitaku - toehungu toemɛmɛ to yoyasva.

³⁰mo mici emo'usnu to tuhcu to botngonɔ 'o poolo, at'inghi o'aihe poa yɛmɛmɛ to sinto.

³¹panto mon'a i'mi ne 'aziasoo ci matataicini, zou nanghia to poolo, maezo smuhnu ho potani 'o poolo, o'te 'ahɔyɔ mooyai sokoeva ho uhto yoyasva.

³²tuhcusi tan'e, acɔhɔ 'e ihe yoni yu'eteuyunu mo ep'ɔcɔ ho yangaevi, panto mo moozoyɔ tan'e, moozoyɔ ne'e, botngonɔhe 'o o'amo mako bochio cuma na koahe yu'eteuyunu.

³³'o couyutaya ihe posuhca 'o 'alisanta, panto mo mainca ntesi anana'va sviei 'e hi'hioa eni. mo meulɔngɔ 'o 'alisanta, te mici mi'usnu to botngonɔ ho ya'ei.

³⁴at'inghi, ne ihecu hongɔ ho couyutaya, micu toehungu moozoyɔ: <'o 'atimi ci hicu no mamespingi ta cou'epeso. mo sotaunona'vɔ!> homo maica ci hia moozoyɔ mo aɔɔ yusno huomza hie.

³⁵ataveisi, 'o letmotmopsɔ to hosa isi naoputa 'o botngonɔ. isi yainca: <'e cou'epeso, siya namo o'te bochio, 'e hosa ta 'epeso la nou'tɔci 'o vio to 'atimi ho i'o mo i'mi ne pepe ho tma'pueho ci cofkoya ci fatu?

³⁶ho uk'a ci moeno peeco tamo maica ci hi'hioa, 'antemucueno amiocni, 'otes'a yaa peisloɔngɔ ci peipeis'ausna.

³⁷ho imu hafa uhtan'e 'emo piyo ci cou, at'inghi, mihin'ieno meo'ei no macucuma ta vio, maezo o'a mihin'i boevovoyo ta hicu no mamespingito.

³⁸'e timitho ho i'o lahin'i toehungu yaahioa, hocihin'i 'ucia ehɔngɔneni na siya, mioeno o'te yaa esvɔta ci hie ho i'o te tmalɔ no ehɔngɔ ci taicini, 'atehin'ieno meelɔ yupteilɔ ho yupa esansano.

³⁹hoci pano mocmo ci hi'hioa, te maezo meelɔ yonto ngikai ho eususeoma.

⁴⁰mais'a 'e 'afeo'fu'u maitan'e, teeno ahtaote eseita na temza anana'va sviei. 'emo maica ci 'afeo'fu'u maitan'e o'amo emzo, maezo o'a ito maka iachia asansana na a'ɔmtɔsi 'o'emamzɔ.>

⁴¹eeɔngɔ 'e e'esi, isicu poa apeaski 'o moso yu'eteuyunu.

Sitoo 20

i'vaho mine makitong ho ngilisia 'o poolo ho bobaito

¹ataveisi ne micu suseomæ 'o 'afeo'fu'u, isi eteuyuna to poolo 'o sinto, poucucufna, a'vinano mi'usnu ho epeevai. micu mongoi ho emo'usnu ne makitong.

²isi saingaboa 'o mia'usnu ne'e, mi'usneni to sinto ho man'i 'o isi poucucufna ci e'e, ataveicu uhne ngilisia,

³mo tuyu no feohæ homo yone'e. nete smouyu'ho yonto 'apangæ ho uhne siliya 'o poolo, isi hongæ 'o couyutaya hontehe akoeva no poengoma ho 'a'usni, ko'kocu esvætæ no ma'kuyungu ne makitong ho yuovei.

⁴i'omo næthæ panto coupiliya ci oko to pilosu ci sopatho, panto coutesalonike ci 'alitaku ho sikontu, coutopi ci kaiyo, ho i'on'a temote ho cou'azia ci tuiciku ho tolofuimo.

⁵mo muyo 'emo næthæ, yone toloya ho totea a'mi.

⁶sucaefi 'o meetoasmoof'o, mimzacu i'mi ne fulipi ho smo'apangæ, atavei no miemohi cu sæc'æhæ ne toloya, yuptepteilæ 'o moso muyo, aælæ mainsohæ yone'e.

sotavei no uhne tholoya 'o poolo

⁷yofna no mainomæ, mimza noteuyunu ho toehungu eabobonæ, mo mi'usnu tamo noteuyunu ho eæsvæsvætæ 'o poolo, maica ho tac'u e'ohæ ho hucma. ko'ko mo ehæhæyæ. ac'æhæ no taico feungna.

⁸to skoskopna to imza yoni noteuyunu ci aemana mo man'i 'o sotiskova.

⁹panto cihî ci foinana zou yutuiku 'o ongekosi mo yusuhngu to pethæ'ta, ne mon'a seolæa no ehæhæyæ 'o poolo, mo ausuhcu soehæpæ, atavei aælæ m'ouluæ, cu i'mi to sangkai ho supeohæ. ihe toehunga ec'ævi, aiti ma micu mcoi.

¹⁰cu ohpueho 'o poolo, p'ocngui 'o feangosi, isi sæ'fæni 'o foinana, yainca: <'ote ma'tipvongæ, 'amion'a yaa nsoua!>

¹¹mio i'vaho uhto ihe yoni to skoskopna, tipci to pang ho ana. ecngucnguhu ec'æhæ no tiskova, micu mongoi.

¹²ihe poa yaansoua ho hafa maine'e 'o foinana, acæhæ meoino noa ao'pou.

i'mi to tholoya ho uhne militu

¹³mimza auyu yonto 'apangæ, emo'usnu ne 'aso, akoevano suputi ne'e 'o poolo. ohsi iachia esvætæ eni, maica hote akoyuno smai ceoa.

¹⁴mimza yuptepteilæ ne 'aso, imzacu poa yonto 'apangæ, e'ohæ emo'usnu ne mituilini.

¹⁵mimza i'mi ne'e ho i'vaho yonto 'apangꞰ, ne micu hucma sꞰc'ꞰhꞰ to apihanasi ci ki'a; ne micu ivaho hucma, tmo'poyapo ne saamo, i'vaho mivahi cu sꞰc'ꞰhꞰ ne militu.

¹⁶mohcu ma'koyu no o'te tosvo ne 'epeso 'o poolo, te o'te 'aoko ma'na'o ta 'aziasoo. mo tongsoyꞰ no aupcio sꞰc'ꞰhꞰ ne 'elusalemu, tata'za no sꞰc'ꞰhꞰ ne'e no auyusi no homeyaya.

e'e no yupepeevai to poolo

¹⁷mo i'mi ne militu 'o poolo ho smuhnu to cou ho biebimi to coolo to kiokai ne 'epeso, eyoho'a te yupa baito.

¹⁸micu esmi, isi mi'usni to poolo ho yainca: <imu cohivi, ahoi to hiesi ne mo'ucu esmi ta 'aziasoo, mio mainenu na hiato noteuyunu,

¹⁹la yono ma'einu ho ma'tipvongꞰ ho fifiho to nooe'oca, maezo i'mi ho lahe 'ucia akuzkuzoa to couyutaya ho mitamo man'i ci hꞰsvꞰta.

²⁰imu yaeza acꞰha cohivi, 'upena to 'oyona nouteuyunu hocieno to iachimu emoo, ho la'u epeaski hocieno ho la'u po'pa'cohivi muu, inante afu'u ake'i koa ꞰmnꞰ muu, uk'a ci os'o o'te pateafa.

²¹'upena hoci mi'usnu to couyutaya ho couyafana, la'u acꞰha bumemeala poucufna, poa ma'vovei ho miezuhu to hamo, a'vinano taa'uiva 'o nooe'ocamia ci iesu.

²²maitan'e, nomio no meo'uzo to seilei, te'o uhne 'elusalemu. o'aos'o cohivi te'o nana yupteilꞰ nomo mainenu ci hi'hioa ne'e;

²³os'oc'o cohivi, yonto mahohosa isi pas'ofeihna to seilei a'o, panto poo'usna ho 'atutumzo mo mooteo a'o.

²⁴at'inghi, os'oeno nama ngohia 'e nsou'u, os'o anga 'ucia peihcꞰ'hi 'e te'o hioa, aepꞰnga 'e isi toveineni a'o to iesu ci hioa, 'aeno 'akasi 'o yaa mengumi ci fukuin to hamo.

²⁵<la'u no'upu ta 'ayumonamu ho epeaska 'o hꞰhꞰpꞰngꞰ to hamo. os'o cohivi maitan'e, no ataveisi 'anatamula ahtan'a huvahi a'o.

²⁶ko'koeno, te'o bumemeala eꞰsvꞰta muu, ta 'ayumonamu hoci pano ten'a suhcꞰhcꞰ ci cou, o'ate yonta a'o na kuisi;

²⁷maica ho imzacu toꞰpsꞰpseni mi'usnu muu ho eꞰcꞰcꞰha psoecingha 'o 'tohꞰngꞰ to hamo.

²⁸temula iachi bumemealꞰ, maezo nomio to ohsila toveineni muu to seilei ho aꞰt'Ʞca 'e kiokai ho bumemealꞰ. la aꞰt'Ʞca 'o kiokai to hamo - 'aeno 'o isi ieni no mcoi to iachisi oko ho peꞰezeni.

- 29**os'o cohivi ataveisi ho ta'ucu mongoi, te yaa sopak'ia ci av'u yɔn'ɔ te oh'ayumonɔ muu ho akuzkuzo ta moatɔ'nɔ.
- 30**ac'ɔhɔ ta 'ayumonamu, te maezo yuyafɔ ho buusumsu ho meknuyu, eepɛvɔi to sinto ho poa to'ofeihni.
- 31**ko'koeno, temula ma'tɔtɔs'ɔ, la talɔa, tamo totueha ci hie, la mainenu na la'u hia huhucmasi yɛsɔ ho po'pa'cohivi, poucufna 'e mimu macicɔhi.
- 32**<maitan'e te'ocu toveineni to emucu to hamo ho ito mo yaa mengumi ci e'esi; tesi peelɔi amamahtɔica na singkoomu, yaeza faeni muu 'o ohsila ayocneni ta 'o'okosi ci ɔm'ɔmnɔ.
- 33**o'amo'ula ahtu konvosɔ no king nging ho yɔsɔ no mocmo.
- 34**imu iachia cohivi, la'u boemi ta emucu'u ho yaahioa, poa am'amso 'e la'u tititha a'upu 'o lamia toehungu yaahioa.
- 35**tamo mav'ov'o ci hi'hioa la'u aa'pucva teongasneni no temula yoyayaeza, eɔsvɔta muu nte anana'o maica na tela hia tvaezoya ho to'usnu tola aviovio ci cou. la talɔa 'o nia e'e to iesu: <<mo ɔm'ɔmnɔhe tola tiou 'omo mofi.>> >
- 36**cu eepɔnga 'e e'e eni, 'o poolo ho i'omo noteuyunu micu toehungu pop'up'ungu ho 'inoli.
- 37**cu acɔhɔ mongsi, sɔ'fɔni 'o poolo ho kisuneni, tooyokeoi ho yupa eutotavei.
- 38**mo acɔhɔ nomio ho isi'so yainca to poolo 'anateto ahtun'a i'vaho yupa bobaito ho afnaso nac'o. ihecu peomanzi 'o poolo ho poa uhto 'apangɔ.

Sitoo 21

uhne 'elusalemu 'o poolo

- 1**ne mimzacu epepeevai cu e'ohɔ 'o 'apangɔ. mo emosngɔcɔ ne kosutoo 'o 'apangɔ, sɔc'ɔhɔ ne looti ne micu hucma, i'mine'e ho uhne patala.
- 2**ne patala mimza yupteilɔ tote emo'usnu ne fuiniki ci 'apangɔ, mimzacu yonto 'apangɔ ho e'ohɔ.
- 3**ac'ɔhɔ ne isicu so'eɔc'ɔha 'o saipulusu, mo ma'kuyungu to oi'anasi ho emo'usnu ne siliya, mimza tmo'poyapo ne tailo. maica tehe'so yupeopeoha tan'e 'o macucuma to 'apangɔ.
- 4**mimza elɔ to piyo ci sinto tan'e, mimzacu no'upu ho aɔlɔ mɔptuhi. isi pas'ofeihna to seilei a'mi, potani 'o poolo hoci uhne 'elusalemu.
- 5**at'inghi micu mic'ɔhi 'o hiesi no tosvo, mimzacu emo'cɔ'cɔnɔ to temza mia ci ceonɔ, 'o sinto ho i'o vcongɔhe ho 'o'okohe ihe peomanzi a'mi ho poc'ɔha to yafana to hosa. toehungu pop'up'ungu to efuefu'u to aaskiti to etɔpɔ ho 'inoli,

⁶ataveisi cu yupa eutotavei. mimza bohshifou to 'apangꞰ. micu maine'e 'o haah'o.

⁷mimza emo'cꞰ'cꞰnꞰ, i'mi ne tailo esmi ne tolimai, mi'usnu to sinto ne'e ho tuayokeyo, mimza miski no'upu.

⁸micu hucma mimzacu mongoi to ic'o, esmi ne kaisalia, cu uhto emoo to fuili ci lepsoyaski e'e ho no'upu, zou cihi tomo pitu ci isi epeiya ne 'elusalemu ci leto'usnu.

⁹mo sꞰptꞰ 'o o'amocu mo mevcongꞰ ci okonosi mamespingi, acꞰhꞰ yaa mengumi no psoyaski to e'e to hamo.

¹⁰ataveisi ne mimzacu mipzohi ne'e, panto cihi ci eyongensa zou 'aciapu 'o ongekosi, mo i'mi ne yutaya.

¹¹mo uso ho baito a'mi, yaa 'o snoeputa to poolo, isi iachia seo'eisi 'o emucu ho i'o t'angosi, yainca: <mo maica 'o e'e to seilei: na himnonu ta snoeputa tan'e te yone 'elusalemu ho tiou tamo maica ci hia smoe'isi to couyutaya, ataveisi tahe faeni to couyafana.>

¹²ne imzacu talꞰi 'e e'e eni cu toehungu 'o yatan'e ho potani 'o poolo ho o'te 'ahꞰyꞰ uhne 'elusalemu.

¹³at'inghi, isi yainca: <mainci mimu 'ahꞰyꞰ mongsi ho poa nac'o a'o, te'o nomio to nooe'oca iesu, o'ate anou yone 'elusalemu ho noa seo'eisi, 'upena hoci'ueno yone'e ho mcoi te'oc'o kaebꞰ.>

¹⁴o'a imza ev'ov'ohi, cu moezꞰ o'te aomotꞰ'Ʞ, c'o yainca: <aepꞰnga'sio to nooe'oca na 'tohꞰngꞰsi.>

¹⁵mipiyohi ne'e. mimzacu seu'ha 'o macucuma, e'ohꞰ uhne 'elusalemu.

¹⁶panto mo i'mine kaisalia ci sinto mo to'ofeihni a'mi, hafa a'mi ho uhto emoo to nasun ci cousaipulusu; 'e cou eni niala ahoi sinto.

usa to poolo 'o yakovu ho aiti

¹⁷ne mimzacu sꞰc'ꞰhꞰ ne 'elusalemu, ihe na'na aꞰt'Ʞt'Ʞca to sinto a'mi.

¹⁸micu hucma, mimza nꞰthꞰ 'o poolo ho aiti 'o yakovu; mo maezo noemꞰhꞰ to ic'o 'o macocoolo to makikiokai.

¹⁹isi mi'usni to poolo ho tuayokeyoi, ataveisi micu mi'usnu ho eꞰsvꞰsvꞰta mio mainenu na hiasi titha to hamo ho poa uhto couyafana ho yaahioa.

²⁰ne ihecu talꞰi mo acꞰhꞰ tohmomoengꞰ to hamo, mi'usni 'o poolo ho yainca: <ohaeva. mo maica 'e a'a'ausna: ta 'ayumona ta couyutaya mo sobotngona ci sinto, la acꞰhꞰ nouꞰyꞰcꞰ to hoolicu to moose.

²¹ohe tac'ahi na niala hiasu mo'ma'cohio to mo nohi'u to couyafana ci couyutaya ho yainca teongasi 'o hoolicu to moose, o'a te 'ahaya s'e'honga na 'o'oko, yaeza o'ate 'ahaya fihhi 'ola 'ofifiha to yutaya.

²²'a tahe ahtao'te tac'ahi ho mikocu esmi tan'e, nte mainenu na temia peipeis'ausna.

²³maitan'e teko fiho ta e'emia ho hioa! ta tan'e panto sɔptɔ ci micu esvɔtɔ ci cou;

²⁴teko engocha 'emo sɔptɔ, ho hioa na meecofkoya. tuyafneni no yupasɔ. maicac'o, tehecu peelɔi tokayampui si fnguue. hociko maica, tehecu toehunga cohivi, ina ohela totalɔi ci nia hi'hioasu o'a a'ɔmtɔ, a'vinano cohivi miko maezo noyɔyɔcɔ to hoolicu to moose.

²⁵i'ocu 'o sinto to couyafana, mimzacu tmopsɔ to tengami ho eutotaveiya, yainca 'otela bonɔ to ohcula titha meesi to uacoua ci 'oanɔ, 'ote bonɔ to hmuyu ho ito isic'o tiubcikza ci snoecavɔ. maezo 'otela yaa smoc'ou ci peipeis'ausna.>

²⁶isi cu hafa to poolo 'emo piyo ci cou, toehungneni meecofkoya ne micu hucma, i'vaho uhto seiten ho eɔsvɔta na tesi noc'ahi no hiesi no cofkoya. totea 'o saisi ho tasi boemi no sɔ'ta ho sɔ'teni 'emo macihi.

yonto seiten 'o poolo ho noa tɔtɔɔta

²⁷ne tec'u mon'i oheɔpɔngɔ 'o mo miptuhi no hie, panto mo i'mi ne 'aziasoo ci couyutaya ihe aiti 'o poolo nemo yonto seiten. ihecu poot'ova 'omo botngonɔ ho tɔtɔɔta 'o poolo,

²⁸moozoyɔ yainca: <acɔhɔ 'e cou'isolaelu, temun'a to'usni! 'aeno eni 'emo nongongabo ho eteo'hoi yutasufku ta cou'isolaelu ho ito hoolicu to moose, yaeza yutasufka 'e seiten, maitan'e mita mahafo ta coungilisija ho yɔmeɔmɔ ta seiten, ho acaca'ia 'e cofkoya ci 'oyona!>

(²⁹ho mo maica 'e e'ehe mo i'mi ho ihe aiti 'o cou'epeso ci tolofuimo homo to'ofeihni no'upu to poolo ho yonta hosa, ihe ta'unano ohsi hafa ta poolo ho yɔmeɔmɔ to seiten.)

³⁰ta tan'e, mo yuot'ou 'e cono hosa, uso 'omo botngonɔ ho tɔtɔɔta 'o poolo, e'eafi to seiten; micu osni acɔhɔ amɔtɔ 'o phingi to seiten.

³¹ne tehecu 'ucia opcoza to mo pak'i ci cou 'o poolo, panto mo mi'usnu tola eahafo to heetai to loomu ho eɔsvɔta, yainca mo seolɔa no aucunu yuot'ou 'e hosa ta 'elusalemu.

³²'ola eahafo to heetai micu osni mahafo to heetai ho ito piyo ci ngungang, ho uhto ihe yoni to mo botngonɔ. ne ihe cu aiti 'ola eahafo ho i'o heetai, ihecu tosveni ti'usna 'o poolo.

³³isicu tɨtɨɨta to eahafo 'o poolo, skuna 'o heetai ho seo'eisi to mehaeso ci ekɨka. isi tuocosi: <zou siya taini? cuma na ita hi'hioa?>

³⁴to 'ayumona tomo botngonɨ, moc'o 'aɨnɨɨnɨ moozoyɨ ho eɨnɨɨnɨ, o'aisi peelɨi asansana to eahafo na a'ɨmtɨsi, isi cu pashɨya 'o heetaisi ho hafa uhto lahe 'oyona 'o poolo.

³⁵moc'on'a aɨɨ m'esifou to tai'to'tohungva 'o poolo, maica ho mo angu yu'papak'i 'o mo botngonɨ, ihecuc'o moeza ngoevi to heetai 'o poolo ho hafa.

³⁶mo to'ofeihni 'o botngonɨ, moozoyɨ ho yainca: <opcoza si poolo!>

iachi ehɨvho 'o poolo

³⁷ne tec'u mon'ia e'ayumoni to 'oyona to heetai, isi mi'usni to poolo 'o eahafo ho yainca: <te'o meelɨ mi'usnu suu ho matnɨskɨ?> yainca to eahafo: <'iama miko maezo meelɨ buangilisia!

³⁸ci ma'ieno suu 'o mosola eahafo tomo posisospotɨ ci mo yu'papak'i ho p'usnu to maepuepuhu ci cou'ezivuto?>

³⁹isi yut'inga to poolo: <'a couyutaya a'o, mo'u yayo to taasu ne cilicia, zou cou tomo yaa ongko ci hosa. teko'so teomneni te'o mi'usnu ta mo botngonɨ ho aomotɨ'ɨ.>

⁴⁰isi teomneni to eahafo. micu yac'ɨ to tai'to'tohungva 'o poolo, mi'usnu to botngonɨ ho meuolɨngɨ. micu acɨɨ amzocni, mo buahevulu 'o poolo ho mi'usnu tamo botngonɨ ho aomotɨ'ɨ.

Sitoo 22

¹yainca to poolo: <maameoi maanat'ohaesa, temun'a talɨi ho te'o ehɨvheni 'e iachi.>

²ihe talɨi 'o poolo homo buahevulu ho aomotɨ'ɨ, mo h'unano amiocni. mo e'cɨ'cɨnɨ 'o poolo:

³<zou couyutaya a'o, yayo to taasu ne cilicia, mi'o yusasmoyɨskɨ ta 'elusalemu, noskufu to kamale ho noa po'pa'cohivi, mo'u tiou to ayɨyɨcɨ ci hia ma'cohio to hoolicu to nia mamameoi, asno'zonɨ fifiho to hamo, totiski ta mimu yontan'e ci maanat'ohaesa maitan'e.

⁴mo'ula maezo akuzkuzo ta mo mee'ofeihni ta ceonɨ tan'e ci cou, po'usna no mcoi. o'u yuseiseita 'omo tmaa'uzo ci haahocngɨ ho maamespingi, poekotva to poo'usna.

⁵'o taisaisi ho i'o acɨcɨɨ ci yane ngikai tehe peelɨi soomei 'e e'e'u ho mio a'ɨmtɨ maica, mo'u i'mi to emucuhe ho mayo to tengami ho faeni to mo

yone tamasuko ci couyutaya, mi'ocu ko'ko meelɔ uhne'e ho tɔtɔɔta 'emo tmaa'uzo ci cou, seo'eisi ho hafa yuovei ta 'elusalemu.>

etotoyangza to poolo na hiasi tma'usnu to nooe'oca

(sitoo 9:1-19; 26:12-18)

⁶<ne te'ocu mon'i sɔc'ɔhɔ ne tamasuko, asonɔ a'usnu no cohzona, mo akameosɔ i'mi ne pepe 'o mo taso ci tiskova ho psoetikovi 'e aukukuyungu'u.

⁷mi'o oefɔ'ɔ ta ceoa, talɔi 'o fihngau cimo mainca: <<saulo, saulo! mainci akuzkuzoa a'o?>>

⁸os'o tuocosi: <<nooe'oca, zou siya suu?>> isi yainca: <<'ai'o oskoeno akuzkuzoa ci counazalo iesu.>>

⁹i'o mo fiho a'o ci cou ihe aiti 'o tiskova ic'o, at'inghi o'a ihe talɔi 'o mo mi'usnu a'o ho aomotɔ'ɔ ci fihngau.

¹⁰os'o i'vaha tuocosi: <<nooe'oca, cuma na nte'o hioa?>> isi mi'usni a'o ho yainca: <<yɔc'ɔ, yɔmeɔmɔ ta hosa ta tamasuko. to ic'o, pantote eɔsvɔtɔ suu no tesi poa hioaneni to hamo.>>

¹¹i'mi tomo angu taso ci tiskova, o'ana mi'o bohngɔ, i'omo fiho a'o ci cou ihēcuc'o tiemuca eyakaka a'o, ho yɔmeɔmɔ to tamasuko.

¹²<to ic'o panto mo cihi ci cou zou 'anania 'o ongkosi. la asonghoi ma'einu ci cou, noyɔyɔcɔ to hoolicu, lahe a'ɔmta toehunga einva to couyutaya ne tamasuko.

¹³isi usa ho aiti a'o, bichipi a'o ho yainca: <<o'haeva ci saulo, tekocu i'vaho teolɔ!>> ne mio, mi'ocu yuovei teosansano, os'ocu yaeza teolɔi 'o 'anania.

¹⁴isi yainca: <<ina hamo to nia maameoito isi cu epeiya suu, isi poa cohivneni na 'tohungɔsi, peela teolɔi na moulɔlɔ ci soscuskunusi, yaeza talɔi namo yuyafɔ to ngayosi ci e'e.

¹⁵maica teko 'akasineni 'o hamo, eɔsvɔta ta yatatiskova 'e osko afu'a talɔi ho aiti.

¹⁶cuma na tekona 'a 'aoka mi'povi? yɔc'ɔ, eyoho'ɔ to ongkosi, tiou no toonono, te ko'ko toonvi na kuisisu!>> >

tiou no uhto couyafana ho psoyaski to fukuin 'o poolo

¹⁷<atavei, mi'o yuovei ta 'elusalemu; ne mi'o yonto seiten ho 'inoli mi'o tiou to concu mavolosi,

¹⁸to mavolosi os'o teolɔi 'o nooe'oca. isi mi'usni a'o ho yainca: <<aupcio mongoi ta 'elusalemu, maica 'e yatan'e o'a ihe tiova ho osko 'akasineni a'o.>>

¹⁹os'o yainca: <<nooe'oca, ihe ac̄ha cohivi ho mo'ula uhto makakaitoo, ho t̄t̄p̄ta ho ti'usna 'o mo tmaa'uzo suu ci cou.

²⁰ne ohe opcoza 'o moso la 'akasi suu ci sutepana 'amo'ueno maezo yonto ic'o, kaebeni 'o hiahe tikuzkuzoa, a'vinano nohciei 'o ȳs̄u to moso opcoi ci cou.>>

²¹isi mi'usni to nooe'oca a'o ho yainca: <<e'oh̄! te'o skuna suu ho uhto mo covhi, uhto couyafana.>> >

²²ihe tal̄i 'o poolo ho mo e'usnu maita'e; ne ihe tal̄i 'e e'e eni cu tmunoi ho moozoȳ: <opcoza! aapayo'a! 'anteta anana'o mcoi!>

²³mo ya'ei ho eehocneni 'o ȳs̄uhe, iachi tomfu.

²⁴'o eahafo to heetai to looma isi pash̄ya ho e'ayumoni to 'oyona heetai 'o poolo, eutotaveiya 'o heetai ti'usna ho tuucocosi, 'ucia cohivi na koa mainci zozoya ta mo botngon̄ ci cou.

²⁵ne ihe seol̄a no seo'eisi ho ti'usna, isi mi'usni to poolo 'omo yac'̄ ci ngungkang ho yainca: <mi'usnu ta cihi ci coulooma, ho o'te maka ȳsv̄ta na kuisisi. hocu yaica ti'usna mio nana 'aseol̄a no hoolicu?>

²⁶ne isicu tal̄i to ngungkang 'e e'e eni cu uhto eahafo ho yainca: <teko akoeva no ti'vo'vona? zou nana coulooma na ic'o!>

²⁷isicu usa to eahafo 'o poolo, tuocosi: <ēsv̄ta a'o, zou coulooma suu?> yut'ingi 'o poolo: <'a zou.>

²⁸yainca to eahafo: <mo'ula titho to man'i ci yupas̄, mi'ocu petoh̄ȳ mayo no ongko no coulooma.> yainca to poolo: <ma mi'o asonghoi yaa ongko no coulooma.>

²⁹micu osni boesase'u 'ontoho tuucocos̄ to poolo. maezo yām'̄m'i 'o ngungkang; maica. ihecu cohivi 'o poolo homo yaa ongko no coulooma, a'vinano oheso seo'eisi.

yonto ngikai 'o poolo ho eh̄p̄ngu

³⁰'o eahafo isi 'ucia asansana na i'hahoz̄si ho ihe eh̄p̄ngneni to cuyutaya 'o poolo, ko'kono ne micu hucma, isi yunga 'o ek̄ka to poolo. eteuyuna 'o saisicoo ho i'o mangingi'in to ngikai ho poa noteuyunu, isicu e'eafi 'o poolo ho poa yac'̄ to tuhcuhe.

Sitoo 23

¹isi teoch̄mi to poolo 'o cou to ngikai, yainca: <ma'o'oahnḡ, ina la'u hi'hioa ta cono h'oyunsova'u, yono tuhcu to hamo la ac̄h̄ t̄s'̄ ho cofkoya, ac'̄h̄ maitan'e.>

- ²'o taisaisi 'anania mo smuhnu to soskuskunu ho t'oplikvi 'o sumsu to poolo.
- ³isi mi'usni to poolo ho yainca: <isic'o thomaesih'a ci tonghifa na suu, tesi patvovei to hamo! ho miko yusuhngu sica, manteko i'tohungu no hoolicu ho y^usv^uta a'o, miko apuyu pef'uhu to hoolicu. smuhnu ho tutva a'o!>
- ⁴i'omo bichipi ci cou isi yainca: <mainci aokoe'i ta taisaisi to hamo!>
- ⁵yainca to poolo: <ma'o'oahng^u, o'a os'o cohivi ho taisaisi taini; yainca to seiso: <<'otela ekuzkuzo tola a^ut'^uc^u ta yatatiskova ci taicini.>> >
- ⁶isi hongga to poolo 'e 'ayumona tamo botngon^u ci cou panto cousatukai, ho coufalisai; cu yonta ngikai ho tmunoi mainca: <ma'o'oahng^u, zou cihi ta coufalisai a'o, zou oko no coufalisai, ho mi'o yontan'e maitan'e ho noa tuucocosi mo ac^uh^u nomio ho mi'o mingeou no smoevovei 'o micu mcoi ci cou!>
- ⁷ne isicu pateafa 'e e'e eni, cu yupa toohc^uvho 'o cousatukai ho coufalisai, maezo boepaevai 'o mo botngon^u.
- ⁸maica. 'o cousatukai o'a ihe taa'uzva na smoevovei, maezo o'amo tmaa'uzo no tensi ho moipiepiya, at'inghi i'e coufalisai ihe ac^uha taa'uzva 'emo tuyu.
- ⁹mo ausuhcu tmunoi 'emo yangaevi, mo yac'^u 'omo piyo ci coufalisai ho lema'cohio seiso, mo 'aanana'o yu'hango ho yainca: <o'aimza hongga hoci pano mo o'te emzo taini! mo ason^u a'^umt^u mi'usnu taini na tensi ho ina moipiepiya ho aomot'^u!>
- ¹⁰micu ausuhcu teesnoi, isi sokoeva to eahafo hocihe eth^uth^usi 'o poolo, isicu pash^uya 'o heetai ho uhto taico tamo botngon^u ho ti'einga 'o poolo, hafa y^ume^um^u to 'oyona heetai.
- ¹¹to yofnasi, mo bichipi to poolo 'o nooe'oca, yainca: <teko '^ute^u! mikocu yonta 'elusalemu ho 'akasineni a'o, totiski tako ahtuo'te maezo yone looma ho 'akasineni a'o.>

akoeva no 'a'usni 'o poolo

- ¹²taseonasi ne micu hucma, mo noteuyunu 'o couyutaya ho yu'tasv^ut^u, esv^ut^u ho yainca hoci o'te opcoza 'o poolo o'ate bon^u ho mimo.
- ¹³i'o mo yu'tasv^ut^u ci cou mo ms^upt^uh^u.
- ¹⁴mo n^uth^u uhto saisicoo ho macocoolo, yainca: <mimzacu meoino esv^ut^u: hoci o'te opcoza 'o poolo o'atemza ahtu bon^u no macucuma!>
- ¹⁵maitan'e, temu toehungu 'o ngikai ho mi'usnu to eahafo, hafa uhtan'e 'o poolo, metutusansani na hi'hioasi; tenamza ae'ayoc^u, auyusi ho o'a mocu te s^uc'^uh^u tan'e tenamza s^ufk^uti ho opcoza.>

¹⁶isi talɛi to pop'eoko to poolo na 'e ihe ta'koeva, cu yɛmɛmɛ to 'oyona to heetai ho eɛsvɛta to poolo.

¹⁷isicu eyoho'a to poolo 'omo cihɛ ci ngungkang, mi'usni ho yainca: <tekon'a hafa 'e foinana eni ho baito to eahafo; panto tesi mi'usneni ho eɛsvɛta.>

¹⁸isicu hafa to ngungkang 'e foinana ho baito to eahafo, yainca: <isi eyoho'a to isi poekotva ci poolo a'o ho eutotaveiya, m'eya poa baito suu 'e foinana eni, pano tesi nana eɛsvɛta suu.>

¹⁹isi tiemuca to eahafo ho e'sase'vi, isi tuocosi: <pano teko 'ucia eɛsvɛta?>

²⁰isi yut'inga: <'o couyutaya micu tohmɛskɛ, akoyu no mi'usnu suu ho m'eya e'usna to ngikai 'o poolo, metutusansani na lasi hi'hioa.

²¹teav'as'a teomneni, maica mo msɛptɛhɛ ci cou tehe akoeva no nothi. mo acɛhɛ esvɛtɛ, honci o'te opcoza 'o poolo o'ate bonɛ ho mimo. micu acɛhɛ ae'ayocɛ, cuc'o totea na teko hia yut'ingi.>

²²isi eutotaveiya to eahafo: <teav'a eɛsvɛta no mocmo ho oskocu eɛsvɛta a'o 'e hi'hioa eni>, isicu popeovoveiya.

hafa uhto sootoku ci fuilisu 'o poolo

²³'o eahafo micu eyoho'ɛ tomo yoso ci ngungkang, eutotaveiya ho yainca: <ayocɛ no te se'einva ci heetai no coeconɛ, mpɛtvɛhɛ ci heetai no 'uma, se'einva ci heetai no mengiu, e'ohɛ no ma'hisio no huomza hie no yofna ho emo'usnu ne kaisalia;

²⁴a'vinano ayocneni no tesi sopaevi ci 'uma 'o poolo, pɛt'ɛca ho poa uhto sootoku ci fuilisu.>

²⁵'o eahafo mion'a tmopsɛ to tposɛ, maica 'o e'ausnasi:

²⁶<na a'o kolauti lisia te'o mofi ta tposɛ ho faeni suu koe'ia ci sootoku fuilisu ho tuayokeyo:

²⁷'o couyutaya ihe tɛtɛpɛta 'e cou eni, ntehecu opcoza. os'o aiti 'iyama mo yaa ongko no coulooma, cu mahafo to heetai usa ho to'usni.

²⁸os'o 'ucia asansana na koa ihe ehɛngneni, ko'ko os'o hafa uhto ngikaihe.

²⁹os'o aiti uk'a ci isi nama meamzi cite koa opcoza ho koa poekotva ci kuisi; i'o ihe koa ehɛngneni. mamoc'o meamzo no meolɛ to iachihe hoolicu.

³⁰ataveisi pantomo mi'usnu a'o ho eɛsvɛta. ihe ta'koeva no opcoza to couyutaya, os'ocu osnia esvɛta no pa'i'usna suu, a'vinano poa uso suu 'omoso anana'o ehɛngɛ ci cou ho mi'usnu suu ho ehɛngɛ.>

³¹mo fiho to mashayɥ 'o heetai, hafa 'o poolo, pnanfi na feɯngna ho emo'usnu ne 'antipati.

³²ne micu hucma, micu esvovei 'o heetai no coeconɥ, tiuska to heetai no 'uma ho pouɥ'ɥca 'o poolo.

³³ne micu sɥc'ɥhɥ ne kaisalia, faeni to sootoku 'o tposɥ, ho yaeza faeni 'o poolo.

³⁴isi engha to sootoku 'o tposɥ, a'vinano tuocosi 'o poolo zou yanenu suu. cohivi ho mo ma'hi'usnu to cilicia ci cou,

³⁵cu yainca: <totea ho tac'u esmi 'o moso ehpɯngɥ suu, ta'ucu tasuczɥ na a'a'ausnasu.> isicu eutotaveiya ho poekotvan'a to emoo to helote 'o poolo.

Sitoo 24

ehpɯngneni to couyutaya 'o poolo

¹micu miemohi, 'o taisaisi 'anania ho i'o mo piyo ci coolo, a'upu 'o cihɥ ci leehcɥvho tetulo, cmɥ'ho ta kaisalia. mo mi'usnu to sootoku fulisu ho ehpɯnga 'o poolo.

²ihe poa yuyafo 'o poolo; isi ehpɯngneni to tetulo 'o poolo ho yainca: <koe'ia ci fulisu! fiho no lako toutɥs'ɥ ci hia aɥɥ'ɥcɥ, mimza meelɥ nona'o suseomɥ, teoezuhi 'ola 'oha suce ta hɥhɥhpɯngɥ.

³e ɥmnɥ ci lako hia aɥɥ'ɥcɥ, leamia conino siya ta 'tohɯngɥ na 'aveoveoyɥ.

⁴o'a te'o smeecɥ'ho aemoemou efeo'fu'u suu, te'oc'o m'eya maka talɥi 'emo nanɥhtɥ ci ehpɯngɥ:

⁵imzacu husansana, 'e cou eni isi sokoeva ci cou. yonta 'ayumona ta couyutaya ta mauhpɥhpɯngɥ mita mooyai 'afeo'fu'u, maezo toomoku to cono taucunu to nazalo kio,

⁶ac'ɥhɥ to seiten ho eoveoya, imzacu tɥtɥɥta.

⁸ho tako tuucocosi na taini. 'atakocu cohivi ho mio a'ɥmtɥ emio 'e imza ehpɯngneni ci hi'hioa.>

⁹'omo no'upu ci couyutaya mo maezo tmunsohɥ ehpɯngɥ, ho yainca mio a'ɥmtɥ maica.

ehcɥvheni to poolo 'e iachi

¹⁰ne mio, isi poa ya'ei to sootoku 'o poolo. isicu yainca to poolo: <os'o cohivi micu toaveiveiya ho osko tiɥɥ'ɥca 'e hoolicu ta hɥhɥhpɯngɥ tan'e, ko'ko 'aveoveoyɥ ho mi'usnu suu ho ehcɥvheni 'e iachi.

¹¹tekoeno ngoveoa cohivi, ahoi ne mo'u uhne 'elusalemu ho m'ohkuyu ac'ɥhɥ maitan'e moc'on'a mimaski ueso no hie.

12uk'a ci mihin'i baito hoci'u yonto seiten ho yupa 'eehcævho no mocmo, yaeza o'aihin'i aiti hoci'u yonta kaitoo hocieno ta 'ayumona ta hosa ho epopoot'ou tamobotngonæ.

13o'a tehin'i peelæi mi'usneni suu ho tuyafa na koa ihin'i ehpængneni a'o.

14at'inghi, mo cono 'o te'o tiova: mi'o i'tohungu to ihin'i ta'unano mo epeu ci ceonæ ho m'ohkuyu to hamo to nia maameoimza. os'o yaeza taa'uzva 'o hoolicu to moose ho i'o isi afu'a tposi to tposæ to eyongensa.

15to hia'u mi'usnu to hamo mioc'o totiski hin'i na la'u ta'usni. 'aeno tata'ia 'e afu'u cou, 'upena namo æmnæ ho kuzo. te acæhæ i'mi no mcoi ho smoevovei.

16ko'koeno, la'u conino eucucufna 'e iachi, yonto tuhcu to hamo ho ita cou, asngæcva bututæyæca na acocofkoya ho tæ's'æ ci 'tohungæ.

17<ho mi'o mongoi ne 'elusalemu micu ælæ toaveiveiya. ho mi'o yuovei maitan'e ma os'o hafa 'o yupasæ no to'usnu to 'oahngæ, a'vinano aosu'u sæ'tæ.

18ne ihin'i cu teolæi to seiten a'o, mi'ocu æpængæ meecofkoya ho seolæa no sæ'tæ; o'a mi'o eteuyunu nomo botngonæ, o'a mi'o h'unano 'afeo'fu'u.

19at'inghi panto mo i'mi ne 'aziasoo ho cmæ'ho cimo piyo ci couyutaya mo yonto ic'o, 'emo piyo ci cou hoci panto tehin'i koa ehpænga ci hi'hioa. mantehin'i uhta tuhcusu ho ehpængæ.

20hocieno o'te poa pas'osneni ta mihin'i yontan'e ci cou. ne mo'u yonto ngikai ho eus'æ's'æ. hoci panto mo yaa kuisi ci peipeis'ausna.

21ne mo'u yac'æ to tuhcu hin'i mo'uc'o tmunoi ho mo'engho tomo concu e'e, 'aeno: <<ho mi'o noa yæsvæta muu maitan'e, ci'a mioc'oeno nomio no taa'uzva 'e cou hote i'mi no mcoi ho smoevovei.>>

22'e fuilisu isi anana'va a'sæftona co'cohivi 'e ceoceona tan'e, isicu tosveni talæi 'e ehpængæ, mi'usni ho yainca: <te toteana'a 'o eahafo ci lisia ho tac'u cmæ'ho, ta'ucu yæsvæta.>

23isi pashæi 'o ngungkang ho nou't'æci 'o poolo, ælælua, teomneni na ma'o'oahngæsi ho hocihe hafneni no tesi tititha.

yonto tuhcu to fuilisu ho tusila 'o poolo

24micu 'enemipiohi no hie, mo yuyuso cmæ'ho 'o fuilisu ho i'o vcongæ nosi couyutaya tusila. eoho'a 'o poolo, talæi ho isi yue'engha na singkoo no mi'usnu to kilisto iesu.

25isi yaeza yue'engha to poolo na mou'æmnæ, ma'tækæ, ho ina hia ma'cohio no yæsvæta ho noana'o. mo na'no ma'sasmoyo 'o fuilisu; mi'usni 'o poolo ho yainca: <teko yuovein'a, totea ho hoci'u meemeelæ ta'u i'vaha eyoho'a suu.>

²⁶mo maezo mooteo hocisi teonghi no yupasꝛ to poolo, ko'ko lasi asngꝛva eyoho'a ho yupeahngꝛneni.

²⁷micu topuska, 'o pociu fuisutu mo noue to fuilisu ho sootoku, 'o fuisutu maica homo mici noa ꝛm'ꝛmnꝛa to couyutaya. isic'on'a asngꝛva siya ta poo'usna 'o poolo.

Sitoo 25

ec'ꝛꝛꝛ to honte ne looma 'o poolo

¹miteuhi ho mo yac'ꝛ 'o fuisutu, mo i'mine kaisalia ho uhne 'elusalemu.

²'o saisicoo ho i'o so'ehti to couyutaya. ihe mi'usneni ho ehpꝛnga 'o poolo,

³m'eya hafa yuovei ta 'elusalemu 'o poolo, tehe akoeva no nofkꝛta ne ceonꝛ ho 'a'usni.

⁴nama isi yut'inga to fuisutu ho yainca: <isin'a poekotva ne kaisalia maitan'e 'o poolo, ta'ucu mon'i yuovei ne'e.

⁵ina masoso'ehtimu. 'atemueno fiho a'o ho uhne'e, hoci pano mo 'oha peihtuhcu to cou ic'o, 'atamueno yone'e ho ehpꝛnga.>

⁶mion'a i'vaho asonꝛ mimaski 'o fuisutu, ataveisi micu yuovei ne kaisalia. ne micu mivahi isicu hioa na yꝛsvꝛtꝛ, eutotaveiya ho hafa yꝛmeꝛmꝛ 'o poolo.

⁷cu esmi 'o poolo, i'omo i'mine 'elusalemu ci couyutaya mo yac'ꝛ to aukukuyungusi, boemi to man'i ci kuici ecvꝛꝛꝛ ci kuisi ho ehpꝛnga 'o poolo, at'inghi uk'a cimo concu ihe tuyafa ci huomza.

⁸mo iachi eto'usnu 'o poolo, yainca: <uk'a cimo concu nte'o hioa cimo yuszozꝛ to hoolicu ta couyutaya, hocieno boevovoyo to seiten, hocieno yutasufku to honte ta looma.>

⁹at'inghi mo mici noa ꝛm'ꝛmnꝛa to couyutaya 'o fuisutu, cu tuocosi 'o poolo: <nteko mimho hoci'u e'usna ne 'elusalemu, yone'e ho tiou note'o hia yꝛsvꝛtꝛ ta hioa tan'e?>

¹⁰yainca to poolo: <maitan'e mami'o yac'ꝛ ta hoin to honte; 'aeno tan'e na te'o yoni tiou no yꝛsvꝛtꝛ. osko yaeza iachia cohivi, uk'a ci os'o hioa cinte koakuzo ta couyutaya.

¹¹hoci mi'o yuszozꝛ ta hoolicu, panonte'o hioa ci nte koa mcoi ci kuisi, o'ate'o meꝛfngꝛ no patvovei. i'e ihin'i titha ehpꝛngꝛ hoci acꝛꝛꝛ o'a a'ꝛmtꝛ, o'ate aha'va peelꝛi toveineni hin'i a'o. te'o mi'usnu to honte ho ehpꝛngꝛ.>

¹²mo touꝛsvꝛsvꝛtꝛ 'o lasi eahahafa to fuisutu, cu yainca: <hoci tekoeno esifou to honte, 'atekoeno uhto honte.>

mi'usnu to honte 'acipa 'o fuisutu ho eʊsvʊsvʊta 'o hi'hioa to poolo

- ¹³micu mipiyohi, mo uhne kaisalia 'o honte 'acipa ho i'o peinisu ho yungeova 'o fuisutu.
- ¹⁴aʊlʊ mipiyohi ne'e, 'o fuisutu isi eʊsvʊsvʊta to 'acipa na hi'hioa to poolo, yainca: <panto cihci ci cou tan'e. ohsi teongasi to fuilisu ci isi poekotva.
- ¹⁵ne mo'u auyu uhne 'elusalemu, 'o saicoo ho i'o macocoolo to yutaya ne'e, ihe ehpʊngneni a'o ho 'ucia poa topci no kuisi.
- ¹⁶o'u mi'usni ho yainca, hoci ieni no h'ofiha ta looma, hoci o'temocu yupa mi'usnu 'omo ehpʊngʊ ho i'o isi ehpʊngneni, auyusi no o'temocu iachi eto'usnu o'ate peelʊi topci no kuisi.
- ¹⁷totea ne micu ianan'ou esmi tan'e, o'a mi'o ake'i mo'ma'na'o, ne micu mivahi osnia hioa 'e yʊsvʊtʊ, pashʊya ho e'eafi 'o poolo ho tuococosi.
- ¹⁸i'omo ehpʊngʊ mo acʊhʊ yʊc'ʊ ho ehpʊnga 'o poolo, at'inghi 'o ihe ehpʊngneni. o'amo maito os'o ta'to'tohʊngva ci kuisi.
- ¹⁹i'o ihe yupa 'eehcʊvha ma i'o lahe hia m'om'ohkuyu, ho i'omo cihci ci isi yainca iesu ci cou; 'e cou eni micu mcoi, isi yainca to poolo mion'a yaansoua.
- ²⁰ina 'e hioa eni. a'ʊmtʊ o'a os'o cohivi na te'o ti'a'ausna, os'o tuocosi 'o poolo ho yainca nianteko mimho hoci hafa uhne 'elusalemu, yone'e ho yʊsvʊta.
- ²¹at'inghi, mo m'eya yontan'e 'o poolo ho noa yʊsvʊtʊ to honte, ko'koeno os'o pashʊya ho poan'a yonta poo'usna, totea no hafa uhto honte.>
- ²²mo mi'usnu to fuisutu 'o 'acipa ho yainca: <os'o na'na 'ucia iachia talʊi na hiasi eʊsvʊsvʊtʊ.> isi yainca to fuisutu: <atekoeno talʊi ho hucma.>
- ²³micu mivahi, 'o 'acipa ho peinisu mo eteop'ʊcʊ to makoko'ia maeeahahafo ho i'omo yaa sapcia ci cou to hosa ho yʊmeʊmʊ; mo matnʊskʊ 'o fuisutu. mo cono mashʊyʊ. cu hafa yʊmeʊmʊ 'o poolo.
- ²⁴yainca to fuisutu: <honte 'acipa ho i'e mimu yusuhngu tan'e! temu aiti 'e cou eni; 'aeno taini 'o ihe yontan'e ho yone 'elusalemu ho toehunga ehpʊngneni a'o to couyutaya, yainca te yʊsvʊta no mcoi ci cou.
- ²⁵at'inghi, o'aos'o hongga na nteta meamzi cinte koa mcoi ci hi'hioa; a'vinano mita mainca te'o ec'ʊhʊ to ateuyunu honte, os'o esvʊta no pahcʊ'ha.
- ²⁶at'inghi'so na a'a'ausna ta cou eni, uk'a ci os'o asansana ci hi'hioa ho peelʊi ec'ʊhneni to honte, ko'koeno os'o hafa uhta tuhcu, afnaso yonta tuhcu ta honte 'acipa, asuhcan'a asansana na a'a'ausnasi. te ko'ko peelʊi ec'ʊhneni to atuhcu honte.

²⁷ta hia'u baito, hoci'so uk'a a'umta asansana ci hi'hioa ho ec'uhx to honte. o'ate 'aseolx.>

Sitoo 26

mi'usnu to 'acipa 'o poolo ho iachi eto'usnu

¹isi mi'usni to 'acipa 'o poolo ho yaica: <te'o teomneni hociko iachi eto'usnu.> isicu hoʌsʌzneni to poolo 'o emucusi hocu iachi eto'usnu:

²<honte ci 'acipa, maitan'e mi'ocu petohʌyʌ meelʌ yonta tuhcsu, nomio ta ihe ehpʌngneni ta couyutaya ci acʌcʌhʌ ci hi'hioa ho iachi eto'usnu, os'o yainca no koyu'u mio abohtʌ ci hioa!

³asuhcun'a ʌmnʌ. osko na'na co'cohivi 'e h'ofiha ho i'ola hia yupa eehcʌvha ta couyutaya. ko'koeno, os'o tata'ia hociko uveica talʌi 'e te'o hia ebkocʌ.

⁴<ahoi ne mo'un'a oko ac'uhʌ maitan'e mi'o mainenu ci cou, uk'a cimo o'te bochio ta couyutaya, ahoi ne mo'ucu yayo mi'o yaansou ta iachi'u hʌhʌpʌngʌ. amiocni ne 'elusalemu.

⁵hocihin'i mimha 'akasi a'o, ihin'i cohivi ahoi to ahoisi mi'o tma'usnu to mo atva'esi eyʌyʌcʌ ta siukiomza ci falisai.

⁶maitan'e ho mi'o yontan'e ho noa yʌsvʌta, mo maica ho os'o mingeovi 'o ohsila mi'usneni no nia maameoimza to hamo ho teomneni ci hioa.

⁷'e teomneni eni 'aeno 'o lamza toehunga huhucmasa totea tamimza maskʌueso no suezopʌ ho 'ucia toc'uhʌ ho lamza m'ohkuyu to hamo. honte, mo ʌlʌ i'mi ta lamza mingeovi tan'e, ko'ko ihin'i ehpʌngneni ta couyutaya a'o!

⁸at'inghi. na muu couyutaya maincis'a o'te taa'uzva hocisi peelʌi poa smoevovei to hamo na micu mcoi ci cou?

⁹<ne auyusi o'u yaeza yainca no koyu'u nte pnanfi na tonʌ ho yutasufka 'o iesu ne nazalo.

¹⁰ne mo'un'a yone 'elusalemu 'amohcueno maica 'o nia hioa'u. mo'u noa tonʌ to saisicoo, tʌtʌpʌta 'omoso 'enepio ci sinto ho poekotva; o'amo anou maica, botngonʌ 'o isi yʌsvʌta ho poa mcoia. os'o yaeza ʌm'ʌmnʌa.

¹¹to mocmosi, mo'u yonto makakaitoo ho siho ti'usnu, 'ahʌhʌya poa teongasnene 'o singkoohe. os'o kuici sʌ'nova 'o sinto, ac'uhʌ no sʌc'uhʌ to hosa to mocmo ci hʌhʌpʌngʌ ho akuzkuzoa.>

etoyangza to poolo na nia hiasi ma'hi'usnu to nooe'oca

(sitoo 9:1-19; 22:6-16)

¹²<moso i'nʌskʌ, hafa 'o isi faeni a'o to saisi ci tonʌ ho i'o pashʌyasi ho emo'usnu ne tamasuko.

13honte, asonɛ a'usnu no cohzona, mi'on'a mine ceonɛ, baito to psoetiskou ci tiskova, mo na'nohe taso to tiskova to hie, i'mi ne pepe ho psoetikovi a'o ho ito aukukuyungu to mimza nɛthɛ.

14mimza acɛhɛ e'puyu ta ceoa. os'o talɛi 'o mo concí fihngau, mo buahevulu ho yainca: <<sa^ulo, sa^ulo! mainci akuzkuzoa a'o? miko mais'a 'uachumu ho po'poti 'o isi skomaenva ci evi to taukesi, apuya alolonga 'e iachi.>>

15os'ocu tuocosi: <<nooe'oca, zou siya suu?>> yainca to nooe'oca: <<'ai'o oskoeno akuzkuzoa ci iesu.

16ɣɛc'ɛ, ho yac'ɛ. ho mi'o aopa'to suu, te'o asvɛta no soskuskunu na suu. teko 'akasi 'e osko aiti maitan'e ci mo yaa natɛ'ca a'o ho i'o te'o poa hioaneni ho noana'o.

17te'o i'mi ta emucu ta 'is^ola^elu ho couyafana ho to'usni suu, ta'ucu popeoskuna ho poa uhta 'ayumonahe.

18teko paavi 'o mcoohe, poa i'mi no voecɛvcɛ ho miezuhu no tiskova, momeesih'i no tonɛ to satan ho miezuhu to hamo, ko'ko meelɛ i'mi homo tmaa'uzo a'o ho noa peteongasa na kuisihe, a'vinano yaa ca'hɛa to 'ayumona to 'o'oko to hamo.>> >

etotoyangza to poolo na lasi hioa

19<ko'koeno, honte ci 'acⁱpa, o'ami'o yuszozɛ no mo i'mi ne pepe ci mavolosi.

20mi'o auyun'a yone tamasuko ho ine 'elusalemu, mo'ucu nongabo ta yutaya ho ito 'ayumona to couyafana ho eucucufnu to cou poa asansano ma'vovei, miezuhu to hamo, inala peipeis'ausna la poa yupa toseolɛ na ma'vovei ci 'tohɛngɛ.

21amoeno nomio tan'e, ne mi'o seolɛano yonto seiten, ihecu tɛtɛpɛta ta couyutaya ho 'ucia opcoza.

22at'inghi, ac'ɛhɛ maitan'e, noa to'usni to hamo ho meelɛ yac'ɛ tan'e, mi'usnu tamo suepe ho suaceaco ci cou ho 'akasi, i'o os'o engha 'ai'oeno 'o ohela engha to eyongensa ho ito moose ci te esmi ci hi'hioa,

23aeno 'o kilisto te ahtuo'te noa akuzkuzoa, a'vinano te ahoi i'mi to mcoi ho smoevovei, mi'usnu ta couyutaya ho ita couyafana ho psoecɛ'hi micu esmi 'e tiskova no to'usnu.>

24homo maica ci hia iachia ebkocɛ to poolo; mo tmunoi 'o fuisutu ho yainca: <poolo, mikocu eɛngcɛ; co hiasu motposɛ isicu poa ma'pepecvai suu!>

25yainca to poolo: <coe'ia ci fuisutu! o'ami'o eɛngcɛ; 'e os'o engha mo acɛhɛ mou'ɛmtɛ ci e'e.

²⁶osko yaeza cohivi honte 'e a'a'ausnasi, ko'ko mi'oeno mi'usnu suu ho aɸ'uteɸ ho esngʉsngɸɸ; os'o taa'uzva iko huacni na eni. maica na 'e hi'hioa eni, ihe toehunga cohivi ta cou.

²⁷honte ci 'acipa, osko taa'uzva 'o eyongensa? os'o cohivi ho osko taa'uzva!>

²⁸mi'usni to 'acipa 'o poolo ho yainca: <oskon'asi yainca no koyusu tekoc'o matpopzohɸ nianteko cu ev'ov'ohi a'o ho poa kilistoto?>

²⁹yut'inga to poolo: <'upena hoci'u ekakutia ho eman'i, 'e os'o eoho'neni to hamo. 'aeno suu ho i'e mo afu'u yontan'e ho tmalɸ ta e'e'u ci cou te acɸɸ totiski a'o, at'inghi o'ate 'ahɸɸ maezo a'o ho mahafo ta ekaka!>

³⁰micu acɸɸ yac'ɸ 'o honte, sootoku, peinisu. ho i'o mocmo ci cou.

³¹ne micu emose'u, yupa mimi'usnu ho mainca: <'e cou eni. ma'imo yuszozɸ ho peismi nonte koa mcoi ho koa poekotva ci kuisi.>

³²mi'usnu to fuisutu 'o 'acipa ho yainca: <hoci o'amo'so mici ec'ɸɸ to ateuyunu honte 'e cou eni, niantec'u noana'va poesih'a.>

Sitoo 27

yonto 'apangɸ 'o poolo ho emo'usnu ne looma

¹ho micueno afu'a esvɸɸ no smaimio ta etɸɸ ho emo'usnu ne 'italia, ihe cu toveineni to yuliu ci ngungkang to honte 'o poolo ho i'o mocmo ci isi poekotva.

²mimzacu smopayo to mo i'mi ne 'atamiten ci 'apangɸ; tec'u e'ohɸ 'e 'apangɸ eni, smaitoyange to mo piyo ci toosva 'apangɸ ta 'aziasoo. panto cihci ci coutesalonike ne makitong, zou 'alitaku 'o ongkosi, mo fiho a'mi.

³sɸc'ɸɸ ne saitong ne micu hucma, isi aɸt'ɸt'ɸca to yuliu 'o poolo, teomneni ho poa biebimi to nanghiasi, tiou no aɸt'ɸt'ɸca.

⁴mimza ivaho i'mine'e ho e'ohɸ, maica homo yupteilɸ tomo meikvo'ɸ ci poepe, cu poahe mitomo meechipi to poepe ne saipulusu.

⁵mimza sucaefi to etɸɸ to mia'usnu ne cilicia, pangfuiliya, esmi to meila ne like.

⁶yone'e, mo elɸ to mo i'mi ne 'alisanta ci 'apangɸ 'o yuliu, te emo'usnu ne 'italia, isicu poa smopayo a'mi.

⁷acngucnguhu piyo no hie, mo na'no smaipopoha'o 'o 'apangɸ. petohɸɸ smaic'ɸɸ to cum'usi ne konitu, maica homo angu taso 'o poepe, o'ana mimza meelɸ maito ntoho anana'va mia ci ceonɸ ho emosuhcu, cu smaitvopci to isi meikvo'i to poepe ci kolitho, smaimzo to tmuahpuhpusu ne samoni.

⁸mimza smaitvopci to aaskiti to etɔpɔ ho emosuhcu, a'ɔmtɔ butaso ho petohɔyɔ sɔc'ɔhɔ to o'anamo covhi to hosa to lasi'a ci ka'oo ci toosva 'apangɔ.

⁹ɔɔɔ 'enepio no hie ho mimza ma'na'o, micu sucaefi 'o meesi no tanzi, 'anamo 'aseolɔ hocin'a 'aoko emosuhcu. isicu mi'usni to poolo 'o botngonɔ,

¹⁰yainca: <haah'o, ho os'o aiti te sokoeva hocin'a 'ahɔyɔ 'aoko mitan'e ho emo'cɔ'cɔnɔ; o'a anouc'o 'e 'apangɔ ho macucuma nate kuzo, ac'ɔhɔ ta nsouto ho sokoeva no o'te peelɔi aɔt'ɔca.>

¹¹at'inghi, isi angahe taa'uzva to ngungkang 'o e'e to senco ho ito himnonu to 'apangɔ, o'a isi taa'uzva 'o poolo.

¹²'e toosva 'apangɔ eni o'amo h'unano 'aseolɔ hoci 'oyona totoefangɔ no hosoyɔma; ko'koeno, mo botngonɔhe 'o mo tohmɔskɔ hoci aupcio e'ohɔ, pnanfi sɔc'ɔhɔ ne fuiniki ho yone'e hote hosoyɔma. 'o fuiniki zou concu toosva 'apangɔ to kolitho, mo miyovcu ho miteufzu 'o hpɔhpɔngɔ ne'e.

cmoehu ta etɔpɔ

¹³ne mio, mo yaa i'eovcu cimo meaosohuyu ci poepe, ac'ɔhɔ ma'unano te meelɔ maito anana'o 'tohungɔ ho e'ohɔ, cu esifova 'o momshɔcɔ'o hocu e'ohɔ, smaitvopci to kolitho.

¹⁴o'amo noana'o, pantola yainca <yulakolo> ci tucvihi mo i'mi to omia ho mea'usnu.

¹⁵isi vo'heni to poepe 'o 'apangɔ, uk'a ci imza ta'uni no hioa, isi cuc'o peɔnpɔnpeni to taso ci poepe 'o 'apangɔ.

¹⁶ne micu smaimzo to oi'isi tola yainca kauta 'o 'apangɔ, imzacu petohɔya maka tɔtɔpɔta 'o okono 'apangɔ.

¹⁷ihe tas'usna to meoino 'apangɔ, boemi to teesi ho seoulɔlɔ seo'tɔneni. ihe smoyoneni hoci smaefo'ɔ to efuefu'u to saioti 'o 'apangɔ, cu pehtupeoha 'o peaftonga poepe, ho poa meangohcu to etɔpɔ 'o 'apangɔ.

¹⁸mo a'cɔ'cɔnɔ tucvihi, ne micu hucma, ihecu ahoza ciha to etɔpɔ 'o macucuma,

¹⁹i'vaho miski, ac'ɔha to macucuma to 'apangɔ 'o ihe toyafneni.

²⁰ɔɔɔ 'enemipiohi mipzohi ho o'aimza teolɔi na hie ho congeoha; mo a'cɔ'cɔnɔ taso 'o smahu ho poepe, mimzacu ma'unano o'anate yaa ta'usni no yaansoua.

²¹'enepio no hie ho o'amo ahtun'a bonɔ 'omo yonta 'apangɔ, mo yac'ɔ to tuhcuhe 'o poolo ho mainca: <haah'o, hoci ohmuso osnia talɔi 'o e'e'u, ho o'te smaimio ne kolitho, o'antohoso elɔ tamo maica ci ku'kuici.

²²maitan'e temucu ma'sosohuyu, ta 'ayumonamu uk'a cite payo'ɔ no nsou, te at'ingha payo'a 'e 'apangɔ.

23 ne yofna, i'o os'o ma'hi'usni ho p'ohkui ci hamo isi skuna 'o tensisi mi'usni a'o ho yainca:

24 <<poolo, 'ote smoyo! 'ateko ahtuo'te yac'ɥ to tuhcu to honte. a'vinano. i'mi no himngonghi to hamo. isicu asvɥta no 'tohɯngɥsi ho nou't'ɥci 'e nsou ta mo cono 'apangɥ.>>

25 ko'koeno, maahaah'o o'atemu siya no 'tohɯngɥ; os'o taa'uzva 'o hamo o'atesi ahtao'te mia 'o e'esi.

26 at'inghi'so. teto mea'usnu to mo concu hɥhɥngɥ.>

27 ac'ɥhɥ to yofnasi no mimaski uspotɥ, mioc'on'a yonto etɥɥ ne 'atolia ho meaavovei 'o 'apangɥmia. cu taico feɯngna, ihe ta'unano micu ake'i cum'u to ceoa tomo pou't'ɥcu to 'apangɥ,

28 ihecu to'seni to chumu 'o toosvɥta, ho tosvɥti 'o hia mɥ'eona to chumu, mon'a msɥɥtɥhɥ meeta 'o hiasi mɥ'eona; ake'i emosuhcu ho ivaha tosvɥti. mion'a mtuehu meeta.

29 ihe sokoeva no smotokɥ no fatu, cu i'mi to civci to 'apangɥ ho to'seni 'o mo sɥɥtɥ ci momsɥhɥ'o, mooteo no moseo'ohngɥ.

30 mo mici toekameosɥ ta 'apangɥ 'o lepou't'ɥcu 'apangɥ, ihe pehtupeoha 'o 'apangɥ no to'usnu, memamais'a te i'mi to fnguu to 'apangɥ ho topeohneni 'o momsɥhɥ'o.

31 mo mi'usnu to ngungkang ho ito heetai 'o poolo ho yainca: <hoci o'te nongaco ta 'apangɥ 'emo maica ci cou, o'ates'a peelɥi to'usni muu.>

32 ihecu p'ontɥhi to heetai 'o teesi to oko no 'apangɥ, ho poa meapkaakoa.

33 ne tec'u mon'i tiskova, isi eucufna to poolo 'omo botngonɥ ho poa ake'i bonɥ. isi yainca: <ho mimu ma'tipvongɥ, o'te bonɥ o'te mimo, micu aɥɥ mimaski uspotɥ no hie.

34 ko'ko te'o cucufni muu, ake'i bonɥ teeno meelɥ yaa tonɥa, maica 'emimu macihi ac'ɥhɥ no mehacni ci f'ɥsɥmu o'atemu payo'a.>

35 eepɯnga 'e e'esi, mo mayo to pang 'o poolo, yonta tuhcu ta mo botngonɥ ho to'aveoveoyɥ to hamo, cu tipcia ho ana.

36 mo acɥhɥ ma'sosohuyu na 'tohɯngɥ, cu acɥhɥ bonɥ.

37 i'o mimza noteuyunu to 'apangɥ mo se'icha ho mɥɥtvɥhɥ unmɥ.

38 ne micu acɥhɥ yoseɥ, akoeva no poa e'sop'o 'o 'apangɥ, yaeza ciha to etɥɥ 'o heome.

meokosɥ 'o 'apangɥ

³⁹cu tiskova, o'aihe hongā to lepout'ac̄u 'apanḡu 'o hr̄h̄r̄unḡu to ic'o, at'inghi mo el̄u to conc̄i 'eou, a'vinano yaa efuefu'u to aaskiti, cu esv̄ta no 'ah̄ya poa smatvopci 'o 'apanḡu.

⁴⁰ihe aueva p'ont̄hi 'o teesi, to'seni to et̄p̄u 'o moms̄h̄c̄u 'o, psoevoyunga 'o teesi no pout'ac̄u, e't̄ai eepza 'o peaoftonga to fnguu to 'apanḡu, poa pea'usneni to aaskiti 'o 'apanḡu.

⁴¹at'inghi, maica homo smaefo'̄u to efuefu'u 'o 'apanḡu, c̄anḡh̄u 'o fnguusi to 'apanḡu, 'anamo meel̄u tmaiezuhu, isi smoftongi to smahu 'o civcisi to 'apanḡu, hocu kuici aon'oi.

⁴²ihe 'ucia poh̄c̄ūha to heetai 'o isi poekotva, sokoeva hoc̄i yaa yuefo'̄u to chumu ho toekameos̄u.

⁴³at'inghi tesi to'usni to ngungkang 'o poolo, potani hoc̄i 'ānp̄r̄np̄r̄, isicu pash̄i ho poa auyu su'to chumu 'omo meel̄u yuuhnguzu, ho yu'unu to aaskiti;

⁴⁴i'ocu mocmo mo titho to i'iya ho itomo meoskop̄u ci ma'e'evi ho yu'unu to aaskiti. maicac'o, micu ac̄h̄u tmo'poyapo.

Sitoo 28

yonto hr̄h̄r̄unḡu ne maota

¹ne mimzacu tmo'poyapo. cu cohivi la yainca maota 'o ongko to ceoa to ic'o.

²mo na'no bunananghiya a'mi 'o cou tan'e. maica homo m̄ch̄u ne mio, a'vinano soȳm̄u, ihecu soupuzneni, ho āt'̄ca a'mi,

³mo tikoȳu to tuapzu 'o poolo ho tupuza, panto conc̄i mahiz'o ci fkoī maica homo angu cuveu, cu yuyafō ho maifutu to emucu to poolo.

⁴ihe aiti to cou to ic'o homo maifutu to emucu to poolo 'o fkoī, mo yupa mainca: <'amosola ahtuo'te opcoī no cou na eni, e'vono esifova ta et̄p̄u o'a isic'o poa yaansou no h̄icu ta pepe.>

⁵at'inghi isi t̄aps̄ps̄a to poolo 'o fkoī ho poa su'to puzu, iachi o'amo ake'i alolonḡu.

⁶ihe tohunga totea hoc̄i yuofeo'̄u 'o emucusi, hocieno aemo'au e'toheunḡc̄u ho mcoī; at'inghi ihe noana'va totea, o'aihe ake'a hongā hoc̄i aezuhu, cu aezuhu 'o 'tohunḡhe ho yainca: <ma h̄icu na taini!>

⁷to o'amo covhi to ic'o, panto ezoezoȳu to pupailiu ci yuozom̄u. yungeova a'mi, miteuhi ho isi āt'̄ca a'mi.

⁸tuhcusi ne mio, mo cuveu ho poesoso 'o amo to pupailiu ho oevoi to hopo, mo uhto hoposi 'o poolo ho 'inoleni, hoe'oci to emucusi, isicu poa yov'oa.

⁹maicac'o, 'omo afu'u tma'congo to yatan'e ihecu acəha hafa uso, maezo acəhə meelə yov'o.

¹⁰ihe fii to man'i ci teonghia; ne tec'u e'ohə 'o 'apangə ihen'a hafa uhto 'apangə 'o temza tititha ne ceonə.

i'mi ne maota ho uhne looma

¹¹sucaefi 'omo tuyu no feohə, mimza nofkətə tomo i'mi ne 'alisanta ho esmi ci 'apangə; zou <cousu> 'o ongko to 'apangə, moso tosvo ne'e ho nocaefi no hosoyuma.

¹²səc'əhə ne silaku 'o 'apangə, mimza miteuhi tosvo ne'e.

¹³micu i'vaho e'ohə, səc'əhə to cili'ong. micu hucma mo meiseolə 'o poepe, ko'ko moc'o mipsohi cu səc'əhə ne putiuli,

¹⁴to ic'o yupteilə to piyo ci sinto; mo aələ miptuhi ho ihe tətətə a'mi ho aət'ət'əca. maicacu mimzacu səc'əhə ne looma.

¹⁵ihe tac'əhi to sinto ne looma ho mimzacu səc'əhə, cu uhto 'api'us ho ine sangkan ho yungeova a'mi. ne isi aiti to poolo cu 'aveoveoyə to hamo, asuhcu aət'əteə.

yone looma 'o poolo

¹⁶ataveisi ne mimzacu səc'əhə ne looma, ihe teomneni 'o poolo, poa no'upu tomo nou't'əcə ci heetai ho poa yontomo h'unasi ci 'oyona.

¹⁷micu i'vaho miteuhi, isi eoho'a to poolo 'o masoso'ehti to couyutaya to ic'o. ne micu esmi, isi mi'usni to poolo ho yainca: <ma'o'oahngə, e'vono o'ami'o peismi nonte yuszozə ta 'oahngə ci hi'hioa, hocieno peismi note pef'uhu no h'ofiha no nia maameoi ci hioa, ci poekotva ne 'elusalemu, ataveia toveineni ta seifu ta looma.

¹⁸ihe tuucocosi a'o, at'inghi o'aihe eləa na nte'o meamzi ho koa mcoi, mo yaa 'tohəngə no 'ucia poesih'a a'o.

¹⁹at'inghi ihe yutasufka to couyutaya, mi'ocu moezə ec'əhə to honte, o'a os'o yainca panote'os'a ehpənga 'e 'oahngə.

²⁰nomio tan'e, ko'ko os'oeno eteuyuna muu ho aələ yupa baito ho yupepeahngəyə. ho os'o ko'ko hafa 'e ekəka eni, mammo nomio to ito anana'va mingeoivi ta 'isolaelu cimo cihī.>

²¹ihe mi'usnu 'o poolo ho yainca: <ec'əha suu, o'a mimza ahtu tiou nonte i'mi ne yutaya ci tengami, maezo o'a mimza h'unano tmotmalə to mo i'mi ne'e ci ma'o'oahngə, hocieno ekuzkuzo suu ci e'e.

22at'inghi, imza 'ucia talwi na koyusu, maica ho imza cohivi, 'e osko ma'hi'usni ci cono taucunu ihe toehunga pohcingha to cou.>

23micu yupa esvutu no hiesi no noteuyunu 'o poolo. to hiesi ne mio mo botngonu 'omo yu'eteuyunu to isi yoni to poolo; ahoi no taseona ec'ahu no yofna mi'usnu tamo botngonu ho eusvuvuta na fukuin to hphhpungu ne pepe. isi e'eo'eonga 'o hoolicu to moose ho i'o tposu to eyongensa, tesi poa tmaa'uzo to iesu 'emo tmalu.

24ito isi ma'e'engha, pantomo tmaa'uzo, panto o'amo tmaa'uzo.

25mo o'te yupa tohmuskau, cu aemo'au. ne o'amocu mo aulu aemo'au, mion'a matnuskau 'o poolo: <mo emzo 'o ohsi ieni to eyongensa 'izaya to seilei ho mi'usnu to nia maameoimu ci e'e!

26yainca to 'izaya: teko eusvuta ta yatatiskova: 'e yatatiskova eni la siho siho tmalu, o'a mo mako tma'hongu, siho siho aiti o'a isic'o hongu.

27maica 'e yatatiskova eni mo amutu 'o 'tohungu; sngusnga 'o koyuhe. m'oyucu 'o mcoohe. hoci o'te maica, tec'u bohngu si mcoohe, maezo tmalu si koyuhe. ma'sansano si 'tohungu, ho ma'vovei, te'ocu poa yov'o na hin'i.>

28isicu yainca to poolo: <ko'koeno mantemu cohivi, ina fihngau no to'usnu to hamo micu psoecu'ha ta couyafana, maihe apuya ta'hongi!>

30mo topuska to isi yoni ci emoo 'o poolo. i'omo afu'u 'u'uso ci cou, isi acuha aut'ut'uca.

31mo au'uteu ho epeaska 'o fukuin to hphhpungu to hamo, po'pa'cohivi tomo natu'ca 'o nooe'oca iesu kilisto ci hioa, uk'a cimo ake'i koa nomutu.

Looma

Looma 1

¹na a'o zou soskuskunu to iesu kilisto ci poolo; isi epeiya to hamo ho poa sitoo, afnasa popeoskuna a'o ho poa epeaski to fukuinsi.

²⁻⁴'e fukuin eni ohsicula noana'va ieni to eyongensa to hamo ho mito seiso ho teomneni, ina 'ayumonasi isi engha zou 'o okosi - 'o nooe'ocato ci iesu kilisto. hoci ieni to feangosi, zou muntæ'ca to tavite; hoci ieni no socofkoya ci yu'ausnasi, maica isi poa i'mi to mcoi ho smoevovei to hamo, boemi to meoino tonæ isi epa'teni zou oko to hamo.

⁵ieni to iesu, mi'o mayo to afnaso ci mengumi, nomio to ongekosi ho sitoo, ho eahafa 'e cou ta mauhræhrængæ ho poa tmaa'uzoa to iesu.

⁶teeno ahtao'te ta'ayumona 'e mimu yonta loomæ ho noa epeiya ho tmaa'usnu to iesu kilisto ci cou.

⁷te'o tuayokeyo ta mimu afu'u yonta loomæ ci isi ngohia, ho epeiya to hamo ho teyai 'o'oko ci cou. faeni'sio muu to hamo ho ito nooe'oca iesu kilisto na mengumi ho soanonosi!

to'aveoveoyæ ci 'inoli

⁸ahoisi, ieni to iesu kilisto, te'o nomio muu ho mi'usnu to homo ho to'aveoveoyæ, maica ina singkoomu micu psoengabo ta mauhræhrængæ.

⁹isi cohivi to hamo la asngæcæ yono 'inoli'u ho taaecingia muu. la'u pnanfi na 'tohrængæ'u koyu'u ho fifiho to hamo, psoyaska 'omo natæ'ca 'o okosi ci fukuin; tesi peelæi soomei ho mo a'æmtæ emio 'e e'e'u.

¹⁰la'u 'inoli to hamo, fiho no æmnæ ci 'tohrængæsi ho ptuceoneni a'o, atavei poa yaa 'oc'ocic'o ci hie ho baito muu.

¹¹os'o na'na 'ucia aiti muu, toehungneni tmaa'upu nomo no'usnu no piepiyasi ci mengumi, ko'ko poa ma'mamahtæicæ muu.

¹²hocieno nte'o yainca, i'mi no singkooto, teto meelæ yupania mayo no poucufnu.

¹³maanat'ohaesa, te'o poa cohivneni muu, mo'u siho ma'koyu no baito muu, at'inghi la conino yaa nomæcæ ci hi'hioa ho o'te emozou. na te'o mituhci nte'o uhta taicomu ho engochæ ta cou ho poa tmaa'uzo to nooe'oca. totiski ho la'u yonto taico to mocmo ci couyafana.

¹⁴maica 'upena hoci'u mi'usnu no cou cuma, coungilisia, couyafana, motposæ hocieno o'te motposæ, os'o acæha yuevahi.

¹⁵ko'koeno, la'u tongtongsoya no psoecɥ'ha ta mimu yonta looma ci cou 'e fukuin eni.

tonɥ ta fukuin

¹⁶o'ate'o h'oiveni 'e fukuin; 'e fukuin zou meoino tonɥ to hamo. tesi to'usni namo afu'u tmaa'uzo ci cou. aueva 'e couyutaya. atavei 'o couyafana.

¹⁷maica 'e fukuin eni isi paavi 'o hamo tesi yainenu 'e cou nate hia meelɥ yupa toseolɥ na natɥ'ca: mo i'hoi no tmaa'uzo, ac'ɥhɥ no tmaa'uzo. aɥlɥ mais'a 'o isi yainca to seiso: <'omo i'mi no tmaa'uzo ho yupa toseolɥ na natɥ'ca to hamo te elɥ no nsou.>

kuisi ta yatatiskova

¹⁸'e 'oha einu ho 'oha peislɥlɥ ta cou cu feɥ'sa 'o so'emio, 'o hamo micu i'mi ne pepe ho pa'teni na sɥ'nosi.

¹⁹ho isi patvovei to hamo 'e yatatiskova; mo maica i'ote peelɥi cohivi ta cou ci lasi hi'hioa, isicu poa husansaneni to tuhcu to mcoohe, maisi invonva mi'usni to hamo 'e yatatiskova ho aopa'ta.

²⁰ola o'te peelɥi aiti ci yu'ausna to hamo, 'ai'oeno 'auesiesi ci tonɥ ho i'o yu'ausnasi, a'ɥmtɥsi isicu ahoza ho ohon'a teyai 'e hrɥhrɥngɥ hocu teolɥi, te i'mi ta ohsila teyai ci acɥcɥhɥ ho hongɥ. ko'koeno 'e cou uk'acite peelɥi 'o'emamzi.

²¹lahe e'vono cohivi ta cou 'o hamo, at'inghi o'a lahe faeni to hamo na psoevohngɥ, maezo o'ala to'aveoveoyɥ to hamo; la ma'loɥngɥ 'o koyuhe, voecɥvcɥ 'o 'tohɥngɥ.

²²la ma'unano mo iachi mau'to'tohɥngɥ, a'ɥmtɥsi mo nongonongo.

²³o'a lahe p'ohkui 'o 'auesiesi yaansou ci hamo, namala auyu m'ohkuyu to uacoua, 'ai'oisieno ho teoteai poa mi'u'usnu to te mcoi ci cou, zomɥ, yuansou, mayoyoi.

²⁴ko'koeno, 'o hamo lasicu moeza poa maino 'tohɥngɥhe ho poa peismi tola peisonoekɥnka ci hi'hioa, yupa acaca'i to iachihe feango.

²⁵ihe ciha 'o so'emio to hamo, tiouhe tola ma'ankɥ; la m'ohkuyu to ohoc'o teyai ci macucuma, ho o'te p'ohkui 'o moso mooyai ci nooe'oca - nte 'auesiesia tohmomoengɥneni, 'aamen!

²⁶i'mi homo maicac'o, 'o hamo lasi mooeza poa fiho no 'aɥnrɥnrɥ ci ma'cac'ouhe; 'o maamespingi la peispuyu to ɥmnɥ ci yu'ausna no yup'ouso ho peɥezi to 'aɥnrɥnrɥ ci yup'ouso.

²⁷maezoc'o 'o haahocngɥ lahe teongasi 'o ɥmnɥ ci yu'ausna no yup'ouso 'o mamespingi, yupa poot'ou to poc'ou ci 'tohɥngɥ, 'o hahocngɥ ho hahocngɥ

mioc'o totiski ho peis'usnu to isi h'oiveni ci hi'hioa, atavei m'elæ note anana'va elæa tamo peiskuzkuzo ci patvovei.

²⁸homoeno ma'unano o'ate nama 'ahæyæ ebobohngæ to hamo 'e cou, isi moeza ieni no 'tohængæhe to hamo ho poa yaa kuzo ci 'tohængæ, hioa 'o o'ante hioa ci hi'hioa.

²⁹isi nongcængci to mav'ov'o ci 'oha moulææ, kokuzo, ma'konvosæ, peismamahiz'o; yaeza nongcængci to smo'eubut'u, opcoi, youbobai, moezæezæhæ, ho ito kuici koyu. la mooyai e'e,

³⁰yupa eayæzoyæ. la himsæ'no to hamo. yupa aokoe'i, bobitano, 'o'efnaso, mooyai ep'æcæ, 'oha meot'æcæ to maameoi,

³¹peihcæcæhi na kuzo, e'e ho o'te fihi, uk'a himngonghi, uk'a himcocoveoi.

³²ihe cohivi, hoci ieni no mashæyæ to hamo, namo afu'u peis'usnu tamo maica ci hi'hioa nte mcoi; at'inghi, o'ala anou iachia maica 'o lahe hioa, leahen'a æm'æmnæ na mocmo hoci peis'ofeihni.

Looma 2

yæsvætæ to hamo

¹nanghia, ho lako eayæzoyæ no mocmo, 'upena hoci siya suu, o'ate ahta peelæi peu'uzva. ho ciko eayæzoyæ no mocmo, ho totiski no mocmo na lako hioa, 'amicueno invonvo topco no kuisi.

²teto cohivi. mio emzo ho tesi yæsvætæ to hamo 'emo peis'usnu tamo maica ci cou.

³at'inghi'so. nanghia. 'e osko titha eayæzoyæ no mocmo ci hi'hioa æææ 'e osko iachia hioa! mikon'asi ma'unano teko meelæ totoefungæ no yæsvætæ to hamo?

⁴nenusi no osko hupotfunga na ma'cocacni, ho luaveica to hamo? nteko cohivi mo ma'cocacni 'o hamo, maica lasi'so 'ucia poa ma'vovei suu.

⁵at'inghi mo yameomæ ho kæhtosæ si 'tohængæsu, i'mi ta iachi ho m'eya asuhcu man'i ci sæ'nova, 'amakna tiou no asuhcu ecvæhæ ci patvovei ho tac'u esmi na hiesi no ahmæskæ ho moulææ ci yæsvætæ to hamo.

⁶maica i'o hamo tasila ieni no peipeis'ausna tamo macicichi ho eveia.

⁷pantola apopæzumo peis'æ'æmnæ ci cou, biebimi tomo i'mi to hamo ci so'einva, psoevohngæ, ho o'te kuzo ci nsou; 'emo maica ci cou, tesi pafi no 'auesiesi ci nsou to hamo.

⁸inacu 'ola ma'cachi. bæpsæpsæ to so'emio. apuyu to'ofeihni tola 'oha moulææ ci cou. na sæ'no ho patvovei to hamo tesi poa cmæ'ho ta feangohe.

⁹inala afu'u peiskuzkuzo ci cou o'ate momeesih'i no meakvo'ɥ ho 'atutumzo, auyu 'o couyutaya, atavei 'o couyafana.

¹⁰at'inghi. 'ola afu'u popeis'ɥ'ɥmnɥ ci cou. tesi pafi no so'einva, psoevohngɥ, ho ino soanono, auyu 'o couyutaya. atavei 'o couyafana.

¹¹maica 'o hamo. o'alasi avahvoh'una 'e cou.

¹²'o couyafana uk'a ci hoolicu to moose, hoci peiskuisi o'ate meaapayo'ɥ no skufu to hoolicu; 'o couyutaya panto hoolicuhe, hoci peiskuisi te ieni to hoolicu ho noa yɥsvɥta.

¹³maica na lasi yɥsvɥta to hamo ho uk'a kuisi, o'as'a inalac'o tmalɥ to hoolicu ci cou, mai'ola peis'ofeihni to hoolicu ci cou.

¹⁴uk'a ci hoolicu to couyafana; at'inghi i'mi no yu'ausnahe hoci toseolɥ to hoolicu nala hi'hioa, e'vono uk'aci hoolicuhe, 'acueno hoolicuhe 'e iachi.

¹⁵'o lahe peipeis'ausna cu husansana ho isi tposi to 'tohɥngɥhe 'o isi p'enia to hoolicu. isi soomei to ɥmnɥ ci 'tohɥngɥhe ho mio emio na eni; maica ina koyuhe lasi aasvɥta koica 'e iachi, aasvɥtɥ iachi etoto'usnu.

¹⁶ko'koeno, hoci maito os'o psoyaska ci fukuin, 'o hamo tena yono hiesi no puesona ta hrɥhrɥngɥ, ieni to kilisto iesu, mituhci 'ola nootoefɥngɥ ta 'tohɥngɥ ta cou ho yɥsvɥta.

couyutaya ho i'o hoolicu

¹⁷homicu maica, tekocu mainenu? lako iachi tma'usnu to couyutaya, noe'ocɥ to hoolicu, maezo efnaso mainca mi'o yaa afnaso ci natɥ'ca 'o hamo.

¹⁸mikocu tiou no mo'ma'cohio to hoolicu, cohivi na 'tohɥngɥ to hamo, yaeza peelɥi hupaevaza na ɥmnɥ ho kuzo.

¹⁹lako iachi ma'unano zou lee'ofeihni no bɥkngɥ, zou tiskova tamo 'oyovoesɥvɥci ci cou,

²⁰zou lema'cohio tomo nongonongo ci cou, sensei ta yu'fafoinana. leakon'a ma'unano miko'so yaa hoolicu to moose, oskocu tɥyɥca na motposɥ ho ina so'emio.

²¹lako pa'cohivi 'o mocmo ci cou, mainci o'alako pa'cohivi si iachi? lako pa'cohivi 'o mocmo ho yainca 'otela meo'eoi, tekoeno iachi meo'eoi?

²²lako yainca 'otela mseezo, tekoeno iachi mseezo? lako himkuzo to uacoua, tekoeno iachi meo'eoi to macucuma to vio?

²³lako efnaso ho mainca mi'o yaa hoolicu to hamo, leakonana poa aon'oi 'o hoolicu to hamo ho aokoe'iya 'o hamo?

²⁴yainca to seiso: <nomio muu couyutaya, la noa aokoe'iya to couyafana 'o ongko to hamo.>

²⁵hociko pee'ofeihni 'o hoolicu, nianta yaa a'a'ausna ho miko tiou to s'e'honga; hociko pef'uhu to hoolicu, uk'ana ci tesi ake'a a'a'ausna to s'e'honga.

²⁶yaica ci hia baito, 'emo cihi ci o'amo tiou no s'e'honga ci cou hoci mee'ofeihni to hia mashuyɤ to hoolicu, tesis'aeno o'te tamza no mio tiou no s'e'honga to hamo?

²⁷na muu couyutaya tehe topci no kuisi to couyafana; maica ho mimu e'vono yaa tposɤ no hoolicu, maezo tiou no s'e'honga, at'inghi imu aon'oza 'o hoolicu. 'o couyafana. e'vono o'aisi s'e'honga, at'inghi mo mee'ofeihni to hoolicu.

²⁸a'ɤmtɤsi, siya nate tamza no a'ɤmtɤ couyutaya, a'ɤmtɤ tiou no s'e'honga ci cou? o'as'a i'omo yaa ongko no couyutaya 'o yafanahe, tiou to s'e'honga 'o feangohe ci cou.

²⁹na a'ɤmtɤ couyutaya la ahoi no taico to 'tohɤngɤ; pateivha yainca, 'o 'tohɤngɤsi mo tiou no s'e'honga, zou hi'hioa to piepiya to hamo, o'aisi nama ieni to tposɤ to hoolicu. na ihe tiova ci tohmomoengɤ tamo maica ci cou o'amo i'mi ta cou, mamɔ i'mi to hamo.

Looma 3

¹yaica ci pat'a'ausna, 'o couyutaya cuma namo tosa'ohe to couyafana? cuma na tesin'a a'a'ausna to s'e'honga?

²na a'ɤmtɤsi mio noemɤhɤ 'emo mav'ov'o. 'emo conɤ, isi toveineni to couyutaya to hamo 'e e'esi.

³upenaeno la yaa pef'uhu ta taicohe, 'o hamo tees'aeno i'mi tan'e ho yainca 'anamo mou'ɤmtɤ?

⁴o'ate maica! ac'ɤhɤ no acɤhɤ lolekoknuyu 'e cou, teec'o asngɤcɤ mou'ɤmtɤ 'o hamo; aɤɤ maito isi yainca to seiso: ho ciko ya'ei uk'a cite peelɤi efkɤta; hoci ehɤngɤneni suu 'ateko ahtuo'te etɤɤɤ.

⁵ina 'oha mouɤɤɤto hoci peelɤi husansana na mouɤɤɤ to hamo, tetoeno av'a? hocisi patvovei to hamo a'to, tetoeno yainca o'amo mouɤɤɤ 'o hamo? (os'o ieni tala hia ma'to'tohɤngɤ ta cou ho engha.)

⁶mioeno ahtu maica! hoci o'amo mouɤɤɤ 'o hamo, tesis'aeno peelɤi yɤsvɤta 'e hɤhɤngɤ?

⁷'e lolekoknuyu'u hoci peelɤi asuhca husansana na mou'ɤmtɤ to hamo, asuhcu mayo no psoevohngɤ, te'o av'a? mainci ten'a 'ahɤya yɤsvɤta no coukuisi a'o?

⁸mainci o'te yainca: <poa peiskuzkuzo a'mi teno hongna na mou'ammn?> panto mo ehpungu ho yainca mosola maica na nia e'e'u; 'emo maica ci cou hoci topci no kuisi nte 'aseolu.

uk'a ci coumoulu

⁹ho micu maica, 'e mito couyutaya mio tasohe to couyafana? o'amo ahtu maica! o'ucula yainca, 'e couyutaya ho i'o couyafana mo totiski noskufu to tonu to kuisi.

¹⁰auu mais'a to isi yainca to seiso: uk'a ci coumoulu, o'amo mako cih.

¹¹uk'a cimo toutus'u ci cou, maezo uk'a cimo biebimi to hamo.

¹²mo acuhu pef'uhu to hamo, nathu emo'usnu to emopeu ci ceonu; uk'a cimo peislulu ci cou, uk'a cimo mako cih.

¹³o vihihe mo mais'a maavo ci heuf'a; 'o umohe la enou to moezuezuhi ci e'e; i'omo totiski to fkoi ho mahiz'o ci pahu la yuyafu to sumsuhe;

¹⁴la cono ngayo 'o ekvo'u ho tokuzkuzo.

¹⁵la mais'a mo toetoesoso 'o t'angohe, nongongabo pohcinghi ho opcoi.

¹⁶i'o lahe suc'uhi la conino moteongaso to cocaphu no aun'on'oi ho nac'o.

¹⁷o'a ihe cohivi ho pano mo soanono ci ceonu;

¹⁸maezo o'amo bochio no einu to hamo.

¹⁹ito cohivi, 'o mashuyu to hoolicu mo mi'usnu tamo noskufu ta hoolicu ci cou ho ya'ei, akoeva no peelu poa peteozu no yusvutu to hamo 'e cou ta mauhrpungu, poa o'tena meelu yaa 'o'emamzu 'e cou.

²⁰maica uk'a cite meelu noe'ocu no meot'ucu to hoolicu ho yono tuhcu to hamo ho noa yainca mo moulu ci cou. na isi peelu hioa ta hoolicu maisic'o poa cohivneni homo iachi yaa kuisia 'e cou.

isi poa yaa yupa toseolu ci natu'ca to hamo 'e cou

²¹at'inghi maitan'e, isicu poa husansaneni to hamo te yainenu te poa yaa 'aseolu ci natu'ca 'e cou; na eni o'amo yupa natu'ca 'o hoolicu. 'o hoolicu to moose ho i'o mayoyongensa mo acuhu maica ci hia 'akasi.

²²ho isi poa yaa yupa toseolu ci natu'ca to hamo 'e cou. mo i'tohungu ho ihe taa'uzva 'o iesu kilisto. ho isi yaica ci hia mi'usni to hamo 'emo afu'u tmaa'uzo to kilisto ci cou, uk'a ci ake'isi naskuca:

²³maica mo acuhu yaa kuisi 'e cou, aviovio no psoevohngu to hamo.

²⁴apuyu, isi taha'vi no mengumi to hamo, ieni to kilisto iesu ho to'usni 'e cou, poacu meelu yupa toseolu ci natu'ca to hamo.

²⁵o'aisi apemza ngohia to hamo 'o kilisto, titha 'o feangosi ho sæ'teni, ieni to mcoisi, i'mi no tmaa'uzo ta cou hocu peteongasa na kuisi. homo maica 'e hioa to hamo 'aisieno pa'teni na iachisi mouluu.

²⁶maica ho isi uveica, coveoza na nia la kuisi ta cou. at'inghi ta maitan'e, isi ieni no toono no kuisi ta cou ho pa'teni na iachisi mouluu. maicac'o, isicu epa'teni 'o iachisi zou mouluu, inamo afu'u tmaa'uzo to iesu ci cou isi yaeza poa yaa yupa toseolu ci natu'ca.

²⁷ho micu maica, cuma na teton'a koa etano? a'umtu uk'a! cuma nate 'o'emamzu? tee i'mi no nou'tucu to hoolicu? o'asa'a! te i'mi no tmaa'uzo.

²⁸ho temzacu eteuyuna zou: 'e cou hoci meelu yupa toseolu to hamo tec'o ieni no tmaa'uzo, o'ate ieni no nou'tucu to lasi esvuta to hoolicu.

²⁹zoueno anouc'o hamo to couyutaya 'o hamo? o'as'aeno maezo hamo to couyafana? ahtuo'te maica!

³⁰moc'o cih'i 'o hamo, tesi poa i'tohungu no tmaa'uzo 'o couyutaya, 'o couyafana te maezo i'mi no tmaa'uzo ho yaa yupa toseolu ci natu'ca 'o hamo.

³¹ho isicu e'usna yaica, 'e tmaa'uzoto teen'asi uk'ana a'a'ausna 'o hoolicu to moose? o'ate maica! apuyu, teto asuhca poa tmauluu 'o hoolicu.

Looma 4

te epo'usa 'o 'avulahamu

¹inacu hi'hioa no muntu'ca to nia maameoito ci 'avulahamu, nteto peelu av'a?

²hoci i'mi no peipeis'ausnasi ho ko'ko peelu noa yainca zou coumouluu, pano tesicu peelu etanveni, at'inghi hote yonto tuhcu to hamo o'ate meelu.

³yainca to seiso: <mo tmaa'uzo to hamo 'o 'avulahamu, i'mi no tmaa'uzosi, isi tamza no coumouluu to hamo.>

⁴ola yaahioa te yaa hnooa, o'ate tamza no mengumi, mantesi anana'va elu.

⁵at'inghi i'omo tmanoe'ocu tola ysvuta ho poa uk'ana kuisi 'emo yaa kuisi ci cou, 'o hamo tesi ieni no tmaa'uzosi, o'aisi ieni no peipeis'ausnasi, poacu meelu yupa toseolu ta iachisi,

⁶o isi yainca to tavite, i'omo o'te noe'ocu no peipeis'ausna hocu yainca to hamo zou coumouluu ci cou mo um'umnu, 'aeno eni 'e e'ausnasi. isi yainca:

⁷i'o isi coveoza ho peteongasa na kuisisi ci cou micu um'umnu!

⁸na lasi o'te tasvuta to noe'oca na kuisisi ci cou mo um'umnu!

⁹e isi engha to tavite ci um'umnu. zouc'oeno 'omo tiou to s'e'honga nate tmanu? o'amo maica. tee maezo tma'upu 'o o'aisi s'e'honga ci cou; maica imzacu

e'eo'eonga 'o e'e to seiso, yainca: <mo tmaa'uzo to hamo 'o 'avulahamu. i'mi to tmaa'uzosi. isicu tamza no coumouluu to hamo.>

¹⁰mio yono mo mainenu ci a'a'ausna homo yuyafo na eni? nenusi no auyusi no tiou no s'e'honga 'o 'avulahamu. hocieno ataveisi? ma auyusi, o'as'a ataveisi.

¹¹moso atavei tiou no s'e'honga; mac'o huomza eni, soomei na auyusi no tiou no s'e'honga. mohcu i'mi no tmaa'uzo hocu tamza no coumouluu. ko'koeno, mi'usnu to afu'u o'amo tiou no s'e'honga, at'inghi i'mi no tmaa'uzo hocu yainca to hamo zou coumouluu ci cou. 'o 'avulahamu zou amo tomo tma'usnu no piepiya.

¹²zou maezo amo to mohcu tiou no s'e'honga ci cou, o'amo anou i'mi ho ihe tiova na s'e'honga, mo maezo i'mi ho mosola to'ofeihni to nia maameoito ci 'avulahamu. yono o'amocu moso tiou no s'e'honga hocu ho'honga namo yaa singkoo ci h'oyunsovahe.

na ohsi teomneni to hamo te i'mi no tmaa'uzo ho esmi

¹³'o hamo ohsila teomneni to 'avulahamu ho ito mantu'casi, yainca tasila tiuska 'e hrphrnga. 'e teomneni eni o'amo i'mi no meot'ucu to hoolicu 'o 'avulahamu, mamu i'mi homo tmaa'uzo hocu yainca coumouluu.

¹⁴hocic'o faeni tomo meot'ucu to hoolicu to moose 'e ohsi teomneni to hamo, tec'u 'afeungu 'e tmaa'uzo ta cou, ina isi teomneni to hamo tec'u maezo uk'a a'a'ausna.

¹⁵ina su'no to hamo mo i'mi to hoolicu; hoci uk'a hoolicu. maezo uk'a cite yainca yutasufku no hoolicu ci hi'hioa.

¹⁶i'mi tan'e, na teomneni te i'tohungu no tmaa'uzo; na eni te hosoo 'o teomneni to hamo isic'o taha'veni to 'avulahamu ho ito afu'usi mantu'ca, o'a anouc'o 'omo meot'ucu to hoolicu ci cou, isi pai'upi 'omo maito 'avulahamu ho tmaa'uzo to hamo ci cou. maica 'o 'avulahamu zou tohungu amo ta mito tma'usnu no piepiya.

¹⁷auu mais'a to isi engha to seiso: <os'o p'eyac'a suu ho amo tamo man'i ci suezopu.> yonto tuhcu to hamo, te yaa a'a'ausna 'e isi teomneni tan'e; 'o isi taa'uzva to 'avulahamu 'ai'omoeno poa smoevovei to micu mcoi ci cou, i'mi to uk'a ho mooyai ta acucuhu ci hamo.

¹⁸yonta mo uk'a ta'usni, mioc'o asngucu yaa ta'usni 'o 'avulahamu, asngucu tmaa'uzo, ko'ko micueno meelu <amo ta man'i ci suezopu.>. auu mais'a to isi yainca to seiso: <tena ahtuo'te botngonu na teko mantu'ca.>

¹⁹ne mio tec'u mon'i tose'conza 'o 'avulahamu. 'o feangosi micu totiski no micu mcoi, 'o saala micu nocaefi na tonu nosi yaa okoa, at'inghi, o'amo i'mi homo maica ho aovohu na singkoosi.

²⁰o'aisi payo'a na singkoosi, yaeza o'aisi ta'pepecvaza na ohsi teomneni to hamo; namamo asuhcu mahtuicx na singkoosi, faeni to hamo na psoevohngx.

²¹isi ta'mamahtuica taa'uzva 'o hamo tesi ahtao'te aepunga na ohsi afu'a teomneni.

²²aeno eni na koa mo i'mi no tmaa'uzo 'o 'avulahamu ho yainca <isi tamza no coumoulx to hamo.

²³at'inghi 'e e'e no <noa yainca to hamo coumoulx> o'a isi anovac'o mi'usneni to 'avulahamu,

²⁴mo maezo nomio a'to ho engha. maica ho ito taa'uzva 'o moso poa i'mi to mcoi ho smoevovei 'o nooe'oca iesu ci hamo, i'mi tan'e tesi tamza no coumoulx.

²⁵isi faeni ta emucu ta cou 'o iesu, nomio ta kuisito ho mcoi; isi poa smoevovei to hamo, ko'ko mitocu meelx yaa yupa toseolx ci natx'ca 'o hamo.

Looma 5

yaa yupa nanghia ci natx'ca 'o hamo

¹ho mitoeno i'mi no tmaa'uzo ho yainca coumoulx, cu ieni to nooe'ocato ci iesu kilisto hocu yaa nanghia ci natx'ca 'o hamo.

²ieni no tmaa'uzo, isicu poa yaansou no 'ayumona no mengumi to hamo na a'to, i'mi tan'e mito kokaekaebx ho yaa ta'usni no tma'upu no psoevohngx to hamo!

³o'amo anouc'o maica, hola yono 'atutumzo, leato a'cx'cunx kokaekaebx; maica ho ito cohivi 'e 'atutumzo tesi p'eyac'a na luaveica.

⁴e luaveica la noa xm'xmna to hamo, na xm'xmna to hamo tesi hafneni no ta'usni.

⁵e ta'usni eni o'ate ahtu 'afeungu; maica 'o hamo isi ieni to isi pafeni a'to ci seilei, isicu cohmeni ta 'tohnguto na himngonghisi.

⁶ne mohton'a noenoe'in'i, 'o kilisto cu fiho to ohsi esveta to hamo ci hie ho mcoineni 'emo yaa kuisi ci cou.

⁷hoci nomio no coumoulx ho mcoi o'ala lua talxi; hoci nomio no xmna ci cou ho mcoi, nenusi no panote smeecx'ho!

⁸at'inghi 'o hamo isi pa'teni a'to na uk'a toc'xhx ci himngonghi: ne mohton'a yaa kuisia, isicu mcoineni to kilisto a'to!

⁹i'mi to mcoisi, maitan'e mitocu meelx yaa yupa toseolx ci natx'ca 'o hamo; i'o mcoisi isi afnasa poa mongoi no sx'no to hamo na a'to.

10na a'to zou anana'o hangꞤ to hamo, at'inghi ieni to mcoi to okosi ko'ko mitocu naoveia 'o hamo. ho mitocueno naoveia 'o hamo, o'a tetos'aeno afnaso ieni to nsou to kilisto ho mayo no to'usni?

11o'amo anouc'o maica, ho mitocu meelꞤ naoveia 'o hamo, o'a tetos'aeno yaeza ieni to nooe'ocato ci iesu kilisto ho kokaekaebꞤ to hamo?

'atamu ho i'o kilisto

12'o kuisi mo i'mi tamo cihi ci cou ho yꞤmeꞤmꞤ ta hrꞤhrꞤngꞤ, nomio no kuisi, micu tooceunu 'o mcoi; 'o mcoi micu cmꞤ'ho ta yatatiskova, maica homo acꞤhꞤ peiskuisi 'e cou.

13no auyusi ho o'amocu oho epeaska 'e hoolicu, mohcu yaa kuisi 'e hrꞤhrꞤngꞤ; maica uk'a ci hoolicu, 'e cou o'amo yono svꞤta no hoolicu ho noa patvovei.

14at'inghi, ahoi to 'atamu ac'ꞤhꞤ to moose, isi atꞤkca to mcoi 'e yatatiskova, ac'ꞤhꞤ to o'amo totiski to 'atamu ho meamzo no o'te meot'Ꞥt'ꞤcꞤ to hamo ho yaa kuisi ci cou, mioc'o maezo o'te yuszozꞤ no mcoi. 'o 'atamu isi epo'usa to tenala cmꞤ'ho ho noana'o ci ic'o.

15at'inghi o'amo totiski 'emo yuso ci a'a'ausna, maica mon'a yupa askucu na isi taha'veni to hamo ci mengumi ho i'o kuisi to 'atamu. e'vono botngonꞤ namo nomzo to kuisi to cihi ci 'atamu ho mcoi; at'inghi na mengumi to hamo mo asuhcuhe meoisi ho cocoya, na isi ieni to iesu kilisto ho taha'veni ta cou ci mengumi mo totiski meoisi ho cocoya.

16na mengumi to hamo ho ina kuisi tamo cihi ci cou o'amo ake'i totiski. hoci peiskuisi 'emo cihi ci cou, la yꞤsvꞤta no <yaa kuisia>; at'inghi mo botngonꞤ ci cou la peiskuisi, elꞤ to o'amo 'aseolꞤ ci mengumi ho yꞤsvꞤta no <uk'a kuisi>!

17e'vono i'mi ta cihi cimo peiskuisi ci cou hocu ahoza atꞤkca to mcoi 'e yatatiskova, at'inghi 'e isi aerꞤnga to iesu kilisto mion'a asuhcuhe meoisi ho cocoya! inamo afu'u tiou no atngaso ci mengumi ho tmaha'o no meelꞤ yupa toseolꞤ 'o hamo ci cou, te acꞤhꞤ i'mi to kilisto ho yaansoua. ho mꞤpꞤtꞤ no tonꞤ.

18maicac'o, i'mi no peiskuisi 'emo cihi ci cou, cu acꞤha topci no kuisi 'e yatatiskova; totiski, i'mi no peislꞤlꞤ 'emo cihi ci cou, cu acꞤha peteongasa na kuisi ta yatatiskova hocu elꞤ no nsou.

19ꞤꞤꞤ mais'a 'emo cihi ci cou homo pef'uhu no mashꞤꞤꞤ, cu acꞤhꞤ yaa kuisi 'e yatatiskova; totiski. 'emo cihi ci cou mo meot'Ꞥt'ꞤcꞤ, cu acꞤhꞤ coumoulꞤlꞤ 'e yatatiskova.

20ho isi p'eyac'a 'e hoolicu isi poa asuhcu man'i 'e kuisi ta cou; at'inghi. homo asuhcu man'i na kuisi, na mengumi to hamo mo maezo asuhcu atngaso.

21 aɬɬɬɬ mais'a 'o kuisi isi ieni no mcoi ho atəkca, 'o mengumi to hamo isi yaeza ieni no moulɬɬɬ ho aɬt'ɬca, poa meelɬɬ mito nooe'oca iesu kilisto na a'to ho mayo no 'auesiesi nsou.

Looma 6

mi'usnu to kuisi ho mcoi, yonto kilisto ho yaansoua

1 mantetocueno av'a? tetoeno a'cɬ'cɬna h'oyunsova na kuisi, ho asuhca poa hupopayoneni na atngaso ci mengumi to hamo?

2 o'ate ahtu maica! hoci i'mita kuisi ho engha, 'a mitocu mcoi. mainci tetos'a aac'o a'cɬ'cɬnɬ yunsou no 'ayumona no kuisi?

3 imu ahtao'te cohivi, ho mito tiou no toonono ho tmucni 'o iesu kilisto, 'amoeno tiou no toonono ho tu'upu mcoi.

4 ieni to toonono, mitocu fiho mcoi, su'upa efo'a; aɬɬɬɬ mais'a 'o amopepe isi ieni to psoevohngɬ ci tonɬsi ho poa i'mi to mcoi 'o kilisto ho smoevovei, teto totiski maezo mino mo faeva ci h'oyunsova.

5 hocito tmucni to kilisto, miya na mcoisi, teto yaeza esmiza na smoevoveisi.

6 ito cohivi, ina noana'o ci a'to micu fiho to kilisto ho spica to zuuzika, tesi akoevano aapayo'a namo yaa kuisi ci yu'ausnato, poa o'tena tolei no kuisi na a'to.

7 maica hocic'u mcoi 'e cou ntec'u momeesih'i no tonɬ no kuisi.

8 hocito tu'upu to kilisto, ito taa'uzva, teto maezo to kilisto ho yaansoua.

9 maica ho ito cohivi, 'o kilisto micu i'mi to mcoi ho smoevovei, 'anate i'vaho mcoi; yaeza o'anatesi i'vaha atəkca no mcoi.

10 i'o mcoisi, isi tohesi 'o kuisi, peisnɬski aepɬnga; homo yaansou maitan'e, mo nomio to hamo ho yaansoua.

11 totiski, hoci i'mita kuisi ho engha, temu yaeza ta'una no mcoi 'e iachi. at'inghi yonto 'ayumona to nsou to kilisto iesu, mimu nomio to hamo ho yaansoua.

12 ko'kono, teav'ana i'vaha poa atəkcani no kuisi 'ete anana'o kuzo ci feango, poa meo'uzo no ma'cac'ou ci yu'ausna.

13 yaeza teav'a poa peteozu no kuisi si feangomu, noa 'otitha no kokuzo. apuyu. temula sɬ'teni to hamo si iachimu, mais'a cihi cimo i'mi no mcoi ho esvoveiya poa yunsou ci cou, ho aucunva sɬ'teni to hamo 'e iachi, noa 'otitha no moulɬɬɬ.

14 i'mi tan'e, 'otena i'vaho noa atəkca no kuisi; maica 'anamimu noskufu no hoolicu, mimu noskufu no mengumi to hamo.

soskuskunu to moulɬɬɬ

15ho isicu e'usna yaica, maica ho o'ana mito noskufu no hoolicu hocu noskufu no mengumi to hamo, tetocueno meelꞤ peiskuisi? o'ate ahtu meelꞤ!

16'aimueno cohivi, holamu soskuskunu no mocmo ho meo'uzo no taukemu, 'acueno soskuskunusi na muu. 'atec'ueno peelꞤi yainca, hocimu noa soskuskunu no kuisi, 'aeno mcoi na ataveisi; hocimu meot'ꞤcꞤ to hamo, tec'u meelꞤ moulꞤꞤ ci cou.

17'aveoveoyꞤ to hamo! mohmula e'vono noa skuna no kuisi, maiten'e mimucu concu 'tohꞤngꞤ ho meo'uzo to isi psoecꞤ'ha muu ci h'omahsꞤftꞤ.

18isicu i'mi no kuisi ho poesih'a muu, hocu noa soskuskunu no moulꞤꞤ.

19os'o sokoeva no temu ngoveoa ta'hongi co 'tohꞤngꞤ'u, ko'ko mi'o boemi ta tec'o lua ta'hongi ci epo'usa ho mi'usni muu ho engha. ne auyusi, ohmula poa 'ꞤꞤꞤꞤꞤꞤ si iachimu feango, popeiskuzkuzo, noa soskuskunu no kuisi. maitan'e temucu aucunva sꞤ'teni si feangomu ho youcunveni, noa soskuskunu no moulꞤꞤ, meelꞤcu 'otitha no socofkoya.

20ne ohsin'a soskuskunu no kuisi na muu, o'ala noa aꞤ'tꞤca no moulꞤꞤ.

21'e imu ta'unano isi h'oinveni ci hi'hioa maitan'e, ho ohmu hioa ne mio, cuma na oho elꞤa cimo koa ꞤꞤꞤꞤ? 'ac'oeno mcoi!

22maitan'e, isicu i'mi no kuisi ho poesih'a muu, noa soskuskunu to hamo; imucu a'sꞤftona sꞤ'teni to hamo isi nsoumu, na temu tov'oha 'aeno 'auesiesi ci nsou.

23maica na huphina no kuisi 'aeno mcoi; at'inghi 'o isi taha'veni a'to to hamo ci mengumi isi poa yonto 'ayumona to nsou to nooe'oca kilisto iesu na a'to ho mayo no 'auesiesi nsou.

Looma 7

ieni to natꞤ'ca no navconga ho epo'usa

1maat'ohaesa, lamu acꞤꞤꞤ bocbochio to hoolicu ci cou, ko'koeno 'atemu ahtao'te ta'hongi 'e te'o hia eꞤsvꞤsvꞤtꞤ: ina lasi hia atꞤkcꞤ ta cou to hoolicu 'aihomon'a yaansoua 'e cou nate yaa a'a'ausnai.

2mais'a hocieno yainca, 'e mohcu mevcongꞤ ci mo cihi ci mamespingi, hocin'a afu'u yayo 'e vcongꞤsi, te noskufu no isi esvꞤta to hoolicu; hoci mcoi 'e vcongꞤsi, 'e mamespingi 'anatesi ivaha skosvꞤta tamo maica ci hoolicu.

3ko'koeno, homon'a yayo 'o vcongꞤ, hoci moh'upu no mocmo ci hahocngꞤ te ta'upa no smoc'ou ci mamespingi; hoci'cu mcoi 'o vcongꞤsi, hoci ieni to hoolicu 'e mamespingi isicu tamza no ziu ci cou, hoci mevaho mevcongꞤ no mocmo ci hahocngꞤ, o'anate ta'upa no mseezo.

⁴maanat'ohaesa, 'e a'a'ausnamu 'amoeno totiski tan'e. hoci emza to hoolicu, mimucu mcoi, maica ho zou 'oahngɥ to feango to kilisto na muu; maiten'e mimucu tma'usnu to moso i'mi to mcoi ho smoevovei ci nooe'oca, poacu meelɥ bumemealɥ nomio to hamo ho yaahioa.

⁵ne mohton'a maito yu'ausna ta cou ho yaansoua, 'o hoolicu to moose isi poot'ova na ma'cac'ou ci kuisito, smoevaho ta 'ayumona ta feangoto, na ataveisi 'aeno mcoi.

⁶at'inghi, maitan'e. 'anatesi atɔkca to hoolicu a'to; maica hoci ieni to lasi atɔkca to hoolicu ho engha, mitocu mcoi. 'anateto i'vaha ieni to noana'o ci tposɥ to hoolicu, matetocu fiho to faeva ci ma'cohio to seilei ho fifiho to hamo.

hoolicu ho i'o kuisi

⁷homo maica, tetoeno peelɥi yainca mo yaa kuisi 'o hoolicu? o'ate ahtu maica! at'inghi, ieni to hoolicu, os'ocu cohivi cuma na kuisi. hocisi o'te yainca to hoolicu <'otela ma'konvosɥ>, o'ate'o cohivi cuma na ma'konvosɥ.

⁸'o kuisi isi ieni to mashɥɥ to hoolicu, biebimi note 'oc'ocic'o ho poecɥ'va na mav'ov'o ci ma'konvosɥ ta 'tohɥngɥ'u, hoci uk'a hoolicu. o'anate meelɥ ohpae'ohsi na kuisi.

⁹ne auyusi mo'ula yunsou ta yafana ta hoolicu; ataveisi mohcula yaa mashɥɥ to hoolicu, micu yoayokeo 'o kuisi,

¹⁰atavei mi'ocu mcoi to 'ayumona to kuisi. 'o mashɥɥ to hoolicu mantesi poa elɥ no nsou 'e cou; at'inghi, hoci mi'usni a'o, nama apuya hafneni to mcoi.

¹¹maica 'o kuisi isi ieni to mashɥɥ to hoolicu ho teyaineni note 'oc'ocic'o ho peknuu a'o, yaeza ieni to mashɥɥ to hoolicu ho po'usna no mcoi.

¹²mo socofkoya 'o a'ɔmtɔsi ta hoolicu to moose; 'o mashɥɥ to hoolicu mo anana'o socofkoya, mouhmɔskɥ ho mou'ɔmnɥ.

¹³ho isicu yainca ci engha, zous'aeno i'o mou'ɔmnɥ namo poa mcoi a'o? o'asa'a! 'ai'o kuisi! 'o kuisi isic'o ieni to mou'ɔmnɥ ho mahafu to mcoi, akoeva no asuhca husansana na mi'ausnasi to kuisi. ieni to mashɥɥ to hoolicu, 'o yu'ausna no kuzo to kuisi micu asuhcu kuzo.

invonvo ma'paevai 'e cou

¹⁴ito cohivi, 'o hoolicu to moose mo tma'usnu no piepiya; at'inghi na a'o te ahtuo'te toapayo'ɥ ci cou, isicu phieni to kuisi ho teyai tolei.

¹⁵o'a os'o maka cohivi na os'o hioa; maica i'ola'u 'ucia hioa, nama la'u o'te hioa; i'o la'u ta'sɔsɥ'nova, nama la'u apuya hioa.

¹⁶hoci'u hioa 'o o'aos'o 'ucia hioa ci hi'hioa, 'anate'o peelɥi o'te taa'uzva 'o hoolicu ho mio emzo.

- 17 homoeno maica, i'o os'o hioa ma'i os'os'a a'umta 'ucia hioa, ma i'omo yonta 'ayumona'u ci kuisi 'omo himhohioa.
- 18 os'o yaeza cohivi, ta 'ayumona'u, 'ai'omoeno yonta 'ayumona ta yu'ausna'u, uk'a ci mou'umnu. maica, la'u yaa 'tohungu no peis'umnu, at'inghi o'a mi'o yaa tonu no peis'umnu.
- 19 i'o la'u 'ucia hioa ci umnu, nama la'u o'te hioa; i'o la'u o'te 'ucia hioa ci kuzo, la'u apuya hioa.
- 20 hoci'u hioa 'o o'aos'o 'ucia hioa, te yainca o'as'a hioa'u, ma i'omo yonta 'ayumona'u ci kuisi 'omo himhohioa.
- 21 i'mi tan'e, os'o hongu panto conu ci p'ofiha mo 'afeo'fu'u: hola'u mainca no koyu te'o peis'umnu, lasi conino paip'uci to kokuzo a'o.
- 22 e yu'ausna ta 'tohungu'u. la anana'o himkaebu to p'ofiha to hamo.
- 23 at'inghi 'e feango'u lasi popeoskuna tomo h'unasi ci p'ofiha - 'e p'ofiha eni la ehtothomu 'o os'o umnu ci p'ofiha, poa o'te meelu momeesih'i tomo maip'ucu a'o ci p'ofiha no kuisi; 'e p'ofiha eni la yonta feango'u ho 'afeo'fu'u.
- 24 la'u a'umtu 'atutumzo! siya nate meelu to'usnu a'o ho poa momempuesu tate koa mcoi ta feango'u?
- 25 aveoveoyu to hamo, ieni to noe'ocato iesu kilisto, isi peelu to'usni a'o. 'e a'a'ausna'u 'amoeno maica: te'oc'o iachi yonta piepiya'u ho meo'uzo to p'ofiha to hamo, 'ecu feango'u la fiho to p'ofiha to kuisi.

Looma 8

no'ayumonu to seilei ci h'oyunsova

- 1 maitan'ecu, i'omo yaansou to 'ayumona to kilisto iesu ci cou o'ate topci no kuisi.
- 2 maica 'o p'ofiha to seilei, 'ai'omoeno poa i'upu to kilisto iesu ho toehungu mayo no nsou, isicu i'mi to p'ofiha to kuisi ho ito mcoi hocu psoevoyunga a'to.
- 3 'o hoolicu to moose maica mo i'mi no yu'ausna no yoz'u ta cou ho o'te peihcu'hi, isicu invonva aepanga to hamo. isi popeoskuna 'o iachisi oko, poa yaa totiski a'to ci yu'ausna no kuisi, akoeva no yusvuta 'e yu'ausna no kuisi ta cou, hocu toveuca 'e kuisi.
- 4 ho isi yaica to hamo te poa esmi ta feango ta o'amito meo'uzo to emzosi to hoolicu, hoc'o meo'uzo to seilei ci cou.
- 5 mo'so maica, nala meo'uzo no yu'ausna ta cou la ma'usnu nola hioa ta feango; nala meo'uzo no seilei ci cou la ma'unu no lasi hioa to seilei.

⁶nala ma'unu ta feango te mcoi; nala ma'usnu no seilei te yaa nsou ho soanono.

⁷ko'koeno, nala ma'usnu ta feango ci cou la nahanga 'o hamo; maica ho o'ala meo'uzo no p'ofiha to hamo, a'umtusi o'ate meelx meo'uzo.

⁸nala meo'uzo ta feango ci cou o'ate meelx noa um'umnua to hamo.

⁹inacu muu, ho mioeno yonta 'ayumonamu 'o piepiya to hamo, na h'oyunsovamu o'ana tesi eahahafa ta feango, lac'o tiou no atukca to seilei. namo uk'a piepiya to kilisto ci cou o'ate tma'usnu to kilisto.

¹⁰at'inghi, hoci no'ayumonx muu 'o kilisto, 'upena hoci nomio no kuisi ho mcoi 'e feangomu, tesi poa yaansou to piepiya to hamo na muu, mo maica ho isicu poa coumoulex to hamo na muu.

¹¹'o piepiya to hamo isi poa i'mi to mcoi ho smoevovei 'o iesu; hoci no'ayumonx muu 'e piepiya eni, 'emoso i'mi to mcoi ho poa smoevovei 'o kilisto ci hamo, tesi yaeza ieni tomo no'ayumonx muu ci seilei, pafeni tate ahtuo'te kuzo ci feangomu 'e nsou.

¹²i'mi tan'e, maanat'ohaesa, mito yaa yuevaha, at'inghi o'amito yuevaho ta yu'ausnato, hon'a eahafa ta yu'ausna.

¹³hocimu meo'uzo ta yu'ausna, 'ate ahtuo'te mcoi; hocimu noe'ocx to seilei ho aapayo'a na peiskuisi, 'ate ahtuo'te yaansoua.

¹⁴nala afu'u noa eahafa no piepiya to hamo ci cou zou acux 'o'oko to hamo.

¹⁵maica'sio, na lasi pafeni to hamo ci piepiya o'atesi soskuskunu na muu, hoc'on'a asngucx yono ma'sasmoyo, matesi poa yaa tma'upu no ongko no 'o'oko to hamo na muu. ieni to seilei, tetocu eyoho'x to hamo ho mainca: <amo! amo'u!>

¹⁶na piepiya to hamo ho ina piepiyato te iepoepohx soomei ho zou 'o'oko to hamo na a'to.

¹⁷ho zoueno 'o'oko to hamo, tetocu tma'upu no ohsila ayocneni to 'o'oko to hamo ci um'umnx, maezo tma'upu no ohsi songacveni to kilisto; maica, hocito mako e'paevai no 'atutumzo to kilisto, tetocu maezo tma'upu no psoevohngasi.

psoevohngx no noana'o

¹⁸os'o yainca no koyu'u, 'e ito esmiza ci 'atutumzo maitan'e. hoci patotiska 'e isi hupopayoi ci tenala faeni a'to ci psoevohngx ho noana'o. mate ahta tamza no cuma.

¹⁹acucux 'e ohola teyai mo acux tongsoyx no mingeou to psoevohngx to hamo hoci i'mi ta mao'o'okosi ho epa'teni.

20 maica aucunu 'e ohola afu'a teyai micu ac̣ḥḥ sveeṛḥ, mioeno i'mi no koyusi, mo i'mi no 'toḥng̣ḥ to hamo. at'inghi, 'e ohola teyai mioc'oso a'c̣ḥc̣ḥḥ mingeou,

21 tenala yaa hiesi no momempuesu tate kuzo ci pooṃḥḥ, meeḷḥ i'upu to 'o'oko to hamo ho tma'upu nomo taotofsi'i ci ziu.

22 ito cohivi, ac̣ḥḥ maitan'e, 'e ohola afu'a teyai mo ac̣ḥḥ teocengi, mais'a mo esmi no 'atutumzo hote yayo 'o foinana.

23 o'a anouc'o 'e ohola teyai namo maica, 'e mito eḷḥ tamo ahoi faf̣ḥḥ ci beahci, 'aeno 'emo eḷḥ no seilei ci cou, leac'o maezo e'uỵḥ ho teocengi 'e 'toḥng̣ḥ, mooteo hocisi tiova to hamo ho teyai 'o'oko a'to, poa ziu 'e aucunu ci a'o.

24 maica, i'mi no mingeou, mito eḷḥ no to'usni. inala teoḷḥi ci mingeou. o'ate tamza no mingeou. siya nate mingeou no isicu teoḷḥi?

25 hocito mingeou no o'amocu isi teoḷḥi, 'ateto ahtao'te uveica totea.

26 totiski, 'e yoz'uto panto seilei cimo to'usnu. o'aohola cohivi te mainenu nate hia 'inoli; at'inghi i'o seilei mo boemi to o'aisi peeḷḥi yomza no e'e ci e'uỵḥ ho mi'usnu to hamo ho eoho'neni a'to.

27 i'ola smo'eusoỵḥ ta 'toḥng̣ḥ ta cou ci hamo isi cohivi na 'toḥng̣ḥ to seilei, maica 'o seilei la fiho no 'toḥng̣ḥ to hamo, 'inolineni 'e 'o'okosi.

28 ito cohivi, lasi poa yupa totoe'oc̣ḥ to hamo 'emo mav'ov'o ci hi'hioa, poa eḷḥ no ̣mṇsi 'emo himngonghi to hamo ci cou - 'ai'o isieno ieni to 'toḥng̣ḥsi ho eyoho'a ci cou.

29 maica isi ayoca cohivi to hamo, isi ayoca epeiya, poa yaa totiski ci yu'ausna to okosi, ko'ko meeḷḥ yonta cono emoo to sinto 'o okosi ho sutmoyaevoṇḥ.

30 o isi ayoca epeiya to hamo ci cou, isi eyoho'a; 'o isi eoho'a ci cou, isi esṿta ho poa couṃḥḥ; 'o isi esṿta ho poa couṃḥḥ ci cou, isi poa tma'upu no psoevohng̣ḥ.

'o himngonghi to hamo mo i'mi to iesu ho peiseafi

31 homoeno maica, nteto peeḷḥi av'a? hoci bi'usnu a'to 'o hamo, siya nate meeḷḥ mihango a'to?

32 isi ac̣ḥha to okosi ho o'te ngohia, faeni ta mito botngoṇḥ. homoeno maica, o'atesis'aeno yaeza ac̣ḥha taha'veni a'to 'e ạc̣ḥḥḥ?

33 siya nate meeḷḥ eḥṛng̣ḥ ta isi epeiya to hamo ci cou? isicu esṿta to hamo ho yainca uk'aci kuisihe!

³⁴homo maica, siya naten'a topco no kuisihe? o'ai'os'a kilisto iesu! 'o iesu zou 'o mohcula mcoi, a'umtusi, nte'o yainca i'o mohcu smoevovei, ho seolua no yonto vhona to hamo ho mi'usnu to hamo ho 'inoleni a'to!

³⁵homicueno maica, siya nate meelx tohesi a'to to himngonghi to kilisto? zou ngoveo? zou 'atutumio? zou akuzkuzoa? zou sieo? zou thi'cia? zou sokoeva? zou tiopoyavneni?

³⁶mais'a 'o isi yainca to seiso: nomio suu, lamza conconohie yonta mo mcoi ci a'a'ausna; lahe hu'u'usna notena chua ci moatx'nx a'mi.

³⁷acuxx o'asa'a. yonta acuxx ci hi'hioa tan'e, mimza noe'ocx tomo himngonghi a'mi ci noe'oca mimzacu a'suftonx atrpx!

³⁸maica os'o asansana taa'uzva, uk'acite meelx tohesi no himngonghi to hamo. 'upena na mcoi, yaansoua; na tensi. nala atukcx ta moipiepiya; maitan'e, hocieno ho noana'o;

³⁹ne pepe, ne moumsx'eonx; ta 'aymona ta ohola afu'a teyai ci mouhrpxhrpxgx, uk'a ci concu hi'hioa te meelx tohesi no ohsi ieni to noe'oca kilisto iesu ho faeni a'to to hamo ci himngonghi.

Looma 9

hamo ho i'o isi epeiya ci 'o'okosi

¹te'o mo'engho tamo mou'umtux ci e'e; mi'o tma'usnu to kilisto, o'ami'o meknuyu. 'e umnx ci 'tohngx'u mo yono isi psoetiskovi to seilei ho soomei ho o'a mi'o meknuyu:

²co ma'tipvongx'u mo a'suftonx ecvuxx, mo ma'co'congo co 'tohngx'u!

³nomio to 'oahngx'u, 'o cono feango'u, 'upena hoci noa patkuzoi to hamo na a'o, ho ahesa to kilisto, te'oc'o maezo mimho.

⁴ohsi epeiya to hamo ci 'o'okosi; ohsi poa yaa ongko no 'o'oko to hamo, tma'upu no psoevohnguxi. mosola yupa m'eyac'x to esvutx 'o hamo, pafi to hoolicu; mo yaa mau'to'tohngx'u no m'ohkuyu to hamo, maezo tiou no ohsila teomneni.

⁵zou muntx'ca to nia maameoi, hoci tamza no feangohe, mo cono suezopx 'o kilisto. i'omo tiut'uxx ta acuxx ci hamo 'auesiesia'sio tohmomoengeni, 'aamen!

⁶o'aos'os'a yainca micu tma'vozvozo na ohsila teomneni to hamo. maica i'e cou'isolaelu o'aisis'a acava acuxa epeiya ci 'o'oko to hamo;

⁷i'o muntx'ca to 'avulahamu o'as'a acau acuxx a'umtux 'o'okosi. ohsila mi'usni to hamo 'o 'avulahamu ho yainca: <i'o isic'o peyafa to 'isaku 'ote tamza no muntx'casu.>

8'aisieno yainca tan'e, 'emo i'mi ta feango ho yayo o'a te yainca zou 'o'oko to hamo, 'ai'omoc'o i'mi to ohsila teomneni to hamo ho yayo niante tamza no 'o'oko to hamo.

9maica 'o ohsila teomneni to hamo isi yainca: <ho tac'u no'sʌftonʌ 'o hiesi, te'o yuovei, 'o saala te yaa oko no hahocngʌ>

10o'ate anou maica, 'omo yoso ci oko no hahocngʌ to lipaicia mo cono amo, 'ai'o isieno peyafa to maameoito ci 'isaku.

11-12at'inghi, tesa epa'teni ho isi a'ʌmta ieni no 'tohungʌsi ho epeiya 'omo cihito oko, mo mi'usnu to lipaicia 'o hamo ho yainca: <'omo mameoi to oko te fifiho tomo okohe.> ne isi engha 'e e'e eni, o'amocu moso yayo 'emo yoso, uk'a mocu ci peis'ʌ'ʌmnʌ ho peiskuzkuzo; peelʌi aiti 'o hamo homo epei mio i'mi no iachisi 'tohungʌ, o'amo yupa natʌ'ca no peipeis'ausnahe.

13aʌʌ mais'a 'o isi yainca to seiso: <'o hia'u ngohia to yakovu, mo tosa'ohe to 'isau.>

14homo maica, te'oeno peelʌi yainca o'amo ahmʌskʌ 'o hamo? o'ate peelʌi yainca.

15maica ohsila mi'usni 'o moose ho yainca: <te'o coveoza na siya 'aeno siya nate coveoza, siya nate ta'cingha 'aeno siya nate ta'cingha.>

16peelʌi aiti tan'e homo epei 'o hamo o'aisi ieni no 'tohungʌ ho ino asno'zonʌ ta cou, mo i'mi no himcocoveoisi.

17to 'ayumona to seiso, isi mi'usni to hamo 'o faalau ho yainca: <ho os'o p'eyac'a suu ho poa honte, te'o akoeva no titha suu ho pa'teni na tonʌ'u. poa psoengabo ta hpʌhpʌngʌ 'e ongko'u.>

18ho isi e'usna yaica, 'o hamo siya na tesa coveoza 'aeno siya nate coveoza; siya na tesa poa yameomʌ 'aeno siya nate yameomʌ.>

sʌ'no ho ina himcocoveoi to hamo

19nenusi no teko mi'usnu a'o ho yainca: <homoeno maica, mainci tesa aac'o peelʌi koica to hamo 'e cou? siya nate meelʌ yutasufku no 'tohungʌsi?>

20at'inghi'sio nanghia, zou siya suu, ci smeecʌ'ho yut'ingi to hamo? 'e isic'o teyai ci yʌvnʌ tees'aeno meelʌ mi'usnu to moso mooyai ci cou ho yainca: <mainci aac'o poa mi'u'usnu maica ho osko teyai a'o?>

21'e lemooyai yʌvnʌ teeno ahtuo'te yaa tonʌ no mayo ta cea ho mayo no tesa 'ucia teyai; te meelʌ titho tamo totiski ci cea ho mooyai no te yuso ci macucuma, pepe 'emo cono, kuzohe 'emo cono.

²²ina lais hioa to hamo. 'amoeno maezo maica, lasi epa'teni na sɔ'nosi. pa'teni na tonɔsi. i'mi tan'e lasi boemi no buveici ho coveoza 'o isi sɔ'nova, 'ai'oeno 'ontesi anana'va ez'oz'a ci macucuma.

²³tesi yaeza epa'teni a'to na atngaso ci psoevohngɔsi. 'aeno a'to na tesi mi'usni ho coveoza, a'vinano zou isi ayoca no poa tiou no psoevohngɔsi ci cou.

²⁴maica na a'to o'a anouc'o isi i'mi ta 'ayumona ta couyutaya, yaeza i'mi ta couyafana ho eyoho'a.

²⁵'aeno eni 'o isi yainca to tposɔ to *hosia*: i'o o'a anana'o 'o'oko'u, te'ocu yainca <'o'oko'u>; i'o o'a os'o anana'va ngohia ci hrɔhrɔngɔ, te'o yainca <'e os'o ngohia>.

²⁶moso yonenu ho o'ula mi'usni ho yainca: o'a 'o'oko'u na muu; tena maezo yono ic'o ho noa yainca zou: 'o'oko no 'auesiesi yayo ci hamo!

²⁷e'usna to cou'isolaelu, ohsila zozoya to 'izaya: <'e'vono mais'a efuefu'u ta etɔpɔ na hia botngonɔ ta cou'isolaelu, at'inghi i'o moc'o kakutia ci ang'osɔsi 'o tena elɔ no to'usni.

²⁸maica 'o nooe'oca tenasi aupupcieva a'sɔftona yɔsvɔta 'e yatatiskova.>

²⁹ɔɔɔɔ mais'a 'o nia e'e to 'izaya ne noana'o: <'o nooe'oca - ateuyunu papoenvɔ no heetai, hocisi o'te peteongacveni no nteto mɔntɔ'ca. ntetocu noana'o mais'a 'o sotoma, ho omola.>

fukuin ho i'e cou'isolaelu

³⁰matemzacu av'a? i'o o'amo anana'o biebimi no moulɔɔɔ to hamo ci couyafana, mo apuyu i'mi no tmaa'uzo ho meelɔ coumoulɔɔɔ;

³¹i'o mo biebimi ho ieni to hoolicu ho meelɔ coumoulɔɔɔ ci oho epeiya ci cou, apuyu o'te ehɔ'ho no isi mituhci.

³²mo mainci maica? maica ho o'amo noe'ocɔ no tmaa'uzo, moc'o noe'ocɔ no peipeis'ausna, atavei smopcuku ho su'to <eekosa fatu>.

³³mais'a 'o isi yainca to seiso: aiti! te'o sii tate ekosi ci fatu 'e sii'an, 'aeno tehela ekosi ci fatu! at'inghi, inala tmanoe'ocɔ ci cou o'ate ma'papayo'ɔ.

Looma 10

¹maat'ohaesa, la'u a'ɔmtɔ cuveu ci 'tohɔngɔ ho tata'za ta 'tohɔngɔ'u hoci meelɔ noa to'usni 'e 'oahngɔ'u ci 'isolaelu, yaeza nomzi 'emo maica ci hi'hioa ho o'te tosveni eoho'neni to hamo!

²te'o peelɔi soomei ho lahin'i a'ɔmtɔ cuveu ci 'tohɔngɔ ho mi'usnu to hamo, at'inghi 'e cuveu ci 'tohɔngɔhe. ma'imo i'tohungu no a'ɔmtɔ mau'to'tohɔngɔ.

³o'aihe asansana na mouluu to hamo. mici iachi biebimi no tehe ceonu, ho o'te meo'uzo to mouluu to hamo.

⁴a'amtusi, isicu aepunga to kilisto 'o hoolicu, poacu coumouluu 'omo afu'u tmaa'uzo ci cou.

faeni ta yatatiskova 'e mengumi no to'usnu

⁵e'usna tola boemi no meot'ucu to hoolicu ho elu no coumouluu, moso maica 'o nia hia tmopsu to moose: <'omo meot'ucu to mashuyu to hoolicu ci cou te i'mi to hoolicu ho yaansoua.>

⁶at'inghi, na hi'hioa no i'mi no tmaa'uzo ho meelu coumouluu, mo maica 'o e'e to seiso: <'ote invonvo tuocosu: siya nate uhne pepe? (tee yaeza yainca. usa ho hafa ohpueho 'o kilisto.)>

⁷yaeza teav'a tuocosi: siya nete uhne voecuvcana? (te yaeza yainca, i'mi to mcoi ho e'eafi 'o kilisto.) >

⁸na e'a'ausna ta mae'e tan'e zou: <'o e'e to hamo o'anamo nomcovhi suu, micu yonta ngayosu, yonta 'tohngusu.> hoci eezuha, ci'amoeno no'ayumonu ta imza epeaska cimo e'usnu no tmaa'uzo ci e'e.

⁹hociko esansana ta ngayosu 'o iesu ho zou nooe'oca, taa'uzva ta 'tohngu 'o hamo ho isi i'mi to mcoi 'o iesu ho poa smoevovei, mikocu elu no to'usnu.

¹⁰hoci maica nate hia tmaa'uzo ta 'tohngu, tec'u coumouluu, maica nate hia esansano ta ngayo, tec'u to'usni.

¹¹yainca to seiso: <inate tmaa'uzo to iesu ci cou o'ate ma'papayo'u.>

¹²e'e eni mo mi'usnu ta acucu ci cou, maica o'a isi ah'una na couyutaya ho couyafana; 'o hamo zou nooe'oca ta yatatiskova, tesi at'otngasa ho fii no um'umnu namo afu'u eyoho'u ci cou.

¹³alu mais'a 'o isi yainca to seiso: <namo afu'u eyoho'u to ongko to nooe'oca ci cou 'ate ahtao'te to'usni.>

¹⁴at'inghi, ho o'aihe taa'uzva, te mainenu hoci eyoho'u to hamo? ho o'amo tmalu, te mainenu hoci tmaa'uzo? ho o'aisi psoyaska, te mainenu nate hia tmalu?

¹⁵hoci o'te popeosmuhnu, teeno meelu psoyaski? alu mais'a to isi yainca to seiso: <i'omo psoyaski to fukuin ci cou. a'amtus'a yonghu 'o cocaphue!>

¹⁶at'inghi. o'amos'a acuhu tiou to fukuin 'e cou. ohsila yainca to 'izaya: <nooe'oca. siya nate tmaa'uzo ta imza psoyaska ci e'e?>

¹⁷peelui aiti tan'e na tmaa'uzo mo i'mi no tmalu, na tmalu mo i'mi no e'e to kilisto.

¹⁸at'inghi te'o tuocosi: ihenana a'umta o'temocu tac'uhi na e'e? ci'a ohecueno talai. aulɛ mais'a 'o isi yainca to seiso: 'o fihngauhe micu psoengabo ta yatatiskova; 'o e'ehe micu psoec'ho ta mauhpupusu.

¹⁹te'o i'vaha tuocosi: ihenana a'umta o'te cohivi ta cou'isolaelu? ahoisi, 'o moose ohsila titheni to e'e to hamo ho yut'inga eni: te'o boemi to <o'aisi tamza no 'o'oko'u> ci oko ho poa smo'eubut'u muu, boemi tomo nongonongo ci hɔhɔpɔngɔ ho asɔsɔ'nova muu.

²⁰mo asuhcu emeoisi 'o 'izaya ho yainca: te'o poa elɛ a'o 'o o'a mosola biebimi a'o, aopa'to to o'amosola eyoho'ɛ a'o ci cou.

²¹at'inghi e'usna ta cou'isolaelu, isi yainca: la'u conino ho'usneni 'e emucu'u, mici mi'usnu tomo yutasufku ho 'ɛteɛ ci cou ho enanaovei.

Looma 11

angongohi to hamo 'o cou'isolaelu

¹te'ocueno tuocosi: isinana hopsɔpseni to hamo 'o 'o'okosi? o'aisis'a! na a'o maezo cihi ta cou'isolaelu, zou mɔntɛ'ca to 'avulahamu, tma'usnu to suezopɔ to penyaming.

²o'aisi hopsɔpseni to hamo 'o ohsila ahoza ne noana'o ho epeiya ci 'o'okosi. imu cohivi, isi tposi to seiso: 'o 'iliya ne ohsi mi'usneni to hamo ho ehɔngneni 'o cou'isolaelu,

³isi yainca: <nooe'oca, ihe opcoza 'o eyongensasu, eon'ozi 'o 'oyona sɔ'tɛ; mi'o cuc'o cihi, ihen'a 'ucia opcoza a'o.>

⁴isieno av'a to hamo ne isi yut'inga? isi yainca: <mo posipoptuhu ci cou 'o os'o iachia songacva, acɔhɔ o'a mosola top'ungu m'ohkuyu to hicu ci paali.>

⁵o a'a'ausna maitan'e mioc'o maica: i'omo i'mi to iachisi mengumi to hamo ho epeiya ci cou. micuc'o maezo kakutia.

⁶o hiasi epei to hamo mo i'mi no mengumi, o'aisi ieni no peipeis'ausna ta cou; hoci i'tohungu no peipeis'ausna ta cou, na isi yainca mengumi o'ana a'umtɛ mengumi.

⁷te mainenu na atotaveisi? na atotaveisi o'atehe elɛa to cou'isolaelu 'o ihe i'ima, mo apuyu elɛ 'o ohsi epeiya to hamo ci moc'o kakutia ci cou; 'o mocmo ci cou mo meo'te tmalɛ ho isi eyoho'a to homo.

⁸aɔlɛ mais'a 'o isi yainca to seiso: <isi poa ma'payo'ɛ to hamo 'o 'tohungɔhe; ac'ɔhɔ maitan'e, 'o mcoohe o'amo meelɛ baito. 'o koyuhe o'amo meelɛ tmalɛ.>

⁹ohsila yaeza yainca to tavite: mumzo'sio no h'oepona hola eabobonɛ, hocu tɔtɔpɔta; ekosɔ'sio, tiou no patvovei!

10 воесѣвсѣ'sio na mcoohe, o'te bohngꞰ; 'auesiesi'sio hkuyu!

11 te'ocueno tuocosi: homo bivio ho smopcuku 'e couyutaya, micunana a'suftonꞰ aapayo'Ʞ? o'amio! maica homo i'mi to peis'epohe, 'amaknocu cmꞰ'ho to couyafana 'o to'usnu, poa smo'eubut'u 'o couyutaya hocu apopoovaho yꞰc'Ʞ.

12 'o peis'epo to couyutaya isi hafneni ta atngaso ci Ʞm'ꞰmnꞰ 'e hrꞰhrꞰngꞰ; 'o aviovio to piepiyahe apuya hafneni to atngaso 'o couyafana. homo maica, hoci pai'ayumoni no to'usnu to hamo 'e acꞰcꞰhꞰ ci couyutaya, 'atesis'aeno hafneni no asuhcu atngaso ci Ʞm'ꞰmnꞰ?

to'usni to hamo 'o couyafana

13 homo maica te'ocu mi'usnu ta couyafana ho aomotꞰ'Ʞ: ho zoueno sitoo ta couyafana a'o, 'ate'oeno anana'va huecvꞰhꞰa 'e os'o fifihi ci hi'hioa.

14 nenusino te'o peelꞰi роесꞰ'va na smo'eubut'u ho apopoovaho ci 'tohꞰngꞰ to 'oahngꞰ'u, ieni tan'e ho to'usni namo piyo ci cou ta 'ayumonahe.

15 hoci noa ciha ho apuyu meelꞰ yupa nanghia to hamo 'e yatatiskova. hoci maica. hotena noa tiova, 'o mohcu mcoi ci cou o'ates'aeno meelꞰ mais'a mo i'vaho mayo no nsou?

16 hoci sꞰ'teni to hamo na ahoisi ta smoof'o to tungva, 'aisicus'aeno acꞰha sꞰ'teni 'emo cono taucunu. hoci sꞰ'teni to hamo na emisi to evi, 'aisicus'aeno acꞰha to ehtisi na isi sꞰ'teni to hamo?

17 piyo ci ehti to 'olivu isi tibkoca. cnguhneni 'o ehti to 'olivu no yꞰn'Ʞ, na suu couyafana mo mais'a evi no 'olivu no yꞰn'Ʞ. maitan'e cu tma'upu to yuayayokeyo ho yutataso ci nsou to couyutaya,

18 ko'koeno, o'ateko hupotfꞰngꞰa 'omo mais'a isi tibkoca ci ehti ci cou. mac'o ehti na suu, mainci te aac'o meelꞰ iachi efnaso? o'as'a suu namo m'o'cꞰ to peongu no evi, mai'e peongu 'emo m'o'cꞰ suu!

19 nenusi no teko yainca: <ho isi tibkoca 'o ehti, 'atesieno'so cnguhneni a'o.>

20 mioeno o'te emzo 'e e'e eni. ho isi tibkoca, mo i'mi ho o'aihe taa'uzva; ho miko meelꞰ bꞰꞰꞰꞰꞰꞰ, mo maica ho miko tmaa'uzo. at'inghi o'a teko bitano, la conino yaa etngou ci 'tohꞰngꞰ.

21 'o couyutaya zou anana'osi ehti; ho o'aisieno peteongasa to hamo, tekos'aeno ma'unano tesi peteongasa suu?

22 i'mi tan'e tetocu hongga, 'o hamo mo ma'cocacni. la maezo na'no mouyꞰcꞰ, mi'usnu tola m'evio ho smopcuku ci cou la mouyꞰcꞰ; mi'usnu suu, la ma'cocacni 'o hamo. hocikoc'o mako a'cꞰ'cꞰnꞰ yunsou no himngonghisi; hoci o'te maica, tesi yaeza tibkoca suu.

23i'ocu 'o couyutaya, hoci o'te angu yameomꞰ no o'te tmaa'uzo, tec'o meelꞰ yuovei no ihe anana'va yac'i, maica tesi peelꞰi i'vaha cnguhneni to hamo.

24na suu couyafana te peelꞰi epo'usa to isi tibkoca ci ehti no 'olivu no yꞰn'Ʞ, mo nakvo'a ho cnguhneni tomo ꞰmnꞰ ci evi no 'olivu. 'e couyutaya mo mais'a 'o oho peoꞰlꞰꞰa ci evi; i'o ohsi tibkoca to hamo ta evisi ci ehti hocisi i'vaha cnguhneni ta anana'osi evi, 'ates'aeno sonꞰhe?

'o himngonghi to hamo te nongabo ta yatatiskova

25maat'ohaesa, panto concu moumsꞰ'eonꞰ ci so'emio, os'o tata'za hocimu cohivi, temus'a conino ma'unano mimu iachi mau'to'tohꞰngꞰ. 'e so'emio eni zou: mo apaevai yameomꞰ 'e cou'isolaelu, tec'o totea ho tac'u acꞰhꞰ ma'hi'usnu to hamo 'o couyafana.

26ac'ꞰhꞰ ho mio acꞰꞰhꞰ 'o cou'isolaelu 'atena ahtao'te to'usni. aꞰꞰ mais'a 'o isi yainca to seiso: 'o leto'usnu te i'mi ne sii'an ho yuyafo; tesi saapayo'a 'o kuisi to mꞰntꞰ'ca to yakovu.

27yainca to hamo: 'aeno eni 'o tamza yupa p'eyac'a ci esvꞰta; ho mio ta'u peteongasa 'o kuisihe.

28'e couyutaya mo bꞰꞰpsꞰpsꞰ to fukuin, cu yupa nahanga 'o hamo, na atataveisi isi poa elꞰ ta ꞰmnꞰsi 'e couyafana. at'inghi, i'mi no hia epei to hamo, maezo i'tohungu no ohsila teomneni to hamo no nia maameoi, 'e couyutaya isic'on'a a'cꞰ'cꞰna nanghianeni to hamo.

29maica. na epei ho ina mengumi to hamo o'amo ahtu aezuhu.

30ne noana'o 'e couyafana o'amohmula meo'uzo to hamo; maitan'e mimu nomio no o'te meo'uzo to hamo 'o couyutaya, mimucu apuyu elꞰ no ngohia to hamo.

31totiski, maica ho mimu elꞰ no ngohia, 'o couyutaya mo o'te meo'uzo maitan'e, 'aisieno akoeva no yaeza poa elꞰ no himngonghi to hamo maitan'e.

32'o hamo isi acꞰha poekotva no taico no o'te meo'uzo 'e yatatiskova, tesi ko'ko mi'usni ho epa'teni na himngonghisi.

tohmomoengꞰ to hamo

33a'ꞰmtꞰs'a atngaso na mengumi to hamo! na moutꞰs'Ʞ ho ina mau'to'tohꞰngꞰsi a'ꞰmtꞰs'a moumsꞰ'eonꞰ! siya nate meelꞰ esansano no lasi hia buhsꞰftꞰ? siya nate meelꞰ bohtothomꞰ no ceonꞰsi?

34aꞰꞰ mais'a 'o isi yainca to seiso: siya namo bochio no 'tohꞰngꞰsi? siya nate i'tatfꞰngꞰ ho ta'to'tohꞰngveneni?

35siya na mosola mofi no cuma, ho o'te peelꞰi poa peꞰezeni?

³⁶maica 'e acucuhæ mo i'mi ta iachisi, ieni ta iachisi, noovei ta iachisi, na psoevohngæ ta'usna'sio to hamo, ac'uhæ no 'auesiesi! 'aamen.

Looma 12

h'oyunsova tola fifiho to hamo

¹ko'koeno, maanat'ohaesa, ho isieno yaica ci hia acocoveoza to hamo a'to, te'o cucufni muu ho mais'a yaansou ci sæ'ta ho sæ'teni to hamo, concì 'tohængæ ho fifiho to hamo, noa æm'æmnæa to hamo. 'aeno eni nantemu a'æmta sæ'teni cimo mou'æmtæ ci m'ohkuyu.

²'ote noa uv'oha ta hpehpængæ, la poa teovahneni to hamo na muu, teofafaevai na 'tohængæ ho koyumu, teeno peelæi husansana zou cuma na 'tohængæsi, cohivi zou cuma na mou'æmnæ, a'sæftonæ ho peelæi æm'æmnæa.

³ieni to isi faeni a'o to hamo ci mengumi, te'o mi'usnu ta mimu macicihi ho yainca: teav'a anga huepzi si iachimu, la apuyu einu ho noyæyæci 'e iachi, macicihi maino isi faeni to hamo ci singkoo ho tosvæti 'e iachi.

⁴'emo concì feango mo i'mi no man'i ci maesoesou ho yu'tæ'cængæ, 'emo macoconi ci maesoesou mo yaa mav'ov'o ci isi peelæi hioa.

⁵totiski, mito e'vono botngonæ ci cou, mito no'ayumonæ to kilisto ho cono feango, macoconi yupa yuecnguhu, hocu mav'ov'o ci maesoesou ta feango.

⁶ko'koeno, teto maino isi faeni a'to to hamo ci mengumi, bumemeala titha 'emo mav'ov'o ci mengumi, hioa nante anana'va hi'hioa. na mengumito hoci zou psoyaski no e'e, 'atetoeno mainote peihcæ'hi no singkoo ho psoyaski;

⁷hoci zou fukumu, 'ateeno fukumu; hoci zou lema'cohio, 'anteeno mo'ma'cohio;

⁸hoci zou poucufnu, nte poucufnu; zou tmaha'o, la mealæ; hoci zou so'ehti, o'ate bæpsæpsæ no ngoseo; hoci lea himcocoveoi no cou, 'ateeno kokaekæbæ.

⁹himngonghi no cou la mou'æmtæ. la himkuzo to kokuzo, noyæyæci na mou'æmnæ.

¹⁰la nananghinghia 'emo cono feango; la æ'æmtæ yupa einu.

¹¹'otela lue'amamza, la asno'zonæ yaahioa, boemi no cuveu ci 'tohængæ ho fifiho to nooe'oca.

¹²yono taico no ta'usni ho kokaekæbæ, notaico no 'atutumzo la luaveica, la asno'zonæ hola 'inoli.

¹³poa tma'upu no acucuhæsu 'ola thi'cia ci nat'ohaesa; æt'æcæ tola i'mocvihi ci cou.

¹⁴tooyokeoi 'ola akuzkuzo suu ci cou; 'aenzou, la tooyokeoi, teav'a patkuzkuzoi.

¹⁵la i'upu kaebꞌ tola kokaekaebꞌ ci cou, i'upu mongsi tola mongsi ci cou.

¹⁶'upena hoci mi'usnu nomo mainenu ci cou, la cono 'tohꞌngꞌ ho yupa maecingi. 'otela bobitano na 'tohꞌngꞌ, la euteozuc'o tola huaceaci; maezo 'otela ma'unano mo iachi mau'to'tohꞌngꞌ.

¹⁷'otela boemi no kuzo ho auski no kuzo; nala toehunga huyoyonghua ci hi'hioa, la soekaebeni ho hioa.

¹⁸la pnanfi na tonꞌsu ho bunananghiya to botngonꞌ.

¹⁹maananghia, teav'a eveineni si iachi, la poahe eveineni to hamo na lako ngoveoa, maica isi yainca to seiso: <yainca to nooe'oca: tomakneni a'o; te'o ahtao'te auskeni.>

²⁰ivaha yainca to seiso: <hoci sieyo na hangꞌsu, la poa bonꞌa, hoci mecu, la poa mimoa; hociko yaica, tena ma'kokoe'i na 'tohꞌngꞌsi.>

²¹ko'koeno, teav'a poa atrꞌtꞌneni no kuzo, la boemi no ꞌmnꞌ ho atrꞌtꞌ no kuzo.

Looma 13

meo'uzo ta seifu

¹'emo macihi ci cou nte meo'uzo ta tonꞌ ta seifu, maica isi teomneni to hamo homo yayo 'e tonꞌ eni; 'o tonꞌ tola aꞌt'ꞌꞌ mo i'mi to hamo.

²ko'koeno, hoci yutasufku tola aꞌt'ꞌꞌ 'amoeno yutasufku to mashꞌyꞌ to hamo; 'emo maica ci cou 'ate ahtuo'te tiou no yꞌsvꞌta.

³'e le'aꞌt'ꞌꞌ o'ates'a poa ma'sasmoyo 'ola popeis'ꞌ'ꞌmnꞌ ci cou, mai'ola popeiskuzkuzo nate poa ma'sasmoyo. hociko o'te smoyoa 'ola aꞌt'ꞌꞌ, ci'ateeno popeis'ꞌ'ꞌmnꞌ, 'atesi ahtao'te emomoengꞌa suu;

⁴maica lasi titha to hamo 'emo maica ci cou, 'o lasi hi'hioa te koa ꞌmnꞌ suu. hociko peiskuzkuzo, teko ahtao'te smoyoa, maica 'o patvoveiyasi o'amo anouc'o mais'a yoyaso ci oko. lasi titha to hamo ci cou, tesi hioa 'o isi skueni to hamo hote patvovei 'ola peiskuzkuzo ci cou.

⁵ko'koeno, temu asansano meo'uzo tola aꞌt'ꞌꞌ, o'a anou smoyo no patvovei to hamo, te maezo nomio no mou'ꞌmnꞌ ci 'tohꞌngꞌ.

⁶hotemula tuyafu no tmuhnoa, teec'o totiski na 'o'emamzꞌsi, maica 'ola aꞌt'ꞌꞌ. hotesi hioa 'olasi hi'hioa la nomio to hamo ho yaahioai.

⁷ko'koeno, la pezezi na afu'u efkica: nate anana'va faeni la faeni; nate anana'va tuyafa ci tmuhnoa, la tuyafa; nate anana'va smoyoa, la smoyoa; nate anana'va einva, la einva.

enananghia to mocmo ci cou

⁸asansano 'otela yaa yuevaha! 'ac'o yupa nananghinghia na temula ngoevi ci yuevaha. inala himngonghi no mocmo ci cou, 'aisicueno peihcæ'hi 'o hoolicu.

⁹'o lasi hia mashuyæ to hoolicu: <'ote mseezo; 'ote opcoi; 'ote meo'eo; 'ote ma'konvosæ.> 'e acæcæhæ eni ho i'o mocmo ci mashuyæ isicu acæha pai'upi to 'ayumona to mashuyæ to <himngonghi no cou mais'a ngohia 'e iachi>

¹⁰cihi cila himngonghi no cou, o'ate ahtu peis'usnu note akuzkuzo no cou ci hi'hioa. ko'koeno, 'e acæcæhæ ta hoolicu isi peihcæcæhi ta himngonghi.

¹¹te asansana poa maica natemula hioa, maica imu cohivi zou cuma 'e hie maitan'e; zou hiesi no ntemucu i'mi no oengætæ ho peihasmome. maitan'e na to'usnu to hamo micu asuhcu cum'uhe ne mohton'a ahoi tmaa'uzo.

¹²tec'u mon'i sucaefi 'e voecævcæ, tec'u cmæ'ho 'o tiskova. 'anateto 'aoko peis'usnu nomo voecævcæ ci hi'hioa; la meua soanothæ, æ'ayocæ ehtothomæ ho tenac'u tiskova.

¹³na teto peipeis'ausna la poa peismomolæ, totiski tola notaico to tiskova ho yaansou ci cou. 'otela 'ænpænpæ ho momoyomo, 'otela peis'usnu no mseezo ho smoc'ou, 'otela aubut'u ho youbobai.

¹⁴at'inghi, temula ieni to nooe'oca iesu kilisto ho seuseu'heni 'e iachi; 'otec'ola ma'nou ma'mamso no poc'ou ci hi'hioa ta feango!

Looma 14

'otela eyayaezoyæ no cou

¹'ola yoheoz'u 'o singkoo ci cou temula tiova, 'upena hoci yaa o'te totiski na lasi hu'a'ausna, yaeza teav'a 'ahæya yæhcævha.

²'ola yaa singkoo ci cou la meelæ bonæ tomo mav'ov'o ci macucuma; i'omo yoz'u 'o singkoo lac'o bonæ to machachæ.

³i'ola meelæ bonæ tamo mav'ov'o teav'a potfænga 'ola o'te bonæ; i'olac'o bonæ to chæ teav'a eayaezoya 'ola oa'pucu, maica isicu acæha tiova to hamo.

⁴zou siya suu, ci smeecæ'ho eayaezoyæ no soksuskunu no mocmo? o'atesieno peelæi hæsvæta no taukesi namo kuzo ho æmnæ? namaeno, 'o nooe'oca tesi to'usni ho poa meelæ yaa a'a'ausna.

⁵pantola mainca 'o koyuhe 'e hie eni mo tosa'ohé tomo h'unasi ci hie; panola mainca 'e afu'u hie moc'o acɔhɔ totiski. 'emo macicihi nte acɔhɔ yaa iachi hu'a'ausna.

⁶pantola afnasa huecvɔhɔ namo concí hie, epa'teni na lasi hia einu to nooe'oca; pantola ongongabo to macucuma, yaeza epa'teni na lasi hia einu to nooe'oca, maica lasi nomio ta isi ana ci 'oanɔ ho to'aveoveoyɔ to hamo. pantola opeic'o to isi ana, totiski epa'teni na einu to nooe'oca, maezo to'aveoveoyɔ to hamo.

⁷ta taicoto uk'a citec'o nomio ta iachi ho yaansoua. maezo uk'a citec'o nomio ta iachi ho mcoi;

⁸ho mito yaansoua, la yaansouneni 'o nooe'oca, hoci mcoi, te nomio to nooe'oca ho mcoi. ko'koeno, 'upena hoci yaansoua, hocieno mcoi, mito acɔhɔ tma'usnu to nooe'oca ci cou.

⁹nomio tan'e, 'o kilisto mo mcoi ho i'vaho smoevovei, na atuhcusi te nooe'oca tamo yaansoua ho ito mo mcoi ci cou.

¹⁰homoeno maica, na suu, mainci eayaezoya na nanat'ot'ohaesasu? mainci potfɔnga na nanat'ot'ohaesasu? tatola acɔhɔ yac'ɔ no tuhcu to hamo ho tiou no tesi hia yɔsvɔtɔ;

¹¹maica isi yainca to seiso: yainca to nooe'oca: te'o mas'osɔ ta iachi'u nsou ho esvɔtɔ. 'e yatatiskova te acɔhɔ mi'usnu a'o ho pop'up'ungu m'ohkuyu; 'e yatatiskova te acɔhɔ ebobohngɔ yainca zou hamo a'o.

¹²ho isicu e'usna yaica, 'emito macicihi ci cou tena acɔhɔ mi'usnu to hamo ho tuyafa na tposɔ no ohola hioa.

teav'a poa smopcuku na mocmo

¹³ko'koeno, 'anateto i'vaho yupa eayaezoyɔ; nte ma'kokoyu, o'te hioa nate koa smopcuku ho poa peiskuisi na mocmo ci cou.

¹⁴os'o ieni to hiamza yupa tmɔyɔcɔ ci natɔ'ca 'o nooe'oca iesu ho a'ɔmta cohivi, 'e 'oanɔ mo acɔhɔ cofkoya; hoci pano cou mo ma'unano o'amo cofkoya, hote ieni ta cou tan'e, 'anate cofkoya.

¹⁵hociko nomio no 'oanɔ ho alolongɔ no 'tohɔngɔ no nanat'ot'ohaesa, 'e osko hioa 'anamo i'mi no himngonghi ci 'tohɔngɔ. 'otes'a i'mi no 'oanɔsu ho poa kuzo na ohsicula mcoineni to kilisto ci cou!

¹⁶na osko ta'unano mo ɔmnɔ ci hi'hioa teav'as'a poa elɔ no kuici ongko.

¹⁷maica ina hrɔhrɔngɔ to hamo o'amo yono 'oanɔ, mo yono isi faeni to seilei ci moɔhmɔskɔ, moususeomɔ, kokaekaebɔ.

18'emo maica ci hia fifiho to kilisto ci cou 'ate ahtuo'te noa ʘm'ʘmnʘa to hamo. ho emomoengʘa ta cou.

19'ko'koeno, tetola cucufnu no nananghinghia, yupa m'eac'ʘ note cono feango ci h'oyunsova.

20'ote i'mi no 'oanʘ ho poa aon'oi na lasi hi'hioa to hamo. 'e afu'u 'oanʘ te acʘha peelʘi ana, at'inghi hoci nomio no osko ana ho poa e'puyu na mocmo ci cou, 'anamo emio.

21'ko'koeno, atva'esi ʘmnʘ hoci o'te 'ahʘyʘ bonʘ no fou, o'te mimo no emi, teav'a hioa nate afu'u koa smpcuku no nanat'ot'ohaesa ci hi'hioa.

22'mio mainenu na hu'a'ausnasu tan'e, zou iachisu natʘ'ca to hamo. 'emo cih ci cou hoci meelʘ yono isi ta'unano mo emio ci hi'hioa ho o'te ma'kokoe'i. te mainenu na hia ʘm'ʘmnʘ!

23'at'inghi hocisi ta'kuv'a na isi ana ci 'oanʘ, hocisi ana, tesi topci no kuisi to hamo, maica ho o'aisi ieni no singkoo ho ana. acʘcʘhʘ na o'a isi ieni no singkoo ho hioa zou ci hi'hioa zou acʘhʘ kuisi.

Looma 15

'ote m'ene no iachi ma'mamso

1'e mito ma'tataso na singkoo ci cou, nte to'usni 'ola 'oha taso 'o singkoo ci cou, e'paevazi na cvʘhʘhe, o'ate m'eya iachi ma'mamso.

2'e mito macihi la conino ta'to'tohʘngveni nate koa ʘmnʘ to mocmo ci sinto, ho m'eac'ʘ note toehunga fihi ci h'oyunsova no singkoo.

3'maica 'o kilisto o'amo m'eya iachi ma'mamso, apuyu mais'a 'o isi yainca to seiso: <'o ekvo'ʘ tomo ekvo'ʘ suu ci cou te acʘhʘ su'ta feango'u.>

4'e e'e ta 'ayumona ta seiso mo acʘhʘ nomio no po'pa'cohivi a'to ho tposi, na atuhcusi tesi poa ieni no buveici ho ino isi faeni ta seiso ci poucufnu ho elʘ no ta'usni.

5'i'ola mofi no buveici ho poucufnu ci hamo tesi'so to'usni muu ho poa yaa totiski cila hu'a'ausna, momaemaezo no peipeis'ausna to kilisto iesu.

6'peelʘi acʘha poa noteuyunu, tmunsohʘ tohmomoengʘ to amohamo to noe'oca iesu kilisto.

mi'usnu to couyafana ho epeakski to fukuin

7'ko'koeno, akoyu no psoevohngʘ to hamo, temula yupa nia tiou, totiski to kilisto ho isi tiova muu.

⁸te'o eʊsvʌta muu, 'o kilisto tesi akoeva no epa'teni na mou'ʌmtʌ to hamo, noa soksuskunu to couyutaya, akoeva no peelʌicu mia 'o ohsila teomneni to hamo to nia maameoito.

⁹yaeza peelʌi poa tohmomoengʌ to himngonghi to hamo 'o couyafana. ʌʌʌ mais'a 'o isi yainca to seiso: i'mi tan'e. te'o yonta 'ayumona ta couyafana ho tohmomoengʌ suu; te'o tohmomoengʌ to ongkosu.

¹⁰i'vaha yainca to seiso: couyafana! la i'upu to 'o'oko to hamo ho toehungu kokaekaebʌ.

¹¹ivaha yainca: acʌcʌhʌ 'e couyafana! te tohmomoengʌ to nooe'oca; yatatiskova! temu tohmomoengʌ to nooe'oca.

¹²yaeza yainca to 'izaya: panto mʌntʌ'ca to iesi: te yuyafu, te yʌc'ʌ ho ʌʌt'ʌca 'e hʌhʌpʌngʌ ta yafana; tehe mingeovi ta couyafana!

¹³'o hamo, 'ai'oeno 'o esbobuka no ta'usni, tesi'sola i'mi no lamu singkoo ho poa nongcʌngcʌ na mav'ov'o ci kokaekaebʌ, soanono, inalamu ta'usni, ieni no tonʌ to seilei, ho o'te antʌhʌ apuhngua.

esngʌsngʌcʌ 'o poolo

¹⁴maat'ohaesa, os'o iachia asansana cohivi mimu a'sʌftonʌ yaa mou'ʌmnʌ ci peipeis'ausna, maezo noemʌhʌ na atngaso ci mau'to'tohʌngʌ. meelʌ yupa poucufnu,

¹⁵at'inghi, ta tengami tan'e, e'usna tomo piyo ci a'a'ausna, te'on'aso e'ʌ'ʌteʌ ho poutʌs'ʌa muu. ho mi'o maica ci hia esngʌsngʌcʌ, mo maica isi faeni a'o to hamo 'emo afnaso ci tonʌ.

¹⁶poa meelʌ soksuskunu to kilisto iesu, yonta taico ta couyafana ho yaahioa. mi'o mais'a saisi ho epeaska 'o fukuin to hamo, akoeva no teyai sʌ'ta to seilei 'o couyafana ho sʌ'teni to hamo, lasi tiova ho ʌm'ʌmnʌa to hamo.

¹⁷maicac'o, maica ho mi'o no'ayumonʌ to kilisto iesu, te'o i'mi ho mi'o fifiho to hamo ho taotofsi'i co os'o ta'usni.

¹⁸⁻¹⁹'e te'o e'ʌ'ʌteʌa moc'o concu e'e: 'o kilisto isi ieni ta e'e'u ho peipeis'ausna, yaeza ieni to po'e ho ito tonʌ no piepiya to hamo ho poa meo'uzo to hamo 'o couyafana. i'mi tan'e, ahoi ne 'elusalemu ac'ʌhʌ to mia'usnu to hʌhʌpʌngʌ ne 'ililiku, la'u nongongaboi ho psoyaska 'o fukuin to kilisto.

²⁰la'u conino ma'koyu. te'o uhta o'amocumosola ahtu tmac'ʌhʌ to kilisto ci hʌhʌpʌngʌ ho epeaska 'e fukuin, cite'os'a p'eyac'a no totnguca no mocmo na os'o hioa.

²¹ohsicu engha to seiso: 'o 'amosola bohngʌ ci cou tehe teolʌi; 'o o'amocu mosola tmalʌ ci cou tehe ta'hongi.

ma'koyu no uhne looma 'o poolo

- ²²at'inghi, la'u siho yupteilꞥ tola nomꞥti, ho o'te meelꞥ uhta lamu yoni.
- ²³ta maitan'e, ho os'ocueno ae'aepꞥnga 'e os'o hi'hioa ta mia'usnu tan'e, a'vinano ta 'enetopzoha mo'ula asngꞥcꞥ mici baito muu,
- ²⁴os'o tata'za nocu e'ohꞥ maitan'e, to ceonꞥ ho ta'u emo'usnu ne sivania, aosu'u neisu ho baito muu, mipiyohi to lamu yoni ho noteuyunu 'aveoveoyꞥ, ataveisi ta'u poa peomanzeni muu.
- ²⁵at'inghi, nomio ta hi'hioa no to'usni 'o sinto, maitan'e te'o ahtuo'te uhnen'a 'elusalemu.
- ²⁶maica 'o kiokai ne makitong ho 'akaiya mo yukaebꞥ tosmꞥyꞥ to yupasꞥ, tehe to'usni 'omo thi'cia ci sinto ne 'elusalemu.
- ²⁷aeno'so ihe yukaeba hioa na eni, a'ꞥmtꞥsi mantehe anana'va hioa. 'e sinto ta couyutaya ho iheeno poa tma'upu nomo no'usnu to mengumi no piepiya 'e couyafana, 'e couyafana 'antehe anana'va to'usni no macucuma 'o couyutaya.
- ²⁸totea ho ta'ucu ae'aepꞥnga 'e hi'hioa eni, ataveisi ho ta'ucu asansana yocnguhneni 'e ohe tosmꞥya ci yupasꞥ, neisu muu ho ta'u emo'usnu ne sivania.
- ²⁹os'o cohivi, ho tena'u baito muu te'o yaeza hafneni muu 'emo atngaso ci mengumi to kilisto.
- ³⁰maanat'ohaesa, ieni to nooe'ocato ci iesu kilisto, yaeza ieni to isi pafeni to seilei ci himngonghi, te'o m'ene muu, nomio a'o teto toehungu mi'usnu to hamo ho 'inoli.
- ³¹poa o'te elꞥ no sokoeva no akuzkuzoa to o'ala tmaa'uzo ci cou ne yutaya, yaeza poa ma'mamso to os'o hioa ci to'usnu 'o sinto ne 'elusalemu.
- ³²hocisi teomneni to hamo, te'o meelꞥ kokaekaebꞥ ho baito muu, mipiyohi no'upu muu ho to'si'ꞥyꞥ.
- ³³inala mofi no soanono ci hamo, tesi'sola asngꞥcva no'upi muu! 'aamen.

Looma 16

tuayokeyo to sinto 'o poolo

- ¹te'on'a poa honganeni 'e ohaesamza ci fuipi; zou sicuzi to kiokai ne cengkoli.
- ²temu'so nomio to nooe'oca, ieni tola anana'va hioa ta sinto bumemeala aꞥt'ꞥt'ꞥca. hoci panontesi 'ucia tititha, temu'so to'to'usni. ohsila asno'zona to'usni 'omo botngonꞥ ci cou, mo'u maezo tiou to to'usnusi.
- ³tuayokeyo to momza toehungu yaahioai ho fifiho to kilisto iesu ci paicila ho 'acila;

⁴moso nomio a'o ho peismi to isi sokoeva 'o nsouhe. o'a anouc'o a'o namo mi'usnu ho 'aveoveoyɥ, mo maezo mi'usnu ho 'aveoveoyɥ 'o makikiokai to couyafana.

⁵maezo tuayokeo tola yonto emoohe ho yu'eteuyunu ci kiokai. tuayokeo to ngohia ci nanghia'u 'ipainitu; moso ahoi tma'usnu to kilisto ci cou ta 'aziasoo.

⁶yaeza mi'usni ho psoecɥ'hi no koyu'u 'ola nomio muu ho ngoseo yaahioa ci maliya.

⁷tuayokeo to momzala noteuyunu to poo'usna ci 'oahngɥ'u ta yutayaci 'antoniku ho i'o yunia. ta 'ayumona ta sitoo mo afnaso yaa ongkoa, moso auyuhe a'o ho tma'usnu to kilisto.

⁸tuayokeo tomo no'ayumonɥ to nooe'oca ci ngohia ci nanghia 'anpoli;

⁹maezo tuayokeo to momza toehungu fifiho to kilisto ho yaahioai ci 'opanu ho i'o ngohia ci nanghia'u sutaku.

¹⁰tuayokeo to mosola sucaefi no hɥsvɥta ho apaezumo meot'ɥcɥ to kilisto ci 'apili; yaeza tuayokeoi 'o conoemoo to 'alitopu.

¹¹tuayokeo to 'oahngɥ ta yutaya ci hiloten; maezo tuayokeo tomo tmaa'uzo to nooe'oca ci nanat'ot'ohaesa to emoo to nakisu.

¹²tuayokeo tomo no'ayumonɥ to nooe'oca ci lamza toehungu yaahioai ci tofuina ho tofusa; maezo tuayokeo tola tvaezoya yaahioai ci ngohia ci nanghia pisi.

¹³tuayokeo to luufu; zou cihi cimo afnaso yaa ongko ci leyaahioa to nooe'oca; yaeza tuayokeoi 'o inosi - lasi yais'a iachisi oko ho lasi aɥt'ɥca a'o.

¹⁴tuayokeo to 'asunkitu, fuilokan, hemi, palopa, hema, ho i'ola noteuyunu ci maanat'ohaesa.

¹⁵tuayokeo to fuiloloku ho yuliya, 'o niliya ho i'o maohaesasi. 'alinpa ho i'ola noteuyunu ci masisinto.

¹⁶temula boemi no cofkoya ci kisu ho yupa tuayokeo. 'o makikiokai to kilisto mo acɥhɥ mi'usnu muu ho tuayokeo.

sotavei ci poucufnu

¹⁷maat'ohaesa, te'o cucufni muu, la etngoeva 'ola mooyai boepaevai, tmaot'ou to singkoo to mocmo ci cou, ho pef'uhu to imu tiova ci mo'ma'cohio; la tomcovhi tamo maica ci cou.

¹⁸maica 'emo maicac'o ci cou o'ala fifiho to nooe'oca kilisto, lac'o ma'mamso to iachihe cfu'o. lac'o boemi to ecocohɥmɥ ci e'e ho paspepecvazi 'o 'tohungɥ to mo ma'cocacni ci cou.

¹⁹la toehunga cohivi inalamu hia tmaa'uzo ta fukuin, ko'koeno la'u na'na kaebeni muu. te'o tata'za temula mau'to'tohungu nomo unu ci hi'hioa, nongonongo tomo kuzo ci hi'hioa.

²⁰ola mofi no soanono ci hamo tesicu suapayo'i 'o satan, poa peteozu ta caphumu. tesi'sola pafeni muu to nooe'oca iesu na mengumisi!

²¹o la'u iepoepohneni yaahioai ci temote, ho i'o 'oahngu'u ci luciu, iesun, sosipato, mo acuh tuayokeo muu.

²²na a'o - tmaatviei ta tengami tan'e ci toti, maezo yonto 'ayumona to nooe'oca ho tuayokeo muu.

²³i'omo aut'at'acu a'o, ho poa yu'eteuyunu to emoosi 'o kiokai ci kaiyo mo mi'usnu muu ho tuayokeo. 'o la aut'acu to yupasu ta hosa tan'e ci ilatu ho i'o nat'ohaesamia ci kuato. maezo tuayokeo muu.

'inoli no ae'aepungu ho tohmomoengu

²⁵no'unu'sio to hamo na psoevohngu! lasi peelai ieni to os'o psoyaska ci fukuin ho amamahtica na singkoomu. 'e fukuin eni mo e'usnu to e'e to iesu kilisto, cu paavi 'omo ahoi ne noana'o ho nootoefungu ci moums'eon.

²⁶e moums'eon eni ohsicu ieni to tposu to eyongensa ho eyoyafa, a'vinano fiho to mashayu to 'auesiesi hamo ho epopayoa ta mauhrungu, ko'kocu poa tmaa'uzo 'e yatatiskova.

²⁷ina psoevohngu tesi'so ieni to iesu kilisto ho ta'usna to cihi ci somoutus'ua ci hamo, ac'uh no 'auesiesi! 'aamen.

Kolinto 1

Kolinto 1- 1

¹zou poolo a'o; i'mi no 'tohængꞵ to hamo, isi eyoho'a a'o ho poa sitoo to kilisto iesu. te'o iepoepohneni 'e nat'ohaesa ci sotini

²tmopsꞵ ta tengami ho faeni tomo yonta hosa ta kolinto ci sinto to kiokai to hamo. na muu ho i'o mo nopeaski ho eyoho'ꞵ to ongko to nooe'oca kilisto iesu ci cou, totiski mo yonto 'ayumona to kilisto iesu ho noa eyoho'a ci sinto ho ma'hi'usnu to hamo. zou nooe'ocahe 'o kilisto, ci 'aeno maezo nooe'ocamia.

³faeni'sio muu to amohamo ho ito nooe'oca iesu kilisto na mengumi ho soanono!

na ɯm'ɯmnꞵ to 'ayumona to kilisto

⁴la'u asngꞵcva 'aveoveoneni to hamo na muu, maica ho isi ieni to kilisto iesu ho fii no mengumi na muu,

⁵poa no'ayumonꞵ to kilisto na muu ho aa'pucu atngaso, noemꞵhꞵ na mau'to'tohængꞵ ho meemealꞵ ya'ei.

⁶ina 'akasi to kilisto micu nomahtꞵicꞵ ta taicomu.

⁷ac'ꞵhꞵ ho mimu mooteo hocic'u espa'to 'o nooe'oca iesu kilisto, o'amo aovohꞵ nante concu mengumi.

⁸atesi ahtao'te apopaezuma to'usni to nooe'oca muu, no hiesi ho tac'u ohpueho 'o nooe'oca iesu kilisto poa uk'a emzi no koica muu.

⁹zou mou'ꞵmtꞵ 'o hamo; isi eyoho'a muu, ho poa tmuteuyunu to okosi namuu - 'o nooe'oca ci iesu kilisto.

apopaevai ci kiokai

¹⁰maanat'ohaesa, te'o boemi to ongko to nooe'oca iesu kilisto ho eucufna muu, la poa hmꞵskꞵ 'ola e'e, 'ote bipopaevai, la tmuteuyunu, yaa hmꞵskꞵ ci ta'to'tohængꞵ, yaa totiski cite mituhci.

¹¹maanat'ohaesa'u, panto cihito emoo to kolai isi mi'usni a'o ho esansana, yainca mo yaa eehcꞵvho ta taicomu.

¹²na koyu'u, mo mav'ov'o 'o e'e tamo botngonꞵ. panto la mainca <mi'o tma'usnu to poolo>; pantola mainca: <mi'o tma'usnu to 'apolo>; panto la mainca: <mi'o tma'usnu to petelo>; pantola mainca: <mi'o tma'usnu to kilisto.>

¹³maincis'a apopaevaza 'o kilisto! zoueno poolo namo yonto zuuzika ho mcoineni muu? mimueno boemi no ongko to poolo ho tiou no toonono?

14'aveoveoyɤ to hamo, tapeoha 'o cilisupu ho i'o kaiyo, uk'ana cimo cihi ci o'ula toononvi ta 'ayumonamu.

15ko'koeno uk'acite meelɤ mainca, mimu boemi ta ongko'u ho tiou no toonono. (16'iya, o'u yaeza toononvi 'o sutepana ho i'o conosi emoo. no mocmosi, pano o'unana yaeza toononvi, o'ana os'o talɤa.)

17ho isi popeoskuna to kilisto a'o o'a isis'a akoeva no poa toonono, ma isi poa psoyaski ta fukuin a'o, o'amo boemi no moutɤs'ɤ ci e'e, ci tes'a aapayo'ɤ na tonɤ to kilisto homo mcoi to zuuzika.

'o kilisto zou meoino no tonɤ ho moutɤs'ɤ to hamo

18na fihngau homo mcoi to zuuzika 'o kilisto. yono lahe hu'a'ausna tote emo'usnu no aapapayo'ɤ ci cou mo nongonongo; mi'usnu ta mito elɤ no to'usni ci cou. zou meoino no tonɤ to hamo.

19maica isi yainca to seiso: te'o aapapayo'a 'o moutɤs'ɤ to mo mau'to'tohɤngɤ ci cou; te'o aapayo'a 'o mau'to'tohɤngɤ tomo motposɤ.

20homo maica, mo yonenu na mo mau'to'tohɤngɤ ci cou? mo yonenu na motposɤ ci cou? mo yonenu na leyɤhcɤvho ta hɤhɤpɤngɤ? 'o hamo isicu acɤha poa nongonongo 'e moutɤs'ɤ ta hɤhɤpɤngɤ!

21isi titha to hamo 'o moutɤs'ɤsi, o'te poa meelɤ boemi no mau'to'tohɤngɤhe 'e yatatiskova ho poa honganeni 'e iachi; apuyu, isi ieni to imza psoyaska ci mo <nongonongo> ci e'e ho to'usni 'omo tmaa'uzo ci cou.

22'o couyutaya la mici baito no po'e, 'o coungilisia la biebimi no moutɤs'ɤ,

23lamza apuya psoyaska 'o isi spica to zuuzika ci kilisto. ho lahe aiti to couyutaya 'e e'e eni la paepekosi, ho lahe aiti to couyafana mo peisloɤngɤ.

24at'inghi ho isi aiti ta isi epeiya to hamo ci cou, 'upena na couyutaya ho coungilisia, 'e e'e eni zou kilisto; zou meoino tonɤ to hamo, moutɤs'ɤ to hamo.

25maica ina <nongonongo to hamo> conino tosa'ohe no moutɤs'ɤ ta cou, ina <yoz'u to hamo> mo maezo tosa'ohe no taso ta cou.

26maanat'ohaesa. la talɤa'sio ho ohsi eyoho'a to hamo na muu, mohmula yono mo mainenu ci a'a'ausna, hoci ieni no hia baito ta cou, mo kakutia na mimu mau'to'tohɤngɤ. kakutia na mo yaa tonɤa. kakutia namo suepe no ca'hɤ.

27i'o hamo namaisi epeiya 'o ihe ta'unano mo nongonongo ta yatatiskova, poa ma'kokoe'i 'emo mau'to'tohɤngɤ ta cou; epeiya to hamo 'o ihe ta'unano mo yoz'u ta yatatiskova. poa koe'i 'omo yutataso ci cou.

²⁸isi yaeza epeiya to hamo 'o lahe hupotfɔŋga, kuzoa, ta'unano mo uk'a a'a'ausna ci cou, ho popuya 'o lahe conino ta'unano isi hutva'esa,

²⁹poa o'te meelɛ etano 'e cou hote yonto tuhcu to hamo.

³⁰'o hamo isi peelɛi poa tmuteuyunu to kilisto iesu na muu, yaeza teyai moutɛs'ɛto; ieni to kilisto, mitocu meelɛ yupa toseolɛ ci natɛ'ca 'o hamo, meelɛcu cofkoya ci 'o'oko to hamo, a'vinano elɛ no ziu.

³¹ɛɛɛ mais'a 'o isi yainca to seiso: <siya nate etano, mante etanveni 'o lasi hi'hioa to noe'oca.>

Kolinto 1- 2

e'e to zuuzika to kilisto

¹maanat'ohaesa, ne mo'ula uso muu ne auyusi, ma'imo'u ahtu boemi no eoyonghu ci pat'a'ausna ho ino emsɛ'eonɛ ci motposɛ ho psoyaska 'o moumsɛ'eonɛ to hamo.

²maica mi'ocu ma'kokoyu, ho tena'u no'upu muu, tapeoha 'o iesu kilisto ho ina hi'hioasi ne moso mcoi to zuuzika, o'ate'o mo'mo'engho no mocmosi.

³ko'koeno, ho ta'u uso muu mo a'sɛftonɛ yoheoz'u, ma'sasmoyo ho ma'eopephi.

⁴i'o os'o engha ci e'e, psoyaska ci fukuin, acɛhɛ o'amos'a boemi no evaknoknon'i ho emau'to'tohɛngɛ ci e'e, mamu noe'ocɛ to tonɛ to seilei ho soomei,

⁵poa o'te i'tohungu no moutɛs'ɛ ta cou na singkoomu, mamu i'tohungu no meoino no tonɛ to hamo.

moutɛs'ɛ to hamo

⁶mi'usnu to micu yɛpɛŋgi 'o piepiya ci cou, lea'uenu o'te maezo mo'engho to moutɛs'ɛ; at'inghi o'ala mo'engho tomo tma'usnu ta hpɛhpɛngɛ ci moutɛs'ɛ, maezo o'ate'o mo'engho no moutɛs'ɛ ta tena suhcɛhcɛ cila aɛt'ɛcɛ ta hpɛhpɛngɛ.

⁷i'e os'o engha ci moutɛs'ɛ zou moutɛs'ɛ no moumsɛ'eonɛ to hamo, 'ai'oisieno efɛngan'a ta cou, at'inghi ohsicu ahoza ne auyusi no teyai 'e hpɛhpɛngɛ ho ta'eoyoca no poa elɛ no psoevohngɛ a'to ci moutɛs'ɛ.

⁸'ela atɛkcɛ ta hpɛhpɛngɛ uk'a cimo cihi cinte bochio ta moutɛs'ɛ tan'e, hocihe cohivi, o'antehe spica to zuuzika 'o psoevohngɛ ci noe'oca.

⁹ɛɛɛ mais'a 'o isi engha to seiso: i'o isi ayocneni ta isi ngohia to hamo, o'amocu ohola aiti ta mcoo, o'a mocu ohola talɛi ta koyu, maezo o'a ohela ta'cɛ'ha ta cou!

¹⁰at'inghi, 'o hamo isi ieni to piepiyasi ho paavneni a'to 'e moumsu'eonusi. 'o seilei isi so'eusoya 'e acucuhu, ac'uhu to nomsu'eonu ci 'tohungu to hamo lasi yaeza peelai so'eusoya.

¹¹i'ecu cou, i'oc'o mo no'ayumonu no iachisi ci piepiya namo bochio no acucuhu ci hi'hioa. totiski, i'oc'o piepiya to hamo nate bochio no acucuhu cilasi hi'hioa to hamo.

¹²o'amito tiou no piepiya ta hrupungu, mamito tiou to isi popeoskuna to hamo ci seilei, tesi akoeva no poa meelu bochio no isi afu'a faeni a'to to hamo ci mengumi.

¹³ko'kono, 'e imza engha ci e'e o'a mo boemi no ohola po'pa'cohivneni ta cou ci moutasu'hu ho engha, mamu boemi no isi po'pa'cohivneni to seilei ci e'e, ho mi'usnu tamo tma'usnu to seilei ci cou ho esansana namo tma'usnu no piepiya ci so'emio.

¹⁴at'inghi, i'o mo uk'a piepiya to hamo ci cou o'ate meelu tiou to isi faeni ci mengumi to piepiya to hamo. 'emo maica ci cou o'atehe peelai cohivi 'emo ma'maica ci hi'hioa, lahe yainca no koyuhe mo peislongu, maica na huphina ta hi'hioa tan'e, te ahtao'te titheni no mo tmapiepiya ci hia baito niante ta'hongi.

¹⁵'emo tma'usnu to seilei ci cou, tesi peelai so'eusoya na huphina ta acucuhu. at'inghi uk'a cite meelu yusvutu ta cou tan'e.

¹⁶ulu mais'a 'o isi engha to seiso: siya nate bochio no 'tohungu to nooe'oca? siya nate ma'tatviei no 'tohungusi? at'inghi, 'emito no'usnu to seilei ci cou mo yaa 'tohungu to kilisto.

Kolinto 1- 3

toehungneni yaahioa to hamo

¹maanat'ohaesa, emza no a'amtusi, cono hola'u mi'usnu muu ho ya'ei, o'amocu te ahta tamza no mimucu tma'usnu to seilei, ma os'oc'o ta'upa no mimu tma'usnu ta hrupungu, ta singkoo to kilisto zouc'on'a foinana.

²te'oc'on'a paun'a na muu, o'amocu te p'ani no naveu, maica ho o'amocu mimu meelu bonu no naveu. 'upenaeno maitan'e, o'amocu temu h'unano meelu bonu no naveu,

³maica mimuc'on'a asngucu fiho no svata ta cou ho yunsou. ta taicomu lean'a yaa smo'eubot'u, yaa youbobai; o'ates'aeno peelai soomei tan'e ho mimun'a tma'usnu ta hrupungu, fiho ta svata ta cou ho yunsou?

⁴ta taicomu. pantola mainca: <mi'o tma'usnu to poolo>; pantola maezo mainca: <mi'o tma'usnu to apolo>. maicac'o, cuma na o'a mimu totiski tamo tma'usnu ta hrupungu?

⁵te tamza no cuma 'o 'apolo? tamza no cuma 'o poolo? 'amimzac'oeno noa soksuskunu to hamo, te engocha muu ho poa tmaa'uzo to hamo. 'e mimza macihi ci cou moc'o acuh fiho no lasi skueni to nooe'oca ho yaahioa:

⁶os'o em'a, isi cohmi to 'apolo, at'inghi inamo poa yusuhci 'ai'oeno hamo.

⁷inamo em'm' ho inamo cohmo te koacuma; acuh mo yono mo himhohioa ho poa yusuhci ci hamo.

⁸i'omo em'm' ho i'omo cohmo o'amo nama yupa naskuca, 'o hamo tesi ieni no ihe hioa ta macihi ho tohnoi.

⁹lasi toehungneni yaahioa to hamo a'mi; zou ezoezoy to hamo na muu. isi yaeza p'eyac'a to hamo ci emoo na muu.

¹⁰os'o titha 'o isi faeni a'o to hamo ci mengumi, mais'a cihci ci lemooyai emoo ho teongfongfeni no totnguca, tec'u yonta skoskopnasi na mocmo ho eemo. at'inghi 'emo macihi te ianan'ou bumemeal te mainenu nate hia m'eac' ta skoskopna ta totnguca.

¹¹maica 'o hamo isicu p'eyac'a 'o iesu kilisto ho teyai 'e moc'o aul coni ci totnguca, uk'a cite meel m'eac' nomo h'unasi ci totnguca.

¹²ta skoskopna ta totnguca tan'e. panote boemi to king ho nging, ho ino hooseki ho m'eac' no emoo; panto te boemi to evi, kukuzo, yas'i ho m'eac' no emoo.

¹³ho tac'u esmi na hiesi no ysvuta, na hia umn no isi teyai tamo macihi tena acua hupopayoi; maica ina yafeu ci puzu tasi hsvuta ho poa payoa na isi teyai tamo macihi ci cou, tec'u yuyafoa namo a'amt umn.

¹⁴'e isi teyai ci emoo hoci yuszoz no hsvuta no yafeu, tec'u meel mayo no hnoo.

¹⁵'e isi p'eyac'a ci emoo hoci hoapayo' ta puzu, tesi a'hi'hisa. at'inghi te el no to'usni, mais'a mo totiski no moso i'mi no puzu ho pkaako.

¹⁶'atemu ahtao'te cohivi, na muu zou seiten to hamo, na piepiya to hamo mo no'ayumon muu.

¹⁷ko'koeno, hoci panonte eon'oi ta seiten to hamo, 'atasi ahtao'te aapapayo'a to hamo 'e cou eni; maica 'e seiten to hamo mo socofkoya, na muu 'aeno seiten to hamo.

¹⁸'e cou o'ate peknu 'e iachi. ta taicomu hoci panonte fiho ta svuta ta yatatiskova ho iachi ma'unano mo yaa mouts', nte apuyu umn hoci nongonongo, tec'ueno a'amt yaa mouts'.

¹⁹maica 'ela ma'unano mo yaa moutɔs'ɛ ta hrɔhrɔngɛ, ho lasi aiti to hamo. mo nongonongo. aɔɔ maito isi yainca to seiso: <'o hamo isi poa mumzo to iachihe kuici koyu 'omo moutɔs'ɛ ci cou.>

²⁰'omo zocni ci seiso isi yainca: <isi cohivi to nooe'oca na koyu tomo moutɔs'ɛ moc'o ma'ankɛ.>

²¹ko'koeno, 'upena na siya o'ante etanveni 'e tec'o peelɔi peihcɛ'hi ta cou ci hi'hioa. na a'ɛmtɔsi. 'aimueno tanua 'e acɛcɛhɛ.

²²poolo, 'apolo, petelo, 'e hrɔhrɔngɛ eni, yaansou ho mcoi, maitan'e ho noana'o, 'e acɛcɛhɛ eni zou acɛhɛ nuumu;

²³na muu mimu tma'usnu to kilisto, 'o kilisto mo tma'usnu to hamo.

Kolinto 1- 4

sitoo to kilisto

¹ntemula hu'u'usna no soksuskunu to kilisto na a'mi, tiou no leaɔt'ɛcɛ to moumsɛ'eonɛ ci emoo to hamo.

²ina lasi p'enza to thauke ta leaɔt'ɛcɛ emoo. 'aeno meot'ɛt'ɛcɛ.

³na muu hocieno na mocmo ci cou hoci etfɔnga a'o, te'o acɛha ta'unano moc'o okosi ci hi'hioa; o'ala'u maka invonva etfɔnga 'e iachi.

⁴la'u iachi mainca no koyu mo cofkoya co 'tohɔngɛ'u, at'inghi o'ate'o i'mi tan'e ho soomei no uk'aci kuisi'u. 'ai'oc'oeno nooe'oca nate etfɔngɛ a'o.

⁵ko'koeno, ho o'amocute esmi na hiesi, o'a temu etfɔngɛ no mocmo ci cou. te toc'ɛha ho tac'u i'vaho cmɛ'ho 'o nooe'oca niantec'u yaa sotavei ci yɔsvɔta; ho mio tasi epopayoi na ohola auc'oc'ova efɛefɔnga no voecɔvcɛ, eceofi nala ta'kokoeva ta cou, ho mio. 'emo macihi tena mayo nonte anana'va elɛa ci tohmomoengɛa to hamo.

⁶maanat'ohaesa, nomio muu, os'o titheni ta feango'u ho ito 'apolo na eni ci hi'hioa, ho teyai epo'usa, ko'ko poa cohivneni muu zou cuma na isi yainca <fiho no h'ofiha>. 'upena na siya 'otes'a mici bifnaso, hueinva eni ho hupotfɔnga ic'o.

⁷siya namo poa tosa'o no mocmo na suu? na acɛcɛhɛsu o'a isis'aeno acɛha pafeni to hamo? maincis'a iachi etano, 'e acɛcɛhɛsu mais'a o'aisi pafeni to hamo ci mengumi?

⁸mimucu noyaemɛhɛ! mimucu atngaso! mimucu honte, hocu sko'usna ta ciepi a'mi. hocieno maica. os'o apuya ɛmnɛa hocimu a'ɛmtɛ honte, tenamza ko'ko maezo i'upu muu ho honte.

⁹maica'sio, ieni to hia'u bobaito, husansana ho isi poa socivcia to hamo 'e mimza sitoo, mais'a isi yæsvæta note poa mcoi ci isi poekotva, yonta taico ta pepe ho ceoa ho peistotothomæ, poa aitneni to tensi ho ita yatatiskova.

¹⁰mimza nomzo to kilisto hocu nongonongo ci cou, na muu mimu apuyu yonto kilisto ho na'no mau'to'tohængæ; lamza yoheoz'u, lamu apuyu yumamahtæicæ; lahe hupotfænga a'mi, apuya koe'ia muu.

¹¹ac'æhæ maitan'e. mimzac'on'a asngæcæ sieo ho mecu. yuesih'i. conino noa ti'usna. nongongabo mimiyo.

¹²a'vinano boemi ta emucu ho peisngongoseo yaahioa ho p'ayunsova 'e iachi. la patkuzkuzoi ta cou, lamza mo'engho tomo tooyokeo ci e'e; lahe akuzkuzoa, lamza buveici;

¹³noa aokoe'iya, leamza boemi tomo æmnæ ci e'e ho yut'inga. ac'æhæ maiten'e, lahec'on'a hu'u'usna no caciha ta hræhrængæ na a'mi, camhæ ta yatatiskova.

¹⁴ho os'o tposi 'emo maica ci e'e, o'a te'os'a yainca te poa ma'kokoe'i na muu, ma te'o po'pa'cohivi muu, totiski no os'o ngohia ci iachi'u 'o'oko.

¹⁵no h'oyunsova ta sinto 'upena hoci yainca pano posimaskæ ci lema'cohio, mioc'o cihi na amomu. maica ho os'o psoecæ'ha muu 'e fukuin, ho mi'o yonto 'ayumona to kilisto iesu temucu amo a'o.

¹⁶ko'koeno, te'o eucufna muu la momaemaezo a'o.

¹⁷nomio tan'e, os'o popeoskuna 'o temote ho poa uso muu; to 'ayumona to nooe'oca zou ngohia ho meot'æt'æcæ ci oko'u. tesi poutæs'æa muu, na faeva ci h'oyunsova'u ho la'u no'ayumonæ to kilisto iesu, 'ai'o la'u eno po'pa'cohivneni ho la'u yonto makikiokai.

¹⁸ta taicomu, pantola ma'unano o'ate'o uhta lamu yoni, cu bifnaso.

¹⁹a'æmtæsi, hocisi teomneni to nooe'oca, o'ate noana'o ta'ucu usa ho aiti muu. ho mio, o'ate'o anova talæi zou cuma na lahe 'e'e tala bifnaso ci cou, te'o yaeza aiti cuma nalahe peelæi hioa.

²⁰maica ina hræhrængæ to hamo o'a mo yono e'e, mo yono tonæ.

²¹nenusi na temu epeiyahe? nenusi no te'o mahafo no eobaknana, hocieno mahafo no himngonghi ho ma'cocacni ci 'tohængæ ho uso?

Kolinto 1- 5

smoc'ou ci hi'hioa ta 'ayumona ta kiokai

¹os'o asansana tac'ũhi mo yaa smoc'ou ci hi'hioa ta 'ayumonamu; 'emo maica ci smoc'ou o'a lahe h'unasa uveica to o'ala tmaa'uzo ta kiokai ci cou. os'o tac'ũhi pano la noepohũ na pop'einoasi!

²cuma na temun'a peelũi etanveni? mantemu apuyu cong'e 'tohũngũ, saapayo'a ta taicomu emoo peismi tamo maica ci cou.

³⁻⁴inacu a'o, e'vono na'no nomcovhi muu 'e feango'u, na 'tohũngũ'u la no'upu muu. mi'ocu boemi to ongko to nooe'oca iesu ho yũsvũta 'emo peismi tamo maica yaa kuisi no smoc'ou ci cou, totiski no mais'a mi'o no'upu muu. ho lamu yu'eteuyunu, la maezo no'upu muu co 'tohũngũ'u. noe'ocũ to tonũ to nooe'ocamia ci iesu,

⁵'antemu faeni no satan 'e cou eni. poa aapayo'neni no satan 'e feangosi. teeno peelũi to'usni na piepiyasi ho tena yuovei 'o nooe'oca.

⁶o'amo emio ho mimu etano! imu cohivi pantomo maica ci e'e: <'omo okosi ci smoofo tasi aucunva poa smoesuhcu 'o tungva.>

⁷te acũha toulũi 'o noana'o ci smoofo no kuisi, temucueno a'sũftonũ cofkoya. maicac'o, temucu mais'a uk'a smoofo ci faeva ci tungva; a'ũmtũsi, mantemu anana'o uk'a smoofo. i'ote eabobonũa to meem'esa'o isicu ae'ayoca, i'o moatũ'nũ to meem'esa'o ci kilisto micu mcoi ho sũ'teni 'o feangosi.

⁸ko'koeno, ho teto noyũci 'e meesi eni, o'ate titho nomo noana'o ci smoofo, 'ai'oeno mo yaa smoofo no kokuzo, te tithohe to o'amo yaa smoofo ci pang, 'ai'o moeno yaa cofkoya ho so'emio ci pang.

⁹to o'ula pa'i'usna muu ci tengami ne auyusi, o'ucu etngoeva muu ho yainca 'otela yupa'u'uso 'ola smoc'ou ci cou.

¹⁰o'as'a i'ola smoc'ou, ma'konvosũ, meo'eo, hocieno m'ohkuyu to uacoua ci o'ala tmaa'uzo ci cou na os'o mituhci; mac'o ci mongoi ta hũhũngũ, o'ate peihcũ'hi hoci aũũ yupa ateno tamo maica ci cou.

¹¹na a'ũmtũ'u 'tohũngũ: 'otela yupa'u'uso 'ola iachi mainca zou sinto ho peis'usnu no smoc'ou, ma'konvosũ, m'ohkuyu to uacoua, 'o'ekvo'ũ to mocmo, momoyomo, hocieno meo'eo ci cou; ac'ũhũ no o'ate to'upu bonũ tamo maica ci cou.

¹²⁻¹³'e te'o hioa o'amo yono yũsvũtũ no cou ta yafana ta kiokai, tasila iachia yũsvũta to hamo. at'inghi. o'antemus'aeno yũsvũta 'e cou ta 'ayumona ta kiokai? aũũ mais'a 'o isi yainca to seiso: <te i'mi ta taicomu ho saapayo'a 'ola kokuzo ci cou!>

Kolinto 1- 6

yupa eehcũvho to taico ta sinto

¹ta 'ayumona ta sinto, hoci panola yupa eehcavha ci hi'hioa, mainci aac'o seecv'ha ehpungneni to o'amo tmaa'uzo to nooe'oca ci hookang, ho o'te poa eususeomneni ta sinto?

²o'a imueno cohivi hotena yvsvvta ta sinto 'e hrvhrvngv? ho temu eno yvsvvta 'e hrvhrvngv, uk'a ci temus'aeno tonv no eususeoma 'e moc'o okosi ci hi'hioa?

³o'aimueno cohivi ho teto yvsvvta 'o tensi? namaeno 'e hi'hioa ta hrvhrvngv?

⁴ko'ko eno, hoci panomo maica ci ep'vcv, temu poa eususeomneni to o'ate peelvi noe'oci ta kiokai ci cou?

⁵a'vmtas'a h'oiveni! uk'a cimoeno mako cihv cinte ake'i yaa moutvsv'v ho peelvi eususeoma 'emo ep'vcv ta taicomu?

⁶ta taicomu maincis'a aac'o yaa yupa ehpungv ci sinto, a'vinano ehpungneni to o'amo tmaa'uzo to nooe'oca ci cou.

⁷ho mimu yupa ehpungv, te peelvi soomei ho mimu a'svftonv peispapayo'v. mainci o'te tiou hoci ake'i noa efkica? mainci o'te ake'i yupa peteozu?

⁸namalamu yupa efkici. yupa eon'oi. ac'vhv hola mi'usnu tomo cono ceonv ci 'oahngv leac'o maica.

⁹o'aimueno cohivi ho o'ate meelv tma'oko to hrvhrvngv to hamo 'o mo kokuzo ci cou? teav'a peknuv 'e iachi! i'ola afu'u smoc'ou, m'ohkuyv to uacoua, mseezo, noasisi, yu'tupev ci haahocngv,

¹⁰meo'eoiv, ma'konvosv, momoyomo, eayaezoyv to cou, ho moezvezvhv to cou, acvhv o'ate meelv tma'oko to hrvhrvngv to hamo.

¹¹ta taicomu, piyo 'omosola maica ne auyusi. at'inghi. isicu tocofkoyai na muu, isicu poa cofkoya ho tma'usnu to hamo, isicu ieni to ongko to nooe'oca iesu kilisto ho ito piepiya to hamo ho meelvvcv yaa yupa toseolv ci natv'ca 'o hamo.

boemi ta feangomu ho psuevohngv to hamo

¹²nenusi no panote mainca: <acvcvhv 'e hi'hioa te'o acvha peelvi hioa.> mioeno o'te emzo, at'inghi 'emo macoconci hi'hioa o'ate acvhv koa vmnv suu. te'o peelvi yainca: <acvcvhv 'e hi'hioa te'o acvha peelvi hioa>, at'inghi o'ate'o poa toleineni tamo concv hi'hioa.

¹³panote mainca ci cou <'e 'oanv mo nomio ta cfu'o, 'e cfu'o te nomio ta 'oanv.> mioeno o'te emzo. at'inghi tasila aapayo'a to hamo 'emo yuso. 'e feangoto o'amo nomio no smoc'ou ho yayo, mamu nomio to nooe'oca ho yayo, 'o nooe'oca tesi fii note tititha ta feangoto.

¹⁴isi poa i'mi to mcoi ho poa smoevovei to hamo 'o nooe'oca, totiski tesi yaeza ieni no meinosi tonv ho poa smoevovei a'to.

15'aimu ahtao'te cohivi, 'e feangomu 'aeno maesoesou to kilisto. tetoeno peelai teyai maesoesou no noasisi na maesoesou to kilisto? o'ate ahta peelai!

16'aimu ahta o'te yaeza cohivi, siya nala yu'tupeu no noasisi, 'amicueno cono feango na noasisi. maica ho isi yainca to seiso: <'emo yoso ci cou te cono feango.>

17at'inghi. siya nate biteuyunu to nooe'oca. 'acueno siya nate cono feango to piepiyasi to nooe'oca.

18ko'koeno, temula totoefangꞤ no smoc'ou. 'e cou 'upena hoci peismi nomo mainenu ci kuisi o'ate koakuzo ta iachi feango, i'elac'o peismi no smoc'ou ci cou la akuzkuzoa 'e iachi feango,

19o'a imueno cohivi 'e feangomu zou emoo to seilei? 'e seilei eni mo yonta 'ayumonamu, isi pafeni to hamo. o'amimu tma'usnu ta iachi, mammo tma'usnu to hamo,

20maica ho isi psuepzi phini na muu. ko'koeno, temula boemi ta feangomu ho psuevohngꞤ to hamo.

Kolinto 1- 7

e'usnu no mevcongꞤ

1teeno touꞤsvꞤsvꞤtneni 'e imu tposi to tengami ci hi'hioa. imu yainca, 'emo cihci ci hahocngꞤ hoci meelꞤ o'te 'ahꞤyꞤ mevcongꞤ te apuyu ꞤmnꞤ.

2at'inghi, homoeno maica yuyafu 'omo man'i ci smoc'ou ci hi'hioa, 'emo cihci ci hahocngꞤ te ꞤmnꞤ hoci yaa vcongꞤ; 'emo cihci ci mamespingi nte maezo yaa iachi vcongꞤ.

3'e hahocngꞤ te pnanfi na te hia yu'tat'ꞤcꞤ ta navconga; 'e mamespingi te maezo pnanfi nante hia yu'tat'ꞤcꞤ ta navconga.

4'e mamespingi uk'a ci tonꞤ no peihcachi ta feangosi, mo yonta hahocngꞤ na tonꞤsi; totiski, 'e hahocngꞤ maezo uk'a ci tonꞤ no peihcachi ta feangosi, mo yonta mamespingi na tonꞤsi.

5'e navconga teav'a peaezoni na 'to'tohungꞤ ta suaepohꞤ, mac'o ci akoyu no ma'mamhocni ho 'inoli, ho akameosꞤn'a nopaevai no hopo; at'inghi no ataveisi te yuovei na anana'o natꞤ'ca, temus'a o'te meelꞤ atꞤkcꞤ ho noa eepecvaza no satan.

6'homo maica 'e hia'u aomotꞤ'Ꞥ. o'aos'o mashꞤyꞤ muu, ma os'oc'o 'inania teomneni.

⁷a'amtasi. os'o amna hocimu maezo a'o ho o'te mevcongꞰ, at'inghi. 'emo macihi mo tiou nomo mav'ov'o ci mengumi to hamo, pantola mais'a eni, pantola mais'a ta'e.

⁸maitan'e, te'o mi'usnu to o'amo mevcongꞰ ci cou ho ito mo tuvcongꞰ ci mamespingi ho yainca: hoci meelꞰ mais'a a'o ho noachi mo apuyu amna.

⁹hocimu'so o'te peelꞰ atꞰka na ma'cac'ou, 'ateno amnahe hoci mevcongꞰ. hocisi hmoi no puzu na ma'cac'ou, amnahe hoci moezꞰ mevcongꞰ.

¹⁰mi'usnu to micu mevcongꞰ ci cou, panto te'o yaeza eutotaveiya; na a'amtasi o'as'a 'tohꞰngꞰ'u, ma mashꞰyu to nooe'oca: 'ote mongoi to hahocngꞰ 'e mamespingi,

¹¹hoci mongoi, 'otenas'a ivaho mevcongꞰ; hoci maica te amnahe hoci naovei 'o hahocngꞰ. 'o hahocngꞰ yaeza teav'a ciha 'o mamespingi.

¹²mi'usnu to mocmo ci cou. pano te'o yaeza iachia pateafa ci e'e (o'a e'e to nooe'oca): 'emo cihi ci sinto hoci mohcu mevcongꞰ no o'a sinto ci mamespingi, 'e mamespingi hoci mici a'ca'cꞰna noꞰꞰꞰꞰꞰ, teav'as'a 'ucia ciha.

¹³hoci pano mo cihi ci sinto no mamespingi micu uhno o'a sinto ci hahocngꞰ, 'e hahocngꞰ hocisi a'ca'cꞰna 'ucia noepohneni, 'e mamespingi o'ate amna hocisi ciha 'e hahocngꞰ.

¹⁴maica na o'a mo tmaa'uzo to nooe'oca ci hahocngꞰ te i'mi tomo tmaa'uzo ci mamespingi ho noa tiova to hamo; totiski, namo o'te tmaa'uzo to nooe'oca ci mamespingi, te maezo i'mi to mo tmaa'uzo to nooe'oca ci hahocngꞰ ho noa tiova to hamo. hoci o'te maica, na tehe 'o'oko te tamza no o'aisi tiova to hamo; na a'amtasi, isi eno o'te tiova to hamo.

¹⁵at'inghi, hoci no'usnu no o'amo tmaa'uzo to nooe'oca namo mici mongoi, ci 'ateno poa maino 'tohꞰngꞰsi, yontamo maica ci a'a'ausna, i'omo tmaa'uzo to nooe'oca, 'upena na hahocngꞰ hocieno mamespingi, tec'u meelꞰ ziu. hoisi eyoho'a to hamo na muu, tesi poa nananghinghia noteuyunu.

¹⁶'e mimu tmaa'uzo to nooe'oca ci mamespingi, tekoeno peelꞰ ta'sansana no o'te peelꞰ to'usni na vcongꞰsu? 'e mimu tmaa'uzo to nooe'oca ci hahocngꞰ, tekoeno peelꞰ ta'sansana no o'te peelꞰ to'usni na mamespingi?

ayꞰca na ongko no eyoho'a

¹⁷'e h'oyunsova tamo macihi nte poa maino mengumi to nooe'oca, a'vinano la suseolꞰ no atuhcusi no koa eyoho'a to hamo. na eni zou h'ofiha to la'u hia mo'ma'cohio ta makikiokai.

18*i'o mohcu tiou no s'e'honga hocu tiou no eyoho'a to hamo ci cou o'ate 'ahɣya aapayo'a na huomza no s'e'honga; i'omo tiou no eyoho'a ho o'amocu oho s'e'honga ci cou 'anate 'ahɣɣɛn'a tiyou no s'e'honga.*

19*maica hoci tiou ho o'te tiou no s'e'honga cumanantesi a'a'ausna; na sotva'esa te meot'ɤɤ to mashɣɣ to hamo.*

20*emo macihi nte ayɤca na ongko ho ohon'a eyoho'a.*

21*hoci zou tolei na ongkosu ho ohsi eyoho'a, uk'a ci nama kuzosi; at'inghi. hoci meelɤ 'oc'ocic'o elɤ ziu, ateno m'eya ziu.*

22*emo cihi ci tolei hocisi eyoho'a to nooe'oca 'aisicueno poesih'a to nooe'oca ci cou; 'emo cihi ci ziu ci cou ho isi eyoho'a tec'u tolei to kilisto.*

23*na muu isi yomza no pepe ci huphina ho psuvei to hamo, ko'koeno 'ote noa tolei ta cou.*

24*maat'ohaesa, 'e mimu macihi. hola yonto tuhcu to hamo, te noyɣɣci na ongko ho ohsin'a eyoho'a.*

e'usna no lenocachi ho inomo tuvcongɣ

25*e'usnu no lenocachi, uk'a ci os'o tiova to nooe'oca ci hia eutotavei. at'inghi isi coveoza to hamo a'o, peelɤi tovei ci cou. te'o ieni tamo maica ci ongko'u ho mi'usnu ta macihi ho tuyafa na 'tohɣngɣ'u.*

26*ta'to'tohɣngva 'e hia ngoveo ta isi esmiza ci a'a'ausna maitan'e, os'o yainca no 'tohɣngɣ'u. 'e cou te atva'esi ɤmnɤ hoci mako meelɤ ma'mamso ta maitan'e.*

27*hoci panocu vcongɣsu, 'otes'a mici momeesih'i; hoci o'amocu miko mevcongɣ, o'ate 'ahɣɣ mevcongɣ.*

28*hociko mevcongɣ, o'ate tamza no peiskuisi; hoci mevcongɣ 'o o'amocu mo mevcongɣ ci mamespingi, maezo cuma nate koa yainca o'amo emzo. at'inghi, ɤmnɤahe hocimu o'te mais'a tamo maica ci cou, yonta huhucmasi h'oyunsova ho tiou nomo mav'ov'o cila e'ngoseoneni.*

29*maat'ohaesa, i'o os'o 'ucia eɤsvɤta muu: 'anamo man'i na hie, ahoi maitan'e, 'omo yaa vcongɣa te mais'a mo uk'a vcongɣ;*

30*inamo mongsi, mais'a o'amo mongsi; 'omo kokaekaeɤɤ, te mais'a o'amo kaeɤɤ; i'omo mhimhino, mais'a uk'a ci isi nama tanua;*

31*i'ola atngaso yuyupasɤ ta hɣɣhɣngɣ, mais'a uk'a ci isi nama tithasi. maica 'e hɣɣhɣngɣ maitan'e te mon'i sucaefi.*

32*os'o tata'za hocimu uk'a ta'tipvonga. i'o o'amo mevcongɣ ci cou la ma'mamhocni ho talɤa nala hi'hioa to nooe'oca, maica la mici noa ɤm'ɤmnɤa to nooe'oca.*

33'o micu mevcongꞰ ci cou lasi siya ta 'tohꞰngꞰsi nala hi'hioa ta hrꞰhrꞰngꞰ; maica la mici Ʞm'ꞰmnꞰa to iachisi vcongꞰ,

34ahtuo'te ma'paevai. i'omo uk'a na vcongꞰ ho i'omo o'te mevcongꞰ ci mamespingi lasi siyahe no 'tohꞰngꞰ nala hi'hioa to nooe'oca, maica lahe ꞰmnꞰa sꞰ'teni 'o feango ho i'o piepiyahe. 'o micu mevcongꞰ ci mamespingi la siyahe no 'tohꞰngꞰ 'ela hi'hioa ta hrꞰhrꞰngꞰ, maica ho la mici noa Ʞm'ꞰmnꞰa to hahocngꞰ.

35homo maica co e'e'u te'o to'usni muu, o'ate'o esvꞰta muu. te'o poa peismi nomo emzo muu, peismi note suseolꞰ. a'vinano nomio no lasi hi'hioa to nooe'oca a'suftona sꞰ'teni 'e iachi, uk'ana ake'a tꞰtrꞰta.

36i'o micu yupa esvꞰtꞰ no navconga ho atavei o'te nazova ci cou, 'o hahocngꞰ hoci yaa 'oha 'aseolꞰ ci hi'hioa homo mi'usnu to mamespingi, ho ma'cachi na'no poc'ou, mainca no koyusi nte ꞰmnꞰ hoci mevcongꞰ, ci'ateno ꞰmnꞰ hoci moezꞰ mevcongꞰ; hoci maica o'ate tamza no yaa kuisia.

37at'inghi, 'emo cihi honci mahtꞰicꞰ ci 'tohꞰngꞰ ho o'te mevcongꞰ, (o'amo i'mi no potani ta yafana, mo i'mi no iachisi 'tohꞰngꞰ), a'vinano meelꞰ iachi atꞰkꞰ, hoci o'te navconga na mamespingi te apuyu ꞰmnꞰ.

38ho isicu e'usna yainca, namo nazova navconga, mioeno o'te ꞰmnꞰ. hoci o'te mevcongꞰ te asuhcuhe ꞰmnꞰ.

39'e micu mevcongꞰ ci mamespingi hocin'a yayo 'o hahocngꞰ la noa seotꞰta; hoci mcoi na hahocngꞰsi, te yaa ziu no mevcongꞰ no isi ꞰmnꞰa ci hahocngꞰ, nte at'inghi uhnoc'o totiski sinto.

40at'inghi, hoci o'tena mevaho mevcongꞰ te asuhcu Ʞm'ꞰmnꞰ. zou iachi'u 'tohꞰngꞰ eni; at'inghi os'o yainca no koyu'u, isi e'fiha no piepiya to hamo.

Kolinto 1- 8

e'usnu to oho sꞰ'teni to uacoua ci 'oanꞰ

1e'usnu to ohcu titha sꞰ'tꞰ to uacoua ci 'oanꞰ, imza ta'unano <mito acꞰhꞰ yaa mau'to'tohꞰngꞰ tan'e>. a'ꞰmtꞰsi, 'emo maica ci mau'to'tohꞰngꞰ lac'o i'hozi no iachi biepe bobitano 'e cou, inac'o himngonghi nate meelꞰ koa ohsuhcu ta cou.

2i'ola micinanaeno pano isi co'cohivi ci cuma, a'ꞰmtꞰsi o'amocu isi cohivi 'o ntesi anana'va cohivi.

3at'inghi, i'ola himngonghi to hamo ci cou 'aisieno hongga to hamo.

4homo maica, e'usna no bonꞰ to oho titha sꞰ'tꞰ to uacoua ci 'oanꞰ, ito cohivi, 'o uacoua o'aisi tamza no mio a'ꞰmtꞰ yayo ci a'a'ausna; ito yaeza cohivi, moc'o cihi na hamo.

⁵e'vono ta pepe ho ceoa panola yainca <hamo>, (man'i ci <hamo> ho man'i ci <nooe'oca>),

⁶at'inghi hoci mi'usnu a'to moc'o cihci hamo, 'ai'oeno amopepe, mosola mooyai ta acucuh; mito nomio to hamo ho yaansoua. a'vinano, moc'o cihci nooe'oca, 'ai'oeno iesu kilisto; 'e acucuh ci macucuma isi ieni to kilisto ho teyai, ito ieni 'o kilisto ho yayo.

⁷at'inghi'so, ma'i moc'oso acuh yaa maica ci mau'to'tohung. pantola asonghoi at'oc m'ohkuyu to uacoua, ko'koeno acuh maitan'e, cono hola bonu tamo maica ci 'oanu, la conino ma'unano mo bonu no 'oanu no uacoua. 'o 'tohunghe la anana'o yoz'u, la h'unano ma'unano mo ma'caca'i homo bonu tamo maicaci 'oanu.

⁸a'amtusi, 'e 'oanu o'ate koa asuhcu unu na teto natu'ca 'o hamo; hoci o'te bonu uk'a cite nama payo'a, hoci bonu uk'a cite nama tov'oha.

⁹at'inghi, la bumemeal, 'otes'a i'mi ho imu titha na iachi ziu ho poa peiskuisi 'omo yoz'u 'o singkoo ci cou.

¹⁰hoci pano mo yonta mo concic hi'hioa ho yoz'u na 'tohung, aiti 'e mimu yaa <atngaso no mau'to'tohung> ci cou homo yonta vio no uacoua ho bonu ho mimo, o'amos'aeno mais'a isi poucufna ho poa bonu ta oho su'teni to uacoua ci 'oanu?

¹¹hoci maica, 'emo yoz'u ci sinto, 'ai'o ohsieno mcoineni to kilisto ci cou, tena i'mi ta <mau'to'tohungsu> hocu meaapayo'.

¹²hoci maica na hioamu, cu alonga 'o sinto, alonga namo yoz'u ho unu ci 'tohung, yaeza alonga 'o kilisto.

¹³ko'koeno, hoci i'mizi no peiskuisi ta sinto na 'oanu, 'auesiesi 'anate'o bonu no fou, ci tes'a koa peismi no kuisi to sinto.

Kolinto 1- 9

ina tonu ho inate ngoevi ta sitoo

¹o'ami'os'aeno ziu ci cou? o'as'aeno sitoo a'o? o'amocu o'ulaeno aiti 'o nooe'oca iesu? na muu o'as'aeno beahcisi no o'ula hi'hioaneni to nooe'oca?

²upena ho o'a lahe ta'una no sitoo to mocmo ci cou a'o, lamu conino ta'una no zou sitoo a'o! maica ho mimu meel sinto to nooe'oca 'aisicueno peelu humzi tan'e ho zou sitoo a'o.

³holahc eayaezoya to cou a'o, 'alaeno maica 'e la'u hia ehcvho.

⁴o'ate'oeno mako yaa tonu no noe'oc ta psoyaski no fukuin ho eabobonu?

⁵o'a te'oeno mako mais'a 'o mocmo ci sitoo. mais'a nat'ohaesa to nooe'oca. totiski to petelo ho hafa 'omo sinto ci vcongusi ho yuyuso covnɛ?

⁶nianta yainca c'o a'o ho i'o panapa nate ih'unu nomio note paceofa. ana ho iachi yaahioa?

⁷siya nala heetai ho iachi ayocɛ no 'oanɛ? siya nala emɛm'ɛ no amcuju ho o'te bonɛ no beahcisi? siya nala smoecau no moatɛ'nɛ ho o'te mimo no nun'usi?

⁸e os'o engha o'ate nama esvɛta talac'o huhucmasa hioa, o'amos'aeno maezo maica 'o e'e to hoolicu?

⁹isi esvɛta to hoolicu to moose: <hola seolɛano yonto teomeoma ho miiei'i to pai 'o 'uachumu, teav'a topui 'o sumsusi.> na lasi siya no 'tohɛngɛ to hamo zous'aeno 'o 'uachumu?

¹⁰ho isi e'e eni 'amos'aeno mi'usnu a'to ci e'e? ci'aisieno anana'va tposneni a'to! maica i'omo emɛemɛm'ɛ ho i'omo efeitɛ, la acɛhɛ mooteo no tma'upu note tov'oha ci 'oanɛ.

¹¹imza yonta taicomu ho yapneni 'e hiyoyapo no piepiya, hocimza i'mi muu ho tiou no macucuma. tees'aeno tamza no aemoemou?

¹²hoci yaa tonɛ na mocmo ho maica ci mooteo muu, o'atemzas'aeno h'unano yaa maica ci tonɛ? at'inghi, o'a omzala ahta titha 'emo maica ci tonɛ, apuya uveica 'e acɛcɛhɛ, cites'a poa nomɛtɛ to fukuin to kilisto.

¹³aimu ahta o'te cohivi, i'ola yaahioa to seiten ci cou la i'mi to seiten ho mayo tote ana; i'ola aɛt'ɛcɛ to 'oyona sɛ'tɛ ho yaahioa ci cou la maezo tma'upu to isi sɛ'teni.

¹⁴totiski, isi yaeza yaica ci eucufnu to nooe'oca: i'ola yaahioa no psoyaski to fukuin ci cou, nte anana'o noe'ocɛ to psoyaski no fukuin ho e'oca na h'oyunsova.

¹⁵at'inghi, o'aos'o titha 'emo maica ci tonɛ; ho os'o tposi 'e e'e eni. o'ate'o p'ehɛhɛya 'emo maica ci tonɛ. 'upena hoci'u mcoi 'e os'o etanveni o'ate'o poa 'afeungu!

¹⁶uk'a ci te'o 'o'emamzi no nomio no psoyaski ta fukuin ho efnaso; mami'oc'o fiho no 'osmuhnua ho psoyaska. hoci'u o'te psoyaska 'e fukuin. te'ocu meamzi.

¹⁷ho ci'u psoyaski ta fukuin, mo i'mi no smoekaebɛ; te'ocu meelɛ tov'ohɛ no hnoo; at'inghi, ho isieno toveineni a'o to hamo 'e hi'hioa eni, te'ocu ta'unano te anana'va ngoevi.

¹⁸homo maica, cuma na os'o elɛa ci hnoo? 'ainaeno h'okaebɛa'u ho os'o o'ate 'ahɛya poa tipeisu 'e cou ho mi'o psoyaski ta fukuin, tee yainca o'a os'o titha na nte'o tov'oha ci tonɛ ho mi'o psoyaski ta fukuin.

¹⁹zou ziu ci cou a'o, o'amo noa tolei ta mocmo ci cou; at'inghi mi'o 'aveoveoyɥ ho noa soksuskunu tamo botngonɥ, akoyu no tmas'usnu tamo asuhcu botngonɥ ci cou.

²⁰ho te toehungneni yaahioa 'o couyutaya, te'o mais'a couyutaya, akoyu no tmas'usnu to couyutaya. e'vono o'a mi'o noskufu no isi skotɔkca to hoolicu to moose, at'inghi mi'o mais'a mo yunsou to skufu to hoolicu, akoyu no tmas'usnu tomo noskufu to hoolicu ci cou.

²¹totiski, homo noteuyunu tomo noyafu to hoolicu ci cou, te'ocu mais'a mo noyafu to hoolicu, o'ate'o poa seotpɔtɔneni to hoolicu to yutaya, te akoyu no tmas'usnu tomo noyafu to hoolicu ci cou. at'inghi, o'aos'o yainca te'o o'te meot'ɔcɥ to hoolicu to hamo; a'ɔmtɔsi isi seotpɔta to hoolicu to kilisto na a'o.

²²homo notaico tomo yoz'u 'o singkoo ci cou, te'o mai'sa mo yoz'u ci cou, te'o akoeva no tas'usna 'emo maica ci cou. ko'koeno, hoci notaico nomo mainenu ci cou, te'o mais'amo mainenu ci cou; 'upena hoci boemi note mainenu ci ti'a'ausna, te'o conino to'usnu nomo piyo ci cou.

²³mi'o nomio ta fukuin ho hioa 'emo maica ci hi'hioa, na atuhcusi te'o 'ucia poa tma'upu no ɔmɔsi ta fukuin 'e cou.

²⁴'aimu ahtao'te cohivi, i'ola yonto toosa'va ho i'upu yupa toosa'o no mayahe ci cou, la e'vono botngonɥ, at'inghi 'ote mayo to hnoo lac'o cih. ko'koeno, temula yaa ma'koyu no atrɔtɥ ci 'tohungɥ ho peayofɥ.

²⁵'emo macihi cite i'upu toosa'o la tiou tomo afnasu ci ɔsvɔsvɔtɥ, la akoyu no mayo to teec'on'a kuzo ci tafange; at'inghi 'o ito 'ucia 'aanana'veni zou i'o o'ate kuzo ci tafange.

²⁶ko'koeno, la'uc'o mimhocni ta os'o mituhci ho pa'eusngɔcɥ; mi'o maezo mais'a 'ola toosa'o no yupa muutu ci cou. 'emo macoconci tɔ'pɔ'pɔya o'amo con nante tmo'vozvozo.

²⁷la'u eyɔyɔci mi'usni 'e iachi feango, akoeva no a'sɔftona atɔkca, ci tes'a 'afeungu eyoho'ɥ no mocmo ho poa i'upu toosa'o, apuya patɔ'va no mocmo 'e iachi.

Kolinto 1- 10

etngoeva 'o hi'hioa no m'ohkuyu to uacoua

¹maanat'ohaesa, te'o poa talɔaneni muu, na ohela esmiza ci hi'hioa to nia maameoito ho mosola to'ofeihni to moose ho yone maepuepuhu. mosola acɔhɥ yono isi to'isihngi no cɔɔcɔtɥ ho ko'ko soanono ho supihi ne fuhngoya etɔpɔ.

²yonto cɔɔcɔtɥ, yonto etɔpɔ, micu acɔhɥ tiou no toonono ho tma'usnu to moose.

- ³moso ac̄h̄ bon̄ tomo totiski ci 'oan̄ no piepiya.
- ⁴mimo to mo totiski ci esbobuka no piepiya. 'e esbobuka eni mo i'mi tomo to'upu fiho ci yakivaȳ no piepiya ho moheaf̄o; 'o yakivaȳ ic'o 'ai'oeno kilisto.
- ⁵at'inghi, to taicohe, na'nosino o'aisi ʌm'ʌmn̄a to hamo, ko'koeno mo ac̄h̄ e'puyu ne mamaepuhu ho mcoi.
- ⁶'emo maica ci hi'hioa isi ac̄ha tohaeveni a'to, engahva a'to ho o'te poa maezo no nia la hiahe ma'konvos̄ ho kokuzo ci hi'hioa,
- ⁷'otela mais'a no moso piyo to 'ayumonahe ho m'ohkuyu no uacoua. aʌ̄ mais'a 'o isi tposi to seiso: <'e yatatiskova eni homo yusuhngu la eabobon̄ ho mimo, homo yac'ʌ la 'otole.>
- ⁸o'ate ʌmn̄ hoci mais'a tomo piyo to taicohe ho a'ʌmt̄ peisnou no smoc'ou ho o'te koe'i: mosola i'mi no kuisi no smoc'ou, to cono hie mo tunsoh̄ 'omo posimpusku positoteuhu.
- ⁹o'ateto maezo tamo piyo ta taicohe ho h̄sv̄ta 'o kilisto: maica ho ihe h̄sv̄ta 'o nooe'oca mo noa yo'eoca to fkoi ho mcoi.
- ¹⁰o'ateto mais'a ta mo piyo ci cou to taicohe ho eubut'uc'o 'o ngayohe: maica ho moso eubut'u ihe opcoza to la himhohioa no aapayo'ʌ ci tensi.
- ¹¹'e ohela el̄a ci hi'hioa. oho ac̄ha titha tohayo to mocmo ci cou, yaeza ac̄ha tposi, teyaineni no tetola engahva, maica ho mitocu seol̄a no yonta puesona ta hr̄hr̄nḡ.
- ¹²ko'koeno, siya namo ma'unano mo iachi b̄ʌl̄ʌl̄, siya nate afnaso bumemeal̄. ci tes'a smopcuku.
- ¹³i'elamu esmiza ci macoconci h̄sv̄ta malean'a ac̄ha pasvo'ha ta cou. zou mou'ʌmt̄ 'o hamo; o'atesi ahta poa yupteil̄ no o'atemu pasvo'ha ta ton̄mu ci h̄sv̄ta. hola esmi na h̄sv̄ta, tesi fii no temu ton̄, poa pasvo'heni muu. paavneni no temu mia yuyafo ci ceon̄.
- ¹⁴ko'koeno, maananghia, temula totoef̄nḡ tola hi'hioa no m'ohkuyu to uacoua.
- ¹⁵mi'o mi'usnu ta lamu bocbochio no hi'hioa ci cou ho ya'ei; temu iachia h̄sv̄ta 'e e'e'u mionana emzo.
- ¹⁶holato mimo to isi to'aveoveoneni ci soetohv̄, o'amos'aeno tma'upu to hmuyu to kilisto? holato bon̄ to isi tipcia ci pang, 'amos'aeno tma'upu to feango to kilisto?
- ¹⁷maica mitoc'o con̄i ci pang, mito ac̄h̄ tma'upu ta mo totiski con̄i ci pang; ko'koeno, mito e'vono botngon̄. mioc'o cono feango.

- 18temueno aiti 'o cou'isolaelu, i'o moso bonu to su'ta, micu yaa natu'ca to 'oyona su'ta.
- 19cuma na koyu'u ho os'o e'usna yaica? isinana a'umta na'na huecvuhua na uacoua ho ina su'ta?
- 20o'amo maica! os'o yainca, 'o isi pasopaeva to 'oyona su'ta to couyafana ci su'ta isi faeni no hicu. o'aisi faeni to hamo. o'aos'o umnu hocimu biteuyunu na hicu.
- 21o'atemu soe'upu to soetohva to nooe'oca temun'a soe'upu no soetohva no hicu, o'ate o'upu no eabobonu to nooe'oca teen'a o'upu no eabobonu no hicu.
- 22teton'asi asusu'nova 'o nooe'oca? mitoenno tasohe to nooe'oca?
- 23pantola mainca: <mimza yaa ziu no hioa 'emo mav'ov'o ci hi'hioa.> mioeno o'te emzo 'e e'e eni. at'inghi, 'emo macoconi ci hi'hioa o'a mo acuhua koa umnu. <mimza yaa ziu no hioa 'emo mav'ov'o ci hi'hioa.> at'inghi, 'emo macoconi ci hi'hioa o'ate acuhua meelua to'usnu no cou.
- 24'emo macicahi ci cou o'a inac'o iachi um'umnu nate ta'to'tohungva, te yaeza ta'to'tohungva nate koa umnu no mocmo ci cou.
- 25'ola phieni ta momhino ci fou, temu peelai acuha ana, o'ate 'ahuyu nomio no umnu ci 'tohungu ho tuucocosu no cuma.
- 26maica isi yainca to seiso: <'e acucuhua ci macucuma ta ceoa mo acuhua tma'usnu to nooe'oca.>
- 27hoci pano o'amo tmaa'uzo to nooe'oca ci cou ihe eho'a muu ho eabobonu, mimu maezo mimho uso, temu osno'zonu bonu no ihe afu'a tuyafa ci 'oanu, o'ate 'ahuyu nomio no umnu ci 'tohungu ho ma'pepevai.
- 28at'inghi, hoci yaa eusvutu suu ho yainca i'o isi ana oho titha meesi to uacoua, temucu yumzi 'emo eusvutu muu ci cou, maezo yumzo no umnu ci 'tohungu, teav'a ana 'e 'oanu.
- 29o'aos'o pas'usna no umnu ci 'tohungumu, maos'o pas'usna to umnu ci 'tohungu to ic'o. nenusi no panote tuocosu: <homo maica, mainci poa seotpatneni no umnu ci 'tohungu no mocmo 'e ziu'u?>
- 30hoci'u yaa 'aveoveoyu ci 'tohungu ho tiova 'e 'oanu. mainci tehe aac'o peelai etfanga no mocmo ho os'o ana 'e o'ucu to'aveoveoneni ci 'oanu?>
- 31homo maica. 'upena hoci cuma na imu hioa, bonu hocieno mimo, te acuha poa nomio no psoevohngu to hamo ho hioa.
- 32'upena hocimu mi'usnu no couyutaya, coungilisia, hocieno mi'usnu ta kiokai to hamo. o'ate umnu hoci poa smorcuku na mocmo ci cou.

³³temula maito la'u hioa ho hioa; ma os'o ac̄ha 'ucia poa kokaekaeβ̄, o'aos'o ahta ta'to'toh̄ngva nate koa ʌmn̄ a'o, la ta'to'toh̄ngva nate koa ʌmn̄ tamo botngon̄, akoeva no poa el̄ no to'usnu.

Kolinto 1- 11

¹temula momaemaezo a'o, totiski ho la'u momaemaezo to kilisto.

einu ci hia m'ohkuyu

²la'u emomoenḡa muu; maica ho lamu asnḡcva tal̄a a'o, a'vinano noȳci 'o o'u psoecinḡa muu ci h'omahs̄fta.

³at'inghi, os'o tata'za ho cimu cohivi, zou fnguu tamo macihi ci hahocnḡ 'o kilisto; zou fnguu ta mamespingi 'o hahocnḡ; zou fnguu to kilisto 'o hamo.

⁴e hahocnḡ hoci yontola toehunga 'oyona ho 'inoli hocieno evaho no e'e to hamo, hoci tofē'si 'o fnguu, 'aisieno aokoe'iya 'o kilisto.

⁵at'inghi, 'e mamespingi hoci yontola toehunga 'oyona ho 'inoli hocieno evaho no e'e to hamo, hoci o'te tofē's̄, isi aokoe'iya 'o iachisi vconḡ. 'emo maica ci mamespingi o'amo mav'ov'o nomo kayampui ci mamespingi.

⁶hoci o'te tofē's̄ 'e mamespingi, ʌmn̄he hoci moeza to'si'si 'o f̄ʌs̄si; ho isieno ta'unano mo koe'i ci hi'hioa hoci to'si'si hocieno sko'si'sa, 'antesieno tofē'si 'o fnguusi.

⁷e hahocnḡ o'ante ʌmn̄ hoci tofē's̄, maica ho isi'so psoevoveiya 'o mi'ausna ho i'o psoevohnḡ to hamo. at'inghi 'e mamespingi isi psoevoveiya na psoevohnḡ to hahocnḡ;

⁸maica 'e hahocnḡ o'amoso i'mi ta mamespingi ho teyai, mai'e mamespingi 'o oho i'mi ta hahocnḡ ho teyai;

⁹e hahocnḡ o'a oho teyaineni ta mamespingi, mai'e mamespingi 'o oho teyaineni ta hahocnḡ.

¹⁰ko'koeno. i'mi no nomio to tensi. 'e fnguu ta mamespingi nte yaa mitoh̄nḡ ci to'honga.

¹¹na sotva'esasi: yonto 'ayumona to noe'oca. 'e hahocnḡ ho mamespingi te yupa noe'oc̄. yupa yu'tat'ʌc̄.

¹²maica 'e mamespingi mo i'mita hahocnḡ ho teyai. 'e hahocnḡ isi peyafa ta mamespingi. at'inghi 'e ʌc̄c̄h̄ macucuma mo ac̄h̄ i'mi to hamo.

¹³atemueno iachia h̄sv̄ta! hoci yontala toehunga 'oyona ho 'inoli 'e mamespingi ho o'te fē'sa 'e fnguusi mionana 'aseol̄?

14 na yu'ausnamu o'a isis'aeno eʊsvʌta muu, 'e hahocngʊ hocisi poa taacvoh'i 'e f'ʊsʊsi 'ates'aeno ma'kokoe'i,

15 'e mamespingi hocisi poa taacvoh'i 'e f'ʊsʊsi o'as'aeno psoevohngʊsi? maica 'e taacvoh'i ci f'ʊsʊ te peelʌi teyai tofeʊ'sa.

16 hoci panote ehcʌvho, te'oc'o yainca, na a'mi ho i'e makikiokai to hamo hoci yonta m'ohkuyu ci hi'hioa uk'a ci mocmo ci 'ofiha.

seisan to nooe'oca

17 'e te'o cucufneni ci e'e maitan'e o'a te emomoengʊa muu, maica 'elamu hia yu'eteuyunu la a'ʌmtʌ koa 'oha ʌmnʌ.

18 'emo coni, panto mo eʊsvʌtʌ a'o, ho lamu yu'eteuyunu la boevahvoh'unu. os'o taa'uzva mo piyo ci e'e 'omo eʌʌ.

19 o'ate yamceni hoci yaa boepaevai ta taicomu; 'ateeno peelʌi humzi tan'e zou siya namo emzo ci 'tohʌngʊ.

20 ho lamu yu'eteuyunu, ma'i ina seisan to nooe'oca na imu noyʌci.

21 maica holamu 'aumeumeusa ana 'o lamu iachia hafa ci macucuma, 'amakno pantola sieo, panola moyomo ho yoseʌ.

22 o'antemueno meelʌ yono emoo ho eabobonʌ? nenusino mimu emozu potfʌngʊ to kiokai to hamo. a'vinano poa ma'kokoe'i 'ola thi'cia ci cou? ho te'o mi'usni muu ma nte'o av'a? nte'onana emomoengʊa muu? o'ate'o peelʌi emomoengʊa muu!

23 'e os'o psoecʌ'ha muu o'u tiova to nooe'oca: to yofnasi ne oho phieni 'o nooe'oca iesu, isi eepza 'o pang,

24 to'aveoveoyʌ to hamo, tipcia, yainca: <zou feango'u eni, isi nomzi muu ho ciha; nte maica na temula hioa, ho taaecingia a'o.>

25 oepʌngʊ, yaica ho yaa 'o sooetohvʌ, yainca: <'e sooetohvʌ eni isi titha to hamo 'e hmuyy'u ho p'eyac'a 'e faeva ci esvʌta. cono holamu ima, nte maica nate hioa ho taaecingia a'o.>

26 ko'koeno, ac'ʌhʌ ho tena i'vaho cmʌ'ho 'o nooe'oca, cono holamu ana 'e pang ho ima 'e sooetohvʌ, 'aimueno epopayoa 'o mcoi to nooe'oca.

27 ko'koeno, 'upena na siya, hoci o'te boemi no einu ci 'tohʌngʊ ho bonʌ ta pang to nooe'oca, ima 'e sooetohvʌ to nooe'oca, isicu yutasufka 'o feango ho hmuyy to nooe'oca.

28 'emo macihi te auevan'a hʊsvʌta 'e iachi, niantec'u bonʌ ta pang ho mimo to sooetohvʌ.

²⁹hocisi o'te ta'hongi homo yaa natu'ca to feango to nooe'oca 'e isi ana ho ima. ho tesi ana 'e pang ho ima 'e sooetohvæ tec'o at'inghi iachi noa yæsvæta.

³⁰nomio tan'e, ko'komo 'enepio ta taicomu 'omo yæsmæzi, tma'congo, panto mo maezo mcoi.

³¹hocito auevan'a hæsvæta 'e iachi, 'anateto 'ahæyæ noa yæsvæta.

³²at'inghi, ho mito tiou no yæsvæta to hamo, maisi pahsæsfæti to nooe'oca na a'to, teto o'te totiski ta yatatiskova ho to'upi topci no kuisi.

³³ko'kono, na maanat'ohaesa'u, ho lamu noteuyunu ho noyæci 'e seisan to nooe'oca, ntela yupania mooteo.

³⁴hoci pano mo sieo, 'anteno auyun'a yono emoo ho bonæ, ci tes'a noa yæsvæta to hamo homo noteuyunu. inacu mocmo ci hi'hioa, 'ata'ueno ebakneni ho ta'ucu i'vaho cmæ'ho.

Kolinto 1- 12

mengumi to seilei

¹maanat'ohaesa, e'usna no mengumi to seilei, os'o tata'za hocimu acæhæ bochio.

²ne mohmun'a tmaa'uzo to lahe peepeeseni to couyafana, la conino noa e'usna tomo emopeu ci ceonæ, noa skotpæta to o'amo yaansoua ci uacoua.

³te'o eæsvæta muu, nala afu'u noa poot'ova to piepiya to hamo ci cou o'ate ahtu mainca <nte tiou no patkuzoi 'o iesu>. totiski, hocisi o'te eahafa no seilei, maezo uk'a cite meelæ mainca <zou nooe'oca 'o iesu>.

⁴mo mav'ov'o na mengumi. at'inghi isic'o acæha pafeni tamo cihi ci seilei;

⁵mo mav'ov'o na fifiho. at'inghi isic'o pafeni tomo cihi ci nooe'oca;

⁶mo mav'ov'o 'ola hioa. at'inghi isi pafeni to moc'o cihi ci hamo na tonæ no yaahioa.

⁷akoeva no acæha poa mayo no æmnæsi. 'o seilei homo yonta feango tamo macicahi, mo maezo mav'ov'o na isi epa'teni.

⁸'o seilei isi pafi no moutæs'æ ci e'e 'emo cihi, totiski ci seilei isi pafi no mau'to'tohængæ ci e'e 'emo h'unasi ci cou.

⁹totiski ci seilei isi pafi no singkoo 'emo cihi ci cou, pafi no tonæ no aotothomæ 'emo h'unasi ci cou.

¹⁰'o seilei isi pafeni ta cou tan'e na tonæ no po'e, pafeni ta cou ta'e na mengumi no meemealæ evaho no e'e to hamo, pafeni nomo cihi na tonæ no bohbohngæ

no moipiepiya, isi faeni tamo h'unasi na tonɛ no epiepiya, isi i'vaha faeni tamo cihhi na tonɛ no evaho tamo epiepiya.

¹¹at'inghi, 'e acɛcɛhɛ eni mo i'mi tomo totiski ho aɛɛɛ'o cihhi ci seilei, isi ieni no iachisi 'tohɛngɛ, pafeni ta macihi 'emo mav'ov'o ci mengumi.

conci feango man'i ci maesoesou

¹²'o kilisto mo mais'a conci feango, ho yaa man'i ci maesoesou; 'e feango mo e'vono man'i ci maesoesou, mioc'o cono feango.

¹³totiski, 'upena hoci zou couyutaya hocieno coungilisia na a'to. tolei hocieno ziu, moc'o acɛhɛ i'mi tamo cihhi ci seilei ho tiou no toonono, hocu cono feango, a'vinano toehungu tma'upu ta cihhi ci seilei.

¹⁴'e feango o'amoc'o anou conci esou, mamu i'mi tamo man'i ci esou hocu meelɛ feango.

¹⁵hoci mainca 'e t'ango: <o'as'a emucu a'o, ko'ko o'a mi'o tma'usnu ta feango>, o'ate meelɛ i'mi tan'e ho yainca o'a 'oahngɛ ta feango.

¹⁶hoci mainca 'e koyu: <o'as'a mcoo a'o, ko'ko o'ate tma'usnu ta feango>, maezo o'ate meelɛ i'mi homo maica ho yainca o'a 'oahngɛ ta feango.

¹⁷hoci'o aucunu mcoo 'e feango, teeno meelɛ tmalɛ? hoci aucunu koyu 'e feango, teeno ahtu e'hongɛ?

¹⁸ko'koeno, 'o hamo isi ieni no iachisi 'tohɛngɛ ho siya ta feango 'emo o'te totiski ci maesoesou.

¹⁹'e aucunu ci feango hoci'o conci esou, teeno tamza no feango?

²⁰a'ɛmtɛsi, mo man'i 'e maesoesou, at'inghi 'e feango moc'o cono.

²¹ko'koeno, 'e mcoo o'ate meelɛ mi'usnu ta emucu ho mainca: <o'ate'o titha suu!> 'e fnguu o'ate meelɛ mi'usnu ta t'ango ho mainca: <o'ate'o titha suu!>

²²apuyu, i'ola mais'a mo yoz'u ta maesoesou, la h'unano kuzo hoci uk'a.

²³ita feangoto, i'ola mais'a ito o'te huecvɛhɛ, namateto afnasa aɛɛɛ; i'ola 'oha ɛmnɛ ho isi aiti nteto afnasa aimih'una.

²⁴i'ola ake'i miyoyonghu o'ate namaci afnasa ayoyonghua. 'o hamo homo maica 'e hiasi matoyange ta maesoesou ta feangoto, 'aisieno apaevazneni nomo asuhcu meisi ci psoevohngɛ 'e isi ake'a hukuzkuzoa ci maesoesou.

²⁵ko'ko poa o'te apopaevai 'e cono feango, 'emo mav'ov'o ci maesoesou te meelɛ yupa aɛt'ɛt'ɛɛ.

²⁶hoci 'atutumzo 'emo conci esou, 'e afu'u maesoesou te acɛhɛ 'atutumzo; hoci psoevohngɛ 'emo conci esou, 'e afu'u maesoesou te acɛhɛ kokaekabɛ.

²⁷na muu zou feango to kilisto, 'emo macicihi ci cou zou acũhũ maesoesou.

²⁸ta 'ayumona ta kiokai, isi acũha poa elũ note hioa 'emo macicihi; i'o isi sotoyangza: 'emo conu zou sito, 'emo yuso zou eyongensa, 'emo tuyu zou lema'cohio; acnguhusi zou la meelũ peispopo'e, acnguhusi, la yaa tonũ no aotothomũ. i'olac'u meemealũ to'usnu to mocmo ci cou; 'ola meemealũ tmasusuce to hi'hioa, i'ola meelũ epiapiya.

²⁹'emo maicaci cou o'a acũhũ sito, o'a acũhũ eyongensa, o'a acũhũ lema'cohio; maezo o'ate acũhũ meelũ peispopo'e,

³⁰o'ate acũhũ meelũ aotothomũ, o'ate acũhũ meelũ epiapiya, o'ate acũhũ meelũ evaho ta epiapiya.

³¹at'inghi, temu i'ima 'omo atva'esi meoisi ci mengumi. maitan'e te'o pa'cohivneni muu 'emo so'ũmnũ ci ceonũ.

Kolinto 1- 13

e'usnu no himngonghi

¹'upena hoci'u meelũ tamo mav'ov'o ci e'e ta yatatiskova, ac'ũhũ no e'e no tensi, hoci uk'a himngonghi, 'e e'e'u teec'o mais'a 'ola ptaungũ ci lungu ho i'ola moengũ ci lingi.

²hoci'ueno yaa tonũ no meemealũ eusvũsvũtũ, a'vinano yaeza hũh'ũti 'e mav'ov'o ci mau'to'tohungũ, mav'ov'o ci moumsũ'eonũ, ac'ũhũ no yaa mahtũicũ ci singkoo ho peelũ soezuha 'e hcuyu ho hoyuha ne etũrũ, hoci uk'a himngonghi, uk'a ci tesi nama a'a'ausna.

³hoci'ueno acũha faeni no mocmo na acũcũhũ ci ezoezoũ'u, ac'ũha no faeni 'e feango'u ho poa hmoeni no mocmo, hoci uk'a himngonghi, 'e os'o hioa tec'o uk'a koa mũnũ.

⁴'e himngonghi la nona'o buveici, ma'cocacni; hoci yaa himngonghi o'ate smo'eubut'u, o'ate etano, o'ate bitano,

⁵o'ate 'aũnrũnrũ na hi'hioa, o'ate kiala, o'ate masũ'no, o'ate talũ na peis'epo no mocmo.

⁶la himkuzo no 'oha moulũlũ, lac'o himkaebũ no so'emio.

⁷'e himngonghi lasi paiemũhi 'e acũcũhũ, la yaa singkoo ta acũcũhũ, la yaa ta'usni ta acũcũhũ, peelũ uveica 'e acũcũhũ.

⁸zou 'auesiesi 'e himngonghi. 'e tonũ no eusvũsvũtũ lac'o akameosũ; 'e mengumi no epiapiya tena yaa hiesi no aepungũ; 'e mau'to'tohungũ te maezo sucaefi.

⁹maica 'e mau'to'tohungato mo yaa nosvuti, maezo yaa nosvuti 'e mengumi no eusvuvutu.

¹⁰at'inghi, hotena cmu'ho 'omo noemuhu, 'emo yaa nosvuti tenac'u aapayo'u.

¹¹ne mo'un'a oko, la mais'a oko 'e pat'a'ausna'u, mais'a oko 'e yu'ausna'u, i'ola hia ma'to'tohungu mioc'o mais'a oko. mi'ocu yuepungi maitan'e, os'ocu acuha teongasi 'emo peis'o'oko ci hi'hioa.

¹²'e ito aiti maitan'e mo mais'ac'on'a ongko ta huo'ongka, o'a isi husansana, ho noana'o tenala yupa mimi'usnu hocu husansana. maitan'e o'amocu mo a'suftonu na hia'u bohngu to hamo, ho noana'o tenala a'suftonu, aulu mais'a 'o hamo ho lasi a'suftona hong a'o.

¹³at'inghi, 'e singkoo, ta'usni, ho i'e himngonghi, 'emo tuyu te 'auesiesi nongaco, ta taicosi namo sotva'esa zou himngonghi.

Kolinto 1- 14

i'vaha engha na mengumi to seilei

¹temula i'ima na himngonghi. la tata'e tomo tma'usnu to piepiya ci mengumi, aavaho 'o mengumi no psoevaho to e'e to hamo.

²i'ola epiepiya o'amo mi'usnu ta cou ho ya'ei, mamu mi'usnu to hamo, maica uk'a cite tma'hongu to e'esi. isi ieni to seilei ho engha na moumsu'eonu ci so'emio.

³at'inghi, i'ola epeaski to e'e to hamo la mi'usnu ta cou ho engha, la m'eac'u, poucufna, ho ao'pou ta cou.

⁴i'ola epiepiya ci cou lac'o p'eyac'a 'e iachi, i'ola epeaski to e'e to hamo la p'eyac'a 'e kiokai.

⁵os'o tata'ia hocimu acuhu meelu epiepiya, at'inghi os'o asuhca tata'ia hocimu yaa mengumi no epeaski ta e'e to hamo. maica, mac'oci yaa atfangu mahcinghi to epiepiya, ho peelu p'eyac'a 'e kiokai, hoci o'te maica, 'emo epeaski ta e'e to hamo te na'nohe huecvuhua tamo epiepiya.

⁶ko'kono, maanat'ohaesa, ho ci'u uso muu, hoci'uc'o enou no epiepiya, ho o'te hafneni nomo i'mi to hamo ci maavo, mau'to'tohungu, eyoyocu, hocieno mo'ma'coho, cuma na ntesi koa umnu muu?

⁷ac'uhu tomo uk'a nsou ci tngootngo, mais'a 'oeno eubuhu ho tngootngo no yac'u, na fihngausi hoci o'te yaa nguteo ho mlingi, teeno ta'hongi ta cou zou cuma na tmu'a'ausnasi?

⁸i'ola meepeucu to la'pa hoci o'te meetuhcu na fihngau, siya nate ae'ayocu no yu'susuyumo?

⁹totiski, hoci o'te asansana na imu engha ci epiepiya, siya nate tma'hongu no isi engha ci e'e ta 'ayumonasi? 'amimucuc'oeno mi'usnu ta peucu ho ya'ei!

¹⁰ta hpupungu mo man'i ci o'te totiski ci e'e, 'emo macoconci e'e uk'a cimo o'te yaa e'a'ausna.

¹¹hoci'u o'te tma'hongu ta e'e, i'omo bua e'e to ic'o hoci mi'usnu a'o zou cou h'unasi, ho tehe aiti a'o zouc'o maezo cou h'unasi.

¹²totiski, homimueno a'umtu tata'e nomo tma'usnu no mengumi no piepiya, 'anteno buii'ima nate meelu koa m'eac'u ta kiokai ci mengumi.

¹³ko'koeno, 'ola epiepiya ci cou nte biebimi nomo afnaso ci mengumi, teeno peelu esansana 'e e'a'ausna ta epiepiya.

¹⁴hoci'u boemi no epiepiya ho 'inoli, 'aeno piepiya'u namo 'inoli, at'inghi o'ate yaa a'a'ausna ta toutus'u.

¹⁵teeno mainenu homo maica? te'o boemi no epiepiya ho 'inoli, maezo boemi no toutus'u ho 'inoli; te'o boemi no epiepiya ho pasunaeno, te'o maezo boemi no toutus'u ho pasunaeno.

¹⁶hoci o'te maica, hoteko boemi no epiepiya ho 'aveoveoyu to hamo, homo seolano nouteuyunu i'omo o'te tma'hongu no epiepiya ci cou o'atehe cohivi cuma na e'esu, teeno ahtu meelu tohmusku na 'tohngu ho mainca <'aamen>? maica o'aisi peelu cohivi cuma na e'esu.

¹⁷maiac'o, na hiasu mi'usnu to hamo ho 'aveoveoyu ci 'inoli mo e'vono umnu, o'ate h'unasi elu no p'eac'a na mocmo ci cou.

¹⁸te'o 'aveoveoyu to hamo, na la'u hia epiepiya la na'nohe man'i muu.

¹⁹at'inghi, hola yu'eteuyunu 'e kiokai, te'o kaebuhe hoci'u mateomohu note ta'hongi ci e'e, ho meelu mo'engho note mo'ma'cohio no cou, ho o'te mo'engho no evaphopho ci epiepiya.

²⁰maat'ohaesa, ta 'to'tohngumu 'ote mais'a oko; tamo kuzo ci hi'hioa temula mais'a foinana. tela poa yepungu na 'tohngumu.

²¹ohsila yainca to seiso: yainca to nooe'oca: te'o ieni tola boemi tomo h'unasi ci e'e ci cou, ieni to sumsu to cou h'unano hpupungu ho mi'usnu ta yatatiskova tan'e ho ya'ei; at'inghi, o'aihec'o h'unasa talu a'o.

²²maica ci hia baito, 'e mengumi no epiepiya o'a mo nomio ta sinto, maisi teyaineni huomza to o'amo tmaa'uzo ci cou. at'inghi, na mengumi no evaho to e'e to hamo o'as'a nomio to o'amo tmaa'uzo ci cou, maisi faeni ta sinto ho teyai huomza.

23homo maica, hoci yu'eteuyunu 'e acucuhu kiokai, ho acuhu boemi no epiepiya, hoci yumeumu na couyafana ho i'o o'amo tmaa'uzo ci cou, 'ates'aeno yainca mimu acuhu eungcu?

24hoci acuhu psoyaski no e'e to hamo, yaa yumeumu ci o'a mo tmaa'uzo ci cou hocieno couyafana, tesi peelui i'mi ta isi talui ci e'e ho peihasmome homo iachi yaa kuisi, tma'hongu no 'oha sohuyu ci 'tohangu,

25epopayoa namo noototoefangu ci koyu, 'anate meelu o'te m'ocnguyu ho m'ohkuyu to hamo, esansano mainca: <mamo a'umtu no'upu muu na hamo.>

noyuci ta kiokai ci h'ofiha

26maanat'ohaesa, zou cuma na 'tohangu? ho lamu yu'eteuyunu ho m'ohkuyu, pantola pasunaeno ci cou, pontola mo'ma'cohio, pantola elu no paavi to hamo, panola epiepiya, panola mahcinghi ta epiepiya. la cohivi, nala afu'a hioa nte acuhu koa ec'u ta kiokai niante emio.

27hoci panonte epiepiya, ntec'o poa yoso hoci o'te tuyu nante yupa easuski, a'vinano nte poa yaa atfangu mahcinghi ta ihe engha.

28hoci uk'a mahcinghi ci cou, i'omo epiepiya nte amiocni, tec'o mi'usnu ta iachi ho ito hamo ho ya'ei.

29i'ocu mo psoyaski to e'e to hamo, te meelu yoso tuyu nante ya'ei, nacu mocmo te bumemeala talui na ihe maeengha.

30'omo yusuhngu, hoci pano isi paavi to hamo, i'omo auyu ya'ei ci cou ntec'u tosvo ya'ei.

31'e mimu macihi te acuhu meelu yupaasuski epeaski no e'e to hamo, poa momaemaezo 'emo botngonu, acuhu mayo no poucufnu.

32'ela psoyaski to e'e to hamo ci cou la ake'a atukca 'e iachi mengumi;

33maica o'aisi umnuu to hamo hoci ep'ucu. matesi poa suseomu a'to, totiski to makikiokai to mao'o'oko to hamo,

34'e maamespingi la amiocni homo yonta taico tamo yu'eteuyunu. o'ate 'ahuyu aomotu'u; mais'a 'o isi h'oesvata to hoolicu to couyutaya, tela ayuca na iachi.

35hoci panontehe 'ucia cohivi, te meelu yono emoo ho tuocosi no vcongu. hoci ya'ei ho mo nouteuyunu 'e maamespingi la pa'hikokoe'i ci hioa.

36tee av'a? na e'e to hamo mios'aeno i'mi muu? isic'oeno anova psoecu'ha muu?

37hoci panonte iachi ma'unano mo epeaski no e'e to hamo, hocieno ma'unano mo yaa tma'usnu no mengumi no piepiya, ntesi cohivi 'e os'o faeni muu ci tposu mo i'mi no mashuyu to nooe'oca.

³⁸hocisi peaezoni eni, o'atemu 'ahɥya cumasa.

³⁹ko'koeno, maanat'ohaesa'u. ntemu m'ene no mengumi no psoyaski no e'e to hamo, at'ingha teav'a 'ahɥya potani 'ola epiapiya.

⁴⁰'ela afu'a hi'hioa la aa'pucva poa auseoseolɥ ho suce.

Kolinto 1- 15

smoevovei to kilisto

¹maat'ohaesa, temusola talɥa 'o o'ula psocɥ'ha muu ci fukuin; 'e fukuin eni imucu tiova, a'vinano teyai totnguca to singkoomu.

²hocimu noyɥɥɥci 'e fukuin eni, ho o'tec'o meumzomzo tmaa'uzo, 'ate ahtuo'te i'mizi no noa to'usni.

³os'o psocingha muu 'o os'o tiova ci sotva'esi ci e'e, 'aeno: maito isi engha to seiso, isi nomzi to kilisto na kuisito ho mcoi;

⁴ivaho maito e'e to seiso, noa efo'a, miteuhi cu smoevovei.

⁵moso aopa'to to petelo, maezo aopa'to to maskɥeso ci sitoo.

⁶ataveisi moso i'nɥskɥ aopa'to tomo se'einva ci mosola to'ofeihni ci cou; 'emo maica ci cou e'vono piyo 'o micu mcoi, mion'a engha botngonɥ 'o mon'a yayo maitan'e.

⁷ataveisi, mo aopa'ta to yakovu, maezo aopa'to to afu'u sitoo.

⁸sotavei, isi yaeza aopa'ta a'o; mi'o mais'a mo yono 'oha 'aseolɥ ci a'a'ausna ho yayo.

⁹ta 'ayumona ta sitoo mi'o so'okosia, o'ami'o 'aseolɥ no sitoo, maica mo'ula pohtutumzo ta kiokai to hamo.

¹⁰at'inghi, i'mi no mengumi to hamo, mi'ocu mais'a 'e a'o maitan'e, i'o isi pafeni a'o ci mengumi o'a mo 'afeungu. apuyu, mi'o afnasohē ngoseo yaahioai ta mocmo ci sitoo; a'ɥmtɥsi, o'a mi'o anouc'o peihcachi, mai'o mengumi to hamo 'omo i'upu yaahioa a'o.

¹¹homo maica, 'upena na a'o hocieno 'o mocmo ci sitoo, lamzac'o acɥhɥ maica ci hia psoyaski, mimu maezo acɥhɥ maica ci hia tmaa'uzo.

smoevovei 'e sinto

¹²'o imza psoyaska ci e'e ho zoueno 'o kilisto mo i'mi to mcoi ho smoevovei, ta taicomu mo mainci yaa mainca uk'a cimo i'mi no mcoi ho smoevovei ci hi'hioa?

¹³hoci uk'a smoevovei ci hi'hioa, 'atec'u eno peelɥi yainca, o'amo smoevovei 'o kilisto;

14hoci o'amo i'mi no mcoi 'o kilisto ho smoevovei, cuma na ntemzan'a koa psoyaska, maezo uk'a ci temu koa taa'uzva.

15maicac'o, 'atec'ueno asansana no mimza emeknuyu ho 'akasi 'o hamo; maica 'o imza 'akasi, yainca isi poa i'mi to mcoi 'o kilisto ho smoevovei. hoci a'amtɛ uk'a cimo i'mi no mcoi ho smoevovei ci hi'hioa, uk'anacu na isi poa smoevovei to hamo 'o kilisto.

16hoci o'te smoevovei namo mcoi, tec'u peelɛi yainca o'amo smoevovei 'o kilisto.

17hoci o'te smoevovei 'o kilisto, ina singkoomu 'amicueno 'afeungu, temuc'o a'cɛ'cɛnɛ emoapayo'ɛ no 'ayumona no kuisi.

18hoci maica, 'o mohcu mcoi ci sinto 'atec'ueno tamza no aapapayo'ɛ.

19'e mito tmaa'uzo to kilisto ci cou hocic'o ho miton'a yayo nate yaa ta'usni, tec'u coveozahɛ ta afu'u cou ta hrɛhrɛngɛ.

20at'inghi, a'amtɛsi 'o kilisto micu i'mi to mcoi ho smoevovei; na eni isi hosoo 'o micu mcoi ci cou tena maezo smoevovei.

21maica 'o mcoi mo i'mi tamo cihi ho cmɛ'ho, ina smoevovei namo mcoi. te maezo i'mi tamo cihi ho cmɛ'ho.

22aɛɛɛ mais'a 'e mcoi tamo botngonɛ mo maica homo yuecnguhu to 'atamu, totiski, na smoevovei ta botngonɛ te maica ho i'mi no yuecnguhu to kilisto.

23at'inghi, 'emo macihi te maino auseoseolɛ ci hia matoyange ho smoevovei: te atva'esi auyu 'o kilisto, acnguhusi ho tena i'vaho cmɛ'ho, i'ocu mo tma'usnu to kilisto ci cou.

24ataveisi tenac'u cmɛ'ho na puesona ta hie; homio, 'o kilisto tesi aapayo'a nala afu'u aɛt'ɛcɛ, tɛɛt'ɛcɛ yaa tonɛa ta moipiepiya, yooveineni to amohamo na hrɛhrɛngɛ.

25maica 'o kilisto tesi ahtao'te aɛt'ɛca, ac'ɛhɛ ho tasicu atrɛta to hamo na afu'u hangɛ, acɛha poa peteozu to caphɛsi.

26i'o tasi atva'esa ataveiya aapayo'a ci hangɛ 'ai'oeno mcoi.

27maica ho isi yainca to seiso: <'o hamo tesi acɛha poa peteozu to caphɛsi 'e acɛcɛhɛ.> na'na husansana, 'e isi yaica tan'e <aɛcɛcɛhɛ> o'aisi pai'upi 'o iachisi feango to hamo, maica 'aeno 'e iachisi namo himhohioa ho poa peteozu to caphɛsi to kilisto 'e acɛcɛhɛ.

28ac'ɛhɛ ho tac'u acɛhɛ peteozu to kilisto 'e acɛcɛhɛ, 'e oko tena maezo peteozu to moso poa peteozu ta acɛcɛhɛ ci hamo, ko'ko meelɛ notmoyaevonɛ 'o hamo ho aɛt'ɛca 'e acɛcɛhɛ.

29 hoci o'te maica, i'o moso toonono to mohcu mcoi cuma na tesi a'a'ausna? cuma na tehen'a ta'usni? hoci uk'a cimo smoevovei ci hi'hioa, mainci tehe 'ahɣɣac'o toononvi na micu mcoi ci cou?

30 mainci temia aac'o 'ahɣɣɣ conino peihšosokoyu?

31 maanat'ohaesa, la'u huhucmasi mi'usnu no mcoi! te'o seecɣ'ha yainca, 'amoeno'so maica ho mito asngɣɣɣ no'ayumonɣ to nsou to nooe'ocato ci kilisto iesu, la'u i'mizi no etanveni muu.

32 ne mo'u yone 'epeso ho ehtothomɣ to yuansou hoci mioc'o i'mi no koyu ta cou, cuma na ntesi koa ɣmnɣ a'o? hoci o'te smoevovei na micu mcoi, 'ateeno mais'a 'o isi yainca to h'oe'ea: <mateto eabobonɣ, 'atetocueno mcoi ho hucma.>

33 o'te noa tololoɣngɣi. <'emo kuici nanghia la eteo'hoi to kokuzo ci peipeis'ausna!>

34 la peihšasmome, 'otena i'vaho peiskuisi. ho os'o e'e eni te'o poa ma'kokoe'i muu, maica ita taicomu panto o'amo bohngɣ to hamo.

smoevovei ci feango

35 pano te tuocosɣ: <tee mainenu hoci meelɣ smoevovei na micu mcoi? tena mainenu na tasi mi'a'ausna no feangosi?>

36 'e la loɣngɣ ci cou, 'e osko emɣ'a ta ceoa ci tutu, hoci o'te mcoina'a teeno ahtu cmɣfeɣ ho yusuhci.

37 i'e imu emɣ'a ci heome, hocieno mocmo ci tutu, moc'on'a concu maesih'i ci tutu, o'amocus'a ina tasi mi'a'ausna no feangosi ho tac'u yɣepɣngi.

38 o hamo isi ieni no iachisi 'tohɣngɣ ho fii no mi'a'ausna 'e tutu; isi acɣha poa yaa 'aseolɣ ci mi'a'ausna 'emo mav'ov'o ci tutu.

39 'e feango tamo mav'ov'o ci yuansou mioc'o maezo yupa h'unasi: 'e cou mo yaa feango no cou, 'e yuansou mo yaa feango no yuansou, 'e zomɣ mo yaa feango no zomɣ, 'e yoskɣ mo yaa feango no yoskɣ.

40 panton'a mi'ausnasi ta engɣca, maezo yaa mi'ausnasi 'e ceoa; mo yaa yonghusi 'e mi'ausnasi ta engɣca, mion'a h'unasi na yonghusi ta mi'ausnasi ta ceoa.

41 o hie panto iachisi tiskova, 'o feohɣ panto iachisi tiskova, 'o congeoha panto iachisi tiskova; a'vinano 'o tiskova ta congeoha tan'e ho tiskova to congeoha ne'e mion'a maezo o'te totiski.

42 homo smoevovei 'o micu mcoi 'amoeno maezo maica. la kuzo 'e feango ho isicu efo'a. ho micu smoevovei o'anate kuzo.

43'e isi efo'a mo mikuzkuzo ho 'oha taso; 'emo smoevovei mo yonghu ho yutataso.

44'e isi efo'a mo yaa hmuyyu ho fou ci feango; 'emo smoevovei mo tma'usnu no piepiya ci feango. ho mioeno yaa hmuyyu ho fou ci feango, 'amo ahtuo'te maezo yaa tma'usnu no piepiya ci feango.

45maica isi yainca to seiso: <'e ahoi cou ci 'atamu isi teyai ho poa yaa nsou ci cou>; at'inghi 'e atavei ci 'atamu mo mofi no nsou ci piepiya.

46'emo auyu yayo o'amo tma'usnu no piepiya; mo auyu yaa hmuyyu ho fou, ataveicu yaa tma'usnu no piepiya.

47'e ahoi 'atamu mo i'mi ta ceoa ho teyai; 'e i'vaho 'atamu mo i'mi ne pepe ho cmɛ'ho.

48'emo tma'usnu ta ceoa ci cou mo mi'u'usnu ta oho yomza ta ceoa ho teyai ci cou; i'omo tma'usnu ne pepe ci cou. mo mi'u'usnu to mo i'mi ne pepe ho cmɛ'ho ci cou.

49mitocu yaa no'usnu ta ceoa ci mi'a'ausna, ho noana'o tato maezo yaa mi'u'usnu to mo i'mi ne pepe ci mi'a'ausna.

50maanat'ohaesa, 'e te'o engha zou: 'e isi teyai ta hmuyyu ho fou ci feango o'ate meelɛ tiuski no hpɛhpɛngɛ to hamo, i'ote kuzo o'ate meelɛ tiuski no o'ate kuzo.

51-52temu buyuyue'iya na moumsɛ'eonɛsi ta hi'hioa tan'e: o'atetos'a acau acɛhɛ mcoi, matena yonoc'o akameosɛ. cono mahtɛ'vosɛ, hotena muni 'o isi peetavei ci la'pa, te acɛhɛ aezuhu. hote muni 'o sotavei ci la'pa, te smoevovei 'omo mcoi hocu o'tena kuzo; tenato maezo aezuhu.

53maica i'ote kuzo te aezuhu ho o'te kuzo; i'ote mcoi te aezuhu ho o'te mcoi.

54ho tenac'u aezuhu ho o'te kuzo 'ote kuzo, aezuhu o'te mcoi 'ote mcoi, tec'u esmi 'o e'e to seiso: isicu suapayo'i 'o mcoi; isicu peihɛ'hi na atrɛtɛ!

55mcoi! mo yonenu na atrɛtɛsu? mcoi! mo yonenu na mahiz'o ci cɛmɛsu?

56na mahiz'o ci cɛmɛ no mcoi mo i'mi no kuisi, na tonɛ no kuisi mo i'mi to hoolicu.

57at'inghi, 'aveoveoyɛ to hamo, isi ieni to nooe'ocato iesu kilisto na a'to ho poa atrɛtɛ!

58ko'koeno, ngohia ci maanat'ohaesa, temula bɛɛlɛlɛ, 'otela tmaot'ou. la buoo'te bɛɛpsɛpsɛ no ngoseo ho yaahioaneni 'o nooe'oca; maica imu cohivi, inate yaahioa to nooe'oca o'ate ahtu 'afeungu.

Kolinto 1- 16

tosmuyɤ to'usnu to sinto

¹inacu hi'hioa no tosmuyɤ ho to'usnu no sinto, temu mais'a to o'ula eutotaveineni ci ti'a'ausna to makikiokai ne ngalatea ho hioa.

²cono hola maikayo, 'emimu macicihi temula ieni no lamu tov'oha ci yupasɤ ho ake'i eseuseu no piyo ci peisu ho ateuyuna, o'ate nama totea ho ta'ucu esmi niantemucu 'atimeumeusu toteuyunu.

³ho ta'ucu esmi, te popeosmuhnu no imu taa'uzva ci cou ho pahafi no tengami, poa hafneni na tosmuyamu ho hafa uhne 'elusalemu.

⁴hocimu 'ucia poa uhne'e a'o, 'ateeno to'ofeihni a'o temza nɤthɤ.

ta'koeva to poolo

⁵maitan'e te'on'a seolɤano sucaefi ta makitong. ataveisi no neisu ta makitong, tena'ucu uhto lamu yoni.

⁶ta'u asonɤ miaveivei ta lamu yoni, nenusi no ta'u nocaefi no hosoyɤma, ta'ucu i'vaha sai'cɤ'cɤna na te'o mia ci ceonɤ. maicac'o, 'upena hoci'u emo'usnu nenu, temu peelɤi peomanzi a'o.

⁷o'aos'o ɤmnɤa ho ci'uc'o neisva ho aiti muu; hocisi teomneni to nooe'oca, os'o tata'za hoci'u ake'i mina'vi no'upu muu.

⁸at'inghi, te'on'aso tosvo ne 'epeso, ac'ɤhɤ no homeyaya;

⁹maica, 'upena homoeno botngonɤ 'ola yu'hango ci cou, mo meoino maavo 'e phingi tan'e, mo 'oc'ocic'o yaa na'no ɤmnɤ ci te hia yaahioai.

¹⁰hoci uhta lamu yoni 'o temote, os'o tata'za hocimu ɤmnɤ ci aɤt'ɤt'ɤca, poa soanono na 'tohɤngɤsi, maica mo totiski a'o ho yaahioaneni 'o nooe'oca.

¹¹'upena na siya teav'as'a hupotfɤnga; la poa soanono ho peomanzi smai'cɤ'cɤnɤ no tesi mia ci ceonɤ, poa yuovei ta os'o yoni, maica os'o totea hoci nɤthɤ 'o sinto ho uhtan'e.

¹²i'ocu nat'ohaesa ci 'apolo. la'u asngɤcva poucufna ho poa to'ofeihni to mocmo ci sinto ho baito muu, at'inghi la conino mainca no koyusi o'amocu mo seoseolɤa hoci uhsica maitan'e, totea hoci 'oc'ocic'o yaa ɤmnɤ ci hie tenaeno o'te uso.

pahtaveiya ci e'e

¹³temula aɤtɤs'ɤ, la buɤlɤlɤ na singkoo, la 'ɤteɤ. la butotaso.

¹⁴acɤcɤhɤ ci hi'hioa la ieni no himngonghi ho hioa.

15 maanat'ohaesa, panto te'o poucufneni ci e'e. 'aimu ahtao'te hongga 'o cono emoo to sutepana; 'e cono emoohe moso atva'esi auyu sinto ta 'akaiya, a'vinano tola hia aʉt'ʉt'ʉcʉ to sinto la afnaso cuveu ci 'tohʉngʉ.

16 temula tmalʉ tamo maica ci cou, ho itola toehungu ngoseo yaahioa ci cou.

17 homo meelʉ uhtan'e 'e sutepana, futunato, ho i'e 'akaiku, mi'o a'ʉmtʉ na'no kaebʉ. ihe aʉla peʉezi na 'tohʉngʉmu ho o'a mimu meelʉ yontan'e.

18 ihe a'ʉmta poa ma'kakaebʉ a'o, mais'a holahe poa ma'kakaebʉ muu. 'emo maica ci cou te 'aseolʉ hocimula einva.

19 'o makikiokai ne 'aziasoo mo acʉhʉ mi'usnu muu ho tuayokeo; 'o 'acila ho paicila ho i'o kiokai to emoohe, no'ayumonʉ to nooe'oca ho mi'usnu muu ho asno'zonʉ tuayokeo.

20 'emo yontan'e ci maanat'ohaesa mo acʉhʉ mi'usnu muu ho tuayokeo. temula boemi no cofkoya ci kisu ho yupa tuayokeo.

21 te'o iachia tposi: <'e poolo tooyokeoi na muu!>

22 hoci pano o'amo himngonghi to nooe'oca, nte noa patkuzoi. nooe'oca. teko'so cmʉ'ho!

23 pafi'sio no mengumi to nooe'oca iesu na muu!

24 no'ayumonʉ to kilisto iesu os'o a'sʉftona ngohia muu!

Kolinto 2

Kolinto 2- 1

¹zou poolo a'o; mi'o tiou no 'tohængꞵ to hamo ho sitoo to kilisto iesu. na a'o ho i'e nat'ohaesa ci temote tmopsꞵ ta tengami ho faeni tomo yone kolinto ci kiokai to hamo ho ito afu'u sinto ta 'akaiya.

²pafeni'sio muu to amohamo ho ito nooe'oca iesu kilisto na mengumi ho soanono!

to'aveoveoyꞵ to hamo 'o poolo

³temia 'aveoveoyꞵ to amohamo to nooe'oca iesu kilisto! zou himngonghi ci amopepe, maezo 'oi'miza no ao'pou ta acꞵcꞵhꞵ.

⁴ta ito esmiza ci mav'ov'o ci 'atutumzo, isi ao'pova a'to, poa meelꞵ boemi no isi titha ao'pou a'to ho ao'pova 'omo maezo elꞵ to mav'ov'o ci 'atutumio ci cou.

⁵aꞵlꞵ mais'a a'mi ho totiski to kilisto ho tiou to man'i ci 'atutumzo, teto maezo i'mi to kilisto ho elꞵ nomo man'i ci ao'pou.

⁶hocimia yupteilꞵ no 'atutumzo, matesi akoeva no poa elꞵ no ao'pou na muu, elꞵ no to'usnu; hocimza elꞵ no ao'pou, temu maezo elꞵ no ao'pou, a'vinano elꞵ no tonꞵ ho uveica 'e ito elꞵa ci 'atutumzo.

⁷o'a imza ahta ta'pepecvaza na singkoomu; imza cohivi, imu e'paevazi 'e 'atutumzomia, te maezo tma'upu no imza elꞵa ci ao'pou.

⁸maat'ohaesa, imza tata'ia hocimu cohivi, i'o omza elꞵa ci 'atutumzo ne momza yone 'aziasoo. i'omo meotꞵꞵ ta feangomia ci cvꞵhꞵ mio mainenu na hia meoisi, mainenu 'o hiasi ecvꞵhꞵ, ac'ꞵhꞵ no uk'a na maka ta'usni no yaansoua.

⁹imzac'o ta'hongi tec'u anana'va yꞵsvꞵta no mcoi. 'emo maica ci a'a'ausna isi poa cohivneni a'mi o'ate meelꞵ noe'ocꞵ no iachi. tec'o noe'ocꞵ to moso poa smoevovei to mcoi ci hamo.

¹⁰⁻¹¹ohsi i'mi to sokoeva no mcoi ho to'usni a'mi, tasila a'cꞵ'cꞵna to'usni ho noana'o; temuc'ola boemi no 'inoli ho to'usni a'mi, imza ta'sansana 'e hamo eni tasila i'vaha hioa na to'usnu. maicac'o, mo botngonꞵ ci cou lahe 'inoleni a'mi, poa mayo no mengumi, 'ate ahtuo'te maezo botngonꞵ ci cou nate nomio a'mi ho 'aveoveoyꞵ to hamo.

aezuhu 'o isi ta'koeva to poolo

¹²i'elamza etanveni zou: 'e ꞵmnꞵ ci 'tohængꞵmza isi soomei na lamza hia mi'usnu ta cou ta hꞵhꞵngꞵ, aavaho na natꞵ'ca ta a'mi ho muu, acꞵhꞵ tiou to

isi pafeni to hamo ci mo'esansano ho 'o'elulɛ. na eni moc'o acɛɛɛ i'mi no tonɛ no mengumi to hamo. o'amos'a i'mi nomo tma'usnu ta hrɛhrɛngɛ ci moutɛs'ɛ.

13-14 i'o imza tposi ho faeni muu, c'o asvɛta no temu peelɛi engha ho peelɛi ta'hongi, i'e imu ta'hongi maitan'e zouc'on'a h'atrɛskɛsi, os'o tata'za tamula acɛɛha cohivi no ataveisi. maicac'o, no hiesi ho tac'u i'vaho cmɛ'ho 'o nooe'oca iesu, tamula etanveni a'mi. totiski ho lamza etanveni muu.

15 ho mioeno yaa maica ci ma'sansano, mi'ocu ma'koyu no auyu baito muu, poa asuhcu mayo no ao'pou muu.

16 ho ta'u emo'usnu ne makitong, ma'koyu no auyu neisu ta lamu yoni, ho ta'ucu yuovei tena'u i'vaho neisu, tamu ko'ko to'usni a'o ho emo'usnu ne yutaya.

17 emo maica ci ta'koeva, siya nate meelɛ ehɛɛvo ho mainca mi'o 'aɛnrɛnrɛ? 'e ma'koyu eni mios'aeno i'mi no ma'cachi ci 'tohɛngɛ, zohzou no o'a, ho ma'vav'ov'o?

18 te'o mi'usnu to 'o'emio ci hamo, i'o nia e'e'u o'a mos'a <zou> tee <o'a>.

19 maica i'o imza toehunga 'o siila ho temote ho i'o os'o psoecɛ'ha muu ci oko to hamo iesu kilisto o'amos'a zou tena o'a. apuyu. 'o kilisto 'ac'oeno <zou> to hamo.

20 na ohsila teomneni to hamo homo yonto feango to kilisto 'acueno acɛɛɛ <zou>. ko'koeno temzacu ieni ho mainca <'aamen> ho psoevohngɛ to hamo.

21 isi mi'usni to hamo na suu a'o ho hosoo, mito yunsou to 'ayumona to kilisto; isi ah'una a'to,

22 ta feangoto isi topci to to'hongasi, a'vinano pafi to seilei ho siya ta 'tohɛngɛto, teyaineni note iftongi no ohsi afu'a ayocneni a'to ci acɛɛɛɛ ci hosoo.

23 te'o m'eya 'akasineni to hamo; hoci'u meknuyu. tasi patvovei a'o, ho mi'o esvɛtɛ o'te uhne kolinto os'o ta'to'tohɛngveni muu.

24 o'aimzas'a pashɛi muu ho yainca cuma na temu taa'uzva, maica ho mimucu bɛɛɛɛ ta singkoo. imza apuya tata'za hocito toetohungu yaahioa, akoeva no poa yaa 'aveoveoyɛ muu.

Kolinto 2- 2

1 ko'koeno, mi'ocu ma'sansano, ho tena'u i'vaho baito muu 'anate'o i'vaha poa ma'tipvongɛ muu.

2 hoci'u poa ma'tipvongɛ muu, siya nate meelɛ poa kaebɛ a'o? 'ac'oeno na os'o poa ma'tipvongɛ ci muu na ten'a meelɛ poa kaebɛ a'o.

³ko'koeno, ne o'u tposi 'o tengami ic'o ho faeni muu, os'o yose'vi ho tena'u uso muu, i'ontoho poa kaebꞥ a'o ci cou nama apuya poa nac'o a'o. os'o yaeza ta'sansana, na kaebꞥ'u 'aeno maezo tohungu kaebꞥmu.

⁴mi'o notaico ta ma'tipvongꞥ 'atutumio yꞥesꞥ ho tposi 'e te'o faeni muu ci tengami, o'ate'o poa nac'o muu, ma te'o poa cohivneni mio mainenu na hia'u ngohia muu!

peteongasa 'ola peis'epo ci cou

⁵homo maica, hoci panonte poa nac'o no mocmo ci cou, o'as'a a'o, ma muu cote acꞥꞥ nac'o, ta 'ayumonamu mo piyo 'ote nac'o. ho mo maica co e'e'u, o'a os'o ꞥꞥꞥꞥ hoci anga poa ma'kokoe'i 'emo maica ci cou.

⁶'emo maica ci cou ho isi maka tohunga koica 'atec'u amso.

⁷ma ntemucu coveoza ho au'po'pova, cites'a angu ma'eungzu na 'tohungꞥ ho ma'papayo'ꞥ.

⁸ko'koeno, te'o tata'za hocimu poa cohivneni, imu asansana ngohia.

⁹'o o'u tposi ne auyusi ho faeni muu ci tengami, 'o atuhcusi te'o 'ucia cohivi temu nana masvo'ho no hꞥsvꞥta, temu nana aa'pucu meo'uzo a'o.

¹⁰siya na imu peteongasa, ta'u peteongasa na siya. hoci pano nte'o peteongasa, ma mi'o yonto tuhcu to kilisto ho peteongasneni muu,

¹¹ci tes'a tosa'ohe na satan, maica ho imza na'na asansana 'o moezꞥezꞥꞥ to satan.

ma'tipvongꞥ to poolo

¹²ne mo'u uhne toloya ho psoyaska 'o fukuin to kilisto, 'o nooe'oca ohsicu paavneni to phingi no yaahioai a'o.

¹³at'inghi, maica ho o'a os'o elꞥꞥ 'o nat'ohaesa ci tito, mo na'no ma'tipvongꞥ co 'tohungꞥ'u. os'ocu enonꞥ'vi 'o yane'e, ho uhne makitong.

noe'ocꞥ to kilisto ho atꞥꞥꞥ

¹⁴at'inghi, 'aveoveoyꞥ to hamo! maica lasi asngꞥcva eahahafa a'mi, 'e ohsila holeo to kilisto ci a'mi poa meelꞥ to'upu toteuyunu to kilisto homo atꞥꞥꞥ. isin'a yaeza titha a'mi ho poa meingongabo 'o namusngau ho mito bohngꞥ to kilisto.

¹⁵mimza mais'a 'o namusngau to kilisto ci isi sꞥ'teni to hamo, meingabo ta feango to isi to'usni ci cou ho itote meapapayo'ꞥ ci cou.

¹⁶mi'usnu tote meapapayo'ꞥ ci cou, 'e na'ausna eni. te bumcoi ci nakuzo; ho te mi'usnu to isi to'usni ci cou 'e na'ausna eni te mayono nsou ci namusngau, siya nate masvo'ho tamo maica ecvꞥꞥꞥ cite ngoevi?

17 o'a mimza mais'a 'o botngonæ ci cou, titha 'amamhimhino 'e e'e to hamo; maica isi skuna to hamo a'mi, poa yonto tuhcusi a'mi ho boemi no ongko no soksuskunu to kilisto ho aæ'umta psoyaska 'e e'e.

Kolinto 2- 3

soksuskunu to faeva esvæta

1 imzan'asi anga eepza 'e iachi? mimzan'asi maezo ta mocmo ci cou ho mofi no tposæ hocieno mi'usnu muu ho m'eya tposæ?

2 na muu 'aeno tposæ mia, isi tposi ta 'tohængumza, ho poa cohivneni no mocmo, poa engheni no mocmo.

3 isi na'na husansana, isi iachia tposi to kilisto 'e tengami eni, imza psoecingha. 'e tengami eni o'aisis'a titheni no ongæ ho tposi to fatu, maisi titheni no piepiya to 'auesiesi hamo ho tposi ta 'tohængu ta cou.

4 ho imza yainca, maica ho imza ieni to kilisto ho mi'usnu to hamo ho yaa maicac'o ci singkoo.

5 o'ate yainca na eni, maica ho mimza bie'ocæ to kilisto ho yaa maica ci singkoo. iachi totontone ho hioa eni; 'e totontonomia mo i'mi to hamo.

6 isi poa yaa totontone a'mi ho teyai soksuskunu ta faeva ci esvæta; 'e esvæta eni o'a i'o isi huyafi ci tposæ ta hoolicu, ma esvæta to seilei. 'e isi huyafi ci tposæ ta hoolicu mo mahafo no mcoi, at'inghi 'e seilei la mofi to nsou.

7 'e hoolicu isi tposi ta fatu ci tposæ, ne oho epeaska. moso yuyafa 'o psoevohngæ to hamo, i'omoso mahtiskou to sapci to moose ci tiskova mo e'vono ausuhcu afsi. mioc'o a'cæ'cænæ taso 'o tiskovasi, ac'æhæ no o'aihe peelæi teochæmi to cou'isolaelu 'o moose. hoci mioeno meelæ psoevohngæ 'e te mahafo no mcoi ci hoolicu,

8 namaeno na isi hioa no seilei na o'ante yaa meoino psoevohngæ?

9 hoci yaa psoevohngæ 'ete topco no kuisi, 'omo evaho no uk'a kuisi ta cou ci hioa 'atesicueno hafneni no asuhcu meoisi ci psoevohngæ!

10 a'æmtæsi, temza peelæi yainca, ho mioeno yaa na'nohe taotofsi'i ci psoevohngæ maitan'e, 'onia taotofsi'i ci psoevohngæ ne noana'o 'amicueno ausuhcu afsi.

11 o micu ausuhcu afsi hoci panon'a psoevohngæsi, 'ote no'auesiesi 'amo ahtuo'te yaa someoino psoevohngæ.

12 maica ho mimza yaa maica ci ta'usni, mimza yaa uk'a noc'æhi ci 'æteæ.

¹³o'amimza mais'a 'o moose, tesi 'ahɣyan'a feɯ'sa to yɯteɯ 'o sapcisi, o'te poa aitneni to cou'isolaelu 'o psoevohngɯ ho tec'u ausuhcu afsi.

¹⁴at'inghi isi cu sngɯsnga 'o 'tohɯngɯhe. ac'ɯhɯ maitan'e, cono ho lahe engha 'o nia noana'o ci esvɯta, isic'on'a asngɯcva feɯ'sa ta mo totiski ci yɯteɯ. maica, mac'o yuecnguhu to kilisto 'e cou, 'e yɯteɯ eni niantec'u peelɯi eceofi.

¹⁵ac'ɯhɯ maitan'e, cono ho lahe engha 'o hoolicu to moose, 'o yɯteɯ mioc'on'a asngɯcɯ mɯfeɯ'sɯ ta 'tohɯngɯhe.

¹⁶at'inghi, aɯɯ mais'a 'o isi engha to seiso: <ne micu miezuhu to nooe'oca 'o moose, 'o yɯteɯ to sapcisi isicu toveuca.>

¹⁷'e isi engha tan'e ci <nooe'oca> 'ai'oeno seilei. mo yonenu na piepiya to nooe'oca, na ic'o micu yaa ziu.

¹⁸teto acɯhɯ boemi no o'aisi feɯ'sa no yɯteɯ ci sapci ho psoevoveiya na psoevohngɯ to nooe'oca; i'omo i'mi to nooe'oca - i'o seilei - ci psoevohngɯ isi aezuha a'to, poa mi'u'usnu no mi'ausnasi na a'to ho poa yaa asuhcu tofsi'i ci psoevohngɯ.

Kolinto 2- 4

no'ayumonɯ ta kavo'oe ci h'onunua

¹ho isieno coveoza to hamo a'mi, toveineni a'mi 'ete hioa, o'a na temza ma'sasmɯzɯ.

²imza acɯha hopsɯpseni 'ola afu'u nootoefɯngɯ ho h'oiveni ci hi'hioa, o'ala hioa 'omo moezɯezɯhɯ ci hi'hioa, yaeza o'ala eknon'a 'o e'e to hamo. yonto tuhcu to hamo. lamza epopayoa 'e so'emio, ieni ta iachi peipeis'ausna ho paavi na ɯmnɯ ci 'tohɯngɯ ta macicihi.

³upena hoci ngoveo cohivi 'e imza epeaska ci fukuin, 'ai'oc'o 'ote emo'usnu no meapayoa'ɯ ci cou 'omo o'te tma'hongɯ.

⁴'emo maica ci cou homo o'te tmaa'uzo, mo maica ho isi poa bɯkngɯ ta hicu ta hpɯhpɯngɯ na mcoo no 'tohɯngɯhe, poa o'te bohngɯ no tiskova ta fukuin; 'e fukuin isi engha 'omo natɯ'ca 'o psoevohngɯ to kilisto, 'o kilisto 'aeno a'ɯmtɯsi mi'ausna to hamo.

⁵'e imza psoyaska o'as'a 'e iachi, i'o lamza psoyaska <zou nooe'oca 'o iesu kilisto>; nomio to iesu, mimza noa soksuskunu muu.

⁶i'omoso mainca <te yaa tiskova cite i'mi ta voecɯvcɯ ho psoetiskou> ci hamo. 'aeno maezo i'omo boemi to tiskova ho psoetiskovi 'e 'to'tohɯngɯto ci hamo; isi poa bohngɯ no psoevohngɯ to hamo a'to, psoe'usna to sapci to iesu kilisto.

⁷at'inghi, 'emo yaa h'onunua no tma'usnu no piepiya ci a'to. mamoc'o mais'a ko'cacuma ci kavo'oe, te akoeva no 'akasi na uk'a noca'cũ'hi ci tonũ mo tma'usnu to hamo, o'amo tma'usnu a'mi;

⁸mimza elũ tamo mav'ov'o ci ngoveo. at'inghi o'a isi peoz'oz'i; asngũcũ yaa ma'tipvongũ. at'inghi o'ala ma'papayo'ũ;

⁹yaa botngonũ ci hangũ, at'inghi la cono no yaa nanghia; la siho t'opui, at'inghi o'ala yaa kuzoa.

¹⁰'ete kuzo ci feangomia la asngũcva hafa 'o mcoi to iesu, akoeva no yaeza poa husansaneni ta feangomia na nsou to iesu.

¹¹'e conomza yunsou, asngũcũ nomio to iesu ho mita isi sokoeva no mcoi, akoeva no poa hupopayoneni tate kuzo ci feangomia na nsousi.

¹²'ateeno yainca na eni, lamia asngũcũ mi'usnu ta mcoi, temu ko'ko i'mitan'e ho elũ no nsou.

¹³yainca to seiso: <os'o taa'uzva, ko'ko os'o psoyaska.> i'tohungu tamo totiski ci singkoo, imza taa'uzva, ko'ko imza yaeza psoyaska.

¹⁴imza cohivi, i'o moso poa smoevovei to nooe'oca iesu ci hamo 'atasi ahtao'te yaeza poa i'upu to iesu ho poa smoevovei a'mi, a'vinano hafa a'mi ho ina muu ho tohungu uhto tuhcu to hamo.

¹⁵'e acũcũhũ eni moc'o acũhũ nomio muu, teeno meelũ cmũ'ho tamo asuhcu botngonũ na mengumi to hamo, meelũ asuhcu botngonũ nate mofi no e'aveoveoyũ, ho sopopayoa na psoevohngũ to hamo.

noe'ocũ no singkoo ho yaansou

¹⁶ko'koeno, o'a lamza ahtu ma'sasmũzũ. 'e yafana ta feangomia la e'vono ausuhcu suhcũhcũ, 'e nsou ta 'ayumonamia mo huhucmasi yufafaeva.

¹⁷'e imza yupteilũneni ci moc'o akameosũ ci 'atutumio, tesi hafneni no o'ate peelũ ta'cũ'ha ci 'auesiesi psoevohngũ.

¹⁸o'aimza nama siya ta 'tohũngũ 'e isi teolũci ci hi'hioa, imza siyahe ta 'tohũngũ 'e o'aisi teolũci ci hi'hioa. 'e isi teolũci moc'o akameosũ; 'o o'aisi teolũci mo 'auesiesi.

Kolinto 2- 5

¹ito cohivi, hoci eon'ozi 'e ito yoni ci teova ta ceoa, tesi fii no emoo ne pepe to hamo, isi iachia p'eyac'a ho 'auesiesi yayo.

²mito e'ũyũn'a maitan'e, tongtongsoya no noemũemũ no emoo ne pepe, mais'a yũsũ ho paceofa;

³ho isicu paceofa, 'anateto ahtu yuamaesih'i.

⁴mito yonta teova ta ceoa, mais'a mo smovei nomo ecv̄h̄h̄ ho e'uȳ; na eni o'aisis'a yainca te yungvo'a 'e feango ta ceoa, mate paceofa na mo tma'usnu ne pepe ci feango, ko'ko poa pēezeni no nsou 'ete anana'o kuzo.

⁵o hamo isi iachia ayoca ho poa suseol̄h̄ tamo maica ci te aezuhu na a'to, isi pafeni 'o seilei ho titha hosoo a'to.

⁶ko'koeno, lamza asnḡuc̄h̄ yaa a's̄ufton̄h̄ ci 'utēh̄. imza cohivi, hocin'a afu'u yonta 'ayumona ta feango, temza nomcov̄hi to ohsi ayocneni a'mi to nooe'oca ci 'oyona.

⁷maica ho mimza yaansoua. mimza noe'oc̄h̄ no singkoo, o'aisi tamza ta isi teol̄h̄i.

⁸mimza yaa a's̄ufton̄h̄ ci 'utēh̄, kaeb̄h̄he hoci mongoi ta feango ta ceoa, ho no'upu to nooe'oca.

⁹na atva'esisi, zou. 'upena hoci yonta feango ta ceoa, hocieno paceofa namo tma'usnu ne pepe ci feango, temza ma'koyu no noa ̄m̄'̄m̄n̄h̄a to nooe'oca.

¹⁰maica 'atato ahtuo'te yac'̄h̄ to tuhcu to kilisto, tiou no ȳsv̄t̄s̄i. 'emo macihi tena ieni no nia peipeis'ausna ta feango, ̄m̄n̄h̄ hocieno kuzo, te tiou no evei.

ieni to kilisto ho naoveia 'o hamo

¹¹ho itoeno cohivi te mainenu nate hia einu to nooe'oca, tec'u ieni tan'e ho poucufnu ta cou. isi a's̄uftona hongga to hamo a'to; os'o tata'za hocimu i'mi no 'toh̄nḡh̄ ho yaeza hongga a'o.

¹²o'amimzas'a mi'usnu muu ho 'ucia i'vaha ho'feni 'e iachi, mate poa yaa 'o'emamz̄h̄ no ko'ko etotofsi'ia a'mi, temueno yaa e'e ho yut'inga 'olac'o itanveni na yafana ho o'te huecv̄h̄h̄a na ̄m̄n̄h̄ ci 'toh̄nḡh̄ ci cou.

¹³hoci mimza a'̄mt̄h̄ ēnḡc̄h̄, mamimza nomio to hamo ho ēnḡc̄h̄; hocimza ma't̄t̄s̄'̄h̄, mimza nomio muu.

¹⁴isi poucufna to himngonghi to kilisto a'mi, maica ho imza ta'sansana, 'emo cih̄i ho isi mcoineni 'emo botngon̄h̄, te peel̄h̄i yainca cu ac̄h̄h̄ mcoi 'emo botngon̄h̄.

¹⁵ho isi mcoineni 'emo botngon̄h̄, tesi akoeva no poa o'tec'o nomio no iachi 'e mon'a yaansou ci cou ho yaansoua, mate nomio to moso nomio a'to ho mcoi ho smoevovei ci kilisto ho yaansoua.

¹⁶ko'koeno, 'anatemza i'vaho i'tohungu tala hia bəhsəftə ta cou ho həsʋəta 'e cou. momzala e'vono i'tohungu tala hia bəhsəftə ta cou ho aiti 'o kilisto, o'ana lamza i'vaho maica maitan'e.

¹⁷'upena na siya, hocic'u afu'u yayo na nsou to kilisto; zoucu faeva ci cou. micu sucaefi 'omo noana'o. micu esmi 'emo faeva.

¹⁸'e acʋcʋhə eni zouc'o acʋhə hi'hioa to hamo; isi ieni to kilisto ho poa naoveia na a'to ho i'o hamo, yaeza faeni a'mi 'e psoyaski no fukuin no naoveia.

¹⁹i'o imza psoyaska ci e'e 'aeno: 'o hamo isi ieni to kilisto ho p'eyac'a na yupa naoveia ci natə'ca ta yatatiskova. o'aisi peteohəhəya na kuisihe. a'vinano isi toveineni a'mi 'e e'e no yupa naovei.

²⁰ko'koeno, mimza afnaso ci soksuskunu to kilisto. isi iachia ieni a'mi to hamo ho poucufna muu: temza mi'usnu muu ho p'enzeni 'o kilisto, poa naovei muu 'o hamo.

²¹uk'a ci kuisi to kilisto, at'inghi isi nomzi a'to, 'o hamo isi poa ngoeveni to kilisto 'e kuisito, poacu meelə i'mi to kilisto na a'to ho yaa naseolə ci natə'ca to hamo.

Kolinto 2- 6

¹lasi toehungneni yaahioa to hamo a'mi; temia poucufna muu: afu'u cueno tiou to mengumi to hamo, teav'as'a poa peis'afeungu 'e mengumi eni.

²maica isi yainca to hamo: ta hiesi non'a tiova. te'o taləi suu; ta hiesi non'a to'usni. te'o to'usni suu. taləi'sio, maitan'e 'acueno hiesi no tiova na mengumi to hamo! maitan'e 'acueno hiesi no to'usni to hamo!

³o'aimza əmnəa hoci ekuzkuzoa no mocmo 'e lamza hia fifiho, ko'koeno maezo o'atemza noməmətə no mocmo.

⁴nomio no yonta acʋcʋhə ci hi'hioa ho epa'teni ho zou soksuskunu to hamo a'mi, lamza buveici tamo mav'ov'o ci 'atutumio, thi'cia, ngoseo.

⁵momzala noa ti'usna, poekotva, 'afeo'fu'a to yu'papak'i; lamza peisngoseo, o'te m'ov'ohə, ho sieo.

⁶lamza boemi no cofkoya, mau'to'tohəngə, buveici, ma'cocacni, afnaso i'tohungu to seilei. mou'əmtə ci himngonghi.

⁷so'emio ci e'e, ho ito meoino tonə to hamo, epa'teni zou soksuskunu to hamo a'mi. mimza boemi to mou'lələ ho teyai soanothə, suyumo to hangə, yaeza nou't'əci 'e iachi.

⁸lamza noa einva, maezo noa aokoe'iyā; noa koica, lea noa tohmomoengəi. lahe yainca to mocmo totpiei a'mi. a'əmtəsi mo eulə 'o lamia e'e;

⁹la yainca uk'acila bohngu a'mi, a'amtusi lahe toehunga cohivi ta ehuehungu; yainca mimzacu mcoi, a'amtusi mimza yoayokeyo ho yaansoua. lamza noa ti'usna, at'inghi o'ala opcoza;

¹⁰la nac'o, at'inghi la asngucy yaa kokaekaeby; thi'cia, at'inghi la poa atngaso 'omo botngonx ci cou; mais'a mo uk'a, at'inghi mo noemxh.

¹¹maananghia ta kolinto, la i'mus'onx ta 'tohngux ho esansano ya'ei ho lamza mi'usnu muu.

¹²o'a a'mi namo mhocni na 'tohngux, ma 'tohngux muu como mhocni.

¹³ho mi'o mi'usnu muu ho ya'ei, la mais'a mi'o mi'usnu no iachi'u 'o'oko ho ya'ei: temula poa cocoya na 'tohngux. boemi ta lamza hia mi'usnu muu ci 'tohngux ho mi'usni a'mi.

etngoeva hoci uv'oha to h'unasi

¹⁴ote toehungu to ngotohva 'o o'a mo tmaa'uzo ci cou. 'omo emzo ho kuzo teeno ahtu meelx tohmuskx? 'o tiskova ho voecxvcx teeno ahtu meelx noepohx?

¹⁵o kilisto ho 'akuma teeno ahtu yupa toseolx? i'omo tmaa'uzo ho o'te tmaa'uzo ci cou cuma namo totiski?

¹⁶o seiten to hamo ho uacoua teeno meelx biepohx yac'x? zou seiten to no'auesiesi ci hamo a'to. axlx mais'a 'o e'e to hamo: te'o no'upu ta 'o'oko'u, yuavovei ta 'ayumonahe. tehe hamo ta 'o'oko'u; te'o ta'okoa na hin'i.

¹⁷i'mi tan'e isi yainca to nooe'oca: temu mongoi ta ihe yoni, i'mi ta taicohe ho apaevai. 'ote aaso tomo 'oha cofkoya ci macucuma, te'ocueno tiova muu.

¹⁸temu ta'amo a'o; te'o 'o'oko na muu. 'e e'e eni zou e'e'u - soyaa tonxa ci nooe'oca.

Kolinto 2- 7

¹ngohia ci maananghia, ho mitocueno yaa maica ci teomneni, nteto poa cofkoya 'e iachi, toonva namo afu'u koa ca'i ta feango ho piepiya ci hi'hioa, yono einu to hamo ci h'oyunsova ho ohcx'ho no socofkoya.

kokaekaebeni to poolo

²temu'so boemi no cocoya ci 'tohngux ho tiova a'mi. o'a momza ahtu peis'usnu note koa 'oha xmnx no mocmo ci hi'hioa; uk'a ci imza akuzkuzoa ci siya, maezo uk'a ci omzala epuka.

³homo maica co e'e'u, o'a os'o koica muu. o'ucula yainca, lea mainenu na lamza hia ngohia muu; temza kaebx hocito toehungu yaansou ho toehungu mcoi.

- ⁴os'o asansana taa'uzva muu, a'saftona emomoengua muu. yontomo mav'ov'o ci 'atutumzo, mi'o a'saftonx noa ao'pou, nongcungci no kokaekaebx.
- ⁵ataveisi no sac'uhx ne makitong, o'amimza h'unano cu amzocni. angabo yupteilx to ngoveo, elx to youbobai, mo maezo yaa ngoheungex ci 'tohngx.
- ⁶at'inghi, i'ola poucufnu tola ma'sasmuxx ci hamo isi ieni to tito ho poucufna a'mi.
- ⁷o'amo anouc'o uhtan'e, mion'a mi'usnu a'mi ho eusvata na hiasi i'mi muu ho mayo no poucufnu, ho ina lamu hia tongsoya hocimu ahta aiti a'o, mainenu nala hia nac'o, ho ina hiamu eto'usni a'o; acuxhx eni isi h'unano topuhngi na hia'u kokaekaebx.
- ⁸e'usna to o'ula aueva faeni muu ci tengami, 'upena hoci ohsila poa nac'o na 'tohngxamu, o'ate'o ta'susuaeza. nenusi no te'o i'mi ho os'o cohivi 'o tengami ic'o isi asona akameosa poa nac'o muu ho ake'i ma'susuae.
- ⁹at'inghi, mi'o na'no kaebx maitan'e, o'as'a ho os'o poa nac'o na muu, ma homo i'mi no nac'o ho aezuhu na 'tohngxamu. isi tiseolxa to hamo na nac'omu, i'mi tan'e te peelxi yainca i'e imza hioa o'aisi alolonga muu.
- ¹⁰o hamo isi titha 'e nac'o ho aezuha 'e 'tohngx ta cou, ho to'usni 'e cou; na eni o'ate namaci ta'susuaeza! at'inghi 'emo tma'usnu ta hpxhpxngx ci ma'tipvongx tesi poa mcoi 'e cou.
- ¹¹temu aiti, 'o hamo isi yainenu na hia tiseolxa na nac'omu, poa 'aumeumeusu no eto'usni 'e iachi, a'vinano pa'teni na sohsohpoi no mici peis'x'xmnx, axt'x'x, mingeu, meot'x'x'x, koicx no 'oha peislax! yontamo mav'ov'o lamu soomei na lamu hia peihcocofkoya.
- ¹²ko'koeno, os'o e'vono tposi 'o tengami ic'o, at'inghi o'aos'o tposneni tola peis'epo ci cou, o'aos'o h'unasa tposneni tola noa efkica ci cou. apuyu, 'o atuhcusi ho os'o tposi 'o tengami, te'o eusvata nala hia cuveu ci 'tohngx ho lamu mi'usnu a'mi.
- ¹³mimza i'mi tan'e ho mayo no poucufnu. o'amo anouc'o maica, 'o kaebx to tito isi asuhca topuhngi 'e kaebuxia; maica ho mimu acuxx to'usnu ho poa kaebxa 'o tito.
- ¹⁴o'ula mi'usneni to tito ho emomoengua muu, o'a imu poa ma'kokoe'i a'o. lamza conino eulx ho lamza mi'usnu muu; totiski, 'o imza mi'usneni to tito ho emomoengua muu ci e'e. yaeza asansana ho mio emzo.
- ¹⁵ko'koeno, cono ho lasi talxa to tito mo mainenu na lamu hia meot'x'x'x, mainenu na hia boemi no 'ae'aenguzu ci 'tohngx ho axt'x'x'x, na 'tohngx nosi ngohia muu cu asuhcu man'i.

¹⁶mo mainenu co hia'u kaebꞫ maitan'e, maica te'ocu peelꞫi a'saftona taa'uzva muu!

Kolinto 2- 8

tosmꞫya to sinto

¹maanat'ohaesa, imza tata'za hocimu cohivi na lasi hia aꞫlꞫlꞫa to makikiokai ne makitong to hamo.

²mo i'mi to ihe mia ci 'atutumzo ho tiou to eꞫvꞫhꞫ ci hꞫsvꞫta; at'inghi mo nongcꞫngꞫ 'o kokaekaebꞫhe. yontomo kuici thi'cia lean'a mealꞫ tosmꞫyꞫ.

³te'o seecꞫ'ha soomei, i'o lahe hia tosmꞫyꞫ la pꞫnanfi na tehe peelꞫi, ac'ꞫhꞫ no nosa'o no tonꞫhe. iachi ma'kokoyu,

⁴ihe mi'usni a'mi ho m'eya poa tma'upu no ꞫmnꞫ ci hi'hioa hote to'usni 'o sinto ne yutaya.

⁵mo a'ꞫmtꞫ na'no nosa'o no imza totea na eni. ahoi. ihe aueva faeni to nooe'oca 'o iachihe feango, ataveisi micu maino 'tohungꞫ to hamo ho to'usni a'mi.

⁶i'mi tan'e, imza poucufna 'o tito ho a'cꞫ'cꞫna to'usni muu, aepꞫnga 'o ohsi peisfongfongi ci ꞫmnꞫ ci hi'hioa.

⁷upena na singkoo, hia aomotꞫ'Ɜ, mau'to'tohungꞫ, smoekaebꞫ to'usnu no mocmo, ho ina hia mi'usnu a'mi ci himngonghi, mimu a'ꞫmtꞫ na'no atngaso, os'o tata'ia no temula yonta mo maica ci ꞫmnꞫ ci hi'hioa ho afnaso mealꞫ.

⁸o'ate'o esvꞫtꞫ no 'ofiha no cuma, te'oc'o maka poa cohivneni muu, nalahe hia asno'zonꞫ no mocmo hola to'usnu no cou. ieni tan'e ho hꞫsvꞫta na himngonghimu.

⁹imucu cohivi 'o mengumi to nooe'ocato ci iesu kilisto: mo anana'o atngaso, at'inghi mo nomio muu ho iachi thi'cia, na atuhcusi tesi ieni no thi'ciasa ho poa atngaso muu.

¹⁰e'usna tan'e, os'o yainca no koyu'u: te atva'esi ꞫmnꞫ hocimucu aepꞫnga maitan'e 'o ohmu ahoza ne nꞫt'Ɜcu ho hioa ci tosmꞫyꞫ. o'a mimu anouc'o atva'esi auyu poot'ou tamo maica, mimu maezo atva'esi auyu yaa maica ci 'tohungꞫ ho hioa.

¹¹atemueno ma'hꞫhꞫyꞫ, ho aepꞫnga 'e hioa eni! ntemu boemi no ohmu ahoza ta'koeva ho cuveu ci 'tohungꞫ ho aepꞫnga 'e hioa eni, a'vinano te maino acꞫcꞫhꞫmu maitan'e ho posuhca.

¹²hocimu a'ꞫmtꞫ i'mi no 'tohungꞫ ho tosmꞫyꞫ, 'atesi ahtao'te kaeba tiova to hamo; na afu'u pano te faeni, o'ate mofi namo uk'a.

13-14 o'a os'os'a 'ucia topuhngi na cvəhəmu ho aovoha na cvəhə no mocmo, ho mimucueno atngaso maitan'e, 'ante anana'o to'usnu to mo thi'cia. hocic'ula auski atngaso ho panontemula 'ucia poa to'usneni, 'atahe ahta'o'te yaeza to'usni muu. maicac'o te aavai yaa hiesi no yupa to'usnu.

15 aəhə mais'a 'o isi engha to seiso: i'omo man'i 'o isi tov'oha, o'amo yaa ang'osə; i'omo kakutia 'o isi tov'oha, o'amo aviovio.

tito ho i'ola toetohungu yaahioa

16 'aveoveoyə to hamo, isi poa maezo a'mi 'o tito ho asno'zonə to'usnu muu.

17 o'amo anouc'o i'mi no lamza hia poucufnu, mo maezo i'mi no iachisi 'tohungə, afnaso tongtongsoyə no uhta lamu yoni.

18 mimza smuhnu tomon'a cihi ci nat'ohaesa ho poa fihoa; 'e nat'ohaesa eni. lahe tohunga einva to makikiokai homo psoyaski ta fukuin.

19 o'amo anouc'o maica, ho temza hioa 'emo psoevohngə to nooe'oca cimo əmnə ci hi'hioa, ihe tohunga epeiya to makikiokai ho poa fiho a'mi, yaeza epa'teni ho mimza acəhə 'aveoveoyə to'usnu.

20 ho imza aət'əca 'emo i'mi no mealə ho tosməya ci yupasə, conino a'səftonə bumemealə, cites'a i'mizi no yu'tie'e'i no mocmo ci cou;

21 maica ho mimza bikoyu no hioa 'emo maica ci əmnə ci hi'hioa, 'upena hoci yono tuhcu to nooe'oca, hocieno yonta tuhcu ta cou tec'o acəhə totiski.

22 mimza i'vaho smuhnu to mo cihi ci nat'ohaesa ho poa to'ofeihni. 'e nat'ohaesa eni omzacu siho həsvətə, cohivi la yontamo man'i ci hi'hioa ho kaebə to'usnu to mocmo. maitan'e, isi a'səftona taa'uzva muu, micu asuhcu tongsoyə no usa ho to'usni muu.

23 i'ocu tito, zou 'oahngə'u. la'u iepoepohneni yaahioa ho lamza to'usni muu, i'o mon'a fiho cimo yoso ci nat'ohaesa lahe tovei to makikiokai. zou taotofsi'i to kilisto.

24 ko'koeno, temula yonto makikiokai ho soomei na himngonghi ci 'tohungəhe, a'vinano poa cohivneni to makikiokai, holamza etanveni muu o'amos'a o'te emio.

Kolinto 2- 9

to'usni 'ola toehungu yaahioa

1 e'usna to hi'hioa ho isi to'usni 'o sinto to yutaya, o'ate'o 'ahəyə tmopsə no tengami ho faeni muu.

2 os'o cohivi mimu smoekeabə no tuyafa na tonə, i'mi tan'e mo'ula mi'usnu to yane makitong ho etanveni na hiamu mealə. o'u yainca: <'o sinto ne 'akaiya.

micu ahoi ne nɛt'ɛcu ho ae'ayocɛ.> ina lamu hia ma'cucuveu ci 'tohungɛ isicu poot'ova 'o 'tohungɛ to botngonɛ ci cou.

³te'o skuna maitan'e 'emo piyo ci nat'ohaesa, tata'za hoci aɛɛ mai to e'e'u ho imucu noana'va ae'ayoca na tosmɛya, o'te poa e'afeungu 'o nia e'e no'u etanveni muu ta hi'hioa tan'e.

⁴hoci panonte fiho a'mi ci yane makitong, cohivi ho cimu o'te a'ɛmtɛ ae'ayocɛ, matemza a'ɛmtɛ pa'hikokoe'i, maica ho ihe a'ɛmta taa'uzva muu. namaeno muu na o'ate ma'kokoe'i!

⁵ko'koeno, os'o yainca no koyu'u, nte ɛmnɛ hoci aueva skuna 'emo piyo ci nat'ohaesa ho uso muu, aueva poa noemɛɛ na ohmu esvɛta ci tosmɛya, totea ho ta'ucu esmi hocu acɛha aepɛnga ayoca; hoci maica, te peelɛi humzi tan'e na tosmɛyamu mo i'mi no 'aveoveoyɛ ci 'tohungɛ. o'amo i'mi no meumzomzo.

⁶la atatalɛa: namo meongzotɛ la kakutia 'o isi tov'oha; namo meotmuzu la man'i 'o isi tov'oha.

⁷ko'koeno, 'emo macihi nte ieni no iachi 'tohungɛ ho tosmɛyɛ, 'ote ma'pepecvai, o'ate meumzomzo, maica lasi ɛmnɛa to hamo nala smoekeabɛ sɛ'tɛ ci cou.

⁸tesi asuhca pafi no atngaso to hamo na muu, o'atesi anovac'o poa am'amso ho yaa ang'osɛa na muu, teen'a meelɛ butotaso tamo mav'ov'o ci peis'ɛ'ɛmnɛ ci hi'hioa.

⁹aɛɛ mais'a 'o isi yainca to seiso: la mealɛ to'usnu tola thi'cia ci cou; na peislɛɛsi te noc'ɛɛ no 'auesiesi.

¹⁰i'ola mofi to hioyapo ho faeni tola miyapo, maezo mofi to 'oanɛ ho poa aneni ta cou ci hamo, 'atesi ahtao'te pafeni muu nate emɛ'a ci hioyapo, tesin'a poa ɛepɛngi, poa at'otngaso beahci na ohmula hi'hioa ci mouɛɛɛ.

¹¹tesi yaeza poa atngaso muu, conino poa yaa tonɛ no mealɛ to'usnu, 'emo botngonɛ ci cou te meelɛ i'mi homo tiou ta teonghiamu ho 'aveoveoyɛ to hamo.

¹²maica 'e imu tosmɛya o'aisi anova poa timso to ihe tititha to sinto, isi yaeza h'unasa hongta tamo botngonɛ ci cou na hiahe 'aveoveoyɛ to hamo.

¹³'emo maica peis'ɛ'ɛmnɛ ci hi'hioa 'aeno concu huomza, poa cohivneni tamo botngonɛ ci cou ho mimu meo'uzo to kilisto, meot'ɛcɛ ta isi taa'uzva ci fukuin, maezo meelɛ mealɛ ho to'usnu no mocmo, na acɛcɛɛ ci psoevohngɛ 'atehe ahtao'te ta'usna to hamo.

¹⁴tehe yaeza i'mi ho isi pafi no afnaso ci mengumi to hamo na muu ho h'unasa ɛmnɛa muu, as'asngɛcva 'inoleni muu.

¹⁵teto 'aveoveoyɛ to hamo! mo yaa o'ate peelɛi eepɛnga ci mengumisi!

Kolinto 2- 10

ehcǔvheni to poolo 'o hioasi

¹na a'o - poolo te'o aɬla iachia poucufna muu. hola'u no'upu muu lamu ta'unano mi'o na'no ma'cocacni, ho la o'te no'upu la na'no mouyɛɛ; maitan'e te'o ieni to ma'cocacni ho moususeomɛ to kilisto ho m'ene muu:

²ho ta'u uso, teav'as'a popeoc'ɛc'a a'o ho 'oha koe'ia muu. mi'usnu tola eayaezoyɛ am'i ho yainca mimza biftongɛ no 'tohɛngɛ ta hrɛhrɛngɛ ho yaahioa ci cou, o'a te'os'a koekoe'ia.

³mito e'vono yunsou ta hrɛhrɛngɛ, at'inghi ina lato ehtothomneni o'a mo i'mi nomo tma'usnu ta hrɛhrɛngɛ ci 'to'tohɛngɛ.

⁴e soanothɛ ho lamza ehtothomɛ o'a mo tma'usnu ta hrɛhrɛngɛ, ma soanothɛ no meino tonɛ to hamo, te peelɛi popsupapayo'a na mahtɛicɛ ci peochipa. temza toemɛema na acɛcɛhɛ cila e'ankɛ ci eehcǔvho,

⁵popuya 'ola bobitano ci pat'a'ausna ho nomɛtɛ to mocmo hoci bohngɛ to hamo. temia ti'einga 'o 'to'tohɛngɛ ta macihi ho poa tmaovei to kilisto.

⁶totea ho tamucu a'sɛftonɛ meo'uzo, tamzacu patvovei 'ola afu'u o'te meo'uzo ci cou.

⁷lamu i'eafneni ho aiti 'e a'a'ausna ta hi'hioa. hoci panonte ma'unano mo iachi tma'usnu to kilisto, ntesi i'vaha ta'to'tohɛngvana'a, homo tma'usnu to kilisto, 'amimzaeno totiski maezo tma'usnu to kilisto.

⁸i'o isi pafeni a'mi to nooe'oca ci tonɛ mate p'eɬɬɬɬɬɬ muu, o'ates'a pouc'ɛc'a muu; ko'koeno, 'upena hoci'u ake'a etanveni 'e tonɛ eni, yaeza o'ate'o nama h'oiveni.

⁹teav'as'a ta'unano os'o paehɛzi muu ho os'o tposi 'e tengami eni.

¹⁰pano mo mainca ci cou: <homo tengami 'o poolo, la eyɛyɛɛɛ ho e'ɛ'ɛtɛɛ, hoisi aɬla aiti mo 'oha mɛɬɬɬɬɬɬ, matloɛngɛ 'o e'e!>

¹¹'emo mo'engho tamo maica ci e'e ntehe cohivi, ho lamza o'te no'upu muu, ho i'e e'e ta tengami, ho i'o lamza hioa ho mimza no'upu muu la hmɛhmɛskɛ.

¹²ci temzaeno ahta seecɛ'ha patotiska 'ola iachi ma'unano mo afnaso ci cou. la a'ɛmtɛ nongonongo, la yaa 'o iachi svɛta ho svɛti 'e iachi, iachia patotiska ta iachi!

¹³inacu a'mi, i'o lamza etanveni o'amo nosa'o, mo no'ayumonɛ to isi ekuyungvi ci esvɛta to hamo; 'e isi ekuyungvi eni isi pai'upi na lamza hi'hioa ta taicomu.

¹⁴ho mimueno no'ayumonæ ta isi ekuyungvi, ho imza psoecæ'ha muu 'e fukuin to kilisto, 'anate tamza no nosa'o ta esasi.

¹⁵i'ocu mo noyafu ta imza ekuyungvi, ho aepænga no mocmo ci hioa, o'atemza seecæ'ha etanveni. lamzac'o tata'zeni hocila yusuhci na singkoomu, poa meelæ yono 'ayumona no isi paisvæti to hamo ho a'cæ'cæna poocoya ta 'ayumonamu nala hioa.

¹⁶maicac'o, temza peelæi psoe'usna to mocmo ci hræhrængæ 'e fukuin, te o'te yono ohecu yaezoya no mocmo ho etanveni na isi peihcæ'hi ci hioa.

¹⁷ællæ mais'a 'o isi yainca to seiso: <siya nate efnaso, nte emomoengæa na lasi hi'hioa to nooe'oca!>

¹⁸maica, inate a'umta peelæi emomoengæa ci cou 'aeno nalasi emomoengæa to nooe'oca ci cou, o'a i'ola iachi meefæc'æ efnasa 'e iachi ci cou.

Kolinto 2- 11

poolo ho i'o mesisitoo

¹os'o tata'za no temusola uveica a'o, ci'ateeno tamia no mi'o ake'i nongonongo, taa'uzva 'atemu ahtao'te uveica!

²ho la'u ngohia muu micu ac'æhæ no smo'eubut'u, totiski to hamo holasi mi'usni muu. maica mimu mais'a cofkoya ci oko no mamespingi, os'oc'o tovcongñeni tomo cihci ci hahocngæ na muu, 'ai'oeno kilisto.

³os'o ta'sokoeva na 'tohængummu hoci mi'usnuhe nomo kuzo, ciha na ma'mamhocni ho cofkoya ci himngonghi to kilisto, totiski to eva ne moso noa pa'hipepecvazi to moezæezæhæ ci fkoï.

⁴maica, 'o 'ænrænræ ci cou mo esmi ho psoyaski tomo h'unasi ci iesu, o'ai'o imza anana'va psoyaska ci ic'o, mainci imus'a aac'o uveica; pano h'unasi ci piepiya ho h'unasi ci fukuin, o'amo totiski to imza psoyaska muu, leamuc'o yaeza 'aveoveoneni ho tiova!

⁵os'o taa'uzva mio no'vonæ na o'a os'o o'te toc'æhi tola yainca <afnaso ci sitoo>!

⁶nenusino o'ala'u matmampohsu, at'inghi yono mau'to'tohængæ o'a mi'o toskucu no mocmo; na eni, os'o yontamo mav'ov'o ci hi'hioa ho epa'teni muu.

⁷hola'u psoecæ'ha muu 'e fukuin to hamo, o'a mo'ula ahtu mi'usnu muu ho m'ene no cuma; la'u eaceaca 'e iachi, ko'ko poa ohpepe muu. tees'aeno yainca zou peis'epo'u eni?

⁸cono ho la'u yonta 'ayumonamu ho yaahioa, pantola æt'æcæ a'o ci kiokai; la mais'a mi'o yu'siseiti to mocmo ci kiokai ho yaahioaneni muu.

⁹ho la'u no'upu muu, 'upena hoci panonte'o 'ucia tititha, o'amo'ula ahtu mi'usnu muu ho m'eya to'usnu. i'o la'u tititha ci acucuhæ lahec'o acuha faeni to sinto ne makitong. ne auyusi mosola maica, ho ataveisi teec'o maica. o'ate'o ahta teyaineni no temu cvæhæ na a'o!

¹⁰te'o smeecæ'ho mas'osæ tomo yonta 'tohængæ'u ci so'emio to kilisto ho mainca, i'e os'o afu'a etanveni tena psoengabo ta mia'usnu ta 'akaiya.

¹¹mo mainci maica co e'e'u? os'onana o'te ngohia muu? isi cohivi to hamo, os'o ngohia muu!

¹²te'o a'cæ'cæna 'e os'o hioa maitan'e, akoeva no o'tena i'vaha poa etano 'ola mainca zou <sitoo> ci cou, la ma'unano mo acuhæ totiski ta lamza hioa 'o ihe hioa.

¹³'emo maica ci cou o'as'a a'æmtæ sitoo; la moezæzæhæ 'o lahe peipeis'ausna, memamais'a sitoo to kilisto.

¹⁴a'æmtæsi o'ate nama yamceni. ac'uhæ to satan la mæzo tmaangeai ho mais'a tiskova ci tensi!

¹⁵ko'koeno, hoci tmaangeai na soksuskunu to satan ho mais'a soksuskunu no mouhæ, yæza o'ate nama yamceni eni. ina tahe atotavei 'ate ahtuo'te totiski ta peipeis'ausnahe.

na ohsi elæa to poolo ci 'atutumzo

¹⁶te'o i'vaha yainca: 'upena na siya. o'ante hu'u'usna no mi'o nongonongo. hocimu hu'u'usna no nongonongo a'o, ci 'atemueno yainca mo nongonongo, te'o ko'ko meelæ ake'i etano.

¹⁷i'e os'o e'e maitan'e o'a atuhcusi ta te'o e'e; ho mi'o maica ci hia etano moc'o mais'a meefæc'æ ci nongonongo.

¹⁸homoeno botngonæ ci cou 'omo titho tamo tma'usnu ta hpæhpængæ ci hi'hioa ho etano, ci'ate'oeno mæzo ake'i etano.

¹⁹mimu acuhæ na'no mau'to'tohængæ, ho kaebeni uveica 'e nongonongo!

²⁰'upena na siya hoci skuzkuzoi muu, epuka na muu, akuzkuzoa muu, hupotfænga muu, hocieno t'oplikvi muu, lamu acuha peelæi uveica.

²¹poa epa'hikokoe'i a'o, 'emo maica ci hi'hioa, a'æmtæ uk'a ci 'æteæmza ho hioa. at'inghi, hoci panonte smeecæ'ho yono cuma ho e'æ'æteæ etano, poa matnæskæ a'o no o'amo nama boemi no fnguu ci e'e, 'uate'o mæzo yaa totiski ci 'æteæ.

²²zou couhevulu na hin'i? 'aeno mæzo a'o. zou cou'isolælu hin'i? 'aeno mæzo a'o. zou mæntæ'ca to 'avulahamu hin'i? 'aeno mæzo a'o.

²³zou sorskuskunu to kilisto na hin'i? ake'i efnaso, te h'unano zou a'o! 'o la'u hioa la h'unano ngoseo, h'unano man'i 'o hia'u noekotu, h'unasa 'aoka noa ti'usna, man'i ci hia yonto sokoeva 'e nsou.

²⁴ohela i'eoemoha ti'usna to couyutaya, maito esvuta aacnia emtueha usio;

²⁵ohe i'toteuha yomza to evi ho etokua to coulooma, i'naska noa tokui to fatu to cou, i'toteuhu nia'te kuzo to etupa, moso i'naska cono hie peisfeifei'i to chumu.

²⁶hola covna, mo'ula esmi to sokoeva to fozu ci chumu, sokoeva to yaksai, sokoeva to couyutaya ho itola i'mi to couyafana, panto maezo sokoeva to mahohosa. sokoeva to maepuepuhu, sokoeva to etupa, ho i'o sokoeva to ihe hioa to menanat'ohaesa.

²⁷lea'u maezo yaa ngoseo ho 'atutumzeni to la'u hioa, siho cono feungna o'te oenguta, buveici to sieo ho mecu, aviovio no 'oana. uk'a yoni mtoevi, o'te mako tomuta 'o la paceofa.

²⁸o'a anouc'o eni, lea'un'a ma'tipvongu ta la hi'hioa ta makikiokai, mais'a cvuha ho huhucmasi meotputa ta feango'u.

²⁹siya nala yoz'u, te'o o'te yoz'u? siya nala smopcuku ho peiskuisi, te'o o'te ta'tipvonga?

³⁰hoci'u 'ahuyu mici etano, nte'o 'uciahe etanveni 'ola epopayo ta yoz'u'u ci hi'hioa.

³¹i'o amohamo to nooe'oca iesu zou i'o te 'auesiesia tohmomongneni; isi cohivi o'a la'u meknuyu.

³²ne mo'u yone tamasuko, moso smuhnu to kengsacu to sootoku 'o honte alita ho nomuti 'o maphiphingi to hosa, tehe tuptuta a'o.

³³at'inghi panto mo boemi to meoino skayua ho i'mi to petha'ta to hosa ho pehtupeoha a'o, poa momeesih'i to emucusi.

Kolinto 2- 12

baito to mavolosi ho paavi 'o poolo

¹e'vono uk'a ci amnusi homo etano, at'inghi te'o 'ahuyun'a ake'i etano. maitan'e te'o ake'a yue'engha 'o isi pafeni a'o to nooe'oca ci mavolosi ho i'o isi paavneni.

²panto os'o cohivi cimo cihi ci sinto, ne auyusi no tomaska usputa oho esifova to tai'toteuha ne pepe (o'a os'o cohivi nenusino 'o feangosi namo ohpepe, hoci o'amoc'o baito no mavolosi, i'oc'o hamo namo bochio).

³te'o i'vaha yainca, 'e cou eni isi esifova to kaebæ ci hræhrængæ (nenusino na feangosi namo uhne'e, hocieno mioc'o baito no mavolosi, yaeza o'aos'o cohivi, i'oc'o hamo namo bochio).

⁴to ic'o, isi talæi 'o o'ate peelæi yomza no e'e ho epopayoa, yaeza o'ate peelæi yomza no ngayo ho eusvæsvæta ci hi'hioa.

⁵te'o etanveni 'e cou eni; at'inghi hoci o'a inamoc'o natæ'ca na yoz'u'u, o'a te'o etanveni 'e iachi.

⁶na a'æmtæsi, hoci'u iachi etano o'ate tamza no nongonongo, maica 'e e'e'u mo emio. at'inghi o'ate'o etano, maica o'aos'o æmnæa hocihe anga hoepzeni a'o, ho nosa'ohe no lahe aiti ho talæi ta feango'u.

⁷akoeva no o'te poa angu bitano a'o ho isi paavneni no man'i ci taunona'væ, panto concu tma'congo la mais'a cæmæ ho ta'poe'i 'e feango'u, totiski no soksuskunu no satan ho ho'co'congvi a'o, poa o'te smeecæ'ho bitano a'o.

⁸nomio ta hi'hioa tan'e, mo'ula i'toteuhu 'inoli to hamo ho 'ucia poa yaeni 'e cæmæ eni.

⁹isi at'ingha yut'inga a'o ho yainca: <hoci mako yonta feangosu 'e mengumi'u 'atec'u amso; maica 'e tonæ'u hoci yono yoz'usu te h'unasa husansana na tasosi.> ko'koeno, te'o afnasa æmnæa etanveni 'e yoz'u'u, te'o ko'ko ta'hongi na tonæ to kilisto ho lasi æt'æca a'o.

¹⁰nomio to kilisto. la'u kaeba uveica na yoz'u, pohcingha, 'atutumzo, ngoveo ho akuzkuzoa; maica ho homna na ta'u yoz'u. 'aeno ho homna na ta'u taso.

siya no 'tohungæ to poolo 'o kiokai ne kolinto

¹¹ci mi'o mais'a cihci ci nongonongo, ma muu si mimu popeoc'æc'æ a'o ho poa maica. mantemu anana'va emomoengæa a'o. 'upena ho o'a mi'o nama mainenu, maezo uk'a ci isi yainca o'a mi'o toc'æhæ to <afnaso sitoo>.

¹²yonta taicomu, la'u boemi ta mav'ov'o ci buveici, yaeza ieni to taunona'væ ci hi'hioa, h'unasi ci tonæ, ho ito po'e ho mi'usnu muu ho soomei na ongko no'u sitoo.

¹³tapeoha na o'ao'ula ahta poa e'ngongoseo muu, i'e imu tiova ci hia ælælæa nenu namo o'te toc'æhæ to mocmo ci kiokai? eni na os'o o'te poa ahmæskæ, temu'so peteongasa a'o!

¹⁴maitan'e te'o smouyu'ho no i'toteuha usa muu, uk'a ci te'o nama p'enza muu. ma muu na te'o mituhci, o'as'a ina peisumu. a'æmtæsi, o'ate soangveni no yupasæ ta 'o'oko na maameoi, mai'e maameoi nante soangveni no yupasæ na 'o'oko.

¹⁵akoeva no 'ucia to'usni muu, te'o kaebꞥ hoci'u tuyafa 'e acꞥcꞥhꞥ'u, ac'ꞥhꞥ ta feango'u. hoci man'i na nte'o hia ngohia muu tees'aeno namate kakutia nantemu hia ngohia a'o?

¹⁶homo maica, temucu esansana, o'a o'u la ahta poa e'ngoseo muu; at'inghi panto mioc'on'a mainca mi'o moezꞥezꞥhꞥ, boemi no emeknuyu ho e'pꞥ'pꞥya muu.

¹⁷o'ulaeno ahta titha 'o o'ula skuna ci cou ho poa uso muu ho yu'siseiti?

¹⁸os'o popeocucufna 'o tito ho poa baito muu, yaeza popeoskuna 'o mon'a cihci nat'ohaesa ho poa fihoa. mosolaeno ahtu yu'siseiti muu 'o tito? i'o isi hioa ho i'o os'o hioa o'a mos'aeno i'mi no totiski ci koyu? o'a mos'aeno tohmꞥskꞥ na paepo'ausnamia?

¹⁹hocieno, lamu ta'unano lamza conino ehꞥvheni 'e iachi, a'ꞥmtꞥsi o'amos'a maica; yono tuhcu to hamo leamzac'o e'e 'o isi poa e'eneneni to kilisto. ngohia ci maananghia, i'e imza afu'a hioa uk'a ci isi o'te 'ucia p'ꞥlꞥlꞥa muu.

²⁰os'o sokoeva ho ta'u uso muu, aiti hocimu o'te toseolꞥ no o'ula 'ucia totea, ho tamu aiti a'o maezo o'amo toseolꞥ no ohmula totea, os'o yaeza smoyoa ho ci'u baito no youbobai, smo'eubut'u, ma'sꞥsꞥ'no, ma'konvosꞥ, eayaezoyꞥ, buusumsu, bobitano, ho 'afeo'fu'u.

²¹os'o yaeza smoyoa ho tena'u vohvaho, 'o hamo'u tasi poa yonta tuhꞥumu a'o ho koe'i, ta'ueno ahtuo'te nomzo tamo botngonꞥ ci mosola peiskuisi, smoc'ou, 'aꞥpꞥpꞥ ci cou, ac'ꞥhꞥ maitan'e ho o'te mimho ma'vovei ci cou ho ma'nanac'o.

Kolinto 2- 13

engaho ho tuayokeo

¹te'o cu oteuhu baito muu. ohsicula engha to seiso: <ina afu'u ehꞥꞥꞥꞥ ahtuo'te yoso hoci o'te tuyu nate hosoo niantec'u peelꞥi p'eyac'a.>

²mi'usnu to mosola peiskuisi ne auyusi ho ito mocmo ci cou, ne mo'ula opsohꞥ muu o'ucula engahva, maitan'e 'upena ho o'ami'o yonsica, te'o i'vaha engahva muu, hoci'u vohvaha muu, o'ana ta'us'a peteongasa.

³apano tamu ahtao'te yaa humzi, peelꞥi soomei ho isi ieni a'o to kilisto ho aomotꞥ'ꞥ. ho tasi mi'usni to kilisto na muu o'ates'a yoheoz'u; apuyu, tena yonta taicomu tasi pa'teni na tonꞥsi.

⁴e'vono moso yono yoheoz'u ho noa spica to zuuzika ho mcoi, at'inghi mo noe'ocꞥ no tonꞥ to hamo mioc'o yaansoua. ho mimza yuecnguhu to kilisto, mimza maezo yoheoz'u, at'inghi nomio no te koa ꞥmnꞥ muu, temia noe'ocꞥ no meoino tonꞥ to hamo ho i'upu yaansoua.

⁵temu hʌsvʌta 'e iachi. huovei 'e iachi, aiti mimunana mino h'oyunsova no singkoo. mac'ocimu asansana o'te pasvo'ha na hʌsvʌta, ntemu cohivi 'o iesu kilisto mo yonta nsoumu.

⁶os'o tata'za ho cimu cohivi, o'amitos'a o'te masvo'ho no hʌsvʌta.

⁷temia 'inoli to hamo, poa o'te peiskuzkuzo na muu; o'ates'a yainca te ep'opnanfa ho lamza masvo'ho no hʌsvʌta, mate 'ucia poa yaa mousʌngcʌ ci peipeis'ausna muu, 'upenaeno hoci hu'u'usna no mimza peispapayo'ʌ.

⁸o'atemza ahtu peismi no te mihango to so'emio ci hi'hioa, tec'o e'oca 'o so'emio.

⁹mimza yoheoz'u mimu taso, ntemza 'aveoveoneni na eni. 'e imza 'inoleneni, zou temu meelʌ yʌepʌngi ci cou.

¹⁰ko'koeni, ho mi'o nomcovhi muu te'o tposi 'e tengami eni, ta'u o'te 'ahʌya titha 'o isi faeni a'o to nooe'oca ci tonʌ ho mi'usni muu ho eyʌyʌcʌ, i'o isi faeni a'o to kilisto ci tonʌ mate p'eyac'a muu, o'ates'a aon'oza muu.

¹¹atavei, maanat'ohaesa, huvahi'sio. temula asno'zonʌ yʌepʌngi ci cou. tiova 'e hia'u poucufnu; la acʌhʌ concu 'tohʌngʌ, nananghinghia noteuyunu. tesi'sola asngʌcva no'upi tola mofi to himngonghi ho soanono ci hamo na muu!

¹²temu la boemi no cofkoya ci kisu ho yupa tuayokeyo! acʌcʌhʌ 'e sinto te mi'usnu muu ho tuayokeyo!

¹³ina mengumi to iesu kilisto, himngonghi to hamo, conotaucunu to seilei, tesi'sola no'upi 'e mimu macicahi!

Ngalatea

Ngalatea 1

¹zou sitoo poolo a'o. ho mi'o sitoo o'amo i'mi ta cou namo epei, maezo o'amo i'mi ta cou namo popeosmuhnu, maisi popeoskuna to iesu kilisto ho ito moso himhohioa ho poa i'mi to mcoi ho smoevovei ci hamo.

²na a'o ho i'e mimza noteuyunu ci masisinto. tmopsæ ta tengami ho faeni ta makikiokai ta ngalatea.

³o amoto ci hamo ho nooe'oca iesu kilisto. tesi'so pafeni muu na mengumi ho soanonosi!

⁴o kilisto moso nomio no tesi to'usni a'to ho poa mongoi ta kokuzo ci hpæhpængæ, fiho no 'tohængæ to amoto ci hamo, nomio no kuisito ho sæ'teni 'e iachi.

⁵na psoevohngæ tma'unu'sio to hamo, ac'æhæ no uk'a noca'cæ'hi! 'aamen.

conic'o ci fukuin

⁶mi'o na'no yamci, cimimu aac'o na'no m'ozu mongoi ta isi ieni to mengumi to kilisto ho itomo epei muu ci hamo, ho mee'ofeihni tomo h'unasi ci fukuin.

⁷na a'æmtæsi, uk'a cimo h'unasi ci fukuin. homo maica 'e e'e'u, maica panomo uso muu ho 'afeo'fu'u, 'ucia aezuha 'e fukuin to kilisto.

⁸a'æmtæsi, upena na siya, hocieno a'mi, hocieno i'mi ta pepe ci tensi, hoci mi'usnu muu ho epeaski nomo h'unasi ci fukuin. o'te totiski ta omzala psoecæ'ha muu ne auyusi, nte tiou no patkuzoi!

⁹omzacula yainca, te'o i'vaha yainca: 'upena na siya, hoci mi'usnu muu ho psoyaski nomo h'unasi ci fukuin, ho o'te totiski ta ohmula tiova ne auyusi, nte tiou no patkuzoi!

¹⁰homo maica co e'e'u mi'o nana mici noa emomoengæa ta cou? o'amo maica! mi'o mici noa emomoengæa to hamo! mi'os'aeno mici m'eya æm'æmnæa ta cou? hoci'un'a mici m'eya æm'æmnæa ta cou, o'anas'a soksuskunu to kilisto a'o.

mainenu na hiasi meelæ sitoo 'o poolo

¹¹maat'ohaesa, te'o poa cohivneni muu, i'e os'o psoyaska ci fukuin o'aisis'a ta'pangnæ'va ta cou.

¹²o'ami'o i'mi no cou ho tiova 'e fukuin eni, o'amo'u h'unano noa pa'cohivi no mocmo ci cou, ma isi invonva mi'usni to iesu kilisto ho paavi a'o.

¹³o nia peipeis'ausna'u ne mo'un'a tmaa'uzo to yutayakio, imu acæha asansana. o'u 'aanana'veni akuzkuzoa 'o kiokai to hamo, pnanfi 'o tonæ ho aapayo'a.

¹⁴to mimza yuansohu ci couyutaya, mi'o afnasohē meot'ut'ucu to 'ofifiha ta yutayakio, socuveua ci 'tohungu ho mee'ofeihni to ceceona no 'omahsufu to nia maameoi.

¹⁵at'inghi, i'mi to mengumi to hamo, auyusi no o'amocu mo'u yayo, ohsicula epeiya a'o, eyoho'a a'o ho poa fifihoa.

¹⁶ne ohsicu esvuta no mi'usneni a'o ho paavi 'o okosi, poa yonto couyafana ho epeaska 'omo natu'ca 'o fukuin to kilisto, o'amo'u ahtu mi'usnu no mocmo ho noa po'pa'cohivi,

¹⁷maezo o'amo'u ahtu uhne 'elusalemu ho biebimi to mosola auyuhe sitoo a'o ci cou, nama osni uhne 'alavia. ataveisi yuovei ne tamasuko.

¹⁸mohcu totueha, mo'ucu petohuyuhne 'elusalemu ho baito to petelo, mimaskiuemo no hie ne mo'u no'upu.

¹⁹tapeoha 'o ohaesa to nooe'oca ci yakovu, o'ami'o baito to mocmo ci sitoo.

²⁰mo acuhu eulu 'e e'e'u; isi cohivi to hamo, o'ala'u meknuyu.

²¹ataveisi, mo'u uhne siliya ho ito mauhpahpangu to 'ayumona ne cilicia.

²²ne mio, o'amocu ohela hongā to sinto to makikiokai ne yutayasoo na a'o.

²³ohēc'ola tamzi no mocmo ho lahe yainca: <i'o mosola akuzkuzo a'to ci cou, isi psoyaska maitan'e 'o ohsila 'ucia aapayo'a ci singkoo!>

²⁴i'mitan'e, micu nomio a'o ho tohmomoengu to hamo.

Ngalatea 2

poolo ho i'o mocmo ci sitoo

¹ataveisi no tomaska uspotu, momza yuyuso 'o panapa ho yuovei ne 'elusalemu, a'vinano engocha 'o tito.

²ho mi'o uhta 'elusalemu mi'o fiho to hia maavo to nooe'oca; ne mi'oc'on'a iachi biebimi to masoso'ehti, os'o mi'usni ho esvuvsvuta na la'u psoyaska to couyafana ci fukuin. o'ala'u 'ucia poa peis'afeungu na o'ula hi'hioa ne auyusi ho i'ela'u hi'hioa maitan'e.

³'omo fiho a'o ci tito, e'vono zou councilisia, yaeza o'aisis'a 'ahuya poa tiou no s'e'honga.

⁴at'inghi pantomo mesisinto ci cou, aasoe tma'ayumonu ta kiokai, 'ucia poa tiou to s'e'honga; 'emo maica ci cou la mais'a supai ho oh'ayumonu, lahe huafeozi na imza yaa ci ziu ho mimza tmaa'uzo to kilisto iesu, lahe akoevano 'ucia tolei a'mi.

⁵at'inghi, akoevano 'ucia songacveni muu na so'emio ta fukuin, o'aimza ake'a peteozva 'emo maica ci cou.

⁶at'inghi, i'o lahe ta'unano mo yaa ongko ci masoso'ehti (na hia pepe no ca'hũhe, o'a os'o siya no 'tohungũ'u, maica 'o hamo o'amo buhmi ta yafana ho yũsvuta 'e cou), os'o yainca, i'e mo yaa ongko ci cou. o'aihe fii nomo faeva ci mahsũftũ a'o.

⁷apuyu, ihe hongha ho isi faeni a'o to hamo na hi'hioa no mi'usnu to couyafana ho psoyaska 'e fukuin, aũũ totiski ho isi faeni to petelo na hi'hioa no mi'usnu to couyutaya ho psoyaska 'o fukuin.

⁸maica, 'o hamo isi ieni to meoino no tonũsi ho poa sitoo ta couyafana a'o, aũũ totiski to petelo ho isi poa sitoo to couyutaya.

⁹'o yakovu, petelo, yohane 'emo tuyu cimo yaa ongko ci sũesũ ta kiokai, ho iheeno cohivi ho isi faeni a'o to hamo 'emo afnaso ci hi'hioa, cu yu'ti'eopũneni a'o ho i'e panapa; ho micueno toehungu yaahioa, imzacu esvũta: na a'o ho i'e panapa temza iepoepohũ uhta couyafana ho yaahioa. tehin'i yaahioa to 'ayumona to couyutaya.

¹⁰ihec'o eutotaveiya a'mi ho poa atatalũaneni 'omo thi'cia to 'ayumona to couyutaya; na'e hi'hioa eni la'u anana'va itotonveni hioa.

koica to poolo 'o petelo nemo yone 'antia

¹¹ataveisi, moso cmũ'ho ne 'antia 'o petelo; maica homo yaa husansana ci o'amo emio, os'ocu apa'ta koica.

¹²mo maica na i'hahozũsi, auyusi ho o'amocu mo esmi 'o isi skuna to yakovu ci cou, mo su'upu to sinto to couyafana 'o petelo ho toehungu bonũ. at'inghi. ne ihecu esmiza, micu aha'o smase'u, o'tena smeecũ'ho mai'upu bonũ, maica homo smoyo tola mainca te yaeza poa tiou no s'e'hongha 'o couyafana ci cou.

¹³'o mocmo ci sinto to couyutaya mo maezo yu'ofeihni to petelo, totiski no uk'a h'ofiha ci cou; ac'ũhũ to panapa ho yaeza poezuhi.

¹⁴os'o osnia hongha ho o'amo mee'ofeihni to so'emio to fukuin, cu yonta mo botngonũ ho mi'usni 'o petelo ho yainca: <zou couyutaya suu, at'inghi mo mais'a couyafana 'e h'oyunsovasu, o'amo mais'a couyutaya. homo maica, mainci teko 'ahũya poa mais'a h'oyunsova no couyutaya 'e couyafana?>

'e couyutaya ho couyafana te acũhũ nomzo no tmaa'uzo ho noa to'usni

¹⁵mioeno o'te maica, 'e mito yayoc'o hocu couyutaya, o'a kuisi ta couyafana.

¹⁶at'inghi, ito cohivi, 'emo cihi ci cou hoci meelũ yupa toseolũ na natũ'ca to hamo maisi ieni no tmaa'uzo to iesu kilisto, o'amo biftongũ no mee'ofeihni to hoolicu to moose. mito maezo tmaa'uzo to iesu kilisto, akoyu no i'mi no tmaa'uzo to kilisto ho meelũ yaa toseolũ ci natũ'ca to hamo, o'amo biftongũ no

mee'ofeihni to hoolicu. maica uk'a cite meelɤ biftongɤ no mee'ofeihni to hoolicu ho meelɤ yupa toseolɤ na natɤ'ca to hamo.

¹⁷maicac'o, 'e mito biebimi no i'mi no tmaa'uzo to kilisto ho meelɤ yaa toseolɤ ci natɤ'ca to hamo ci cou. hocin'a totiski to couyafana, teec'o acɤhɤ yaa kuisi ci cou, o'ates'aeno mais'a isi e'oca to kilisto na kuisi? asansano o'amo maica!

¹⁸maica, hoci'u i'vaha p'eyac'a 'e o'u aon'oza, 'atec'ueno soomei ho os'o poa kuzo 'e hoolicu.

¹⁹hote ieni to hoolicu ho engha, mi'ocu mcoi, isi opcoza to hoolicu, akoeva no poa meelɤ nomio to hamo ho yaansou. na a'o isicu a'upa to kilisto ho spica to zuuzika.

²⁰maicac'o, 'e mo yaansou maitan'e o'a nas'a a'o, mo yonta 'ayumona ta nsou'u 'o kilisto ho yaansoua. ho mi'o yaansou maitan'e, mo i'mi no tmaa'uzo to oko to hamo ho yaansoua; isi ngohia a'o, nomio a'o ho ciha 'o nsousi.

²¹o'ate'o bɤɤpsɤpsɤ to mengumi to hamo. 'e cou hoci meelɤ i'mi to hoolicu ho mayo no yupa toseolɤ ci natɤ'ca 'o hamo, hoci maica, o'ates'aeno 'afeungu mcoi 'o kilisto?

Ngalatea 3

hoolicu hocieno singkoo

¹nongonongo ci coungalatea, siya namo i'vaho maspepecvai muu? 'o hi'hioa ho isi spica to zuuzika 'o iesu kilisto, ta tuhcu ta mcoomu o'a mos'aeno yaa husansana ci ongko?

²te makoc'o conic ci hi'hioa na temu eɤsvɤta a'o: homimu tiou no piepiya to hamo nenusi no mimu noe'ocɤ to hoolicu, hocieno o'te ieni no tmaa'uzo to fukuin?

³mainci mimus'a maica ci hia nongonongo? no ahoisi mimu i'mi no tiou to piepiya to hamo, maitan'e temun'asi mici noe'ocɤ no iachimu tonɤ ho aepɤnga?

⁴na ohmucula afu'a mia ne auyusi mioeno 'afeungu? o'amo ahtu maica!

⁵isi pafi no seilei to hamo na muu, a'vinano yonta taicomu ho hioa 'emo man'i ci po'e, mio maica ho mimu mee'ofeihni to hoolicu, hocieno o'te maica ho mimu tmaa'uzo to fukuin?

⁶aɤɤ mais'a 'o isi engha to seiso ne isi yainca to 'avulahamu: <isi taa'uzva 'o hamo, i'mi to tmaa'uzosi, isicu ta'usna no coumouɤɤɤ to hamo.>

⁷ko'koeno, temu cohivi. namo yaa tmaa'uzo ci cou zou cu a'ɤmtɤ mɤntɤ'ca to 'avulahamu.

⁸isi so'euyoca ta seiso, 'o hamo tesa poa i'mi no tmaa'uzo 'o couyafana ho poa yaa toseolx ci natx'ca, ko'koeno ohsicula noana'va psoecx'ha to 'avulahamu 'e fukuin eni, yainca: <'e yatatiskova te acxhx i'mi suu ho noa pafi no xmx'xmnx to hamo!>

⁹mo tmaa'uzo 'o 'avulahamu, cu i'mizi no xmx'xmnx; maicac'o, namo afu'u tmaa'uzo ci cou te maezo totiski ho tma'upu no xmx'xmnx.

¹⁰i'ola biftongx no fiho to hoolicu ci cou mo acxhx yaansou no skufu no patkuzoi. maica ho isi yainca to seiso: <inamo afu'u o'te aa'pucu mee'ofeihni to isi afu'a esvxta to hoolicu ci cou te acxhx tiou no patkuzoi to hamo.>

¹¹tec'u aiti uk'a cite meelx biftongx no mee'ofeihni to hoolicu ho yaa toseolx ci natx'ca to hamo; maica ho isi yainca to seiso: <i'mi no tmaa'uzo ho meelx yupa yaa toseolx ci natx'ca 'o hamo ci cou te meelx mayo no nsou.>

¹²at'inghi, 'o hoolicu o'aisi ieni no tmaa'uzo, mammo mais'a to isi engha to seiso: <ina te mee'ofeihni to hoolicu ci cou. te i'mi to hoolicu ho yaa nsoua.>

¹³'o kilisto isicu nomzi a'to ho ngoevi 'e patkuzoi. ieni tan'e ho to'usni a'to ho poa mongoi no patkuzoi to hoolicu; maica isi yainca to seiso: <na isi afu'a ngov'eni to evi ci cou mo acxhx tiou no patkuzoi to hamo.>

¹⁴na atuhcusi ho isi yaica to kilisto. tesa poa i'mi to kilisto iesu 'o couyafana ho elx no ohsila teomneni to 'avulahamu to hamo ci xmx'xmnx; maicac'o, teto meelx i'mi no tmaa'uzo ho tiou no ohsila teomneni to hamo ci seilei.

hoolicu ho i'o teomneni

¹⁵maanat'ohaesa, teto i'mi ta lato huhucmasa h'oyunsova ho ecni no epo'usa: 'e mo yoso honci yupa tohmxskx nomo conic hi'hioa, a'vinano tmopsx no tposno esvxtx. o'ate peelxi aha'va tapuhngi hocieno aovoha.

¹⁶totiski, 'o hamo ohsicu mi'usni 'o 'avulahamu ho i'o mxntx'casu ho p'eyac'a na ohsila teomneni. 'o seiso o'aisi titha na <mi'usnu no mamxmxntx'ca>, ho mas'usnu nomo botngonx, mamoc'o titho to <mi'usnu ta mxntx'casu>, moc'o mas'usnu tamo cihi, 'ai'oeno kilisto.

¹⁷na 'to'tohxngx'u: mo m'eac'x ta esvxta 'o hamo, a'vinano teomneni noyuyuci 'e esvxta eni. i'o moso yuyafu ne mohcu tose'sxpta mtuehu ci hoolicu, o'atesi peelxi aon'oza 'e esvxta eni. ho aapayo'a na ohsi teomneni to hamo.

¹⁸hoci isi ieni no hoolicu ho pafi no ezoezoyx to hamo, o'anate noe'ocx no ohsi teomneni; at'inghi, 'o hamo ho isi pafi no ezoezoyx 'o 'avulahamu mo noe'ocx no ohsi teomneni.

¹⁹homo maica, cuma na atuhcusi ta hoolicu? 'o hoolicu isi p'eyac'a ho akoeva no poa cohivneni zou cuma na peis'epo, ac'xhx ne mohcu cmx'ho 'o isi teomneni

to 'avulahamu ho faeni ci muntə'ca micu aepəngə. 'e hoolicu mo i'mi to tensi ho ieni tomo notaico ci cou ho epeaska.

²⁰at'inghi, hoci'o noleongə ci hi'hioa, o'ate 'ahəyə yaa notaico ci cou, 'o hamo ma moc'o i'leongə.

na isi mituhci to hoolicu

²¹ho isi yaica ci engha, mionana yupa məcəvho 'e hoolicu ho i'o isi teomneni to hamo? o'amo ahtu maica! hoci si peeləi fii no nsou ta isi epeaska ci hoolicu 'e cou, 'e cou ntec'u meelə noe'ocə to hoolicu ho yaa toseolə ci natə'ca 'o hamo.

²²at'inghi, isi yainca to seiso, acəcəhə 'e yatatiskova isi ta'ayumona no tonə no kuisi, akoeva no ieni no tmaa'uzo to iesu kilisto ho i'tohungvi tiou no ohsila teomneni to hamo; 'e teomneni eni isi pafeni tamo afu'u tmaa'uzo ci cou.

²³at'inghi, auyusi ho o'amocu mo cmə'ho na hiesi no <tmaa'uzo>, isin'a nou'təci to hoolicu a'to, mais'a 'ola pocengi to isi poekotva, ac'əhə ho tac'u hupopayoi 'o <tmaa'uzo>.

²⁴maicac'o, 'e hoolicu zoucu le'aət'əcə a'to, engocha a'to ho e'usna to kilisto, na isi mituhci tesi poa i'mi no <tmaa'uzo> na a'to ho poa yaa toseolə ci natə'ca 'o hamo.

²⁵ho zoucueno hiesi no <tmaa'uzo> maitan'e, 'anatesi 'aoka aət'əcə to hoolicu a'to.

²⁶mimu acəhə i'mi to <tmaa'uzo> hocu tmucni 'o kilisto iesu, meeləcu tma'oko to hamo.

²⁷ho mimu tiou no toonono ho tmucni 'o kilisto, aələ mais'a isi paceofa 'o kilisto, panocu nsousi.

²⁸o'anate avahvoh'una na couyutaya ho couyafana, hocieno tolei ho ziu, hahocngə ho mamespingi, to 'ayumona to nsou to kilisto iesu, mimucu acəhə cono feango,

²⁹hoci mimu tma'usnu to kilisto, 'acueno muntə'ca to 'avulahamu, temucu tiuska na ohsila faeni to 'avulahamu to hamo ci teomneni.

Ngalatea 4

¹panton'a, ho o'amocu te sasmoyəskə 'ote ticngihi ci cou, 'e afu'u ezoezoyə e'vono zou acəhə nuusi, at'inghi o'aisi ah'una to soskuskunu.

²homon'a foinana, pantola aət'əcə ci cou, asusuczeni to ezoezoyəsi, totea hoci'u esmi na ohsila esvəta no amosi ci hie.

³totiski, ho mon'a yufoinana 'e piepiya, mito maezo tiou no lasi hia pout'uc̣u nola yainca piepiya ta mouhṛhṛng̣u.

⁴at'inghi, hotenac'u noc'uḥu 'o hie, isicu popeoskuna to hamo 'o iachisi oko, noa peyafa to mamespingi, yunsou to skufu to hoolicu,

⁵akoevano to'usni 'emo noskufu ta hoolicu ci cou, poa tma'upu no ongko no 'o'oko to hamo na a'to.

⁶mo'so maica na a'to zou 'o'okosi, isicu popeoskuna to hamo 'o piepiya to okosi ho ỵmẹṃu ta 'to'toḥng̣to, eyoho'̣u mainca: <amo! amo'u!>

⁷maicac'o, o'ana soskuskunu na suu, zoucu okosi; ho zoucueno oko to hamo, tesicu poa ticngihi ci cou to hamo na suu.

taaecingia to poolo 'o coungalatea

⁸ne auyusi o'a ohmula hongā 'o hamo, ohsila soskuskunu to o'a hamo ci hicu.

⁹maitan'e imucu hongā 'o hamo (hocieno yainca, isicu hongā to hamo), maincis'a i'vaho yuovei ho biebimi tomo uk'a toṇu uk'a a'a'ausna ci piepiya ta mouhṛhṛng̣u? mainci i'momhoṃu yuovei ho noa toleihe?

¹⁰lamu na'na nọỵci 'emo piyo ci hie, feoḥu, homeesia, tonsoha!

¹¹la'u na'na ta'kuv'eni muu, sokoeva no ac̣ḥu peis'afeungu 'o o'ula hioa ta taicomu ne auyusi.

¹²maat'ohaesa, te'o eucufna muu ho tohṃsḳu a'o, maica 'amo'ulaeno maezo tohṃsḳu muu, ci mimueno ahtu peismi note koa kuzo a'o ci hi'hioa.

¹³imu cohivi, maica mo yaa tma'congoa 'e feango'u, ko'ko mi'o 'oc'ocic'o meeḷu ahoicu mi'usnu muu ho psoyaska 'e fukuin.

¹⁴'e tma'congo'u la e'vono poa ma'kuv'o muu, at'inghi o'aimu a'hupsona a'o, ciha a'o. lamu apuya ạt'̣t'̣ca a'o, mais'a ạt'̣uc̣u to tensi to hamo, mais'a ạt'̣ca 'o kilisto iesu.

¹⁵'onia hiamu kaeḅu ne mio, micu mainenu maitan'e? te'o peela yainca. ne mio, 'upena hocimu yu'ezi 'o mcoo ho faeni a'o temuc'o mimha!

¹⁶te'o mi'usnu muu ho ẹḷu maitan'e, temun'asi apuya hang̣u a'o?

¹⁷'omo maica ci cou la na'no em'ameong̣u muu, mo anana'o 'oha ̣mṇu ci koyu. na atuhcuhe tehe akoeva no poa biachi a'o, poa meeḷu maezo na muu ho em'ameong̣u.

¹⁸hoci ma'cucuveu tamo ̣mṇu ci hi'hioa mo anana'o ̣mṇu, at'inghi o'ate anouc'o ho la'u no'upu niantemu maica.

¹⁹mao'o'oko'u, te'o ivaho i'nasku mais'a 'o ino ho tiou no 'atutumzo hote peyafa 'o oko, ac'uhu ho tenac'u tmucou ta nsoumu 'o yu'ausna to kilisto.

²⁰mi'o tongsoyɔ no meelɔcu no'upu muu maitan'e, te'o ko'ko boemi nomo h'unasi ci mi'ausna ho mi'usnu muu. nomzo muu. la na'no ma'tipvongɔ co 'tohɔngɔ'u!

epo'usa to siacia ho saala

²¹te'o mi'usnu tola mici yaansou to skufu to hoolicu ci cou ho tuocosi 'emo concia'a'ausna: o'a mocu imueno ahta talɔi 'e hoolicu to moose?

²²isi tposi to tposɔ to hoolicu, 'o 'avulahamu mo yoso 'o okosi, 'omo cihisi peyafa to soscuskunu nosi mamespingi, 'omo cihisi peyafa to ziu ci mamespingi.

²³'o isi peyafa to soscuskunusi moc'o maitala yu'ausna ho yayo; 'e isi peyafa ta ziu ci mamespingi mo i'mi no teomneni to hamo ho yayo.

²⁴na eni te peela teyai epo'usa: 'emo yoso ci mamespingi tamza no yuso ci esvɔta. 'emo cihisi zou siacia, mo i'mi ne hcuyusiinai. 'e isi peyafa zou ac'uhɔc'o tolei.

²⁵'e siacia isi pas'usna to mo yone 'alavia ci hcuyusiinai, isi pahtuyaecingha ta 'elusalemu maitan'e; 'o iachisi ho i'o 'o'okosi ihe h'oyunsova na soscuskunu.

²⁶at'inghi 'o 'elusalemu ne pepe mo ziu; zou inoto.

²⁷maica isi tposi to seiso: 'o o'ate meelɔ ngangho'ɔ, o'amocumosola yaa oko ci mamespingi, teko kokaekaebɔ! na o'amocumosola tma'hongɔ no 'atutumzo no yaa okoa ci mamespingi, teko tmunoi moozoyɔ! maica i'e lahe ang'osa ci mamespingi, te botngonɔhe tola no'upu to vcongɔ na tesi 'o'oko!

²⁸maat'ohaesa, aɔlɔ totiski to 'isaku, maica ho mimu i'mi to ohsila teomneni to hamo hocu meelɔ tma'usnu no 'o'okosi.

²⁹ne mio, i'e mo mino yu'ausna ho yayo isi akuzkuzoa 'emo i'mi no seilei ho yayo; maitan'e mioc'o maezo maica.

³⁰at'inghi isieno av'a to seiso? yainca to seiso <te peobanga 'o soscuskunu no mamespingi ho i'o okosi, maica'sio 'e okosi ta soscuskunu. o'ate meelɔ maita oko ta isi peyafa ta ziu ci mamespingi ho iepoepohɔ ticngihi ta ezoezoyɔ.>

³¹ko'koeno, maat'ohaesa, o'as'a oko to soscuskunu no mamespingi a'to, ma isi peyafa to ziu ci mamespingi.

Ngalatea 5

ziu ta kilisto sinto

- ¹te akoeva no poa meelæ mayo no ziu na a'to, isicu psoevoyunga to kilisto a'to. ko'koeno, temu mit'oengonæ, teav'a poa peotækceni no ngotohva no tolei na muu.
- ²na a'o - poolo te'o bumemeala eæsvæta muu, hocimu tiou no s'e'honga, 'o kilisto uk'a na ci ake'isi koa æmnæ muu.
- ³te'o ivaha engahva muu, nate afu'u tiou no s'e'honga ci cou te ahtao'te acæcæha pee'ofeihni 'o hoolicu.
- ⁴namo mici biftongæ no mee'ofeihni to hoolicu ho bikoyu no mici toseolæ na natæ'ca to hamo ci cou, tec'u hintæha 'o natæ'ca to kilisto, iachia antæha na mengumi to hamo.
- ⁵i'o ito atva'esa mingeovi, 'aeno ina teto hia meelæ yupa toseolæ na natæ'ca to hamo; na eni zou tonæ to seilei ieni no singkooto ho peihcæ'hi.
- ⁶maica, hocitocu no'ayumonæ no nsou to kilisto iesu, hoci tiou ho o'te tiou no s'e'honga uk'a citesi nama natæ'ca, inac'o isi boemi no himngonghi ho peispa'teni na singkoo 'aeno eni nate sotva'esi.
- ⁷lamu asonghoi bumemealæ! siya na mos'a vomtæ muu, ho poa o'tena meo'uzo to so'emio?
- ⁸emo maica ci maspepecvai o'ates'a ahtu i'mi tomo eyoho'æ muu ci hamo.
- ⁹yainca to h'oe'ea: <'omoc'o okosi ci smoof'o tesi peelæi acæha poa smoesuhcu 'emo cono taucunu ci tungva.>
- ¹⁰at'inghi te'oc'on'a a'cæ'cæna taa'uzva muu; maica mito noteuyunu to nsou to nooe'oca, os'o amsæ'eona taa'uzva muu o'amocu te ahtu ælæ ac'æhæ no o'te totiski no la'u buh'a'ausnu. at'inghi 'ola 'afeo'fu'u muu, 'upena na siya. tena tiou no patvovei to hamo.
- ¹¹maat'ohaesa, hoci'u a'cæ'cæna psoyaska 'e s'e'honga, maincin'a tiou no pohtutumza? hocin'a maica na nte'o hioa, 'upena hoci'u psoyaska 'o zuuzika to kilisto o'amocu te mooyai nomætæ no lahe hioa.
- ¹²os'o apuya kaebeni hoci iachi mifcuyu 'ola 'afeo'fu'u muu!
- ¹³maat'ohaesa, ho isi epeiya to hamo muu, tesi poa ziu ci cou na muu. at'inghi 'otes'a boemi ta ziu tan'e ho 'o'emamzæ no 'ænpænæ, la boemi no himngonghi ho yupa æt'æt'æcæ.
- ¹⁴maica 'e acæhæ ta hoolicu mo ehteuyunu ta <himngonghi no mocmo mais'a ngohza 'e iachi> ci mashæyæ.
- ¹⁵temula bumemealæ, hocimu mais'a yuansou ho yupa boecæ yupa bonæ, 'atemu ahtuo'te yu'tupapayo'æ.

seilei ho i'o yu'ausna ta cou

- 16**'o te'o ep'opnanfa zou: na lamu e'e ho peipeis'ausna la meo'uzo to lasi hia eyahahafo to seilei, 'ote ma'mamso ta iachi ma'konvosu ta yu'ausna.
- 17**mo'so maica 'e ma'konvosu ta yu'ausna mo yupa nahanga 'o seilei, yupania mi'usnu, o'te poa hioaneni 'o ntemu iachia 'ucia hioa.
- 18**at'inghi, hocisi eahahafa to seilei na muu, o'anate tiou seotprata to hoolicu muu.
- 19**'e ma'konvosu ta yu'ausna ta cou la na'na hupopayoi tala hioa; isi humzi ta smoc'ou, peiscaca'i, 'aaprapra,
- 20**m'ohkuyu to uacoua, buoyoifo, mihango, youbobai, yuchum, ma'bubut'u, mayhcvho, boepaevai, bivahvoh'unu,
- 21**smo'eukonvosu, voemi, kokuici eabobon, ho i'omo totiski cila hi'hioa. ne auyusi o'ucula engahva muu, te'o ivaha engahva maitan'e na muu: i'ola peis'usnu tamo maica ci cou. o'ate ahta peelai ta'okoia to hrhrpungu to hamo.
- 22**inacu beachi to seilei, 'aeno: cocoya ci himngonghi, kokaekaebu, moususeom, luaveica, moma'cinghi, mou'umnu, meot'at'uc,
- 23**ma'cocacni, aotukcu. 'emo maica ci hi'hioa uk'a cite ahtu meelu motano ci hoolicu.
- 24**ina mo tma'usnu to kilisto iesu ci cou. ohecu acaha spica to zuuzika na afu'u ma'konvosu ci yu'ausna.
- 25**ho isicueno pafi nomo faeva ci nsou to seilei a'to, nteto poa eahahafneni 'e lato h'oyunsova.
- 26**o'ateto bobitano, 'ote yupa asusu'no, yupa smo'eubut'u.

Ngalatea 6

e'paevai no cvuh

- 1**maanat'ohaesa, hoci panola 'oc'ocic'o peis'epo, i'e mimucu tma'usnu no piepiya ci cou la boemi no bumama'cocacni ho eoveiya. temula maezo iachi bumemealu, ci tes'a maezo noa eepecvazi.
- 2**la yupa e'paevai nola ecvuhneni, hoci maica isicu peihcu'hi na mashuyu to kilisto.
- 3**i'ola uk'a maka concu peelai ho iachi ma'unano mo afnaso ci cou isic'o peknuu 'e iachi.

⁴'emo macicihi ntela yue'iya na iachia peipeis'ausna; hoci pano mo ꞥmnꞥ ci peipeis'ausna, te peelꞥi etotofsi'za, o'ate 'ahꞥyꞥ yupania patotiska nala peihcꞥ'hi no mocmo ci cou.

⁵'emo macicihi nte iachia ngoevi na ngotohva.

⁶i'ola yonto emio ci ceonꞥ to kilisto ho tiou no po'pa'cohivi ci cou. nte tma'upu no afu'u ꞥmnꞥsi to moso mo'ma'cohio ci sensei.

⁷teav'ala peknuu 'e iachi, maezo 'ote meknuyu to hamo. 'emo cihi ci cou zou cuma na isi emꞥ'a. 'aeno cuma na tasi tov'oha.

⁸hoci nomio no ma'mamsoc'o 'e iachi ho miyapo no poc'ou, tena i'mi no poc'ou ho tov'ohꞥ no mcoi; hoci nomio no mici mayo no 'aveoveoneni to seilei ho miyapo, tena i'mi to seilei ho tov'ohꞥ no 'auesiesi nsou.

⁹ko'koeno, holato peis'ꞥꞥmnꞥ, o'te suhcꞥhcꞥ na 'tohꞥngꞥ; hoci o'te ma'sasmꞥzꞥ, hotac'u esmi na hiesi tena ahtuo'te yaa tov'oha.

¹⁰i'mi tan'e, 'upena ho homna, hoci ake'i meemeelꞥ la hioa nate koa ꞥmnꞥ tamo botngonꞥ, mi'usnu tamo cono singkoo ci cou nte h'unano maica na te hioa.

engaho ho tuayoeko

¹¹temu aiti, 'emo maica hia tmameoisi ci tposꞥ os'o iachia tposi ho faeni muu!

¹²i'ola kaebꞥ paata'e ta yafanasi ci cou. 'ai'olaeno 'ahꞥyꞥ poa tiou no s'e'honga muu ci cou. homo maica na lahe hioa, 'alaeno ngoheꞥngeꞥ hoci nomzo to zuuzika to kilisto ho noa pohtutumza.

¹³a'ꞥmtꞥsi, ac'ꞥhꞥ tomo tiou to s'e'honga ci cou maezo o'ala mee'ofeihni to hoolicu; ho ihe 'ahꞥya poa tiou no s'e'honga muu, tehe akoevano etanveni ho yainca mimucu peteozu tala hia meesi.

¹⁴inacu a'o, o'ate'o etanveni na mocmosi, te'oc'o etanveni 'o zuuzika to nooe'oca iesu kilisto. maica, 'e zuuzika eni, hoci e'usna a'o 'e hpꞥhpꞥngꞥ isicu spica to zuuzika; hoci e'usna ta hpꞥhpꞥngꞥ. na a'o isicu spica ta zuuzika.

¹⁵tiou no s'e'honga ho o'te tiou no s'e'honga. uk'a ci tesi nama a'a'ausnu; nate sotva'esa teto i'vaho faeva ci cou.

¹⁶namo afu'u mee'ofeihni tamo maica ci h'oceona ci cou, ho ina afu'u 'o'oko to hamo, te'sola acꞥhꞥ totiski mayo no soanono ho coveoza!

¹⁷ahoi maitan'e ho ataveisi, teav'anas'a yontamo maica ci hioa ho e'ep'epva a'o, maica 'e feango'u mo mahafo to 'epi to iesu.

¹⁸maat'ohaesa, na mengumi to nooe'oca iesu kilisto tesi'sola pafeni muu! 'aamen.

‘epeso

‘epeso 1

¹zou poolo a'o; mi'o tiyou to 'tohungu to hamo ho sitoo to kilisto iesu. te'o tmopsu ta tengami ho faeni tomo yonta mia'usnu ta 'epeso cimo meot'ucu to iesu kilisto ci masisinto:

²'o amohamo ho i'o nooe'oca iesu kilisto tesi'sola fii no mengumi ho soanono na muu!

tma'usnu no piepiya ci mengumi to 'ayumona to kilisto

³'aveoveoyu to amohamo to nooe'oca iesu kilisto. maica isi ieni to kilisto ho faeni a'to 'emo mav'ov'o cimo tma'usnu ne pepe ci um'umn.

⁴auyusi no teyai 'e hrupungu, ohsicula ieni to kilisto ho epeiya a'to. poa yonta tuhcsi na a'to ho meelu socofkoya, ho uk'a ake'i ca'i ci cou.

⁵isi ngohia to hamo a'to, ayoca esvata a'to ho ieni to iesu kilisto ho poa tma'usnu, poa yaa ongko no teyai 'o'oko a'to; isi ta'umnu eni, zou 'tohungusi.

⁶teto tohmomoengu to psoevohngu ci mengumi to hamo, maica isi taha'veni a'to 'o isi atva'esa ngohia ci okosi!

⁷i'mi homo mcoi 'o kilisto, mito elu to ziu, noa peteongasa 'e kuisito. na eni 'amoeno i'mi to atngaso ci mengumi to hamo.

⁸'e isi faeni a'to ci mengumi a'amtas'a atngaso! isi titheni no moutas'u ho mau'to'tohungu to hamo.

⁹aepungacu na 'tohungusi, a'vinano poa cohivneni a'to isicu esvata no ieni to kilisto ho peisepngi 'e moumsu'eon.

¹⁰ho tac'u no'suftonu na hiesi i'o tasi aepunga ci ohsi ta'koeva to hamo 'aeno: 'e ohsi afu'a teyai ta pepe ho ceoa tesi acuha poa tma'usnu to kilisto. te papoenvu 'o kilisto.

¹¹acucu 'e macucuma ta mouhrupungu te acuhu maino ohsi ta'koeva ho ino ohsi esvatu to hamo ho aepunga. 'o hamo mo i'tohungu no ohsila ahoza esvata ci 'tohungu, ieni to kilisto ho epeiya a'to ho teyai 'o'oko.

¹²na 'tohungusi tesi acuha poa tohmomoengu to psoevohngu to hamo 'e mito ahoi yaa ta'usni ho tmae'ocu to kilisto ci cou!

¹³'amimueno maezo maica: ne ohmucu tac'uhi 'o e'e ta so'emio, 'aeno ne ohmucu tac'uhi 'ete to'usnu ci fukuin, mimucu tmaa'uzo to kilisto, i'o ohsila teomneni to hamo ci seilei isicu faeni muu, teyai huomza ho mimu tma'usnu to kilisto.

14'o seilei isi hosoo a'to te tmacngihi no ohsi teomneni to hamo, faeni tamo tma'usnu ci cou na a'suftonx ci ziu. teto tohmomoengx no psoevohngxsi!

'inoli to poolo

15'i'mi tan'e, ahoi ne o'ucu tac'xhi ho mimu yaa singkoo to nooe'oca iesu, ho ina himngonghimu ho lamu mi'usnu to sinto,

16'la'u o'te antxhx mi'usnu to hamo ho 'aveoveoneni muu. hola'u 'inoli conino e'upa muu,

17'la'u m'ene to hamo to nooe'oca iesu kilisto, psoevohngx ci amopepe, pafi'sio no seilei na muu. 'e seilei eni tesi fii no moutx's'x muu, paavi muu ho poa bohngx to hamo.

18'la'u yaeza p'enzeni to hamo ho paavi na mcoo ta 'tohngxmu, temu ko'ko cohivi: ho isi eyoho'a muu cuma na temu elxa cite ta'usni; na isi teomneni ta 'o'okosi ci ezoyx mio mainenu na hia atngaso;

19-20 mio mainenu na hia taso no tonxsi homo no'ayumonx ta mito tmaa'uzo ci cou. 'e meoino tonx eni mo axlx totiski na tonx ho ohsi poa i'mi no mcoi ho smoevovei 'o kilisto poa yone pepe ho yusuhngu to vhonasi.

21'yone'e, na lasi hia ax't'xcsu to kilisto mo tosa'ohe ta acxcsxhx cimo kokuzo cila pou't'xcsu, tux't'xcsu, ax't'xcsu ho i'ola titutuhcu ci moipiepiya; isi tosa'vi na acxcsxhx ci ongko ta maitan'e ho ino tena cmx'ho ci hpxhpxngx.

22'o hamo isi yaeza poa peteozu to kilisto 'e macucuma ta mouhpxhpxngx, te papoenvx ta kiokai. ex't'xcsa 'e acxcsxhx.

23'e kiokai zou feango to kilisto, isi nongcangci tomo nongcangcsu ta mouhpxhpxngx ci kilisto.

'epeso 2

yuyafu no mcoi ho yxmxmxmx no nsou

1'ne auyusi, mimu i'mi no kuisi ho yutasufku to mashuyx to hamo, yono piepiya mimucu mcoi.

2'ne mio, mohmula mee'ofeihni to kokuici hi'hioa ta hpxhpxngx, peteozu tola tux't'xcsu ta engxsa, 'ai'olaeno ax't'xcsu to la yutasufku to mashuyx to hamo ci h'aokuv'o.

3'a'xmtxsi, ne auyusi 'e mito macihi, mohtola totiski ta a'a'ausnahe, poa 'axnpaxnpax 'e ma'konvosuto ta yu'ausna ho mee'ofeihni ta iachi 'tohngx. ko'koeno, o'amito toskucuhe ta mocmo ci cou, isi acxha asvata no tiou no patvovei to hamo.

⁴at'inghi, mo yaa atngaso ci himcocoveoi 'o hamo; na lasi hia ngohia a'to mo meoisi ho uk'a noca'cɥ'hi.

⁵e piepiyato ne mosola nomio no yutasufku ho mcoi to kuisi, isi poa i'upu to kilisto ho smoevovei a'to; zou mengumisi 'omo to'usnu muu.

⁶'o hamo isicu poa yonto 'ayumona to nsou to kilisto iesu na a'to ho i'upu to kilisto ho smoevovei, i'upu yone pepe ho atɤkɥ.

⁷ho isi yaica te mi'usnu tate yutotavei ho pa'teni na meoino mengumisi, 'ai'oeno isi ieni to kilisto iesu ho epa'teni a'to ci himngonghi.

⁸mimu noe'ocɥ to mengumi to hamo, ieni to singkoo ho noa to'usni; na eni o'amo i'mi no iachimu peipeis'ausna, ma isic'o pafeni to hamo ci mengumi.

⁹ho o'a mioeno noe'ocɥ no peipeis'ausna, uk'ana ci temu peelɥi etanveni.

¹⁰zou hamo na moso mooyai a'to; isi ieni to kilisto iesu ho teozuhi a'to, poa peislɤɤ a'to; na eni ohsicu noana'va ta'eoyoca ho poa hioaneni a'to.

yonto nsou to kilisto ho tmucni

¹¹e mimu asonghoi couyafana, la talɥa na nia a'a'ausna no auyusi: lahe yainca tola iachi mainca moso tiou no s'e'honga ci cou - 'a i'oeno 'ola tifu'fu ho iachia s'e'honga 'e feango ci couyutaya - lahe yainca muu o'amimu tiou no s'e'honga.

¹²ne mio, na natɥ'camu 'o kilisto, zou couyafana, o'amimu no'ayumonɥ to isi epeiya to hamo. to ohsi teomneni to mao'o'okosi to hamo o'a mimu tma'upu, yonta hrɥhrɥngɥ uk'a ci imu ta'usni, uk'a hamo.

¹³e mohmula emomcovhi to hamo ne auyusi, maitan'e micu yuecnguhu to kilisto iesu ci cou, ieni to mcoisi, micu smacmu'u to hamo.

¹⁴isi iachia faeni a'to to kilisto 'e suseomɥ; isi poa tmucni 'e couyutaya ho i'o couyafana, ieni to iachisi feango ho popuya 'o koa nahanga, ho koa apaevai ci tonghifa.

¹⁵isi aapayo'a 'o maesvɥta to hoolicu to yutaya, akoeva no ieni to nsousi ho poa faeva ci cou 'emo yusno suezopɥ, meelɥ suseomɥ ho noteuyunu.

¹⁶ieni homo mcoi to zuuzika, isi poa tosvo to kilisto 'emo maica ci yupa nahanga, ieni to zuuzika ho poa cono feango 'e mo yuso, ko'kocu meelɥ nanghia to hamo.

¹⁷maicac'o, na atuhcusi homo cmɥ'ho 'o kilisto tesi psoyaska 'e koa suseomɥ ci fukuin ho faeni ta afu'u cou, a'upa 'e mohmu la emomcovhi to hamo ne auyusi ci couyafana. ho i'omo smacmu'u to hamo ci couyutaya.

¹⁸ieni to kilisto, 'upena 'e couyutaya ho i'e couyafana, teto acɥhɥ meelɥ yono 'ayumona to concu seilei ho uhto tuhcu to amopepe.

¹⁹yaica ci hia baito, 'e couyafana o'ana couyafana hocieno huhmohma ci cou; zoucu 'oahngɥ to 'o'oko to hamo na muu, zoucu 'oahngɥ ta cono emoo to hamo.

²⁰totiski to couyutaya, isi yaeza p'eyac'a to isi io'tohungvi to sitoo ho eyongensa, 'o kilisto iesu 'aeno totnguca ta emoo tan'e.

²¹noe'ocɥ to iesu kilisto, niantec'u meelɥ yuecngucnguhu 'e isi p'eyac'a ci emoo, ausuhcu faf'ohɥ hocu seiten ho sɥ'teni to nooe'oca.

²²noe'ocɥ to iesu kilisto, tesi yaeza p'eyac'a muu, meelɥcu ieni to seilei ho 'oyona amiocni to hamo.

‘epeso 3

mi'usnu to couyafana 'o poolo ho psoyaski to fukuin

¹i'mi tan'e, 'e mi'o nomio ta couyafana ci muu ho holeo to kilisto iesu ci poolo. te'o mi'usnu to hamo ho 'inoleni muu.

²'aimu ahtao'te cohivi, nomio note koa ɥmnɥ muu, isi fii to mengumi to hamo, toveineni a'o 'emo concu te'o hioa.

³isi paavi a'o, poa cohivneni a'o na moumsɥ'eonɥsi. (o'ucula ake'a tposi 'e moumsɥ'eonɥ eni;

⁴ho cimɥ engha temucu cohivi ina os'o ta'hongi ci moumsɥ'eonɥ to kilisto zou cuma.)

⁵ne auyusi, 'o hamo o'a mocu ohsila ahta mi'usneni no mocmo ci cou ho pa'teni 'e moumsɥ'eonɥ eni, maitan'e isicu ieni to seilei ho mi'usnu ta sitoo ho ito eyongensa hocu paavi.

⁶na 'ayumona ta moumsɥ'eonɥ tan'e mo maica: ieni to fukuin, 'o couyafana te meelɥ totiski to couyutaya ho tma'upu no isi faeni to hamo ci ɥm'ɥmnɥ. zou maesoesou ta mo concu feango, a'vinano tma'upu to isi ieni to kilisto iesu to hamo ho epa'tenicu ci ohsila teomneni.

⁷i'mi no afnaso ci mengumi to hamo, mi'o meelɥ noa soskuskunu ta fukuin tan'e; na eni mo fiho no meoino tonɥsi ho faeni a'o.

⁸mi'o e'vono atva'esi ko'cacuma ta masisinto, mi'o 'oc'ocic'o mayo no afnaso ci tonɥ to hamo, peelɥi psoecɥ'ha ta couyafana 'e a'ɥmtɥ uk'a noca'cɥ'hi no atngaso ci fukuin to kilisto.

⁹poa cohivneni ta yatatiskova tesi yainenu to hamo na tesi hia peiseafi 'e ohsila ta'koeva ci moumsɥ'eonɥsi. yono nia auyusi ta hɥhɥhɥngɥ, 'o moso mooyai ta mauhɥhɥhɥngɥ ci nooe'oca - 'o hamo isi efɥnga 'e moumsɥ'eonɥ eni.

¹⁰na atuhcusi te yonta mauhp̄hp̄nḡu maitan'e. ieni ta kiokai. poa cohivneni tala yonta enḡca cila poūt'uc̄u, tūt'uc̄u na mav'ov'o ci mout̄s'̄u to hamo.

¹¹hoisi yaica to hamo. isi i'tohungveni no 'auesiesi ci 'toh̄nḡasi; 'e 'toh̄nḡu eni micu i'mi to feango to nooe'ocato ci iesu kilisto ho peiseafi.

¹²ieni to kilisto, ho tmanoe'oc̄u. teto meel̄u toboht̄u o'te smoyo ho uhto tuhcu to hamo.

¹³ko'koeno, te'o m'ene muu, 'ote i'mi ho mi'o'so nomio muu ho 'atutumio ho ma'sasm̄z̄u, la apuya nomio tan'e ho ma'tataotofsi'i.

himngonghi to kilisto

¹⁴i'mi tan'e, te'o pop'up'ungu to tuhcu to amopepe.

¹⁵'e afu'u suezop̄u ta pepe ho ceoa mo ac̄h̄u i'mi to hamo ho yayo.

¹⁶te'o 'inoli to hamo, fiho no atngaso ci psoevoh̄nḡasi, ieni to seilei ho pafi no taso na muu, poa yutataso na nsou no 'ayumonamu.

¹⁷te'o maezo 'inoli to kilisto, ieni ta singkoomu, no'ayumon̄u ta 'toh̄nḡumu, yono himngonghisi ho poa biemisi ho yaa i'tohungvi na muu.

¹⁸temu ko'ko meel̄u mais'a 'o afu'u 'o'oko to hamo ho ta'hongi 'o himngonghi to kilisto mo mainenu na hia cocoya. pepe ho m̄'eona.

¹⁹temu'sola cohivi 'omo asa'o nola peela ta'c̄'ha no motpos̄u ci himngonghi to kilisto, ko'ko peel̄u nongc̄nḡci no a's̄fton̄u to hamo na muu.

²⁰'o hamo tesi peel̄u yomza nola yonta taicoto ci ton̄si ho aer̄nḡa 'e ac̄c̄h̄u, na'nohe nosa'o no lato p'enza ho ta'to'toh̄nḡva.

²¹tata'za hoci yonta taico ta kiokai ho ito 'ayumona to kilisto iesu, meel̄u mayo no tohmomoenḡu, ac̄nḡuc̄nḡuhu ac̄'̄h̄u ho 'auesiesi! 'aamen.

'epeso 4

tmucni ci kiokai

¹ko'koeno, te'o poucufna muu - mi'o i'mi no fifiho to nooe'oca ho noa poekotva - na lamu peipeis'ausna ntemu ac̄ha poa toseol̄u to ohsi p'eyac'a to hamo ci huomza ho ohsila eoho'a muu.

²temula ma'einu, ma'cocacni, luaveica, boemi no himngonghi ho yupa peteongaso,

³boemi no suseom̄u ho yupa yuec̄nḡuhu, pnanfi na ton̄u ho at̄kca na ohsi faeni to seilei cimo tmucni ci 'toh̄nḡu.

⁴mo conic'o 'e feango, cihic'o 'o seilei, aɛlɛ mais'a 'o hamo ho isi eoho'a muu ho toehungu tma'upu no conci ta'usni.

⁵moc'o cihi ci nooe'oca, conci singkoo, conci toonono.

⁶mo cihic'o ci hamo, 'aeno 'o amo ta yatatiskova; mo no'ayumonɛ ta acɛcɛhɛ, poɛt'ɛca 'e acɛcɛhɛ. espopaezuma ta acɛcɛhɛ.

⁷'e mito macicihi mo acɛhɛ maino hiasi aangae to kilisto, tiou no afnaso ci mengumi.

⁸aɛlɛ mais'a 'o isi engha to seiso: nemo ohpepe ho uhto sopepea, hafa 'o botngonɛ ci holeo; isi pafi no mengumi 'e cou.

⁹<mo ohpepe> zou cuma na e'a'ausnasi tan'e? 'a isieno yainca: mosola auyu ohpueho, uhne atva'esi mɛ'eona ta ceoa.

¹⁰i'o moso <ohpueho> 'a i'o moeno <ohpepe> ho uhto mo pepehe ne maepepe cimo cihi; ho isi yaica 'atesieno nongcɛngci 'e acɛcɛhɛ.

¹¹'aeno i'omo maezo <mofi to mengumi ta cou> cimo cihi; isi esvɛta pano tena sitoo, panotena eyongensa. panotena psoyaski ta fukuin, panotena vokusi ho lema'cohio.

¹²na atuhcusi te ae'ayocɛ no yaahioa no lasi hioa to hamo 'e 'o'okosi, p'eyac'a 'e kiokai - 'ai'e eno feango to kilisto.

¹³sotaveisi, tetocu yaa tohmɛskɛ ci singkoo ho bohngɛ to oko to hamo; teto yusuhci ho yɛpɛngci, ohcɛ'ho to h'aucucunu ci mi'a'ausna to kilisto.

¹⁴maicac'o, nianteto o'te i'vaho mais'a foinana, mumzo to moezɛzɛhɛ ho meknuyu ci la buoyoifo ta cou, fiho tomo mav'ov'o ci motposɛ ho meavaevoezuhu.

¹⁵apuyu, teto boemi no himngonghi ci 'tohɛngɛ ho mo'engho no eɛlɛ ci e'e, yono mo mav'ov'o ho mi'usnu to kilisto ho a'cɛ'cɛnɛ yusuhci. zou fnguu 'o kilisto;

¹⁶te aucunu noe'ocɛ 'e feango, ieni tamo ma'vo'vokɛ maveoveocɛ ho yupa toseolɛ, yu'ti'ti'eopɛ. maicac'o, ho tac'u yutataso 'e maesoesou, 'e feango tec'u meelɛ yono himngonghi ho ausuhcu yusasmoyɛskɛ ho p'eac'a 'e iachi.

faeva ci nsou to 'ayumona to kilisto

¹⁷maitan'e te'o epici to ongko to nooe'oca ho aɛ'ɛmta eucufna muu: 'otenala i'vaho maito lahe h'oyunsova to couyafana. la ma'ankɛ 'o koyuhe,

¹⁸voecɛvcɛ 'o 'tohɛngɛ. mo yupa nahesa 'o isi faeni to hamo ci nsou; maica mo asansano nongonongo. ma'cachi ho yameomɛ.

¹⁹ihe ac̄ha payo'a na ma'kokoe'i ci 'toh̄nḡ, 'ānp̄r̄np̄r̄, uk'a yumzi ho hioa 'omo mav'ov'o ci kuzo ho 'oha einu ci hi'hioa.

²⁰at'inghi, 'o imu yoyayaeza to kilisto. o'amo maica.

²¹o'ate ta'pepecvaza ho ohmucula tal̄i 'o ohsila hi'hioa, hocu tesi to kilisto, yoyayaeza i'omoc'o no'ayumon̄ to iesu ci so'emio.

²²temula yungvo'a 'ola conino koa yunsou tote meaapayo'̄ ci <noana'o ci a'o>; i'o noana'o ci a'o isi ieni to eepecvai to ma'konvos̄ hocu toapayo'̄.

²³na 'to'toh̄nḡ ho koyumu la pēezi no faeva,

²⁴paceofa 'e <faeva ci a'o>; 'e faeva ci a'o isi ieni to mi'a'ausna to hamo ho teyai, isi peiseafi ta mo i'mi to so'emio ho cm̄fē ci moūl̄l̄ ho cofkoya.

²⁵ko'koeno, 'atemu i'vaho meknuyu! 'e macicihi tela mi'usnu to nanat'ot'ohaesa ho mo'engho no ēl̄ ci e'e, maica 'e mito macicihi zou ac̄h̄ maesoesou to feango to kilisto.

²⁶hocimula ma'sosohpoi, 'ote i'mi ta sohpoi tan'e ho peiskuisi; maezo 'otela conohie ma's̄s̄'no,

²⁷teav'ala poa ohsasko'̄ na 'akuma.

²⁸na mosola thokeain̄ ne noana'o, 'otenala i'vaho thokeain̄; la boemi ta emucu ho peisl̄l̄ yaahioa. nianteno meel̄ to'usnu nomo thi'cia ci cou.

²⁹teav'a poa alolonḡ no mocmo na lamu pateafa ci e'e, lac'o mo'engho tote koa to'usnu, koa yusuhci to cou ci e'e, poa mayo no ̄m̄n̄si namo tmal̄ ci cou.

³⁰teav'a poa nac'o na seilei to hamo; maica 'e seilei zou to'honga no tanua to hamo na muu. hosoo ho tena cm̄'ho na hiesi no ps̄evoyunga to hamo.

³¹temu aapayo'a na afu'u ma'bubut'u, pak'i, ma's̄s̄'no; 'otenala i'vaho 'afeo'fu'u hocieno eayaezoȳ; 'otenala i'vaho yaa mihango ci koyu.

³²la boemi no ma'cocacni ho yupa āt'̄c̄, yupa meteongaso, āl̄ totiski to hamo ho isi ieni to kilisto ho peteongasa muu.

‘epeso 5

yunsou no 'ayumona no tiskova

¹ho zoueno isi ngohia to hamo ci 'o'okosi na muu, temula asansano momaemaezo to hamo.

²nalamu h'oyunsova la aa'pucva peiseafo no himngonghi, āl̄ 'o kilisto ho isi ngohia a'to, nomio a'to ho ciha 'o nsousi, mooyai namusngau ci s̄'ta ho s̄'teni to hamo.

- ³i'ocu 'ola smoc'ou, ca'i, ho i'ola ma'konvosu ci hi'hioa. teav'as'a maka pateafa ta taicomu, maica zou'so 'o'oko to hamo na muu.
- ⁴maezo o'atemula mo'engho nomo epak'i, eloꞑngꞑ, hocieno ca'i ci e'e; la conino mo'engho no 'aveoveoyu to hamo ci e'e.
- ⁵o'ate ta'pepecvaza, i'ola smoc'ou, ca'i, ho i'ola ma'konvosu ci cou (ma'konvosu mo totiski no m'ohkuyu to uacoua) o'ate ahtu meelꞑ tma'upu no 'o'oko to hrꞑhrꞑngꞑ to hamo ho ito kilisto.
- ⁶'ote noa peknuu to lac'o e'ankꞑ ci cou. 'amoeno aꞑꞑ i'mi tamo maica ci hi'hioa; te cmꞑ'ho to feango tola yutasufku ci cou na sꞑ'no to hamo.
- ⁷ko'koeno, 'ote nouteuyunu tamo maica ci cou.
- ⁸mohmula anana'o yonto mo voecꞑꞑꞑ, at'inghi ahoi ne mohmucu sinto to nooe'oca, mimucu yonto 'ayumona to tiskova. 'elamu h'oyunsova la asansano mais'a yatatiskova.
- ⁹'e tiskova la beahci tomo at'otngaso, 'aeno mou'ꞑmꞑꞑ. mouꞑꞑꞑ, ho so'emio.
- ¹⁰la husansana zou cuma na lasi ꞑm'ꞑmꞑꞑa to nooe'oca ci hi'hioa.
- ¹¹teav'a hioa 'o lahe hioa tomo noovocꞑꞑꞑ ho uk'a koa ꞑmꞑꞑ ci hi'hioa, la apuya eafa 'emo maica ci hi'hioa.
- ¹²i'olahe aasoeza hioa to voecꞑꞑꞑ, hoci yue'engha teec'o acꞑha h'oinveni!
- ¹³'e acꞑꞑꞑꞑ ci hi'hioa hocic'u afu'a epopayo, tenac'u yuyafo 'o a'ꞑmtꞑsi,
- ¹⁴maica 'ote poa epopayo 'aeno tiskova. ko'ko isi yainca to pasunaenva: peihasmomecu, 'emimu oengꞑꞑꞑ ci cou, i'mi ta taico ta mcoi ho yꞑc'ꞑ! tesi pahtiskovi to kilisto na muu.
- ¹⁵ko'koeno, la bumemealꞑ na lamu peipeis'ausna. 'ote mais'a nongonongo ci cou, la mais'a 'ola moutꞑs'ꞑ ci cou.
- ¹⁶la tiꞑꞑꞑꞑa 'emo macoconi ci 'oc'ocic'o, maica mo na'no kuzo ho sokoeva 'e hie maitan'e.
- ¹⁷i'mi tan'e, 'otela moma'payo'ꞑ ci cou, la cohivi zou cuma na 'toꞑngꞑ to nooe'oca.
- ¹⁸'ote voemi, malasi poa peispapayo'ꞑ 'e cou; la noa nongꞑngꞑci to seilei.
- ¹⁹boemi no pasunaenva, tohmomoengꞑ, topiepiya ho yupa yut'ingi; la i'mi no 'toꞑngꞑ ho muni, tohmomoengꞑ to nooe'oca, mi'usnu ho pasunaeno.
- ²⁰la epici to ongko to nooe'oca iesu kilisto ho mi'usnu to hamo ho 'aveoveoneni 'e mav'ov'o ci hi'hioa.

natꞑ'ca ta navconga

- 21temula yupa meo'uzo, maica lamu'so einu to kilisto.
- 22'e mamespingi, la meo'uzo to hahocngꞰ, mais'a hola meo'uzo to nooe'oca.
- 23maica zou fnguu ta mamespingi 'e hahocngꞰ, aꞰꞰ mais'a 'o kilisto zou fnguu ta kiokai, maezo leto'usnu ta kiokai.
- 24mais'a 'e kiokai la meo'uzo to kilisto, 'e mamespingi nte maezo aa'pucu meo'uzo to hahocngꞰ.
- 25'e hahocngꞰ, temu ngohia 'e mamespingi, mais'a 'o kilisto ho lasi ngohia 'e kiokai, totiski ho isi nomzi 'e kiokai ho ciha 'o nsousi.
- 26ho isi yaica isi ieni to e'esi, boemi to chumu ho poa cofkoya 'e kiokai,
- 27poa yonghu, socofkoya, uk'a heo'tꞰ, uk'a ci ake'i ca'i ho aetuhu, ko'ko peelꞰi sꞰ'teni ta iachi.
- 28'e hahocngꞰ nte anana'va ngohia 'e vcngꞰ, totiski hola ngohia 'e iachi feango; ho isi ngohia 'e vcngꞰ 'a isieno ngohia 'e iachi.
- 29uk'a cite himsꞰ'no no iachi feango; lasi conino angongohia ho aꞰ'tꞰca, aꞰꞰ totiski to kilisto ho lasi aꞰ'tꞰca 'e kiokai;
- 30maica zou maesoesou to feangosi a'to.
- 31isi yainca to seiso: <i'mi tan'e, 'e cou te mongoi to maameoi, toepohneni 'e mamespingi, micu cono feango 'emo yoso.>
- 32'e seiso eni isi paavi 'e meoino moumsꞰ'eonꞰ; mai'e yupa natꞰ'ca ta kilisto ho kiokai 'e os'o engha,
- 33at'inghi tee peelꞰi titheni ta feangomu; la asansana ngohia ta hahocngꞰ 'e mamespingi, totiski hola ngohia 'e iachi. 'e mamespingi te asansana einva 'e hahocngꞰ.

‘epeso 6

natꞰ'ca ta 'o'oko ho maameoi

- 1'e 'o'oko la tmaolalꞰ to maameoi; te anana'va hioa ta kilistoto na eni.
- 2-3<la meot'ꞰtꞰꞰ to maameoi, tekocueno aa'pucu so'so'eꞰ, nomameoi ta hꞰhꞰngꞰ.> na eni mo ahoi mahafo no isi teomneni ci h'oesvꞰta.
- 4'e amohe, teav'ala asꞰsꞰ'nova 'o 'o'oko, la boemi to mo'ma'cohio to nooe'oca ho seooyokeoi.

natꞰ'ca no tauke ho soksuskunu

⁵e soksuskunu, temu ma'eoepphi, concu 'tohəngə ho meot'ət'əcə no taukemu, totiski ho la fifiho to kilisto;

⁶o'ate anouc'o ho lahe aiti nate maica, mais'a moc'o euteozu ho noa so'ə'əmənə, la mais'a soksuskunu to kilisto, la i'mi no 'tohəngə ho meot'əcə no 'tohəngə to hamo.

⁷temula smoekeabə ho pnanfi nante anana'va hioa no soksuskunu, mais'a mo fifiho to nooe'oca, o'a mo fifiho ta cou.

⁸la cohivi, 'upena na soksuskunu hocieno ziu ci cou, tasi acəha ieni no əmənə ci peipeis'ausna ho eveia to hamo.

⁹e mimu tauke, temu ələlə na soksuskunumu, teav'ala paosmoyoi, la cohivi. na muu ho i'e soksuskunumu mo totiski yaa cihci ci tauke ne pepe; tesi boemi nomo totiski ci svəta ho mi'usni 'e macicihci.

pafeni to hamo ci noeməhə ci soanothə

¹⁰atavei, temula noe'ocə to meoino tonə to nooe'oca ho yutataso ci cou.

¹¹temula paceofa 'o isi faeni to hamo ci yəsəno heetai, temu ko'ko meelə bəələlə, poengomə no koknuyu no 'akuma.

¹²maica o'amito mi'usnu tamo yaa hmuyu ho yaa feango ci cou, mito mi'usnu to h'aokuv'o ta mouhrəhrəngə, 'o teto mi'usni 'ai'olaeno aət'əcə, tət'əcə ta voecəncə ci hrəhrəngə, ho ito tonə no kokuzo ta hrəhrəngə.

¹³i'mi tan'e, temula boemi to isi faeni to hamo ci soanothə ho seu'həni 'e iachi, ko'ko meelə yono sokoeva ci hie ho poengomə no lahe hia suyumo no hangə, teesprəzumo ho nouyūci 'e hupato.

¹⁴ko'koeno, temula ae'ayocə. boemi no so'emio ho teyai snoeputa, boemi no moulələ ho teyai tooftonga t'oenga.

¹⁵boemi no auhuhucu psoyaski no suseomə ci fukuin ho teyai sapiei.

¹⁶la asngəcva pəta 'e pihci no singkoo, temueno ko'ko peeləi toməti 'o lahe pnaeni to kokuzo ci mo yaa puzu ci tə'sə.

¹⁷temu boemi no mengumi ho teyai ceopngu, boemi no e'e to hamo ho teyai pafeni to seilei ci poyave.

¹⁸temu yono 'inoli ho m'eya to'usni to hamo, asngəcə fiho no lasi hia eahahafo to seilei ho 'inoli. la aa'pucu aətəs'ə, teav'a peazoni; la o'te tosveni 'inolineni 'o sinto.

¹⁹temula yaeza 'inolineni a'o, p'enzeni to hamo note'o suseolə ci e'e, ho ta'u eseolə aomotə'ə, meelə 'əteə ho paavi 'e ngayo'u epeaska 'e moumsə'eonə ta fukuin.

²⁰mi'o e'vono mahafo ta ekaka, mi'o nomio ta fukuin ho afnaso ci soksuskunu. temu 'inoli to nooe'oca ho pafi no 'uteu a'o ho engha na nte'o anana'va engha ci e'e.

tuayokeyo ho tooyokeo

²¹'o tuiciku tasi acucuha esvuta muu na hi'hioa'u. poa cohivneni muu 'e a'a'ausna'u, na taini lamza ngohia, a'vinano la meot'ut'ucu ho fifiho to nooe'oca ci nat'ohaesa.

²²na atuhcusi ho os'o popeoskuna ho poa uhta lamu yoni. te'o akoeva no poa cohivneni muu na a'a'ausnamza tan'e, poa mayo no poucufnu muu.

²³tesi'sola faeni ta acucuhu ci sinto to amohamo ho ito nooe'oca iesu kilisto na soanono, himngonghi, ho singkoo.

²⁴tesi'sola fii no mengumi to hamo 'ola ma'huhuyu himngonghi to nooe'oca iesu kilisto ci cou!

Pilipi

Pilipi 1

¹na a'o - poolo ho i'e temote zou soksuskunu to kilisto iesu. temia tmopsu ta tengami ho faeni ta mimu yone fulipi ci afu'u 'o'oko to hamo, 'ai'oeno 'omo tma'usnu to kilisto iesu ci sinto, ho i'o masoso'ehti ho itola matoto'usnu ta kiokai ci haah'o.

²faeni'sio muu to amohamo ho ito nooe'oca iesu kilisto na mengumi, ho ina soanonosi!

'inoleni to poolo nate tiou ta tengami

³cono hola'u talu muu, ta'ucu 'aveoveoyu to hamo.

⁴cono hola'u 'inoleni muu la'u asngucu yaa kokaekaebu ci 'tohungu;

⁵maica ahoi to ahoisi ac'uhu maitan'e. to hi'hioa no psoyaski ta fukuin lamu asngucva to'to'usni a'o.

⁶la'u amsu'eona taa'uzva, i'omo yonto 'tohungumu ho i'eongceni tamo maica yonghu ci hi'hioa ci hamo, 'atesi ahta o'te a'cu'cuna hi'hioa eni. aepunga no hiesi ho tac'u i'vaho cmu'ho 'o iesu kilisto.

⁷la acuhu asngucu yonta 'tohungu'u na muu! 'ate'oeno anana'va asngucva taaecingia muu; maica, 'upena ho mi'o yonta poo'usna maitan'e, hocieno ne mo'un'a meelu ziu ho ehcvheni 'e fukuin ho 'akasi, mimucu acuhu tma'upu no isi pafeni a'o to hamo ci afnaso ci tonu.

⁸isi cohivi to hamo, os'o yainca la'u titho to himngonghi to kilisto iesu ho a'umta taaecingia muu, 'e e'e eni mo elu.

⁹i'o la'u 'inoleni muu: ina himngonghimu te fiho no a'umtu mau'to'tohungu ho ino bocbochio ho acuhu ohsuhcu,

¹⁰temu meelu epei tomo so'umnu. maicac'o, yono hiesi no i'vaho cmu'ho 'o kilisto, temu meelu cofkoya ho uk'a 'o'emamzi no koica.

¹¹na h'oyunsovamu te nongcungcu na isi ieni to iesu kilisto ho yayo ci beahci no moululu, ho psoevohngu tohmomoengu to hamo.

nomio to kilisto ho yaansou

¹²maat'ohaesa, te'o poa cohivneni muu, i'e os'o elu isi apuya to'usni ho ohsuhcu 'e fukuin.

¹³to ataveisi, acuhu 'o makekengsacu ta lasi yoni to honte, ho i'o afu'u yatan'e, mo acuhu bochio ho mi'o nomio to kilisto ho noa poekotva.

- 14ho mi'o noekotu, nama mo asuhcu yaa singkoo to nooe'oca 'omo botngonx ci sinto, asuhcu 'uteu, o'amo ake'i ma'sasmoyo ho psoyaska 'o e'e to hamo.
- 15ahtuo'tesio, piyo cimo psoyaski to kilisto mo i'mi no smo'eubutu ho ma'papak'i ci 'tohngux, at'inghi panto mo i'mi to umnu ci 'tohngux.
- 16'eisi engha ta ataveisi mo i'mi no himngonghi ci 'tohngux ho maica 'o hioahe, maica ihe cohivi ho isi toveineni a'o to hamo 'e hi'hioa no ehcvheni 'e fukuin.
- 17'e isi engha ta auyusi homo psoyaski to kilisto o'amo cofkoya na 'tohnguxe, mo i'mi no ma'papak'i, 'ucia ieni ho mi'o noekotu ho mooyai note asuhcu man'i ci ep'ux.
- 18at'inghi, na eni cuma na tesi koa natuca? o'ate cumasa mio emzo ho o'a na 'tohnguxe, hoci maka psoyoma 'o kilisto, te'ocu kaebu. te'on'a a'cu'cunx kaebu;
- 19maica isi cohivi ieni no 'inolimuh ho ino to'usnu to piepiya to iesu kilisto, 'ata'u ahtuo'te yuovei ziu.
- 20i'ela'u atva'esa tongsoya ho ta'usni: o'ate'o yuszozu no te'o anana'va sviei ci hi'hioa, apuyu conino, aavaho ta maitan'e la a'suftonx yaa 'uteu, 'upena hoci mcoi ho yaansoua, boemi ta aucunu ci a'o ho psoevohngu to kilisto.
- 21maica hoci e'usna a'o, ho mi'o yaansoua, te nomio to kilisto; hoci'u mcoi, te asuhcu yaa tov'oha!
- 22at'inghi, hoci'u yaansou ho meelx man'i na nte'o hioa cimo koa umnu, o'ana os'o cohivi nte'ocu epei note mainenu.
- 23mi'o notaico tamo yusno ma'ngongoveo. mi'o na'no kaebu hoci'u mongoi ta hpupungu, ho no'upu to kilisto, uk'a cite umnuxe tan'e.
- 24at'inghi, nomio muu, te asuhcu umnuxe hoci'u yaansoua.
- 25ta tan'e, la'u amse'eona taa'uzva ho o'te ma'pepecvai; os'o cohivi te'on'a a'cu'cunx yaansoua, a'vinano te'o a'cu'cunx no'upu muu, to'usni muu ho poa asuhcu yusuhci na singkoo, asuhcu yaa kokaekaebu,
- 26na atuhcusi ho tena'u i'vaho baito muu, temu yonto 'ayumona to kilisto iesu ho asuhca ieni a'o ho etotofsi'za!
- 27ina te sotva'esa zou: na h'oyunsovamu la poa toseolx to fukuin to kilisto. maicac'o, 'upena hoci'u o'te meelx baito muu, te'oc'o acuxa cohivi lamu yaa totiski cite mituhci, mahtuicx ho o'te aezuhu, tohmuskx ci 'tohngux toteuyuneni na tonx ho nomio no singkoo ta fukuin ho 'aanana'o ehtothomx.

²⁸yonta mav'ov'o ci hi'hioa ho o'te ngoheungeu no maosmoyo tola yutasufku muu ci cou; la 'uteu, ieni tan'e ho soomei, tehe ahta o'te elua na meapayo'u, temu asansano elu no to'usnu, maica na eni zou hi'hioa to hamo.

²⁹mimu mayo no afnaso ci tonu ho fifiho to kilisto, o'a te anovac'o taa'uzva, te maezo nomio to kilisto ho tiou no 'atutumzo.

³⁰maitan'e, temucu meelu toeei'si a'o ho i'upu yu'susuyumo; 'e yu'susuyumo eni, ohmu aiti o'ucula hioa, 'aimu ahta'o'te tac'uhi, os'on'a asngucva hioa 'emo totiski ci yu'susuyumo.

Pilipi 2

'tohungu 'o 'tohungu to kilisto

¹inamo yonto kilisto ci nsoumu isicu nana poa yumamahtuicu muu? ina himngonghisi isicu nana poucufna muu? mimucu nana tmucni to seilei? ta 'ayumonamu panocu nana a'umtu yupania himngonghi ci 'tohungu?

²hoci panocu, te'o m'ene muu, temu la yaa hmasku cite mituhci, totiski ci himngonghi, totiski ci himcocoveoi, ho hmasku cila hia ma'to'tohungu, poa ngangcungcu na kokaekaebu'u.

³otela angu ma'konvosu, 'ote konvosu noc'o ongko, la yupania einu, huezpi na mocmo mo tosa'ohe ta iachi.

⁴teav'a anovac'o aut'uca 'e iachi, la yaeza siya no 'tohungu nate koa umnu na mocmo ci cou.

⁵temula 'tohungu na 'tohungu to kilisto iesu:

⁶mo anana'o yaa yu'ausna to hamo, at'inghi o'aisi tiunpuna na totiski afnaso ci tonu to hamo.

⁷apuyu, isi iachia teongasi 'e acucuhu, yaahe 'e yu'ausna no soskuskunu. tmuezuhu cou, boemi ta mi'ausna ta cou ho aopa'to.

⁸iachi yuaceaco, meo'uzo ac'uhu no mcoi, a'vinano mcoi to zuuzika.

⁹i'mi tan'e, isi hoepzeni to hamo, ac'uhu no sopepa, pafi to nosa'ohe to ma'o'ongko ci ongko.

¹⁰te akoeva no einva 'o ongko to iesu, acucuhu na yane pepe, ta hpupungu, ho ina yane mu'eona ta ceoa cila mayayaansoua, te acuhu mi'usnu ho m'ohkuyu.

¹¹te tmunsohu 'o ngayohe ho esansano: zou nooe'oca 'o iesu kilisto, tohungu tohmomoengu to psoevohngu to amohamo.

tiskova ta hpupungu

¹²songohia ci maananghia, ne mo'ula no'upu muu lamu asngucva talxi a'o; maitan'e ho o'a mi'o no'upu muu, ntemu h'unasa talxi a'o, la ma'eoepphi. o'te tosvo asno'zona aepanga na to'usni 'e iachi;

¹³maica la asngucx yonta 'tohængumu 'o hamo ho yaahioa, poa smoekaebx muu ho a'xmta peiseafi na yonghu ci 'tohængusi.

¹⁴upena hoci cuma nantemu hioa 'otes'ala eubut'u hocieno yupa eehcævho,

¹⁵temueno meelx yonta mo kuzo ho aknon'i ci hpxhpængx ho cocofkoya, meelx uk'a heo'tx ci 'o'oko to hamo. temula psoetiskou ta 'ayumona ta yatatiskova, mais'a 'o congeoha hola psoetiskou ta engæca.

¹⁶noyæci 'e ceonx no nsou. hoci maica na temu hioa, to hiesi no i'vaho cmæ'ho 'o kilisto, panote'ocu peelxi etanveni, maica na eni tec'u peelxi soomei na acæcæhx ci nia ngoseo'u o'amo peis'afeungu.

¹⁷upenaeno te'o boemi ta hmuyu'u ho sæ'teni, sahuneni ta imu yomza no singkoo ho sæ'teni to hamo ci sæ'ta, te'oc'o kaebx, a'vinano poa tma'upu no kaebx'u na muu.

¹⁸totiski, temula kokaekaebx, yaeza poa tma'upu no kokaekaebxumu a'o.

temote ho i'o 'ipafoti

¹⁹la'u mie'ocx to nooe'oca iesu, tongsoya o'ate noana'o ta'u peelxi skuna 'o temote ho uso muu, ta'u peelxi talxi na a'a'ausnamu ho mayo no ao'pou.

²⁰zouc'o taini 'omo tohmæskæ ta 'tohængu'u, a'vinano i'mi no a'xmtæ 'tohængx ho ta'ngongohia muu ci cou.

²¹o mocmo lac'o ma'koyu note koa æmnx ta iachi, o'ala talxæ na hi'hioa to iesu kilisto.

²²at'inghi 'o lasi hia mi'usnu to cou to temote, leamu na'na asansana, ina natæ'camia la mais'a natæ'ca no na'vama, nomio to hi'hioa ta fukuin ho i'upu peisngongoseo.

²³os'o tongsoya, hota'ucu cohivi na ta'u ataveia a'a'ausna, ta'u osnia popeoskuna ho poa uso muu.

²⁴os'o amsæ'eona taa'uzva 'o nooe'oca. ta o'ate noana'o ci hie tenasi iachia poa uso muu na a'o ho baito.

²⁵yainca no koyu'u, mante'o poa yuovei muu 'o nat'ohaesa ci ipafoti. imu epeiya poa uhtan'e ho to'usnu a'o, i'upu a'o ho yaahioa, i'upu a'o ho ehtothomæ.

²⁶lasi na'na taaecingia muu, a'vinano isi cohivi ho imu tac'æhi homo tma'congo, mo na'no ma'nanac'o.

²⁷mosoeno o'te a'amtɔ tma'congo ho nia'tes'a kuzo, at'inghi isi coveoza to hamo, o'aisi anova coveoza, isi yaeza coveoza a'o, poa o'te elɔ no meoino nac'o a'o.

²⁸ko'koeno, os'o h'unasa aupcieva 'ucia popeovoveiya, temu meelɔ kokaekaebɔ ho noteuyuneni; na eni 'ateeno yaeza peelɔi aapayo'a na nac'o'u.

²⁹os'o tongsoya temu yonto 'ayumona to nooe'oca ho kokaekaebeni aat'at'ɔca. temula einva 'emo maica ci cou;

³⁰maica la nomio to yaahioa to kilisto ho conino mito sokoeva, ac'ɔhɔ no mici peismamcoi, lasi 'ucia peis'upi na o'a lamu peihcɔ'hi ho lamu to'usni a'o.

Pilipi 3

a'amtɔ ci moulɔɔ

¹maat'ohaesa, panto te'on'a e'e. temu'sola no'ayumonɔ to nooe'oca ho kokaekaebɔ! te'o patvaha 'e o'ucula mi'usneni muu ho engha ci e'e ne auyusi, uk'acite nama koa ma'pap'ɔcɔ a'o, nama te apuyu koa ɔmnɔ muu.

²temula etngoeva 'ola popeiskuzkuzo ci cou, 'ola toetohungu ci kuhku ho av'u, 'ai'olaeno emamahtɔicɔ no iachia s'e'honga 'e feango ci cou.

³a'amtɔsi, i'omo tiou no a'amtɔ s'e'honga, o'as'a hin'i, ma a'to. maica ho mito boemi to piepiya to hamo ho m'ohkuyu; 'o ito etanveni zou kilisto iesu. o'ate'o bie'ocɔ nolac'o huyafi ci meesi.

⁴hoci panonte ma'unano tee meelɔ bie'ocɔ no lac'o huyafi ci meesi, 'amante'o asuhcu meelɔ maica.

⁵miveohi ho mo'ucu yayo cu tiou no s'e'honga. ahoi ho mo'ucu yayo zoucu cou'isolaelu, tma'usnu to suezopɔ to penyaming, zou mantɔ'ca no a'amtɔ couhevulu. hoci e'usna no meot'ɔcɔ no 'ofifiha ta yutayakio, mi'o ma'hi'usnu to falisai;

⁶hoci e'usnu no hia asno'zonɔ, o'ula akuzkuzoa 'o kiokai. ko'koeno, hoci tamza no moulɔɔ homo meot'ɔcɔ to hoolicu to moose, uk'a cinte nama emzi no koica a'o.

⁷at'inghi, i'o o'ula asonghoza ta'unano pano koasi ɔmnɔ, maitan'e mi'o nomio to kilisto, micu koakuzo ho os'o aiti.

⁸o'amo anouc'o maica, os'o h'unasa hukokoakuzoa 'e acɔcɔhɔ ci hi'hioa, maica ho os'o angongohia ho mi'o bohngɔ to nooe'oca kilisto iesu. nomio to kilisto, os'o ciha 'e acɔcɔhɔ, ho ta'upa no pucu, te'o 'uciahe elɔa 'o kilisto.

⁹a'saftonɤ yuecnguhu to kilisto. 'anami'o 'aoko mais'a mo yaa mouluɤ homo meot'ɤcɤ to hoolicu. 'e mouluɤ'u maitan'e mo i'mi ho mi'o tmaa'uzo to kilisto. isi pafeni to hamo eni. mo i'tohungu no tmaa'uzo.

¹⁰la'uc'o tongsoyɤ no bohngɤ to kilisto, ta'hongi na meoino tonɤ no smoevovei, e'paevai no 'atutumiosi, emoothoma 'e nia hiasi mcoi,

¹¹tata'za hoci'u maezo i'mi no mcoi ho smoevovei.

mi'usnu to isi mituhci ho pa'eusngɤcɤ

¹²o'aos'o yainca mi'ocus'a peihcɤ'ho, hocieno yainca cu a'saftonɤ. la'u a'cɤ'cɤnɤ peayofɤ, conino 'ucia elɤa 'o hnoo ic'o; a'ɤmtɤsi, akoeva no poa ehcɤ'ho ta oso'o mituhci. 'o kilisto iesu isicu auevahe elɤa a'o.

¹³maanat'ohaesa, o'amocu os'o ta'unano os'ocu elɤa 'e hnoo eni; la'uc'o mimhocni tamo concu hi'hioa: 'aeno ta'payo'a 'e f'uhu, toteuyuneni na tonɤ ho peishɤhɤi 'emo yonta tuhcu'u ci hi'hioa.

¹⁴mi'o mi'usnu ta os'o mituhci ho pa'eusngɤcɤ, akoyu no mayo no hnoo; 'e hnoo eni 'aeno 'omo tma'usnu ne pepe ci faeva ci nsou, isi ieni to kilisto iesu to hamo ho eyoho'a a'o ho poa tiovníeni.

¹⁵ko'koeno, ta 'ayumonato hoci pano micu yuepɤngi na piepiya te acɤhɤ maica nate ta'usni; hoci pano mo h'unasi ci hiamu ma'to'tohɤngɤ, tesi pahsansani to hamo na muu.

¹⁶upena hoci mainenu, teto ieni to lato asonghoza fihi ci h'ofiha ho emosuhcu.

¹⁷maanat'ohaesa, temu a'cɤ'cɤnɤ momaemaezo a'o. imzacu p'eac'eni ta temula huomza; temula momaemaezo tola momaemaezo a'mi ci cou.

¹⁸o'ucula siho eucufna muu, maitan'e te'o yɤesɤ ho i'vaha eucufna: mo piyo ci cou la mihango to zuuzika to kilisto 'o lahe peipeis'ausna.

¹⁹na tahe atotavei te meaapayo'ɤ, maica i'o hamohe 'ai'oeno iachihe cfu'o. lahe itanveni 'ola h'oiveni ci hi'hioa, conino o'te ta'payo'a 'o macucuma ta hrɤhrɤngɤ.

²⁰nacu a'to zou 'o'oko to hrɤhrɤngɤ ne pepe; lato concu 'tohɤngɤ ho mooteo to leto'usnu ci nooe'oca, 'aeno 'o nooe'oca iesu kilisto te i'mi ne pepe ho ohpueho.

²¹te boemi to tonɤ nosi poa meo'uzo 'e acɤcɤhɤ, ho poa aezuhu 'emo yoz'u ho ahtuo'te mcoi ci feangoto, poa totiski to kilisto na a'to, yaa psoevohngɤ ci feango.

Pilipi 4

poucufnu 'o poolo

¹maanat'ohaesa, la'u atva'esa ngohia na muu, la'u a'amtas'a taaecingia muu! zou kokaekaebɔ'u na muu, tafange'u na muu. ngohia ci maananghia, temula noe'oca to nooe'oca ho bɔɔɔɔɔɔ.

²nat'ohaesa ci yo'ate ho sintuki, te'o cucufni muu la no'ayumonɔ to nooe'oca ho tohmɔskɔ na 'tohɔngɔ.

³o meot'ɔcɔ ci 'oahngɔ'u, te'o maezo m'ene suu ho to'usni 'emo yoso; maica'sio mihin'i yontala hi'hioa ta fukuin ho fiho a'o, ho i'e kolimen, ho ito mocmo cila toetohungu yaahioa ho i'upu ngoseo; 'o ongko tamo maica ci cou isicu acɔha tposi to tposɔ no nsou to hamo.

⁴temula i'mi ho mimu yuecnguhu to nooe'oca ho asngɔcɔ kokaekaebɔ. te'o i'vaha yainca, temu la kokaekaebɔ.

⁵temu la maezo mi'usnu tamo botngonɔ ho pa'teni na ma'einu. tec'u esmi 'o nooe'oca.

⁶ntemula uk'a ake'i ma'tipvongɔ; la yono 'inoli ho eɔsvɔta to hamo na lamu 'ucia tititha, boemi no to'aveoveoyɔ ci 'tohɔngɔ ho 'inoli.

⁷na lasi pafeni to hamo ci soanono la nosa'o no lato ta'cɔ'ha ta cou, tesi ieni to kilisto iesu, noyɔci na lato ta'koeva ta 'tohɔngɔto.

⁸ataveisi, maanat'ohaesa, temula conino buyuyue'iya i'ola ɔmnɔ ho peelɔi tohmoengɔi ci hi'hioa. acɔcɔhɔ 'ola mou'ɔmtɔ, mitohɔngɔ, ahmɔskɔ, cofkoya, ɔm'ɔmnɔ, ho i'ola taotofsi'i ci hi'hioa ntemu la acɔha huecvɔhɔ.

⁹i'o ohmula yoyayaeza a'o, tiova, hocieno talɔi, aiti ci peipeis'ausna, la acɔha peiseafi. i'ola mofi to soanono ci hamo 'atesi ahta'o'te no'upi muu.

to'aveoveoyɔ ci e'e

¹⁰ho la'u no'ayumonɔ to nsou to nooe'oca la yaa someoino kokaekaebɔ. maica micu aɔɔ aomane, imu i'vaha aɔ'tɔca a'o maitan'e. a'ɔmtɔsi, leamu anana'va asngɔcva siya no 'tohɔngɔ a'o, lac'oso o'te auseoseolɔ no epa'teni.

¹¹homo maica co e'e'u, o'amo i'mi no mi'os'a aviovio no cuma; os'ocu peelɔi na ma'mamso ta maitan'e.

¹²os'o cohivi te mainenu nate h'oyunsova hola aviovio, yaeza cohivi na h'oyunsova hola atngaso. mi'ocu elɔ no bocbochio tan'e, 'upena hoci yono mo mainenu, hocieno yoseɔ, hocieno sieo, hocieno atngaso, hocieno aviovio. te'o acɔha ta'mamsoa.

¹³ieni to isi pafeni to kilisto ci tonɔ, te'o peelɔi noseolɔi 'emo mav'ov'o ci a'a'ausna.

¹⁴at'inghi, ho la'u 'atutumio, lamu to'usni a'o, te'o a'ɔmtɔ 'aveoveoyɔ.

¹⁵imu acuha cohivi ta coufulipi, ne o'un'a ahoza psoyaska 'e fukuin, mo'u mongoi ne makitong; ne mio i'oc'o kiokaimu 'o moso to'usnu a'o, tma'upu ta ngoseo ho kaebu'u.

¹⁶ne mo'u yone tesalonike o'amoc'o anou i'nasku, hoci panonte'o 'ucia tititha, tamu cmu'ho ho to'usni a'o.

¹⁷o'ami'o ma'to'tohungu no teonghi, mala'u 'ucia poa yaa man'i ci tingacva muu, ta'usna no iachimu tposu.

¹⁸aeno eni 'ete huomza ta imu faeni a'o; i'e imu taha'veni a'o mo asa'ohe to la'u tititha. 'o ipafoti isi pahcu'ha 'e imu faeni a'o cimo atngaso ci teonghia, aulu mais'a meaemo'u ci namusngau, isi um'umnu to hamo ci su'ta.

¹⁹o hamo'u tesi ieni tomo yonto kilisto iesu cimo atngaso ci um'umnu ho pafi no temula afu'a tititha.

²⁰no'unu'sio to hamoto na psoevohngu, ac'uhu no 'auesiesi! 'aamen.

sotavei ci tuayokeo

²¹temun'a mi'usnu tomo afu'u tma'usnu to kilisto iesu ci sinto ho tuayokeo. 'emo no'upu a'o ci sinto te mi'usnu muu ho tuayokeo.

²²acucu'na na sinto, afnaso 'omo yonto emoo to honte ci cou, acuhu mi'usnu muu ho tuayokeo.

²³pafeni'sio muu to noe'oca iesu kilisto na mengumisi!

Kolosai

Kolosai 1

¹zou poolo a'o; mi'o fiho to 'tohungu to hamo ho sitoo to iesu kilisto. na a'o ho i'e nat'ohaesa ci temote.

²tmopsu ta tengami ho faeni ta mimu yonta kolosai ci sinto, 'aeno 'o mimu meot'at'ucsu to kilisto ci maanat'ohaesa. pafeni'sio muu to hamo na mengumi ho soanonosi!

to'aveoveoyu ci 'inoli

³ho la'u 'inoleni muu, lamia asngucu 'aveoveoyu to hamo, 'aeno 'o amo to nooe'oca iesu kilisto;

⁴maica lamia tac'ahi ho mimu a'amtu yaa singkoo ho mimu mi'usnu to iesu kilisto, lamu yaa himngonghi ci 'tohungu ho lamu mi'usnu to afu'u sinto.

⁵to ahoisi, ne ohcu psoecu'ha muu 'e fukuin, imucu talai 'e isi hafa ta fukuin ci ta'usni. maicac'o, ina singkoo ho himngonghimu mo acuhu i'tohungu ta isi songacveni muu ne pepe ci ta'usni.

⁶'e fukuin eni o'aisi anova psoecu'ha muu, isi yaeza psoengaboa ta mauhrupungu, asngucu yusuhci ho beahci, aulu mais'a ne ohmun'a ahoza tac'ahi hocu a'amtu honga 'o mengumi to hamo, mo totiski yusuhci ho beahci.

⁷mimu i'mi to sonanghia'u ci ipafu ho momaemaezo ta fukuin tan'e; mo nomzo a'mi ho meot'ucsu ci soksukunu to kilisto.

⁸'a i'oeno ipafu 'omo eusvutu a'mi ho isi fii no himngonghi ci 'tohungu no seilei na muu.

⁹i'mi tan'e, ahoi ne omzacu tac'ahi na a'a'ausnamu, lamza o'te tosveni 'inoleni muu, m'eya tonu to hamo poa'so i'mi no seilei ho mayo no mav'ov'o ci moutas'u ho bocbochio, peelai a'suftona honga na 'tohungusi.

¹⁰maicac'o, ina h'oyunsovamu tec'u meelu toseolu no 'tohungu to nooe'oca, aa'pucva poa am'amnaneni. a'vinano, te meelu yonta h'oyunsovamu ho beahci no mo mav'ov'o yonghu ci beahci, na hia bohngu to hamo te maezo apuhngu.

¹¹temusola i'mi to psoevohngu ci tonusi ho mayo no mahtuicu ci tonu, yaa luaveica ci 'tohungu ho tiova 'e acucu. la boemi no kokaekaebu ci 'tohungu ho

¹²'aveoveoyu to amopepe, maica ho isi poa yaa ongko no tma'upu no ohsila songacveni no sinto cimo am'amnu to 'ayumona to tiskova ci hrupungu na muu.

13isi to'usni a'to ho poa momeesih'i no tonɔ no voecɔvcɔ, poa noskufu no tonɔ to songohia ci okosi ho poa yunsou a'to.

14ieni to songohia ci okosi, mito mayo no ziu - 'e kuisito isi peteongasa.

'o kilisto ho i'o lasi hioa

15'o kilisto zou mi'ausnasi to o'alato teolɔi ci hamo, mo tosa'ohe ta acɔcɔhɔ pehoza ci oko.

16ieni to kilisto, ohsi teyai to hamo 'e acɔcɔhɔ ta pepe ho ceoa: 'ela teolɔi ho o'te teolɔi, a'upu namo yusuhngu no suoca'ha, tituhcu, aɔt'ɔcɔ ho mɔpɔtɔ no tonɔ ta moipiepiya, ieni to kilisto. maezo nomzo to kilisto. ohsi teyai to hamo 'e mouhpɔhpɔngɔ.

17'o kilisto mo auyuhe yayo ta aɔcɔcɔhɔ; 'e acɔcɔhɔ moc'o maezo noe'ocɔ to kilisto ho p'eyac'a.

18zou fngu ta kiokai, ci'aeno fngu ta feangosi; isi i'toekui ta faeva ci nsou. zou pehoza ci oko, ahoi i'mi to mcoi ho smoevovei, na atuhcusi te sutmoyaevonɔ ta acɔcɔhɔ.

19isi iachia esvɔta to hamo ho poa yaa noemɔhɔ ci yu'ausna ta iachisi mi'a'ausna 'o okosi.

20ieni ta oko, 'o hamo isi iachia esvɔta no i'vaho naovei 'e mouhpɔhpɔngɔ. isi ieni to mcoi to zuuzika 'o okosi ho aepɔngɔ na suseomɔ. i'vaha poa tma'usnu to hamo 'e aɔcɔcɔhɔ ta pepe ho ceoa.

21ne auyusi, mohmula nomio no kokuzo ci koyu ho ino peipeis'ausna hocu namcovha 'o hamo, cu hangɔ to hamo.

22maitan'e, ieni to mcoi to feango to okosi, isicu nanghianeni to hamo na muu, akoeva no poa yonto tuhcusi ho socofkoya, uk'a heo'tɔ, uk'a 'eongɔ no koica.

23temu asansana ayɔca na singkoo, bɔɔɔɔ ta mo mahtɔicɔ ci i'tohungva; teav'a teongasi na ohmu ta'usni ne mohmun'a ahoi tiou ta fukuin. maitan'e, 'e fukuin eni micu psoengabo ta mauhpɔhpɔngɔ; na a'o - poolo. 'aeno soksuskunu ta fukuin tan'e.

'o lasi hioa to poolo

24maitan'e ho la'u 'atutumzeni muu mo ma'kakaebɔ ci hi'hioa; maica homo 'atutumzo 'e feango'u, mais'a os'o ticngiha 'o nia 'atutumzo to kilisto ho ohsila 'atutumzeni 'e feangosi - 'ai'o ohsieno uveica ho o'temocu aepɔngɔ ci 'atutumzo ta kiokaisi.

25nomio note koa ɔmnɔ muu, isi toveineni a'o to hamo 'e hioa eni, poa soksuskunu ta kiokai a'o. 'e hioa eni tesi a'sɔftona poa psoyaskeni a'o 'e fukuinsi,

²⁶'ai'o isieno acngucnguha mi'usneni ta yatatiskova ho sootoefunga ci moumsu'eonx; 'e moumsu'eonx eni. isicu sopopayoa ta mao'o'okosi maitan'e.

²⁷'e isi ta'kokoeva to hamo tesi poa cohivneni ta 'o'okosi, 'emo at'otngaso ho psoevohngu ci moumsu'eonx 'ateeno epa'teni ta yatatiskova. 'e moumsu'eonx eni 'aeno: mo yonta nsoumu 'o kilisto. tee yainca, mimu tma'upu no psoevohngu to hamo.

²⁸i'mi tan'e, mimza mi'usnu ta afu'u cou ho psoyaska 'o kilisto, boemi ta mav'ov'o ci moutux'x ho kokoica ho po'pa'cohivi muu, akoeva no 'ucia poa yuxpungi ci sinto 'emo macihi, hafa uhto tuhcu to hamo.

²⁹nomio ta isi mituhci tan'e, os'o titha 'e isi pafeni a'o to kilisto ci meoino no tonx, o'te buxpsux no ngoseo, 'aanana'o yaahioai.

Kolosai 2

¹os'o tata'ia no poa cohivneni muu, nomzo muu ho ito coulauticia, ho i'o botngonx ci o'amocu o'u la aiti ci cou, la'u pnanfi na 'tohngx ho tonx ho yaahioai.

²te'o poa elx no poucufnu, meelx boemi no himngonghi ho tmuteuyunu, i'mi nomo bocbochio bohbohngu ho cmufex ci singkoo ho hongga na moumsu'eonx to hamo; 'e moumsu'eonx eni. 'ai'oeno feango to kilisto.

³zou 'oyomzana maavo no ohsi la afu'a siya to hamo ci moutux'x ho mau'to'tohngx.

⁴ho os'o e'e eni, temu o'te noa boemi no ecocohumx ci e'e ho e'usna nomo emopeu ci ceonx.

⁵e'vono o'a mo no'upu muu 'e feango'u, at'inghi co 'tohngx'u la asngux no'upu muu. mi'o na'no kaebx, peelxi aiti ho lamu meot'ut'ux, a'vinano namo mi'usnu to kilisto ci singkoo micu yaa mahtuicx ci io'tohungva.

h'aucucunu ci nsou to 'ayumona to kilisto

⁶ho imueno tiova ho nooe'oca 'o kilisto iesu, temu asansana sotaica no lamu peipeis'ausna.

⁷yonto 'ayumonasi ho biemisi, yusuhci. p'eyac'a na singkoo, 'amoeno maica na lamu tiova ci mo'ma'cohio; temu yaeza poa ngangcungcx na 'aveoveoyx ci 'tohngx.

⁸temula bumemealx, teav'a poa e'eungceni ta mo sveepx ci motposx; maica 'emo maica ci motposx, lac'o psoecingcingha ta cou, mo i'tohungu ta nana'so moipiepiya no macocongeoha ta mouhpuxhpx, o'a mo i'tohungu to kilisto.

⁹maica ina h'aucucunu ci yu'ausna to hamo. mo acũhũ yonto 'ayumona to kilisto.

¹⁰mimu yupa cmunghu 'o kilisto, maezo mayo no atngaso ci nsou. zou papoenvũ, tosa'ohe to acũcũhũ cila titutuhcu le'aũt'ũcũ ta moipiepiya.

¹¹mimucu yono nsou to kilisto ho noa s'e'honga; 'e s'e'honga eni o'a isi hioa ta cou, ma isi hioa to kilisto ho poa mongoi no yu'ausna no kuisi ta feangoto ci s'e'honga.

¹²maica, ne mohmu tiou to toonono, ohcu su'upa efo'a to kilisto na muu; ne mohmucu tiou to toonono, yaeza ieni no tmaa'uzo tomo poa smoevovei to kilisto ci hi'hioa to hamo ho maezo to kilisto ho smoevovei.

¹³ne auyusi, maica mohmun'a yaa yu'ausna no kuisi, a'vinano uk'a hoolicu ci couyafana, hoci tamza no piepiya mimu mcoi. at'inghi, 'o hamo isi poa smoe'upu smoevovei to kilisto na muu. isi peteongasa na nia afu'uto kuisi,

¹⁴saapayo'a i'ote afu'u koa kuzo a'to, mufutu a'to ci isi tatoyangzi to hoolicu ci nia kuisi. isi spica to zuuzika ho aapayo'a.

¹⁵yonto zuuzika, isicu iachia yunga to kilisto ina tonũ tola titutuhcu ho le'aũt'ũcũ ta moipiepiya, isi holeo ho paata'zeni tamo botngonũ ci cou.

¹⁶ko'koeno, teav'a poa ta'poe'eni to 'oesvũtũ no eabobonũ, homeesia, meefeohũ, hocieno 'ansokunici na muu.

¹⁷'e acũcũhũ eni mac'o ongko to tena hi'hioa ho noana'o, 'ai'oeno kilisto 'o a'ũmtũsi feango.

¹⁸teav'a poa ti'eingneni tola mais'amo afnaso smo'eumcovhi, meeenu ho m'ohkuyu to tensi ci cou na ntohmu yaa ci hnoo. lac'o fiho ta ma'ankũ ta cou, aha'o na'no bobitano.

¹⁹cu antũhũ 'o hia yupecnguhu to kilisto. na a'ũmtũsi, inac'o i'mi ta fnguu ta feango, 'ai'oeno kilisto, nianta meelũ mayo no konansou, ieni to yupa tũyũcũ 'e ma'vo'vokũ maveoveocũ ho yuecngucnguhu, maino 'tohũngũ to homo ho ausuhcu yusuhci.

i'upu to kilisto ho yunsou ho mcoi

²⁰ho mimucueno tu'upu to kilisto ho mcoi, momeesih'i no moipiepiya ta macocongeoha, mainci mimuc'on'a fiho ta h'oyunsova ta cou, a'cũ'cũna nou't'ũci na <teav'a aot'ova eni, teav'a oothomi sico, teav'a aasa eni> 'emo maica ci peipeisia?

²¹⁻²²'emo maica ci macucuma hocic'u afu'a titha cu aepũngũ, maica 'ac'oeno'so 'oesvũta ho 'oma'cohioa ta cou.

²³ho isi huuskoskopi, 'emo m'ohkuyu no tensi, meeeinu, iachia poa 'atutumzo 'e feango, mais'a mo peismau'to'tongꞥ ci hioa, hoci e'ofeihna na a'ꞥmtꞥsi, ieni tan'e ho 'ucia atꞥkca na ma'cac'ou ta feango. uk'a ci ake'isi a'a'ausna.

Kolosai 3

¹mimucu smoe'upu smoevovei to kilisto, temula biebimi nola hi'hioa ne pepe; ne ne'e. mo yusuhngu to vhona to suoca'ha to hamo 'o kilisto.

²temu ma'mamhocni nola hi'hioa ne pepe, teav'a siyahe no 'tohꞥngꞥ 'ela hi'hioa ta ceoa.

³maica ho mimucu tu'upu mcoi to kilisto, ina nsoumu isicu a'upa soꞥlꞥlꞥa no 'ayumona to hamo.

⁴'o kilisto zou a'ꞥmtꞥmu nsou; ho tenala i'vaho aopa'to, tenamu maezo to kilisto ho i'upu aopa'to, tma'upu no psoevohngꞥsi.

noana'o ho faeva ci nsou

⁵ko'koeno, temu asansana timcoza namo 'afeo'fu'u ta feangomu cimo tma'usnu ta hrꞥhrꞥngꞥ ci ma'konvosꞥ, mais'a 'oeno smoc'ou, ma'caca'i, ma'cac'ou, kokuzo, ho i'o makonvosꞥ ('e makonvosꞥ zou 'oahngꞥ to m'ohkuyu no uacoua).

⁶i'mi tamo maica ci hi'hioa, na but'u to hamo 'ate ahtuo'te cmꞥ'ho ta o'ala meot'ꞥt'ꞥcꞥ ci cou.

⁷ne auyusi mohmula maezo yunsou ta 'ayumona ta ma'konvosꞥ tan'e, ho noa poa eahahafneni.

⁸at'inghi, temu asansana antꞥha 'emo maica ci hi'hioa: 'otena i'vaho yaa ma'sꞥsꞥ'no, pak'i, ho mihango; 'ote mo'engho nola ekuzkuzo ho ca'i ci e'e.

⁹'otela yupa memeknuyu, maica imucu yunga na noana'o ci a'o ho noana'o ci h'oyunsova.

¹⁰ꞥꞥ no faeva ci a'o. 'e faeva ci a'o, isi ieni no iachisi mi'ausnasi to moso mooyai ci hamo ho ausuhca poa yufafaeva, meelꞥ a'sꞥftonꞥ bohngꞥ to hamo.

¹¹ho isicu e'usna tan'e, 'anate i'vaha avahvoh'una na coungilisia ho couyutaya; o'anate yaa s'e'honga hocieno o'te s'e'honga. yano voveiveiyo, uafeihi, tolei hocieno couziu. 'o kilisto 'aeno acꞥcꞥhꞥ, 'o kilisto isi nocꞥcꞥhi 'e acꞥcꞥhꞥ.

¹²isi ngohia to hamo na muu, epeiya muu ho ta'okoa. ko'koeno, temula yaa himcocoveoi, himngonghi, ma'einu, ma'cocacni ho luaveica ci 'tohꞥngꞥ.

¹³hocila yaa yupa ep'ꞥcꞥ la conino yupa peteozu, yupa peteongaso; mo mainenu na lasi hia peteongasa muu to nooe'oca, tela maezo mainenu na temu hia peteongaso no mocmo ci cou.

14ta acucuhusi tan'e, la sopuhngi no himngonghi, mo maica 'e himngonghi mo yuecnguhu to acucuhu umnu ci peipeis'ausna.

15'e isi pafeni to kilisto ci moususeomu la sotmoyaevona ta 'tohungumu; nomio no poa yaa moususemu na muu, isi epeiya to hamo muu ho poa conofeango, temula 'aveoveoyu.

16'o e'e to kilisto temula at'otngasa poa no'ayumonu ta 'tohungumu. la boemi no mav'ov'o ci moutas'u ho yupa mo'ma'cohio, eucufnu, boemi no tohmomoengu, pasunaeno, pasupiepiya ho i'mas'onu no 'tohungu ho tayafi namo 'aveoveoyu ci fihngau ho tohmomoengu to hamo.

17'upena hoci cuma nala hioa, cuma nala e'e, temula aa'pucu boemi to ongko to kilisto, ieni to kilisto ho 'aveoveoyu to hamo.

faeva ci natu'ca ta cou

18'e mamespingi temula meo'uzo to vcongumu, maica na eni zou anana'o yu'ausna ta kilisto sinto.

19'e hahocngu temu ngohia 'e vcongu, teav'a akuzkuzoa.

20'e mao'o'oko, temula aa'pucu tmalu to maameoi; maica lasi um'umnu to hamo na eni.

21'e maameoi no 'o'oko, teav'a asusu'nova 'e 'o'oko. ci tes'ala ma'sasmuzu na 'tohungu ho ma'papayo'u.

22na soscuskunu, temula aa'pucu tmaayezoyu to taukemu ta hrupungu. na lamu hioa o'ate anova poa aitneni no tauke ho noa um'umnu, la conino i'taico no 'tohungu, maica mimu einu to nooe'oca.

23upena hoci cuma nala hioa, la conino mimhocni na 'tohungu ho hioa, mais'a imu yaahioaneni 'o nooe'oca, o'a imu yaahioaneni 'e cou.

24la cohivi na ohsi songacveni no iachisi 'o'oko to hamo ci hnoo. 'atasi ahtao'te faeni suu. na imu fifihi zou 'o nooe'oca kilisto.

25i'ola peiskuzkuzo, 'upena na siya, tena ahtuo'te elu no patvovei, maica isi titheni nomo totiski ci sveta to hamo ho mi'usni 'emo macihi ci cou.

Kolosai 4

1i'omo tauke ci cou, la ahmasku auseoseolu ho mi'usni na soscuskunumu, maica imu cohivi, mimu maezo yaa cihi ci tauke ne pepe.

poucufnu ci e'e

2temula asno'zonu 'inoli, a'vinano autas'u, mi'usnu to hamo ho yaa 'aveoveoyu ci 'tohungu.

³la yaeza 'inoleni a'mi, p'enzeni to hamo ho pafi no 'oc'ocic'o ci hie ho psoyaska 'e fukuin, ko'ko peelai psoecocoya 'e moumsæ'eonæ to kilisto. maitan'e mi'o nomio tan'e ho noekotu.

⁴temu'so 'inoleni a'o, te'o peelai pnanfi na os'o sviei ho pahsansana 'e moumsæ'eonæ eni.

⁵ho lamu noteuyunu to o'ala tmaa'uzo ci cou la bumomoutus'æ, la tiuseoseolæa na 'oc'ocic'o.

⁶hola ya'ei la ema'cocacni ho mangeci, la co'cohivi nate hia yut'ingi ho lahe tuucocosi to mo macihi ci cou.

sotavei ci tuayoeko

⁷na acæcæhæ ci a'a'ausna'u ho mi'o yontan'e, 'o songohia ci tuiciku tenasi mi'usneni muu ho esansana eusvæsvæta. zou a'æmtus'a meot'æt'æcæ ci soksuskunu, tala hioa ta fifiho to nooe'oca mimza iepoepohæ soksuskunu.

⁸os'o afnasa skuna ho popeo'usna ta lamu yoni, eusvæsvæta na a'a'ausnamia tan'e, te poa elæ no poucufnu na muu.

⁹mo to'ofeihni 'o cihimaezo meot'æt'æcæ ci 'anisimo; zou yata lamu yoni ci cou. tahe acæha eusvæta tamo yoso 'e hi'hioa tan'e.

¹⁰'e isi po'upa a'o ci 'alitaku te maezo mi'usnu muu ho tuayoeko. 'o pop'ehaesa to panapa ci maluko maezo tuayoeko muu. (e'usna ta maluko, o'ucula eutotaveiya muu. hoci la uhta lamu yoni temu'sola aæt'æt'æca.)

¹¹'o ihe tos'ongki ho poa yusutu ci ieso mo maezo mi'usnu muu ho tuayoeko. to 'ayumona ta sinto ta couyutaya, 'emoc'o tuyu namo i'upu a'o ho yaahioa ta hæhæpængæ to hamo, mo a'æmtæ meoino to'usnu a'o.

¹²'omo i'mi ta lamu yoni ci 'ipafu mo tuayoeko muu; zou maezo soksuskunu to kilisto iesu. lasi asngæcva asno'zona 'inoleni muu, mi'usnu to hamo ho p'enzeni no mahtæicæ ci singkoo na muu, meelæcu yæpængi ci kilistoto, a'sæftonæ meot'æt'æcæ no 'tohængæsi.

¹³lasi nomzi muu, yaeza nomzi 'o sinto ne lauticia ho silapoli ho peihtutumzo yaahioa; na eni te'o peelai iachia 'akasi.

¹⁴'emo yoso ci sonanghiato ci leaotomæ ci luka ho tima mo maezo tuayoeko muu.

¹⁵temun'a mi'usnu to maanat'ohaesa ne lauticia, ho ninfa, ho ito mo yonto emoosi ci kiokai ho tuayoeko.

16ho tamucu engha 'e tengami eni, tenamun'a yoezuhneni to kiokai ne lauticia ho poa engheni; tamu yaeza engha 'ote i'mi ne lauticia ho yoezuhneni muu ci tengami.

17tamu eʌsvʌta to 'acipu, na ohsi tiova ci tesi hioa homo fifiho to nooe'oca la pnanfi na tonʌ ho aepʌnga.

18te'o iachi boemi ta emucu'u ho tposi: <tesi tooyokeoi to poolo na muu!> teav'a ta'payo'a isin'a seo'eisi ta ekʌka a'o. pafi'sio no mengumi to hamo na muu!

Tesalonike 1

Tesalonike 1- 1

¹zou poolo a'o; mimza tohungu 'e siila ho i'e temote tmopsu ta tengami ho pa'i'usna ta kiokai ta tesalonike - tomo tma'usnu to amohamo ho ito nooe'oca iesu kilisto ci masisinto. temu'sola acuhu elu no mengumi ho soanono!

h'oyunsova ho singkoo to yane tesalonike

²lamza nomio muu ho asngucva 'aveoveoneni to hamo, conino e'upa muu ho lamza 'inoli,

³yonto tuhcu to hamo ho talua, lamu yainenu na hia peiseafi 'o imu taa'uzva, yainenu na hia ieni no himngonghi ho asno'zonu yaahioa, yainenu na hia nomahuaicu no 'tohungu ho mingeou to nooe'oca iesu kilisto.

⁴maanat'ohaesa, imza cohivi isi ngohia to hamo na muu, isi epeiya muu.

⁵ho imza psoecu'ha muu 'e fukuin eni, o'atec'o anou boemi no e'e, la maezo noe'ocu to tonu to seilei, a'vinano i'tohungu no a'suftonu tmaa'uzo to fukuin. mimu acuhu bochio, mo mainenu na h'oyunsovamia ne momza la no'upu muu; acucuhu coninoc'o inate koa umnu muu na imza hioa.

⁶mimucu momaemaezo a'mi, maezo momaemaezo to nooe'oca; mimu e'vono elu to meoino no 'atutumzo, mimuc'on'a yono isi pafeni to seilei ci 'aveoveoyu ho tiou ta fukuin.

⁷i'mi tan'e, ihecu huomza no singkoo to sinto ne makitong ho 'akaiya.

⁸i'o fukuin to nooe'oca o'amo anou i'mi muu ho psoecu'ha ta makitong ho 'akaiya, na singkoomu no mi'usnu to hamo yaeza psoecu'ha tamo cum'u ho covhi ci hpuhpungu; na eni a'umtu o'a temia nama 'aoko eman'i.

⁹ihe tohunga epeaska: ne momza uso ho baito muu, 'o nia hiamu aut'at'uca a'mi, mo mainenu na hiamu mongoi to uacoua ho miezuhu to hamo, fifiho tomo a'umtu ho yaansou ci hamo,

¹⁰a'vinano mingeovi 'o okosi ci iesu hocic'u i'mi ne pepe ho ohpueho. i'e iesu eni. 'ai'oeni 'o ohsi i'mi no mcoi ho poa smoevovei to hamo ci ic'o; isi poa mongoi note esmi ci su'no to hamo na a'to.

Tesalonike 1- 2

yone tesalonike 'o poolo ho yaahioai

¹maanat'ohaesa, imu iachia cohivi, ne momza uso ho baito muu o'aisis'a yainca uk'a ci a'a'ausnasi.

²imu cohivi, to auyusi ne momza uso muu, yone fuilipi momzacu elɥ to 'atutumzo, noa aokoe'iya. at'inghi isi fii to 'ɥteɥ to hamo a'mi, yontomo meino yutasufka. imza peelɥi psoecɥ'ha muu 'e fukuin.

³i'e lamza eucucufna o'a mos'a i'mi no peoupeou ho kuici koyu, maezo o'aimza 'ucia meknuyu na siya.

⁴apuyu, isi taa'uzva to hamo a'mi. toveineni a'mi 'ete yaahioa no psoyaski ta fukuin, ko'koeno. lamzac'o pateafa 'o tesi poa pateafneni a'mi ci e'e, o'a lamza noa ɥmnɥa ta cou, lamzac'o noa so'eu'ɥmnɥa tola bɥhsɥftɥ ta 'ayumona ta 'tohɥngɥ ci hamo.

⁵imu cohivi, ahoi to ahoisi o'amimza ahtu mi'usnu muu ho mo'engho nomo euteoteozu ci e'e, maezo o'amimza ma'sasoe ma'konvosɥ ci koyu; na eni tesi peelɥi 'akasineni to hamo.

⁶o'a mimza noa emomoengɥa no cou. uk'a ci imza p'enza muu, maezo uk'a ci imza p'enza no mocmo ci cou.

⁷ho eno feango no sitoo to kilisto a'mi, nte anana'o meelɥ mi'usnu muu ho noa einva; at'inghi ne momza no'upu muu, mimza mi'usnu muu ho bumama'cocacni, mais'a ino hola paun'u to 'o'oko.

⁸akoeva no ngohia muu, o'a imza anova ɥmnɥa hocimu tma'upu tomo i'mi to hamo ci fukuin, ac'ɥha ta nsoumza temzac'o kaebeni hoci faeni muu, maica ina muu lamza songohia.

⁹maat'ohaesa, 'aimus'a ahtao'te talɥa, lea mainenu na lamza hia asno'zonɥ ngoseo yaahioa, mo nomio no o'te poa e'ecvɥhɥ muu ho temza psoyaski ta fukuin to hamo.

¹⁰mi'usnu ta mimu sinto, 'e lamza e'e ho i'e peipeis'ausna la acɥhɥ cofkoya, ahmɥskɥ, ho uk'a 'o'emamzi no koica. ta tan'e, na muu ho i'o hamo 'ateeno acɥhɥ meelɥ 'akasi.

¹¹imu cohivi, ho lamza mi'usnu ta mimu macicihi, la totiski no amo hola mi'usnu no iachi 'o'oko.

¹²lamza poucufna muu, ao'pova muu; lamza o'te tosveni eucucufna muu, la yono h'oyunsovamu ho noa ɥm'ɥmnɥa to hamo - isi eoho'a muu ho poa tma'upu no hrɥhrɥngɥ ho psoevohngɥsi.

¹³leamza maezo asngɥcɥ 'aveoveoyɥ to hamo; maica 'o omzala psoyaska ci e'e, imucu talɥi hocu tiova, a'vinano o'a imu ta'unano moc'o tiou no e'e no cou, mamu tiou nomo a'ɥmtɥ i'mi to hamo ci e'e; maica i'o hamo mo yaahioa ta taico ta mimu tmaa'uzo ci cou.

¹⁴maat'ohaesa, 'eimu elɥa mo totiski to ihe elɥa to makikiokai to mia'usnu ne yutaya - i'omo tma'usnu to iesu kilisto ci sinto - lamu noa pohtutumza ta

iachi 'oahngɥ, aɥɥ totiski to ohela tiova ci pohtutumzo to iachihe 'oahngɥ to couyutaya.

¹⁵i'o couyutaya ohe opcoza 'o iesu ho i'o mayoyongensa, ihen'a peobanga a'mi. mo yu'hango to hamo, maezo mihango ta yatatiskova!

¹⁶ac'ɥɥ no vomti hocimza mi'usnu to couyafana ho psoyaska 'ente meelɥ to'usnu to couyafana ci e'e. maicac'o, lahe o'te antɥha no sopuhngi 'o iachihe kuisi, at'oca nongcɥngci to kokuzo; isicueno cɥ'hi to sɥ'no to hamo 'o feangohe.

mo tata'e no i'vaho uhto kiokai ne tesalonike 'o poolo

¹⁷maanat'ohaesa, ho mimza akameosɥ ateno muu, mamoc'o ateno ta feango, na 'tohungɥmza o'amo ahtu ateno muu. lamza na'na taaecingia muu, tongsoyɥ no huvahi muu!

¹⁸mimza na'no mici i'vaho uhto lamu yoni. na a'o - poolo o'a mo anouc'o i'nɥskɥ ho mi'o mici yuovei ho petpɥskeni muu, at'inghi isi vomti to satan a'mi.

¹⁹muu na leamza ta'usni, zou 'aveoveoyɥmza. ho tac'u i'vaho cɥ'ho 'o nooe'oca iesu, ina tamza epapaata'zeni ci tafange o'as'aeno muu?

²⁰na muu asansano zou psoevohngɥ ho 'aveoveoyɥmia!

Tesalonike 1- 3

¹ko'koen, o'anatemza 'aoko mooteo, petohɥyɥ ma'sansano ho a'cɥ'cɥnɥ yonta yaaten,

²temza popeoskuna 'o ohaesa ci temote ho poa uhta lamu yoni; 'e temote lamza toehungu nomio to hamo ho psoyaski to fukuin to kilisto. na atuhcusi ho imza popeoskuna tesi amamahtɥica ho to'usni na singkoomu.

³poa o'te yaa i'mi no noa pohtutumza ho boevovei. imu cohivi, teto ahtao'te mia 'e pohtutumza eni.

⁴ne mohto noteuyunu, omzacu ayoca eɥsvɥta muu na elɥ no pohtutumza ci hi'hioa. 'emo esmi maitan'e aɥɥ totiski to ohola ta'eoyoca; na eni imu acɥha cohivi.

⁵i'mi tan'e, ko'kocu popeoskuna 'o temote; 'anate'o 'aoko mooteo. ho os'o popeoskuna, akoeva no cohivi mionana atuhcu mainenu na singkoomu. o'a os'o taa'uzva hocisicu paspepecvazi no 'akuma na muu, ho poa 'afeungu na niala hioamza!

⁶maitan'e, micu i'mi muu 'o temote ho yuovei; psoevoveiya na ɥmnɥ ci singkoo ho himngonghimu. isi eɥsvɥta ho lamu conino talɥa a'mi, tongsoyɥ no 'ucia aiti a'mi, totiski ho lamza tongsoya no 'ucia aiti muu.

⁷ko'koeno, maanat'ohaesa, ho mimza yonta acucuhc ci ngoveo ho 'atutumzo, i'mi no singkoomu ho elc no poucufnu.

⁸hocimu yaa mahtaicc ci singkoo to nooe'oca, temzacu a'umtc sop'o ci 'tohuncg.

⁹temza peelci 'aveoveoneni to hamo na muu. ho temza 'aveoveoyc to hamo, mo maica ho imu'so poa kokaekaebc ho mimza yonto tuhcu to hamo.

¹⁰lamza huhucmasi mi'usnu to hamo ho 'inoli, poa'so meelc iachi uhsica ho baito muu, ho topuhngi poa am'amso nala o'temocu amso no singkoomu.

¹¹tesi'so iachia ptuceoneni to hamo - i'o amoto ta pepe ho ito nooe'oca iesu, poa meelc uhto lamu yoni na a'mi.

¹²tesi'sola poa yaa 'tohuncg no yupa himngonghi ho yaa 'tohuncg no ngohia 'e yatatiskova, a'vinano huhucmasi yusuhci, totiski ho lamza ma'cucuveu ho ngohia muu.

¹³maiac'o, tesi poa ma'mahtaicc muu, ho tenac'u cmc'ho 'o nooe'oca iesu ho i'o masisintosi, meelc yonto tuhcu to hamo ho cofkoya ho uk'a heo'tc.

Tesalonike 1- 4

emomoengua to hamo ci h'oyunsova

¹ataveisi, maanat'ohaesa, mimucu meelc momaemaezo a'mi ho yono h'oyunsova ho cohivi nate hia noa so'ec'umncua to hamo - a'umtcsi, mimu apaezumo maica; maitan'e temia epici to ongko to nooe'oca iesu ho poucufna muu, temu'sola asuhcu bitotonc.

²mimu acuhc bochio, cuma na imza ieni to nooe'oca iesu ho po'pa'cohivneni muu.

³o 'tohuncg to hamo tesi 'ucia poa socofkoya muu, asansano o'ate yaa smoc'ou ci hi'hioa.

⁴emo macicihi la acuhc fiho no socofkoya ci peipeis'ausna ho atckca 'e iachi feango,

⁵o'a mos'a i'mi no ma'cac'ou, mais'a 'ola o'te bohngc to hamo ci couyafana.

⁶yonta mo maica ci hi'hioa, 'otes'a yaa 'oha einu tola toteuyunu hocieno yaa aaknuesu ci peipeis'ausna. omzacula mi'usni muu ho eusvta, yaeza engahva muu: 'atasi ahtao'te patvovei to hamo 'emo maica peis'epo ci cou.

⁷ho isi epeiya to hamo a'to, o'atesi poa yunsou no 'ayumona no ca'i, ma tesi poa socofkoya a'to.

⁸ko'koeno nala bʉpsʉpsʉ tamo maica ci mo'ma'cohio, o'amos'a bʉpsʉpsʉ ta cou, mamō bʉpsʉpsʉ tomo mofi to seilei muu ci hamo.

⁹inacu yupa himngonghi ci hi'hioa, o'ate'o nama fii no tengami muu ho toʉsvʉsvʉtʉni; ohsicu po'pa'cohivi to hamo na muu te mainenu na te hia yupa himngonghi,

¹⁰mimu maezo maito hia mo'ma'cohio tan'e ho aʉt'ʉt'ʉca 'o afu'u sinto ne makitong. at'inghi maanat'ohaesa, te'on'aso eucufna muu ho asuhcu bitotonʉ,

¹¹la bikoyu no noyʉyʉci 'e iachi, la iachi yaahioa ho iachia e'oca na h'oyunsova, aʉʉ mais'a 'o niala hiamza mo'ma'cohio muu ne auyusi,

¹²te peelʉi poa einveni to o'ala tmaa'uzo ci cou na muu, maezo o'ate nama noe'ocʉ no to'usni no mocmo ci cou.

te i'vaho cmʉ'ho 'o nooe'oca

¹³maanat'ohaesa, e'usnu to micu mcoi ci cou, imza tata'za ho cimu ake'a cohivi 'emo piyo ci hi'hioa, temus'ala angu ma'nanac'o. mais'a 'ola uk'a ta'usni ci cou.

¹⁴imza taa'uzva 'o iesu mo mcoi ho smoevovei, ko'koeno taa'uzva 'o hamo tasila yaeza e'upi to iesu ho hafa 'o micu mcoi ci sinto.

¹⁵maitan'e temza maito hia mo'ma'cohio to nooe'oca ho eʉsvʉta muu: 'e miton'a yaansou ci cou, no hiesi ho tena i'vaho cmʉ'ho 'o nooe'oca. o'ate auyuhe to micu mcoi ci cou ho yupteilʉ to nooe'oca.

¹⁶maica, hotena afu'u mashʉyʉ 'o nooe'oca, i'nʉskʉ moozoyʉ 'o tensicoo, i'nʉskʉ muni 'o la'pa to hamo, te iachi i'mi ne pepe 'o nooe'oca ho ohpueho, ho mio; i'o mosola tmaa'uzo to kilisto hocu mcoi ci cou te auyu smoevovei.

¹⁷acnguhu, 'e miton'a yaansou ci cou te acʉhʉ fiho ho tas'usna to cmʉcmʉ, yone pepe ho yupteilʉ 'o nooe'oca. ahoi tan'e tatocula 'auesiesi no'upu to hamo.

¹⁸ko'koeno, temula boemi ta e'e tan'e ho yupa ao'pou.

Tesalonike 1- 5

ae'ayocʉ no yungeou to nooe'oca hote i'vaho cmʉ'ho

¹maanat'ohaesa, e'usna ta hiesi no esmi 'e a'a'ausna eni, o'ate nama tengami na mocmo ho eʉsvʉta muu;

²maica ho imu iachia cohivi, ho tena cmʉ'ho 'o nooe'oca te mais'a thokeainʉ ho aemo'au cmʉ'ho ho mo feʉngna.

³homo seolua no acuh mainca <acuh soanono ho soston> te akameosuh
 cmuh'o meakvo'uh, mais'a 'o congo to mamespingi ho tec'u yayo 'o okosi. o'ate
 meeluh noesih'i.

⁴at'inghi. maanat'ohaesa. o'amimu yunsou no 'ayumona no voecuhvuh; na hiesi
 ho mio o'ate mais'a thokeainuh ho aemo'au esmi.

⁵zou cou tiskova muu, mo tma'usnu ta hie. o'amito tma'usnu no feungna, o'a mo
 yunsou no 'ayumona no voecuhvuh.

⁶ko'koeno, o'anteto mais'a mocmo ho m'onoi; teto autuh'uh etngou.

⁷la oenguhuh homo feungna 'ola oenguhuh; 'ola voemi ci cou la moyomo homo
 feungna.

⁸ho miteno no'usnu no hie, 'anteeno anana'o etngou. teto teyai pihci na
 tmaa'uzo ho himngonghi, teto ceopngu na lato ta'usni ci to'usnu.

⁹o'aisi epeiya to hamo na a'to ho akoeva no patvovei, matesi ieni to noe'ocato
 ci iesu kilisto ho to'usni a'to.

¹⁰'o kilisto isi mcoineni a'to, 'upena na micu mcoi hocieno yaansoua, tesi akoeva
 no poa meeluh a'upu yaansou ho tenac'u i'vaho cmuh'o.

¹¹i'mi tan'e, temula yupa poucufnu, yupa to'usnu, mais'a 'e imu hioa maitan'e.

sotavei ci pahsusufu ho tuayoeko

¹²maanat'ohaesa, temia m'ene muu, temula einva 'ola ngoseo yaahioa ta
 'ayumonamu - 'ai'o ohsi epeiya to noe'oca ho poa eucufnu ho kokoicuh muu.

¹³nomio to lahe hioa, ntemula boemi no atva'esi meoino himngonghi ho einu ci
 'tohuhnguh ho aut'uhca. temula maezo iachi nananghinghia.

¹⁴maanat'ohaesa, temia eucufna muu, la engahva 'ola lue'amamza ci cou,
 poucufna 'ola ma'sasmuhuh ci cou, e'oca 'ola yoheoz'u ci cou, uveica 'emo
 macihi ci cou.

¹⁵la bumemealuh, 'otes'ala boemi no kuzo ho auski no kuzo, la asnguhuh yupa
 smo'euh'uh'uhuh, ta'to'tohuhngveni no te koa umnuh na mocmo ci cou.

¹⁶la asnguhuh kokaekaeuh,

¹⁷asnguhuh 'inoli,

¹⁸yono mav'ov'o ci a'a'ausna la aa'pucu 'aveoveoyuh. na eni isi asvuhneni ta
 mimu tma'usnu to kilisto iesu ci 'tohuhnguh to hamo.

¹⁹teav'ala tomuh ti na lasi hi'hioa to seilei;

²⁰teav'a hupotfuhnga 'e isi psoyaska ci fukuin.

21 la ta'sansana 'emo macoconi ci hi'hioa, noyuci namo yonghu ho ʘmnʘ,

22 bʘʘpsʘpsʘ no afu'u kokuzo.

23 i'ola mofi a'to to soanono ci hamo tesi'sola poa a'sʘftonʘ cofkoya muu! tesi'sola aʘt'ʘca na piepiya, hzoo, ho feangomu, ho tac'u i'vaho cmʘ'ho 'o nooe'oca iesu kilisto meelʘ h'aucucunu!

24 i'omo epei muu ci hamo la peelʘi taa'uzva ho noe'oci; 'atasi ahtaote aepʘnga 'e hi'hioa eni.

25 maanat'ohaesa, temu 'inolineni a'mi.

26 la boemi no socofkoya ci kisu ho mi'usnu no nanat'ot'ohaesa ho tuayoeko.

27 te'o epici to ongko to nooe'oca ho eutotaveiya muu, mi'usnu to acʘcʘhʘ ci sinto ho engha 'e tengami eni.

28 tesi'sola pafeni muu to nooe'oca iesu kilisto na mengumisi!

Tesalonike 2

Tesalonike 2- 1

¹zou poolo a'o; mimza tohungu 'e siila ho temote ho tengami ta kiokai ta tesalonike - tamo tma'usnu to amohamo ho nooe'oca iesu kilisto ci sinto.

²faeni'sio muu to amohamo hoito nooe'oca iesu kilisto na mengumi, ho ina soanonosi!

yusvuta to kilisto ho tena i'vaho cmu'ho

³maanat'ohaesa, mantemza asngacva 'aveoveoneni to hamo na muu. 'aeno a'umtu; maica homo meoino asuhcu na singkoomu, na yupa himngonghi ci 'tohungu mo maezo meoino apuhngu.

⁴i'mi tan'e, leamza mi'usnu to makikiokai to hamo ho emomoengua muu. imu mia na mav'ov'o ci pohtutumzo, 'atutumzo, ho a'cu'cunu tmaa'uzo, a'cu'cunu buveici; 'aeno eni na imza koa emomoengua.

⁵na eni aula humzi ho zou ahmaska ci yusvuta to hamo, soomei temu 'aseolu no tma'upu no um'umu to hrhrungu to hamo. 'amimueno nomio ta hrhrungu tan'e ho a'cu'cunu buveici no 'atutumzo.

⁶tesi hioa to hamo na moulu. tesi poa elu no ku'kuici na mosola pohtutumzo muu;

⁷e mimu notutumzo ci cou tesi poa totiski a'mi ho psuevoyunga. 'o nooe'oca iesu ho i'o yaa tonu ci tensi ho tena i'mi ne pepe ho no'ayumonu to yafeu ho aopa'to, tesicu hioa to hamo na eni.

⁸tesi patvovei 'omo me'o'o'te bohngu, ho o'te tmalu to fukuin to nooe'oca iesu ci cou.

⁹to hiesi no i'vaho cmu'ho 'o nooe'oca, 'emo maica ci cou tena noa patvovei, 'auesiesi aapayo'u. tahesa to tuhcu to nooe'oca, mongoi to psuevohngu ci tonu to hamo.

¹⁰to hiesi ho mio, tena i'mi ta sinto ho elu no psuevohngu, a'vinano tiou no tohmomoengua. tenamu maezo to'upu to 'ayumonahe, maica ho imu taa'uzva 'e imza psoyaska ci fukuin.

¹¹nomio ta isi mituhci tan'e, lamza conino 'inoleni muu, eyoho'u to hamo ho o'te poa yuszozu no koa ohsi eyoho'a na muu. tesi'sola boemi no taso ci tonusi ho to'usni muu, acuha'so peiseafi namo mi'usnu no umu ci 'tohungusi, peihcu'hi na ohmu boemi no singkoo ho hioa ci hi'hioa.

¹²maiacac'o, 'o ongko to nooe'ocato ci iesu te i'mi muu ho elɛ no psoevohngɛ, temu maezo i'mi to iesu ho elɛ no psoevohngɛ; na eni isi ieni to mengumi to hamo ho ito nooe'oca iesu kilisto ho esmi.

Tesalonike 2- 2

'ola popeiskuzkuzo

¹maanat'ohaesa, e'usnu no i'vaho cmɛ'ho 'o nooe'oca iesu kilisto, ho ina a'a'ausna ho tasi eteuyuna a'to ho yupteilɛ ci hi'hioa, te'o eutotaveiya muu.

²teav'a poa 'afeo'fu'neni ho ma'pepecvai ho lahe yainca <micu esmi 'e hiesi no i'vaho cmɛ'ho 'o nooe'oca>, nenusi no panola mainca 'emo maica pat'a'ausna zou e'emza ho lamza eɛsvɛsvɛtɛ ho psoyaski ta fukuin, hocieno ac'ɛhɛ no panola mainca mo maica na hiamza tmopsɛ ta tengami.

³teav'a poa peev'ov'ohneni to mav'ov'o ci lahe ti'a'ausna to cou. maica, auyusi hotena cmɛ'ho na hiesi 'atena ahtuo'te auyu yaa yutasufku; i'oisi asvɛta no meaapayo'ɛ ci la popeiskuzkuzo te yuyafɔ.

⁴i'ola popeiskuzkuzo tehe acɛha yutasufku 'o afu'u mahihicu ho i'ola afu'a p'ohkui ta cou, hoepzeni 'e iachi ho poa yuepehe ta acɛcɛhɛ; ac'ɛhɛ no yusuhngu to seiten to hamo, ho iachi bihamo.

⁵o'aimueno talɛa? ne mo'un'a no'upu muu o'ucula eɛsvɛta muu na eni.

⁶zou cuma namo motano hocic'u esmi maitan'e na eni, imueno o'te cohivi. hotac'u esmi na hiesi, tenac'u biyoyafo 'ola popeiskuzkuzo.

⁷i'ola nootoefungɛ ci la peiskuzkuzo micu ahoi yaahioa; at'inghi, totea ho tasicu ese'veni 'o emucu tomo nomɛtɛ ta hi'hioa, niantec'u yuyafɔ 'e hi'hioa eni.

⁸homio, te yuyafɔ 'ola popeiskuzkuzo, at'inghi ho tena i'vaho cmɛ'ho 'o nooe'oca iesu tasi yomza to peucu to ngayosi ho opcoza, ieni no tiskovasi ho aapayo'a.

⁹i'ola popeiskuzkuzo te mahafo no tonɛ to satan ho cmɛ'ho, hioa 'omo mav'ov'o ci la huunona'vɛ ci tonɛ, peispa'teni 'omo meknuyu ci mavolosi,

¹⁰a'vinano mi'usnu to tec'u meaapayo'ɛ ci cou ho boemi to mav'ov'o ci kuici hioa, maica o'a ihe tiova, o'aihe ɛmnɛa 'ete meelɛ to'usnu ci so'emio.

¹¹i'mi tan'e, 'emo maica ci cou isi fii no kuici ma'peu to hamo, ho poa mee'ofeihni ta eknuyu.

¹²ataveisi, i'omo afu'u o'te tmaa'uzo to so'emio, ho i'o la peiskaebɛ to kuisi ci cou te acɛha topci to kuisi.

epeiya ho poa tiou no mengumi

¹³ngohia to nooe'oca ci maanat'ohaesa, ntemza anana'va asngucva 'aveoveoneni to hamo na muu; maica ho isi epeiya to hamo na muu, ieni to cofkoya ci lasi hioa to seilei ho i'olamu hia mi'usnu to so'emio ci singkoo, poa auyu elɛ no to'usnu muu.

¹⁴ieni to omzala psoecɛ'ha muu ci fukuin, isi eoho'a to hamo na muu; isi eoho'a muu ho poa tma'upu no psoevohngɛ to nooe'oca iesu kilisto.

¹⁵ko'koeno, maanat'ohaesa, la yaa bimahtɛicɛ ci singkoo, mi'usnu ta omzala po'pa'cohivneni ci so'emio, 'upena 'o ohola psoyaska ho i'o omza tposi ta tengami. temula acɛha noyɛci.

¹⁶isi ngohia to hamo a'to, i'mi to mengumisi, isi pafi no 'auesiesi ci 'ɛteɛ ho yonghu ci ta'usni na a'to. 'e amohamo eni ho i'o nooe'oca iesu kilisto tesi'sio,

¹⁷poucufna muu, poa yaa ma'ɛ'ɛteɛ ci 'tohɛngɛ. psoyaska ho peiseafi 'e acɛcɛhɛ cimo yonghu ci hi'hioa.

Tesalonike 2- 3

'inolineni a'mi

¹atavei, maanat'ohaesa, temu'sola 'inolineni a'mi, ko'ko peelɛi aupcieva psoyaska 'e fukuin to nooe'oca, a'vinano noa einva, mais'a ne ohola psoyaska ta 'ayumonamu ho noa einva.

²temu'so yaeza eoho'neni to hamo. to'usni a'mi ho momeesih'i to kokuzo ci cou, maica ma'imoc'oso acɛhɛ tmaa'uzo to nooe'oca.

³at'inghi, zou 'o'emio 'o nooe'oca; tesi peelɛi poa bimahtɛicɛ muu, o'te poa suv'ohneni tola kokuzo.

⁴isi poa taa'uzveni a'mi to nooe'oca na singkoomu, imza ta'sansana ho imu peiseafi, a'vinano a'cɛ'cɛna peiseafi 'o omzala eutotaveineni.

⁵tesi'sola eahafa to nooe'oca muu, asuhcu mɛ'eona na lamu ta'hongi ci himngonghi to hamo, a'vinano yayo na isi pafeni to kilisto ci luaveica.

peihcɛ'hi nante anana'va hioa

⁶maanat'ohaesa, temia epici to ongko to nooe'oca iesu kilisto ho pashɛya muu: la nose'u tola biyavoveic'o ho o'te tmalɛ to lamza hia mo'ma'cohio ci sinto.

⁷imu iachia na'no ta'sansana, nte mainenu nate hia momaemaezo a'mi, ne momzan'a no'upu muu, ma'i momzala mo'ma'mio,

⁸maezo o'amimza obohtɛ no naveu no mocmo, apuyu peisngongoseo ho peihtutumzo, huhucmasi yaahioa, akoeva no o'te poa e'ngoseo muu.

⁹homo maica 'o lamza hioa, o'aisis'a yainca o'atemza meelꞥ m'ene no temza tititha no h'oyunsova, matemza 'ucia poa momaemaezo no lamza hioa na muu.

¹⁰ne momzan'a no'upu muu omzacula yainca: <i'ola o'te yaahioa ci cou o'ate meelꞥ bonꞥ.>

¹¹ho imza e'e eni, maica ho imza tac'ꞥhi ta 'ayumonamu la yaa biavoveic'o ci h'oyunsova, concono hie o'te yaahioa, ho cu'cumaso nola hioa no mocmo.

¹²'emo maica ci cou, temia epici to ongko to nooe'oca iesu kilisto ho ehangva, pashꞥya ho poa amzocni, la iachi yaahioa ho p'ayunsova 'e iachi.

¹³at'inghi, maanat'ohaesa, temu la o'te ma'sasmꞥzꞥ ho peismi nomo ꞥmnꞥ.

¹⁴nenusino pano o'ate meo'uzo ta imza eutotaveiya ta tengami; 'emo maica ci cou, temula etngoeva, teav'ala noteuyuneni, poa iachi ma'kokoe'i.

¹⁵at'inghi, teav'a tahangꞥa, la mais'a hola mi'usnu ta sinto ho poucufna.

tooyokeo

¹⁶i'ola mofi no soanono ci nooe'oca tesi'sola boemi no mav'ov'o ci peipeis'ausna ho pafi no soanono muu! asngꞥcva'so la no'upi to nooe'oca muu!

¹⁷te'o iachia tposi: <'e poolo te'o tooyokeoi muu.> 'emo macoconci tengami'u la'u acꞥha yaica ci hia tmopsꞥ; zou tma'a'ausna'u eni.

¹⁸'o nooe'oca iesu kilisto tesi'so pafi no mengumisi na muu!

Temote 1

Temote 1- 1

¹zou poolo a'o; te'o epici to leto'usnu ci nooe'oca hamo ho itola mashuyꝰ to lato ta'usni ci kilisto iesu, hocu sitoo to kilisto iesu.

²te'o tmopsꝰ ta tengami ho faeni suu - temote, 'aeno yonta singkoo ci a'ꝰmtꝰ'u oko: pafeni'sio suu to amohamo ho ito nooe'oca iesu kilisto na mengumi, himcocoveoi, soanonosi!

koica 'ola meknuyu ci mahsꝰsꝰftꝰ

³os'o tata'za ho ciko nochꝰmꝰ ne 'epeso; ne te'o emo'usnu ne makitong o'ucu eutotaveiya suu. panto piyo ci cou la yone'e ho psoyaski to o'amo emzo ci mahsꝰsꝰftꝰ, teko asansana pashꝰi ho potani.

⁴teko poa teongasneni 'emo maica e'ankꝰ ci ehohamva ho i'ola etacvoh'i ci tposno suezopꝰ; maica 'e macucuma eni lac'o ec'ꝰ no koa eehcꝰvho, o'amo ake'i to'usnu bochio no isi ta'koeva to hamo, 'e isi ta'kokoeva tan'e la ieni to singkoo nianta peelꝰi cohivi.

⁵na atuhcusi ta mashuyꝰ tan'e la cucufnu no himngonghi; 'e himngonghi eni, la i'mi no cofkoya ci 'tohꝰngꝰ. ꝰmnꝰ ci koyu, ho ino a'ꝰmtꝰ ci singkoo ho cmꝰfꝰeꝰ.

⁶pantola emose'u tan'e, ma'papayo'ꝰ tala e'ankꝰ ci eꝰsvꝰsvꝰtꝰ.

⁷la mici lema'cohio to hoolicu to hamo, at'inghi o'a lahe maka a'ꝰmtꝰ asansana 'e e'ehe, ac'ꝰha no o'te maka asansana 'o ihe iachia ep'opnanfa ci hi'hioa.

⁸ito cohivi, 'e cou hoci peelꝰi tiuseoseolꝰa 'e hoolicu, mamō anana'o ꝰmnꝰ 'e hoolicu.

⁹'aeno a'ꝰmtꝰ, teto cohivi na eni: 'e hoolicu. o'aisis'a teyaineni tomo ꝰmnꝰ ci cou, maisi teyaineni tola kokuzo, o'te tiou no atꝰkca, 'oha einu, peiskuisi, potfꝰngꝰ ta kiokai, ma'konvosꝰ ta hꝰꝰhꝰngꝰ, opcoi no maameoi, opcoi no cou,

¹⁰smoc'ou, vohahocngꝰ, topano, meknuyu, ebohtꝰ, yutasufku to yuayayokeyo ci 'omahsꝰftꝰ ci cou.

¹¹'e yuayayokeyo ci 'omahsꝰftꝰ mo i'tohungu to fukuin, 'ai'o isieno toveineni a'o to psœvohngꝰ ho peelꝰi tohmomoengꝰneni ci hamo ho epeaska.

'aveoveoyꝰ no himcocoveoi to hamo

¹²te'o 'aveoveoyꝰ to nooe'ocato ci kilisto iesu; maica ho isi pafi to tonꝰ a'o, taa'uzva a'o, popeoskuna a'o ho poa fifihōa.

- 13**o'ula e'vono ekuzkuzoa, akuzkuzoa ho aokoe'iya. at'inghi isi coveoza to hamo a'o; maica ne mio o'amocu o'u taa'uzva. o'a os'o cohivi cuma na nia hioa'u.
- 14**'o nooe'ocato isi pafi to afnaso ci mengumi a'o, poa yaa singkoo ho himngonghi a'o, na eni mo i'mi ho mo yuecnguhu to kilisto iesu ho cmæfæ.
- 15**<na atuhcusi homo ohpueho 'o kilisto iesu tesi to'usni 'e mo yaa kuisi ci cou> mo eulæ 'e e'e eni, asansana peelæi tiova. ta 'ayumona ta coukuisi mi'o sokuzoa cimo cihi,
- 16**at'inghi 'aeno eni na koa isi coveoza to hamo a'o, peelæi i'mi tamo sokuzoa ci coukuisi ho pa'teni na a'sæftonæ ci buveicisi, poa buhmi a'o na tenala atavei tmaa'uzo ho tiou no 'auesiesi nsou ci cou.
- 17**na koe'ia ho psœvohngæ. no'unu'sio to 'auesiesi honte ta hpæhpængæ - i'o o'ate kuzo, o'te teolæi, cihic'o ci hamo! 'aamen.
- 18**oko'u ci temote, i'tohungu tomo natæ'ca suu ci isi eyoca, te'o toveineni suu 'e mashæyæ eni. 'e e'e eni teko soanothæ ho tekola yu'susuyumo.
- 19**la noyæci na singkoo ho tæ'sæ ci koyu. pantola o'te tmalæ to iachi æmnæ ci koyu, ko'ko laeno smotokæ 'o singkoohe,
- 20**ta 'ayumona tan'e panto suminai ho i'o 'alisanta; os'ocu faeni to emucu to satan, poa meelæ o'tena ekuzkuzo to hamo.

Temote 1- 2

hia m'ohkuyu ta 'ayumona ta kiokai

- 1**ahoi, te'o eucufna suu, la mi'usnu to hamo ho eoho'neni 'e afu'u cou, 'inoli, 'inolineni, e'aveoveoyæ;
- 2**la yaeza 'inolineni 'o honte ho i'o la afu'u yaa suoca'ha ci cou, teto ko'ko meelæ soanono, suseomæ, eulæ, einu ci h'oyunsova.
- 3**mo æmnæ 'emo maica, lasi æm'æmnæa to leto'usnu ci hamoto.
- 4**tesi acæha poa elæ no to'usnu to hamo 'e yatatiskova, acæhæ bohngæ to so'emio.
- 5**'e so'emio eni 'aisieno yainca: moc'o cihi 'o hamo, ta pae'ohsa to hamo ho ita cou mo yaa cihi cimo notaico ci cou, 'ai'o moeno tmucou ci kilisto iesu;
- 6**isi ciha 'o iachi ho poa elæ no ziu 'e yatatiskova, soomei ho tac'u mic'æhi 'e hie, tesi acæha poa elæ no to'usnu 'e macicihi ci cou.
- 7**nomio ta isi mituhci tan'e, mi'o noa popeoskuna ho lepsoyaski ho sitoo to couyafana, lema'cohio ho poa tmaa'uzo a'vinano bohngæ ta so'emio. o'a mi'o meknuyu; 'e e'e'u mo acæhæ eulæ!

⁸yontomo mav'ov'o ci nouteuyunu, os'o tata'za 'e haahocngɔ la 'inoli, ma'einu ho eepza 'e emucu ho 'inoli, 'otela masɔ'no, 'otela yupa eehcɔvho.

⁹la'u yaeza tata'za 'e maamespingi hola ai'i'ihosi hoci mako cofkoya ho suce; 'ote 'ahɔyɔ boemi no h'unasi ci popef'ɔsɔ, maasku no king ho maceofɔ no pepe ci yɔsɔ ho ehoehongsi 'e iachi.

¹⁰la yaa ɔmnɔ ci peipeis'ausna, e'tatiski 'ola iachia epa'ta ci singkoo.

¹¹'e maamespingi la amiocni ho momaemaezo, aa'pucu ma'ceaco.

¹²o'a os'o ɔmnɔ 'e maamespingi hoci mo'ma'cohio ta cou, hocieno atɔkca 'e haahocngɔ; tela amiocni.

¹³maica ho ohsi aueva teyai to hamo 'o 'atamu, teotavei 'o 'eva.

¹⁴o'a i'o 'atamu na isi eepepecvazi, ma i'o mamespingi; homo noa paspepecvazi, mo yuszozɔ to hoolicu to hamo.

¹⁵at'inghi 'e mamespingi hoci iachi atɔkca, noyɔci na singkoo, himngonghi, cofkoya, te meelɔ i'mi no mebabo no 'o'oko ho noa to'usni.

Temote 1- 3

so'ehti ta kiokai

¹'e e'e eni te peelɔi noe'oci. pantola mainca: siya nate ma'koyu no so'ehti ta kiokai 'aeno siya nala tata'e no yonghu ci hioa.

²na so'ehti ta kiokai. la asansano uk'a 'o'emamzi. tec'o cihhi na vcongɔsi. hola mi'usnu to mocmo la eyɔyɔcɔ, peelɔi atɔkca 'e iachi, suce 'o h'oyunsova, smoekaebɔ aɔt'ɔcɔ tola i'mocvihi. la meemealɔ mo'ma'cohio,

³o'ala voemi, o'ala eyobai, ma'cocacni ci yu'ausna, o'ala ma'konvosɔ no yupasɔ.

⁴la meemealɔ asusuce ta iachi emoo, poa bochio no meot'ɔt'ɔcɔ na 'o'oko, aa'pucu einu.

⁵'emo cihhi ci cou hoci o'te cohivi na asusuce ta iachi emoo, nteeno meelɔ smo'eɔt'ɔcɔ ta kiokai to hamo?

⁶inate so'ehti ta kiokai o'ante ina mon'a ahoi uhta kiokai ci cou, sokoeva no cmɔfeɔ na bitano ci 'tohɔngɔ. su'ayumonɔ no h'oepona no 'akuma ho noa topci no kuisi.

⁷hola yonta yafana la maezo taotofsi'i ci ongko, tes'a noa eayaezoya, ho su'ayumonɔ no h'oepona no 'akuma.

letousnu to so'ehti ta kiokai

⁸i'ola to'usnu to so'ehti ta kiokai te maezo yaa ʘmnʘ ci yu'ausna. la 'o'emio hola aomotʘ'ʘ. o'ala voemi, o'ala ma'konvosʘ no yupasʘ;

⁹nte boemi no cofkoya ho tʘs'ʘ ci 'tohʘngʘ ho noyʘci na moumsʘ'eonʘ ta singkoo.

¹⁰nte auyu tiou no hʘsvʘta. asansano uk'a 'o'emamzi, niantec'u tovei note hioa.

¹¹na vcongʘhe te maezo yaa ʘmnʘ ci peipeis'ausna, o'te buusumsu. la ayʘyʘcʘ. aa'pucu eʘʘ ho tae'oci.

¹²nala to'usnu ta so'ehti ta kiokai tec'o cihi na vcongʘ. a'vinano meemealʘ aʘt'ʘcʘ ta 'o'oko ho tibusucza 'e emoo.

¹³i'ola yaa ʘmnʘ ci humzi cila to'usnu, homo yaahioai la elʘ no taotofsi'i ci ongko. meelʘ uk'a eh'eftongi ho eʘsvʘsvʘta na singkoohe hola mi'usnu to kilisto iesu.

someoino moumsʘ'eonʘ

¹⁴os'o tposi 'e tengami eni, yaeza tata'za ho ci'u meelʘ aupcio baito muu;

¹⁵hoci ma'i poha'o, 'e tengami eni tesi eʘsvʘta muu, ho lato yonta emoo to hamo ntee mainenu na teto h'oyunsova. 'e emoo eni 'aeno kiokai to no'auesiesi ci hamo, zou sʘesʘ ho totnguca ta so'emio.

¹⁶la toehunga esansana, 'e moumsʘ'eonʘ ta singkooto mo mainenu na hia pepe ho mʘ'eona: isi ieni ta feango ta cou ho aopa'to, soomei to seilei zou mouʘʘʘ, noa aiti to matetensi. noa psoyaska ta mauhrʘhrʘngʘ, noa taa'uzva ta yatatiskova, noa esifova ne pepe.

Temote 1- 4

meknuyu ci lema'cohio

¹cu esansana to seilei, no puesona ta hie, panto tena mochi to singkoo, ho mee'ofeihni to piepiya no meknuyu ho ito e'e to 'akuma.

²'emo maica ci e'e mo i'mi to lasi ti'a'ausna to totpiei; i'o nia ʘmnʘ ci 'tohʘngʘhe mais'a isicu tomcozi no fkʘngeo ci meemeno.

³lahe potani hoci yupa totovcongʘ; potani hoci bonʘ no cuma, at'inghi ho ohsi teyai to hamo 'e 'oanʘ eni 'aisieno faeni ta mo bochio no so'emio ci cou ho poa boemi no 'aveoveoyʘ ho ana.

⁴'e isi afu'a teyai to hamo mo acʘhʘ ʘmnʘ, nte acʘha titheni no 'aveoveoyʘ ho tiova, o'ate hopsʘpseni.

⁵maica 'e e'e to hamo ho i'e 'aveoveoyʘ ta cou isicu poa cofkoya 'emo maica ci 'oanʘ.

ʌmnʌ ci sɔskuskunu to kilisto iesu

⁶hociko pa'cohivneni to maanat'ohaesa 'e hi'hioa eni, mikocu ʌmnʌ ci sɔskuskunu to kilisto iesu; a'vinano inamo yaa singkoo ci e'e ho i'o lako asonghoza fihi ci mo emzo ci ceonʌ tesi to'usni na piepiyasu ho poa yusuhci.

⁷i'ocu 'o koacuma engha cimo e'ankʌ ci ehohamva te ʌmnʌ hoci totoefungi; la nomio no einu ci h'oyunsova ho poa biʌsvʌsvʌtʌ 'e iachi.

⁸mioeno o'te yaa koa ʌmnʌ ho isi poa biʌsvʌsvʌtʌ 'e feango, 'e biʌsvʌsvʌtʌ ta piepiya te mav'ov'o i'ote koa ʌmnʌ suu, maica tesi hafneni no ta'usni ta maitan'e ho noana'o.

⁹e e'e eni te peelʌi noe'oci, peelʌi a'suftona tiova.

¹⁰i'mi tan'e, lamza asno'zonʌ ho ngoseo, nala ta'usni la toveineni to no'auesiesi ci hamo; zou nooe'oca ta yatatiskova. afnaso leto'usnu tamo tmaa'uzo ci cou.

¹¹teko pahsansana 'emo maica ci hi'hioa, po'pa'cohivneni.

¹²teav'a poa hupotfungneni no cou ho mikon'a foinana. 'upena na pat'a'ausna, peipeis'ausna, himngonghi ci 'tohʌngʌ, singkoo, ho acocofkoya, 'emo mav'ov'o, la acʌha teyaineni no tehe hu'ofeihni ta sinto.

¹³tekola tvaezoya no mo'engho ta seiso, evaho, ho mo'ma'cohio, ac'ʌhʌ ho ta'ucu esmi.

¹⁴teav'a peaezoni 'e osko elʌa cimo no'usnu no piepiya ci mengumi; 'e mengumi eni isi ieni no ohela eyoca to eyongensa ho ine ho ohe hoe'oci to coolo ho pafeni suu.

¹⁵tekola mimhocni ho hioa eni, poa honganeni tamo botngonʌ na lako hia ohsuhcu.

¹⁶tekola iachi bumemealʌ, maezo bumemealʌ to lako hia mo'ma'cohio. la yaa peishʌhʌyʌ ci koyu ho yaahioa; maicac'o, teko to'usni si iachisu, ho yaeza to'usni namo tmalʌ ci cou.

Temote 1- 5

e'usnu note sviei ta sinto

¹otela kokoicʌ to mamameoi; la eucufna mais'a iachi amo. mi'usnu to yu'fainana la mais'a nanat'ot'ohaesa;

²mi'usnu to mamameoi ci maamespingi la mais'a mi'usnu no ino; mi'usnu to mon'a foinana ci maamespingi la yaa cofkoya ci 'tohʌngʌ, mais'a nat'ohaesa.

³la einva 'o mon'a tuvcongʌ ci mamespingi.

- ⁴hoci pano 'o'oko hocieno muntɛ'casi, 'emo maica cimo yutotavei te yonta emoo ho auyun'a momaemaezo no tela hia meot'ɛt'ɛɛɛ, poa evei no amo ino ho ito ak'i ho ba'i, maica na eni lasi ɛm'ɛmnɛa to hamo.
- ⁵i'o lan'a tuvcongɛ ci mamespingi, la uk'a noe'oci ho yohcoi, lac'o mingeuo to hamo, huhucmasi 'inoli ho noa to'usni.
- ⁶i'o lac'o ma'nou no ma'unu no eabobonɛ ho 'aveoveoyɛ ci mo tuvcongɛ mamespingi, e'vono mion'a yaansoua. na a'ɛmtɛsi micu mcoi.
- ⁷teko po'pa'cohivi 'emo maica ci mamespingi, ci tes'ala noa koica.
- ⁸hoci panola o'te aɛt'ɛɛɛ no 'oahngɛ, aavaho ina yano iachi emoo, micu pef'uhu no singkoo, kuzohe to o'amo tmaa'uzo ci cou.
- ⁹e'usnu no tposi namo tuvcongɛ ci mamespingi, te ahoza no tomonmɛha niantec'u tposi no tposɛ; ahtuo'te mosoc'o i'nɛskɛ mevcongɛ,
- ¹⁰a'vinano asansano yaa popeislɛɛ ci ongko, maihoci: meemealɛ aɛt'ɛɛɛ no 'o'oko, aɛt'ɛt'ɛɛɛ no la i'mocovhi, tocaphɛ to sinto, ec'ɛ ho to'usnu tola akokameosɛ 'atutumzo, pnanfi na tonɛ ho peismi tomo mav'ov'o ɛmnɛ ci hi'hioa.
- ¹¹i'ocu mon'a foinana ci mo tuvcongɛ ci mamespingi, teav'a tposi no tposɛ; maica holan'a ma'cac'ou 'o 'tohɛngɛhe, lua mongoi to kilisto ho mici i'vaho mevcongɛ,
- ¹²la pef'uhu to nia esvɛtɛsi, i'mizi no mayo no kuisi.
- ¹³a'vinano la at'ocɛ lue'amamza, smaicacni to maemoemoo ho ne'neisu. 'omo asuhcuhe kuzo, la buusumsu, enou to o'ante pateafa ci e'e.
- ¹⁴ko'koeno, os'o ɛmnɛahe hoci mevaho mevcongɛ 'emo tuvcongɛ ci mon'a foinana ci mamespingi, yaa 'o'okoa, aɛt'ɛɛɛ na iachi emoo, poa o'te yaa 'eo'eongɛ no pohcinghi 'ola mihango a'to ci cou.
- ¹⁵maica panto micu piyo ci mo tuvcongɛ ci mamespingi mo mongoi to nia ahoihe 'tohɛngɛ, mee'ofeihni to satan.
- ¹⁶ta emoo ta sinto hoci yaa tuvcongɛ ci mamespingi, tela aɛt'ɛt'ɛɛɛ, teav'a tomakneni to kiokai na cvɛhɛ; maicac'o, 'e kiokai te peelɛi aɛt'ɛɛɛ 'omo a'ɛmtɛ uk'a noe'oci cimo tuvcongɛ ci mamespingi.
- ¹⁷ola meemealɛ eahahafo ci macocoolo, aavaho 'ola afnaso bitotonɛ no ɛsvɛsvɛtɛ ho mo'ma'cohio, nte mayo no apuhngu ci evei.
- ¹⁸maica isi yainca to seiso: <hola seolɛa no tmaiei'i to pai 'o 'uachumu, teav'a topui 'o ngayosi>; i'vaha yainca: <nte anana'o mayo no hnoo 'emo yaahioa.>

¹⁹hoci panomo ehpungu to coolo ci hi'hioa, hoci o'te mako yoso tuyu nante soomei ci cou, o'ate 'ahya cumasa.

²⁰la apa'ta koica 'ola afu'u peiskuzkuzo ci cou, te ko'ko maezo tohayo 'o 'tohngu to mocmo ci cou.

²¹te'o yonto tuhcu to hamo, kilisto iesu, ho ito isi epeiya ci matetensi, bumemeala eutotaveiya suu ho pee'ofeihni 'emo maica ci hia mahsusftu, 'otes'ala yaa ma'cachi ho ma'peu ci 'tohngu ta mo mav'ov'o ci hi'hioa.

²²'ote 'aunpnpn meehoe'ocx ta cou. 'ote mea'upu no kuisi no mocmo; la nouyuci 'e iachi cofkoya.

²³maica si feangosu mo yaa tma'congoa, 'ote penou no chumu, la maezo ake'i mimo to emi.

²⁴pantola nopopayo ho husansana 'o kuisihe, ihecu noana'va tiova na ysvutu; pantola aopoha'va hupopayoi 'o kuisihe.

²⁵totiski, la lua hupopayoi 'omo popeis'u'umnu, 'upena hoci o'te nopopayo o'ate peelai efunga.

Temote 1- 6

¹i'ola ngoe to ngotohva ci soskuskunu, ntela einva 'o iachi tauke, ci tehes'a 'o'emamzi no cou ho ekuzkuzoa na ongko to hamo ho i'o lamza hia mo'ma'cohio.

²hoci zou sinto na tauke, 'e soskuskunu 'ote i'mi ho zou'so maezo sinto ho 'oha koe'ia, la apuya h'unasa asno'zona aut'ut'uca, maica inamo tiou no koasi umnu homo aut'ut'ucx 'aeno 'o isi ngohia ci sinto.

meknuyu ci eusvusvutu ho a'umtu ci yuyupasx

nteko pahsusufteni ho eucucufna 'emo maica ci hi'hioa:

³hoci panola psoyaski nomo h'unasi ci e'e, ho o'te toseolx ta mo yuayayokeyo ho einu ci e'e to nooe'oca iesu kilisto,

⁴'amoeno bobitano ho bimeoisi, mo a'suftonx nongonongo. 'emo maica ci cou la kokaebx micic'o yupa eehcvho, 'o'esvocx tamo macoconci tposx, mooyai i'mizi no smo'eubut'u, youbobai, ekuzkuzo, totmaakoknuyu,

⁵ec'avi 'ola mipeyu 'o 'tohngx, ho payo'u to so'emio ci cou ho koa o'te tosvo yupa 'eehcvho. to 'tohnghe, 'e siukio mac'o ceonx no ma'eayupasx.

⁶'aeno a'umtu. 'emo cihci ci cou hoci ma'mamso, tesi a'umta poa atngaso ta siukio.

²⁰ temote, teko bumemeala tiʔtʔca 'o osko tiova ci eutotavei. la totoefungi 'ola 'oha einu ci e'ankʔ ho i'ola i'mizi no yupa eehcʔvho ci lahe yainca <mau'to'tohungʔ>.

²¹ pantola ma'unano micu'so yaa maica ci mau'to'tohungʔ, hocu payo'a na mi'ausna no singkoo. na mengumi to hamo pafeni'sio muu!

Temote 2

Temote 2- 1

¹zou poolo a'o; mi'o i'mito 'tohængꞵ to hamo ho sitoo to kilisto iesu, ho psoevaha 'o ohsi ieni to kilisto iesu ho teomneni ci faeva ci nsou.

²te'o tmopsꞵ ta tengami ho faeni suu - songohia ci oko'u temote: pafeni'sio suu to amohamo ho ito nooe'oca kilisto iesu na mengumi, himcocoveoi, soanono!

'aveoveoyꞵ ho eucufnu

³te'o 'aveoveoyꞵ to hamo, 'ai'o la'ueno totiski to nia maameoi ho boemi to cofkoya ho ꞵmnꞵ ci 'tohængꞵ ho p'ohkui ci hamo. yonto la'u huhucmasa 'inoli ho conino taaecingia suu,

⁴cono hola'u talꞵa 'o esꞵꞵsu ne tetocu yupepeevai, ta'ucu na'na 'ucia aupcieva aiti suu. hoci'u aiti suu; te'o ahtuo'te a'sꞵftonꞵ kokaekaeꞵ.

⁵os'o talꞵa 'o a'ꞵmtꞵ cofkoya ci singkoosu, 'ai'omoeno mais'a singkoo to ba'isu ci looi ho ito inosu ci iuniki. 'o singkoohe, os'o taa'uzva 'amo ahtuo'te maezo yayo suu.

⁶ko'koeno, te'o poutꞵs'ꞵa suu: i'o ohsi faeni to hamo ci mengumi ne o'u hoe'oci suu, tekola poa mais'a puzu ho yunzou ho o'te afsi.

⁷maica, na isi faeni a'to to hamo ci piepiya o'a tesi poa t'oe'ꞵya a'to; apuyu, 'o piepiyasi tesi a'sꞵftona poa yaa tonꞵa, himngonghi, ho ma'tꞵkcꞵ a'to.

⁸i'mi tan'e, 'atekos'a ta'unano isi h'oinveni ci hi'hioa ho teko 'akasi 'o nooe'oca, yaeza teav'a h'oinveni ho mi'o nomio to nooe'oca ho noekotu. teko maino isi faeni to hamo ci tonꞵ, nomio ta fukuin ho e'to'usnu no 'atutumio.

⁹isi to'usni to hamo a'to, eyoho'a a'to ho ta'okoa, o'amos'a i'mi no panos'a ꞵmnꞵ ci lato peipeis'ausna, mamu i'mi no 'tohængꞵsi ho ino mengumisi. ohsicu la ahoza ne noana'o ho ieni to kilisto iesu ho faeni a'to 'e mengumi eni,

¹⁰maitan'e mo i'mi homo cmꞵ'ho 'o leto'usnu ci nooe'oca kilisto iesu hocu peispa'teni. 'o kilisto isi aapayo'a na tonꞵ no mcoi, asuhca ieni ta fukuin ho epa'teni 'o o'ate aapayo'ꞵ ci nsou.

¹¹nomio ta fukuin tan'e, isi skuna to hamo a'o ho lepsyoyaski, sitoo ho lema'cohio.

¹²i'mi tan'e, ko'ko mi'o tiou tamo maica ci 'atutumio. at'inghi, os'oc'o asngꞵcva ta'sansana taa'uzva; maica os'o cohivi mi'o noe'ocꞵ no siya, yaeza ta'sansana tesi noyꞵci 'o isi toveineni a'o. ac'ꞵhꞵ no hiesi ho tena yuovei 'o nooe'oca.

¹³tekola nouyuyaci 'o o'ula faeni suu cimo yoayokeyo ci e'e, teko teyai p'ofiha, yaeza nouyuyaci 'o ito yaa ci singkoo ho himngonghi ho mito yuecnguhu to kilisto iesu.

¹⁴la ieni tomo yonta 'tohængato ci seilei ho tæyaca 'o isi toveineni suu cimo yonghu ci e'e.

¹⁵osko cohivi, 'omo yone 'aziasoo ci cou mo acuhæ mongoi a'o, a'upu 'o fuicilu ho i'o heimocini.

¹⁶tesi'so coveeza to nooe'oca 'o conoemoo to 'anisifo, maica isi siho poucufna a'o, poa ma'eayokeyo a'o. o'a isi h'oiveni ho mi'o noekotu,

¹⁷ne micu sæc'uhæ ne loomu isi osnia eukukuyungva a'o, petohæyacu elæa.

¹⁸poa'so elæ no himcocoveoi to nooe'oca no hiesi ho mio! i'o ohsi hioaneni a'o ne moso yone 'epesocimo man'i ci hi'hioa, osko asansana cohivi.

Temote 2- 2

maotano to heetai to kilisto

¹oko'u, teko ieni to isi faeni to kilisto iesu ci mengumi ho yumamahtæicæ.

²miko yonto ihe mi'usni tamo botngonæ ci mo 'akasi ci cou ho tiou ta os'o po'pa'cohivneni, nteko yaeza toveineni no osko taa'uzva cite meelæ mo'ma'cohio no mocmo ci cou.

³ho isieno yainca zou maotano to heetai to kilisto iesu, teko e'paevai no 'atutumio.

⁴'emon'a ahoi heetai hoci akoyu no mici noa æm'æmnæa no taicinisi. o'ate æmnæ hoci poa taip'æcneni no hi'hioa ta yafana.

⁵'emo toosa'o no mayahe ci cou ho mo seolæano toosa'o hoci o'te meot'æcæ no h'oesvæta o'ate meelæ mayo no hnoo.

⁶'ela peisngoseo no emæemæm'æ ci leyæzoi nte anana'o auyu bonæ no isi tov'oha.

⁷teko ta'to'tohængva 'e e'e'u. maica tesi ahtao'te poa ta'hongneni suu to nooe'oca 'e acæcuhæ ci hi'hioa.

⁸teko talæa 'o iesu kilisto, zou mæntæ'ca to tavite, 'o hamo isi poa i'mi to mcoi ho smoevovei; 'aeno eni 'e os'o psoyaska ci fukuin.

⁹mi'o i'mi no psoyaska 'e fukuin eni ho tiou ta 'atutumio, ac'uhæ no noa seo'eisi, totiski tomo yaa kuisi, at'inghi, na e'e to hamo o'ate peelæi seo'eisi.

10i'mi tan'e, mi'o nomio to isi epeiya to hamo ci 'o'okosi ho uveica 'e acucuh, te ko'ko peelai poa maezo mayo tomo i'mi to kilisto iesu ci to'usnu ho 'auesiesi ci psoevohng.

11'e e'e ta oi'isi te peelai noe'oci: hoci mitocu tu'upu to kilisto, teto maezo i'upu to kilisto ho yaansoua.

12hocito apaezumo buveici, teto maezo ti'upu no ton to kilisto. hocito meo'te hong'a 'o kilisto, tasila yaeza o'te hong'a 'to.

13hoci to payo'a na tmaa'uzo, 'o kilisto teec'o asngucva tae'oci, maica o'atesi yuszoz'a na iachi.

noa e'umna ci soksukunu

14teko poutas'ua 'o botngon, yono tuhcu to hamo ho bumemeala pahsusufi: 'otela yupa 'eehcuvho no e'e; 'omo maica uk'a ci ake'isi koa umnusi, tec'o at'inghi koakuzo tamo tmalai ci cou.

15la asno'zon yonto tuhcu to hamo ho meel masvo'ho no buhsuft, o'te ma'kokoe'i ci soksukunu, etuhca ho tekola eusvsvata 'o so'emio ci e'e.

16la totoefung tola eloung ho e'ank, maica 'emo maica ci e'e lac'o poa ausuhcu emomcovhi to hamo 'e cou;

17i'o lahe engha mo mais'a 'ola koa ton'on'o ta fou ci h'oh'o. to taico ta cou tan'e mo no'upu 'o suminai ho i'o fulitu;

18mo mongoi ta so'emio, yainca micu noana'o ci hi'hioa na smoevovei, i'mizi no taot'ova 'o singkoo tomo 'enepio ci cou.

19at'inghi, i'o ohsi p'eyac'a to hamo ci mo mahtwic ci totnguca o'ate ahtu tmaot'ou; to bako ta totnguca tan'e panto isi tposi: <isi hong'a to nooe'oca 'omo tma'usnu ci cou>. isi yaeza tposi: <namo ma'unano mo tma'usnu to nooe'oca ci cou te ahtao'te ciha na kokuzo.>

20i'omo atngaso ci emoo la man'i ci macucuma, o'amo anouc'o yaa king, nging, maezo yaa macucuma no evi, macucuma no cea; pantola titheni to afnasa ci hi'hioa, panto lac'o titheni to h'oyunsova.

21hoci meel iachi acocofkoya 'e cou, mongoi no kokuzo ci hi'hioa, 'atesi ahtao'te meino titha to nooe'oca; maica ho isicu s'teni to nooe'oca, noa meino titha to nooe'oca, hioa na mav'ov'o cimo umna ci hi'hioa.

22'ote mais'a 'o yu'faojinana ho maemayahe ci koyu; la fihohe tola cofkoya ci 'tohung, conino noa to'usnu to nooe'oca ho toehungu biebimi no moulai, singkoo, himngonghi, ho moususeom.

²³la bũpsũpsũ tola enongonongo ci eehcũvho; teko cohivi, 'emo maica ci eehcũvho la lua i'mizi no koa youbobai.

²⁴na soksuskunu to nooe'oca o'ate eyobai; nte ma'cocacni hola mi'usnu to cou, asno'zonũ mo'ma'cohio, aa'pucu buveici.

²⁵boemi no ma'cocacni ho eũsvũsvũti 'ola mihango suu. saho'oa tesin'a fii no tesi hia ma'vovei to hamo, poa bohngũ no so'emio.

²⁶maicac'o, e'vono ohsila tũtrũta no 'akuma ho 'ahũya poa meo'uzo, tenaeno o'te ma'tũtũs'ũ, tenala maezo peihsasmome, i'mi no keũpũ no 'akuma ho tomesih'i.

Temote 2- 3

puesona ta hrũhrũngũ

¹teko cohivi, no puesona ta hrũhrũngũ tena yaa mav'ov'o ci 'atutumzo.

²ho mio, 'e cou i'ec'o iachi nate aũt'ũca, ma'konvosũ no yupasũ, efnaso, bobitano, ekuzkuzo, yutasufku no maameoi, luema'payo'ũ no mengumi no mocmo, 'oha acocofkoya,

³uk'a na'oahnga, peispapak'i, kaebũ buusumsu, moezũezũhũ. pak'i, himsũ'no no mou'ũmnũ.

⁴lahe phieni 'o tauke ho nanghia, peis'ankũ, 'o'efnaso, na kokaebũ eabobonũ mo nosa'ohe no himngonghi to hamo.

⁵la sikuhcu ta yũsũno siukio, bũpsũpsũ no a'ũmtũsi ta siukio. 'emo maica ci cou, temula totoefũngi.

⁶ta 'ayumonahe pantola yupopaezumo to phingi to mocmo, yũmeũmũ to emoo to cou, topani 'ola 'oha taso 'o 'tohũngũ, ho noa skotũrũta to kuisi ho ito mav'ov'o ci ma'konvosũ ci maamespingi.

⁷'emo maica ci maamespingi la e'vono mici asno'zonũ momaemaezo nomo mũnũ, at'inghi o'anamo meelũ bohngũ to so'emio.

⁸mo mais'a ne noana'o i'o yaani ho yampulei moso mainenu na hia yutasufku to moose, maitan'e 'emo maica ci cou mioc'o totiski ho yutasufku to so'emio. mo ton'on'o 'o 'tohũngũhe, o'anamo yaa tonũ no tiou no hũsvũta na singkoo,

⁹o'a nate i'vaho yaa a'a'ausna; maica i'o peisloũngũhe tena acũcũha hupopayoi tamo botngonũ, totiski to yaani ho i'o yampulei.

sotavei ci pahsusufta

¹⁰at'inghi, mikocu mee'ofeihni ta hia'u mo'ma'cohio ho ita la'u h'oyunsova, momaemaezo ta la'u peipeis'ausna, singkoo, ma'cocoyɛ, himngonghi ci 'tohɛngɛ, luaveica,

¹¹a'vinano e'paevai ta os'o tiova ci akuzkuzo ho 'atutumzo. osko acɛha cohivi 'o os'o yurteilɛneni ho uveica ci akuzkuzo ne mo'u yone 'antia, 'ikonen, ho ine lusuto; at'inghi, isi to'usni to nooe'oca a'o ho poa momeesih'i ta acɛcɛhɛ tan'e.

¹²namo afu'u bikoyu no to'ofeihni to kilisto iesu, mino mo einu ci h'oyunsova ci cou, la acɛhɛ yurteilɛ no akuzkuzoa.

¹³i'ola kokuzo ci cou ho i'ola lolekoknuyu te huhucmasi ausuhcu kuzo; la meknuyu to mocmo, lea maezo noa peknu.

¹⁴inacu suu, teko noyɛyɛci 'o osko tiova ho ta'sansana ci so'emio. osko cohivi zou siya na lema'cohiosu;

¹⁵osko yaeza talɛa miko ahoi ne mosun'a oko ho bochio to seiso, 'ai'oeno tposɛ cimo mofi no moutɛs'ɛ ho pahceoceoni suu, ieni to tmaa'uzo to kilisto iesu ho ko'ko mayo no to'usnu.

¹⁶acɛcɛhɛ 'e seiso mo tiou no piepiya to hamo ho tposi, homo ma'cohio ta so'emio, koicɛ no epeu, esngɛcvi namo emo'epo, ma'cohio no emio ci ceonɛ, mo acɛhɛ yaa ɛmnɛsi.

¹⁷tesi poa a'sɛftonɛ ae'ayocɛ 'ela fifiho to hamo ci cou, meelɛ peismi no mav'ov'o ci ɛmnɛ ci hi'hioa.

Temote 2- 4

¹yono tuhcu to hamo ho itote yɛsvɛtɛ tomo afu'u yaansou ho mcoi ci kilisto iesu, ieni hote aopa'to ho ito atuhcusi tonɛ, te'o bueeutotaveiya suu:

²la psoyaska 'e fukuin, 'upena hoci auseoseolɛ ho o'te auseoseolɛ na hie la asno'zona psoyaska, boemi no someoisa ci luaveica ho eucucufnu, kokoicɛ, poucufnu, mo'ma'cohio.

³ho tac'u cmɛ'ho na hiesi, ho mio 'e cou tahe hose'veni 'emo yutataso ci mahsɛsɛftɛ, mee'ofeihni to iachi ma'konvosɛ, 'akikieingi biebimi no lema'cohio, ko'ko poa ma'mamso 'omo soe'os'o ci koyuhe.

⁴lahe tɛmɛta 'o koyu ho o'te tmalɛ ta so'emio ci e'e, namala toh'unuhe to e'ankɛ ci ehohamva.

⁵inacu suu, 'upena hoci yono mo mainenu ci a'a'ausna la asngɛcɛ bumemealɛ; la uveica na 'atutumzo, ho hioa nante anana'va hioa nola lepsoyaski, concu 'tohɛngɛ ho pee'ofeihni na teko hioa ho miko fifiho.

⁶inacu a'o, micu esmi 'e hiesi no ciha 'e iachi; maitan'e zoucu hiesi no mongoi ta tiskova.

⁷i'omo 'aseolɔ ci yupania toosa'o no peayofɔ, o'ucula toe'ofeihna; i'onte'o anana'va toemizi ci ceonɔ, os'ocu toepaezuma; 'ente noyɔci ci singkoo, os'ocu noyɔyɔci.

⁸ahoi maitan'e no ataveisi, isi totea no mouluɔ ci tafange a'o, 'ai'oteeno boemi no mouluɔ ho hioa na yɔsvɔtɔ ci nooe'oca, tasi pafeni a'o no hiesi ho tena i'vaho cmɔ'ho 'o kilisto, o'atesi anova pafeni a'o. tesi yaeza pafeni tola tata'e hote aopa'to ci cou.

eutotaveineni 'o iachisi hi'hioa

⁹teko pnanfi aupcio uhtan'e.

¹⁰mo ma'tata'e ta hpɔhpɔngɔ 'o tima, mongoi a'o hocu uhne tesalonike. mo uhne ngalatea 'o kolosu, uhne tamatai 'o tito,

¹¹i'oc'o luka 'omo no'upu a'o. teko usa ho i'ima 'o maluko, engocha uhtan'e, maica tesi peelɔi to'usni 'o la'u hioa.

¹²os'ocu popeoskuna 'o tuiciku ho poa uhne 'epeso.

¹³ho tako uhtan'e. neisu ne toloya ho yaa 'o o'u teongasi to emoo to kapu ci yɔsvɔno aoskopɔ ho hafa uhtan'e; panto mo piyo ci tposɔ, afnasɔ 'o mo piyo ci tposno feo'u yaeza e'upi.

¹⁴'o lemuutu meemeno ci 'alisanta isi na'na akuzkuzoa a'o; 'o nooe'oca tasi yaito isi hioa ho auska.

¹⁵tekola yaeza etngoeva, maica ho isi itotonveni yutasufka 'o ito psoyaska ci e'e.

¹⁶ne o'u ahoza ehcvɔheni 'e iachi, uk'a ci moso no'upu a'o, cu acɔhɔ mongoi a'o. tesi'so o'te 'ahɔya topci no kuisi to hamo!

¹⁷la bichipi to nooe'oca ho e'oca a'o, fii to tonɔ a'o, ho a'sɔftona psocɔ'ha to couyafana 'e fukuin; mo'u maezo i'mi to ngayo to e'uho ho noa to'usni.

¹⁸'atasi ahtao'te to'usni to nooe'oca a'o ho poa momeesih'i no acɔcvɔhɔ ci kokuzo, tiova a'o ho poa soanono ho uhto hpɔhpɔngɔsi. 'auesiesi'sio no'usnu to nooe'oca na psoevohngɔ! 'aamen.

sotavei ci tuayokeo

¹⁹mi'usnu to paicila, 'acila, ho ito conoemoo to 'anisifo ho tuayokeoneni a'o.

²⁰'o 'ilatɔ cu nochɔmɔ ne kolinto. 'o tolofuimo mo tma'congo, os'o poa nongaco ne militu.

²¹teko pnanfi esmi no auyusi no hosoyama. mo acuh mi'usnu suu ho tuayokeyo
'o yopulo, puten, linu, kolautia, ho i'o mocmo ci maanat'ohaesa. mo acuh
mi'usnu suu ho tuayokeyo.

²²no'upi'sio to nooe'oca na suu! na mengumi to hamo pafi'sio muu!

Tito

Tito 1

¹na a'o - poolo zou sorskukunu to hamo, sitoo to iesu kilisto. mi'o noa eoho'a, noa popeoskuna ho to'usni 'o singkoo to ohsila epeiya to hamo ci cou, eahafa ho poa bohngꞰ to isi po'pa'cohivneni ci so'emio ta singkoomia;

²e so'emio eni mo i'tohungu to isi ieni to mingeou no 'auesiesi nsou. i'o o'ala meknuyu ci hamo, ne auyusi ta mauhrꞰhrꞰngꞰ, ohsicula teomneni ho pafeni a'to 'e 'auesiesi nsou,

³ho micu mic'Ʞhi 'e hiesi, isicu ieni ta isi psoyaska ci e'e ho hupopayoi. mi'o noa tovei to hamo - to mashꞰyꞰ to nooe'ocato, sviei 'e hioa no psoyaski ta e'e tan'e.

⁴tito, te'o tmopsꞰ ta tengami ho faeni suu; yontamo totiski ci singkooto zou a'ꞰmtꞰ'u oko na suu. pafeni suu'sio to amohamo ho ito nooe'oca kilisto iesu na mengumi, ho soanonosi!

hi'hioa to tito homo yone kolitho

⁵ho os'o teongasi ne kolitho na suu, na atuhcusi te'o poa tasuczeni 'o o'amocu os'o aepꞰnga ci hi'hioa, a'vinano yonta mahohosa ho m'eac'Ʞ no coolo. o'ucula eutotaveiya:

⁶namo coolo asansano o'ate yaa 'o'emamzi no koica ci cou. tec'o cih na vcongꞰsi na 'o'okosi nte acꞰhꞰ sinto. o'ala 'aꞰnrꞰnrꞰ hocieno 'oha tmaolalꞰ ci a'a'ausna.

⁷ho teeno so'ehti ta kiokai, leaꞰt'ꞰcꞰ ta emoo to hamo, nte uk'a 'o'emamzi no koica, o'ate ꞰmnꞰ hoci bobitano, pak'i, voemi, youbobai, makonvosꞰ no yupasꞰ;

⁸la kokaebꞰ aꞰt'Ʞt'ꞰcꞰ to cou, kokaebꞰ peis'Ʞ'ꞰmnꞰ, iachi ayꞰyꞰcꞰ, la mousꞰngꞰcꞰ, acocofkoya, peelꞰi atꞰkca 'e iachi.

⁹tesi asansana noyꞰci 'ola peelꞰi noe'oci, toseolꞰ to mou'ꞰmtꞰ ci mahsꞰsꞰftꞰ. maicac'o, tesieno peelꞰi titha 'emo noyaemꞰhꞰ ci 'omahsꞰfta ho ptav'ohꞰ no mocmo ci cou, a'vinano peelꞰi pesngꞰcva 'o ma'peu tola yutasufku suu.

¹⁰maica mo botngonꞰ 'ola yuszozꞰ ta ceonꞰ, boemi to e'ankꞰ uk'a a'a'ausna ci e'e ho meknuyu to cou, aavaho 'olan'a ephou no s'e'honga ci sinto ta yutaya.

¹¹teko asansana potani hoci aomotꞰ'Ʞ 'emo maica ci cou, maica, la nomio no ma'konvosꞰ no yupasꞰ, micu boemi to o'ante psoyaska ci motposꞰ hocu aon'oza 'omo man'i ci emoo.

¹²e coukolitho mo iachi yaa cih ci eyongensa panto e'esi isi yainca: <la couno leoknuyu 'e coukolitho, zou kuici yuansou, kokaebꞰ bonꞰ ho lue'amamza.>

¹³e e'esi o'amo epeu. ko'koeno, teko eyuyuci ho meoino koica, ko'ko peelai poa yaa yoayokeo ci singkoo,

¹⁴o'tena i'vaho tmalu to e'anku ci niala ehohamva to couyutaya ho ito lahe atukca ci h'ofiha tola pef'uhu to so'emio ci cou.

¹⁵hoci e'usna tola acocofkoya ci cou, la acuhu cofkoya 'e acucuhu; at'inghi hoci e'usna tola coca'i ho o'te tmaa'uzo ci cou, uk'a ci mo concu cofkoya ci macucuma, maica 'o umnu ci 'tohungu he micu acuhu kuici ca'i.

¹⁶la mainca mo bohngu to hamo, at'inghi la yonto peipeis'ausna ho peecveni 'o hamo. zou kokuzo, zou moyutasufku, cuma nantehe peelai hioa cimo umnu.

Tito 2

yoayokeo ci 'omahsufa

¹inacu suu, na lako po'pa'cohivneni la poa toseolu to yoayokeo ci 'omahsufa.

²teko eucufna 'o mamameoi ci cou, la mouyucu, umnu ci yu'ausna, atukca 'e iachi, yaa yoayokeo ci singkoo, himngonghi, ho luaveica.

³teko yaeza eucufna 'o mameoi ci maamespingi, la bumemealu na peipeis'ausna. 'otela buusumsu, 'ote noa tolei no emi. la yaa umnu cila hu'ofeihni,

⁴po'pa'cohivi 'o mon'a yu'fafoinana ci maamespingi, poa amsvsvutu no himngonghi to vcongu ho 'o'oko,

⁵yainenu nate hia atukca 'e iachi, la ma'cocofkoya, tvaezoya no asusucza na emoo, ma'to'usnu to cou, meo'uzo to vcongu, tees'ala noa eaknuesa 'o e'e to hamo.

⁶totiski, teko yaeza eucufna 'o yu'fafoinana, la poa atukceni na iachi.

⁷ecu iachisu, 'upena no mainenu ci hi'hioa la acuha poa umnu nala peipeis'ausna, mooyai no tehela peis'ofeihni. hola mo'ma'cohio to cou la eulu, ho mouyucu,

⁸la poa suuseoseolu na e'e, poa o'te yaa 'eongu no eayaezoya no motmo ci cou. maicac'o, i'ola mihango suu ci cou, maica ho uk'a ci lahe elu ci lato peis'ero, iachi ma'kokoe'i ho uk'a na e'e.

⁹teko eucufna 'ola soksuskunu, la meo'uzo to tauke, aa'pucu noa umnu to tauke, 'ote la yuhcuvho,

¹⁰maezo 'otela meo'eo, tamo macoconi ci hi'hioa la pa'teni na meot'ut'ucu ho noe'oci, peelai asuhca poa einveni 'o lasi po'pa'cohivneni to nooe'oca hamo ci h'omahsufa.

- ¹¹maica na mengumi no to'usnu ta yatatiskova to hamo isicu husansana.
- ¹²'e mengumi eni isi poa aʊsvʉtʉ bʉʉpsʉpsʉ nomo 'oha einu ho inomo tma'usnu ta ceoa ci ma'konvosʉ, yonta ceoa ho mino mo atʉkcʉ, mousʉngcʉ, ho einu ci h'oyunsova.
- ¹³totea hocic'u esmi na hiesi to lato mingeovi ci mengumi; homio, 'o psoevohngʉ to so'einva ci hamo ho i'o nooe'ocato ci iesu kilisto te hupopayoi.
- ¹⁴'o kilisto isi nomzi a'to ho ciha 'o iachi, to'usni a'to ho poa momeesih'i no afu'u kokuzo, poacu cofkoya ci 'o'okosi, tma'usnu to hamo, ho poa popeislʉlʉ.
- ¹⁵tekola yue'engha 'emo maica ci hi'hioa, a'sʉftona titha na tonʉsu ta lako hi'hioa ho eucufnu ta cou ho kokoicʉ. teav'ala poa hupotfʉngneni ta cou na suu.

Tito 3

peipeis'ausna ta sinto

- ¹teko poutʉs'ʉa 'emo botngonʉ, la meo'uzo tola yaa tonʉ no tiʉt'ʉcʉ ta hrʉhrʉngʉ, tmaayaezoyʉ to lahe pashʉya, conino ae'ayocʉ peismi tomo ʉmnʉ ci hi'hioa.
- ²eucufna 'otela tokuzkuzo no mocmo ci cou. 'ote youbobai; la ma'popoha'o ho bunananghiya. boemi no ma'einu ci mi'ausna ho mi'usnu ta afu'u cou.
- ³ne auyusi mohto la maezo nongonongo, yutasufku, eʉngcʉ; mohtola tolei to mav'ov'o ci ma'cac'ou ho ma'nou no peispak'i, yunsou to 'ayumona no ma'papak'i ho smo'eububut'u. yupania mihango.
- ⁴⁻⁵at'inghi, 'o nooe'oca hamoto isicu epa'teni na ma'cinghi ho himngonghisi, ieni to isi faeni to seilei ci i'momhomʉ yayo ho ito yufaeva ci toonono, cu to'usni a'to; na eni o'amos'a i'mi no pano ʉmnʉ ci lato peipeis'ausna. mammo i'mi no hiasi acocoveoza a'to.
- ⁶ieni to nooe'ocato ci iesu kilisto, 'o hamo isi at'otngasa ho cohmeni ta feangoto 'o seilei;
- ⁷i'mi to mengumisi, mitocu meelʉ yaa suseolʉ ci natʉ'ca 'o hamo, ho peelʉi elʉa 'o ito mingeovi ci 'auesiesi nsou.
- ⁸'e e'e eni te peelʉi taa'uzva. os'o tata'za hociko ep'opnanfa 'emo maica ci hi'hioa, ko'ko poa asno'zonʉ peismi nomo ʉmnʉ 'omo tmaa'uzo to hamo ci cou; 'emo maica ci hi'hioa mo yonghu, koa ʉmnʉ ta cou.
- ⁹la yose'vi 'ola enongonongo cila yupa eehcʉvho yupa eebkocʉ tomo natʉ'ca 'o ceoceona no suezopʉ; ho i'o yupa toohcʉvho to hoolicu; 'emo maica ci hi'hioa uk'a cimo koa ʉmnʉ ta cou, uk'a ci a'a'ausnasi.

¹⁰mi'usnu tola mooyai youbobai ci cou, la maka i'popsoha engahva, ataveisi teav'anala cumasa.

¹¹osko cohivi, 'emo maica ci cou micu tokuzo; 'o peiskuisisi isicu soomei 'o iachi o'amo emzo.

sotavei ci eutotavei

¹²hota'u popeoskuna 'o 'atima hocieno 'o tuiciku ho poa uhta lako yoni, pnanfi na teko peelai ho uhne nikopoli ho baito a'o, maica mi'ocu ma'sansano no yone'e hote hosoyama.

¹³la pnanfi na tonu ho to'usni 'o leehcuvho ci siina ho i'o 'apolo hote ma'koyu no covnu, to'usni ho o'te poa auvzovzo no cuma.

¹⁴poa aʌsvʌsvʌtʌ asno'zonu peislʌlʌ 'o iachito 'oahngu, ho poa am'amso nala tititha ta h'oyunsova; 'otela mo'ma'na'o ho uk'a a'a'ausna ci cou.

¹⁵'emo no'upu a'o ci cou acuhʌ tuayokeyo suu. teko mi'usnu tomo totiski 'o singkoo ci maananghia ho tuayokeyo. faeni'sio muu to hamo na mengumisi!

Fuilimong

Fuilimong 1

¹zou poolo a'o; mi'o nomzo to kilisto iesu ho noa poekotva. temia iepoepohu 'e ohaesa ci temote tmopsu ta tengami ho faeni suu - sonanghia ci 'oahngu fuilimong.

²ho itola yonto emoosu ho yu'eteuyunu ci kiokai, yaeza fii 'o nat'ohaesa ne afuiya ho i'o momza noteuyunu heetai ci acipu.

³pafeni'sio muu to amohamo ho ito nooe'oca iesu kilisto na mengumi, soanono!

himngonghi ho singkoo to fuilimong

⁴nat'ohaesa ci filimong, cono hola'u 'inoli la'u ahtao'te e'upa suu, nomio suu ho asngucu 'aveoveoyu to hamo'u;

⁵maica os'o tac'ahi na lako hia angongohia 'o masisinto, yaa singkooa ho lako mi'usnu to nooe'oca iesu.

⁶la'u m'ene to hamo peelai ieni to cono taucunu ci totiski singkoo, asuhca amsu'eona ta'hongi na afu'u umnusi ho mito yuecnguhu to kilisto.

⁷songohia ci nat'ohaesa, 'o himngonghisu a'umta fii no meoisi ci kaebu ho poucufna a'o; 'o afu'u sinto maezo i'mi suu ho ma'kakaebu.

p'enzeni 'o 'anisimo

⁸ho zoueno nat'ohaesasu to 'ayumona to kilisto na a'o, nte'o anana'va peelai smeesosoni eucufna suu ho hioa 'o nteko hioa ci hi'hioa;

⁹at'inghi, isi cucufni no himngonghi a'o ho m'ene suu. na a'o - poolo, e'vono zou soksuskunu to kilisto iesu, maitan'e os'o yaeza nomzi ho noekotu, te'oc'o ma'kaebu no maica ci hioa.

¹⁰e te'o mi'usneni suu ho p'enia zou nomio to 'anisimo ho noa 'tohangu. zou oko'u to 'ayumona to kilisto; ne mo'u yonto poo'usna ohsi ta'amoa to piepiyasi a'o.

¹¹to auyusi uk'a ci nia koasi umnu suu, maitan'e ta suu hocieno a'o mo na'no yaa koa umnu.

¹²maitan'e te'o popeovoveiya ta lako yoni, mo mais'a hoci'u pa'i'upa 'e 'tohangu'u.

¹³o'u yainca no 'tohangu'u 'ucia sohcia, ho mi'on'a seolu no nomio to fukuin ho noekotu poa meue no nteko hia aut'ucu a'o;

¹⁴at'inghi, os'o tata'za hoci i'mi no ma'kaebusu, o'a mo i'mi no meumzomzo. hociko o'te teomneni, uk'a ci te'o 'ucia hioa.

¹⁵homo akameosꞫ mongoi suu 'o 'anisimo, nenusino te ko'ko poa 'auesiesi no'upu suu.

¹⁶maitan'e, o'anas'a cihci tolei, ma micu na'nohe nosa'o no tolei; maica ho zoucu songohia ci nat'ohaesa to 'ayumona to kilisto. hoci e'usna a'o, mio asansano maica, namaeno hoci e'usna suu! maica ho mimu yaa naskuna ci natꞫ'ca, maezo nat'ohaesa to 'ayumona to nooe'oca.

¹⁷ko'koeno. hociko ta'usna no nayꞫca ci nanghia a'o. teko'so tiova ho poa yuovei. mais'a no osko tiova a'o.

¹⁸hoci moso peismi no o'aosko ꞫmnꞫa ci hi'hioa, hocieno pano isi yuevaha ci cumasu, 'atekoeno acꞫha ta'usna a'o.

¹⁹te'o yontan'e ho aꞫla iachia tposi: na a'o - poolo, te'o sviei ho peꞫezi. (o'ana te'o nama aꞫtꞫs'a suu, i'o osoko yuevaha a'o ma i'o iachisu nsou!)

²⁰ko'koeno, ohaeva, nomio to nooe'oca, teko'so teomneni 'e os'o p'enza suu, ko'ko ma'eꞫpꞫngꞫ co la'u ecvꞫhneni ta 'tohꞫngꞫ'u! zou acꞫhꞫ nat'ohaesa to 'ayumona to kilisto na a'to.

²¹os'o taa'uzva teko ahtao'te talꞫi a'o, 'aeno ko'ko os'o tposi 'e tengami eni. na a'ꞫmtꞫsi, os'o cohivi, na teko hi'hioa 'ate ahtuo'te nosa'ohe ta os'o p'enza.

²²conosi tan'e, takon'a ayocneni no ta'ula yoni; os'o tata'za hocisi yut'inga to hamo na 'inolim, poa yuovei ta lamu yoni a'o.

sotavei ci tuayokeyo

²³'emo nomio to kilisto iesu ho po'upa a'o ta poo'usna ci 'ipafu te tuayokeyo suu.

²⁴'e la'u toehungneni yaahioa ci maluko, 'alitaku, lusuto, luka maezo mi'usnu muu ho tuayokeyo.

²⁵pa'feni'sio muu to nooe'oca iesu kilisto na mengumisi!

Hevulu

Hevulu 1

ieni to okosi 'o hamo ho aomotu'u

¹ne noana'o, 'o hamo la siho boemi tomo mav'ov'o ci ti'a'ausna, ieni to eyongensa ho mi'usnu to nia maameoito ho aomotu'u;

²at'inghi to puesona ta hie, isi ieni to okosi ho mi'usnu a'to ho aomotu'u. 'e oko eni, 'o hamo ohsila ieni ho teyai 'e mouhr̥hr̥ng̥, a'vinano epeiya ho poa tiuskeni 'e aɯcɯcɯh̥.

³isi psoevoveiya 'o tiskova to hamo, yaeza a'suftona psoe'ongka 'o atuhcusi feango to hamo; isi yomza to meino tonɯ ci e'esi ho e'oca 'e aɯcɯcɯh̥. ataveisi ne ohsicu ateop'uca 'e kuisi ta cou, cu yusuhngu to vhona tomo soyaatonɯa ne pepe.

mo noepehe to tensi 'e oko

⁴'e isi yac'i ta oko tan'e mo na'nohe noepe to tensi, aɯɯ maito isi pafeni to hamo ci ongko mo na'na pepehe to ongko to tensi.

⁵'o hamo uk'amocu ci ohsila ahta mi'usni cimo cih̥i ci tensi ho yainca: zou oko'u suu; maitan'e teko amo a'o. maezo uk'a ci ohsila ahta pas'osi ci mocmo ci tensi ho yainca: tesi amo a'o; te'o oko na taini.

⁶ne tesi popeoskuna to hamo 'o pehozaisi ho poa uhta hr̥hr̥ng̥, i'vaha yainca: na afu'u tensi to hamo te asansano acɯh̥ m'ohkuyu ta oko'u.

⁷e'usna to tensi, isi yainca: 'o hamo isi poa tmupoepe 'o tensi, poa tmupuzu 'o soskuskunusi.

⁸e'usna to oko, namaisi yainca: hamo, 'o suoca'hasu te 'auesiesi nongaco! teko boemi no mouhm̥skɯ ho aɯt'ɯcɯ.

⁹lako ɯmnɯa na mouɯɯ, himsɯ'no no 'oha mouɯɯ; i'mi tan'e 'o hamo - 'o hamosu isicu epeiya ho p'eyac'a suu; 'o isi pafeni suu ci kokaekaeɯ mo na'nohe tosa'o to isi pafeni to 'oahngɯsu.

¹⁰isi i'vaha yainca: nooe'oca, to ahoisi ohsucu teyai 'e ceoa; osko i'vaha yomza to emucusu ho teyai 'e engɯca.

¹¹tena acɯh̥ aapayo'u 'e engɯca ho ceoa, na suu teko no'auesiesi; 'e engɯca ho ceoa te mais'a 'e yɯsɯ te noana'o ho aekieki.

¹²teko taipupsu'ha 'e engɯca ho ceoa, mais'a peɯezi na noana'o ci yɯsɯ, miko ahoi to ahoisi 'auesiesi o'te aezuhu.

¹³o'amocu mosola ahtu mi'usnu nomo cihi ci tensi 'o hamo ho yainca: teko yusuhngu ta vhona'u, totea ho ta'ucu acuhha poa peteozu ta caphusu 'o hangu.

¹⁴ma cumaeno na tensi? malac'o acuhha fifiho to hamo ci piepiya; lasi popeoskuna to hamo ho to'usni 'ote tiou no to'usnu ci cou.

Hevulu 2

taunona'vua ci to'usnu

¹i'mi tan'e, teto asansana asuhca noyaci 'e ohto afu'a talai ci so'emio, tes'a noa meaapapayo'u.

²o ohe psoecuhha a'to to tensi ci e'e isicu husansana homo acuhha yaa a'a'ausna, acucuhha 'omo o'te mee'ofeihni ta e'e tan'e ci cou micu acuhha tiou nontehe tiova ci patvovei.

³homoeno maica, hocito peaezoni 'emo maica ci taunona'vua ci to'usnu, teenana meelua pkaako no patvovei? 'o nooe'oca isi ahoza iachia psoevaha 'e to'usnu eni; ohe yaeza mi'usneni a'to ho soomei to moso tmac'uhha ci cou.

⁴conosi ne mio, 'o hamo isi titheni to iachisi tonu, huunona'vua ci hi'hioa, ho i'o mav'ov'o ci po'e ho topuhngi 'o 'akasihe. isi yaeza ieni to iachisi 'tohungu, aangaezeni a'to 'o mengumi to seilei.

ptuceoneni no to'usnu 'e yatatiskova

⁵o tasi teyai to hamo ci hrupungu, 'ai'oeno 'o lato yainca ci hrupungu ic'o, ma'i isi faeni to tensi ho poa aut'ucneni.

⁶apuyu, aulu mais'a 'omo cono ci isi engha to seiso: hamo, zou cuma 'e cou. cilako conino taaecingia; zou cuma 'e yatatiskova. lako conino aut'ut'uca.

⁷osko akameosa poahe cucu to tensi; miko boemi to psoevohngu, so'einu ho teyaineni tafange;

⁸osko poa aut'ucneni 'e acucuhha. yainca tan'e, 'o hamo isi poa <aut'ucneni ta cou 'e acucuhha>, isi husansana na eni isi pai'upi 'e acucuhha. at'inghi, maitan'e ma'i ito aiti hoci aut'uca ta cou 'e acucuhha.

⁹ito apuya aiti 'o iesu, isi akameosa siyahe to mo cucuhe to tensi, te ko'ko peelai ieni to mengumi to hamo ho nomio ta yatatiskova ho mcoi. maitan'e, ito aiti 'o iesu micu sucaefi to 'atutumzo to mcoi ho mayo to psoevohngu, so'einu ci tafange.

¹⁰i'o moso mooyai ho asusuce ta acucuhha ci hamo isi poa sucaefi to 'atutumzo 'o iesu, meelacu noemuhha, tesi akoeva no poa meelua tohungu tma'upu no psoevohngusi na 'o'okosi; mo 'aseolu ho isi yaica to hamo. maica 'o iesu 'aeno anana'o papoevua no hafa 'e cou ho yumeumua no to'usnu.

11 isi toulæi 'e kuisi ta cou; te toehungu 'o mohcu cofkoya ci cou ho tma'usnu tomo cihî ci amo. ko'koeno, o'aisi h'oinveni to iesu hoci ta'upa no conoemoo.

12 isi yainca: hamo, te'o mi'usnu to maanat'ohaesa'u ho psoecocoya 'e ongkosu; te'o yonta tuhcu tamo botngonx ci cou ho tohmomoengx suu.

13 isi yaeza yainca: te'o tmae'ocx to hamo; i'vaha yainca: aiti, 'o hamo ho a'o 'o ihe afu'a pafeni a'o ci 'o'oko mo acxhx yontan'e!

14 e 'o'oko eni ho mioeno acxhx yaa hmuyu ho feango ci cou, 'o feango to iesu mio maezo totiski ho yaa yu'ausna ta cou. maicac'o, i'mi to mcoisi, tesi peelæi aapayo'a 'omo tiæ'tæcæ no mcoi ci 'akuma,

15 a'vinano psoevoyunga 'o moso maica smoyo no mcoi ho apaezumo yono tolei ci cou.

16 na'na husansana, o'a isis'a to'usni 'o tensi, maisi to'usnihe 'o mæntæ'ca to 'avulahamu.

17 ko'koeno, te ahtuo'te yonta mo mav'ov'o ho totiski ta maanat'ohaesasi, yonto tuhcu to hamo ho ma'cocacni ho tae'oci ci saisi, te ko'ko peelæi peteongasa 'e kuisi ta cou.

18 maica isi iachia sucaefiza 'emo 'atutumzo ci hæsvæta, tiou no tikuzkuzoa ci 'atutumzo; maitan'e tesicu peelæi to'usni 'omo noa hæsvæta ci cou.

Hevulu 3

mo tosa'ohe to moose 'o iesu

1 noa epeiya ho eyoho'a to hamo ci sinto maananghia, ntemu ta'to'tohungva 'o iesu; 'aeno 'o ito ehohonga ta singkooto ci soskuskunu ho taisaisi.

2 la meot'æcæ tomo eyoho'æ ho poa yaahioai ci hamo, mais'a 'o moose ho meot'æcæ no yaahioai to emoo to hamo.

3 o psoevohngæ tola eemo ci cou mo tosa'ohe to isi teyai ci emoo. totiski, 'o isi elæa to iesu ci psoevohngæ mo na'nohe man'i to moose.

4 emo macoconi ci emoo isic'o acæha teyai ta cou, at'inghi isi teyai to hamo 'e æcæcæhx.

5 o moose mo yonto emoo to hamo ho meot'æcæ ci soskuskunu, tesi 'akasi na tasila e'e to hamo ho tac'ula noana'o.

6 at'inghi, 'o kilisto mo boemi ta ongko nosi oko ho meot'æcæ ho æt'æca 'e emoo to hamo. hocito tæyæca 'e ito taa'uzva ci mingeovi ho 'æteæ, 'acueno 'oahngæ to cono emoo to hamo.

amiocni ta 'o'oko to hamo

⁷ko'koeno, aꞤꞤ mais'a 'o isi yainca to seilei: maitan'e, hocimu tac'Ꞥhi 'o fihngau to hamo,

⁸o'atemu yameomꞤ, mais'a ne noana'o ho yutasufku to hamo, totiski ho mosola yone maepuepuhu ho hꞤsvꞤta 'o hamo.

⁹yainca to hamo: tamo tomsꞤptꞤha, 'o nia maameoimu ohela e'vono aiti 'o nia peipeis'ausna'u, ohec'o yonto ic'o ho hꞤsvꞤta a'o, ta'seiseita a'o.

¹⁰ko'koeno, mo'ula mi'usnu to cou ne mio ho sꞤ'no; o'u yainca: mihin'i acꞤhꞤ 'oha meot'ꞤcꞤ, maezo yutasufku ta mashꞤꞤ'u.

¹¹mi'o yono sꞤ'no ho esvꞤtꞤ: 'auesiesi o'a tehin'i tma'upu to te'o pafeni ci soanono!

¹²maat'ohaesa'u, temula bumemealꞤ, ta taicomu tees'ala yaa kokuzo ci 'tohungꞤ, o'te mimho tmaa'uzo, pef'uhu to 'auesiesi yaansou ci hamo.

¹³at'inghi, nomio no o'te poa pa'hi'povneni no kuisi 'e cou ta taicomu ho kꞤhtosꞤ na 'tohungꞤ, temula ieni ho panon'a isi yainca <maitan'e>, huhucmasi yupa poucufnu.

¹⁴hocito peelꞤi amamahtꞤica na nia ahoi singkoo, o'te avaevoezuhu, 'amitocueno tohungu yaahioai 'o kilisto.

¹⁵mo maica 'o e'e to seiso: maitan'e, hoci imucu tac'Ꞥhi 'o fihngau to hamo, o'atemu yameomꞤ, totiski ne noana'o ho yutasufku to hamo.

¹⁶siyanamoso tmac'ꞤhꞤ to hamo hon'a yutasufku? o'as'aeno 'o ohsi e'eafi ne 'ezivuto to moose ci yatatiskova?

¹⁷to tomsꞤptꞤha ne mio, moso mi'usnu no siya ho sꞤ'no 'o hamo? o'as'aeno 'o moso peiskuisi, e'puyu mcoi ne maepuepuhu ci yatatiskova?

¹⁸ne moso esvꞤtꞤ 'o hamo ho yainca: <o'atehin'i ahtu meelꞤ tma'upu to te'o faeni ci soanono>, na eni mio mi'usnu no siya ho esvꞤtꞤ? 'amos'aeno mi'usnu tomo yutasufku ci yatatiskova?

¹⁹maicac'o ci hia baito, ho o'amo meelꞤ tma'upu no soanono mo i'mi homo o'te tmaa'uzo.

Hevulu 4

¹ho isieno teomneni to hamo ho teto tma'upu to isi pafeni ci soanono, manteto yaa ma'sasmoyo ci 'tohungꞤ, citehes'ala ta'unano pano mimu peispapayo'Ꞥ, ho o'tena meelꞤ tma'upu no soanonosi.

²mitocu totiski ta micu tmac'ꞤhꞤ to fukuin. ne ohe talꞤi 'e e'e, ma'imoso mayo no ꞤmnꞤsi, maica ne ohec'u talꞤi o'amo boemi no singkoo ho tiova.

³'emito tmaa'uzo ci cou te meelꞥ tma'upu no soanono to hamo, aꞥꞥ maito isi yainca: mi'o sꞥ'no ho esvꞥtꞥ: tehin'i 'auesiesi o'te tma'upu to te'o pafeni ci soanono! ahoi ne ohsicu teoerꞥngi to hamo 'e hꞥhꞥrꞥngꞥ, e'vono isicu aerꞥnga 'o hioasi. mioc'on'a maica 'e e'esi.

⁴panto isi tposi to seiso ci isi engha na miptuhi, yainca: <ne micu miptuhi, isicu acꞥha tosveni to hamo na afu'usi hioa.>

⁵tomo totiski ci hi'hioa to isi titha ci seiso isi i'vaha yainca: <tehin'i 'auesiesi o'te meelꞥ tma'upu to te'o pafeni ci soanono.>

⁶'emoso auyu tmac'ꞥhꞥ ta fukuin ci cou ho o'ate meelꞥ tma'upu no soanono, mo maica ho o'amo tmaa'uzo; at'inghi panto h'unasi ci cou mo meelꞥ tma'upu to soanonosi.

⁷isi engha tan'e, 'o hamo maincis'a asvꞥtꞥ tamo h'unasi ci hie ho yainca <maitan'e>. mohcu toaveiveiya isi ieni to e'e to tavite ho yainca. na'e e'e eni isicu tposi to seiso: maitan'e, hocimu tmac'ꞥhꞥ to fihngau to hamo, o'atemu yameomꞥ.

⁸hoci ohsicu hafa to yosiya 'o yatatiskova ho yꞥmeꞥmꞥ to ohsi teomneni to hamo ci soanono, no ataveisi o'anantesi i'vaha engha to hamo namo h'unasi ci hie.

⁹yaica ci hia baito. panon'a mocmo ci <'ansokunici>, tesi akoeva no songacveni ta 'o'oko to hamo ci soanono.

¹⁰maica, namo afu'u yꞥmeꞥmꞥ to ohsi teomneni to hamo ci soanono, 'aisicueno tosveni na iachisi hioa, aꞥꞥ mais'a 'o hamo ho isi tosveni 'o hioasi.

¹¹ko'koeno, nteto asno'zonꞥ yꞥmeꞥmꞥ to soanono to ic'o; maicac'o, 'upena na siya o'ate mais'a 'omo yutasufku to mashꞥyꞥ ci cou ho smorpcuku ho peispapayo'ꞥ.

¹²'o e'e to hamo mo yoayokeo ho yaa a'a'ausna, mo feofeohe tomo aavai feofeo ci poyave, a'upu no piepiya ho hꞥzo, ma'vo'vokꞥ ho hꞥsꞥ, acꞥha peelꞥi hopaezumi. tesi peelꞥi hongꞥ 'e 'tohꞥngꞥ ho inala ta'koeva ta cou.

¹³uk'a cimo conci hioa cite peelꞥi mi'usneni to hamo ho efꞥefꞥngꞥ; acꞥcꞥhꞥ 'e oho noa teyai isi acꞥha so'eumaesih'a to mcoosi. tenatola ahtuo'te acꞥhꞥ mi'usnu to hamo ho tuyafa na ohola hioa.

taisaisi iesu

¹⁴homo maica. nteto tꞥyꞥca 'e ito ehohonga ci singkoo. maica mito yaa cihci ci taunona'vꞥ ci taisaisi, 'ai'oeno oko to hamo ci iesu; micu yꞥmeꞥmꞥ to tuhcu to hamo.

¹⁵'o taisaisito isieno o'te ta'cingha na yoz'uto. apuyu, 'o taisaisito mosola mais'a a'to ho sucaefi tamo mav'ov'o ci h̄sv̄ta, at'inghi o'amosola peiskuisi.

¹⁶ko'koeno, nteto smeesoson̄ ho uhto tuhcu to yaa mengumi ci suoca'ha to hamo, ko'ko tiou no angongohia ho ino mengumi, teyaineni note meel̄ osni to'usnu a'to.

Hevulu 5

¹'emo macicihi ci taisaisi la ac̄ha i'mi tamo botngon̄ ho epeiya, la asv̄ta no fifiho to hamo ho yaahioaneni 'e yatatiskova, nomio to kuisihe ho mi'usnu to hamo ho mofi no teonghia ho ito s̄'ta.

²'o taisaisi mio iachi maezo man'i cila yoheoz'u, i'mi tan'e ko'ko meel̄ ma'cocacni ho mi'usnu tola nongonongo ho itola peis'epo ci cou.

³a'vinano, maica homo iachi yoz'u, o'amo anouc'o nomio to kuisi ta yatatiskova ho s̄'t̄, lasi yaeza s̄'teni 'e iachisi kuisi.

⁴uk'acite meel̄ iachi mayo no so'einva ci ca'h̄ to taisaisi, i'oc'o 'o isi epeiya to hamo ci cou nate meel̄ taisaisi, mais'a i'o along.

⁵totiski, 'o kilisto o'amo nomio no iachi ho ti'eingi no so'einva ci ca'h̄ to taisaisi; apuyu, isi mi'usni to hamo ho yainca: zou oko'u suu; maitan'e teko amo a'o.

⁶isi i'vaha yainca tomo h'unasi: teko fiho to t'̄cna to maicisito. 'auesiesi saisi.

⁷ne moson'a yonta hp̄hp̄nḡ 'o iesu, mosola mi'usnu tote meel̄ to'usnu ho poa momeesih'i no mcoi ci hamo ho tmunoi 'inoli, ȳes̄ ho eyoho'̄. maica homo ma'ceaco, isi tal̄i to hamo 'o hiasi eyoho'̄.

⁸e'vono zou oko to hamo. mioc'o i'mi to isi esmiza ci 'atutumzo ho āsv̄sv̄t̄ no meo'uzo.

⁹ho isieno poa peihc̄'ho no a's̄fton̄ to hamo, isicu peel̄i i'tohungvi no 'auesiesi to'usnu tomo afu'u meot'̄t'̄c̄ to hamo ci cou.

¹⁰isi epeaska to hamo te ieni to t'̄cna to maicisito ho taisaisi.

engaho tomo yutasufku to e'e ci cou

¹¹e'usna ta hi'hioa tan'e, mion'a man'i 'o nten'a peel̄i engha, at'inghi o'amo son̄ hoci mi'usneni muu ho esansana, maica lan'a lua tmaononh̄nḡ na koyumu.

¹²mantemucu noana'o lema'cohio to cou, at'inghi ci mimuc'on'a ahoi ta i'hozisi ta e'e to hamo ho noa pa'cohivi. leamuc'on'a nun'u, o'amocu te ov'oh̄ no naveu.

¹³na moc'on'a afu'u nun'u zoun'a ac̄h̄ foinana, o'amocu mo bohnḡ no ̄mn̄ ho kuzo.

¹⁴hoci i'eivheni ho yainca, i'omicu yæpæŋgi ci cou na tec'u ov'ohæ no naveu. micu yaa atngaso ci ohola sucaefiza, meelæ bohngæ nomo æmnæ ho kuzo.

Hevulu 6

¹maicacu, mantetocu saf'uha na ahoisi ta fukuin to kilisto, mi'usnu no micu asuhcu yæpæŋgi ci singkoo ho emosuhcu. o'ateto amameoi yontac'o ahoisi ta singkoo ho bitotonæ, mais'a 'oeno ma'susuae no kuici h'oyunsova, tmaa'uzo to hamo,

²h'unasi ci toonono, meehoe'oci, smoevovei namo mcoi, 'auesiesi ci yæsvættæ tamo ma'maica ci hia mahsæsvftæ.

³teto poa emo'usnu no micu yæpæŋgi ci singkoo ho emosuhcu! hocisi teomneni to hamo, 'aeno eni na teto hioa.

⁴i'ocu 'omo mongoi tomo emzo ci ceonæ ci cou, tee mainenu hoci poa i'momhomæ i'vaho ma'vovei? panoniacula hiasi psoetiskovi to hamo, olæa na na'ausna no tma'usnu ne pepe ci mengumi, mohcula mæzocu tma'upu to seilei,

⁵a'vinano ta'hongi na 'oyonghua no e'e to hamo, yaeza ta'hongi na tonæ no puesona ta hræhrængæ,

⁶mioc'on'a mongoi ta emzo ci ceonæ. 'emo maica ci cou 'anate peelæi poa miovei, i'momhomæ ma'vovei; maica ho ihe i'vaha spica to zuuzika 'o oko to hamo, apa'ta aokoe'iya.

⁷'emo cono ezoyæ la conino esusu no mæchæ, cmæfæ 'e machachæ, la meoino koa æmnæ tamo emæemæm'æ ci cou, na eni isi pafeni to hamo ci æm'æmnæ.

⁸at'inghi, 'e ezoyæ eni hoci cmæfæ na o'ate koa æmnæ ci cæcæmæ ho emcu, tec'u sokoeva no noa patkuzoi, a'vinano te noa hmoi.

⁹at'inghi, songohia ci maananghia, 'upena ho isieno pat'usna yaica, imzac'on'a asngæcva ta'sansana taa'uzva tee asuhcu æmnæ na a'a'ausnamu, asuhcu nocmu'u no noa to'usni.

¹⁰la mouhmæskæ 'o hamo; o'atesi ahta ta'payo'a na ohmula hioaneni ci hi'hioa ho ina himngonghi, 'aeno i'mi to lamu hia o'te tosvo to'usnu to mocmo ci sinto.

¹¹'olamza someoino no tata'zeni: 'e mimu macicihi la ahoi no ahoisi apæezumo cuveu ci 'tohængæ, ko'ko poa meelæ esmi na lamu afu'a mingeovi ci hi'hioa.

¹²'otela ma'mio, la momaemæezo tola tmaa'uzo ho luaveica ci cou, ho tiou to ohsila teomneni to hamo.

asansano ci ohsi teomneni to hamo

¹³ne moso mi'usnu to 'avulahamu 'o hamo ho p'eyac'a 'o isi teomneni, moso esvutɬ. maica ho uk'a cimo tosa'o to iachisi, cu mi'usnu to iachi ongko ho esvutɬ.

¹⁴isi yainca: <te'o ahtao'te pafi no ɬm'ɬmnɬ suu, poa mebabo na mɬntɬ'casu.>

¹⁵ohsi uveica totea to 'avulahamu, petohɬyacu toc'ɬha 'o ohsila teomneni to hamo.

¹⁶hola esvutɬ 'e cou, mala mi'usnu tomo tosa'ohe ta iachi ho esvutɬ; 'e e'e no esvuta la iftongi no aepɬngɬ na afu'u yupa eehcɬvho ta taico ta cou.

¹⁷mi'usnu tote tiou no teomneni ci cou, tesi pahsansani to hamo, tesi 'auesiesia o'te aezuha na ohsi ta'koeva, cu yonto isi teomneni ho topuhngi to e'e no esvutɬ.

¹⁸'emo yuso ci a'a'ausna o'ate ahta aezuha, maica o'ate meknuyu 'o hamo. ko'koeno, i'mi tan'e. 'e mito biebimi no noa aɬt'ɬca to hamo ci cou a'ɬmtɬ tiou no meoino poucufnu, la tɬyɬca 'emo yonta ito mi'usni ci lato ta'usni.

¹⁹mito yaa maica ci ta'usni, aɬɬ mais'a momsɬhcɬ'o no nsou, tmaɬɬɬ ho noe'oci, yupaezumo to toomɬtɬ to seiten ne pepe, sɬc'ɬhɬ to socofkoyana ne 'ayumonasi.

²⁰nomio a'to, mo papoenvɬ 'o iesu, auyu sɬc'ɬhɬ ne'e; isicu yaito t'ɬcna to maicisito ho 'auesiesi taisaisi.

Hevulu 7

saisi maicisito

¹'e maicisito zou honte to salemu, maezo saisito sopepea ci hamo. ne ohsi opcoza to 'avulahamu 'o mahohonte, nemo ehtothomɬ ho yuovei, isi yungeova to maicisito, a'vinano tooyokeoi.

²'o 'avulahamu mo i'mi to ohsi tov'oha ho mayo tomo amaskaconi ho faeni. (ahois, 'o e'a'ausna to ongko to maicisito zou <moulɬɬ ci honte>; maica ho zou'so honte to salemu, 'o ongkosi zou maezo <moususeomɬ ci honte> 'o e'a'ausnasi.)

³'o maicisito mo uk'a amo, uk'a ino, uk'a ci ceona no suezopɬsi, maezo uk'a ci tposɬ no yayo ho mcoi. mo aɬɬ totiski to oko to hamo, 'auesiesi saisito.

⁴temu ta'to'tohɬngva, mo mainenu na hiasi taunona'vɬ! 'o papoenvɬ to suezopɬ ci 'avulahamu isi acɬha faeni 'o amaska coni to ohsi tov'oha ne moso yu'susuyumo.

⁵i'omo saisi ci m̄nt̄'ca to levi, mo mito hia esv̄t̄ to hoolicu, mi'usnu to yatatiskova to 'isolaelu, 'ai'oeno iachihe 'oahnḡ, ateuyuna 'o amaska conī, e'vono zou totiski m̄nt̄'ca to 'avulahamu.

⁶at'inghi, 'o maicisito o'amo tma'usnu to t'̄cna to levi, a'vinano mo a'p̄'p̄ȳ to amaska conī to 'avulahamu, a'vinano tooyokeoi 'omo tiou to isi teomneni to hamo ci 'avulahamu.

⁷'omo tooyokeo to mocmo te meoisihe to isi tooyokeoi, uk'a cite taakoknuevasi tan'e.

⁸hocic'o e'usna to saisi. la tiou to amaska conī to cou. te ahtuo'te mcoi; at'inghi. hoci e'usna to maicisito. la maezo tiou to amaska conī. at'inghi mo yaansoua. āl̄ mais'a 'o e'e to seiso.

⁹i'mi tan'e, ne moso mofi to amaska conī 'o 'avulahamu, teto peel̄i yainca, 'o levimoso maezo mofi to amaska conī (na a'̄mt̄si 'o m̄nt̄'ca to levi la tiou to amaska conī).

¹⁰a'̄mt̄si, ne ohsi yungeova to maicisito 'o 'avulahamu, o'amocu moso yayo 'o levi, at'inghi teto peel̄i yainca, mohcu no'ayumon̄ to feango to nia maameoisi ci 'avulahamu.

¹¹'o ohola faeni to cou'isolaelu ci hoolicu 'aohoeno i'tohungveni to 'ofiha to saisi to levi. hoci micueno a's̄fton̄ 'o 'ofiha no saisi to levi, o'anante 'ah̄ȳ yaa h'unasi ci maicisito - o'a 'along - ci h'ofiha no saisi.

¹²homoeno aezuhu 'e h'ofiha no saisi, 'ateeno maezo aezuhu 'o hoolicu.

¹³'o nooe'ocato, 'ai'oisieno tōsv̄sv̄t̄neni maitan'e cimo cihī, mo tma'usnu tomo h'unasi ci suezop̄; 'e suezop̄ enī uk'amocu ci mosola ahtu saisi, ho yonto 'oyona s̄'t̄ ho yaahioa.

¹⁴ito toehunga cohivi. 'o nooe'ocato mo tma'usnu to suezop̄ to yutaya; ne ohsi engha to moose 'o saisi. ma'i ohsi e'upa 'e suezop̄ enī.

totiski to maicisito cimo h'unasi ci saisi

¹⁵isicu h'unasa husansana 'e a'a'ausnasi maitan'e, maica ho micu yuyaf̄o 'emo h'unasi ci mo mais'a 'o maicisito ci saisi.

¹⁶homo saisi, o'amo i'mi no t'̄cna no h'oesv̄ta, mo i'mi to ton̄ no uk'a noca'c̄'hi nsou.

¹⁷maica isi 'akasi to seiso ho yainca: <teko maezo to t'̄cna to maicisito ho 'auesiesi saisi.>

¹⁸maicac'o, 'o noana'o ci h'ofiha isi aapayo'a; maica homo yoz'u ho uk'a ton̄, uk'a ci a'a'ausna.

19'o hoolicu to moose o'atesi peelæi poa peihcæ'ho no a'sæftonæ 'emo mav'ov'o ci hi'hioa. maitan'e mitocu yaa asuhcu æmnæ ci ta'usni, ieni tan'e, teto meelæ ohcum'u to hamo.

20'mocmosi tan'e, panton'a esvætæ to hamo, hola p'eyac'a 'o mocmo ci saisi uk'a 'emo maica ci esvætæ.

21'at'inghi 'o iesu isi ieni to esvætæ ho meelæ saisi; ohsila mi'usni to hamo ho yainca: mosola esvætæ 'o nooe'oca, o'ate ahtu aezuhu na 'tohængæ: teko 'auesiesi saisi.

22'emo maica ci naskuca isi poa hosoo tomo asuhcu æmnæ ci esvætæ 'o iesu.

23'panton'a h'unasi ci naskuca, ne noana'o mosola botngonæ 'o oho p'eyac'a ci saisi; maica homo mcoi, o'amo meelæ a'cæ'cænæ yaahioai.

24'at'inghi, mo 'auesiesi yayo 'o iesu; 'o lasi hioa to saisi o'ate ticngiha no mocmo.

25'ko'koeno, tesi conino peelæi to'usni 'omo emomio to iachisi ho ohcum'u to hamo ci cou; maica homo 'auesiesi yaansoua, mi'usnu to hamo ho eho'neni.

26'maicac'o, 'o iesu 'aeno 'o ito tata'ia ci teto noe'oci ci taisaisi. zou socofkoya, uk'a peis'epo, uk'a kuisi; isi i'mi tamo yaa kuisi ci cou ho ah'una, taspepza ho poa noepehe ta maepepe.

27'o'amo totiski to mocmo ci taisaisi, o'ate nama huhucmasa auevan'a sæ'teni 'e iachisi kuisi, hocu sæ'teni 'e kuisi ta yatatiskova. mosoc'o i'næskæ sæ'tæ; isi sæ'ta 'o iachisi, isic'o peisnæski æpænga.

28'o hoolicu to moose isi p'eyac'a 'e o'amo a'sæftonæ ci cou ho poa taisaisi; at'inghi, 'o hamo mo yonta ataveisi to hoolicu ho esvætæ ho teomneni, p'eac'acu 'o 'auesiesi ho a'sæftonæ ci okosi.

Hevulu 8

taisaisito ci iesu

1'e atuhcusi ta ito toæsvæsvætneni mo maica: mito yaa maicac'o cihci ci taisaisi; mo yusuhngu to vhona tomo soyaatonæa ta sopepea.

2'mo yonto socofkoyana ho taisaisi; 'e cofkoyana o'aisi p'eyac'a ta cou, maisi p'eyac'a to nooe'oca ci a'æmtæ ci toohesa.

3'emo macicihci ci taisaisi la noa skuna ho mi'usnu to hamo ho mofi to teonghia ho sæ'ta; i'mi tan'e 'o taisaisito nte mæzo panonte faeni.

4'hocita yonta ceoa, asonæ o'ateta meelæ saisi, maica ho panto micu fiho to hoolicu to yutaya ho mofi to teonghia ci saisi.

⁵e ihe hioa tamo maica ci saisi 'amac'o mi'ausna ho hu'ongka to toohesa ne pepe. aɬɬ mais'a ne tesi p'eyac'a to moose 'o toohesa, isi mi'usni to hamo ho yainca: <'e teko p'eyac'a acɬha poa fiho to pas'a'auna ne moso yone hcuyu na tesi mi'a'ausna.>

⁶at'inghi maitan'e, 'o isi tiova to kilisto ci hioa no saisi mo tosa'o ɬmnɬhe ta ihe hioa, aɬɬ mais'a mo notaico ta cou ho hamo cimo asuhcuhe ɬmnɬ ci esvɬta, maica 'e esvɬta eni mo i'tohungu tomo asuhcu ɬmnɬ ci isi teomneni ho p'eyac'a.

⁷e ahoi esvɬta hoci o'amo yaa ca'i, o'ante 'ahɬyɬ yaa i'vaho esvɬta.

⁸at'inghi isi koica to hamo 'o 'o'okosi, yainca: yainca to nooe'oca: tec'u mic'ɬhi 'e hiesi, na a'o ho i'e cou ta isolaelu ho i'o cou ta yutaya te eh'unu m'eac'ɬ to esvɬta.

⁹e esvɬta eni o'anate mais'a 'o omza p'eyac'a ci esvɬta to nia maameoihe; to nia hiesi ne mio o'ula tiemuca yaakaka, engocha mongoi ne ezivuto. at'inghi o'a ohe pee'ofeihni 'o omza p'eyac'a ci yu'tasvɬta. i'mi tan'e yainca to nooe'oca: yaeza 'anate'o cumasa hin'i.

¹⁰isi i'vaha yainca to nooe'oca: to hie no ataveisi, temza m'eac'ɬ tomo maica ci esvɬta 'e cou'isolaelu: te'o siya ta 'ayumonah'e 'e hoolicu'u. tposi ta 'tohɬngɬhe. tehin'i teyai hamo a'o; te'o teyai 'o'oko hin'i.

¹¹o'atehe nama po'pa'cohivi 'o iachihin'i ehuehungu, hocieno ɬsvɬta no 'oahngɬhe ho yainca: ntemu bohngɬ to hamo; maica ahoi to so'okoa ac'ɬɬ to somameoza, tehin'i ac'ɬɬ bohngɬ a'o.

¹²te'o peteongasa na peis'epo hin'i, o'ana te'o i'vaha talɬa na kuisi hin'i.

¹³ho isieno engha to hamo na faeva ci esvɬta, isicu humzi ho uk'anaci a'a'ausna ta ahoi esvɬta; namo afu'u uk'ana a'a'ausna ho ausuhcu noana'o, ahtuo'te monmon'i aapayo'ɬ.

Hevulu 9

na m'ohkuyu ta ceoa ho m'ohkuyu ne pepe

¹'o ahoi esvɬta mo yaa 'ofiha no m'ohkuyu ho i'o la teyai ta cou ci 'oyona m'ohkuyu.

²ina 'o isi teyai ci tohesa, 'o yafanasi la yainca cofkoyana, 'o 'ayumonasi mo yaa totnguca lampu, pangka, ho i'ola sɬ'teni ci pang.

³'o f'uhu to isi ivaha tohesi la yainca socofkoyana,

⁴to 'ayumonasi pantola titha phomeo to hiu cimo king ci 'oyona sɬ'tɬ, ho i'o isi to'sicucunva to king ci tvo'esvɬta, 'o 'ayumona to tvo'esvɬta isi sii tomo king ci

tvoisia maana. panto maezo s'ofu to 'along ci mosola yaa cufeu ho i'o isi tposi to yuso ci fatu cimo masku ci 'oesvata.

⁵to skoskopna to tvoesvata panto cilupo, huomza no isi no'upi to hamo; 'o yopngu to cilupo isi feu'sa 'o ca'hæ no peteongaso kuisi. e'usna tan'e o'amocu te'o peelæi macoconi esansana.

⁶'emo ma'maica ci macucuma mo maica 'e hia matotoyange. 'o masasaisi la huhucmasi uhta yafana ta cofkoyana ho hioa 'ola hia m'ohkuyu;

⁷i'oc'o taisaisi 'ola yumeumu to mu'eona to cofkoyana, at'inghi lac'o i'nasku homo conotonsoha, la aacni mahafo to hmuyu homo yumeumu, nomio ta iachi ho itamo peisnongonongo peiskuisi ci yatatiskova ho su'tu to hamo.

⁸'o seilei isi ieni tamo maica ci matoyange ho pahsansana, hocin'a afu'u yayo 'e tohesa ta yafana, i'omo sac'æhu to socofkoyana ci ceonu o'ate paavi.

⁹'e tohesa ta yafana isi epo'usa ta hie maitan'e. te yainca eni 'o isi faeni to hamo ci teonghia ho i'o su'ta o'atesi ahta poa a'suftona na 'tohungu tamo m'ohkuyu ci cou.

¹⁰na eni moc'on'a e'usnu ta 'oanu ho ito mo mav'ov'o ci meecofkoya, mo no'usnu ta h'ofiha ta yafana; na tesi peihcu'hi ta h'ofiha tec'o ac'æhu no hiesi ho tasi teovahi to hamo 'e acucæhu.

¹¹at'inghi 'o kilisto micu cmu'ho; homo taisaisi, tesi peiseafi 'e yonghu ci hi'hioa'o tohesasi mo asuhcu meoisi ho asuhcu a'suftonu, o'aisis'a teyai ta emucu ta cou; te yainca, o'a 'oahngu ta isi teyai ci hpehpengu.

¹²nemo yupaezumo to tohesa 'o kilisto, ne isi peisnaski aepangu yumeumu to socofkoyana, o'amo titho no hmuyu to moatu'nu ho ito oko no 'uachumu ho teyai su'ta, ma isi titheni to iachisi hmuyu ho nomio a'to ho aepanga 'e 'auesiesi to'usnu.

¹³'o hmuyu to moatu'nu ho hmuyu to hahocngu ci 'uachumu, ho i'o fuu to isi hmoi ci inhe 'uachumu, hoisi yapneni to feango to mo i'upu meesi cimo ca'i ci cou, ho peelæi toonvi na ca'ihe ho poa cofkoya,

¹⁴na tesi aepanga to hmuyu to kilisto o'ates'aeno asuhcuhe man'i? ieni to 'auesiesi ci piepiya, isi aucunva teyai su'ta 'o iachisi feango ho su'teni to hamo. 'o hmuyusi tesi poa cofkoya 'e 'tohungu to peuonva 'emo kuzo ci lato peipeis'ausna, poa meelæ fifiho to 'auesiesi yaansoua ci hamo.

¹⁵ko'koeno, 'o kilisto micu bitaico ci cou ta faeva esvata, akoeva no poa tiou no ohsi teomneni ci 'auesiesi am'æmnu 'o ohsi afu'a eyoho'a to hamo. ho isi aepanga na eni isi ieni to mcoi; 'e mcoi eni isi yungvo'a 'o ohela hioa ci kuisi to nia ahoi 'oesvatu.

16'o afu'u eutotavi ahtao'te asansanana'a ho micu mcoi na moso m'eac'ɥ no eutotavei;

17maica hocin'a yayo 'emo eutotavei, uk'a ci tesi a'a'ausna ta eutotavei, mac'ocu mcoi 'emo eutotavei niante yaa a'a'ausna 'e isi eutotaveiya.

18ko'koeno, a'upu 'e ahoi esvɛta mo maezo boemi ta hmuyu ho p'eyac'a niamicu yaa a'a'ausna.

19to nia ahoisi, 'o moose isi fihɪ 'o hoolicu ho aueva psoecingha ta yatatiskova 'o 'oesvɛta, ataveisi mayo to hmuyu to oko no 'uachumu ho ito hmuyu to moatɥ'nɥ, atvoha to chumu. boemi tomo fɥhngoya ci yɛteɥ ho ito haengu ho tɥɪ. epsɥpseni to tposno hoolicu ho ito feango to yatatiskova.

20isi yainca: <'e hmuyu eni zou to'honga no temu pee'ofeihni 'o mashɥyɥ to hamo.>

21totiski, 'o moose isi yaeza epsɥpseni to tohesa ho itola tititha ci macucuma hola m'ohkuyu 'o hmuyu.

22hoci ieni to hoolicu, 'e mav'ov'o ci macucuma la na'nosino boemi to hmuyu ho poa cofkoya; hoci o'te yuhmuyu, uk'anaci peteongaso no kuisi.

'o mcoi to kilisto isi poa cofkoya 'o kuisi

23'e isi poa maezo no teo'a'ausna no macucuma ne pepe, ahtuo'te boemi nomo maica ci ti'a'ausna ho poa cofkoya. at'inghi, 'o macucuma ne pepe ahtao'te titheni nomo asuhcu ɥmnɥhe ci sɥ'ta ho poa cofkoya.

24'o kilisto ma'imo yɥmeɥmɥ to isi teyai ta cou ci socofkoyana; mac'o hu'ongka to a'ɥmtɥ socofkoyana. mo yɥmeɥmɥ ne pepe, yac'ɥneni to tuhcu to hamo a'to.

25'o taisaisi to couyutaya la totovaaha mahafo to hmuyu to yuansou ho yɥmeɥmɥ to socofkoyana. at'inghi, 'o kilisto o'atesi nama i'vaveivia sɥ'teni 'o iachi,

26hoci maica, ahoi ne ohcu teyai 'e hɥɥhɥɥngɥ, 'atesieno siho uveica na 'atutumzo. 'o kilisto isic'o i'nɥska aepɥnga sɥ'teni 'e iachisi, ta puesonasi ta hɥɥhɥɥngɥ, isi teyai sɥ'ta 'e iachi, ho acocofkoya na kuisi.

27ho tac'u mic'ɥhi, 'e yatatiskova te ahtuo'te acɥhɥ i'nɥskɥ mcoi, ataveisi no mcoi tasi yɥsvɛta to hamo.

28totiski, 'o kilisto yaeza i'nɥska sɥ'teni, peunvacu 'e kuisi tamo botngonɥ ci cou. tena maezo i'nɥskɥ aopa'to, o'ate cmɥ'ho ho mi'usni 'e kuisi, mate cmɥ'ho ho to'usni 'emo mingsoyɥ mooteo ci cou.

Hevulu 10

- ¹'e hoolicu o'amocus'a h'aucucunu ho mi'ausna ta a'amtusi, mac'on'a ongko ta tenala esmi cimo yonghu ho umnu ci hi'hioa. 'omo totiski ci sut'a la totovaha o'te tosveni sut'eni, 'e hoolicu nte mainenu hocisi ieni tamo maica ci sut'a ho poa sac'uhu no a'saftonu 'emo uhto tuhcu to hamo ci cou?
- ²'o kuisi tomo m'ohkuyu to hamo ci cou hoci a'amtu elu no cofkoya, 'anate i'vaho ma'unano mo yaa kuisia, acuhu 'e sut'u ci hi'hioa 'atec'ueno peelu tosveni.
- ³a'amtusi. hola totovaho sut'u lac'o at'ingha poa taluaneni na iachihe kuisi ta cou.
- ⁴maica 'e hmuyu ta hahocngu ci 'uachumu ho moatun acuhu o'atesi ahta peelu aapayo'a na kuisi ta cou.
- ⁵ko'koeno, nete uhta hpupungu 'o kilisto, mo mi'usnu to hamo ho mainca: o'ateko tiova 'e sut'a ho i'e teonghia; oskocu ayocneni ta feango a'o.
- ⁶o'aosko umnu 'emo yonta paesitohva ci meehmoi, yaeza o'aosko umnu 'e meepoptoengaso kuisi.
- ⁷os'ocu yainca: hamo. mi'ocu cmu'ho, akoeva no pee'ofeihni 'o 'tohungusu, alu mais'a to isi tposi to hoolicu cimo e'u'usnu a'o ci hi'hioa.
- ⁸isi ahoza yainca: <o'ateko tiova, yaeza o'aiko umnu 'e sut'a ho i'e teonghia, hocieno 'emo yonta paesitohva ci meehmoi ho meepoptoengaso kuisi.> 'e sut'a eni e'vono fiho to hoolicu ho sut'eni, mioc'on'a maica 'e e'esi.
- ⁹isi ecnguha yainca: <hamo, mi'ocu cmu'ho, akoeva no pee'ofeihni 'o 'tohungusu.> ko'koeno, isicu acuha aapayo'a to hamo 'o nia afu'u auyu sut'u, akoeva no pezezi to mcoi to kilisto.
- ¹⁰isicu pee'ofeihni to iesu kilisto 'o 'tohungu to hamo, sut'eni 'o iachisi feango, peisnaski hocu aepunga, poa cofkoya a'to ho tmaovei to nooe'oca.
- ¹¹'o saisi to yutaya la huhucmasi yac'u ho fifiho to hamo, siho sut'eni 'omo totiski ci sut'a; at'inghi 'emo maica ci sut'a 'auesiesi o'atesi ahta peelu toononvi 'e kuisi ta cou.
- ¹²at'inghi. 'o kilisto isic'o i'naska sut'eni 'emo 'auesiesi yaa a'a'ausna ci meepoptoengaso kuisi. ataveisi micu yusuhngu to vhona to hamo.
- ¹³yonto ic'o ho totea 'o hamo ho tasicu psatputi ho poa peteozu 'o hangu.
- ¹⁴'o i'naskasi mcoi, 'omo cofkoya ho ma'hi'usnu to nooe'oca ci cou poa meelu 'auesiesi a'saftonu.
- ¹⁵mosola maezo mi'usnu a'to 'o seilei ho 'akasi. isi ahoza yainca:

16isi yainca to nooe'oca: to hie no ataveisi, temia yupa m'eac'ɥ tamo maica ci esvʉta: te'o siya ta 'tohʉngɥhe 'e hoolicu'u, tposi ta 'ayumona ta fnguɥhe.

17isi ecnguɥa yainca: <'anate'o i'vaha talɥa 'o kuisi ho peis'epohe.>

18ko'koeno, ho isieno peteongasa 'emo maica ci kuisi, 'anate 'ahɥɥ i'vaho titho no sɥ'ta no peteongaso kuisi.

poa ohcum'u to hamo na a'to

19maicacu, maanat'ohaesa, ito ieni to mcoi to kilisto meelɥ o'te ma'sasmoyo ho yɥmeɥmɥ to socofkoyana.

20isi ptuceoneni tamo mehacni cimo faeva ci ceonɥ, mehacni cimo yupaezumo to tohesa, 'aeno yupaezumo to feangosi cimo yaansou ci ceonɥ.

21homitoeno yaa taunona'vɥ ci saisi ho tɥɥt'ɥca 'o emoo to hamo,

22'antetoeno boemi no mou'ɥmtɥ ci 'tohʉngɥ ho mahtɥicɥ ci singkoo, boemi to isicu poa cofkoya, uk'a heo'tɥ ci 'tohʉngɥ, ho i'o ohcu toɥlɥi to chumu ci feango, ho ohcum'u to hamo.

23teto poa mahtɥicɥ o'te aezuhu ho noyɥyɥci 'e ito ebobohnga ci ta'usni, maica 'o isi teomneni to hamo te peelɥi noe'oci.

24teto yupa ma'tat'ɥcɥ, poecɥ'o no himngonghi, poucufnu no popeislɥɥ.

25'otes'a maezo tola at'ocɥ o'tena i'upu yu'eteuyunu ci cou, tela yupa poucufnu; ho isieno cohivi tec'u mon'i cmɥ'ho na hiesi to nooe'oca, ntemu asuhcu maica.

26hocitocu bohngɥ to so'emio hon'a a'cɥ'cɥnɥ emozu peiskuisi, 'anate ahtun'a i'vaho yaa peteongaso no kuisi ci sɥ'ta.

27tetocuc'o ma'eopeophi ho mooteo no yɥsvʉta ho ino te paesipapayo'ɥ tola mihangɥ to hamo ci yafeu!

28i'ola yuszozɥ to hoolicu to moose, hoci mako yoso hocieno tuyu ci cou nate 'akasi no peis'eposi, te ahtao'te opcoza, o'ate ake'an'a coveoza.

29homoeno maica, mi'usnu tola potfʉngɥ to oko to hamo, hukoacumai 'o hmuyu to esvʉta to hamo - 'ai'oeno 'omo poa cofkoya to kuisisi ci hmuyu, a'vinano aokoe'iya 'o piepiya no mengumi, teeno yainenu 'emo maica ci cou? ta'to'tohʉngva. o'ates'aeno anana'o tiou note so'ecvɥha ci patvovei?

30ito cohivi siya na mosola mainca: <mo yonta a'o na evei. 'ata'u ahtao'te auska>; i'vaha yainca: <tesi yɥsvʉta to nooe'oca 'e 'o'okosi.>

31hoci tma'toho no emucu to 'auesiesi hamo a'ɥmtɥs'a ko'sosmoyoa!

³²la talæa na nia hie ne auyusi. ne ohsicula pahtiskovi to hamo na muu, mohmu elæ tomo man'i ci 'atutumzo, at'inghi ma'i mimu ahtu yonta ehtothomæ ho noa atræta.

³³leamu aasvætæ yono lahe apa'ta aokoe'iya ho tikuzkuzoa; leamu aasvætæ bi'upu tomo 'atutumzo ci cou.

³⁴lamu i'upu 'atutumzo tola poekotva ci cou. cono holahe ti'einga 'o acucuhæ ci macucumamu, temuc'o uveica tiova; maica ho imu cohivi, panton'a imu songacva cimo afnaso æmnæ ho noana'ohe ci ezoezoæ.

³⁵ko'koeno, teav'as'a payo'a na 'æteæmu; 'e 'æteæ eni tasi hafneni nomo someoisa ci hæpeæza.

³⁶nomio no peiseafi na 'tohængæ to hamo ho tiou no ohsila teomneni, temu asansano buveici.

³⁷maica isi yainca to seiso: o'ate aomane, i'otena esmi tec'u cmæ'ho, o'ate noononhængæ.

³⁸'e coumoulæu te i'mi no tmaa'uzo ho elæ no nsou. at'inghi, hoci panonte smase'u ci cou, o'ana te'o æmnæ.

³⁹o'amitos'a smase'u ho suhcæhcæ ci cou; mito yaa singkoo a'vinano elæ no to'usni ci cou.

Hevulu 11

e'usnu no tmaa'uzo

¹homoeno maica, zou cuma na isi yainca singkoo? 'e singkoo la mi'usnu to isi afu'a mingeovi ci hi'hioa ho tæyæca, mi'usnu to o'amocu isi teolæi ci hi'hioa ho ma'sansano.

²o nia cou ne noana'o ho isi ko'ko æm'æmnæ to hamo 'amoeno i'mi homo tmaa'uzo to hamo.

³i'mi no singkoo, ito cohivi 'e mouhræhrængæ isi ieni to e'e to hamo ho teoerængi; maicac'o, 'o isi teolæi mo i'mi to o'aisi teolæi ho teyai.

⁴i'mi no singkoo, 'o yaapo mo sæ'tæ tomo asuhcuhe æmnæ to sæ'ta to kai'in ho sæ'teni to hamo. isi ieni no singkoo, noa emomoengæa to hamo, hocu noa yainca coumoulæu, maica ho isi iachia tiova to hamo 'o teonghiasi. moso e'vono mcoi, mioc'o asngæcæ boemi ta singkoo tan'e ho aomotæ'æ.

⁵i'mi no singkoo, meelæ o'te mcoi 'o ino. isi taspæza ho uhto isi yoni to hamo, o'ana ohe elæa to cou, maica ho isi tiova to hamo. yainca to seiso, ne o'amocuisi taspæza ohsicu æm'æmnæ to hamo.

⁶hoci uk'a singkoo 'e cou o'ate meelꞥ noa ꞥm'ꞥmnꞥa to hamo. namo afu'u uhto tuhcu to hamo ci cou ahtaote taa'uzva ho mio yayo 'o hamo, a'vinano taa'uzva ho tasi evei 'omo biebimi ci cou.

⁷i'mi no singkoo, 'o noa mo yono o'amocu isi aiti ci hi'hioa ho taa'uzva 'o engaho to hamo, mooyai to concu 'apangꞥ, to'usni 'o iachisi ho i'o conosi emoo. maicac'o, ohsi topci no kuisi 'o nia hꞥhꞥpꞥngꞥ ne mio, mo maezo iachi i'mi to hamo ho tiou nomo i'mi no singkoo ci mouluꞥ.

⁸i'mi no singkoo, 'o 'avulahamu moso meo'uzo ho isi eyoho'a to hamo, uhto isi teomneni to hamo ho pafeni ci hꞥhꞥpꞥngꞥ. ne moso mongoi to anana'osi hꞥhꞥpꞥngꞥ, o'a mocu isi cohivi tee uhnenu.

⁹ieni no singkoo, mo nohi'u amiocni to isi teomneni to hamo ci hꞥhꞥpꞥngꞥ, totiski to ohsi yaeza teomneni to hamo to 'isaku ho ito yakovu ho yonto teova.

¹⁰maica 'o 'avulahamu mo mingeou to isi teyai to hamo, ho mahtꞥicꞥ 'o totngucasi ci hosa.

¹¹i'mi no singkoo, e'vono o'ate mahmahafo 'o saala, maezocu nocaefi no yaaokoa, taa'uzva 'o hamo tesi ayꞥca 'o ohsi teomneni.

¹²e'vono mais'a micu mcoi 'o 'avulahamu, i'mi tamo cihi ci isi pecngicngiha ci mꞥntꞥ'casi mo mais'a 'e congeoha ta pepe ho i'o efuefu'u ta aaskiti ta etꞥꞥꞥ 'o hia botngonꞥ.

¹³'emo maica ci cou mo ac'ꞥhꞥ no mcoi ho yaa singkoo. uk'a mocu ci ihe tiova to isi teomneni to hamo; at'inghi mo i'mocvihi ho aiti, 'aveoveoyꞥ 'e 'tohungꞥ, a'vinano ta'sansana homo yonta hꞥhꞥpꞥngꞥ moc'o covnꞥ ho lenohi'u ci cou.

¹⁴'emo mo'engho tamo maica ci e'e ci cou. husansana homon'a iachi biebimi nomo concu emoo.

¹⁵o'aihe nama taaecingia na ohecu ngozi ci hꞥhꞥpꞥngꞥ. hoci o'te maica, tenan'a yaa hiesi no yuovei.

¹⁶i'o ihe tongsoya zou 'omo yone pepe cimo asuhcu yonghu ci emoo; ko'koeno, 'o hamo o'aisi h'oinveni ho lahe yainca hamo, maica ho isicu ayocneni no tehe yoni ci concu hosa.

¹⁷i'mi no singkoo, 'o 'avulahamu ne ohsi hꞥsvꞥta to hamo, isi sꞥ'teni 'o okosi ci 'isaku ho teyai sꞥ'ta. 'o 'avulahamu la tiou to isi teomneni to hamo ci cou, at'inghi isi soekaebeni 'o pecniasi ci okosi ho sꞥ'teni to hamo.

¹⁸ohsila mi'usni to hamo ho yainca: <teko i'mi to 'isaku ho elꞥa 'o o'ula teomneni ci mꞥntꞥ'ca.>

¹⁹isi ta'unano tési peelæi poa i'mi no mcoi ho smoevovei to hamo 'o 'isaku. a'umtæsi. teto yaeza peelæi yainca, 'o 'avulahamu moso a'umtæ i'mi to mcoi ho e'vovei 'o 'isaku.

²⁰i'mi no singkoo, 'o 'isaku moso nomio no tenala hioa ho noana'o ho tooyokeoi 'o yakovu ho 'isau.

²¹i'mi no singkoo, ne tesicu yæpænga to yakovu 'o nsousi isi tooyokeoi 'omo yoso ci 'o'oko to yosefu; mo bohso'fæ ho m'ohkuyu to hamo.

²²i'mi no singkoo, ne tesicu yæpænga to yosefu 'o nsousi isi engha ho tenala mongoi ne 'ezivuto 'o suezopæ to 'isolaelu, a'vinano eutotaveiya na te hia emuf'o to feangosi.

²³i'mi no singkoo, ne mohcu yayo 'o moose, ihe aiti to maameoisi homo mææææ 'e oko, tuyu no feohæ ne ohe efænga; o'aihe smoyoa 'o mashæyæ to honte.

²⁴i'mi no singkoo, ne mohcu yæpængi 'o moose, mo bæpsæpsæ hoci yainca zou oko to oko no mamespingi to honte ne 'ezivuto.

²⁵mo kaebæhe no'upu to 'o'oko to hamo ho 'atutumzo, o'a mo kaebæ hoci no'ayumonæ no kuisi ho tma'upu no akameosæ ci kokaekaebæ.

²⁶ho isi aiti, homo nomio to misaiya ho tiou no akuzkuzoa mo pepehe to acæcæhæ ci yupasæ to 'ezivuto, maica ho isi mingeovi 'o tena tohnoneni ho noana'o.

²⁷i'mi no singkoo, mo mongoi ne 'ezivuto 'o moose, o'amo smoyo no sæ'nova to honte; maica homo mais'a isi teolæi 'o o'aisi teolæi ta mcoo ci hamo, apæzumo buveici, o'amo mimho yuovei.

²⁸i'mi no singkoo. isi p'eyac'a 'o meem'esa'o. a'vinano eutotaveiya ho sahua to phingi 'o hmuyu. poa o'te opcozneni tote suapayo'æ ci tensi 'o pehoza ci oko to 'isolaelu.

²⁹i'mi no singkoo, meelæ supihi to fæhngoyaetupæ 'o cou'isolaelu, mais'amo mino mo keolo ci ceoa; mo mici aothomæ 'o cou'ezivuto, isicu epæna to chumu.

³⁰i'mi no singkoo, mo miptuhi ne ihe ta'kukuyungva to cou'isolaelu 'o hosa ne 'eliko, ataveisi micu oefæ'æ ho toczoyæ 'o tonghifa to hosa.

³¹i'mi no singkoo, 'o noasisi ci laaho o'aisi pot'upa to o'amo meot'æcæ to hamo ci cou, maica ho isi æt'æt'æca 'o supai.

³²te'on'a 'aoka esuhca? 'anate'o tiv'ov'oha yaeza engha 'o ciiten, pala, samuson, iefuta, tavite, samu'elu, ho i'o niala hi'hioa to mayoyongensa.

- 33** ohela ieni no singkoo, atrɔta 'o hrɔhrɔngɔ to aukukuyunguhe. ohela hioa na moɔhmɔskɔ, tiou no ohsi teomnɛni to hamo. ohela sngɔsnga na ngayo no sisi,
- 34** mot'afso no yafeu, noesih'i no opcoza no poyave. poa aezuhu yumahtɔicɔ na yoz'uhe, mou'ɔteɔ homo ehtothomɔ, atrɔta 'o heetai to mocmo ci hrɔhrɔngɔ.
- 35** ieni no singkoo, panto piyo ci maamespingi ihe tiova 'omo i'mi to mcoi ho smoevovei ci 'oahngɔ. panto mo bɔɔpsɔpsɔ no poesih'a. kaebɔhe mcoi no tikuzkuzoa, akoyu no mayo note asuhcu yonghu ho faeva ci nsou.
- 36** panto la buveici no keematmohi, ti'usna; panto lahe seo'eisi to cou, noa poekotva.
- 37** panton'a isi mamcozi to fatu, noa s'eftunga to noko, noa himcoza to poyave. pantola mɔfɛu'sɔ to feo'u no moam'um'u ho toetoekameosɔ, buveici no aviovio, pohtutumza, tikuzkuzoa.
- 38** o'aihe ta'mimiveia 'e hrɔhrɔngɔ! la mais'a uk'a 'oyona ci cou hoc'o mimimiyo ta yɔn'ɔ ho mafufuengu, yonto mafeofeongo ho amzocni.
- 39** o singkoo tamo maica ci cou mo acɔhɔ yaa taunona'vɔ ci ehohamva; at'inghi o'amocu ihe toc'ɔha na ohsi teomnɛni to hamo,
- 40** maica 'o hamo tesin'a teyaineni note asuhcu yonghu ci ceonɔ a'to. na 'tohungɔsi zou: tehin'i asansano to'upu a'to niante meelɔ sɔc'ɔhɔ no a'sɔftonɔ.

Hevulu 12

amoto ci hamo

- 1** ho mitoeno yaa maica botngonɔ cimo 'akasi ci cou, mais'a 'o smɔcmɔ ho nokuyungu a'to, mantetocu yupsɔpsa 'emo afu'u tmamɔtɔ ho koa paepop'ɔcɔ a'to ci kuisi, tomamahtɔicɔ ho smai'usnu ta ito mi'usni ci ceonɔ.
- 2** teto michɔmɔ to iesu, maica 'aeno iesu 'omo moteongfongfo ho moteoepɔngɔ ta singkooto. o'amo boevovei to tuhcu to zuuzika; apuyu, nomio tomo mooteo ci 'aveoveoyɔsi, o'aisi maka cumasa na aokoe'iya homo mcoi to zuuzika. maitan'e micu yusuhngu to vhona to suoca'ha to hamo.
- 3** ta'to'tohungva na ohsi sucaefiza. isi yainenu na hia uveica ho ihe sɔ'nova tamo yaa kuisi ci cou! ko'koeno o'atemu ma'papayo'ɔ ho suhcɔhɔ na 'to'tohungɔ.
- 4** ho mimu ehtothomɔ no kokuzo, o'amocu mo tehcɔ'ho no yuhmuyu.
- 5** imun'asi ta'payo'a 'o hamo mio mainenu na lasi hia mais'a eucufnu no oko ho eucufna muu? isi yainca: oko'u, la butataayaezoi 'o lasi hia mahsɔsɔftɔ to nooe'oca, 'ote i'mi ho lasi koica ho ma'papayo'ɔ;

⁶maica lasi pahsʉsʉfti 'o isi afu'a ngohia ci macicihi ci cou, eplikva 'o isi tiova ci macicihi ci 'o'oko.

⁷temula buveici hola pahsʉsʉfti, maica ho mimu tiou no pahsʉsʉfti 'amoeno totiski no isi ta'okoa to hamo na muu. panolaeno o'te noa pahsʉsʉfti no amo ci oko?

⁸hocimu o'te mais'a 'o mocmo ci oko ho tiou no pahsʉsʉfti, o'ana a'ʉmtʉ oko, zoucu pee'ʉe'ʉha.

⁹mi'usnu ta amo ta feango, lato tiou no pahsʉsʉfti, lean'a a'cʉ'cʉna einva. namaeno hote mi'usnu to amo no piepiya, o'a tetos'aeno afnaso meo'uzo ho akoyu no m'elʉ no nsou?

¹⁰'o amo ta feango la maino iachi 'tohʉngʉ ho akameosa pahsʉsʉfti a'to; at'inghi, 'o mahsʉsʉftʉ to hamo la nomio note koa ʉmnʉ a'to, akoevano poa tma'upu no socofkoyasi a'to.

¹¹holato tiou no pahsʉsʉfti, la auc'oc'ou 'oha kaebʉ; at'inghi to ataveisi, i'omosola tiou no pahsʉsʉfti ho sucaefi no ngoseo ci cou te meelʉ beahci no soanono, hocu yunsou no mousngʉcʉ ci h'oyunsova.

po'pa'cohivi ho cucufni

¹²i'mi tan'e, temula hoepzeni namo uk'a tonʉ ci emucu, hoʉsʉzneni namo bismo'ʉe'ʉyʉ ci t'ango!

¹³la asngʉcʉ mitomo sʉngcʉ ci ceonʉ, poa o'te aosu'u kuzo 'e micu toci'ci'o ci t'ango, apuyu i'momhomʉ yaa tonʉa.

¹⁴la asno'zonʉ nananghinghia to cou, mino mo socofkoya ci h'oyunsova; hoci uk'a socofkoya ci h'oyunsova uk'ana ci cou cite teolʉ to nooe'oca.

¹⁵la bumemealʉ, tees'a yaa payo'ʉ no mengumi to hamo. la bumemealʉ, tees'a yaa mais'a mahiz'o ci cacʉfea, holac'u yʉepʉngi, cu koakuzo tamo botngonʉ.

¹⁶la bumemealʉ, tees'a yaa smoc'ou ci cou, hocieno mais'a 'o 'isau ho 'oha einu, nomio no moc'o aseou ci 'oanʉ ho phieni 'o ongko nosi pehoza.

¹⁷'o ataveisi imu cohivi, moso mici noa tooyokeoi to amosi, at'inghi mo noa hopsʉpseni; e'vono mongsi ho mici noa eovei, at'inghi 'anaisi peelʉi aezuha 'o ohsicu hioa ci hi'hioa.

¹⁸ma'i mimucu ahtu ohcʉ'ho to isicu peelʉi peusaha ci hcuyusiinai, mais'a 'o ohecula sʉc'ʉhi to 'isolaelu; to ic'o panto yafeu, mokvo'ʉ, voecʉvcʉ, ho tucvihi.

¹⁹panto fihngau no la'pa ho fihngau no ya'ei. ne ihe talʉi to yatatiskova 'e fihngau eni, cu m'eya o'tena ivaho tmalʉ no mocmo ci e'e;

⁵otela ma'konvosu no yupasü, la ma'mamso ta acucuhuto. maica ohsila yainca to hamo: <'auesiesi o'ate'o ahta ngozi suu, 'auesiesi o'ate'o ahta ciha suu.>

⁶homo maica. 'antetocueno meelü e'ü'uteü mainca: la to'usnu a'o 'o nooe'oca, o'ate'o smoyo; tehe peelüi yainenu ta cou?

⁷temula taaecingia 'o mosola eahahafo muu, psoecingha muu 'o e'e to hamo ci cou, ta'voveiya mosola mainenu na niala h'oyusovahe. mainenu na hia mcoi; la yoyayaeza na nia singkoohe.

⁸'o iesu kilisto, ne hucma, maitan'e, 'auesiesi, moc'o totiski.

⁹teav'a poa e'ep'epveni tola mav'ov'o ci eüsvüsvütü. nte noe'ocü to mengumi to hamo, ho poa yutataso na 'tohüngümü. 'ote noe'ocü to 'ofiha no 'oanü; i'ola noe'ocü tomo maica ci 'ofiha ma'imo elü no koa ümnü.

¹⁰'omo no'ayumonü to socofkoya tohesa ci saisi to yutaya o'ate yaa tonü no bonü to sü'ta to 'oyona sü'tü.

¹¹'o taisaisi to yutaya la hafa yümeümü to socofkoyana 'o hmuyu to snoecavü, ta'upa no sü'ta no toakuisi ho sü'teni; 'o feango to snoecavü la hafa uhto yafana ho hmoi.

¹²ko'koeno, 'o iesu mo maezo mcoi to yafana to hosa, akoeva no titheni to hmuyusi ho tocofkoyai 'e kuisi ta cou.

¹³homo maica, 'antetoeno maezo uhta yafana ta hosa ho i'ima 'o iesu, e'paevazi 'o isi tiova ci aokoe'i.

¹⁴ta ceoa, uk'aci 'auesiesi ci hosato; mamito biebiemi to tena 'auesiesi hosa ho noana'o.

¹⁵nteto ieni to iesu, asngücü boemi no tohmomoengü ho meesi, sü'teni to hamo, 'aeno boemi ta sumsuto ho ebobohngü to ongkosi.

¹⁶teav'as'ala ta'payo'a na peis'ü'ümnü ho to'usnu no mocmo ci cou, maica 'ai'emoeno maica ci sü'ta 'e isi üm'ümnüa to hamo.

¹⁷la meo'uzo tola eahahafo muu ci cou, talüi 'o lahe e'e. lahe asngücüva so'eüt'üca na piepiyamu, maica ho noana'o tenahela mi'usneni to hamo ho epa'teni. hocimu talüi 'ate ahtuo'te peiskakaebü yaahioai, hoci o'te maica, te suhcühcü na 'tohüngühe, hoci maica cumanantesi koa ümnü muu?

¹⁸teav'asola tosveni 'inoleni a'mi. imza iachia taa'uzva mo tüs'ü ho ümnü 'e koyumza, smoekakaebü mino mo emio ci ceonü.

¹⁹te'o afnaso m'ene muu ho 'inoleni a'o, eoho'neni to hamo te'o ko'ko meelü aupcio yuovei ta lamu yoni.

'inoli

20-21'o hamo isicu poa i'mi to mcoi ho smoevovei 'o nooe'ocato ci iesu. isi ieni tomo mohtoesuyu ci hmuyu to iesu ho to'hongi 'o 'auesiesi ci esveta, poa meelæ meoino le'aæt'æcæ moatæ'næ. i'ola mofi no soanono ci hamo tesi'sola poa yono lamu hioa cimo mav'ov'o ci peis'æ'æmnæ ho poa a'sæftonæ muu, poa meelæ peis'ofeihni no 'tohængæsi, tesi'sola ieni to iesu kilisto yonta feangoto ho æpænga na lasi 'aveoveoneni ci hi'hioa! no'unu'sio to kilisto na psoevohngæ, ac'æhæ ho noana'o! 'aamen.

pahtaveiya ci e'e

22maanat'ohaesa'u, temu'so uveica tiova 'e e'e no'u poucufnu; o'aos'o nama poa tacvoh'i 'e hia tmopsæ ta tengami.

23te'o poa cohivneni muu, 'e ohaesato ci temote micu yuyafu to poo'usna. hoci mon'i esmi, tetacu meelæ fiho a'o ho baito muu.

24mi'usnu tola eahafo muu ho ito afu'u sinto ho tuayokeo. i'omo i'mi ne 'italia ci sinto mi'usnu muu ho tuayokeo.

25tesi'sola fii no mengumi to hamo 'e mimu macihi!

Yakovu

Yakovu 1

¹na a'o - yakovu zou soskuskunu to hamo ho ito nooe'oca iesu kilisto; te'o tuayokeyo tamo nopeaski ta mauhp̄hp̄nḡu ci 'o'oko to hamo.

singkoo ho mout̄s'ʉ

²maanat'ohaesa, homimu el̄ to mav'ov'o ci h̄sv̄ta, ntemula ma'unano mo aboht̄ ci hi'hioa,

³maica la cohivi na singkoomu mac'ocu sucaefi no h̄sv̄ta teeno cm̄f̄e na luaveica.

⁴temu apaezumo buveici niantec'u a's̄ft̄on̄ ȳep̄nḡi, uk'ana ake'i avzovzo.

⁵ta taicomu hoci panomo o'te amso na mout̄s'ʉ, nte mi'usnu to hamo ho m'ene, tesi pafi no mout̄s'ʉ na muu, maica lasi kaeba at'otngasa ho pafeni tamo macicahi ci cou.

⁶at'inghi, temula boemi no singkoo ho m'ene, 'otes'a ake'i ma'pepecvai; i'ola ma'pepecvai ci cou, la mais'a 'o smahu to et̄p̄. noa peat'ovneni to poepe, ho conino tmau'fu.

⁷⁻⁸'emo maica ci cou lac'o ma'pehaeso ho e'vaevoezuhu, 'otes'a ma'unano panonte p'el̄a ci cuma to nooe'oca.

thi'cia ho atngaso

⁹'omo noaceaco ci sinto ho lasi poa tasp̄za to hamo. nte kokaekaeb̄;

¹⁰'omo atngaso ci cou hoci tasp̄ueha nte maezo maica, 'omo atngaso ci cou la mais'a b̄vn̄ ho suehi.

¹¹homo bohinoi 'o hie, ta'p̄ep̄za to cuveu ci poepe, la oemi'mi 'o maukukuzo, suehi 'o b̄vn̄, na nia yonghusi cu ac̄h̄ aapayo'ʉ. totiski, 'omo atngaso ci cou la asno'zon̄ yaezoi, tec'o maezo aapayo'ʉ.

h̄sv̄ta ho top̄ani

¹²'ola el̄ to h̄sv̄ta ho apaezumo buveici ci cou te ʉm'ʉmn̄; maica ho micu yupaezumo no h̄sv̄ta, tena tiou to isi ayocneni tomo himngonghi to hamo ci ohsi teomneni ci tafange no nsou.

¹³'e cou hoci mitamo maica ci h̄sv̄ta, o'ate mainca: <ma isi h̄sv̄ta to hamo a'o>; maica 'o hamo o'ate peel̄i h̄sv̄ta no kokuzo, maezo o'ala b̄hs̄ft̄ ta cou.

¹⁴homo tiou no h̄sv̄ta 'e mo cih̄i ci cou, 'aisic'oeno peol̄a no iachi ma'konvos̄.

15hoci ngangho'æ na ma'konvosæsi, la peyafa 'o kuisi, hoci yæpæŋgi 'o kuisi tec'u cmæfeæ 'o mcoi.

16songohia ci maanat'ohaesa'u, 'ote noa tonongonongoi!

17acæcæhæ 'ola yonghu ho æmnæ ci hi'hioa ho i'omo mav'ov'o ci a'sæftonæ ci mengumi mo acæhæ i'mi ne pepe, mo i'mi to amopepe; moso mooyai ta tiskova ci nooe'oca. o'amo ahtu aezuhu, maezo uk'a cimo tmaiezuhu ci ongko.

18la maino iachisi 'tohæŋgæ, ieni no so'emio ci e'e ho teyai a'to, poa notmoyaevonæ ta ohsila afu'a teyai ci acæcæhæ na a'to.

tmalæ ho hioa

19songohia ci maanat'ohaesa'u, 'e mimu macihi ci cou ntela aa'pucu tmalæ no 'tohæŋgæ no mocmo ci cou, 'ote 'aumeumeusu ya'ei, 'otela angu luesasæ'no.

20'e yuubuciki ta cou o'ate peelæi peihcæ'hi na atuhcu mouluæ to hamo.

21ko'koeno, temula momeesih'i no afu'u 'oha æmnæ ci h'oyunsova ho i'ola kokuzo ci peipeis'ausna, boemi no meo'uzo ci 'tohæŋgæ ho tiova na isi emæ'a ta 'tohæŋgæmu ci e'e to hamo, 'ai'o teeno meelæ to'usnu ta nsoumu ci e'e.

22at'inghi, teav'ala peknu si iachimu, ma'unano tec'u amso hocic'o tmalæ no e'e; apuyu, temula asansana peiseafi 'e e'e.

23i'ola tmalæ to e'e ho o'te fihi hioa, aælæ mais'a 'emo cihi ci cou mo buh'ongko ho aiti 'o iachisi mi'a'ausna,

24aomanza hæluæluæi, hocu emose'u, cu osnia ta'payo'a 'o iachisi mi'a'ausna.

25at'inghi, i'ola ma'æyæcæ ho 'ucia ta'sansana 'ola koa ziu ta cou ci 'ofiha ho fihi, o'alisis'a talæi hocu ta'payo'a, malasi asansana fihi hioa; 'emo maica ci cou te yonta lasi hi'hioa ahtuo'te noa pafi no æm'æmnæ to hamo.

26siya nala ma'unano mo yaa singkooa, ho o'te atækca na iachi umo, isicu peknu 'e iachi; ina singkoosi uk'a ci tesi ake'a a'a'ausna.

27inalasi hia baito to amohamo, i'ola cofkoya ho uk'a heo'tæ ci singkoo 'aeno: aæt'æcæ tola 'atutumzo ci 'o'oko ho itola tuvcongæ ci mamespingi, ayæca 'e iachi ho o'te poa uv'ohneni no tokuzo ta hþæhþæŋgæ.

Yakovu 2

koica 'ola ma'peu

1maanat'ohaesa'u, ho zoueno sinto to psoevohngæ ci nooe'oca iesu kilisto na muu, 'otela buhmi ta yafana ta cou, boemi nomo o'te totiski ci teo'ausna ho mi'usnu ta cou.

²maihocieno yaa cihimimo yuyupasɛ, maasku no king ho maceofɛ nomo 'ukini ci yɛsɛ, uhta imu yoni yu'eteuyunu, conosi ho mio mo maezo esmi namo sɛ'eusɛ nomo athɛthɛsɛ ci thi'cia,

³hociko mi'usni namo sɛ'eusɛ no 'ukini ci cou ho afnasa einva, mi'usni ho yainca: <yusuhngu tamo ɛmnɛ ci ca'hɛ> ho mi'usnu tomo thi'cia ho yainca: <yac'ɛ ta ciepi>, hocieno yainca: <suchipi ta ca'hɛ'u>,

⁴'amikocueno ma'peu, mo kuici koyu ho hupotfɛnga 'e cou.

⁵songohia ci maanat'ohaesa, temu tmalɛ: isi epeiya to hamo 'o thi'cia ta hrɛhrɛngɛ, poa yonto singkoo ho atngaso, yaeza poa ticngihi to ohsila teomneni tola himngonghi to hamo ci cou 'o faeva ci hrɛhrɛngɛ.

⁶nama lamu aokoe'i tomo thi'cia ci cou! a'ɛmtɛsi, i'ola pohcinghi muu ho e'usna to taicini. 'aeno 'emo maica yuyupasɛ ci cou!

⁷i'ola ekuzkuzo to lamu tiova ho einva ci ongko, 'aeno maezo 'emo maica ci cou.

⁸honcimu meot'ɛcɛ to isi tposi to seiso <himngonghi to cou mais'a ngohia 'e iachi> ci p'ofiha to faeva ci hrɛhrɛngɛ. 'amicu emzo.

⁹at'inghi, hocimuc'o buhmi ta yafana ta cou ho mi'usnu ta cou, 'amicu peiskuisi; 'e hoolicu tesi yɛsvɛta na muu mo yuszozɛ.

¹⁰siya namo pef'uhu tamo mehacni ta 'ayumona ta h'oesvɛta, 'amicueno maihoci pef'uha 'e acɛcɛhɛ ci h'oesvɛta.

¹¹maica 'omo mashɛyɛ ho yainca <'ote mseezo>, yaeza yainca <'ote opcoi no cou>. 'upena hociko o'te mseezo, ho opcoi no cou 'amoeno maezo pef'uhu to hoolicu.

¹²ho temueno tiou to yɛsvɛtɛ tola koa ziu ta cou ci h'ofiha, 'atemueno poa touseoseolɛ ta isi esvɛta na lamu e'e ho peipeis'ausna.

¹³maica i'o hamo ho tena yɛsvɛtɛ, o'atasi yomza no ma'cocacni ho mi'usni 'ola 'oha ma'cocacni ci cou. at'inghi, na ma'cocacni la tosa'ohe to yɛsvɛtɛ.

singkoo ho peipeis'ausna

¹⁴maat'ohaesa'u, hoci panonte mainca mi'o yaa singkooa, ho o'te peelɛi hongga no peipeis'ausnasi, cuma na koasi ɛmnɛ? tesieno peelɛi to'usni tamo maica ci singkoosi:

¹⁵ta 'ayumonamu hoci pano nanat'ot'ohaesa mo uk'a maka paceofa,

¹⁶temu mi'usni ho yainca: <soanono'sio. temusola mateonoyano. temusola yoseɛ'sio!> ho o'te fii no tehe tititha, ma cuma na tesi koa ɛmnɛ?

¹⁷totiski, hoci uk'a peipeis'ausna na singkoo 'amoeno mcoi.

¹⁸at'inghi, panomo mainca: <'e cou eni mo yaa singkoo, ta cou ta'e mo yaa peipeis'ausna.> te'o yut'inga: <tekon'a poa aitneni a'o namo uk'a peipeis'ausna ci singkoo; te'o boemi ta peipeis'ausna ho pa'teni suu 'e singkoo'u.>

¹⁹osko taa'uzva moc'o cihi na hamo, mio a'amtɔ ɔmnɔ! 'o h'aokuv'o la maezo maica ci hia tmaa'uzo, a'vinano isi na'na smoyoa 'o hamo.

²⁰nongonongo ci cou, temula cohivi 'omo uk'a peipeis'ausna ci singkoo panoeno ɔmnɔsi?

²¹'o nia maameoito ci avulahamu mosoeno mainenu na hiasi meelɔ yupa toseolɔ na natɔ'ca to hamo? 'amoeno i'mi to peipeis'ausnasi ne moso yonto 'oyona sɔ'tɔ ho sɔ'teni to hamo 'o okosi ci isaku.

²²tec'u hongɔ, 'o singkoosi ho i'o peipeis'ausna mo toepohɔ, 'o singkoo te ieni no peipeis'ausna niantec'u a'sɔftonɔ.

²³yainca to seiso: <mo tmaa'uzo to hamo 'o avulahamu, i'mi to tmaa'uzosi, isicu ta'usna no mouluɔ ci cou to hamo.> 'aisieno miya 'e e'e eni; isicu yainca zou nanghia to hamo.

²⁴ko'koeno, hoci meelɔ yupa toseolɔ ci natɔ'ca to hamo 'e cou te ieni no peipeis'ausna, o'atec'o anova ieni no singkoo.

²⁵'o a'a'ausna to noasisi ci laaho 'amoeno totiski. homo meelɔ yupa toseolɔ ci natɔ'ca 'o hamo mo maezo i'mi to peipeis'ausnasi; ohsi aɔ'tɔca 'o soskuskunu to couyutaya, isin'a to'usni ho poa mito mocmo ci ceonɔ ho poa pkaakoa.

²⁶ko'koeno, aɔlɔ mais'a 'e feango hoci uk'a nsou 'amoeno mcoi, hoci uk'a peipeis'ausna 'e singkoo mo maezo mcoi.

Yakovu 3

atɔkca 'e iachi umo

¹maanat'ohaesa'u, o'antemu ma'i'iachi aɔhɔ mici lema'cohio, maica, imu cohivi ina lema'cohio te tiou no asuhcu eɔvɔhɔhe no mocmo ci yɔsvɔta.

²lato asngɔcɔ peis'epo. inala yono e'e ho o'te mat'epo micu a'sɔftonɔ ci cou; isicu peelɔi aucunva atɔkca 'e iachi.

³hocito peelɔi teapha to ngayo to 'uma 'o popngayasi, tec'u peelɔi poa tmaolalɔ, popeoskuna ho poa uhno teto 'ucia poa usaneni.

⁴ivaha aiti, 'omo conɔ ci 'apangɔ mo e'vono maica 'o hiasi meoisi, yonto mo taso ci poepe, lac'o boemi tomo okosi ci pulopela ho pou'tɔca, tac'u meelɔ fiho to 'tohɔngɔ tola pou'tɔcɔ ho emo'usnu tote atuhca usa.

⁵totiski, 'e umo e'vono moc'o na'no okosi, tena meelɛ emeoisi. aʉsvɛta ta'to'tohɛngva. 'omoc'o meae'mo'ɛ ci ksiksi. 'alasi'eno peelɛi pae'ɛhi 'o meo'ino poneo?

⁶'e umo mo aɛɛɛ mais'a 'o puzu, ta 'ayumona ta maeso'esouto zou kokuzo ci hrɛhrɛngɛ, peelɛi acaca'ia 'e feango; lasi ieni to puzu ne voocɛvɛcana ho aucunva hmoi 'e h'oceona no nsou ta cou.

⁷la peelɛi atrɛta ta cou 'o yuansou, mazozomɛ, mayoyoi, ho i'o mayayayo ta chumu; a'ɛmtɛsi, isicu acɛha atɛkca ta cou 'e mav'ov'o ci yuansou.

⁸at'inghi, o'amocuisi ahta peelɛi atɛkca ta cou 'e umo; la o'te peelɛi atɛkca ci kokuzo, isi nongcɛngci tola tumzi ta nsou ci peucu no mahiz'o.

⁹lato boemi ta umo ho tohmomoengɛ to nooe'oca, to amopepeto, tena maezo boemi ta umo ho patkuzoi 'e ohsila teyai to hamo ho poa mi'u'usnu no mi'ausnasi ci cou.

¹⁰'o tohmomoengɛ ho matkuzkuzo mo yuyafɔ ta moc'o concɛ ngayo! maanat'ohaesa, o'ante maica!

¹¹teeno ahtu i'mi nomoc'o concɛ esbobuka namo cohɛmɛ ho mayɛmɛ ci chumu?

¹²maanat'ohaesa, 'o moezunge o'ate beahci no 'olivu; 'o amcu'yu o'ate beahci no moezunge; 'omo maski ci esbobuka o'ate moheafɔ nomo cohɛmɛ ci chumu.

i'mi ne pepe ci moutɛs'ɛ

¹³ta taicomu panomo yaa mau'to'tohɛngɛ ho moutɛs'ɛ ci cou? hoci pano, nte ieni no a'sɛftɔnɛ ci ma'einu ho toutɛs'ɛ ci peipeis'ausna, ho peispa'teni na mo yonghu ci h'oyunsovasi.

¹⁴ho mimueno yaa ma'konvosɛ mahiz'o ci smo'eubut'u ho ma'cachi ta 'tohɛngɛmu, o'a na temu meelɛ iachi etano, 'ote lolekoknuyu ho mihango to so'emio.

¹⁵'o lamu yainca moutɛs'ɛ o'amo i'mi ne pepe, mamɔ tma'usnu ta ceoa, tma'usnu no ma'konvosɛ, tma'usnu no 'akuma.

¹⁶namo afu'u yaa smo'eubut'u ho ma'cachi, ahtuo'te yaa ep'ɛcɛ ho mav'ov'o ci kokuzo ci peipeis'ausna.

¹⁷at'inghi, 'omo i'mi ne pepe ci moutɛs'ɛ mo piyo cila humzi: 'o ahoisi zou cofkoya, 'o cnguhusi zoucu moususeomɛ, luaeinva, nanghia, nongcɛngci to himngonghi, meelɛ beahci nomo atngaso ci ɛmnɛ, o'ala ma'cachi, o'amo me'ɛ'ɛmnɛ.

¹⁸acucuhu na beahci no mouluhu mo acuhu i'mi tola miyapo to moususeomu ci cou, nomio tola asno'zonu miyapo to tutu no moususeomu ho cmufe.

Yakovu 4

'ote enananghia ta hpupungu

¹ta taicomu mioeno i'mi nenu na yu'totoku ho youbobai? mo i'mi talamu ehtothomneni ta taicomu ci ma'konvosu!

²lamu konvosu ho ti'eingi, hoci o'te ma'vo'ho tamucu opcoi; lamu ma'kokonvosu, hocimu o'te ma'vo'ho. tamucu yu'konvosu ho yu'totoku. ho lamu o'te elu na ntemu tata'ia, 'amoeno maica ho o'alamu mi'usnu to hamo ho m'ene.

³hocimu m'ene leac'o o'te m'elu, mo maica hola 'oha umnu na koyumu; na lamu p'enza lac'o ti'hi'hisa to eabobonu ho kokaekaebu.

⁴e mimu 'oha meot'ut'ucu ho o'te tmaa'uzo ci cou, o'aimueno cohivi hoci enananghia ta hpupungu, te nahanga 'o hamo, siya nate nanghia ta hpupungu, 'aeno siya na hangu to hamo!

⁵yainca to seiso: <i'o isi siya ta 'ayumonato ci piepiya mo kuici makonvosu. imun'asi ta'unano uk'a ci e'a'ausnasi ta e'e tan'e?

⁶at'inghi, na isi pafeni to hamo ci mengumi mo na'nohe atngaso, aulu mais'a 'o isi yainca to seiso: <isi tahanga to hamo 'ola bobitano ci cou, pafi to mengumi 'ola ma'einu ci cou.>

⁷ko'koeno. temula meo'uzo to hamo; la buupsupu to 'akuma. 'o 'akuma 'ate ahtuo'te toekameosu.

⁸hocimu bicmu'u to hamo, 'atesi ahtao'te bicmu'i to hamo na muu. 'ola yaa kuisi ci cou, la poa cofkoya na emucumu! 'ola me'umnu ci cou, la poa cofkoya na 'tohungumu!

⁹temu nac'o, smoesu'su, mongsi; la poa tmumongsi na cocvo, poa ma'nanao' na kokaekaebu.

¹⁰la yonto tuhcu to hamo ho ma'einu, 'atesi ahtao'te taspapza muu.

'ote la eayaezoyu

¹¹maanat'ohaesa, 'otela yupa etfangu. siya namo etfangu hocieno eayaezoyu no nanat'ot'ohaesa, 'aisieno etfanga ho eayaezoya 'o hoolicu to moose. hociko etfanga ho eayaezoya 'o hoolicu, o'ana miko meo'uzo to hoolicu, ma isi eayaezoya 'o hoolicu.

¹²'ai'oc'o hamo 'ola m'eac'x to hoolicu, leyxsvutx; i'oc'o hamo nate meelx to'usnu, meelx aapayo'x. zou siya na suu, cis'a smeec'x'ho eayaezoyx ta ehuehungusu!

'ote la etano

¹³pantola mainca: <maitan'e hocieno ho hucma, temia uhto hosa to ic'o, notonsoha ne'e ho 'amamhimhino, ho tmahtumzu no yupasx.> at'inghi'so, talxin'a a'o.

¹⁴o'aimu cohivi temu nana makon'a yaansoua ho hucma! lamuc'o mais'a meansohx ci cmxcmx, akameosx yuyafu tac'u huapayo'i.

¹⁵mantemu mainca: <hociko teomneni nooe'oca, temzacu meelx yaansoua, hioa 'e hi'hioa eni, hioa 'o hi'hioa ic'o.>

¹⁶at'inghi, nama lamu bitano ho bimeoisi; 'emo maica ci bitano zou acxhx kokuzo.

¹⁷ko'koeno, hoci cohivi namo peis'x'xmnx ho o'te hioa zoucu kuisi.

Yakovu 5

engaho tomo yuyupasx ci cou

¹homo maica, 'e mimu yuyupasx ci cou, tmalx ta e'e'u. temu nomio tote esmi ci meakvo'x ho tmunoi mongsi!

²na yupasxmu tec'u payo'a, 'o 'i'ihosa cu ana no yoi.

³na king ho ngingmu tec'u fkxngxo; 'e fkxngxo eni 'ateeno huomza hote ehpxngneni muu, te maezo mais'a puzu ho hmoi 'e feangomu. ta puesona ta hpxhpxngx, inac'o a'px'pxy no yupasx na lamu cohivi.

⁴lamu pa'maesih'a 'ola yaahioa to ezoezoyxmu ci leyaahioa, aovoha 'o ntehe hnoo, ma ihe o'te ehpxngneni na muu! 'o fihngau no eokvo'x tomo efeutu micu yxmxmx to koyu to nooe'oca - to papoex to heetai.

⁵'e lamu hia au'hi'hisi ho 'auveoveoyx, la poa onoyxn 'e iachi, mooteo no hiesi no chua.

⁶lamu to'anki topci no kuisi 'o uk'acila nama hioa ci cou, ho opcoza; o'ala mako yu'hango.

buveici ho 'inoli

⁷ko'koeno, maanat'ohaesa, temula buveici, toc'xha ho tac'u i'vaho esmi 'o nooe'oca. aiti. 'o leyaezo'i la a'xmx buveici ho mooteo hocic'u tov'oha 'ola emxmx'a ta ezoezoyx, buveici ho mingou hoci ahtu mxchx.

- ⁸temula maezo buveici. temu yaa mahtæicæ ci ta'usni, maica tec'u mon'i esmi 'o hiesi no i'vaho cmæ'ho 'o nooe'oca.
- ⁹maanat'ohaesa, 'otela yupa eubut'u, tesis'a yæsvætæ to hamo na muu. tec'u mon'i cmæ'ho 'ote yæsvætæ ci nooe'oca, cu yonta phingi.
- ¹⁰maanat'ohaesa, la talæa 'omoso boemi to ongko to nooe'oca ho aomotæ'æ ci eyongensa, yoyayæza 'o nia hiahe noututumzo ho luaveica.
- ¹¹maica homosu apæzumo buveici, lato yainca micu æm'æmnæ ci cou. ohmucula talæi na nia luaveica to yovu, yæza cohivi ohsi yainenu to hamo na nia hia mææt'æci no ataveisi, maica 'o hamo mo a'sæftonæ na himcocoveoi ho himngonghi.
- ¹²maanat'ohaesa'u, nate sotva'esa zou: 'ote esvætæ, o'te mi'usnu ta pepe ho ita ceoa, hocieno ito mav'ov'o ci macucuma ho esvætæ. hoci zou, 'ateeno yainca zou; hoci o'a, 'ateeno yainca o'a. maicac'o, 'anatemu noa yæsvætæ to hamo.
- ¹³ta taicomu pano mo nana esmi no 'atutumzo? ntela 'inoli; pano mo nana kokaekæbæ? ntela tohmomoengæ;
- ¹⁴pano mo nana tma'congo? ntela eoho'æ to coolo ta kiokai ho poa inoleni, boemi to ongko to nooe'oca ho siesa no s'os'o.
- ¹⁵e 'inoli eni honci i'mi no singkoo, 'ate ahtuo'te yov'o 'emo tma'congo ci cou; tesi poa yuovei yoayokeo to nooe'oca, na ohsi hioa ci kuisi tamo tma'congo ci cou, te elæ no peteongasa.
- ¹⁶ko'koeno, temula yupa mo'esansano no kuisi, yupa nia 'inoli, teeno peelæi poa yov'o na tma'congomu. 'o 'inoli to coumoulæla na'no yaa tonæa.
- ¹⁷o ilija moc'o totiski a'to ci cou; isi pnanfi na 'tohungæsi ho 'inoli, m'ene to hamo ho o'te poa mæchæ, micu a'æmtæ totueha ho ang'osæ to hia noana'o homo o'te mæchæ.
- ¹⁸moso i'vaho 'inoli, cu kuici smænæ'æ 'e pepe, micu cmæfeæ 'o heoheoemæ'æ ta ceoa.
- ¹⁹maanat'ohaesa'u, ta 'ayumonamu hoci panomo eængcæ ho mongoi ta ceonæ no so'emio, pano mo himhohioa ho eoveiya,
- ²⁰temu cohivi: namo poa miovei 'emo eængcæ ho yaa kuisi ci cou, 'aisieno i'mi no mcoi ho tasvoeiyæ na piepiyasi, a'vinano peelæi peteongasa namo man'i ci kuisi.

Petelo 1

Petelo 1- 1

¹na a'o - petelo zou sitoo to iesu kilisto. te'o tmopsu ta tengami ho faeni ta ohsi epeiya to hamo ci mao'o'okosi: 'omo nomio no pohtutumza ho nopeaski totoefungu ta pentu, ngalatea, kapotoke, 'azia, pituini ci masisinto.

²ho mimu noa epeiya mo maino ohsi ta'eoyoca no 'tohungu to hamo, isi ieni to seilei ho meelu cofkoya, akoeva no te meo'uzo to iesu kilisto, a'vinano noa cofkoya to hmuyusi. tesi'sola at'otngasa pafi no mengumi, soanono to hamo na muu!

yaansou ci ta'usni

³teto 'aveoveoyu to amohamo to nooe'oca iesu kilistoto! i'mi to uk'a noca'cu'hi ci himcocoveoisi, ieni to mcoi ho smoevovei to iesu kilisto, pafeni a'to 'emo faeva ci nsou, poa yaa yoayokeyo ci ta'usni a'to.

⁴ho ticngiha na ohsi teongasneni ta mao'o'oko to hamo ci um'umn ne pepe; 'e um'umn eni o'ate kuzo, o'ate ca'i, o'ate toapayo'u,

⁵te faeni ta mimu maica i'mi no tmaa'uzo to hamo ho noa nou'tuci no meoino tonusi ci cou, poa eluaneni muu 'o isicu ayoca ho i'o te esmi ci to'usnu ho tac'u nouhpupusi 'e lekisi.

⁶i'mi tan'e. temu kokaekaebu, maitan'e e'vonon'a yontamo mav'ov'o ci hasvata, nenusino ten'a akameosu tiou no 'atutumio;

⁷'emo maica ci oho sucaefiza 'ateeno ko'ko soomei ho mimu asansano yaa mahtuicu ci singkoo. ac'uhu to tenala kuzo ci king 'alaeno hmoi to puzu; na singkoomu mo na'nohe pepe to king, te h'unano tiou no hasvata, teeno peelui tohmomoenguneni, taotofsi'i, einva ho tac'u esmi na hiesi no aopa'to 'o iesu kilisto.

⁸e'vono o'a ohmula aiti 'o iesu, at'inghi imu ngohia; e'vono o'aimu aiti maitan'e, at'inghi imu taa'uzva. mimu yaa o'ate peelui engha no e'e cimo uk'a noca'cu'hi ci kokaekaebu;

⁹maica ho mimu seolu no tiou to beahci to singkoo, 'aeno to'usni na piepiyamu.

¹⁰ec'uha ta to'usnu tan'e, 'o mayoyongensa mohcula yaa asansana ci hia biebimi ho eseita, a'vinano eyoca 'emo natu'ca to tasila pafeni muu to hamo ci mengumi.

¹¹ho ihe eseiseita, te cohivi na tesi pa'cohivneni ta 'tohunguhe to piepiya to kilisto - 'aeno eoyoca 'o kilisto hote tiou no 'atutumio, atavei te elu no psoevohngu ci a'a'ausna - tena esmi ho homna, yono mo mainenu ci a'a'ausna na tasi hia esmi.

12'o hamo isi poa cohivneni to eyongensa, na hiahe yaahioa o'a ihe hioaneni 'e iachi, ma ihe hioaneni muu. 'o ohela maeengha ci hi'hioa, maitan'e isicu ieni tola yaahioa to fukuin, noe'ocɛ to tonɛ tomo i'mi ne pepe ci seilei, hocu psoecɛ'ha muu; 'emo maica ci hi'hioa, ac'ɛhɛ to tensi ma ohe yaeza 'ucia asansana!

socofkoya ci h'oyunsova

13ko'koeno, temula ae'ayocɛ na 'tohɛngɛ, conino etngou, nala ta'usni la a'sɔftona toveineni no tasi pafeni ci mengumi ho tena aopa'to 'o iesu kilisto.

14temu meo'uzo to hamo, teav'a poa eahafneni no ma'konvosɛ, mais'a ne mohmun'a nongonongo ne auyusi.

15'omo eyoho'ɛ muu ci hamo mo socofkoya; ta lamu afu'a hi'hioa te aa'pucva yaeza poa socofkoya.

16yainca to seiso: <temula socofkoya, maica ho zou'so socofkoya a'o.>

17holamu 'inoli, lamu yainca amo 'ola ieni no la peipeis'ausna, boemi no conci svɛta ho yɛsvɛta 'e cou ci hamo; homo maica, ta hiesi ho mimun'a nouchichipi ta hɛhɛrɛngɛ ntemu einu to hamo.

18imu cohivi, ho mimu meelɛ i'mi to kuzo ci h'oceoceona to nia maameoi ho noa poesih'a. mo mainenu na hɛpɛzasi. ma'imo anou mais'a 'ola peelɛi payo'a na hɛpɛzasi ci macucuma, mais'a 'oeno king ho nging.

19maisi ieni tomo mohtoesuyu ho sopepea ci hmuyu to kilisto, mais'a 'o o'amo ake'i ca'i ci hmuyu to oko no moatɛ'nɛ.

20'o kilisto zou ohsila ayoca epeiya to hamo ho o'amocu ohsila teyai 'e hɛhɛrɛngɛ, yonta puesona ta lekisi ho nomio muu ho aopa'to.

21ieni to kilisto, imu taa'uzva 'omo poa i'mi no mcoi ho smoevovei, a'vinano mofi no psoevohngɛ ci hamo; i'mi tan'e, na singkoo ho ina lamu ta'usni la miteuyunu to hamo.

22maitan'e, maica ho mimu meo'uzo to so'emio, imucu poa acocofkoya si iachi, a'vinano lamu yaa mais'a cono feango to mocmo ci sinto, a'ɛmtɛ i'mi no taico no 'tohɛngɛ ho yupa himngonghi.

23mimucu i'momhomɛ yayo, o'amo i'mi tote kuzo ci tutu ho yayo, mamu i'mi to o'ate kuzo ci tutu - 'amoeno cmɛfɛ to isi peyafa to hamo cimo yoayokeo ho 'auesiesi ci e'e.

24ɛlɛ mais'a 'o isi engha to seiso: 'e yatatiskova mo acɛhɛ mais'a 'e kukuzo, acɛcɛhɛ na taotofsi'i mo mais'a bɛvnɛ; te oemi'mi 'e kukuzo, te su'oveosɛ 'e bɛvnɛ,

²⁵at'inghi na e'e to nooe'oca te no'auesiesi! 'e e'e eni 'aeno 'o isi psoecɛ'ha muu ci fukuin.

Petelo 1- 2

yaansou ci fatu ho socofkoya ci hrɛhrɛngɛ

¹ko'koeno, temula yuse'va na afu'u kuzo ci hi'hioa, 'ote i'vaho meknuyu, me'ɛ'ɛmnɛ, smo'eubot'u, hocieno eayaezoɣɛ no cou ci e'e;

²la mais'a 'o mon'a yuhoi ci foinana, conino tongsoyɛ no cofkoya ci nun'u no piepiya, ieni ho yusuhci, elɛ no to'usnu.

³ɛɛɛ mais'a 'o isi yainca to seiso: <ohmucula oothomi 'o mengumi to nooe'oca.>

⁴la smacmu'u to nooe'oca - yaansou ci fatu; ihe e'vono ciha ta cou, at'inghi isi epeiya to hamo ho angongohia.

⁵temula maezo mais'a yaansou ci fatu, titha m'eac'ɛ nomo tma'usnu no piepiya ci seiten, yonto ic'o ho socofkoya ci saisi, ieni to iesu kilisto ho sɛ'teni ci isi ɛmnɛa to hamo cimo no'usnu no piepiya ci sɛ'ta.

⁶maica isi yainca to seiso: mi'o epei tamo sopepea ci fatu totnguca ta cuculili ta tonghifa ta sii'an; namo afu'u tmaa'uzo ho noe'ocɛ ci cou, o'ate ahtu ma'papayo'ɛ.

⁷mi'usnu ta mimu tmaa'uzo ci cou, 'e fatu eni mo a'ɛmtɛ sopepea; at'inghi, hoci mi'usnu to o'amo tmaa'uzo ci cou: 'e ihe tose'veni tamo yaahioa ci fatu. cu sotva'esa ci totnguca!

⁸to h'unasi ci isi tposi to seiso isi yainca: 'emo coni cite paepekosi ci fatu. tee ekosi ta cou ci fatu. ho ihe ekosi, maica ho o'a ihe taa'uzva 'e a'ɛmtɛ e'e; na eni 'amoeno maezo i'mi no 'tohungɛ to hamo.

⁹at'inghi, isi epeiya to hamo ci suezopɛ na muu, zou saisi to emoo to honte, socofkoya ci hrɛhrɛngɛ, 'o'oko to hamo. isi epeiya to hamo na muu ho poa mongoi no voecɛvcɛ, yɛmeɛmɛ no tiskovasi, ho poa psoyaski no taunona'vɛ ci lasi peipeis'ausna.

¹⁰ne auyusi o'a 'o'oko to hamo na muu, maitan'e zoucu 'o'okosi; ne auyusi o'a ohsila coveoza to hamo, maitan'e mimucu elɛ no himcocoveoisi.

soskuskunu to hamo

¹¹songohia ci maananghia, ho mimu yonta hrɛhrɛngɛ moc'o nouchichipi, la covnɛ ci cou. te'o eucufna muu. teav'a poa 'aɛnrɛnrɛ no poc'ou si feangomu; 'emo maica ci poc'ou la conino ehtothomneni 'e piepiya.

12ho lamu no'ayumonꞥ ta couyafana, ntemula yaa peislꞥ ci peipeis'ausna, i'ola ekuzkuzo, ho maus'os'osꞥ muu ci cou, i'mi ho lahe aiti na lamu hia popeislꞥ, yono hiesi no ivaho cmꞥ'ho 'o nooe'oca, tehe ta'usna to hamo na psuevohngꞥ.

13nomio to nooe'oca, temula meo'uzo tola aꞥt'ꞥt'ꞥꞥ ta yatatiskova: 'ai'oeno la suepe ci honte.

14ho i'olasi tovei cila himhohioa tohno to ꞥmnꞥ ho patvovei 'omo kuzo ci taicini.

15maica na 'tohꞥngꞥ to hamo. tesi poa boemi no lamu hia popeislꞥ ho tomꞥti 'o ngayo tola ma'nongonongo ci cou.

16zou couziu na muu, at'inghi teav'a titha na ziu ho tofeꞥ'si na afu'u kokuzo; tela noa soscuskunu to hamo.

17temula einva 'emo macicihi ci cou; la ngohia 'omo tmaa'uzo to nooe'oca ci nanat'ot'ohaesa; la smoyoa 'o hamo; einva 'o honte.

yoyayaeza 'o buveici no 'atutumzo to kilisto

18i'ola noa soscuskunu, temula einu ho meot'ꞥꞥ to tauke, o'a anouc'o 'omo ma'cocacni ci tauke na temu la yaica, i'omo mouyꞥꞥ ci tauke teec'o totiski.

19hocimu i'mi no ta'hongi ho zou 'tohꞥngꞥ to hamo na eni, meelꞥ buveici ta o'antemu anana'va elꞥa ci 'atutumio, 'atasi ahtao'te pafi no ꞥm'ꞥmnꞥ to hamo na muu.

20hocimu nomio no peis'epo ho noa ti'usna, cuma nate koa emomoengꞥa? 'ai'olac'o i'mi no peis'ꞥ'ꞥmnꞥ ho buveici no 'atutumio ci cou na tesi pafi no ꞥm'ꞥmnꞥ to hamo.

21na atuhcusi ho isi eyoho'a to hamo na muu 'amoeno yontan'e; maica 'o kilisto mo nomio muu ho 'atutumzo, teongasneni no temula huomza, akoeva no 'ucia poa msa'ofeihni no cocaphꞥsi na muu.

22o'amosola peismi no kuisi; uk'a ci mosola tmalꞥ hoci meknuyu.

23o'ala mahsuski ho isi ekvo'i, o'amo maosmoyo ho isi tikuzkuzoa, lac'o mingeuo nola moulꞥꞥ ci leyꞥsvꞥtꞥ.

24isi iachia hafa to kilisto na kuisito ho uhto zuuzika, poa o'tena i'vaho yaansou no 'ayumona no kuisi na a'to, c'o nomio no moulꞥꞥ ho yaansou. i'mi to isi tiova ci alolongꞥ, mimu meelꞥ yov'o.

25ne auyusi mohmula mais'a eapayo'ꞥ ci moatꞥ'nꞥ, maitan'e mimucu yuovei, to'ofeihni to lepocengi ho ito lemꞥꞥt'ꞥꞥ to piepiyamu.

Petelo 1- 3

navconga

¹totiski, 'e mamespingi, ntemu meo'uzo to iachi vcongꞰ, te ko'ko buhmi no lamu ꞰmnꞰ ci peipeis'ausna na o'amo tmaa'uzo ci vcongꞰ ho aezuhu. o'atemu nama man'i ci e'e,

²maica tehe aiti na lamu hia cofkoya ho peislꞰꞰ ci peipeis'ausna.

³'ote noe'ocꞰ no mismisisi ho ayoyonghua 'e iachi, 'ote ma'nou no yainca mate ti'vo'vona na f'ꞰꞰ, maasku no king ci ehoehongꞰ, maceofꞰ nomo mainenu ci yꞰꞰ.

⁴ntemu yaa yonghu ci 'ayumona, boemi no o'ate aapayo'Ʞ ci ma'cocacni ho teyai ehoehongꞰ; na eni isi atva'esa hupepea to hamo.

⁵maica, i'o mosola mingeou to hamo ho acocofkoya ci maamespingi. ohela yaeza ieni no meot'ꞰꞰ no vcongꞰ ho ehoehongꞰꞰ na iachi.

⁶'amoeno maezo maica 'o saala; la meot'ꞰꞰ to 'avulahamu, yainca <tauke>. lamu yaa ꞰmnꞰ ci peipeis'ausna, o'te smoyo no cuma, temucu acꞰꞰ oko no mamespingi to saala.

⁷totiski, na hahocngꞰ, lamu iepoepohꞰ 'o vcongꞰ ho yunsou, nte peu'uzva hola'so yoz'uhe muu. la einva, maica mo totiski muu ho tiou no isi pafeni to hamo ci faeva ci nsou. hoci meelꞰ maicac'o, na 'inolimou o'a nate yaa eftongi.

nomio no moulꞰꞰ ho 'atutumio

⁸hoci ensoha: temu aa'pucu tohmꞰskꞰ. yupa ma'cocoveoyi, himngonghi mais'a nat'ohaesa, boemi no ma'cocacni ho ma'einu ho yu'tat'ꞰꞰ.

⁹'ote boemi no kuzo ho auski no kuzo, boemi no ekvo'Ʞ ho euski ekvo'Ʞ; apuyu, la boemi no tooyokeo ho evei, maica ina atuhcusi to hamo ho isi eyoho'a muu tesi akoeva no pafi no Ʞm'ꞰmnꞰ.

¹⁰ꞰꞰꞰ mais'a 'o isi engha to seiso: siya nate tma'upu no 'aveoveoyꞰ ci hia yunsou. tata'e no mino mo ꞰmnꞰ ci hie, te tomꞰti 'e umo hoci ekuzkuzo, tomꞰti 'e sumsu hoci meknuyu,

¹¹nte totoefꞰngꞰ no kuzo ho peis'Ʞ'ꞰmnꞰ, concu 'tohꞰngꞰ ho biebimi no moususeomꞰ.

¹²maica lasi so'eꞰt'Ʞca to hamo 'o coumouꞰꞰ, talꞰi 'o 'inolihe; at'inghi la teokvo'Ʞ tola peiskuzkuzo ci cou.

¹³hocimu asno'zonꞰ peis'Ʞ'ꞰmnꞰ, siya nate akuzkuzo muu?

¹⁴'upena hocieno nomio no moulꞰꞰ ho 'atutumio, tec'o maezo a'ꞰmtꞰ Ʞm'ꞰmnꞰ! 'ote smoyo ho lahe auerihza to mocmo ci cou, maezo 'ote ngoheꞰngeꞰ.

15 la yaa ma'einu to kilisto ci 'tohɛngɛ, la atuhca mie'oci. hoci panonte mi'usnu muu ho poa esansaneni nalamu ta'usni ta 'tohɛngɛ, la coni no ae'ayocɛ ho yut'inga;

16 at'inghi tela boemi no ma'cocacni ho ma'eaceaco ci koyu ho yut'ingi. la yaa cofkoya ho ɛmnɛ ci 'tohɛngɛ, poa iachi ma'kokoe'i 'ola aokoe'i muu, ho lamu tmaa'uzo to kilisto ho popeis'ɛ'ɛmnɛ.

17 hoci zou 'tohɛngɛ to hamo na osko elɛa ci 'atutumio ho miko peislɛɛ, na eni te na'nohe tosa'o no nomio no peiskuzkuzo ho 'atutumio.

18 maica 'o kilisto mosola maezo peisnɛskɛ aepɛnga ho mcoineni na kuisi. isi peɛezi to moulɛɛ 'o 'oha moulɛɛ, akoeva no hafa muu ho uhto tuhcu to hamo. noa opcoza 'o feangosi, at'inghi isi pa'eunsova 'o piepiyasi.

19 ohsila ieni ta piepiya tan'e ho mi'usnu to isi poekotva ci piepiya ho epeaska na e'e to hamo.

20 emo maica ci piepiya o'amo tmaa'uzo to hamo - 'e piepiya eni 'aeno 'o ohsila uveica totea to hamo ci piepiya ne ohsin'a ayoca 'o 'apangɛ to noa. ne mio o'amo botngonɛ 'o moso yɛmɛmɛ to 'apangɛ, mosoc'o voyu ci cou, oho i'mi to chumu ho to'usni;

21 e chumu eni 'aisieno epo'usa no toonono. maitan'e 'e toonono eni isi to'usni muu, o'a isis'a yainca isi toonvi na ca'i ta feangomu, mamu boemi no cofkoya ci 'tohɛngɛ ho mi'usnu to hamo ho ekoyu; 'e toonono eni isi ieni to smoevovei to iesu kilisto hocu to'usni muu.

22 micu uhne pepe 'o iesu kilisto, maicutan'e mo yonto vhona to hamo, aɛt'ɛca na afu'u tensi ho inala aɛt'ɛcɛ ho yaa tonɛa ta mouhrɛhrɛngɛ.

Petelo 1- 4

aezuhucu ci h'oyunsova

1 homoeno tiou no 'atutumzo 'o feangosi to kilisto, ntemu maezo boemi no totiski ci koyu ho seu'heni 'e iachi, maica ina mohcula mino 'atutumio ci cou micu ateno no kuisi.

2 ahoi maitan'e, na ang'osɛsi no temun'a mia ci hie ta hrɛhrɛngɛ temu poa aɛt'ɛcneni no 'tohɛngɛ to hamo, teav'ana i'vaha poa atɛkceni no ma'konvosɛ ci 'tohɛngɛ ta cou.

3 ne auyusi ohmula au'hi'hisa 'e hie, hioa 'o lahe ɛmnɛa hioa to couyafana, h'oyunsova na smoc'ou, 'aɛnrɛnrɛ, voemi, eabobonɛ, soekuzkuzo, ho i'ola so'eɛsɛ'nova ci m'ohkuyu to uacoua.

⁴maitan'e o'ana lamu peis'upu to lahe hia 'aɲpɲɲɲɲ, uk'a atəkɲɲ ci h'oyunsova, lahe yamceni, i'mizi no aokoe'iya muu.

⁵at'inghi. tenala ahtuo'te mi'usnu to tena yɲsvɲɲ to mcoi ho yaansou ci hamo ho tasvɲɲ na ohela hioa.

⁶nomio tan'e, 'e fukuin ohola yaeza psoecɲ'ha tomo mcoi ci cou, faeni tamo totiski to mocmo ho tiou no yɲsvɲɲ 'e feango ci cou, ko'ko peelɲi poa mais'a 'o hamo ho yunsou na piepiyahe.

pafi no mengumi to hamo ci ɲmnɲ ci le'aɲt'ɲɲ emoo

⁷tec'u noc'ɲhi na puesona ta acɲɲɲɲ. temula bumemeala nouyɲci 'e iachi, aɲtɲs'ɲ 'inoli.

⁸na sotva'esasi tela aɲ'ɲmtɲ yupa himngonghi. maica ina himngonghi lasi peelɲi aapayo'a na man'i ci kuisi.

⁹la asno'zonɲ yupa aɲ'tɲt'ɲɲ, 'otela eubut'u.

¹⁰'e macihi ho mioeno acɲɲɲ yaa mav'ov'o ci mengumi ho ɲmnɲ ci le'aɲt'ɲɲ emoo to hamo, 'atelaeno maino imu tiova to hamo ci mav'ov'o ci mengumi ho yupa fifiho.

¹¹siya nala eɲsvɲsvɲɲ, te eɲsvɲsvɲɲ 'o e'e to hamo; siya nala fifiho, te i'tohungu no isi faeni to hamo ci tonɲ ho fifiho, te ko'ko meelɲ i'mi to iesu kilisto ho psoevohngɲ to hamo 'e acɲɲɲɲ ci hi'hioa. na psoevohngɲ ho tonɲ acɲɲɲ'so no'usnu to hamo, ac'ɲɲ no 'auesiesi! 'aamen.

buveici no 'atutumzo

¹²ngohia ci maananghia, mimu esmi tamo totiski no puzu ci hɲsvɲɲ, teav'a yamceni, mais'a mo yupteilɲ nomo afnaso ci hi'hioa.

¹³mantemu kokaekaebɲ ho mimu e'to'usnu to 'atutumio to kilisto, teeno a'suftonɲ kokaekaebɲ ho tac'u aopa'to na psoevohngɲsi.

¹⁴hocimu i'mi ho mimu'so to'ofeihni to kilisto ho noa aokoe'iya, te yaa ɲm'ɲmnɲ; te humzi tan'e na psoevohngɲ ci seilei, 'aeno piepiya to hamo, mo yonta feangomu.

¹⁵at'inghi, ta taicomu hoci yaa 'atutumio, 'otes'aso i'mi no opcoi, yaksai, popeiskuzkuzo, hocieno i'mi no buusumsu ho 'atutumio.

¹⁶hoci i'mi no mio'so tmaa'uzo to kilisto ho tiou no 'atutumio, o'ate ma'kokoe'i, mate i'mi ho osko sikuhca 'o ongko to kilisto ho psoevohngɲ to hamo.

¹⁷micu sɲc'ɲɲ 'e hiesi no yɲsvɲɲ, te aueva yɲsvɲɲ 'e 'o'oko ta emoo to hamo. hoci ahoi a'to na yɲsvɲɲ, i'omo o'te tmaa'uzo to fukuin to hamo ci cou ma tenaeno mainenu na tahe atotavei?

12 yonto hia to'usnu to meot'ut'ucɔ ci siila, mi'o tmopsɔ ta moc'o nanɔhtɔ ci tengami ho faeni muu. te'o poucufna muu, a'vinano 'akasi 'o mou'umtɔ ci mengumi to hamo. temula yonta mengumi tan'e ho buɔlɔlɔ o'te aot'ou.

13'omo totiski muu ho noa epeiya ci kiokai ta papilong mo mi'usnu muu ho tuayokeo; 'o oko'u ci maluko maezo tuayokeo muu.

14 temu boemi no cofkoya ci kisu ho yupa tuayokeo. 'e mimu tma'usnu to kilisto ci macihi acɔhɔ'sola elɔ no soanono!

Petelo 2

Petelo 2- 1

¹na a'o - saimong petelo zou sitoo ho soksuskunu to iesu kilisto. te'o tmopsu ta tengami ho faeni tamo boemi to moululu to hamo ho ito leto'usnu ci iesu kilisto, ho maezo a'mi ho tma'upu no sopepea ci singkoo ci cou:

²temu'sola ieni ho mimu bohngu to hamo ho ito nooe'ocato ci iesu kilisto ho elu no atngaso ci mengumi ho soanono!

epeiya ho eyoho'u to hamo

³ina tonu to hamo isicu acuha faeni a'to na teto tititha ho mito boemi no singkoo ho yaansou; 'e mengumi eni isi ieni no bohngu tomo eyoho'u a'to ho poa tma'upu no psoevohngusi ci hamo ho elu.

⁴maicac'o, isi faeni a'to 'omo atva'esi meoisi ho atva'esa ngohia ci mengumi; ieni ta mengumi tan'e, mimu meelu pkaako tate koa meaapayo'u ci ma'konvosu ta hrupangu, ho tma'upu no yu'ausna to hamo.

⁵nomio tan'e, temu pnanfi na tonumu ho yono singkoo ho topuhngi na yonghu ci yu'ausna, na yonghu ci yu'ausna topuhngi no mau'to'tohangu,

⁶na mau'to'tohangu topuhngi no atuku, na atuku topuhngi no luaveica, na luaveica topuhngi no ma'einu,

⁷na ma'einu, topuhngi no himngonghi no 'oahngu, na himngonghi no 'oahngu topuhngi no himngonghi ta acucu.

⁸aeno eni nantemu anana'va seocavi ci yu'ausna, hocimucu acuha poa noemuhu eni, 'atemu ahtuo'te h'unano tvaezoya h'unano mipo'u'umtu no 'ucia a'umta hongu 'o nooe'oca iesu kilisto.

⁹at'inghi, namo aviovio tamo maica umu ci yu'ausna ci cou mo buhnanantu, mo bukngu, ta'payo'a na nia noana'o ci kuisihe ho isicu toulu toonvi.

¹⁰ko'kono, maanat'ohaesa, temula h'unano asno'zonu, temu 'auesia ta'hongi ho ohsila eyoho'a ho epeiya to hamo; hocimucu ta'hongi eni, 'anatemu 'aoko suhucu.

¹¹maicac'o, temu a'suftonu mayo no tonu, meelu yumeumu no 'auesiesi hrupangu to nooe'oca - 'o leto'usnu ci iesu kilisto.

¹²i'mi tan'e, imu e'vonocu cohivi na eni, a'vinano buuluacu ta imu tiova ci so'emio, te'oc'on'a a'cu'cuna o'te tosveni poutu'ua na muu.

¹³os'o yainca no koyu'u, hocin'a mako conohie na te'o hia yunsoua, nte'o asngucva to'usni muu ho poa taluaneni 'e hi'hioa eni.

¹⁴os'o cohivi, 'anate noana'o ta'ucu mongoi tate anana'o kuzo ci feango; na eni isi eʉsvʉta a'o to nooe'oca iesu kilisto.

¹⁵te'o pnanfi ho ta'to'tohʉngva ho poa talʉaneni muu 'e hi'hioa eni no ataveisi ho ta'ucu mcoi.

'akasi 'o psoevohngʉ to kilisto

¹⁶i'e imza eʉsvʉta muu cimo natʉ'ca to meoino no tonʉ ho i'vaho cmʉ'ho 'o nooe'oca iesu kilisto ci hi'hioa, o'a mos'a i'tohungu no isic'o teoteai ho e'ankʉ ci ehohamva; omzala aʉla iachia aiti 'o hiasi taunona'vʉ.

¹⁷ne moso i'mi to hamo ho tiova 'o so'einva, ho psoevohngʉ, momza acʉhʉ no'upu. ne mio, ohsi mi'usni to sopepea psoevohngʉ ci hamo ho yainca: <zou songohia ci oko'u eni, os'o ʉmnʉa taini.>

¹⁸mimza noteuyunu to socofkoya ci hcuyu, aʉla iachia talʉi 'emo i'mi ne pepe ci fihngau.

¹⁹maicac'o, 'o ohela epeaska to eyongensa ci e'e imza h'unasacu ta'sansana. temula a'ʉmta buyuyue'iya 'e e'e eni; maica mo mais'a concu lampu mo psoetiskou tomo voecʉvcʉ, ac'ʉhʉ ho tac'u moseo'ohngʉ. noc'ʉhʉ no hiesi ho tac'u psoetiskou ta 'tohʉngʉmu 'o tiskova to congeoha.

²⁰ina te sotva'esa zou, temu atatalʉa: 'o afu'u eyoyocʉ to seiso o'ate i'mi no iachi 'tohʉngʉ ho esansana.

²¹maica, uk'a cimo concu eyocʉ mo i'mi no 'tohʉngʉ ta cou, mamu tiou no poot'ova to seilei 'o eyongensa ho psoecʉ'ha 'e e'e to hamo.

Petelo 2- 2

meyoyongensa

¹ne auyusi 'o meyoyongensa mosola yuyafo ta 'ayumona ta 'isolaelu; totiski panto tenala yuyafo ta 'ayumonamu ci meknuyu ci lema'cohio. ihe aasoeza e'ayumona 'ote koa meaapayo'ʉ ta cou ci h'omahsʉfta, o'te taa'uzva 'o mosola to'usnu ci nooe'oca, monmon'i iachi noa aapapayo'a.

²e'vono maica, mioc'o engha botngonʉ ci cou 'ola peis'ofeihni to lahe hia 'aʉnpʉnpʉ ci peipeis'ausna, 'amaknocu i'mi to lahe peipeis'ausna ho elʉ no ekuzkuzoa 'e so'emio.

³'emo maica ci meyoyongensa nomio no ma'mamso 'o iachihe ma'konvosʉ, la boemi to isic'o teoteai ci ehohamva ho mi'usnu muu ho tʉspʉcʉ no yupasʉ. ahoi ne noana'o, 'o yʉsvʉtʉ to hamo lasi conino totea 'emo maica ci cou; o'atehe ahta noszozi na meaapayo'ʉ!

- ⁴ma'i ohsi peteongasa to hamo 'o moso peiskuisi ci tensi, a'vinano to'ayumoneni ne voecɔvcana, poekotva to 'ayumona tomo voecɔvcɔ. mooteo no yɔsvɔta.
- ⁵yaeza o'aohsi h'unano peteongasa to hamo na nia noana'o, a'vinano boemi to fozu ci chumu ho epɔna na moso uk'a hamo na 'tohɔngɔ ci cou, ohsic'o to'usni 'omoso psoyaski to moulɔɔ ci noa ho i'omo pitu ci cou.
- ⁶ohsi patkuzoi to hamo 'omo yuso ci hosa sotoma ho 'omola, mɔchɔ no puzu ho poa hoapapayo'ɔ, poa huthaeveni tola o'te tmaa'uzo ci cou.
- ⁷ohsi to'usni 'o ɔmnɔ ci cou looto; 'e looto lasi nomzi 'ola peis'usnu no smoc'ou ci kuici cou ho meino ma'nanao.
- ⁸'e ɔmnɔ ci cou homo no'ayumonɔ to kuici cou, la huhucmasa aiti, huhucmasi tmalɔ tomo kokuzo ci hi'hioa, la na'no ma'tutumzo 'o 'tohɔngɔ.
- ⁹⁻¹⁰lasi cohivi to nooe'oca te yainenu na tesi hia to'usnu tola tmaa'uzo ci cou ho poa mongoi no hɔsvɔta, yaeza cohivi te yainenu ho teongasi 'omo kuici cou, aavaho 'ola peisnou no smoc'ou ci feango, ho i'ola potfɔngɔ to tonɔ to hamo ci cou, tasi toteni no hiesi no yɔsvɔtɔ ho patvovei. 'emo maica ci meknuyu ci lema'cohio la yameomɔ ho 'aɔpɔpɔ, o'amo anou o'te einu tonte so'einva ne pepe, lean'a apuya aokoe'iya;
- ¹¹'o tensi cimo yaahe tonɔ tamo maica ci meknuyu ci lema'cohio. o'ala mako titho no aokoe'i ci e'e ho mi'usnu to hamo ho ehɔngneni.
- ¹²at'inghi, 'emo maica ci cou mo mais'a yuansou, asonghoi anana'va ayocneni no tɔpɔta ho chua; lac'o fiho no yu'ausna ho aot'ou, ekuzkuzoa 'o o'aihe asansana ci hi'hioa. tena totiski mais'a yuansou ho noa aapayo'a.
- ¹³la mooyai 'atutumio, tena ahtaote tanvonvi na beahcisi. ina lahe yainca mo kokaekaebɔ, 'aeno yonta tiskova ho hioa nate ma'mamso ta feango ci hi'hioa. la coca'i; hola mai'upu muu ho bonɔ, conino ina moezɔezɔ na lahe kokaekaebeni!
- ¹⁴'o coeke ci mcoohe la teochɔmɔ to noasisi, o'ala ahtu ma'mamso na peis'usnu no kuisi ci koyu. la topano tola yoheoz'u ci cou; 'o 'tohɔngɔhe micu at'ocɔ no konvosɔ; zou 'oahngɔ to tesi patvovei to hamo!
- ¹⁵la mongoi to atuhcu ceonɔ, emo'usnu tomo emopeu, mo smai'ofeihni to ceonɔ to palan ci oko to pielu. 'o palan 'aeno 'omo ma'konvosɔ to ca'i ci yupasɔ,
- ¹⁶i'mi to iachisi peiskuisi ho noa koica. i'omo o'te meelɔ aomotɔ'ɔ ci lova cis'a meelɔ aomotɔ'ɔ ho potani 'o yongensa homo angu peis'epo.

¹⁷'emo maica ci cou mo mais'a micu keolo ci esbobuka, mais'a isi peaemo'neni no poepe ci cm̄cm̄; 'o hamo isicu songacveni no tahe yoni ne voec̄vc̄ ci m̄'eona.

¹⁸la mo'engho tomo bitano ho elōnḡ ci e'e, la boemi to boevovoyo ci koyu ho topani 'o lan'a āl̄ momeesih'i to kokuzo ci h'oyunsova ci cou.

¹⁹lahe yainca tehe fii no ziu 'e cou, la iachi tolei to kokuzo ci h'oyunsova; maica 'e cou hoci at̄kca no cuma, 'acueno tolei no cuma.

²⁰'e cou hoci i'mi homo bohnḡ to nooe'oca - iesu kilisto, i'mi ta ton̄ no tokuzo ta hr̄hr̄nḡ ho tomeesih'i, ataveiya i'vaha t̄t̄p̄ta ho noa at̄kca, na atotaveisi tamo maica ci cou te asuhcuhe kuzo ne auyusi.

²¹ihe cohivi pano ceon̄ no moul̄l̄, nama mongoi ta ihe tiova ci socofkoya ci mash̄ȳ; 'emo maica ci cou te am̄n̄he hoci o'te bochio tamo moul̄l̄ ci ceon̄.

²²mo emio 'o mahtuyaecihi, i'o a'a'ausnahe āl̄ mais'a <'o av'u lasi ooveia 'o ohsi teavta>, maezo mais'a <'o fē' cu 'afeunga tōl̄i, mo yuovei to lingki ho tmaifeifei'i.>

Petelo 2- 3

teomneni ho i'vaho cm̄'ho 'o nooe'oca

¹songohia ci maananghia, 'e os'o tposi ci tengami maitan'e os'ocuc'o pa'ivaha. ta 'ayumona tamo yuso ci tengami, os'o conino pout̄s'̄a muu 'emo ma'maica ci hi'hioa, poot'ova namo cofkoya ci lamu hia ma'to'toh̄nḡ.

²te'o poa tal̄aneni muu 'o niala mae'e to eyongensa, hoi'o ohsila ieni to sitoo ho psoec̄'ha muu ci mash̄ȳ to nooe'oca.

³na sotva'esa zou, temu asansana cohivi, ta puesona ta hie, panto cou la noa at̄kca to iachi ma'konvos̄, la yuyaf̄o ho potf̄nḡa muu,

⁴yainca: <o'aohsis'aeno yainca tena i'vaho cm̄'ho? mioeno yonenu? 'o nia maameoito micu ac̄h̄ mcoi, 'e ac̄c̄h̄ o'amoc'os'aeno ac̄h̄ totiski no nia a'a'ausnasi ho ohon'a teongfongfi 'e hr̄hr̄nḡ?>

⁵ihe ezua o'te cumasa 'o hamo ho ohsi boemi no e'esi ho teyai 'e hr̄hr̄nḡ. 'e ceoa moso i'mi no chumu ieni no chumu ho teoyafa;

⁶'emo noana'o ci hr̄hr̄nḡ mo maezo i'mi to chumu, 'ai'o ohsieno aapayo'a to fozu ci chumu.

⁷'e enḡca ho ceoa maitan'e, te totiski ieni no e'e to hamo ho songacva, tena totea na hiesi ho tac'u noa ȳsv̄ta, ho aapayo'a 'o o'amo tmaa'uzo ci cou, ko'ko boemi no puzu ho hmoi.

⁸at'inghi, songohia ci maananghia, mo conci hioa o'atemula ta'payo'a: yono mcoo to nooe'oca, 'emo toposifova, mais'ac'o conohie, 'emo conohie mais'a mo toposifova.

⁹i'o nooe'oca o'amo mais'a 'ela ta'to'tohungva ta cou, aononhunga o'te poa esmi na ohsila teomneni. apuyu. isi coveoza muu; maica o'aishi ʘmɲɲa hoci cihi nate suhcɔhcɔ, isi totea hoci ma'vovei 'emo macicihi ci cou.

¹⁰at'inghi, na hiesi no i'vaho cmɔ'ho 'o nooe'oca te mais'a thokeainɔ ho aemo'au cmɔ'ho. no hiesi ho mio, 'e maepepe tena yono meoino no yamumi ho aapayo'ɔ, 'e mouhrɔhrɔngɔ te yono yafeu ho yunzou, 'e ceoa ho acɔcɔhɔ ci macucuma te acɔha aapayo'a.

¹¹ho teeno maica na tesi hia aapayo'ɔ ta acɔcɔhɔ, ntemu no'usnu nomo mainenu ci cou? ntemu mino mo cofkoya, ho einu ci h'oyunsova,

¹²mooto no hiesi to hamo, bitotonɔ ho poa aupcio cmɔ'ho. to hiesi ho mio. te hoapayo'ɔ 'e maepepe. te hos'ɔs'ɔ no yafeu 'e mouhrɔhrɔngɔ.

¹³at'inghi, mito mooto no ohsi la teomneni to hamo ci faeva ci hrɔhrɔngɔ; ne ne'e, mo no'upu na mouɔɔɔ.

¹⁴ko'kono, songohia ci maananghia, ho mimueno mooto no hiesi ho mio, nte asno'zonɔ yonto tuhcu to hamo ho acocofkoya, uk'a e'omamzi no koica ci h'oyunsova, naovei to hamo.

¹⁵te ieni no buveici to nooe'oca ho noa 'oc'ocic'o to'usni, aɔɔɔ mais'a 'o nanghia ci poolo moso boemi no ohsi la faeni to hamo ci moutɔs'ɔ ho pa'i'usni to tengami ho poucufna muu.

¹⁶to nia afu'usi tengami ohsi acɔha e'upa 'emo maica ci hi'hioa. to tengamisi panto mo ake'i ngoveo ci e'a'ausna, lahe lua titha to o'amo motposɔ ho itola ma'vaevoezuhu ci cou ho eknon'a, mais'a holahē eknon'a 'o mocmo ci e'e to seiso, atavei iachi meapapayo'ɔ.

¹⁷at'inghi, songohia ci maananghia, imucu aueva cohivi 'emo maica ci hi'hioa, ntela etngoeva, tehes'ala boemi tola epeu ci eɔsvɔsvɔtɔ ho e'usna nomo yupeevai ci ceonɔ, ho poa mongoi nomo mahtɔicɔ cila yac'i.

¹⁸temula yonto 'ayumona to nooe'oca - to mengumi to nooe'oca iesu kilisto ho ino hiato hongā, a'cɔ'cɔnɔ ohsuhcu, no'usnu'sio to nooe'oca na psoevohngɔ, ahoi maitan'e ac'ɔhɔ no 'auesiesi! 'aamen.

Yohane 1

Yohane 1- 1

e'e no nsou

¹ho imza tposi 'e tengami eni temza mi'usnu muu ho etotoyangza 'e mohcula ahoi to ahoisi yayo ci e'e no nsou, 'e e'e no nsou eni, omzacula talwi, aʼla huceoevi; 'aeno zou. omzacula aiti. a'vinano aʼla peuasa.

²ne moso yuyafo 'e nsou eni, omzacu aiti; ko'koeno, temza mi'usnu muu ho 'akasi, a'vinano psoyaska 'o mohcu anana'o no'upu to amopepe, a'vinano micu aopa'to a'to ci 'auesiesi nsou.

³'e omza afu'a aiti, ho talwi imza psoecʼha muu, ko'ko poa meelʼ i'upu a'mi ho mai'upu ta cono taucunu; 'e cono taucunu eni 'aeno teto toehunga tanua 'o amopepe ho i'o okosi ci iesu kilisto.

⁴ho imza tposi 'emo maica temza poa nongcʼngcʼ na kokaekaebʼto.

zou tiskova 'o hamo

⁵maitan'e temza psoecʼha muu 'o omzala i'mi to oko to hamo ho talwi ci e'e: zou tiskova 'o hamo, asansano uk'a ci voecʼvcʼsi.

⁶ko'koeno, hocito mainca mito cono taucunu 'o hamo, ho c'on'a asngʼcʼ yunsou no 'ayumona no voecʼvcʼ, 'amitocueno emeknuyu, o'a mo 'aseolʼ to so'emio na peipeis'ausna.

⁷at'inghi, ho cito yaansou to taico to tiskova, mais'a 'o hamo hola yono taico to tiskova, tetocu meelʼ yupania cono taucunu, ina hmuyu to okosi ci iesu tesi toʼwi na afu'uto kuisi.

⁸hocito iachi mainca uk'a ci kuisi, isicu peknu'i 'e iachi, o'ana teto yaa natʼ'ca 'o so'emio.

⁹hocito mi'usnu to hamo ho eh'ʼta na kuisi, zou mou'ʼmtʼ ho mouʼʼʼ 'o hamo, tesi peteongasa na kuisito, toʼwi na ohtola afu'a hioa cimo o'te emio.

¹⁰hocito iachi mainca o'a mo'ula ahtu peiskuisi, 'aitoeno toleleoknuyui 'o hamo, 'o e'esi 'anate yaa natʼ'ca a'to.

Yohane 1- 2

isi aomotʼ'neni to kilisto na a'to

¹mao'o'oko'u, ho os'o tposi 'emo ma'maica te'o akoeva no o'te poa peiskuisi muu; hoci pano mo peiskuisi ci cou, mito yaa cih'i ci mouʼʼʼ ci iesu kilisto, la mi'usnu to amopepe ho aomotʼ'neni a'to.

²'o kilisto isi ciha 'o iachi, phini 'o kuisito; o'a anouc'o na kuisito, isi yaeza nomzi 'e kuisi ta yatatiskova ho ciha 'o iachi.

³hocito noyuci 'o mashuyɥ to hamo, tetocu cohivi ito hongga 'o hamo.

⁴hoci pano mo mainca <os'o hongga 'o hamo>, ho o'te noyuci 'o mashuyɥsi, 'emo maica ci cou mo meknuyu, uk'a ci natɥ'casi to so'emio.

⁵⁻⁶at'inghi i'ola noyucɥ to e'e to hamo ci cou, na mi'usnu to hamo ci himngonghi micu a'sɥftonɥ. i'ola mainca pano nsou to hamo, nte maito peipeis'ausna to iesu kilisto na h'oyunsova; maicac'o, tetoeno peelɥi pahsansana ho yainca, mitocu yaa nsou to hamo.

faeva ci mashuyɥ

⁷ngohia ci maananghia, 'e os'o tposi ho faeni muu, o'as'a faeva ci mashuyɥ, ma noana'o ci mashuyɥ. 'a i'o imueno asonghoza tiova. 'e noana'o ci mashuyɥ 'aeno 'o ohmucula talɥi ci e'e.

⁸at'inghi. 'e os'o tposi ho faeni muu. te peelɥi yainca faeva ci mashuyɥ; na so'emiosi ta mashuyɥ tan'e mo yonto feango to kilisto. yaeza peiseafi ta taicomu. maica homo seolɥa no aapayo'ɥ 'o voecɥvcɥ. 'o a'ɥmtɥ tiskova micu ahoi psoevohngɥ.

⁹hoci pano mo mainca mio yaansou no taico no tiskova, ho himsɥ'no no iachisi maanat'ohaesa, mioc'on'a asngɥcɥ no 'ayumonɥ no voecɥvcɥ.

¹⁰nala himngonghi no maanat'ohaesa, 'amoeno yaansou no mo tiskova, o'atesi poa m'evio na mocmo ci cou ho poa peiskuisi.

¹¹at'inghi. i'ola himsɥ'no to maanat'ohaesa. 'amoeno no 'ayumonɥ no voecɥvcɥ; la coeconɥ nomo voecɥvcɥ. o'a isi cohivi 'e iachi tena emo'vonɥ. maica ho isicu poa bɥkngɥ no voecɥvcɥ.

¹²mao'o'oko, mi'o tmopsɥ ta tengami ho faeni muu. maica ina kuisimu isicu ieni to kilisto ho noa peteongasa.

¹³maameoi. mi'o tmopsɥ ta tengami ho faeni muu. maica ho imu hongga 'o mohcu asonghoi yayo. yu'faoimana. te'o tmopsɥ ta tengami ho faeni muu. maica imucu atrɥta 'o kokuzo.

¹⁴mao'o'oko, mi'o tmopsɥ ta tengami ho faeni muu, maica imu hongga 'o amopepe. maameoi, mi'o tmopsɥ ta tengami ho faeni muu, maica imu hongga 'omo asonghoicu yayo. yu'faoimana, mi'o tmopsɥ ta tengami ho faeni muu, maica ho mimu yutataso; mo yunsou ta nsoumu na e'e to hamo, a'vinano mimucu tosa'ohe tola kokuzo.

15teav'a ngohia 'e hr̥hr̥ng̃, ho ina mo afu'u tma'usnu ta hr̥hr̥ng̃ ci macucuma. hocimu ngohia 'e hr̥hr̥ng̃, temucu uk'a na 'tohng̃ no himngonghi to amopepe.

16'emo afu'u tma'usnu ta hr̥hr̥ng̃ ci hi'hioa, mais'aeno 'ola tata'ia ta feango, tata'ia ta mcoo, ho i'ola afu'a epapaata'ieni ta cou, ac̣ḥ o'a mo i'mi to amopepe, mamō i'mi ta hr̥hr̥ng̃.

17'e hr̥hr̥ng̃ ho i'e mo afu'u tma'usnu ta hr̥hr̥ng̃ cila tata'ia mo seoḷa no aapayo'̣; at'inghi, inala peiseafi na 'tohng̃ to hamo ci cou te 'auesiesi nongaco.

i'ola mihango to kilisto

18mao'o'oko, na puesona ta hr̥hr̥ng̃ tec'u esmi! ohmula tac'̣hi te cṃ'ho 'ote mihango to kilisto; maitan'e 'o botngoṇ ci hang̃ to kilisto micu biyoyafo, i'mitan'e tetocu cohivi tec'u esmi na puesonasi.

19'emo maica ci cou o'amo tma'usnu a'to, ko'ko mo mongoi a'to; hoci mio tma'usnu a'to, 'ate ahtuo'te no'upu a'to. at'inghi, mo emose'u, cu humzi ho o'a mo a'̣mṭ tma'usnu a'to.

20mimucu tiou no s'os'o to socofkoya, ko'ko mimu ac̣ḥ bohng̃ to so'emio.

21mi'o tmopṣ ta tengami ho faeni muu, o'a mos'a i'mi no o'a mimu bohng̃ to so'emio, mamō i'mi ho mimucu ac̣ḥ bohng̃, a'vinano cohivi na afu'u eknuyu ac̣ḥ o'a mo i'mi no so'emio.

22zoueno siya namo meknuyu? o'a i'omos'aeno peeco to iesu ho zou kilisto? 'emo maica ci cou 'ai'olaeno mihango to kilisto; ihe hopṣpseni 'o socofkoya ci amo, yaeza hopṣpseni 'o socofkoya ci oko.

23maica, nala afu'u ḅ̣pṣpṣ to socofkoya ci oko, 'amoeno maezo ḅ̣pṣpṣ to socofkoya ci amo; namo afu'u apa'to ebobohng̃ to socofkoya ci oko, te yaeza eḷa 'o socofkoya ci amo.

24homo maica, temu asansana noỵci 'o ohmula ahoza taḷi ci e'e. hocimu noỵci 'o ohmula ahoza taḷi ci e'e, temucu meeḷ asng̣c̣ yaansou to 'ayumona to socofkoya ci oko ho ito socofkoya ci amo.

25na eni 'ai'o ohsilaeno iachia teomneni to kilisto ho faeni a'to ci 'auesiesi nsou.

26ho os'o tposi 'emo maica ci hi'hioa. os'o pas'usna tola mici meknuyu muu ci cou ho engha.

27inacu muu, isicu faeni muu to kilisto na piepiyasi. hoci mako no'upu muu na piepiyasi, 'anatemu 'aḥya noa po'pa'cohivi no mocmo ci cou; maica ina piepiyasi tesi ac̣ha po'pa'cohivneni muu na ac̣c̣ḥ ci hi'hioa, a'vinano na lasi hia mo'ma'cohio mo ac̣ḥ a'̣mṭ, o'amo meknuyu. ko'kono, temula

meo'uzo no lasi hia mo'ma'cohio to seilei, conino yaansou to 'ayumona to nsou to kilisto.

²⁸aeno zou, mao'o'oko, temula yaansou to 'ayumona to nsousi; maicac'o. ho tac'u hiesi no yuovei ho aopa'to 'o kilisto, tetocu meelɛ tobohtɛ o'te ma'sasmoyo, o'ate nama totoefɛngɛ.

²⁹imu asansana 'o kilisto zou mouluɛ; ko'koeno, ntemucu cohivi, nala mee'ofeihni no mouluɛ ci cou 'aeno 'o'oko to hamo.

Yohane 1- 3

'o'oko to hamo

¹temueno aiti, mo mainenu na lasi hia ngohia a'to to amopepe! ac'ɛha no yainca zou 'o'oko to hamo na a'to; a'ɛmtɛsi, 'aeno a'ɛmtɛ 'o'oko to hamo a'to. ho lahe ko'ko o'te hongta yata hpɛhpɛngɛ a'to, mo maica ho o'a ihe hongta 'o hamo.

²ngohia ci maananghia, maitan'e zou 'o'oko to hamo na a'to, tenala mainenu ho noana'o, o'a mocu isi husansana. at'inghi, ito cohivi, ho tena aopa'to 'o kilisto, tato acɛhɛ mimamaezo, maica tato aiti na a'ɛmtɛsi mi'a'ausna.

³nala afu'u mooteo no aopa'to 'o kilisto ci cou te acɛhɛ iachi ayɛyɛcɛ acocofkoya, totiski to kilisto ho cofkoya.

⁴i'ola peiskuisi, 'amoeno yutasufku to hoolicu to hamo, maica ina kuisi 'amoeno yutasufku to hoolicu.

⁵imu cohivi, na atuhcusi homo aopa'to 'o kilisto tesi aapayo'a na kuisi; 'o kilisto uk'a ci kuisi.

⁶ko'koeno. namo yaa nsou to 'ayumona to nsou to kilisto ci cou o'ala peiskuisi; i'ola a'cɛ'cɛnɛ peiskuisi ci cou o'amocu ohela aiti 'o kilisto. yaeza o'amocu ohela ahta hongta 'o kilisto.

⁷mao'o'oko, 'ote noa peknu no mocmo ci cou. nala mee'ofeihni no mouluɛ, nianta tamza no cou mouluɛ. aɛɛ mais'a 'o kilisto zou mouluɛ.

⁸nala a'cɛ'cɛnɛ peiskuisi, mo tma'usnu to 'akuma, maica ina 'akuma mosola asonghoi peiskuisi. nomio tan'e, micu aopa'to 'o oko to hamo, tesi atuhca aapayo'a na lasi hioa to 'akuma.

⁹na 'o'oko to hamo. o'ate a'cɛ'cɛnɛ peiskuisi. maica homo no'ayumonɛ to nsouhe na nsou to hamo. ho zoueno amohe 'o hamo. o'anate a'cɛ'cɛnɛ peiskuisi.

¹⁰na 'o'oko to hamo ho ina 'o'oko no 'akuma isi husansana 'o hia yupa h'unasi: i'ola o'te mee'ofeihni to mouluɛ, o'te ngohia 'o iachi maanat'ohaesa, o'a na 'o'oko to hamo.

yupa himngonghi

- 11'o ohmula ahoza talæi ci e'e 'aeno: teto yupa nia himngonghi.
- 12'o'ateto mais'a 'o kai'in. mo tma'usnu to kokuzo; ohsi opcoza 'o iachisi ohaesa. mo mainci isi opcoza 'o ohaesasi? 'amoeno maica homo kokuzo 'o peipeis'ausnasi, 'o ohaesasi mo mousungcæ 'o lasi peipeis'ausna.
- 13'ko'koeno, maanat'ohaesa, hocihe sũ'nova ta yata hp̄hp̄ungcæ muu, o'atemu nama yamci.
- 14'ito cohivi mitocu yuyafu no mcoi hocu yaansoua; ho ito ko'ko cohivi 'aitoeno'so ngohia 'e nanat'ot'ohaesato. i'ola uk'a himngonghi, mioc'on'a asngæcæ noskufu no tonæ no mcoi.
- 15'nala afu'u himsæ'no no nanat'ot'ohaesa, 'amoeno opcoi no cou; imu cohivi, nala afu'u opcoi no cou, cu uk'ana 'auesiesi nsou.
- 16'mo nomzo a'to 'o kilisto ho ciha 'o nsousi, i'mi ta moc'o conitæ'e, itocu cohivi zou cuma na isi yainca himngonghi. homoeno maica. 'antetoeno mæzo maica ho nomzo no nanat'ot'ohaesa ho ciha 'e nsou!
- 17'namo cihicimo atngaso ci cou aiti 'e iachi nanat'ot'ohaesa homo aviovio, sæmcæ na 'tohungæsi ho o'te cumasa, teeno ahta peelæi yainca isi ngohia 'o hamo?
- 18'mao'o'oko, na himngonghito o'ante anovac'o ngov'eni ta sumsu, ahtuo'te æ'æmtæ ci himngonghi, boemi no peipeis'ausna ho soomei!

yonto tuhcu to hamo ho o'te ma'sasmoyo

- 19'homo maica, 'atetocueno i'mi tamo conitæ'e ho cohivi, mito tma'usnu to so'emio; mito yonto tuhcu to hamo ho ma'sosohuyu 'e 'tohungæto.
- 20'upena hocisi koica no iachi æmnæ ci 'tohungæ, iton'a cohivi mo cocoyahe a'to na 'tohungæ to hamo; lasi so'euh'æta 'e acæcæhæ.
- 21'ko'koeno, ngohia ci maananghia, hocisi o'te koica no æmnæ ci 'tohungæto, tec'u meelæ o'te ma'sasmoyo hoteto yonto tuhcu to hamo.
- 22'upena hocito mi'usnu to hamo ho m'ene no cuma, tesi acæha pafeni a'to; maica ho mito meot'æt'æcæ to mashæyæsi, hioa 'o lasi afu'a æmnæa ci hi'hioa.
- 23'o mashæyæsi 'aeno: teto asansana taa'uzva 'o ongko to okosi ci iesu kilisto, a'vinano maito mashæyæ to kilisto ho yupa himngonghi.
- 24'i'ola meot'æt'æcæ to mashæyæ to hamo, micu yaa nsou to hamo, na nsou to hamo mo mæzo no'ayumonæ ta nsousi. teto yainenu hoci cohivi ho mio no'ayumonæ a'to na nsou to hamo? 'amoeno i'mi to isi pafeni a'to ci seilei.

Yohane 1- 4

a'umtu ci piepiya ho meknuyu ci piepiya

¹songohia ci maananghia, mi'usnu tola invonvo mainca mio yaa seilei, o'atemu acuha taa'uzva, conino husvtana'a na piepiyahe mio nana i'mi to hamo, maica micu yaa botngonx ci meyoyongensa mo nongabo yuyafo.

²temu yainenu nate hia hongga no piepiya to hamo? siya namo ebobohngx to iesu kilisto homo nomzo ta cou ho uhta hruphrungx, 'aeno siya namo yaa i'mi to hamo ci piepiya.

³siya namo o'te apa'to mahsansano to iesu, 'aeno siya namo uk'a i'mi to hamo ci piepiya; na acucuhusi zou mihango to kilisto ci piepiya. ohmu tac'ahi tena cmu'ho 'e piepiya eni, maitan'e micu yonta hruphrungx.

⁴at'inghi, mao'o'oko, mimu tma'usnu to hamo, a'vinano mimucu atrutu to meyoyongensa, maica i'omo no'ayumonx muu ci piepiya mo tasohe tamo no'ayumonx ta yata hruphrungx ci piepiya.

⁵ho lahe engha 'e hi'hioa ta hruphrungx, lahe talxi ta yata hruphrungx, maica 'amoeno'so tma'usnu ta hruphrungx.

⁶at'inghi, mito tma'usnu to hamo. i'omo bohngx to hamo ci cou la tmalx a'to; na o'amo tma'usnu to hamo o'ala tmalx a'to. ieni tamo conitane, tetocu cohivi te yainenu hote peelxi hupaevazi na so'emio ci piepiya ho ina meknuyu ci piepiya.

zou himngonghi 'o hamo

⁷ngohia ci maananghia, tetola yupa himngonghi, maica 'e himngonghi mo i'mi to hamo. inamo yaa himngonghi, zou 'o'oko to hamo, yaeza hongga 'o hamo.

⁸na mo uk'a himngonghi, o'a mo bohngx to hamo, maica 'o hamo zou himngonghi.

⁹isi popeoskuna to hamo 'o pecnia ci okosi ho cmu'ho ta hruphrungx, teto ieni to oko ho meelx mayo no nsou; isi ieni tan'e to hamo ho pa'teni ho isi ngohia a'to.

¹⁰'aeno eni na himngonghi: o'as'a a'to namo himngonghi to hamo, ma i'o hamo 'omo himngonghi a'to, popeoskuna 'o okosi, nomzo a'to ho ciha 'o feangosi, i'mi to kuisi ho psuvei a'to.

¹¹ngohia ci maananghia, ho isieno yaica ci hia ngohia to hamo na a'to, 'antetoeno maezo anana'o yupa himngonghi.

¹²uk'a mocu ci mosola baito to hamo, at'inghi hocito yupa himngonghi, micu no'ayumonx ta nsouto 'o hamo, ina himngonghisi cu ieni a'to ho a'suftona peiseafi.

- ¹³isi pafeni a'to to hamo na piepiyasi, i'mi tan'e itocu cohivi, pano nsou to hamo ta 'ayumonato, i'o hamo mo no'ayumonæ ta nsouto.
- ¹⁴'o amopepe isi popeoskuna 'o okosi ho leto'usnu ta yata hpæhpængæ; 'e hi'hioa eni omzala aiti, yaeza mi'usneni ta mocmo ci cou ho 'akasi.
- ¹⁵namo apa'to ebobohngæ to iesu ho zou oko to hamo, 'o hamo micu yonto 'ayumona to nsousi, mo maezo yonto nsousi 'o hamo.
- ¹⁶ko'koeno, ito cohivi, a'vinano taa'uzva 'o hamo isi ngohia a'to. zou himngonghi 'o hamo. na micu yaa himngonghi na nsousi ci cou 'amicueno yayo ta nsousi 'o hamo. 'o hamo mo no'ayumonæ to nsousi.
- ¹⁷maicac'o, na himngonghi cu ieni a'to ho a'sæftona peiseafi, poa o'te ma'sasmoyo no hiesi no yæsvætæ na a'to; teto asansano meelæ maica, maica ho mito yonta hpæhpængæ mo yaa totiski to kilisto ci nsou.
- ¹⁸homo yaa himngonghi uk'a naci ma'sasmoyo; na a'sæftona ci himngonghi tesi aapayo'a na afu'u ma'sasmoyo. ko'koeno, namo yaa ma'sasmoyo o'a mo a'sæftonæ na himngonghi, maica ina ma'sasmoyo ho patvovei mo yupa natæ'ca.
- ¹⁹ho mito himngonghi, maica ho isi auevahe ngohia to hamo a'to.
- ²⁰hoci panonte mainca <mi'o himngonghi to hamo>, ho asæsu'no no iachi nanat'ot'ohaesa, 'amicu meknuyu; ho o'a isieno maka ngohia 'e isi teolæi ci nanat'ot'ohaesa, mante mainenu hoci himngonghi no o'a isi teolæi ci hamo?
- ²¹ko'koeno, mo maica 'o hiasi mashæyæ a'to to kilisto: nala himngonghi to hamo. te asansana yaeza ngohia na iachisi nanat'ot'ohaesa.

Yohane 1- 5

atpætæ ta hpæhpængæ

- ¹namo afu'u tmaa'uzo to iesu ho zou kilisto. zou acæhæ 'o'oko to hamo. hocito ngohia na cihci ci amo, 'ate ahtao'te yaeza ngohia na 'o'okosi.
- ²i'mi ho mito himngonghi to hamo, a'vinano meot'æcæ to mashæyæsi, tetocu cohivi ito ngohia na 'o'okosi.
- ³meot'æt'æcæ no mashæyæ to hamo 'amoeno himngonghi to hamo; 'o mashæyæsi o'amo ngoveoa nou't'æci,
- ⁴maica na macihi ci 'o'oko to hamo te acæhæ meelæ atpætæ ta hpæhpængæ. inamo koa atpætæ ta hpæhpængæ 'aeno singkooto.
- ⁵siya nate meelæ atpætæ ta hpæhpængæ? 'ai'o moc'o tmaa'uzo to iesu ho zou oko to hamo ci cou nate meelæ atpætæ ta hpæhpængæ.

'akasineni 'o iesu kilisto

⁶'o iesu kilisto homo uhta hr̥hr̥ng̥ isi ieni to chumu no toonono ho ito hmuyu no ciha 'o nsousi; o'amo anouc'o boemi to chumu, mamō boemi to chumu ho hmuyu. 'o seilei isi iachia 'akasi na eni ho zou mou'amt̥, maica 'o seilei 'aeno so'emio.

⁷⁻⁸'o seilei, chumu, ho i'o hmuyu mo ac̥h̥ 'akasi, 'emo tuyu mo ac̥h̥ tohm̥sk̥.

⁹ho mitoeno tiou ta 'akasi ta cou, na 'akasi to hamo ahtuo'te h'unano yaa ton̥, 'e 'akasi eni isi 'akasineni to hamo 'o okosi.

¹⁰ko'koeno, siya namo tmaa'uzo to oko to hamo, 'aeno siya na micu yaa 'akasi ta 'toh̥ng̥si; siya namo o'te tmaa'uzo to hamo, 'aisieno toleleoknuyui 'o hamo, maica ho o'a isi taa'uzva 'o hamo ho ohsila 'akasineni 'e okosi.

¹¹'e 'akasi eni 'aeno: isi faeni a'to to hamo na 'auesiesi nsou, na i'hozisi ta nsou tan'e 'aeno 'o okosi.

¹²siya namo yaa oko to hamo, 'aeno siya na micu yayo 'e nsou eni; siya namo uk'a oko to hamo, 'aeno siya namo uk'a 'e nsou eni.

'auesiesi ci nsou

¹³os'o tposi 'emo ma'maica ho faeni muu, te poa cohivneni muu, 'e mimu tmaa'uzo to oko to hamo ci cou mo yaa 'auesiesi ci nsou.

¹⁴ho mito o'te ma'sasmoyo ho yonto tuhcu to hamo; mo maica ho ito ta'sansana cohivi, hocito maino 'toh̥ng̥si ho eyoho'̥, tesi ac̥ha tal̥i.

¹⁵ho itoeno cohivi ho lasi tal̥i na lato afu'a eoho'neni. 'atetocueno yaeza cohivi na lato mi'unei ho p'enza. 'atesi ahtao'te pafeni a'to.

¹⁶hoci pano mo baito no maanat'ohaesa homo peismi no o'amocu tesi ḁla tumzi ci kuisi, ntesi mi'usneni to hamo ho eoho'neni, tesi ahtao'te pafi no nsou to hamo. na eni ma isi pas'usna tola peismi to o'amocu tesi tumzi ci kuisi ho engha. at'inghi, panto te meaosu'u mcoi ci kuisi, os'o yainca 'emo maica ci kuisi o'a temu 'ah̥ya eoho'neni.

¹⁷na afu'u 'oha moul̥ ci peipeis'ausna zou ac̥h̥ kuisi, at'inghi panto o'ate ḁla mcoi ci kuisi.

¹⁸ito cohivi, na 'o'oko to hamo o'a te a'c̥'c̥n̥ peiskuisi, maica lasi nou't̥ci to oko to hamo, poa o'te akuzkuzoneni to kokuzo.

¹⁹ito cohivi, ac̥h̥ 'e hr̥hr̥ng̥ e'vono yono lasi at̥kca to kokuzo, tetoc'o asng̥c̥ tma'usnu to hamo.

²⁰ito cohivi, micu cm̥'ho 'o oko to hamo, a'vinano pafi no tout̥s'̥ na a'to, ko'ko poa bohng̥ to a'amt̥ hamo na a'to. mito no'ayumon̥ no nsou to a'amt̥ hamo.

'aeno 'ayumona to nsou to okosi iesu kilisto. zou a'amtʰa hamo, 'aeno 'auesiesi
ci nsou.

²¹mao'o'oko, temu boemocvihi to uacoua!

Yohane 2

Yohane 2- 1

¹zou coolo a'o; te'o tmopsu ta tengami ho faeni suu - noa epeiya ci miacmo'na, yaeza faeni to 'o'okosu: na muu la'u songohia ta 'tohungu. o'a la'u anovac'o ngohia muu, 'omo afu'u bohngu to so'emio ci cou la maezo himngonghi muu;

²maica mo yonta 'tohungu to 'o so'emio, a'vinano te 'auesiesi no'upu a'to.

³faeni'sio a'to to hamo ho ito okosi iesu kilisto na mengumi, himcocoveoi, soanono, poa conino yunsou no so'emio ho himngonghi na a'to!

so'emio ho himngonghi

⁴mi'o na'no kaebu, maica os'o cohivi, ta 'ayumona ta 'o'okosu pantomo mee'ofeihni to mashuyu to amopepe. yunsou to 'ayumona to so'emio.

⁵ko'koeno, ngohia ci miacmo'na, te'o m'ene suu, teto'so yupa himngonghi. 'e os'o eyafa ma'ic'oso faeva ci mashuyu, ma i'o ohtocula asonghoza tiova.

⁶i'o os'o engha ci himngonghi 'aeno: teto asansano mee'ofeihni to mashuyu to hamo. 'e ohmula asonghoza talui ci mashuyu 'aeno: temula poa taiconeni ta h'oyunsovamu 'e mashuyu eni.

⁷botngonu ci totpiei micu nongabo ta hruphngu ho aut'ot'ou, lahe apa'ta peecveni 'o hi'hioa to iesu kilisto ho mosola a'umtu ohpueho ta hruphngu. 'emo maica ci cou zou totpiei, la mihango to kilisto ci cou.

⁸temu bumemealu niantemu o'te payo'a na ohmucula peihcu'hi, mate acucuha nate anana'va yaa ci hnoo.

⁹hoci panonte o'te noyucu to h'omahsufu to kilisto, apuyu emosozu, 'aeno uk'a ci hamo ta mcoosi; i'ola tuyucu to h'omahsufu, isicu elu 'o socofkoya ci amo ho i'o socofkoya ci oko.

¹⁰hoci panonte uso muu, o'te epeaska 'e h'omahsufu eni, teavas'a tiova ho poa uhta emoomu, maezo 'ote mi'usnu ho tuayokeyo;

¹¹maica hoci mi'usni ho tuayokeyo, tec'u totiski no 'oahngu nola peiskuzkuzo.

pahtaveiya ci e'e

¹²mion'a man'i 'o nte'o eusvuta muu, at'inghi o'a os'o 'ucia yomza ta tposu ho psoecu'ha. tata'za ho ci'u alu uso ho baito muu, alu mi'usnu muu ho eusvusvutu, te meelu a'suftonu na 'aveoveoyuto.

¹³'o 'o'oko to isi epeiya ci nat'ohaesasu mi'usnu suu ho tuayokeyo.

Yohane 3

Yohane 3- 1

¹zou coolo a'o; te'o tmopsu ta tengami ho faeni ta os'o songohia ci nanghia kaiyo - la'u a'umta ngohia ci nanghia:

²ngohia ci nanghia, te'o tooyokeoi suu aa'pucusola so'so'eu, yoayokeo na feango, aue totiski to piepiyasu ho yuayayokeo.

³panto piyo ci sinto mo uhtan'e ho eusvata a'o, na lako hia a'umtu meot'ut'ucu to so'emio, conino poa taiconeni no lako h'oyunsova 'o so'emio. poa a'suftonu kokaekaebu a'o.

⁴uk'a ci mocmo ci hi'hioa nante tmakakaebuho ho os'o tac'ahi na 'o'oko'u hola acuhu yunsou no 'ayumona to so'emio.

emomoengua 'o kaiyo

⁵ngohia ci nanghia, lako maica mou'umtu ci 'tohangu ho yaahioaneni 'o sinto, ac'uhu no o'a osko hongu ci sinto leac'o totiski.

⁶ohela mi'usneni ta kiokai tan'e ho ec'uha na himngonghi ci 'tohangu. teko'so maino lasi umnu to hamo, to'usni ho meelu smai'cu'cunu no tehe mia ci ceonu.

⁷la nomio to kilisto ho yuyafu yaahioa. o'a la tiou no to'usni to o'a sinto.

⁸ko'kono, teto a'umta aut'ut'uca 'emo maica ci cou, toehungneni nomio to so'emio ho yaahioa.

titofei ho i'o timitho

⁹mo'ula tmopsu to tengami ho faeni to kiokai; at'inghi, 'o mo mici papoenu ci titofei o'a isi cumasa 'o nia e'e'u.

¹⁰ho ta'u cu esmi, tena'u eafa 'o ohsila hi'hioa. mo boemi to kuici e'e ho ekuzkuzoa a'mi, mooyai e'e ho eayaezoya. o'a moc'o anou maica, la iachi o'te aut'ucu tola i'eafo ci sinto, ac'uhu no potani 'ola mici aut'ut'ucu ci cou, ho peteoyafa ta kiokai!

¹¹ngohia ci nanghia, 'ote maezo tomo kuzo, la maezo tomo umnu. siya namo yaa umnu ci peipeis'ausna, 'aeno siya namo tma'usnu to hamo, siya namo peiskuzkuzo, 'aeno siya na o'a mo bohngu to hamo.

¹²la tohunga emomoengua 'o timitho. isi 'akasineni to so'emio; temza yaeza 'akasineni. osko cohivi 'e imza engha ci e'e mo emzo.

sotavei ci tuayokeo

¹³mion'a man'i 'o nte'o e'e ho faeni suu, at'inghi o'a os'o 'ucia ieni ta tposu ho psoecu'ha.

14 os'o tata'za o'ate noana'o ta'ucu aiti suu, aɬɬɬ yupa mi'usnu ho eʌsvɛsvɛtɛ.

15 teko'so la soanono! 'e maananghiasu te acɬɬɬ tuayokeo suu. tekon'a mi'usnu to macihi ci maananghia ne'e ho tuayokeoneni a'o.

Yuta

Yuta 1

¹zou soskuskunu to iesu kilisto a'o, ohaesa to yakovu ci yuta. te'o tmopsu ta tengami ho faeni to ohsila epeiya ho eoho'a to hamo, yunsou to 'ayumona to himngonghi to hamo, a'vinano noa noæt'uci to iesu kilisto ci cou.

²tesi'sola yotngasi no himcocoveoi, soanono ho himngonghi to hamo na muu.

meknuyu ci lema'cohio

³ngohia ci maananghia, la'u conino mici tengami muu ho yue'engha 'emo yaa natu'ca to to'usnu a'to ci a'a'ausna, at'inghi os'o yainca no koyu'u nte umnu hoc'u aupcieva mi'usni muu ho eucufna, poa a'cu'cun nomio to isic'o i'nuska aucunva pa'cohivneni ta masisinto to hamo ci singkoo ho ehtothom.

⁴maica homo yaa 'oha einu ci cou mo aasoe ohtuvho ta taicoto, boemi to eknon'a 'omo yaa mengumi ci e'e to hamo ho efanga 'o kuzo ci peipeis'ausnahe, lahe hopsupseni 'o moc'o cihci ci tmuoteuyuna - nooe'ocato ci iesu kilisto. ne na'no noana'o, ohsicula eyoca to seiso te asansano tiou no patvovei 'emo maica ci cou.

⁵imu e'vono cohivi 'e acucuh eni, te'oc'on'a a'cu'cuna poutas'ua muu: 'o nooe'oca isi yainenu na hiasi to'usni 'o isolaelu ho poa momeesih'i to ezivuto, ataveisi isicu aapayo'a 'o o'amo tmaa'uzo ci cou.

⁶teav'a ta'payo'a 'o mosola iachi o'te noyuyuc, ho mongoi to isi yac'i ci matetensi, isi seo'eisi to 'auesiesi o'ate peelai yunga ci ekuka ho seo'taneni tomo ma'eona ho voecavuc; isi poekotva ne ne'e to hamo, mooteo to meoino no hiesi no yusvuta.

⁷ho i'omo yone sotoma, omola. ho i'o cou to cum'usi ci hosa. mo totiski to mosola maica ci tensi, la smoc'ou 'o peipeis'ausnahe, fiho to peis'aunpnpnci poc'ou, nomio tan'e te patvovei ho tiou no 'auesiesi o'ate afsi ci puzu. 'e hi'hioa eni te teyaineni note huthaeva tamo macihi ci cou.

⁸'emo maica o'te einu ci cou teec'o totiski. na ma'cac'ou ci 'tohunghe lasi popeo'usna no peiskuisi. acaca'ia 'o iachi feango; lahe hupopotfanga na tonu to hamo, aokoe'iya 'omo yone pepe ci so'einva.

⁹ac'uh to tensicoo ci micialo, ne moso nomio to mcoi ci feango to moose ho yupa eehcuvho 'o 'akuma, o'a ohsi maka seec'ha yomza no aokoe'i ci e'e ho koica. isic'o yainca: <tesi koica to nooe'oca suu!>

¹⁰at'inghi 'emo maica ci cou lahe eayaezoya 'o o'aihe cohivi ci hi'hioa, totiski to yuansou ho fiho to yu'ausna ho hioa 'ote iachi meaapayo'uc ci hi'hioa.

11'emo maica ci cou te ku'kuici! ihe pee'ofeihni 'omo totiski to ceonæ to kai'in. nomio no yupasæ, mo su'ayumonæ to ohsi su'si to palan ci feongo no peis'epo, mais'a 'o koola ho totiski yutasufku, totiski aapapayo'æ.

12'emo maica ci cou la no'upu ho lamu eabobonæ la o'te koe'i ho peaknuesu, poa ca'i 'o iachi, mais'a 'o lepocengi moatæ'næ inac'o iachia poa yoseæ na bæyohe na lahe cohivi. mais'a 'o cmæcmæ ho lasi peaemo'neni to poepe, ho o'te smuv'ohæ mæchæ, mæzo mais'a 'o o'ala mimho beahci ci evi homo hobeahcia, te tum'um'i ho poa a'suftonæ oemi'mi.

13'ola h'oinveni ci lahe peipeis'ausna la mais'a 'o feosæ to taso ci smahu ne etæpæ. la mais'a 'omo mongoi to ceonæsi ci congeoha ho su'to isi ayocneni to hamo cimo mæ'eona ho 'auesiesi voecævcæ.

14'o ino ci pop'epitua ci mæntæ'ca to atamu ohsicula noana'va eyoca 'emo maica ci cou, ohsi yainca: <aiti, mo mahafo to posibotngonæ ci tensi 'o nooe'oca ho næthæ esmi.

15'tesi yæsvæta 'e afu'u cou, patvovei 'ola afu'u peiskuisi ho 'oha einu ci cou; maica hola 'oha einu 'o peipeis'ausnahe, tenan'a boemi to 'oha einu ci e'e ho yutasufku to hamo.>

16'emo maica ci cou la asngæcæ eubut'u to mocmo ci cou, boh'usnu ho koicæ to mocmo ci cou; la fiho to iachi kokuzo ci ma'konvosæ, mo'engho tomo esvocæ ci e'e, nomio note koa æmnæ ho euteoteozu to mocmo ci cou.

engahva ho po'pa'cohivi

17'at'inghi, songohia ci maananghia, teav'ala ta'payo'a 'o nia afu'u e'e to sitoo to nooe'oca iesu kilisto.

18'ohela mi'usni muu ho yainca: <to puesona ta lekisi panto tena yuyafu ci cou, fiho to iachi kokuzo ho 'oha einu ci 'tohængæ ho potfængæ muu.>

19'emo maica ci cou la mooyai youbobai, fiho to 'osmuhnua to yu'ausna, uk'a ci seilei.

20'inacu muu, songohia ci maananghia, ntemu conino bimahtæicæ ta socofkoya ci singkoo, ieni to tonæ to seilei ho 'inoli.

21'asngæcæ no'ayumonæ to himngonghi to hamo ho yunsou, mingeovi na himcocoveoi to nooe'ocato ci iesu kilisto, pafeni no 'auesiesi nsou na muu.

22'mi'usnu tola ma'pepecvai ci cou, temula acocoveoza.

23'pantotemu i'mi to taico to puzu ho to'usni; pantomon'a h'unasi ci cou temu acocoveoza, at'inghi te tohayo, ac'æhæ to micu aaso no smoc'ou ci 'i'ihosahe ho yæza kuzoa.

tohomoengæ ci 'inoli

24 tesi peelwi nou't'aci to hamo na muu ho o'te poa smopcuku, poa uk'a heo'tu na muu, meelw kokaekaebw ho uhto tuhcu to psoevohngusi.

25'emoc'o anana'o cihi ci hamo, ieni to nooe'ocato iesu kilisto ho to'usni a'to. tesi'so tanua na psoevohngw, mitohngw, taso, ho tonw, ahoi ne noana'o ac'hw maitan'e, ac'hw no 'auesiesi. 'aamen!

mokusi

mokusi 1

¹'e tposu eni isi tposi 'o isi paavi to iesu kilisto. 'o hamo ho isi faeni to iesu kilisto 'e isi paavneni, tesi poa eusvutneni to masososkuskunusi 'o tec'u yuyafa ci hi'hioa tamo nanuhtu ci hie. isi popeoskuna to kilisto 'o tensi ho mi'usni 'o soskuskunusi ci yohane ho pa'teni 'e hi'hioa eni,

²isicu eusvuta tamo botngonu to yohane 'e isi afu'a aiti, 'akasineni 'o e'e to hamo ho i'o isi paavneni to iesu kilisto ci so'emio.

³a'umtus'a um'umnu 'emo mo'engho ta tposu tan'e! 'emo tmalu ta isi eyoca ho noyuyucu ta isi tposi ci cou a'umtus'a um'umnu! maica ho tec'u mon'i esmi 'e hiesi ta a'a'ausna tan'e.

mi'usnu to pitu ci kiokai ho tuayoeko

⁴⁻⁵na a'o - yohane, te'o pa'i'usni ta tengami ho faeni tamo pitu ci kiokai ta aziasoo: i'o mo ahoi ne noana'o, maitan'e, ac'uhu ho 'auesiesi yayo ci hamo, ho i'omo pitu ci piepiya to tuhcu to suoca'hasi, ho i'o mo meot'ut'ucu cila 'akasi, ahoi i'mi to mcoi ho smoevovei ho atukcu ta mahohonte ta ceoa ci iesu kilisto, tesi'so pafi no mengumi ho soanono na muu! isi ngohia a'to. nomio a'to ho yuhmuyu. i'mi to kuisi ho poesih'a a'to.

⁶isi poa saisi ta hpupungusi a'to, ho fifiho to amohamo. no'usnu'sio to iesu kilisto na psuevohngu ho tonu, ac'uhu no 'auesiesi! 'aamen.

⁷aiti, mo pou'ucu ta cmucmu hocu cmu'ho! te ac'uhu baito 'e macicihi ci cou, ac'uhu to moso smuyu'cu ci cou ho baito. ho tena cmu'ho, tehe toehunga tngisi ta yatatiskova ta ceoa. 'ate ahtuo'te esmi 'e hi'hioa eni! 'aamen.

⁸to mo ahoi ne noana'o, maitan'e, ac'uhu ho noana'o ho yayo ci nooe'oca - noyaemuhu tonu ci hamo isi yainca: <na a'o zou 'alafa. 'aeno ahoisi. zou 'omeka. 'aeno ataveisi.>

aopa'to to yohane 'o kilisto

⁹zou yohane a'o - ohaesamu. mi'o i'upu to iesu ho e'to'usni na ngoseomu, toehungu buveici, te maezo tma'upu no hpupungusi. nomio no psoyaska na e'e to hamo ho i'o isi paavi to iesu ci so'emio, ohela poekotva to isi yainca paamo ci hpupungu a'o.

¹⁰moso conci hiesi to nooe'oca, isi poot'ova to seilei a'o, mi'o tmalu tomo tmunoi ci fihngau, mais'a fihngau nomo meela'pa, yonta f'uhu'u ho yainca:

¹¹<tposi 'e osko afu'a aiti, takocu pa'i'usna to 'epeso, sumeina, peciamo, tuiyatula, saati, fulatefui, lauticia tamo pitu ci kiokai 'e tposu eni.>

- 12 mi'o miezuhu ho 'ucia aiti siya 'omo mi'usnu a'o ho aomotɔ'ɔ, os'o teolɔi 'omo pitu cimo king ci totnguca lampu.
- 13 to taico to totnguca lampu mo yac'ɔ 'omo cihim cimo mais'a 'o okocou, yac'ɔ to ic'o, sɔ'eusɔ to mo mehtɔc'ɔhɔ to t'ango ci yɔsɔno tacvoh'i, 'o t'oengasi mo smoeputu tomo king ci snoeputa.
- 14 mo mais'a yuho 'o f'ɔsɔsi, maezo mais'a 'ola fɔecɔ'za ci m'um'u no moatɔ'nɔ; 'o mcoosi mais'a yafeu ci puzu ho psoetiskou;
- 15 'o t'angosi mais'a oho pailɔlɔi pahisi ci too ho cingkoya; 'o fihngausi mais'a mɔmɔ no meoino suyoi.
- 16 mo mɔpɔtɔ to pitu ci congeoha 'o vhona to emucusi, psoyafɔ to mo aavai feofeo ci poyave 'o ngayosi; 'o sapcisi aɔlɔ mais'a 'o hie no cohiona.
- 17 ne os'ocu aiti, cu e'puyu to tuhcu to t'angosi, mais'a 'o lac'u mcoi ci cou. isi hoe'oci to vhona to emucusi a'o, yainca: <'ote smoyo! zou ahoisi a'o, maezo ataveisi.
- 18 zou 'auesiesi yayo a'o! mo'ula mcoi, yaansou maitan'e, a'vinano te 'auesiesi yaansoua. os'o tɔɔt'ɔca 'e 'oyomiana maavo to mcoi ho voocɔvcana.
- 19 'e osko afu'a aiti, 'upena 'emo esmi maitan'e ho i'o tenala yuyafɔ ho noana'o, acɔha tposi.
- 20 'e osko afu'a aiti, 'emo yonta vhona ta emucu'u cimo pitu ci congeoha ho i'emo pitu ci totnguca lampu na isi epo'usa ci moumsɔ'eonɔ mo maica: 'e pitu ci congeoha zou tensi tamo pitu ci kiokai; pitu ci totnguca lampu zou 'o pitu ci kiokai.>

mokusi 2

faeni to 'epeso kiokai ci tengami

- 1 <teko tmopsɔ no tengami ho pa'i'usna to tensi to kiokai ne 'epeso, yainca: <<isi yainca tomo mɔpɔtɔ to pitu ci congeoha 'o vhona to emucusi, ho biavovei to taico tomo pitu cimo king ci totnguca lampu:
- 2 os'o cohivi 'e osko hioa; la mainenu na hiasu ngoseo yaahioai, mainenu na hiasu buveici, os'o yaeza cohivi o'a lako peaezoni 'omo kuici cou. ohsula hɔsvɔta i'ola iachi mainca zou sitoo ho o'a a'ɔmtɔ sitoo ci cou, hongha ho mio meknuyu.
- 3 miko yaa luaveica ci 'tohɔngɔ, mosula nomio a'o ho sucaefi to 'atutumzo. ho o'te peteozu.
- 4 at'inghi, panto mo conic ci te'o koa koica suu: 'aeno oskocu payo'a 'o nia ahoisu himngonghi a'o.

⁵teko ta'to'tohungva, mikocu tma'cɥ'ho nenu ho miko supeohɥ! teko ma'vovei, peisvovei 'o nia yaa himngonghi ci peipeis'ausna to ahoisi. hociko o'te ma'vovei, te'o cmɥ'ho, yaa si isi anana'va tnguci ta totnguca lampusu.

⁶at'inghi, miko yaa concɥ ɥmnɥsi: 'aeno lako totiski a'o ho sosɥ'nova 'o lahe hi'hioa to cono taucunu to nikola.

⁷<<'o isi mi'usneni to makikiokai to seilei ci e'e, namo yaa koyua, la acɥhɥ tmalɥ! <<i'ocu 'omo atpɥtɥ ci cou, te'o pafi no tonɥ ho meelɥ bonɥ to beahci to evi no nsou to 'ayumona to hpɥhpɥngɥ to hamo.>> >

faeni to sumeina kiokai ci tengami

⁸<teko tmopsɥ no tengami ho faeni to tensi to kiokai ne sumeina, yainca: <<i'o ahoisi ho i'o ataveisi, mcoi ho smoevovei ci ic'o, isi yainca:

⁹os'o cohivi na 'atutumzo ho ina thi'ciasu; at'inghi na a'ɥmtɥsi ma miko atngaso! os'o cohivi ihe ekuzkuzoa tola mainca couyutaya; a'ɥmtɥsi o'as'a a'ɥmtɥ couyutaya. ma 'oahngɥ to satan!

¹⁰teav'a smoyoa 'o teko esmiza ci 'atutumzo. aiti, tesi hɥsvɥta to 'akuma na muu, tesi to'ayumoneni to poo'usna 'omo piyo ta 'ayumonamu; te mimaski ho temu tiou no 'atutumzo. teko ac'ɥhɥ no mcoi ho meot'ɥcɥ. te'oeno pafi no tafange no nsou.

¹¹<<'o isi mi'usneni to makikiokai to seilei ci e'e, namo yaa koyua, la acɥhɥ'so tmalɥ! <<namo atpɥtɥ ci cou 'anate ahtu tiou no 'atutumzo no i'popsohɥ mcoi.>> >

faeni to peciamo kiokai ci tengami

¹²<teko tmopsɥ no tengami ho faeni to tensi to kiokai ne peciamo, yainca: <<i'omo yaa aavai feofeo 'o poyavesi ci ic'o. mo maica 'o e'esi:

¹³os'o cohivi 'o lako yoni 'aeno 'o lasi yoni bihonte to satan. leako meot'ɥt'ɥcɥ a'o, ac'ɥhɥ ne ohsi opcoza to hupa to satan 'omo meot'ɥcɥ ho 'akasi a'o ci 'antipa, yaeza o'aosko teongasi na singkoosu no mi'usnu a'o.

¹⁴at'inghi. mo piyo ci hi'hioa te'o koica suu. to 'ayumonamu pantomo fiho to h'omahsɥfta to paalan. 'e paalan eni ohsi eepecvaza 'o palo. euskunu to cou'isolaelu ho poa peiskuisi. bonɥ to oho titha meesi to uacoua ci 'oanɥ. maezo peismi tomo smoc'ou ci peipeis'ausna.

¹⁵totiski, to 'ayumonamu pantomo to'ofeihni to h'omahsɥfta tomo ma'hi'usnu to nikola.

¹⁶ko'koeno, teko ma'vovei, hoci o'te ma'vovei, te'o osni cmɥ'ho, boemi ta poyave ta ngayo'u ho 'a'usni 'emo maicaci cou.

17<<'o isi mi'usneni to makikiokai to seilei ci e'e, namo yaa koyua, la acũhũ'so tmalũ! <<inacu 'omo atrũtũ ci cou. te'o pafi tomo noototoefũngũ ci maana, te'o yaeza fii tomo concu fũecũ'za ci fatu, isi tposi to skoskopnasi 'omo faeva ci ongko; 'e ongko eni, i'omoc'o tiou ci cou 'ote bohngũ, o'atehe hongu to mocmo ci cou.>> >

faeni to tuiyatula kiokai ci tengami

18<teko tmopsũ no tengami ho faeni to tensi to kiokai ne tuiyatula, yainca: <<'o oko to hamo, i'omo mais'a yafeu ho psoecingkoya 'o mcoosi, mais'a isi pahisi ho poa cingkoya ci too 'o t'angosi ci ic'o, isi yainca:

19os'o cohivi 'o osko hioa. os'o cohivi 'o himngonghisu, singkoo, fifiho, ho luaveica. os'o cohivi 'o osko hioa maitan'e mo man'ihe ne auyusi.

20at'inghi, mo conu ci hi'hioa te'o koica suu: osko peteozva 'o iesipi cila iachi mainca eyongensa ci mamespingi. isi euskuna ho engocha smoc'ou 'o soskuskunu'u, bonũ to oho titha meesi to uacoua ci 'oanũ.

21o'ula aomanza fii no hie, ho 'ucia poa ma'vovei, at'inghi o'amo mimho mongoi no ceoceona no smoc'ou.

22aiti, te'o poa tma'congo ho achũmũ yonto to hoposi; i'o mosola yupa smoc'ou ci cou, hoci o'te ma'vovei hoc'on'a yupa smoc'ou 'o mamespingi, te'o poa totiski to mamespingi na tahe elũ ci 'atutumzo.

23te'o yaeza 'a'usni 'ola to'ofeihni ci cou, 'e makikiokai tehecueno peelũ cohivi, la'u so'eusoya 'o 'tohũngũ ho koyu ta cou. te'o ieni to ohmula hioa ta macicihi ho patvovei muu.

24<<at'inghi, 'o mimu yonta tuiyatula ci mocmo ci cou o'amo mee'ofeihni to lahe hia epeu, o'a mimu momaemaezo to lahe yainca moumsũ'eonũ to satan. te'o eũsvũta muu, 'anate'o i'vaha topuhngi no mocmo ci cvũhũ na muu.

25at'inghi, temula noyũyũci na panocu, ac'ũhũ ho ta'ucu cmũ'ho.

26-28i'ocu 'omo atrũtũ, ho meelũ ac'ũhũ no ataveisi ho meot'ũcũ ta h'omahsũftũ'u ci cou, te'o pafi no tonũ, totiski to isi faeni a'o to amo'u; te'o fii no tonũ ho aũt'ũca 'e mauhrũhrũngũ, boemi no s'ofũ no meemeno ho aũt'ũca, mais'a tmo'zo'zo'o no kav'o'oe ho t'oz'oz'i. te'o yaeza pafeni tamo atrũtũ ci cou 'o tiskova ci congeoha no taseona.

29<<'o isi mi'usneni to makikiokai to seilei ci e'e, namo yaa koyua, acũhũ'so tmalũ!>> >

mokusi 3

faeni to saati kiokai ci tengami

- ¹<teko tmopsu no tengami ho faeni to tensi to kiokai ne saati, yainca: <<i'omo yaa pitu ci piepiya ho pitu ci congeoha to hamo, isi yainca: os'o cohivi 'o osko hioa; os'o cohivi pano cou cimo ma'unano miko yaansoua, a'amtasi miko mcoi!
- ²ko'koeno, teko peihsasmome, amamahtæica 'on'a ake'isu koa yaa nsou; maica ho os'o hongia 'o osko hioa, o'amocumo a'suftonæ ho isi aiti to hamo.
- ³ko'koeno, tekola talæa 'o ohsula talæi, ho tiova ci h'omahsæfta, la asansana noyuyuci, la ma'vovei. hociko o'te peihsasmome, te'o mais'a thokeainæ ho aemo'au esmi, o'ateko ahta cohivi na hiesi no te'o hia cmæ'ho.
- ⁴at'inghi, ne saati, mion'a piyo 'omo apaezumo acocofkoya 'o yæsuhe; 'emo maica ci cou te 'aseolæ hote sæ'eusæ tomo fæecæ'za ci yæsu ho to'upu a'o.
- ⁵inamo atrætæ ci cou te maezo totiski sæ'eusæ tomo fæecæ'za ci yæsu; o'ate'o ahta saapayo'a to tposno nsou 'o ongkosi. yonto tuhcu to amo'u ho ito tensi, te'o apa'ta esansana mo tma'usnu a'o.
- ⁶<<'o isi mi'usneni to makikiokai to seilei ho engha ci e'e, namo yaa koyua acæhæ'so tmalæ!>> >

faeni to fulatefui kiokai ci tengami

- ⁷<teko tmopsu no tengami ho faeni to tensi to kiokai ne fulatefui, yainca: <<i'omo socofkoya ho mou'æmtæ, tituhcu to 'oyomzana maavo to tavite. maavo to phingi uk'a cite meelæ amætæ, emætæ to phingi uk'anacite meelæ maavo, isi yainca:
- ⁸os'o cohivi 'o osko hioa; os'o cohivi suu mikoc'o ake'i yaa tonæa, at'inghi osko noæt'æci 'o e'e'u, maezo meot'æcæ a'o. ta tuhcusu os'ocu paavneni tamo conciphingi, uk'a cite meelæ emætæ ci cou.
- ⁹aiti, i'o 'oahngæ to satan, 'ola iachi mainca zou couyutaya ho o'a a'æmtæ couyutaya ci totpiei, te'o poa cmæ'hoa, yonta tuhcu ta t'angosu ho m'ohkuyu, poa cohivneni ho la'u ngohia suu.
- ¹⁰maica oskocu fih i'o mashæyæ'u, apaezumo buveici, ko'koeno ho tena cmæ'ho ta hphæpungæ, tiou no hæsvæta 'e yatatiskova, te'o noæt'æci suu.
- ¹¹tena'ucu cmæ'ho. teko noyuyuci na acæcæhæsu, teav'a poa ti'eingneni no cou na tafange no atrætæ.
- ¹²inamo atrætæ ci cou, te'o poa sæesæ ta taico ta seiten to hamo; 'auesiesi o'anate ahtu mongoi. te'o peo'hongi ta feangosi na ongko no'u hamo ho i'o ongko to hosa'u to amo'u, 'ai'o tenaeno i'mi a'o ho ohpueho ci faeva ci elusalemu; te'o yaeza peo'hongi ta feangosi 'e faeva ci ongko'u.
- ¹³<<'o isi mi'usneni to makikiokai to seilei ci e'e, namo yaa koyua, acæhæ'so tmalæ!>> >

faeni to lauticia kiokai ci tengami

14<teko tmopsu no tengami ho faeni to tensi to kiokai ne lauticia, yainca: <<i'o <'aamen> ci ic'o, 'ai'oeno 'ola meot'ucu peelwi noe'oci ci le'akasi, i'o isi i'mizi no koa mooyai ta hrupungu, isi yainca:

15os'o co'cohivi 'o osko hioa; os'o cohivi o'alako coheuceu o'alakoeno cuveu. os'o apuya umna hociko coheuceu hocieno cuveu!

16maica ho mikoc'o mais'a noyano ci chumu, o'amoeno coheuceu o'amoeno cuveu, te'o i'mi ta ngayo'u ho teafneni suu!

17osko yainca: mi'o at'otngaso, o'ala'u aviovio. at'inghi, o'aiko iachia cohivi lea mainenu nala hia a'umta hucocoveoza! miko thi'cia, bukngu, maezo yuamaesih'i.

18ko'koeno, te'o poucufna suu mi'usnu a'o ho mhino tomo so'umna ci king. poa a'umtu atngaso suu; maezo mhino tomo fuecu'za ci yusu ho paceofa, teeno tomuti si h'oinveni cimo yuamaesih'i ci feangosu; maezo mhia s'os'o mcoo ho sieseni ta mcoosu, tekoeno meelu smo'eusansano.

19mi'usnu ta os'o ngohia ci cou, la'u acuha kokoica. ko'koeno, tekola ma'cucuveu, la ma'vovei.

20talwi, mi'o yac'u ta yafana ta phingi ho tmo'totoku; hoci panomo tmalu ta fihngau'u ci cou ho maavo ta phingi, te'o toehungneni bonu. tesi yaeza toehungneni bonu a'o.

21inacu mo atrutu ci cou, te'o pafi no afnaso ci tonu, poa su'upu to suoca'ha'u, aulu mais'a ne mo'ucu atrutu, mi'ocu totiski su'upu to suoca'ha to amo'u maitan'e.

22<<'o isi mi'usneni to makikiokai to seilei ci e'e, namo yaa koyua, acuhu'so tmalu!>> >

mokusi 4

nala hia m'ohkuyu ne pepe

1acnguhu, mi'o baito tomon'a h'unasi ci mavolosi, teolwi panto mo maavo ci phingi ta pepe. i'o o'ula talwi ne noana'o cimo mais'a mo meela'pa ci fihngau mo i'vaho mi'usnu a'o ho mainca: <teko uhtan'e, te'o pa'cohivneni suu 'o tenala ahtuo'te yuyafu ho noana'o ci a'a'ausna.>

2osniacu eahafa to seilei a'o, os'o aiti 'omo concu suoca'ha ne pepe; cih'i 'omo yusuhngu to suoca'ha.

³'o mi'ausnasi mo totiski to cingkoya ci fatu ho ito fəhngoya hooseki ho psoevohngɤ. to aukukuyungu to suoca'ha isi paikuyungvi to hioyu, 'o tatposasi mo mais'a enghova ci hooseki.

⁴to aukukuyungu to suoca'ha panto mpusku uspotɤ ci ca'hɤ, yusuhngu 'omo mpusku uspotɤ ci coolo, sɤ'eɤsɤ to fɤecɤ'za ci yɤsɤ, iceopngu tomo king ci tafange.

⁵mo i'mito suoca'ha 'o moi'hocɤ, yamumi, ho mɤmɤ no ak'engɤca, to tuhcu to suoca'ha panto mehaptu ci veingi; 'ai'oeno 'omo pitu ci piepiya to hamo.

⁶to tuhcu to suoca'ha pantomo cingkoya ho mais'a ngalasu ci etɤpɤ. to aukukuyungu to suoca'ha panto sɤptɤ ci yuansou, 'o feangosi mo aucunu mcoo.

⁷'omo točni yuansou mo mais'a sisi; 'omo toueso mo mais'a oko no 'uachumu; 'omo toteu mo mi'u'usnu no sapci no cou; 'omo tospotɤ mo mais'a eiski.

⁸'o sɤptɤ ci yuansou, mo acɤhɤ yaa nomɤ ci yopngu, 'o yafana ho 'ayumonasi mo acɤhɤ yaa mcooa. homo hie ho feɤngna o'ala tosvo pasunaeno: socofkoya! socofkoya! nooe'oca - soyaa tonɤ ci hamo. ne noana'o, maitan'e, ho noana'o 'auesiesi yayo!

⁹'omo sɤptɤ ci yuansou mo pasunaeno to psoevohngɤ, so'einva, to'aveoveoyɤ ci pasunaenva, sɤ'teni tomo yusuhngu to suoca'ha ci 'auesiesi yayo ci ic'o.

¹⁰ne mio, 'omo mpusku uspotɤ ci coolo mo m'ocnguyu ho m'ohkuyu tomo yusuhngu to suoca'ha, ho 'auesiesi yayo ci ic'o. ihe iachia siya to tuhcu to suoca'ha 'o tafangehe, mainca:

¹¹nooe'ocamia, hamomia! teko 'aseolɤ no tiou no psoevohngɤ, so'einva, ho soyaatonɤ. ohsula teyai 'e acɤcɤhɤ; mo noa teyai 'e acɤcɤhɤ, ko'komo meelɤ yayo, isic'o acɤha ieni no 'tohɤngɤsu.

mokusi 5

tposɤ to oko moatɤ'nɤ

¹os'o aiti 'omo yusuhngu to suoca'ha ci ic'o, 'o vhona to emucusi mo mɤpɤtɤ to tposɤ; 'e aavai ta tposɤ isi tangcɤngci to tposɤ, boemi to pitu ci thoomɤta.

²os'o i'vaha aiti 'o cihi ci sotasoa ci tensi, mo tmunoi ho psoyaska: <siya nate 'aseolɤ no maavo ta thoomɤta, eocoi 'e tposɤ eni?>

³at'inghi, 'upena ta pepe, ceoa, ho mɤ'eona ta ceoa. uk'a cimo cihi cite meelɤ eocoyɤ ta tposɤ hocieno meelɤ mo'engho.

⁴mi'o tmunoi mongsi, maica uk'a cimo 'aseolɤ no eyocoyɤ ta tposɤ tan'e hocieno meelɤ mo'engho.

⁵micueno cihito to coolo 'omo mi'usnu a'o ho mainca: <'ote mongsi! aiti, 'omo i'mi to suezopu to yutaya ho yuyafu ci sisi - muntu'ca to tavite micu atrutu; tesi peelu paavi 'e pitu ci toopca, eocoi 'o tposu.>

⁶acnguhu, os'o aiti 'o ihe paikuyungvi tomo saptu ci yuansou ho ito macocoolo ci suoca'ha, mo yacu 'o okomoatu'nu. 'o okomoatu'nu mo mais'a ohcula opcoza, yaa pitu ci sungu, pitu ci mcoo, 'ai'oeno 'omo pitu ci piepiya to hamo, isi popeoskuna ho poa smaingongabo ta hrhrhngu.

⁷mo smacmu'u 'o okomoatu'nu, i'mi to vhona tomo yusuhngu to suoca'ha ci ic'o ho tiova 'o tposu.

⁸nemo maica 'o hioasi, 'omo saptu ci yuansou ho mpusku uspotu ci coolo mo m'ocnguyu to tuhcu to okomoatu'nu. 'omo macicihu to coolo mo acuhu muputu to tngootngo ho ito tngoo ci isi songcngci to konamusngau; 'e namusngau eni 'ai'oeno 'inoli to masisinto.

⁹mo pasunaeno tomo concifaeva ci pasunaenva: zouc'o suu nate 'aseolu no tiou ta tposu, paavi 'o toopcasi; maica ohola opcoza suu! i'mi ho mosula yuhmuyu ho ciha 'e nsou. osko i'mi ta mayoyou. mae'e. masusuezopu. mauhrhrhngu. psuvei 'e cou, poa tmaovei to hamo.

¹⁰osko poa saisi ci hrhrhngu, noa fifiho to hamo; tenala atukcu ta ceoa.

¹¹os'o i'vaha aiti; os'o talu 'o fihngau tomo sobotngona ci tensi. mo yacu to aukukuyungu to suoca'ha. saptu ci yuansou ho i'o macocoolo,

¹²tmunoi pasunaeno: noa opcoza ci okomoatu'nu, 'aseolu no tiou no tonu. atngaso. moutusu. taso. so'einva. psoevohngu ho tohmomoengu!

¹³os'o i'vaha talu 'omo yaa nsoua ta pepe. ceoa, ho m'eona ta ceoa, mayuyuansou ta eturu, acucuhu ta taico ta mouhrhrhngu, mo acuhu pasunaeno: na tohmomoengu. so'einva. psoevohngu. ho tonu, te acuhu tmaovei tomo yusuhngu to suoca'ha ci ic'o ho ito okomoatu'nu, uk'a noca'cu'hi!

¹⁴'omo saptu ci yuansou micu yut'ingi: <'aamen!> 'o macocoolo mo acuhu m'ocnguyu ho m'ohkuyu.

mokusi 6

paavi 'o toopca

¹os'o aiti 'o okomoatu'nu isi paavi 'o ahoisi tomo pitu ci toopca. ne mio, os'o talu 'omo conito saptu ci yuansou mo mais'a mumu no ak'enguca, mainca: <uhtan'e!>

²os'o aiti, baito tomo concifuecu'za ci 'uma. 'omo smopayo mo muputu to tu'su, tiova 'o isi pafeni ci tafange, cu e'ohu ehtothomu, mo siho siho atrutu.

³ne isi paavi to okomoatɔ'nɔ 'omo yuso to toopca, os'o talɔi 'omo yuso ci yuansou isi yainca: <uhtan'e!>

⁴micueno yuyafɔ 'omo conɔ to 'uma, mo fɔhngoya. 'omo smopayo mo mayo to tonɔ, poa ehtotothomɔ 'e hrɔhrɔngɔ, yupania 'o'opcoi 'e yatatiskova; isi i'vaha tiova 'o conci meoino no poyave.

⁵ne isi paavi to okomoatɔ'nɔ 'o tuyu ci toopca, os'o talɔi 'o toteu ci yuansou mo mainca: <uhtan'e!> os'o aiti, teolɔi 'omo conci kua'onga ci 'uma; 'omo smopayo mo mɔpɔtɔ to conci kinkina.

⁶panto fihngau mo mais'a mo i'mi to sɔptɔ ci yuansou ho mainca: <'e hnɔo no conohie tec'o cono kinkina na tesi psuv'ohi ci heome 'o'okosi; 'e hnɔo no conohie tec'o tuyu no kinkina na tesi psuv'ohi ci heome maamtanɔ. 'o hɔsɔ no 'olivu ho i'o emi teav'as'a au'hi'hisa!>

⁷ne isi paavi to okomoatɔ'nɔ 'o sɔptɔ to toopca, os'o talɔi 'o sɔptɔ ci yuansou mo mainca: <uhtan'e!>

⁸os'o aiti, teolɔi 'omo tatposa no fuu ci 'uma; 'o ongko tomo smopayo zou <mcoi>, mo toyɔyɔcɔ to'upu 'o voocɔvcana. mo mayo to tonɔ, aspota conɔ 'o ihe atɔkca ta ceoa, te boemi to ehtothomɔ, seova, tma'congo, ho ito yuansou ta ceoa ho opcoi ta cou.

⁹isi paavi to okomoatɔ'nɔ 'o eimo ci toopca, os'o aiti 'o f'uf'u to 'oyona sɔ'tɔ. panto piepiya to mosola nomio no psoyaski to e'e to hamo, meot'ɔcɔ ho 'akasi ho noa opcoza ci cou.

¹⁰mo tmunoi ho moozoyɔ: <socofkoya ho mou'ɔmtɔ ci nooe'oca! ho homna na takocu yɔsvɔta 'e cou ta ceoa, evei 'e omzala poa mohtoesuyu ci hmuyu?>

¹¹'omo macihi micu tiou tomo fɔecɔ'ia ci yɔsɔ, yaeza talɔi 'o e'e cimo mi'usnu ho eucufnu, poan'a ake'i to'si'ɔyɔ, totea 'o moso toehungu fifiho to nooe'oca ho i'o masisinto ho tac'u totiski yaeza opcoza, ho tenac'u ohmamso 'o hia botngonɔ.

¹²os'o i'vaha aiti 'o okomoatɔ'nɔ ne isi paavi 'o nomɔ ci toopca. ne mio, mo tmanoi tmaot'ou 'e ceoa, smoekua'onga 'o hie; mais'a kua'onga ci yɔteɔ, aucunu fɔhngoya 'o feohɔ ho mais'a hmuyu;

¹³mo i'mi ta pepe 'o congeoha ho supeopeohɔ, mais'a 'o o'amocu mo tacɔmɔ ci beahci to moezunge ho lasi peapeopeohneni to tucvii.

¹⁴mo mais'a isi taipupsu'ha ci tɔposɔ 'e engɔca, ho o'tena teolɔi; 'o mahcuhcuyu ho i'omo payo to etɔpɔ ci ceoa mo noezuhu to isi anana'va yoni.

¹⁵'o honte ta ceoa, 'ola aɔt'ɔcɔ, yuozomɔ, yuyupasɔ ho yaatonɔ, tolei, ho couziu, mo acɔhɔ totoefɔngɔ to feongo to hcuyu ho feongo to teisisi.

¹⁶mo mi'usnu to hcuyu ho teisisi ho moozoyu: <oefu'x ho toh'usnu ta feangomia! sootoefunga a'mi, ko'ko meelx totoefungu to sapci tomo yusuhngu to suoca'ha ci ic'o ho ito sã'no to okomoatã'nã!

¹⁷maica micu esmi 'o hiesi no meino sã'no; siya na ten'a biv'ohã?>

mokusi 7

posise'conia msuptũhũ posisospotũ ci cou'isolaelu

¹to ataveisi, os'o aiti 'omo sũptũ ci tensi mo yac'ũ to sũptũ ci pengpingna ta ceoa, tomũti 'o poepe ta aukukuyungu ta ceoa, o'te poa mea'usnu ta ceoa, etũpũ, ho ito evi 'o poepe.

²os'o i'vaha aiti 'omo h'unasi ci tensi, isi pũta 'o toopca to 'auesiesi yaansou ci hamo, i'mi ta esmomhana ho cmũ'ho. mo tmunoi mi'usnu to isi pafi to tonũ to hamo. meelũ poa kuzo ta ceoa ho etũpũ cimo sũptũ ci tensi ho moozoyu:

³<teav'a alolonga 'e ceoa, etũpũ, hocieno evi, totea ho tamzacu topci ta toopca 'o sapci to soskuskunu to hamo.>

⁴os'o talũi 'omo mainca. 'o isi topci to toopca ta 'ayumona ta suezopũ ta 'isolaelu, tateuyuna mo posise'conia msũptũhũ posisospotũ:

⁵'o isi topci to toopca to suezopũ to yutaya, mo posimaskũ posipopsohũ; suezopũ to liipen, mo posimaskũ posipopsohũ; suezopũ to ciato, mo posimaskũ posipopsohũ;

⁶suezopũ to aso, mo posimaskũ posipopsohũ; suezopũ to nafutali, mo posimaskũ posipopsohũ; to suezopũ to manasi, mo posimaskũ posipopsohũ;

⁷to suezopũ to siimen, mo posimaskũ posipopsohũ; to suezopũ to levi, mo posimaskũ posipopsohũ; to suezopũ to 'isacia, mo posimaskũ posipopsohũ;

⁸to suezopũ to sipulong, mo posimaskũ posipopsohũ; to suezopũ to yosefu, mo posimaskũ posipopsohũ; to suezopũ to penyaming, mo posimaskũ posipopsohũ.

i'mi to mauhpũhpũngũ ci botngonũ

⁹atavei, os'o aiti, teolũi 'omo botngonũ ci cou, o'a isi peelũi tasvũta 'o hia botngonũ. mo i'mi to mauhpũhpũngũ, mayoyou, masusuezopũ, mae'e ho cmũ'ho, acũhũ yac'ũ to tuhcu to suoca'ha ho ito okomoatã'nã, sifũecũ'za ho mũpũtũ to ehũngũ no ehufu.

¹⁰mo tmunoi moozoyu: <'o to'usnu mo i'mi tomo yusuhngu to suoca'ha, to hamoto ho ito okomoatã'nã!>

11'o afu'u tensi mo acũhũ bikuyungu to suoca'ha, coolo, ho ito sũptũ ci yuansou. mo yonto tuhcu to suoca'ha ho m'ocnguyu ta ceoa, m'ohkuyu to hamo.

12mainca: <'aamen! ina tohmomoengũ, psoevohngũ, moutũs'ũ, 'aveoveoyũ, so'einva, tonũ, taso acũhũ'so tmaovei to hamoto, 'auesiesi! 'aamen.>

13panto cihĩ ci coolo isi tuocosi a'o: <tamo sifũecũ'za zou siya? mihin'i i'mi no nenu?>

14os'o yut'inga: <sensei, 'aosko cohivi.> isi mi'usni a'o ho yainca: <'emo maica ci cou mosola yupæzumo to meoino meakvo'ũ. ohe yomza to hmuyu to okomoatũ'nũ ho tocofkoyai si iachihe yũsũ.

15ko'koenõ, mo bi'upu ta tuhcu ta suoca'ha ta hamo, huhucmasi yonto seitensi ho fifiho to hamo. i'omo yusuhngu to suoca'ha ci hamo tesi iachia aũt'ũca.

16'anatehin'i i'vaho sieo, 'anate i'vaho mecu; 'o hie ho inala afu'u cuveu o'ana tesi toceu'si.

17maica i'omo yusuhngu to suoca'ha ci okomoatũ'nũ tesi aũt'ũca hin'i, engocha hafa uhuto isi i'toekui no nsou; tesi yaeza acũha paipeapi to hamo na esũũhe.>

mokusi 8

topitu ci toopca

1ne isi paavi to okomoatũ'nũ 'o pitu ci toopca, asonũ taico no conõ huõmza hie homo amiocni 'e engũca.

2ataveisi, os'o aiti 'omo yac'ũ to tuhcu to hamo cimo pitu ci tensi; ihe tiova 'omo pitu ci la'pa.

3pantomõ h'unasi cimo cihĩ ci tensi mo yuyafõ, mũpũtũ tomo king ci tvoisia namusngau, yac'ũ to tuhcu to 'oyona sũ'tũ. isi tiova 'o man'i ci namusngau, ti'upa 'o 'inoli to masisinto ho sũ'teni to tuhcu to suoca'ha ci king ci 'oyona sũ'tũ.

4'o feufeu to namusngau ho i'o 'inoli to masisinto mo i'mi to emucu to tensi ho mea'usnu to tuhcu to hamo.

5acnguhu, isi yaa to tensi 'o tvoisia namusngau, teongcũngci to puzu to 'oyona sũ'tũ 'o tvoisia namusngau, to'seni ta ceoa. micu yaa ak'engũca, mũmũ, moi'hocũ, ho motoevi.

la'pa

6ataveisi, i'omo mũpũtũ to pitu ci la'pa cimo pitu ci tensi te ae'ayocũ meela'pa.

7nemo meela'pa 'o tocni to tensi, mo yaa kaceõ ho puzu, atvohũ to hmuyu ho miyuhu ta ceoa, micu ateua conĩ ta ceoa. ateua conĩ to ma'e'evi, cu acũhũ hoapayo'ũ; 'o afu'u maukukuzõ mo mæzocu acũhũ hoapayo'ũ.

⁸nemo meela'pa 'omo toueso to tensi, panto mais'a mo yunzou ho isi aiti ci hcuyu isi to'seni ne etɔpɔ. 'o etɔpɔ mo ateua conɪ 'omo tmuhmuyu,

⁹mo ateua conɪ ci yuansou ta etɔpɔ 'omo mcoi, maezo ateua conɪ ci 'apangɔ 'omo aon'oi.

¹⁰mo meela'pa 'omo toteu to tensi, panto conci meoino congeoha, mais'a yafeu ci veingi, i'mi ta pepe ho supeohɔ, su'to ateua conɪ ci mavava'hɔ ho ito isi afu'a i'toekui to chumu.

¹¹('e congeoha eni zou <mayɔmɔ> 'o ongkosi.) micu ateua conɪ 'omo mayɔmɔ ta chumu. maica homo mayɔmɔ 'o chumu, mo botngonɔ 'omo mcoi homo mimo ta chumu tan'e.

¹²mo meela'pa 'omo tospotɔ to tensi, i'o ateua conɪ to hie, ateua conɪ to feohɔ, ateua conɪ to congeoha isi acɔha ɔha. 'o hie, feohɔ, congeoha cu ateua conɪ 'omo afsi 'o tiskovasi; ateua conɪ 'omo o'te tiskova homo hie, maezo ateua conɪ ta feungna 'omo maezo uk'ana tiskova.

¹³os'o yue'iya, yaeza talɔi 'omo meiepe ci eiski mo tmunoi mainca: <ku'kuici! ku'kuici! 'e acɔcɔhɔ ci cou ta ceoa te ku'kuici! tec'u meela'pa simon'a h'unasi cimo tuyu ci tensi!>

mokusi 9

¹mo meela'pa 'omo toeimo to tensi, os'o teolɔi 'omo conci congeoha mo i'mi ne pepe ho supeohɔ ho su'ta ceoa. 'e congeoha eni mo tiou to 'oyomza maavo to uk'a puesona ci mɔ'eona.

²isi paavi 'o uk'a puesona ci mɔ'eona, cu i'mi to 'ayumonasi 'o feufeu ho meiyafu, mais'a mo i'mi no meoino pupuzu; 'o hie ho i'e engɔca isi tovoecɔvci ta mo i'mi ne mɔ'eona ci feufeu.

³panto liu cimo i'mi to feufeu ho yuyafu, supeopeohɔ ta ceoa; mo tiou to tonɔ, totiski to eepa ta ceoa na tonɔhe.

⁴mo tmalɔ to e'e ho o'aihe akuzkuzoa 'o kukuzo, evi, hocieno 'o mocmo ci cacɔfea ta ceoa, tec'o akuzkuzoa 'o o'aisi topci to toopca to hamo 'o sapcihe ci cou.

⁵uk'a citesi tonɔ no opcoi tamo maica ci cou 'o liu, tec'o poa eimo no feohɔ hote poa tiou no 'atutumzo 'e cou. 'e 'atutumzo eni mo mais'a 'e cou ho isi yo'eoca to eepa.

⁶tamo eimo no feohɔ, o'ate mcoi hoci m'eya mcoi, mici mcoi o'ate tuv'ohɔ.

⁷'o mi'a'ausna to liu mo mais'a 'ote ehtothomɔ ci 'uma. 'o isi topuneni to fnguusi mo mais'a 'o king ci tafange; 'o sapcihe mo mais'a sapci ta cou.

- 8'o f'usɔhe mo mais'a f'usɔ no mamespingi, 'o hisihe mo mais'a hisi no sisi.
- 9'o isi ngov'eni to t'oengahe, mo mais'a meemeno ci pihci, 'omo i'mi to yopnguhe ci fihngau mo mais'a yamumi cimo ponsohɔ ci kuyai no yu'susuyumo.
- 10'mo cmɔfɛɔ 'o civci ho i'o cmɔɔ, mais'a 'o eepa, 'ai'eeno civci eni 'emo yaa tonɔ no poa eimo no feohɔ ho 'atutumzo 'e cou.
- 11'panto cihi ci honte isi aɔt'ɔca; 'e honte eni 'ai'oeno tensi cimo aɔt'ɔcɔ to uk'a puesona ci mɔ'eona. hoci buahevulu zou 'apatung 'o ongkosi, buangilisia zou 'apolong.
- 12'cu sucaefi 'e ahoisi ta meakvo'ɔ; totea eno, ten'a yusno meakvo'ɔ 'otena ivaho cmɔ'ho.
- 13'mo meela'pa 'o tonomɔ to tensi, os'o talɔi. panto fihngau cimo i'mi to sɔptɔ ci cuculili to king ci 'oyona sɔ'tɔ to tuhcu to hamo.
- 14'e fihngau eni mo mi'usnu tomo meela'pa ci tonomɔ ci tensi ho yainca: <tuyafa 'o isi poekotva to c'oeha ne yofalati cimo sɔptɔ ci tensi!>
- 15'isicu poesih'a 'omo sɔptɔ ci tensi. ohecu noana'va aɛ'ayoca, te yonta tonsoha tan'e, feohɔ tan'e, hie tan'e, te pohcɔcɔha 'omo ateua coni ta yatatiskova.
- 16'os'o tac'ɔhi na hia botngonɔ to heetai no 'uma mo yuso'oku.
- 17'to mavolosi, os'ocu teolɔi 'o 'uma ho i'o heetai. 'o pihci to heetai no 'uma mo mais'a puzu 'o hiasi fɔhngoya, 'o hiasi enghova mo mais'a enghova no hooseki. 'o hiasi hof'oya mo mais'a hof'oya no liukoo. 'o fngu to 'uma mo mais'a fngu no sisi, i'mito ngayohe mo smoyafo 'o puzu, feufeu, ho i'o liukoo.
- 18'omo ateua coni ta yatatiskova isi pohcɔcɔha tomo smoyafo to ngayo to 'uma ci puzu, feufeu, ho ito liukoo.
- 19'o tonɔ to 'uma mo yonto ngayo ho ito civcihe. 'o civcihe mo mais'a fkoi, panto fngu to skoskopnasi; 'aiheeno yomza ta fngu tan'e ho pohtutumza 'e cou.
- 20'o ang'osɔsi to o'aisi pot'upa ta meakvo'ɔ tan'e ci cou, o'amoc'o h'unano ma'vovei, o'aihe ciha 'o ihe iachia teyai ci uacoua, mioc'o maica ho m'ohkuyu to 'akuma. ho ito isic'o teyai to o'amo teolɔ, o'amo tmalɔ, o'amo coeconɔ ci king, nging, too, fatu, ho evi.
- 21'ihe hioa na opcoi, aokvo'ɔ, smoc'ou, meo'eoi ci kuisi, maezo o'amo ma'vovei.

mokusi 10

tensi ho i'o oko no tposɔ

¹os'o i'vaha aiti 'o sotasoa ci tensi mo i'mi ne pepe ho ohpueho. mo efeu'su to cmucmu, paiftonga 'o hioyu; mais'a hie 'o sapcisi, mais'a yapuzi ci suesu 'o t'angosi.

²'o emucusi mo muputu to isi eocoi ci oko no tposu. 'o vhona to t'angosi mo m'ecihi to etapu, 'o veinasi mo m'ecihi ta ceoa.

³mo tmunoi moozoyu, mais'a muhiei ci sisi; nemo moozoyu mo pitu ci ak'enguca 'omo psoevovei.

⁴nte'on'a tposi 'o isi engha to pitu ci ak'enguca, panto mo i'mi ne pepe ci fihngau, yaica: <'o e'e to pitu ci ak'enguca, teko ayuyuca, teav'a tposi!>

⁵ataveisi ta hi'hioa tan'e, i'o o'u teolui cimo m'eavai ta etapu ho ceoa ci tensi mo mi'usnu ta pepe ho hoepzeni 'o vhona to emucusi,

⁶mas'usnu to moso mooyai ta pepe, ceoa, etapu, ho ita aucacuhu ci 'auesiesi yaansou ci hamo ho esvutu: <o'anate i'vaho peisononhangu!

⁷hote meela'pa 'o touptu ci tensi, tesicu hioa to hamo 'o ohsila mi'usneni to iachisi soskuskunu - 'aeno 'o ohecula epeaska to eyongensa ci moumsu'eonu.>

⁸atavei, os'o talui 'omoso auyu i'mi ne pepe ci fihngau mo i'vaho mi'usnu a'o ho mainca: <teko e'ohu, yaa ho hafa uhtan'e 'omo eocoyu ci tposu ci isi putu tomo yac'u to etapu ho ito ceoa ci tensi.>

⁹os'o usa, p'enza to tensi 'o oko no tposu. isi mi'usni a'o ho yainca: <nee, yumca! tako ta'hongi te mayumu si cfu'osu, at'inghi te mais'a sushu na tesi hia cohumu ta ngayosu.>

¹⁰os'o tiova to emucusi 'o oko no tposu, cu ana, a'umtu mais'a sushu 'o hiasi cohumu homo yonta ngayo, at'inghi ne os'ocu yumca, a'umta ta'hongi ta cfu'o 'o hiasi mayumu.

¹¹isi i'vaha mi'usni to tensi a'o ho yainca: <'e ohsila eyoca to hamo ci e'e. teko asansana i'vaha i'nuska psoevaha to masusuezorpu, mauhrupungu, mav'ov'o no e'e ci cou ho ito mahohonte.>

mokusi 11

yoso cimo 'akasi

¹mi'o tiou tomo mais'a s'ofu ci svutu, panto fihngau cimo mi'usnu a'o ho mainca: <yuc'u, svusvuti 'o seiten ho i'o 'oyona sutu to hamo, a'vinano tohtasvutu 'omo yonto seiten ho m'ohkuyu ci cou.

²at'inghi, teav'a svuti 'o coca to seiten, maica 'o coca isicu faeni to couyafana; te msuptuhu uesto no feohu ho tehe psaiet'zi 'e cofkoya ci hosa.

³te'o popeoskuna 'o yoso cimo sũ'ẽũsũ to yũsũno ngei cimo 'akasi ci cou; te posifou se'icha monmũhũ ci hie hote psoyaski to e'e to hamo.>

⁴'o yoso cimo 'akasi 'ai'omoeno yac'ũ to tuhcu to nooe'oca ta hũhũhũngũ cimo mehaeso ci evi no 'olivu ho i'o yuso ci totnguca lampu.

⁵hoci panonte mici akuzkuzo tamo yoso ci cou, la boemi tomo yuyafu to ngayohe ci puzu, poa homcoi 'o hangũ. ko'koeno, siya nate mici akuzkuzo muu, siya nate opcoza.

⁶mo yaa tonũ no samũta 'e engũca, to hiesi ho tehe psoyaska 'o e'e to hamo, tehe poa o'te mũchũ 'e pepe. mo maezo yaa tonũ no tũũt'ũca 'o isi maii'toekui to chumu, poa tmuhmuyu 'o chumu, maezo yaa tonũ no maino 'tohũngũhe ho boemi no mav'ov'o ci meakvo'ũ ho 'a'usni 'e ceoa.

⁷ataveisi ho tahecu psoevaha 'e e'e, i'omo i'mi ne uk'a puesona ci mũ'eona ho yuyafu ci yuansou, te mi'usnu ho ehtothomũ, ihe atrũta hocu opcoza.

⁸'o nia feangohe te hoyuha to papae'ohsa ta hosa, 'ai'o ohoeno svopci to zuuzika to nooe'oca. na epo'usa no ongko ta hosa tan'e zou sotoma hocieno 'ezivuto.

⁹i'mi ta masusuezopũ, mayoyou, mae'e ho mauhũhũhũngũ, panto te cmũ'ho ci cou. miteuhi ang'osũ ho tehe aiti 'e nia feangohe, o'aihe teomneni hoci 'ucia souũũũ.

¹⁰'e cou ta ceoa te nomio ho micu mcoi 'emo yoso ho kokaekaebũ. tohunga peeseni ho yupa tmoengonghi to macucuma, maica 'emo yoso ci eyongensa ohela poa meoino 'atutumzo 'e cou ta ceoa.

¹¹sucaefi 'e miteuhi ang'osũ, panto peucu no nsou cimo i'mi to hamo, yũmeũmũ ta 'ayumonahe, micu yac'ũ; i'omo baito ci cou mo a'ũmtũ meoino yamci.

¹²'emo yoso ci eyongensa ihe talũi 'omo i'mine pepe ci meoino fihngau, isi mi'usni ho yainca: <bohsifou tan'e!> micu yonto ihe hucoevi to hangũ ho pouũt'ũcũ to cmũcmũ ho ohpepe.

¹³tuhcusi ne mio, mo meoino tmaot'ou 'e ceoa, 'o hosa ic'o mo amaska conĩ 'omo oefũ'ũ, i'mi no motoevi mo posipoptuhu 'omo mcoi ci cou. 'omo tungaco ci cou mo kuici smoyo, acũhũ tohmomoengũ to hiasi taunona'vũ to hamo ne pepe.

¹⁴cu sucaefi 'emo yuso ci meakvo'ũ, cu esmi 'emo tuyu ci meakvo'ũ!

topitu ci la'pa

¹⁵mo meepeucu to la'pa 'o topitu ci tensi, cu yaa meoino fihngau ne pepe ho yainca: <'o tonũ no aũt'ũcũ ta mouhũhũhũngũ micu no'usnu to nooe'ocato ho ito isi p'eyac'a ci kilisto; tesi tũũt'ũca na tonũ, ac'ũhũ no 'auesiesi!>

16i'omo yonto tuhcu to hamo, ho yusuhngu to iachihe ca'hæ cimo mpusku uspotæ ci coolo mo acuhæ m'ocnguyu to ceoa, m'ohkuyu to hamo,

17mainca: ahoi ne noana'o, ac'uhæ maita'e ho yayo ci nooe'oca - soyaa tonæ ci hamo, temia to'aveoveoyæ suu; maica osko titheni no meoino tonæ, hioa na aæt'æca.

18mo yuububciki 'e mauhræhrængæ, at'inghi, micu cmæ'ho 'o sæ'nosu. micu mic'æhi 'e hiesi, te tiou no yæsvætæ na micu mcoi ci cou; 'o soskuskunusu - maeyoeyongensa, 'o 'o'okosu ho i'omo afu'u einu suu ci cou, 'upena na isi einva ho o'te einva, te acuhæ mayo no hnoo. i'o mosola aapayo'æ ta ceoa ci cou te acæha aapayo'a!

19ta maitan'e, 'omo yone pepe ci seiten to hamo cu maavo; 'o tvoisia esvæta isicu teolæi to seiten. acnguhu panto moi'hocæ, ak'engæca, mæmæ, motoevi, ho meoino smukaceo.

mokusi 12

mamespingi ho long

1tuhcusi tan'e, mo yuyafo ta pepe 'omo meoisi ho taunona'væ ci hu'a'ausna. panto cihi ci mamespingi isi efeæ'seni 'o hie, m'ecihi to feohæ, 'o fnguusi mo iceopngu to tafange cimo yaa maskæueso ci congeoa.

2tesicu mon'ia peyafa 'o ngho'æsi, mo aælæ moozoyæ to 'ocongoasi hote yayo.

3mo i'vaho yuyafo ta pepe 'omo h'unasi ci hu'a'ausna. panto conicimo fæhngoya ci meoino no long, mo pitu 'o fnguusi, maskæ 'o sungu, 'o macoconci fnguu mo acuhæ iceopngu to tafange.

4isi yomza to civcisi ho taipepza 'omo ateua conicimo ci congeoa ta pepe, isicu to'seni ta ceoa. mo yac'æ to tuhcu to tec'u yaa oko ci mamespingi, totea hocic'u yayo 'o oko tasi pnæska.

5'o isi peyafa to mamespingi zou oko no hahocngæ; 'e okoeni tasila yomza to s'ofæ no meemeno ho aæt'æca 'e mauhræhrængæ. at'inghi, 'e oko eni isi e'usna to suoca'ha to hamo.

6mo peæn'æ 'o mamespingi, uhto isi ayocneni to hamo ci hræhrængæ; yone'e, te posifou se'icha monmæhæ no hie hote noa aæt'æca.

7ataveisi, mo yaa ehtothomæ 'e pepe. i'o micialo ho i'o tensisi mo mi'usnu to long ho ito soskuskunusi ho ehtothomæ, 'o long ho i'o 'oahngæsi mo mæzo yæc'æ ho poengomæ.

8at'inghi, isicu atrætæ 'o long; 'e long ho i'o soskuskunusi 'anate meelæ yone pepe.

⁹'o meoino long isicu topeohneni; 'aeno 'o ohola yainca fkoï noana'o, 'o ongkosi zou 'akuma hocieno satan, la maspepecvai ta yatatiskova. mo noa topeohneni ta ceoa; isi yaeza topehneni 'o soskuskunusi.

¹⁰mi'o i'vaho tmalɤ to meoino no fihngau ta pepe mo mainca: <zou hiesi no to'usni to hamo maitan'e! isicu pa'teni to hamo 'o tonɤsi ho aɤt'ɤcɤ. 'o isi p'eyac'a ci kilisto isi yaeza pa'teni 'o tonɤsi. i'ola conino yonto tuhcu to hamo ho ehpɤngɤ to sinto, isicu i'mi ta pepe ho topeohneni.

¹¹'o masisinto isicu ieni to hmuyɤ to okomoatɤ'nɤ ho ito ihe epeaska ci so'emio ho atrɤtɤ to long; ac'ɤhɤ no kaebɤ hoci ciha 'o iachihe nsou.

¹²ko'koenɤ, 'e maepepe ho i'emo yonta 'ayumonasi, ntemu acɤhɤ kokaekaebɤ! at'inghi, 'e ceoa ho etɤpɤ te tomsikaesi! 'o 'akuma micu ma'sɤsɤ'no ho uhto imu yoni, maica ho isi iachia cohivi ho o'anate noana'o na tesi mia ci hie.>

¹³ne isicu cohivi to long ho isi topehneni ta ceoa, isicu peteonana'va 'omo peyafɤ to oko no hahocngɤ ci mamespingi.

¹⁴'o mamespingi mo elɤ to yuso ci yopngu no eiski, meelɤ mei'usnu to maepuepuhu, uhto iachisi hpɤhpɤngɤ. yonto ic'o te totueha ho ang'osɤ hote noa aɤt'ɤca, poa o'te noa 'a'usneni to fkoï.

¹⁵mo nof'uhu to mamespingi 'o fkoï ic'o, i'mi to ngayosi ho mufunu to fozu ci chumu, 'ucia pangohca 'o mamespingi.

¹⁶at'inghi, isi to'usni ta ceoa 'o mamespingi ic'o, mingayo ho eha'va 'o isi funeni to long ci chumu.

¹⁷'o long mo sɤ'no to mamespingi, mi'usni 'o mocmo ci mɤntɤ'casi ho ehtothomɤ, 'aeno mi'usnu tomo afu'u meo'uzo to mashɤyɤ to hamo, noyɤcɤ to isi paavi to iesu ci so'emio ci cou ho ehtothomɤ.

¹⁸'o long ic'o mo yac'ɤ to aaskiti to etɤpɤ.

mokusi 13

yuso ci yuansou

¹acnguhu, os'o aiti 'omo conɤ ci yuansou mo i'mi to etɤpɤ ho tmo'poyapo. mo maskɤ ci sungu ho pitu ci fnguɤ, 'omo macoconɤ to sungusi mo acɤhɤ itafange, 'omo macoconɤ ci fnguɤ isi acɤha tposi tomo aokoe'i to ongko to hamo.

²'o os'o aiti ci yuansou mo mais'a conci e'uhɤ yɤn'ɤ; 'o t'angosi mo mais'a t'ango no cmɤi, mais'a ngayo no sisi 'o ngayosi. 'o long isi acɤha faeni to yuansou to ic'o 'o taso, suoca'ha honte, ho i'o tonɤsi.

³'o coni to fnguu to yuansou mais'a mosola meoino no alolongu, at'inghi micu yov'o 'o h'oh'osi. mo acuhu mau'no'na'o 'e yata mauhrupungu, to'ofeihni to f'uhu to yuansou.

⁴mo acuhu m'ohkuyu to long, maica ho isi acuha faeni ta yuansou to long 'o tonusi. ihe yaeza p'ohkui 'o yuansou ic'o, yainca: <siya nate toc'uhu ta yuansou tan'e? siya nate atrutu ta yuansou?>

⁵'o yuansou ic'o mo yaa 'o'esvoca ho boevovoyo ci ngayo, maezo noa tonu ho poa msurpuhu ueso no feohu ho meelu mai no 'tohungusi na tesi peipeis'ausna.

⁶'o yuansou ic'o mo aokoe'i to hamo, eoveoya 'o ongkosi, ho i'o lasi yoni, ho i'ola afu'u yonta pepe.

⁷mo noa teomneni ho pohcingha 'o 'o'oko to hamo, ho atruta. maezo noa tonu ho atukca 'o mayoyou; masusuezorpu, mauhrupungu, ho i'o mav'ov'o no e'e ci cou.

⁸'e afu'u yatatiskova ta ceoa, to auyusi no teyai 'e hrupungu, 'o ongko to afu'u o'a oho tposi to tposu no nsou to oho opcoza ci okomoatu'nu, te acuhu m'ohkuyu ta yuansou.

⁹<namo yaa koyu, acuhu'so tmalu!

¹⁰i'ote anana'va holeo, 'ate ahtao'te holeo; 'ote anana'o mcoi to poyave, ahtuo'te mcoi to poyave. ko'koeno, 'e 'o'oko to hamo te yaa luaveica ho singkoo.>

¹¹os'o i'vaha aiti 'omo h'unasi ci yuansou mo i'mi ta ceoa ho yuyafu. mo yuso 'o sungusi, mais'a sungu no moatu'nu, at'inghi homo aomotu'nu mo mais'a 'o long.

¹²mo yonto tuhcu tomo ahoi yuyafu ci yuansou, hioa 'o isi hioa ci tonu to ahoi yuansou. isi pohuhuya 'e hrupungu ho i'omo afu'u yonta ceoa, acuha poa m'ohkuyu to mosola alolongu ho yov'o ci ahoi yuansou.

¹³'e toueso ci yuansou isi ivaha hioa 'e meoino taunona'vu; mo yonta tuhcu ta cou ho poa i'mi ne pepe 'o puzu ho tma'pueho ta ceoa.

¹⁴mo mayo to tonu, yonto tuhcu to ahoi yuansou ho hioa 'o meoino taunona'vu, i'hozi no poa ma'peu 'emo afu'u yonta ceoa ci cou. isi eucufna 'e cou ho teyaineni uacoua 'e moso alolongu no poyave hon'a yaansoua ci yuansou.

¹⁵mo i'vaho mayo to tonu 'e toueso ci yuansou, isi peelai pee'usni to peucu 'o isi teyai ci uacoua to ahoi yuansou, poa meelu ya'ei 'o uacoua, a'vinano opcoza 'omo o'te mimho m'ohkuyu to uacoua ci cou.

¹⁶'e yuansou eni isi yaeza 'ahuhuya 'o afu'u cou, 'upena 'o mameoi ho 'o'oko, thi'cia ho atngaso, tolei hocieno couziu, acuha topci to toopca 'o vhona to emucu ho i'o sapcihe.

17'e toopca eni. 'aeno ongko to yuansou ho i'ote tamza no ongkosi ci tposno tmasvutɔ; hoci uk'a 'e toopca eni o'ate meelɔ 'amamhimhino.

18te boemi no moutɔs'ɔ ta tan'e. namo afu'u mau'to'tohungɔ ci cou te acɔhɔ meelɔ tmasvutɔ ta hia man'i ta yuansou, maica 'emo conci tposɔ no tmasvutɔ tan'e te tamza no cihi ci cou. 'e tposɔ no tmasvutɔ zou se'nonmɔha monmɔhɔ unmɔ.

mokusi 14

pasuto'usnu

1os'o i'vaha aiti, teolɔi 'o okomoatɔ'nɔ mo yac'ɔ to hcuyu to sii'an, i'omo no'upu mo posise'conia msɔptɔhɔ posisopotɔ ci cou; 'o sapcihe isi acɔha tposi to ongkosi ho ito ongko to amosi.

2mi'o tmalɔ tomo i'mi ne pepe ci fihngau, mais'a mɔmɔ no fozu ci suyoi, maezo mais'a ak'engɔca. 'e os'o talɔ ci fihngau mio maezo mais'a 'o fihngau tola leetngotngo.

3mo yac'ɔ to tuhcu to suoca'ha ho ito sɔptɔ ci yuansou ho ito macocoolo, pasunaeno tomo faeva ci pasunaenva; 'e pasunaenva eni i'oc'o isi i'mi ta ceoa ho to'usni cimo posise'conia msɔptɔhɔ posisopotɔ ci cou 'omo meelɔ pasunaeno.

4'emo maica ci cou acɔhɔ o'amocu mosola aaso no mamespingi ci oko no hahocngɔ. hoci uhnenu 'o okomoatɔ'nɔ, te maezo sɔc'ɔhɔ nenu. 'e cou eni isi i'mi ta yatatiskova ho psuovei, ahoza titha ho sɔ'teni to hamo ho ito okomoatɔ'nɔ.

5asonghoi o'ala meknuyu, uk'a cimo ca'i.

tuyu ci tensi

6os'o i'vaha aiti 'omon'a cihi ci tensi mo yonta pepe ho toesoso; panto 'auesiesi ci fukuin tesi mi'usneni ta cou ta mauhpɔhpɔngɔ, mayoyou, masusuezorɔ, ho ito mae'e ho psoyaska.

7mo tmunoi ho yainca: <la einu to hamo, tohmomoengɔ to taunona'vɔsi! maica micu esmi na hiesi no yɔsvɔta 'e yatatiskova. la m'ohkuyu to mosola mooyai ta pepe, ceoa, etɔpɔ, maeesbobuka ci nooe'oca!>

8mo mat'ofeihni 'omo toueso ci tensi ho yainca: <cu toczoyɔ! cu toczoyɔ 'o meoino papilong! isi yaa 'o sume ci emi no smoc'ou ho pemneni ta yatatiskova.>

9'omo toteu ci tensi mo mat'ofeihni tomo muyo cimo yoso ci tensi ho tmunoi mainca: <siya namo m'ohkuyu to yuansou ho ito uacoua no yuansou, ho yaa huomza no toopca to sapci hocieno to emucu,

10te maezo mimo to sume ci emi to hamo; 'e emi eni o'amocu oho popuhngi, pos'usna to soetohvɛ no moulɛɛ ci sɛ'no. te yonto tuhcu to cofkoya ci tensi ho ito okomoatɛ'nɛ. tiou to isi yomza to yafeu ho ito liukoo ho tɛ'sɛftona.

11i'omo pohtutumzo ci feufeu 'auesiesi o'ate tosvo yɛc'ɛ. i'omo m'ohkuyu to yuansou ho ito uacoua no yuansou, ho i'o isi topci to toopca 'o sapci ci cou, huhucmasi o'ate ahtu meelɛ amiocni.>

12ko'koeno. i'omo meo'uzo to mashɛyɛ to hamo, meot'ɛcɛ to iesu ci 'o'oko to hamo te yaa luaveica.

13mi'o i'vaho tmalɛ tomo i'mi ne pepe ci fihngau isi yainca: <teko tposi 'e e'e eni. ahoi maitan'e, i'omo nomio to nooe'oca ho mcoi ci cou te ɛm'ɛmnɛ!> mo yut'ingi 'o seilei: <'aeno a'ɛmtɛ! tehecu peiseɛpɛngi na peihtutumzo hocu amiocni, maica na beahci no lahe hi'hioa la to'ofeihni.>

heɛm'ɛ ta ceoa

14os'o i'vaha aiti, teolɛ tomo tmucni ci cmɛcmɛ, to skoskopnasi mo yusuhngu 'omo mais'a 'o okocou, mo iceopngu tomo king ci tafange, 'o emucusi mo mɛpɛtɛ tomo feofeo ci fu'fu no efeutu.

15panto h'unasi ci tensi mo i'mi to seiten ho yuyafo, mi'usnu tomo yusuhngu to cmɛcmɛ ho moozoyɛ: <micu mic'ɛhi 'e hie. micu kayani 'e heɛm'ɛ ta ceoa! boemi ta fu'fusu hocu efeuta!>

16i'omo yusuhngu to cmɛcmɛ micu mi'usnu ta ceoa ho eot'ova 'o fu'fusi, isicu efeuta 'o heɛm'ɛ ta ceoa.

17os'o i'vaha aiti 'omo cihci ci tensi mo i'mi to seiten ta pepe ho yuyafo; mo maezo yaa concic feofeo ci fu'fu no efeutu.

18acnguhu, i'vaho yaa cihci cila aɛt'ɛcɛ to puzu ci tensi mo i'mi to 'oyona sɛ'tɛ ho yuyafo, mi'usnu tomo mɛpɛtɛ to feofeo ci fu'fu ci tensi ho tmunoi moozoyɛ: <boemi ta fu'fusu ho peofeuta 'o amcuyu ta ceoa, maica micu tacɛmɛ 'o amcuyu!>

19'o tensi ic'o micu mi'usnu ta ceoa ho eot'ova 'o fu'fusi, peofeuta 'o amcuyu ta ceoa, to'seni to sɛ'no ci 'oyona smaspɛcɛ emi to hamo.

20'o amcuyu mo yonto 'oyona smaspɛcɛ emi to yafana to hosa ho noa psaiiei'zi, micu yaa hmuyu cimo i'mi ta 'oyona smaspɛcɛ emi ho moheafu, epɛna 'omo se'tueva kilo, mo asonɛ yuso meeta 'o hiasi mɛ'eona.

mokusi 15

tensi ho i'o atavei ci meakvo'ɛ

¹os'o i'vaha aiti ta pepe 'omo h'unasi ci a'a'ausna, meoisi ho taunona'vũ. panto pitu ci tensi ihe tiæt'ũca 'o atavei cimo pitu ci meakvo'ũ, maica 'o hamo tesi ieni ta meakvo'ũ tan'e ho peispæzumi 'o sũ'nosi.

²os'o i'vaha aiti 'o mais'a ngalasu ci etæpũ, mo atvohũ to puzu. os'o yæza aiti 'omo piyo ci cou; micu atrætũ to yuansou, ho ito uacoua no yuansou, ho i'o isic'o tamza no tasvũta 'o ongkohe ci cou. mo acũhũ yac'ũ to aaskiti tomo ngalasu ci etæpũ, mæpætũ to isi faeni to hamo ci tngootngo,

³pasunaenva 'o pasunaeno to soskuskunu to hamo ci moose ho ito okomoatũ'nũ: nooe'oca - soyaatonũa ci hamo, 'o lako hi'hioa a'ũmtas'a taunona'vũ! na honte ta mauhpũhpũngũ 'e ceonũsu a'ũmtas'a ahmũskũ ho mou'ũmtũ!

⁴nooe'oca. siya nate smeecũ'ho o'te einu suu? siya na o'ate tohmomoengũ no ongkosu? zouc'o suu na socofkoya. te acũhũ uso 'e mauhpũhpũngũ, yonta tuhcsu ho m'ohkuyu. maica na mouhũci lako hi'hioa isicu hupopayoi.

⁵ataveisi tan'e, os'o aiti 'o seiten ta pepe micu maavo, to 'ayumonasi mo yaa isi cmũ'hi to hamo ci socofkoya toohesa.

⁶i'omo tææt'ũcũ to pitu ci meakvo'ũ ci mo pitu ci tensi mo i'mi to seiten ho yuyafu, maceofũ tomo tofsi'i ci yũsũ no ngei, smoeputu to king 'o t'oengahe.

⁷'omo conitomo sæptũ ci yuansou, isi faeni tomo pitu ci tensi 'o isi songcũngci to sũ'no to hamo ci pitu cimo king ci takubingi.

⁸'o seiten isi meingcũngci to feufeu cimo i'mi to psoevohngũ ho sotonũa ci hamo, to auyusi ho o'amocu isi æpũnga hoyuha to pitu ci tensi 'omo pitu ci meakvo'ũ, uk'a cite meelũ yũmeũmũ to seiten ci cou.

mokusi 16

takubingi no sũ'no to hamo

¹os'o talũi 'omo i'mi to seiten cimo tmunoi ci fihngau mo mi'usnu tomo pitu ci tensi ho yainca: <temu e'ohũ, hoyuha ta ceoa 'o isi songcũngci to sũ'no to hamo cimo pitu ci takubingi!>

²cu e'ohũ 'omo tocni to tensi, hoyuha ta ceoa 'o isi pæta ci takubingi; micu yaa nakuzo ho mahiz'o ci h'oh'o mo cmæfeũ to feango to isi topci to huomza no yuansou ho ito mosola m'ohkuyu to uacoua no yuansou ci cou.

³'omo tocngihi ci tensi isi hoyuha ta etæpũ 'o takubingisi; 'o chumu to etæpũ micu mais'a hmuyu nomo mcoi ci cou. cu tæcũcũhũ 'o yuansou ta etæpũ.

⁴'omo totuyu ci tensi isi hoyuha to va'hũ ho ito toeku to chumu 'o takubingisi, cu acũhũ tmuezuhu ho hmuyu 'o chumu.

- ⁵os'o talwi 'ola aʉt'ʉcʉ to chumu ci tensi isi yainca: <ahoi ne noana'o, ac'ʉhʉ maitan'e ho yayo ci socofkoya, na suu zou mouluʉ ci leyʉsvʉtʉ.
- ⁶ohela poa mohtoesuyua 'o hmuyu to mayoyongensa ho 'o'oko to hamo, maitan'e teko fii ta hmuyu ho poa inneni; na eni 'ateheeno anana'va elʉa!>
- ⁷os'o i'vaha talwi 'omo i'mi to 'oyona sʉ'tʉ ci fihngau isi yainca: <nooe'oca - soyaa tonʉ ci hamo, na hiasu yʉsvʉtʉ mo mou'ʉmtʉ ho mouluʉ!>
- ⁸'omo tosʉptʉ ci tensi isi hoyuha to hie 'o takubingisi, poa meelʉ boemi to cuveusi ho hoteʉteʉsʉ 'e cou.
- ⁹'o isi poa hoteʉteʉsʉa ci cou, cu boevovoyo tomo tʉʉt'ʉcʉ ta meakvo'ʉ ci hamo. mioc'o a'cʉ'cʉnʉ o'te ma'vovei, o'te mimho tohmomoengʉ to taunona'vʉ to hamo.
- ¹⁰'o toeimo ci tensi isi hoyuha to suoca'ha to honte to yuansou 'o takubingisi. isicu feʉ'sa to voecʉvcʉ 'o mauhrʉhrʉngʉ to yuansou, maica homo angu 'atutumzo 'e cou ihecu iachia yo'eoca 'o umohe.
- ¹¹i'mi homo 'atutumzo ho cmʉfeʉ to feango 'o h'oh'o. cu boevovoyo to hamo ne pepe, o'amoc'o h'unano mongoi to kokuzo ci lahe peipeis'ausna.
- ¹²'omo tonomʉ ci tensi isi hoyuha to c'oeha ne yofalati 'o takubingisi, micu ekeololvi 'o c'oeha, te akoeva no ayocneni no ceonʉ 'ote i'mi ne esmomhana ci mahohonte.
- ¹³acnguhu, os'o aiti 'omo tuyu ci h'aokuv'o, mo mais'a fo'kunge, apaevai i'mi to ngayo to long, ngayo to yuansou, ngayo to meyoyongensa ho yuyafu.
- ¹⁴zou piepiya to 'akuma eni, la meelʉ peispopo'e. 'e h'aokuv'o eni mo yuyafu ho biebimi to honte ta mauhrʉhrʉngʉ, isi eteuyuna, bikoyu no yonto taunona'vʉ ci hie to hamo ho ehtothomʉ.
- ¹⁵<bumemealʉ'sio, te'o mais'a thokeainʉ ho aemo'au esmi! i'ola aʉtʉs'ʉ, ho conino aʉyʉcʉ sʉ'eʉsʉ ci cou te a'ʉmtʉ ʉm'ʉmnʉ! o'ate mais'a mo yuamaesih'i ho coeconʉ, yonta ihe aiti ho koe'i.>
- ¹⁶'o h'aokuv'o cu eteuyuna to concu hrʉhrʉngʉ 'o mahohonte; 'o hrʉhrʉngʉ ic'o lahe yainca to e'e no hevulu hamicitotun.
- ¹⁷'omo topitu ci tensi isi hoyuha ta engʉca 'o takubingisi. panto mo i'mi to seiten cimo meoino fihngau, yainca: <tec'u!>
- ¹⁸micu yaa moi'hocʉ, yamumi, ak'engʉca, ho ko'sosmoyoa ci motoevi, ahoi ho mohcula yaa yatatiskova, uk'amocu ci mosola maica ci hia tmanoi ci motoevi.

¹⁹'o meoino hosa ci papilong mo meiteu meipci; 'o mahohosa ta mauhr̥hr̥ng̥ cu ac̥h̥ toczoꝯ. isi tal̥a to hamo 'o kokuzo ta meoino papilong, poa imneni 'o emi no 'os̥'noasi.

²⁰ac̥ha huapayo'i 'o moso payo ta et̥r̥ ci ceoa; 'o mahcuhcuyu mo maezo ac̥h̥ aapayo'̥.

²¹panto kaceo cimo i'mi ne pepe ho mtok̥ ta feango ta cou, 'emo macoconi ci kaceo mo ason̥ ms̥r̥t̥h̥ no kinkina 'o hiasi ec̥v̥h̥. nomio tamo maica ci hia meoino smukaceo, micu boevovoyo to hamo 'e cou.

mokusi 17

somseezo ci mamespingi

¹to 'ayumona tomo m̥r̥t̥ tomo pitu ci takubingi cimo pitu ci tensi, panto cih̥ cimo ohcum'u a'o ho mainca: <uhtan'e suu, te'oeno poa aitneni suu 'o tesi tiova ci patvovei ta somseezo ci mamespingi; 'ai'oisieno p'easaskita to c'oeha ci meoino hosa.

²'o mahohonte ta ceoa mosola ac̥h̥ yu'tupeu ta somseezo ci mamespingi; 'e yatatiskova mosola maezo soemoyomo ta emi nosi smoc'ou.>

³mi'o noa t̥t̥'̥ca to seilei; isi hafa to tensi a'o ho uhto maepuepuhu. os'o aiti 'omo cih̥ ci mamespingi mo smopayo to f̥h̥ngoya ci yuansou; 'o feango to yuansou isi tangaboi tomo boevovoyo ci ma'o'ongko, mo cm̥f̥e̥ 'o pitu ci f̥nguu ho mask̥ ci sungu.

⁴'o mamespingi mo s̥'e̥s̥ tomo f̥h̥ngoya ho tatposa no enghova ci y̥s̥, maasku to king, hooseki, ho ito sinzu. mo m̥r̥t̥ to king ci sooetohva, 'o sooetohvasi isi songc̥ngci to isi nok̥'a ci ca'i no smoc'ou.

⁵'o sapcisi isi tposi to isi ef̥ef̥unga ci ongko: <meoino papilong - somseezoa ta hr̥hr̥ng̥ ci mamespingi ho ino tola afu'a nok̥'a ci macucuma!>

⁶os'o yaeza aiti 'o mamespingi mo soemoyomo to hmuyu to 'o'oko to hamo, ho ito hmuyu to moso 'akasi to iesu ho mcoi ci cou. ne os'o aiti 'e mamespingi, a'̥mt̥ meoino yamci.

⁷isi tuocosi to tensi a'o: <mainci miko yamci? te'o e̥sv̥ta suu 'o isi ef̥ef̥unga ta mamespingi ho i'o isi smopaevi cimo pitu ci f̥nguu ho mask̥ ci sungu ci yuansou.

⁸i'o osko aiti ci yuansou mosola i'nan̥sk̥ yaansoua, 'anate i'vaho yaansoua maitan'e, o'ate noana'o tena i'mi ne m̥'eona ho yuyafo, emo'usnu to aapayo'̥. 'e cou ta ceoa, ahoi ne ohon'a teyai 'e hr̥hr̥ng̥ 'o isi afu'a o'te tposi to tpos̥ no nsou 'o ongkohe, ho tahe aiti 'e mosola yaansou, o'anamo yaansou maitan'e, i'o tenala i'vaho yuyafo ho noana'o ci yuansou, te ac̥h̥ meoino no yamci.

⁹<ta tan'e te yaa mau'to'tohungu ho moutas'ɔ. 'e pitu ci fnguu isi pas'usna to isi yusuhngi to mamespingi cimo pitu ci hcuyu, yaeza pas'usna tomo pitu ci honte.

¹⁰'omo eimo to 'ayumonahe micu oefu'ɔ, mion'a yayo 'omo cihi; o'amocumo cmu'ho 'o mon'a cihi, ho tena cmu'ho tec'o to'sikameosɔ.

¹¹i'omosola yaansoua, o'anamo i'vaho yaansou maitan'e ci yuansou, 'aeno 'omo tovoyu ci honte; zou cihi tomo pitu ci honte, mon'a seolɔa no emo'usnu to aapayo'ɔ.

¹²<'o osko aiti ci mo masku ci sungu isi pas'usna to o'amocu mo ahoi aat'ɔcu ci honte; at'inghi tena tiou no tonɔ no honte, te toehungu 'o yuansou ho cono huomza hie ho aat'ɔcu.

¹³'emo masku ci honte mo yaa hmasku ci tehe mituhci: tehe faeni to yuansou 'o iachihe tonɔ.

¹⁴tehe mi'usni 'o okomoatɔ'nɔ ho ehtothomɔ; at'inghi tesi atrɔta to okomoatɔ'nɔ, maica 'aeno'so nooe'oca ta manonooe'oca, honte ta mahohonte. 'o isi epeiya, ho meot'ɔcu mee'ofeihni ci cou te maezo atrɔta.>

¹⁵isi ivaha mi'usni to tensi a'o ho yainca: <'e osko aiti ci isi yusunghngi to somseezo ci mamespingi cimo moh'usnu maica ci chumu, 'aisieno pas'usna to masusuezorɔ, mav'ov'o ci cou, mauhrɔhrɔngɔ, ho i'ola bua mav'ov'o no e'e ci cou.

¹⁶'e osko aiti cimo masku ci sungu ho i'o yuansou te acɔhɔ himsɔ'no to mseezo ci mamespingi, tehe ti'einga 'o acɔcɔhɔsi ho poa yuamaesih'i; tehe ana 'o fou ta feangosi, boemi to puzu ho hmoi.

¹⁷maica 'o isi akoeva no hioa to hamo isi siya ta 'tohungu tamo masku ci honte, poa yaa totiski ci tehe mituhci, faeni ta yuansou na tonɔ no aat'ɔcu, ac'ɔhɔ ho tac'u peiseafi na e'e to hamo.

¹⁸<'e osko aiti ci mamespingi 'aeno 'emo aat'ɔcu ta mahohonte ta ceoa ci meoino hosa.>

mokusi 18

aapayo'ɔ 'o papilong

¹ataveisi tan'e, os'o aiti 'omo h'unasi ci tensi mo i'mi ta pepe ho ohpueho. isi pɔta 'o meoino tonɔ; mo psoetiskou ta ceoa 'o tiskovasi.

²mo tmunoi ho moozoyɔ: <cu toczoyɔ! cu toczoyɔ si meoino papilong! isicu teyai toteovɔ no 'akuma, feongo no h'aokuv'o, sku'u to ca'i ho nokɔ'a ci zomɔ.

³maica 'e mauhr̥hr̥ng̥ mo ac̥h̥ mimo to sume ci emi no mseezo ta mamespingi, 'o mahohonte ta ceoa mosola ac̥ha yu'tupeu ta mamespingi, 'o momhino ta ceoa mo ac̥h̥ i'mi to momseezosi ho yuyupas̥.>

⁴mi'o i'vaho tmal̥ to fihngau cimo i'mi ta pepe, yainca: yuyafocu. mao'o'oko'u! i'mi to hosa to ic'o ho yuyafu! hoci o'te maica. temu tma'upu to kuisihe, a'upu tiou to meakvo'ʉsi!

⁵maica micu peihc̥'ho ne pepe 'o kuisisi, isi tal̥a to hamo 'olasi hia popeiskuzkuzo.

⁶ohsi ti'vo'vona ta mamespingi na muu, tasi ti'vo'vona 'e mamespingi. maino hioasi ho topuhngi patvovei, ohsi yainenu na hiasi mooyai no emi ho faeni muu, tasi sopuhngi na tesi hia sume ho posng̥cng̥ci 'o sooetohv̥si!

⁷mosola mainenu na hiasi au'hi'hisi ho epaata'zeni 'o iachi, tena yaica nate hia tikuzkuzoa, ho poa tmac̥c̥h̥ no 'atutumzo. maica mo o'te tosvo mi'usnu ta iachi ho yainca: mi'o yusuhngu ta suoca'ha ci vc̥ng̥ to honte, o'ami'os'a tuv̥c̥ng̥, o'ate'os'a ahtu ma'nanac'o!

⁸amoeno i'mi homo maica, tac'o conohie, te cm̥'hi ta feangosi 'e meakvo'ʉ: panto seova, nac'o, mcoi! te yonto taico to puzu ho noa hmoi, maica i'ote y̥sv̥t̥ ci nooe'oca hamo mo soyaa ton̥a!

⁹ne ihe aiti to mosola yu'tupeu to mamespingi ci mahohonte 'o feufeu no hmoi 'o feangosi mo ac̥h̥ tmuezon̥ mongsi.

¹⁰ihe kuzoa aiti ho isi tikuzkuzoa 'o mamespingi, mo i'mocvihi ho yac'ʉ, yainca: <tomsikaesi! tomsikaesi! 'e meoino hosa. huunona'v̥ ci hosa ta papilong, o'amocu mo mako cono ma'hiezuho 'o huomza hie, mikocu tiou no patvovei!>

¹¹'o momhino ci cou ta ceoa mo maezo tmuezon̥ mongsi ho tngisi 'e mamespingi, maica uk'a naci tenala i'vaho mhino to macucumahe.

¹²uk'anaci te mhino ta king, nging, hooseki ho sinzu; maezo uk'ana cite mhino to y̥te̥ no ngei, y̥te̥ no kinu, ho i'o pepe cimo f̥hngoya ho tatposa no enghova ci y̥te̥, mav'ov'o ci evi no namusngau ho i'o isi teyai to hisi to zoo ci macucuma, pepe ci isi teyai to evi ci macucuma, macucuma no too, macucuma no meemeno, ho i'ola teyai to kaceo ci macucuma;

¹³maezo uk'anaci te mhia ni'ki, musngu, konamusngau, niukoo, emi, h̥s̥, tungva, heome, 'uachumu, moat̥'n̥, 'uma, kuyai, tolei, ho i'o cou.

¹⁴ihe mi'usni tola 'amamhimhino 'e mamespingi ho yainca: <'e ohsula konkonvosa ho ʉmn̥a ci macucuma cu ac̥ha o'tena aiti; ac̥h̥cu aapayo'ʉ 'o niala taotofsi'iasu, 'anate ahtan'a eyoveiya!>

15'emoso yonta hosa ho 'amamhimhino hocu yuyupasꜛ ci coumomhino, i'mi no kuzoa aiti ho isi tikuzkuzoa 'o mamespingi, mo bimcovhi. mo nac'o ho tmuezonꜛ mongsi,

16yainca: <tomsikaesi! tomsikaesi! 'e nia'so meoino hosa, la conino maceofu to yuteꜛ no ngei, ho itomo pepe cimo tatposa ho fuhngoya ci yusꜛ, maasku to king, hooseki, ho ito sinzu,

17'o'amocu mo mako cono ma'hiezuhu 'o huomza hie, 'emo maica ci yuyupasꜛ cu acꜛhꜛ aapayo'ꜛ!> 'o afu'u taayaezoi to 'apangꜛ, covnꜛ ci cou, lepouꜛ'ꜛcu 'apangꜛ, ho i'ola afu'u noe'ocꜛ ta etꜛꜛꜛ ho eansonsou ci cou mo acꜛhꜛ bimcovhi.

18'ihe aiti 'o feufeu no hmoi 'o mamespingi, cu moozoyꜛ: <hosa nenu naten'a peelꜛi patotiska ta hosa tan'e!>

19mo mayo to fuu ho iachia tomfui 'e fnguuhe, mongsi ho mainca: <tomsikaesi! tomsikaesi! 'e meoino hosa, 'omo afu'u yaa 'apangꜛ ho mita etꜛꜛꜛ ci cou la acꜛhꜛ noe'ocꜛ taini ho yuyupasꜛ. o'amocu mo mako cono huomza hie, 'o acꜛꜛꜛhꜛsi cu acꜛha payo'a!>

20kaebeni! ma kokaekaebꜛ! maica ho micu meaapayo'ꜛ! 'e mao'o'oko to hamo, sitoo, mayoyongensa, te kokaekaebꜛ! maica ho isicu eveineni to hamo na muu, isicu patvovei 'o mamespingi!

21acnguhu, panto cih cimo yutataso ci tensi isi eepza 'omo mais'a meoino huahua ci fatu, to'seni ta etꜛꜛꜛ, yainca: <'e meoino hosa ta papilong te maezo mais'a 'e fatu ho paemacongveni, 'auesiesi 'anate ahtan'a huvahi.

22'anateko ahtan'a i'vaha talꜛi 'o fihngau tola etngootngo ho i'ola meela'pa. mav'ov'o cila tiomemealꜛa to macucuma 'anate ahtan'a elꜛa; 'o mꜛmꜛ no huahua 'anate ahtan'a tavahi.

23'anate i'vaho tiskova 'o lampu; 'ola eoc'ou ci mon'a faeva navconga 'anate ahtan'a talꜛi. 'o momhinosu mo atva'esi yaa tonꜛ ci cou ta hpꜛhpꜛngꜛ; 'e yatatiskova isicu acꜛha pa'hi'povi ta peiseoyoifosu.>

24cu tiou no patvovei 'o papilong, maica ho isi ho'honga ta hosa tan'e 'o hmuyu to nia eyongensa ho ito 'o'oko to hamo; 'aeno. 'o hmuyu to ohola afu'a opcoza ta ceoa ci cou isi acꜛha ho'honga ta hosa tan'e.

mokusi 19

1ataveisi tan'e, os'o talꜛi 'o meoino fihngau, mais'a panomo yone pepe cimo botngonꜛ ho moozoyꜛ: <haleluya, tohmomoengꜛ to nooe'oca! na mengumi, psoevohngꜛ, tonꜛ, mo acꜛhꜛ i'mi to hamoto!

²'o yʌsvʌtʌsi mo mou'ʌmtʌ ho mouʌʌʌ! maica ho isi yʌsvʌta 'omo boemi to mseezo ho poa kuzo 'e hpʌhpʌngʌ ci somseezo ci mamespingi, patvovei 'o kuisi no opcoza 'o soskuskunu to hamo.>

³mo i'vaho i'nʌskʌ moozoyʌ: <haleluya. tohmomoengʌ to nooe'oca! 'o feufeu no hmoi 'o meoino hosa. o'amo tosvo yʌc'ʌ, 'auesiesi o'ate tosvo!>

⁴'omo mpusku uspotʌ ci coolo ho i'o sʌptʌ ci yuansou micu m'ocnguyʌ m'ohkuyʌ tomo yusuhngu to suoca'ha ci hamo, mainca: <'aamen! haleluya!>

'atatotovcongʌ to okomoatʌ'nʌ

⁵acnguhu, panto fihngau cimo i'mi to suoca'ha, yainca: <na afu'u soskuskunu to hamo, namo afu'u einu to hamo, 'upena namo suepe suaceaco, te acʌhʌ tohmomoengʌ to hamoto!>

⁶os'o i'vaha talʌi 'o mais'a fihngau no botngonʌ ci cou, mais'a mʌmʌ no suyoi ho ak'engʌca, mainca: <haleluya, tohmomoengʌ to hamo! maica 'o nooe'oca - sotonʌa ci hamo micu honte!>

⁷teto moozoyʌ kokaekaebʌ. tohmoengʌi 'o taunona'vʌsi! maica micu esmi 'o hiesi no mevcongʌ 'o okomoatʌ'nʌ; 'o tesi vcongʌ micu aepʌngʌ ae'ayocʌ.

⁸'o hamo isicu fii tomo fʌecʌ'ia ho cingkoya ci yʌsʌ no ngei.> ('e yʌsʌ no ngei isi pas'usna no popeislʌʌ to 'o'oko to hamo.)

⁹isicu mi'usni to tensi a'o ho yainca: <teko tposi: na isi eho'a ho poa uhno eabobonʌ no tovcongʌ to okomoatʌ'nʌ mo ʌm'ʌmnʌ!> i'vaha yainca to tensi: <na eni zou acʌhʌ mou'ʌmtʌ ci e'e to hamo.>

¹⁰mi'o m'ocnguyʌ to tuhcu to t'angosi, te'o p'ohkui, at'inghi isi mi'usni a'o ho yainca: <'otes'a maica! na suu ho a'o, ho i'o mocmo ci sinto, acʌcʌhʌ 'emo afu'u nouʌ'ʌcʌ to isi paavneni to iesu ci so'emio, zouc'o acʌhʌ totiski soskuskunu. 'anteko m'ohkuyʌ to hamo!> maica 'o isi paavneni to iesu ci so'emio 'aeno maezo i'o mosola tmaot'ou to mayoyongensa ci so'emio.

'omo smopayo to fʌecʌ'ia ci 'uma

¹¹atavei, os'o aiti 'e pepe mo maavo. aiti, panto conci fʌecʌ'ia ci 'uma, i'omo smopayo to 'uma la yainca <mou'ʌmtʌ> ho <tae'oci>; la i'tohungu to mouʌʌʌ ho yʌsvʌtʌ ho ehtothomʌ.

¹²'o mcoosi mo mais'a yafeu, mo iceopngu tomo man'i ci tafange. 'o feangosi isi tposi tomo conci ongko, at'inghi tapeoha na iachisi uk'a cimo bochio no e'a'ausnasi.

¹³'o isi paceofa ci yʌsʌ mo aucunu hmuyʌ. 'o ongekosi isi yainca <e'e to hamo>.

¹⁴'o heetai ne pepe mo smopayo to fʌecʌ'ia ci 'uma, maceofʌ to fʌecʌ'ia ci yʌsʌ, ho to'ofeihni.

¹⁵isi psoyafa to ngayosi 'o feofeo ci poyave; tesi yomza ta poyave tan'e ho atrpata 'e mauhpūhpūngū. tesi yomza to s'ofū no meemeno ho aūt'ūca, a'vinano yonto mo atvohū to sū'no to sotonūa hamo ci 'oyona smaspūcū emi ho tmaisrūcū to sume ci emi.

¹⁶to yūsu no tacvoh'i ho ito mabūyasi isi tposi to <honte ta mahohonte, nooe'oca ta manonooe'oca> ci ongko.

¹⁷mi'o i'vaho teolū tomo cihi ci tensi mo yac'ū to hie. mo tmunoi mi'usnu tomo afu'u toesosoci zomū ho moozoyū: <uhtan'e toehungu mai'upu to meoino eabobonū to hamo!

¹⁸uhtan'e ho ana 'e fou to honte, yuozomū, ho ito heetai, yaeza ana 'o fou to 'uma ho i'o fou to lesmpayo 'uma, yaeza ana 'o fou to tolei, couziu, suepe suaceaco ho i'o fou to maov'ov'o ci cou!>

¹⁹os'o i'vaha aiti 'o yuansou ic'o ho i'o mahohonte ta ceoa, ho i'o heetaihe mo yu'e'pū'pūyū, mo yupa mi'usnu 'omo smopayo to 'uma ho i'o heetaisi ho ehtotothomū.

²⁰isi holeo 'o yuansou; i'o mosola yonto tuhcsi ho peispopo'e ci meyoyongensa isi yaeza holeo. ('e meyoyongensa eni mosola boemi to peispopo'ehe ho maspepecvai to isi topci to yuansou ho i'ola m'ohkuyu to uayuansoua ci cou.) 'o yuansou ho i'o meyoyongensa isi tobohteni to'seni tomo yunzou ci etūpū no liukoo.

²¹'o nia heetaihe isi acūha poengoma to mo smopayo to 'uma cimo psoyafa to poyave ho opcoza; mo acūhū mei'usnu 'o mazozomū ho oūcūcūha 'o nia fouhe.

mokusi 20

toposifou

¹ataveisi, os'o aiti 'omo cihi ci tensi mo i'mi ne pepe ho ohpueho, 'o emucusi mo mūpūtu to 'oyomzana maavo ne uk'a puesona ci mū'eona, ho ito mo mehacni ci kahkūmnū ci ekūka.

²isicu tūtpūta 'o pak'i ci long, 'ai'oeno fkoi noana'o, zou 'akuma, la yaeza yainca satan, te toposifou hote seo'eisi.

³isi to'seni to uk'a puesona ci mū'eona to tensi. poekotva, topuhngi to toopca, poa o'tena maspepecvai ta mauhpūhpūngū, ac'ūhū ho tenac'u nopaezumi 'o toposifou. ataveisi no noc'ūhi, tena akameosa poesih'a.

⁴mi'o i'vaho baito to piyo ci suoca'ha; i'omo yusuhngu to ic'o ci cou mo acūhū mayo to tonū no yūsvūtu. os'o yaeza aiti 'o piepiya to mosola nomio no 'akasi to isi paavi to iesu ci so'emio ho ito e'e to hamo ho noa opcoza ci cou. o'amosola

m'ohkuyu to yuansou ho ito uayuansoua, 'o sapcihe ho emucuhe maezo uk'a ci ongko to yuansou. mo ac̄h̄h̄ smoevovei, toehungu 'o kilisto ho toposifou honte.

⁵(i'o mosola mcoi ci cou te totea 'emo toposifou niantec'u smoevovei.) zou c'on'a i'n̄sk̄h̄ smoevovei eni.

⁶i'oisi peel̄ai ta'ayumona ta mo i'n̄sk̄h̄ smoevovei ci cou te cofkoya ho ɛm'ɛmn̄h̄. 'o i'vaho mcoi uk'a ci tesi ton̄h̄ no at̄k̄ca 'emo maica ci cou; tena saisi to hamo ho ito kilisto, te toehungu 'o kilisto ho toposifou honte.

at̄p̄ta 'o satan

⁷ataveisi ta toposifou. te i'mi to poo'usna 'o satan ho poesih'a;

⁸tesu usa ho pa'hi'povi 'o mauhp̄hp̄nḡh̄ ta aukukuyungu, 'ai'oeno kooko ho i'o maako. tesi e'p̄h̄'p̄ya to satan, yuyafu ho ehtotothom̄h̄; 'o hiahe botngon̄h̄ mo mais'a 'o efuefu'u to aaskiti to et̄p̄h̄.

⁹ihe nongaboi 'e ceoa, paikuyungvi 'o 'oyona to 'o'oko to hamo ho i'o isi ngohia ci hosa. at'inghi panto puzu cimo i'mi ne pepe ho ohpueho, hmoi 'o satan.

¹⁰i'omo maspepecvai ci 'akuma isi to'seni tomo yunzou ci et̄p̄h̄ no liukoo; 'o yuansou ic'o ho i'o meyoyongensa micu noana'o yonto ic'o. hie ho yofna te yonto ic'o ho tiou no pohtutumza, 'auesiesi o'ate ahtu tosvo.

sotavei ci ȳsv̄t̄h̄

¹¹acnguhu, os'o aiti 'o concu mo f̄ec̄h̄'ia ci suoca'ha. ho i'omo yusuhngu to ic'o. 'e enḡca ho ceoa mo ac̄h̄h̄ i'mi to tuh̄cusi ho toekameos̄h̄, 'anaisi ahtan'a huvahi.

¹²os'o i'vaha aiti 'o moh̄cu mcoi ci cou, 'upena 'omo suepe ho suaceaco, ac̄h̄h̄ yac̄h̄ to tuh̄cu to suoca'ha. cu ac̄h̄h̄ eyocoi 'o t̄pos̄h̄; panto h'unasi ci concu t̄pos̄h̄ no nsou isi yaeza eyocoi. 'o moh̄cu mcoi ci cou isi ac̄h̄h̄ ieni to niala peipeis'ausnahe, i'mi ta ohola t̄posi ta t̄pos̄h̄ tan'e ho tiou no ȳsv̄t̄h̄.

¹³'e et̄p̄h̄ ih̄ecu ac̄h̄h̄ tuyafa 'o moh̄cu mcoi ci cou; 'o mcoi ho i'o vooc̄h̄vcana ihe yaeza tuyafa 'o ihe poekotva ci moh̄cu mcoi. 'emo maica ci cou te ac̄h̄h̄ ieni no niala peipeis'ausnahe ho tiou no ȳsv̄t̄h̄.

¹⁴'o mcoi ho i'o vooc̄h̄vcana isi yaeza to'seni to mo puzu ci et̄p̄h̄. ('e puzu ci et̄p̄h̄ 'aeno i'p̄p̄soh̄h̄ mcoi.)

¹⁵na afu'a o'a isi t̄posi ta t̄pos̄h̄ no nsou ci ongko, te ac̄h̄h̄ to'seni tomo puzu ci et̄p̄h̄.

mokusi 21

faeva ci enḡca faeva ci ceoa

¹acnguhu, os'o aiti 'o faeva ci enguca faeva ci ceoa. i'o nia auyusi enguca ho ceoa o'anaisi aiti, maezo aapayo'ũ 'o nia etũpũ.

²os'o i'vaha aiti 'o cofkoyahosa, 'aeno faeva ci 'elusalemu, i'mi to hamo ho ohmi ta pepe ho ohpueho, mais'a 'o micu ae'aepũngũ tmaangeai ci mamespingi te yungeou to vcongũsi.

³os'o talũi 'omo i'mi to suoca'ha ci meoino fihngau, yainca: <'o emoo to hamo micu no'upu ta yatatiskova! tesi noteuyuneni 'e cou, 'e cou tesi 'o'oko to hamo. tesi aũla iachia no'upi to hamo 'e cou, tehe hamo ta cou.

⁴tesi paipeapi 'e afu'u esũũhe; 'anate i'vaho yaa mcoia, maezo uk'ana nac'o, mongsi, hocieno 'atutumzo. na nia hi'hioa ne noana'o micu acũhũ sucaefi.>

⁵tuhcusi tan'e, isi yainca to mo yusuhngu to suoca'ha: <aiti, os'ocu poa faeva 'e acũcũhũ!> isi i'vaha yainca: <te tatoyangzi, maica 'e e'e eni zou acũhũ mou'ũmtũ ho peelũi tae'oci.>

⁶isi i'vaha mi'usni a'o ho yainca: <tec'u! zou 'alafa ho 'omeka na a'o, zou ahoi. zou atavei. te'o taha'veni tamo mecu ci cou 'e esbobuka no nsou.

⁷nate atpũtũ ci cou te meelũ tiou tamo ma'maica, 'aeno: tesi hamo a'o; te'o oko na taini.

⁸at'inghi i'ola t'oe'ũya, tmaakoknuyu, tokuzo, opcoi, smoc'ou, buoyoifo, m'ohkuyu to uacoua, ho i'ola afu'u lolekoknuyu ci cou, panto puzu ho i'o yunzou ci etũpũ no liukoo isi totea 'emo maica ci cou; 'aeno ic'o 'ote tupusku mcoi.>

faeva ci 'elusalemu

⁹'omo mũpũtũ to pitu ci takubingi, ho songcũngci tomo pitu ci atavei meakvo'ũ ci tensi, mo cihi 'omo emo'usnu a'o ho yainca: <uhtan'e suu, te'o poa aitneni suu 'o mamespingi, 'aeno 'o vcongũ to okomoatũ'nũ.>

¹⁰isi pou'tũca to seilei a'o; isi hafa to tensi na a'o ho bohsifou to bukeu to pepe ci hcuyu, poa aitneni a'o 'omo i'hoi to hamo, i'mi ta pepe ho ohpueho ci cofkoyahosa 'elusalemu.

¹¹'o hosa ic'o isi nongcũngci to psoevohngũ to hamo, mais'a psoetiskou no hooseki ho mais'a maesih'i ho cingkoya ci ngalasu,

¹²panto bankake ci tonghifa, to tonghifa panto maskũ uesto ci phingi, ihe nomũti to mo maskũ uesto ci tensi, 'o phingi isi tposi to ongko to maskũ uesto ci suezopũ to 'isolaelu.

¹³to macoconi ci mi'ausna mo tuyu 'o phingisi: mo tuyu to esmomhana, tuyu to meoveana, tuyu to oi'ana, tuyu to omiana.

- 14'o tonghifa ta hosa isi p'eyac'a tomo masku uesto ci totnguca, 'o totnguca isi tposi to ongko to masku uesto ci sitoo to okomoatu'nɔ.
- 15'omo mi'usnu a'o ho ya'ei ci tensi mo mɔpɔtu to mehacni cimo king ci svɔta. tesi svɔti 'o hosa ho phingi to hosa ho i'o tonghifasi.
- 16'o akuyungu to hosa, mo totiski 'o hia tacvoh'i ho faf'ohɔ; isi yomza to svɔta to tensi ho svɔti 'o hosa: tateuyuna mo posipopsohu se'sɔpta kilo, 'o tacvoh'i, faf'ohɔ, bankake mo totiski.
- 17'o tensi isi ieni ta svɔta to cou ho svɔti 'o tonghifa to hosa, 'o bankakesi mo monmɔhu meeta.
- 18'o tonghifa to hosa isi yomza to cingkoya fatu ho teyai, i'o hosa isi titheni to isi so'eusoya mais'a ngalasu ci king ho teyai.
- 19'o totnguca to tonghifa isi titheni to mav'ov'o ci hooseki ho hoehongsi: 'omo coni to totnguca zou cingkoya fatu, 'omo yuso zou enghova ci hooseki, 'omo tuyu zou maanao, 'omo sɔpta zou foechoe.
- 20'omo eimo zou meefɔhngoya ci maanao, 'omo nomɔ zou fɔhngoya ci hooseki, 'omo pitu zou fatu 'olivu, 'omo voyu zou fatu no enghova, 'omo sio zou hof'oya ngioku, 'omo masku zou fatu enghova, 'omo masku ueni zou fatu enghova, 'omo masku uesto zou ngalasu no enghova.
- 21'omo masku uesto ci phingi zou masku uesto ci sinzu, 'omo macoconi ci phingi isi titheni to coni ci sinzu ho teyai. 'o ceonɔ to 'ayumona to hosa zou king, mais'a ngalasu ho so'eusoya.
- 22'o'aos'o aiti hoci pano seiten ta hosa, maica 'aeno seiten ta hosa tan'e 'o nooe'oca - sotonɔ ci hamo ho i'o okomoatu'nɔ.
- 23'e hosa eni o'a nama yaa tiskova no hie ho feohɔ; maica isi psoetiskovi to psoevohngu to hamo, 'o okomoatu'nɔ 'aeno lampu ta hosa tan'e.
- 24'e mauhpɔhpɔngu ta ceoa te acɔhu noe'ocɔ ta tiskova tan'e ho coeconɔ; 'o honte ta ceoa tehe acɔha hafa uhta hosa tan'e na psoevohnguhe.
- 25'te conohie maavo 'e phingi ta hosa, 'auesiesi o'ate emɔtu. maica uk'a ci feungna ne'e.
- 26'o psoevohngu no se'einva ta mauhpɔhpɔngu tehe acɔha hafa uhta hosa tan'e.
- 27'at'inghi, 'o o'amo cofkoya, kokuzo 'o peipeis'ausna ho i'ola lolekoknuyu, acɔhu o'ate meelɔ yɔmeɔmɔ; i'oc'o isi tposi to tposɔ no nsou to okomoatu'nɔ nate meelɔ yɔmeɔmɔ.

mokusi 22

¹isi i'vaha poa aitneni a'o to tensi 'omo mehacni ci va'hũ no chumu no nsou, 'o psoevohngũsi mo mais'a ngalasu, mo i'mi to suoca'ha to hamo ho okomoatũ'nũ ho moheafu,

²mo yupaezumo to pae'ohsa to taico to hosa. 'o aavai to va'hũ panto evi no nsou, la i'maskũ uesto beahci homo conotonsoha, la i'nũskũ beahci homo cono feohũ; 'o ehũngũ ta evi la meelũ aotothomũ ta mauhrũhrũngũ.

³ta 'ayumona ta hosa uk'anaci isi patkuzoi to hamo ci hi'hioa. 'o suoca'ha to hamo ho ito okomoatũ'nũ te yonta 'ayumona ta hosa tan'e; tehe p'ohkui ta soskuskunusi.

⁴tehe usa ho aiti 'o hamo, i'o ongkosi te tposi to sapcihe.

⁵'o ne'e o'anate ivaho yaa feũngna; o'ate nama sotiskou no hie ho lampu, maica zou tiskovahe 'o nooe'oca hamo. te honte ho aũt'ũcũ, ac'ũhũ no 'auesiesi.

cmũ'ho 'o iesu

⁶isi mi'usni to tensi a'o ho yainca: <'e mae'e eni zou mou'ũmtũ ho peelũi tae'oci. i'o moso mofi to seilei to eyongensa ci nooe'oca hamo mo popeosmuhnu to soskuskunu, eũsvũta ta masososkuskunusi 'o tena asansano yuyafu ci hi'hioa tamoc'o nanũhtũ ci hie.>

⁷yainca to iesu: <aiti. te'ocu mon'i cmũ'ho! inamo meot'ũcũ ta isi eyoca ta tposũ tan'e ci cou te mũm'ũmnũ!>

⁸na a'o - yohane os'o talũi a'vinano aiti 'e acũcũhũ ci hi'hioa. ataveisi ne os'ocu talũi ho aiti, m'ocnguyu ta cea te'o m'ohkuyu tomo eũsvũtũ a'o ta hi'hioa tan'e ci tensi.

⁹at'inghi isi mi'usni a'o ho yainca: <'otes'a maica! na a'o ho suu, ho i'o 'oahngũsu. 'ai'oeno 'o eyongensa ho i'ola afu'u meot'ũcũ ta e'e ta tposũ tan'e, zouc'o acũhũ soskuskunu, nteko m'ohkuyu to hamo!>

¹⁰isi i'vaha mi'usni a'o ho yainca: <teav'as'a amũta 'e isi eyoca ta tposũ tan'e, maica na tesi hia yuyafu ta hi'hioa tan'e tec'u mon'i esmi.

¹¹i'ola kokuzo te a'cũ'cũnũ peiskuzkuzo; i'ola ca'i te a'cũ'cũnũ ca'i. i'ola popeislũlũ te a'cũ'cũnũ peislũlũ; i'ola cofkoya te a'cũ'cũnũ cofkoya.>

¹²yainca to iesu: <aiti, te'ocu mon'i cmũ'ho! te'o hafa na hnoo, mainola peipeis'ausna tamo macicihi ho pafeni tamo macicihi.

¹³zou 'alafa ho 'omeka a'o, zou peishoi ho peihtavei, zou ahoi ho atavei.>

¹⁴inala toulũi na yũsũsi ci cou te a'ũmtũ mũm'ũmnũ! te meelũ bonũ to beahci to evi no nsou, a'vinano te meelũ emomzo to phingi to hosa ho yũmeũmũ to 'ayumonasi.

15 at'inghi i'omo mais'a av'u, peiseoyoifo, smoc'ou, opcoi, m'ohkuyu to uacoua, lolekoknuyu, me'ʌ'ʌmnʌ ci cou, te acʌha poyafa ta hosa.

16 <na a'o - isi popeoskuna to iesu 'o tensi'u, yonto makikiokai ho mi'usnu muu ho epeaska 'e hi'hioa eni. na a'o 'aeno mʌntʌ'ca to suezopʌ to tavite; 'aeno a'o 'o tiskova ci congeoha no taseona.>

17 'o seilei ho mamespingi mo mainca: <uhtan'e!> namo afu'u tmalʌ ci cou nte maezo yut'ingi mainca: <uhtan'e!> uhtan'ecu, acʌhʌ uhtan'e namo mecu ci cou; nate smoekaebʌ ci cou te tamaha'o ta chumu no nsou.

eerʌngu

18 na a'o - yohane te'o bumemeala etngoeva 'omo afu'u tmalʌ ta isi eyoca ta tposʌ tan'e ci cou: hoci panonte tmapuhngu no cuma ta e'e tan'e, 'o hamo tesi topceni ta cou tan'e 'o isi afu'a tposi ta tposʌ tan'e ci meakvo'ʌ;

19 hoci pano cou cinte i'mi ta isi eyoca ta tposʌ tan'e ho smaapayo'ʌ no cuma, tesi saapayo'a to hamo na ongekosi, poa o'te meelʌ tma'upu ta isi afu'a tposi ta tposʌ ci ʌm'ʌmnʌsi to evi no nsou ho cofkoyahosa.

20 isi yainca tomo 'akasi ta tposʌ ci ic'o: <'aeno a'ʌmtʌ, te'ocu mon'i cmʌ'ho!> 'aamen. nooe'oca iesu, nahocu'so cmʌ'ho!

21 fii'sio no mengumi to nooe'oca iesu na muu acʌcʌhʌ!

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil